

DAGBOEK

Eerste druk januari 2016

© Copyright 2016 ERVEN MAX DE JONG

© Copyright 2016 Bezorging en nawoord: MARSHA KEJA,
AMSTERDAM

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Max de Jong

DAGBOEK

Bezorgd door Marsha Keja

Uitgeverij Van Oorschot
Amsterdam

dagboek

begonnen op een wille-
keurige dag op ruiver
practische gronden.

Rechts : dagboek

Links : bewesties

Tekstgedeelten tussen <enkele guillemets> zijn mededelingen die Max de Jong in de originele dagboekbladen in de marge noteerde; tekstgedeelten tussen [teksthaken], door hem als 'kwesties' omschreven, noteerde hij op de linkerpagina.

Maandag 24 november 1947

AP geweest. Goed gegaan.*

Vóortmaken!

Wil typt het (boel gebracht). Mienie was korzelig.

Dinsdag 25 november

Turner bezocht, nog eens heen.

Jan Polak verwekt weer eens consternatie (Trudi). Concert. *Cis Greven* beloofd eens mee te nemen! Geval Sonja besproken (eileiders, kind nodig).

Woensdag 26 november

De Bruin belastert van der Garde – bomvrijheid opeens in het geding, kamer gedaan (tijdrovend). Incidentje Jan Polak, ving op, dat ik van Tommetje zei ‘volkomen hysterisch’, dacht dat het op hem sloeg.

Bij Trudi en Bert de Waal geweest – partijtje geschaakt.

Donderdag 27 november

Bij Geert geweest over *kamer!* Bood me iets vreselijks aan boven mouterij, zou Spanjer bellen, maar gaf me weinig hoop, zou zelf uitkijken, op aan blijven dringen.

Misverstand Jan Polak enigermate rechtgezet (hoewel Trudi het bijna weer bedierf).

[Do Mienie nog geweest, heeft een andere vent, was weer aardig, wil haar 2 boeken terug.]

Marijke tegengekomen – zou dat van Mien nog steeds doen en morgen op de Biekorff.

*Zie de annotaties vanaf pagina 695

Vrijdag 28 november

Marijke was niet op de Biekorf.

ὄσπιτα verbood me, λογεεε hiernaast te laten σλαπεν.

Bij Huib en Sonja geweest: Geeke zei geen stom woord, geen wonder, ik heb een uiteenzetting gegeven over het huwelijk van van Oorschot, spontaniteit die zich wel weer wreken zal – ik kan die Sonja van Krimpen gewoon *niet meer zien*, enfin, *niets* laten merken.

Geert zit nu achter de kamerkwesitie aan en ik moet *werken* (Priestley!).

Zaterdag 29 november

Weer te weinig geslapen door het gezang van Tilly naast me.

Geert tegengekomen: Spanjer vindt me antipathiek en kan me toch niet aan een kamer helpen – na Sinterklaas Geert zelf, warm blijven houden.

Bij Jan Hemelrijk geweest, misschien onverstandige dingen gezegd over suikertante, verder genoeglijk als altijd, vroeg ook nog: schrijf je nu nog wat, behalve die aphorismen?

Zondag 30 november

's Middags waarachtig gewerkt (Priestley, 5 blz.).

Biekorff: dat opscheppen, dat ik iedereen kan krijgen, werkt blijkbaar toch averechts. Sonja: hatelijk over z.b. en over fijne glimlachjes, waar niets achter staat. En Esther + Hilde helemaal een geval – komt, doordat ik Esther gekwetst heb. 's Avonds: radio Simons stond aan (gisteren ook al).

Maandag 1 december

Boodschappen gedaan. Geschreven aan Mijn hospitaas.

Biekorff: met Bert de Waal zitten praten aan de tafel van Hilleetje. Toen nog even op Esther + Hilde afgestevend en over Simon van het Reve gepraat, toen ik wegging, proestten ze tegen elkaar, dat moet wel even de kop ingedrukt worden.

Dinsdag 2 december

Door radio Simons volstrekt onvoldoende geslapen. Geert gevraagd, voor me bij Menno Herzberger te solliciteren.

's Avonds bespreking gevoerd met Wil, die Priestley voor me tikt, ze is niet van de snuggerste.

Maar de dag was goed. De f 25.- van oom Jaap waren door Japie gebracht en van tante Malie waren er de resterende f 85.- voor het pak, verder geen f 25.- deze maand.

Woensdag 3 december

Tilly krijgt radio-distributie. Heeft het al. Misschien komt ze ook nog wel hiernaast, waar ze een kachelgat kunnen maken.

Hilletje heeft me natuurlijk beduvelend en dat vriendelijke mannetje met die zwarte snor is wel haar aanstaande.

Donderdag 4 december

Ik weet niet meer. Aan het ms. over de hospita's geschreven.

Vrijdag 5 december

Ultimatum van A.P. Bericht van Geert, heeft op ma. 12 u. een afspraak met Herzberger gemaakt. Kritiek Anne Wadman komt binnen. Biekorff slap.

's Avonds 40 blz. Priestley gelezen.

[Naar Hanny geweest, gaat 10 dagen naar Duitsland, kan de was niet verstellen, leek verliefd, maar ik kan haar ook niet helpen, ze knoeien met hormonen aan haar.]

Zaterdag 6 december

Reinold Kuipers ontmoet! Hij hoeft maar één vel druks te hebben plus het exposé.

Biekorff slap. 's Avonds bij Wil, de typiste geweest, hopeloos kind. Daarna Mienie laten komen, over de dood van haar moeder laten praten, polylalie, ik zo stom geweest om over erfelijkheid te praten. Ik geloof dat ze werkelijk ook die arteriosklerose plus hoge bloeddruk gaat krijgen.

Zondag 7 december

Tè vroeg wakker gezongen door Tilly en Piet. Gewerkt (Priestley uitgelezen voor het exposé). Exposé gemaakt. Veel te laat naar bed gegaan.

Maandag 8 december

Om 11 uur al op, gesolliciteerd bij Menno Herzberger, maar die had de hele mens nodig.

Naar de typiste geweest en toen naar A.P., maar R.K. was er niet, daarom exposé gestuurd, hoofdstuk Woensdag brengen. Vermoed.

Grote rel op de Biekorff. Jan Polak polst Hilletje over opvolging van Evelientje en informeert, of ik niet achter hem sta. Ik heb Hilletje opgewacht, als hij ons gezien heeft, word ik er afgegooid. Overigens heeft Trudi keurig mijn vorige incident rechtgezet. De hele avond bij Hilletje geweest, gewaarschuwd tegen de psychopathieën van Jan Polak. Ze is weer zu haben! Dat met die man in Utrecht heeft ze zelf niet gevoeld, dat mannetje op de Biekorff is niets, haar depressie bleek exogeen te zijn, verdwenen op leverinjecties, ze was harmonisch maar benauwend burgerlijk.

Dinsdag 9 december

Door Tilly wakker gezongen, godverdomme.

Naar Geert geweest. Die kamer moet ik maar niet te hard op rekenen.

Biekorff. Go, wat viel dat mee. De zaak is, dat Evelientje een tijdje naar Utrecht terug gaat, zodat er geen sprake is van een nieuw access van Jan Polak. Dit niet verzuimen aan Hilletje mee te delen.

Woensdag 10 december

Vijf uur geslapen, kamer gedaan, me rot gewerkt, om kwart voor vijf 's middags het resultaat naar de AP gedragen, was niet goed! Nu de eerste hoofdstukken ijlings doen, zo blijf je aan de gang, wanneer kom ik aan kamerzoeken toe?

Op de Biekorff als een sul gezeten – Sonja + Cis – maar wat moet ik daar nu ook mee. En nog even Bert en Esther. Hilletje was er weer niet om dat tegen te zeggen. Trudi vertelde per ongeluk, dat mijn naam genoemd was voor achter het tafeltje, maar dat Jan gezegd had, 'is hij wel eerlijk'. Esther smoesde nu weer met Bert en dat gesprek, dat die anderen gehad hebben – als Jan toch maar niet hoort, dat ik met Hilletje gepraat heb.

Donderdag 11 december

Weer in angst gelegen en onder het lawaai geleden, in plaats van geslapen. Op de Biekorff bijgetrokken. Vervelend alleen, die kwestie van die eerlijkheid. 's Avonds het noodzakelijke minimum aan werk afgekregen.

Vrijdag 12 december

Grote keet. Mej. Thea v.d. Kemp ontsticht, dat ik haar van de diefstal van die bonkaarten beschuldigd heb. Hij zal ze misschien toch zelf wel weggemaakt hebben. Ook de hospita in dat verband wat je noemt echt kwaad. Maar dat was 's avonds weer over. Voor de tweede keer naar de Turner-tentoonstelling geweest, dat is toch wel hopenloos. Naar Wil, de typiste, geweest – Zondag om half zes kom ik het resultaat halen. Biekorff: Hilleetje was in functie als opschepster. 's Avonds was de hospita weer te spreken, wat dat betreft alweer in orde.

Zaterdag 13 december

Het nieuwe pak bij de kleermaker gehaald, f 100.– betaald, het stoot in de oksels g.v.d. Na de Biekorff met het oude jasje geleurd bij Huib, wou het niet hebben, Geeske was er, en bij Emile, de brouille weer kalm genegeerd, Emile had ook geen geld, Edy was er, een onuitstaanbaar persoon.

Zondag 14 december

Heel behoorlijk gewerkt aan de vertaling.

Maandag 15 december

Nog even de laatste hand aan iets gelegd en naar de A.P. gebracht, R.K. was er niet, hfst. 1 op zijn bureau gelegd. Toen nog even bij de vormelijke Wil geweest, het resultaat van de arbeid van Zondag gebracht. Om 9 uur 's avonds kwam Mienie, f 25.– *van geleend!*, eerstvolgende keer bij Reinold Kuipers opnemen. Verder literatuurcollege gegeven, ging toch niet erg, zoenen mocht niet, soit.

Dinsdag 16 december

Die jas is alleen nog te redden, als er nieuwe mouwen in komen, die stomme rotkleermaker, verdomme. Morgen naar het Waterlooplein voor 75 c.m. stof.

Vanavond ga ik werken. (Op de Biekorff met Martje Keuls gepraat.)

's Avonds goed gewerkt.

Woensdag 17 december

Vanmiddag op het Waterlooplein nog een meter van diezelfde stof op de kop getikt, f 20.-. Daarvan nu nieuwe mouwen laten maken.

Op de Biekorff gezeten in een chaotische stemming en zonder zelf-controle. Gelonkt met Cis, die ik maar weer liet lopen. Hille-tje kwam even bij me zitten. En dan dat genegeer van Hilde. Buiten kwam een mooie hatelijke opmerking van Hilde los over mijn literaire carrière! Op de Biekorff eet tegenwoordig ook Simon van het Reve.

Er is een chèque van Malie gekomen, ten gevolge van een traumatische het geld nu halverwege de maand.

Verder niet gewerkt, maar mijn kamer opgeruimd. Morgen kamer doen, chèque innen, achter die mouwen aan en in ieder geval werken, tweede hoofdstuk afmaken.

[*Hilde en Esther*: ik heb Esther destijds bij haar toenaderingspoging voor het hoofd gestoten. En Hilde weet wel, dat ik haar sympathiek maar net niet om verliefd op te worden vind en dat ik opschep, dat ik iedereen kan krijgen.

In ieder geval, Hilde veracht me en negeert me, Esther minder consequent. Dat ze door mijn ratéschap als schrijver niet geïmponeerd zijn geen wonder – ze kennen Simon van het Reve. Hilde zal ook wel het Max Nord oordeel over me kennen. En dan nog dat pijnlijke incident Tineke – Jos Wibaut. Die opmerking van Hilde was wel revelerend: ik vroeg, of ik ook naar de een of andere avond toe moest, en zij zei: bevorderlijk voor je literaire carrière. Doen bepaald eng, bang dat ik haar aan zal spreken. Zit me hoog.]

Donderdag 18 december

Vanmorgen werd mijn kamer gedaan. Op het postkantoor Simon van het Reve gelezen, wat een heel verstandig gebruik van de tijd was.

Toen het overhemd gehaald, was verpest, de punten wijken te veel, en daarna waarachtig nog een paar uur met succes geslapen.

Op de Biekorff allergenoegelijkst met een advocaat Hoogeboom kennis gemaakt. Martje Keuls kwam bij me zitten, maar Sieuwert Reesema, die acteur (geaffecteerd tot in zijn ziel) houdt haar voortdurend in het oog, laat ze maar weer trouwen.

's Avonds hoofdstuk 11 afgekregen, maar toen was het ook zes

uur. Morgen naar de typiste en die kleermakerskwestie. Wanneer A.P. weer? En kolen.

Vrijdag 19 december

Barbier. Typiste Wil, hfst. 11 gebracht, Zondag ½6 halen, de Kerstweek is ze merendeels weg.

Biekorff. Cis heel erg gekwetst, door bij haar weg te gaan zitten, recht zetten, wat moet ik er evenwel verder mee aan? Simon van het Reve bezichtigd, heeft een Joods kind bij zich. Hillette koel. Toen bij Hans Engelman gaan zitten, die er weer eens was, dronken binnen was gelopen, tot ergernis van Jan. Die vrouwelijke boekhandelsbediende moet ik nog leren kennen. En Martje Keuls.

Toen de grote telefoonscène met Hil van Oorschot. Dat is twee keer dat ik afgebekt word! Ik informeerde even, of er zondag nog plaats was voor Sjoerd. Hoe moet dat nu?

[Met Hil van Oorschot die *ontzettende* verwickeling over Fonsje gehad, duidt alles ten kwade, spuit vuil en maakt bewust ruzie, heeft Sonja van Krimpen bijvoorbeeld tegen me op gezet, een tactloos en querulant krenge, zal me zeker de omgang met Geert onmogelijk maken.]

Toen naar Kriterion geweest – *Citizen Kane*. Boven mijn theewater door al die mooie vrouwen. En daar een hopeloze situatie met Spanjer! Ik trok het verkeerde gezicht, enz. Waarschijnlijk irreparabel.

[*Spanjer*. Heeft misschien toen opgevangen, dat ik tegen Koos zei, dat het altijd makkelijk is, een vakkondbestuurder te kennen, want dan kun je nog eens in een auto meerijden. Nu heeft Geert hem gevraagd, of hij een huis voor me wist, hij bekende Geert, dat hij me geen sympathieke man vond, en toen ben ik maar niet naar de afspraak gegaan. Nu stond hij in de koffiekamer van Kriterion, ik keek scherp bijbedoelingachtig, maar glimlachte toen hij me zag als een filmster, en wist ook verder niet, wat voor gezicht ik moest trekken. Hopeloos, hij keek langs mij heen en ik langs hem. Na afloop bij de uitgang zei ik: mieterse film hè, en moest het twee keer herhalen, omdat hij zeker dacht, dat ik hem toch nog aan zijn mouw wou trekken, liep gauw door. Irreparabel.]

Programma: za. pak, zo. ½6 Wil, zo. av. Geert, ma. subs. Dinsdag AP (hfst. 11 eerst nog corrigeren). AP geld, ook voor exposé, Mienie geld terug – f 25.–.

Zaterdag 20 december

Vanmiddag van half vijf tot zes een reeks kleermakers geraadpleegd, het geval is niet volstrekt hopeloos.

Biekorff: stilzwijgend tegenover Simon van het Reeve gezeten, toen allergenoegelijkst een nieuw katholiek meisje op de korrel genomen, Martje sympathiek, maar ging nogal gauw weg.

Daarna op Hil van Oorschot afgetogen, Geert was niet thuis, ze tetterde uit het bovenraam, dat ik Sjoerd toch maar mee moest nemen, want dat er een paar mensen afgebeld hadden. De rest van de avond verpraat bij Margiet en Sjoerd, Sjoerd kon nog niet zeggen, of hij morgenavond komt.

Morgen: scheren, half zes Wil, kwart voor acht thuis zijn, acht uur Geert.

Zondag 21 december

Typiste Wil, rest hfst. 11 gehaald. Is Kerstdagen + weekend weg en Oud en Nieuw weer weg. Brengen: f 50. – en hfst. 111, halen hfst. VI.

Biekorff: Evelientje ging niet op een praatje in. Weinig mensen. Jan Polak kwam bij me zitten praten.

Feest Geert. Opmerkelijk kalm, merendeels onbekende mensen. Zitten praten met een allerprettigst man, Van der Gaag geheten. Plus Emile, Geert en Morriën. Nogal stekelig geweest tegen Emile, en zelfs even tegen Geert. De Sjoerd-kwestie is betrekkelijk met een sisser afgelopen. Bovenaan de eerste trap vroeg Geert: èn, waar is Sjoerd? Boven aan de derde trap vroeg Hil: èn, waar is Sjoerd? Maar ik had geen Sjoerd bij me, die was niet komen opdagen.

Maandag 22 december

Vrij laat opgestaan. Schoenenwinkel: hadden er nog niets aan gedaan.

Biekorff: Marian Schölvinck, kennismaking geen succes. Ik stelde me voor als een mislukt auteur. Conversatie van niets, ze ging ten slotte bij Wim Wildschut zitten.

Naaister: wezen zeuren over overhemd. Afsgesproken laten wasen en brengen, dan vermaakt ze volgens afspraak. Gek en lullig misverstand met uitlaten.

Geert had gebeld – terugbellen!!! Huis??

Nu werken: hfst. 11 en v. Morgen AP, geld synopsis enz. Mienie: f 25.- terug. Hans op 's avonds zetten, Geert terugbellen.

Wasserij, kleermaker enz. maar na Kerst?

Dinsdag 23 december

Barbiërs zaten te vol. Mezelf geschoren. Intussen kwam Hans v. Straten. Geschoren, gepraat. Hans er uit gegooïd en afgesproken voor 's avonds.

A.P. verteld, dat ik zelf aan 't vertalen was geslagen. Lang gezicht van hem. Dat ik de 12 eerste blz. van Ab V. verscheurd had – hij nijdig. Balletje opgeworpen over meer geld. In godsnaam dan f 200.-. Morgen weer wat halen. Ab V. blijkt een zieke en zielige vent te zijn.

Toen naar Geert. Had twee bomvrije adressen van v.d. Gaag. Bellen over het resultaat.

Toen Biekorff. Hans was er niet! Zeker ontstemd, dat ik hem er zo uitgewerkt had. Martje en de acteur vertrokken getweeën – Jaap Heimans en Evelientje vertrokken getweeën.

's Avonds thuis. Hfst. v even afgemaakt. Daarna enige uren zitten stoppen aan een paar kousen.

Verder is er vandaag nog bericht van Marja gekomen. Kon wel eens wat worden.

Morgen: AP -geld en hfst. v. Mienie f 25.- brengen. Adressen Geert kijken. Verder eventueel: kleermaker!, wasserij, werken.

Woensdag 24 december

Vanmiddag op de A.P. geweest. R.K. deed zacht gezegd kortaf. Doorwerken. Geïnd: f 100.- voor mezelf, is nu 150 samen, nu nog 50. En f 50.- voor typiste Wil, wou hij een quitantie van zien. Hfst. v ingeleverd.

Mienie de geleende f 25.- teruggebracht. Gezellig tot half zes in de Bock gezeten.

Biekorff: incident, omdat ik eerst niet voor de Kerstdagen de leiding op me wou nemen. Enfin – morgen om 12 uur zijn!

Toen de twee kamers van Geert gezien, een teleurstelling, het ene was een kolenhok en het andere alleen een rendez-vous adres.

Geradbraakt. Morgen Biekorff en werken en zo. Zaterdag boodsch. Maandag advertentie!

Donderdag 25 december

Vandaag word ik dertig!!! Ik zal maar niet opschrijven wat ik denk.

Felicitering telefonisch van tante Malie plus vader en moeder. Malie komt zondag 10 uur. Pak, schoenen, museum.

Biekorff: de gaarkeuken was er niet, een uur voor niets gezeten.

½6 weer Biekorff, gekookt enz., morgen weer ½6, dat 's middags wachten knapt een ander op (ter verduidelijking: gedurende de feestdagen vervang ik de leiding).

Toen met een paar mensen meegesjouwd, mijn avond verpraat. Oom Jaap aan de telefoon geweest, had me willen bezoeken, wordt nu za. 3 jan., tentoonstelling Harry Kuyten.

Vrijdag 26 december

Griep. Mijn corvé op de Biekorff is niet bepaald een succes geworden. De sleutelkwestie 's middags heeft die knaap goed gedaan. Maar ik heb de gaarkeukensoep aan laten branden en de aardappels wilden niet op tijd gaar zijn, hetgeen slechts ten dele door de overvloed van peertjes goedgegemaakt werd.

Daarna Sonja Meyer tegengekomen en onbeheerste grove grapjes gemaakt over niet ten huwelijk willen vragen.

En daarna de hele avond bij Jan Hemelrijk over woningnood en bomvrije kamers zitten zaniken, stom, ik heb hem zitten vervelen.

O ja, en die kans bij Kroonder is een fictieve kans, Hanno van Wagenvoorde heeft er de slechtste ervaringen mee! Wat moet ik in godsnaam dan met die aphorismen?!

Zaterdag 27 december

Hanny is weer terug – verstelgoed heenbrengen. Vandaag geen pest gedaan, klusjes, nu weer vertalen. Maar die rotproblemen ook. Enfn. Maandag zet ik een advertentie in *Het Parool*. En waar die aphorismen uitgegeven moeten worden – over blijven peinzen. Als de portable er is, keurig nette mss. tikken (Meulh. en Contact).

Zondag 28 december

Om 10 uur opgestaan. Om 12 uur kwamen tante Malie met haar vriendin Selma. Naar het Stedelijk museum geweest. Chagall, Kandinsky, Witsen en zijn kring. Ik vond Kandinsky interessant, zij vonden er niets aan. Op de Witsen-tentoonstelling portret

van mevr. Van Eeden-Van Vloten door Jan Veth, bezit van H. van Eeden te Haarlem. En een foto en een tekening van Witsen. Om 4 uur vertrokken de dames en ik bleef in het museum achter met Kees Kronenberg, de neef van Selma. Geflirt met een aardig meisje, rondgeleid langs Kandinsky, ik zei: we moeten vanavond met ons beider suikertantes naar de bioscoop, heb jij niet nog een oom? Dat heeft dat ei van een Kees Kronenberg later oververteld! Met de dames gerijsttafeld. Als ik over trouwen praat, doet Malie minachtend, van je hebt toch geen geld. Naar *Citizen Kane*, we hebben geloot, resultaat, dat ik niet naast Malie kwam te zitten, vond ze geloof ik niet helemaal leuk. Na afloop kreeg ik nog even moraliserende opmerkingen te horen over mensen, die in de wereld vooruit kwamen. Ik vertelde van mijn ideaal van een lijfrente en dan maar lezen. Maar daar hoefde ik bij haar niet mee aan te komen. Intussen wil zij me aan een winterjas helpen (hoe kom ik zo gauw aan niet-valse textielpunten) en heb ik de toezegging, dat zij bij de verhuizing goed is voor een bed.

Maandag 29 december

Goed geslapen. Op tijd opgestaan, om nog een advertentie te gaan plaatsen in *Het Parool*, toen kwam opeens Emile v. Moerkerken op bezoek. Heeft het aphorismen-ms. één dag mee. Desondanks één minuut voor vijf de advertentie (kamer met vrije opgang) geplaatst, wordt 6.50. Me een hartklopping gelopen.

Mienie terugbellen! Haar advertenties, Gide en wat ze had.

's Avonds Biekorff. Ellen Lindeman, Dick Riegen, Marijke Schölvinck. Sonja heeft me voor het lapje gehouden met die neger, waar Ellen mee zou gaan trouwen (dat is twee keer, eerst Jan-Helmi). Ik nodigde ze alle drie uit mee te gaan, Ellen viel af wegens slaap, Ellen zegt maar steeds tegen me: ik weet wel wat je wilt, emigreert van de zomer. Dick Riegen en Marijke Schölvinck op mijn kamer, ik verkijk me geloof ik op dat gezicht, de conversatie met die Marijke aberreert voortdurend, ik doe niets dan me vergalopperen, doordat zij geen tegenspel geeft, Wim Wildschut zal me wel als een snoodaard afgeschilderd hebben. Het is een moeilijk kind, society, leeg geloof ik, niet menselijk en gewoon, maar ze kent een bende mensen, waar ik nooit van gehoord heb. Ze had meer rapport met Dick, die ze ook nog niet kende.

Dus adv. *Parool* komt er Zaterdag of zo in. Dinsdag half twee kamer doen. *Mienie bellen* (kantoor), uitgever aphorismen, kleermaker, Hanny, wasgoed en *werken!!* Malie Di. nog in de stad.

Dinsdag 30 december

De kamer is om half twee gedaan. Ik ben intussen naar Hespera geweest, de portable komt 2 Jan.!!!, vader al geschreven.

Om vijf uur in het hotel bij Malie en Selma gezellig een uur wezen rammelen – heel verstandig van me. Winterjas niet ter sprake. Morgen met ze eten, ze belt.

Biekorff. Marijke Schölvinc groette niet behoorlijk, zat bij Wim Wildschut, wil niet flirten en kan niet gewoon doen, ik had er geen aanspraak, ben maar weggegaan.

Uiteenzetting met hospita over bomvrijheid! Ze begon van dat ze er geen bordeel van maakte en dat me alles verboden was. Gevolg van het incidentje met mevrouw Krebs. Toen even doorgepraat. Dat ze me uit zichzelf niets in de weg gelegd zou hebben en waarom ik er dan met anderen over lulde en dat ze er met haar man over zou praten, enfin, behoorlijk begrip, en werkelijk ongecontroleerde vrijheid toch een illusie.

En toen met Mienie een uur in een café gezeten, wat was ze druk, maar wel prettig, ze gaat een kamer bezichtigen: Boterdiepstr. 13¹ (stookgel.? w.c.?), en misschien anders iets voor mij, ik hoor er meer van.

Intussen weer niet gewerkt, Max toch.

Woensdag 31 december

Uitgeslapen. Hoe is het met dat adres van Mienie afgelopen?

Gedineerd met Malie en haar vriendin Selma Lehmann. Geen succes. Het uur koffie drinken ervoor was ik mat, doordat ik nog niet gegeten had. De maaltijd zelf wou de conversatie ook niet goed vloten. O.m. de opmerkingen over suikertante, die ze toch niet goed kan verwerken. En daarna had ik weer te veel gegeten en was ik loom, en de inspiratieve vonk kwam ook niet van hun. En dus: geen succes maar ook geen ramp.

Daarna nog een brief geschreven en nog iets anders, kortom tijd verprutst.

Donderdag 1 januari 1948

Te laat naar bed gegaan en dus ook pas laat in de middag opgestaan. Telegram, vader komt morgen voor de schrijfmachine.

Biekorff. Toen naar Anita geweest, was helaas niet thuis, daarna naar Sonja, dan moet die in godsnaam maar mee om hem te keuren. Dus morgen om half drie Centr. Stat. en om kwart over drie Egl. gracht. Eerst lijn 13 en dan lijn 2.

Nog geen bericht Mienie.

Vrijdag 2 januari

De portable afgehaald. Vader zanikte van te voren een beetje, maar was in gezelschap van Sonja voorbeeldig, betaalde vlot, daarna een meningsverschil, ik moest een 'contract' tekenen, dat hij vaders eigendom blijft en dat ik hem niet uit zou lenen, heb uitgelegd, dat het laatste juist wel de bedoeling was, maar ik moest met alle geweld die bepaling tekenen, en heb dat dus maar gedaan. Overigens heb ik reden tot dankbaarheid.

Biekorff. Ik ben maar weer eens bij Hilde gaan zitten en zij ging dus ergens anders zitten. Maakte eerst nog een 'geestige' opmerking over me, die ik niet verstond.

Toen nog eens naar Sonja geweest, om de perforator, presentje van vader, te geven. Daarna naar Emile, geïnformeerd naar zijn totaalindruk van de aphorismen. Had toch wel bezwaren tegen aanmatiging, tegen wiedeste, en vond het pessarium een oplossing voor het voorbehoedmiddelprobleem. Ik heb gezegd, dat de pseudo-aristocratie van Edy me niet lag. Toen Mienie gebeld, gaat zelf wonen Boterdiepstr. 13¹, bomvrij dus! Ik dus maar mijn advertentie afwachten.

Daarna naar aanleiding van het een of ander de hospita college gegeven in elementaire psychiatrie en erfelijkheidsleer. De bomvrijheid lijkt me wel in orde te zijn.

Morgen: *Wáár* is de tentoonstelling van Harrie Kuyten, waar ik oom Jaap kan treffen??

Zaterdag 3 januari

Na enig telefoneren had ik de kunstzaal, waar die tentoonstelling was. Eerst nog urgente boodschappen gedaan. De opening van de tentoonstelling overleefd. Daarna met oom Jaap anderhalf uur in American gezeten. Uitvoerig gepraat over het thema sociaal-asociaal. Hij vindt de prestatie niet eens van doorslaggevend belang, dit meent hij wel, als de type maar leeft. Het gesprek werd wat lang, ik praatte wat erg veel en zei dus ook dingen, die ik beter niet had kunnen zeggen, kortom alles normaal. Het onderhoud was als geheel niet ongeslaagd. Eerst kreeg ik het tientje van tante Cootje, die is namelijk over *Heet van de naald* uitgevaren, en had berouw, toen ze vernam wie de maker was, vandaar dat geld. En voorts de f 25. – voor Jan. van Jaap zelf gehad. Dit zegt: en als jij dood gaat, zit ik zonder, het huwelijk van Dineke moet namelijk ook geld bij. Toen naar de Biekorff, ik moest hem uitleggen, dat ik hem niet mee kon nemen.

Zondag 4 januari

Gisteren geen pest gedaan. Vandaag Stendhal gelezen, 25 blz. en een excerptschrift opgezet, waardoor het mogelijk wordt, hem verder bij stukjes en beetjes te lezen. Op de Biekorff vlug weggegaan. 's Avonds de was ter reparatie bij Hanny Deelman gebracht en verder mijn tijd met Joop zitten verschaken. Daarna toch nog 2½ blz. Priestley gedaan, maar dan ook pas om 7 uur naar bed gegaan.

Maandag 5 januari

Een paar boodsch. gedaan. De was is gekomen (naaister, Hanny, enz.). De adv. staat in *Het Parool*. Biekorff eng. Bert de Wael en Trudi Ruelle, verloofd, ik: 'Ik zal er zoveel mogelijk rekening mee houden.' Zeer op prijs gesteld, was ook een goeie opmerking. Een paar woorden met Marijke Schölvinc gewisseld. Die advocaat, mr. Floris Raamsteker, kende me uit Leiden als kennis van Hans v. Straten en Rodenko, wou niet zeggen hoe, zat maar te lachen, griezelig, trouwens eiige vent. Woensdag zullen de brieven op de advertentie wel komen, vannacht werken. Me verdiept in de diverse

knopjes en hefboompjes van de schrijfmachine, bij het opendoen smakte hij neer en het tandrad van de rechter lintrol heb ik ook op een zware proef gesteld, maar nu heb ik dan ook door, hoe hij in elkaar zit. Daarna met veel zuchten 3 blz. Priestley gedaan.

Dinsdag 6 januari

De hele dag gek geworden van radio Simons. Niet eens zo gek laat opgestaan, me geschoren.

Biekorff: niet meer met die advocaat gepraat, gesprek met Simon van het Reeve, gepraat over zijn hofje, een halfzachte gemeenschap, erg, en over *Die Verwandlung* van Kafka, dat hij *niet* kende, het gesprek was wat hobbelig maar toch niet slecht. Daarna even bij Cis en Sonja gaan zitten, maar alleen naar huis gegaan. Jan Polak heeft neiging tot het maken van stekelige opmerkingen, doodgevaarlijk op zichzelf, maar als het daar bij blijft, heb ik niet te klagen. Ik heb erger verdiend en als hij me van de Biekorff verwijderd, zou ik weg zijn. Ik was verder nog even onbeschoft tegen die medicus, S v/h R zei er iets van.

Woensdag 7 januari

Op de advertentie zijn vier brieven gekomen. Slaakstr. was niets – Karel du Jardinstr. 39' was ook niets (wel een hele poos zitten ouwehoeren met dat vrouwtje, dat hem als een huwelijksadvertentie opgevat had). Nu morgen even naar J.D. Meyerplein (die Pool) en W. Pastoorsstr. (al even geïnspecteerd). Zal wel niets worden. Morgen ½11 kamer doen.

Donderdag 8 januari

De kamer is gedaan, het moest weer 's morgens. De andere brieven van de advertentie afgewerkt. *Was niets!* J.D. Meyerplein 11, volkomen bomvrij, bij die Pool, eigen trap, centr. verw., vaste wastafel, maar onmogelijk klein hokje. Pastoorsstr. 18', ideale grote zolderkamer, stookgel., maar fontein buiten de deur en geen w.c., wat de bomvrijheid doorkruist! Loodgieter geïnformeerd, wastafel komt op 100.–, w.c. op f 200.– minstens, aanleg inbegrepen. Daar zal ik nog wel vaker op stuiten. Biekorff. Boekenogen adressen gegeven, Jan Polak zat er weer eens zwijgend bij, Sonja dit keer geen zin om met me te praten (een wonder, na mijn botheden), met Cis opgeloo-

pen naar de tramhalte. Ik praat te veel over bomvrijheid! Men (Jan Hemelrijk, Jan Polak, Biekorff-meisjes) kijkt me er op aan, net als vroeger Kees Zijlstra. Geen zin om te werken.

Vrijdag 9 januari

Na de teleurstelling van het vergeefse kamers zoeken.

Vanmiddag bij Geert geweest. Had er niets tegen, dat ik met Stols ging onderhandelen over uitgeven aphorismen tegen financiële garantie. Had er wel niets dan minachting voor en ik werd in elk geval belazerd. – Als hij die hele geschiedenis overnam, konden we opnieuw praten over baan voor mij! – Maakte zich er gauw vanaf, toen ik op kamers zoeken terug kwam. En ging aan het werk.

Toen kleermaker. Liep voorspoedig. Morgen 5 u. terug voor passen en wil voor 7.50 de overjas ook repareren.

Biekorff. Bij die communist en zijn schurftige vrouw gezeten. Tegenover Hilde (Hilde van Norden, niet te verwarren met Hilleetje van C.C., die eerstdaags terugkomt), stond weer spoedig op en ging weg met Theo Kroese, met wie ze bepaald een verhouding heeft. Toen nog even bij Duco en Simon v.h. Reeve. Zei van mijn kamer-topic: daar kun je het mooi op gooien, als je niks (geen vrouwen) kunt krijgen. Hanny Michaelis: zullen we weggaan. Duco waarschuwde me nog, dat ze me voor gek houden, vanwege mijn eeuwige gezanik over kamers en bomvrijheid.

Toen naar Sjoerd. Adres van Aimé gegeven, voor als hij naar Tsjecho-Slowakije wil. Margiet weer lekker voor d'r kop gestoten, door Aimé te citeren: waar is je vrouw – waar ze hoort, in de keuken. Dat huwelijk is een hopeloos geval. Sjoerd heeft nog uit zijn werk voorgelezen, en ik heb hem de Engelse tekst van Ukkepuk (laatste ex. plus laatste ex. Hollandse tekst) nagestuurd voor poging in Amerika.

Morgen werken, g.v.d.

Zaterdag 10 januari

Kleermaker, wezen passen. Maandag halen. Die andere heeft me bedrogen en er een confectiemodel van gemaakt. Deze kan voor f 15. – ook de winterjas nog wel wat opknappen, maar had ik maar een lap.

Biekorff. Onbelangrijk. 's Avonds gestikt van nervositas, omdat

mijn geld op is. Toen aan het werk gegaan en 4 blz. vertaald, wat vrij veel is. O ja, eerst nog begonnen met het tikken van een nieuw ms. van de aphorismen op losse blaadjes.

Zondag 11 januari

Biekorff, volmaakt onbelangrijk, aan het tafeltje van Jan Polak gezeten, die natuurlijk niets tegen je zegt.

Mijn geld is op. Stomweg op. Ik kan niet meer werken van angst. Een lange rustige brief aan oom Jaap geschreven, nog niet weggestuurd, dat hij op Jaap Polak af moet. (Wat een Polakken in de wereld.) Malie ook schrijven. Toch nog 3 volle blzz. gedaan, maar nu was het dan ook half negen 's morgens. Ik moet naar de tandarts.

Maandag 12 januari

Tē kort geslapen vanzelf. Op de Biekorff was iedereen terug. Het schrijnende aan elkaar voorbijkijken van mij en Hilletje v. Cc. is weer begonnen. Gezeten bij Marijke Zwartendijk en Leo. Maar niet gevraagd, waarom ze dat van Lien nog niet gedaan heeft, daar ben ik woedend over, maar soit, het was genoeglijk. Ik ben radeloos van de acute geldnood. Bij Joop mijn tijd zitten verschaken. En nu ga ik allereerst Mali schrijven. Nuttige brief aan Mali geschreven, 15 kantjes, gezegd dat ik graag een bed + matras wil hebben, hoeft nog niet dadelijk, dat ik in acute geldnood zit, dat ik me helemaal vrij wil maken, haar gevraagd $37\frac{1}{2}$ i.p.v. 25, dan kan ik Jaap H. aan Jaap Polak ook $37\frac{1}{2}$ laten vragen en $25 + 37\frac{1}{2} + 37\frac{1}{2} = 100.-$. Direct gepost. Nu die aan Jaap over naar Jaap Polak gaan, om de $37\frac{1}{2}$. Allereerst tandarts.

Dinsdag 13 januari

Werk gehaald en gebracht bij typiste. Gehaald: hfst. VI en VII. Gebracht: begin hfst. III en begin hfst. VIII. Afgerekend die f 50.-.

Biekorff (eigenlijk na de Biekorff naar typiste geweest): Hilletje kende me weer niet, ik word er toch wel rot van, tot een grappig incidentje even contact ten gevolge had. Met Cis zitten praten, heel gezellig, en toen nog met een paar anderen, Cis verwachtte zelfs even, dat ik met haar mee zou gaan, maar ik bleef toevallig zitten.

<Marijke Zwd. karakteriseerde Hilletje met 'recht op en neer'. Toch wel godsgoed, zie je.>

De aanvullende brief aan oom Jaap geschreven. Ook $12 + 2 = 14$ kantjes. Gevraagd of hij Jaap Polak ook om $37\frac{1}{2}$ wil vragen. Mali en Jaap hebben dus hun brieven. Nu maar wachten of de $25 + 37\frac{1}{2} + 37\frac{1}{2} = 100.-$ komt en hoe lang het duurt.

Morgen: *tandarts*, werken, houtjes, kleermaker, enz.

Woensdag 14 januari

Nog maar net de Biekorff gehaald. Op de Biekorff zag Sonja kans, haar figuur te verspelen. Ik ben aan een ander tafeltje gaan zitten, en zei tegen Jan Polak: ik ben aan het verkeerde tafeltje gaan zitten. Daarna ging Cis ook bij haar weg zitten, maar ik ben niet bij Cis gaan zitten. Sonja zal het lesje wel begrepen hebben, maar die banale trek hééft ze, ik trap er niet in.

Daarna thuis in radeloosheid vervallen over de woningnood, zodat ik niet werken kon. Maandag is mijn koortslip over, dan er in vredesnaam maar weer achter heen.

Morgen. Kamer doen 11 u. Houtjes, melk, *tandarts*, kleermaker, werken!

Donderdag 15 januari

Om 11 u. opgestaan voor kamerdoen. Om 2 u. arriveerde de dienstbode. Daar is het laatste woord nog niet over gezegd.

Een paar boodschappen gedaan. Bij de kleermaker geweest. Jas was nog niet bevredigend, maar allah. Broek gebracht, jas en broek vast betaald, 12.50, Zaterdag halen.

Toen naar de tandarts geweest. De kies is keurig geplombeerd. 6.50. Op den langen duur kan er een kroon op. Tandarts Attinger, Wet.schans 229.

Toen van 4 tot 6 geslapen. En 's avonds heel verstandig weer naar bed gegaan, en grondig uitgeslapen tot Vrijdag één uur!

Vrijdag 16 januari

Van der Garde heeft opgezegd. Hij zou het kamertje overdoen aan een vriend met een radio, maar de hospita gaat er zelf iemand op zetten, dus ik moet iemand proberen te bedenken.

Brief plus chèque tante Mali. Mijn toelage is tot *f* 40.- in de maand verhoogd!! Nu Jaap Polak.

Advertentie *Vrije Kath.* opgegeven, kolen besteld, beurs gekocht,

kaart volgende week Vrijdag Bogtman-Schubert gekocht, geen riem kunnen krijgen, die lang genoeg was voor de winterjas.

Toen de Biekorff. Enig belangrijke, dat Sonja een heftig incident met mij schopte. Ik had tegen Cis gezegd, dat zij zoveel relaties had, dat ze voor haarzelf zo kamers zou kunnen vinden. Cis trok haar mee: dat heeft hij toch niet zo bedoeld. Nee inderdaad niet. Sonja verklaarde nog, dat ze in de hospitawereld niemand kende. Wat een misverstand.

Toen, vlak voordat ik naar de Schouwburg ging, liep het opeens zo, dat Hilletje meeging. Het stuk konden we niet volgen. *As you like it*, met een ontoereikend programma en in een belazerde opvoering. In de pauze Japie Hemelrijk, vermeed Hilletje te zien, hoewel ik het wel wou. Daarna met Hilletje naar huis gelopen, en wéér nam het gesprek het onafwendbare onzalige verloop, over leverinjecties (en rouge!), over winterdepressie, over afwijking is nog niet gek, en klap op de vuurpijl, toen ik het nog even over Simon van het Reeve had, over de doofheid van diens vader plus mislukte poging om het al pratend recht te trekken. Dat ik Hilletje iedere dag op de Biekorff zie, maakt er een hel van. Ik rook in de schouwburg ook alweer een tikkeltje het zwakke maagvlies.

's Avonds thuis het hele opstel van Gervinus over *As you like it* gelezen. Toen ook wel afgeknapt.

Zaterdag 17 januari

Zeer slecht geslapen. Weer aanmaning van dr. Roos om zijn f 25.-, Ma. of Di. brengen en dan maar van Mienie lenen. Op de Biekorff tegenover Riemke gezeten, die nogal kritiek op mij heeft. Na afloop met Hilletje meegegaan, op haar kamer uiteenzetting van *As you like it* gegeven, en om half tien weggegaan, niet ongeslaagd.

< Evelientje was er en ging met Jan Polak weg.>

Werken, kleermaker, Hanny, chèque innen, dr. Roos, Mienie lenen, καμειρ zoeken nog maar even rekken.

Zondag 18 januari

Voor Hilletje het boek van Mienie over sexuele aangelegenheden meegenomen. Met Marijke mee opgelopen naar huis, zij wou wel naar de bioscoop, maar ik had geen zin, ik vroeg nog of ze mee naar mij wou, maar ze moest werken – die Lien-kwestie zit er nog steeds

tussen, ik vind het geen stijl van haar. Toen naar Mienie geweest, om vijf en twintig gulden te lenen en met de grootste moeite 12½ los gekregen! Daarna moeizaam 2 blzz. vertaald.

Maandag 19 januari

Overdag geslapen. Biekorff met een sjagrijnig gezicht bij Cis en de eveneens sjagrijnige en overspannen Sonja gezeten. Daarna pak van de kleermaker gehaald, alle lappen wel terug? Nu grijze broek en overjas (alleen zak) heen brengen. Verder een beetje kamers gezocht, geconstateerd dat op Jonas Daniël Meyerplein 13 niet nog een kamertje vrij is. Daarna naar Hanny geweest, had met pijn één hemd klaar, met Joop geschaakt. De hele nacht verder geen pest gedaan, zitten zuchten. Di. chèque innen, Woensdag 1-2 u. per se *dr. Roos!*

Dinsdag 20 januari

Vandaag vreselijk beroerd geslapen. Apart om een uur of één de chèque gaan innen, was nog niet inbaar! Er maar weer ingekropen, ½6 geschoren, toen Biekorff. Met onbelangrijke mensen zitten praten, Hilletje even mee naar huis genomen, omdat ze een deel van Shakespeare moest hebben, daarna even naar een paar adressen van kamers geweest, die al weg waren, toen briefkaart voor oom Jaap klaar gelegd, daarna gewerkt, in vlot tempo 4 blz. vertaald, vasthouden maar.

Het pak is nog even beroerd als eerst, de rug moet breder, had hij niet toevallig goed van dat lichte jasje? Denk om: Donderdag kamer doen, Vrijdag *dr. Roos* en L. *Bogtman!* Zaterdag *Richard 111*.

Woensdag 21 januari

H. Offenbergh is ook weer thuis, en wie komt hiernaast? Ik moet hier weg.

Vandaag kwam bovenop de f 40.- nog een postwissel van f 25.- van Malie werkelijk uit de hemel vallen. En een brief van Oom Jaap, hij heeft Jaap Polak geschreven en die heeft het *geweigerd*.

Biekorff, zitten praten met die lelijke secretaresse van Salm, die best meeviel, ja, zij begon het gesprek hoor. Zij blijkt een zolderkamer over te hebben op de Kloveniersburgwal, onder het dak en met een rattenplaag. Maar toen ik erover begon, deed ze zelf terughoudend. Toch eens gaan kijken.

Thuis gekomen brieven vervaardigd aan Oom Jaap en aan tante Malie. Nu werken. Morgen wordt de kamer toch weer om elf uur gedaan, g.v.d.

Nog 2 blz. weten te doen.

Donderdag 22 januari

Na de 2 blz. een paar uur geslapen, toen er uit voor het kamer doen, de chèque en de postwissel geïnd, daarna nogmaals geslapen, veel te kort natuurlijk. Op de Biekorff dat hele lelijke kind gekwetst, door er niet naast te gaan zitten, bij gebrek aan beter naast die ongelofelijk vervelende advocaat gezeten. Daarna naar Jan Hemelrijk in verband met een tip voor een kamer. Netjes niet over kamer geouwehoerd, maar over literatuur, college in Nietzsche gegeven, rottig om te moeten horen: jij hebt niets gelezen, het gesprek ging best, maar omdat ik er de hele avond gezeten had werd ik om kwart over tien even de deur uitgekeken, onvermijdelijk maar toch hoogst rottig. Jan Erik, die juist aan kwam zetten, lieten ze zelfs maar even bij Bob, en de tip was niets, al propvol en een gesloten cōterie. Na afloop Jan over de post dat Nietzsche-boekje te leen gestuurd.

Vrijdag 23 januari

Naar *dr Roos* geweest!!! De rekening van f 25.– betaald. Jammer, dat ik even mijn figuur verspeelde, doordat hij eerst zei, er komt misschien nog een aanmaning, en toen vroeg, of hebt u hem soms al gehad, en toen zei ik pas ja, maar hij is gemakkelijk. Ik liet het attest van Nooth. v. Goor zien, dat *Mimi* volledig genezen was, hij vulde het geloof ik even in op de kaart. Zei verder niets nieuws, recapituleerde even nuchterweg, dat het, als het al echte suiker was, een rhenale diabetes was, dus niet van belang. Vindt het niet waard, om langer bij stil te staan, niet verder over nadenken, eventueel nog eens ur. na laten kijken.

Toen naar de kleermaker geweest. Het lichtgrijze jasje wordt voor 7.50 wijder gemaakt en daarmee gered. Een succesje. De grijze broek wordt versteld voor 3.50, maar ik moet nog lappen brengen en die zijn weg. De overjas doet hij Dinsdag. De rug van de jas van het nieuwe pak kan niet meer wijder. Hopeloos!

Biekorff. Jan Polak zat tegenover Hilletje, ik kwam naast hem te zitten, heb geklaagd, dat het eten te weinig was.

Concert Laurens Bogtman, *Die schöne Müllerin*. Daar is hij toch niet helemaal de man voor, maar het laatste nummer was geweldig. Alleen is de nieuwe jas niet te dragen, snijdt in de oksels als ik weet niet wat. Pro deo over procederen.

Morgen komen kolen en in het blauwe pak naar *Richard de derde*.

Zaterdag 24 januari

Dogger liet de kolen tegen de afspraak in niet in zakjes brengen, twee mud teruggestuurd, één mud gehouden.

Biekorff. Gezeten aan een willekeurige tafel. Alleen van belang, dat Boekenogen, toen ik ten opzichte van die woonmogelijkheid spijkers met koppen wou slaan, benauwd terugkrabbelde.

Toen in het blauwe pakje naar *Richard III*. Altijd wat. Dit keer waren de programma's uitverkocht. Enfin. In hoofdzaak toch wel kunnen volgen, anders dan *As you like it* verleden week. Echt boeien deed het me toch niet. Maar een paar 'echte' scènes en van Dalsum fascineerde me eerlijk gezegd toch ook niet.

Thuisgekomen geen pest meer gedaan, terwijl Wil notabene zit te wachten.

Zondag 25 januari

Mijn lieve buurvrouw heeft het er weer op toegelegd om me een encephalitis te bezorgen volgens het recept elk kwartier één lied.

Biekorff. Bij Simon van het Reeve en Hanny Michaelis gezeten.
<Morriën had hem de aphorismen laten lezen.>

Die knaap legt het er op toe, om me te ridiculiseren, gaat steeds door in de trant van 'wanneer kom je nou in een redactie'. En dat kind maar proesten – alsof zij dat boek geschreven heeft. Eén keer hadden ze gelijk. Ik zei: wanneer ga je nou 'De nachten' schrijven. Zij: bèè, dat heeft nou nog niemand gezegd. In elk geval even een houding tegenover deze manier van doen vinden.

<Zit bijv. te melken over het feit, dat ik niet met mes en vork eet.>

Wil weer een stuk van hfst. III gebracht. Er ontbreken nu nog maar 2 blzz. aan.

Sjoerd even gesproken. Hij zanikt weer met de Engelse Ukkepuk en had Aimé ook 'nog niet' geschreven.

Daarna naar Joop en Hanny. Hanny sliep. Had aan het verstelgoed nog niets gedaan, verdomme. Met Joop en een bezoeker zitten schaken.

Hfst. III van de vertaling tenminste af gekregen. Nu hfst. VIII, dan de getikte hoofdstukken corrigeren, en dan naar Selma Joles of mevr. Maschmeyer, eventueel die vier hoofdstukken, die al bij Reinold Kuipers liggen, terughalen.

Om negen uur schoenen naar de schoenmaker Achtergracht gebracht. Toen kwam alle copy van *Podium* terug, met een lullige brief van Fokke Sierksma.

Veel te kort en vrij slecht geslapen, vanavond er weer in.

Maandag 26 januari

Die boel van *Podium* is dus teruggekomen. Het kamertje naast me is ontruimd, wat komt er nou op? Slaap inhalen.

Op de Biekorff vergeten te betalen. Me omstandig op de hoogte gesteld van de gang van zaken bij pro deo procederen.

Daarna met mijn slaperige kop maar zo'n beetje niets gedaan. Die rotjongens van *Podium* ook. Tenslotte toch nog wat gewerkt.

Dinsdag 27 januari

Die verdomde Tilly naast me maakt me gek met haar gezang. Bijna niet geslapen.

Kleermaker was nog niet klaar, morgen weer heen.

Biekorff. Bij de juffrouw van de rattenzolder weg gaan zitten, goed gemaakt door een opmerking op de trap, tegenover Cis gaan zitten. Toen de muziekvond op de Biekorff. Hilletje zat achter me. Tja. Henk Hospers was er met Ita, zaten naast me, die Ita is toch wel verdomd mooi, mee gepraat. En Esther zat in de buurt, expres aangesproken en zo, de verhouding daartoe moet ik weer normaal krijgen, te meer omdat Hilde van Norden me nog steeds negeert, terwijl ik notabene niets met haar gehad heb. Kan ik van Hilletje niet zeggen.

Net als gisteren weer anderhalve blz. vertaald, 2½ uur over gedaan op mijn gemak, dit moest nu eigenlijk een dagtaak zijn, de tariëven van dit werk zijn precies tien keer te laag.

Woensdag 28 januari

Bar slecht geslapen, niet door het lawaai, maar uit angst en radeeloosheid. Maar opgestaan.

De kleermaker was nog niet klaar en de naaister was niet thuis.

Toen kwam Jan Hemelrijk: iemand, kennelijk Iet, was zwanger en hij wist niemand om het weg te maken. Ik ook niet. Eens over praten met Cis-Anita-Ursel-Hanny. Verder Priestley met hem doorgenomen op moeilijke plaatsen – eens heen voor de andere helft – zeer vruchtbaar.

Biekorff: gepraat met die medicus met die onuitstaanbare flauwe glimlach, Lex Nederboer.

Daarna Palaestra-avond. Gezeten bij Mary, Riemke, Hilletje, Duco. Hilletje afzijdig. Mary en Riemke zijn toch wel erg vervelend en onder mijn maat. Daar ontmoet: Jan Kamermans – mijn god! Het hele verleden begon weer te spoken. Heeft een stencil-inrichting, die drukkerij aan het worden is. Ik heb hem aangeboden, hem op de Biekorff te introduceren. Godweet komtie.

En van de Palaestra-avond die moeizame en vervelende advocaat mee naar mijn kamer gebracht, heb ik niet eens wat aan, want hij gaat op den duur naar Delft. Die vent belemmert me op de Biekorff het uitzicht op andere mensen.

Morgen 1 uur kamer doen.

Donderdag 29 januari

1 uur kamer gedaan. Ik heb in die tijd mijn haar laten knippen, heb het lichtgrijze jasje van de kleermaker gehaald en de winterjas gebracht. Het lichtgrijze jasje was natuurlijk nog veel te nauw. 7.50. Het blauwe overhemd aan de naaister gedemonstreerd, is in de was gekrompen en een kinderhempje geworden, kan ik wel weggeven, 22.50 naar de pesten meneer, en wat moet ik nu aan. Enfin, het is alles niets bij dat pak. Toen nog even een schandalig dure kamer bezichtigd en daarna nog een uur in mijn bed gekropen, om nog even sjagrijnig van de slaap weer op te staan.

Op de Biekorff met niemand gepraat, in het bijzonder niet met Simon van het Reeve.

Daarna mensen afgelopen, om raad te schaffen inzake die abortus van Iet. Cis was niet op de Biekorff. Ursel woont hier niet meer, woont bij haar moeder in Overveen, och jee, de moeder te bereiken Kgr. 613, psychologisch laboratorium. Anita was weer eens niet thuis, twee keer geweest, is nooit thuis. Enfin, het is geen kind van mij ten slotte.

Het is volkomen irrationeel om geen cyaankali te nemen. Ik ben

veel te moe om nog te werken. Over mijn slaap heen gekomen en hfst. VIII afgemaakt. Nu III en VIII naar Wil brengen. Dan naar Jan om Priestley verder door te nemen. Dan de getypte hfsten corrigeren. Dan doorgaan.

Vrijdag 30 januari

Lekker uitgeslapen, alhoewel radio Krebs stoorde. Mienie belde op, even kibbel aan de telefoon, omdat ik haar woordenvloed wou stuiten, beloofd volgende week voor een afspraakje te bellen. Biekorff: bij Simon van het Reeve gezeten, op dat verneukeratieve toontje kun je helemaal niets terugzeggen. Toen op mej. Salm afgetogen, om het ms. van de aphorismen aan te bieden. Op de achtergrond zaten Duco en Jaap Hijmans me uit te lachen. Maar ik ben met haar meegegaan, om die zolder op Nieuwezijds Voorburgwal 256 te bezichtigen. Te veel straatlawaai en zo. Het ms. is naar Salm.

Daarna weer tikwerk naar Wil Berier gebracht, ze schiet niet op en gaat nu weer een week weg, heeft hfst III en VIII.

Toen naar Anita en Marcel. Over cyclothymie gedard. Twee namen van dokters opgekregen. Was gezellig.

Zaterdag 31 januari

De naaister is lief. Komt vertellen, dat zij het rampzalige overhemd voor me verkocht heeft, en voor f 5.- een nieuw maakt, volgens een ander model.

Op de Biekorff leegte. Die *ijzigheid* van Hilleetje is toch wel een crime. Een mens heeft tenslotte ook nog gratuite geanimeerdheid. Ook al heb je tegen een niet doorgegane liefde op te roeien.

Toen naar Jan Hemelrijk geweest. Verteld dat Holthaus terug was en de uitstekende naam van H. Feris, Koninginneweg 50, genoemd. Dankbaarheid gering, hij had al iemand. Het was voor Iet, wat hij niet wou toegeven, maar Aleid verpraatte zich, en toen ik zei, wat camoufleren jullie goed, nog een misverstand, dachten dat ik dacht dat zij bedoelden, dat ik te lang bleef zitten. En toen ben ik te lang blijven zitten, om de moeilijke plaatsen van Priestley verder door te gaan, en hij stak niet onder stoelen of banken, dat het te lang duurde, hij zal nu nóóit eens even niet op tijd kijken. O ja, en het lelijkste, ik vroeg geld te leen en hij weigerde het, niet alleen het geld niet, maar bovendien nog het onaangename feit, er om ge-

vraagd te hebben. Dus *nooit* meer aan Jan geld te leen vragen. En hij weet, hoe verantwoord het in dit geval was.

Iets anders. Ik ben nog steeds door de hospita in de gelegenheid gesteld, iemand voor het kamertje van v.d. Garde te zoeken.

Zondag 1 februari

Nou, de Zondag is al weer haast voorbij. Radio Simons heeft dit keer het grootste deel voor zijn rekening genomen. Hersenvliesontsteking is op deze wijze op den duur onvermijdelijk. De Biekorff was om te gapen. Toen naar Joop en Hanny. Mijn tijd zitten verschaken. Hanny had de hele was gedaan (voor het laatst), maar ik kon haar de *f* 5.- waar ze recht op had niet betalen. Ik kreeg bij hun een aanval van obsceniteit, nu kunnen ze veel hebben, maar het was wel grijs. Het geeft ook zo'n scheve situatie, dat die Hanny een aanbrand geval is. En bovendien is het vandaag de eerste lentedag, er zit wat in de lucht, dat merk je aan iedereen. Me thuis een paar keer klaargemaakt, weer niet meer gewerkt, lekker op tijd naar bed gaan. Ik móet nu op korte termijn een conquête maken, met het half-zeven régime. Hanny had geen broodbonnen.

Maandag 2 februari

Merkwaardige dag. Om te beginnen 's nachts naar bed geweest. Acht uur op. Boodschappen. Barbier. Schoen Achtergracht. Etenswaren en cigarettten. Houtjes. Op de Raamgracht te laat gekomen. Toen van 1 tot 5 met kleren aan in slaap gevallen. Daarna kleermaker: winterjas gehaald en lap grijze broek gebracht.

Toen Biekorff. Daar zat Bert de Waal. Ik hoor nu pas, dat Trudi met t.b.c. in een sanatorium ligt en dat Jan Bert de Waal de toegang tot de Biekorff ontzegt heeft. Ik zit met hem aan één tafeltje met nog Henny en Heleen, het kon al niet mooier. Bert trotseert Jan, die hem vraagt, of hij hem niet begrepen heeft. Daarna verdwijn ik met Bert. Als hij me er nu nog niet aftrapt. Ik ben bang, doodsbang.

Voor de Biekorff treft Bert Peter Staugaard. Met Peter en Bert mee, een uur bij Peter gezeten, waar Lucie Premsele ook zit. Daarna zij naar de bioscoop en ik naar huis. Om half twaalf komt Bert hier het kleine kamertje bezichtigen. Nachtelijk gesprek over monogamie of polygamie van twaalf tot vijf.

<Wel erg de polygame fanaticus uitgehangen.>

Aan het eind leent Bert me spontaanweg *f* 20.-, precies wat ik kon gebruiken. Morgen komt hij gewoon op de Biekorff. Ik moet eventueel tegen Jan een opmerking maken over Trudi in dat sanatorium.

Dinsdag 3 februari

De kamer is vanmiddag gedaan. Ik ben intussen naar een boekhandeltje geweest. Van half vijf tot zes had ik nog net even het ontbrekende uurtje slaap in kunnen halen, als mijn lieve buurvrouw niet perpetueel op de gang gezongen had. Ze doet het dus om te treiteren, ik heb zo'n hoofdpijn en ik ben zo moeoeoe.

Toen de Biekorff. Jan zag er slecht uit. Bert was niet gekomen!!! Zodoende is er niets gebeurd. Eén van de volgende dagen? Vigilant blijven.

Daarna naar Bert de Waal geweest. Hij is gewoon op de Biekorff geweest, maar vroeg weg gegaan, één van de komende dagen is het dus te verwachten. Zitten praten van 10-2 uur, het kwam misschien niet helemaal gelegen. Confidenties gedaan, zo ongeveer het hele verhaal van de gezusters W. opgehangen. Zonder namen te noemen. Hij kon eventueel op Lien aftijgen voor enquête over hongertochten. Eén minder prettig moment. Ik vertelde van Stans en kinderboeken illustreren, terwijl ik het daar met Lucie Premsele juist ook over gehad had, ongelukkig toeval. Wel erg vertrouwelijk geweest, hij vond het wel amusant, maar hij kon me eigenlijk niet gebruiken, een omstandigheid die ik veronachtzaamd heb.

<Wel heel erg de pincipiële polygamist uitgehangen.>

Brief van tante Mali gehad. Ietwat kribbig en toch wel uitgesproken querulanterig. Ze krijgt opeens last van zuinigheid.

Woensdag 4 februari

Enigszins in mijn slaap gestoord door radio Krebs. En Japie kwam de *f* 25.- van ome Jaap brengen. Geanimeerd een half uur geconverseerd in chamber-cloack. Niet helemaal uitgeslapen, maar soit.

Biekorff. Ja hoor. Bert zat er, bij Jaap Hijmans en Duco. Jan met zijn rug naar hem toe. Ik ben loyaal bij hem gaan zitten. Daarna nog hij bij Esther, ik bij Sonja en Cis. Op weg naar huis even met Hilleetje opgelopen. Heeft *Twelfth Night* te leen. Reproduceerde merkwaardigerwijs inzake de verbanning van Bert de lezing van Jan. Ze nam een tram. Nu ik Jan niet verder provoceren!

Aanmaning van de A.P. Gesteld in gematigde termen. Ik weet het, ik moet voortmaken.

Op het kamertje naast me slaapt een vriendin van Tilly. Angstig.

Braaf gisteren 2½ en vandaag 3 blz. gedaan, dat vooral volhouden, ik moet nu nog ± 100 blzz.

Donderdag 5 februari

Lekker geslapen, alleen te kort.

Biekorff. Er was weinig plaats, ik ging maar ergens zitten, daar kreeg ik Simon van het Reeve en zijn geliefde naast me. De conversatie liep helemaal vast. Toen draaide Esther zich om, en begon waarachtig tegen Simon en mij weer over Jan Polak en Bert kwam ergens vandaan en voegde zich er bij. Ik stelde Esther voor om roddel uit te wisselen en Jan zag en hoorde alles, teutte en ging tenslotte maar weg. Wee mij – dat ontlaadt zich onherroepelijk over mij. – De conversatie met Simon van het Reeve toen volkomen in orde. Ik heb hem gevraagd, hoe het zat, of hij dat verneukeratieve toontje hanteerde of het verneukeratieve toontje hem. Hij wordt namelijk wel eens verlegen. Maakte grapjes over wat Esther vertelde, Esther zei dan ook: Simon begrijpt het niet. – Het grote feit. Bert heeft een briefje gehad, dat Jan gehoord heeft (van wie?) dat Trudi in een sanatorium ligt en dat als hij zich eenzaam voelt de Biekorff weer voor hem open staat. Dus Bert is er weer (maar die gaat in pensioen) en Esther is er ook, als mij iets dergelijks mocht overkomen. – Verder beviel het me nogal, dat Esther en ik weer met mekaar praten. Ik heb haar haar hoofd laten stoten bij mij en voel er wel voor om daar tot op zekere hoogte op terug te komen.

«Esther is bovendien de enige, die me kan vertellen, wat Hilde van Norden precies tegen me heeft.»

Ik wou met Esther en Bert nog wat praten, maar Bert heeft net een halve nacht met Esther alleen gepraat. Bert liet zich zeer beslist niet op sleeptouw nemen, heeft kennelijk geen zin, om mij in de gelegenheid te stellen, nog meer spraakwater te vergieten. Ook bij die roddel op de Biekorff had ik moeite, om wat ik zeggen wou kwijt te raken. – Enfin. Bert mag blijven. Jan heeft een nieuwe verrassing in petto. En ik weet niet, hoe ik me van dat roddelen, waar hij me steeds mee bezig gezien heeft, schoon moet wassen.

<Bert mag blijven, nou ga ik er uit.>

Intussen heb ik nog *f* 12½ op zak. Ik moet dus toch ook nog van Geert zien te lenen. En werken. Weer braaf 3 blz. gedaan. Nu nog 100!

Vrijdag 6 februari

Amper de barbier gehaald. Morgen dan maar schoenmaker en kleermaker en Geert γελδ.

Biekorff. Ik zat er zeer onschuldig bij. Jan Polak kwam naast me zitten, ging daarna weer weg. Ik ging met Duco zitten bij Utie Endt, Marijke Schölvinc en Gonnie van Beusekom en stelde voor samen naar de bioscoop. Was moeilijk. Tuschinski mislukte. Gonnie saboteerde en wou nergens anders heen. Toen raakten we Utie goddank kwijt, doordat ze die andere film al gezien had, Gonnie wou toch niet, dus kaartjes voor Duco, Marijke en mij, tweede voorstelling. Eerst nog naar de kamer van Marijke plus Gonnie, waar Gonnie opeens wakker werd en mijn trant van converseren waardeerde. Daarna gedrieën naar de bioscoop, Marijke in het midden, had meer aandacht voor Duco dan voor mij, enfin, ze is niet slim. Na afloop nog een uur met Duco nagepraat over de grote ontdekking, dat Marijke lesbisch moet zijn!!! Heb ik al veronderstellenderwijs tegen Esther en Bert geuit, maar nu ben ik er van overtuigd, die pokdaligheid moet een uitvloeisel van verstoorde hormoonwerking zijn. Maar Gonnie is toch gewoon. Toch wel een succes voor mijn mensenkennis – maar met Hilde is te speculatief, heb ik al gezegd tegen Jaap, Bert, Duco en half om half tegen Esther.

<Duco wil nu eerst even beslag leggen op Marijke, goed, ik heb geen haast, hij heeft voorrang.>

Intussen moet Jan Polak nog even gebeten als altijd op me zijn, me niet af laten leiden, dat steeds in het oog houden.

Hedenavond *niet* gewerkt, morgen moet je weer. Maar eerst γελδ λενεν van Geert.

Zaterdag 7 februari

Een uur te kort geslapen. De kleermaker en de schoenmaker waren niet thuis, en bij Geert waren de bellen stuk.

Op de Biekorff kwam Duco bij me zitten, en Hilletje, die *Driekoningenavond* terug gaf en naar de voorstelling moest.

«Hilletje had *Twelfth Night* uit, nu *Hamlet* lenen. Ze vond het op de Biekorff toch leeg.»

Marijke en Gonnie gingen zeer duidelijk niet bij ons zitten, [ge-deelte van de zin onleesbaar gemaakt] met Jan Hollack in gesprek was. Ik zat per ongeluk met mijn rug naar Jan Polak toe, hij gaf een toespeling daarop, die ik niet zo gauw wist te pareren. En weer zei ik bijna dwangmatig hatelijkheden, die hij net wel of net niet hoorde. Nu moet ik toch *echt* een en ander compenseren, anders ligt het aan mij, als dat mis loopt. Intussen zat Gonnie met een ander te flirten, en ik vond goed, dat Duco bij de tegen mij knikkende Marijke ging zitten, en ging weg.

Geert stond op het punt om uit te gaan. Mijn verzoek om geld te lenen werd met een zeer lang gezicht ontvangen. Eigenlijk niet en nu niet en niet voor langer dan een maand of daaromtrent. Hil kwam er ook nog bij zitten, men was weer in slechte stemming, en of ik dan voor dat geld Maandag terug wou komen, Maandagmorgen, niet Maandagmiddag. *Libertinage* gaat wel degelijk door. Geert zat zelfs te knijpen op een recensie-exemplaar van Lehmann's bundel. Dus goed, dat ik dat geprobeerd heb – bij Geert kan ik als het hoog loopt niet om geld aankomen.

«Dus Geert van Oorschot trekt al even hard weg als Jan Hemelrijk, als het om geld lenen gaat. Goed, dat ik dat vast weet!»

Nog even naar Anita geweest om te lenen, was niet thuis.

Paniekstemming. De hele nacht 'verknoeid' met schrijven. Pas om 8 uur naar bed.

Zondag 8 februari

Beroerd geslapen. De hele middag radio Krebs keihard, met gezang tussendoor van madame Krebs.

Half zes tot zes komt Hilletje binnenlopen!!! Wil me kennelijk hebben. Kwam vertellen, dat ze *Driekoningenavond* zo goed vond. Heb haar *Hamlet* meegegeven.

«Hilletje *Hamlet* geleend. Oppassen! ik heb vroeger gezegd, dat ze als ze *Hamlet* las met me mocht trouwen.»

Vertelt me onder zware geheimhouding iets gloednieuws. In de oorlog heeft Marijke Wanda verraden!!! Jan Polak heeft Wanda aangeboden, Marijke er uit te zetten, maar Wanda heeft gezegd, dat hoeft niet. Dus Marijke is al net zo vals als haar vader. Jammer,

dat ik daar niet over praten mag. En die Jan is toch wel een geweldenaar. Dat gaat allemaal stilzwijgend in zijn werk. Ik ga nu met Jan voor zover het nog kan zoete broodjes bakken. Hilletje wil me een tientje lenen. Accepteren.

Biekorff. Hilletje achter de toonbank. Niet verwaarlozen. Aan een tafeltje: Marijke Schölvinnck, Gonnje v. B., Utie, Jan Polak, Jan Prins. Utie opzij af. Geanimeerd gesprek, Jan en ik of er geen vuiltje aan de lucht is. Jan zit op Marijke te werken. Stelt voor koffie drinken. Ik bedank vrijwillig voor de eer, heel goed. En krijg opeens van Jan een kaartje voor een eerste voorstelling cadeau, zodat hij me keurig kwijt was. Dus Jan Polak opeens met de foute Marijke, wel wel, het is merkwaardig. En ik moet met hem pacificeren, denk er om.

<Anita zei, dat Martje Keuls sinds jaar en dag verloofd is met Wim Hoek.>

Toen dus naar die film, en daarna naar Marcel en Anita. Ook zij helemaal niet scheutig met geld te leen.

<Dus zelfs de goddelijke Anita is niet erg lenerig.>

Als ze het binnen een maand terug hadden, en zo. Ik vroeg alleen, of ik er eventueel om kon komen, niet of ik het nu kon krijgen. Het kon dan als het moest wel. Toen de hele Jan Polak geschiedenis verteld. Ze zouden het er met Fika over hebben, om de hele Biekorff op te vangen, als Jan over de kop sloeg. Dat is wel geweldig, Fika van wie het huis is, een uitstekende zet van me, al is het natuurlijk gewaagd, maar ze zijn vrij discreet. En toen werd ik er uit gegooid. Half tien tot half twaalf, ze zijn wel erg op hun tijd. Nadrukkelijk of ik eens kwam eten, van te voren aankondigen.

Maandag 9 februari

Biekorff: bij Bert gezeten en Simon van het Reeve, maar die zat alleen gezichten te trekken.

<Bert vertelde me, blijkbaar om recht te staan, dat nadat ze mij vorige keer kwijtgeraakt waren, Esther Bert weer achterna gelopen was, mooi zo.>

Toen tientje van Hilletje gekregen, dit feit te onopgemerkt laten voorbijgaan, nog op terug komen morgen. Daarna Hilletje onthefing van de geheimhouding inzake het Wanda-incident gevraagd. Met Hilletje en Wanda voor gepraat. Hilletje wou niet weten, dat

ze het verteld had, maar riep toen zelf Wanda. Hiletje verder hopeloos, kibbelend en ik vertel je nooit meer wat, verdomme, dat gezanik altijd, als ze queruleert met haar iets te kleine verstand. Het incident zelf is me volkomen onduidelijk, Wanda wou ook niet vertellen hoe en wat, Marijke heeft Wanda kennelijk een loer gedraaid in een door elkaar lopen van persoonlijke en illegale dingen, zal gerust wel een gemene streek uitgehaald hebben, Wanda klaagt dat ze Multatuli achter haar naam kon schrijven, maar er was geen sprake van politiek verraad of van fout geweest zijn, Marijke had Wanda verraden bij de ouders van Wanda, het doet wel erg infantiel aan. Dus nu hink ik op twee gedachten tegenover Marijke en met Hiletje was geen land te bezeilen, terwijl ze juist zo'n goeie inlichtingenbron is. Maar Hiletje is dwars, vooral tegen mensen, die niet met haar gaan trouwen.

<Hiletje. Onbegrip – misverstanden – tegenspreken uit domheid. Ze heeft kwaliteiten, is heel bijzonder, maar ze is dom.>

Daarna zou ik op m'n eentje naar de schouwburg. Resultaat zes personen. Jaap Hijmans heeft het surplus boven de prijs van het schellinkje voor me betaald. Verder Duco plus Marijke, laat 'm maar en Bert, ik ben met Bert naar huis gewandeld. A propos, let op: Jan legt beslag op Marijke, als ik er niet op let. En Hiletje staat onder suggestie van Jan, is volkomen kritisch tegenover mij.

Dinsdag 10 februari

Maar een paar uur geslapen vanwege de radeloosheid. Om twaalf uur opgestaan. Toen iets verstandigs gedaan. Dat beige pak, dat me zo bezopen stond (maakte me goor) en waarvan de broek te kort was, verkocht voor f 25. Hiermee overbrug ik net een kritieke week. Verder de hele dag boodschappen gedaan.

Biekorff. Hiletje een briefje gegeven van het geleende tientje, voor haar administratie. Verder gewoon even tegen gepraat. Duco even een tip gegeven, dat ik gehoord had, dat Marijke streken had, maar verder niets los mocht laten, hij trok even weg. Verder zat Mary naast me, die zoen ik nog wel eens af. Aan de zijde van Bert blijven hangen en met hem naar huis gelopen. Hij zei: 'Je voldoet vanavond niet.' Oppassen, dat die studentikoze rakker zich niet boven mij verheven gaat voelen. O ja, Bert was opeens zelf rut, *een tientje van zijn f 20 teruggegeven!* Nu nog oppassen. Wat was die

Bert in een lullige bui, hij verklaarde 'ik haat je' en 'je voldoet vanavond niet', moet maar weer eens naast mij komen zitten eerst.

En van de hospita vandaag zo'n lekkere snauw gehad – men is tegenwoordig verplicht zich te encanailleren.

Woensdag 11 februari

Biekorff rustig. Jan P. was er niet. Ik ging eens niet naast Bert zitten, en het klopte, hij zei ook alleen maar goeiendag. Bert ging weer bij Esther zitten en vertrok met haar, dat zoent mekaar wel zolang Trudi in het sanatorium verblijft. Ik zat tegenover Jaap Hijmans, Duco ging bij Marijke zitten, even later ik ook. Opgemerkt dient nog te worden, dat Gonnie van Beusekom zich tot die Sjors bepaalt. Marijke wil naar Indië. Duco, Marijke, Jaap en ik vertrokken. Marijke moest naar de Nic. Witsenstraat. Ik vroeg haar wat dat was met Indië. Daar zit de man met wie ze zich gaat herverloven, als kapitein 'bij de Intelligence Service'. Dat is duidelijk ook de inzet van de verwikkeling met Wanda, die ze veel leed aangedaan heeft. Ze heeft haar een man afgepikt, en wel met alle middelen, nou dat mag zeer zeker, als je er mee trouwen gaat. Dus dit maakt alles veel normaler, nu ga ik toch ook eens met haar breien. Alleen dat van dat pottenbakken klopte nog niet. Nu ik tegen haar neutraal doe, begint ze tegen mij te blingaugeln. Alleen niet te demonstratief haar veroveren, staat rot tegenover Hilletje. Ik mocht die Indië- en trouwplannen van Marijke niet verder vertellen, nee, dat begrijp ik.

De avond verknoeid, maar nog is alles niet verloren. *De hospita schijnt het opeens aan haar nieren te hebben*, dat zou toch wel zielig zijn. Die gegadigde voor het kamertje hiernaast gaat niet door, dus ik kan nog iemand zoeken.

<Simons gaat ook weg, maar niet zeker dat Tilly daarop komt.>

Morgen om half twee wordt de kamer gedaan. En het geld is op, ik heb nog een paar gulden, soit, is een kwestie van één keer Biekorff opschuiven en van werken aan Priestley.

Vannacht doorgewerkt. 2½ blz. gedaan. Vanmorgen de kamer laten doen. Ik naar de barbier, tweedehandsboekwinkels afgelopen, tot ik voor 3.50 die Lawrence verkocht had. Me daarna opgegeven voor een bewijs van onvermogen, een rotambtenaar, ik moet stuk-

ken tonen, waarvan ik de laatste 9 mnd. geleefd heb, wordt niets, zaterdag heen.

Donderdag 12 februari

Om één uur vanmiddag naar bed gegaan.

Biekorff. Met Simon van het Reeve een compleet gesprek gehad, dat kan hij toch niet. Hij begon weer over mijn buik, dus heb ik hem gezegd, dat zijn benen te kort zijn. Hij zegt nogal eens, dat ik inderdaad een warhoofd ben. Hilletje kwam bij me zitten, had *Hamlet* uit, dat ik haar eens als huwelijksexamen opgegeven had, vroeg uitleg aangaande Ophelia, moet Dinsdag Gervinus hebben. Toen het gesprek met haar stokte, ging ik weer door met Simon van het Reeve, klaagde dat ik mijn vrouwengeschiedenissen niet kan beschrijven, o.m. niet, omdat je door te vertellen waar de schoen wrong zo'n vrouw stuk kunt maken. En als Hilletje dát nu maar niet gehoord heeft, toen ik omkeek was ze verdwenen, even iets op bedenken. Daarna bij Duco en de blondines gaan zitten, verkondigd dat ik als ik getrouwd was nog maar één wens zou kennen, scheiden, waarop Mary pertinent: dan moet je niet trouwen. Met die Mary moet ik toch ook nog eens wat gaan doen, ze waardeert me naar behoren.

Vrijdag 13 februari

Gisteravond maar naar bed gegaan, geslapen van 11-5 u., toen had ik geen slaap meer.

Vanmorgen van 5-9 uur gevloekt op een kachel, die niet branden wou.

De hospita heeft albuminurie (eiwit) en oedemen aan de enkels. Ze moet veel liggen en mag geen zout eten, en geen suiker, maar dat is tegen het vervetten. Ze heeft deze acute aanval aan een flinke griep van een maand geleden te danken, dat kan. Daarvóór had ze al opgezette enkels! Dat kan van een vorige griep zijn, maar je mag na een paar maanden de schijn-genezing verwachten, en dan nog een paar jaar voor ze opnieuw definitief te gronde gaat, dit kan 10 jaar en langer duren!

<Krebs schrijft het toe aan overmatig geaborteer, kon best eens waar zijn.>

De bomvrijheid is dus enige maanden nauwelijks een probleem.

Biekorff slap. Bert ging tegenover me weg zitten! Cis (+ Sonja) zijn bezig met die medicus-conférencier, als je nog wat van Cis gedaan wilt hebben moet je gauw zijn. Jan Polak schijnt in alle stilte zijn kop gestoten te hebben bij Gonnies van Beusekom.

Ik heb vandaag braaf drie blz. gedaan, morgen drukke dag.

Zaterdag 14 februari

[De datums kloppen al een heel eind niet, nou ja.]

Wat kort geslapen, hevig radio-lawaai en gezang. Nog net op tijd geweest voor dat bewijs van onvermogen, die kerel was weer zeer lastig over het feit, dat ik niet aannemelijk kon maken, waar ik van geleefd had, ik wist al, wat ambtenaren zijn en wat ons in de toekomst nog boven het hoofd hangt. Nu krijg ik weer een oproep, en dan krijg ik het ding ein-de-lijk (of niet).

Dwangbevel van de A.P. en tegelijk kaart van Wil, direct III en VIII gehaald en stuk IX gebracht, ze krijgt 1 April een baby, of ik op wou schieten, dit komt allemaal net goed. Maar de A.P. staat nu toch op afknappen, direct Maandag heen, eerst maar zoethouden, geld komt later.

Toen naar het Centr. Station, vader en moeder even gesproken, moeder weer hopeloos, viel me aan omdat ik financieel niet op eigen benen stond, was niet tussen te komen, wat ik te zeggen had maar schrijven.

<Ze hoont maar in de ruimte.>

Toen even gebrekkig geslapen.

Biekorff. Meisjes waren er praktisch niet. Gonnies en Marijke waren bezet, Sjors en Jaap Hijmans zaten er tegenover. Jaap Hijmans rustig opzij dringen als dat nodig is, want hij legt plompweg overal beslag op. (Doet dat acteurtje ook.) Maar ik heb bij Simon van het Reeve gezeten, en we hebben heel aangenaam geboomd, hij was nu niet hopeloos, het meisje ook niet, hij vond mijn artikel tegen de katholieken goed, alleen op het eind begon hij het communisme te verdedigen, en dan worden ze natuurlijk hopeloos, toen het ook nog even over de negers ging, stond hij op, omdat hij naar de redactievergadering van de *Vrije Katheder* moest.

Een beetje besognes gedaan en lekker op mijn eentje naar de nachtvoorstelling van de filmliga gegaan. Nu morgen aan één stuk door werken en Maandag naar R. Kuipers.

Op de filmliga vermeed Henny van Heleen tot tweemaal toe mijn spraakzaamheid – op letten! Arthur was er, die lege charmeur uit Leiden, op dood spoor gereden, hij merkte het natuurlijk wel even. Gezellig met Emile zitten praten, Edy woont tegenwoordig bij hem, is 's avonds weg. Lucie Premsele, vroeg om die teksten voor kinderboeken, dat kan.

Zondag 15 februari

Piet en Tilly, mijn willekeurige burens, hebben mijn hele Zondag weer stukgezongen, ik soebat nu al een half jaar of ze dat zingen niet achterwege kunnen laten, ik heb te slecht geslapen om te kunnen werken en barst van de koppijn. Geld om te kunnen verhuizen heb ik niet en door dat zingen kan ik ook niet werken. Altijd die stemmen van dat tinnef om je heen. Tinnef. Brief onder de deur door geschoven: 'Jullie hebben mijn hele Zondag weer verpest door dat gebalk en gejoel van vanmorgen. Ik barst van de koppijn. Egoïsten!'

Tilly is zwanger, zij gaan dat tussenkamertje er bij burens om er te slapen en de baby komt aan de andere kant naast me! Ik heb uiteraard nog zes maanden respijt. Maar dan is ze meteen de hele dag thuis met haar lawaai en de wekker om half zes en zo. Och och – weg zijn.

Biekorff. Marijke en Gonnie. Gonnie ging weer eerder weg om te werken. Met Marijke meegegaan om brood, ik kreeg uiteraard een arm en haar plannen waren onoverzichtelijk, ze gaat uit haar baan en weet nog niet of ze echt naar Indië gaat. Gonnie zat te werken, na vijf minuten opgestapt. Marijke heeft puistjes en streken en sex-appeal.

Maandag 16 februari

Te kort geslapen, want ik moest naar de A.P. Hfst. III afgeleverd, VI, VII en VIII gedemonstreerd, beloofd dat ik die tegen het eind van de week zou brengen. Reinold Kuipers was onverwacht aardig, begon een uitvoerige boom over literatuur, we hebben opgelopen, zo komt het wel goed. *Heet van de naald* vindt hij geen poëzie, legt ouderwetse criteria aan, maar kent de moderne poëzie beter dan ik (*Twelf modern poets*, Zephyr-book). Alleen het afscheid was even raar, hij vroeg wanneer hij die andere hoofdstukken nou kreeg,

sloeg dat nu op VI, VII, VIII of ook op de rest? Mevr. Maschmeyer kan volgens hem beter wachten tot ik klaar ben. O.K. Dus VI, VII, VIII (en IX!) brengen en dan over geld beginnen vóór 1 Maart (kamerhuur).

Er is nog geen chèque van Malie. De querulantie begint te werken, ze vraagt zich af, waarom zij meer moet geven dan Jaap. Ze moet Stendhal hebben, maar eerst naar Contact.

Biekorff. Marijke een beetje gepest, dat haar vader op Jinnah leek, en Cis een beetje gepest, dat mijn lijfspreuk nee toch maar niet luidde (Cis moet ik nu wel eens even vrijen), en Bert tracteerde me op Kriterion, voelde misschien, dat hij een stap in mijn richting moest doen.

Na de film naar die vervelende Huib en Sonja geweest, om Stendhal terug te halen. Aan Stendhal ontbreekt een vel, gaan ruilen bij Contact. Bij Huib maar bijzonderheden over de A.P. verteld, hij weet het toch al. En ik krijg het nu wel voor elkaar bij de A.P., *doorwerken!*

<Sonja had *leedvermaak*, toen ze hoorde, dat ik dit jaar het bal van de boekenweek oversloeg.>

Die zure tang van een schoonzuster van mevr. Engbr. is hier momenteel over de vloer, daar ben je mee uit. ½7! En Boekenogen warm houden.

<Men moet vrienden en vijanden onderscheiden.>

Dinsdag 17 februari

Behoorlijk geslapen, maar mijn dag verpest, doordat de postwissel van Malie er nog niet was, en ik heb nog twee gulden in mijn beurs.

Mienie komt binnenvallen om half zeven, net als ik naar de Biekorff moet. Woont Boterdiepstr. 15' p.a. van Raalten en ik mag alleen komen, na opgebeld te hebben, en alleen opbellen precies om half zes naar kantoor, want ze is zwaar met een getrouwde man bezig. Zij heeft Gide teruggegeven, was niet erg enthousiast, ik heb haar Bloem teruggegeven en Stendhal in het Frans geleend, 2 dln. Gide nam ze natuurlijk per ongeluk weer mee, zodat ik haar achterna moest hollen naar de Bock.

<(Mevr. Krebs heeft schizofrenie-achtige aanvallen. Voorts buikoperatie gehad en gebruikt nu hormoon-pillen.)>

Biekorff. Hillette twee delen Gervinus geleend. Zij zei zelf qua-

si onernstig, dat ze *Hamlet* gelezen had en dat ik nu dus met haar moest trouwen, want dat ik dat nu eenmaal beloofd had, wat kon ik terugzeggen. In de bekende mineurstemming in Americain koffie gedronken en daarna in de kou haar dat eind naar huis gebracht. Zij vertelde, dat Trudi Ruel t.b.c. in haar familie had, want een broer had het ook, been-t.b.c., en zei, dat ze het jammer vond, als Bert met haar zou trouwen. Bracht me zo zelf op het chapter, ik heb maar eens flink theoretisch over eugenetisch idealisme uitgepakt, en haar geval ietwat verzacht maar er toch op gewezen. Ik had trouwens ook nog een mislukt poginkje gedaan, om dat incidentje van dat gesprek met Simon van het Reeve recht te zetten, door te zeggen, waarom ze er niet bij was gaan zitten. Verder weer flink getheoretiseerd over polygamie en weer gepraat en gepraat om niet te hoeven doen, de aangewezen middelen om een rotavond te krijgen.

<Zij bracht me met die opmerking over Trudi en Bert weer op het chapter, ik heb weer gezegd, dat zij zelf het kindertal laag moet houden, zij verwerkt met haar gevoel maar discuteert niet.>

En zij maar mooi en aardig zijn en kijken en te kort schieten, want haar theoretische interesse is nul, ze vindt me alleen maar breed-sprakig, en zei nu ook, dat iets in mijn atmosfeer haar niet ligt. Juist, ik weet ook wel dat ik iets mis, wat bepaalde zwarte mannen hebben. En dat iets zou eventueel vervangen kunnen worden door een huwelijksaanzoek. Zij lijdt aan constitutionele monogamie. 't Is zuiver goud. Maar ze is te dom, om mijn puntige gezegden te waarderen of iets van mijn abstracte spanningen te voelen, vindt me sloom.

<Bon mots komen eenvoudig niet door, daar zou ik kapot aan gaan.>

Werken. Dat geld van Malie zal wel komen. Vannacht 2½ blz. gedaan. Vanmorgen die Stendhal waar één katern uit ontbrak naar Contact gedragen. Daarna het bewijs van onvermogen in ontvangst genomen op Sociale Zaken. Daarna tante Malie gebeld, maar alleen het dienstmeisje was thuis. Daarna, omdat ik de nacht doorgedraaid had, vier uur geslapen.

Woensdag 18 februari

Na de vier uur slapen Biekorff. Ach ja, Hilleetje, teleurgesteld, neiging tot niet praten, douw gehad en zo, maar zo blijf ik mijn energie spuien in dit getob.

Bert de vriendelijkheid zelve. Gepraat. Die tien gulden wou hij wel terug hebben in de vorm van een paar lessen 'psychologie of zo'. Maar hij moet zelf naast zijn studie werken, dus dat kan ik eigenlijk niet doen. Met Bert naar huis gewandeld, wilde de avond verbomen, maar ik heb hem heen gezonden. Hij zegt, dat hij in een driehoeksverhouding zit, met Esther natuurlijk, meer aandacht aan schenken.

Intussen is de postwissel van Malie iets over tijd gearriveerd!! Volgende bedrijf.

De hospita had te hoge bloeddruk!!! Is dus opgeschreven. Zwangerschapsnephritis eindigt met de partus, zou dus alleen van de abortussen kunnen komen, als daar ontstekingen bij gekomen zijn, dus wat je noemt ouwe rommel. Dan kan het nog eerder van gewone verjaarde geslachtsziekten zijn. In ieder geval krijgen we op den duur die zure tang in plaats van haar.

<Een lichtpunt: die zure tang woont niet in Amsterdam, het is dus nog niet acuut.>

Samen met de baby van Tilly wel een reden, om hier weg te gaan. Die mensen van de Boekenooigens hadden voor hun plan geen toestemming van bouw- en woningtoezicht gekregen.

Lekker om negen uur naar bed gegaan en uitgemaft tot vanmorgen zeven uur. Straks wordt de kamer gedaan.

Donderdag 19 februari

Vanmorgen opgestaan. Postwissel geïnd. In tweedehandsboekhandels geneusd. Michiel Huizinga had Windelband *Einleitung* voor 12.50 – die moet ik hebben. Kaartjes gehaald voor Vrijdagavond en Zondagavond. Boodschappen gedaan tot de kamer gedaan was, nog een uur gemaft, die verdomde vetkolen.

Biekorff. Weinig meisjes. Gonnie en die Sjors zijn een paar aan 't worden. Bij Bert en Duco gezeten, maar die waren in een serieus gesprek gewikkeld, omdat Bert, die over een paar jaar, als Trudi beter is, wil trouwen, ook in accountancy wil gaan, in welk vak hij kan geloven. Een paar keer in de rede gevallen en toen opgestapt. Eén belangrijk voorval. Esther moest een cigaret hebben, ik vroeg haar, of ze niets gemerkt had aan dat boek, waar ze zoveel vingers op gezet had, dat er een katern uit ontbrak, ze keek pijnlijk en het was ook meer dan erg, dat ik daar weer over begon. *In ieder geval* moet ik, zodra ik gelegenheid krijg, tegen haar gaan praten en haar tot een ongedwongen toon bewegen.

Vanavond nog wat werken. Morgenavond Hans op de Biekorff? (Hem geschreven.) ½10 Sartre in City.

Realiseer je je wel, dat Hiletje haar ijsigheid heeft laten varen en toeschietelijk is geworden, in verband met dat *Hamlet*-geval, om nog één keer te proberen, of ik met haar wou trouwen, en dat ik haar een trap gegeven heb? Nu krijgt ze onherroepelijk iets met Jan Polak.

Vannacht niet kunnen werken. Elk uur gaat de kachel uit. Dogger heeft me vetkolen in plaats van anthraciet gegeven. Schoft. Bij elke stap, die je zet, word je besodemierd. Sartre is morgen 'verhinderd'. Het was een reclame-stunt, net als met Arletty toen.

Vrijdag 20 februari

Uiteraard niet zo goed geslapen, met die kou opeens en die verdomde vetkolen. Naar *Dogger* geweest. De zoon bond in, ik moest tot Donderdag wachten, dan komt de resterende twee mud anthraciet plus anderhalf, waarvoor ik 1½ mud vetkolen terug mag geven. A propos – zijn prijzen schijnen normaal te zijn.

Hans van Straten was er niet. Geeft consequent geen antwoord meer, zeker gepiqueerd, sinds ik toen eens geen tijd had. Dit is onaangenaam en ook lullig.

<Dat gemieter met Hans gewoon lulligheid.>

Dus Marijke maar meegenomen naar de Sartre-film. Maar Duco bleef om haar heen hangen en demonstreren, dat hij intiem met haar is. Ze schenen net iets gehad te hebben: Marijke, Duco, Gonnie en Jaap Hijmans. De laatste gaat je altijd in het licht staan. Eerst nog gevieren op Marijkes kamer. Daar bleek ze katholiek opgevoed, maar er min of meer af te zijn. Ik heb over een en ander zitten praten en ook nog uitgelegd, wat existentialisme nou wel was, maar zelden heb ik me zo geëncanilleerd! Marijke is niet stom, die is achterlijk, en Gonnie ook beneden ieder peil. Nee, dat gaat zo niet. Duco nam nu Gonnie maar mee, er was nog een afspraak met Jaap lopend.

Ik met Marijke in de bioscoop, we leunden net een beetje tegen mekaar aan, nou, en toen ging zij verzitten, zodat ik alleen nog na afloop een kop soep ergens met haar gebruikt heb, en de conversatie leek weer naar niks, tot zij opstond, maar misschien moest ze pissen. Enfin, een kever.

<Marijke Schölvinck. Marijke is debiel. Dat kost me alleen maar oneindig veel cigareten.>

De film van Sartre was wel aardig, maar niet meer kunnen werken, met die kolen haal ik het niet, toch doorwerken. Om vijf uur 's nachts precies een brief gepost en toen had ik de sleutel in de andere jas zitten. Gebeld. Engelbrecht vloekte werkelijk. De vorige keer waren ze ook al zo weinig soepel.

Die hele Biekorff wordt toch wel erg infantiel, subsidiair ik een te ouwe vent, Cis strikken en het anders met Utie doen en me anders een heroriënteren.

Zaterdag 21 februari

Biekorff. Hilleetje Mattheus-passion gegeven, verder wel wat erg kort geweest. Weinig vertier. Gonnie vertrok met Jaap Hijmans. Ik heb geanimeerd met Simon van het Reeve zitten praten en ben met ze opgelopen.

Vanmiddag dacht ik Lien zelf in de tram te zien zitten, maar de naam van het zoontje klopte niet. Windelband, *Einleitung*, gekocht voor 12.50, want dat zoek ik nu precies al zeven jaar. Maar hoe moet dat nu met het geld?

En eigenlijk te moe om te werken. Op tijd naar bed gaan, maar eerst toch nog werken. Morgen 1x af, naar Wil, van Biekorff naar Concertgebouw!

Zondag 22 februari

Gisteren mooi om twee uur naar bed gegaan, vandaag lekker uitgeslapen. Dat briefje verleden week heeft waarachtig geholpen, Tilly heeft vandaag niét gezongen. Hfst. 1x even voltooid en naar Wil gebracht. En bij de tramhalte stond Stans, en ik ging weer haast door de grond. Society tot en met, élite in de meest lugubere betekenis van het woord. Haar man is dus toch die vent met die bruine kraalologies. Ze is wel erg vroeg en erg veel naar de bioscoop geweest, maar nee, het is meer dan dat.

Biekorff. Ik heb wat erg lomp gedaan tegen dat dikke kind, dat bij de Boekenogens hoort en tegen de advocaat, maar dat laatste komt wel terecht. Bij Gonnie gezeten. Hilleetje deed weer gereserveerd, trouwen of barsten en niks daartussenin. Ze had een hele gekke hoed op, model matrone van vijftwintig jaar terug en van

kleur monsterlijk. Gonnie is jong en dom, maar niet achterlijk, zoals Marijke. Ze is 22.

Concertgebouw. Bruckner. Het publiek leidde me af en van Beinum ook, inzet mislukte. In de pauze keek ik naar een paar meisjes, één was de dochter van tante Cootje, gesprek met tante Cootje, heel geslaagd (op één nuance na), haar verteld van Priestley.

Maar niet meer gewerkt. Moe. Morgen VI corrigeren. Geld loopt vast, soit – zien.

Maandag 23 februari

Mieters uitgeslapen. Hou dat zo.

Biekorff. Eerst Simon van het Reeve, prettig, toen met Cis + Sonja + Theo meegedrenteld. Sonja wil Theo niet. Bij Cis een half uur gezeten, ontdekt dat die ook al *katholiek* is, kruisbeeld boven d'r bed (dus nog ernstiger dan Marijke). Verder ging ze kousen wassen! Toen ben ik maar afgedropen.

<En toch heeft Sonja vroeger eens gelogen dat Cis niet katholiek was.>

Daarna naar Emile. Exemplaar van *Bright Day* in commissie genomen. *Tientje geleend*. Een beetje gezwetst, onder meer over de incompetentie van Geert en van Aa, pas maar op dat hij het niet over vertelt. Hij heeft Gertrude verteld, dat hij van mij wist, dat zij hem niet au sérieux nam, waarop Gertrude uiteraard vreselijk gelachen heeft, alsof ze mij wel au sérieux nam, maar dit betrof zijn persoon.

<Er komen twee avondjes bij Geert, Bertus van Lier gaat zingen (*Die schöne Müblerin*), en een poppekast, die natuurlijk vervelend is.>

Hilletje was niet op de Biekorff verschenen, ofschoon ze dienst had. En Cis en Sonja zaten te gniffelen over mijn raté-schap. Natuurlijk, de arrivé, die in me schuilt, zich met mensen encannilleert, lachen ze om de raté. A propos. Nu Marijke Sch. wegvalt en Cis wegvalt, blijft als enige vrouw, om op korte termijn wat mee te doen, Utie over, maar die staat me tegen.

Dinsdag 24 februari

Vandaag uit pure liefhebberij zeer slecht geslapen. Enfin, die hartkwaal krijg ik in ieder geval.

Op de Biekorff niets te doen. Met vele andere mannen bij Gonnie en Marijke gezeten. Hilletje zal morgen wel weer komen.

<Duco klit bij Marijke, lijkt Jaap Hijmans wel.>

Voor de Biekorff boodschappen gedaan. Kleermaker blauwe pak gehaald, f 5.50. Schoenmaker bruine schoenen, f 6.25 (betaald met Cons. crediet). Naaister was nog niet klaar, maar vast betaald, f 5.-, brengt het hemd.

Van acht tot negen bij Sjoerd geweest. Had het zeer druk, maar dorst me niet weg te jagen. Zijn handen trilden en Margiet was overstuur, ik lachte er ook nog om, tenslotte kwam Nana melden: Mama huilt. Toen ben ik maar weggegaan. Arme Sjoerd, met zo'n vrouw zul je toch zitten.

Woensdag 25 februari

Weer uit pure liefhebberij slecht geslapen. In huis was het doodstil. Maar die angst voor de toekomst.

Biekorff. Met Mary zitten praten. Die durft me niet aan te kijken. Beslist eens op sleeptouw nemen. Mary v.d. Berg heet ze.

Vandaag is één van de vreselijkste dagen van mijn leven. Schrijversbal in het Concertgebouw. En ik kan me er niet vertonen! Dit moet volgend jaar anders. Dan moet er een boek en nog wat uit zijn. En ik moet passende zwarte schoenen hebben en kunnen dansen.

Met Hilleetje naar huis gelopen. Ze zei weer: ik zie jou nog niet getrouwd zijn en mij ook niet. Was zeer appreciabel, daar trap ik op den duur toch in. Met haar gaat het zo ook niet meer.

En verder was de hospita wat je noemt gereserveerd, deur op een kier en zo. Had haar man verteld van dat boek. De kamer moest morgenochtend. Gedaan gekregen, dat ze van de week overslaat.

Om een uur of twaalf zonder gewerkt te hebben in bed getold en uitgemaakt.

Donderdag 26 februari

Half elf opgestaan. Behoorlijk gewerkt, maar nog niet klaar met corrigeren van VI, waarmee ik naar de A.P. moet.

Dogger is niet gekomen. Nog een zakje van meneer Engelbrecht geleend, ze krijgen nu drie zakjes terug. Persoonlijk met Dogger gebekkevecht. Ze zullen morgen(ochtend) komen, half muds papieren zakken, 3½ mud en de vetkolen neemt hij terug.

<Er is beslist wat beneden, afgezien van die nieren bedoel ik.>

Biekorff. Dat negeren van Hilde, verdomme. Met Hilleetje de

toestand als altijd, *to marry or not to marry, that is the question*. Maar het kleine verstandje en de constitutie – soit. Biekorff verder gezellig. Mary van den Berg ging bij me weg zitten, is blijkbaar bang voor verleid worden, ik ben kalm weer tegenover haar gaan zitten, dit kon ik me veroorloven. Aan het eind de gezellige tafel weer vol-tallig. Marijke doet aanhankelijk, doordat ik Duco voorrang gaf, wat ook de juiste tactiek is.

Nu heb ik slaap. Maar nog werken.

Hans van Straten heeft een briefkaart geschreven! Nou, dat was ook te gek. Heeft met Stols over me gepraat.

Vrijdag 27 februari

God, wat een dag. Een paar uur geslapen, toen weer op. Hfst. v1 zo ongeveer af gemaakt. En maar wachten op die kolenboer, en hopen en vloeken. Om vijf uur waren ze er. Morgen gaan betalen. Dus ik heb mijn anthraciet.

Inmiddels geradbraakt van de slaap.

Biekorff. Eerst volte. Bij Cis gaan zitten. Geen woord. Cis plus Sonja heb ik duidelijk gekwetst en dat is ook wel zo. Daarna *faute de mieux* bij Riemke plus Hilleetje gehangen, valt niet mee te converseeren, beneden ieder peil, Duco kwam er bij zitten, toen was het helemaal heterogeen, dit duurde tot half negen, er komt niets uit Hilleetje c.s. Met Bert plus Duco naar huis gelopen, met Duco over Marijke gepraat, Duco nog op mijn kamer. Nieuws! Jan Polak heeft Gonne waarachtig aan het lijntje. Opletten en niet over de kop slaan.

<Over Hilleetje nog eens denken. Zo kan ik haar ook niet rond laten lopen.>

Over mijn slaap heen gekomen. De hospita is zeer kortaf – waarom? Nu die kruisjes nog zetten in v1, morgen naar Dogger en naar de AP, dat goed doen.

Zaterdag 28 februari

Vanmorgen naar de A.P. getogen, hoofdstuk v1 ingeleverd. Hij was heel coulant, alleen hoefde ik mijn verhaal niet eens te vertellen, kon hij zelf ook bedenken. Ik krijg nog f 100.–, in het geheel dus f 250, en dan zal hij ook nog in volgende opdrachten compenseren. Hij zit er om te *springen* voor de voorjaarsaanbieding, dus ik moet wel echt voortmaken, maar nu heeft het ook zin, dit gaat net. Dins-

dagmiddag nog wat brengen en f 50.– halen. Dat is het wel zowat. Ik heb mevr. Maschmeyer even genoemd, het exemplaar van Emile had hij niet nodig, hij is geschikt, maar heeft neiging om niet eens te luisteren naar wat ik zeg. Werken dus nu.

<Hij polste me, of ik nog eens een vertaling wou hebben. Ik zo stom geweest, te zeggen, dat ik er dan oneindig lang over moest kunnen doen.>

Vanmiddag van 4 tot 6 nog even geslapen, precies 5 uur radio Krebs keihard, driftbui en de hele avond suf, vanavond weer eens tegen mme. Krebs gezegd.

Biekorff. Jan Polak gaat Maandag een oratie tegen het communisme houden. Vast even tegen Simon van het Reeve gezegd, dat hij dit over zich heen moet laten gaan. Die moet niet weggewerkt worden. Jan Polak ging bij Gonnie zitten, verdwenen samen (Jaap Hijmans en nog twee meisjes er ook bij). Ik vertrok het laatst met Hilletje, liep pratend met haar op, en werd voor de Schouwburg (*I remember Mama*) opeens weggestuurd, omdat ze een afspraak had!!!! Alles goed en wel. Maar het zal toch niet met Jan zijn? Want dan zou dat met Gonnie een afleidingsmanoeuvre zijn, en dat zou te kras zijn. *Maar goed, als dat niet zo is, wie kan het dan zijn. Dit was een verrassing voor me.* En ze laat ook niks los. En ik *moet* verifiëren, of het niet Jan is, maar zonder iets te laten uitkomen, want dan jaag ik ze juist op elkaar.

<Ach, natuurlijk kan ik Jaap Hijmans vragen, of Jan zich deze avond op Gonnie toegelegd heeft, ja dan nee.>

Die zwager van mevr. Engbr. is een zogenaamde zwager, is een amant en heet Dick, soort zwarte handelaar (expeditiekantoor), woont in Amsterdam. Die zure tang is wel een echte schoonzuster, woont in Schiedam, maar dat heeft niets met elkaar te maken. En die lever-injecties zijn nog voor een zeven-maands-abortus, waar zelfs bloedtransfusie op heeft moeten volgen.

Dus AP is nu in orde mits ik werk en hard werk. En Hilletje is weer met iemand bezig.

<Bert niet voor de Lien-geschiedenis gebruiken – hij lacht er wat om.>

Zondag 29 februari

's Middags een beetje gewerkt, niet erg opgeschoten. Het was weer

eens de eerste dag van de lente, waarschijnlijk, omdat ik mijn kolen binnen heb. Radio Krebs blijft natuurlijk af en toe hinderen, sadist is sadist.

Biekorff. Op de keper beschouwd is er *niemand* voor me. Aanvulling is nodig. Hilde van Norden, die me niet groet. Is met een medicus bezig, en gaat de kant van een compromis-huwelijk uit, de kant van Anita. En Hilletje – heel betrouwelijk. Zegt, dat ze niet naar de schouwburg geweest is gisteren. Maar waar dan wel?

Van Ollefen, Jekerstr. 96. Was een kamer vrij. Bleek me uit de Vlamkampen te kennen. Vlamkampen dit jaar in Leersum. Een frenetiek half zacht mens, behoorlijk psychopatisch, nog geen kwartier te verdragen, doelde op de mogelijkheid bij haar zelf, maar ik categorisch: te klein. Zal nu praten over zolderkamer op Zuider Amstellaan, lift, dus vrij, bij een vriendin, die zeker even hopeloos is, Brouwer. Op de kamer moet w.c. en kachelgat aangelegd worden, zij komen zo van inkwartiering af, moeten zij maar betalen. Dan nog gevaar voor censuur.

Toen naar Jaap Hijmans geweest. Jaap is met Ginnie mee gegaan zaterdagavond en *Jan Polak is zijns weegs gegaan*. Dus kan heel goed een afspraak met Hilletje geweest zijn. God weet heeft hij achter me aan gelopen en mijn stelling gehoord, dat hij Simon van het Reeve van de Biekorff weg wil werken.

Maandag 1 maart

Lekker uitgeslapen. Maar geen cent meer in mijn beurs. Hfst. VII afmaken, di. middag AP en dan plaats bespreken Centraal Theater. Als Japie niet uit zichzelf komt naar Amsteldijk 62 toe.

Rekeningen van de deur moeten sturen, hospita en mevr. Krebs wilden niet lenen. Werken, verdomme, alles kan goed komen.

Biekorff. Die anti-communistische speech van Jan viel mee, de communisten werden uitdrukkelijk niet van de Biekorff verbannen, Simon van het Reeve en die andere waren niet aanwezig, als hij maar niet wegblijft.

<Ik kan zonodig Hanny Michaelis bij Meulh. opbellen.>

Daarna met het stel naar Marijke en Ginnie geweest. Duco en Jaap zijn met Marijke en Ginnie naar de bioscoop, ik ben met Bert huiswaarts gegaan.

Nou werken. Gedaan.

Dinsdag 2 maart

Om 6 uur naar bed gegaan. Om 11 uur door de dienstmeid uit lulligheid gewekt, om niets, om een futiliteit, heb niet meer in slaap kunnen komen. Om 12 uur kwam trouwens *Hans v. Straten*, zeer welkom bezoek, *komt in Amsterdam wonen. Komt op de Biekorff eten*, voor een kamer verwezen naar Jonas Daniël Meyerplein 11. Vertelde zo het een en ander. Scharreltje van Vermeulen met Eva Stols. Van Grijnen is wel Hermans, heeft dus weer polemiekt met *Podium*, maar is nog steeds dik bevriend met Rodenko. Stols wou wel een bundeltje poëzie van mij hebben voor zijn nieuwe Helikon-reeks, maar ik schrijf nu eenmaal geen poëzie meer.

Naar de A.P. geweest. VII gebracht. f 50.– getoucheerd. Even er over gehad, dat ik op den duur toch wel weer een vertaling op wou knappen. Ook Ukkepekuk genoemd. Wanneer hij de rest van Priestley kreeg!

Biekorff. Och ja, Duco en Jaap en Bert en Marijke, die tenslotte alleen thuis kwam, Duco verveelt zich al aan haar en op de achtergrond dat goeie Hilletje.

<Simon van het Reeve was weer op de Biekorff. Hij begroette Duco met: 'Staat in de vrijheid!' Godgodgod wat een mieterse vent.>

Ik ben niet uitgeslagen. Toch maar gewerkt. Verrek, vier volle bladzijden vertaald, dat is meer dan de tax.

<Hans zei dat Sientje dat toen aan vd. Molen overgebrieft heeft. Heeft hij dat van mij of van hen?>

Woensdag 3 maart

Geslapen in één ruk van 6 tot 12 en toen was ik volkomen uitgeslagen. Dit is eigenlijk in strijd met de theorie, maar ik ben toch maar opgestaan.

Bij Wil Berier hfst. 1x gehaald en niet meer dan één kwatern van x gebracht. Even gezegd van al die fouten. Ze zat te eten en is een rotgriet. O ja, eerst een beetje in *Literair Paspoort* gelezen.

Biekorff. Ik werd genodigd om bij Simon van het Reeve te zitten en mocht aanhoren dat ik opschep en in werkelijkheid helemaal geen vrouwen heb.

<Simon van het Reeve heeft *Céline* gelezen (ook al) en Carry van Bruggen.>

Verder had Hanny Michaelis vernomen, dat ik indiscreties over

huwelijken vertelde en in werkelijkheid helemaal niet belezen was. Dat zal wel van Huib en Sonja komen en niet van Morriën. Aan Sonja heb ik de pest!

«O ja, hij heeft Sonja gesproken, ik moest een baan hebben en zo.»

Toen Hiletje. Was geverfd. Verder op haar best en vond mij op mijn best, ik heb haar beknord om die cosmetiek en zij zei, dat ze me een cosmetiek-zoen wou geven. Had *De Avonden* al half uit en vond het leuk, begreep een kwaadaardig mopje van Simon van het Reeve. Zei, dat ze die middag een zo aardige man ontmoet had en een beetje verliefd was heus. Dat is zo natuurlijk, moet ik haar nu laten lopen. Jan Polak stond apart op, om haar in haar jas te helpen, de engerd, daar is ook wel iets, eens rekenschap vragen.

«À propos, ik betrapte Hilde van Norden er op, dat ze naar mij zat te kijken, wat is dat?»

Hiletje met Riemke naar de schouwburg. Ik uit intuïtie ook even naar de hall van de schouwburg gelopen. Intuïtie goed. Geen Hiletje, maar Morriën. Zeer geslaagd gesprek gevoerd. Gezegd van zijn kritiek op de nieuwe bundel van Vasalis niet ongunstig genoeg. Die uitlating, die Guus toen opgevangen had – of Huik van Leeuwen nu de man was, om *Criterium* van de aardbodem weg te vagen – tegenover hemzelf herhaald! Heel slim van me. Verder gepraat over die kwestie tussen Emile en hem en verteld van Priestley bij de A.P. En toen kwam Laseur voor hem en om mij door de grond te doen zinken scheerde Stans voorbij!!! Mijn god, hoe kan ik ooit met Hiletje trouwen in een wereld, waarin Wibauten bestaan. Toch maar weer Rudie Mossel (die getrouwd is) en achter dat schoolgaande dochtertje van Lien aan.

«Hiletje moet inderdaad gezoend worden, ze is verliefd op een ander en begon er zelf over.»

Om af te koelen een partijtje zitten schaken met Joop. Morgenmiddag kamer doen. Eerst werken werken werken werken. Waar blijft Japie?

Vannacht niet kunnen werken.

Donderdag 4 maart

Te kort geslapen, kamer laten doen, onuitgeslapen.

Biekorff. Kwam even naast Jan Polak terecht. Toen Paul van

der Lek! Dat was curieus, ik herkende hem niet en hij mij helemaal niet, hoort bij Rens, heeft geen toneelschool afgelopen. Marijke vertelde, dat ze iemand had, waar ze mee kon praten, blijkbaar Guus. Met Hilletje naar huis gewandeld, is toch wel bijzonder zie je, vraagt zelf: is mijn verstand nu zoveel minder dan dat van de anderen. Is met een kerel bezig en je krijgt er niets uit.

<Hilletje zei weer, dat ze nu toch zoveel verder was dan toen, Shakespeare las enzo –.>

Achter Japie aangelopen om dat geld, was weer niet thuis, morgen opnieuw. En die halfzachte vrouw van van Ollefen opgebeld, komt bericht, maar dat mens in de Zuider-Amstellaan had een hartaanval gehad.

Vier bladzijden gedaan. Gisteren niets. Dat is toch acht bladzij in drie dagen. Morgen nu weer niet niets doen. Om zeven uur naar bed gegaan. Dat is wat laat.

Vrijdag 5 maart

Eerst gemaft, toen niet verder kunnen maffen, toen ten slotte toch nog in een zeer diepe slaap gevallen en zo de barbier gemist.

Biekorff. Hilletje het weekend weg. Volgende week vragen, of ze wat met Jan Polak heeft en veel of weinig, hij draait om haar heen, ik geloof, dat zij demonstratief tegenover mij niet tegelijk de deur uit draait. En voorts Marijke, die gaat voor onbepaalde tijd naar haar moeder in Schoorl, dus ik had vlugger moeten zijn, enfin. Duco vindt er niks aan, is ook zo, maar toch.

Met Duco in een café gezeten en een heel eind met hem gelopen, hij liet mij maar praten en nog eens praten, verdomme. Om kwart over tien bij Japie gebeld, weer niemand thuis, derde keer van de week!

Godverdomme. Waar blijft Japie met het geld?! Ik wacht maar en wacht maar en ben rut. Morgen systematisch achterheen.

Van de weeromstuit niet kunnen werken. Maar begonnen Céline te lezen en dat is ook goed. Simon van het Reeve heeft bekend, dat hij zijn invloed heeft ondergaan!

<Ik kom Stans telkens tegen.>

Die opdracht moet af. De vrouwenkwesties schreeuwen om zorgvuldige behandeling.

Zaterdag 6 maart

Zes uur geslapen, toen maar opgestaan, dus niet geheel uitgeslapen. Naar Japie geweest. Was het vorige weekend naar Bergen geweest en er dit weekend weer heen. Dit zou dus een verklaring kunnen zijn. Naar Jan geweest. Niet thuis. Na de Biekorff Jaap zelf opgebeld. Bedeesd. O god, wat een telefonade weer, ik ben bij wijlen toch ook weinig indrukwekkend. Verstond hem half. Vroeg of er iets mee was. Nee, er *was niets mee*, Japie had het stomweg nog niet gebracht. Of hij het eventueel onder mijn deur door kon schuiven. Ik ongevraagd verteld, dat mijn werk zo lekker ging. Hij, of ik nu ook iets voor mezelf dee. En ik toen besloten met: nou dat was het. In elk geval komt Japie Maandag of Dinsdag wel opzetten en anders ik naar hem toe. En tegen Jaap laat ik me bij gelegenheid wel weer eens van een pittiger kant kijken.

Biekorff. Slap. Met Simon van het Reeve gepraat over de invloed van Céline op hem, tot Hanny M. zei: zullen we weg gaan. En Utie heeft op die zolder van haar een kunstschilder gezet. Ik wou haar eens mee nemen naar de bioscoop, als die kunstschilder maar geen vent met gonocokken is.

Zondag 7 maart

Niets bijzonders. Weer verdriet gehad van radio Krebs en dus maar voor tachtig procent uitgerust opgestaan.

Een beetje zitten tikken, want Wil doet het zo slecht, dat verschillende stukken nog eens over moesten.

Biekorff slap. Ik had geen anklang, kwam thuis met Jaap Hijmans, die een paar uur hier in Céline heeft zitten lezen, terwijl ik hfst. VIII af gecorrigeerd heb. Daarna nog een eindje vertaald. IX moet gecorrigeerd worden. Morgen komt Japie.

Maandag 8 maart

Lekker uitgeslapen maar verder een vervelende dag. Want godverdomme, waar blijft Japie nou?

Op de Biekorff met Bert voor gezeten, iets pijnlijks over het gezicht van dat nieuwe meisje gezegd, wat ze best eens gehoord kan hebben. Bert werkt opeens halve dagen op een verzekeringskantoor voor een gulden per uur en kan vrij af nemen wanneer hij wil. Goed onthouden, kan hij mij eventueel natuurlijk ook wel aan helpen.

Bert stapte op, voor ik tijd had gehad, om rustig te herkauwen. Of ik mee naar hem ging, Lucie Premsele en Peter waren er ook. Gedaan. Eerst nog naar Japie geweest. Was er nog niet! Toen naar Bert. Ik stond me buiten de deur uitvoerig te kammen, toen Lucie en Peter kwamen en me betrapten. Lucie had ook al een baantje en was nog niet aan het prentenboek begonnen. Lauw. Met Peter een allerlulligste partij schaak gespeeld. Lucie heeft zich zitten te vervelen. Ze gaan verhuizen naar de Pieter de Hooghstraat en duiden zichzelf aan als man en vrouw, wat mij nu eenmaal irriteert. Ze gingen op tijd weg en toen wou Bert mij ook kwijt. Die Bert valt ietwat tegen.

Moeizaam een klein beetje gewerkt. Morgen a.p. geld!

Dinsdag 9 maart

Wel goed geslapen, maar twee uur te kort, wat zich de hele verdere duur van de dag deed gevoelen. Opgestaan om naar de a.p. te gaan, me geschoren, en toen kwam – hèhè – Japie opeens, dus toen hoefde ik niet meer naar de a.p. Japie bracht de *f* 25.– van Jaap plus *f* 30.– van tante Cootje, dat laatste is voor drie maanden. Geanimeerd een kwartiertje gepraat en volgende maand zal hij op tijd zijn.

Mijn slaap maar genegeerd en naar het gramfoonplatenconcert getogen. Aldaar was Geeske, die dikkerd, die ik naast me heb laten zitten. Tijdens het concert hadden we een nogal erge erectie. Na afloop vluchtte Geeske snel. Teun Lammers ving geloof ik op, dat ik een hekel aan hem heb.

Biekorff. Invasie van nieuwe mensen. O.m. Annetje Kan. Nou, zal ik die eens hier halen? Haar verstand is goed. Nog een charmant kind. Bij Esther gezeten, maar die heeft anklang bij Teun Lammers en bij Bert en doet nu neerbuigend tegen mij. Waarschuwde me, niet over Jan te roddelen tegen Margreet Tazelaar.

<Bert veronderstelde bij Esther een soort fysieke afkeer als ik over mensen theoretiseerde – dergelijke reacties wek ik natuurlijk vaker op.>

Met Hillelje huiswaarts. Mooi verhaal, had zich bij wijze van experiment één keer bezat, die bekekenheid is toch aardig, had eigenlijk gezoend behoren te worden, maar dat weten we.

Braaf gewerkt. Vier bladzij. De ene bladzij van gisteren dus goedgeemaakt.

Woensdag 10 maart

Om een uur of vier opgestaan, niet zo goed uitgeslapen, als ik me voorgenomen had, hoewel ik de tijd had. De tijd van vier tot zes uur besteed aan het halen van een flesje melk.

Biekorff. Hilletje zat er en er was wat je noemt iets. Zat met een soort blos gedrukt te kijken en te zuchten.

<Die soort blos was cosmetiek!>

Prompt weer zelfverwijft, dat ik niet met haar ga trouwen. Ze zei nog iets, dat ze verliefd was, op een ander bedoelt ze te zeggen. Eens mee praten en zoenen? Dat gedonder. Ik wil toch niet 'beslissen'. Van die Biekorff in deze vorm word ik nog gek. Ik móet me disciplineren tot vroeg er heen en vroeg weg. En anders een veertiendaagskaart en ergens anders regelmatig eten. Atva of waar ook plus één dag per week parasiteren (Geert, Anita, Jan, Huib niet natuurlijk).

Daarna met Duco samen de avond verpest. Ik ben onaangenaam geweest, wou hem geen boeken lenen en heb hem afgezet met het ruilen van die Gide. Hij valt telkens weer tegen, door spraakzaamheid niet met gelijke munt te betalen. Aardige inlichting: Jaap begint de pest aan Bert te krijgen.

Vanavond geen pest gedaan. Ik moet werken!

Donderdag 11 maart

Jawel. En nou ook weer veel te kort geslapen, dit keer doordat Tilly haar man ziek was en daaruit drukte voortvloeyde van voorbijgaande aard. En toen het kamerdoen. Geradbraakt opgestaan, maar dat komt toch wel door dat gezanik met Hilletje.

Boodschappen gedaan. *Criterion* betaald voor de hele jaargang 1948. Die Stendhal bij Contact vertikten ze te vergoeden. Op de tijdschriftenafdeling meer succes. *Podium* betaald, maar dat geldt nu tot half 1949. De Stendhal daar achtergelaten, want die jongen wou het nog eens op een andere manier voor me proberen. Als het lukt, is het meegenomen. Toen naar Reinold Kuipers, hoofdstuk VIII gebracht. Ik was na vijven. Even gepraat. Hij heeft Ukkepuk. Hij wil graag de jaargang *Podium* van me lenen. Verteld, dat ik Sjoerd kende. Daarna nog wat werk naar Wil gebracht. Zowel R.K. als Wil hebben haast.

Biekorff. Even onschuldig bij Esther gezeten.

Toen *Hilletje*. Zij kondigde aan, dat ze met me wou praten. Over *De Avonden* 'en over de rest'. Even daarna aanmerking van mij over cosmetiek, vinnige reactie van haar, dat ik me met mezelf moest bemoeien. Daarna vroeg ze me zelf weer wat. Alleen weg. *Dus praten* – o.k., dat wou ik ook. Morgenavond kan ze niet.

Ik ging zitten bij Duco plus Corrie Ham. Met Duco natuurlijk alles in orde, had zelf *De smalle mens* op de kop getikt. En met Corrie Ham wel gepraat, maar reserve van mijn kant plus oververmoeide opmerkingen over vrouwen enzo, zodat ze toch zonder groeten heenging. Met Duco huiswaarts gewandeld.

Dus Hilletje Zaterdag? Nieuws hospita. Of ik toch niet iemand voor het kamertje weet? Ik heb geraden: meubelopslag. Voorts heeft ze al een paar weken Krebs opgezegd, om dat kabaal, maar die gaan toch niet weg. En Simons is weg, daar is nu een oude dame zonder radio onder gekomen.

Vrijdag 12 maart

Allerplezierigst uitgeslapen. Dat is het voordeel van de vorige dag niet gewerkt te hebben.

Brief van Jan met een tip voor een kamer Keizersgracht bij de Utrechtsestraat. Morgen achteraan.

Catalogus Erasmus, waarin Duitse vertaling van de eerste delen van Proust. Direct gehaald: 7.50. Nu moeten die boeken, die ik netto bij Geert had willen bestellen, wachten, behalve de *Faux-Monnayeurs* dan.

Biekorff. Gonnie, Jaap en Duco. Allerprettigst. *Hilletje* kan Maandag en Dinsdag niet, afgesproken *Zondag*. Maar geen trouwbeloften afleggen. *Il faut qu'une porte soit ouverte ou fermée*. Er moet op den duur een brillanter exemplaar te vinden zijn. Schoonheid is veel en poëzie (die ze heeft) is alles, maar brillen is ook veel, ik kan er niet buiten.

<Nu toch ook even naar Jan Polak informeren.>

Geert gebeld. Zijn gemalin aan de telefoon. Heel achterdochtig, of ik schriftelijk uitgenodigd en door Geert zelf uitgenodigd was. Of ik om kwart voor acht aanwezig wou zijn. Mijn vrienden hebben allemaal even erge rotwijven.

Zaterdag 13 maart

Slecht geslapen. Al vroeg begon iemand buiten een konijnenhok te timmeren. Later op de morgen radio's, die van de Bruin (?). Toch voor ik opstond nog een zeer diepe droom. Jet W. woonde bij haar ouders, haar broer was Morriën, ik wist toegang tot haar te erlangen, maar mijn ouders zaten (alsof dat helemaal niet compromittant was) ijskoud bij haar ouders op visite. Na de droom opgestaan.

Biekorff. Met Simon van het Reeve gedisperuteerd. Ik noemde Hermans een *rotvent*, Hanny en hij waren het daar helemaal niet mee eens. Het zal wel stom van me geweest zijn en hij zal het wel in zo onaangenaam mogelijke vorm oververtellen. Hanny M. wou Lehmann lenen. Buiten wachtten ze niet op me.

Avond Geert. Lehmann aanwezig. We hebben niet tegen elkaar gesproken. Hij doet aan zich soepel bewegen in gezelschap. Er waren goeie vrouwen en hij stelde een dansje voor. Ik kon weer eens niet meedoen. *Maar nu ga ik toch heus dat dansen ophalen*. Verder was Vasalis er, dat was wel een belevenis, vertrok met de pauze, moet iets van houdingloosheid aan me opgemerkt hebben. Het wordt hinderlijk, dat ik me niet heb weten te classeren. O ja, Geert begon over die geld-leen-kwestie, beweert, dat hij de volgende dag met geld aan mijn deur geweest is, maar dat ik er niet was! Laat ik dat nu niet direct geloven. In ieder geval excuseerde hij zich. 3 April zingt Bertus van Lier bij hem *Die schöne Müllerin*.

Zondag 14 maart

Die kamer op de Keizersgracht was al verhuurd. Weer een dilemma minder. Jan geschreven.

Biekorff. Niets te melden. En daarna de hele avond met *Hilletje*. In het Vondelpark gelopen en daarna op haar kamer. Met Jan Polak is voor zover ik zien kan niets aan het handje. Onder zware geheimhouding kwam er eindelijk uit, dat ze maar steeds loopt te denken aan een getrouwde man van diep in de vijftig, ogen blauw maar haren bruin. Niets concreets. Ze begon vrij gauw, dat ik haar zo kleinerde en dat ik haar daar vroeger ook zo mee gekneusd had. Wat dat betreft is ze onmogelijk, ik kan eenvoudig geen woord meer uitbrengen, al net als bij Mienie. Ik zou inderdaad spiritueel bij haar doodhongereren, en wijs daarop, om mijn bezorgdheid aangaande de erfgang te camoufleren, maar dan treedt die lichtgeraaktheid (die

tevens een vorm van onbegrip is) in. Op haar kamer geïnstrueerd aangaande het nut van een pessarium, zij werd broeirood en wilde het adres van de N.M.B. niet eens hebben. Verder mooi alle onbewuste illusies bij haar weer vergruisd, maar het schijnt toch ook, dat ik geen fluïdum voor haar heb en dat ze me nu niet meer zo manlijk maar veeleer vrouwlijk vindt. Verder vindt ze me net als Riemke *sloom* – de eend. Ik sloom! En ze merkt op, dat ik zo lang ze me kent al redenen heb om niet te schrijven. Maar dat is ook juist het ongeluk. Het gesprek eindigde al zeer ongelukkig. *Ze ging volkomen snerpen en snibben, omdat ik weer kleinerende dingen zei*, aan alle mogelijke uitlatingen ontdekt ze dat aspect. Ik heb ook nog geopperd, als ze helemaal zonder zit in godsnaam een libertinage, maar dat wil en kan ze inderdaad niet. Een poging, om haar ten afscheid te liefkozen werd een erbarmelijke mislukking. Maar dit zóó ook nooit gegaan zijn, ze zou me pesten met mijn surplus. Mijn spiritualiteit en cerebraliteit stuiten op haar af, Riemke vond me een rotvent om mijn commentaren op mensen en kreeg één keer een slappe lach, omdat ik het woord erotisch gebruikte, en zo staat Hilletje er ook tegenover.

<Ze vraagt ook steeds, waarom ik me zo inspan en me zo voor haar interesseer, als ik haar zo laag aansla, dat wordt ook minder prettig.>

Ze gaat nu van half Maart tot 3 April met vakantie, dus tot *Bright Day* af is heb ik rust. Gervinus wil ze me teruggeven. Ik moet haar maar minder zien. Nog eens over nadenken.

Maandag 15 maart

Vrij veel onderbrekingen. Toch nog behoorlijk uitgeslapen. Radio de Bruin wordt weer gehoord. Hiernaast schijnt *keuken* te zullen worden voor een vreselijke vrouwestem, zeker van de opvolgster van Krebs. Hoofdpijn, vanwege die geschiedenis met Hilletje en het niet hebben van een maîtresse. Biekorff was vandaag niets van belang. Ik moet het met iets anders combineren. Morgen om *half twee* kamer doen en om kwart voor vijf *Lied von der Erde*. Ook nog scheren.

Die onhandelbare bladzijden, waar ik al twee dagen tegenaan hing, gedoubleerd, en meer dan drie blz. gedaan. Volhouden! Alles hangt er van af.

Dinsdag 16 maart

Vier uur geslapen en dan nog slecht. Ik kon de bakker niet betalen, gezegd Donderdag. Half twee is de kamer gedaan. Vijf uur naar Kriterion geweest, *Das Lied von der Erde*, is geen muziek, moet een misverstand zijn, over honderd jaar kent niemand die Mahler meer.

«En nou zat Geeske, die vorige keer vluchtte, op de plaats, waar ze mij kon verwachten in Kriterion.»

Biekorff: me weer verveeld, met Duco naar huis gewandeld. *Tilly gaat 15 April weg* – dus dan komen er drie kamertjes om me heen vrij. Hospita wou ze niet bij de Asva opgeven. Maar afwachten. De avond bij Joop verschaakt. Hanny heeft een opnaaisel in mijn mouwen gelegd. Ik kwam thuis met een zak munitie, wat moet ik daar nu weer mee. Ondanks mijn moeheid nog wat werken. Morgen bespreken Centraal Theater. Geld.

Ik moet oppassen. Ik loop achter. Ik ben nu in de phase, dat ik enig succes heb. Nu geloven ze het niet. Zowel Duco als Hanny zeiden, bij die eerlijke mededeling, dat ik weer ging dansen: je bent laat. Ze zien in mij de manlijke ouwe vrijster.

Met mijn moewe hoofd toch nog 2 blz. gedaan. Om 6 uur naar bed gegaan.

Woensdag 17 maart

Zoalig uutesloape. Nog net tijd gehad, om een kaartje voor *Huis Clos* te halen. Maar de postwissel van Mali is over tijd en ik kan de bakker niet betalen!

Biekorff. Jan Polak en ik kwamen naast elkaar te zitten. Hij was spraakzaam en vroeg wie Simon van het Reeve nu eigenlijk was. Sic. En hoe hij was. Ik zei: gek. En toen kreeg hij weer last van zijn reserve.

«Duco merkte minzaam op, dat ze mij ook allemaal als gek beschouwen.»

Aan Duco die munitie aangeboden, wou hij niet eens hebben, de lul. Verder op de Biekorff weer niets.

3 blz. gedaan, *met grote moeite*.

Donderdag 18 maart

O godverdomme. Nou blijft die cheque van Mali weer uit, en ik heb nog 65 cent. Bedonderd geslapen, nog geen zes uur bij mekaar.

Vannacht met mijn moewe hoofd het hele hfst. 1x maar corrigeren en morgen naar de A.P. En morgenavond naar Esther – kussen mee.

Biekorff. Nou ja, als gewoonlijk. Marijke Sch. was er weer. Met die Rens gepraat, die is niet alleen lelijk maar ook verder niets waard, komt geen behoorlijk antwoord uit. Duco dee volkomen lullig tegen Riemke. Nou ja. Eerst dat geld.

1x gecorrigeerd. Ging opmerkelijk vlot. Nog een brief aan vader geschreven.

Vrijdag 19 maart

De twee dingen, die moesten gelukken, zijn gelukt. Op de A.P. geweest. Reinold Kuipers vroeg weer: is het nou af, en was niet te spreken, dat het alleen maar hfst. 1x was. Maar nou ja, het kan nou niet meer echt afknappen, in die paar weken. Ik heb de laatste f 50.- van de f 250 opgenomen. Aan hem de eerst vijf nummers van *Podium* geleend.

<R.K. denkt, dat ik er naast voor Geert werk, hem dit uit zijn hoofd praten.>

Toen in de Bijenkorff manchetknopen gekocht. Daarna tante Mali opgebeld, er was niets aan de hand, die postwissel kwam en zij was aardig. Vervolgens van de hospita vernomen, dat achter naast me een student komt, van Driessen. Zij wist een zolder voor mij aan de Sarphatikade, naast de rivierpolitie.

Biekorff. Gewoon niks bizonders. Jan Polak en Ginnie niet naar die avond bij Esther, alle anderen wel. Tenslotte heb ik geen aanspraak. Duco wordt al vervelender tegen de meisjes. De houding van Hilde van Norden is onveranderd. Hilletje maar een beetje links laten liggen, dat was wel het beste, ze had met Riemke samen een slappe lach, met Riemke mirabile dictu een beetje meer gepraat. Marijke zat te kijken naar een jongen, die Rietveld heette, maar haar ontging. De optredenden waren Wim Franken, Alfred Pool en die Niek Sieuwert Reesema. *Ik heb het te erg gemaakt met mijn kritisch air.* Alfred beslist gekwetst door een te harde opmerking op een kritiek moment. Van Wim Franken ook iets gezegd, maar dat hinderde niet. En dat acteurtje met mijn blik in de war gemaakt, terwijl hij zich voor zijn doen toch vrij goed hield. Weer even een schermutseling met Hilletje, doordat ik iets van die slappe lach zei. O ja, die te korte Käthe even kribbig, omdat ik aan

haar kwam, op volkomen aannemelijke wijze, ze had dankbaar horen te zijn. Naar huis gelopen met Marijke plus Duco, dus me van de groep afgesplitst, en die twee ook aan mekaar overgelaten.

Morgen weer vertalen. Morgennacht Sartre!!

Zaterdag 20 maart

Lekker uitgeslapen. Boodschappen gedaan. Biekorff. Even met Utie gepraat. Maandag uitsluitel Salm. Verder voornamelijk met die medicus, ook met hem opgelopen. Marijke zat weer naar die Rietveld te kijken en ging met Paul van der Lek naar huis. Oppassen, dat is een man van de daad. Hij wou mijn tent lenen tussen half Juni en half Juli – dat kan.

In afwachting van die nachtvoorstelling even de tijd verdreven met iets, waar ik opeens ongelofelijke slaap van kreeg. Toen *Huis Cos*, was niet gering, Willy Haak speelde het best, maar Rie Gilhuys kan ook spelen en is een mieterse vrouw. Rudie Mossel was er met Speria, Floor Stibbe kwam even hartelijk op me af, en Mienie en Tootje. Mienie had een andere man bij zich, een vent met een brede Engelse mond. Ik heb Tootje naar huis gebracht, kreeg een arm, de conversatie ging eerst goed en toen minder, ik moest me weer te veel excuseren voor boeken die ik niet gelezen heb (lollig is dat!), tot slot verzet van haar kant tegen mijn interesse in anderen in het algemeen en Wil Berrier in het bijzonder, en helemaal tot besluit heb ik haar gezegd, dat ze niet bij haar moeder hoorde te blijven wonen. Eens met Mienie over Tootje praten als de vertaling af is, die mooie ogen en die lelijke mond, ze is 'hager' en messcherp.

Na de nachtvoorstelling niet meer gewerkt, wat geklungeld. Morgen móet ik werken.

Zondag 21 maart

Zeer laat naar bed gegaan en nauwelijks zeven uur gemaft. Moe, maar meer nog Katzenjammer, een slopend gevoel.

Biekorff. Niets. Hiletje is veertien dagen afwezig, dat is erg rustig. Hilde van Norden ergert me nog steeds door haar ontoegankelijkheid. Jan Polak was beleefd tegen me. Utie staat er helemaal een beetje naast – zal ik die nu eens mee naar het circus nemen?

Door de stad gesjouwd in een rotstemming, toen een flink stuk Céline gelezen, nu moet ik werken. Om 12 uur begonnen, tegen 6

uur in de morgen kwam ik er in, toen maar even tot 10 uur doorgewerkt, 5 blz. gedaan. Van hfst. x ben ik nu zeker – nog 3½ blz.

Maandag 22 maart

Tengevolge van die 5 blz. pas om 2 uur in de middag naar bed gegaan. Vandaag is de zomer opeens uitgebroken. Chèque van Mali van f 40.– bovenop die f 20.– reisgeld. Lullige brief uit Wageningen.

Enige uren geslapen. Biekorff. Er was geen gemakkelijke stoel meer. Met Duco en Jaap plus Marijke meegedrenteld. Toen werd ik zomaar weggebonjourd, omdat Marijke een intieme kwestie te bespreken had. Een uur later kwamen Duco en Marijke op mijn kamer, om het recht te zetten en me de intieme kwestie ook voor te leggen. Het was, dat Jan Polak met Gonnie aan de gang is en dat Marijke Gonnie haar kamer opgezegd heeft. Duco ging even Jaap ook nog halen, in die tussentijd heb ik Marijke verteld, dat ze een Lesbische indruk op me maakte.

<Ik heb tegen Marijke gezegd, dat het van haar jaloezie moest zijn, of met Jan als inzet (ambivalentie) of met Gonnie (Lesbisch).>

Toen kwam Jaap erbij. Jaap hield een boeiende monoloog over de wijze, waarop hij zich een weekend lang verveeld had. Toen sneed Duco *Brief Encounter* aan en bracht mij op mijn praatstoel. Een cynische beschouwing weggegeven over de betrekkelijkheid van de liefde en de bespeelbaarheid van de vrouwen, gecoquetteerd met mijn cerebraliteit, verkondigd dat je alle vrouwen verliefd op je kunt maken. Duco: hoe lang heb je voor Marijke nodig, ik: een week, en ze vergeet me nooit weer. Op die manier. Toen opeens nam Marijke afscheid en ze vertrokken. En dit vind ik nu lullig. Ik merk steeds, dat mijn verbalisme niet genomen wordt, maar ik doe er toch geen afstand van. Ik encannilleer me te veel, ik ben ten slotte schrijver.

<Dat spotten met huwelijksaanzoeken en zo moet ik nu toch ook niet doen. Daar heb ik bv. Sonja en Cis ook zo mee gekwetst, en nu Marijke weer.>

Interessante bijzonderheid, die loskwam. Jan Polak is al 36 of 37. Vannacht niet gewerkt. *Morgen!* En Wil.

Dinsdag 23 maart

Gisternacht dus geen pest gedaan. Zes uur naar bed gegaan van elf

tot een gehinderd door lawaai, maar de hele middag besteed aan grondig uitslapen.

Biekorff. Marijke groette me niet en vertrok vroeg. Haar verontwaardiging over mijn verbalisme is dus wel oprecht. Even op terugkomen of maar niet? Verder kwetste ik door een lullige opmerking over alweer geen toetje hevig dat meisje, dat ik al eens eerder gestoten heb, ging er over met Mary de Vries praten, ik probeerde het al even recht te zetten, *maar nog meer aan doen*, ook op tijd komen. Jaap Hijmans was nukkig en zwijgzaam, krijgt zeker een beetje tabak van me. En dan Gonnie, wou dat kamertje in dit huis eventueel hebben, voor een korte tijd, tja, dat is nu ook een vraag. Ik heb haar naar de hospita verwezen, maar ze heeft mijn adres niet eens goed in zich opgenomen. En zo besteden we de tijd, die ons rest, tot Hiletje terugkomt om ons hoofdpijn te bezorgen. Na afloop met Duco van half acht tot half tien om het Koloniaal Instituut heen gelopen en bij het Amstelstation de tram genomen. Dus recht te zetten vallen dat van Marijke en dat van dat meisje achter de toonbank.

Hoofdstuk x afgemaakt: 3½ blz., zeven uren over gedaan. Naar Wil brengen.

Vanmorgen ontdekte de hospita, dat ik nog op was, en nam de gelegenheid te baat, om grondig de kamer te doen. Gevolg dat ik, met opruimen mee, om 3 uur vanmiddag pas in mijn bed terecht kwam.

Woensdag 24 maart

Dus maar 3 uur geslapen, toen als een held opgestaan en Biekorff-waarts getogen. Marijke ging weer zo haastig mogelijk weg. Dit is voornamelijk, omdat Duco haar niet meer moet. Vandaag zag ik iedereen (Joop Franken bijv.) blikken naar me werpen. Vanwege gisteren of vanwege wat? Jan ijsbeerde sinister heen en weer. Hij heeft natuurlijk van Gonnie vernomen, hoe wij (ik) Marijke over hem hebben leren denken. We zien wel. Ik met Duco en Jaap. Jaap zegt boe noch ba tegen me, zo is hij, maar het is toch onprettig. Duco moet van Marijke niets meer hebben.

Slot hfst. x naar Wil gebracht. Zij vertrekt na de bevalling uit A'dam. Maar die mej. vd. Velde is altijd 's avonds gewoon thuis, daar kan ik wel mee afrekenen. En het duurt nog tien dagen.

In de Leidsestr. fietste Stans weer even voorbij. En of dié me ziet!

Vanavond niet gewerkt. Val om van de slaap. Maffen. Morgen weer werken!

Donderdag 25 maart

Uitgeslapen, ondanks getimmer.

Biekorff. Rustig. Even naast Gonnie gaan zitten, maar keurig op tijd ergens anders gaan zitten, toen Jan binnen kwam, Jan ging met haar weg, heeft haar. Achter de toonbank is men gereserveerd tegen me. Marijke zat bij de architecten en boekte een bioscoopafspraak met het acteurtje. Duco nam haar mee weg, gewoon Duco, Jaap, Marijke en ik. Duco plus Jaap gaan met Marijke naar Groet, afgesproken. Van consequentie gesproken. Ze zijn naar het Leidsepleintheater gegaan, ik ben gaan werken. Heb 5½ blz. gedaan. Om acht uur uitgescheien.

Vrijdag 26 maart

Nog wat boodschappen gedaan en toen ik in bed lag nog twee keer gestoord, zodoende maar een paar uur geslapen.

Biekorff alleen Bert de Wael. Hopeloos met zijn niet te stuiten studentikositeit. Jan liep achter ons aan en ving iets op, wat ik over Gonnie en hem zei, niet van veel belang.

Kwitanties Vereniging van letterkundigen onbetaald teruggestuurd.

Zaterdag 27 maart

Gisteren uiteraard zonder gewerkt te hebben naar bed gegaan. Om een uur of twee wakker en bijna gek geworden van het nieuwste: gesnurk naast me, de vader van dat flikkertje slaapt er. Om een uur of vier toch nog ingeslapen en zalig uitgepit.

Zo heb ik nog nooit horen snurken. Het is of er een olifant met een psychische afwijking woont. Hij schijnt een *maand* te blijven: hun huis wordt verbouwd. Zien te bereiken, dat de moeder er komt te liggen, die ijlt, maar dat is altijd minder erg dan dit.

De hospita weigert categorisch, er aan mee te werken, dat in plaats van die ouwe van der Vecht iemand anders hiernaast komt. De moeder kan geen trappen lopen en ze 'wil niet hebben' dat ik het aan van der Vecht zelf vraag. *Tot Pinksteren (zes weken) ben ik aan dat gesnurk getrouwd.*

Het achterkamertje is opeens verhuurd aan een aardig meisje, dat op Schiphol werkt. ὄσπιτα op den duur onhandelbaar – dat liegen. Gaat op den duur toch niet – kun je nooit op bouwen.

Naar Wageningen getreind. Moeders verjaardag. Juffrouw van Oordt was er. En Mali. Zie Zondag.

Zondag 28 maart

Wageningen. Moeders verjaardag. Juffrouw van Oordt was er. Vond dat praten van moeder 'juist zo gezellig'. Een nieuw gezichtspunt. Met haar dochtertje geschaakt. – Mali was zeer zwijgzaam, had iets afknapperigs, trok aan het eind pas bij, Woensdag vervolg. – Moeder en vader waren niet op zijn kwaadst, maar natuurlijk een beetje uit de buurt gebleven. – Lidi was Zaterdag al weer weg. – Die oude fiets laat vader misschien opknappen. – In de middag terug getreind.

Biekorff. Bij Esther gezeten. Ging tegen het eind bij me wegzitten, maar riep mij er toen ook weer bij. Vertelde mij, dat ze absoluut geen hoogte van me kon krijgen. En ik heb tegen haar gezegd, dat een gesprek met haar zich verhoudt tot een gesprek met een ander, als het stemmen van een piano tot het stemmen van een viool.

Niet gewerkt. Naar bed.

Maandag 29 maart

De lente maakt lusteloos. Biekorff. Jan kwam naast me zitten en deed hartelijk, begon wel vijf keer te praten en ik heb gedaan van barst maar met je conversatie, *ik ben te ver gegaan*, maar misschien is dat wel goed. Daarna bij Marijke plus Esther plus Utie gaan zitten. Esther dee pesterig, zei een paar keer, dat een opmerking van mij vervelend was, nou ook goed, overigens is Esther volkomen grillig. Esther en Marijke schenen een afspraak te hebben. Zo bleef ik met Utie achter, en dat was ik toch al eens van plan.

«Dus ik ben pestig tegen Jan geweest en Esther een beetje hatelijk tegen mij.»

Utie. Het circus was uitverkocht. Een uur gelopen. Toen naar de Uitkijk, film met Rosalind Russell, enig. Daarna mee naar haar huis. Tot half twee. Zij is getrouwd geweest (1943) en gescheiden zonder complicaties. Is momenteel manloos. Heeft pas een half jaar pleuritis gehad. Is volstrekt onaantrekkelijk en er zit niets bij,

maar is wel geschikt. Mijn slotopmerkingen waren lullig, over oud er uitzien en cosmetiek. Ik ben opeens zonder iets te doen opgestapt. Eigenlijk een beetje een streek. *Goedmaken!*

Intussen weer zonder te werken naar bed.

Dinsdag 30 maart

Me vanmiddag doodgesjouwd achter boodschappen aan. 1) kaartjes Tuschinski. 2) Die ouwe fiets. Is er niet meer. De man van de stalling is dood. Vader geschreven. 3) Papier en karton voor schaakbord gekocht. 4) Contact. Stendhal. Niets geworden. 5) Psych. lab. met vacantie. Dus adres Ursel nog niet te krijgen. 6) Evenhuis belde op over die Rauschning. Ach, laat maar lopen – zo'n soesa. 7) Hospita pestig. Iets met telefooncenten even. 8) Schaakbord vervaardigd. 9) *Die snurkende vent naast me volkomen onverwacht weer afgereisd. God bestaat dus toch!*

Biekorff. Niets. Duco + Jaap + Bert. Jaap praat liever niet dan wel tegen me. Corrie Ham. Ik praat niet meer tegen haar, ze denkt natuurlijk, dat dat is, omdat Veen mijn ms. geweigerd heeft, maar het is, omdat ze me niet aan Joh. vd Woude voor wou stellen, in elk geval, ik praat niet meer tegen haar, ze stond op en ging weg.

Bert is met me meegegaan. Een partij geschaakt.

Ten derden male niet gewerkt. Wel veel geordend.

Woensdag 31 maart

Nogal kort geslapen. Me flink dik gemaakt zonder al te directe aanleiding. Maar de dienstmeid liet weer eens merken, dat ze tinnef is.

Met Mali en Selma gegeten en daarna *Monsieur Verdoux*. Ik ben nogal saai bij zulke gelegenheden, geen bijzonderheden.

<Ik kreeg van Mali en Selma op mijn kop, wegens mijn fout, om met boeken als *Das Schloss* aan te komen.>

Het gerucht dat het snurkende varken terug zou zijn, blijkt op een goedbedoeld pesterijtje van de hospita te berusten. Concreet is, dat Tilly en Piet blijven, en op de kamer van Krebs komen te zitten, dit is mij wel. Morgen zal er veel lawaai op de étage heersen, verhuizen en schoonmaken, toch nog even proberen te werken.

Niet doorgegaan, door slaap overmand.

Donderdag 1 april

Lekker uitgeslapen, op tijd opgestaan, daarna machteloos tijd verknoeid en me hevig geërgerd aan de wasserij e.d.

Biekorff: Jan kwam weer bij ons zitten, ietwat kortaf gedaan, maar wel terug gepraat, daarna weer eens zo'n opmerking gemaakt, die ook op hem had kunnen slaan. Jaap zegt weinig tegen me en ook Duco kon ik niet meekrijgen voor een potje schaak.

Naaister heeft twee overhemden. *Wil*: probleem, ik moet met haar afrekenen, maar kan nog niet naar de A.P. In elk geval maar vast heen.

De ὄπια nu weer geschikt, al wil dat niet zeggen, dat er iets voor me gestreken kon worden. Er is onder me geklaagd, dat ik 's nachts lawaai maak.

De hele nacht doorgewerkt tot negen uur 's morgens. Met zuchten en steunen een dikke 4 blz. gedaan. Blijven steken in een onbegrijpelijke passage.

Vrijdag 2 april

Slechts enige uren diep geslapen. Vanavond dus niets waard.

Biekorff. Prettig rustig. Meneer Jan stelt blijkbaar prijs op wederzijdse hoffelijkheid, hetgeen zeer goed in mijn kraam te pas komt, maar dat kan hij niet weten. Duco en Jaap gingen samen uit. *En dan die ene*, die hier al eens in huis was, om kamers te zoeken. Daar wil ik ondanks aesthetische tekortkomingen toch wel eens iets mee hebben. Spijkers met koppen slaan. Zij scharrelde al vast mijn kant uit en begon over de bioscoop, maar ik was toevallig te moe. Waar blijft overigens *Utie*? dat kan ik zo niet laten!

<Dus ik moet naar de voorkant voor dat kind. Tenzij ze in functie is.>

Naar Wil geweest. Gezegd, dat ze het geld pas op 15 April kan krijgen. Ze heeft dit *geslikt*. Maandag weer heen. Vanavond niet gewerkt. Morgen werken. Morgenavond Geert!

Zaterdag 3 april

Gisteren niet gewerkt en merkwaardigerwise vandaag evenmin. Wat heb ik ook weer gedaan? Ik heb om een uur of één een aantal boodschappen gedaan en ben daarna geloof ik weer in slaap gevallen.

Biekorff. O ja, ik was te laat. Ik zat aan de tafel, waar anderen met Gonnie zaten, en net toen het gesprek (vnl. van die anderen) over erotiek ging, greep Jan in, en haalde op grond van een afspraak Gonnie weg. In zulke gevallen ga je heel even hakkelen. Toen nog even aan Mary de Vries gevraagd, of ze eventueel de moeilijke plekjes van de vertaling met mij door wil nemen, die bleef toen kleven. Met Bert weg.

Avond Geert! Het begon met iets afschuwelijks. Ik wou zeggen: Hee, meneer van Vrieslandt, bent U weer op de been? Maar ik zei: Hee, meneer van Vrieslandt, bent U nog op de been. En verbeterde het ook nog. Vervolgens kwam die goeie kritiek van Adr. v/d. Veen in de *Nieuwe Rot* op *Heet van de naald* los. Van Vrieslandt had net een hele lange voor *Vrij Ned.* geschreven – of Hoornik hem plaatst, is nog maar net de vraag. En Gomperts gaat er over in *Libertinage* schrijven. Had er *alles* tegen wat hij er tegen kon hebben, maar vond het toch aardig. Wordt dus een bijtende kritiek. Bertus van Lier zong *Die Winterreise*, heeft een stem van niets. En toen de avond. Was op zichzelf goed, maar werd een débâcle door het niet kunnen dansen. Toen ik uit wou knippen, sleurden Geert en Hil me terug. Voorts was er geen vrouw voor mij om mee te flirten. De mannen waren Emile, Lehmann, van Vrieslandt en ev. Geert. En de vrouwen die dochter van Leo Polak, Fonsje, een kind uit Leiden en Jeanne Roos, die wat eerder wegging. Jeanne Roos valt tegen en krijgt al grijs haar. Tegen een charmeur als van Vrieslandt kan natuurlijk geen mens op en Lehmann maakt er ook wel een erge cultus van, eindigde er mee, met Fonsje te vrijen. Ik ben wel heel laat weg gegaan, was eigenlijk verwonderd, dat ik überhaupt nog afscheid genomen heb. Zo'n Bettina Polak en Fonsje liggen mij natuurlijk niet en omgekeerd. Tegen Fonsje nog iets gezegd, wat ik net niet moest zeggen, over gevolgen van een zondig leven. De enige, die me lag, keek niet naar mij maar alleen maar naar van Vrieslandt. Het ging allemaal nog wel, mits dit de laatste keer is, dat ik niet dansen kan. Thuis gekomen direct de brief aan Mienie geschreven over het dansplan.

De klok was achter. Ik heb hem vooruit gedouwd. Zij hebben hem kennelijk weer terug gedouwd. Ik moet bij deze psychopaten wegverhuizen.

<Ik moet kunnen dansen, alleen om Lehmann al.>

Zondag 4 april

Lekker uitgeslapen. Ik heb behoefte aan lichaamsbeweging. Ik moet werken. Ze klagen beneden me over lawaai. Radio de *Bruin* begint weer braaf hinderlijk te worden!

Practisch niet gewerkt. Te veel slaap, naar bed gegaan.

Maandag 5 april

De hele morgen door de stad gedard, maar er waren geen *Nieuwe Rotten* meer te krijgen. Vanmiddag even gewerkt.

Biekorff. Jan om een *Nieuwe Rot* gevraagd – ging wel mooi. Gesprek met Aad Lodder, mee naar huis genomen, twee partijen schaak van verloren, merkwaardige vent, eenvoudig maar van grote flegmatische stijl, is kellner van zijn vak.

Toen nog even door de stad gedard, waarachtig een knipsel uit de *Nieuwe Rot* aan de leestafel van het Parkhotel, verder vluchtige ontmoeting met Fonsje, en Geeske kwam voorbij met twee mannen.

Mali een knipsel gestuurd, dat ze terug moet sturen, en Jaap een, dat hij niet terug hoeft te sturen.

Morgenochtend moet de kamer gedaan worden – het kreng.

Weer geen barst gedaan. Maar het is ook zo moeilijk. Die slaap, die dodelijke slaap. Of ik heb diabetes, of het komt van de lente en het afrukken, of van het schaken, of van het vloeken op radio de *Bruin*, of van gebrek aan lichaamsbeweging, of omdat het zo moeilijk is. Toch nog een beetje gewerkt, om de zaak tenminste weer op dreef te brengen.

Dinsdag 6 april

Van half zeven tot half elf geslapen. Toen moest de kamer gedaan worden. De tijd nuttig besteed, door naar Wil te gaan. *15 April moet ik met mej. v.d. Velde voor haar afrekenen.* Van drie tot zes weer goed geslapen. Alles samen toch nog voelbaar te weinig.

Mijn onderbuurvrouw heeft weer zwaar geklaagd over nachtelijk lawaai. Mee praten. Het achterkamertje op deze étage is nu aan die ouwe juffrouw verhuurd en het voorkamertje aan een student. Het tussenkamertje dreigt dus afzonderlijk verhuurd te worden! Op meubelopslag aandringen nog maar eens.

Biekorff. Hiletje was terug. Keurig langs elkaar heen gescho-

ven. Even een onwillig gebaar, toen ik een keurende blik wierp op haar nieuwe mantel met muts. Met Jaap Hijmans aan het praten geslagen en poffertjes gegeten, werkelijk allergenoegelijkst, toch een pest, dat ik alleen in het gesprek met mannen mezelf kan worden, vrouwen maken dit zelden mogelijk.

<Jan Polak had een nummer van de N.R.C. voor me meegebracht.>

Algemene stemming opvallend harmonisch. Ik voel, dat de mogelijkheid om te werken zich opent, maar ga nu eerst nog een paar uur uitslapen.

<Utie zei tegen mij, dat ze 32 was, maar heeft in het Biekorff register ingevuld geboren 1918!>

Intussen komt Japie maar niet met die f 25! En ik heb het betalen van de Biekorff deze week al uit moeten stellen.

Woensdag 7 april

Gisteren weer niet gewerkt, maar nu ben ik dan ook uitgeslapen als nooit te voren. Enige dissonant het maar niet komen van Japie. Maar weer achteraan drementen!

Vanmorgen in de vroege kwam Bert me storen met zijn broer, die werkt bij uitgeverij de Keizerskroon.

Vanmiddag eerst een poosje lekker gewerkt. Toen naar Japie. Is heel gewoon nog met vakantie, komt Maandag pas terug, theoretisch dus geen vuiltje aan de lucht, te meer aangezien dat knipsel er heen is. Maar hoe red ik het tot Maandag? Biekorff betalen nog maar weer uitstellen.

Biekorff. Ook aan Simon van het Reeve die verspreking tegen Vic van Vrieslandt verteld. Verder tegenover Aad Lodder gezeten, Hilde v. N. kwam bij hem zitten, ik begon tegen haar te praten en het werd een volkomen prettig gesprek, merkwaardigerwijs.

<Er was een nieuwe vrouw op de Biekorff, een van een stel, als de kippen bij zijn!>

Daarna Aad en Duco mee naar mijn kamer genomen. Aad het kleine kamertje laten zien, maar het was al te laat. Aad ging weg, Duco vastgehouden om te schaken, maar hij liep weg, in de tussentijd werd opeens het *kamertje verhuurd* aan een *ontzettende vent*, ik ben achtenzestig, zei hij zelf, de hospita zegt dat hij er met zijn moeder was, dan is die zeker drie en negentig. Dat gelieg van deze

hospita is gewoon grijs. En welwillend-onwelwillend-welwillend-onwelwillend – godverdomme wat een wijf – ik begin er aardig genoeg van te krijgen. Intussen is die vent er al in ook – heeft hij overdag wel werk?

<Dus nou eens zien, of het een ouwe baas of een jonge knul is. Het is een zeldzaam oud hoer.>

Toen ben ik stom geweest. Ik heb met mijn frisheid een uitgebreide schaakpartij tegen mezelf gespeeld, die zich ontwikkelde tot zo iets overweldigends, dat ik na afloop doodmoe in mijn bed tolde, zonder nog een spat gedaan te hebben.

Donderdag 8 april

Ik ben lekker uitgeslapen. Wageningen heeft nu twee knipsels, Bergen een, Haren geen meer, maar laat maar. Vanavond even naar Mienie? Om 9 uur schreef ze.

Een wonder, dat je niets doet dan slapen, wanneer je je drie keer op een dag een of twee keer afrukt, dat is de laatste weken opeens zo gekomen, doordat ik geen tijd voor conquêtes heb.

Vanmiddag naar het badhuis geweest en nog een uur lekker vertaald.

Biekorff. Marijke was er even, een paar zeer vriendelijke woorden gewisseld. Hilletje zie ik alleen van achteren, en dat is ook het beste. Gewoon met Aad Lodder, verdomd aardige vent, en Duco en zo gepraat. Duco op de tram stom toevallig met Mienie.

<Die Aad is kellner, maar hij is ook maquis geweest. Keurt alle vrouwen, een beetje mee oppassen.>

Naar Mienie en Tootje. Beviel me niet heel erg. Belangstelling van Mienie voor het dansen 25%, van Tootje 50%. Donderdag 22 April om 7 uur komen ze. Mienie wou zich al eventueel door een zekere Willie laten vertegenwoordigen.

<Ze waren volkomen lauw, dit is helemaal niet goed zo.>

Mienie zit in allerlei hoogst reële verwickelingen, is ook weer met Grischa aan de gang. Maar wou een gesprek met mij hebben over mijn verachting voor het tinnef. Dat komt dan wel. Met Tootje naar huis getramd. Deze Tootje nu heeft prachtige fluweelzwarte ogen, maar een lelijke mond. Die mond is op zichzelf op het mismaakte af, en ze trekt hem dan ook nog zo akelig. Deze Tootje is ietwat vervelend, en zo zuur als azijn of zo scherp als een mes,

hoe je het zeggen wilt. Telkens komt er weer zo'n opmerking. Als je daar een scène mee krijgt, ben je uit, wil dit goed bedenken.

Slaap overwinnen. Verder werken. Als de vertaling af is, urine eens na laten kijken door die ene knaap op de Biekorff. En me ook weer eens laten doorlichten.

Braaf een schier onoverwinnelijke SLAAP, die nergens op sloeg, overwonnen en vier blz. gedaan.

<Die juffrouw naast me heeft 's nachts een man bij d'r – ook weer geluid.>

Vrijdag 9 april

Na die werkstoot een uur te kort geslapen, hoofdpijn gehad, die even moest wegtrekken.

Biekorff. Tafeltje met Duco, Simon van het Reeve en Hanny Michaëlis, Aad Lodder en Hilde van Norden. Aad loert op Hilde. Ik werd een paar keer verlegen, doordat mopjes tego. Simon v.h. Reeve mislukten. Overigens gezellig. Aad loert op Hilde. Ik heb heel geanimeerd met Hilde gepraat en Aad en ik hebben samen met haar opgelopen, alle drie kreunend van geldnood, van Aad is dit maar tijdelijk. Van groot belang is, dat *Hilde aan die broer aan het Parool niets heeft, de verbouding schijnt slecht te zijn* en je schijnt er maar niet over te moeten praten. Met Aad alleen teruggewandeld en hem zonder een naam te noemen het probleem Lien voorgelegd, hij nam dit iets te zwaar op en ik had dit beter niet kunnen doen, het was niet erg geslaagd.

De hele avond en nacht doorgebracht met het lezen van tijdschriftartikelen e.d., zeer noodzakelijk, maar dit is geen werken. In lichte paniek door catalogus van Erasmus, waarin weer delen van een Duitse vertaling van Proust, en ik krijg Maandag pas geld.

Weer werk gebracht naar een nog steeds niet bevallen Wil.

In de nanacht toch nog wat gewerkt, 1½ blz., het is meer het gebaar. Opgebleven. Om negen uur de hospita een half mud kolen verkocht voor 4.50, en daarvoor vast één deel van die Proust gaan halen. Ik heb nu nog op zak 62 cent, waarvan af moet, een tramkaart van 50 cent en barbier 30 cent. Maar de barbier kan ik wel laten noteren en de Biekorff moet ook maar wachten. Het wordt tijd, dat Japie komt. In ieder geval *rustig doorwerken!*

<Naast me zit een stel, dat rijdt op een piepend opklapbed, hospita leugenaars.>

Zaterdag 10 april

Om 12 uur pas naar bed gegaan, dus maar zes uur geslapen, met alle gevolgen van dien. Ja, nou ben ik opeens weer eens helemaal geradbraakt. In die paar uur, die ik had zullen slapen, eerst geboenk op het dak en daarna gepraat naast me aan de achterkant. Van die juffrouw met haar hartsvriend kan ik nog plezier beleven. Zijn er de hele nacht.

Biekorff. *Iemand had kamfer in de soep gedaan.* (Zoudie werkelijk...) Goed op letten. Hilletje vluchtte weer min of meer, laat maar zo tot nader order. Bij Simon van het Reve en Hanny gezeten. Was wel gezellig. Lehmann laten lezen, geen interesse en vond er niets aan, zij las er tenminste nog even in, maar was er ook niet aan toe. Mee opgelopen. Hij is autistisch en onmogelijk, banaal en vervelend, en verrekt geestig.

Ik ben enigszins over mijn slaap heen. De gelegenheid te baat nemen en een eindje doen. Het is lekker stil in huis. In de harmonische stemming, die bij een niet-hinderlijke oververmoeidheid hoort, lief drie bladzij gedaan. Morgen nog drie, dan is het hfst. af. Hfst. naar Wil en brief naar R. Kuipers.

Zondag 11 april

Om half acht vanmorgen naar bed gegaan, om half twaalf grondig gewekt, doordat mijn buurvrouw vreselijk met haar wasbak lawaaid. Ik kon niet direct weer inslapen, heb wat wakker gelegen en me geschoren, maar heb van half vier tot half zes nog twee kostelijke uren slaap genoten.

Biekorff. Tafeltje Aad, Esther en Hilda, Herman de Raedt (die medicus) en een onbekende figuur. Hilde en Esther waren volkomen aardig tegen me, Hilde viste even naar een bioscoopje, ik liet dit lopen omdat het me voor Aad bestemd leek, maar Aad hapte ook niet. Hilde is veel meer kind, dan je zou zeggen, is arm en misschien niet eens zo zeker van zichzelf, als je aan haar massiviteit zou zeggen. *Volgende keer toeslaan.* De onbekende figuur bleek gekomen te zijn, om met Jan iets uit te vechten en verdween vlak achter Jan aan. Intussen had Esther de hele tafel weer hoorbaar en voelbaar over Jan aan het fluisteren gebracht, tactiek wordt weer nodig. Esther en Hilde vertrokken de ene kant uit en de drie manspersonen de andere, ik heb voor Aad maar weer eens de hele grammofoonplaat over Jan afgedraaid. Hilletje was echt aardig.

De brief aan Reinold Kuipers gepost, dat x en x1 af zijn en ik nog een week nodig heb. Practisch niets gedaan, maar morgen móet x1 af en naar Wil. En in de tussentijd komt natuurlijk net Japie. Afijn, dan kan ik tenminste de Biekorff betalen.

Een klein eindje gewerkt, maar ik had in de vorm van hoofdpijn toch nog een paar uur slaap over en ben dus maar naar bed gegaan om heerlijk uit te maffen.

Maandag 12 april

Op het heerlijk uitmaffen volgde een minder heerlijke dag. Om één uur begonnen te werken, maar het schoot niet genoeg op. Ook bleek Japie niet te komen. Hfst. x1 nog niet af. Er kwam een brief van Mali met een hoogst welkome riks er in.

Biekorff. Toen ik kwam, was Jan Polak al weg, was er geweest met een onbekende vrouw met lang blond haar. Tafeltje: Jaap, Duco, Rens, Bert, ik. Jaap, die in ieder geval de pest aan Bert heeft, brak op. Ik liet Hilleetje nog even die kritiek in de *Rotterdammer* lezen en toen met Bert meegelopen langs de Amstel.

<Hilleetje maakt, afgezien van haar temperament, weer een beetje een dove indruk.>

Japie was er nog niet, dus theoretisch nog steeds geen vuiltje aan de lucht, maar practisch kan ik de Biekorff niet betalen. Morgen weer achteraan en anders maar een week een tientje lenen. Thuis stond radio de Bruin weer hard aan en Tilly beweerde, dat ik naast me op het tussenkamertje *radio* kreeg en dat het geen pesten was, morgen navraag doen, als dat waar is... Aan Engbr. gevraagd, het was opjennen van Tilly, dus dat viel tenminste mee.

Lief gewerkt. x1 is tenminste af en nog een eindje van x11 zelfs. Maar volkomen overstuur. Morgen van Bert nog maar een tientje lenen.

<JAPIE!>

Dinsdag 13 april

Behoorlijk uitgeslapen. Slot hfst. x1 naar Wil gebracht. Op de tram stond Selma, die haar Bleuler terug moest hebben. In de lift gestaan met W.F. Hermans, hij vroeg wat ik deed, en dus voor de zoveelste keer van AP en Priestley verteld, mijn vastheid van optreden laat tegenover deze knaap altijd weer verstek gaan.

Biekorff. Die vreemdeling was er weer, heet Frans van Alkemade, kennis van Marijke en Gonnie, hij had nog niets gedaan. Ik vroeg: en wie heeft gewonnen, Gonnie hoorde het. Het moet een beetje een branie zijn. Aan Simon van het Reve die bijtende kritiek van Greshoff gegeven, hij vond het niet leuk. – *Henk Hospers* was er, *het is uit met Ita!!!* Wil natuurlijk geen zieke man hebben, hij is natuurlijk zo zwak, dat hij ook half impotent is. Hij at altijd bij haar ouders, vandaar nu op de Biekorff. Maag even rot als altijd en die bijnieren doen het ook nog steeds niet. Ik heb een al heel ongelukkige opmerking over zijn ziekte gemaakt aan het slot. – Henk zat bij Hilde, die zeer geanimeerd tegen me praatte, over een week is ze stormrijp, dan ook niet dralen. Ze zwetste over politiek, wat daar uit komt, als ze spraakzaam wordt, valt ook al niet mee. – Jaap, toch wat terugtrekkerig, vindt mij zeuren en jere miëren (volgens Duco), mag me verder wel. Duco meegenomen, partij schaaft van hem gewonnen. Hij was ook wat gereserveerd. Besterft het al, als je maar praat over een tientje lenen. Vond het begin van het boek over de hospitaas niets, maar dat kan natuurlijk waar zijn.

Niets gedaan. Rustdag.

<Ungelofelijk, wat is dat kereltje, dat daar naast me komt, een oude hoer.>

Woensdag 14 april

Evenals gisteren zes uur geslapen en toen opgestaan, omdat ik geen slaap meer had. Als ik nu om vijf in plaats van om zeven uur naar bed ga, kan ik er uit op de tijd, waarop ik tegenwoordig wakker word.

Bonkaart afgehaald. Naar Japie gewandeld – raak! Zijn meisje was er bij. De vijf en twintig gekregen en met ze terug gewandeld, hoogst geanimeerd gepraat, Japie luistert altijd geïnteresseerd.

<*Vera heeft pleuritis. Ik moest er mee rekenen, dat het geld wel eens op kon houden!!!*>

Gevraagd, of ik het dan van te voren mocht vernemen. Dit ook nog schrijven (tegelijk met de kritiek van Vic van Vr.).

Selma. Die geleende Bleuler teruggebracht. Zat vol van Zionisme. De Arabieren wilden wel samenwerken, maar de Engelsen wilden rotzooi, omdat ze er niet uit wilden, en Labour was ook afhankelijk van deze kapitaalbelangen en van de conservatieve departementsambtenaren. Zei van de koningin: ‘Een goed mens, maar ze heeft geen relaties!’

<Biekorff een week vooruit betaald.>

Biekorff. Gezellig. Henk, Esther en Duco. Alleen gaat er natuurlijk wat gebeuren tussen Henk en Esther en of Hilde. Esther lacht me uit, zodra ik ga theoretiseren, precies als haar zuster, en Duco gniffelt mee. Dán praten we niet.

Naaister. De beide andere overhemden gehaald, allebei veel te klein, de *f* 3,- voor het verzetten van die boord weggegooid geld. Die hele boord deugt niet en hoe kom ik nu aan een tweede hemd? Reken vooruit met krimpen.

Niet gewerkt, weer niet. Me te veel geërgerd over het overhemden-probleem. Morgen kamerdoen en morgen móet je werken. Over de slag, dat Jaap af gaat knappen, later tobben. *Eerst* A.P.!

Donderdag 15 april

Mooi zo. Barstende koppijn! Om half vijf naar bed gegaan, om half tien wakker gezongen door de nieuwe buurman, die *geen werk blijkt te hebben*, maar er in principe *altijd is*. Enige troost nog, dat hij niet zoals Skalka een naaimachine heeft. Maar zelfs op de radio ben ik na deze leugen van Engelbrecht niet helemaal zeker.

Geprobeerd van elf tot een te slapen. Mislukt. Toen moest de kamer gedaan worden.

<Henk is communist. Had van Presser, dat Sal Tas tegen de 7e faculteit stemt, omdat hij de Kadt er in wil drukken in plaats van Suys, Presser communist, Suys niet. Hm.>

De postwissel van tante Mali was er al. Geweldig, wat gauw! Boodsch. gedaan. Barbier. Blauwe hemd en twee lakens naar de wasserij (1e Sweelinckstr.) gebracht. Scheermesjes, scheerzeep, blocnote gekocht. Postkantoor te laat, doordat ik Anita en Marcel tegen het lijf liep. De huiduitslag van Marcel was erger dan ooit en ze gingen half Mei voor de hele zomer naar *Groet*, dus of ik voor die tijd nog eens kwam eten.

Toen weer geprobeerd te slapen, weer mislukt, geradbraakt. Enige conclusie: vertaling af, geld verdienen, Jaap houdt ook al op, als de vertaling af is, weer kamer zoeken, ev. van Mali lenen.

Biekorff. Duco met mijn lange gezicht verveeld. Hilletje was weer zo lief. Maar niet spiritueel. En Mary van den Bergh kwam even bij me zitten, maar ik had geen geld voor een bioscoopje.

<Hilletje een beetje dovig. En smijft met het eten, rukkerig, men-selijk.>

Met dat kereltje hiernaast kennis gemaakt. Een doodgewone outhoer. Gepraat over 's morgens niet zingen en nog een paar dingen. Weet zonodig van zich af te bijten. Maar hij zal er om denken. Erger dat hij *inderdaad niets omhanden heeft*. Heeft het aan zijn longen gehad. Lijkt me een zwartehandelaar, maar dat kan ik mis hebben. Mogelijk dat Engbr. hem naar beneden verplaatst, wil een kamer met een raam hebben, ook mogelijk, dat hij op den duur gaat werken. Krijgt een koekoeksklok, naast mijn bed tikt er ook al een.

Morgen postwissel innen! *Vrij Ned.* afwachten. Mali bedanken en Jaap schrijven.

Ter kalmering van mijn zenuwen een blz. gedaan, hoofdpijn geweken, om drie uur naar bed gegaan, morgen werkstuij.

Vrijdag 16 april

Gisteren vroeg naar bed gegaan, maar toch nog niet vroeg genoeg. Om tien uur begon dat kereltje te timmeren. Maar opgestaan, Sonja van Krimpen even tegengekomen, de postwissel van Mali geïnd en stoutmoedig die resterende delen van de Duitse vert. van Proust gekocht, dat zal me wel bezuren, het kon er niet af. Daarna nog geprobeerd bij te slapen, maar het getimmer was onoverkomelijk. Daar ga je weer!

Biekorff. Jan Polak was tegenover Hiletje gaan zitten aan een meisjestafel, maar toevallig zag ik haar later in de Leidsestraat gewoon met Riemke. Toch gebeurt dit. Ik bij Duco, Jaap en Bert. Jaap zegt weinig tegen me. Aan Bert heeft hij de dood gezien, de drie antipathieën van Jaap zijn: Bert, Wim Franken en Alfred Pool, curieus. Me door Duco en Bert naar de Jordaan laten brengen. Duco lacht wel erg om me, maar nou ja.

Huib en Sonja. Mattheus-passion teruggehaald. Het was direct weer mis met Sonja. *Huib gaat bij Meulenhoff weg* en komt bij van Ditmar, im- en exporteur, ik mocht dit niet aan Mimi vertellen.

<Dus na Sonja nu ook Huib bij Meulenhoff weg!>

Verder geeft volgens hem Reinold Kuipers niet meer dan 2 x 8 boeken per jaar uit. Voor corrigeren kan ik een gulden of veertig per boek (per keer) vragen. En dan dus weer gebekkevecht met Sonja, die mij er na een half uur uit veegt, al ben ik in een half jaar niet geweest, verklaart, dat mijn mopjes vaak niet leuk zijn en dat ik in hetzelfde kringetje rond draai en dat ik mezelf te veel au sérieux

neem en dat werken zo goed voor me is. En ik tegen haar terug, dat ze verzuurt en alleen geld verdienen is, wat ik juist niet mag zeggen, waar Huib bij is, maar kan ik het helpen, dat het altijd weer zo gaat. Fantasieloos, zuur en nou al uitgedroogd is ze, en ziekelijk critiseerderig queruleerderig.

Even bij het buurmannetje geweest, hij bleek me danspassen te kunnen leren, waardoor ik bleef hangen om hem even te exploiteren, wat hij merkte – want hij is uitgeslagen – hetgeen stom was. Gereserveerd blijven zijn.

Kritiek Vic losgekomen. Aan Mali gestuurd, morgen aan Jaap sturen. Niet meer gewerkt, maar optimisme herwonnen.

Zaterdag 17 april

Afschuwelijke dag. Het komt allemaal van die beroerde woningnood.

Vanmorgen te vroeg wakker geworden, doordat de Bruin bij mijn buurman op bezoek was en op volle kracht aan het stoken was. Dat ging maar door. Besprak met hem de aanleg van radio. De beroerling.

's Middags ik ter onderbreking van deze ellende naar Geert. Van alles bepraat. De Kadt is getrouwd met een veertigjarige dame (Wijnberg), zit in Zuid-Afrika op huwelijksreis, Sal Tas is aan het werk om hem naast Suys op de nominatie voor prof te krijgen, en hij komt op een verkiesbare plaats voor kamerlid. Een exemplaar van mijn boekje naar minister Joris in 't Veld, Geert vragen om het antwoordbriefje. En als wethouder Seegers er uit gewerkt is, *wil Geert wel met me naar Faber tijgen*, maar die heeft geen gevoel voor humor.

<Niet Faber maar vd Velde wordt wethouder. Met Geert heen.>

Toen de hospita aangesproken over dat stoken van de Bruin, was echt vrij aardig, maar natuurlijk volkomen dubbelhartig.

Toen Biekorff. Henk Hospers. Heeft wel weer iets met iemand. Is natuurlijk ook op jacht. En ik vond Hiletje weer zo lief.

<Henk H. vertelde dat Reinold Kuipers zo ontzettend zuinig aan moet doen, ervaring van Henk Schellevis.>

Thuis gekomen met het buurmannetje zelf gepraat. Een gannef. Hij verklaarde, zich niet door de partijen op te laten warmen, maar liet goed uitkomen, dat ik hem niks kon maken, en hij wou wel met me rekenen, maar *bij had radio-distributie aangevraagd* en dit van te

voren aan de hospita meegedeeld volgens zijn zeggen. Dus dat dubbelhartige wezen heeft bewust verhuurd aan iemand, die er de hele dag is en radio krijgt. Mijn kamer is dus onbewoonbaar. En bij zo'n volkomen vals schepsel kán ik toch niet wonen. Zo gauw mogelijk weg.

«Hij krijgt dus radio!»

Nu zijn er twee lichtpunten. Ten eerste staat dit kereltje op de nominatie voor de kamer van van der Vecht. Maar die is nog niet weg. En ten tweede kan radiodistributie nog gerust *een half jaar duren*, maar dan komt het ook. Het is maar de vraag, wanneer hij het aangevraagd heeft. Voorlopig heb ik trouwens genoeg aan het stemgeluid van deze ouwe hoer. Op tijd naar bed – doorwerken – en dan uitbreken. Vast voor bed sparen.

Dus in twee dagen heeft zich het noodlot van het tussenkamer-tje voltrokken. In een bevlieging van verstand gehold naar Boekenogen, O.Z. Voorburgwal 191. Op een kamer in dat huis zelf was *geen kijk*. Maar het draaide tenslotte om vier huizen, die opgeknapt moeten worden, en nu heb ik het idee gehad, hem naar Spanjer te dirigeren, want die heeft geld en kennis van zaken allebei in overvloed, dus godweet koopt die ze wel gewoon van de protestantse kerk waar ze van zijn. Boekenogen zal me hierover per brief berichten. Hij is het kind van een onbekende vader en een drie maanden na zijn geboorte gestorven lichtekooi. Hij is pathologisch primair functionerend, amorph.

[Een fraaie hospita heb ik. Ken je d'r nou nog niet?]

Natuurlijk niet gewerkt. Nu moet dit toch echt. Het is tenslotte ook nog met mijn geld mis. Deze buurman snurkt als een os. Och ja, waarom niet.

Zondag 18 april

Niet eens zo veel te weinig geslapen. Om elf uur heeft het buurmannetje enige liederen aangeheven, om onafhankelijkheid te demonstrenen. Deze taak heeft de vent van mijn buurvrouw vervolgens overgenomen. Nog even doorgetobd. Om drie uur (Holland-België begon) was ik aan mijn werk. Een dood punt overwonnen en braaf twee bladzijden gedaan. Zo moet het – dit moet toch eerst.

Biekorff. Was niemand. Jan Polak kwam aan mijn tafeltje zitten, boe noch ba gezegd, ik maak het te erg.

⟨Mary v.d. Bergh was vrijz. prot. en miste toch iets in het humanisme.⟩

Daarna even blijven hangen, eerlijk gezegd vagelijk met het oog op Mary de Vries, die evenwel naar de voorkamer verdween. Een uur omgelopen. Bij thuiskomst had die ouwe hoer naast me weer visite. Hij zit goed in zijn kennissen, in en buiten het huis, godverdorie, toen hij twee keer visite uitgelaten had, had hij nog voorraad. De hele avond niets gedaan, door dat geouwehoer naast me, waarop ik nu geabonneerd ben. Van elf tot half een nog 1 blz. gedaan. Doorbijten, want dan kan ik een kamer zoeken, 1 Juni weg zijn!

Maandag 19 april

Zowat uitgeslapen. Vroeg naar bed blijven gaan. Kathleen Ferrier uitverkocht, maar 2 Mei herhaling. Twee telefonades met Mienie. a) Wil is naar het ziekenhuis, Mienie wil hfst. x11 tikken, op mijn portable, afrekening voor Wil, die ontsticht is dat het over zo lange duur verspreid geweest is. b) Tootje gaat niet mee naar het dansen en Mienie heeft ook die andere man aan haar hoofd. Gaat dus niet door.

⟨Mienie is beslist goed voor een ondoordachte zwangerschap.⟩

Biekorff. Niets. Alleen ondertekende Esther een klachtenformulier voor mij, en toen ik het verfrommelde, bewaarde zij de prop.

Achter kamers aan. Boekenoogen gaat naar Spanjer. Maar vanavond heeft mijn buurmanneltje geen bezoek, dus nog even van de gelegenheid gebruik maken. Maar op tijd naar bed. Hij zingt 's morgens juist. Het recht om te zingen.

Weer drie blz. gedaan. Nu nog tien en Mienie vast laten tikken. Om drie uur klaar – daar heb ik morgen de ellende van. Maar het kan nu haast niet meer missen. Het wordt een trieste overwinning. Zonder geld, zonder kamer.

Dinsdag 20 april

Vandaag was weer een Schreckenstag. Om negen uur kwam het dienstmeisje om me te pesten me wakkerkloppen voor de post. Daarover intussen een opmerking beneden gemaakt. Om elf uur kloppen voor de bakker. Van tien uur af heeft de hele morgen die gannef naast me gezongen. De hele dag is aan hoofdpijn weggegaan. Van half vijf tot zes alleen nog aangekleed een kostelijk uur slaap genoten.

Biekorff. Niets. Henk en zo. Er is iets op komst tussen Jan en Hilletje, dit is een prestige-kwestie voor hem en van haar kant waarschijnlijk ook onvermijdelijk.

Met Bert de Waal mee naar zijn huis gegaan, ontzettend zitten drammen over de woningnood en de hele avond verknoeid met ouwehoeren. Toch nog steeds vage koppijn. Vandaag dus *niet* gewerkt. Niet zo erg. Maar nu echt op tijd naar bed gaan en morgen minstens drie blz.

Mienie komt Donderdag waarschijnlijk toch. Mienie tikt ook het laatste hoofdstuk. De hospita moet nog onderhanden genomen worden, dat ze van te voren wist van die radio-distributie, maar dat heeft geen haast.

Woensdag 21 april

Gisteren om 1 uur naar bed gegaan en lekker om 8 uur vanmorgen opgestaan, nu werken. Buurmannetje is van plan, zich 's morgens door zijn radio te laten wekken, is stellig voornemens, zich niets aan mij te storen, dus tegen die tijd weg zijn!!!! De Bruin heeft zijn doel bereikt en het kereltje en de hospita zelf hebben zich voorgenomen, zich niets aan mij te storen.

Pikant nieuws. Geheimhouding, ik mocht niet beneden laten merken, dat Tilly het mij verteld had. De politie is gisteravond de nieuwe buurvrouw op komen halen, het was een beroepsdievegge. Kamer zal nu wel een kleine maand leeg blijven. Krebs is ook vijf maanden aan het uitzitten, heeft voor de weermacht gewerkt en jenever gestookt en weet ik wat. 'Mej. Duif' zal wel niet op hem wachten.

Maar goed. Vanmorgen om 8 uur opgestaan. Kamer laten doen. Gewerkt, de hele middag en de hele avond. Resultaat, precies drie blz., niet meer. Nu nog 7. Om twaalf uur uitgescheeien.

Biekorff. Niet belangrijk. Henk even. Met Käthe opgelopen. De hele vrouw is niet groter dan een middelgroot kapotje.

Morgen overdag werken. Scheren! Vijf uur Mienie bellen. Zeven uur thuis zijn. Mienie! Dansen.

Donderdag 22 april

Vanmorgen om een uur of twaalf opgestaan. Ten eerste was ik in één nacht tijd snipverkouden geworden. De barbier waarschuwde

zelfs al tegen diphtherie. Deze verkoudheid belemmert de werklust merkbaar. Ten tweede komt Mienie vanavond niet. Het dansen gaat dus niet door! Volgende week? Morgen om kwart over zes komt ze het werk en de portable halen. Ten derde heb ik vandaag even zoet gewerkt als gisteren. 2½ blz. gedaan. Dit krijg ik tenminste af. Nu nog 4½ blz. Op de Biekorff niets bizonders. Jan Polak was er niet. Bij Bert gezeten. Dus morgen weer werken en 6.15 u. Mienie.

Vrijdag 23 april

Vrolijke dag. Vannacht gebarsten van de koppijn en niet geslapen, maar vanmorgen wel geslapen. Ik kom om van de griep, hopen dat het bij een griepje blijft.

Toen ging de hospita me uitmantelen. De mensen klaagden over mijn nachtelijk lawaai, en nou ging ze de stoppen uitdraaien, als ik niet overdag ging werken. De stoppen uitdraaien. Ze wou me voor zijn, omdat ik het onsportief vond, dat ze het kamertje verhuurd had aan een vent, die radio-distributie kreeg, wat mij geen barst aanging. Nee – *I know*. Verder vlocht ze nog een paar aperte leugens in, en of ik nou maar niet een andere kamer wou zoeken. Dit alles luwt wel weer, en ik ga heus wel zoeken, maar vind toch niets.

<Grote rel met de hospita.>

<En liet zich niet langer intimideren (de Bruin).>

Bij mevr. Samuels op bezoek gegaan, een lief mens maar een ze-nuwvrak. Het ging best en ze zal wel minder klagen.

Toen kwam Mienie. Was zeer verbolgen, dat ik Tootje dat van Wil verteld had en dat geval met die dief van haar zelf. Vertelde me nooit meer personalia. Dat is lastig. Ik kan nu al niet achter haar mannengeschiedenissen komen. Het is een schat. Tact helpt bij haar nooit helemaal, maar toch altijd ten dele. Heeft hfst. x11 mee *en de portable*, komt de rest van x11 Maandag tussen de middag halen. Proberen of ze deze Donderdag mee wil naar dat dansen.

Biekorff. Bert de Waal en anderen. Griep. Die meisjes, Hilletje enzo, Hilletje verrekt aardig weer. Morgen om zes uur komt Henk Hospers hetzij mijzelf hetzij een pan halen.

Naar de vriendin van Wil geweest en het slot van hfst. x11 gehaald. Wil moest het geld uiterlijk Dinsdag hebben. Gezegd, dat het niet eerder dan Woensdag kon worden. Dat zal er nog om spannen.

Tilly legde me nog uit, dat dat buurmannetje nooit radio-distributie krijgt, op dat kastje moet hij al maanden wachten, maar een kabel doortrekken doen ze helemaal niet. En licht afsluiten ligt ook niet voor de hand, want daar zal de lieve mevrouw van Leur wel bezwaar tegen maken. Tilly zegt steeds: *ken je d'r nou nog niet*. Inderdaad. Die geldzucht en dat liegen in het wilde weg. Nou ja: enz.

Zaterdag 24 april

Keelpijn en koppijn over. Nu alleen nog hoesten.

De hele middag heeft die ellendeling naast me gebalkt, het lijkt wel of hij consigne heeft, mij het huis uit te balken. De inblazingen van de Bruin hebben bij de hospita en bij deze verrotting hun werk gedaan. Het lijkt wel, of er een straatzanger naast me zit. Het recht om te zingen.

Biekorff. Henk kwam me halen. Even tegenover Marijke Sch. gaan zitten. Tegen Mary de Vries over kamfer in de soep geklaagd. Mary de Vries deed me een adres aan de hand. Heen geweest, was niet thuis. Henk en Jaap aan elkaar voorgesteld. Henk vertelde, dat *Hilde van Norden sinds enige weken een vent heeft, een schilder, Louis de Roode, uit Rotterdam*. Theo Kroese, die het weten kan, heeft van haar gezegd: Hilde heeft geen vrouwenvlees. Henk vindt Hilleetje aardiger dan de rest.

Zondag 25 april

Al deze dagen door braaf een of anderhalve bladzij gedaan. Zo doende krijg ik vandaag de vertaling als zodanig af. Morgen 12 u. komt Mienie de rest halen. Nu volgt het nakijken van de getypte hoofdstukken x, xi en xii en dan nog het nagaan van de moeilijke plaatsen. Maar intussen vast even naar Rein. Kuypers om

- a) geld Wil te incasseren plus onkosten
- b) hele ms. nog even terug te halen voor de aangekruiste moeilijke plekjes
- c) te peilen, of ik een voorschot van f 100.- op toekomstig werk kan krijgen.

<De vertaling als zodanig is klaar! Nu de laatste band.>

Biekorff. Weinig mensen. Aan Joop achter het tafeltje gezegd, dat ik weer even op de pof ga leven. Buitengewoon gezellig met Marijke zitten praten. Hilde en Esther hadden kennelijk een glaasje

op en vertrokken met Aad. Ik zei tegen Riemke: het snot zit me tot mijn haarwortels. Riemke hoorde niets. Puriteins.

Het snot zit me ook tot mijn haarwortels. Hoofdpijn en pijn in mijn choanen.

Morgen Molière bespreken.

Maandag 26 april

Vanmorgen heeft die ellendeling naast me een half uur gezongen. Dank je wel ellendeling. De hele dag moe. Voorts nog verkouden, geen keel, wel een beetje los hoesten en choanen verstopt, en bovendien slingerscheit, meer algehele uitputting.

Enfin, de vertaling als zodanig is af. Om één uur kwam Mienie het staartje halen, brengt ze morgen tussen de middag terug. Ze gaat Donderdag weer niet mee dansen. Verder net vanmorgen een heel kalm aandringend briefje van Rein. Kuipers. Morgen heen! Vast bellen.

Die voorstelling van de Comédie Française was uitverkocht. Biekorff: gewoon, Henk Hospers, gezellig, Hiletje was aardig tegen mij, Henk en Jan Polak. Naar huis gelopen met dat Jodinetje met die lelijke stem, dat Engels studeert.

Hospita was voor de afwisseling poeslief, most een doosje cigaretten hebben, daarmee ben ik die straatzanger naast me niet kwijt.

Bij Tilly zitten ouwehoeren. Geen pest gedaan. Alleen de hoofdpijn weg laten trekken. Morgen Rein. Kuipers en werken (x, x1 en x11). O ja, en Wil afrekenen.

Dinsdag 27 april

Door een samenloop van omstandigheden niet eens onuitgeslapen, maar ik voel me afgekraakt, met een scheve hoofdpijn en zo, een wonder. Maar niet werken.

Om één uur kwam Mienie het slot van hfst. x11 brengen. Blz 9 moet even overgetikt worden. Morgen om half zes bellen, of ik morgenavond de machine bij haar terug kan halen.

Arbeiderspers. Verteld, dat ik klaar was maar dat het nog niet helemaal getikt was. Hele ms. weer mee genomen, om de moeilijke plekjes nog na te gaan. Afgerekend voor het typen, grif de f 75.- + f 15.- onkosten gekregen, nu moet hij de quitantie van Wil hebben. Gevraagd of ik een voorschot op volgend werk kon

krijgen, ging alleen als ik weer een opdracht meenam, hij had wel wat, nou best, volgende week halen. Over toekomstig werk gepraat. Gezegd, dat ik nu een machine had en mss. uit wou tikken, die meteen gecontroleerd moesten worden. Gepraat over gewoon corrigeren, maar hij had een paar beroepscorrectoren die het thuis deeien en vond het erg verantwoordelijk werk, blijven aandringen. En toen ik zei, dat hij me in 't vervolg dubieuze mss. eerder moest laten controleren, kon hij zijn lachen niet helemaal inhouden. Nog even gezegd, dat het middenstuk van de vertaling het minste was, stom.

Toen naar de Beurs geweest en dat geld voor Wil aan die vriendin afgedragen. Tekende met zo'n kriebelpoot, dat het niet ging, nog zelf aantekening achterop gezet, en toen was de kwitantie helemaal verpest. Haar schuld. Ik had twee keer gezegd, dat ze een kwitantie bij de hand moest hebben. Nu om geschreven en een bij ingesloten, *die zo gauw mogelijk naar R.K. sturen*, allemaal soesa voor niets.

Vanavond niet in staat tot werken. Naar de bioscoop geweest, *Le diable au corps*, moest toch nog, heel verstandig, godsgoed.

Morgen werken: x, xi en xii. En Mienie. Werkelijk werken, anders haal ik mijn kamerhuur niet.

Woensdag 28 april

Weer zo'n afschuwelijke dag, maar er zullen wel geen andere dan afschuwelijke dagen meer komen. Om 10 uur begon die pestbuil te zingen. Enige remedie: zo vroeg mogelijk naar bed en zo gauw mogelijk weg, maar eerst die vertaling afwerken, toe nou, nog één rukje, er hangt zoveel van af!

De pestbuil gaat naar het kleine achterkamertje. Morgen al. Daar is *geen* kabel voor radio-distr. goddank. Maar een nadeel, dat hij er meer zal zijn en niet meer op het dak verdwijnt.

Op het tussenkamertje komt een vriendin van juffrouw Thea, die 's middags en 's avonds in een cafetaria werkt, dus dat kan gunstig zijn. Te meer, omdat juffrouw Thea zelf weggaat, om elders een kind te krijgen.

Van elf tot twee kamers gezocht. Een paar adressen gezien in Zuid, waar ik morgen eens heen moet.

Van vier tot vijf nog een uurtje geslapen, maar ja, dat zingen. –

De hospita doet weer aardig. Gezegd van dat zingen. Daar móet zij een eind aan maken.

<De radio was aan de deur. 'Wanneer komt u?' Toch op zijkamer-tje ook geen kabel.>

Om zes uur de schrijfmachine bij Mienie teruggehaald. Op de Biekorff gevraagd, wat dat is met die bijnieren van Henk, is altijd ziekte van Addison, ze horen bruin te zien, hoeft niet t.b.c.-achtig te zijn, de therapie gaat wel, zoiets als suiker, ze moeten drijven op injecties van dat goed, wat de bijnier te weinig produceert. Henk is een wrak.

Van de Bk. Jaap Hijmans meegenomen. Partij schaak van hem verloren. Heeft verder Radiguet zitten lezen, ik heb een klein beet-je gewerkt (morgen echt), het boek heeft hij mee.

Donderdag 29 april

Ik uitgeslagen. Hij heeft gezongen. De kamer is gedaan, in de tussentijd heb ik op de v.b. Céline zitten lezen, heel verstandig.

Hans van Straten was er, zocht een baan, had zijn bul bij zich, ik heb hem aangeraden een poging bij *Het Parool* te doen, maar Sal Tas was toevallig buitenslands. Partij schaak van hem verloren. Biekorff. Hij vond Hillette: negentiende-eeuws, wel lief natuurlijk, *Eline Vere!* Ik heb een ontzettende *rotopmerking* gemaakt, zei tegen Henk H.: hij moet wel Indisch recht studeren, *want ik heb hem voor staatsexamen opgeleid*, och ja, ik had geld nodig. En tegen Hans nog: moet ik je het adres van Nita van Krimpen geven? Die woont tegenwoordig in A'dam. Zo erg heb ik het nog nooit gemaakt, hij moest me vermoorden of op zijn minst zich zwaar wreken. Maar een brief schrijven. Samen opgelopen: Bert, Henk, Hans en ik. Eindigde met saaiheid.

<Die juffrouw nu op het zijkamertje. De gannef blijft in het tussenkamertje! Tikkende klok.>

Nog naar dat Jordaan-adres geweest. En gewerkt.

Vrijdag 30 april

Uitgeslagen. Beestachtig dat zingen van die schoft. Evenhuis ontmoet. Is redacteur buitenland van *Elseviers weekblad*, maakt steeds buitenlandse reizen. En die schoft maar zingen! Toch gewerkt. x nagekeken, goed zo.

Biekorff. Henk, Esther en Hilde. Jan P. zat eng te doen en me te fixeren. Esther kan schaken. Hilletje praatte even met een aardige man. Praat ook soms met Wim v. Domselaar.

's Avonds kamers gezocht in Zuid. Tevergeefs uiteraard.

Zaterdag 1 mei

Morgengezang. 's Middags x1 grotendeels nagekeken.

Biekorff. Jaap, Hilletje, ik en dat kind. Vroeg in verband met een kennis, of avond-n.v.s. voldoende is om schrijver te worden. Ik: voor novelletjes wel maar voor een roman heb je natuurlijk een zwaardere opleiding nodig. Zij: jullie zijn vervelend. Ik: wij zijn niet vervelend, maar jij kunt het niet bolwerken. Met Jaap naar huis gelopen.

's Avonds in Zuid kamers gezocht. Deurloostr. 94^{II} niet eens zo gek. Maar dat mens, dat zo aan d'r sofa gehecht was.

<Hilletje nog een jaar op de Academie.>

Zondag 2 mei

x1 restje nagekeken en x11 helemaal, hoofdzakelijk 's middags, staartje 's avonds.

Biekorff. Bert en Greetje Mesdag sloegen aan het zwetsen. Ik ben maar weggelopen. Intussen lul ik over conquêtes en maken anderen zoals Bert ze.

's Avonds na dat deel van het werk afgesloten te hebben, weggezakt in zelfvoldaanheid. Nu de moeilijke plekjes nog.

Maandag 3 mei

Vanmorgen ontzettend goed uitgeslapen. Vandaag even niet gewerkt. Brief Mali met een tientje. Hoogst welkom. Bedanken en Stendhal sturen! Stendhal is tweedehands nergens meer te krijgen. Bij Geert geweest. Ik zat er voor spek en bonen bij. Even over van der Velde gepraat – Geert zei, dat wat ik te vertellen had, hem niet erg zou interesseren. Ik wou boeken bestellen, maar hij zei sst. Bellen.

Beneden, week uitstel van kamerhuur, gepraat over zingen voor 12 uur.

Zuid, één raamad. v. gezet. Scheldestr., hoek Church.l.

Biekorff. Gewoon. Gejaagd op een goed Engels woordenboek. Succes gehad bij Huib. ½11-½ 12. Swaen en Oxford mee. Huib

gaat naar Engeland, deviezen spelen geen rol en toch deeien ze nog halfslachtig inzake *Vólpar*!!

<Boekenogen ontmoet. Het zou nog een half jaar duren met dat huis. O.Z.V.b.wal 191>

Dinsdag 4 mei

Die vent heeft weer zo ostentatief gezongen, dat het een hel was, gewoon een hel, wat moet je d'r nou meer van zeggen, een hel is een hel.

Biekorff gewoon. Niet gewerkt, overspannen.

Woensdag 5 mei

Zanghel, zie boven. Kamer laten doen, door de stad gedwaald, op de ASVA ten slotte een uur rustig gewerkt, Biekorff gewoon, aan Tilly mijn plannen uiteengezet om me te wreken middels de prijs-beheersing, morgen (Hemelvaartsdag) weer op de ASVA werken, hospita vroeg om kamerhuur, A.P., dan verhuizen en dan pas wreken. A.S.V.A.

<De buurman snurkt.>

Donderdag 6 mei

Hemelvaartsdag. Gewerkt, kruisjes nagegaan. 's Middags goed opgeschoten, 's avonds iets minder.

Vrijdag 7 mei

Postwissel Mali was er al. Geïnd. In het Centrum Evenhuis tegengekomen. Een beetje rondgescharreld, toen gewerkt, kruisjes, matig opgeschoten.

Hospita had weer haar afgemeten dag. Dienstmeid heeft scabies (en wonden aan d'r benen).

Biekorff. Met Ernst gepraat, studeert fluit. Jan Polak ijsbeerde. Hilleetje naar de Palaestra-avond.

's Avonds even naar Selma geweest om af te spreken voor Zaterdag. Daarna de laatste hoofdstukken van Priestley op tikfouten nagekeken.

Zaterdag 8 mei

's Middags met Selma moeilijke plekjes uit Priestley doorgenomen, gekomen tot op tweederde, toen moest ze weg.

Naar de nachtvoorstelling in Kriterion geweest van *Der Blaue Engel*, de eerste film van Marlene Dietrich. Hoestbui gehad. Met Sjoerd naar huis gelopen.

In de krant gelezen, *dat Stans tegenwoordig décors maakt voor Cees Lasseur* voor wie Morriën vertaalt. Ze zit er dus wel tussen. Zal toch niet naar den Haag verdwijnen?

<Biekorff vroeg weggegaan.>

Zondag 9 mei

[*Dus Stans maakt décors voor Cees Lasseur, hm.*]

's Middags naar de Dam geweest. Ik had een prachtplaats, en raakte hem vlak voor de rede van Churchill kwijt door een stomiteit. Heb Churchill wel goed gezien voor en na, maar hem praktisch niet gehoord, hij sprak trouwens zacht, volkomen vast, moet stijlvol geïmproviseerd hebben. Ramadier was niet imponerend. Ook nog een glimp van Eden gezien, poseert, een manlijke Stans, wat is hij grijs, ook al een historische figuur. Van Zeeland herkend, anderen (Herriot, Jouhaux e.d.) niet. Er liepen prachtvrouwen onder de congressisten. Churchill zegt egènst, niet egeenst. Erg, dat dat scheef gelopen is!

's Avonds Jet Ornstein. Moeilijke plekjes doorgenomen. Ze was moe en niet veel waard, had moeite met het Hollands maar ook overigens een tekort aan verbalisme. Is lelijk en niet de moeite waard. Ik moest zwaar souffleren! Ik heb ontzettend veel spraakwater laten vloeien, zij scheen me wel onderhoudend te vinden, maar had zelf niet veel te zeggen. Haar om twee uur naar huis gebracht.

Maandag 10 mei

Buurman kennelijk naar de dokter. Lekker uitgeslapen. Gek weer, onweer en zo.

Biekorff. Jaap Hijmans liep weg. Had hem een tweede cigaret moeten geven. Naar huis gelopen met Hiletje, weer erg lacherig, vertelde dat ze oerzo polygaam was (dan vergaat de wereld), dat een getrouwde man nog steeds favoriet was, dat ze na deze week *drie weken naar Overijssel* gaat, en dan begin Juni nog een week of zes in A'dam, daarna grote vakantie in Italië.

Vanavond kruisjes bijwerken. Morgen A.P. Morgenavond Geert.

Dinsdag 11 mei

Vanmiddag Arbeiderspers. Het affe manuscript van de vertaling van Priestley ingeleverd! Hij haalde er zo maar bladerend direct een paar fouten uit. Lollig. Had nog geen nieuwe opdracht bedacht en was wat dat betreft heel slap. Teleurstellend. Morgen kan ik de nieuwe opdracht komen halen. Hem *Die Geächteten* van Ernst von Salomon brengen.

Biekorff. Bert. Naar huis gelopen met Bert en Hilletje, wel grappig.

Feestje Geert. Weer die poppekast. Ik was te laat en heb niet betaald. Hadden ze het al opgehaald of is er niet over gepraat? Emile was er. Of ik een paar dagen sjouwersknecht wou zijn in een filmstudio. Een mooi donker kind hoorde bij een Indonesiër en ging vroeg weer weg. Met Vic van Vrieslandt even over zijn kritiekje gesproken. Verteld, dat het niet een vrucht van moeizame arbeid was, maar dat ik het oorspronkelijk als pastiche had bedoeld. Er werd gelukkig niet gedanst. Dagboekkanier was er – heette Knap en had een zwarte snor. Ik voelde me niet erg behagelijk. Heb Sal Tas even aangeschoten, maar die vindt me quantité négligéable. Zou dat nog van dat incidentje toen komen?

Morgen dat boek van Ernst von Salomon bij Emile of Huib halen en voor drieën a.p. Donderdagmorgen kamer doen.

Woensdag 12 mei

Slecht geslapen, gezang. Naar Emile geweest, dat boek van Ernst von Salomon gehaald, het is uit tussen Edy en Emile, zij woont er nog.

Daarna bij Sonja van Krimpen geweest. Woordenboeken teruggebracht, nog een exemplaar van dat boek van Ernst von Salomon gehaald, en toen *grote ruzie gekregen!!!* Naar aanleiding van die Volpar. Ik zei: en zie er nou op toe, dat Huib niet met een ingewikkelde smoes één kokertje meebrengt. En toen had je het. Dit was onhebbelijk, dat zei je niet tegen zijn vrouw, ik zou altijd weer mijn hoofd stoten, en Hil van Oorschot had ook al gezegd, dat ik op straat Geert groette en haar niet, en enfin, ze wou met alle geweld ruzie hebben en er was geen stuiten aan. Dus weg Volpar (nog even afwachten) en laten stikken, dat was haar bedoeling! Het is een tang, een zure tang.

<zure tang – zure tang – zure tang – zure tang>

Tengevolge van mijn kwaaië bui een beetje snauwerig tegen Reinold Kuipers geweest – dat mag niet. Maar hij had geen werk voor me, er waren geen manuscripten, hij *had niets!* Daar heb ik negen maanden voor gewerkt. Zal deze week nog eens kijken. In afwachting daarvan twee manuscripten meegenomen om te lezen voor een tientje per stuk. Dit is uitzuigerij. Maar Ernst von Salomon, *Die Geächteten* bij hem gelaten, en als dat lukt zit er *f* 7.50 aan vast, namelijk *f* 5.– de 1000 woorden, dus nog even moed houden en me door die twee mss. heen ploeteren. Intussen kan ik, nu ik zo wankel sta, geen kamers zoeken en hier word ik gek.

Donderdag 13 mei

Om half tien de kamer laten doen, na zeer slecht geslapen te hebben. De nieuwe dienstmeid is zeer luidruchtig en de buurman zingt als een bezetene. Beroerd geweest van zorg en hoofdpijn.

Dat boek van Mienie even uitgelezen. Haar opgebeld. Ze gaat *niet* mee dansen, is volkomen in beslag genomen door een vent. Dus ik zal alleen moeten gaan dansen of een ander bedenken.

Met Bert de Waal in het Vondelpark gewandeld, een beetje zonde van mijn tijd. Werken toch maar.

Vrijdag 14 mei

Gisteren tot half drie gewerkt. Vandaag om half negen uit mijn bed gezongen door die kwelduivel naast me. In wanhoop de hele dag kamers gezocht, de Amstellanenbuurt is uitverkocht. Tenslotte bij Sjoerd beland, geanimeerd gepraat, ten besluite gejeremieerd over de kamerkwestie. Op de Biekorff hetzelfde gedaan tegen Duco en Jaap, ik heb mezelf niet meer in de hand, maar die Duco is toch een vervelende vent, met zijn ingehouden lachen. Intussen is de fiets uit Wageningen aangekomen, frame is te kort, maandstalling zoeken, die 's avonds en Zondags open is, de stallingen nemen geen nieuwe klanten meer aan.

Niet kunnen werken.

Zaterdag 15 mei

Om half twee naar bed gegaan, om half tien wakker gezongen, dus dat gaat. Toen zo'n beetje van alles en niets gedaan, die fiets

was klaar, een stalling ontdekt op het Frederiksplein en Zaterdagavond kan ik hem dan bij Alhambra zetten, toen een eind gefietst, voor het eerst na vier jaar (nu nog een huis). Dat te korte frame gaat wel voor een tijdje, maar er moet een nieuw zadel op. Toen weer van alles en niets gedaan, de Biekorff was woest en ledig, daarna op een advertentie af (eerst nog een stuk gewandeld), daar zat een mogelijkheid, Dinsdagavond terugkomen. En in de tram trof ik Mat Verdaesdonck, Michael Deak en een zekere Frans Babylon, welke laatste een kamer wist en me het adres zou schrijven. Niet gewerkt, maar op tijd naar bed en morgen werken, want mijn geld is opeens helemaal op!

Zondag 16 mei

Vannacht een schrikbarende darmkoliek gehad, om vijf uur en om half zeven weer. Buurman heeft vandaag niet gezongen, zeker een vergissing, zodoende lekker uitgeslapen. Vanmiddag zoet gewerkt, 35 blz. gelezen van dat Friese manuscript. Vanavond en morgen doorbijten.

Maandag 17 mei

Vandaag weer zoet gewerkt, dl I en II van dat Friese ms. nu uit, maar de toestand is ook hachelijk.

Dinsdag 18 mei

Nog steeds lekker uitgeslapen, maar vandaag niet gewerkt, weer slag op de vorige dagen.

Biekorff: Simon v.h. Reeve, Hanny, Jaap en Duco. Duco begint me iets minder te bevallen.

Naar dat adres in Zuid geweest. Was natuurlijk een illusie. Godverdomme. En wat een wijf! Enfin. Kamer blijven zoeken. Toch maar eens voor de afwisseling, omdat ik zo uitgeslapen was, hoe risikant het ook is met het oog op het zingen naast me, een nacht doorgewerkt. Flink opgeschoten met de lectuur van het Friese manuscript.

Woensdag 19 mei

Zo goed als uitgeslapen. Lome dag. Op de Biekorff alleen Jaap H. Radiguet bij Henk teruggehaald en vergeefs gepoogd naar Geert

te brengen: Geert is naar België. Maar die Radiguet wil ik vertalen.

Braaf gewerkt, maar het is nachtwerk geworden. Dat Friese ms. uitgekregen en ongunstig rapport opgemaakt. Morgen vroeg op vanwege kamerdoen, wordt dus onuitgeslagenheid. Toch naar de A.P.?

Donderdag 20 mei

Vanmorgen om 10 uur gewekt door lustig gezang van buurman. Om 11 uur moest kamer gedaan worden, netjes opgestaan, ik was wat laat klaar, toen 'kon het niet meer', nou, blijft mij hetzelfde. Volgende week op tijd zijn.

<hospita 'had geen fietspomp'!>

A.P. Rapport Friese ms. ingeleverd. Ernst von Salomon gaat niet door! hij had twee jaar gezeten, omdat hij medeplichtig was aan de moord op Rathenau en in de oorlog hadden ze de AP met dat boek achtervolgd. En Reinold Kuipers heeft geen werk voor me en blijft geen werk voor me hebben. Heeft me alleen nog een ms. van Mannie van Lochum te lezen gegeven. Krijg ik dit keer *f* 15.- voor. De *f* 10 voor El. Bowen en de *f* 15 voor Mannie heb ik al getoucheerd. Het is dus helemaal mis!

[REINOLD KUIPERS HEEFT ME BEDROGEN. DE ARBEIDERS-PERS HEEFT GEEN WERK VOOR ME. EN DIE VENT HIER NAAST ME ZINGT MAAR, ZINGT MAAR, ZINGT MAAR, DAT IK ER GEK VAN WORD.]

[Het kan hem ook niets schelen, dat hij niets voor me te doen heeft, hij laat me rustig kermen.]

Op de Biekorff ging het een beetje gek. Duco, Jaap en Bert. Duco wordt een beetje vervelend, kijkt anderen aan bij alles wat ik zeg. Het ging allemaal een beetje gek, het eind van het lied was, dat ik op de kamer van Bert Bert zat te verbijsteren met brillante theorieën over de liefde, waar hij aantekeningen van wou maken, en dat Duco op de divan lag te slapen. En wat belangrijker is, Bert gaat een week weg, maar wil dan met me mee gaan naar die Rijksverzekeringsbank, waar hij zelf ook gewerkt heeft, om me er te introduceren, het loont *f* 1.- per uur, de tijden kun je zelf bepalen.

Vrijdag 21 mei

Die ellendeling heeft me wakker gezongen. Ik ben 's middags bij

Sjoerd geweest, om gezichtspunten op te doen, wat ik de A.P. nu eens ter vertaling voor zal stellen. Niet veel buit.

Biekorff weet ik niet meer, maar 's avonds naar Guus Sötemann geweest, die ik evenwel hoewel ik belet had aangevraagd, lesgevend aantrof. Me toen verder thuis maar aan mijn radeloosheid overgegeven.

Zaterdag 22 mei

Die ellendeling heeft me weer wakker gezongen. 's Middags naar Guus Sötemann geweest en de hele middag prettig en vruchtbaar zitten praten. Resultaat een hele lijst suggesties voor de A.P. O.a. Jules Romains, *Mort de quelqu'un*.

Van de Biekorff herinner ik me nog, dat Wim Wildschut me doodgeërgerd heeft met zijn opmerkingen over mensen, die praten en schrijven over dingen, die ze zelf niet kunnen beleven. Ik bleef over met Käthe, waar ik een beetje mee op moet passen, want die gaat heel gezellig tegen je babbelen, en als je dan een gebaar in haar richting maakt, snij je je in je vingers, het blijft trouwens een mormeltje, ze is een hoofd te klein.

De Zaterdagavond nuttig besteed met het ordenen van paperassen. Dit dient voortgezet te worden.

Zondag 23 mei

Vreselijke dag. Vroegtijdig gezang. Provocaties, waar niets tegen te doen is. En de hele middag gesprekken aan mogen horen van de lammeling met zijn geaffecteerde stemgeluid tegen een medeflikker. Wanhopig gepoogd, er tegen in te lezen. Resultaat een ellendig soort hoofdpijn.

's Avonds Floris Raamsteker meegenomen, hij won glorieus een partij schaak van me, revanche nemen, hij gaat met vakantie en vertrekt in September definitief naar Delft, dat is een relatie minder, als ik ooit een advocaat nodig heb mevr. Groen.

Van 9-11 gelezen aan het ms. van Mannie, dit gaat gelukkig nogal hard, 75 blz. gedaan, dus dat is in 3 dagen uit te lezen, en dat moet ook! Morgen naar de A.P. (Jules Romains voorstellen), Di. naar Geert (Radiguet voorstellen).

Maandag 24 mei

Om een uur of tien opgestaan en met het lijstje suggesties naar de A. P. getogen. Dit bezoek verliep zeer gunstig. Het werd een gesprek van anderhalf uur, waarin ik R.K. de inhoud van diverse boeken verteld heb en ten slotte alleen iets te uitvoerig over diverse mensen (vrienden) gepraat heb. Ik heb het exemplaar van Guus Sötemann van Jules Romains, *Mort de quelqu'un*, bij hem achtergelaten. Deze suggestie viel in goede aarde. Hij dacht toch nog na over Radiguet, *Le diable au corps*, ik mocht er nog niet mee naar Geert gaan. Over Heinrich Mann, *dr Unrat* liep hij daarentegen heen. Hij van zijn kant had ook nog een paar dingen in zijn hoofd, An. France, *La rôtisserie de la reine Pédauque* en Otto Ludwig, *Zwischen Himmel und Erde*. Ik ging direct aan het forceren, maar hij moest zich er nog een week op bezinnen. Volgende week kon ik evenwel wel op een vertaalopdracht rekenen. Laten we het hopen! Hij kruipt weg achter zijn Duitse romantici, omdat hij t.a.v. de moderne Franse literatuur absoluut niet georiënteerd is, kan geen Sartre van een Gide onderscheiden. Moderne Engelsen kent hij weer wel. Toch is het niet zonder meer een *middle-brow*. Hij moet zich de nieuwe Lälou maar eens aanschaffen. Ik heb Ramuz nog mee om te lezen, had Jef Last aangeraden. Wat ik Maandag verder gedaan heb weet ik niet meer. O ja, een zonnebril gekocht.

Dinsdag 25 mei

Wat ik Dinsdag gedaan heb weet ik ook niet meer. Een beetje bijgetrokken van de agonie, die nu tot gewone kamer- en geldzorgen gereduceerd is. En een bladzij of veertig van het ms. van Mannie gelezen.

Woensdag 26 mei

Vanmorgen de kamer laten doen, omdat dat zo uitkwam. In het Stedelijk museum gelopen. Het Hildebrand-monument van prof. Bronner is knudde. Zadkine viel best mee en Klee is werkelijk prettig om naar te kijken. Hodler hing er ook. Thuis gekomen blijkt die buurvrouw naast me niet meer 's middags afwezig te zijn. Die doet ook al mee aan die provocante rage, ze zingt zachtjes maar hinderlijk. Even met Jaap Hijmans meegelopen, en toen gewerkt, weer 40 blz. van het ms. van Mannie gedaan, nu nog 110.

Donderdag 27 mei

Vroegtijdig gewekt door gezang. 's Middags het boek van Ernst von Salomon naar de afwezige van Krimpens teruggebracht. Op de kapstok gelegd. Toen nog een klein eindje gelezen van het ms. van Mannie.

<Engbr. doet pogingen om het huis weer te verkopen!>

Biekorff. Een zwakke poging gedaan om met Mary van den Bergh op te lopen. Kwam er niet van, niet opdringen.

Het andere exemplaar van *Die Geächteten* naar Emile teruggebracht, geanimeerd een uur zitten praten, wat zijn mannen toch veel vlugger van begrip dan vrouwen, je kunt je helemaal ontplooiën, met brillen en al. Met Emile opgelopen naar zijn bioscoop. Toen thuis in een bevestiging begonnen met het schrijven van een groot artikel over de woningnood.

Vrijdag 28 mei

Vandaag heerlijk uitgeslapen. Hij was al vroeg naar de dokter. Het grote artikel over de woningnood vanmiddag vervolgd en vanavond afgekregen. Op de Biekorff is het melig, wist ik maar een vrouw. Het artikel later eens uit tikken, nu eerst dat ms. van Mannie uitlezen.

Zaterdag 29 mei

Wederom lekker uitgeslapen. In dat artikel heb ik nog iets vergeten te zetten. De hele middag verklungeld, men is wel eens machteloos. De kamer van Floris Raamsteker komt vrij, 3e Helmersstraat, hij zegt dat hij bomvrij is, nagaan. Van het ms. van Mannie 34 blz. gelezen, nu nog 66.

Zondag 30 mei

Vanmorgen vroeg, toen ik amper vijf uur geslapen had, is die lammeling begonnen te zingen en heeft uren achtereen als een uitzinnige gezongen. Enfin, eerst verhuizen en dan achterna trappen.

Receptie A. Roland Holst. Een beeldschone vrouw gezien, de vrouw van Reinink, de secretaris-generaal, wat moet die man een moeilijk leven hebben. Sientje ten Holt was er, maar was weinig toeschietelijk. En Stols heb ik me laten ontgaan, wat zeer stom was.

[Huib en Sonja waren ook uit Londen terug. Sonja al of niet ge-

veinsd vriendelijk, Huib wat gereserveerder, maar ze kunnen over Volpar beginnen of anders met z'n tweeën doodvallen.]

Biekorff. Gewoon onbelangrijk. Ik moet Floris Raamsteker aan zijn jas trekken over die kamer en de bomvrijheid laten voorbereiden. En ik moet Jet Ornstein meenemen op een wandeling in het Vondel- of Beatrixpark. Voorts komt Mary de Vries op de Kring.

Vanavond 33 blz. gedaan, morgen nog 33.

Maandag 31 mei

Het gezang was weer niet van de lucht. Niet meer zo moe als gisteren, maar toch niet uit kunnen slapen. O God, vergeef het ze niet, want ze weten donders goed wat ze doen.

Maandag de hele dag kamers gezocht, 's middags en 's avonds. 's Middags eentje ontdekt, Amsteldijk 26ⁿ, met als enige bezwaren wat klein raam, zwakke naaimachine + radio (wel de hele nacht) binnen en sterk verkeersgedruis en kindergeschreeuw buiten.

Op de Biekorff Bert meegetroond en geprobeerd nog een tientje te lenen, maar hij kon het niet.

's Avonds was er die brief van Grevelingenstr. 29ⁿ. Daar als voorwaarden gesteld die doorbraak naar een vrije opgang + vrije w.c., waarvoor ik gezegd heb de helft mee te willen betalen, en de heel harde radio in het zijkamertje. Het vrouwtje zelf was trouwens uitgesproken lastig. Komt bericht.

Dinsdag 1 juni

Ik had met alle geweld een tientje nodig. Dus hoewel Mannie nog niet af was naar de A.P. getogen. Het tientje gevangen voor lectuur van An. France, *La pâtisserie de la reine Pédauque*.

[Pardon, lezen Ramuz dat tientje voor gehad, A. France nog niet gehad. Bowen ook al gehad.]

R. Kuipers was overigens uitgesproken *pesterig* en wil me wel degelijk op dood spoor rijden. Had *geen* opdracht, wat hij toegezegd had, ik mocht alleen proefhoofdstukken van Otto Ludwig vertalen, godbetert. Afdgedwongen, dat ik morgen een contract mag komen maken. Daarvan de kamerhuur betalen.

Naar Amsteldijk 26ⁿ geweest. Een half uur zitten lezen. Straatla-waai echt hinderlijk, radio minder, naaimachine ongevaarlijk, raam klein. Gezegd, dat ik haar niet aan het lijntje wou houden.

Na de Biekorff naar Emile geweest. Edy was er alleen, adres Amsteldijk gegeven, maar ze gaat twee maanden naar de West.

Ms. Mannie moet af, *moet* deze week af zijn.

Woensdag 2 juni

Brief van de Grevelingenstr. gekregen, dat de vrije opgang niet doorgaat.

's Middags manuscript Mannie uitgelezen. Nu nog rapport opstellen.

Als afgesproken naar de A.P. getogen. Het manuscript vast afgegeven en beloofd Vrijdag het rapport te brengen. En waarachtig opdracht!!! Ik kon Otto Ludwig, *Zwischen Himmel und Erde* vertalen. Hij moest nog wel een stuk zien maar ik kwam met *f* 125.- voorschot in mijn zak thuis. Het wordt *f* 375.-. Vrijdag contract opmaken.

Daarna weer naar Amstelkade 26^{III} geweest, een uur gezeten, het was er toch wel lawaaïig, gezegd, dat ik het toch maar niet dacht te doen.

's Avonds op de Biekorff hing een kamer geadverteerd. Direct op afgesprongen en met een zekere Weekenborg heen. *Boem gebuur!* *f* 12.50 (de helft) vooruit betaald. Hij heeft overigens wel bezwaren. Er zit een gezin onder met drie kinderen en een radio, die voor staat maar die je toch hoort, en waar dus over gepraat moet worden. En er zit een echtpaar pal naast, maar zij is onderwijzeres en overdag dus ook weg. Verder zal er een w.c. aangelegd moeten worden vanwege de bomvrijheid, de huiseigenaar had al gezegd het kon niet, maar we gaan hem nieuwe voorstellen voorleggen. Daar hangt het eigenlijk van af. En dan meubileren! *f* 25.- in de maand is een vooruitgang. En reken *f* 50.- meebetalen aan de w.c. Een bel kreeg ik. Het is Stalinlaan 37^{II}, bij Beek, een sjieke jood met een nog sjiekere vrouw.

Thuisgekomen kamerhuur betaald en opgezegd!

<Het echtpaar had 'nog' geen radio.>

Donderdag 3 juni

Me gedisciplineerd en aan niets gedacht maar het rapport over ms. Mannie opgesteld. Om zes uur was het af. Wat ik op de Biekorff en 's avonds gedaan heb, weet ik niet meer. O ja, 's avonds om 8 uur

naar Rudie Mossel gegaan, hij was er niet, Jos Wibaut deed open, herkende me en stond me welwillend te woord. Om ½11 weer gegaan, hij was er en Henk Hospers was er ook. Ik kwam voor zijn vertaling van *La nausée*, maar die zal wel bij Contact komen. Het was een half uurtje heel gezellig. Speria was er ook bij.

Vrijdag 4 juni

's Middags netjes het rapport over Mannie gebracht, maar hij had het contract nog niet, op afspraken van Reinold Kuipers kun je niet aan. Enfin, komt wel, ik heb een voorschot, dat is hoofdzaak, mijn kernen plus zelfbeheersing heeft dus toch geholpen.

Daarna op grondzeil uit geweest, het goeie bij Carl Denig niet gekocht en het verkeerde bij Faber wel gekocht.

Biekorff. Dat mondaine kind. Met Aad met haar opgelopen, zij maar praten over de woningnood.

Avond. Naar Geert geweest. Hil enthusiast, dat ik zo op dreef was, wat van het geld kwam, dat ik in mijn zak had. Aan Geert ter vertaling voorgesteld: a) Radiguet, *Le diable au corps* b) Heinrich Mann, *Dr. Unrat*, met filmfoto's van Marlene. Hij had er wel oren naar. Alleen oppassen, want R. Kuipers is ook nog over Radiguet aan het nadenken. Verder een paar boeken besteld (Bronte, Gide, Ortega, Achterberg) en het Lehmannetje mee genomen.

<Huib nog even tegengekomen, kan opvliegen. Met Jacob er-gens gezeten, hem uitgescholden.>

Zaterdag 5 juni

De postwissel van Mali was er al. Maar nu moet Japi nog komen.

De hele middag vergeefs rondgefietst om dat grondzeil weer kwijt te raken. Doodmoe thuis gekomen. Maandag verder zoeken. En de tent laten repareren wordt ook nog wat.

's Avonds moe en gehumeurd vanwege die miskoop van dat grondzeil. Om de tijd productief te maken drie hoofdstukken van Ramuz gelezen. In dit tempo verdien ik er een vijftig per dag aan. Pas maar op met geld uitgeven.

Zondag 6 juni

Eindelijk na dagen compleet uitgeslapen. Een hoofdstuk uit *De avonden* van Simon v. Reeve gelezen. Biekorff. Evelientje was er,

Jan verdween met haar, ik ben jaloers, waarom ziet zo iemand mij niet, daar zou je nou mee kunnen trouwen. Evelientje van Onk. Aan hun tafeltje zat ook Hilletje, die gisteren teruggekomen is, en tegenover mij een Totstellreflex produceert, of heeft het alleen maar geen zin, om tegen iemand te praten, waarmee je al iets gehad hebt.

Met Bert weggegaan. Kon het grondzeil eventueel voor zijn boot gebruiken. Helemaal met hem naar de Amstel gegaan, waar zijn boot lag. Toen waren we mekaar ook allebei te veel. Hij komt morgen om 1 uur, dan heeft hij geleend en kunnen we het ontbrekende stuk er bij halen op het Singel.

Thuisgekomen Engelbrecht nog gevraagd, die kon het niet gebruiken.

Maandag 7 juni

Buurman moest weliswaar vanmorgen weg, maar heeft eerst nog een half uur flink gezongen.

Bert was er om 1 uur. Dat grondzeil op hem afgeschoven, met hem naar het Singel gegaan, waar er nog een stuk aan gezet is. Het is nu zo, dat ik mijn tientje schuld aan hem ingelost heb en nog *vijf gulden van hem krijg*. Hij was er erg blij mee, god geve dat het waterdicht is, zal wel los lopen. Daarna even naar het Kpl. geweest, iets heerlijk gezien. Daarna naar Carl Denig, een rubber grondzeil gekocht voor f 21.— Daarna even gelegen.

Biekorff. Dat prachtige kind, dat toen na Stokowski flauw viel, was opeens op de Biekorff. En die Jan Polak loeren. Ze was er met haar verloofde of zo, een jonge student met lichtblond haar, prettig. Zij zelf was ook allerprettigst, bewoog zich volkomen natuurlijk en spontaan, kende nog een paar studenten van die lage leeftijd en praatte zomaar met iedereen. In het vervolg dus niet te laat op de Biekorff komen. Verder legde Bert beslag op Hilletje en bracht haar naar huis, merkwaardig. En ik heb weer even gekokhalsd van Riemke.

's Avonds nog even naar het K.pl. geweest, een beetje oppassen. En daarna uitvoerige bedelbrief aan Mali geschreven, gevraagd om een lening van een paar honderd voor aanleg w.c., 2-pers. bed, enz. af te trekken met 15 of 25 gulden van de toelage. Morgen allerlei boodschappen, overmorgen huisbaas, w.c.

Bert merkte zeer terecht op, dat de libido opeens bij mij is opgevlamd.

Dinsdag 8 juni

Uitgeslapen en vervolgens opgestaan. De hele stad afgedard om een zadel en een paar linnen schoenen. Tussendoor een paar keer langs het K.pl. geweest, maar daar zat nu een vrouwspersoon dubbeltjes te vangen, dus het zal wel bij die ene verkwikkende keer gebleven zijn.

Afschuwelijke ontdekking. Die Otto Ludwig is in 1929 al eens vertaald geweest, bij een inmiddels overleden uitgeverij Prometheus. Daar kan het heel goed op afspringen en dan ben ik verloren! Op de o.l. hebben ze geen exemplaar van dit vertalinkje.

Biekorff. Ik was uiteraard niet goed gestemd. Kon ook geen goeie plaats vinden, ik houd er te weinig aanknopingspunten over, want de meeste mensen beginnen me de keel uit te hangen. Het mooie kind was er weer, zonder verloofde, doet niet aan blijven hangen, ziet me wel. Jaap en Duco zitten de hele tijd te beraadslagen over de reis, die ze gaan maken. Hilletje zei weer eens Jan tegen me, en gaat vanavond met iemand uit, Mary wist er van, ze wou het mij niet zeggen.

Vanavond bij de fietsemaker een mooi leren zadel gekocht voor 11.50.

Woensdag 9 juni

De hele dag verdaan, en waarmee? Met bestaansangst. Vanmiddag postwissel geïnd. Daarna ervaren, dat die zeilmakerijen het toch niet deelen. Morgen nog een kans bij Faber. Toen nog even K.pl. Half zes is de tijd. Waarachtig nog even een kleinigheidje, maar het ging te vlug.

Biekorff. Hilletje had gisteren een rotdag gehad, met Bert (varen), met Jan, met wie? Daarna achter *Japie* aan geweest, niet thuis, van dat geld word ik alleen al zenuwziek. Naar Geert geweest, hoort nader aangaande die uitgeverij Prometheus, maar daar kan ik niet op wachten. Gevraagd of hij eens met van Suchtelen wou praten, maar opbellen ging niet, hij kende hem wel. Boekenoogen was ook al niet thuis. Toen maar Ramuz gaan lezen. Dat lijkt wel wat en ik kan hem nog wel even uitlezen, want het gaat met 15-20 blz. per uur, dus dat wordt twee dagen.

Donderdag 10 juni

Vanmorgen zong de buurman, vervolgens riep de dienstmaagd door de deur, dat mijn kamer vandaag toch niet gedaan zou worden, daarna ging de treiteraar weg en heb ik nog een of twee uur geslapen. Daarna heb ik me geschoren.

Vervolgens naar de zeilmakerij (Faber), nieuwe complicaties, maar nu ziet het er naar uit, dat tent en hoes Vrijdagmiddag af zijn.

Daarna naar de Arbeiderspers. Hij wist van die andere vertaling af en het dee er niet toe!!! Een pak van mijn hart. Van pure opluchting heb ik zonder de bepalingen door te lezen een ongunstig contract getekend. En verder nog een meewarige blik opgewekt, door spontaan te zijn, je moet tegenover R.K. karig met woorden zijn.

Vervolgens naar het K.pl. geweest, het mens zat er niet voor. Twee volle uren op de gunstigste tijd van de dag daar vertoefd, zonder dat er iets te beleven viel, volkomen irreëel. Wel uiterst riskante situatie doorstaan: die jochies en die vent vooral.

Daarna Biekorff. Bert, Trudi was erger, maagkweek positief, en niettemin gaat hij haar uit het sanatorium halen, hij heeft (n.b.) honderd gulden van Jan geleend. A propos, dat zeil is niet waterdicht maar waterkerend, als hij er last mee krijgt zeggen, dat het in-gesmeerd kan worden en anders vergoeden, *f* 20.

Daarna achter een advertentie aan geweest, maar achter het net gevist. Daarna (wat is fietsen vermoeiend!) naar Japie geweest, vanmiddag ook al geweest, en prompt de *f* 25 gekregen. Hij zit voor zijn kantjes, gaat daarna met vakantie en in September in dienst. Maar komt het voor Juli nog wel brengen. Dan wel precies afspreken.

<Dus Japie zie ik niet meer. Goed afspreken!>

Dus een goeie dag gehad. Morgen huiseigenaar.

Vrijdag 11 juni

Vanmiddag op de fiets naar de huiseigenaar geweest, ergens voorbij het Mercatorplein, een dik uur fietsen, hij was dus niet thuis. Hij is anti-revolutionnair, niet zo mooi. Nu maar eens vooraf bellen.

Daarna naar het Singel, tent en hoes waren klaar, niet goedkoop, maar alla.

Biekorff. Bert. Met hem mee geslenterd naar Lucie en Peter, maar zuinig op mijn tijd worden, hij wil je je avonden laten verknoeien. Boekenoogen was weer niet thuis. Niet gewerkt. Het is

zo ontzettend warm. Op Friso gewacht. Die heeft nu tent, primus, enz. voor een maand gehuurd en heeft al betaald. Ik sta nu aan het hoofd van tachtig gulden, sta voor een verhuizing en heb weinig of niets meer in het verschiet.

Zaterdag 12 juni

Om een uur of twaalf opgestaan. Even later kwam zo maar een wildvreemde makelaar op bezoek, die achteraf bleek niet eens een oplichter geweest te zijn. Hij heeft vijf gulden inschrijfgeld getoucheerd en zou me Maandag een lijstje met adressen sturen, bij slagen moet hij nog een tientje hebben.

Daarna boodschappen gedaan en Boekenoogen tegengekomen, die moest ik juist hebben, maar van dat wonen op de O.Z. Achterburgwal komt niets, gaat *niet* door.

Daarna de huiseigenaar opgebeld, maar die is nooit op zijn kantoor. Maandag maar weer proberen. (En Geert kan ik ook maar niet aan de telefoon krijgen.)

Daarna Ramuz gelezen en 's avonds voortgezet, al met al maar 35 blz. gedaan.

<Er komt maar geen bericht van Mali!>

Zondag 13 juni

Vanmorgen vroeg is de ellendeling naast me begonnen te zingen en vanmiddag was hij nog bezig. Hij had een assistent laten komen en zei tot zijn assistent: mevrouw vindt het goed.

Ik zal vanmiddag maar weer Ramuz gaan lezen. Ik zou ook aantekeningen kunnen gaan ordenen. Maar het wachten is nu toch wel heel erg op bericht van Mali. Morgen huiseigenaar en adressen makelaar.

De hele godganse Zondagmiddag heeftie gezongen. Niets kunnen doen. Om vier uur ben ik maar de deur uit gegaan. In het Vondelpark ging werken natuurlijk ook niet.

Vanavond toch nog een beetje kunnen lezen, 5,5 blz. samen, maar het is toch wel om te huilen.

Maandag 14 juni

De sadist heeft van half elf tot elf gejoeld, en is toen op het dak verder gaan maffen. Een uur te kort geslapen. Ik voel me een beetje ongelukkig.

Nog geen bericht van Mali! Nog geen bericht van Mali! Nog geen bericht van Mali! En ook niet van dat makelaartje.

Vanmiddag weer helemaal naar het eind van de Hoofdweg gefietst, maar die opzichter is er zelden of nooit, 's avonds nog de meeste kans. En het is zo heet. Daarna even naar de nieuwe kamer geweest, de mevrouw was er niet, maar er even zo maar op gelopen. Afschuwelijke ontdekking gedaan! Dat er een kleermaker onder zit, is niet zo erg. Maar er zit een *uitdeukerij voor auto's* schuin achter. Dat heeft dat mens er netjes niet bij gezegd. Wat nu te doen? Nog een paar dagen zoeken naar een andere. O god.

Biekorff. Ik was niet sympathiek, maar voelde me ook zo rot.

's Avonds Mali gebeld. Zij was aardig maar ik heb erg aangedrongen. Er is een chèque van f 50.- onderweg 'voor de poeperij' (de w. c.). Bedoeld als cadeautje, de toelage kon hetzelfde blijven, maar ze had 'geen contanten' voor dat bed. Zo zit het ook, ze heeft een inkomen, maar geen geld achter de hand. Dat bed wou ze dus onderuit, maar ik heb aangedrongen op toch een lening, en daar zou ze nader over schrijven.

Daarna kamers gezocht! In Zuid *geen* nieuwe raamadvertenties, dat heb ik al gezien. Intussen twee keer naar het makelaartje geweest, is toch een oplichter! Nog een slachtoffer aan de deur, morgen naar de politie. Maar eerst naar *Parool* en naar Japie.

Dinsdag 15 juni

Gisteren smoorheet, vandaag stortregen. Ik ben in paniek. Die uitdeukerij doet de deur dicht. Er *moet* deze week een andere kamer gevonden worden.

Eerst naar politiebureau geweest voor die oplichter. Toen jasbeschermer gekocht. Toen naar het *Parool* geweest. Schrift stond niets in. Advertentie opgegeven, komt er deze week nog in. Hopen dat het Donderdag wordt.

Intussen Jacob ontmoet, zijn kamer Frans van Mierisstr. komt vrij, maar kost f 50, en die Sim. Toen de laatste raamadvertenties in Zuid langs geweest, in de stromende regen nog verschillende adressen bezocht, deze methode is nu uitgeput.

Toen naar Japie geweest, brief achtergelaten over zijn kamer, 's avonds weer geweest, hij blijft hier nog even.

Biekorff. Hiletje. Jan Polak kwam er ook bij zitten, maar droop

weer af. Zij had erge maagpijn. Was aardig. Zette uiteen, dat ze dacht, dat ik me achter al mijn tegenslag verschool, maar dat er sprake was van artistieke onmacht. Ze krijgt grijs haar, ochot.

«Van een tafelgesprek vangt ze geen enkele pointe op, doodvermoeiend. Doofheid of domheid?»

Toen naar de Courbetstr. geweest, die twee piepkleine kamer-tjes, f 40.— Gezegd, dat ik wel wou. Overmorgen uitsluitel. Toen nog even naar Japie (niet thuis) en Sim van Evenhuis (naar bed) geweest. Morgen *aantekeningen ordenen* en verder zien. Desnoods nog één werkdag inlassen. *Put up your mind.*

Woensdag 16 juni

Hij is weer aan het zingen, uren aan één stuk. Ik was gelukkig net iets eerder op, maar word er op het ogenblik helemaal beroerd van.

Postkantoor. Aangetekende brief Mali gehaald, maar nu moet ik de chèque nog innen.

Naar het Bureau Singel geweest. Hadden twee adressen, Boter-diepstr. en Niersstr. Inschrijfgeld f 5.— Ik zou terugkomen, omdat ze vragen moest hoe het moest als die twee weg waren. Maar ben nog niet terug geweest. Morgen moet ik over die Courbetstr. beslissen, uitstellen en maar niet doen, te klein, centimeter meene-men.

Verder middag verknoeid. Nee, toch niet. Hoofdstuk Ramuz ge-lezen.

's Avonds heeft Duco bij me gehangen. En Henk kwam binnen-vallen met Gerard den Brabander, die een tientje moest lenen, niet gedaan, Duco in laten trappen. Verder toch de avond verknoeid. Een ander op je kamer leidt te veel af.

«Aan die Duco heb ik als het er op aankomt natuurlijk niets.»

Een stapel aantekeningen geordend. Goed zo. Dit moet voort-gezet worden.

Donderdag 17 juni

Vanmorgen prompt om 10 uur wakker gezongen. Hij zat met het dienstmeisje te gniffelen. De kamer is gedaan. Ik heb op de Albert Cuypmarkt gekocht een centimeter, voor vijf gulden blocnotes en een strook kaki van drie kwartjes, maar het betreffende hemd bleek versleten te zijn. Broek naar de Zwitserse, van Woustr., gebracht

om te laten stomen en kaki-hemd met korte mouwen om blauw te laten verven.

Daarna nog even gaan liggen, maar niet kunnen slapen, de angst was te groot. Bedacht, dat ik naar Sociale Zaken ga, het nog eens proberen.

20 blz. van Ramuz gelezen. Heel verstandig, maar hoed u voor bewustzijnsverengingen. Ik moet a) een kamer vinden b) verhuizen c) geld overhouden.

De advertentie staat vanavond al in het *Parool*, mooi gauw, dat geeft een weekend winst. Zaterdag om twaalf uur dicht?

Op de Biekorff eventuele gegadigden voor de kamer op de Stalinlaan gepolst. Mary van den Bergh voelde er niet voor. Meteen kunnen constateren, dat ze terughoudend tegen me is en kennelijk geen aanleiding wil geven. Heeft me vroeger eens horen zeggen, dat ik, als ik getrouwd was nog maar één wens zou kennen, namelijk scheiden. Zoiets waarderen ze niet. Links laten liggen! Wie encannailleert zich tenslotte? Ook dat lelijke en nare kind gepolst. Maar die zoekt geen kamer om er één te vinden, maar alleen om te zeuren.

◁Mary van den Bergh zei verdomme geen woord uit zichzelf.▷

Vanavond niet veel gedaan. Ik doe te lang over de krant. Nog 10 blz. van Ramuz gelezen, om een hoofdstuk uit te hebben.

Vrijdag 18 juni

De dag begon met gezang. Aterling.

Naar *Sociale Zaken* geweest. De ambtenaar daar was redelijk. Ik moest het opnieuw aanvragen op een formulier. Dat formulier 's middags gebracht. Ingevuld de precieze inkomsten van de Arbeiderspers. Mali natuurlijk verzwegen. Er zou iemand komen.

Op s.z. Joop Deelman ontmoet. Daar encannilleer ik me toch wel heel erg mee. Hanny verwachtte een baby – had stilletjes hormonen geslikt – is al in haar vierde maand. En Walter Yzerdraat was terug, woonde naast hem en was volgens zijn zeggen redacteur van *De Groene* geworden. Jammer, dat ik het aan dat adres nou net verknoeid heb. Zo zie je weer, hoe je op moet passen.

Postkantoor. De chèque van f 50.– van Mali geïnd – denk er om, bestemd voor de aanleg van die w.c.!

Parool: nog geen brieven op de advertentie.

Toen liep de ketting van de fiets en toen kwam ik Duco tegen, en heb een uur met hem verknoeid.

Ook Paula nog even tegengekomen, ging een beetje gek, laten lopen of beter gezegd fietsen.

Na de Biekorff in Zuid gefietst. Daar op de Rivierenlaan nog een kamer bezichtigd, maar de ramen zaten te laag.

Dus feiten van de dag. Aanvraag bij Sociale Zaken ingediend, chèque van f 50 van Mali geïnd, en nog geen brieven van de advertentie in *Het Parool*.

Zaterdag 19 juni

Weer beestachtig vroeg gezang.

's Morgens naar *Het Parool* geweest, en waarachtig, er waren een stuk of wat brieven. Uit dien hoofde zeer verheugd geweest.

Nog even gelegen.

Daarna de *Grote teleurstelling*. Al die brieven waren van gemeubilleerde en veel te dure kamers. Of het was niets. Eén adres aan Aad Lodder gegeven, die er nu woont. Maar voor mij zelf was er niets bij.

's Avonds nog even op de Rivierenlaan geweest, de vent zelf gesproken, maar de ramen *zaten* inderdaad te hoog en hij was bovendien niet goedkoop.

Zondag 20 juni

Zeer verstandig. De moed opgegeven en wat gedaan. De hele Rasmus uitgelezen, 's middags en 's avonds verder, 50 blz. in het Frans, goed zo. Nu nog rapport opmaken. Op de Biekorff Hilleetje. Ze kijkt me zo aan, dat ik er aandacht aan schenken moet. Die weet niet, dat ik aan definitieve besluiten nooit toe kom, van dag tot dag niet, al jaren lang, door de angst en de zorg. Zo'n meisje. Maar dan moet ze me maar kennen.

Maandag 21 juni

Nou ja. Doordat er Zaterdag niets op die *Parool*-brieven was, ben ik al verloren.

Eerst kwam de ambtenaar van *Sociale Zaken*. Een rotvent, een zak, een beroerde lammeling. Het kon niet erger. Zat maar te drenzen, waarvan ik toch geleefd had, en dat ik toch geen aanspraak op steun

kon maken, als ik niet genoeg verdiende, en dat de commissie zeker van oordeel zou zijn, dat ik maar moest gaan werken, en of ik niet naast mijn werk kon schrijven. Ja godverdomme, als ik genoeg verdiende, hoefde ik geen steun te hebben. Kortom, een ambtenaar, die voor de afwisseling eens op kunstenaars in plaats van op groentebouwers afgestuurd werd, een schandaal. Die miezerige geluiden van hem had hij overigens van die geheimzinnige commissie meegebracht, *ik krijg nu bericht*, maar het ziet er dus niet erg hoopvol uit. Hij was overigens goed geïnformeerd. Die hele lullificatie van hem was, om er extra inkomsten uit te krijgen. Ik had al opgegeven $\text{AR: } f\ 250 + f\ 50 + f\ 125$. Heb er nog bij opgegeven $f\ 200$ uit het steunfonds voor letterkundigen in September, $f\ 16$ voor bijdrage in *Crit. Bulletin* en $f\ 70$.— afrekening van Oorschoot op *Heet van de naald*. Als het lukt wordt het eerstvolgende: verhoeden dat Mali en Jaap de toelage aan de *belasting* opgeven. Nagaan, of het niet al gebeurd is, want dan loop ik scheef. En ik kan nog last krijgen, omdat ik bij de belasting mijn inkomsten ($f\ 750$.—) niet gespecificeerd heb als steun.

Ja, en toen ben ik naar het Singel geweest en ben door handig lullen achter het enige adres dat ze hadden gekomen zonder te betalen en ben er wezen kijken (Niersstr) maar het was niets, geen vrije opgang en ramen te laag.

En toen was er een aangetekende brief van Mali, maar eerst ben ik nog naar Sjoerd geweest, om te vragen of toch niet Donkersloot voor die Sociale Zaken te spannen was, maar Donkersloot zat in Zuid-Afrika, en Sjoerd zei voor de zekerheid, dat ik ook niks uit het steunfonds kon krijgen en kon me niet boven laten en ook niet met me oplopen.

En toen de aangetekende brief van Mali gehaald. Ik had al $f\ 50$.—, nu was er weer $f\ 25$.—. Ze kreeg over een poosje geld en zou me dan $f\ 300$.— lenen, maar dat ging nu niet, hele uitleg, erg openhartig en aardig, niet te veel uit willen persen, mogelijk kreeg ik 1 Juli buiten de $f\ 40$.— nog $f\ 100$.—

<Intussen is Engelbrecht het huis aan het verkopen aan een nog ergere (pension).>

Toen Biekorff. Hilletje keek me weer zo aan. Gezeten bij Weenenborg, Corrie Ham, Duco, Jaap, Bert. Tegen Bert gezegd, dat ik voor eventuele teleurstellingen met dat bootzeil op zou draaien, kan hoogstens opnieuw ingesmeerd moeten worden. De vijf gul-

den teruggehad. En dan voelde Bert er eventueel voor, om die kamer op de Stalinlaan tegen de zijne te ruilen (radio onder!). Komt morgenochtend 9 uur, om er heen te gaan.

En verder wil hij twee dagen helpen verhuizen. Maar nu eerst koffers en kisten verzamelen. En een bed, enz.

<Aad informeerde bij mij hoe Hilletje was, even misverstanden voorkomen.>

Vanavond. Enige nieuwe gezichtspunt, dat er misschien ook nog een elektrische naaimachine onder staat. Morgen meteen nagaan! Als Bert er heen wil eerst Bert helpen verhuizen.

Dinsdag 22 juni

Vanmorgen kwam Bert me uit mijn bed halen. Hem de kamer op de Stalinl laten kijken, even vlug aan het mens voorbijgelopen, het was niets voor hem, hoogstens iets voor zijn vriend. Toen met Bert teruggefietst naar het Centrum. Toen op een brief van de Roompotstr. af: deceptie. In die buurt zijn de opgangen kennelijk niet vrij. Daarna maar weer doorgedraaid, kamers gezocht tot bij het Stadion toe. Daarop naar het Centraal Station, maar ik verdenk deze Christelijke sociale werksters er van, dat ze mij met mijn eis van vrije opgang saboteren. De ene kamer die ze wisten was niets. Toen even naar de Courbetstr. geweest, maar die hadden hem verhuurd en mij zonder bericht gelaten. Och ja, stemt Oud. Toen naar dat andere adres op de Stalinlaan geweest, was te klein, maar mensen belangwekkend. Van de vrouw, Grunningse, zeer zenuwachtig, een jeugdfoto aan de muur, volmaakt, even gaaf en mooi en glanzend als Rie van Schaick destijds. De man had zijn boeken in kisten gepakt en verkocht.

En toen was het tijd voor de Biekorff. Een heel prettig gesprek met Hilletje gehad. Ze gaat vierkant tegen mijn sensualisme en Nietzscheanisme en alles in. Ik verteld, wat ik tegen Riemke had. Zij verteld, dat ze de volgende personen niet mocht: Friso, Jaap H. en in mindere mate Duco. Bert mocht ze wel. Jan Polak gaf ze toe dat het een klier was. Een oudere man wist ze, die boven alles ging. Ze zit te zuchten en is elke avond bezet. Gezegd, dat ik toch eens een middag met haar uit fietsen wil. Grootvader van de andere kant is ook aan longkanker aan het doodgaan. Even gezegd van Aad, eigenlijk, wat gewaagd.

's Avonds naar van Oorschot geweest. Ging zeer goed. Op van

Krimpen afgegeven, heeft het daar ook verpest inmiddels! Hil heeft een oud bed met nog oudere matras voor me, morgen halen, mooi zo. Met Geert in de auto naar Vic van Vrieslandt geweest, was heel aardig, duurde twee uur, het tweede uur was een zakengesprek tussen Vic en hem, maar dat was niet zo erg. Van Vrieslandt vindt Greshoff een lul, dat was nieuw.

Nou naar bed. Morgen heeft het C.St. nieuwe adressen. En Hil van Oorschot bed.

Intussen heb ik *geen kamer* meer gevonden en moet ik bliksem-snel verhuizen. Verhuizen dus. O ja, het ergste. Niet alleen *uitdeurkerij voor auto's* achter, maar ook nog *electrische naaimachine* onder. Vreselijk.

<Bert helpt twee dagen verhuizen.>

Woensdag 23 juni

Weer zingen. Ik word zo moe in mijn hoofd.

Naar het Centraal Station geweest. Maar bij hun nieuwe adressen was niet één bovenkamer in Zuid. Dit was de laatste poging. Nog even in het *Paroolschrift* gekeken. Toen fiets bij Geert gehaald. Geert en Hil waren er niet. Bakfietsenverhuurderij ontdekt in de Utr.dwardsstr. Die is niet duur. Nog geen kisten kunnen huren. Om kwart voor zes weer even bij Geert en Hil geweest. Het bed vast naar beneden gedragen. Hil was weer moeilijk. Het bed is ook wel als te leen bedoeld.

Biekorff. Duco en Jaap zaten weer te vrijen. Marijke Schölvinc was er. Duco en Jaap namen haar niet op sleeptouw, ik ook niet, ik moest dat bed transporteren. Aan Duco begin ik het land te krijgen – wel goed, dat hij uit Amsterdam weggaat.

Met Wim Franken dat bed per bakfiets naar de Stalinlaan gebracht. De mensen net nog getroffen. Zij waren aardig, maar het ging mij niet af, een wonder. Die onderwijzer naast me heeft al wel radio, hij stond hard aan, zijn vrouw maakt geen sympathieke indruk, en de onderbuurvrouw bestrijkt vanuit haar deur de hele trap en vanuit haar raam de hele straat. Afgesproken, dat ik Vrijdagmiddag met de boeken kom. Als ik dat maar haal. De sleutel dan meenemen. Op de terugweg bleek mijn vooras gebroken te zijn. Toen per tram nog even de kant van Emile uit geweest om kisten te huren, *niet* gelukt. Emile zelf schijnt uit te zijn.

Grote brief aan tante Mali geschreven. Verteld, dat de nieuwe kamer een sof is, maar dat ik er toch heen ga. En gevraagd, of ze de toelage aan de belasting opgegeven heeft. Dit moet ook nog aan Jaap gevraagd worden. Er is nog geen bericht van Sociale Zaken.

Donderdag 24 juni

Die kwelduivel is weer heel vroeg begonnen te zingen. Johnny van Sloten, onthou die naam. Ik kan gewoon niet meer verder. Toen ik de deur uitging, vroeg hij zoetsappig, of ik ging verhuizen, waarop ik hem uitgeveterd heb, maar met flakkerende stem.

Naar Kriterion geweest. De hele middag toch weer achter de illusie van een kamer aangefietst. Moe en verdrietig ten slotte geprobeerd, kistjes te huren, wou nergens lukken, maar opeens toch iemand gevonden.

Biekorff. En toch is er verstandhouding tussen Hilletje en Jan Polak en word ik misleid. Maar dit denk ik zo maar. Ze heeft het over een oudere man en over haar polygamie. Gaat 19 Juli uit A'dam weg. Met haar opgelopen. Was aardig.

Toen nog even naar een paar adressen van al verhuurde kamers geweest. En het lezen van de krant kost te veel tijd.

Vrijdag 25 juni

Niets wil. Ik heb een stekende hoofdpijn door het gebrek aan slaap. De kistjes zijn natuurlijk niet gekomen. Rapport Ramuz gemaakt. Naar Kriterion geweest, rijksdaalder terughalen. Naar het adres van de kistjes geweest: ze waren op weg. Naar het Centraal Station geweest, maar schei dan toch uit, die Christelijke meiden willen je hun adressen met vrije opgang niet geven. Naar de Arb. Pers geweest, Rein. Kuipers was ontevreden over het rapport inzake Mannie, waar hij niet wijzer van werd. Ook was het kافت van Ramuz vies geworden. Ik wou, dat ik de vertaalopdracht maar kreeg.

<En maar steeds geen uitsluitsel van Sociale Zaken!>

Thuisgekomen waren er geen kistjes. Toen opnieuw naar de vent van de kistjes, had panne gehad, daarna zelf voor vier en een halve gulden een vrachtauto gehuurd en van zijn pakhuis een dozijn andere kistjes laten halen.

Biekorff. Ik was misschien een beetje vervelend. Bert. Met Bert een uur op een bankje zitten praten. Hij zit in de put over het geval

Trudi. Ik word volkomen daas van hem en mag hem toch niet. Zaterdag gaat niet door, maar *Maandag één* uur komt hij. Nog naar de Stalinlaan geweest, om morgen af te zeggen, maar zijn nooit thuis. Situatie hopeloos, ik weet geen manier meer om naar een goeie kamer te zoeken, behalve aanbellen.

Zaterdag 26 juni

Tijdig opgestaan, om naar de Stalinlaan te gaan zeggen, dat ik pas Maandag kom. Ze waren al weer niet thuis. Niemand dee me open. Die kleermakersvrouw is minder prettig, nieuwsgierig. Me laten scheren. Opnieuw naar de Stalinlaan geweest, de deur stond open, de deur van de kamer ook. Er was lawaai van een radio aan de andere kant.

Wat heb ik Zaterdagmiddag gedaan? De hele stad afgefietst op tweedehands meubels. De Albert Cuyp en omgeving, de Rozengracht, de Jordaan, de Weesperstraat, enz. Een tweedehands boekenkast en een paperassenkast hadden ze nergens. In de Jordaan zijn geen ouwe meubelzaken. Op de Rozengracht een aardig bureau van tachtig, in de Weesperstraat een bureautafel van veertig, maar verder weinig, bedden is overal hetzelfde en gewone stoelen koop je op het Waterlooplein.

Biekorff. Was niemand. 's Avonds naar een timmerman geweest, *Nieuwe Kerkstr. 68*, dee rottig maar leek toch wel goed. Direct besteld, een paperassenmeubel met zestien vakjes voor vijf en veertig, *vijf en twintig vooruit betaald*, Woensdag halen. Als ik geld heb nog een boekenkast bestellen voor vijftig gulden, zeven planken van een meter, hout is zwart, triplex niet. Daarna nog maar eens vergeefs naar de Stalinlaan geweest. Toen krant gelezen. Zaterdagavond allergezelligst een uur bij Mienie gezeten. Het gedicht van Achterberg over de typiste gegeven. Zitten snoepen, ze was jarig geweest, Tootje en haar moeder waren er. Het is min of meer definitief aan tussen Mienie en Grischa. Dit bezoek heeft me echt even opgekikkerd.

Zondag 27 juni

Zondagmiddag boeken ingepakt, behoorlijk gevorderd, de kisten worden loodzwaar.

Biekorff, alleen Aad. O ja, ik ben vandaag voor het eerst sinds dagen een beetje uitgeslagen.

Naar de Stalinlaan geweest. De sleutels van buitendeur en kamer gekregen, die van de flat krijg ik nog wel. Veel tijd verleuterd over telefoon en zo. De elektrische naaimachine is tenminste een gewone trapnaaimachine en twee van de drie radio's werken alleen 's avonds en Zondags. Met de kleermakersvrouw hebben ze gelukkig ruzie. Over die vreemde radio kan mevr. Beek praten.

«De mensen zijn grappig, een lichtpunt.»

De kisten zijn loodzwaar. Offenberg verleent geen doortocht naar zijn raam. En mevr. Engelbrecht lijkt het te gaan vertikken om medewerking te verschaffen, om me doortocht naar het raam van de Bruin, waar de takel zit, te helpen verschaffen. De ramen van de Bruin zijn net precies groot genoeg voor de kisten. Dan zullen de verhuizers ze de trappen af moeten dragen. Offenberg dus even onwelwillend als Engelbr., onthou dit m.h.o.o. de post.

Vannacht om twee uur zaten althans de boeken in de kisten. Morgen de verhuizers laten komen. Om één uur komt Bert al. Die even het bureau'tje van Mienie laten halen. Eerst nog scheren en nekharen laten knippen.

Maandag 28 juni

Naar de barbier geweest.

Verhuizer gezocht, aan Driekoningenstr. 15 gevraagd, was direct in orde.

De maandelijks postwissel van f 40.- van Mali was er, die direct geïnd.

Om 1 uur was Bert er, was een beetje vervelend, hield me van mijn werk af, zoals te verwachten viel. Ik heb het noodzakelijkste niettemin net af gekregen.

Intussen had ik vanmorgen één van de schandaligste scènes van deze hele episode gehad. Gisteren had meneer Piet Offenberg al doortocht over zijn territoir geweigerd. Vanmorgen heb ik de hospita met nadruk gevraagd, of zij me doortocht wou helpen verschaffen via de kamer van mijn gezworen vijand de heer de Bruin naar de katrol, die vlak boven zijn raam zit. Weigerde ze. Ze was onverbiddelijk. Dan moesten de verhuizers de kisten maar de trap afdragen. De boekenkisten waren loodzwaar.

[Brief van Mali. De f 40.- en er komt nog honderd. De toelage is *niet* bij de belasting opgegeven. Maar er komt maar geen bericht van s.z. Eerstdaags heen.]

Om kwart voor drie kwamen de verhuizers. Ze hebben ze de trap afgedragen. Het viel goddank mee. Toen door Bert z'n eigenwijzigheid apart het bureautje van Mienie gehaald. Toen de boekenkisten naar de Stalinlaan getransporteerd, opgehesen, neergezet. Oef.

Toen met Bert een uur verlopen, inmiddels regende het, naar de Biekorff geweest, met Aad terug, die had gordijnen, hem een tientje geleend, en ik de gordijnen geleend, de hele avond bij Aad verknoeid, aardige vent, hij had op één van mijn overgeschoten brieven een kamer gehuurd, en dat was nou een goeie, en hij leek om niet eens naar binnen te gaan.

Intussen moet ik nog opschieten met mijn paperassen.

Dinsdag 29 juni

Vandaag te weinig gedaan.

Eerst in de Jodenbreestraat een vervelozе stoel gekocht voor vijf gulden. Toen bonkaarten gehaald. Toen gemerkt, dat tennisschoenen er al wel zijn, maar je moet toevallig boffen, blijven proberen. Toen achter het paperassenmeubel aan geweest, het wordt een paar dagen later, vervelend. Toen het bed laten halen door de meubeldokter in de van Woustraat. Man maakte geen erg vakkundige indruk. En het komt zeven vijftig te kosten.

Woensdag voor zessen per bakfiets het bed halen. Vrijdag per bakfiets het paperassenmeubel halen.

Biekorff. Met niemand gepraat. Vaker doen.

's Avonds de portable en nog enige broze zaken naar de kamer gebracht. Aldaar de vloer gedweild. Nu nog aanvegen. De nieuwe bureu, meneer Engel en zijn vrouw zijn rotmensen, met name de vrouw, godverdomme wat een gezicht, tevergeefs een poging tot groeten gedaan, een rotslag. En de kleermakerse eronder steekt altijd haar neus om de gangdeur. Heeft herrie met Beek.

Inmiddels mag ik me wel haasten met de paperassen. Donderdag kan ik hier niet meer terecht. Engbr. gevraagd.

Woensdag 30 juni

De hele nacht van Dinsdag op Woensdag ben ik door blijven gaan met inpakken, het was een mes op zijn kant of ik het zou halen. Van half twaalf tot half twee een paar uur geslapen. Toen weer verder gepakt.

Om vijf uur het bed gehaald bij die reparateur in de van Woustr. Een schandaal! Had het volkomen knudde gemaakt en ging schelden om zich te verdedigen. Verlies vijf goede guldens.

Biekorff. Bert en Aad waren er niet. Alles stond of viel met assistentie voor de verhuizing. Ten einde raad Hilletje gecharterd. Ze heeft het keurig gedaan, was zakelijk en aardig en heeft zich geveerd als een sjouwersman, eigenlijk treurig. Ging direct daarna weg.

Intussen had ik met mevr. Beek een ontzettende kwestie, wou me de sleutel niet geven, die ik nodig had om op de w.c. te kunnen. Ja ja.

En hospita Engbr. wou een laken van me terughebben, dat ik niet had. Maar daar is ze op teruggekomen.

Toen alles veilig overgebracht was en de tijdnood geweken was, heb ik nog tot vijf uur in de nacht gepakt aan wat zo te zien restanten leken. Oververmoeid in de tiende graad. Toen, na twee en een half etmaal, in mijn nieuwe (geleende) bed.

Donderdag 1 juli

Radio's om me heen, begon al om 8 uur, keihard. Toch de halve dag doorgedraaid.

Het paperassenmeubel had hij niet op tijd af gehad, daardoor gisteren ook zo veel tijd verloren met paperassen pakken, maar een aardig systeem bedacht.

Op de Biekorff kon ik met Hilletje geen contact krijgen. Wel praat ze met Wim van Domselaar, die verliefd op haar lijkt. Ik had nog weer iemand nodig om nog even te helpen, maar kon niemand krijgen. Het was ook niet meer zo dringend als gisteren.

Joop Deelman gecharterd om even te helpen sjouwen. Hanny in verwachting. Walter Yzerdraad zit er naast en is redacteur van *De Groene*. Voor Joop was het bakfietsrijden een verzetje. De laatste kisten met verhuisrestanten dus verscheept.

's Avonds nog een verrassing. Met mevr. Beek gepraat. Dat van die sleutel van de w.c. was een voorbijgaande vlaag van waanzin. Ik krijg een duplicaat. En ik zal Guus Oostveen meebrengen. Maar hoe dan, hier kosten voor verbouwing maken, terwijl ik gek word van de radio's. En zij denkt over woningruil.

Vrijdag 2 juli

Naar Sociale Zaken geweest. Aan Hovenberg om uitsluitel gevraagd. Op die ambtenaar afgegeven. Het zal wel mis zijn, maar dat uitsluitel komt nu.

Dat kastje gehaald. Kost twee en veertig half. Een boekenkast, zeven planken van één meter lang en veertig c.m. (twee rijen) dik, komt op tachtig gulden. Brrr.

Er was gisteravond een chèque van honderd van Malie (te leen!).

Vandaag tennisschoenen gekocht en verder mijn gemak genomen.

Op de Bijenkorff koffie zitten drinken, later nog ergens kamers wezen kijken (sic!).

Biekorff. Niemand. Hilletje dee vervelend.

's Avonds naar Geert van Oorschot geweest. Was weer eens geen succes. Ik was niet overmatig welkom maar ben toch blijven hangen. Hil hield me namelijk vast. Ze beweerden, dat ze in een huwelijks crisis zaten en ik moest het mijne daarvan zeggen. Ik heb mijn hart volkomen gelucht en zoveel ongezouten kritiek laten horen, dat Geert er genoeg van kreeg. Gezegd, dat ze geen volstrekt harmonische combinatie waren, dat Hil op zichzelf al disharmonisch was, dat Geert hol was, dat zijn idealistische grote bek nog erger was dan die van Koos Vorrink, dat hij over het socialisme uit moest scheien, dat hij niet het recht had, om iets van mensen als Vestdijk en Jan Romein te zeggen, dat hij verliefd geweest was op de Kadt, dat deze verliefdheid verdrongen geweest was en hun huwelijk niet ten goede was gekomen. Intussen vernam ik, dat Geert tegen Sjoerd gezegd had, dat Sjoerd moest scheiden, maar geen antwoord gekregen had, en dat ze Sjoerd allemaal een lul vonden, het woord was van Vic van Vrieslandt! Ten slotte brachten Geert en Hil me met de auto naar huis, en toen kwam het pas. *Vader had zich met Geert in verbinding gesteld!* Had geheimhouding gevraagd, had Geert gevraagd om een baan voor halve dagen en wou Geert geld geven voor mij dat zogenaamd van Geert moest komen, had bovendien een onderhoud aangevraagd. En Geert was niet bereid het onderhoud te weigeren en hem uit te veteren. Gepraat als Brugman, maar Geerts tijd was beperkt.

<Op mijn poging, om ook voor Geert lector te mogen spelen, had hij geantwoord met een kwaadaardig briefje. (van Oudshoorn)>

Zaterdag 3 juli

Mijn stemming laat zich begrijpen. Eén dag na de verhuizing al een dergelijke verwikkeling, doordat ik even ergens (bij Geert) ga uitpuffen en dat van vader hoor. Bovendien blijkt deze kamer *onbewoonbaar door de radio van meneer Engel hier vlak naast*. Al het andere valt mee, maar dit is niet uit te houden, zei Geert ook. Ik durf de kisten niet uit te pakken en die w c niet aan te laten leggen. Zou het allerliefst direct nog eens verhuizen.

's Avonds naar de bioscoop geweest. Naar de verfilming van de opera *Rigoletto*. Het spel was vrij erg, de stemmen ook niet echt mooi, alleen de prima donna was een nachtegaal. Een opera in het Italiaans voor een publiek dat geen Italiaans kent, is volslagen poppekast, voor een publiek, dat wel Italiaans kent, misschien trouwens ook.

Zondag 4 juli

Pardoes een besluit genomen en naar Bergen gereisd. Om mijn hart te luchten over de bemoeizucht van vader. Ik was er om vijf uur, heb van vijf tot zes uur zitten schelden, Jaap vond het ook idioot maar het interesseerde hem niet heel erg.

⟨Jaap komt binnenkort in Wageningen, zou er over praten.⟩

Dit is nu eenmaal eigenlijk niet op mijn hand, was trouwens in een slechte stemming, Mimi was er ook. 's Avonds nog een uurtje gezeten, maar Jaap dee zijn best om me zo gauw mogelijk weer op de trein te krijgen. Intussen vijf en twintig meegebracht en in het vervolg werd het op de rekening *van Jan gestort*, dus daar halen, Jan kon het zelf ook wel gebruiken. Intussen: daar in Bergen ga ik alvast *niet* logeren. Ze komen er niet verder dan paedagogie en tact, en Jaap praat je naar de mond.

⟨Ook Jaap heeft niets aan de belasting opgegeven.⟩

Maandag 5 juli

Om 12 uur, ik was half op, verrast door het bezoek van een nieuwe ambtenaar van Sociale Zaken, zit er pas in, heet Braber, is prettig. Legde me uit, dat ik voor die regeling van kleine zelfstandigen waarschijnlijk niet in de termen val, omdat ik nog geen drie jaar self-supporting ben geweest. De commissie vergadert overigens pas eind van de maand. Maar ik kon dan toch in de f.k.s., een di-

rectere steunregeling, die evenwel als ik me goed herinner na enige tijd pleegt af te knappen. Donderdag zou ik het briefje even zelf komen halen.

's Middags meubels gezocht of kamers gezocht, ik weet niet meer.

's Avonds Geert opgebeld en opnieuw over dat geval met vader gaan praten. En met meer succes. Ik heb hem weten te overtuigen, dat aan dat achter mijn rug om een eind moest komen, pittig gesprek, hij had al een brief gestuurd, maar zette zich aan zijn schrijfmachine en tikte een lange nieuwe brief aan Wageningen, die inhield, dat hij het mij wel verteld had en dat vader met deze bemoeiingen achter mijn rug om uit moest scheien, alsmede dat hij maar niet moest komen. Ik heb het epistel zelf gepost, maar heb Geert eerst moeten onderhouden over zijn dubbele bodem en dat zweem van huichelachtigheid, dat soms over zijn gezicht glijdt, en ben nog niet zeker, dat hij niet de verbindingen met vader opneemt. Maar om te beginnen toch een mooi resultaat. En de geheimhouding is opgeheven.

Dinsdag 6 juli

Die radio naast me is onoverkomelijk. De hele week een tekort aan slaap en rust om wat te doen.

De chèque van Mali geïnd. De rest van de middag weer vergeefs gejaagd op meubels, voornamelijk op een luie stoel.

De Biekorff is tegenwoordig vervelend. Met Aad Lodder kan ik prettig praten, maar die gaat kellneren op een boot. Hilletje had me de inhoud van Rigoletto niet willen vertellen, kwam niet verder dan te denken, dat ik het gevraagd had in de hoop, dat ze het niet zou weten. En verder moet ik maar niet tegen haar praten. Zo is haar houding. Volkomen onbegrip. Volgende week gaat ze met vakantie. Eind van het derde van haar vier academie-jaren.

's Avonds weer even vergeefs geprobeerd, of Emile thuis was. Ik voel me volkomen eenzaam, heb niemand om bij aan te lopen, met Huib definitief gebroken (had al veel eerder moeten gebeuren), Geert en Sjoerd kijken ook hun vrouwen aan, als ik aan kom zetten. En aan vrouwen kom ik helemaal niet toe.

Op mijn kamer wacht me de radio, waar ik toch niet tegenop kan werken.

Woensdag 7 juli

Gestemd. Partij van de Arbeid uiteraard.

Weer op meubels geaasd. Met succes ditmaal. Een crapaud ontdekt, waarvan een poot los zit, van vijf en veertig gulden. Vooruit betaald.

's Avonds op de Dam geweest. Om half twee 's nachts was de verkiezingsuitslag binnen. De uitslag nog even verteld aan de mensen beneden.

Weer te kort geslapen.

Donderdag 8 juli

's Morgens om 10 uur naar Sociale Zaken geweest, maar de afspraak was fout gemaakt.

Beneden een uur zitten wachten op die stoel, die niet bezorgd werd. Eigenlijk te lang in de salon gezeten. En het regende maar. In de loop van de middag kwam de stoel.

Intussen was er gisteren al een brief gekomen op een raamadvertentie. Om vijf uur heen geweest. Leek werkelijk wat te zullen worden.

's Avonds brief aan Jaap geschreven over de afloop van de Geertvader kwestie, dat de geheimhouding opgeheven was, en of hij speciaal moeder nog eens een beurt wou geven, want die zit er tenslotte achter. En ook aan Mali geschreven, een opgewekte brief, bedankt voor de chèque en ook even iets gezegd over de jongste manoeuvre van vader. Deze brieven geschreven door het radiogeweld heen.

Vrijdag 9 juli

Om 11 uur Sociale Zaken. Ik meende op te vangen, dat ik eigenlijk niet voor steun in aanmerking kwam. Doorgestuurd naar de Marxstraat en daar echt geld geïnd, dertig gulden, voor twee keer. *Volgende week Vrijdag gewoon Raamstr.* Nu maar voor eigen inkomsten zorgen, want deze vorm van steun knapt vrij gauw af.

's Middags geloof ik een poging gedaan om te slapen, maar de radio's gedogen dit niet.

's Avonds weer naar dat adres voor een mogelijke kamer geweest. *Afgesprongen!* Nu zal ik om te beginnen wel moeten uitpakken. Maar ik heb geen kastruimte. Deze avond voor de afwisseling eens geen radio.

Zaterdag 10 juli

Twaalf sinaasappelkistjes gekocht voor zeven vijftig, daarvan laat zich een mooie kast improviseren.

Verder nog opnieuw de raamadvertentie in de Scheldestr. geplaatst, nu ook een plaatsen Rooseveltlaan hoek Waalstr. En Maandag adv. *Parool!*

Op de Biekorff Hiletje onuitstaanbaar. Houding van meneer wie bent u en de wijze waarop ze de staf breekt over mijn in de put zitten is het summum van burgerlijkheid. Voor deze suggestieve laatlundheid hoef ik niet in Amsterdam te zijn, daarvoor kan ik in Wageningen ook terecht.

's Avonds durf ik nooit naar huis, uit angst voor de schallende radio's. De krant kan men er net doorheen lezen. Dan is het bedtijd. De volgende morgen zijn er immers al vroeg de nieuwsberichten.

Zondag 11 juli

De dag begon met een beangstigende stilte. Geen radio liet zich horen. Deze gelegenheid aangegrepen om dit dagboek bij te werken. Vervolgens adreswijzigingen geschreven.

Na de Biekorff de halve avond verpest met Aad. Aad stooft ook al op, dat ik iedereen doodziek maakte met mijn verhuisprobleem. Ook raasde hij op mijn indolentie. Ik mag hem. Hij gaat kellneren op een boot. Jammer, als hij weggaat.

Begonnen met de lectuur van dat boek van An. France.

De radio-barbaren naast me schijnen van de deur te zijn.

Maandag 12 juli

's Middags een aantal boodschappen gedaan. Me opgegeven als lid van het ziekenfonds, Jo Dalmeyer als arts genomen, zodra er bericht is voor drie maanden tegelijk gaan betalen (f 7.15) en opgeven bij s.z. Na de raamadv. in de Scheldestr. er ook nog een in de Waalstr hoek Roosv.laan gezet. Verhuisvergunning gaan halen, maar de handtekening van Beek ontbrak op het formulier en ze sloeten om vier uur. Adv. in *Het Parool* gezet voor een kamer. Het regende, dat het goot. Naar het Waterlooplein, dingen voor dat bed en om laten smeden bij een smid. Direct doorgedaan naar de Biekorff en vandaar direct doorgedaan naar Jan Hemelrijk, zijn tweede kind bezichtigd, gepraat over de debilitas van het eerste, vorige

keer kon Aleid zich nauwelijks goed houden, nu Jan niet, hoewel hij zeer beheerst deed. Verteld van die rare streek van vader. Hij had nog een ouwe zwartleren fauteuil voor me en een tweepersoonsbed, maar net zo'n rotmodel als dit en er ontbraken ook weer van die ijzers. Om negen uur bij Jan weggegaan. Toen nog wat gelezen geloof ik.

Dinsdag 13 juli

Opnieuw om die verhuisvergunning geweest. Ze wouen hem eerst niet geven, omdat Beek al zo gedraaid had en omdat ik geen noodgeval was. Dank zij humor toch gekregen. Maar volgende keer *eerst vergunning vragen en dan verhuizen*, anders vlieg ik er onherroepelijk af!

Op de Biekorff was Hans van Straten er, uit Leiden overgekomen, dat was een prettige onderbreking van de eenzaamheid. De hele avond met hem opgetrokken, hem om 11 uur naar het Centraal Station gebracht.

Woensdag 14 juli

Een lap gekocht, om de grijze broek te laten herstellen en hem gebracht naar de kleermaker daar achter de Ceintuurbaan.

Intussen ligt er al twee dagen een brief van moeder over de indiscretie van mij, om over deze dingen met anderen te praten. Mali heeft dus het hare er van gezegd.

Me eindelijk gezet aan het schrijven van de grote brief aan Wageningen over *dat eeuwige gedonderstraal achter mijn rug om*. Halverwege was het tijd voor de Biekorff.

's Avonds naar Joop Deelman geweest, er geschaakt en even met Walter Yzerdraat gepraat, die redacteur van *De Groene* is en op het kamertje er naast zit.

Daarna de furieuze brief afgemaakt, om twee uur 's nachts was hij klaar. Als dit niet helpt, helpt niets.

Donderdag 15 juli

Een klein eindje in An. France gelezen.

De ultimatieve brief naar Wageningen gepost. Dat ik om deze streek *anderhalf* jaar niet in Wageningen kom en in correspondentie niets meer loslaat. En dat ze bij recidive nooit meer iets van me

horen of zien! Plus alle dreigementen, die ik maar kon bedenken, van naar Parijs gaan en zo meer. Gescholden wat ik kon, was nodig.

Daarna de kasten in de juiste opstelling geplaatst, had steeds al moeten gebeuren.

En nu staat de advertentie in het Parool! Vrijdagmiddag en Zaterdagmorgen halen!

Op de Biekorff was Bert. Dat was prettig. Maar Hilleetje staat op het punt om met vakantie te gaan, en vertoont weer de Totstellereflex, dat is minder prettig.

Vanavond weer eens vergeefs naar Emile geweest om die *Podia* en daarna een beetje gelezen en zo. Ik zit veel te veel in de tram.

Vrijdag 16 juli

Vanmorgen naar de Raamstr. geweest, steungeld gehaald. Van Joop Deelman, die er was, iets verschrikkelijks gehoord. Deze *K.F.S. keoit achter je ouders aan, om daar de steun op te verhalen, en is hier zeer hardnekkig in!* Als ze dat bij mij doen, komt meteen dat geld van Mali en Jaap uit, wat catastrofaal kan worden. De ambtenaar Braber, er even over gesproken, wou me terwille zijn en maakte een aantekening, maar daar kan ik niet op rekenen. Binnen veertien dagen weet ik, of ik in die betere regeling van de 'kleine zelfstandigen' kom. Maar dat andere geld kan ik dus niet continueren.

Door een en ander zo uit mijn doen, dat ik te laat was voor de brieven van *Het Parool*.

's Avonds naar Sjoerd Leiker geweest. Gezegd, dat ik Donkersloot nog even achter de hand wou houden. Hermans heeft een baan aangenomen. Er is sprake van, zowel dat *Criterium*, als dat *Podium*, over de kop zouden gaan.

Zaterdag 17 juli

Brief van moeder, dat ze vader die brief van me niet heeft laten lezen, om hem dat niet aan te doen!

's Morgens op de *Dam van Galen Last* tegengekomen. *Is er uit aan het Parool*, heeft een vinger in de pap bij *Libertinage*, is in zijn hele houding een belangenvent. Tegen Simon van het Reeve, tegen Hermans en ook tegen Rodenko. Vertelde dat je Rodenko eigenlijk als anti-Sjestov moet beschouwen, aangezien hij Sartre compleet volgt, ook in zijn nieuwe draai naar de moraal toe. Sartre verwijst tegenwoordig naar Descartes.

Brieven van *Het Parool* gehaald. Er was er maar een bij, die wat leek. Hoewel doodmoe, ben ik daar tussen vijf en zes heen geweest. Kamer ideaal, vent hopeloos, oud-indisch ambtenaar, verkennend gevecht over het stilletje, stik met je stilletje.

Op de Biekorff Emile. Had ik hem geschreven. Had de *Podia* bij zich. Gaat in geen geval langer dan een half jaar naar Engeland.

's Avonds een brief met gefingeerde afzender en getypt naar Wageningen gestuurd, hopen dat moeder die niet open maakt, vader van die andere brief verteld, ik weet het anders ook niet meer. Het is niet prettig, maar deze ruzie moet nu eerst gemaakt worden.

En intussen ben ik *wanhopig*. Er is dus geen andere kamer te vinden, ik zal alles moeten gaan uitpakken, en die radio naast me staat te denderen. Wie heeft nu eigenlijk gelogen, mevr. Beek of mevr. Engel, dat er geen radio was naast me? Ik ga hier kapot aan, echt kapot.

Zondag 18 juli

Naar de tenniswedstrijden in Noordwijk geweest. Heeft *f* 5.- gekost. Volgend jaar weer. Ik was natuurlijk te laat. Had Cochet kunnen zien en Borotra in een leuke wedstrijd tegen van Swol en Rinckel. Maar heb dan toch nog gezien Bromwich tegen Falkenburg. Niet voor te stellen, dat Falkenburg Wimbledon van hem gewonnen heeft. En Borotra toen ook nog gezien, en daar ging het maar om. In een wedstrijd, die te gauw uit was, maar toch een duidelijk beeld gekregen. Een prettig soort tennissen, hem ook nog even van dichtbij gezien, geen echt bijzonder gezicht.

Verder op een duintje geklommen in het helle zonlicht en op een terrasje en in een badstoel gezeten en later de zon in zee onder zien gaan.

Alle treinen en aansluitingen deze dag keurig gehaald, blij dat ik ondanks de regen in Amsterdam toch gegaan ben, ook de treinen en trammen terug mooi gehaald.

(Intussen is Hilletje met vakantie.)

Ik had dit uitstapje nodig, in mijn ellende. De radio's en de woningnood hebben mij tot radeloosheid gebracht.

Maandag 19 juli

De radio. Van nu af aan iedere morgen om acht uur precies! En 's avonds tot twaalf uur.

Niets gedaan deze dag. Ik ben er erg aan toe. Er is geen wijze van kamer zoeken meer, er staan alleen nog twee raamadvertenties uit, die continueren.

Stans gezien en zij mij! Niet gegroet, alleen aangekeken, dit is heel goed gegaan.

's Avonds laat nog bij een schilder terechtgekomen, die een kamer zou hebben maar er geen had, Ferry Erfman, een oude zak.

Dinsdag 20 juli

Naar het distributiekantoor geweest. Morgen komt een controleur voor vergunning vloerkleed en gordijnen (en matras). Hier is sprake van krankzinnigheid.

Kriterion geweest. Kamerbureau. Maar wat ze aan ongemeubileerds hadden was niets. Kriterion niet goed voor ongemeubileerd.

Op de Biekorff voor gaan zitten, om te kijken naar dat goeie kind, maar die zit er met een vent en zei ze kijken naar me, waarop hij ook terug keek.

Intussen met Bert zitten praten en naast me Tine de Waard. Daarmee een kennis makend gesprek gehad en ze is met Bert en mij mee op gelopen. Ik vind haar niet zo erg als de anderen, al is het niet veel. Ik wil haar toch in elk geval zien pissen. Ze is voor het grijpen, al heeft ze wel mannen waar ze mee praat. Het is altijd nog een betere Paula.

Ergens bij het Concertgebouw Stans zien lopen, ze liep weer te 'stralen' met een bijzonder mooie zwarte man, en zag mij onhandig voorbij rijden.

De hele avond besteed met het aanleggen van een bel. En intussen de radio en de radeloosheid.

Woensdag 21 juli

En vandaag zou dan die man van de distributie komen.

Om acht uur, als gisteren en eergisteren, de nieuwsberichten.

Om twaalf uur even weg geweest om nog een stuk belledraad, te lang weg gebleven, zodat mevr. Beek maar weggegaan is, en intussen is hij geweest!

De bel eerst maar gemaakt. Die is er nu.

Toen naar distr. kantoor. Niets meer aan te doen. Even over bel-len nu. Zal wel volgende week Woensdag worden. Maar over een half jaar zijn deze artikelen wel vrij.

Toen nog een uurtje gelegen, ik arme door de radio's geraadbraakte zielepoot.

Op de Biekorff tegenover Jan Polak zitten zwijgen. Die bom barst ook nog eens te mijnen nadele.

En thuis gekomen, ach, wat zal ik zeggen. Ik moet aan het werk, maar hij stond weer aan.

Intussen is het regenweer van deze hele maand opeens voorbij. Het is nu stralend vacantieweer.

Het eerstnodige is nu een bed. Maar ik heb geen geld beschikbaar.

Donderdag 22 juli

De familie Baas heeft gisteren het draadje van mijn bel doorgeknipt – mooi zo! Het is beslist niet gebroken, het is gebeurd met twee keurige knipjes.

Vanmorgen in de vroegte met mevr. Beek geconfereerd. Het ook over die radio van Engel gehad. Zij moet mij belogen hebben, ze wist donders goed, dat ze een draadje gepikt hadden.

Eerst eens lekker uitgeslapen. Zoet de hele morgen doorge draaid. Was allereerst nodig.

Toen de bel opnieuw aangelegd. Maar weer eens afwachten.

Biekorff. Bert. Had geen tijd om mee te gaan naar Steinbeck.

's Avonds avond van Nederland-Polen. Max Croiset droeg *Of mice and men* van Steinbeck voor. De zaal was zo roerig, dat hij herhaaldelijk op moest houden, de zaal tot stilte manen, dreigen met ophouden, enz. Werkelijk een grof schandaal, want de voordracht was goed. Maar de zaal van Krasnapolsky is niet geschikt. De vertaling is van Claartje Eggink. Ze spreekt in verband met die vingers van die vent die stukgeknepen worden van verpletteren in plaats van verbrijzelen. Een hoofdstuk (van die ouwe neger) heeft Max Croiset gecoupeerd. Was dit nu de authentieke tekst of nog bewerkt (bedialogiseerd)? Waarsch. de echte tekst.

Vrijdag 23 juli

Maar ik word gek van die radio, ik word er stapel van, het maakt me dol.

De draad hebben ze nu maar heel gelaten. Och ja.

11 u. Raamstr. Braber. Ik vroeg, of er al uitsluitel was. Volgende

week vermoedelijk, maar ze dachten dat het wel goed kwam. (Anders Donkersloot.) En Braber zei uit zichzelf, dat hij het nog eens zou zeggen van geen inlichtingen in Wag. halen en maakte weerom een aantekening. Maar dat kan ook averechts werken.

Naar de van Gogh-tentoonstelling geweest. Er liep een verliefd stel rond, dat zo letterlijk en figuurlijk in bloei stond, dat ik er onpasselijk van werd. Ze waren zo echt stralend gelukkig met mekaar en doorkruisten dermate de van Gogh-sfeer en hadden zoveel belangstelling voor mij, dat ik maar weggelopen ben. Wel weer heen, want die tentoonstelling moet bekeken zijn.

Zaterdag 24 juli

Uitgeslapen. Daarna de middag verknoeid met wissewasjes.

En 's avonds dan de brief aan vader, dat hij zijn bek moet houden tegen belasting- en andere ambtenaren over Mali en Jaap. Hopen, dat het niet al te laat is en dat het ook niet nodig zal zijn, maar dat hij het als het nodig is doet.

Ook een brief aan de belasting getikt, met duplicaat kwitantie schrijfmachine en of voor 1947 f 175.-, voor 1948 f 150 afgetrokken kan worden.

Zondag 25 juli

De radio hiernaast! Beestachtig!!! Een preek. Dit draait uit op suicide.

's Middags het bed gerepareerd en uitgeslapen.

Biekorff Aad.

's Avonds omgeving UB. Het was fantastisch.

Maandag 26 juli

Ja, die radio. En de smoelen van die lieden. Die kun je niet aanspreken, die kun je alleen wat doen. Er heeft nu een hittegolf ingezet. En nu is er ook bij gekomen die uitdeukerij buiten! Vrij erg. *Mevrouw Beek heeft me vies belogen.*

Op het woningbureau Intermedia geweest. De directeur was er zelf niet, de vent die me hielp was een *schurk*, minder niet. Het adres toch maar opgegeven, kan natuurlijk alleen maar kwaad.

Toen Sjoerd tegengekomen en de middag met hem verpraat. Het gehad over hij wel of niet scheiden van Margiet. Het zit vast op

Nana (en natuurlijk op gebrek aan doortastendheid van zijn kant). Margiet heeft ook nog een gefingeerde inbraak op haar naam staan, dus ook nog hysterisch, geheimhouding over beloofd.

's Avonds met Bert geroeid. Hij had zijn roer verloren, zodat de boot niets meer is om te lenen. Deze avond is geen mislukking geworden maar veel erger! Hij was weer eens niet te harden en ik was ook op mijn slechtst. Een wonder, de woningnood. Intussen is hij in zijn oude huis opgezegd en is het in het nieuwe huis ook mis. Met dat al toonde deze avond wel overduidelijk aan, dat ik hier niet mee om kan gaan. Ook nog zo stom geweest om over voyeren te praten, viel natuurlijk ook weer niet in goede aarde, gelukkig niet helemaal direct, *nooit* weer doen!

Dinsdag 27 juli

Vergeefs op Bert gewacht, die had zullen komen lunchen.

De *hele* morgen radio, ze zijn overdag ook thuis, om radeloos te worden.

De hele middag om Amsterdam heen gefietst, teneinde zwemwater te vinden. Is er niet! Het Abcouder meer is nog een vies eind weg. In het Diemer meer is de zweminrichting afgebroken. Moe en bezweet en onverrichter zake teruggekeerd.

<Distr. kantoor opgebeld. Wat een lastposten. Volgende week Wo. nog maar eens.>

's Avonds zitten praten bij *Tine de Waard*. Kennismakingsgesprek. Het is niet veel, een medische analyste met mulo opleiding en overeenkomstig peil, maar ze is psychisch normaal en in alle geval een betere Paula. Er zit niet veel bij natuurlijk. Ze is nog onder de *twintig*. Oppassen, geeft grote last met abortussen (is me nog nooit overkomen), die uitkomen, en zelfs al met kamperen. Als ze niet op haar tong past, kan ik al moeilijkheden krijgen. Ze heeft de pest aan die Jannie, die twee en dertig is en hopeloos kleeft. Ze heeft kennelijk een beginnende verhouding met die Loek, want praat er steeds over en bloosde. Ik heb de avond volgepraat over a) *Jan Polak* en b) *eugenetiek*. Zij is uit een volledige t.b.c.-familie. Aan vaders kant alles dood aan t.b.c. en haar moeder heeft het ook gehad. Ook een zusje er aan dood geloof ik. De vader zelf is aan nier-t.b.c. gestorven. Dat moet zij niet hebben, dan is naaien niet aan te bevelen. Ze staat onder geregelde contrôle, is tot nu toe vrij gebleven van alles wat op t.b.c. lijkt.

Woensdag 28 juli

En nou dus opeens weer een hittegolf. *Gezwommen* in de Nieuwe Meer, dit gaat nog betrekkelijk het best, hoewel de Nieuwe Meer een rietkraag heeft en het in de Bosbaan verboden is, omdat het viswater is, gek zijn ze ook.

Biekorff. J.P. praat niet tegen me.

's Avonds een uurtje Kafka gelezen in het Vondelpark. Met het invallen van de duisternis naar de omgeving van de U.B. gegaan, daar rond blijven hangen, mijn remmen waren gesmolten van de hitte. Avond verknoeid.

Briefkaart van Bert. Morgenochtend schelpjes.

Donderdag 29 juli

Ja, dat was heel heel erg vanmorgen. *Bert voor niets laten wachten*. En ik dacht nog al zo mooi op tijd te zijn, maar de wekker had een uur stilgestaan. Is nu naar een uurwerkmaker in de *Rijnstr* toe. Volgende week halen. En Bert was met een brief niet meer te bereiken, van de Wet.Schans ook zonder achterlating van adres vertrokken. Dit is verdomd vervelend.

Verder gek geworden van het lawaai hier, zelfs als die burenen een dag van de deur zijn, en vergeefs geprobeerd, een paar uur bij te slapen.

Bericht dat Koos me niet hebben kan.

Op de Biekorff laat ik de laatste dagen Tine de Waard te veel links liggen, dat is de manier niet om haar zo ver te krijgen.

's Avonds wat gezeten op de Mozartkade en het Beatrix-plantsoen. Van mijn leven komt toch niets meer terecht. De kamer ontbreekt en de vrouw. Had ik de eerste maar vast.

Thuisgekomen. Het dagboek bijgewerkt. Het is nu heet en dus vakantie. Maar ik moet toch niet mijn tijd verknoeien.

Vrijdag 30 juli

Behalve de radio hiernaast, waar ik deze week dan geen last van heb, en de autodeukerij, waar ik geducht last van heb, ook nog dat kindergeschreeuw. Niet uit te houden alles samen.

Raamstr. Braber zei, dat dat van dat informeren wel in orde was en dat dat trouwens verviel, wanneer ik in die andere regeling kwam. Daarover op zichzelf nog weer geen uitsluitel, maar het

was al in de commissie geweest, dus volgende week nog maar weer eens.

Tevergeefs geprobeerd, nog even te slapen. De hitte plus het lawaai hopeloos.

Van vier tot zes weer wezen zwemmen in de Nieuwe Meer.

Biekorff. Na afloop zat ik op een bankje op het Museumplein en zag Tine de Waard naar huis fietsen met een andere jongen, niet die Loek. Dus ze zit niet om mij verlegen.

Op een ander bankje – Mozartkade – Kafka zitten lezen tot het invallen der duisternis.

Daarna een uiterst pijnlijke geschiedenis op het Koningsplein. Er kwam zelfs politie aan te pas, die mijn naam heeft opgenomen, maar verder niets. Met de meest onbenullige dingen kun je de grootste soesa krijgen.

Zaterdag 31 juli

Uiteraard in een hopeloze stemming. *What to do?* De middag niets gedaan. En dat lawaai maar aan mijn hoofd. Ik zal een kamer moeten vinden, daarzonder wordt al het andere zinloos.

Biekorff. Niets dan een mij niet groetende Jan Polak.

's Avonds om te beginnen niets gedaan. Toen naar Henk Hoppers geweest, maar die had geen [doorgestreept] meer in zijn kast staan. Een uur met de hospita gepraat. Met Henk is het helemaal mis. Hij is al twee maanden zoek, schijnt in Utrecht te gaan wonen, maar heeft meer dan een half jaar huurschuld en nog van een juffrouw in het huis geleend en speelt verstoppertje met de hospita. De kamer is overigens te duur.

Toen geconstateerd dat Felix Eigenraam in de stad is, Leidseka-
de 103. Dat is tenminste een advocaat. Morgen direct heen.

Toen even langs het terras van Americain gelopen en daar zat Reinold Kuipers. Geanimeerd anderhalf uur lang zitten praten. Even gezegd, mijn *voorlopig* oordeel over An. France negatief, maar of ik die Ramuz te vertalen kon krijgen. Nog even schrijven.

Zondag 1 augustus

Vanmiddag bij Felix Eigenraam op bezoek geweest. Hij had gasten en ik kon hem dus niet alleen te spreken krijgen. Nergens over gepraat. Gewoon stomweg een uur genoegelijk gezeten. Hij heeft me

uitgenodigd om morgenavond te komen schaken. Dan zullen we ons dus op de hoogte stellen van de jurisprudentie aangaande mijn delict. Dit was dus goed bestede tijd.

Daarna een half uur binnengelopen in de Münchener Kunstschatten. Die Greco is inderdaad schitterend, verder een paar prachtige Fra Angelicootjes, een mooie Boucher, een Frans Hals, en die koningin van Goya, die inderdaad fantastisch is. En verder moet ik toegeven, dat ik die Leonardo, nu ik hem in het echt gezien heb, wel als echt zou willen beschouwen. Maar die andere twee uit Leningrad-Parijs zijn toch heel wat anders.

Op de Biekorff niemand. Alleen die Tine. Een poging, om haar aan het eind op te vangen mislukte, maar die heeft niet aan haar gelegen, hoewel ze best eens wat meer aan kon pappen. Ze trekt me wel, omdat ze zoveel minder hysterisch is dan Paula.

Ik heb hoofdpijn, omdat alles geblokkeerd is door het kamerprobleem, omdat ik geen vakantieplannen heb en omdat ik opeens toch wel erg om een vrouw verlegen zit. Op straat Peter Staugaard en Lucie Premsela tegen gekomen, hebben me meegenomen naar de *Robber-Symphony*. Was de vierde keer. Blijft de beste film die ik ken. En Lucie is prettig, een beetje eentonig, maar het is toch wel prettig om in de trant van Peter een vrouw te hebben.

Henk Hospers zat op het Leidseplein! Met nog wat van die figuren, nam weinig notitie van me, is niet helemaal goed wijs, vertelde bedwaard, dat hij inderdaad in Utrecht gaat wonen en binnenkort zijn kandidaats denkt te doen. Is kennelijk van plan, om zijn hospita met de beer te laten zitten.

Maandag 2 augustus

Buikloop. Dus niet gezwommen. Ik smelt.

Mijn haar laten knippen.

Biekorff. Tine de Waard begon een praatje maar ik moest weg.

Naar Felix Eigenraam geweest. *Uitvoerig gratis advies ingewonnen*. Theoretisch alles mogelijk. *Drie maanden afwachten*.

Dinsdag 3 augustus

DE HELE MORGEN DIE RADIO – VAN ACHT TOT TWAALF. Dat mens is de hele dag gewoon thuis, aan 't huishouden. Is zeker zwanger. Moe en beroerd en radeloos opgestaan en de stad maar inge-

fietst. Naar de Amstel geweest, dat distr.kantoor, morgen komt die vent, een afspraak maken te moeilijk. Kriterion geweest: geen kamers. Kamerschrift *Parool*: geen kamers. In de stad Huib tegengekomen. Was ik van plan geweest nooit meer aan te kijken. Geanimeerd een half uur gepraat, maar bij het afscheidnemen heb ik stuurs gedaan. Naar het huis van Peter geweest, omdat een huisgenoot daar nog wat wist, maar dat bezoek werd een beetje gek gevonden. Toen om kwart voor zes Mienie tegengekomen en een uur gezellig op een bankje zitten snappen, ze is met Grischa bezig.

Biekorff. Boekenoogen, zat aan schurft te peuteren, weshalve ik een zoutvaatje onder hem wegzette.

Daarna nog even geconstateerd, dat Jan Hemelrijk niet thuis is. En die vijf en twintig gulden?? Toen even thuis geweest, maar DE RADIO STOND TE DENDEREN zodoende weer de straat op gevluucht, alle raamadvertenties zijn uitgeput, wat moet ik nou toch doen, mijn hele goeie leven loopt in de soep door die woningnood, ik moet een lijn trekken maar er is geen lijn. Alles wijst op ondergang.

Woensdag 4 augustus

Boem. Radio aan. De godganse dag.

Die vent van de distributie is er geweest. Ik ben zo suf geweest, om nou weer te zeggen, dat ik wel genoeg dekens had. En hij vroeg ook naar het bed, ik heb gezegd, dat het geleend was.

En toen ben ik er met de dood in het hart maar op uitgegaan voor boodschappen. Bevolkingsregister was Woensdags en Vrijdags gesloten. Bonkaart gehaald. Toen Guus Söteman tegengekomen. Even met hem opgefietst en allerprettigst over literatuur gepraat, niet mee naar binnen gegaan, hij wou werken. Verteld, dat ik hier gek werd van die radio. Hij kon het zich precies indenken. Daarna gerepareerde broek gehaald, gerepareerde wekker gehaald. Toen nog even naar een adres geweest, dat een teleurstelling was. Daarna een raamadvertentie geplaatst bij de Zuiderboekhandel, boekhandel Steenhof, hoek Maasstr.-Rooseveltlaan. Met die oude grauwe bediende, woonachtig Waverstr. 50, vlak achter me, de meest vriendschappelijke betrekkingen aangeknoopt, oude Dome-la Nieuwenhuisiaan, eigenlijk vervelend maar kan ik nog wel eens iets aan hebben. Gaf me al vast een adres.

Biekorff. Aan Tine de Waard gevraagd, of ze een uurtje meeging fietsen, *maar ze kon absoluut niet.*

Op de Witsenkade post gehaald. Was kaart van extra-verstrekking kolen, moet nog oproep volgen, ik vroeg om doorsturen, maar mevrouw Engelbrecht dee rottig op haar bekende maniertje en meneer Engbr. vroeg, of ik nog niet overgeschreven was, waarop ik nee moest zeggen. Een zegen, dat ik bij dat mens weg ben! Het adres, dat die boekhandelaar me gegeven heeft, is niet thuis. Wat te doen? Vandaag heeft de radio *zestien* uur continu aangestaan.

Eindelijk, waar ik een maand tegen op gezien heb, zulke gluipe-rijge rotsmoelen zijn het, aangeklopt, om te vragen, of de radio een beetje zachter kan. Ze deeien niet open, ze lagen al in bed, door de deur heen wat of er was, jawel, gezegd, dat ik dan morgen wel even kwam. De radio was net afgezet.

Donderdag 5 augustus

Radio-wanhoop. Met de dood in het hart op pad gegaan. Het was net te laat voor het bevolkingsregister. Kant van het Olympiaplein uit geweest. Op Tintorettostr. 7^u een *ideale* kamer gezien voor zestig gulden in de maand. Toen aan de Rooseveltlaan begonnen. Rvl. 180 Hoedeman, verdomd aardige mensen, 's middags de zoon, 's avonds de ouders, komt misschien over een paar maanden een bovenkamer vrij met ietwat gedempt licht.

Biekorff. Alle mensen idioot vroeg weg, ik zat er practisch alleen. Tine de Waard voor mij weg laten gaan.

[Smit tegengekomen. Vertelde dat Walter Philipp uit de steun geslingerd was, omdat hij verdiensten van de vrouw, waarmee hij in concubinaat geleefd had, niet opgegeven had. In zo'n geval op twee adressen blijven wonen, anders beginnen ze na verloop van tijd aan te dringen op een huwelijk. Controleerders zijn ze wel!]

's Avonds verder Rooseveltlaan gedaan. O.a. geweest bij Loman, op no. 150^u, redacteur van *Elsevier*. Had er morgen nog even bij daglicht zullen kijken, maar niet doen.

Laat en gedecaptionneerd thuis. Toen even *met burens over die radio gepraat*, eindelijk. Vriendelijk gesprek, ze zouden er een beetje rekening mee houden, maar waren *niet tot feitelijke concessies bereid*. Ze hebben een *draadje gepikt* en hebben *geen regelaar* en geen verlangsnoer. Het zal nu 's morgens althans wel iets minder worden.

Afwachten, of zij nu een regelaar kopen. Anders zelf eentje kopen en aan hun *lenen*.

<Als hij 's avonds thuis kwam, dan wou hij tenslotte wat muziek horen.>

Terloops ook gehoord, dat Engel ook al over een w.c. gedacht heeft, maar hij zit er toch niet precies boven en met kromme buizen wordt het direct iets van driehonderd gulden, dus dat wordt te veel, ook nu hij mee blijkt te willen doen, ik blijf hier trouwens toch niet, hij beweert van hij ook niet, maar dat moet ik nog zien. Hij is steenhouwer, zij werkt op de Bijenkorf, is Maandagsmorgens thuis maar Zaterdags de hele dag weg. Ik kreeg nu wel de indruk, dat Engel (en niet mevr. Beek) gelogen heeft in verband met die radio.

Vrijdag 6 augustus

Het wat die radio-regelaar betreft nu maar eerst eens een week of zo aanzien. Desnoods zelf een kopen en hem lenen.

En om eerst maar even de bijzaken af te handelen. Vanavond op de Biekorf wou ik Tine weer naar huis brengen, maar zij liet het niet doorgaan.

Maar vanmorgen op Sociale Zaken. *De grote klap!!!* De commissie heeft me niet toegelaten voor de kleine zelfstandigen. Afgeketst, omdat ik niet minstens twee of drie jaar met mijn werk in eigen onderhoud kon voorzien. Braber zei, dat het nu weinig zin had, om Donkersloot op de commissie los te laten. Wel moest 'meneer Beek' (blijkbaar afdelingshoofd) het geval nu nog even bezien. En overigens kon je niet door die ambtenaarlijke korst heen en werd Braber ongeduldig. En dat voor Braber.

[Dit is *groszartige dämonie!* Ik niet in kleine zelfstandigen – afgeketst. En k.f.s. verhaalt het op je ouders. Hier maakt het gemietter met de kunstenaarssteun dus kortsluiting met het gemietter met mijn ouders! Demonie van het ergste soort. Onze lieve heer moet ze achter de ellebogen hebben.

Vader geschreven. Hij moet maar zeggen, of ik bedanken zal. Als hij alleen maar niet lult over Mali.

Nu nog met Sjoerd naar Donkersloot??]

In rampzalige stemming naar Hanny Deelman gegaan. Me nog eens in geuren en kleuren laten vertellen, hoe dat met het verhalen op je ouders gaat. Joops vader had iets minder dan de helft te-

rug moeten betalen. Vaders moeten precies hun inkomen opgeven. Mijne heeft nog iets meer. Bij een ander meisje was het precies zo gegaan.

Toen uit wanhoop een uur gaan slapen en na de Biekorff een grote brief aan vader geschreven. Daarmee dus mijn houding inzake de hele van Oorscot-affaire volkomen doorkruist. Kon niet anders. Hem geschreven a) dat ik hem prompt zou terug betalen, wat hij zou moeten betalen, dat ik niet op deze indirecte wijze geld van hem wou aftappen, maar dat het om het verschil ging. b) dat ik aan hem de beslissing overliet, of ik er nu direct voor zou bedanken, ja dan nee. c) hem op het hart gedrukt, dat hij zijn bek moet houden (en moeder niet te vergeten) over Mali en Jaap en als hij dat met zijn eigenwijze kop nou maar doet.

Ook nog even een brief aan Mali geschreven. Ik moest haar nog bedanken. Een uiterst vluchtige toespeling op een bed gemaakt. En nog even gepeild, of ik er eind Augustus zal gaan logeren, heeft ze al eens nee op gezegd, maar Mali is een mens van bevestigingen.

Zaterdag 7 augustus

In rampzalige stemming mijn tijd productief gemaakt met uitpakken. Die kisten moeten terug en ik zou immers geeneens geld hebben om weer te verhuizen. Alleen maar een beetje aan binnenhuis-architectuur gedaan vandaag.

Zondag 8 augustus

's Morgens al vroeg gewekt door belgetrek, hetgeen zich in de loop van de dag herhaalde. En verder is het jongetje van beneden gisteren jarig geweest. Hij heeft een trommeltje gekregen. *Vielleicht trommelt er morgen, auch mich hinein ins Grab*, vandaag was het al een eind in de richting.

De Zondag besteed met het uitpakken van de boekenkisten. 's Middags de ene kast gedaan en 's avonds de andere. Morgen de laatste loodjes.

En om tien uur kwam meneer Baars opzetten voor een kennis-makings-ruzie. Dat ik gisteravond zo gestommeld had. Dit was wel zo. Het was zijn antwoord op mijn verzoek aangaande de radio aan Engel.

<Zijn en Engels houding is de onhandelbare maar Baars is een menselijke man.>

Dat ik weet, dat het draadje gepikt is, hebben ze goed gehoord. Engel schijnt nog geen aanstalten te maken, om zich een radio-regelaar aan te schaffen en schijnt in elk geval ook dwars zitten te overwegen. Maar dit zie ik toch niet al te somber in. Meneer Baars heeft diabetes. Ik heb even iets gezegd van belgetrek en tromgeroffel. Reacties van zijn vrouw, die onder aan de trap stond te luisteren. Baars zelf had het uitzicht op mijn stoel, waarin toevallig een paar boekjes over sexuele aangelegenheden lagen. Hij hield een hele redevoering, de algemene toon van het gesprek was geenszins onhartelijk, hij gaf uitvoerig zijn vizie weer over de tussen hen en de Beken lopende vete, klonk niet eens onaannemelijk, ik heb een neutraliteits-verklaring afgelegd, van het geheel mag een pacificeerende werking verwacht worden. Maar het ergste. *De Engelen schijnen inderdaad weg te gaan*. Engel heeft een zaak gekocht, maar kan de mensen niet goedschiks uit het woonhuis krijgen. En Baars zegt en meent ook wel, dat hij dan van *hiernaast* een werkkamer maakt, met een *electrische naaimachine* en een die overstemmende radio. Dat electrische trek ik nog heel even in twijfel. En misschien verhuizen ze toch nog met het oog op het geld. Maar het lijkt eerder zo te zullen gaan als hij zegt. Dan ben ik weg. Ik heb in afwachting daarvan enig begrip voor mijn positie gevraagd, en die had hij ook wel. Zeker geen kwaai man.

<Biekorff Aad. Over steun verteld. Jan Polak hoorde toe, want het was verder stil.>

Maandag 9 augustus

Vanmorgen door mevrouw Engel getraceerd op een radio-uitzending, een preek en Bach. Het is ontmoedigend.

Beneden me provocatief tromgeroffel van de kleine jongen.

Om twaalf uur bezoek van Sociale Zaken. Kleine zelfstandigen is afgeketst en f.k.s., dat er een onderdeel van blijkt te zijn, ook. Ik moet me nu in laten schrijven bij de arbeidsbeurs voor hele dagen en als dat niets voor me heeft kan ik in aanmerking komen voor maatschappelijke steun, maar de arbeidsbeurs heeft wel wat. Het motief van de commissie is weer: die meneer kan gerust een kantoorbaan aannemen en in de avonduren schrijven. Nu dus vader schrijven.

Vader een brief nagezonden, dat ik zelf al bedankt heb voor de eer van de steun in deze vorm. Wat niet helemaal klopt, want zij

hebben het afgeketst. Maar in elk geval is hiermee die vorige brief vervallen.

Intussen even naar het Bevolkingsregister geweest. Ik ben hier nu helemaal ingeschreven. Maar kamer 74 van de Amstel heeft intussen nog niets van zich laten horen. Nou ja.

En verder ook, ondanks de enorme slag, flink geweest en actief gebleven. Naar de verhuizer geweest. Voigtsmid in de Driekoningenstraat om af te rekenen. Met kistenhuur mee was het dertig gulden. De jonge Voigtsmid is een aardige vent en bleek katholiek te zijn. Ongelofelijk prettig anderhalf uur zitten polemiseren, na afloop was de rekening van dertig tot twintig gulden teruggebracht. De kisten laat hij Maandag halen, daar komt nog vooraf bericht van.

En toen was het tijd voor de Biekorff. Waar momenteel niemand is.

Toen naar van Oorscot geweest. Ik wou Geert vragen, nu maar dadelijk die subsidie bij Reinink aan te vragen. Ook al kan ik me niet legitimeren. *Maar Geert is tegenwoordig de hele week op stap en alleen de weekenden thuis.* Ook van belang in geval van zelfmoord. Ik trof Hil met Fonsje, die zich zaten te vervelen en heb er ongeveer een half uur verdaan.

Toen zelfs nog even bij Sjoerd langs geweest, maar Margiet was net weer thuis en Sjoerd liet zeggen, dat hij moest werken.

Daarna zeer verstandig geworden. De absolute geldnood staat nu voor de deur. Derhalve gedaan, wat gedaan kan worden, en een begin gemaakt met het vertalen op de schrijfmachine van Otto Ludwig. Drie bladzijden per dag zien te doen.

Dinsdag 10 augustus

Na wakker liggen in de vroege morgen nog een paar uur diep slapen.

's Middags het ziekenfonds tot 1 Oct. betaald, maar wat is dat duur – f 30 per jaar!

Daarna naar Reinold Kuipers geweest. Gevraagd om de opdracht voor die Ramuz. Hij moest het zelf nog bekijken en zou het me dan wel toesturen voor een proefhoofdstuk. Was overigens nogal onverschillig, zoals hij zijn kan. Die Bowen moest ik maar teruggeven, want dat deed hij toch niet.

Daarna thuis nog een uurtje zitten tikken. Maar die auto-uitdeukerij is toch wel erg.

Biekorff niemand. Ik geloof waarachtig, dat Jan Polak Joop Franken verliefd op zich gekregen heeft. Met Weekenburg mee teruggefietst.

Naar Jan Hemelrijk geweest. Zat voor een tentamen. Heeft me de vijf en twintig geleend! Als ze nu van Jaap komen, en Jaap zou ze sturen, moet ik ze direct aan hem terug brengen. Was geschikt.

Daarna naar Weekenburg geweest. Er leek namelijk wat in die kamer van hem te zitten, maar het was toch niet zo. Weekenburg bleek waarachtig ook al weer katholiek te zijn. Hier maar weer een hele avond aan besteed. Mijn scherpste pijlen verschoten. Het werd net als gisteren zeer op prijs gesteld.

Morgen eens zien, hoeveel bladzijden ik op een dag kan vertalen.

Woensdag 11 augustus

Zo. Nou heb ik es geprobeerd een dag achter mekaar te werken. Maar het gaat niet. Ik word gek van die uitdeukerij voor auto's achter me. De hele godganse dag slaan ze er met voorhamers op metaal. Ramen sluiten verandert hier niets aan. Deze kamer is compleet onbewoonbaar. Dat had dat wijf horen te zeggen, toen ze verhuurde. En ik heb geen geld om te verhuizen en kan het hier niet bij mekaar verdienen ook.

Biekorff. Alleen Aad. Kon het tientje nog niet geven. Eigenlijk is het ook een onredelijke vraag, want ik heb die gordijnen nog.

Sjoerd. Had weer geen tijd. Kon wel kloppen.

De Engels waren vanavond uit. Door dit buitenkansje toch nog de drie bladzijden volgemaakt. Is tenslotte zes gulden per dag. Zo doorgaan. Is mijn laatste kans. De Engels geven niet de indruk van zich een radio-regelaar aangeschaft te hebben. Ellendige types. Eventueel met Leo regelen om daar heen te vluchten voor uitdeukerij en radio's. Elke dag is er een.

Donderdag 12 augustus

Vanmiddag de hele middag zitten vertalen. Resultaat anderhalve bladzij. Ik kan met pijn anderhalve bladzij op een middag en anderhalve bladzij op een avond doen. Dit zal ook moeten.

Biekorff. Tegenover Jan Polak zitten zwijgen. Ik ben aan een zenuwinstorting toe.

's Avonds naar Sjoerd geweest. Margriet was goddank weg. Een uur zitten praten. Ik zwets altijd zo – de indruk gewekt, dat ik iets met een snolletje gehad had, wat toch bepaald niet zo is. Hij vertelde, dat Fokke Sierksma overspannen is. Verteld, dat dat met de steun niks geworden is. Hij vertelde, dat uit het steunfonds van de Vereniging voor Hermans niet eens meer iets was te krijgen. Daar gaat nu A.H. van der Feen (F. de Sinclair) over. Hij zal met Donkersloot praten over het bedenken van een sinecure. En Nana had kinkhoest.

Mijn licht brandde niet. In een stalling laten maken en zelf de tweede helft van de avond in de Cineac naar het journaal van de Olympische Spelen zitten kijken.

Morgen toch maar weer werken. Uitzichtloos en erger.

[Vanmiddag wandelde Skalka, de praatzieke Jodin uit het vorige huis, over het achterbalcon en keek door mijn raam naar binnen. Schijnt hier pal naast te wonen. Bij die aangebrande Betty. Onze lieve heer is ook werkelijk niet helemaal goed snik. (Afgezien van het feit, dat hij ze achter de ellebogen heeft.)]

Vrijdag 13 augustus

De hele morgen, van acht tot twaalf, mattenklopperconcert. Ietwat geradbraakt opgestaan.

's Middags de hele middag zoet vertaald, resultaat één bladzij.

En de Biekorff was woest en ledig.

Er was een brief op een van de raamadvertenties, maar toen ik ging kijken, was de vorige bewoonster opgezegd wegens het hebben van een vriend.

En toen naar Geert geweest. Hij zal een subsidie van f 500.– bij Reinink aanvragen. Maar ik moest een concept brengen van het boek, dat ik dacht te schrijven. Hij was weer eens volkomen ongenietbaar, kon zijn lachen bijna niet inhouden, wat ik ook zei. Enfin.

Zaterdag 14 augustus

's Middags de krant gelezen. Daar doe ik tegenwoordig veel te lang over. Dat vulgaire rot-*Parool*.

Het dagboek gecensureerd.

Na de Biekorff met Tine opgelopen.

De hele avond hard zitten schrijven aan dat concept. Om een uur of vier naar bed gegaan.

Zondag 15 augustus

En om negen uur al weer gewekt door een preek en kerkmuziek. De hele Zondag heeft de radio staan denderen, de hele Zondag. Opgestaan en er tegenop gewerkt. Dat concept getikt.

Op de Biekorff was Duco terug. Is naar den Haag vertrokken. Ik moet hem die Oscariana nasturen.

Na de Biekorff doorgezwoegd aan dat concept. Om tien uur was het klaar. Is niet veel zaaks geworden. Naar Geert gebracht. Geert had weer mensen waar hij mij niet bij kon laten. Tja.

Maandag 16 augustus

De kisten zijn gehaald en bericht op die vergunningen voor stoffage. 's Middags een bladzij getikt. 's Avonds die Tine meegebracht. Een paar uur kunstreproducties laten kijken en er verhalen bij gehouden. Zij klaagde over verliefdheid op een willekeurige figuur op de Biekorff. Daar over heen gestapt en begonnen te vrijen. Maar er was niets mee te beginnen. Zij heeft enige uren lang onafgebroken 'Toe nauw' gezegd en haar tong uitgestoken. Ze had trouwens puistjes. Toen heb ik haar, zo tussen drie en vier, maar lopend helemaal naar huis gebracht. Ik heb me vreselijk polygaam aangesteld en me zwaar geëncannilleerd, en tenslotte toen mijn niveau eindelijk ook weggezakt was behoorlijk lullig en pesterig gedaan. Ook is het fout geweest, om tegen iets dergelijks over Jan Polak te roddelen.

Dinsdag 17 augustus

Van zes tot elf geslapen, toen kon ik niet meer slapen van angst en van de radio beneden. Opgestaan. Niet eens oververmoeid. Mooi weer. Maar ja, voor mij wordt het geen vakantie meer.

Vanmiddag één bladzij vertaald.

Biekorff. Met niemand gepraat. Meisje Franken meegedeeld, dat ik een week of zes op de pof zal moeten eten. Jan Polak is heel bewust bezig Iet Wieringa er in te pruimen.

Vanavond een uur wezen fietsen in Amsterdam-Noord. Daarna nog één bladzij vertaald. Samen precies twee.

Woensdag 18 augustus

Om een uur of twaalf opgestaan. Mevr. Baars kwam weer eens aan-

zetten met een gegadigde voor die kamer van Polak. Ze had het haar gevraagd en vroeg het toen mij. Ik daarop eerst naar Beek en toen nog eens naar Beek en daartussenin een oneindige tijd bij mevr. Polak op visite gezeten, kennis gemaakt en vernomen, dat het geld voor die kamer er niets op aankomt (alleen de huurverhoging) en verder maar eens wat in het Zionistische busje doen. Proberen, of ik zelf de vergunning krijg, (maar ja, dan gaat mevrouw Baars touwtrekken door middel van de woningvordering) en anders zelf iemand anders er voor zien te vinden.

<Als Engel weggaat, komt hiernaast natuurlijk wel overdag een radio, maar geen elektrische naaimasjien, dat is grootspraak.>

Biekorff. Jan Polak weer met Iet Wieringa. Heeft haar aan een kamer geholpen. En ik heb me door Greetje Mesdag met tien vingers laten leren tikken. Ze vertelde voor de zekerheid, dat ze verloofd was.

's Avonds alleen een nieuw slot aan dat concept voor Geert getikt. Dit brengen. Toen het af was, was het middernacht geweest. Dus niet gewerkt. Je speelt met je leven! En je moet ook nog de rot-zooi opruimen en de kamer aanvegen.

Donderdag 19 augustus

Die heibel met mevrouw Baars gisteren is uitgelopen op een *complete overwinning!* Die negerin, die zij op die kamer wilden hebben, is afgedropen, nadat mevr. Beek met de negerin samen naar mevr. Polak getogen is, en de familie Baars heeft ingebonden, zodat ik nu opeens een claim op die voorkamer heb. Mevr. Baars het blauwe papier laten zien, met de handtekeningen van mevr. Polak en huiseigenaar, ze zal nu niet meer over die voorkamer beginnen. Mevr. Polak hoeft alleen de huurverhoging te hebben en af en toe eens wat in het Zionistische busje. En het meest elegante, ik heb mevr. Baars door mijn houding gedwongen, om toch gewoon te blijven groeten.

Naar Geert geweest, het betere concept gebracht, wel verstandig. Hij had het onderhoud aangevraagd, dat zei hij tenminste. (Van Hattum gaat er weer weg.)

Nog een beetje gewerkt, in de avond zelfs werkelijk opgeschooten, twee en een halve bladzij samen.

Vrijdag 20 augustus

De Baarzen zullen die andere bergkamer ook nog moeten missen. Dit komt er stomtoevallig bij, doordat Heidenrijk gaat verhuizen, ze zullen het nog wel niet weten. Mijn voorkamertje wel echt inrichten.

Vandaag maar één bladzij vertaald, maar die dan ook in een uur precies.

's Avonds naar de bioscoop geweest, bewerking van Oscar Wilde, *An ideal husband*, technicolor, beroerd, van het stuk was weinig heel gelaten.

Zaterdag 21 augustus

Het radiolawijt knauwt me en het financiële nulpunt is weer in zicht. Panische angst, welke een nadelige invloed heeft op het prestatievermogen. Toch maar vertalen, je hebt vanmiddag weer niets gedaan en ook veel te lang gedaan over het lezen van de krant. Afijn, 's Avonds toch weer anderhalve bladzij.

Zondag 22 augustus

Het was vandaag al vroeg een radiohel, preek en verder muziek. Zo moe als ik was opgestaan en maar een eindje vertaald. 's Middags waren ze uit, zodoende nog een uurtje bijgeslapen. En doordat ze 's avonds ook weg waren, de fouten uit het werk van 's morgens gehaald en nog zoveel er bij kunnen doen, dat het samen volle drie bladzij was.

Maandag 23 augustus

Slecht geslapen, te kort en zo, Maandagochtend altijd nog es een preek.

Naar het bureau voor volkshuisvesting geweest en zonder slag of stoot de *woonvergunning voor het voorkamertje in de wacht gesleept!* Naar bevolkingsregister dragen.

Anita ontmoet. Was als altijd een en al hartelijkheid. Wou me in Groet te logeren hebben, maar had geen plaats, puur spontaneïteit dus. Even bij haar moeder binnen geweest en met haar en haar zoon, die leuk wordt, opgelopen, ze gaat nu eerst weer naar Groet terug. De puistjes van Marcel heeft hij 's winters wel maar 's zomers niet. Kijk uit voor besmetting uit de tweede hand.

Hoewel ik gedacht had, vandaag maar eens niet te werken, toch nog twee bladzijden gedaan en daarna een symbolisch begin gemaakt met het uit de weg ruimen van die aantekeningen, want dat kan niet langer wachten.

<Er was een heer voor me geweest, met een bruine hoed en een grijs pak.>

Dinsdag 24 augustus

Beter geslapen. Een paar boodschappen gedaan.

Naar de Münchener Pinakothek geweest. Half bekeken, tot Fra Angelico goed, daarna haastig. Nog minstens twee keer heen. Vervelend, dat het zo duur is, een gulden telkens. Die ene Greco spant de kroon, de kleurtjes van Fra Angelico even prachtig als altijd, en verder viel Dürer het hardst mee, is wel degelijk echt goed. Stephan Lochner een Gothische droom, Lucas van Leyden goed, een lelijke Raphaël, een Botticelli, die ook niet mee viel, maar twee zalige Tiepolo's, Tiepolo is onderschat, en dan dat Bouchertje en dat wijf van Goya. Die Breughel is niets.

Vandaag *echt* niets gedaan. Alleen een nieuw lint in de machine gezet. De aantekeningen moeten eerst uit de weg geruimd, en de kamer opgeruimd en geveegd.

Woensdag 25 augustus

Vandaag lekker uitgeslapen, een paar boodschappen gedaan, en daarna niet op kunnen schieten met mijn werk, één blad drie keer over moeten tikken, dat kan toch, dat het niet wil vlotten, morgen inhalen.

Donderdag 26 augustus

Gisternacht nogal laat naar bed gegaan, doordat ik in *De avonden* heb zitten lezen. Vanmorgen door toevallige omstandigheden zeer slecht geslapen. Het merkwaardige is, dat radio Engel de laatste dagen merkwaardig koest is, maar dat ik overdag hinder heb van radio Baars in de diepte.

Vandaag de hele dag gewerkt. Aanvankelijk wou het even slecht vlotten als gisteren, maar tegen de avond kwam er toch schot in. Door blijven gaan, zodat je genoeg af hebt, als er bericht van Geert komt en dit is negatief.

Vrijdag 27 augustus

Vandaag niet gewerkt – voorbereidingen getroffen voor het figuren in die film morgen. Een beetje kinderlijk gedaan tegen barbier, stomerij en strijkerij en tenslotte op een rare manier de studio opgebeld, hetgeen verzocht werd.

De dag begonnen met het innen van de postwissel van Mali. Daarna de extra-kolenbonnen gehaald, het formulier voor de gewone kolenbonnen hadden ze nog niet, volgende week halen. En het kolenbureau mijn adreswisseling opgeven.

Halverwege de middag in de stad *Iet Brinkgreve* tegengekomen! Een uur met haar zitten praten op een terrasje. Ze zit nog gewoon bij Elly, allebei met hun kind, heeft Max van Praag niet meer gezien, gaat in het w.g. halve dagen als analyste werken en daarmee negentig gulden in de maand verdienen. Het is als bekend zo, dat ik maar heb toe te slaan, en ik heb een vrouw, en aangezien ik dat niet doe, was de conversatie saai. De conversatie was saai. Ik ben saai, omdat ik altijd aan geld denk en zij is saai, omdat ze Iet is en een vrouw. Hoed u voor saai vrouwen. Als Sypko terug mocht komen, gaat ze bij Elly weg, anders blijft ze er. Mannen hadden ze niet. Mieke van der Horst heeft ook nog steeds geen man. Ik werd uitgenodigd, om eens naar de kinderen te komen kijken. Heb ik haar nu gestimuleerd, om een kind te maken, terwijl de verhouding al stuk was?? Ik kreeg niet de indruk.

En verder heeft de familie Engel waarempel officieel aansluiting bij de radiodistributie verkregen! Dat slaat me een wapen uit handen. Er lag een kwitantie in de bus en op de trap werd melding gemaakt van die man, die ze maar steeds niet thuis trof. Ook lijken de Engelen wel werkelijk weg te gaan, en wat er dan komt?

Na de Biekorff een eindje met Greetje Mesdag opgefietst, die naar Kriterion moest, en afscheid genomen met het woord verrek, omdat ik net tegen een bord 'Verboden voor wielrijders' reed. Dit nog even rechtzetten.

Nou, en vanavond verder ook niets gedaan.

Zaterdag 28 augustus

De hele dag gefigureerd voor die verzetsfilm van film-onderneming Visie, studio in de Zuiderkerk, opperhoofd Max de Haas, produktieleiders Evert-Jan Everwijn-Lange en Schoenland, came-

raman Peter Staugaad (en Emile natuurlijk, maar die was er niet bij), verder assistent cameramannen en dat aardige scriptgirl. Ik moest mof zijn, we gingen per auto naar Kortenhoef, buitenopnamen, ik heb er de hele dag in uniform gelopen – er zijn twee shots gemaakt, de tweede heb ik eerst een keer verpest door te lachen, maar de schuld lag bij Max de Haas, die niet gewaarschuwd had, dat het direct opname was. Evert-Jan werd ziek, zodat ik niet weet of ik nog eens moet komen. Schoenlandt heeft me een tientje voorschot uitbetaald. Na afloop met Schoenlandt naar huis gefietst, me het verschil tussen een scenario en een draaiboek laten uitleggen. Tja, en dan dat script-girl. Evert-Jan is rijk en is getrouwd met een Italiaanse vrouw, dus die z'n vrouw is het niet. Ze heet Jerien. Verder weet ik het niet. Haar gezicht was eigenlijk niet goed, leek iets op Brentano of mevr. Marsman, had iets in haar gezicht van een juffrouw uit een manufacturenwinkel, was ook iets te goedlachs, maar was goed, had het normale prettig functionerende gezonde verstand en begrip en de volkomen vanzelfsprekende losheid (met haar hoofddoekje en truitje en lange broek) van de goeie vrouwen. Maar ik geloof, dat ze mij minder goed vond dan ik haar, ik maakte ook een allesbehalve martiale indruk in mijn Duitse uniform en liep te vaak heen en weer naar de w.c. en zo.

<Ze heet Erien Leninga en ze gaat van de winter trouwen met een econoom.>

<William Schoenlandt>

Enfin, eens zien of ik nog eens opgeroepen word. En Mienie eens vragen, hoe het zit met het vertalen van de tekst van films.

Zondag 29 augustus

Zaterdagavond en Zondagmorgen radiolawijt, daarna stil. Met moeite drie bladzij gedaan. En Felix Eigenraam is vertrokken.

Maandag 30 augustus

Gisteren om twee uur naar bed gegaan. Vanmorgen om acht uur uit mijn slaap gerukt door radiogeweld. Daarna tromgeroffel van het grut beneden en daarna andere radio's, want Engel heeft de nodige helpers. Hard vertalen, dan ben ik het eerst aan een uitbraakpoging toe.

Vanmiddag gaan zwemmen. Eerst het hele Amsterdamse Bos

ten Zuiden van de Bosbaan verkend. Je mag bijna nergens zwemmen. Alleen in het ondiepe water van die speelwei en dan nog ergens, maar er was ziekte van Weill, dus naar de Nieuwe Meer getogen, een eindje verder is een goed schiereiland, het is er alleen te drassig om te liggen, en natuurlijk geen schaduw, och och, wat een getob. Ze moesten die Bosbaan vrijgeven. In de Nieuwe Meer me moe gezwommen. Het was koud.

Biekorff. Iet Wieringa zat even hardstikke verliefd als een tijdje geleden Gonnie naar Jan Polak te kijken, ik keek naar haar, dat zag ze en toen ging ze weg. Greetje Mesdag kwam daarna gezellig met mij praten, wijst wel telkens even op haar vrijer, vertelde me van alles over die film-combinatie, zij is er weggegaan, omdat ze er naast stond, Evert-Jan heeft haar weggekeken, heel begrijpelijk. Emile heeft zich deze film laten ontgaan, hij was gevraagd. En Erien Leninga gaat nog voor de winter trouwen met een econoom. Ja, ja. Dat trouwen.

<Ze verdient 275 en blijft na haar huwelijk doorwerken.>

Zo maar eens naar Geert gelopen. Liet zijn zoon zeggen, dat hij andere mensen had! Ik geloof, dat hij me niet meer ontvangt, dat gaat steeds zo. Dat is wel hoopvol, gezien die subsidie, die hij aan gaat vragen, *als het waar is*. Over een week nog maar eens opbellen, en verder flink aan de vertaling werken.

De godganse avond verpest met kijken naar de feestverlichting. En met zwoeligheid, waaraan na de opgedane ervaring geen zin meer te geven is. Leo Hemelrijk ontmoet, me de telex-machines van het A.N.P. laten kijken. Maar niet meer meegegaan een borrel drinken.

Morgen de fiets en de tas halen uit de stalling Frederiksplein.

Dinsdag 31 augustus

Vanmorgen om negen uur al weer tromgeroffel, zou Arthurtje eigenlijk al naar school gaan? En verder vandaag heidens kabaal – nou ja, koninginnedag.

Vandaag zeer warm weer. Vanmiddag vlotte het werk uitstekend, maar na anderhalve bladzij opeens schrijfmachine stuk. Verdomme – morgen direct naar Hespera.

En toen kwam er een afschrijven van de film, maar dat blijkt alleen uitstel te zijn, want 's avonds had Henk Geerlofs een dergelij-

ke kaart ontvangen. De zaak is, dat Evert-Jan ziek is. Dus morgen komt een kaart die ik kan verscheuren.

's Avonds opgetrokken met Henk Geerlofs. Eerst de fiets opgehaald, toen bij hem en daarna bij mij gezeten. Hij is zevenentwintig, heeft inderdaad het gezicht van een manlijke filmster, dat varkensachtige, studeert psychologie, heeft theologie gestudeerd, maar is daar wel behoorlijk op teruggekomen, is hardstikke onbelezen, maar wel geschikt, heeft een meisje buiten Amsterdam, maar is daarnaast op amouretten uit, was al eens een avond met Hilletje uitgeweest.

Woensdag 1 september

Heerlijk uitgeslapen. Daarna naar Hespera geweest. De machine is gerepareerd, voor niets, maar de terugtoets werkte nog niet, opgebeld, daar komt nu morgen iemand voor.

Daarna nog maar een klein eindje gedaan.

Biekorff niets. En daarna de hele godganse avond verpest met in de stad te lopen. Hevige aanval van bronst. Dat moet werkelijk anders, ook al heb ik geen bed en geen geld.

Donderdag 2 september

Vandaag mislukte van alles en nog wat, vandaar ergernis.

De reparateur is naar de schrijfmachine wezen kijken, meteen schoon laten maken. Maar weer eens opbellen, als het weer eens moet gebeuren. Hij tikt overigens nog zwaar, iets met het lint ge-loof ik.

Vanmiddag één bladzij vertaald, vanavond ook één.

Brief van Anita. Uitnodiging om in Groet te komen!

Biekorff. Iet Wieringa ging vóór ik binnen kwam weg. Maar dat met Jan moet tot een crisis leiden. Ik maak hem het charmeren onmogelijk. *Hij heeft Joop Franken.* Gesprek opgevangen tussen Joop en hem – beslist over mij. Hij: 'Zijn toon bevalt me niet.' Zij: 'Ja, hij waarschuwt.' Hij: 'Ja, dat is nu niet erg. Maar als in September de nieuwe mensen komen, en hij gaat dan allerlei dingen rondstrooi-en.' Zij: 'Ja, dan moet je er een eind aan maken.' Hij: Jan Hen -. Nou, als Jan het nog niet weet, kan hij van Joop Fr. horen, hoe ik over hem gepraat heb, tegen haar zelf nooit iets gezegd, maar altijd ten aanhore van haar uitgepakt. En ik krijg nu, dat ik het ook ge-

daan heb, als de Iet Wieringaën niet willen en ik heb niets gezegd. – Ik vermoed, dat het kalf al verdronken is, en dat hij van plan is, mij er af te slingeren, voor zulke dingen neemt hij de tijd. Als hij geen reden heeft, zal hij een voorwendsel zoeken. Als de bom barst, hem in ieder geval uitnodigen voor een uiteenzetting, maar veel zit er dan niet meer in. Nou ja, een schijnaanval en in werkelijkheid concessies – Nu is duidelijk, dat hij een campagne van mij tegen hem niet gebruiken kan. Maar ja –

[Meneer Jan Polak, met zijn geveinsde toontje en zijn afgemeten airen. De spontaniteit is hier volledig zoek. Met zijn hypocrisie en zijn Tartufferie. En de goede trouw is ook afwezig. Met zijn aantrek- en afstoetspelletje, zijn haasje over spelen en zijn genadeloze gecharmeer. En hij heeft de macht in handen, hij is van dat ding de directeur, hij en niet ik. Met zijn loerende ogen. *Rotvent.*]

Vrijdag 3 september

's Morgens kwam Henk Geerlofs op bezoek. Had een adres van een kamer van een musicus, die er af moest en wou ruilen, Albr. Dürerstr., morgen heen. – Tegen Henk Geerlofs weer zo volledig mogelijk over Jan Polak gepraat. Ik leer het nooit.

Vervolgens naar de studio geweest. Ik trof het keurig, Evert-Jan was met Max de Haas aan het pingpongen. Evert-Jan had me niet meer nodig, maar nu toch nog een rolletje als mof gekregen, van vijf shots.

Maandag 13 Sept. 8 uur, buitenopnamen.

Aan Max de Haas gevraagd, of er geen klusjes voor mij als scribent afvielen, geen erg geslaagde vraag, en Erien Elinga is journaliste en doet dat al. Max de Haas had het nog weer even over dat lachen en dat verpeste shot. Mijn treedop was niet erg bevredigend.

Rudie Mossel ontmoet. Verwacht in December een baby. Wordt *volgende week* al leraar aan het Kennemer lyceum en gaat als hij een huis kan krijgen uit Amsterdam weg. Die kamer van hem is toch te duur, f 45.– meen ik. *La nausée* kan hij niet kwijt: niet aan Contact, Stols, B.B., Meulh., van Oorschot. Jammer dat hij weggaat, weer een aanknopingspunt minder.

Hanny Deelman ontmoet. De baby is een paar maanden te vroeg geboren, een couveuse-kindje, dat 30% weegt van wat het wegen moet. Ze krijgt het niet te zien en ze heeft geen melk. Die hormonen waren uitgewerkt.

Fiets naar de Utrechtse dwarsstr. gebracht, kettingkast naar Achtergr. gebracht, die brengt Fenger morgen naar Utr.dwarsstr., tussen twee en zes fiets halen.

En toen had ik geen fiets en de tramloop was hopeloos gestremd door allerlei optochten.

Die Groningse Ina ontmoet, getrouwd met Ton Lutz.

En toen Selma ontmoet en een heel eind mee opgelopen en zij maar praten over haar gigolo.

En omdat de trams toen nog niet liepen, maar vroeg naar de Biekorff gegaan. O ja, ook nog brandstoffenformulier gehaald, na eerst door een optocht opgehouden te zijn.

Biekorff. Een half uur allergezelligst met Joop Franken zitten praten, voornamelijk over de film, zij apprecieerde deze spraakzaamheid kennelijk. Is op de Christelijke school voor maatschappelijk werk. Daarna druk zitten praten met Henk Geerlofs, en om zeven uur vertrokken, na niet meer dan één enkel ogenblik van ijsigheid tussen J.P. en mij.

En vanavond te moe om nog naar de Albr. Dürerstr. te gaan. Morgen heen.

Vanavond slechts één bladzij gedaan.

Zaterdag 4 september

Vanmiddag de fiets gehaald van de fietsemaker in de Utr.dwarsstr. Maar het is net als de schrijfmachine, het is nog niet helemaal je dat.

Daarna naar Jan Hemelrijk geweest. Het was een groot succes. De vijf en twintig is *in aantocht*, plus nog vijf en twintig van Dick. Hier uit volgt, dat ik op die vijf en twintig van Jaap volgende maand ook nog kan rekenen. Van deze maand kan ik het Zondag over een week halen. Jan lag met griep in bed. Een paar uur lang gezellig zitten praten, voornamelijk over zijn ouders, ik heb het over dat animermädelachtige van Jaap gehad, en me over Jaap en Dit wel wat erg kritisch uitgelaten, toen ik bv. zei, dat dat van Jaap geen intellect was, nam hij dat niet. Even gezegd, maar te onzeker, dat ik er in zijn geval een kind bij zou maken bij Hetty. *En hij vertelde, dat het tussen Jaap en mijn vader is gegaan van van hard hout zaagt men planken*, in verband met die démarches van mijn piepa. Als ik alleen die griep maar niet ook krijg.

Toen alleen nog een paar boodschappen gedaan en daarna Biekorff. Tja, dat met Jan Polak, hij heeft kennelijk mijn verdwijning van de Biekorff gezworen. Als het zover is een uiteenzetting forceren, hem attaqueren op dat geveinsde toontje en die afgemeten airen, maar hem een garantie geven, dat ik geen campagne tegen hem zal voeren. En dan maar hopen...

's Avonds de krant gelezen en daarna anderhalve bladzij gedaan, het zit hem in de lintaandrijving geloof ik, eerst ging hij veel te zwaar en toen toch lekker.

Zondag 5 september

Vanmorgen afschuwelijk aanhoudende radiomuziek, hard en wel degelijk van de Engels.

's Middags anderhalve bladzij gedaan.

Toen van Oorschot gebeld. Had van de aanvraag nog niets gehoord – deed heel geschikt. Deelde me het adres mee van de kamer van Joep Barneveld, die vrij komt.

Paula. Van half zes tot half zeven op visite gehad. Wat is het toch ook een hopeloos kind.

Biekorff. Niets. Geen overmatige spanning met Jan.

's Avonds. Tevergeefs geprobeerd, Anita te pakken te krijgen. Naar Paula en Bruno geweest, die vertaling van Alain-Fournier gehaald, Bruno ging naar de bioscoop, ze leven van het beetje geld, dat Bruno met zijn ijzerwaren verdient, bovendien is het geen blijvende verhouding. Ik heb inderdaad vrij rottig gedaan van dat ze dat boek waarschijnlijk niet terug zouden zien, dit dient wel even rechtgezet, maar het is ook zo'n rotkind.

Daarna me geschoren en naar die kamer van Joep Barneveld geweest, hij was er zelf niet, maar de hospita heeft hem laten zien, het was niets, fabriek naast. De rest van de avond verslenterd in de verlichte stad, iets meligers is er niet.

Niet meer vertaald na die anderhalve bladzij. De machine is trouwens nog niet goed. Twintig blz. (10%) van Alain-Fournier gelezen.

Maandag 6 september

Vandaag om 8 uur wakkergefolterd door de radio. Om 10 uur toch nog weer ingeslapen. Dus werd ik om 11 uur gewekt door mijn

vader in persoon, die aan kwam zeggen, dat ik om 12 uur ergens moest zijn.

<kwamen doodleuk aanzetten.>

Anita opgebeld. Ik moest morgen om half drie in de Vondelstr. zijn. Ik zei iets van Zaterdag. Zij: ja, dan moet je ook langzamerhand wel weer weg zijn!

Toen naar het R.A.I.-gebouw, waar mijn beide ouders met Chris en Rie van der Griend waren. Maar tussen hartelijk en onhartelijk in geweest. Met ze in de kroningsdrukte gelopen, niets kunnen zien natuurlijk, daarna mars naar het Amstelstation, waar de trein genomen is. Moeder heeft me even apart genomen en het even over de affaire van Oorschot gehad.

<moeder had het over: dat 'wij' dit gedaan hebben>

Ze hebben nog niet door, dat ze hun boekje te buiten gegaan zijn en dat het niet weer moet! Ze vonden het niet mooi van van Oorschot, om het mij verteld te hebben en niet mooi van mij om het aan de familie verteld te hebben. Hank (en Lidi) hadden hun gelijk gegeven! Dus dit kan zich altijd weer herhalen. Verder vernomen, dat opa eens aan een gemeenteraad heeft geschreven, dat ze op een sollicitatie van Jaap niet in moesten gaan, omdat hij rood was, en dat Jaap hem desalniettemin in ere gehouden had. En voorts vernomen, dat Lidi lid is van de vrouwenclub van de partij van de arbeid en dat Hank *De Waarheid* niet meer leest. En ten slotte een tientje gekregen, dit kwam zeer gelegen.

<Dus mijn vader kan heel best weer eens zo iets uithalen. Niets tegen te doen. Dus nog rechter zetten!>

Toen Bruno Ast ontmoet, gevraagd of die Alain Fournier voor overname vatbaar was, maar hij wou eerst eens proberen, of hij nog een exemplaar kon bestellen. Behoorlijk gesprek, maar de indruk van lomphed op Paula gisteren niet weg kunnen nemen. Hij vertelde, dat David de Jong *Le rouge et le noir* meer uit het Duits dan uit het Frans vertaald heeft.

<Tussen vijf en zes nog geprobeerd, een uur te slapen, maar ach, radiomuziek.>

Biekorff. Niets. Jan zag, dat ik aanvankelijk mijn stoel bij Joop geschoven had, maar toch geen oengevecht, alleen negeeren.

Vanavond niets gedaan. Alleen Mali even geschreven, of het op 1 October verzet kan worden.

Nog een klein stukkie Alain Fournier gelezen. Aan het vertalen blijven! Maar tussendoor kon ik dit wel eens echt uitlezen, het is zo klein.

<Rie v.d. Griend zit op het stadhuis voor sociale zaken.>

Dinsdag 7 september–zaterdag 11 september

Vandaag volgens de plannen vertrokken voor de logeerderij in Groet.

Eerst naar de Vondelstraat. Maar door de verkeersopstoppingen in de binnenstad was ik net te laat en Anita al weg. Dus naar het Centraal Station, waar Anita op haar eentje op de trein zat te wachten, die er nog lang niet was. Hier vernam ik, dat Marcel tot Zaterdag helemaal weg was, op reis voor de zaak, en ik dus met Anita alleen.

In Groet sliep ik bij Roel de Roover, in een klein huisje verderop. Er is met Anita *niets* gebeurd. Maar eerst een paar zakelijke dingen. Ik vernam, dat *Ursel* Sinzheimer *verloofd* is, en wel met een jongen van de volkshogeschool in Bergen, Libbe Postma geheten. Ik vernam voorts, dat na onze bekeerling Henk Zwerus nu ook *Hans Engelman* een vrouw heeft, en driekwart van de tijd op de Ockeghemstr. zit en nog maar één kwart van de tijd op zijn atelier op het Fred.plein. Ik ben dus ook van dit milieu de *aller*laatste, die niet getrouwd is. Misschien ben ik toch heel gewoon mijn leven aan het verknoeien. Je schijnt er onderdoor te moeten.

In Groet trof ik drie jonge gezinnen aan, te weten dat van Anita, dat van Noekie Raedecker en Mies Wenckebach en dat van Chris van Geel en Laura Meursing. Met Noekie Raedecker en Mies Wenckebach betrekkingen van de meest uitstekende aard aanknoopt, maar die Noekie is een slome en bijkans achterlijke jongen, al is hij dan een zoon van de oude John, van wie hij alleen het Amsterdamse accent heeft. Op zijn atelier geweest, presteert niets, een paar beesten. Mies Wenckebach daarentegen is een vrouwtje, dat volkomen op peil is en dit weet.

Verder Chris van Geel, getrouwd met Laura Meursing, dat kind is goed, er is een baby. Zij wordt natuurlijk het slachtoffer, maar de schuld ligt dit keer bij haar ouders, die het huwelijk geforceerd hebben, niet bij hem. Ik heb hem nooit willen kennen, maar hij deed de eerste stappen van toenadering, en zo zijn, nadat ik de eerste

dag met Anita naar zee geweest was, de tweede en derde dag Chris van Geel en ik broederlijk wezen zwemmen en ik heb ook nog een halve nacht op zijn kamer gezeten. Ik heb hem de nodige venijnigheden toegevoegd, maar hij at uit mijn hand. Alles is bij hem show, hij heeft geen eigen oordeel, het is één van mijn meest typische gevallen van *domheid* (zoiets als Evenhuis), verder is hij inderdaad net wat Emile zegt een slingerplant, alleen de merkwaardige bisexuele spanning valt te loven. Dus twee dagen met hem opgetrokken.

Overigens waren niet de hoofdzaak Miesje Wenckebach of Chris van Geel, maar de duinen en de zee. Goddelijk weer getroffen voor September, drie dagen achtereen in zee kunnen zwemmen, de eerste dag was de zee onstuimig, de tweede en derde was ze een meer gelijk. Alleen de dag van mijn vertrek, Zaterdag, regende het.

Maar nu Anita. Ze was níet te bewegen tot gezamenlijke wandelingen, dat was al gauw vastgesteld. Krampachtig monogaam. Haar huwelijk is een compromis-huwelijk, iedereen spreekt dit uit, maar zij klampt zich vast aan de monogamie en zwijgt in zeven talen over haar diepste gevoelens. Ze heeft me niet recht aangekeken, in tegenstelling tot het ogenspel van vroeger. De eerste en de tweede avond ben ik na tafel blijven hangen en maar gepraat, gepraat, tot het bedtijd was. De derde avond was ze weg naar Amsterdam en Zaterdag heb ik nog maar net even Marcel en haar gezien. In die twee avonden was de stemming slecht, zij was kibbelig en protesteerderig, kortom ik kon in mijn uitingen mijzelf niet zijn, ook gaf ze me het gevoel, dat ik me encannailleerde, echt zoals het allemaal is, wanneer een stille intersexuele spanning verboden is, Anita, Anita zelf was een halve Sonja van Krimpen. Tegen het eind werd het merkbaar beter.

Intussen heb ik nog heel wat gezegd, wat ik haar nog altijd had willen zeggen, maar het scheen allemaal opeens nietszeggend voor haar te zijn. Ik heb geprobeerd, haar Friso-wond te verklaren uit de asociale inslag van Friso, maar zij zei, dat zij hem wel een beetje anders en beter kende dan ik. Ik heb eens gezegd, dat Marcel de man is, die boven zijn macht gegrepen heeft, want ik kon toch alles zeggen, zonder dat ze zich er veel van aantrok. Zij informeerde wel, welke mannen dan haar type waren, maar toen ik Aad noemde, vond ze dat alleen een vent, om eens gezellig mee naar de Zeedijk te gaan, en die andere knaap was ook niets, en toen kon ik opeens

geen namen meer produceren. Verder werd ze echt kwaad, toen ik in het algemeen op het kunstschildersmilieutje afgaf, en nog kwader, toen ik iets zei van haar broer Bob, en ze nam al evenmin, dat ik iets zei van haar onbelezenheid. Ze bleek trouwens opeens wel belezen te zijn, maar waarom praat ze dan altijd over feestneuzen en nooit over die boeken. Kortom, ze was kribbig.

[Anita van Krimpen, ontmoet in Leiden 1942]

Dit was natuurlijk te doorbreken geweest helemaal in de diepte, maar ik heb het juist over mijn polygame inslag gehad, en dat was niet van toepassing. Ook heb ik nog mijn geschiedenis met de gezusters W. verteld (zoals ik die aan Bert de Wael en aan Marijke Zwartendijk en aan iedereen verteld heb), maar zij hoorde hem aan en vertoonde verder geen neiging tot constructieve opmerkingen. Alles samen leidde deze op zichzelf al te klassieke situatie van Anita en mij alleen in dat weekendhuisje en Marcel ver weg tot een niet bepaald geslaagde stemming, maar het geheel was toch nog redelijk, en wie dacht er trouwens aan het een of ander, god, als dit niet eens kon, zo stond zij er tegenover.

De enige nieuwe gezichtspunten kwamen van Miesje Wenckebach. Die merkte op, dat Vincent haar een dom kind leek, heel juist. Die vertelde verder, dat de vader van Anita met zoveel woorden gezegd had, dat Marcel eigenlijk geen man voor Anita was, maar dat ze er nu van moesten maken wat er van te maken was, vandaar dat hij de hele Marcel opnieuw op wil bouwen, hem tot zijn opvolger gebombardeerd heeft, nu die sjieke woning in de van Eeghenstr. losgepeuterd heeft, en op die basis het zaakje wil consolideren. Ach ja, die ouders altijd, het zijn me politici (vgl. de arme Laura).

Verder vernam ik van Mies W., dat Marcel verkikkerd op haar geraakt was, waarover Anita hem onderhouden had. Een lichtpunt, Marcel klit dus niet helemaal aan Anita. En verder was Anita niet weg te slaan bij Teetje Lauwers, als die er was, en dat was wat je noemt een getapte vent. En tegen het eind verscheen deze getapte Teetje even ten tonele en ik kon me vergewissen van Anita's verheerlijkte blikken en van haar slechte smaak. En het is toch ook zo, dat Anita met haar belangstelling voor feestneuzen en aanverwante artikelen voor iemand als mij onaanvaardbaar is, want deze Teetje appelleerde precies op haar meest ongunstige kant.

Overigens is het zeer moeilijk om tegenover een Anita in de situatie, waarin ze zich bevindt, positie te kiezen, dat is wel gebleken. Het schijnt, dat je inderdaad alleen maar met vrouwen kunt trouwen of ze links laten liggen, daar tussenin zijn ze toch niet te harden.

Vermeld dient nog te worden, dat Marcel en zij mijn logies betaald hebben, omdat ik hun gast was, de laatste avond, waarop zij naar Amsterdam was, heb ik trouwens in haar huisje geslapen, en dat ze de laatste dag haar beurs verloor, maar die kwam weer terecht, zodat op dit blijk van gastvrijheid niet teruggekomen hoefde te worden. En verder nam ze die beide nachten erg luidruchtig afscheid, zodat ik haar moest vragen, niet alleen om haar naam maar ook om de mijne te denken, een mopje, dat ze helaas niet begreep.

Maar het zwemmen in de zee was een verkwikking. Dat *moet* ieder jaar.

Zaterdag 11 september

Zaterdagavond weer thuis gekomen. De avond gebruikt, om direct nog even naar Jan Hemelrijk te gaan. Daar de maandelijkse *f* 25.– getoucheerd plus *f* 25.– uit Wassenaar. Op die eerste *f* 25.– kan ik dus toch rekenen.

Gepraat over het Anti Clericaal Comité. Van hem vernomen, dat van Dantzig onbruikbaar is, omdat hij als prof in de schaduw staat van een bekwamere collega, die katholiek is. Verder gepraat over de Gaulle en over het aanvragen van een onderhoud met Jef Last.

Zondag 12 september

Deze Zondag was het een *radiobel*, van tien tot vier keihard continu radiolawaai en laat in de avond nog weer, deze uitbarsting van radiokabaal verpestte in één dag wat ik in een kleine week vakantie aan zee aan rust gewonnen had. Niet lang genoeg kunnen slapen. Alleen de bel gemaakt, die ze weer kapotgetrokken hadden. Er was een heer voor me geweest in een auto, met een bril en met papieren (is Geert *niet* geweest).

Maandag 13 september

Acht uur 's morgens was ik present bij de studio. Afgelast wegens slecht weer. De titel gezegd: 'Zij en wij', kan ik een kruik jenever mee winnen.

Dwars door de radio heen uitgeslapen.
 Naar de Japanse prentkunst geweest. Vermoeiend.
 Biekorff. Met die medicus zitten praten, Oeds Brouwer.
 De hele avond bij Jan Hemelrijk zitten praten over de Gaulle en
 naar Jef Last gaan.

Dinsdag 14 september

Filmerij andermaal afgelast wegens het weer. Na vroegtijdig opgebeld te hebben, uitgemeft.

De middag verdaan met boodschappen. Kamerscherm komt veel te duur. Zwabber.

Biekorff. JP en ik hebben tegen elkaar gepraat. En een paar prettige woorden gewisseld met Iet W.

's Avonds naar Geert geweest. Gaat Donderdag over een week naar de departement over die subsidie praten! Rutten is veel geschikter als Gielen.

's Nachts Alain Fournier gelezen – 30 blz.!

Woensdag 15 september

Na de leesstuij van vannacht weer uitgeslapen.

's Middags maar een paar dingen gedaan. Broek naar kleermaker en wasch naar Erni, van Woustr., dat wachtte al een paar maanden. Ze zijn er ook bevoegd voor overhemden.

Biekorff. Niets. Iet W. ging tegenover J.P. zitten.

's Avonds naar Jan H. geweest, maar J.F. was niet thuis, halve avond verpest, maar hier speelde toch maar de radio.

Donderdag 16 september

's Middags nog even naar de Japanse prentkunst geweest.

Tussen vijf en zes roetjes gekocht voor de klerenkast, waren duur, en 's avonds gemonteerd.

Daarna Alain Fournier gedaan, weer 30 blz., prijzenswaardig, maar daarna een poos gelopen, stom.

Vrijdag 17 september

Te laat naar bed gegaan dus en al vroeg begon voor de afwisseling een hevig getimmer. Zeer slecht geslapen bijaldien.

Distr.kantoor. Kolenbonnen gehaald.

Hans een uitvoerige brief geschreven in antwoord op zijn beide aandringbrieven over het anti-clericaal comité.

Biekorff. J.P. was in een vredige stemming.

's Avonds maar weer een stuk Alain Fournier gelezen.

Zaterdag 18 september

Uitgeslapen.

Kleermaker, broek gehaald en jasje gebracht. Ik schijn tegenwoordig tot niet meer dan één klusje per dag te komen.

Biekorff. Niemand – geen aanspraak. Maar dat wel leuke kind was er.

Naar Emile geweest. Die ansicht was gewoon een spontaan gebaar van Edie geweest. Ik dee er vervelend over. En ik moet ook in het algemeen niet zo op Edie afgeven, vertelt hij over. Die kiek van dat lippenstift zou hij me sturen, over Volpar weifelde ook hij waarachtig even, maar ik ben hem ook al een tientje schuldig. Wat de film-mensen betreft. Tussen Erien Elinga en haar econoom is het dik aan en het is een aardige vent – best. Evert-Jan was een rijk leeghoofd en had al dertien ambachten gehad, William Schoenlandt was een autoprol, op Max de Haas gaf hij overigens ook af. En kiektoestelletjes kosten een paar tientjes. De rest van de avond verpest.

Zondag 19 september

's Morgens min of meer door de radio heen gepit, hetgeen in de grond natuurlijk schadelijk is voor het hersenvlies.

's Middags die aphorismen van Oscar Wilde afgewerkt en Duco dat boekje teruggestuurd.

Op de Biekorff was dat wel leuke kind weer, nu met dat menneke, ze is er ook wel eens met een echte man geweest. Ze is altijd vroeg en J.P. is altijd laat, van profiteren.

's Avonds een eindje Alain Fournier gelezen.

Maandag 20 september

Weer een kwartaal van het ziekenfonds betaald. Nou kan ik tenminste blindedarmonsteking krijgen. Door getob met het fietsslotje was ik te laat aan het postkantoor, het slotje laten smeren en daarna museum.

Ansichten van van Gogh gekocht, slechte reproducties, en daarna in een heel verkeerde stemming op de van Gogh-tentoonstelling rondgelopen. Nog een keer naar toe en dan heb ik het ook wel gezien.

Smids afgefietst, bij de smederij in de Noorderstr. kan ik morgen dat roetje voor boven de was-tafel halen.

Geert bezocht, even voor etenstijd. Hij gaat Donderdag en Vrijdag om 8 uur weg en komt 's avonds terug, dus dat komt niet erg goed uit. Even gezegd, dat ik dat sexuologische boek wel wil vertalen, 800 blz., hij vroeg, hoe lang doe je er over, 3 mnd.?, en toen ik er even over doorpraatte opeens patsch de deur dicht, toch wel ergerlijk. Hij gaat in den Haag naar Rudie van Lier toe, dat zal toch niet één van de adviseurs van het departement zijn, want daar ben ik vroeger zelf al eens geweest.

Biekorff. Geen J.P. Allemaal nieuw jong grut, niets bij. En ik had geen aanspraak, want met die Henk Geerlof gaat niet en hij liep trouwens ook weg.

's Avonds nog steeds die vervelende stemming. De vorige dagen zat ik eigenlijk nogal om een vrouw verlegen – ik, die niet eens geld heb voor een bed – maar vandaag was het wat anders, normale sikkeneurigheid. De avond besteed aan het bijwerken van het door de logeerderij in Groet achtergeraakte dagboek. Verder maar niets gedaan. Ik heb het 's nachts koud.

(Een retourtje naar den Haag kost ook weer drie of vier gulden. Doen of niet doen?)

Dinsdag 21 september

Vanmorgen weer dat getimmer, met obligate radio, waarsch. van Baars. De radio van Engel hoor ik betrekkelijk weinig, alleen Zondagmorgen en -middag en Maandagmorgen kan ik er op rekenen, en dan is het ook raak.

Dit keer was ik op tijd op het postkantoor. Dat is de Octoberchèque van Mali al, die ik daar geïnd heb. Vervolgens geconstateerd, dat de kruideniers en melkwinkels dicht waren, ik zat zonder boter. Daarna het jasje bij de kleermaker gehaald. Daarna of daarvoor naar de *kolenboer* geweest. Mijn bonnen voor twaalf mud ingeleverd bij Kolenberg, Kuipersstr. De toewijzingen voor die zes mud waren strikt genomen *verlopen*, dat zal wel gezanik geven. De drie-

tjes kosten f 4.80 het mud. Hij komt Vrijdagmiddag. En toen was ik te laat voor dat roetje en die gordijnen.

En dus vroeg op de Biekorff, maar het leuke kind en Jan waren nog vroeger. Het wel leuke kind zat alleen aan een tafeltje en keek volkomen naar me. Ik dorst niet zo maar bij haar aan dat tafeltje te gaan zitten en ging met mijn rug naar haar toe tegenover J.P. zitten, die met Mary zat te praten en het uitzicht op haar had. Waarop ze prompt opstond en vertrok, ze was blijkbaar klaar. Ze komt natuurlijk na haar werk en wil lange avonden hebben. Ik ging aan het lege tafeltje zitten. Toen ik opkeek, was J.P. ook vertrokken!

's Avonds niet veel gedaan. Gisteren al onrust in verband met de vraag, of dat uitstapje naar den Haag er wel of niet af kan. Vandaag is ten gevolge van die verrassing van twintig gulden voor de kolen de financiële paniek volkomen. De enig juiste conclusie getrokken, en terstond weer aan het vertalen geslagen. De schrijfmachine doet het goddank lekker. *Straight on* dertig bladzij vertalen, dan kan ik naar de AP. om nieuw voorschot. De drie nachten, benodigd om *Le Grand Meaulness* uit te lezen, er daar tussendoor afnemen.

Morgen cons.crediet, boodschappen en Vincent. Donderdag den Haag, Vrijdag kolenboer.

Woensdag 22 september

Vandaag te kort geslapen en daardoor te moe in mijn hoofd om naar Vincent te gaan. Nu is het programma in de war.

Om twaalf uur de consumentencredietbonnen tegen nieuwen ingewisseld. Vijftien gulden, daar kan net het overhemd vanaf, dat voorondersteld is voor de dansles. Toen naar Erasmus geweest, maar die antiquarische *Morceaux choisis* van Proust was weg en de nieuwe te duur. Vervolgens naar huis geweest om te eten. Daarna naar die antiquair, voor zes gulden een zootje oude gordijnen gekocht. Naar de smid, die het wastafelroetje niet direct goed gemaakt had. En daarna naar de ondergoedreparatie, de eerste portie gehaald, vijf gulden, Zaterdag nog een portie halen, weer vijf gulden.

Biekorff! Dat wel leuke kind zat op haar eentje aan het tafeltje, waar gisteren J.P. en ik zaten. Ik heb geen notitie van haar genomen (schroom) en ben aan het middentafeltje gaan zitten, waar J.P. tegenover me kwam zitten. J.P. heeft haar ook in de gaten, maar ik

ben hem een slag voor, even doorbijten nu, dan ben ik er het eerst bij, net als bij Hiletje en Mienie. Ze vertrekt altijd direct nadat ik binnen ben. Toetasten.

«Niet vergeten, dat J.P. en ik vreedzaam met elkaar gepraat hebben, zo moet het, maar intussen – dat wordt touwtrekken.»

's Avonds naar Hanny geweest. Met Walter IJzerdraat geschaakt en de hele avond blijven hangen. Hanny ziet er vreselijk beroerd uit, nu ze dat couveuse-kind heeft. De gordijnen bij Hanny gebracht om te naaien en een rijksdaalder vooruit betaald. Vrijdag halen, Zaterdag is ze uit.

Thuisgekomen alleen om het gebaar nog even een halve bladzij vertaald, de machine ging nu weer zwaarder.

Donderdag 23 september

Vanmorgen om half tien begon zo maar de radio van Engel te spelen en speelde om half twee nog. Ik werd er wakker van, maar ben er toen doorheen geslapen, zo kun je evenwel nergens peil op trekken. De schoorsteenveger had om elf uur zullen komen, laat in de middag is hij geweest, ik had mijn kamerdeur opengelaten.

Van half vier tot vijf nog weer eens op de van Gogh-tentoonstelling geweest. Ik ben altijd zo laat, heb ze weer bij kunstlicht moeten bekijken. Die collectie V.W. van Gogh hangt normaliter in het stedelijk museum.

Biekorff. Vrij vroeg. Heb aan het wel leuke kind gevraagd: 'Kan ik die crapaud even pakken.' Zij: 'Ja, neem maar.' Ben er mee aan het andere tafeltje gaan zitten. *Weiter nichts*. Zij is altijd al te vroeg weer weg. Ze is natuurlijk niet *zum heiraten*, maar ik wil er voor J.P. connectie aan hebben.

Daarna de fietsemaker maar weer aan die ouwerot vt laten knoeien. Ik heb te weinig slaap gehad om te kunnen werken en het is ook zo koud – maar denk toch aan dat geld, dat geld.

Geert gebeld. Vertrekt morgen om acht uur en is om twee uur terug. Komt schitterend uit. Eén bladzij vertaald.

Vrijdag 24 september

Om zeven uur opgestaan. Met de auto van Geert mee naar den Haag geweest. Ik in het Mauritshuis die Vermeer uit Engeland bewonderd. Geert vroeg waar het Mauritshuis was. Doodop van de

slaap. Geert intussen op het departement over die subsidie wezen praten. Reinink wou wel, ging een maand weg, het verzoek moest gericht worden tot de ambtenaar Michaël, er moest precies opgegeven worden voor welke speciale studie, dan kon er eventueel *f* 500 direct en nog eens *f* 500 bij inlevering van het getikte ms. verstrekt worden. Ik kan geen speciale studie opgeven.

Ik lag om van de slaap, maar heb nog op de kolenman zitten wachten, vergeefs natuurlijk.

Biekorff. Iets met J.P. en iets met Tine.

's Avonds naar Hanny geweest, die de gordijnen evenwel nog niet klaar had.

Zaterdag 25 september

's Morgens naar de kolenman geweest. De toewijzingen waren toch nog geldig. Het niet komen een misverstand. Kwam bericht. Bonkaart gehaald. Van Woustr. nog niet klaar met het ondergoed. Nog even geslapen en omdat de radio losbarstte een eindje getikt.

Op de Bk. niets bizonders. Bij Lido geweest en van Aad vast *f* 5 gehad. Volgende week de gordijnen brengen.

Zondag 26 september

De radio speelde eenvoudig barbaars, van tien tot vier aan één stuk. Kranten gelezen – Een klein eindje vertaald. Bk. niets. 's Avonds waren ze uit, alleen onder het uitkleien zetten ze hem altijd nog even aan. Alles bij elkaar 2½ blz. vertaald, maar de schrijfmachine gaat abnormaal zwaar.

Maandag 27 september

Podium gelezen, naar de barbier geweest en Mels de Jong gesproken, een eind met hem opgelopen, allerprettigst.

Bk. De meisjes, Iet Wieringa en Mary van den Berg keken mekaar aan op een gegeven moment. Dat kind zat er. Zowel Jaap Hijmans als Bert de Wael waren terug. Met Jaap naar een kamer wezen kijken, bleek te zijn bij van Oosterom, met wie ik vroeger al eens een incident gehad heb. Was weer mooi.

Naar de Hamlet-film geweest. Moeilijk te volgen, nog eens heen.

Weer even gezanik over die voorkamer en over de last, die Baars 's avonds van mijn schrijfmachine zou hebben.

Dinsdag 28 september

Om zeven uur kwam de vullisman de ouwe rommel weghalen, hij is niet terug geweest om de kistjes. De heer Baars met zijn fijne zenuwen last van zijn stem en zijn voetstappen, produceerde protest-lawaai.

Daarna heerlijk uitgeslapen en diep gedroomd.

's Middags voelde ik me prettig. Niets gedaan.

Om vier uur kwamen de kolen.

Om half zes nog even naar de ondergoedreparatie geweest, was nog niet klaar. Na de Biekorff gepraat en opgefietst met Mary van den Bergh, die ijselijk vrijzinnig-protestant is.

Hanny had de gordijnen klaar. Haar nog een tweede riks gegeven, en hiermee beschouwt ze ook de spons gehaald over die oude schuld van vijf piek. Twee meegenomen, de andere twee zou ze nog wassen, weekend halen.

Alom bonte Dinsdagavondtreinen. Nou toch eens actief worden.

De Baarzen reageren op nachtelijk machinegetik met belgetrek. De ene rel na de andere! Wreken zich met voor Beek bestemd gestamp.

Woensdag 29 september

Radiogeweld onder me, van Baars. A propos, Baars heeft een knecht, dus als Engel er uit gaat, zal hij wel hiernaast gaan werken.

Om tien uur in de rij gestaan voor Bassermann, behoorlijke plaats gekregen.

De bel was weer gemold. Geremonteerd.

Nog een beetje geslapen. Er uit gebeld door de jeugdige Arthur Baars.

Die verpeste bladzij van gisteren opnieuw getikt.

Bk. Sonja Meyer, nog altijd in A'dam en nog altijd ziek. Duco, nog altijd smoorverliefd op Jaap.

Geert. Was er nog niet, hoewel ik afgesproken had. Met Hil zitten praten.

Een blz. vertaald, netjes. Op tijd uitgescheeien met tikken. Gordijnringen aangezet. Maar Hanny heeft die scheuren niet goed gemaakt, moeten lappen onder, weer heen! En nu kan ik Aad de geleende gordijnen niet op tijd meer teruggeven.

De afgelopen dagen staan dus in het teken van de reuzerel met mijn twistzieke onderbuurman, de heer Baars.

Donderdag 30 september

En weer is de draad van de bel doorgeknipt!

Aad was naar R'dam.

Het ondergoed was nog niet klaar, nog een pullover en een sloop.

Kunstzaal de Boer, zelfportret ten Holt.

Even naar een kamer gekeken.

Even nagedacht over de brief aan Michael.

Bk. Kortaf geweest tegen Herman Eekhof. Zitten praten met Hanno van Wagenvoorde, die ook alleen geld verdient, als hij een opdracht voor een openluchtspel heeft.

Geert had bezoek. Kon uitsluitend Zaterdag om 11 uur. Hanny die gordijnen gebracht, zou er stukken tegen zetten.

Vrijdag 1 oktober

Huisbaas was er. Verteld van dat doorknippen van de belledraad. Maar hij kan ze er niet uitkrijgen.

Voorkamer door de werkster laten doen, f 1.50. Beneden gehangen.

Naar Aad geweest, halve middag verknoeid, maar de andere vijf gulden tenminste ook teruggekregen.

Tabaksbonnen verkocht en nog een uurtje geslapen.

Bk. J.P. zat met dat bepaalde kind te praten. Mijn bord even op dat tafeltje gezet, maar zelf ergens anders gaan zitten, eerst even bij een lelijk kind en toen bij Dick Riegen en Iet Wieringa. Tegen Riemke plus Iet een kwartier zitten praten.

Naar Bassermann geweest. Viel tegen. Ernst Deutsch neuriede zijn rol meer, waarschijnlijk à la Moïssi.

In de pauze met Hans Engelman gepraat, had zijn vrouw bij zich, een joods volbloedje. Is intussen al weer uit.

Tegen elf uur nog even tegen meneer Beek over dat feest met dat belletje gepraat, maar ten eerste is het net zo'n kever als zijn vrouw en ten tweede interesseert het hem geen klap. De Beken verder met rust laten.

<Volgens de hinderwet mag Baars zijn bedrijf niet boven het hoofd van Beek uitoefenen. Maar wel op de zolderkamer!>

Zaterdag 2 oktober

Een vreselijk belangrijke dag.

Eerst naar *Geert* geweest, om de brief aan Michaël op te stellen.
Voorgesteld:

a) een verhandeling, *De kunst van het lezen*, waarin leesnotities verwerkt zullen worden

b) bundel essays over o.a. De seksuele revolutie en de literatuur en Voor en tegen van de democratie

c) onder de 'speelse' titel *Van Mei tot mij* een bloeml. uit de Nederlandse lyriek.

Ik heb iets gezegd van me met een uitgever encanailleren! Ik ben een kaffer!! Hij zou de brief 's middags wel versturen, als hij het maar gedaan heeft, hij zegt van wel. Ik heb twaalf *Heet van de naalden* op rekening meegenomen en *De valse munters*, dat heb ik een paar dagen later betaald. Er komt een meisje van 18 jaar bij hem werken, Renate Rubinstein.

In de binnenstad *Morriën* tegengekomen, die kun je daar Zaterdagmorgens altijd tegenkomen. Even mee gepraat, *Criterium* ging nog door.

Toen naar het onderhoud met *moeder*. Mevr. v.d. Griend was er bij, maar nam later afscheid. Ik was op die afspraak afgelokt door het in uitzicht stellen van een overhemd. In werkelijkheid kwam ze, ongeneselijk actief, uit Bergen. Jaap mag me die *f* 25.- per maand niet meer geven, ik krijg ze nu weer van haar, *f* 25.- gehad, ze heeft 250 keer gezegd, dat ik mislukt was, dat is dus een dubbeltje per keer. Dit zal wel op haar hand zijn.

Patroon overhemd gegeven, lap gekocht, met rits verrekt ze natuurlijk.

Matthijsen kon me misschien aan een baan voor halve dagen helpen, Marie van der Griend zei dan nog, dat ik daar zelf tenslotte ook bij nodig was, haar adres is Archimedesweg 85hs. Dan bracht ze die te grote jas van wijlen Rob Annegarn uit Bergen mee.

Mali had gezegd, laattie zelf die meubels verdienen en dat geroddel over de ouwelui beviel haar ook niet. Het even over Lidi gehad, die hormoonkwestie, schildklier – hart en vooral de baard, als kind had ze zich te snel ontwikkeld, en dan die t.b.c. even, nou ja, dr. Burger weet overal meer van.

Japie was onder dienst. Doodmoe van het gekibbel en getegensprek en gedram van je wordt onderhouden heb ik haar ten slotte op de tram gezet.

Toen, moe als ik was, in een park dat typetje uit de Weteringdwarstr. 38 met die grote hond tegengekomen, die zomaar een heel gemoedelijk gesprek begon.

's Avonds bij Hanny de gordijnen gehaald, eindelijk. Aan Aad meteen de geleende gordijnen teruggebracht. En op het A.N.P. de koffer uit Bergen voor Leo afgegeven.

Zondag 3 oktober

Bij Jan Hemelrijk geweest. Had de f 25.- maar ik moet nu toch eerst wel even aan Jaap schrijven. Bed en verdere meubelen van Japie vermoedelijk door anderen in gebruik. *De avonden* van Simon van het Reve zijn op instigatie van een psychiater geschreven. *Tante Dit is inderdaad tegen me*, heeft *Heet van de naald* onsmakelijk gevonden!

Bk. Iet W. en Riemke lachen om me en die Iet is snotverliefd op Jan.

's Avonds twee blz. vertaald, mooi zo. En een brief aan Jaap geschreven.

Maandag 4 oktober

Stemming beneden peil, bestaansangst groot.

Het bed is doorgezakt, dat van Japie krijg ik toch niet en dat van Jan en Aleid is ook een rotting, dus repareren met ijzerdraadjes om die balk heen.

Kachel gezet, elleboogjes van mevr. Beek brachten uitkomst, maar hij trekt niet!

En van de gedachte aan die moeder van me alleen al word ik gek.

's Avonds bij het oude huis langs geweest. Engelbrecht is er uit! De tegenwoordige bewoners heten Mathijsen. En Johny van Sloten was een week na mij al weg.

Hanny was niet thuis, morgenavond maar weer proberen.

Eén bladzij vertaald, weer fiks radiolawaai en de kachel trekt niet.

Dinsdag 5 oktober

Laat naar bed gegaan en laat opgestaan. Ondergoed van Woustr. gehaald. Brief Jaap: hij wil wel stilletjes met die f 25.- doorgaan! Een uur over nagedacht.

Bk. Alleen die vervelende Wim Wildschut. Schildklier en geslachtelijkheid ressorteren allebei onder de hypophyse.

's Avonds naar Jan H. geweest. Deze f 25.- gehaald en de brief van Jaap laten lezen, hij was het er mee eens. Aleid gordijn wastafel laten naaien. Daarna naar Emile geweest, het kiektoestel gehaald en betaald, Emile is al naar Engeland, in het huis woont een zekere Erens (en Edy?).

's Nachts dee de kachel het weer niet.

Brief Jaap geschreven, dat hij het me in de vorm van een bed plus matras kon geven. Een paar dagen later een kort briefje van Jaap gehad, dat ik dat verder zelf maar moest zien.

Brief moeder geschreven, dat ze het hemd met een ritssluiting moest maken, doet ze toch niet.

Woensdag 6 oktober

Door het niet willen branden en ook niet willen uitgaan van de kachel pas om zeven uur naar bed. Lijdensgeschiedenis. Om 11 uur 's morgens weerklonk getimmer, om 1 uur opgestaan.

Nou staat de fiets weer telkens leeg. Ventiel losgeschroefd.

Zeer moe. Dat gedrijf van mijn moeder en die hypophyse van mijn zuster.

Bk. Niemand.

Geert. Die brief aan Michaël was volgens hem nog dezelfde dag in zee gegaan. Gide betaald. Oordeel Vasalis over *Heet van de naald* nog niet bekend.

Met zeer veel inspanning één bladzij afgekregen.

En die kachel maar roken.

Donderdag 7 oktober

Vanmorgen weer het al haast vertrouwde getimmer. Al weer Donderdag.

Kachelsmeden e.d. af geweest en op het dak gezeten. Het enige, wat tot nu toe vaststaat, is dat het geld gaat kosten.

Bk. Joop Franken treedt af. Met Tine opgelopen, wou niet mee naar mij, eigl. maar goed ook.

Kachel dee het half. Eén bladzij vertaald.

Vrijdag 8 oktober

's Middags tegenwoordig ook concert, maar ze schijnt alleen maar ziek te zijn.

Weer schoorsteenvegers af geweest. Dinsdag om half zes komt een goeie.

Uiteenzetting met mevr Baars! Ik geklaagd over het losdraaien van ventiel en fietsbel en zo en zij over machinegetik en nachtelijk lawaai. Haar man wou al naar de politie en je zou bijna zeggen, dat ze aan die huisbel onschuldig was.

Bk: niemand.

's Avonds twee blz. gedaan in twee uur ondanks rokende kachel.

Zaterdag 9 oktober

Radio keihard, van half elf tot half vijf, met behulp van oorwatten geprobeerd nog even te slapen, vandaar nu pijn in mijn oren.

Bk. Niemand. J.P. ging met Riemke en Iet even op de gang.

's Avonds stilte, derhalve lief gewerkt, twee blz. gedaan.

Zondag 10 oktober

Hels radiolawaai, om een uur of tien begonnen. Ik ben zo moe – ik heb zo'n hoofdpijn. 's Avonds ook nog weer. En bovendien de hele middag tromgeroffel van de kleine jongen beneden.

De enige doeltreffende wraak genomen en vier volle bladzijden vertaald, 's middags één, 's avonds drie, een record, goed zo.

Maandag 11 oktober

De hele dag en de hele avond weer die radio. En ik ben zo moe in mijn hoofd.

's Middags naar de Münchense kunstschaten geweest. Tot Rubens gekomen.

Bk. Even met Iet W. opgefietst.

's Avonds om de radio minder te horen er nog anderhalve bladzij bij getikt.

Jaap geschreven, dat hij de maandelijksse *f* 25 in de vorm van een bed zou kunnen gieten. Op 15 Oct. een kort briefje teruggekregen, dat ik dat zelf maar moest weten. (Die brief van mij zal wel dezelfde van 6 Oct. zijn.)

Dinsdag 12 oktober

Halfdood van het radiogedender. Enfin, eens zal die griet toch wel weer beter worden.

Eén blz. die niet goed was, overgedaan.

De schoorsteenveger is niet geweest.

Biekorff. Naast Iet Wieringa gezeten. Jaap Hijmans zei: ze is verliefd op iemand. Duco had zich verloofd. Met de fiets aan de hand naast Jaap Hijmans tot de Vijzelgr. gelopen. Toen post opgehaald op de Nic. Witsenkade. Daarna naar de schoorsteenveger geweest in de van Ostadestr. Die komt nu morgen. Toen in een abominabele stemming nog even op het bankje voor mijn huis gezeten en toen ik de Engelen zag vertrekken naar boven gegaan. De fiets stond tegen de rug van het bankje. Al of niet de trap op gehesen. Daarna nog even lopend naar de telefooncel geweest, kwartier later, om Selma te bellen, dat ze juffrouw Simons moest waarschuwen, dat er een dozijn brieven voor haar op de Witsenkade lag, maar Selma was er niet. En vervolgens voor het nacht was nog één blz. vlot gedaan.

Woensdag 13 oktober

De fiets gestolen!!! Waarde f 75.-. Ik heb hem gisteren naar boven gehesen of buiten tegen dat bankje laten staan. Als ik hem binnen gezet heb, valt Baars of zijn knecht in de termen.

Tegen vijven kwam de schoorsteenveger. Ik zit op het kanaal van Baars. Schoorsteenveger komt Maandag een nieuw gat maken voor een gulden of vijf.

Fikse ruzie met Baars. Hevig gescheld op de trap, want zijn kinderen draaiden niet aan ventietjes. Hij schijnt ook al eens op een avond naar boven gekomen te zijn om te keer te gaan, maar ik was er niet. Intussen nu de hele fiets kwijt. 's Avonds de hele Baars bijgetrokken. Van de schrijfmachine had hij nou met dat kussen geen last meer. Zaterdagmiddag komt hij dat gat in die schoorsteen maken. Pas op, dat hij er geen brandbaar dammetje in legt. Nu kunnen we dus de bel weer aanleggen. Maar radio Engel blijft.

Donderdag 14 oktober

Nu die fietsdiefstal ook nog, ik kan niet meer werken, je ziet, hoe noeste vlijt zichzelf beloont, ik ben over de streep en kan naar de A.P. om af te rekenen.

Naar de A.P. geweest. Hij wou eigenlijk nu eerst een stuk zien, om op zijn gemak te beoordelen, maar ik ben onmogelijk, dit drong eerlijk toen ik buiten stond pas goed tot me door, hij heeft het maar opgegeven. Als ik op twee derde ben, nog eens heen, maar mooier zou nog zijn om het hem in één ruk te flikken.

Nog f 100 opgenomen. Ik heb nu gehad f 225.- en krijg nog f 150.-. Eventueel op tweederde honderd en als het af is nog vijftig.

El. Bowen ongelezen teruggegeven. Hij heeft Jules Romains nog. Hij dacht over Duhamel, *Deux hommes*, op terugkomen! An. France heb ik ook nog.

Op het Waterlooplein gelopen, op zoek naar de fiets. Opschudding gewekt, door de politie te halen bij een andere, waar iets mee was.

Bk. Vijf weken achterstand betaald. Met die electrotechnische kletsjood gepraat over radiostoringsapparaat. Ging met een meetzendertje, maar tegen radiodistributie was geen kruid gewassen, als je tenminste van de kabel af wou blijven.

's Avonds weer vreselijk radiolawaai.

's Avonds *Mienie* op bezoek. Met Krisha een hopeloos getob, hij is niet echt verliefd op haar, het is nu dan uit, maar ze praat nergens anders over. Ze heeft iets gehad met een zeeman, als je haar zo hoort een vrij serieuze vent, maar de schrik slaat je bij Mienie altijd om het hart.

Vrijdag 15 oktober

Een beetje radio. Boodschappen gedaan. Lopen kost tijd!

Bk. Met dat kind gepraat, nog niet à deux maar met anderen aan één tafeltje, ze interseert me niet werkelijk. Draagt een verlovingsring en rent direct als ze klaar is weg, zij en die huishoudlerares kennen elkaar. – Met Hiletje gepraat, wel prettig, maar vroeg me in groot gezelschap dat tientje terug, verdomme. Riemke en Mary van den Bergh zaten er bij. Zij praatte met Wim Franken.

Paula was niet thuis.

Zaterdag 16 oktober

Radiolawaai vreselijk. Moe en geradbraakt opgestaan.

Naar de Overtoom geweest maar ook daar geen fiets.

In de Jordaan eentje kunnen kopen, een rotkar, voor *f* 40, is met lamp *f* 55, en de voorvork?

Baars heeft de schoorsteen gemaakt, een kleine twee uur lang heb ik hatelijke toespelingen aan mogen horen.

Bk. Dat kind en ik groeten elkaar nog niet.

Paula. Bruno gaat denkelijk binnen afzienbare tijd bij haar weg en zal dan denkelijk het bed nodig hebben. Ik kan het intussen *lenen*, niet kopen. Als het wat is, met die kop. Het staat bij mej. Tikkel, Reinwardstr. 1, lijn 10.

Zondag 17 oktober

Radio, radio, radio!! De hele dag, al vroeg begonnen, keihard.

Naar Reinwardstr. 1 dat bed van Paula wezen kijken. Dinsdagmiddag kan ik het halen. Het is een oud rot ding, die kop moet er af en het moet overtrokken worden, want de juffrouw was weliswaar christelijk maar had puistjes, maar dan was het ook wel bruikbaar.

Bk. Dat kind was er, maar ik kwam tussen niets dan kerels te zitten. *Hilletje* kwam naar me toe en moest me spreken!

's Avonds. Bij *Hilletje* geweest. Tientje terug betaald. Zij wou me vertellen, dat ik zo'n *zoutzak* aan het worden was – meisjesachtig noemde zij het. Ik me verweerd. Deze aanval word door mij buitengewoon gewaardeerd, maar bon mots vinden bij haar geen weerklank, en dat verwekt hoofdpijn. Wel eens goed nagaan, of er bij haar toch geen verdrongen verliefdheid zit. Zij zit drie maanden alleen in dat huis!

Maandag 18 oktober

Vanmorgen een half uur gehuild, omdat ik weer vroegtijdig en zonder uitgeslapen te zijn op moest staan voor de radio – nu kan ik vanmiddag niet naar de kunstschatten toe.

Naar het Centrum geweest. *Parool* van Vrijdag gekocht. Weiniger gekocht voor zeer redelijke prijs. Naar Zuid geweest om postwissel te innen. Bij die musicus (Heyne) geweest voor kameruil, zijn kamer te duur, bezoek ook geen succes. Raamadvertenties langs gelopen, *niets bij*. Werkelijk ernstige hartkramp. Nog een uur gelegen.

Bk. Marijke Schölvinck was er, vertrok met Dick Riegen, niets tegen. – *Hilletje* verwacht toch iets van me. – Even een paar woor-

den van J.P., waaraan ik me onttrokken heb – Jaap H. kon niet helpen met het bed morgen en Aad was niet thuis.

Ergens een fiets bekeken, maar de voorvork was doorgeroest.

Dinsdag 19 oktober

Vanmiddag kwam Aad om me te helpen met het bed, maar had maar een kwartiertje tijd.

Fiets Rijnstr. wezen bekijken. Uitstekend! f 65.–. Is het waard.

Mevr. Engel is nog maar steeds overdag thuis.

Met een opgepikt verhuizertje op het bed af geweest. Kon de trap niet af. Schade twee gulden. – Door een ander met een takel uit het raam laten zakken. Komt het morgen om tien uur brengen!

Op de Bk. voel ik kritiek op komen zetten (J.P., Mary de Vries, Joop Franken), omdat ik het steeds over de confessies van anderen heb – Met Iet W. zitten praten, literatuurlijstje opgemaakt. – Daarna met een vroegere collega van Lidi zitten praten. Met allebei over godsdienst, J.P. kijken en eng zwijgen. – En stille spanning met Hilletje.

's Avonds van Baars toestemming gekregen, om desnoods door hun raam te hijsen. En radio Engel.

Woensdag 20 oktober

Sinds Maandag ernstige hartkramp. En die radio maar spelen.

Vanmorgen prompt om half elf kwam die verhuizer met het bed. Met enorme inspanning via de derde verdieping bovengekregen. Kosten f 7.– (samen f 9.–).

Pijn in de hartstreek.

Toen kwam Bert. Is al vaker aan de deur geweest. Bert was uitermate behulpzaam, heeft de kop voor me van het bed gezaagd, waar ik geen kracht meer voor had.

Mevr. Engel is nog steeds 's middags thuis. Radio dus! Moet dat gescheld van mij op haar wel gehoord hebben.

Op straat weer iemand zien doodrijen. Twee keer in één week.

Half zeven kwam Paula binnenvallen. Ik was zo onbeschoft tegen die mensen van dat bed geweest. En ik weet van niets, helemaal van niets. Dit is vervelend, vooral tegenover Bruno.

Bk. Niets niemendal.

's Avonds. Even flink gespijkerd. Bijaldien eerst gematigde klacht

van Baars in persoon en toen geenszins gematigde klacht bij monde van zijn knecht, die kwam vragen, of hij een paar spijkers in mijn hersens moest slaan. Och ja, het plebs. Het was half tien.

Donderdag 21 oktober

Vanmorgen om half tien de radio keihard en vanmiddag ook weer.

Om 12 uur kwam Bert binnenvallen met taartjes, ik had hem een tip gegeven, die tot een kamer voor hem geleid had, Stalinlaan 33.

's Middags voor de derde keer naar de Münchense kunstschat-ten geweest. Ik was helaas geen van de drie keren in de stemming en ook telkens te laat.

Op de Bk. geloof ik weer een beetje onevenwichtig geweest, maar het was niet belangrijk. Aad en Hilletje geeft beslist onge-wenste dingen. Eigen stomme schuld, aan haar verteld, dat Aad het woord trouwen had laten vallen. Later aan haar verteld, dat Aad iets gehad heeft, altijd riskant.

Naar de eerste voorstelling van *Nicholas Nickleby* geweest. Het begin, en daardoor de draad een beetje gemist.

Naar Aleid geweest en later kwam Jan ook. Het idee Oom Dick-huisheer vond hij niet gek.

Vrijdag 22 oktober

Weer door Bert gewekt. Dat moet geen regel worden.

's Middags boodsch. gedaan. Die stofferingsvergunningen zijn niets waard.

Bk. *Aad. Alcoholist*. Ik moet hem geen oordeel over mijn omstan-digheden vragen, ik kan op mijn vingers natellen, wat er komt. En hij vind Hilletje zo allemachtig lief, dat ik haar moet waarschuwen.

Even bij Anita en Marcel langs gelopen. Anita wou zich niet la-ten kijken en ze voelden er ook niets voor, om me een kiek te ge-ven, wel allemachtig.

Hans Engelman is weer vrijgezel.

En toen even meegelopen met een student, die bij Anita zat en een kamer had, die niets was, en bij wie de periodieke onthouding *jammerlijk* gefaald had, weer eentje. Het was een allesbehalve snug-gere knaap, maar dit heeft toch wel aan de methode gelegen.

Zaterdag 23 oktober

Om negen uur begon de radio keihard te spelen. Niettemin tot half elf geslapen. Nog te weinig.

Toen kwam Bert me wakker met adressen van het Singel. Aardig, maar hij zat zo tegendraads te drijven, dat ik voort moest maken, dat ik hem kwaad heb laten vertrekken. En de adressen waren natuurlijk niets.

Naar Ouderkerk gelopen. Dat zal nog helemaal niet meevallen, om daar een optrekje of zo geplaatst te krijgen. Die boomkwekerij is nog het best en de overkant van de Amstel. Uit nieuwsgierigheid even bij het buiten Buiten Amstel aangelopen, eigenaar was van Dam van de Sarphstr., in het koetshuis ernaast zaten huurders, het buiten zelf had geen interieur en diende als stal (!), bouwverbod en zo, 'beneden de vijf ton begint u niets' (!), gezegd, dat ik die niet had. Om drie uur was ik terug. Nog een uur lekker geslapen.

Bk. Me weer een steek op Jan laten ontsnappen, dat kan ik maar niet laten. Ik zat alleen. Bij Dick gaan zitten, gepraat over de woningnood, schei nou toch uit. Sonja Weill was er, zit nu in den Haag, gaf me een hand.

Naar Marcel en Anita geweest. Gisteren moesten ze naar *Helzapoppin*, vandaag waren er etensgasten, Anita niet eens gezien.

Naar Geert geweest, was naar Parijs.

Bij Kirchner gezeten de rest van de avond. Gevraagd, of hij soms een kamer wist. Een adres gekregen, dat veel leek, maar niets was.

En hoe moet dat nou? Ik durf niet te beginnen met werken vanwege de radio en er *zijn* geen kamers.

Zondag 24 oktober

Radio bij de beesten af, nog toen ik wegging.

Naar Elly en Iet geweest, de kinderen bezichtigd. Het kind van Elly een verrassing, lang, blond en harmonieus, dat van Iet *vuur-rood* haar, volkomen Max v. Praag. Met Iet van gedachten gewisseld over de naamgeving en het over mijn woningprobleem gehad, maar wel duidelijk laten uitkomen, dat ik niet over haar dacht.

Bk. Tegenover Hiletje gezeten aan een tafel met niets dan lullen. Dat andere kind ging weer vroeg weg. Tenslotte met een klooi in gesprek geraakt, die architect was, en mee naar zijn huis gegaan. Die vertelde me, dat die landhuisjes op wielen snert waren, maar

raadde me aan een *oude directieket* te kopen, de enige manier, om aan een bouwvergunning te ontspringen. Tegen hem over politiek geouwehoerd en over zijn katholicisme, maar hij vond al dat nadenken maar vermoeiend.

Maandag 25 oktober

Vanmorgen weer radio-gejank.

Vanmiddag een beetje opgeruimd en me onderwijl in angst en beven afgevraagd, of missess Engel nou weer naar haar werk was of niet. Toen overhemd naar wasserij in Rijnstr. gebracht en vervolgens naar de Bijenkorff geweest. En ja hoor, *daar stond ze weer achter haar damestasjes*, en die twee weken ziekte waren dus een boze muzikale droom, ze heeft geen ontslag genomen en ik kan tenminste weer 's nachts werken en 's morgens uitmafften, alleen de weekenden moet ik afschrijven.

Bk. Bij Jaap H. gaan zitten. Dat kind zat te ver af en is ook niet van werkelijk belang. Die achter de toonbank is veel aardiger, maar heeft puistjes. Heeft een verhouding afgebroken, omdat die man met haar naar bed wou. – *Hilletje is het aan 't aanleggen met een duffe kerel*, nauwelijks minder erg dan die van gisteren, ze vertrokken samen. Enfin, ik heb aan haar geen aanspraak. – Ik kon het bij Jaap + een jonge psycholoog + die vervelende Tsjech niet uithouden en liep weg, waardoor ik die Tsjech gekwetst heb, was schuw en had taalmoeilijkheden.

's Avonds zo'n beetje de krant gelezen. Dus mevr. Engel werkt weer. Mijn agonie is geweken. De lectuur van Alain Fournier her-
vat.

Dinsdag 26 oktober

Vandaag lekker uitgeslapen.

Te laat voor de regenjas – morgen weer. En briefkaart van moeder, dat zij niet voor een hemd kan zorgen.

Bk. Tegenover de lul gezeten, waar Hilletje mee aan 't beginnen is. Toen ik vroeg vertrok, omdat ik naar Hamlet moest, keek ze me toch wel erg aan. Wat moet ik daar nou mee, iemand, waar ik geen aanspraak aan heb. Niet doen, maar haar behoeden voor een verkeerd huwelijk. Aad kan volgens mij meer kwaad dan die vent.

Voor de tweede keer naar de Hamlet-film geweest. Toch niet

goed aan te zien. Die vervelende Laurence Olivier. Dat is een Fortinbras, geen Hamlet. Maar Polonius was geweldig. Filmschrift bijgewerkt.

Woensdag 27 oktober

Regenjas in reparatie gegeven. Me laten scheren en knippen door die knecht met dat besmette handje op het Fred.plein – nu echt niet meer heen.

Bk. Erg heterogeen tegenwoordig en peil laag. Aan een heterogene tafel een stroef gesprek gevoerd met een debuterende brunette, waar ik toch wel eens aandacht aan kan schenken.

Thuis radio. Gisteren nog een stuk Alain Fournier gelezen en vandaag weer. Flink opgeschoten.

Donderdag 28 oktober

Vanmiddag die bungalow op wielen in het R.A.I.-gebouw bezichtigd. Is precies twee keer te duur. Meteen een tuinder in Noord ontdekt, die wel een hoekje grond ter beschikking wil stellen, de pont vaart de hele nacht.

Bk. Neerdrukkend! *Hilletje is met die lul van een vent bezig, hoor.* Dus het is nu of nooit. Aad begon weer precies over de paar vrouwen, waar iedereen naar kijkt en dus ook ik. Zei, dat hij me toch een beetje moest stimuleren en moest helpen kiezen. Verder kwam die vervelende Käthe bij me zitten. En Jan Hollack zei: Max zit alleen maar een uur naar ze te kijken, dan heeft hij weer voor een hele avond genoeg. Vervolgens kreeg ik van Jaap Hijmans op mijn vraag, of een bepaald kind wat was, precies dezelfde snauw, die ik Aad gegeven had. Tenslotte maar een gesprek gevoerd met architect Kees Nierstrasz, dat lange end, die zich van een paar dingen nader op de hoogte zal stellen, en van wie ik al vast veel opstak.

Elke nacht een eindje Alain Fournier, vannacht weer een beetje dichter bij de eindstreep gekomen.

Vrijdag 29 oktober

Dat overhemd krijg ik nog net klaar. Wasserij had het klaar. Bij de reparatie gebracht. Morgen halen tegelijk met de regenjas. Vouw in de broek laten leggen. Me laten scheren.

Bk. Dat ene kind zat alleen. Er resoluut bij gaan zitten! Dat

moest maar eens. Haar over haar werk laten praten. Ze is secretaresse bij een mr. Grote, secretaris van de vakgroep verlichting. Schijnt er volkomen op haar plaats te zijn, vindt het leuk organisatorisch werk, leeft er in, arbeidsethos, door en door maatschappelijk ingesteld. Ze maakt overigens een buitengewoon prettige indruk, al is het niet om verliefd op te worden. Ze draagt trouwens een verlovingsring en holt altijd zo hard mogelijk weg. Ook nu.

Hilletje zat er weer met die vent. Ik kleef een beetje aan Jaap H. Deze deelde me mee, dat die Els een bleu meisje van de verkeerde school voor maatsch. werksters is en een verloving met een zeeman uitgemaakt heeft, omdat hij met haar naar bed wou. Het omgekeerde lijkt me een geldiger reden.

Ruzie tussen Riemke en Joop en consorten enerzijds en Tine anderzijds. Jan zal haar er zo gauw mogelijk uitslingeren. Ik mag wel even met haar praten, dat ze me niet in moeilijkheden brengt met mijn mededeelzaamheid, heb haar te veel over Jan verteld, zo ben ik, hier loert gevaar.

Bij Jan H. geweest. Morgen het geld halen. Vroeg zijn, want Jaap en Dit komen. Dit mag het van Jaap ook niet weten, omdat moeder het dan weer hoort. Stendhal meebrengen morgen. Ik zwetste over Weininger, dat doe ik nou altijd, omdat hij niets terugzegt, hij liet me alleen zo gauw mogelijk uit.

En op de Amsteldijk kwam Stans voorbij! Altijd van achteren en altijd, als ik net in mezelf loop te praten.

Le grand Meaulnes uitgekregen! Dat gebeurt ook niet alle dagen, dat ik een heel boek uitkrijg. Dat is dan toch maar de vasthoudendheid, die zich loont.

Zaterdag 30 oktober

Vannacht laat in bed gekropen, na de lectuur van *Le grand Meaulnes* beëindigd te hebben en na zes uur slaap opgestaan.

Regenjas en overhemd gehaald, dat is keurig voor elkaar gekomen.

Bij Jan f 50.- gehaald voor Nov. en Dec. Bek houden! Geanimeerd gesprek gehad over Hamlet, tot op de trap toe.

Op de Overtoom gekeken maar geen fiets.

Stedl. museum, van Gogh-kalender voor vader gekocht en blij-

ven hangen. Tentoonstelling van de Groep bekeken. Ten Holt is niks, wel lekker schraal en coloriet wel grappig maar toch invloeden (Bracque en zo) en al met al niks. Schuhmacher trof me. Charley Toorop. En Raedecker! Fototentoonstelling te gehaast bekeken. De borsten van Laura.

Adres Tine niet te vinden.

De kwestie Tine op de Biekorff opgelost. Zij begon er over tegen me, wel compromittant, tegen haar duidelijk gezegd, dat het *niet* aan Jan lag en om me te dekken tegen Riemke gezegd, dat ik me daar toch niet mee kon bemoeien.

Van architect Kees de meest nuttige inlichtingen gekregen.

De Biekorff betaald!

Met Aad mee teruggegaan. Hem onder zijn neus gewreven van zijn alcoholisme. Nu kan ik het tenminste tegen Hilletje ook zeggen van dat alcoholisme en van meer het soort vrouwen uit café's. Hilletje is overigens volkomen met die willekeurige vent in de weer. Maar ik kan met haar niet praten, ze is te stom, elke uitlating wordt misverstaan.

Zondag 31 oktober

Naar Warnsveld!!! Vader zestig jaar. Met vader en moeder maar weinig woorden gewisseld. Ze de kalender gegeven en verder een beetje uit de weg gegaan. Interventie blijft te allen tijde dreigen.

Lidi. *Flip* bezichtigd. Is driekwart Hank, wel leuk, een zweem van iets, dat angstig stemt, maar bijkomstig. Met Lidi en Hank 's avonds een gesprek over erfelijkheid gehad, die zij onderschatten. Met Lidi is over dingen, waar het om gaat, niet te praten.

<Nonnie als bemiddelaarster te gebruiken.>

Jaap. Mee gewandeld en geanimeerd mee gepraat over *Hamlet*. Het over het woonprobleem gehad. Om er met oom Dick over te praten, daar had hij geen oren naar, zag hij niet veel in. Doet het misschien toch wel, luisterde zelf ook even, ik heb hem het schema $f\ 3500 - f\ 50, 5\%$ en in 12 jaar afschrijven meegedeeld.

Hij had het met Max Nord over me gehad. Max Nord begreep niet, dat ik zulke goeie kritieken op *Heet van de naald* had gehad.

De Friese familie bestudeerd. Hoyte viel wel mee, al was het natuurlijk niet veel bizonders, een Reid van normale afmetingen. Maar al die *manwijven!* De aanleg komt denkkelijk van Beppe. *Jet is*

luguber, een tweede Beppe, kinderloos, maar dat kan ook om maatschappelijke redenen zijn. Jantje zal iets minder erg geweest zijn. Ali van Reid, die er niet was, is weer iets vreselijks, heeft toch drie kinderen. Teddie was er op vooruitgegaan. Via de mannen wordt deze aanleg evenwel net zo hard doorgegeven, daar gaat het om. Zie Lidi, al is die een stuk tenerder als de anderen. Dochter van Hoyte heeft ook een volkomen vrouwelijke moeder, ging wel, niettemin had ook die een baard, waar mijn moeder en Mali direct met een pincet op afgetogen waren. Toch was die dochter van Hoyte nog redelijk maar niettemin zijn er geen uitzonderingen op de regel, Lidi is afgepast een halve Jet.

Maandag 1 november

Met Mali in de auto eerst van Warnsveld naar Wageningen. Een heel verhaal over Simon. Moet krankzinnig geweest zijn, echte aanvallen, de moeder van Simon was volkomen gedegeneerd, Simon zelf accessen, die nauwelijks anders dan schizophreen geweest kunnen zijn. Twee kinderen verloren, bij het ene ontbrak een zenuwcentrum onderaan de rug, het andere wou niet groeien (schildklier) en is ook gestorven. Mali zelf heeft voor haar huwelijk grapjes met Engelse officieren uitgehaald.

In Wageningen Zus uit Heerenveen opgehaald. Vader en Moeder waren uit. De vijftientig gulden lagen klaar, maar nu ligt dat hemd er nog pasklaar. Naar Haren getuft.

In Haren slaap, vroeg naar bed gegaan.

Dinsdag 2 november

Met Mali op een winterjas uit geweest, maar het enige kledingmagazijn, dat zij vertrouwde, had er geen. Nu met Kerst bij Nieuw-Engeland in Amsterdam.

De f 40.- van half Nov. vast gehad plus 10.- reisgeld. Die schrijfmachine had de zaak in gebruik. Een toiletemmer had de zaak wel. Een kussen had ze niet voor me, maar heb ik de laatste dag toch gekregen.

's Avonds Céline gelezen.

Mali gebruikt geen suiker. Ontkent pertinent suiker te hebben, zegt maag en dat ze het er met dr. Kronenberg over gehad had. Maar aan haar hele gedrag zou je zeggen, dat ze een suiker-dieet zit

te houden. Wat tot verstrekkende conclusies ten opzichte van mezelf zou moeten leiden. Maar ze ontkent pertinent en wordt daarbij kwaad. Alleen Selma Lehmann zou hieromtrent misschien uitsluitend kunnen geven.

Woensdag 3 november

Ik ben volkomen aan het tobben over die manwijven en die baarden en de hereditieit daarvan. Op dat diehouden van Mali ben ik ook niet gerust. Ik heb lekker lang geslapen, dat wel. Lezen in één kamer met de hardop denkende Mali is ondoenlijk. Haar bewerken, terwijl die Zus er de hele tijd bij zit, gaat ook niet. Ze is trouwens erg afweerderig en tegensprekerig en ik zit bijna continu op mijn ouders af te geven. Mali wel flink duidelijk gemaakt van het woonprobleem, dat weet ze nu. Opstelletje van Vestdijk over Kafka gelezen: dat Gericht is een veemgericht.

Donderdag 4 november

Na als elke morgen uitvoerig uitgeslapen te hebben en nog één keer lekker gegeten te hebben – en Mali maar dieet houden – 's middags door Mali naar het station gereden en om half drie de trein genomen. Op de Zuiderzee stond een halve storm. Om een uur of negen thuis.

Vrijdag 5 november

Me eventjes vreselijk overstuur gemaakt. Mevr. Engel bleek namelijk weer thuis te zijn en de radio aan te hebben staan, maar het was maar voor één dag.

En 's avonds een radicaal besluit genomen en het eens met een *ander eethuis* geprobeerd, in de *Rustenburgerstr.* Op de Biekorff wandspreuk: 'Ik ben U een schild, Uw loon zeer groot.' Hier wandspreuk: 'De meester is daar en hij roept U'. Dus dat blijft hetzelfde. Weekkaart genomen. Het is er een hopeloos kleinburgerlijk stelletje, maar die Kneulman, die er met vrouw en schoonzuster de leiding heeft, kende ik.

Zaterdag 6 november

Kort geslapen. Ik was te laat op voor de Overtoom voor die fiets (4 u.).

Gegeten bij Kirchner in het Vette hapje, veel te *weinig* en veel te duur, dat had ik helemaal niet gedacht, nooit weer!

Naar de bioscoop geweest. *Oliver Twist*. Goed – die Fagin.

Zondag 7 november

In de krant gelezen, dat Sjoerd Leiker leider wordt van de omroep Noord. Op hem af geweest, om hem te polsen, of het redactie-secretariaat van de *Nieuwe Stem* niet overneembaar is. Hij gaat de 23e Nov. uit A'dam weg. Was op dat moment op de *Podium*-bijeenkomst. Ik kreeg de volle laag van *Margiet*. Sjoerd had haar verteld, dat ik gezegd had, dat hij *van d'r scheiden moest*, omdat ze te *lelijk* was. Is onjuist althans onvolledig: ik heb gezegd, te dom en te lelijk. Volgens haar was Sjoerd ingepalmd geweest door een ander. Was weer mooi.

Eindelijk de brief aan Aimé geschreven.

Toch naar de Biekorff geweest, want stel dat Hans me daar gezocht had. Introductie-biljet voor één keer genomen. *J.P. maakte een opmerking tegen de administratie*. Aan Mary even mijn weekkaart laten kijken, maar toen zat ik opeens te schutteren, omdat bijna die andere uit mijn portefeuille te zien kwam. Even op Aad zitten wachten, maar het duurde te lang.

Bij Rudie Mossel geweest. Lag weer voor drie maanden met zijn t.b.c. Leeft blijkbaar al in de gedachte, dat zijn tijd beperkt is. *Een portret* van Alain Fournier bekeken. Het manuscript van *La nau-sée* kon ik bij Margreet Tazelaar halen. Hij zei nog: je moet niet uit het Frans vertalen, als het je vak niet is. Had net zo goed kunnen zeggen: je moet geen geld verdienen, als het je vak niet is. Vertelde nog, dat Henk Hospers *tienduizenden guldens schuld* had, een geheimzinnige schuld in de oorlog gemaakt.

Begonnen het dagboek bij te werken, dat was een maand achter.

Maandag 8 november

Van tien tot twaalf radio. Daarna nog een uur geslapen.

Bonkaart gehaald, wasch gehaald, trui was geverfd, dekontje nog niet.

Eethuis Rustenburgerstr. Geen Mienie.

Rondrit per tram. Wat kost dat een tijd en een geld. Selma Joles tot Nieuwjaar weg. Adres Emile ook niet aan de weet gekomen.

Asva weekend ook open, Zondags maar tot 7 uur!

Kamerhuur betaald.

's Avonds van tien tot elf nog een uur radio.

Dinsdag 9 november

's Middags naar de tentoonstelling van Jongkind. Vervelend. Een broertje van Turner, alleen minder geschikt. Ik moet niet altijd zo laat gaan, als je in dat museum niets meer kunt zien.

Gegeten in de R.b.str.

Naar een bioscoopje in een uithoek van West geweest, *Les misérables* gezien met Harry Bauer.

Vorst. Naar Bruno Ast geweest. Paula was er niet. Kwestie bed verder recht gestreken.

Woensdag 10 november

Gisteren al te laat naar bed gegaan. Vandaag de brief van Aimé naar het postkantoor gebracht, gegeten op de R.b.str., met Kneulman gepraat, en het dagboek verder bijgewerkt, niet weer achter laten komen. De hele dag en avond eigenlijk een beetje last gehad van een radio, vermoedelijk niet die van Engel maar die van Baars.

Donderdag 11 november

Die radio onder me hindert me ook. Voor het avondeten bij een smid een ding gehaald voor aan het belletje. Gegeten Rustenburgerstr. Na het eten maar weer eens het belletje aangelegd, misschien laten ze het nou zitten. Voor de nacht Bert even op bezoek, was tegensprekerig als altijd, wou gaan zitten lezen. Dus heel gewoon niets gedaan deze dag. Ik ben begonnen aan *De valsemunters* van Gide.

Vrijdag 12 november

Vannacht vroeg naar bed gegaan en laat opgestaan. Een paar keer opgeschrikt door angstgedachten aan intriges en bemoeiingen achter mijn rug om van mijn ouders, maar niettemin goddelijk uitgeslapen. Gegeten Rustenburgerstr.

Naar Jan Hemelrijk geweest, om af te spreken, dat ik er Zondag kom eten. De radio speelde, maar na elfen een stuk Gide gelezen, meer dan 25 blz. per dag gaat niet.

Zaterdag 13 november

Wel zo ongeveer uitgeslapen. Toen ik goed en wel op was, moest ik eten. Gegeten bij de A.S.V.A. Niet weer doen! Als je alleen aardappels, groente, jus neemt, kom je wel voor een gulden of 1.25 uit, maar je krijgt zo goed als niets. Daarna de binnenstad in gelopen. Iet Wieringa en Hilletje tegengekomen, maar alleen gegroet en doorgelopen. Ik word gek van het denken aan mijn ouders, die toch weer op komen zetten. Mismoedig thuisgekomen. Trammen is duur. Briefje aan Sjoerd getikt en gepost. Oude kranten, die waren blijven liggen, doorgewerkt. Het is toch weer laat geworden. Bang voor de radio morgen vroeg. En de kachel gaat altijd na een paar uur uit, doordat ik niet kan porren 's nachts en door die verdomde eierkolen. En als ik bij donker naar bed ga, schrik ik telkens wakker van die lamme muizen.

Zondag 14 november

De Engelen waren heen vandaag, zodoende behoorlijk uitgeslapen.

Bij Jan H. gegeten. Hij was niet in een spraakzame stemming, gezeten tot acht uur, terwijl het kind op de pot zat, toen opgestapt, dus net niet blijven hangen.

De hele kamer gedaan. Voor het eerst, sinds ik hier woon. Alleen de hoek van het bureautje moet nog.

Nog een eindje *Valse munters* gelezen, niet meer dan 10 blz., godverdomme wat een boek.

Maandag 15 november

Een paar uur te kort geslapen. Voor de vierde en laatste keer naar de Münchense Kunstschaten geweest. Nog een paar aardige dingen ontdekt, waar ik vorige keren overheen gekeken had.

Gegeten R.b.str. Hopeloos geval; voor vrouwelijk christelijk kantoorpersoneel opgezet. Alleen die Kneulman, die de leiding heeft, is goed. Toch iets gezegd, over kunstmatige bevruchting van ouwe vrijsters, wat hij wel maar zijn vrouw minder waardeerde.

Te veel slaap om te lezen.

Dinsdag 16 november

Iets te kort geslapen en buitengewoon slecht, omdat ik steeds nieuwe initiatieven van mijn ouders vrees.

Naar *mevr. v.d. Griend* geweest. Haar gezegd, dat ik de hulp van Mathijzen nu niet nodig had, omdat ik vertaalwerk had, later misschien wel. Haar het gebeurde met van Oorschot verteld, uitgelegd, dat iets dergelijks met Mathijzen ook wel eens zou kunnen gebeuren en dat dat dan fataal zou kunnen worden met het oog op de A.P. Zij begreep het in alle opzichten, vond het gebeurde met van Oorschot 'erg' en heeft een beetje met me meegetheoretiseerd over het thema 'met rust laten', waarover ze het *volkomen* met me eens was. Wel was ze erg terughoudend, van ik denk er niet aan om me ergens mee te bemoeien of bij te laten betrekken, dat aanbod van het aan Mathijzen vragen was al een maximum en ze sprak mijn ouders ook maar zelden. Maar ze sprak ze in December toch weer, en zei uit zichzelf, het dan over dat met rust laten te zullen hebben, zonder over de A.P. te praten. En dan zal ik het wel weer gedaan hebben, dat ik dit er allemaal bij gehaald heb, maar ik moet het zekere voor het onzekere nemen. Wat Mathijzen betreft, die had zich in de oorlog al opgewonden, toen mijn vader Rie van der Griend naar de Euterpestr. had willen hebben, om de Gestapo af te leiden, dus kort en goed raar gedaan had. Ze heeft niet speciaal gezegd van waarschuwen, maar zal dit wel even doen. Overigens is Mathijzen nooit wethouder geweest, alleen raadslid. Toen nog een beetje nagepraat over het communisme, maar dit was minder geslaagd en het ook te gauw afgebroken, en tot slot nog even over de woningnood, nog weer minder geslaagd, met het meisjesstemmetje, waarmee ik me altijd aan oude dames meen aan te moeten passen, maar ik was op tijd weg, voor ik de indruk kon wekken, naar een kamer bij haar te solliciteren.

Die partij schriften van gisteren voor zessen nog even geruild voor beteren.

Gegeten R.b.str. In de tram naar de bioscoop Jaap Hijmans ontmoet. Dat was buitengewoon welkom. De Biekorff was zo melig op het ogenblik, met één grote tafel in het midden, ook in de achterkamer, met niks als architecten en ouwe vrijsters. Die grote tafel is natuurlijk opdat Jan beter alles kan volgen. Jaap Hijmans zou morgen ook in de Rustenburgerstr. komen. Hopen dat hij het doet.

Daarna voor de tweede keer *Oliver Twist* gezien, potverdorie, wat was die Fagin goed, en mr. Bulby mocht er ook zijn.

Woensdag 17 november

Tengevolge van Gide toch pas weer heel laat naar bed gegaan. Een uur te vroeg gewekt door radiomuziek bij Baars.

Gegeten R.b.str. Jaap Hijmans was er niet, verdomme. Nu weten Jaap Hijmans en die huishoudlerares al, waar ik uithang.

Even omgelopen. Ontdekt dat Jet W. tegenwoordig bij haar moeder inwoont.

De Engelen thuis. Avond verpest door de radio. Hoewel ik er allerminst mijn hoofd bij had, na twaalven 25 blz. Gide gelezen. Daarna nog een uur omgelopen.

Donderdag 18 november

Om zeven uur pas naar bed gegaan. Om één uur word ik tegenwoordig gewekt door radio Baars, die de hele middag blijft spelen. En de hele avond heeft evenals gisteren keihard radio Engel gespeeld. Zo doe je niet veel.

Gegeten R.b.str. Even naar een kamer wezen kijken. Er was een brief van Aimé met het ms. van zijn novelle.

En om een uur of tien kwam Bert binnenvallen. Vertelde, dat *Hilletje* maar steeds naar me vroeg, dat ik kennelijk een grote plaats in haar gedachten innam, dat ze toen van die ontmoeting in de Leidsestraat geschrokken was, dat ze van plan was, eens aan te komen. Ik zo stom geweest, tegen hem te praten over haar te kleine intelligentie.

<Zit zelf altijd met haar te praten, iedereen ziet, dat ze steeds liever wordt.>

– Verder weet hij nou ook al, dat ik in de Rustenburgerstraat eet, dus dat is intussen geen geheim meer. Op de Biekorff staan nu nog maar een paar kleine tafeltjes. J.P. komt laat en vertrekt zodra hij klaar is.

Hè god, nou *Hilletje* weer. Weg rust. Vanavond geen Gide gelezen.

Vrijdag 19 november

Het gaat zo niet meer. Vanmorgen om half elf al radiogeschal onder me. Elke dag. En de hele avond weer keihard naast me. Ook elke dag. Er blijft geen tijd meer over om te denken.

Om twaalf uur kwam *Sjoerd*. Een uur zitten praten. Kwam, om-

dat hij dacht, dat ik nog concrete dingen wist. Margiet is een avond bij Geert wezen slapen. Hil groet Sjoerd niet meer. Sjoerd ontken-
de, dat die ander Fonsje was. Ik kan hem in Groningen bereiken op
zijn bureau.

<Dus dat is de manier om Fokke Sierksma te leren kennen.>

Dat distributiekantoor van Aimé is fragmentarisch. Sjoerd wist
niet meer, wanneer hij die uitlating van mij aan Margiet overge-
bracht had.

Nog een uur diep geslapen, door de radiomuziek heen.

Rustenburgerstr. Jaap Hijmans had zich opgegeven. Komt er
volgende week! Ik zelf was overigens te laat. Die meisjes zeiden,
dat er nu niemand meer bij kon. Oppassen. Kneulman vindt me ge-
schikt. Maar die zusjes motten me niet.

Brief van Wageningen over het hemd. Beantwoord. Er is een
brief weggeraakt.

Ik moet denken over verhuizen en over Hilletje. Met de lectuur
van Gide is het dus al weer uit. Ik doe geloof ik beter met kamers te
zoeken en aan 't vertalen te slaan.

Zaterdag 20 november

Uitgeslapen voor een hele week, om drie uur naar bed gegaan en
om drie uur opgestaan. Een paar boodschappen gedaan. Gegeten
in de Biekorf! Hilletje was er evenwel niet, dus ik zal haar op een
andere manier moeten bereiken. Er was zo ongeveer niemand, die
ik kende. Alleen J.P., en die ontweek mijn blik, tot ik hem tenslotte
toch groette en hij een beetje bezopen teruggroette.

<Pas op! Jan zag wit, dan is hij woedend.>

Thuis heeft weer de *bele* avond keihard radio Engel gespeeld, de
vierde avond achtereen, zo gaat het niet. In wanhoop nog een uur
er uitgelopen, raamadvertenties van Woustr. afgelopen en een paar
kamers gekeken, natuurlijk niets bij.

Vannacht doorwerken, slapen in de voorkamer, morgenmiddag
overigens Holland-België. Twintig bladzij Gide gelezen en daar-
voor de nacht opgeofferd.

<Het gaat met het geld zo hard opeens.>

[ZO GAAT HET NIET MET DIE RADIO!]

Zondag 21 november

Bij wijze van experiment voor geslapen. Zo ontloop ik inderdaad de radio van hiernaast, maar daartegenover een indrukwekkend lawaai van andere oorsprong. Verkeerslawaai van buiten, hol klinkende voetstappen naast me en onder me om de vijf minuten roemelde-boembèè. Dat laatste natuurlijk juist de Zondag, waar het om gaat. Zodoende eigenlijk niet geslapen, maar gek genoeg toch stevig gedroomd, waaruit volgt, dat het toch zenuwkalmerend was.

Het etensprobleem de weekenden praktisch onoplosbaar! Dit keer gegeten bij de Gulden Bal, Elandsgracht, niet duur, ± f 1.25, maar veel te weinig, ik kon wel drie zulke maaltijden op. Daarna nog geweest naar de nette Rüteck's cafetaria in de Kalverstraat, nog iets van twee kwartjes gegeten, wat in evenveel happen op was, en de schotels van een gulden daar zijn ook niets.

Om negen uur thuis. De Engelen uit. Eindelijk weer eens. Alleen uiteraard muziek onder me. 35 blz. Gide gelezen, maar dat kan ook maar voor één keer.

Maandag 22 november

Weer voor geslapen, die ruit moet dicht en het licht moet gedempt worden. Om kwart voor negen uit bed gebeld – het was belletje trekken! Om 12 uur weer – een van de kinderen Baars kwam net de trap op. Om half twee nog eens – toen was het de emmer en het teiltje van Mali. Door dat belletje om kwart voor negen mijn hele dag verwoest, een paar uur wakker gelegen.

Net toen ik weg moest kwam Paula, was bang, dat ik het bed zou verkopen en wou er geld voor hebben en keek lelijk, omdat ik haast had.

Jaap Hijmans was in de Rb.str. Prettig. Ik een beetje geëxalteerd zitten praten. Aan het tafeltje zat ook nog een meisje. Hij blijft er een paar weken eten.

Met Jaap naar dat filmpje met Maurice Chevalier geweest, viel tegen.

Daarna (om tien uur) naar Paula geweest, even rechtstrijken dacht ik, prettig zitten praten, ook nog even met Bruno.

En toen verdomde mijn kachel het, om nog even te branden, een uur zitten tobben, weer een uur later begon hij uit zichzelf.

Van werken natuurlijk geen sprake. Dat belletje trekken vanmorgen was raak!

Dinsdag 23 november

Goddelijk uitgeslapen vandaag, van vanmorgen half zeven tot vanmiddag half vijf in mijn bed gelegen.

Rustenburgerstr. Jaap Hijmans zat aan de tafel van het Engelse consulaat te praten, die is er ook gauw bij. Vertrok een minuut nadat ik kwam.

De hele avond radioconcert. Ik ben de straat maar opgelopen.

Er was een brief van Kees Nierstrasz over een aannemer, die een directieket te koop had voor alles en alles *f* 5500.-. Veel en veel te duur. Die aannemer opgebeld. Intercommunaal uit een celletje. Een succes: eerst gehannes met een meneer, die geen dubbeletje kon wisselen, toen gehannes met de telefoonjuffrouw, tenslotte gehannes met de aannemer. Ik vroeg namelijk, of ik het ding niet *buren* kon. Maar hij zei kopen of niet kopen en dat hij daar niet aan kon beginnen. Verder kon ik de kant van Aalsmeer uit komen om hem te kijken. Onder zwijgen van zijn kant de telefoon op de haak gehangen en de juffrouw naar haar verlengcenten laten fluiten. Echt knullig, maar *f* 5500 is ook veel te veel. En de grond van alles is, dat Oom Jaap me niet met Oom Dick wou doorverbinden.

Daarna de kant van Ouder Amstel of Nieuwer Amstel, hoe het heet, uitgelopen en met die boomkwekerij gaan praten. De man was er niet, met de vrouw gepraat. Zij zijn ook maar huurders, de grond is van Zorgvlied en zal over een jaar of vier bij de begraafplaats getrokken worden, maar het kan ook langer duren. Maar eens terugkomen, als die man er was. Ik had dit zo voor elkaar gekregen, maar dat had nu weinig zin. Ergens tegen de Ringdijk stond nog een fundering van een door de Duitsers omvergehaald huisje van de gemeente (Nieuwer-Amstel dus). Je hebt daar buiten altijd die rotlichten van Schiphol.

De hele nacht gebruikt om 17 blz. in Gide te vorderen. Als die radio's mijn avond niet wegsloegen, zou ik een normaal leven kunnen leiden.

[DAT GAAT ZO NIET LANGER MET DIE RADIO.]

Woensdag 24 november

Vannacht Gide gelezen en daarna maar niet naar bed gegaan, maar doorgedraaid.

De deksel van de toiletemmer naar de Lutmastr. gebracht, Vrijdag halen.

Naar Aleid geweest, maar het pakje was er nog niet.

Ergens tegen zo'n brievenbus aangelopen en hem maar meteen gekocht. Beek heeft de helft meebetaald. Nog even naaien.

En verder de hele middag op zoek geweest naar een tweedehands electrisch kachelkje teneinde bij radiogeweld naar de voorkamer te kunnen vluchten. Bij een bepaalde vent drie keer geweest maar geen gekocht.

Om half zes was ik in het Centrum. Mienie voor de aardigheid afgehaald. Samen wezen eten in de Rbstr. Haar daarna nog even mee naar mijn kamer genomen. Haar dat boekje van Ortega y Gasset geleend. Met Krishna is het nu definitief uit, hij heeft een andere vrouw, zij is er nog niet over heen. Met die zeeman heeft ze nog afspraken, maar het loopt toch ook op een eind. *Hij heeft in de oorlog wel degelijk slippers met havenmeiden gemaakt!* Dus pas op jezelf.

Engel gaat in het voorjaar denklijk weg, dan wordt het atelier, dus zorgen, dat je dan weg bent.

Donderdag 25 november

Vandaag op een geweldige manier uitgeslagen, maar dat was ook nodig.

Dank zij een tip van Mienie voor een tientje een electrisch kachelkje gekocht, nieuw kosten ze meer dan twintig gulden.

R.b.str. Jaap Hijmans, gaat tegenwoordig erg vroeg weg. Het pakje bij Jan en Aleid gehaald, meteen weer naar huis gegaan.

Alwaar de radio speelde, maar daarna viel stilte, ze zijn zeker naar de bioscoop gegaan. Niet veel uitgevoerd, kachelkje geprobeerd, hemd gepast, kranten gelezen. Er stonden een paar goeie advertenties voor kamers in de krant, uit indolentie niet op afgestaan, maar wel op de allerbeste geschreven, de brief zelf nog naar *Het Parool* gebracht, dat was toch wel weer actief, op een haar na onder een taxi gekomen.

Vrijdag 26 november

Te kort geslagen. Het slapen overdag gaat op zichzelf goddank wel, maar 's avonds...

R.b.str. Jaap Hijmans zat te converseren met een Engels kind,

Nancy, meegeconverseerd, maar ze vertrok toevallig morgen weer naar Engeland.

Brief aan Mienie gepost, dat ze beter moet eten, maar een beetje onaangenaam in geweest over drukdoen.

En thuis schalde de radio, de hele avond te niet gedaan door de vunze amusementsmuziek van de radio van dat gore tinnef naast me, dat chajes.

Stuk karton gesneden voor dat raam aan de voorkant, want morgen zal ik er moeten slapen.

De moeilijkheid is deze. Ik ben haast door mijn geld heen. Als ik dus op een kamer mocht stuiten, kan ik niet eens toeslaan. Toch moet Gide eerst uit. Dan Otto Ludwig.

Vannacht tenminste iets beter met Gide gevorderd dan gister nacht. Maar het is slecht lezen, zo tegen de weer opdoemende angst in.

Zaterdag 27 november

Kort maar goed geslapen. Niettemin hoofdpijn. De oorzaak zal wel zijn, dat de geldnood opeens weer voor de deur staat.

Een paar boodschappen gedaan: etenswaren, spijkers en punaises, het deksel van de toiletemmer en witte verf daarvoor.

Geeten in het coöperatief restaurant Molenpad. *Veel te weinig* voor meer dan een gulden. Daarna domweg nog eens wezen eten op de Asva, heel wat meer voor onder de gulden. Toen was ik ook vol. De Asva is dus toch het beste nog, maar je moet er alleen soep, aardappels, groente bestellen, geen vlees. Zondags om half acht dicht.

De krant gelezen in de leeszaal van de Asva, nog wat op straat gelopen, als ik op straat loop is er altijd net een ongeluk gebeurd.

Om elf uur was ik thuis. Het deksel van die toiletemmer geverfd. Eieren gebakken, die gaan van de bon.

De hele nacht gedaan over 17½ blz. Gide, meer is onmogelijk, zo veel laat hij in enkele bladzijden gebeuren.

Zondag 28 november

Na het lezen nog wat in de ochtendlucht gewandeld. Zodoende al te laat naar bed. En praktisch niet geslapen. Ten eerste is het daar voor een ijskast. En ten tweede hadden ze onder me voor de afwis-

seling de luidspreker naar voren gesleept en kreeg ik *keihard* het Concertgebouw te horen. Zo verliest het straatkachelplan zijn zin. Na enige aarzelingen onuitgeslapen opgestaan en ongeschoren in de Asva wezen eten voor een dikke gulden de tram niet meegerekend. 's Avonds de Engelen niet thuis. De gelegenheid maakt de dief. 25 blz. Gide gelezen. Maar het is toch eigenlijk om te huilen –

Maandag 29 november

Jaap Hijmans was niet op de Rbstr., vervelend.

En als ze naast me per ongeluk weg zijn, is er onder me wel een concert.

In de loop van de nacht een dikke 25 blz. Gide gelezen, netjes.

En 's morgens om negen uur barstte onder me – niet naast me maar onder me – de radio weer los. Ik kan me net zo goed direct van kant maken.

Dinsdag 30 november

Vanmorgen tussen negen en tien uur nog even achter dat dekontje aan geweest, was er nog niet.

Gaan maffen. Om vier uur kwam Bert me wakken om een riks te lenen. Had garnalenvergiftiging.

Jaap H. was weer op de R.b.str.

's Avonds voor de tweede keer naar *Les misérables* geweest, heel nuttig. Eerste voorstelling. Voor en na vergeefs bij Mienie aan de deur geweest. Toen ik thuis kwam stond de radio keihard aan, had weer de hele avond gespeeld, toen het eindelijk stil werd even een inhoudsopgave van *Les misérables* gemaakt, maar te hevige slaap om te werken.

Woensdag 1 december

Gisteren op tijd naar bed gegaan en daardoor vandaag te vroeg op, zodat ik al weer slaap had, toen de radio uitgespeeld was.

Paar boodschappen gedaan (bouillonblokjes), me laten scheren, de elektrische kachel erg veel aangehad vandaag.

R.b.str. Jaap H. Met de rest encannailleert men zich. Ik praatte even door over Gide. Jaap keek prompt op zijn horloge. Ik encannilleer me met iedereen. Jaap begon nog even over de remmingen van Marta Keuls.

Even ergens een kamer gekeken. En thuis was weer burencconcert. Iedere avond burencconcert. Iedere avond gaat verloren.

Brief aan Hans geschreven over Gide.

In de nacht 22½ blz. Gide gelezen, netjes. Zodra het uit is, zijn er drie problemen: geld (vertalen), een kamer, en Hiletje.

Donderdag 2 december

Vanmorgen even voor het naar bed gaan naar het distr.kantoor geweest, maar ik had mijn kaart al gehaald, dat is nu ook tijdverpsten.

Daarna een uur of zes geslapen, te kort uiteraard. Toen ik opstond was een gloeilamp stuk, nieuwe gekocht.

Rbstr. Net als ik op dreef raak, vind Jaap H. het ook niet interessant meer. Ook geen bruikbare aanspraak.

Naar Hanny Deelman geweest. De Academie gaat pas 17-18 Dec. dicht. Het kind van Hanny was er, krek Joop. Hanny zei, dat ik zuur rook, hoe kan dat nu, ik heb toch dat teiltje. En zei weer, hoe wou jij trouwen, je hebt toch geen centen. Zag er slecht uit. Joop gedraagt zich rot.

Om negen uur thuis. Keihard schalde de radio naast me, gemeene muziek, permanent. Radeloos de straat weer opgelopen. Naar Mienie gelopen, maar die hospita geeft geloof ik altijd niet thuis. Raamadvertenties afgelopen, niets bij, toch nog een paar kamers gekeken, doelloos mijn goeie tijd lopen te verlopen, ik ben zo

zielig
door de
radio
van de
buren

Om half elf kwam ik weer thuis, de radio schalde nog steeds

Ik wou zo graag
werken
ik heb zitten
huilen

Naar bed gaan. Morgen komt er weer zo'n dag. Gide uitlezen.

Vrijdag 3 december

Op een ongelofelijke manier uitgeslapen. Dit divanbed is ellendig hard, bepaald niet goed voor de bloedsomloop.

Op de Rbstr. gegeten, Jaap H. was er niet, wat gek.

Bij het RA1gebouw meende ik Hilletje te zien lopen, die als ze het was deed of ze me niet zag (begrijpelijk) en de kant uitging van, laat ik maar zeggen van Aad.

Naar Mienie gelopen, maar daar geeft de ploerterij steevast niet thuis.

Om negen uur thuis. Nou hè, en de radio naast me hè, die speelde keihard hè, ja natuurlijk hè, hihihihuh. Lou Bandy en zo, die moesten ze doodschieten.

De valse munters uitgekregen! Kranig. Nou een kamer zien te vinden.

Zaterdag 4 december

's Morgens was ik nog op de been. Weer even achter dat dekentje heen geweest, het was er nog steeds niet, ze werden een beetje brutaal.

Geslapen, natuurlijk niet lang genoeg.

Gegeten Asva.

's Avonds radiogedender.

Niets gedaan natuurlijk, vruchteloos zitten tobben over het woonprobleem.

Zondag 5 december

Op het voorkamertje geslapen. Om elf uur begon de radio onder me te spelen, maar die van Engel was nog erger. Eigenlijk helemaal niet geslapen. Tenslotte maar opgestaan. Radiolawaai naast me niet te harden. Tenslotte maar de straat opgegaan. Boekenooogen was niet thuis. Hans Engelman wel. Van vier tot half zeven bij Hans Engelman zitten ouwehoeren. Hij is zijn meisje kwijtgeraakt aan Wim van der Molen, en dat loopt nu door elkaar, het is trouwens een door de wol geverfde Eylders-griet. Dus denk voortaan aan gonocokken in die hoek!

Gegeten op de Asva. Juffrouw verrekte het om me een glaasje water te geven. En ik begin er achter te komen, dat naast het voorkamertje een keiharde radio opgesteld is. Wij zien het allemaal zeer somber in.

Maandag 6 december

Vannacht op tijd naar bed gegaan. Een uur of vijf diep geslapen, maar dat is blijkbaar genoeg geweest. Op tijd opgestaan. Edoch, om half elf verrees ook mevrouw Engel van heur sponde en om een minuut over half elf zette ze haar muziekmachine keihard aan. En de wanhoop nam weer de overhand.

HOE VIND IK TOCH GODVERDOMME EEN KAMER.

Brief aan Emile gepost. Me laten scheren. De daagse broek naar de kleermaker Sweelinckstr. gebracht, eind van de week halen. Schoenen naar schoenmaker Achtergr. gebracht. Begonnen, het excerpt van Gide in het net te tikken.

R.b.str Jaap Hijmans was er weer, is verliefd op zo'n blond kind maar durft niet.

Mijn blauwe broek is stomweg te klein. En ik heb slaap.

P.S. Gisteren op straat Esther en Käthe ontmoet, Esther trok een gezicht tegen me. Vandaag in de tram Hilde even gesproken, maar ik was niet in vorm.

Dinsdag 7 december

Vannacht op tijd naar bed gegaan, want ik was oververmoeid. Eerst een paar uur goed geslapen, toen wakker gelegen van de radio-zorgen, in de morgen nog een paar uur geslapen, zodoende lekker uitgeslapen. Afgezien van die radio-ellende zit ik ook weer erg om een vrouw verlegen.

Naar het gramfoonplatenconcert in Kriterion geweest, ik was net op het nippertje, allemaal jong grut, één charmant Indisch kind, maar toch niet om te veroveren.

R.b.str. Jaap was er, een beetje gek aan die grote tafel gezeten. Jaap gaat binnenkort weer naar Tsjecho-Slowakije.

Naar huis gegaan, de krant gelezen, maar de bonte Dinsdagavondtrein stond aan. De straat maar weer op gegaan. Naar van Oorschot geweest, maar die was niet thuis. Het straatlopen voortgezet. Naar Henk Boekenoogen geweest. Niets te krijgen, hoogstens dat donkere gelijkvloerse geval, die Bouman is een oplichter. Gezellig gezeten, Jaap was er stomtoevallig ook, het lijkt wel of we aan elkaar getrouwd zijn.

Brief aan Geert geschreven over die subsidie en terloops over

kamer. Dat ding van Aimé uitgelezen en met verwerpende brief terug gestuurd.

Al weer zes uur.

Woensdag 8 december

Postwissel Mali was er, dertig gulden, ze had die teil en die emmer afgehouden.

Mijn haar laten knippen.

R.bstr. Jaap.

Raamadvertenties afgewerkt, de kant van het Stadion uit. Er is nergens iets ongemeubileerds.

Bij Bert geweest. Bert had aan de mensen verteld, dat ik op de Rbstr. at. Hilleetje weer wel op de Biekorff. Bert vond dat ik zanikte over die radio's en de voorkamer moest gaan bewonen. Ik kreeg in de Kerstvacantie zijn sleutel. Overigens altijd dezelfde onvruchtbare dwarsheid.

Beek. Hadden gemerkt van het elektrische kacheltje. Zal dokken worden. En ze wilde geen stel op mijn kamer hebben. Waar ik mee aankwam eerst voorstellen.

Baars. Klaagden over ganglichtje laten branden. Hadden 's nachts last van mij. Gezegd, dat ik last van de radio van Engel had. Vriendelijk aangekondigd, dat ik eens een nacht door zou tikken met kussen eronder. Zij zouden zonodig kloppen.

De hele nacht doorgetikt aan dat excerpt van Gide. Ik moet nou toch ook eens aan het vertalen.

Donderdag 9 december

Maar een uur of vier geslapen. Dat bed is te hard, de aderen worden afgekneld. De postwissel geïnd in Zuid en de chèque in het Centrum. Voor plaatsbespreken schouwburg te laat, sluit om 3 uur.

Kamerhuur betaald. Grote slaap en groot chagrijn. Nog heel even getikt. Op de Rbstr. bijna te laat. Je komt er zo mooi vroeg vandaan en dan heb je zo'n lekkere lange avond, en die hele lekkere lange avond staat naast je de muziekstuwingsmachine van de burens aan. Vanavond ook weer. Mienie hangt weer in de lucht en heeft de correspondeerziekte.

Heel vroeg naar bed gegaan, om 10 uur.

Vrijdag 10 december

Heel vroeg opgestaan, om 6 uur. De hele dag vol ijver zitten tikken aan dat excerpt van de *Faux-Monnayeurs*, nog niet af.

Weer net te laat voor dat plaatsbespreken, vandaag wel voor een gulden vertramd en versnoept. De kolen komen Donderdag (2 mud) en de broek was nog niet klaar. In de Sweelinckstraat was een tafeltje te koop voor 6.50, maar dat kon het wel eens begeven met de schrijfmachine er op. En voorts nog even naar een kamer gekeken, die niets was.

In de Rustenburgerstraat geef ik aanstoot door een te grote losheid. Dit gaat werkelijk niet met die kantoorbediendes.

Bij *Mienie* geweest. Gevraagd of ik er nog twaalf en een half bij kon lenen tot half Febr., ze moest het nog overwegen! Rotbezoek. Krisha had weer gebeld en de zeeman kwam Zondag, dat werd overigens niets, want zij eiste oppassen, dan moesten de mannen er ook maar eens iets voor over hebben, zij verbeeldt zich geen middelen te verdragen en het dringt nu pas tot me door, dat daar niet tegen te praten valt. Overigens was alles niet goed wat ik zei. Om half tien moest ik pissen, mocht niet in de wasbak, mocht niet beneden en ik mocht niet naar buiten en dan terugkomen. Dan moest ik het maar een half uur inhouden, want anders zat ik er toch maar tot vier uur. Deed overigens aan zwijgoefeningen, het ging niet vanzelf. Kribbig over dat geldlenen of over mijn niet toeslaan of juist, omdat ze andere kansen had? In ieder geval had ik eigenlijk de deur met een harde klap dicht moeten slaan.

Weer op tijd naar bed gegaan om op tijd op te kunnen staan. In het diepst van mijn slaap treden steevast muizen op.

Zaterdag 11 december

De hele dag weer volijverig getikt aan dat Gide-excerpt.

King Lear was uitverkocht. Anita en Marcel tegengekomen. Per ongeluk meegewandeld naar de opening van de kennelijk door papa Citroen gefinancierde expositie van die homoseksuele vriend van Bob, was een familiefeestje, maar weer stilletjes weggelopen. De ene broek gehaald en de andere gebracht. Overigens 's middags radio naast me, klopt ook weer niet.

Gegeten in de Asva. Die zaal alleen voor bewoners. Die ouwe mannetjes wonen er allemaal.

Het Gide-excerpt afgetikt. Om elf uur geklop bij de (nette) burenen van 35 vanwege de schrijfmachines, dat is een tegenvaller. Zaterdag vroeg naar bed gedaan.

Zondag 12 december

En Zondag laat opgestaan. Op een ongelofelijke manier uitgeslapen.

Weer begonnen met het vertalen van Otto Ludwig. Anderhalve bladzij gedaan.

Wederoptreden op de *Biekorff*. Een weekkaart genomen bij Mary de Vries. Met Kees Nierstrasz gepraat, dat van die directieket lijkt gunstiger te staan dan ik dacht, hij zal het met die aannemer over huren hebben. Even met Sjors Wielaert gepraat, het *Journal des Faux-Monnayeurs* blijkt een afzonderlijk boekje te zijn. En die Els maakte een opmerking over me.

Hoewel ik grondig uitgeslapen was, om negen uur door slaap overvallen, en andermaal een abnormaal lange nacht gemaakt.

Maandag 13 december

Vandaag hard vertaald. 's Morgens vroeg al anderhalf blad vertaald. Toen kwam de radio en heb ik zo'n beetje gevloekt en gehuild door mekaar en hoofdpijn opgelopen en de helft van mijn goeie energie zien vervliegen. Het was niet alleen de radio van hiernaast maar ook die van beneden. In de loop van de middag evenwel nog 2½ blad er bij vertaald, samen vier.

Biekorff. Jaap ging ergens anders zitten. Dat verloofde kind ging ook volgens traditie weg. Kees zou het aan die man vragen. Iet Wieringa begroette me apart, dat was prettig. Enige belangstelling van de kant van die Els. En prettig rustig, omdat Hilletje er niet is.

Daarna nog even naar het *Parool* gelopen. Tartuffe moet volgende week maar.

Dinsdag 14 december

Weer vanmorgen om 8 uur opgestaan, de hele dag zitten vertalen, om 5 uur vanmiddag had ik 3½ blz. gedaan, dus als ik dat volhoud is het redelijk.

Om 5 uur kwam Bert me de sleutel van zijn kamer brengen, kan ik een maand zitten.

Biekorff. God vergeef het me, maar het is toch wel rustig, dat Hil-letje er niet is. Er zijn opeens veel meer prettige mensen. Zitten praten met André Haakman, een lul maar een prominente lul, hij is nou eenmaal advocaat en ik niet. Hij had één van de Amersfoortse beulen verdedigd. Ik ben gaan uitpakken over de psyche van de hoge nazi's, hij vond het zo mooi, dat hij helemaal met me meegedrenteld is.

Naar Geert geweest. Geert was geschikt, maar Hil zei boe noch bah. Ik zal het wel bij het rechte eind hebben, dat niet Sjoerd maar Hil van Oorschoot die opmerking van me aan Margriet Leiker overgebrieft had, de kwaadaardigheid heeft ze er voor. Enfin, niet over beginnen natuurlijk. Dit klopt wel, de enige opmerking van Hil was, dat ik niet wist wat een huwelijk was.

<Enfin, dat ze kwaadaardig is wist je al – als mijn verhouding met Geert er maar niet aan overlijdt.>

Over die *subsidie* van mij werd 15 Jan. ten departemente vergaderd. Is dus nog altijd in de pen.

Criterium werd opgeheven. Het opnemen van Morriën in de redactie van *Lib.* was geen eis van hun kant maar een vriendelijkheid van Geert. (Oppassen, daar gaat Hil ook weer over roddelen.) En *Podium* had ook fusie aangeboden, ging nu over gepraat worden. *De Vrije Bladen* ging Geert zelf doen met alleen Vasalis, die hem overigens kort houdt. Geen overvloed van copy. En dan was er nog een verrassing met de uitgeverij op handen.

Geert zou van Vrieslandt nog eens vragen, dat bij de w.b. voor me in orde te maken, van Vrieslandt kende van Suchtelen zo goed. Vic had chronisch geldgebrek.

Er was net kabinetszitting over wel of geen politionele actie. Dat republikeinse leger was inderdaad iets ergs. Hatta had Tan Malakka de vrije hand moeten laten om Moeso baas te worden. Stikker was naar Am. geweest, om wapens te vragen, maar had het op zijn neus gekregen en had het begrepen. Stassen is een domkop, het knechtje van Romme, die het nog niet begrepen heeft, 'evenmin als de P.v.d.A.'. Een derde deel van ons leger was venerisch.

Fonsje lijkt bij Geert intern te zijn, maar ze wouen het kennelijk niet weten. Ik geloof, dat Hil voor haar leven vecht, maar het op alle manieren verliest. Begin maar vast zuinig op Fonsje te worden, dat wordt Geerts derde vrouw.

Ik heb er ruim een uur gezeten, toen vroeg Geert: 'Is dat je jas?'

Woensdag 15 december

Vanmorgen om 8 uur radio. Iets later opgestaan, even de straat op geweest, een beetje in de kou gezeten, nog even gelegen, toen pas gaan werken, toen ging het ook wel.

Bk. Iet W. praatte weer tegen me, een beetje gek naar haar gekeken en toch weer niet gekeken. Even later zaten Jan en zij weer op een vieze manier contact te hebben.

Naar boven gegaan, naar Margreet Tazelaar. Mooi zo, daar zat Jan op visite. Hij was nog verraster dan ik. Dat ms. van Sartre gehaald. Jan en ik gedroegen ons allebei perfect. Ik was in tien minuten weer weg.

Vandaag een slechte werkdag gehad, tot twaalf uur 's nachts moeten tikken om mijn drie bladzij af te krijgen.

Brieven van Hans en van Emile. Emile brengt met Kerstmis nog meer Volpar mee.

Donderdag 16 december

Geen wonder, dat ik me gisteren half voelde. 's Nachts een complete dysenterie gekregen. Ook nog even door een muis gewekt. Maar de buikkramp was erger. Vandaag de zaak met een stopmiddel gestuit. Niets gedaan, een beetje achterstallige kranten gelezen.

Bk. Jaap H. met zijn Tsjech, die ik niet mag. Jaap niet erg spraakzaam.

Vanavond weer een hevig radio-concert. Ik lijd daar zo onder. Vertalen maar, geld lenen en vertalen en dan verhuizen.

Vrijdag 17 december

Om twaalf uur opgestaan. Het vertalen wou niet erg, de tekst was recalcitrant. Ook aarzel ik telkens tussen kachel wel of niet aanmaken.

Biekorff. Die Els gaf J.P. een vertrouwelijk klopje op zijn schouder!

Naar Jan Hemelrijk geweest. Was naar Kriterion. Naar huis geweest. Stans heeft me op haar hoek gezien. Krant gelezen. Weer naar Jan Hemelrijk geweest. Iet Kortman was in gezelschap van Bart Romein! Jan was cum laude voor zijn doctoraal geslaagd! *Een tientje van hem geleend.*

Nog even zitten tikken. Vandaag maar twee bladzij gedaan. Me-

vrouw Baars was ziek, of ik geen lawaai wou maken, maar ze hebben niet geklopt toen ik tot twaalf uur heb zitten tikken.

Zaterdag 18 december

Niet erg goed geslapen, de geldnood belette dit. Om een uur of elf maar opgestaan. De kleermaker had de broek nog niet klaar. En op de Overtoom was de fiets natuurlijk niet. Nou maar niet meer heen gaan. Om half twee begonnen te tikken. Een bladzij gedaan. Toen was het vier uur. Toen verstandig geweest en nog twee uur geslapen als een roos.

Biekorff. Dat aantrekkelijke jonge kind met een Indische inslag kwam naast me te zitten. Ze gaat naar Rotterdam toe, bij haar ouders wonen en binnenhuisarchitecte worden. Met een opmerking een gesprek over abstracte kunst ontketend, waar het eind van weg was. Het was dazen, maar heel prettig uit een oogpunt van kennis-making. Op een gegeven moment ben ik opgestapt.

Thuis stonden twee radio's door mekaar heen te denderen. Af-schuwelijk. Er dapper doorheen getikt maar nog geen bladzij gevorderd. En van die harde stoel krijg ik pijn in mijn ballen. We zullen voor een kussen gaan sparen.

Briefkaart van Mali, dat ze opeens naar Engeland is, en met Kerstmis niet hier komt.

Naar de nachtvoorstelling van de Filmliga in Kriterion gegaan. Weer lid geworden voor een riks. De voorstelling was niets en van het publiek kende ik niemand, maar de *Dreigroschenoper* komt heel misschien. Jaap Hijmans afgeschrikt, door op het lenen van een tientje te zinspelen.

Zondag 19 december

Het slapen aan de voorkant is volgens de plannen verlopen. Uitgeslapen.

De hele middag op mijn werkkamer tegen de muziek in gewerkt. Alleen een gisteren niet afgekregen bladzij afgemaakt. Nominaal dus minder dan een bladzij gedaan.

Biekorff. Domweg bij dat uit Indië gekomen kind gaan zitten. Twee zich aanstellende kinderen. Zij heette ook al Els. Els Wegeler Sleeswijk, dochter van een rubberplanter, het was haar laatste avond hier, ze gaat naar Rotterdam.

Architect Kees gesproken. Die aannemer voelde *niét* voor verhuren van die directiekeet, dus dat is *van de baan*.

Selma komt met Nieuwjaar terug. Alsdan heen om te praten over die manwijven en geld te lenen.

Bij Joop Deelman geweest. Geschaakt. Er kwamen een schilder en zijn vrouw op visite, er maar bij blijven zitten, mijn hele avond dus verknoeid zonder te werken. Een frame van een fiets losgeschooierd. Eigenlijk een beetje inhalig. Zien te verkopen en tegenover hen mijn mond niet voorbijpraten.

De opmars naar Djokja is opeens begonnen!

<Veel te veel el. kacheltje gebruikt.>

Maandag 20 december

Het voor slapen is uit een oogpunt van stilte wel een succes.

Om twaalf uur opgestaan. Om twee uur begonnen te tikken, om vijf uur uitgescheeien, toen had ik anderhalf blad gedaan.

Geprobeerd dat frame te verkopen. Eén bod van *f* 1.50 en één bod van een gulden gehad. Dus dat was ook al niet de manier om rijk te worden.

Scène met de familie Baas over de krant. Ik werd door de kinderen te woord gestaan en kreeg een grote bek en de deur werd dichtgeslagen en even later hadden ze hem natuurlijk toch. Van die grote bek begin ik genoeg te krijgen.

Biekorff. Gezeten tegenover Tine, die toch wel beneden peil is, en tegenover een paar knapen. Zitten mokken. Eén knaap reageerde sympathiek op mijn radio-jeremiade.

Naar Jaap Hijmans geweest om een tientje te lenen maar hij was niet thuis.

Thuis speelde de radio zachtjes. Toch maar tot elf uur gewacht, toen van elf tot een zitten tikken en in die twee uur twee bladzij gedaan. Dat moet ik vaker doen, van elf tot een.

De kachel wil niet echt branden.

Dinsdag 21 december

Gisteren is het een uur of vier geworden, zodoende pas om een uur of een opgestaan. Enige hinder gehad van autogetoeter.

Een klein eindje getikt.

Toen naar het gramfoonplatenconcert gegaan. *Hilde* van Nor-

den. Zij keek de andere kant op, maar ik ben resoluut bij haar gaan zitten en toen was ze aardig. Heeft ze nu een vent of niet? Ze heeft door relaties een baan, die ik haar benijden mag, *correctie* en opmaak van *Vrij Nederland*, drie dagen in de week, zit op de A.P. Geanimeerd zitten praten, kreeg alleen even een inzinking, toen ik de tram niet voor haar betaalde. Dit jaar geen gramfoonplatenconcerten meer.

<Een korst waar je niet doorheen komt. – Ze heeft een eigen etage in de Jordaan.>

[Denk er om, dat Hilde het gedaan heeft met Theo (die het weer met Esther gedaan heeft) en heus ook wel met Aad.]

Biekorff. Wat fluistert die Els toch altijd over me? Tine eens vragen. Jan Polak verzamelde om zich heen Esther, Joop Franken en Els, toen ben ik maar opgestapt.

Met mannenmoed door de radio heen gewerkt. Om elf uur had ik één blad af en om half twee een tweede. In dit tempo heb ik half Januari weer geld – om te verhuizen?

De kachel is weer na een poosje branden uitgegaan. Ben ik soms met die kolen besodemieterd? Kolen van meer dan vijf gulden het mud.

Woensdag 22 december

Hoera, ik heb griep. Eerst begon mijn neus en toen mijn keel. Hoesten doe ik nog niet.

Vanmiddag om een uur of twee was ik weer ter been, na een redelijke nachtrust genoten te hebben.

In de loop van de middag een bladzij vertaald.

Biekorff. Ik was erg laat.

Naar Jaap Hijmans geweest. Was in den Haag, kwam morgen terug. Naar Jan Hemelrijk geweest. Was met de hele familie naar de schouwburg. Morgen weer naar deze beiden.

Naar huis gelopen. Om een uur of negen thuis. Tegen een heel bescheiden radio in gewerkt. Om elf uur was een tweede blad af. En tussen half twaalf en half twee een derde blad voltooid. Netjes!

Evenwel ging even over twaalf volgens een goede traditie de kachel uit. Hem voortaan om een uur of elf, als de burgerij nog op is, even radicaal uithalen. Ik gebruik veel te veel electriciteit zo en kom nog verkleumd in bed terecht.

Van twee tot vier de krant gelezen.

Donderdag 23 december

Vandaag uitgeslapen als gewoonlijk en met een goed geweten niet vertaald. Ik had er recht op en het ging niet meer. Bovendien heb ik toch wel een heel behoorlijke griep. Van vier tot zes dus niets gedaan.

In de krant een sensationele advertentie. *Lien Wibaut* heeft zich gevestigd als specialist en moet zich op bepaalde tijden naar bepaalde adressen bewegen, dus eindelijk ontstaat de mogelijkheid, om haar eens te zien te krijgen.

Biekorff. Niets. Die groep van Els smoest over me en lacht om me. Tine eens vragen, hoe dat zit.

Naar Jaap Hijmans geweest. Nog niet thuis.

Naar Jan H. geweest. Jaap en Dit zaten er. Vreselijk geanimeerd een half uur mee gepraat. Dit uitgelegd, dat het schrijven van een roman activiteit van Wageningen ten gevolge zou hebben. In de ruimte doorgedaasd over aristocratie. Dit vond het jammer, dat ze weg moesten naar een afgesproken bezoek ('als ik dat geweten had'). Haar opmerkingen beperken zich tot het verschil tussen als en dan. Jaap zegt, dat hij een boek half gelezen heeft, als hij het niet gelezen heeft.

Daarna veel te lang, een paar uur, bij Jan en Aleid gezeten, maar ik kon mijn verzoek om geld niet kwijt. Tenslotte had ik Jan even alleen. De *vijfentwintig van 1 Jan.* gekregen en het *geleende tientje* zal ik 1 Febr. terugbetalen. Verder moet ik *Zondagmiddag* op de kinderen passen.

Op de Biekorff lag een brief van *Hilletje*. Gevolg ogenblikkelijk hoofdpijn. Ze is ook al aan mijn deur geweest en schrijft nu deze brief. *Hilletje* is een schat.

Verder een briefje van Mienie, dat ik vanavond bij haar gekomen had kunnen zijn. Mocht ook wel na die beledigende vorige keer. Ze had me natuurlijk het gevraagde geld willen lenen. Toen ik thuis kwam was de avond evenwel al om.

De hospita. Waarschuwde me, dat ik schatten aan electriciteit gebruikt had. Dat rotkacheltje verbruikt namelijk niet vier maar *acht* cent per uur. Niet meer gebruiken.

Een verjaarsfeliciteat uit Wageningen met de gebruikelijke mededelingen omtrent steken door hun harten.

En dan was het bij Geert bestelde boekje van Gide er al, iemand was het komen brengen, wat een service.

Ik ga dood van de griep en zit om een vrouw te springen. Ze zijn allemaal om de een of andere reden geblokkeerd.

Zonder regelmatig rammelen gaat de kachel uit (P.S. En met rammelen ook).

Vrijdag 24 december

Laat naar bed gegaan en dus ook laat opgestaan. Niet zo grondig uitgeslapen als de laatste dagen De verkoudheid blijft binnen redelijke grenzen.

Biekorff met niemand gepraat.

Even geprobeerd of Mienie thuis was, maar dat was niet het geval. En die kleermaker is er 's avonds ook niet meer.

Thuis loeide, brulde, denderde de radio. Tot elf uur in wanhoop verkeerd. Van elf tot een of twee even anderhalve bladzij getikt. Daarna de krant gelezen en de kachel een paar keer aangemaakt.

De feestdagen zal ik wel niets kunnen doen van de radio.

Zaterdag 25 december

Vandaag jarig: 31 jaar.

Vanmorgen laat naar bed gegaan na gevloekt te hebben over een uitgegane kachel.

Vandaag slecht en te kort geslapen. De angst voor de radio's, die mijn leven kapot maken. Overigens ging het daar voor wel, telkens aanlopen, die dan niet doorgingen.

Toen ik om vijf uur op stond, brandde de vanmorgen uitgegane kachel lekker.

Biekorff. Mislukte Kerstsfeer.

<Els kookt 's middags op de Biekorff.>

Langs de adressen van Lien Wibaut gelopen. Ik vermoed, dat ze gewoon op dat ouwe adres blijft wonen en op dat nieuwe alleen aan een polikliniek gaat deelnemen. Ook mogelijk, dat ze met die daar wonende chirurg gaat trouwen.

Toen ik thuis kwam brandde die niet goed wijs geworden kachel, waar ik verder niets aan gedaan had, nog steeds. Maar de radio naast me heeft besloten de hele Kerstmis te denderen. Even gehuild, toen naar de kamer van Bert gevluht, me daar geïnstalleerd, en begonnen aan Sartre.

Om twaalf uur weer overgestoken, omdat ik honger kreeg en

moest pissen. Brief van Wageningen beantwoord. Dekentje naar Aleid en ook kacheltje gevraagd. Gezegd, dat ik geen roman zou kunnen schrijven, omdat daar bemoeienissen van hun op zouden volgen, en even de directiekeet aangestipt.

Daarna nog een eind Sartre gelezen. Voorlopig vind ik het zwak.

Die radio naast me is levensgevaarlijk. Evenwel aan het vertalen blijven.

Zondag 26 december

Jan Hemelrijk kwam me om één uur wekken, zodat ik een uur te kort geslapen heb.

Bij Jan H. kinderen opgepast. In boeken van hem zitten lezen. Drie boeken (twee Huxley's en een Pocket-boekje) meegepikt als verjaarscadeau; ik dreigde even onbescheiden te worden. Conversatie niet helemaal een succes.

Biekorff. Kerstmaal, tweede Kerstdag. Heel vervelend. Ik kwam naast Jan Polak te zitten, die bindinkje met Els. Els kookt 's middags op de Bk.

's Avonds slaap. Buren thuis. Weer op de kamer van Bert gezeten. Tot drie uur Sartre gelezen, toen was ik tien blz. gevorderd. De bewoners vertrouwden het zaakje niet.

Maandag 27 december

Vandaag gemaft. Om vijf uur nog geprobeerd even te tikken. Ik heb al een paar dagen niet betaald.

Te laat op de Biekorff. Geen chocoladevla gehad. Jaap Hijmans. *Jaap een tientje te leen gevraagd. Weigerde. Hem nooit meer om vragen. Knapt af.*

Naar Henk Boekenoogen en zijn vrouw geweest. Allergenoege-lijkst, van acht uur 's avonds tot een uur 's nachts zitten praten. Eindelijk weer eens mensen, tegenover wie alles kan. Naar huis moeten lopen.

[Anoushka Vermeulen, de vrouw van Henk Boekenoogen, is een *nicht* van Geert van Oorschot. Vond Geert een ongunstige figuur, *link*, oneerlijk, chanteerderig en de mond vol van idealisme, altijd een bijbedoeling en vol met gemenigheidjes. En bovendien zo *viezig* met jonge meisjes. – Pas op, niet doorvertellen. Geert z'n moeder was psychisch abnormaal.

Een beetje een aangebrand stel: zij (vorige man) en hij (afkomst).]

Hilletje moet geschreven worden. Ik kan haar niet nemen, ze zou mijn conversatie lam leggen door een te klein verstand. Dit natuurlijk niet schriftelijk behandelen.

Vandaag tenminste een *besluit* genomen. Ik ga *voor* wonen en wel direct. Morgen kachelpijp met ring bijkopen, kachel, luie stoel, tafel en stoel naar voren slepen en dan eens over een tweede tafel en kachel achter gaan denken.

[Die elektrische kachel gaat niet. Kost niet vier maar *acht* cent per uur. Hospita had in twee maanden een rekening van *negentien* gulden gehad. En dan zit je nog te kleumen.]

Dan kan ik tenminste aan het werk. En dat halve daglicht moet dan zolang maar kunnen.

P.S. Ik verlies te veel tijd met krantlezen.

Dinsdag 28 december

Een voor mijn rotleven symptomatische rottag.

Opgestaan ± 4 uur. De hele middag kindergejoel onder me, nou ja, dat is de vakantie. Maar ook de hele middag en avond de sonore rotstemmen van de Baarzen.

Het programmaatje afgewerkt. Trap gehaald, op het dak geklommen, naar de kachelsmid geweest. Kachelsmid Bolding, v. Ostadestr. Voor 1,75 lange oude pijp meegenomen, keurig. Morgen om *zes uur* dat ding voor op het dak halen.

Me laten scheren.

Biekorff niemand. Betaald.

's Avonds kachel, luie stoel en tafel van de achterkant naar de voorkant versleept. Maar hier onder me ook lawaai.

Om elf uur kwamen de Baarzen klagen over het nachtelijk gestommel. Toen ben ik uitgebarsten over die radio van Engel. Engel kwam er bij. Hij bleek er nog steeds geen *regelaar* aan te hebben, de lammeling!!! Tenminste gezegd, dat ik dat misselijk vond. Verder ging het over niet groeten en zo. Maar zij agressief over nachtelijk lawaai. Met dat beetje geschuifel zullen ze mij terroriseren. Ik voel me helemaal ellendig. Hij zou nou een regelaar kopen, maar er is toch niets tegen te doen. O ja, Baars had mijn krant weer weg-gemaakt, een van de lieve mevrouw Polak gekregen, daarover ook meteen maar ruzie gemaakt en ik kreeg voortaan weer 's morgens

om 8 uur nieuwsberichten en zijn vrouw kwam op den duur ook overdag thuis.

Het dooit, het regent, een lichtpunt. De kachel wou niet trekken, de hele kamer vol rook, hopen dattie het met het afdakje wel doet. *Voor zessen bij Bolding zijn!*

Als ik nou weer geld heb, kan er een kachel en een tafel voor en achter en later zelfs een luie stoel. Maar ik ben op.

Woensdag 29 december

Vandaag als een blok zes uur geslapen, dit was blijkbaar genoeg.

Toen kwam de man van de schrijfmachinehandel (Hespa) een kwitantie van een riks aanbieden. Nog niet betaald maar hem de schrijfmachine meegegeven om te kijken naar: a) letter m, b) lintomschakeling, c) zwaar tikken (kwam van overgaan te ver van de rol! kon bijgesteld worden!) en d) of die riks niet onder de garantie viel. Als hij de machine niet komt brengen, morgen halen! Maar moet thuisblijven voor Lidi.

Me aangekleed. Het dooit gelukkig weer.

Nog met succes een paar boodschappen gedaan. Ik was precies op tijd bij de kachelsmid, dat andere ding ook gehaald. Kosten samen $1,75 + 2 = 3,75$.

Feitelijk te laat op de Biekorff, maar er was nog niet gebeld.

Duco was met zijn meisje uit den Haag over. Een heel aardig verpleegstertje. Buitengewoon geanimeerd gepraat, hem naar de trein gebracht, aangeboden dat ze wel eens met z'n tweeën bij mij kunnen logeren.

Dit tweetal zal ik maar aanhouden. Hij is ambtenaar aan het departement van justitie.

Daarna een bevestiging gehad en bij Paula en Bruno op visite gegaan. Ik stoorde hen in hun werk en zij hadden geen tafel of kachel voor me, maar het bezoek verliep normaal. Bruno had een stuk personeel nodig. De verhouding is hopeloos. De pik van Bruno is te klein, ze trekken mekaar niet aan en doen niets meer met elkaar, Bruno lijdt aan slapeloosheid, Paula is natuurlijk niet goed genoeg voor hem, maar hij heeft denkkelijk minderwaardigheidscomplex tegenover anderen. Paula is even met me opgelopen, maar ik ga d'r niet mee beginnen. Paula heeft verhoogde schildklierwerking, houdt dieet, ochoch, in geen geval in trappen.

[Probleem 1: de radio's of algemener gesteld de woningnood.

Probleem 11: Hiletje. Hiletje is lief, maar ze is dom. Ik kan er niet tegen praten, wat ik tegen bijna iedereen kan.

111: Ik moet aan het vertalen blijven. Onder alle omstandigheden.]

Thuisgekomen om middernacht nog dat ding (schoorsteen) op het dak gezet. De kachel ging nu vlot aan, gaf toen rook en daarna toch weer geen rook. Oppassen voor kolendamp!

Donderdag 30 december

Vandaag tenminste heerlijk uitgeslapen.

Om een uur of vier kwamen Hank en Lidi. Ze zijn toch ook saai. Beleefdheidsvragen van Hank over de moderne literatuur. Lidi vroeg, waar de schrijfmachine was; dat hij toevallig in reparatie was, kon ik ook niet helpen. In de kwesties met Wageningen zijn ze kennelijk pro Wageningen. Van belang is, dat *ik dat kacheltje uit Wageningen niet krijgen kan*. Lidi en Hank hebben namelijk de grote en zelf hebben ze in Wageningen de kleine in gebruik.

<Lidi vroeg ook nog, of ik nog schreef.>

Toen nog even naar Hespera getramd, tijd heel goed verdeeld. De schrijfmachine was met groot succes gerepareerd, slaat nu veel lichter aan. Maar kosten 2 x 2.50, een keer van destijds en een keer voor nu. De prettige man was afwezig.

Bk. Aan de tafel van Els gezeten, waar ik strikt genomen niet hoorde. Die Jood is toch wel beneden peil.

Een uur gelopen om een paar cigarettentonnen te verkopen, in de Weesperstr. lukte het niet, in de Albert Cuypstr. ben ik ze voor 2 x 1.50 kwijt geraakt.

Radio Engel speelde, maar het deert mij niet, want ik woon nu voor, en de kachel trekt goddank, het geld voor die pijp is goed besteed.

Mijn geld is op. Ik moet nog veertien dagen met enkele guldens toe, maar we zullen het hoofd maar niet verliezen.

De kachel rookt net genoeg, om hem alleen met open ramen aan te kunnen hebben. Lekker gezonde kolendamp. En de schrijfmachine slaat zwaarder aan dan ooit! 1½ blz. vertaald.

Vrijdag 31 december

Oudejaar, als ik me zo eens uit mag drukken.

Vanmorgen kwam opeens dat dekontje, waar ik al tien keer achteraan geweest was, van de ververij. Kosten een gulden of zeven, maar er was afgesproken 4.50 en ik heb ook niet meer betaald, de vent liet zich gelukkig intimideren. Nooit meer naar die ververij toe.

Verder behoorlijk uitgeslapen.

Met succes een serie boodschappen gedaan. Boter op de spijsoliebon gekregen. IJzerdraad voor de schoorsteen. En dat zeegras kan ik Maandag terugbrengen, de man zat er om verlegen. Hij had vitrage, nu handig zijn met geld en Cons. cred.

Me laten scheren, ging nog net.

Samen opgetramd met die uit het Frans vertalende meneer Meyers. Vond *La nausée* ook slecht, maar moest er toen uit.

Biekorff. Geen aanspraak.

Even de kant van het Leidseplein uit gelopen. Tegen Tine opgebots. Met haar meegehold naar het Centraal Station. Een kind van niks.

De felicitatie-kaart voor Mali gepost.

Om negen uur thuis. De Oudejaarskrant gelezen, was lang.

Om twaalf uur een paar eieren gebakken. De kachel trok niet, heeft niets gedaan dan roken en is tussen twaalf en vijf driemaal uitgegaan. Hier kan een gewoon zijn best doend mens natuurlijk niet tegenop. Die ellendige kolendamp. Geprobeerd nog wat te vertalen, maar het na een halve bladzij opgegeven. Men kan niet werken, als de schoorsteen niet trekt. En men kan niet denken, als men in geldnood zit.

Zaterdag 1 januari 1949

Vanmorgen om zeven uur naar bed gegaan en vanavond om vijf uur opgestaan.

Biekorff. Bij Mary aangekondigd, dat ik twee weken op de pof ga eten, is in orde.

Een willekeurig broekie had zin in schaken. Mee naar zijn huis gegaan en nota bene een partij van hem verloren. Heet Mischa van Steenwijk, is achttien jaar, een hopeloos ei, werkt in het antiquariaat van Mies Bouhuys, die een kringjuffie is. Na afloop is hij mee naar mijn huis gedrenteld, en heeft het roken van de kachel bijgewoond.

Dat ding op het dak met ijzerdraad flink vastgemaakt. De kachel rookte eerst beestachtig, heeft toen een paar uur alhoewel met kolendamp redelijk gebrand, is daarna uitgegaan, heeft daarna opnieuw stevig gerookt en daarna nog een beetje gebrand.

Tijdens die paar uur branden anderhalve bladzijvertaald en tijdens de toegift een eindje Sartre gelezen, maar in Sartre begon net vaart te komen, dus dat niet bij stukjes en beetjes lezen.

Tot elf uur in de ochtend op gebleven. Het is hier te donker, om overdag zonder lamp te lezen. Toen ik eindelijk weer adem kon halen, zat ik te kleumen van de kou. Die kachel niet meer aanmaken.

Zondag 2 januari

Van elf tot twaalf in de wind gelopen, om bij te trekken van die kolendamp. Alle Jezus, wat woei het.

Van twaalf tot zes geslapen. Toen Biekorff, niets te beleven.

Naar de kachelsmid geweest. Bolding, van Ostadestr. Het kwam van die wind, sloeg in de schoorsteen, moest *langer*. Eventueel geker op of dat ding een kwart slag omdraaien. Hij kwam Maandag 4 uur kijken.

Naar huis gegaan. Van acht tot twaalf uitgeslapen. Heel verstan-

dig. Toen de kachel aangemaakt. De wind was gaan liggen. De kachel brandde voorbeeldig. Even in een bedaarde gemoedstoestand anderhalve bladzij vertaald. Ik ben nu tenminste over de streep van 100 blz. heen. Nog 30 blz., dan kan ik geld halen. Ik heb niets meer. Een brief aan Mali geschreven om vervroegde zending.

Maandag 3 januari

Ik ben een beetje vreemd aan de gang, dagindeling buitenmodel, maar toch goed bekeken. Vanmorgen na het voltooien van de 1½ blz. van acht tot twaalf eerst weer geslapen, diep.

Me laten scheren. Het zeegras terugverkocht voor vier gulden. Aan Baars die gek te leen gevraagd, hij stond hem grif af, moet gesmeerd worden. Toen was het kwart voor vier. Als Bolding er niet toen al geweest is, heeft hij me er bij laten zitten, twee uur in de kou op hem zitten wachten.

De brief aan Mali gepost.

Biekorff. Niets. Alleen Jaap. J.P. liep even demonstratief over me heen bij het met Els flirten.

Ik had behoefte aan aanspraak. Naar Marcel en Anita geweest. Het nieuwe huis bewonderd. Ik gedraag me eerlijk gezegd tegen hun een beetje hatelijk. Toch geanimeerd zitten praten. Anita kende de *Faux-Monmayeurs* vaag en Sartre op haar duimpje. Ze wijst er als de gelegenheid zich voordoet op, dat scheiden niét gaat als er een kind is. Ik laat Marcel telkens niet aan het woord komen. Marcel is ook een spreker, geen luisteraar. Om even over tien werd ik er uit gegooid.

<Marcel liet zien, dat ze in het slaapkamertje al vast op het 2e kind gerekend hadden.>

De kachel brandt, nu het niet meer zo waait, goed. De schrijfmachine gaat ongelofelijk zwaar, dat is geen doen zo, ik moet er nog maar eens mee heen! In een hele nacht met inspanning van alle fysieke krachten 2½ blz. getikt, daar moettie ook onder lijden, als er wat mee is.

<Is mevrouw Engel overdag soms al thuis?>

Dinsdag 4 januari

Vanmorgen om half tien naar bed gegaan, vanmiddag om half vijf wakker geworden van het lawaai van de kinderen. Goed geslapen

maar een uur te kort. De kachelsmid is niet meer geweest, heeft me er dus bij laten zitten, dondert niet, de kachel trekt.

Op de Biekorff was Esther. Met haar gaan praten en o wonder, ze praatte terug. Haar een compliment gemaakt, dat ze met haar gebrekkige opleiding vlot vreemde talen leest. J.P. ging met zijn rug die kant uit zitten. Toen stond opeens Mienie achter me, zodat ik plotseling Esther alleen liet, goeie beurt tegenover Esther. Maar natuurlijk kwam Mienie me achterna lopen, ik heb haar immers op de juiste manier aangepakt. Ze komt op de Biekorff eten. Ik heb haar gezegd, dat ze lullig gedaan had. Zij had me na het ontvangen van haar Kerstgratificatie geld willen lenen. Met haar meegetramd naar Geertje. Daar boem een ouwe kachel gekocht voor een tientje, heeft Mienie zolang betaald. Morgen halen met de bakfiets, samen met een strijkplank van Mienie, die ik zolang als tafel kan gebruiken. Daarna nog twee uur met Mienie ergens gezeten. Toen was ik gek in mijn hoofd van haar geratel. Ze gaat spraakles nemen bij Iet Wieringa. Ik heb haar iets verteld over Hilleetje, wat ik eigenlijk niet had mogen vertellen.

Vannacht niet vertaald maar me gezet aan het schrijven van die brief aan Hilleetje. Toen hij driekwart af was – om vijf uur – was de munt in de elektrische meter op en floepte het licht uit. In het donker scharrelend me uitgekleeft en in bed gekropen.

Woensdag 5 januari

Op een of andere manier een lamme dag gehad. Mevrouw Engel is de hele dag thuis, maar ik geloof, dat dat meevalt, dat ze ziek is en een familielid voor haar zorgt.

Mevr. Beek heeft me verzekerd, dat dat met die munt anders nooit kan gebeuren, omdat ze 's avonds altijd even naar de meter kijkt.

Gebrekkig geslapen. Twee keer gewekt door belletje trekken, een keer door kwajongens buiten en een keer door een telg van de familie Baars van de bovenverdieping uit. Verder radio en ander lawaai onder me.

Na me te hebben laten scheren naar de Biekorff. Niemand. Mienie was er nog niet.

Daarna tevergeefs geprobeerd aan een bakfiets te komen. Eetlijke adressen af geweest, maar ze vertrouwden me niet, omdat het

avond was. Naar Geertje geweest en het op morgenavond gezet. Die Geertje is werkelijk beneden ieder peil, erg. Bij de karrebaas in de Utrechtse dwarsstr. afgesproken, dat er morgenavond 8 uur wel een zal zijn.

Om elf uur was ik thuis. Gaan vertalen. God god, wat gaat die machine zwaar. Van twaalf tot acht gedaan over een dikke twee bladzijden. Om tien uur was ik nog op.

Donderdag 6 januari

Vannacht doorgedraaid. Om tien uur naar beneden gegaan. Tegen de hospita gehakkeld, dat mijn geld er nog niet was, ze moet ook nog maar even wachten. Met haar uitgekiend, hoeveel ik bij zal moeten betalen voor dat elektrische kachelkje, die grap komt me f 8.20 te kosten, 1 Febr. betalen.

Naar het Centrum geweest. De chèque was er natuurlijk nog niet. Etalages van boekwinkels bekeken. Cigaretten gehaald en mijn schoenen laten poetsen door dat schoenpoetsertje. Om drie uur was ik thuis.

Me om 3 uur te bed begeven. Volkomen door de wekker heen gemaft en de Biekorff gemist!

Om zeven uur opgestaan. Toen kwam opeens Trudi Ruell binnen vallen, zat zonder brood.

Om half negen was ik bij de karrebaas. Tegen Geertje wel erg karig met woorden geweest. De kachel en de strijkplank per bakfiets getransporteerd, heeft een gulden gekost.

Om elf uur weer thuis. Toen had ik weer naar bed willen gaan, maar er werd in een advertentie in *Het Parool* een corrector gevraagd, daarop gereflecteerd voor wat betreft de middagen. En toen was het gek genoeg al weer vier uur 's nachts.

Die geldnood is hinderlijk. Die veertig worden een druppel op een gloeiende plaat en zelfs die honderd zullen nauwelijks lucht geven. Mevrouw Engel is ziek, dus dat valt mee, maar voor hoor ik onder of naast me ook een radio. Toespeling van mevrouw Baars op die tweede kamer van me.

Vrijdag 7 januari

Vannacht om een uur of vijf naar bed gegaan. Van acht tot negen vanmorgen luide radiomuziek onder of naast me. Doorgeslapen.

De hele dag in bed gelegen, langzamerhand werd mijn slaap dieper, vanmiddag om vijf uur pas opgestaan.

Biekorff. J.P. kwam naast me zitten, geen stom woord tegen hem gezegd.

Daarna overdekt gaan zwemmen in het Zuiderbad, loffelijk initiatief, maar van half acht tot negen jeukt het er van de schoolkinderen, voortaan van *negen* tot half elf gaan, zo is de verdeling van de avond daar, altijd gemengd, Donderdags gesloten.

's Avonds is het op die voorkamer van mij weer wel stil. Tegen een uur of twaalf kwam Bert aanzetten met twee gevluchte Tsjechische studenten, die nu in mijn achterkamer slapen.

Vannacht voor de afwisseling weer eens de grootst mogelijke elende met de kachel. De schrijfmachine daarentegen tikte lekker licht. Ondanks de rook 2 blz. vertaald, moet ook.

Zaterdag 8 januari

Vannacht doorgedraaid. Vanmorgen om 9 uur kwam de chèque van tante Mali, hoera, ben ik tenminste heel even liquide.

Houtjes gehaald. Me laten scheren. De chèque op het hoofdpostkantoor geïnd. De postwissel van Mali in Zuid geïnd. De broek bij de kleermaker gehaald.

Tussen de bedrijven door bij Geert een bezoek van de Tsjechen aangekondigd.

Een uur bij Trudi plus Bert plus de Tsjechen gezeten. Zij gingen samen naar het Gooi. Het bezoek aan Geert maar weer afgebeld.

Mijn kamerhuur betaald.

Zondag 9 januari

Vroeg opgestaan. Overdag heerste stilte. Die brief aan Hiletje geschreven, de hele dag over gedaan, maar de passage over de angst moet er nog uit.

Bk. André Haakman even. Iet Wieringa begon weer uit zichzelf tegen me te praten.

's Avonds radiomuziek onder (of naast?) me. Achter evenwel erger. Naar bed gegaan.

Maandag 10 januari

Niet goed geslapen. Ik heb een dunne deken nodig, om warm en

koud te regelen, waarom sturen ze die nu niet even uit Wageningen?

De brief aan Hilletje helemaal overgetikt, maar nu ligt de nadruk weer te sterk op de superioriteit van de man.

De kachel niet aangehad.

Ziekenfonds. Ik moet per kwartaal betalen, ik had geen tientje, nog even uitgesteld, moet zo gauw mogelijk.

Loterij, een twintigje kost vier gulden, al het andere zijn maar afbetalingsregelingen.

Geert. Het boekje van Gide betaald. Hil was niet kwaadaardig meer. Maar hou d'r in de gaten, nou heb ik bijvoorbeeld weer te veel over Lekkerkerker gezegd. Lekkerkerker blijkt chef van de Driehoek te zijn! Het correctors-ambt biedt dus wel degelijk perspectieven. Lekkerkerker was uit naam van *Podium* fusie komen aanbieden. *Criterion* is definitief overleden, Morrien komt in de redactie van *Libertinage*, zo is de wereld. Geert was weer allesbehalve prettig. Achterbaks. Tevergeefs die subsidie aangestipt.

Even bij Aleid langs gelopen. Aleid slaapt altijd. Was niets uit Wageningen aangekomen.

Biekorff. *Mienie*. Heel geanimeerd, samen in de tram, plaid van haar geleend.

's Avonds hier aan de voorkant een overduidelijke radio, godverdu! Skalka vragen hoe dat zit. Tussen tien en een de brief aan Hilletje nog eens overgetikt. Nu kan hij ook weg.

«Emile is in het land geweest. Er liggen bij hem thuis vijf kokertjes *Volpar* op mij te wachten – halen!»

Om een uur bij de brandende kachel in slaap gevallen, om drie uur wakker geworden. Toen echt gaan slapen, tamelijk slecht en tamelijk kort geslapen.

Dinsdag 11 januari

Kwitantie *Parool*. Ik zal de Biekorff niet kunnen betalen, voor die honderd gulden binnen is.

Lekker weer. Klusjes afgewerkt. Blauwe hemd naar de wasserij gebracht. Brief Hilletje gepost. Herhaald verzoek aan Wageningen om een dunne deken gepost. De kachel niet aangehad, wat stom is, want in de kou zitten is masochisme.

Een half uur bij de eeuwige Jodin op 39 op visite geweest. Even

gepraat met de achterbuurvrouw, een vieze vrouw maar onschuldig in radio-opzicht. Aan de voorkant zit naast me evenwel een rotwijf (Kats), die hard radio speelt, maar door een overigens nauwelijks minder grote rotvent (Keizer) onder haar in toom gehouden wordt. Dat is dus theoretisch heel ongunstig, nog een wonder, dat ik er niet meer last van heb. Engel aan mijn achterkant stoort zich nog steeds nergens aan.

Ik had om vijf uur naar het gramfoonplatenconcert zullen gaan, maar was tot mijn eigen stomme verwondering veel en veel te laat, kaffer.

Biekorff. Een kort gesprek gehad met een architect, maar we lagen mekaar niet.

Door mijn luie stoel heen gezakt! De singels moeten vernieuwd worden. Ik had naar bed zullen gaan, maar naar de Boekenoogens getramd en in orde gemaakt, dat ik die stoel van een zekere Leo kon lenen. Morgen heen met een bakfiets en een takel. Anoushka bood me gewoonweg aan, om met me te vrijen. Even gerepareerd, ik had er graag op ingegaan, maar ze heeft die huidziekte gehad. Haar naar Paula verwezen voor die baan.

De kachel nog even aangemaakt. Inconsequentie is maar alles.

Me afgetrokken, aangezien dat opeens niet anders meer kon, en net als gisteren met kleren aan in slaap gevallen en een uur later wakker geworden, doordat de kachel uit was. Toen echt naar bed gegaan.

Woensdag 12 januari

Niet erg lang en niet erg goed geslapen. Me herhaaldelijk afgetrokken. 's Morgens om acht uur heb ik hier aan de voorkant de nieuwsberichten, gevolgd door een uur muziek, erg beroerd.

Me laten scheren. Bakfiets en takel gehaald. Die luie stoel te leen gehaald bij Henk Boekenoogen. Hij dreigde af te knappen, doordat hij ook nog mee moest helpen takelen, maar dit viel mee. Daarna volle drie uur gezocht naar een goeie stoffeerder. Tenslotte een gevonden in de Hemonystr. die de fauteuil voor *zestien* gulden gaat maken, dit is de prijs, zelf halen.

Door deze grap Lien Wibaut gemist. Volgende week dan maar. Ik moet haar te zien krijgen.

Hospita heeft geloof ik wel telefoon!

Weer geen munt in de electriciteitsmeter. Hospita uitgefoeterd. Biekorff. Toevallig vlak bij J.P. gezeten. Eigenlijk per ongeluk bokkig tegen hem gedaan dit keer, mijn stoel zat niet goed.

De Tsjechen komen niet eens. Die kerels zitten te hoog te paard. Voorkant. Maar naast me speelt een radio.

Eerst uitmaffen. Dan eens echt aan het vertalen. Noodzakelijk.

Donderdag 13 januari

Tenminste uitgeslapen. Het scheelde een haar, want om acht weer die vervloekte nieuwsberichten in muzikale omlijsting, die ik hier aan de voorkant heb.

Vanmorgen moest de bakker 7.50 hebben, daar ga je.

In de loop van de dag prettig werkend 2 blz. vertaald. Nu nog precies 20 en dan ben ik aan mijn honderd gulden toe.

's Middags een schilder laten komen en het ruitje laten maken, een heel nuttig initiatief.

Ze hebben beneden inderdaad telefoon, de klootspiralen!

Om half zes kwam Bert aankondigen, dat ik de ene Tsjechische vluchteling vannacht weer krijg.

Bk. Mienie moest weg, toen ik arriveerde. We zaten een beetje ongelukkig, ik aan de verkeerde kant van de Tsjech. Ik moet die Els in het oog houden.

De avond doorgebracht met de Tsjech. Ik heb de hele avond gepraat en verzuimd hem aan het woord te laten. Heb hem op zijn verzoek een overzicht gegeven van het Nederlandse proza, een soort stoomcursus. Zijn conversatie bestaat hoofdzakelijk uit excuses, dat hij door zijn levensloop niet aan lezen toegekomen is. Een partijtje met hem geschaakt, maar we blunderden allebei als kinderen.

Na twaalfen nog een uur kranten gelezen.

Vrijdag 14 januari

Vannacht beslist niet meer dan een uur of zes geslapen, maar enfin, mijn bestaansangst is te groot om weer in te slapen, als ik eenmaal wakker ben. Van tien tot vier niets gedaan, hoe lap je hem dat toch altijd weer?

Van vijf tot zes een halve bladzij vertaald, dat vertalen gaat ook zo langzaam of beter het betaalt zo slecht.

Toen kwamen de Tsjech en even later Trudi en Bert me haasten,

om mee naar de Biekorff te gaan, dat haasten is vervelend. En inderhaast nog gezeur van de hospita over 'vuile voeten op de looper', en ze dee vervelend, omdat ik gisternacht mijn sleutel vergeten had en had moeten bellen. Een tram later dan het drietal naar de Biekorff gegaan.

Me op de Biekorff weer laten verleiden tot afgeven op Jan; hij moet iets opgevangen hebben. Aan een tafeltje gezeten met Trudi, Bert en de Tsjech en daarna met Wim Franken en nog een paar musici.

Na de Bk. had ik slaap. Naar bed gegaan en twaalf uur geslapen als een os.

Zaterdag 15 januari

Grondig uitgeslapen. De Tsjech was vanmorgen nog niet op, lastig met wassen. Kwestietje over de vouw in zijn broek, Trudi (die er bij kwam) vond het zonde om daar geld aan uit te geven.

Naar Jan H. geweest, om dat dekentje te halen. Toch weer twee uur blijven hangen. Aleid is verliefd op A. Roland Holst, welja. Bob gaat in Utrecht studeren. Over *die kamer* begint Jan niet, is trouwens veel verkeerslawaaï. Als ze dat dak gerepareerd hebben gekregen willen ze dit huis ruilen. Morgen om 2 uur moet ik op de kinderen passen.

Bij de deken in zat een brief, dat vader een aanval van angina pectoris gehad heeft.

Laatste stuk van de middag krant gelezen, die kranten zijn tegenwoordig zo akelig dik.

Biekorff. Mienie. Is Zaterdags en Zondags laat. Volgende week Zaterdag is ze er niet. Druk zitten praten en met haar opgelopen.

's Avonds omdat ik voor heel even slaap had maar weer helemaal gaan slapen. Als ik nu nog meer slaap, zou ik fysiek kapot gaan aan overmatige uitgeslapenheid. Ook wel eens goed.

Zondag 16 januari

Acht uur op. Om tien uur begon de radio, het zal wel die naast me zijn (we spreken van de voorkant). Brief aan Wageningen geschreven. Weer oneindig lang in die rotkrant zitten kijken. De radio heeft twee uur gespeeld, maar toen viel ook stilte. Is de Tsjech er vannacht niet geweest? Zolang hij er is, kan ik geen vrouw bij me houden. Me geschoren.

Om twee uur werd het ingewikkeld. Ik stond op het punt om naar Jan te gaan, toen de Tsjechen kwamen binnenvallen. Alle legalisatiepogingen van Bert waren mislukt. Dit zou de laatste nacht zijn. Ik prompt Geert opgebeld en belet aangevraagd voor vanavond. Geert kende de secretarisgeneraal van justitie. Terwijl ik in de telefooncel stond, kwam Jan aanfietsen, ik hoefde vanmiddag niet op te passen.

«Bob blijft in Amsterdam wonen, zei Jan, dus die kamer komt niet vrij.»

Met de Tsjechen afgesproken om acht uur naar Geert.

De middag gebruikt om met Bert te confereren. Mijn niet onverdeeld gunstige indruk van deze twee knapen werd nu pas volledig bevestigd. De ene was vrij onbenullig, de andere een oppervlakkige charmeur, hedonistisch en egocentrisch. Een Tsjechisch sprekende geleerde, die ze getest had, had ook bij de andere geen bijzondere begaafdheid aangetroffen. Ben ik dus te hard van stapel gelopen? In een taxi nog een paar referenties van ze afgeweest. Geen ongunstige ontdekkingen gedaan, wel gehoord, dat ook de charmeur niet opgevallen was door belangrijkheid.

«Ze bleken ook nog katholiek te zijn.»

Biekorff. Nog twee weken op de pof eten afgesproken. De samenstelling van het tafeltje werd curieus: Bert, ik, Jaap H., Evelientje en Mienie. Evelientje is weer in Amsterdam aan de leeszaal. Later kwam Jan P. binnen, voor wie Evelientje gekomen was, en ging aan het nabijgelegen tafeltje zitten. Ik was in tweestrijd, of ik bij de gebleken mindere waarde van de Tsjechen dat bij Geert er nog wel door zou drijven. Wou overleggen met Bert, maar ik had Bert verteld, dat ik tenslotte ook eer met ze in wou leggen, en daarmee ging Bert me zitten pesten, dramde er maar over door, van egoïst, ten aanhore van Mienie, Jaap, Evelientje en Jan. Nijdig met Mienie vertrokken. Tussen haakjes, Mienie is op de Biekorff connecties aan het aanknopen met een volkomen onbenullige vent. Mienie heeft mijn gemopper aangehoord en is helemaal meegelopen, tot ik de twee Tsjechen oppikte. Bert was er gewoon op uit, om me tegenover Jaap en Evelientje en Jan van mijn figuur te beroven. Je kunt met Bert beter niet praten, als er publiek bij is.

Goed. Met het tweetal naar Geert geweest. Onderweg al sceptisch gedaan, en bij Geert volkomen realistisch verteld, dat ze ei-

genlijk niet uitmunten door persoonlijke kwaliteiten. Gevolg, dat Geert begon met er af te willen zijn. Later draaide hij bij, en zei, of ze begaafd zijn, doet niet ter zake, en hij zou het dan toch proberen. Daartoe moeten in de loop van Maandag de dossiers bijgewerkt worden, die ik hem dan Dinsdag moet brengen. Het kamertje van Mieke van Oorschoot ging niet, vanwege een brouille en vanwege de vrijer van het dienstmeisje, die politieagent was, maar is dat na legalisatie nog een bezwaar? Bloem had mijn *Heet van de naald* goed gevonden en komt bij Geert logeren. Als ik Dinsdag die dossiers breng, meteen even aan die subsidie herinneren. Geert had heel beslist geen zin, om de Tsjechen geld te geven.

Om twaalf uur 's nachts kwam Bert weer binnenvallen, die loopt maar in en uit bij me met zijn loper. Nou was hij natuurlijk weer vreselijk geschikt. Ik ook nog zo stom geweest, om te vertellen, dat ik Evelientje zo geweldig vind en jaloers op Jan ben. Je kunt beter het goeie voorbeeld van Jan volgen en helemaal niets zeggen.

Maandag 17 januari

Om tien uur opgestaan. Een beetje begonnen te tikken. De Tsjech kwam zaniken, hij had geen nicotine meer en was verslaafd. Twee pakjes sigaretten voor mezelf en een pakje shag voor hem wezen kopen en de derde bon verkocht. Verder de hele middag zoet zitten tikken. Anderhalve bladzij gedaan.

Biekorff. Bert en Jaap. Met Jaap naar huis gegaan. Mienie in de tram ontmoet. Mienie met Jaap even naar huis gebracht, ze moest Frans doen. Met Jaap naar Bert gesjouwd. Daar een uur zitten ouwehoeren en toen met Bert gaan schaken. Gek ben ik, stapelgek.

Met Bert in de meest ontzettende schaakpartij verzeild geraakt, die ik ooit beleefd heb. Na afloop waren we allebei lijk, heeft vijf uur geduurd of zo iets. En maar lullen onderdehand. De Tsjech kwam ook nog. Jaap heeft intussen met de Tsjech zitten converseeren. Om een uur of drie thuis. Nog even de papieren van de Tsjech doorgekeken en hem vast gezegd, dat hij hier niet te lang kan blijven. Hij heeft geen ander adres om op terug te vallen.

Bert loopt hier zo maar met z'n loper naar binnen en vertikt het om eerst te bellen, maar daar hebben we het nog wel over, sloten laten maken.

En ik zal moeten werken, dit loopt mis!

Dinsdag 18 januari

Hoogstens zes uur geslapen. Moe opgestaan. Ik moest naar Geert met die papieren. Ik was bang dat hij al naar den Haag was, maar dat viel mee. Een uur in het cafeetje op de hoek zijn deur in de gaten zitten te houden. Toen een uur bij hem gezeten. Afwachten.

◀Met Geert vast even gepraat over een krantenwijk of leerling-boekbinder.▶

Thuisgekomen. Me geschoren. Het was te laat, om nog te gaan uitslapen. Naar het gramfoonplatenconcert gegaan. Aldaar in slaap gevallen. Dat charmante Indische kind reageert waaratje.

Biekorff. Dat onbelangrijke kind met die krullip en die nu dan d'r Hitlersnorretje afgeschoren heeft, is verliefd op me, heeft haar ogen niet van me af. Kan ik eventueel wel eens van profiteren.

Biekorff. Bert, Jaap, een nieuwe architect, Mienie. Mienie ging haar geld weggooien aan een eenpersoonsbed, eigenwijs en dom. Bert waardeert het nota bene in J.P., dat hij alles zo ongemerkt doet, hij moet hele tijden op die kinderen staan te wachten. Met Bert teruggetramd. De manier om Sabrana kwijt te raken is, Bert naar de Kloveniersburgwal en Sabrana zolang op Bert z'n kamer. Maar mijn opmerking dienaangaande is vrij hard aangekomen, Sabrana heeft hier vannacht al niet geslapen. Bert kwam nog even. Dat van die loper begint tot hem door te dringen.

Ik moet gewoon zeggen, dat ik 's avonds geen bezoek wil hebben. Hij heeft me een riks gegeven.

◀Vanavond hier voor ook weer radiolawaai.▶

Woensdag 19 januari

Vanmorgen om acht uur keihard nieuwsberichten. Gisteravond concert. Vanavond stilte. Niet overmatig lang geslapen.

De middag op volkomen verantwoorde wijze verknoeid met wachten op de hoek van de Roemer Visserstraat, toevallig onder het oog van de Citroenen. Lien liet zich niet zien, maar de oorzaak was incidenteel, het adres, waar ze zich heen moest begeven was tot 22 januari gesloten wegens verbouwing. Volgende week beter!

Na al dat staan en kleumen nog even naar de Bijenkorf geweest, maar daar hadden ze geen kousen, alleen sokken.

Vervolgens vroeg op de Biekorff verschenen. Daar een grote ontdekking gedaan. Een boerse en veel te grote sociale werkster

bleek te zijn *Dioeke Verschoor*, nichtje van Annie Romein! Ze is in haar laatste jaar. Doet niet aan belezenheid.

Vervolgens Bert en Trudi. Sabrana is zoek.

Geert was nog niet thuis.

Thuis heerlijke stilte. Niettemin de hele avond verknoeid met het krantlezen. Ik zal een globalere manier van krantlezen moeten gaan toepassen.

Om elf uur nog even naar Bert geweest. Bert was enigszins kriebelig. Hem nog eens duidelijk gezegd, dat ik 's avonds niet gestoord wens te worden en dat hij moet bellen, hij heeft het nu wel gehoord. Verder heeft hij me vrij spontaan een *tientje geleend* tegen bewijsje, halleluja!

Om twaalf uur kwam Sabrana toch nog opzetten. Twee uur verpest met praten. Hij zal morgenavond wegzijn, tenzij hij anders bericht. Heeft voor me opgeschreven, waar en hoe ik hem kan bereiken. Is al bezig in een studiegroep en ambieert het beroep van kleermaker, ik zal hem bij de mijne introduceren. Begon uit te pakken over Amerikaanse literatuur.

En dan het voornaamste. Morgen en overmorgen is Hilleetje in de stad, komt vroeg op de Biekorff, moet daarna weer terug naar die tante, die de operatie uitbuit. Als ze me gebruiken kan een avond naar haar toe.

Overigens moet ik nou toch werkelijk eens aan 't vertalen!

Donderdag 20 januari

Sabrana had mijn wekker. Ik dacht dat ik niet genoeg geslapen had, maar het was toch wel zo.

Kalmaan aangekleed, mijn achterkamer bezocht, zwarte boter gekocht, bouillon gedronken en gegeten. De Rijnstr. uitgelopen. Die van Gogh was er niet meer. Achterin de Rijnstr. een ijzerhandel tevens slotenmaker: morgen met de sloten heen.

Me laten scheren. Meteen doorgetramd naar Geert. Paspoorten gehaald. Er zou nader bericht komen. Wat mijn subsidie betreft vertrouw ik hem niet erg.

Biekorff. Hilleetje!! Vandaag en morgen in de stad. Dan gaat ze weer naar die tante toe – in de couveuse. Die tante houdt haar vast, maar de oom en de dokters weten heel precies, hoe laat het is.

Met Bert, Jaap, Riemke en Hilleetje op stap geweest. Bert dee

niets dan Hilletje omarmen en zoenen. Eerst naar Schiller op het Rembrandtplein. Bert heeft met Hilletje gedanst. Dat dansen doet hij werkelijk geweldig! Vervolgens naar de bioscoop. Een film van Erich von Stroheim en Louis Jouvét, maar het scenario was niets, keukenmeidenachtig. Toen de beide meisjes gezamenlijk naar huis gebracht. Het was precies, wat het zijn moest. Vervolgens doodvermoeid met Bert naar huis gestrompeld. En nog maar weer eens uitgelegd, dat ik 's avonds niet gestoord wens te worden, hij heeft het begrepen.

Daarna de kachel aangemaakt en twee uur verknoeid met krant-lezen.

Morgenavond beslag op Hilletje zien te leggen. Hopen, dat Mienie op de Biekorff is, ik zou haar even op kunnen bellen. En dan moet ik toch heus echt aan 't vertalen.

Vrijdag 21 januari

Vandaag niet al te goed geslapen. Als ik eenmaal wakker ben, belet de angst me, om weer in te slapen. Ook moest ik er eerder uit voor dat plaatsbespreken.

Plaatsbesproken voor *King Lear*. Zondagavond half acht. Wat rondgelopen in het Centrum. Etalages van uitverkoop houdende boekhandels bekeken. Bij Erasmus Eliot gekocht. Vroom en Dreesman had evenmin als de Bijenkorf goeie kousen.

Paula opgebeld over Anoushka, maar ze hadden al iemand. Wat is die Paula toch een rotkind. Maar ik exploiteer ze ook op onhebbelijke wijze. Mienie opgebeld: komt op de Bk. maar is daarna bezet.

Biekorff. Hilletje zat bij een schilder – hoe is zijn naam? Wel een leuke tafel, al klopte het dan niet. Riemke, Hilletje, die schilder; Bert, ik, Mienie. Mienie raakte in gesprek met die schilder en ik heb ook even met hem gepraat. Mienie deed pogingen om weinig te zeggen, die uiteraard niet geheel en al slaagden. Ze moest nogal gauw weer weg. Hilletje zei: 'Ik zou jullie wel eens samen aan de gang willen horen.' Bert stapte ook opeens op. Jaap en ik bleven het einde afwachten en die schilder ook. Hilletje saboteerde weer mijn conversatie enigszins. Dat censuurderige zwijgen wordt al ingezet, voor ze weet wat er komt. Ze houdt zich doof. Ik vertelde dat aardige mopje over het Kinsley-rapport. Waarom niet te lachen, waarom Riemke aan te kijken?? De schilder bleef er bij. Tenslotte Hille-

tje maar gevraagd, of ze die avond bezet was. Dit was het geval. Die schilder is overigens geen kwaai vent. Beter dan die straatveger-musicoloog. Maar toch.

«In elk geval kennen Hilletje en Mienie elkaar nu.»

En dan was er Jan Polak. Aterling. Hij zat nota bene aan het tafeltje, waar Els tussen haar twee vrienden in zat, om daar onheil te stichten. Maar zijn blikken werden deze kant uit getrokken en gezegd moet worden, dat Hilletje een klein beetje terug loenste. Het was weer eens te prettig. Ik snoof, hij werd wit en nam een kwartier bedenktijd. Kwam er toen tussendoor snijen met een inderdaad voortreffelijk mopje en eclipseerde direct er na. Het is, dat Hilletje nou weer weg gaat. Misschien heeft hij met zijn ondergrondse gewroet haar toch wel geblokkeerd. En onze spontane Mienie zal hij zeker niet met rust laten.

Enigszins onverrichter zake met Jaap afgedropen. Van half negen tot half elf *Het Parool* gelezen. Toen naar Bert en Sabrana geweest. Sabrana de paspoorten teruggegeven. Sabrana was dermate dakloos, dat ik hem nog voor één nacht mee naar mij genomen heb. Maar morgen gaat Bert een kamer met hem zoeken, dat moet maar. Van elf uur tot twee uur *Vrij Nederland* gelezen. Met die kranten moet het anders. Niet gewerkt.

Zaterdag 22 januari

Sabrana heeft doorgemaft en Bert voor niks laten wachten. Bert zal er ook wel schoon genoeg van hebben langzamerhand. En hij heeft weer mijn tandenborstel gebruikt.

Ik ben om een uur of twaalf wakker geworden, had zes of zeven uur geslapen, te kort dus. De stad in gelopen, om sleutels bij die sloten gemaakt te krijgen. Geeneen slotemaker die me op Zaterdagmiddag kon helpen. Me doodmoe gelopen. Om vijf uur maar meteen naar de Biekorff gegaan. Aldaar de krant gelezen. Bert was er niet – er was niemand. Gepraat met die schilder van gisteren. Was wel degelijk *van Druten*, had destijds een vrouw, nou niet meer, Hilletje vond hem destijds aardig, hij kreeg nu een kleur, toen ik iets over Hilletje zei, maar ik zoek er toch niet veel achter. Riemke en Hilletje waren samen laat naar bed gegaan. Die van Druten is een eenvoudige knul, een beetje een ouwehoer, maar toch niet kwaad, hij vond Mienie weer aardig.

Naar huis gegaan, de krant uitgelezen. Onder me aan de voorkant speelt uit volle borst de radio van Baars, misschien naast me ook wel. Heb ik daarvoor mijn slaap zo dapper overwonnen?

De achterstallige Parolen uit de weg geruimd. Nuttig werk. Nu de achterstallige *Vrij Nederlanden*.

Zondag 23 januari

Zondags natuurlijk last van lawaai. De stemmen onder me. En de radio. Maar die toch niet de hele dag.

's Middags alleen nog een paar ouwe kranten gelezen. En nog een toch weer door de radio mislukte poging om nog wat te slapen.

Bk. Niemand. 's Avonds *King Lear*. Door een stomme vergissing had ik het uittreksel-boekje niet bij me en de voorstelling was niet om nog eens een tweede keer heen te gaan.

Na thuiskomst de intrige bestudeerd. Het stuk is waard, om eens te lezen.

Ik zit bijna zonder *kolen*! Nog wat geld zien te lenen.

Maandag 24 januari

Om drie uur naar bed gegaan. Om negen uur wakker geworden en niet meer in kunnen slapen door de geldzorg. Om elf uur mezelf gedwongen om toch nog in te slapen en lekker uitgeslapen opgestaan.

Er moest een tientje geproduceerd worden. Ik had in mijn hoofd eerst Bert en dan Mienie vragen, maar het cons. crediet bracht uitkomst.

Die sloten naar de slotemaker gebracht. Bert op straat ontmoet. Wou me *geen* tientje meer lenen. Die knapen zijn een paar dagen naar het platteland. Het blauwe overhemd van de strijkerij gehaald: de boord is doorgesleten. Naar de barbier geweest. Een paar kousen gekocht en de kousenkoopman was zo goed, de andere twee cons. credietbonnen te verzilveren. Een pak van mijn hart. Nu kan ik tenminste kolen kopen. Boodschappen gedaan. Bert andermaal ontmoet. Samen naar de Biekorff getogen.

Bk. Met Bert zitten ouwehoeren over psychiatrie. Iet Wieringa was terug, kwam alleen even met Jan praten, bah. Met een gloednieuwe verschijning was hij ook al weer bezig.

Met Bert meegelopen. Een analyse weggegeven van mijn haat

tegen Jan en waarom deze meer is dan alleen maar jaloezie. Ik ben overigens een idioot als confident aan het gebruiken. Maar zijn mededeling omtrent vaginisme (kramp) was nieuw, dit is een symptoom van afkeer, beleefd bij Iet Brinkgreve!

Thuis gekomen de krant gelezen. Toegegeven moet worden, dat ik vanavond geen radio gehoord heb. Vannacht twee bladzijvertaald. Eerst ging de schrijfmachine zwaar, maar later lichter. Om zes uur vanmorgen was ik klaar. Nu ook aan het vertalen blijven.

Dinsdag 25 januari

Om een uur of zeven naar bed gegaan. Om een uur of elf kwam de schilleboer me wakker bellen! Hierdoor lag mijn hele dag in de poeier. Na te kort geslapen te hebben die sloten opgehaald en voor de kolenboer had ik niet eens tijd meer.

Sabrana vertoonde zich, heeft een kamer bij Rudi Weisz, heeft telefoonnummer opgegeven, of hij nu toch nog naar het platteland toe is weet ik niet.

Naar het gramfoonplatenconcert geweest, het enige goeie kind daar is dat Indische, geen acht op geslagen dit keer. En het programma interesseerde me niet.

Bk. Aan één tafeltje gezeten met Bert, Trudi en Iet Wieringa. Bert vroeg aan Iet, waarom kom je altijd zo laat, heel leuk. Jan zit in de hoek te loeren, tot wij opstappen.

Dinsdagavond had ik slaap. Naar bed gegaan. Geslapen van 's avonds acht tot 's morgens tien, bijna te bar.

Woensdag 26 januari

Vanmiddag dus naar de kolenman geweest. Hij heeft alleen maar eierkolen, komt Vrijdag twee mud brengen maar zelfs daar mag ik nog niet vast op rekenen. Anthraciet van beneden lenen voor als ik een vrouw bij me heb.

Me laten scheren en toen was het al drie uur. Van drie tot vier in de Tesselschadestraat gestaan. Wel gezien door vader Citroen, maar Lien *niet* gezien. Misschien was het die met de bruine viltjas. Even in de Bock gezeten, alwaar van Druten met twee vrouwen me groette. Van vijf tot zes in de Marnixstraat gestaan en weer voor niks. Hier speelt de duivel mee. Volgende week maar weer.

<Jaap vertelde, dat Jan ook banden met moeders aanhaalt (Es-ther, Evelientje).>

Weer tafeltje Bert, Trudi, Iet en ik, en ook Jaap. Bert haalde Iet er bij, maar door een linkigheidje van mij. En Jan weer loeren en wachten, tot wij haar aan hem overlieten.

«Die ene jongen, die straatveger, op de korrel genomen door te vragen, of hij pruimde, het goed gemaakt door verder aardig tegen hem te doen.»

Op de terugweg heb ik te veel over Jan doorgedraafd. Laat het nou niet weer in een halve manie of een halve paranoia of een half-hysterische stookcampagne ontaarden. Maar intussen Trudi betrapt op jaloezie! Bert was zijn portefeuille kwijt, dat is minder mooi. Jaap meegenomen naar mij, allergeoegelijkst op voorstel van hem geschaakt, maar toch ben ik een slappeling, vandaag weer niet gewerkt, en ik moet met iets meer dan een riks deze week door. *Geld* verdienen, achterkamer weer inrichten, vrouwen meetronen.

Donderdag 27 januari

Geslapen van vier tot twee, goed dus. Sinaasappels gehaald, verder eigenlijk niet veel gedaan. Een artikelje begonnen te lezen en toen de krant gelezen.

Bk. Bert, Trudi, Iet. Bert drong aan wat die papieren van die Tsjechen betreft. Iet stond op, voordat Jan kwam, om niet aan ons tafeltje gezeten te hebben en wisselde een paar woorden met hem voor ze wegging. Jan ging daarna bij die snol zitten. Ik heb Bert geloof ik beledigd, door hem een ongelofelijke ouwehoer en nog zo'n paar dingen te noemen, hij werd tenminste erg zwijgzaam. Nou ja, het is toch ook zo. Zijn portefeuille was terecht.

Mevrouw Baars kwam bij mevrouw Beek weg en zei goeienavond mevrouw Beek. Mee rekenen, dat dat ook kan, dus alles zo veel mogelijk in het geniep.

«Mevrouw Engel is nog maar steeds overdag ook thuis!»

Tot twaalf uur een klein beetje notities geordend. Het was naast me stil. (Aan de achterkant natuurlijk niet.)

Van twaalf tot zes op harmonische wijze drie bladzij vertaald. De schrijfmachine tikte in het minst niet zwaar.

Vrijdag 28 januari

Vanmorgen kwamen keurig volgens de plannen de twee mud eierkolen, anthraciet is op het ogenblik niet verkrijgbaar. Binnen een kwartier sliep ik weer. Zeven uur goed geslapen.

Geen tijd meer voor boodschappen. Alleen naar de barbier geweest.

Biekorff. Geen Bert, alleen Jaap, verder niemand. Jaap was *not in a speaking mood*. Vertelde alleen, dat Ans Boekenoogen souffleuse bij Bob Verstraete is (Bonte Dinsdagavondtrein!). Met Jaap meege-drenteld naar de Atva.

Ik was in een beroerde stemming. Naar Hanny geweest. Hanny was alleen thuis met de baby. Hanny zei: ze worden alleen verliefd op je, als je centen hebt. Maar zei ook: niet trouwen als je niet echt verliefd bent of als je in de speciale gevallen zulke grote bezwaren ziet. Joop speelde rolletjes in een commercieel toneelgezelschap, Jan Lemaire.

Skalka gezien. Gaat wonen op de Amstelkade (24).

Om een uur of elf was ik thuis. De godganse nacht verknoeid aan het lezen van *Vrij Nederland* plus die rotkrant.

Nog even één bladzij vertaald om mijn geweten te sussen.

Zaterdag 29 januari

Vandaag precies een uur te vroeg door één van de spruiten van Baars wakker gebeld. Door dit belletje trekken is een hele dag in duigen gevallen. Een paar boodschappen gedaan en aangezien de gelegenheid zich voordeed bij mevrouw Baars mijn beklag gedaan.

Biekorff. Iet Wieringa kwam bij me zitten. Met Iet en een nieuw niet aantrekkelijk kind, Jobs, opgelopen. Ze moesten ergens zijn.

Niet gewerkt, aangezien ik niet uitgeslapen was, maar naar bed gegaan. Geslapen van tien tot vijf.

Zondag 30 januari

Om vijf uur in de morgen volkomen uitgemaakt opgestaan. Begonnen aan een essay over Alain Fournier. Wel het moment om inspiratie te krijgen. Terwijl ik nog aan het hoofd van een gulden vijftig sta. Om acht uur was het eerste stuk af. Met kleren aan weer gaan liggen en om twee uur opnieuw uitgeslapen opgestaan. Me geschorren en van drie tot zes het tweede stuk geschreven. Het moeten vier stukken worden.

Biekorff. Eerst Riemke en toen Iet kwamen weer bij me zitten. Iet nam ons mee om thee te drinken, Dick Riegen er ook nog bij. Weer zo'n stomvervelend gesprek over wel of niet in Amsterdam

wonen, ik heb mat en doorlopend gepraat. Die Iet is eentonig. Riemke vertelde, dat de mensen van het Conservatorium en Dick, dat de leden van het Concertgebouw zo hopeloos saai waren. Om negen uur met Dick opgestapt. Dick zei: die meisjes hebben maar één thema, ze zoeken een man. Een waar woord. Dick moest naar Kathleen Ferrier toe! Is asexueel. Hij kent ook Pears en Britten en Goldberg persoonlijk. Eens zuinig op worden.

Na afloop het derde stuk van dat essay geschreven. Om een uur of vier bleef ik haken, maar doorgezet. Nu moet het vierde stuk nog. Het essay over Alain Fournier is dus nog niet af.

Maandag 31 januari

Om negen uur vanmorgen lag ik pas in mijn bed. Eerst gewekt door de post, die maar half wou geloven, dat ik die kwitantie van *Vrij Nederland* al betaald had. Toen gewekt door belletje trekken. Zaterdag al en nou weer. Te kort geslapen. Om vijf uur kwamen de Tsjechen, of ik al wat wist, en Sabrana had nu een eigen telefoonnummer.

Biekorff. Naast een kantoormeisje gezeten, dat als liefhebberijen opgaf lezen en muziek, maar toch geen werkelijk literaire instelling bleek te hebben. Leeftijd 25, achternaam Hazebeek.

Geert was niet thuis. Naar Jan Hemelrijk geweest. Jaap had al een maand geleden tegen Jan gezegd, dat hij dacht, dat ik het niet meer wou hebben, vanwege die scrupules met dat bed en zo. Dat is nou ook wat, daarna was allang weer overeengekomen gewoon zo door te gaan. Ik heb het geforceerd, heb vijf en twintig van Jan meegenomen maar dat geleende tientje af laten houden, dus vijftien. Met Jan afgesproken, dat ik nu aan Jaap naar het gymnasium moet schrijven, pas op dat ze de brief niet doorsturen. Jan zei, dat het niet was, dat Jaap er van zijn kant geen zin meer in had. Maar dat gezanik is toch een veeg teken.

Nog even zitten ouwehoeren bij mevrouw Beek, die een ontsteking heeft van de neus- en keelholte (neus- en kaakholte zegt zij), die of hysterie is (te weinig te doen) of echt, en dan moet ik een beetje oppassen voor besmetting. Zij heeft nou die brievenbus om te naaien.

Nog even de krant gelezen. Om half een naar bed gegaan om verder uit te slapen.

Dinsdag 1 februari

Ik moet opschieten met mijn werk, want er moet gevreeien worden. Vandaag uitvoerig uitgeslapen, pas in de middag opgestaan. Me geschoren en naar het gramfoonplatenconcert gegaan, een plaat van Kathleen Ferrier, een vlekkeloze stem, het omgekeerde van de Italiaanse opera.

Biekorff. Bij Trudi gezeten, Bert was later. En Duco was er, Duco en Jaap zaten met Corrie Ham tussen zich in. Op mijn stugheid tegenover Corrie Ham kan ik niet meer terugkomen. Afgezien daarvan grove opmerkingen gemaakt, dat kantoormeisje hoorde ze ook. Toen bij Bert, wou deze week en volgende week nog eens een paar dagen bij mij slapen, vanwege een broer, die over was, en werd brutaal toen ik het afwimpelde. Weer grof geweest, maar dit keer met reden, Trudi heeft een kamer, dus laat hij maar bij Trudi inkruipen. Hij beschikt maar over mijn kamer. Duco logeert vannacht bij mij.

Geert was weer niet thuis, de auto was weg maar er brandde licht. *Renate Rubinstein en Peters lachten tegen elkaar om me, verdomme.*

Met Duco een uur omgehangen, hij was allerminst onderhoudend, samen op zijn kosten naar *Anna Karenina* geweest, maar ik heb het complot niet helemaal begrepen en de film moet helemaal niets zijn bij het boek vergeleken.

Vannacht ondermeer de brief aan Jaap getikt, heeft nogal tijd gekost. Niet gewerkt. Ik lag er pas om half zeven in.

Woensdag 2 februari

Geslapen tot ongeveer half vier, maar de laatste dagen is het steeds slapen met hindernissen.

Zo verstandig geweest, deze Woensdag eens niet aan Lien te verknoeien.

Voor de Biekorff nog even naar Geert geweest. Kort en geslaagd bezoek. Geert had zich over de Tsjechen met Heringa verstaan en ging morgen weer naar den Haag, het stond niet kansloos. Hem gevraagd of hij toch ook Michaël even wou bellen. Bloem kwam volgende week bij hem. Gomperts en co. nu samen ook *De Vrije Bladen* redactie. Er kwam een *Libertinage*-salon.

Biekorff. Eerst met Guus, Jobs en Dioeke Verschoor. Toen Jaap en Bert.

Met Bert meegeweest naar een krankzinnige tante van hem, net terug uit een krankzinnigengesticht, ook geen reclame voor hemzelf. Hij heeft mij voorgesteld onder de naam Hoogerhuis. Buitengewoon instructief.

Duco had bij mij zullen slapen, maar heeft zich niet meer laten zien, tenzij hij voor tienen geweest is. Heb ik hem gestoten door op zijn zak te parasiteren?

Om elf uur deed Bert weer een poging, om bij me te slapen, maar ik heb geweigerd, hij maakt er een potje van, en dat voor een broer, die niets waard is, blijven pareren.

O, die rotkachel! Heeft zo maar voor de aardigheid eens niet willen doorbranden. Hij rookte niet en trok best een beetje, dat was het niet, maar had besloten mij zo maar eens mijn werknacht te verknollen. Het de hele nacht koud zitten hebben, goed voor het hart!

Twee bladzij vertaald. Als ik het warm gehad had, had het veel meer kunnen zijn.

En tussen acht en negen vanmorgen ochtendmuziek.

Donderdag 3 februari

Doorgedraaid. Brrr, wat koud opeens. Naar de barbier geweest. En die brievenbus gemonteerd, een ongelofelijk rotwerkje.

Vandaag maar vier uur in mijn bed gelegen.

Biekorff. Gezeten aan een tafel met Corrie Ham. Toen Bert weg was maar weer eens tegen haar gepraat. Over die krankzinnige tante van Bert. Met Jaap, Corrie en dat behaarde zwarte kind naar de tram gelopen.

Toen weer naar Geert geweest. Kort en geslaagd bezoek. Geert was naar den Haag. Die aanvraag om papieren voor mijn Tsjechen wordt nu langs strikt regelmatige weg op het departement van justitie behandeld. En die subsidie voor mezelf was ook nog steeds in behandeling. Geert is overigens zowel op justitie als op onderwijs nogal brutaal geweest.

Na de krant gelezen te hebben zonder de kachel aangemaakt te hebben om elf uur in bed gekropen.

Vrijdag 4 februari

Veertien uur geslapen! Vanmiddag om 1 uur opgestaan. Zo wakker als een hoen.

Eieren gekocht en gebakken. De broek naar de kleermaker gebracht. Hem meteen gepolst over werkgelegenheid voor mijn Tsjech. Dinsdag kon hij meer zeggen. Ik heb de kleermaker heel eventjes beledigd in zijn vak, maar niet ernstig. Cigaretten gekocht en één bon voor een gulden verkocht. En mijn schoen laten stikken.

Een kwartier overgehad. Biekorff Bert en Trudi, die Bert wordt me te veel. Toen ze weg waren nog even bij Jaap en Corrie gezeten, maar weggelopen, zonder aan het gesprek deel te nemen.

Kachel weer aangemaakt. De Tsjech telefonisch ontboden. Een paar uur verknoeid met in de krant turen. Om twaalf uur kwam de Tsjech. Verteld, dat hij met die papieren nog wat geduld moest oefenen. Hij vertelde, dat hij er *in Zweden ook niet in kon*, en nu alleen nog Australië overwoog. Ik heb hem Zuid-Afrika aan de hand gedaan, ik kan eventueel Greshoff schrijven, maar hij moet eerst zijn licht maar eens opsteken aan de ambassade. Oppassen, hem dat Zuid-Afrika niet opdringen, hij wil naar Australië of Spanje. En dan wou hij door Jan nog iets aan een stempeltje gedaan hebben. Wat het geldverdienen betreft, hij zou op die fabriek tekenaar gaan worden, maar voelt even veel voor de kleermakerij, is namelijk volkomen primair functionerend.

En nou ben ik alweer een half etmaal op en heb nog niets gedaan.

De Tsjech is hiernaast blijven maffen.

Tussen drie en acht ijverig tikkend de absoluut noodzakelijke twee bladzijden vertaald. Nu nog acht en dan ben ik op twee-derde.

En een gruwelijke ontdekking gedaan. Stans, die ook al decors en costuums ontwierp voor Cees Laseur, schrijft en tekent de moedehoek in *Vrij Nederland*.

Zaterdag 5 februari

Vanmorgen was ik nog op, daarom eerst even naar de barbier geweest, maar dat werd een uur wachten. Niet meer doen, om zeven uur uiterlijk in bed liggen, anders kost het je je volgende dag.

De postwissel van Mali was er ook al.

Vandaag dus te kort geslapen, daarmee doe je je nachtarbeid weer teniet.

Biekorff. Tine beledigd, onder meer door te vragen, of ze een man zocht, maar ze gedroeg zich ook compromittant. Er was geen kind, dat in de termen viel om mee naar de nachtvoorstelling te ne-

men en ik had ook te veel slaap. Daarom maar een beetje naar de meisjes (Els) gekeken en met Jaap tot het bittere einde blijven hangen.

De radio van Baars stond onder me te denderen, nog nooit zo iets beleefd, de hele Zaterdagavond!

Niet naar de nachtvoorstelling geweest maar gaan pitten. Onder invloed van hormoonwerkingen en in het vooruitzicht van een radio-Zondag benauwd gedroomd.

Zondag 6 februari

Om een uur of elf volkomen uitgeslapen opgestaan. Weer het gendender van de radio. De kachel aangemaakt en met kleren aan van drie tot vijf nog twee uur geslapen.

Brief Duco geschreven over belasting.

Biekorff. Jan Polak kwam naast me zitten. Bij hem weg gaan zitten en achter Iet gaan zitten, die een kwartslag omdraaide. Jan van zijn kant had in de voorkamer iets te zoeken. Bij Mary de Vries nog een week uitstel van betaling bedongen. Alleen naar huis gegaan.

Lijn 4.

De Zondagavond ook verpest door het gebulder van radio Baars.

Van negen tot twaalf krant gelezen, zonder dat het tot me doordrong.

De hele lange nacht gedaan over twee bladzij precies, ik vertaal veel te goed, dat is het.

Ik heb al dagen lang oorpijn, als dat toch waar is, bij oorontstekingen geven ze van die prikken, die ongelofelijk pijn doen.

Maandag 7 februari

De hele nacht also gedaan over twee bladzij vertalen. Vanmorgen doorgedraaid. Naar de barbier geweest.

Naar het postkantoor geweest, de chèque uit Wageningen en de postwissel uit Groningen geïnd. Voor *f* 5.25 postzegels gekocht. De bakker betaald, *f* 6.25. In de tram *Hans Raedecker* ontmoet en mee naar mijn huis genomen! Heeft twee en een half uur enthousiast zitten praten over een plan voor een weekblad en een tijdschrift. Er komt een boek over existentialisme van hem bij de Bezige Bij en ook een essay-bundel, hij is redacteur van *Het Woord*, en persoonlijk zeer bevriend met Fokke Sierksma, tussen Fokke Sierksma en Ro-

denko gaat het niet erg. Hij keek af en toe zonder te spreken opzij, als ik te banaal en te commercialistisch werd. Ik had ook erge slaap.

Daarna nog het eerste kwartaal van het ziekenfonds betaald.

Toen ik eindelijk zou gaan liggen, moesten twee kerels op het dak zijn voor een antenne.

Eindelijk, eindelijk, twee uur geslapen.

Toch de moed gehad om naar de Biekorff te gaan. Iet, Bert, Trudi, enz.

<Ik moet niet zo dicht bij die Trudi met haar t.b.c. in de buurt komen.>

Donderdag komt Hilletje terug.

Helemaal met Bert en Trudi meegelopen naar de Prinsengracht, waar ze zijn moesten. Teruggeslenterd naar lijn 25.

Aangehouden door twee agenten, zogenaamd vanwege een autodiefstal, ze zoeken zeker de dader van die roofoverval uit de krant, ik moet toch eens een nieuwe jas kopen.

Beneden de kamerhuur betaald. Ook betaald die 8.20 voor gebruik electrisch kachelkje. Ze wilden voortaan f 4.- voor licht hebben, is te veel, is f 3.- geworden.

Naar bed gegaan, volkomen oververmoeid.

Dinsdag 8 februari

Vanmorgen tussen acht en negen weer die vuile radio van Baars.

Daarna weer ingeslapen en opgestaan om drie uur.

Kleermaker broek gehaald, f 4.-. Over die werkgelegenheid voor mijn Tsjech kwam nog wel bericht.

Naar Geert gegaan, maar die zat al aan tafel.

Biekorff. Bert schopte zo'n drukte, dat ik bij hem weg ging zitten. Een kwartier later kwamen eerst Trudi en toen Bert heel lief bij mij zitten.

<Bert: Riemke *factual minded* en Jan Polak *mental cruelty*.>

Bert fungeert wel als een heel geriefelijke ijsbreker. Vanavond trok hij die Jobs in ons zog mee. Jobs ontketende een keiharde roddel over Jan Polak, Mary de Vries hoorde het, voor de anderen hinderde het niet. Onze Tsjech verscheen toevallig op de Biekorff, kwam mooi van pas.

<Even vervelendigheid met Friso over die w.c.>

Naar Geert. Sabrana gestald in een cafeetje. a) dat subsidie van

mij b) gemieter met Hil, nou weer over cigaretten c) over de Tsjechen. Die subsidie van mij kreeg hij er zo niet door. Ik moest een contract of zo laten zien, maar dat kan ik niet. Dan zal hij nog een paar aanbevelingsbrieven zien te krijgen. Van Achterberg heb ik hem verboden. Van Gres, aan herinneren. En hij zou met Dresden gaan praten, dat is wel zeer precair, vermoedelijk gaat hij ongelukken maken. Verder ruzie met Hil. Ze moest namelijk door haar zoon zwarte cigaretten laten halen, terwijl ik nog in mijn zak had, hetgeen ik niet door had. De bom barstte, toen ik over de tabak van Sabrana begon. Ze gaf duidelijk te kennen meer dan genoeg van me te hebben, bleef de halve avond haar afschuw betuigen van mijn schematiesheid en was verder niet meer te spreken, was ook niet meer op te vijzelen. Gadverdamme wat een rotwijf. Zei onder meer: en dat bij de manier, waarop wij je altijd ontvangen en als wij systematisch waren ontvingen we je niet eens! En ze zitten maar achterbaks te kijken en me te doorzien en elk woord van me spaak te laten lopen, die Peters, die er bij zat, ook. Enfin, Geert was goddank wel te genieten.

Wat de Tsjechen betreft. *Geert heeft zich intussen formeel garant verklaard voor hun levensonderhoud voor de duur van een jaar.* En is alle relaties en instanties aan elkaar aan 't passen, maar ze zullen een dag of vier *vastgezet* moeten worden.

«Er gaat nu eerst nog een week à 10 dagen overheen en dan volgt die hechtenis.»

En die lamme Hil laat me wel niet uitpraten, maar nou ben ik maar bang, dat Geert gewoon in het ambtelijke spoor geduwd wordt en naar een catastrofe toe wandelt.

P.S. *Hermans is Geert aan het opvrijen* en Geert is al weg van hem. En Aimé is Geert met brieven aan 't bombarderen. Geert zei van dat blad van Hans Raedecker: 'Als-ie er maar niet mee bij mij aankomt.' Geert heeft Evenhuis toch een procesje aangedaan en gewonnen. En Fonsje kwam ik weer op de trap tegen, is er in huis!!! Ik zei tegen Geert, dat ik Kravtsjenko een beetje een viezige figuur vond. Hij was het er volkomen mee eens. Maar Geert lijkt zelf op Kravtsjenko. Maar die Hil is het ergste.

Woensdag 9 februari

Ver na middernacht thuis gekomen en nog uren besteed aan mijn

chagrijn over de huichelachtigheid van Geert en de alle perken te buiten gaande rottigheid van Hil.

's Morgens weer die vervloekte nieuwsberichten. Een brief van Duco over die belastingkwestie uit de bus getrokken. Uiteraard slecht geslapen en ook te kort.

Om een uur of vijf opgestaan. Op de Biekorff een gesprek tussen Riemke, Jaap H., Jan Polak en mij. Alsof we helemaal geen doods-vijanden waren. Jan Polak eindigde met Els in te rijden.

<J.P. zei, dat er tegenwoordig zo gewetst wordt op de Bk. Is zo – Bert.>

Ik ben met Jaap mee naar West gelopen en ben vandaar naar het huis van Sabrana gesjokt, van wie ik nog een kleinigheidje weten moest, maar hij was niet thuis. En na dit tijdverpesten was ik om half tien thuis. Naar bed gegaan, om volledig uit te slapen, heel verstandig.

Om drie uur in de nacht op gestaan. Voelde me prettig. Een halve bladzijvertaald, ging toch niet hard. Om zeven uur weer slaap, weer gaan liggen.

Donderdag 10 februari

Ik sliep heerlijk maar om acht uur die onmenselijke radio. Weer ingeslapen. Om elf uur weer uit een diepe slaap gewekt. Het eerste exemplaar van mijn Priestley-vertaling werd bezorgd, dat was op zichzelf niet onprettig. Nogmaals ingeslapen en om drie uur ten derden male gewekt, dit keer door Duco, die in de stad was en me kwam helpen mijn belastingbiljet in te vullen. Deze gediensigheid stel ik werkelijk buitengewoon op prijs. Twee uur mee bezig geweest, toen moest hij haastig weg.

Mijn haar laten knippen. Deze kapper op de Amstelkade kan het niet, heeft het verknipt.

Ontdekt, dat ik verzuimd heb, mijn bonkaarten af te halen, morgen heen, boterbon schuldig aan dat kruideniertje.

Me afgetrokken, moest ook nog.

Bk. Er was nergens plaats. Eerst voor gaan zitten en toen nog op een andere verkeerde plaats. Op mijn eentje vertrokken.

Hilletje komt pas volgende week *Donderdag* terug en dan definitief. Ik heb dus nog een week respijt!

De twee Tsjechen opgepikt ter hoogte van de Leidsegracht. Ze

mee naar mij genomen en de ganse avond verknoeid met praten. Miro had nog een bezwaar tegen die hechtenis. *Ze hebben het er toch met anderen over gehad.* Franto is te lui om werkstudent te worden, maar loopt opeens warm voor Zuid-Afrika, wil erheen, zodra hij zijn papieren heeft.

Toen de Tsjechen weg waren, me achter mijn belastingbiljet gezet. Ontdekt, dat Duco het helemaal fout ingevuld had. Grote brief aan Duco geschreven en het aangiftebiljet mee opgestuurd. Die belasting niet laten voor wat ze is, want je krijgt de deurwaarder op bezoek!

Nog een bladzij vertaald, wat toch moedig is.

Vrijdag 11 februari

Doorgedraaid, om op het Singel mijn bonkaart te kunnen halen. Dat mooie bruine kind gezien.

En toen ik thuis kwam waren de nieuwe vuilnisemmers in aantocht. In afwachting daarvan mijn ogen nog een uur opengehouden, maar ik kreeg er lekker geen, mis poes hoor, dat ging mijn neus voorbij. Gememoreerd mag evenwel worden de medewerking, ondervonden van de zijde van mevrouw Engel.

Van twaalf tot zes zes uur goed geslapen.

Op de Biekorff waren al mijn opmerkingen stuk voor stuk even zwak, men zakt wel eens weg. Getuigen waren Käthe, benevens Iet + Riemke.

Niet zo erg, want met Iet en Riemke opgelopen. Met Riemke meegelopen naar de Bachzaal, maar er waren geen plaatsen meer.

's Avonds speelde luidkeels de radio. Toen iets heel verstandigs gedaan. Weer in bed gekropen en uitgeslapen als nooit te voren.

Zaterdag 12 februari

Om tien uur op. Zo wakker als een hoen. Een halve bladzij vertaald, het schoot toch niet erg op. Opnieuw door slaap overvallen – door de kachelwarmte – en met kleren aan nog een paar uur erbij gemaft.

Me laten scheren.

In alle staten van moedeloosheid geraakt, doordat de kachel het opeens weer in zijn hoofd kreeg om te gaan roken. Niettemin van vijf tot zes nog een stuk vertaald.

Biekorff. Op 1 Mei moet de Biekorff uit dat perceel weg zijn! Jan

gesuggereerd met een van de huishoudscholen in onderhandeling te treden, hijzelf was al met de Mensa bezig, er nog eens op laten wijzen, *dat het niet op 's middags eten uit mag draaien*. Jan was overigens weer net zo knauwerig als altijd.

's Avonds speelde keihard de radio! Tot tien uur. Begonnen er doorheen te vertalen. Het ging mieters, dank zij mijn wakkerte. Vandaag vier bladzij gedaan. Die honderd gulden eindelijk binnen mijn bereik.

Zondag 13 februari

Ik lag dan ook pas om twaalf uur vanmorgen in mijn bed. Zes uur geslapen.

Biekorff. Bert. Had Katzenjammer. En ik encannilleer me met hem.

Om half tien in bed gekropen, om mijn dut af te maken, maar ik kon niet in slaap komen. Daarom om twaalf uur weer opgestaan en die laatste bladzij benevens de verantwoording getikt. Hiermee is Otto Ludwig voor tweederde getikt en kan ik morgen naar de A.P. toe om geld. Het blijft evenwel precair, vanwege die belasting.

Intussen slaap ik nu vannacht weer te weinig.

Maandag 14 februari

Vanmorgen om zeven uur naar bed gegaan, om 8 uur nog weer een radio, om 12 uur opgestaan, om 1 uur naar de barbier en toen naar de A.P.

Van 3-4 u op de A.P. zitten praten. Het doorslag van het tot nu toe gedane daar gedeponereerd, een goed voor f 100.- bewijs losgekregen. Hij moest zijn geleende boeken terughebben. Weigerde, voorin de Priestley een paraaf te zetten, wat mijn aandeel in de vertaling was! De Priestley komt niet in de Arbo-serie maar zo maar los. Gesuggereerd Schnitzler, Balzac en Peter Pan, maar hij had er weinig oren naar, gaat wel Duhamel doen.

En toen was ik toch weer te laat voor de kas!

Belastingkantoor. Duplacaat aangiftebiljet gehaald.

Esther tegengekomen met Teun Lammers.

Naar de Boekenoogens geweest. Ze hadden het allebei te druk om me te woord te staan, maar Henk komt morgen wel helpen takelen. Cig. bon verkocht.

Bakfiets besproken en cig. gehaald.

Bk. Ik wou een raam open hebben maar Riemke dee het weer dicht. Iet riep Jan aan het tafeltje, even later kwam hij en ging ik weg.

Cineac. Schaatsenrijders te kort, Churchill mooi.

Snipverkouden. Hopen, dat het geen griep wordt.

Radio.

Dinsdag 15 februari

Gisteren om 11 uur naar bed gegaan, maar de hele nacht niet geslapen, door de verkoudheid en doordat ik nog niet uitkom met mijn geld na al die ijver. Van acht tot half tien radio. Van half tien tot half twee geslapen. Om half twee speelde de radio weer.

Naar de AP geweest, om mijn f 100.- te innen. Nu was ik net op tijd. En de *Twelve modern poets* met een bloedend hart aan Reinold Kuypers teruggegeven. Even over gepraat.

Daarna meteen doorgegaan, om de bakfiets te halen. De fauteuil opgehaald van de stoffeerder (f 16.-).

[Brief oom Jaap (die dreigde om te vallen) overgetikt en gepost.]

Naar huis gebakfietst. Henk Boekenoogen was iets over tijd. Fauteuil opgetakeld. Henk Boekenoogen staat aan het hoofd van een kleine tien duizend gulden. De kinderen van Baars gelijmd, door ze een eindje in de bakfiets mee te nemen.

[Stoffeerder: f 16.

Mijn Biekorffschulden afbetaald. Zeven weken.]

Biekorff. Bert had Garnt Stuiveling bij zich! Uitgepakt over J.P., als Mary de Vries het gehoord heeft en als dat het was, waar ze met Jan over gepraat heeft, is het niet zo mooi. Verder aan Garnt mijn stukje over de radio's van burens meegegeven en gevraagd, of er voor de microfoon niet eens iets tegen gezegd kan worden.

<De hele dag de radio (voorkant!) godverdomme. Om ½9, ½2, 5 uur en ½10!>

Verder nog gepraat over vertalen en over het tweede kind van Jan. Toen Garnt en Bert weg waren, zat Iet naast me en daar kwamen allemaal meissies bij zitten. Tenslotte waren over Iet en Mary van den Bergh en toen ben ik zelf opgestaan. Die Iet moet ik eens meenemen.

[Zeven weken Biekorff bijbetaald.]

Vergeefs naar Erens, de plaatsvervanger van Emile, geweest om Volpar. Die vent is nooit thuis. In de tram terug zat Zimmermann, die ik in geen jaren gezien heb. Vertelde, dat Henk van der Wolk zeepzieder is in Rhenen en dat de rest van de familie daar ook woont, Juultje is al een jaar of tien van Albada gescheiden, als ik dat nou ooit gedacht had.

Leuk moment. Baars belde bij Beek op, net toen ik binnenkwam.

Vanavond ook weer radio. Tegenwoordig hiervoor ook altijd radio, en speciaal 's morgens vroeg.

Verkouden dat ik ben.

Briefkaart van vader. Nou is moeder ziek. Briefkaart van Mienie. Komt niet meer in de eethuizen eten. Wat nou weer? Brief van Duco. Nu moet dat aangiftebiljet van de belasting de deur uit. Aangiftebiljet met een mooie nieuwe begeleidende brief de deur uit gewerkt. Nu f 25.- belasting te verwachten.

Woensdag 16 februari

Vandaag geen radio gehoord. Van zeven tot drie goed geslapen, om vier uur opgestaan. De barbier moest eerst zijn bord leegeten, daarvoor ongeschoren naar de Biekorff.

Bk. Gezeten bij Trudi, Jaap H. en Corrie Ham. Vriendelijk tegen Corrie Ham gedaan, daartegen kortaf te doen was overdreven. Jaap H. is nogal met Corrie Ham bezig, dat is nou ook geen combinatie, al zijn ze allebei geschikt. Intussen zat Iet weer eens bij Jan te roeten, hierover maak ik me boos, dan maar niets met haar doen.

Humeurig tramwaarts. Weer helemaal naar Erens gegaan om de Volpar, weer niet thuis, verdomme.

Met die verkoudheid loopt het wel los.

De hele nacht getikt aan dat essay over Alain Fournier, maar dat is zeker drie of vier nachten werk.

Begonnen *Sylvie* van de Nerval te lezen.

<Morgen komt Hilletje terug! Ik zie er tegen op.>

Donderdag 17 februari

Iets te kort geslapen.

Er was een chèque van Mali met f 25.- extra.

Bk. Het gewone stelletje, Bert en zo, en daarbij nou weer wel Iet. Tegen Iet gezegd van Schakels en van musiceren, waar ze best

oren naar had. Riemke vertelde, dat Jan het erover had gehad, dat er eens een stelletje afgetrapt moest worden (sloeg waarschijnlijk toch op die snol, vroeger had hij het in dat verband al eens over die zich aanstellende medicus gehad). Els Hekkenberg heeft in een benauwde droom aan het snoer getakeld, tot ze de radio op haar hoofd kreeg, en heeft nu een hersenschudding, zielig. Hilletje komt Zondag pas.

Erens (Volpar) weer niet thuis.

's Avonds weer naar bed gegaan.

Vrijdag 18 februari

De halve nacht wakker gelegen. Om acht uur nieuwsberichten. Van acht tot één diep geslapen. Om één uur weer nieuwsberichten.

Kachelpijp gebracht naar smid Jan Bernardusstraat 8, wordt duur. Op het Waterlooplein te laat voor kachelplaat.

Biekorff. En nou zat Iet weer bij Jan te broeien – ik had haar voor de filmliga morgenavond willen vragen.

«Bert moet van z'n kamer wegens verbouwing.»

Rothumeur. Cafetaria. Erens van de Volpar weer niet thuis.

Briefkaart aan Erens van de Volpar. Brief aan Wageningen met zilverbon voor hyacinten. Bedankbrief aan Mali. En dubbele *brief aan Garmt Stuiveling*, ten eerste over een eethuis van het Hum. Verbond en ten tweede over opmerkingen door de radio over radiolawaai.

Zaterdag 19 februari

De smid in de Jan Bernardusstr. heeft me laten stikken met z'n afspraak. Een paar uur en mijn humeur verknoeid. In de Weesperstr. een kachelplaat gekocht voor 1.50 (keurig) en een tafel besteld van 8.50.

Biekorff. Iet was er niet eens, zodat dat van die kachelpijp niet zo erg was, anders had op de achterkamer gestookt en geslapen moeten kunnen worden.

Even gaan liggen, maar een hels radiolawaai (voor) maakte slapen uitgesloten.

Om elf uur naar de filmliga gegaan. *La coquille et le clergyman* – kostelijke film. Jaap Hijmans, Henk Boekenogen; Lucie en Peter en die hadden *Wiep* Kreger bij zich! Even met *Wiep* gepraat, is arts,

Oranje Nassaulaan. Tegenover Lucie en Peter een faux-pas gemaakt, er was een stoel te weinig, blijven zitten en Peter laten staan. Peter dee bokkig, liet voelen dat Lucie zijn vrouw is. Wiep naar me toe halen, als ik haar weer zie, is de enige schakel met Neel nog altijd.

Zondag 20 februari

Zondagmorgen radio-ellende. Zondagmiddag stil, maar toch niet goed geslapen.

Bk. uitgestorven.

Zo.avond voor de radio gevlucht naar de wachtkamer van het Centraal Station.

Sylvie van de Nerval uitgelezen, is een niemendalletje. Zuidenwind – dan rookt de kachel altijd.

Maandag 21 februari

Heerlijk uitgeslapen. De tafel (8.50) is gebracht, wiebelt. Het kachelpijpen halen tot morgen uitgesteld.

Sabrina kwam naar me toe, gaat weer naar Alkmaar, maar komt eerst morgen 3–4 uur even bij me.

Biekorff. *Hilletje terug*. Jan Polak zat bij Hilletje en Iet. Er zaten ook anderen om Hilletje heen. Tegen het eind zei ze mij gedag en ging met Riemke en zo naar huis.

Naar Jan Hemelrijk geweest, de avond verpraat. Jan had Jaap weer gesproken, Jaap zijn enthousiasme is geluwd, zogenaamd om die scrupulositeit. Maar ik zal toch nog wel wat horen. – Van Aleid gehoord, hoe het met Wiep zat. Jan Kan en Jan Bool had ze tegelijk gehad en daarna Bart Risouw. – Vera van Leo is herhaaldelijk geshockt en heeft bovendien t.b.c. en niet alleen pleuritis, Leo gaat een 3e kind maken! – Tegen de oorpijn moet ik druppelen met carboglycerine.

Om elf uur thuis. Krant gelezen, eieren gebakken, dagboek bijgewerkt. Brief aan secretaris Amsterdam Humanistisch Verbond getikt over het huis. En toen was het opeens vijf uur.

Dinsdag 22 februari

Bepaald niet goed geslapen – hoe kom ik aan geld en moet ik Hilletje nou wel of niet doen.

Van drie tot vier op Sabrina gewacht, heeft zich natuurlijk niet aan zijn afspraak gehouden.

Concert Kriterion een teleurstelling, weer dat rotkwartet dat ik al eens gehoord heb.

Biekorff onplezierig. Hiletje en zo.

Geert gebeld. Met de Tsjechen nog even geduld hebben. En wat de subsidie betreft is hij toch maar niets met Dresden begonnen, maar aan Gres heeft hij een briefje geschreven! Heel juist.

10-12 uur geprobeerd naar bed te gaan, maar om de redenen Hiletje en geld niet kunnen slapen en maar weer opgestaan.

De kachel rookte.

De hele nacht zitten zwoegen op dat essay over Alain Fournier, maar in een twijfelachtige passage hopeloos vastgelopen.

's Morgens om negen uur doorgedraaid en die chèque wezen in-nen.

Naar de barbier geweest.

Woensdag 23 februari

Pas om 12 uur lag ik in mijn bed. Om zes uur opgestaan, het was te erg, ik kon er gewoon niet uitkomen en had het niet moeten doen.

Bk. En dat voor zuurkool en griesmeel. Tafel met Hiletje, Iet, Bert en Trudi, Jobs. Hiletje was zoet en stil. Jobs een beetje op de korrel genomen. Er was even een scènetje met Jobs, van de gelegenheid gebruik gemaakt om uit te piepen. Met die Jan op de achtergrond valt er toch niet te praten.

Erens. Volpar in ontvangst genomen!!! f 6.25.

Juček heeft meer dan een uur op me gewacht. Of er al nieuws was. En is maar bang, dat die hechtenis geregistreerd zal worden.

Weer naar bed gegaan. Op zichzelf juist. Van twaalf tot vier geslapen, daarna wakker gelegen, maar niet opgestaan, en in de loop van de morgen zo diep geslapen, dat ik *volledig* uitgeslapen opgestaan ben.

Donderdag 24 februari

Volledig uitgeslapen opgestaan.

Een kaart gehaald voor Zaterdag, *King Lear*, tweede keer.

Waterlooplein, m.h.o.o. kachelpijp. Niet geslaagd. Wel Mannie van Lochem ontmoet. Zei: van die handschriftanalyse zul je wel niet veel plezier gehad hebben.

Me moe gelopen. Naar die smid in de Jan Bernardusstr. toe. Be-

weerde, dat hij er Zaterdag wel geweest is en had nog niets aan die pijp gedaan! En dat voor een vent met een prettig gezicht.

Intussen vijf uur. De beste ijzerwinkel in de buurt had nog steeds griep. In die andere met die geniepige chef opeens goedkoop en goed geslaagd, *f* 2.75.

Bk. Tafel met Corrie Ham, Hiletje en Iet. Hiletje moest eerder weg. Aan Iet die muziek gegeven. Zat zich intussen om te draaien naar Jan Polak. Weggegaan. Haar een half uur later toch weer tegegekomen.

De hele avond bij Iet zitten praten. Is negenentwintig, zoekt een man, *voelt niets voor losse verhoudingen*. Riemke had helemaal geen animo in de muziek en zocht alleen een man. Op opmerkingen over Jan Polak hapte ze niet – twee keer geprobeerd. Alleen gezegd, dat ik hem niet zetten kon, ze vroeg verder niets. Over Hiletje iets te veel gezegd – van ontlopen. Ik was saai en Iet was saai, hopeloos. Je verveelt je dood.

Intussen *vannacht verstek laten gaan op het boekenbal – verleden jaar ook al!* Afschuwelijk – mag niet voor een derde keer gebeuren. *Dansles*, een licht overhemd en een boek geschreven hebben!

⟨*Ernstig!*⟩

Vrijdag 25 februari

Van zeven tot vijf in mijn bed gelegen, maar niettemin slecht geslapen, van een tot twee radio. Zes uur barbier.

Bk. Bij Jaap en Bert gezeten. J.P. ging met alle meissies om zich heen aan de tafel van Iet en Hiletje zitten charmeren. In mijn hoek toe zitten kijken (Jaap zat er ook nog) tot hij achter hen de deur uit draaide.

Toen naar de Bøck gegaan, om daarna te gaan zwemmen. In de Bøck een allereigenaardigste ontmoeting. *Cis* (die vriendin van Sonja) en *Theo Kroese*, en deze beiden *getrouwd!!!* Als ik dat ooit gedacht had. *Cis* bleek een dochtertje van drie jaar te hebben, waar ze nooit over gepraat had – dat zijn van die kleinigheden! Hartelijk uitgenodigd – weer een echtpaar om op visite te gaan. – En dan groot nieuws. Betty Steenhoven-Spaander is het zusje van dat meisje, dat zelfmoord gepleegd had. En die had weer kortgeleden aan *Theo* verteld, dat *Jan Polak* sinds enkele maanden *trouwplannen* in de maak had met een beeldschoon Frans meisje, evenwel enige

moelijkheden, omdat ze altijd gechaperonneerd was. God geve, dat dat doorgaat en als het goed gaat wordt hij nog katholiek ook.

En toen zou ik dus gaan zwemmen, maar het mocht niet zo zijn, want ik kwam Marijke Schölvinc tegen, geëchaperonneerd door haar broer, een lul met net zo erge puistjes als zij. Met Marijke in Reinders gaan zitten, zij was werkeloos en met de stemming was het al direct een beetje mis, doordat we Gonnie tegenkwamen met een vent en ik niet denkend aan hun brouille een incident veroorzaakte.

Niet gewerkt, maar aantekeningen geordend en laat naar bed gegaan.

<Theo vertelde, dat Hilde zo weinig zin had in die baan van haar. Dat nou toch werkelijk in de gaten houden.>

Zaterdag 26 februari

Te kort geslapen voor wat ik allemaal voor de boeg had.

Een bijna dodelijke sprong op een rijdende tram gemaakt. Eerst mijn boekentas naar binnen gegooid en toen zelf naar binnen geknuppeld. Een voetbalknie opgelopen en door de conducteur weer van de tram gezet. Ik mag de hemel danken, dat ik geen ongeluk gekregen heb, dus doe dat nou niet weer.

Boekenmarkt Bijenkorff. Heel gezellig, helaas had ik maar een half uur. Werumeus Buning voor het eerst gezien en Top Naeff. De rest kende ik al zo ongeveer. Even aan Geert gezegd van dat bezwaar van Juçek.

Biekorff. Ik was te vroeg. Ontzettend gezellig met Jobs en Mary de Vries zitten praten. Vervolgens tegenover Mary op Jan Polak zitten afgeven (vertelt ze dat niet over?), toespelingen gemaakt op zijn trouwplannen zonder de zaak bij zijn naam te noemen, en gezegd, dat hij de Biekorff wel eens kon laten ophouden te bestaan. Dat van die trouwplannen onder geheimhouding aan Trudi verteld, stom, want ze gaat het toch aan Bert vertellen.

King Lear voor de tweede keer gezien. Al weer slaap, jammer. Het nu wel kunnen volgen, maar je gedachten dwalen telkens af. Komt, doordat al die monologen van van Dalsum met zijn hese ouwemannenstem niet te volgen waren. Toch was het een creatie. Maar liever lezen.

Zitten treuren om mijn gezwollen knie. Om vier uur naar bed gegaan.

Zondag 27 februari

Om tien uur wakker geworden, evenwel tot mijn verbazing geen radio, alleen geschreeuw, zodoende om één uur weer ingeslapen en heerlijk uitgeslapen tot vijf uur.

Bk. Ik bij de meisjes gezeten. Jobs kan schaken. Aan Hilletje verteld van die trouwplannen van Jan en ook van de krankzinnige tante van Bert. Hilletje was lacherig (mijn kaalheid), maar toen ik alleen met haar liep heel rustig en ernstig en prettig.

's Avonds viool gespeeld en zodoende de radio niet gehoord.

Daarna een briefkaart aan Jan over oom Jaap geschreven en me vervolgens aan het essay over Alain Fournier gezet. Na nog twee uur nadenken eindelijk die onbegrijpelijk weerspannige volzin op papier weten te krijgen. Daarna een eindje gevorderd.

Maar ik lag dan ook pas om half tien in bed. Enfin, een dood punt gepasseerd.

Maandag 28 februari

Radiomuziek. De bakker kwam storen. Zeven uur geslapen. Benauwd gedroomd van oom Jaap. Toen opeens wakker geschrokken van een angstaanjagende inval. *Als dat van die trouwplannen van Jan maar geen canard van Theo en Cis is!* Ze hebben me in die hoek nog eens zo iets geflikt. Dus te kort geslapen.

Bk. Trudi gezegd, dat ze nog even d'r mond moest houden, want dat het wel eens een flauwiteit kon zijn. Hilletje ook. Van Hilletje ben ik zeker en de reactie van Trudi viel ook mee. Intussen zat Iet weer bij Jan te broeien, maar een uur later zag ik hem vanuit de tram alleen lopen.

Mijn plannen veranderd, en naar Theo en Cis gegaan om zekerheid. Ze waren niet thuis. Hele avond in duigen.

Naar het Parkhotel gegaan en ganse avond verpest met in de lounge wachten en ter vergadering van het Humanistisch Verbond gaperen, maar ze zijn aan de rondvraag (en mijn brief) helemaal niet toegekomen. Naar huis moeten lopen. Aldus een avond van vijf uur verpest buiten mijn eigen schuld.

Thuis de kachel nog aangemaakt. Morgenmiddag naar Theo en Cis, dan Kriterion, dan Bk. en daarna Iet musiceren.

Dinsdag 1 maart

Om een uur of vier opgestaan. Ik had slecht kunnen slapen van die orkaan. Te laat voor het gramfoonplatenconcert, stom en jammer, Bruckner gemist. Weer naar Theo en Cis gegaan, nog niet thuis. Een snoepwinkel binnengegaan, om me een ons zuurtjes aan te schaffen, bij het er uitkomen opgevangen door twee rechercheurs in burger, die weer eens mijn naam en adres noteerden, het hele politiecops is geloof ik hysterisch geworden.

Bk. Tafeltje met Bert, Trudi, Corrie, Jobs. Ik was erg op dreef. Iet zat bij Jan. Toen ze bij mij kwam, fluisterde Jobs haar vermoedelijk in wat ik gezegd had van plan te zijn.

Bij Iet gemusiceerd. Het ging wel een beetje, maar ik verveelde me dood bij d'r en word zelf ook vervelend. Ook gaf ze al direct te kennen, op tijd naar bed te willen, zodat ik de laatste tram nog net gehaald heb.

Naar bed gegaan en lekker uitgeslapen.

<Leo Schatz is geweest vanwege die fauteuil. Er is kans, dat hij hem 1 April nodig heeft. Wil hem anders wel voor f 15.- verkopen.>

Woensdag 2 maart

Vanmorgen dus vroeg op. In de tram Jan Erik Romein gesproken, is assistent geworden aan het Amerika-instituut. Zei over Jan P.: O nee, maar hij móet uit dat huis, dat is gegarandeerd.

Theo en Cis ten derden male niet thuis getroffen, maar morgen komen ze terug. En de chèque uit Wageningen is nog niet inbaar.

Naar de Openbare Leeszaal gegaan. Het vroegere meisje van Jan Vermeulen herkende me. Jonckheere (niets) en Diels (ging wel) gelezen.

Kolen besteld en om vier uur was ik weer thuis. Rotweer.

Briefkaart van Jan. Hij wacht ook op bericht van Jaap, dus het kan nog goed gaan.

Bk. De goeie tafels waren allemaal bezet, Iet zat niet bij Jan en niet bij mij, ze ging vroegtijdig alleen weg, tegelijk met haar vertrokken, ze bleek naar de Vrouwenclub te moeten. Zodoende Jan met niets dan vrouwen – waaronder Hilletje – alleen gelaten, maar ik kan nu eenmaal niet voor waakhond gaan spelen.

Wat gek, uitgeslapen te zijn en toch zo'n slaap te hebben.

Beneden blijken ze met die telefoon toch recht te staan! Ze hebben de telefoon van Baars overgenomen. Ik kan het nummer helaas niet opgeven.

Selma is naar Palestina toe! Zo gauw mogelijk een nieuwe medische connectie maken – ook m.h.o.o. het probleem van manwijken.

Een paar ouwe kranten doorgekeken.

De hele nacht, van twaalf tot acht, zitten vechten met een nieuwe onhandelbare rotzin van het essay, waar ik niet aan voorbij kon komen.

Donderdag 3 maart

Vanmorgen om 8 uur naar bed gegaan en vanmiddag om 4 uur wakker geworden, na acht uur mieters geslapen te hebben.

Een nieuwe grote slag! Morgenmiddag moet ik thuis blijven, want er moet een *piano* voor Baars omhoog getakeld worden, hun dochtertje gaat piano spelen, dus dat ook nog. Mevr. Beek troost me, dat ze toch geen centen hebben om het lang vol te houden.

<Dus nou ook nog piano onder me!>

Me laten scheren en op de Bk. op het nippertje. Alleen gezeten en met Jaap weggegaan. J.P. is nog wel aan het delibereren, maar heeft er kennelijk geen zin meer in. Aan Jaap vagelijk verteld van die trouwplannen, wat wel larie zal zijn, en van Arien Groen, maar hij zei, er moet een huis komen.

Voor de vierde keer voor niks naar Cis en Theo toe geweest.

Zeydveld gebeld. De telefoon doet het niet altijd. Zeydveld verwees me naar C. Meyer, Diamantstr. 49 11, waar de brief ook beland schijnt te zijn.

Brief aan Aimé even doorgelezen, kan zo wel weg, moet open op het postkantoor aangeboden worden.

Gewerkt aan het essay over Alain Fournier. Dit keer uitstekend opgeschoten. Maar ik ben het nu toch beu. Het laatste stuk wordt toch een sof.

Vrijdag 4 maart

Doorgedraaid. Chèque geïnd op het postkantoor. Aimé zijn novelle over dat distr. kantoor teruggestuurd met afkambrief. In de Bijenkorff gekeken naar boeken en meubels, ook eens naar mei-

den kijken (boekenafdeling). Het vriest opeens gemeen. Kamerhuur betaald.

Om 12 uur naar bed gegaan. Een paar uur diep geslapen. Om vier uur kwamen ze de piano van Baars naar boven hijsen, een huurpiano van een grote firma, dat duurt niet lang, hun telefoon is ook afgesneden. Het getingel begon direct, *zum totgeben*.

Bk. Bij Jaap en Corrie gaan zitten, die twee niet te veel storen. Daarna nog geprobeerd aan te haken bij de groep, waar Iet in zat, hetgeen niet lukte. Iet zei Jan tegen me, waarop ik verkeerd reageerde. (Ik meende op te vangen, dat Iet buiten aan Riemke vroeg, komt Max daar aan, dat moet natuurlijk volstrekt niet.) Me dus niet opdringen. A propos, Hilletje is er niet iedere dag.

Weer naar Theo en Cis. Eindelijk thuisgetroffen. Lang en breed gepraat over de arme Henk Hospers en de raadselachtige chantage, die op hem uitgeoefend wordt. Hij schijnt getroubleerd te zijn, is nu bij zijn tante in Zeist en niemand krijgt toegang tot hem. Poeshinger en Eggink, die twee namen heeft hij tegen mij nooit genoemd. Jacob had zelf een brief aan zijn ouders over die schulden geschreven. Ik moet eens met Jacob praten. – Tommetje Kattenburg is in Palestina gesneuveld. – En de hoofdzaak. *Dat van de trouwplannen van J.P. was geen canard!* Het is wel degelijk waar. Theo wou nog wel eens bij Frans v. Steenhoven en Betty Spaander informeren. – Verder was het van mijn kant wel een beetje een belangenbezoek. Die baan van Hilde gaf ze tegen de grote vakantie op, maar het werd een hele dagen baan.

Dat essay over Alain Fournier mislukt toch, jammer van al dat werk, dat er in is gaan zitten. En mijn financiële toestand is zorgwekkend.

Zaterdag 5 maart

DE PIANO-HEL IS LOSGEBROKEN.

Geradbraakt opgestaan.

Jan Hemelrijk. Had niets gehoord, zag niets in telefoneren, raadde me aan zelf naar Alkmaar te gaan.

Bk. Mary de Vries was er niet en J.P. vandaag weer wel, is dus niet naar Parijs. Opmerking van J.P. tegen Hemmo: als ze hatelijke opmerkingen maken over de mensen om hen heen, maken ze de sfeer stuk.

Jan Hemelrijk, vervolg. De hele avond buitengewoon prettig op visite geweest, maar met dat geld van Jaap is het wel mis. Jan en Aleid vonden naar de foto te oordelen allebei Hilletje op mijn moeder lijken.

De kachel niet meer aangemaakt, maar ik lag er toch pas om half vijf in.

Zondag 6 maart

De wekker is twee keer stil blijven staan. Grote ANGST vanwege het geld. Van half vijf tot half elf geslapen. Daartegen zeeën van radio-gekrijt en pianogeklop in geslapen en uitgeslapen opgestaan.

Bk. Marijke was er en had al aan Bert verteld van de trouwplannen van Jan, wat ze van mij wist. Ik aan J.P. en de anderen verteld van het in Palestina sneuvelen van Tommetje Kattenburg. J.P. zat aan de volle grote tafel te charmeren naast Iet, die overigens ook belangstelling van andere zijde genoot. Ik met stille trom vertrokken.

Met Wim v. Domselaar naar Käthe geweest. Die kamer ging niet, o.m. omdat er een muziekstudente onder zat. Toen Wim weg was nog een uur met Käthe zitten praten, de literaire attitude verdedigd. Käthe wist ook al af van die trouwplannen van J.P.

Ik sta er belabberd voor. Het beste is, eerst die zestig bladzij te vertalen, dan kan ik tenminste die vijftig gulden halen en mijn w.b. plan ten uitvoer leggen. Vannacht in een kleine acht uur tijds een kleine drie bladzijden gedaan.

Maandag 7 maart

Goed gewerkt maar uitermate slecht geslapen. Eerst gewekt door de kolenboer. Toen gewekt door Mienie. De strijkplank moest naar haar zuster gestuurd worden. *Mienie heeft een nieuwe man*. Daarna nog een paar keer gewekt door de nieuwe piano. Zo leef ik geen tien jaar meer.

Bk. Aan de gewone tafel gezeten.

<Iet kwam even naar me toe.>

Met Mary de Vries mee naar haar huis gegaan en met haar gepraat. Verteld van de trouwplannen van Jan. Zij is dik bevriend met de ouders van Anita. De vader van J.P. is tweede concertmeester van het Concertgebouw geweest!!! Zijn moeder is mevrouw Polak-

Kiek. Mary het idee van Ariën Groen aan de hand gedaan. Mary gaat er op af met André Haakman of anders geïntroduceerd door papa Citroen. Eerst, om eens te vragen of Ariën geen behuizing weet en om haar eens gezien te hebben. Die Mensa-oplossing komt neer op liquideren – het Mensa-bestuur laat de niet-studenten er toch niet blijven.

Dinsdag 8 maart

Vannacht uiteraard te weinig geslapen, want vanmorgen moest ik om negen uur op zijn. Mienie gebeld, dat de tas niet bij mij was. Om twaalf uur was ik in Alkmaar. Oom Jaap een kwartiertje gesproken. Gevraagd waarom hij afgeknapt was. Hij zei, dat hij niet afgeknapt was, maar de chèque al een week geleden verstuurd had, en dat ik het in zulke gevallen wel even *bij Jan kon halen!* Heeft het natuurlijk vergeten of nog niet gedaan, maar het is in elk geval dik in orde. Stelde ook wel een paar kritische vragen.

<Dus Jan kon het altijd wel weer met hem verrekenen.>

Verder gepraat over literatuur – plichtmatig van weerszijden – ik moet hem voor zijn rekening Céline sturen en zal meteen maar Gide sturen. En het gehad over de toestand bij Jan. Hij vroeg, hoe is het tweede kind?

Vier uur thuis. De kachel rookte! Van vijf tot zes door slaap overmand.

Bk. André Haakman was er niet. Zeer kortaf gedaan tegen Mary de Vries, ik was te moe, toch stom. Ik heb de interesse van Djoeke Verschoor opgewekt.

En thuis rookte de kachel weer, ik stik van de kolendamp, die gek moet er op. De strijkplank ingepakt.

De kachel uit laten gaan en naar bed gegaan. Die schoorsteen van me heeft geen hart.

Woensdag 9 maart

De hele nacht en de halve dag gemaft. Grondig uitgeslapen dus.

Niet eens meer tijd voor al de dingen, die ik me voorgenomen had. Alleen barbier.

Iet W. gezien met die geschiedenis-leraar.

Biekorff. Mary de Vries was er niet. *Hevige ruzie gekregen met Bert en Trudi!* Ik vertelde van een kans op een huis, waar ik op af

wou. Bert wou er ook op af, zou mij voorrang geven en mij eens even zijn manische tempo decreteren. Zat te drijven en was volkomen onhandelbaar, ik heb hen in de meest krachtige bewoordingen verboden, mij voor mijn voeten te lopen. Toen ik een half uur later op dat adres kwam, zat Bert net binnen te onderhandelen en Trudi liep voor het huis te posten, het toppunt, haar nog eens ten overvloede flink uitgescholden. De tegendraadse ziekte, daar lijdt hij aan, geen land mee te bezeilen.

In de tram intussen Hilletje. Lief. Vertelde dat het uit was met haar Groningse vriend, als tegenprestatie heb ik verteld, dat Mienie een man heeft.

Thuis piano en radio en radio en piano en piano en radio. De kachel rookt wat minder.

Naar Jan H. geweest. De chèque was intussen gearriveerd. De *f* 25 in ontvangst genomen. Willem-Jan (Bert Daamen) ontmoet, die figuur uit Kriterion.

Geert opgebeld. Zaterdag is Geert weer op het departement geroepen. Er komt dus wel bericht. Dit aan Juček geschreven.

Donderdag 10 maart

Gedverdemme, ik heb zo de pest aan dat soort ruzies. Bert achtervolgde me, maar ik heb hem geen asem meer gegeven, hij wou weten, of ik me niet op de Tsjechen zou wreken, een toezegging in die zin gemompeld.

– Aan een andere tafel gezeten. Iet W. afgewend. Corrie Ham objectief, had de argumenten van Bert gehoord, dat ik niet beloofd had er achteraan te zullen gaan en dat hij bang was, dat het weg zou zijn. Van Druuten had het helemaal bijgewoond, en legde het in mijn zin uit. Bah.

André Haakman is niet op de suggestie van Mary ten aanzien van Ariën in gegaan. Nu moet ik het via Anita regelen of anders direct met of zonder Mary naar Ariën. Met Mary opgelopen, Maandag kon ze, Zaterdag moest ze het weten.

Anita niet thuis getroffen.

Parolen gelezen. Hevig gezwoten. Me in het teiltje helemaal afgespoeld. De hele nacht gelezen over twee nummers *Vrij Nederland*, dat is een tijdrover!

Een kamergymnastiekinstallatie aangelegd.

Vrijdag 11 maart

Te kort geslapen.

Ondergoed-reparatie-inrichting. Wordt tien gulden!

Bk. Bert had wel mensen om zich heen en ik niet, dat is het resultaat van dat soort gedonder.

Opgetramd met Hilletje. Lacherig. Maar aardig. Bij Marcel afgesproken op morgenavond.

Geprobeerd weer te slapen. Mislukt van nervositeit. Die rotmatras en dat rotbed – radbraakbed. En het weekend met zijn radio's in het verschiet.

Om één uur 's nachts maar weer opgestaan en van een tot zeven gelezen. De lectuur van Sartre – *La nausée* weer opgevat. Het is eenvoudig belabberd geschreven.

Zaterdag 12 maart

Zes uur goed geslapen. De weekendradio werpt evenwel zijn schaduw vooruit. En dat bed is inderdaad een radbraakbed.

Gisteren het goed naar de ondergoed-reparatie gebracht. Vandaag de vuile was naar de wasserij Amstelskade. Alleen de slaapzak moet er nog heen.

Bk. Bert was er niet. – Over dat ouwe wijfje begonnen tegen de sociale werksters. Resultaat bedroevend. Els zei, dat ze niet bevoegd was. Djoeke zei, kunnen die mensen waar ze bij woont dat verhaal dan niet aanhoren? – Verder raakte ik in verlegenheid door de vraag wat ik dee. Ik heb de belangstelling van Djoeke opgewekt, en die informeert daar nu de hele tijd naar. Moeilijk uit te leggen aan iemand, die niet aan lezen doet. Het kan ook de gewone beleefdheidsvraag zijn, waarop ik steeds weer met mijn mond vol tanden sta. Hilletje en Djoeke keken mekaar aan. Hilletje vroeg: en wanneer schrijf je nou eens iets van jezelf? Hilletje moest nu toch weten, hoe het ligt. Toen ik zei: ik ben Sartre aan 't lezen, kwam er natuurlijk niets. Met die onbelesen meisjes is het maar een getob. –

Iet ging bij Jan Polak zitten. Hilletje zei: och, och. Iet ging evenwel alleen naar huis. – Wim v. Domselaar vertelde, dat Jan Hemelrijk onaangenaam tegen anderen was, onder andere was hij tegen Käthe minder prettig geweest.

Anita en Marcel. Dat met Arien kan niet doorgaan. Arien is overstelpt met werk, en laat alle afspraken lopen. – Ik was volkomen niet

in vorm. Zat eenvoudig niets te zeggen, mijn hersens zaten dicht, min of meer daas. – Van Anita nog zo een en ander gehoord. Fika heeft J.P. allerlei tips gegeven inzake rijksgebouwen. – Fika heeft haar op haar tanden. Fika is verbonden aan de zedenpolitie, afdeling kinderen. – Guus Söteman had gezegd: ze hebben Vestdijk te vroeg op de pot gezet. – Anita is naar het boekenbal geweest. Anita kent een bende mensen. Nu weer Josepha Mendels en Louis Tas. En Noortje Dekker. En Renate Rubinstein en zo indirect Geert. Ik heb over Geert en echtgenote halfgunstige inlichtingen verstrekt. – Een beetje doorgeslagen over verburgerlijkingstendenzen bij Friso. – Met één woord gerept over Friso op de achtergrond en vader Citroen op de achtergrond.

[Anita vond aan de modehoek van Stans niets ergerlijks, ze vond het integendeel redelijk, en het viel haar mee gezien een soort A.J.c.-achtigheid, die ze vroeger eens aan Stans zelf opgemerkt had!]

– Anita praatte nog even over literatuur (Josepha Mendels, Marx Gijzen, Anna Blaman). En ik zat met mijn mond vol tanden omdat ik nog steeds het *Land van Herkomst* niet gelezen heb. Maar eerst Sartre en Otto Ludwig vertalen, en dan fiets kopen en w.v.!

Zondag 13 maart

Om vijf uur naar bed gegaan. Om half elf wakker geworden van de radio's, maar om half een weer ingeslapen en kunstig door een hele Holland-België-wedstrijd heengemaft. Zodoende vandaag nog niet kamers aangeveegd en schoorsteen gepast.

Bk. Mary gezegd, dat dat van Arien niet doorging. Niet aan de tafel van Hiletje gaan zitten, maar bij een onaantrekkelijk meisje. Bleek Annelies Ehrlich te heten en zesde-jaars beeldhouweres te zijn. *Dus die moet Stans kennen – eindelijk*. Gezegd, dat ik haar werk eens kom bekijken.

Theo en Cis niet thuis getroffen. Omdat thuis toch maar radio's spelen, naar Joop en Hanny gegaan. Joop zou me door de radio Yehudi Menuhin laten horen, toen ik een uur had zitten luisteren bleek het Jo Juda geweest te zijn. Een potje geschaakt.

Tien bladen Sartre gelezen. Daar over de ervaring werd hij voor het eerst goed.

<Kamer aanvegen en broek uit laten leggen.>

Maandag 14 maart

Een uur te kort geslapen.

Bk. Weer een poging van Bert, om tegen me te praten, af laten springen. Gezegd, dat Geert naar den Haag geweest was en dat hij me tureluurs maakte met weer over dat huisje te beginnen.

– J.P. kwam bij ons zitten. Corrie Ham vroeg, hoe het er mee stond, waarna hij op mijn vraag bevestigde, dat we voor 1 Mei meer wisten, dat er een noodoplossing was en dat het zaakje in elkaar bleef zitten.

Geert was niet thuis. Hil ontving me en een kwartier zitten praten. Ze heeft haar querules dus maar weer opgeschort. Fonsje hield zich schuil. Geert zat in Zeeland. Was Zaterdag niet in den Haag geweest, dat heeft hij dus gelogen.

Naar Theo en Cis geweest. Theo had niet naar J.P. geïnformeerd. Ze gingen een belastingbiljet invullen en toen zitten vrijen. Het was dus wat je noemt een niet geslaagd bezoek. Wel even duidelijk gezegd van zijn jullie nou betoeterd. Maar niet weer heen. Alleen mag ik Zaterdagavond op het kind passen. Als tegenprestatie zal Theo dan die informaties inwinnen.

Naar bed gegaan. Niet kunnen slapen van die beroerde matras. Een half delirium gekregen van medelijden met mezelf. Die hele matras in orde gemaakt met ijzerdraadjes. Nou issie weer solide. Of hij ook dragelijker ligt is een tweede. Allicht iets.

Toen was het zes uur. Geslapen van zes tot twaalf. Ik was hiermee nog niet klaar, toen het pianospelen begon. Om twaalf uur. Om half een weer. Om één uur ten derden male. Toen was een stekende hoofdpijn tot stand gebracht. In de loop van de middag nog wel even geslapen, maar de hoofdpijnsteken hebben de overhand gehouden.

Om vier uur kwam Sabrana, was even over uit Alkmaar, liep zwaar te denken over Australië, heeft een scheepskapitein binnen zijn bereik. Geert moet uitsluitel geven.

Dinsdag 15 maart

Een verpest etmaal dus. Dank zij de piano. Om twaalf uur 's middags al.

Met Sabrana begon dus de dag. Daarna Biekorff. Als ik alleen aan een tafeltje zit, komt er niets bij me zitten. En er is niemand.

Het grote aantal mensen misleidt. En Hiletje brengt me in een sanatorium.

Met kleren aan een paar uur gesluimerd. Het gaat niet goed met me.

Een eindje Sartre gelezen. Dat stukje van: alles kan gebeuren, en wat dan gebeurt is dat gevalletje met die exhibitionist.

Woensdag 16 maart

Vandaag heeft de piano zich stil gehouden. Uitgeslapen dus, wat overigens maar een tijdrovende bezigheid is.

Nog steeds achterkamer niet geveegd. Zelfs te laat voor de barbier. De barbiers zitten telkens om zes uur vol, dat kun je er heus niet meer op wagen.

Zodoende een kwartier te laat op de Bk. Onopvallend uit de keuken eten gehaald. Met niemand gepraat. Zitten lezen tot 9 uur.

Overdekt gezwommen. Om tien uur worden de douches al afgezet. Zodoende dit keer geen tijd gehad om mijn hoofd te zepen.

Tien folio-vellen Sartre gelezen. Zijn gescheld op lieden met ervaring breidt hij nog uit tot een kanonnade op de lieden met rechten – de leidende figuren uit het museum. En dan wordt hij zich het niet bestaan van de Rollebon en het wel bestaan van zichzelf bewust.

Donderdag 17 maart

Door deze voorbeeldige ijver toch weer iets te laat in bed gekomen – half negen. Een beetje onrustig geslapen. En om half vijf – een uur te vroeg – werd maar weer eens belletje getrokken. Vermoedelijk door Arthur Baars. Geniaal. Een heel etmaal kapot!

Bk. Van de kook door het tekort geslapen hebben. Genoegelijk gesprek met Boris, die voormalige fluitist van het Concertgebouw. Het is daar een katholieke intrigantenbende. Die Boris is een kinderlijke Oosterling.

Even naar Geert geweest. Juçek was bij hem geweest en zelfs had Benjamins opgebeld. De secr.-gen. was net terug. Onthouden, dat Geert ook bij van Thiel kan komen. Gres had al bericht gegeven, een brief over mij zou volgen.

<Hil had het weer eens – dit keer gaf ik haar niet op de juiste wijze een hand.>

Toen geprobeerd, die paar uur slaap er nog bij te maken. Natuurlijk tevergeefs. Het woei te hard op mijn kamer. De schoorsteen stond los en maakte lawaai en het tochtte als de ziekte. Na een paar uur met afgetuigde zenuwen weer opgestaan.

Klein eindje Sartre gelezen. De Rollebon is dood, Antoine de Roquentin is niet dood.

Vrijdag 18 maart

Vanmorgen maar even doorgedraaid. De bonkaarten gehaald op het Singel. Me daarna laten scheren.

Om een uur of elf in bed gekropen. Dus tussen twaalf en half twee piano-gestudeer. Vervolgens een paar uur geslapen, en om vier uur begon het pianogestudeer weer. Om vijf uur opgestaan.

Op het dak geklommen. De schoorsteen was losgeschoten – vastgezet. Maar de pijp van de gek paste niet, was net te nauw, een tegenvaller.

Bk. Eerst bij Boris en Djoeke Verschoor. Toen tegenover Hille-tje gaan zitten. Hille-tje dee ijszig. Tot overmaat van ramp kwam J.P. er brutaalweg bij zitten en ging uitdagend converseren.

Ik gesprek met André Haakman. Instructief. Bigamie slaat alleen op wettig huwen. Levensverzekeringen vaak een bepaling, dat je niet binnen een jaar of twee zelfmoord mag plegen, als er geen bepaling is, besluit de rechter doorgaans ten gunste van uitkering. Als je een misdaad in het buitenland pleegt, ontstaat er een conflict, waar of je berecht wordt. Meestal zal dit in het buitenland zijn, en als dit je vrij spreekt, ben je er denkkelijk wel van af, maar als het buitenland je niet vervolgt, doet het eigen land het. Allemaal nogal onzeker. En verder is in de Amerikaanse staten *euthanasie* een punt, het met hun toestemming geven van een dodelijk spuitje aan hope-loze patiënten. Dit valt me van Amerika erg mee. Over sterilisatie had hij het ook.

Buiten begon Bert weer tegen me te praten, zo min mogelijk op ingegaan. En Hille-tje stond er weer. Een opmerking over zelfmoord gemaakt, die ze wel eens verkeerd begrepen kon hebben. Maar het hopeloze is, dat Hille-tje alles niet of verkeerd begrijpt, het is een dom meisje, dat zich handhaaft met behulp van haar stijltje.

Om acht uur weer in bed gekropen en met de lamp aan uitgeslapen tot één uur. Nu weer verder zien.

<Niet alleen dat Stans de modehoek schrijft van Vr.N., maar de vent van de nutteloze notities heeft het over Constance, zijn donkere vrouw! Die Wim Kouwen zal toch niet naar de journalistiek overgegaan zijn?? Dat weet Hilde. Maar hoe krijg ik die te spreken of hoe kom ik het anders te weten? V.N. bevat tegenwoordig wel elke week een explosieve lading.>

<Ach welnee joh, die vrouw van Carmiggelt heet natuurlijk ook Stans (- Geert vragen).>

De tweede helft van de nacht rustig kranten gelezen en aan Sartre niet toegekomen. Om half negen vanmorgen begon het pianogetrommel weer.

Zaterdag 19 maart

Vanmorgen ondergoed van de reparatie gehaald (f 10.-) en weer iets heengebracht, wasgoed van de wasserij gehaald (f 2.50) en weer iets heengebracht, broek naar de kleermaker gebracht (wordt f 7.50). Om twaalf uur met kleren aan gaan liggen. Er is geen muziek gemaakt. Zodoende tot half zes geslapen. Ietwat klam ontwaakt.

Bk. Weer op de stoel naast Hiletje gaan zitten. Hiletje in gesprek met André Haakman. Ik met een meisjesachtige musicus naast me. Hiletje luistert in zulke gevallen niet mee. Zegt alleen, wat ben je weer aan de gang.

Op het kind gepast bij Theo en Cis. Zij waren me zeer dankbaar. Over 14 dagen weer. *Theo bevestigde uitdrukkelijk de trouwplannen van J.P.*

En in lijn 4 zat Stans! Waarsch. terugkomend van een modeshow in het Victoria-hotel. Ik ben helemaal aan het andere eind gaan zitten en daarna op het voorbalcon gaan staan. Wat moet ik nou anders doen?

Van twaalf tot vijf gedaan over de krant, ik sta machteloos! Nog een brief aan Aimé geschreven.

Zondag 20 maart

Om zes uur naar bed gegaan. Om twaalf uur op de piano wakker getrommeld. En toen begon een formele *bel!!* Om een uur of vier opgestaan - een en al ellende. Van vier tot zes is steeds hetzelfde mopje op de piano gespeeld. Ik ga er onderdoor.

Bk. Hilletje is met André Haakman aan de gang. Ziet ze nou heus niet, dat dat een kruidenier is?

Toen ik thuis kwam leek de familie Baars onder me uit te zijn. Met een dankgebed in bed gekropen, om de hoofdpijn weg te slapen. Toen ik er goed en wel in lag, kwamen ze opeens thuis. De hele zondagavond heeft de radio gebulderd. Om twaalf uur was ik een zenuwwrak. Van twaalf tot vier in de eindelijk gevallen nachtelijke stilte een kalmerende nachtmerrie afgewerkt. Om vier was de slaap over, de angst natuurlijk niet, maar opgestaan.

Maandag 21 maart

Helemaal van slag dus. Van vier tot acht in de morgen *Vrij Nederlanden* gelezen. Om acht uur op pad gegaan. Me bij een betere barbier laten knippen en een reeks boodschappen afgewerkt. Motregen. Voor het eerst sinds tijden weer eens raamadvertenties afgelopen om een kamer. Om twaalf uur thuis.

Kachel aangemaakt. Ging roken! Met raam open, kleren aan en een deken over me heen gaan liggen. Geslapen van twee tot zes. Dus weer niet geveegd.

Bk. J.P. kwam per ongeluk tegenover me te zitten. Met die meisjesachtige musicus over kunst gepraat.

Weer in bed gekropen. Diep geslapen van negen uur tot vier à vijf uur in de morgen. Van zes tot acht krant gelezen.

Dinsdag 22 maart

Vanmorgen dus om vier uur op. Vroeg voor mijn doen. Van zes tot acht krant gelezen. Gepoogd vandaag 15 vel Sartre te halen, maar het is niet gelukt. Van acht tot twaalf acht vel gelezen. Toen naar de barbier geweest. Daarna ging de kachel roken! Door deze handicap tot twaalf vel gekomen en toen scheurde mijn broek, terwijl de andere al bij de kleermaker is. Me ijlings naar de kleermaker begeben en hem voorlopig even laten hechten. Zaterdag moet deze er heen. In enen door langs kachelsmid en loodgieter gelopen om raad. Toen op het dak geklommen en een succes geboekt, deze pijp past er toch net in. Dus morgen die gek laten smeren en dan is het in orde.

<Vanmorgen kwam de bakker om geld. Nou kan ik mijn schoenen niet laten lappen.>

Bk. Gezellige tafel, Jan Hollack, André Haakman en ik, Jobs, Hilleetje en Iet. Iet had het even over musiceren en ging eerder weg. En toen kwam JP er bij. We ontvingen hem of hij een ijsberg was. Jobs attaqueerde hem over het voortbestaan van de Bk. Hij zei, dat hij geen tijd had om er wat aan te doen en dat de Bk. in een andere vorm bleef voortbestaan (zonder mij?).

Ik met André opgelopen. Jan zag ons smoezen. Ik aan André verteld van die huwelijksplannen en over Jan uitgepakt. Maar André vindt, dat de Bk. niet eeuwig hoeft te blijven bestaan. André een lafbek, die zich op de vlakke houdt en op mijn uitdrukkelijk aandringen te kennen gaf, er de spits *niet* af te willen bijten. Maar van André gehoord, dat Jan als advocaat gelieerd is met wethouder v.d. Velde, die ook advocaat is!!! Jan beweert, dat hij het v.d. Velde gevraagd heeft, maar dat die geen oplossing weet. Dat liegt ie, de schoft, hij heeft het niet gevraagd. De ellendeling, de ellendeling.

<André zei, dat als we de chantage van Henk aanbrachten, Henk zelf wel degelijk gegrepen werd voor zijn vergrijp!>

Ik naar Mary de Vries gestoven. Was niet thuis. Mary moet ook nog de bevestiging van die huwelijksplannen horen. Dat ik me tegenover André bloot gegeven heb (stoken), zal zich wel wreken. Maar nu weet ik zeker, dat de Biekorff 1 Mei ophoudt te bestaan.

Woensdag 23 maart

Vannacht geslapen van twaalf tot zes. Toen ging het niet door het pijnlijke bed en doordat Jan de Biekorff kapot gaat maken.

Opgestaan. Het idee gehad, dat de Biekorff op de kamers van Rudi Mossel zou kunnen.

De gek naar een ijzerwinkel gebracht – morgen halen. Kans gezien, om van twaalf tot een nog een nuttig uur te slapen. Van een tot twee de brief aan Rudi Mossel getikt. Een paar eieren gebakken. Van drie tot vier in de Roemer Visserstr. gepost. Het zal toch niet dat ouwe wijfje zijn? Volgende week een uur pal tegenover de deur blijven staan. De lente was uitgebroken – verrukkelijk. Om vijf uur stond de stofzuiger er niet meer.

Van vijf tot zes die episode uit Sartre uitgelezen. De ik gaat uit eten met de autodidact. In het restaurant zit ook nog een stel. De autodidact ontpopt zich als humanist. Dit humanisme wordt breed uitgemeten. De ik reageert met een aanval van walging. De tram-

rit levert nog een lesje in ontologie op. De walging betreft namelijk het bestaan en is er bijna identiek mee.

Bk. Tafeltje met Hilletje en Jobs. Hilletje voer even tegen me uit over iets.

⟨Hilletje viel over mijn buik.⟩

Met Mary de Vries opgelopen. Kon me niet binnen laten. Ik haar de huwelijksplannen bevestigd en verteld, dat Jan met v.d. Velde gelieerd is. Uit afgeleid, dat hij de Bk. kapot wil maken. Hij heeft tegenover Mary toegegeven, dat hij de Bk. als zodanig niet wil continueren. Hij wil ons overdoen aan dat mannetje van Hemmo. Mary heeft hem gevraagd, of hij het bewind aan een bestuurtje over wil dragen, echt iets voor Jan.

Ik naar Jan H. gegaan. Sartre geleend. Bij dat kedukke bed van hem heeft hij geen matras. Ik hem gekapitteld over zijn onwelwillendheid. Toen begonnen over de Bk. En hij draaide bij en wist het heel precies van de mensa. Toen kwam Willem Jan Daamen binnen! Als geroepen. Het kan prachtig, de mensa 's middags en wij 's avonds en dat verenigingetje gaat er toch uit, maar tot zolang kunnen wij er al vast wel van zes tot acht in. Willem Jan zal nu eerst met de bedrijfsleider (Salomé) praten. En morgenavond acht uur kan ik hem bij Jan vinden voor een nadere afspraak. Dit is dus een zaal met een keuken. Nu de financiële garantie nog. Willem Jan begon over Mozaiek.

Weer naar Mary gestoven. Ik kon er niet in. (Jan zal er toch niet zijn?) Haar op de trap alles uitgelegd. Morgenavond gaat ze mee.

Uitnodiging om Zondag naar Wageningen te komen.

Ik zal wel niet meer gewerkt hebben. Lag er om een uur of drie doodmoe in.

Donderdag 24 maart

Om zes uur wakker geworden van het licht. Niet meer in kunnen slapen. Stemming angstige opgewondenheid.

Om een uur of elf onuitgerust opgestaan. Me laten scheren. De trui van de ondergoedreparatie gehaald. De ene broek van de kleermaker gehaald en de andere gebracht. De gek van de kachelsmid gehaald en op het dak geplant. Toen nog een uur gelegen. Aan vegen in elk geval niet toegekomen.

⟨Het idee gehad, dat we *Dolf Huizinga* om geld kunnen schrijven.⟩

Bk. Ik was te bedrukt om met mensen te praten. Alleen even met Wim v. Domselaar en met Dick Riegen. Met Mary vertrokken.

Jan heeft Mary en mevr. v.d. Bergh hun ontslag aangekondigd. Naar Willem Jan Daamen gegaan. Piet Meerburg en Salomé wou- en ons graag op die mensa-zaal hebben, maar er zat een christelijk studentenverenigingetje op. Met een figuur daarvan gepraat. Mary zou bericht krijgen. Maar ze zijn er nog niet af en combineren is niets. Mary *voldeed niet*, ik geneerde me eerlijk gezegd voor d'r, daar kun je niet mee voor den dag komen. Behalve Willem Jan Daamen en Salomé ook nog gesproken Jan Hemelrijk en Piet Meerburg zelf. Dat is dus ook mis.

In een verslagen stemming naar Jaap Hijmans gegaan. Maar die was lauw en defaitistisch. Och och, het is allemaal hetzelfde.

<Op de Prins Hendrikkade was iets goeds, maar dat vond Mary te ver.>

Vrijdag 25 maart

Geslapen van half drie tot half tien. Als ik eenmaal wakker ben, kom ik tegenwoordig niet meer in slaap. Stemming angstige verslagenheid.

Van twaalf tot vier gebouwen afgelopen om een zaaltje. Tussendoor een uur op de Koepel met Guus Söteman zitten praten over poëzie. Natuurlijk niets gevonden.

Van 4-6 zitten uitrusten. En wederom niet aan vegen toegekomen. Kachel gezet. Bed ontstoffen! Rest komt nog wel.

Hiernaast gaan ze ook al verbouwen en de vrijgezellen er af vegen. Blokker? Er werd gezegd de hele rij. Engel denken tegen Juni weg te zijn. Ze hebben nog altijd geen regelaar op hun radio. Dan komt Baars er in met zijn atelier.

Bk. Hiletje had haar haar slechter zitten en praat met André, die glimmende kruidenier, toch eens iets van zeggen. J.P. ging ostentatief met Djoeke Verschoor zitten converseren. Ik ben eens met Mary van den Bergh meegegaan en heb daarmee zitten praten. Riek is heel bruikbaar voor onze partij. Dat op de Prins Hendrikkade is het A.J.C.-huis. Jan gaat volgende week naar Parijs! Dan dus vergaderen (pas op voor Hemmo en André). Geld is misschien los te krijgen van Ted en van Loek Porselein. Het was alles christelijkheid wat de klok sloeg op de kamer van Mary. Mary kende Jos Wibaut – hoe kan dat?

<Mary misschien tegen Prins Hendrikkade, omdat zij zelf daar overbodig zou zijn.>

Zaterdag 26 maart

Geslapen van drie tot negen. Toen ging het niet meer.

Naar Jan en Aleid geweest om geld te lenen. Jan was er niet. Aleid moest zelf van Bob een tientje lenen. Dus van Aleid een tientje geleend, wordt volgende week afgehouden. Even met Bob over de Bk. gepraat. Bob kent Paul van Kampen, dus dat was met het oog op doorvertellen niet zo verstandig.

De blauwe broek bij de kleermaker gehaald. De slaapzak bij de wasserij gehaald. Me laten scheren.

Op de terugweg Jaapje Hemelrijk in uniform tegengekomen, was met verlof. Mee naar mijn kamer genomen. Een uur buitengewoon gezellig mee gepraat.

Toen was het al weer vier uur. Geen tijd meer voor de brief aan Jur. Weer een uur stof gezogen. Gisteren de hoek van de kachel, dit keer de hoek van het bed. Nu toch eens hele dag voor uittrekken.

Bk. Ik wou bij Mary de Vries gaan zitten, maar die onttrok zich er ostentatief aan. Was ze bang dat Jan haar met mij zou zien praten of speelt ze dubbelspel? Tegen het eind wou ik een paar kerels mee hebben, om over de financiële kant te praten. Maar een stel ging naar de verjaardag van Riek. Niet meegekregen Ted en Van Kreveld. Van Kreveld was opeens weg. Wim Franken ook, maar dat kwam van mij. Wel meegekregen Loek Porselein en Korthals. Bij Korthals gezeten. Het hele verhaal verteld. Loek Porselein was niet voor grote maar wel voor kleine activiteit te vinden. Zal een stuk of vier figuren uit de voorkamer polsen voor een fonds. Wou zelf niet dokken. Korthals wou in ieder geval f 100.– bijdragen en desnoods ook wel f 200.–. Korthals zou praten met Ted en met Roos. Er kan vergaderd worden op de kamer van Korthals (groot).

N.B. De bedragen moeten neergelegd worden à fonds perdu.

Zondag 27 maart

Naar Wageningen geweest, naar de verjaardag van moeder.

Lidi beledigd. Gezegd dat ik er vroeger niets aan vond, en toen iemand vroeg van tegenwoordig toch zeker wel, had ik geen zin om dat te beamen. Bij het naar de bus brengen had ik het even over het

eventuele doodgaan van vader en dat ik dan tenminste een huis had, waarop Lidi zei *dat zij tweeën dat huis dan wouen hebben* en er verontwaardigd aan toevoegde, was hij maar vast dood hè.

Het eerste incident was mijn schuld maar het gaat ook absoluut niet met haar.

<Moeder had toen ik geboren was, in drie jaar geen kind meer mogen hebben van de dokter – net als haar moeder.>

– Een uitbarsting van vader. Dat ik alle familieleden en kennissen tegen hem bewerkte en dat dat uit moest zijn. Driftig en stijfkoppig – valt niet direct mee te praten en indirect mag dus ook niet. Ik had moeten afstuderen. Had moeten. En met dat toen van van Oorschot had hij gelijk en de fout zat bij anderen en als hij het nuttig achtte zou hij morgen weer zo iets doen. *Dus nog niets opgeschoten.*

<Hebben nog steeds in hun kop me aan een baan te helpen.>

Moeder vond *Le rouge et le noir* zo verschrikkelijk goed – werkelijk een goeie beurt. – En Mali was het niet met Jaap eens inzake het niet afstuderen. O, dat niet afstuderen. ‘Eenvoudige zielen,’ zegt Gide, ‘zijn voor mij het grootste probleem, je kunt nooit de puntjes op de i zetten.’

– Van Veen is rector geworden in Wageningen en zijn vrouw is nerveus en slaapt slecht.

In de trein Ita Lansberg ontmoet! Ik haar verteld van vertalen en zij mij van haar studie m.o. Frans en haar kennis aan een Fransman. En over *Henk Hospers* begonnen. Zij zei, dat die schulden niet uit de illegaliteit stamden en dat het geen geval van chantage was. Henk was in handen van *Rümke*. Hij was een maand in observatie geweest en was nu weer bij de tantes. Zij zei beginnende schizofrenie en ik opperde misschien toch alleen maar hysterie, maar wat is nu de diagnose van Rümke?

En Guus Oostveen van het station naar zijn huis gebracht. Hem een volledig overzicht gegeven van de stand van zaken met de Biekorff. Hij had net als Loek Porselein *niet* opeens geld beschikbaar.

Tot slot gesprek met de hospita. Er was ongenoegen tussen Baars en Engel (over licht), – meneer Beek was bereid, aan Baars te vragen of ik met kandidaten voor de kamer van Engel aan mocht komen zetten. – En mevrouw Beek werd 's nachts altijd wakker, als ik naar de w.c. ging.

Maandag 28 maart

Om tien uur wakker geworden, om twee uur opgestaan. Aan veggen niet toegekomen. Jasje mouwen stuk. Hemd te klein maar gerekt. Me alleen laten scheren – Heidenrijk te duur.

Biekorff. Sabrana was er! Met een meisje, die verpleegster. Ik kon niet met hem mee, eigenlijk wel erg, alleen naar van Oorschot gestuurd en die was ook nog niet thuis.

Eerst even met Mary gepraat. Die gereformeerde studenten aasden weer op een katholiek studentenhuis. Dus zij had bericht gehad. – Toen met Jaap en Corrie zitten praten.

<Corrie zei dat Jur Huizinga zo op de penning was.>

– Daarna met *Riek* gepraat! Het A.J.C.-huis kan alleen maar voor permanent. Men vond het te ver. *Het zoeken was eigenlijk naar één figuur als opvolger van Jan. En Mary was volkomen overbodig.* Dat wordt moeilijk. Riek wou niet meer die functie bekleden maar wel in een bestuur – alleen is de Prins Hendrikkade haar persoonlijk te ver. En Donderdag – althans 31 Maart – gaat Jan naar Parijs. Dan kunnen we vergaderen. Het kon wel bij haar. Uitstekend. Zij wou er niet meer dan tien bij halen en had in haar hoofd wie. Dit iets uitbreiden.

<Ik ben een anti-Jannist, een aanhanger van het anti-Jannisme.>

Ik zou met haar oplopen. Ik stond te vertellen van het geval tussen Jan en Bert en was intussen de administratiemappen in mijn tas aan het werken, toen Jan binnenkwam. Ik raakte van mijn stuk – hij moet het niet gezien maar wel gemerkt hebben.

<De hond kwam eerder nog binnen.>

Uitgeknepen met Jaap en Corrie en met Corrie opgelopen.

Naar van Beusekom geweest, was niet thuis, bij de hospita de boodschap achtergelaten, dat hij op de Biekorff moet verschijnen, want dat ik hem moet spreken.

Thuis de rest van de avond en de hele nacht zoet geweest met het maken van een bloemlezing uit de ledenlijsten. Ik was bek af, toen ik klaar was. Acht uur in de morgen. Het leukste moment: Wim van Domselaer – meest passende tijd om te eten half zeven.

Om acht uur naar bed gegaan.

Dinsdag 29 maart

Om drie uur opgestaan. Te kort geslapen dus.

De ledenlijsten in de middag nog op hun plaats terug gaan zetten. Daarna gramfoonplaten-concert in Kriterion. Esther zei: laat die Biekorff toch ploffen. En zei ook, dat Hilde zich er nu helemaal niet voor interesseerde. Door het concert zelf heen geslapen. In de tram Leo Lubbers. Die stoel liep nog wel even aan. Ongure figuur overigens.

Bk. Bij Riek zitten praten. Mijn lijst van bruikbare mensen overgelegd. Opmerking gemaakt over dat niet geslaagde kapsel van Hilletje. Riek wees me ook weer op het gebrek aan zelfvertrouwen van het goede Hilletje. Van Beusekom verscheen, hem een jachtig en half exposé gegeven, toen moest ik weer met een ander praten. Hij moest weg en komt morgen terug. Dan heb ik natuurlijk weer geen tijd voor hem – maar dat moet. Toen kwam Iet Wieringa bij me zitten en stelde op indirecte wijze een wandeling voor. Ze had er behoefte aan. Maar ik kon echt niet. Dit niet verwaarlozen. Zo-wel in Iet als in Hilletje moet ik me verdienen.

En toen tegelijk met Riek vertrokken. Jan was er op verdacht en had het al door voordat ik opstond. Niets aan te doen. Met Riek meegegaan. Eerst kwam Ted ons storen. En toen Els. Die kon wel eens door Jan afgevaardigd zijn geweest. Ted viel zo tegen, dat ik schrok, hem gekapitteld over zijn puberaliteit. Die gaat rondkramen wat hij weet. Els daarentegen zat beamend te knikken op wat ik zei. Ted vertelde, dat Jan tegen de meisjes gezegd had: *die f 1500 blijft er in zitten!* In de Stichting. Hij heeft dus al in de gaten, dat de geldelijke kant van het geval ter sprake is.

Aan Riek mijn kijk op Jan uiteengezet. Zij vond hem subjectief, maar had er oren naar. Vroeg zich wel af, hoe ik zo anti-Jannistisch kwam. Zij respecteerde, dat ik het zo zag. Maar zij zelf is een boers en belachelijk eerlijk kind. Laakte, wat ik van Jan vertelde maar viel ook elk ogenblik over mijn eigen manier van doen. Met deze integriteit à la Mienie en à la Iet rekenen. Met Iet zal ze wel gaan praten. Over de mensen waren we het verwonderlijk gauw eens. *Vrijdag komt die vergadering – Vrijdag*. Dan mocht ik niet zo over Jan uitpakken. Ik heb me in een paar dingen vergist. Jan heeft wel met van der Velde gepraat. Die heeft juist gezegd, dat er geen woonruimte voor afgestaan kon worden. Ook heeft hij bij publieke werken laten informeren. Maar wel heeft hij de deugdelijke tip van Hemmo omgebogen in de richting van liquidatie. Hier was Riek hem gaan wan-

trouwen. Wat Mary betreft – die had er al lang uitgemoeten. Dus ook een bok van mij. Een oplossing zou zijn: Mary administratrice en Riek in het bestuur. Maar Riek acht Mary niet betrouwbaar. Mary werkt nu voor Kriterion en saboteert het A.J.C.-plan. Morgen is Riek er niet en komen er vier prominente A.J.C.-ers. Dan moet ik op Mary passen, dat ze er geen zand in gooit.

<Ik zal me behoedzaam van Mary los moeten maken.>

En van Beusekom komt. Overigens heb ik die vergadering dan toch maar voor elkaar. Een presentielijst maken. P.S. André Haakman speelt de verraaiër.

En o ja, Ted schijnt niet goed te zijn voor geld. Riek had het over idée fixe van mij, dus misschien heeft Jan toch al weer met haar gepraat. En verder neemt die Riek aan letterlijk alles aanstoot, daar ga ik zelf last mee krijgen nu ik me enigermate bloot gegeven heb.

Woensdag 30 maart

Om een uur of drie naar bed gegaan. Geslapen tot een uur of tien en een vruchteloze poging gedaan om er nog een paar uur bij te maken.

Om twaalf uur kwam Duco uit den Haag op bezoek. Hem de hele Biekorff-situatie uiteengezet. Vrijdag zal Duco op de Biekorff komen en meegaan naar de vergadering bij Riek. (Hoe raken we Bert kwijt?) Op de volgende vergadering wil hij ook komen. Hij komt misschien wel weer in Amsterdam wonen.

Van drie tot vijf nog een uur geslapen. Me laten scheren.

Bk. De AJC-ers waren er. Corrie en Jaap worden gelukkig actief. Met die AJC-ers is alles even gunstig. Alleen Bert wordt lastig. Zat met Mary te praten. Kwam mij lastig vallen. Zei: speel nou niet de onmisbare. Wel sterk – uit zijn mond. Kwam er bij zitten, toen we met Jan zelf praatten, maar ging gelukkig weg. De Tsjechen waren er weer – alleen naar van Oorschot laten gaan – eigenlijk een schandaal. Eindelijk een uiteenzetting met Jan. Jan zei, *dat hij zich terug wou trekken en dat we onze gang konden gaan*. Maar was voor de Helmersstraat vanwege de afstand. Hem gezegd, dat dat op liquideren neerkwam. Ook of hij zijn relatie met mr. v.d. Velde wel uitgebuit had – hij zei van ja. Met de inventaris en het er in gespoten geld was hij heel makkelijk. Dat moet Duco maar met hem regelen. Jaap zei terecht, er moet een nieuwe stichting komen. Duco moet voor het

bestuur die hele stichtingsboel maar met Jan regelen en de nieuwe stichting oprichten.

⟨Jan zegt: de afstand, maar bedoelt: liquideren.⟩

Van Beusekom verscheen ook, maar daar heb ik toch niet veel aan, want hij wil niet regelmatig komen eten. Wou het geld wel laten storten op zijn bankrekening. Alleen dreigde Bert met een enquête – die manische idioot gaat natuurlijk weer de grootst mogelijke brokken maken.

Met Jaap en Corrie opgelopen. Zijn met de AJC-er meegegaan. Heel goed. Bij van Oorschoot was niemand thuis, maar het was ook al half negen. Toen ik nog even naar Mary gelopen, die zogenaamd al in bed lag en me niet binnen wou laten. Bert is al weer aan de gang geweest. Maar laat haar stikken.

[Met die lijst van mensen die er toe doen en vervolgens met die beschreven vellen met voorstellen op alle belangrijke punten, die ik aan Riek overhandigd heb, heb ik Biekorff-geschiedenis gemaakt. Het is allemaal gegaan zoals dat in mijn hoofd gegroeid is. Zie daarvoor 2 April.]

Donderdag 31 maart

Een kleine acht uur geslapen. Aan vegen natuurlijk niet toegekomen.

Schoenen naar de schoenmaker gebracht. Jasje naar de kleermaker gebracht. Nieuw ondergoed naar de ondergoedreparatie gebracht. De helft was niet meer te verstellen of er waren geen lappen voor. Toen was het vijf uur. Om zes uur naar de Bk. gegaan.

⟨Een schema voor de vergadering morgen opgesteld.⟩

Bk. Bert stond als een doorgedraaide dolleman te enquêteren. Enquêteerde toevallig goed, nl. pro de Ruyterkade en anti Helmersstraat. Gesprek met de neef van Jan, mr. Hans van Beusekom, een van de oprichters van Kriterion. En toen de grote kater. Mijn bewerken van *Loek Porselein* heeft averechts gewerkt! Hij bewerkt nu alles tegen mij en Riek. Dit grijpt in elkaar met de houding van André Haakman. Hij bewerkt iedereen tegen ons. Iedereen is: André Haakman (vermoedelijk), Alfred Rottenberg, Simon van Kreveld, Huib Dane, Els Hekkenberg en zelfs mr. Hans van Beusekom. Mijn gestook tegen Jan heeft dus averechts uitgepakt en zal hem wel ter ore komen.

«Hans van Beusekom zal wel weer van Piet Meerburg horen van Jan er uit werken.»

En het fonds, waarom het ging, is daarmee van de baan. Beers Kortlandt is ook afgeknapt. Deze allen zullen morgen vermoedelijk niet verschijnen. Ik ben dus een politicus van de kouwe grond en heb het meteen voor Riek verpest. Loek Porselein had tegen haar gezegd, dat hij als ik er achter zat niet kwam en dat hij nog niet heen was over wat ik hem eergisteren verteld had. En ik zag geen kans, met mensen van de tegen mij gewaarschuwde groepering in gesprek te komen, Simon van Kreveld en Huib Dane zullen we morgen ook wel niet zien. Wanda kan ook al niet. Riek heeft me terecht op mijn kop gegeven, om met een burgerman als Loek Porselein over personalia van Jan te praten en heeft me laten beloven, dit morgen niet te doen. Zij kan het zelf trouwens nauwelijks hebben. Deemoedig de gevraagde belofte afgelegd. Openhartig spreken zal trouwens niet gaan, als mr. Hans van B. er bij is. En dat, terwijl het net met Jan zelf zo goed ging. Riek het vanmiddag door mij opgestelde schema overhandigd. – Dit alles wordt gecompliceerd door het achterbakse geïntrigeer van Mary en de volkomen onberekenbare activiteit van Bert. Bert raken we morgen toch niet kwijt. Enfin – het fonds is van de baan. – De moeilijkheden met Mary moeten we maar even oplossen, dat we haar de functie van administratrice aanbieden tegen het salaris, dat ze nu heeft. Mary is te oud, om nog een andere baan te krijgen. Later werken we die er dan wel uit. Het blijkt noodzakelijk te zijn. –

Voor de derde achtereenvolgende dag kwamen de arme Tsjechen binnen en had ik geen tijd voor ze. Ze zijn door van Oorschot ontvangen en die heeft ze ook weer gezegd geduld te hebben.

Ik met de AJcer opgelopen. Dat is een ouwehoer, die je niet kwijt kunt raken. Mary de Vries was weer niet thuis. De uitnodiging voor morgen achter gelaten, maar haar niet de ‘oplossing’ mee kunnen delen, waarmee we haar even zoet moeten houden. –

Met nog steeds die klevende AJcer aan mijn zijde naar Jan Hemelrijk geweest, was niet thuis. Naar huis gelopen. Van gedachten veranderd en naar Kriterion getramd. Salomé wist verder van niets. Met een lid van het sociëteitsbestuur van sssr gesproken. Niet kunnen verbergen, dat er bij ons onenigheid is. Het adres gekregen van Nooitgedacht, hoofd van het sociëteitsbestuur. Het zit zo.

De katholieke studenten gaan van de Vondelstraat naar een nieuwe sociëteit, die verbouwd moet worden, wat nog op geld vastzit. Dan gaan deze gereformeerde knapen naar de Vondelstraat en kunnen wij die niet eens zo grote zaal krijgen. Dus we hoeven niet langer dan een jaar bij de AJC te zitten. Als we daar uit gaan beginnen die wel een eigen ding.

Geert opgebeld over de Tsjechen. Hil aan de telefoon. Kribbig als altijd.

Eindelijk nog steeds ontdaan van mijn nederlaag thuis. De krant gelezen. Toen was het twee uur.

Vrijdag 1 april

Ik was weer voortijdig wakker, om een uur of tien, nog even blijven liggen tot twaalf.

Opgestaan, me aangekleed, naar de barbier geweest, een paar boodschappen gedaan en van vier tot zes kans gezien, met kleren aan nog weer even te slapen, wat nuttiger was dan vege.

Om zes uur naar de Biekorff. Duco was er niet. Nog een paar dingen tegen Riek gezegd. Kans gezien, me van Bert te ontdoen.

En dan eindelijk de vergadering bij Riek. Een weergaloos succes. Het resultaat van weken broeien. *De breuk met Loek Porselein en zijn groep was door Riek gelijmd.* Loek vindt mij door en door anti-pathiek – de burger – maar is ter vergadering verschenen. Alles wat aanwezig moest zijn was er. Alleen Duco niet en Wanda. Hans van Beusekom was er. Loek Porselein, Simon van Kreveld, Huib Dane, Roos Sissingh, kortom niemand niet. Riek heeft zich practisch helemaal aan mijn inblazingen gehouden. Tachtig procent van wat bekokstoofd werd, was door mij bedacht. Zij had de papieren, die ik haar gisteren gegeven heb, verwerkt in een eigen papier, aan de hand waarvan ze de vergadering leidde. Er komt, alles volgens mijn voorstel: een bestuur van vijf, zelfaanvulling, een administratrice, die haar functie uit handen van het bestuur ontvangt, een nieuw begin ten opzichte van Jan en zijn stichting, het AJC gebouw, Bert er buiten laten, Hans van Beusekom als adviseur bij de afwikkeling met Jan, Mary nu administratrice en geen leidster meer, salaris blijft *f* 100.–, dus *f* 35.– winst, bestuur Riek Donker, Corrie Ham, Wanda Briedé, Huib Dane en omdat Hans van Beusekom niet wou door een opmerking van Alfred Rottenberg opeens Jaap Hijmans.

De vader van Jaap wou wel over de brug komen, als we met solide plannen kwamen. De Biekorff heeft momenteel een batig saldo van *f* 1500.– Jan heeft er in de loop der tijden *f* 4000.– in gespoten. Die *f* 1500.– wouen ze hem cadeau doen. Jaap heel rigoureuus wat betreft Jan als de stichter, waar we af moeten, dus dat komt goed uit, dat die nu in het bestuur is. Ik niet, ik heb dit allemaal uitgebroid en Riek heeft keurig gefunctionneerd. Alle stukken zijn nu aan mekaar gepast, de hele Biekorff is het eens over de Prins Hendrik-kade en de zaak is zonder mij rond. Op de vergadering heb ik niet meer dan 15% gesproken en heel gematigd, die 85% antichambren hadden het gedaan. De methode, om Riek een beschreven vel te overhandigen, heeft fantastische resultaten afgeworpen. Huib ging nu als vanzelf secretaris spelen. En na afloop was iedereen in zijn rol en ik stond er al haast naast. Zo mag ik het zien – dat zit wel goed en ik kan eindelijk weer eens aan andere dingen denken. Zondag houden ze bestuursvergadering en Zondag komt ook Jan terug. Ik voel me vederlicht. We schudden Jan van ons af en de Biekorff is gered.

[N.B. Als een slimmerik soms mocht vragen, waarom ik zelf niet op een bestuursfunctie gesteld ben, dan kan ik antwoorden, dat de fout van Jan juist was, dat hij gepoogd heeft, het vrijen en het besturen te combineren.]

Zaterdag 2 april

Tegen de middag opgestaan. Me laten scheren. Aan veggen weer eens niet toegekomen.

Bk. Huib Dane en Hans van Beusekom. Tegenover Hans van Beusekom iets te ver gegaan in mijn anti-Jannisme. Niet over persoonlijke dingen gepraat, alleen over het liquideren van de stichting, maar ik voel toch, dat hij kopschuw wordt, hij wil alleen maar wat aan de oude stichting prutsen.

Jan Hemelrijk. Was onaangenaam, liet goed merken, dat ik mijn tijd verknoei en voor hem tijdrovend ben, zou het geld in het vervolg wel gireren. Toen ik van de Biekorff vertelde, zei hij: en de financiële garantie? dat is natuurlijk juist. Mijn bemoeiingen voor de Biekorff werden overigens door Bob, Aleid, Jan (en vermoedelijk ook Piet Meerburg) gevoeld als *hysterisch*, als *abnormaal*.

Naar de filmliga geweest. Niemand, die ik ken. Behalve dan Pe-

ter en Lucie, maar die worden wat gereserveerd, omdat Lucie en ik mekaar enigszins aantrekken. Overzicht geschiedenis film. De minnaar van Anna Karenina gaat dus op aandringen van zijn moeder met zijn nicht trouwen. Heel even Greta Garbo weergezien, die is nog altijd eenmalig.

Zondag 3 april

Redelijk geslapen. 's Middags niet aan vegen toegekomen.

Bk. Even tegen Riek gezegd van fonds en van Wanda tegen Bert afpantseren. Wanda had nu ook van Paul Polak gehoord van Jan z'n trouwplannen. Vanavond bestuursvergadering zonder mij. Het gaat goed. Over neutrale dingen gepraat met van Kreveld en met Hans van Beusekom. Willy Dürr zal aan de school voor maatschappelijk werk schrijven. Toch ook nog even tegen Hans van Beusekom gepraat over de stichtingsacte. Die is al haast zo ver, dat hij het aan Jan gaat oververtellen en mij gaat ontlopen.

Naar een tweede voorstelling van de bioscoop gegaan, wat fout is. Twee uur rondgehangen en een paar kwartjes verknoeid aan broodjes. Het geval *Paradine*, een niet erg belangrijke film met een weinig geslaagde ster.

Niet al te laat naar bed gegaan. Uitslapen is ook wat waard.

Maandag 4 april

Vandaag is er niet veel gebeurd. Eerst goed uitgeslapen. Me laten scheren. Waarempel een paar vierkante meter geveegd. Morgen mee doorgaan.

Bk. Rustig. Ze hebben gisteren vergaderd en zaten nu weer verspreid. Huib zat met Hans van B. te beraadslagen – hij heeft precieze instructies en zal, samen met Hans, met Jan confereren.

Bijna te laat op die lezing. Lezing over psychiatrie en wereldliteratuur door dr. Schuurmans, geouwehoer tot en met van een discipel van Jung. Je moet je integreren tot het wezen der ziel zijn kans krijgt en de creatieve krachten aan bod kunnen komen en dan blijf je niet steken in het manlijke, de individuation, maar heb je het contact met het vrouwelijke, het collectief-onbewuste (het erotische) hervonden, en dan is het in orde, en dat is ook de moraal van Dante en Goethe en al zulke grote geesten.

Van twaalf tot vier kranten zitten lezen.

Dinsdag 5 april

Circa zeven uur geslapen, laat ik nou zorgen, dat ik die uitgeslapenheid in stand hou. Geen tijd voor veggen gehad, amper op tijd op het gramfoonplatenconcert (Casals). Aldaar waren ook Esther, Hilde en Teun Lammers – er was natuurlijk geen sprake van gegroet worden door een van dit stelletje. Die baan van Hilde zal ook wel een lieve illusie blijven.

Bk. Even naast Wanda gaan zitten, ik was niet eens zonder meer welkom. Toen ik ging betogen, dat Riemke niet op het conservatorium hoorde, maakte de knul van Wanda een gebaar van wrevel. De plaats naast Hilletje liet ik leeg. Gezeten bij Jaap c.s. Mooie situatie. Ze hebben allemaal al een vol etmaal hun keel zitten schrapen en niemand durft aan Jan mee te delen, dat er een nieuw bestuur gevormd is. Riek speciaal heeft opeens niet de moed, om de spits er af te bijten. Jaap zat zichzelf moed in te spreken. Die wil weer te gauw over het liquideren van de stichting gaan beginnen. In elk geval er maar tussenuit gelopen, om de zaak niet door mijn aanwezigheid te verknoeien. Het is nog lang niet voor elkaar. Toen ik om half acht nog eens voorbij kwam, was Jan boven, en er waren er nog vier van de vijf, dus we mogen hopen, dat er een bespreking ontstaan is.

Van half negen tot half elf de krant gelezen. De geldkrapte neemt gevaarlijke vormen aan, dus ik moet als de wind Sartre uitlezen, en dan als een haas aan het werk.

De lectuur van Sartre weer opgevat, zeven vellen gelezen. In het park naar een wortel van een boom starend gaat de hoofdpersoon op in ontologische bespiegelingen, niet zozeer over het bestaan van die wortel, als wel over het bestaan als zodanig, dat zich kenmerkt door zijn onontkoombaarheid en zijn willekeurigheid en door een teveel. *Existence. Absurdité.*

Maar hoe kan ik zo nou ook werken. Het plaatsen van die gek op de schoorsteen heeft uitgericht, dat de schoorsteen niet alleen nog net zo hard rookt als eerst, maar dat hij nu bovendien nog lekt, de regen drupt zo naar binnen.

Woensdag 6 april

Niet eens acht uur geslapen. Weer de angst. Geldnood. Aan veggen niet toegekomen.

Even op het dak gekeken. Kachelkit gekocht.

Met mevr. Engel gepraat. Het nieuwe huis voor de bewoners van het huis, waar zij in moet, is bezig verbouwd te worden. 1 Juni of 1 Juli trekt Engel hier uit. Heeft ruzie met Baars. Betalen f 40.– maar hebben de prijsbeheersing er bij gehaald, en die heeft gezegd f 15.–. Het keukentje wouen ze afbreken en meenemen – dus daar zal apart over gepraat worden. Mevr. Engel wou me wel waarschuwen m.h.o.o. Wanda. Alleen had die buurman gezegd, dat alle zolderetages hier verbouwd zouden worden, dus dan zal ik er toch wel afvliegen.

Biekorff. Duco was er. Riek riep me en vertelde, dat er een kwartiertje gepraat was en *dat Jan alles best vond*. De inventaris krijgen we in *bruikleen* – elegante oplossing. Jaap bevestigde, *dat het met Jan voor de bakker was*. Bert en Trudi zaten tussen het stelletje, maar aangezien we allemaal bevroren waren, zijn die tijdig opgestapt. Mij wouen ze overigens ook niet zeggen, waar ze vergaderden, maar dat vind ik in dit geval wel aardig. Er was een vergadering van het bestuur plus Duco. Alles gaat naar wens!

Intussen moet ik even uitkijken, dat die glimmende kruidenier van een André Haakman niet met Hilletje begint.

Krant gelezen.

Bij de buurmannen op 35 op visite geweest in verband met die *verbouwingsgeruchten*. Twee Roomse flikkertjes, maar niet helemaal ongeschikt. Het schijnt inderdaad aanstaande te zijn. Hun verhuurder heeft een maand geleden aanzegging gekregen dat ze er *af moesten*, ze hebben geprotesteerd bij de adviescommissie (mr. Keule) tegenover het c. v. h. Als je aanzegging krijgt, kan het inderdaad gebeuren, dat je in een week weg moet zijn, want dat ze dan beginnen met verbouwen. Hun huisbaas (mr. Eggink) is een zwager van de mijne (Blokker). De huisbazen laten de gemeente voor zich vorderen. Het project schijnt klaar te liggen en alles schijnt in kannen en kruiken te zijn, het kan alleen nog afspringen op een worsteling tussen huisbaas en prijzencommissie. Op het c. v. h. hangen ze een arme onderhuurder zo weinig mogelijk aan zijn neus – als je er voor staat, merk je het wel. Ik kan dus informeren bij de huisbaas en bij de adviescommissie.

<Niet alleen de Stalinlaan maar *heel Zuid* en Oost zijn door die verbouwingsplannen bedreigd.>

Diezelfde jongens hebben me ook uitgelegd, dat dat schoor-

steengat helemaal geen schoorsteengat is maar een *luchtkoker* met groot brandgevaar. Er zit een opening in, waardoor je zo het riet van het plafond voelt. Dus morgen stoppen niet alleen met kachelkit maar ook met asbestpapier, en dat eindje pijp moet los staan en flink uitsteken.

Vannacht schandelijk genoeg niets gedaan. Alleen een beetje in die schoorsteen zitten kijken.

Donderdag 7 april

De laatste tijd gewone gang van zaken. Vijf of zes uur goed geslapen en dan nog drie of vier uur in bed gelegen om er nog een uurtje bij te maken – wat dan belet wordt door de angst.

Ook vandaag pas om een uur of vier op. Niet geveegd. Trouwens storm. De straat op gegaan om asbest – nergens te krijgen. Wel bij de Ceintuurbaan een cementhandel ontdekt.

Het dak opgegaan en de schoorsteen gedicht met kachelkit. Dit overhaast gedaan, meer erop dan ertussen, zal er wel weer afbladderen.

Biekorff. Niemand was er. Geen Jaap en Corrie, geen Hiletje, geen Jan Polak – bijna verdacht. Toen ik tegen Huib even begon over mijn anti-Jan campagne van verleden week, lachte hij even, daar hebben ze het onder elkaar al over gehad.

Naar de bioscoop geweest. Film naar *The Gioconda smile* van Huxley. Voortreffelijke rollen, is dan ook maar één week op de programma's geweest, ik was net op tijd. Gaat over een vent en een vrouw, zij vergiftigt zijn vrouw, maar als hij dan aan een jong ding boven haar de voorkeur geeft, laat zij hem voor de moord opdraaien, tot een uur voor de executie de huisarts, die haar doorziet, opheldering brengt. De grote charme van Huxley is, dat hij zelf geen ogenblik opgaat in wat hij vertelt, hij schrijft zo lekker koel, zo gesinteresseerd.

Acht vel Sartre gelezen. De herontmoeting met Anny. Een verrukkelijke type. Ze doet niet meer aan volmaakte ogenblikken.

Vrijdag 8 april

Vandaag inderdaad veel last van muziek gehad. Al om 8 uur radio. Van twaalf tot half twee pianogetjengel. Daarna nog een waardevol uur geslapen. Overigens dreigt weer slapeloosheid van angst en geldnood.

Vanmiddag feitelijk aan geen van de voorgenomen dingen toegekomen. Alleen sigarettenbonnen verkocht (doen nog maar een gulden) en me laten scheren. Paasvacantie van de scholen ingaand Donderdag en dan tien dagen – dat belooft wat. In de tram las een jongen een schooluitgave van *Le grand Meaulnes*.

Bk. Aan Riek gevraagd, om tot 1 Mei nog op de pof te mogen eten. Hoe het dan moet weet ik niet.

◁Bk. Kan van de kokkin lenen!▷

Even bij Riek zitten praten. Er was een aankondiging aangeprikt van het nieuwe bestuur, met ook een verzoek om bijdragen voor het fonds. Bert kwam aanpappen, hem volgens een feilloze techniek ontlopen, dit keer was het bijna té erg, maar hij is ook volslagen onmogelijk, het werkt wel, hij gaat er vroeger om weg.

◁Dat ik net op tijd ruzie met Bert gezocht heb om hem hierbuiten te kunnen houden, dat is keurig werk geweest.▷

Iet zat naast Jan te broeien en te blozen. Ik bij Jaap en Corrie en Huib gaan zitten. Jan Polak ging met Corrie Ham oplopen. Ik opgetramd met Jaap. Vertelde van de bespreking met Jan. De *f* 1500 wou hij terughebben. De *f* 4500 liet hij voor wat ze waren. De inboedel kregen we in bruikleen. De Prins Hendrikkade vond hij ver. Hij raadde ons ten zeerste af om Mary de Vries mee te nemen.

◁Hij had nog tegen Riek gezegd, dat het een zakelijke overdracht was en dat ze er geen gevoelskwestie van hoefde te maken.▷

Jaap vertelde nog, dat het vroegere meisje van Jan aan kinine gestorven was, Jaap wist niet dat kinine een abortusmiddel was, het kind. De lezingen waren a) zwanger b) kinine c) doodgepest d) zelfmoord e) t.b.c.

's Avonds van negen tot tien nog een uur lekker gedut. Toen gestoord door een keiharde negende van Beethoven. Muziek veroorzaakt een stekende pijn in het hersenvlies.

Een beetje gelezen, krant en *Literair Paspoort*. Geen Sartre gelezen. Een beetje aantekeningen geordend.

Zaterdag 9 april

Vandaag twee keer op een gemene manier in mijn slaap gestoord, namelijk om 11 en om 3 uur, maar beide keren kort, en toch uitgeslapen. Drie vreemde dromen. Eerste: jeugdherbergtocht met Corrie Ham, na twee overnachtingen was ze dood. Tweede: ik

kwam een vrouw van het type Anita als mijn geliefde presenteren aan Anita zelf, maar Anita zelf – zo getrouwd als ze is – was me toch vertrouwder. Derde: iets met divans in het open veld en Mary de Vries, die me klaar maakte en Geert onthulde een schandaal betreffende de koningin. Om vijf uur op. Dus niets meer gedaan. Alleen een paar boodschappen gehaald.

Bk. Aan de tafel van Hilletje en André Haakman was geen plaats meer. Wim v. Domselaer. Toen aan Huib en Riek inlichtingen gegeven betreffende Kriterion. Stemming mat en mezelf herhaaldelijk. Tenslotte waren over: Jan P., Iet, Huib en Riek. Iets te lang blijven hangen, maar toch voor die anderen weggegaan.

Op het kind van Theo en Cis gepast. De avond verdaan met *Het Parool* lezen. Nog een half uurtje een niet erg vlottend gesprek gevoerd. *Alleen vertelde Cis, dat Hilde met Mei uit haar baan gaat en dat het toch voor hele dagen wordt.* Niettemin dadelijk werk van maken. Cis had het er al even over gehad.

Sartre. De herontmoeting met Anny verder gelezen. De moeite waard. Anny is ook al met de geschiedenis geoccupeerd – las Michelet. In verband met de illustraties zet ze uiteen, wat bevoorrechte situaties zijn, en dat die omgezet moeten worden in volmaakte ogenblikken – zo de liefde – maar inmiddels is ze opgehouden in zulke ogenblikken te geloven. Een zelfde ontwikkeling als de hoofdpersoon dus.

Zondag 10 april

Zo verstandig geweest, om om vijf uur naar bed te gaan. Zo de uitgeslapenheid in stand gehouden. Weliswaar om half een pianogestudeer van nummer een en om half drie van nummer twee, maar om vijf uur was dan toch het uitslapen volbracht. Als er geen piano onder me stond, was er een middag op overgeschoten. Nu me alleen geschoren.

Bk. Er was niet één tafeltje waar niet een antipathie van me zat (André Haakman en Loek Porselein daar nu ook al bij gekomen). Gaan zitten tegenover Annelies. Bert schuin tegenover me ging weer kopjes geven. Hem pesterig behandeld, wat Annelies niet fraai gevonden kan hebben. Annelies liep weg. Bert wou het geleende tientje terug hebben, maar dat heb ik op het ogenblik echt niet. Hij woont nu in de Reguliersdwarstraat, nodigde me uit,

maar ik moest ergens anders heen. Die André gaat Hilletjes hand vragen, daar zal ik even tussen moeten komen. Ik gesprek met Iet W., vroeg haar om mee te gaan naar de Mexicanen, maar *ze bedankte*. Haar toen maar om toch een gesprek te hebben onderhouden over haar onbelesenheid.

Ik naar de Mexicanen, maar is morgenavond, heeft fout in de krant gestaan.

Ik naar Hilde van Norden, maar was niet thuis. Zo gauw mogelijk weer heen. Tussen haakjes, *Vrij Nederland* is uit dat gebouw weg.

Sartre. De herontmoeting met Anny uitgelezen. Zij heeft zichzelf overleefd. Ze hebben de zelfde ontwikkeling doorgemaakt en hebben mekaar niets meer te zeggen. Hij gaat haar nog nakijken op het station en droomt dan in een café even heel verdienstelijk. Dan weer een heel goed stukje. Hij begint aan zijn afscheid van Bouville. Gaat om het zo eens te zeggen de vrijheid in. Maar weet meteen geen nieuwe reden van bestaan meer te bedenken. Gaat dus maar vegeteren. Panorama van Bouville. De beklemmende regelmaat van het bestaan. Maar de natuur zou net zo goed eens gekkigheden uit kunnen gaan halen. Het derde oog en volgenden zouden te veel zijn, maar niet meer dan de eerste twee. Het bestaan, het is zo natuurlijk en zo vanzelfsprekend, men wordt er bang van. En dan de laatste dag in Bouville. Een hoogtepunt. De de bibliotheek in alfabetische volgorde doorwerkende autodidact blijkt behalve humanist ook nog pederast te zijn. 'Het was nauwelijks zinnelijkheid, zijn nederige, bespiegelende liefde voor kleine jongens – veel eer een vorm van humanisme.' Een schandaal met jongetjes op de bibliotheek en dan gaat hij de verbanning en de eenzaamheid in. Door deze ontknoping van het optreden van de autodidact blijkt opeens in het hele boek toch bouw te zitten.

Maandag 11 april

Vannacht dus doorgedraaid. Vanmorgen twee eieren gebakken. Toen naar het Centrum. Chèque geïnd. Allert de Lange betaald. Me gewone knakzame asbestplaten aan laten smeren. Ondergoedreparatie. Eén wolletje was nog niet klaar. En het jasje van de kleermaker was ook nog niet klaar.

Hospita maakt een ontstemde indruk. Haar gevraagd van die

woningvordering. Huisbaas is nog niet geweest. Zij vraagt telkens om de huur. Moet nog even wachten. En met die stofzuiger zit ik inderdaad te oeren.

Geslapen van half twee tot half zeven. Even pianospel. Door de wekker heengeslapen.

Nog net op tijd op de Biekorff. Tegenover Hiletje gezeten. Jan Polak zat ergens om te lachen.

Niet naar de Mexicanen gegaan – te moe. Om acht uur bij Hilde geweest. Niet thuis. Haar bij Esther wezen zoeken. Was ze ook niet. Om tien uur aan haar deur geweest. Niet thuis. Tot over elfen tevergeefs op haar stoep gezeten. Toen nog even consternatie bij de bureu verwekt. Geroepen, omdat ik licht zag, maar het was een misverstand. Ze is dus onbereikbaar. Morgen overdag bellen bij *Vrij Nederland*.

Bij Wim van Domselaer geweest om het adres van Esther. Wim vertelde, dat Fika Tazelaar bij Henk Zwerus geklaagd had, dat Jan Polak helemaal niet achter haar tips aan geweest was. De ellendeling, de gluiper, de ellendeling. Met een paar bestuursleden bij Fika gaan praten.

Dinsdag 12 april

Dat ongelukkige bed. En ik heb geen geld om een bed te kopen, waar je geen pijn in je rug van krijgt. Als ik er een nacht op geslapen heb, moet ik een paar uur op een stoel zitten, om uit te rusten.

Eerst een poosje geslapen. Toen wakker gelegen van geld- en geslachtsnood en van dat bed. Toen pianogestudeer. Toen toch nog een paar uur diep geslapen, zodat ik er bijna niet uit kon komen, toen het tijd was.

Biekorff. Een paar jongens achter me ergerden zich aan me, omdat ze een tafel van me op moesten schuiven. Aan Huib, Jaap en Corrie verteld van de tips van Fika. Jan maar even binnen, zal wel weer wat opgevangen hebben. Jaap wou direct naar Fika, Corrie kalmer aan, voor het geval dat Jan er net zou zitten. Corrie heeft enige weerstand tegen me, maar dat mag ook wel. Fika kwam juist beneden om te telefoneren. Ze hebben haar aangeklampt. Op hetzelfde ogenblik liep de hond tussen mijn benen door. Jan zat dus of bij Fika of bij Margreet. Laten we hopen, dat Jaap gevraagd heeft, of Jan bij haar zat. Het kan nog goed gegaan zijn. Ik ben benieuwd.

<Jaap z'n vader was goed voor f 250. – Er moeten duizend gulden zijn.>

Lezing prof. Carp. De man was wel markant. Maar zijn lezing opzettelijk nietszeggend – onsympathiek. De tweede keer, dat ik mijn geld weggegooid heb. De eerste helft over het abnormale in de normale mens. De tweede helft over het normale in de abnormale mens. Tijdens die tweede helft heb ik zitten slapen, stom, maar kan ik het helpen. Ik val tegenwoordig altijd in slaap bij concerten en lezingen.

<Bert en Trudi hebben een étage of zoiets in de Reguliersdwarsstr. (met keuken).>

Sartre uitgekregen. Eerst weer even bepaald niet systematisch. In elk geval zijn bestaan en bewustzijn voor hem geen tegenstellingen, ze dekken elkaar veeleer. Niemand denkt meer aan A.d.R. En de eigen bewustzijnsinhouden naderen het nulpunt. Bewustzijn van bewustzijn – bestaan, dat zich voelt bestaan – dat zich bewust is, te veel te zijn. En dan de enkele resterende bewustzijnsinhouden, de autodidact en zo. Vervolgens het afscheid in het café van de waardin en het dienstertje. Ze zet zijn lievelingsplaat op de gramfoon. En door dat wijsje opeens een kiertje licht. Het is een jazzwijsje, maar het had ook een romanfiguur van Stendhal kunnen zijn. Dat wijsje is ontdaan van de slakken van het bestaan, het *bestaat niet, het is*. En hij benijdt de transpirerende New-Yorker, die het gecomponeerd moet hebben, en de negerin, die het zingt. En mijmert, dat hij op die manier ook het bestaan van zich af zou kunnen schrijven, dat juist door een verslag van al die morositeit een helderder iets achter de dingen voelbaar gemaakt zou kunnen worden.

[En hij heeft ook willen zijn, zich willen zuiveren van het bestaan, willen lijken op de noten van die saxofoon.]

Woensdag 13 april

Sartre uitgekregen. Vanmorgen doorgedraaid.

Mevr. Baars deelde mee, dat er *geen sprake van* was, dat ze die kamer weer verhuurde. Werd atelier! Dan kan ik mijn plezier op. (Reageerde ook nog rottig op mijn verzoek om geen overmatig pianogetrommel gedurende de Paasdagen.)

De postwissel van Mali was er. Geïnd. Kamerhuur betaald.

Mud kolen besteld.

Hilde van Norden gebeld. Na vijf dubbeltjes was het raak. Ze zit op de A.P.! Ze was heel aardig. Ik mag vanavond op de Reguliersgracht komen.

Vervolgens naar bed gegaan en van half een tot half zes diep geslapen.

Bk. Die kwestie met Fika is met een sisser afgelopen. Jaap en Corrie hebben even met haar gepraat. Die tip betrof een gebouw naast het gerechtshof. Ik kreeg een uitbrander van Jaap vanwege mijn gedram over Jan, de anderen (Corrie, Huib) mompelden instemmend en Iet heeft het ook gehoord. Overigens Jaap kampeerplannen. Ze lopen al niet meer achter huizen aan. Later Jan P. met Iet W.

's Avonds naar Hilde geweest. *Negatief!* Ze moesten een ervaren corrector hebben en het moest voor de hele week zijn. Top van *Vrij Nederland* is *Johan Winkler*. Ze zei dat ze aan het werk moest. Vervolgens over de Biekorff gepraat. En toen zei ze nog eens, dat ze aan het werk moest. Maar was verder niet onaardig.

Bij *Geert* langsgelopen. Liet me niet binnen. Het geval van de Tsjechen kwam wel rond. En hij zou met Johan Winkler praten. De dag na Pasen moest ik maar eens bellen. En gooide mij op zijn onprettige manier de deur uit.

Toen nog bij Kirchner gezeten. Vertelde, dat dat gebouw op het K.pl. te koop was – maar dat toch maar niet! Käthe kwam binnenlopen, eventjes mee gepraat, maar moest weer weg.

Een beetje *Vr. Ned.* gelezen, om mijn aanval van activiteit te laten luwen. De kachel nog aangehad. Toen bleek ik *niet te kunnen slapen* van de geldzorgen!

Donderdag 14 april

Derhalve om 8 uur weer opgestaan. De stad ingezworven om behuizing voor de Biekorff. Evert van Beusekom even gesproken in een postkantoor. Bij makelaar Hinse leek ik beet te hebben. Als het wat is, wordt het Weteringplantsoen. Dinsdag weer even heen.

Geslapen van half twee tot half zes. Het ontwaken was wreed.

Mevr. Beek vertelde, dat de opzichter van de huiseigenaar van geen verbouwing en geen vordering af weet.

Bk. Aan Riek, Jaap en Huib verteld van Wet.pl. Moeilijkheid, dat

de AJCers de 15e al uitsluitel moeten hebben. En dan waren er ook de Tsjechen, even mee gepraat.

Er was ellendig lawaai onder me, maar ik ben niettemin weer naar bed gegaan en heb een volledige nacht gemaakt.

Vrijdag 15 april

Om een uur of tien uitgerust opgestaan. Eerst kwam Jaap de tent halen en was zo gul, me vier welkome guldens huur te betalen. Toen kwam de kolenman voor evenveel guldens kolen brengen. En verder de hele Vrijdag flink gewerkt. Twee en een halve bladzij Otto Ludwig vertaald. Het verkeerslawaai is hier vreselijk met open ramen.

Bk. Hans van B. kon misschien van de directie van Kriterion een andere ruimte loskrijgen.

<Riek kortaf.>

Ik vergis me: Ik heb vandaag eerst nog aantekeningen geordend en toen pas het vertalen hervat en ben daar 's avonds mee doorgedaan, zodat ik toen pas die 2½ blz. afgekregen heb. Natuurlijk muziek onder me.

Zaterdag 16 april

Vannacht eerst nachtmerries (geslachts- en geldnood), toen rustiger geslapen. Maar dat bed blijft rot.

Vanmorgen één blz. vlot gedaan, toen nog een halve blz. met pijn, want het pianogetrommel had ingezet. Het werken maar opgegeven, en in de achterkamer aan het stoffen en vege geslagen. Een behoorlijk stuk gedaan.

Bk. Twee dagen achter mekaar strikt genomen te laat. Met Huib vertrokken. Jan heeft weer iets opgevangen. Jan heeft de pest in.

Een uur met Huib gepraat. Toen naar de bioscoop geweest. Zomeravond. Ik heb alleen maar een broek met lappen. *La vie est rose*. Wel aardige film.

Vandaag dus maar 1½ blz. vertaald. Door die rotpiano.

Zondag 17 april

Goed uitgeslapen. In de loop van de dag 2½ blz. vertaald. Biekorff bijna geen mensen. Zitten praten met Sjert Kuit. Aardige vent. Was afgevallen van het katholicisme. Helaas zat Bert bij het gesprek.

Hij vertelde, dat het thema, waarover ze tegen pubers bij de biecht zonder ophouden zitten te drammen, het onaneren is. Na zo'n dag werken blijkt ik 's avonds niets meer te doen. Om tien uur met kleren aan in slaap gevallen. Om vier uur de kleren uitgedaan. Twee en een halve bladzij, dat is bevredigend.

Maandag 18 april

Weer goed uitgeslapen. Vandaag twee bladzijden vertaald, dat is ook nog genoeg. Biekorff geen kip. 's Avonds naar Joop en Hanny geweest. Eerst een overbodige partij schaak met Joop gespeeld. Hanny zegt maar steeds: zonder centen krijg je nooit een vrouw. En vanavond vond ze me zo druk. Nog een heel nette partij schaak gespeeld met een vent, die toevallig op visite kwam. Thuis zal de radio wel gespeeld hebben.

Dinsdag 19 april

Vanmorgen heeft van half tien tot twaalf de dochter van de onderburen zich geoefend op het klavier. Ik was weer volkomen murw.

Eindelijk maar opgestaan. Naar makelaars Hinse gegaan – ze had er nog geen werk van gemaakt – schrijft nu. Op die advertentie gebeld – geen gehoor. En Geert was op reis. Hele middag verpest.

Bk. Er was een diepgaande conferentie gaande tussen J.P., Jaap H., Corrie en Riek. Er even tussenin gehakt – Riek kreeg een kop als een boei – om Riek te vertellen, dat die makelaars vervelend geweest was. Toen haastig vertrokken.

Bioscoop. Eerste voorstelling. Die vier novellen van Somerset Maugham. Van een jonge tennisser, die door een vrouw bestolen wordt en per ongeluk te veel terugsteelt. Van een jonge pianist, die wel roeping maar nu eens geen talent heeft en zich van kant maakt. Van die vent met die vliegers en die moederbinding. En dan *the Colonel's lady*, deze lady schrijft een boek, de colonel wordt jaloers, maar er volgt een wee slot. Dat van die vlieger was evenwel goed.

Toen naar Geert geweest. Jacques Gans zat er – een achterlijke sukkel. Geert had Winkler nog niet gesproken, morgen nog eens bellen. En Spanjer zat in Frankrijk, nog een week of zes, dan mocht Jaap Hijmans er Geerts naam gaan gebruiken. Vervolgens brachten ze me om me maar kwijt te zijn met de auto naar huis – och och.

Woensdag 20 april

Vanmorgen Jaap Hijmans. Kwam de tent terugbrengen. Even over de Biekorff gepraat. Zij willen het nou maar op het Anker houden. Mary gaat er misschien toch uit.

Om een uur of twaalf opgestaan. Op de heenweg naar de barbier: Jan Erik Romein. Op de terugweg van de barbier: Jan Erik Romein.

Naar het Stedelijk Museum geweest. Amsterdamse schilders. Niet veel zaaks. Veel stompzinnig epigonisme. Die knapen van de experimentele groep zijn wel heel beroerd. Ik ben verrukt van één ding. Een zelfportret van *Juus Hartman*. Een pentekening. Een ongelofelijk goeie tekening van een verrassend mooi kind. De blik van die ogen, de misprijzende trek om die mond. Juus Hartman. Een ongemeen fraaie pentekening van een ongemeen fraai kind.

<Meesterlijk.>

Toen een half uur op een bank gezeten.

Biekorff. Sientje spookte in de tuin rond, groette alleen terug, maakt eindelijk een bewust Lesbische indruk.

Eerst met Riek gepraat. *Riek vindt het leuk, om mijn schuld naar de nieuwe stichting over te bevelen!!* In het boek komen toch geen namen voor. Toen met Hanna Schouten en Jaap Robatto. Hanna Schouten en nog een vent werken bij de Winkler Prins. Hanna kende dus Evenhuis. Over Evenhuis gepraat. Haar gevraagd, om hem niet op de Biekorff te halen, dat heeft die andere vent ook gehoord. Jaap Robatto is overigens niet conservatief.

Geert opgebeld. *Job. Winkler kon niets voor me doen!*

Donderdag 21 april

Vanmorgen goed uitgeslapen. De hele middag gewerkt – resultaat wel ongeveer twee bladzij.

Bk. Niet bij Iet W. gaan zitten, omdat ze bij Bert zat. Alleen even met Huib gepraat en opgelopen. Ze houden mij er aardig buiten. Morgen wordt de nieuwe stichting bij de notaris bekrachtigd, en ik heb de acte nog niet eens onder ogen gehad. Er komt een belachelijke bepaling in voor, dat op voorstel van twintig eters een raad van toezicht op het bestuur ingesteld kan worden. Het vervelendste is evenwel, dat Jan de oude stichting *niet* op gaat heffen.

Een uur bij gebreke van een fiets rondgelopen, in het Vondel-

park terechtgekomen. In het Concertgebouw liep Juzeck, die nog altijd niets van Geert gehoord had. Daarna samen een half uur bij tramhaltes gewacht.

Vanavond was het mis met mijn stemming. Ik kan er eigenlijk niet goed meer tegenop. Niet gewerkt. De kachel aangemaakt. De halve nacht verpest met *Vrij Nederland* lezen.

Vrijdag 22 april

Vanmorgen duurde de crisis van mijn stemming nog voort. Om twaalf uur opgestaan.

Er was een briefkaart van Hans van Straten. Ik had hem toevallig net willen schrijven, dat ik Sartre gelezen heb. Een brief van acht kantjes geschreven. Hele middag over gedaan.

Bk. Er was een zwaarwichtige bespreking gaande tussen het bestuur en Hans van Beusekom over Kriterion. Jaap H. tegen Kriterion. Kriterion had twijfel geopperd aan onze solvabiliteit. Ik er tussendoor gegooid, dat we als s s r er tegen de zomer uitgaat met Fika moeten gaan praten. Dat weifelen tussen het Anker en Kriterion begint levensgevaarlijk te worden. Intussen is vanmiddag de nieuwe stichting gefundeerd. Ze waren in trance. Ik werd volkomen genegeerd, was lucht. Ze vertrokken haastig voor een avondvergadering en Hans van Beusekom liet me ook eenzaam achter. *Het begint te lijken op afgesproken werk om mij er buiten te houden. Mij best.* Aan de andere kant zat Iet W. bij J.P. te ovuleren. Ik uit arremoe naar huis gesjokt met een paar bijfiguren, Wim Wimmers en zo. Ik heb een vriendin nodig maar weet er geen. Ik sta er slecht voor. Kwam ik tenminste maar aan schrijven toe.

Zaterdag 23 april

Vanmorgen uitgeslapen opgestaan.

Naar het Centrum getramd. Kaartje gekocht voor bioscoop en lint voor de schrijfmachine. Toen was er gek genoeg nog maar een beetje tijd over. Een halve bladzij vertaald.

Tijdig naar de Biekorff gegaan. Daar was haast niemand. Jaap H. zat met Mary de Vries een bespreking te hebben. Ik even een paar dingen tegen Jaap gezegd. Weer die houding van laat dat nou maar aan ons over. Dat verbouwen en die conciërge ging het Anker toch doen. Een mopje van mij over een commissie van toezicht op

de commissie van toezicht snapte hij niet eens en toen ik weg was hoorde ik hem tegen Mary even om mij lachen. Afijn – als de Bk. maar voortgezet wordt en we Jan maar kwijt raken.

Naar die franse film geweest. *Une jolie petite plage*. Niet zo denderend.

Daarna ter bestrijding van de eenzaamheid naar de Boekenoo-gens geweest. Het was al een beetje laat. Die Henk is toch wel een principieel lege vent. Het is met dat beeldhouwen ook al weer uit. En hij heeft het maar over zijn psychische moeilijkheden. Cigarettenbonnen van over veertien dagen ook al verkocht.

En van een tot vijf het zaterdagavondblad gelezen. Echt ratio-neel.

Zondag 24 april

Om twaalf uur zijn ze begonnen. De hele zondagmiddag hebben ze zitten trommelen op die rotpiano, van twaalf tot zes. Om twee uur ben ik gaan vloeken en om vier uur ben ik gaan grienen en om zes uur waren ze nog net zo aan de gang.

Bk. Niet veel bizonders.

Na de Bk. Iet en haar zusje achterna gedrenteld en helemaal met ze opgelopen tot de Prins Hendrikkade, waar ze moesten zijn. Onderweg een hofje bezichtigd. Het zijn toch wel erg saaie kinderen.

Daarna naar Hanny geweest. Hanny wou die trui niet weer ver-lengen, vond het onnodig, achtte het niet mogelijk en had er geen zin in.

Joop en Hanny lieten me een instructieve verhandeling lezen van dr. v.d. Hoog over het buikje van het climacterium – welja. Geen kwestie van vet. Hield sterk verband met de ademhaling. Rechtop lopen en spieroefeningen en laten masseren. Was helemaal zo mooi niet en zat van alles aan vast. En Hanny voegde er nog aan toe, dat ze keer op keer had gehoord, dat als die buik er tussen zat *het naaien praktisch onuitvoerbaar werd*.

Ik heb vandaag alleen maar gereflecteerd op een advertentie voor een boekhandelsbediende voor eventueel halve dagen. Die muziek heeft me geknauwd – ik ga aan de muziek ten onder – ze hebben me weer aardig te pakken gehad.

Maandag 25 april

Uitvoerig uitgeslapen. Weliswaar vanmorgen om negen uur even pianogetengel, maar de scholen zijn tenminste weer begonnen. Dat kan evenwel wat worden in de grote vakantie.

‹Is morgen die Paasvacantie nou uit?›

Vanmorgen om 12 uur Duco een uur op bezoek gehad. Prinses Wilhelmina wordt katholiek. En Duco voelde er ook wel voor!

Daarna nog een uurtje geslapen. Was een brief van Hans.

Ik doe maar niets dan niets doen.

Bk. *Mary de Vries heeft opeens toch haar ontslag gekregen!* Jan heeft het eventjes geforceerd.

Ik ben samen met het bestuur vertrokken. Even een kort bestuursvergaderingetje voor De Bock meegemaakt. Ik moet die stencil even beter redigeren.

Daarna met Huib mee gelopen en tot 11 uur op zijn kamer gezeten. Me honderd keer herhaald en nog niets gezegd. Er moet nu opeens een administratrice komen. Riemke maakt kans.

En van twaalf tot vier uur aan die stencil zitten tikken en toen wassie nog niet goed. En intussen *doe ik maar niets dan niets doen!* Denk ook aan dat boekwerk voor Jan.

Dinsdag 26 april

Pas om vijf uur naar bed. Tussen de middag weer gekweld door de piano, Om drie uur opgestaan. Te kort geslapen.

Die stencil nog eens opnieuw getikt, nou is ie goed. Om zes uur was ik klaar.

Bk. Volgens de laatste onbevestigde berichten zou SSR Kriterion weer voor een jaar inhuren. De stencil is in grote trekken geaccepteerd. Iet zat weer verliefd op Jan te zijn. Een paar woorden gewisseld tussen Jan en mij. Sientje logeert blijkbaar bij Friso, dat is opeens een andere wereld, even iets tussen Sientje en mij. Ik heb van Riek vijftien gulden gekregen om een boek voor Jan te kopen. Met Huib, Jaap en Corrie naar huis gelopen. Tien uur thuis.

‹En toch probeert Riek mij van zich af te schudden.›

Weer op gang gekomen met het vertalen. Anderhalve bladzij vertaald. Om vier uur uitgescheeien.

Woensdag 27 april

Vandaag de wekker op twee uur gezet. Op een geschenk voor J.P. uitgegaan. Maar ik ben te laat op pad gegaan en het boek, dat ik eigenlijk op het oog had, was nergens te krijgen. Onverrichter zake op de Bk. verschenen.

Bk. J.P. en Iet. Ik zo hier en daar gezeten. Na afloop opgelopen met Jaap, Corrie, Frieda. Jaap vertelde, dat Käthe ongelukkig verliefd op hem geweest was. En flapte er uit, dat Huib en Riek adressen aan het schrijven waren, ging blijkbaar over die vermaledijde danseressen van Corrie. Op het juiste ogenblik op de bus gestapt.

De avond had tenminste een hoogtepunt. Ik liep luidkeels te verkondigen: 'Wat Iet betreft – Hilletje en Riemke zijn precies op de hoogte –' Op dat ogenblik kwam van achterop Iet voorbij. Wat moet ik daar nou in Jezusnaam weer mee aan.

En vanavond staat natuurlijk veertien dagen te laat het Biekorff-berichtje opeens in *Het Parool*.

Begonnen, de lijst van oud-leden van de Biekorff uit te tikken. Half af gekregen.

Donderdag 28 april

De wekker opnieuw op 2 uur gesteld. Het zoeken naar een geschenk voor Jan voortgezet. In Stedelijk Museum geen succes. Het is ten slotte geworden die nieuwe uitgave van Aubrey Beardsley, waarvan Scheltema en Holkema nog net een exemplaar hadden.

Bk. Over die wegschrapingen uit mijn stencil waren ze het onderling eens. Die Riek is overigens eigenlijk niet te pruimen van burgerlijkheid. De reacties op mijn keuze waren natuurlijk tamelijk knullig. Een opmerking van mij leidde te elfder ure tot een collecte, die meer dan het bestede bedrag opbracht.

En vervolgens vond dan het officiële afscheid van Jan Polak plaats met een korte speech van Jaap, het overhandigen van een geschenk en een antwoordspeech van Jan! Dit onderdeel was geslaagd. Toch wel een groot moment.

<Het rijk van Jan Polak is dus ten einde! Blijf hem evenwel voorlopig nog in de gaten houden. Hij kan de methode van de huisbezoeken nog toe blijven passen. En als nou de Biekorff het maar houdt.>

Na afloop bleek het stel weer te gaan vergaderen, dat moet tegenwoordig blijken, ik alzo afgedropen.

Een eind omgelopen. Het toeval had het weer in zijn hoofd. Een half uur later liep ik precies over het toneel op het moment van een rendez-vous tussen J.P. en Iet en haar zus! Weet ze nou, dattie gaat trouwen, ja of nee?

Thuis gekomen een *grote klap* te incasseren gehad!!! *In Vrij Nederland een vernietigende kritiek op mijn vertaling van Bright Day!!!!* Reinold Kuipers zal zich die dingen heus wel door de knipseldienst laten toesturen. En dat kan dan heel goed het einde betekenen. Hem volgende keer ijskoud vragen, hoe het verder met dat boek gegaan is (verkoop en reacties) om te zien, òf hij het weet.

<Alle bladen sturen bewijsnummers van besproken recensie-exemplaren naar de uitgeverijen – dus dat kan niet missen (hele knipseldienst in Scheveningen overbodig).>

's Nachts de ledenlijst van de Biekorff afgetikt.

Vrijdag 29 april

Wel uitgeslapen, hoewel ik gek word van dat pianogespeel. Mijn laatste rijksdaalder uitgegeven aan etenswaren.

Bk. In het mij er buiten houden beginnen ze een zekere perfectie te bereiken. De ledenlijsten gegeven aan Riek en aan Huib, verder bij Jaap gezeten. Ik wou, dat ik een vriendin wist.

Mienie was niet thuis, wel toevallig een brief van haar, waarin ze om haar geleende geld vroeg. Brief teruggeschreven. Krant gelezen. De kachel aangemaakt.

Wel bijna twee bladzijden vertaald. Doorzetten.

Zaterdag 30 april

Uitnemend uitgeslapen. Toen ik uitgeslapen was begon de radio. Me geschoren. Margarine gehaald.

Bk. Bij het bestuursstel gezeten. De brief van de makelares laten zien. Zouden ze nog wat op het stukje in *Het Parool* horen?? Jan had kennelijk ergens het land over. Het saldo, dat er voor hem op overschiet, schijnt stukken lager te liggen, dan ze dachten. Over mijn *f* 50 maar niet gepraat. Het gaat op verantwoording van Riek.

Weer met het viertal – Riek, Huib, Corrie, Jaap – meegedrenteld. Het wordt kennelijk als opdringerij beschouwd, maar dit nog even trotseren. Met Jaap en Corrie meegelopen. Jaap moest toch

naar de filmliga. Met z'n drieën in het Kaperschip gezeten. Daarna Jaap en Corrie naar Casablanca (Zeedijk), ik naar huis.

Ik heb geen geld meer. Vandaag nog geen chèque.

Jan zou niet meer regelmatig op het Anker komen – alleen nog af en toe Zondags. Niet alleen, dat hij bijna geen geld terugziet, maar onze financiële positie is ook bijzonder slecht.

Vannacht eerst een paar kleinigheden gedaan. Toen één hele bladzij vertaald. Een uur of zes over gedaan. Om tien uur in de morgen naar bed.

Zondag 1 mei

Vandaag was het met het pianogespeel erger dan ooit. De hele zondag is er continu op de piano getrommeld. Om zes uur volkomen afgetuigd opgestaan.

Biekorf. De laatste dag op de Keizersgracht. En de laatste dag van Jan Polak. Hij zal nog wel eens onregelmatig op Zondagen komen en zal ook wel met huisbezoeken gaan werken, maar dit was toch wel echt het afscheid. Hij zat er een beetje eenzaam bij. Ik had uiteraard wroeging. – Riek dacht hem dat geld van mij als het zover is toch maar over te maken. Het stelletje van het bestuur toch wel aardig tegen me. Met Jaap opgelopen.

Toen ik thuis kwam nog steeds koppijn van de muzikale beproevingen van deze dag. En die dodelijke kritiek van *Vrij Nederland* blijft me natuurlijk dwars zitten. Toch nog maar even achter de schrijfmachine gaan zitten. Vlot twee bladzij gedaan. Morgen makelaar.

Maandag 2 mei

Na zoet gewerkt te hebben om zes uur naar bed gegaan. De wekker afgesteld en om drie uur opgestaan. De makelaars opgebeld: straks nog eens bellen. Me laten scheren. Nog eens gebeld: het was te laat, morgen eerder bellen.

Brief van Vader. De chèque. Er komt in Wageningen een vriend van Hank over de vloer, die Vestdijk kent. *Nu gaat mijn vader dus met Vestdijk corresponderen.* Bericht van ontvangst van de chèque gestuurd.

Biekorff. Eerste dag op de Prins Hendrikkade. Een groot succes. Er waren er circa vijf en zeventig. Na uitreiking van de week-

kaarten *f* 375.– in kas. Jan is er bekaaid afgekomen: *f* 1200.– en nou krijgje nog reparatiekosten.

Iet was er met haar zuster. –

Hilletje was terug. Deed weer alsof ze mij niet zag. Ging bij André Haakman aan het tafeltje zitten en vertrok op ondubbelzinnige wijze samen met hem. *Hilletje en André Haakman!* Die vent gaat er een aanzoek doen. Daar moet ik met spoed tussen komen. Die lafbek. *Die glimmende kruidenier.* Ik geloof, dat hij nog katholiek is ook.

Of ik op het abonnement van Huib naar de Beethovencyclus wou. Mijn vertrek was niet geheel geslaagd – eventjes wat met Riek. Viool- en pianosonates gehoord van Jan Damen en Cor de Groot. Als ik een kaart cadeau krijg is het altijd met die collaborateur van een Cor de Groot.

[Ik heb geen *fiets*. Ik kan met niemand opfietsen. Zonder fiets kan ik geen veroveringen maken.]

Nog even in het Vondelpark gewandeld. Van twaalf tot vier die vervloekte krant gelezen – niet meer aan werken toegekomen.

<Riek gaat vrees ik toch Riemke die functie van administratrice geven.>

Dinsdag 3 mei

Vannacht practisch niet geslapen. Het was wel heel erg. (Vader die aan Vestdijk dreigt te schrijven. Hilletje met André.) Tussen twaalf en half twee pianospel. Dadelijk om vier uur weer. Te kort in bed gelegen en geen oog dicht gedaan.

Ik was te laat op voor die makelaars. Morgen maar. Net op tijd voor het gramfoonplatenconcert. Hilde van Norden was er niet (*Vr. Ned.*). Bartok. Niets dan bijgeluiden opgevangen. Maar het moet toch heel aardig zijn.

Biekorff. André ging iets eerder dan Hilletje weg, dus of hij haar opgewacht heeft? Ik ben met Frieda opgewandeld. Verdorie, ik heb beet en zij ook. Daar even op doorgaan. Ze is getrouwd geweest en is nu verloofd met die Duitser. Maar als ik met mijn aandacht heel ergens anders ben, observeert ze me. Ze heeft een vrije kamer, maar na half tien kun je er ook al niet naar de w.c.

Naar Jan Hemelrijk geweest. De *f* 25.– kreeg ik zonder omslag.

Heel toeschietelijk. Aleid is bij Roland Holst geweest en gaat het niet bij deze ene keer laten. Iet Kortman zat er en Willem Jan Damen en Bob. Aleid vertelde dat Jan Erik Romein nu in de door de opschuiving vrijgekomen kamer van de Biekorff komt te wonen en nog een vent. Ik heb nog veel te leren!

Door mijn sjans bij dat hete kind van een Frieda en door het eindelijk weer geld op zak hebben, is mijn humeur bijgetrokken.

Niettemin vanavond voor de tweede avond niets aan mijn werk gedaan.

Woensdag 4 mei

Lekker geslapen van twee tot acht. Toen een paar uur in bed liggen mijmeren. En van twaalf tot drie nog weer geslapen. Dus tenminste weer uitgeslapen.

Maar dan ook verder nergens tijd voor gehad. De makelaars opgebeld, weer geen contact gekregen, maar nu heb ik het telefoonnummer van de man zelf.

Biekorff. In die bovenzaaltjes is het warm. Even op de gang met Hilleetje gepraat. *Aan Jaap de eerste week van de nieuwe kaart volledig betaald.* Je kunt betalen *f* 6,50 of *f* 3.– *Die oude schuld van circa f* 50.– *kan wel zolang blijven rusten*, meer een kwestie van mij tegenover Jan, het is maar de vraag hij of hij kan constateren, dat die achterstallige post op mij slaat. En verder willen ze Riemke administratrice maken. Eerst Huib en toen Corrie en toen nog eens Huib gewaarschuid, dat ze dat niet moeten doen.

Er staat in dat gebouw een pingpongtafel. Hoe moet ik nou ooit nog aan mijn werk toekomen. Na het pingpongen nog met Huib meegegaan naar een vervelende vriend van hem. Daarna broodjes met hem gegeten en hem nog eens doorgezaagd over Riemke. Om twaalf uur was ik thuis. Stomkop – je hebt je hele avond verpest!

<Het gaat fantastisch – eerste week *f* 500 kasgeld.>

Eén bladzij vertaald, drie uur over gedaan, van drie tot zes.

Donderdag 5 mei

Geslapen van half zeven tot half vier – uitgeslapen dus.

Om vier uur kwam *Mienie*. Had mijn brief nog niet gezien, was blijkbaar steeds bij die man geweest. Gaat verhuizen naar Tintorettostraat 7. Dat geld kon nog wel even wachten. Maar ze moet haar

bureautje terughebben. Hoe moet dat nou weer. Over hoe het met die man ging weigerde ze zich uit te laten. Er waren moeilijkheden, maar het leek me nog wel aan te zijn. Hij is veertig.

Biekorf. Huib heeft mijn bezwaren tegen Riemke overgenomen. Riek vond, dat ze niet meer terug konden en dat er geen ander was. (Tussendoor een stomme opmerking tegen Riek gemaakt over zwangere vriendinnen.) Riemke heeft wel gemerkt, dat ik tegen haar pleitte. – Hilletje ging weg maar André bleef.

Daarna een uur blijven hangen om te kunnen tafeltennissen.

Daarna de stad ingezworven met Jaap H., Frieda, Wim Wimmers en Henk Boekenoogen.

Daarna poffertjes gegeten met Jaap en Henk Boekenoogen. Het met Jaap over de kwestie Riemke gehad. Ontdekking: er dreigen spanningen tussen Jaap en Riek! Dat mag niet. Voordeel daarvan overigens, dat Jaap weer in alles naar mij luistert. Jaap wil ook wel tegen Riemke zijn. Hem voorgesteld, Riemke tot eerste opscheperster te maken en Els Hekkenberg te nemen als assistente administratie, als rechterhand van bestuurslid. Riek wil Els Hekkenberg niet. In dat geval mezelf aanbieden – maar niet Riemke.

<P.S. Dat tussen Jaap en Corrie is geen verhouding, Jaap vindt Corrie te oud van lijf. Tussen Wim Wimmers en Frieda is werkelijk niets.>

Geprobeerd een moeilijk punt in de vertaling te doubleren. Om zes uur naar bed.

Vrijdag 6 mei

Een weinig muziek. Niettemin wel goed geslapen maar anderhalf funeste uren te kort.

Nog net op tijd op het postkantoor geweest om de chèque te innen. Schrijfmachinepapier en een scheerkwast gekocht. Me laten knippen en scheren. Om kwart voor vijf naar dat onderstuk gebeld. Weer geen gehoor. Abonnementsgeld *Vrij Nederland* betaald. Er was net redactievergadering. Ze hadden het over de modekroniek.

Ontstemd om half zes naar de Biekorff gegaan. Jaap was ook vroeg. Hem gepolst, of ik zelf niet assistent administratie kon worden. Kansloos. Hij zei, dat neemt Riek niet en de mensen ook niet. Verder bij het stel gezeten. Een paar dubbelzinnigheden tegen Frieda leden schipbreuk. Er waren geen slaghouten voor pingpong.

<Corrie Ham zei weer tegen mij: waarom bemoei je je overal mee. En Hilletje zei iets van me onmisbaar voelen. Vanavond bestuursvergadering.>

Met *Hilletje* meegetramd. Op voorstel van haar. Ze was te laat voor haar Franse les. Door het Vondelpark gestevend en rustig op het Leidseplein een paar uur zitten praten. Koffie en croquetjes door haar laten betalen. Op aanbod van haar een tientje geleend. Zij verzekerde, dat *André Haakman geen kans* bij haar heeft. Jan Hollack vindt ze aardig. Ik het mijne van André Haakman gezegd. Riemke gaat haar ook een beetje vervelen. Het o.a. over Iet Wieringa gehad. *Iet Wieringa mocht mij niet zo erg* – uitkijken. En verder had iemand, die ze niet noemen wou, gezegd, die Max de Jong geeft nou wel op Jan Polak af, maar hij eet intussen *voor niets* op de Biekorf. Hetgeen in die vorm beslist onjuist is.

[Biekorff betaald: 1e week Mei volledig (f 7.50), 2e, 3e en 4e week Mei vooruit, half (3 x f 3.-). Die oude schuld van f 50 staat er nog.]

Hilletje zit zo half om half bij *Wim Kouwer* in de klas.

<Wim Kouwer is die blonde.>

Ze vond hem eerst een kwal maar nu sympathiek. Vindt ook dat hij wel wat kan. Van Stans wist ze niets dan goeds. Haar werk moest uitstekend en zij zelf erg flink zijn. *Wim Kouwer heeft een verhouding met een ander!!!* Hilletje wou niet vertellen met wie. – De boezemvriendin van Hilletje is *Mieke Witteveen*. Dat is een nicht van Stans, de moeder van de (begaafde) Witteveens heet *Wibaut*. Hilletje zei uit zichzelf al, dat Mieke zich bepaald niet zou lenen voor bemiddeling in liefdesaffaires. Mieke Witteveen had mij op een Palaestraavond gezien en me *onmanlijk, slap, verwijfd* gevonden. Hilletje vertoonde niet veel neiging, om haar op korte termijn naar de Biekorff te slepen.

Toch wel erg, dat Hilletje niet de tiep is, om de hele geschiedenis te vertellen.

[I Hilletje kent Wim Kouwer goed.

II Wim Kouwer heeft een verhouding met een ander dan Stans.

III De boezemvriendin van Hilletje is Mieke Witteveen.

IV Mieke Witteveen is een nichtje van Stans.

V Mieke Witteveen vond mij slap en onmanlijk.]

Verdere dingen. Hilletje schrok, toen ik van de krankzinnigheid

van Henk Hospers vertelde. En onderstreepte bij de tramhalte nog eens, dat ik geen kans zou krijgen, om met haar te trouwen. Maar daar denk ik toch het mijne van. Overigens weet zij nu van haar kant, dat er in die Wibauthoek een verliefdheid van mij zit. Hillette krijgt een beetje grijs haar. Ze was vandaag allerprettigst uitgebalanceerd.

P.S. Evenhuis is hertrouwd. Met Gerda Zelie.

Zaterdag 7 mei

Laat naar bed gegaan. Om half een begon de piano te spelen en om half zes speelde hij nog. Volkomen geradbraakt opgestaan. De bakker betaald. De postwissel van Mali was er. Wat ik nog gedaan heb, weet ik niet, het zal wel niet veel zijn.

Biekorff. Stemming beneden nul, van mij dan. Tot overmaat van ramp liep Jaap stilletjes weg, omdat hij genoeg van me had. Ze hebben nog niet ten gunste van Riemke beslist, maar weten geen ander.

Hoe laat was ik thuis? Half tien? De radio onder me speelde. Naar bed gegaan. Gevolg, dat ik vanmorgen om vijf uur op was.

Zondag 8 mei

Vanmorgen om vijf uur was ik op. Aangekleed, kachel aangemaakt en van de warmte met kleren aan weer in slaap gevallen. Ijver beloont zichzelf. De radio's zwegen alsof ik al in de hemel was. Om twaalf uur ontwaakt.

Na omstandige voorbereidingen aan het werk geslagen. Anderhalve bladzij in doodse stilte vertaald.

Bk. Jaap was weer toeschietelijk. Met hem in de wachtkamer van het Centraal Station gezeten, om een behoorlijk administratief systeem te bedenken. Daarover de ganse nacht verder zitten piekeren, maar geen oplossing gevonden in plaats van die veertiendaagse kaarten. Werkelijk acht uur lang over na zitten denken. Tot geen conclusie gekomen.

Maandag 9 mei

Die rotpiano tussen de middag altijd. Niettemin wel ongeveer uitgeslagen. Me laten scheren. Aan de andere dingen morgen toe zien te komen.

Biekorff. Invasie van kader van de A.J.C. – Adrie Vorrink en zo.

Verder worden we van deze zaaltjes om half acht afgejaagd. Inzake Riemke schijn ik mijn zin gekregen te hebben, in overweging zijn Frieda en Dien ten Zeldam. Een navergadering gehouden van het bestuur en mij, waarin ik het resultaat van mijn bespiegelingen over administratieve systemen meegedeeld heb. Met het viertal opgetramd en toen naar huis.

<Bert sprak me aan over de Tsjechen. Het gaat helemaal verkeerd.>

Me belachelijk gemaakt tegenover hospes en hospita, door het over het behuizingsprobleem van de Biekorff te hebben.

Kachel aangemaakt. Kleine twee bladzij vertaald.

Dinsdag 10 mei

Vandaag uiteraard te kort geslapen vanwege kijkdag veiling. En bovendien die rotpiano. Die piano is chronisch.

Ziekenfonds 2e kwartaal betaald. Postwissel geïnd. Wezen kijken op de veiling van die *fietsen*. Morgen om 1 uur veiling! Ze gaan gemiddeld voor een tientje weg. Erg roestig en verzakt – het is volkomen een loterij. Daarna een kopje koffie zitten drinken. Vervolgens weer eens tevergeefs het nummer van dat onderstuk opgebeld. Daarna houtjes gehaald. Kamerhuur betaald. Jasje bij de kleermaker gehaald en ander jasje en broek gebracht.

Bk. Hans van Straten zat op me te wachten. Een paar misselijke opmerkingen over JP gemaakt ten aanhore van een er verder niet toe doend kind, maar ze moeten niet ook gehoord zijn door het nichtje en André. Jaap zat Frieda in te werken als administratrice, dus Riemke niet, een succes voor mij. En Jan Polak had bij Riek om het adres van Evelientje gevraagd – het huwelijk zal toch niet op losse schroeven staan? Volgende week Dinsdag komt Hans bij me slapen.

Woensdag 11 mei

Radiohel! Om vier uur naar bed gegaan, om acht uur keiharde radio onder me en van tien tot twaalf aan één stuk door weer. Als dat in godsnaam maar niet het nieuwste wordt.

Naar de veiling van de fietsen geweest. Het ging me te snel. Ze gingen voor gemiddeld een tientje. Een paar keer geboden maar toen ik er in kwam waren opeens de fietsen op. Me belachelijk ge-

maakt. Een afspraak gemaakt met de vent die er de meesten weggesleept heeft. Misschien leidt het toch nog tot iets.

Me laten scheren. Vergeefs het onderstuk opgebeld. Om even aan geld te komen geleurd met textiepunten, zonder resultaat, en met dat ouwe frame, ook zonder resultaat. Min of meer geradbraakt door die muziek van vanmorgen. Nog een uur geslapen, weer met muzikale begeleiding.

Biekorff. Hans v. B. vertelde, dat Jan in Parijs gaat trouwen. Dus Iet kan net getuige zijn – eens vragen. Jaap klaagde weer, dat de samenwerking met Riek zo moeilijk is. Opgelopen met Wim en Frieda, maar ik heb opeens geen anklang meer bij Frieda.

In een conditie en een stemming beneden het nulpunt mijn adres bereikt. Eindelijk ontdekt, dat het onderstuk inderdaad daar op die hoek is – nu verder. En toen plotsklaps wat goeds gedaan. Mijn hele ouwe textielkaart, zeventig punten in totaal, verkocht aan mevrouw Engel voor een tientje.

Donderdag 12 mei

Vandaag volledig uitgeslapen, het was nodig ook. Om een uur of vier op.

Met dat ouwe frame naar de Bk. getramd. Tegenover Frieda gezeten. Gesprek met Wim Wimmers over beperkingen van het kamperen. Je schijnt je 's nachts niet met een vriendin in een tent te mogen bevinden. Niet gewoon en ook niet in het Vlamkamp. De gewone wetgeving tegen onzedelijkheid is dan van toepassing. En de kampeerkaart is juist ingesteld, om hem in dat geval in te kunnen houden. In het Vlamkamp is een keer controle geweest. Och, och.

<De kampeerwetten zijn nog niet gereed. Op Loosdrecht ook altijd razzia's.>

Riek en Corrie waren al aan een ander tafeltje gaan zitten. En Jaap geprikkeld, omdat ik hem stoorde tijdens het administreren.

Gepingpong met drie sterkeren.

Met het ouwe frame in lijn 13 geklommen. Meneer Koster was er niet en de fietsen waren er ook nog niet. Morgen maar weer eens heen. Om zeven uur 's avonds was hij er, maar daarna was hij meestal weg, overdag ook vaak, dat kan een getram worden.

Het lezen van de krant heeft weer enige uren gekost.

Daarna anderhalve bladzij vertaald en om half zeven naar bed gegaan.

Vrijdag 13 mei

Voor deze ijver gestraft met pianospel van twaalf tot half twee en direct om vier uur weer. Het is vreselijk.

Om vier uur opgestaan. Alle barbiers zaten vol, nog maar net kans gezien om me ergens te laten scheren.

Bk. Eigenlijk toevallig tegenover Frieda gaan zitten, vijf minuten later was ze verdwenen. Daarentegen Bert naast me, die vertelde dat Sabrana een stipendium van de Columbia-universiteit krijgt en naar van Oorschot was om zijn papieren terug te krijgen. En Iet W. kan ik maar niet te spreken krijgen, ik heb het haar nog steeds niet gezegd van dat huwelijk van Jan, gek, ik durf niet. Gepingpong, maar Jobs vertoont ook al een lichte terughoudendheid. Ik denk, dat ik onder de meisjes een bepaalde naam heb.

Naar die fietsenman geweest. Ik mocht kiezen voor *f* 17.50 uit een viertal. De beste was te laag. Een nogal *doorgeroeste* gekozen. Er komt nog een gulden of vijf bij voor van alles. Een oude v.t. in ruil van dat frame. De trappers deden raar, maar het was geen doorslaan, hij zei dat het de krenghoep was, hopen dat dat inderdaad te verhelpen is. Morgenavond halen. Vijf gulden handgeld betaald.

Nu heb ik geen cent meer op zak! Morgenmiddag naar Hilleetje, om nog een tientje te lenen.

Zaterdag 14 mei

Om half vijf naar bed gegaan. Om half elf begon men onder mij met één vinger de piano te spelen, wat mij meteen weer in een toestand van rampzaligheid bracht. Om twaalf uur werd dit musiceren voortgezet. Eindelijk in deerniswekkende toestand om een uur of twee nog even ingeslapen, om vier uur waren ze weer aan de gang.

Pak afgehaald bij kleermaker. Paar boodschappen gedaan.

Bk. Hilleetje was er vandaag niet, morgen wel. Wat gek, dat Wim Wimmers dat wist. Morgen dus dat tweede tientje te leen vragen. Sabrana was er, gaat inderdaad naar de Columbia-universiteit. Gepingpong met Frieda, heel prettig. Als ik die niet mee naar bed krijg, ga ik dood.

Fietseman. Het is ten slotte nog *f* 25.- geworden! Fiets 17.50,

spatborden en lampekajje 2.50, pseudokettingkast 2.75, banden plakken 1.-, achterlichtje 1.25. Het resultaat viel wel mee. De ketting begeeft het vandaag of morgen. Een nieuwe bracket-as (met crank-spieën) en eventueel trappers ook geen overbodige weelde. Het karkas schijnt toch nog Fongers te zijn, dus de voorvork ook, maar heeft een aanrijding gehad, spoort niet. De crankspieën moeten nog beter afgesteld worden. Hij heeft me beduvelde met de v.t. – die roest! En er moet een bredere rechterpedaal op.

«En nou zitten er nog geen jasbeschermers op.»

Middernacht pas thuis. Krant gelezen. Om ½5 naar bed gegaan.

Zondag 15 mei

Om tien uur begon tergende snippermuziek tot een uur. Daarna uitgeslapen tot vijf.

Biekorff. Jan Polak kwam eens kijken. Iet W. was er niet. Hij eet tegenwoordig in de Delicateria, Leidsestraat. Als hij van dat bij ons eten maar geen Zondagavondgewoonte maakt. – Van Hilleetje het onontbeerlijke tweede tientje geleend. Hans van Beusekom hoorde het net. Ze moet het wel echt begin Juni terug hebben. Mieke Witteveen is niet dat kind, dat ik dacht, ze zou haar eens meebrengen. *Morgenavond gaat Hilleetje bij Wim Kouwen op zijn atelier werken!* Over die Wibaut-geschiedenis praat ik nog wel eens met haar. Vanavond heel genoeglijk met Hilleetje getafeltennist. Alleen kwam Frieda eigener beweging even storen, misschien krijg ik die dus toch.

Een uur op de kermis gelopen. Daarna een poosje *Vrij Nederland* gelezen.

Nog een bladzijte vertaald. Ik zal er wel weer voor gestraft worden door morgen voortijdige muziek.

Maandag 16 mei

Vandaag hoe vreemd het moge klinken geen muziek. Doorgeslapen tot 4 uur. Compleet uitgeslapen.

Achterlichtje laten aanleggen. Maar die v.t. is snert – de voorlamp brandt als een gloeiende spijker. Het tandwiel moet ik laten lassen in de Yselstraat. En het zadel moet van een nieuwe zadeltrop voorzien worden.

Biekorff. Mienie was er, geveerd als een winkelmeid. Ze moet het

bureautje terughebben, verdomme. Haar voorgesteld aan Iet, ze saboteerden allebei. Me groen en geel geërgerd aan Iet. Ik kan mijn mededeling niet kwijt, want als ik haar maar aanspreek kijkt ze haar zuster al aan. En altijd dadelijk na het eten vertrekken – gadverdamme, wat is die Jan Polak toch ook een impotente viezerik. En als ik Jobs vraag om nou eens een partijtje met mij te pingpongen moet ze altijd net naar huis, dat heb ik ook voor de laatste keer gevraagd. Vanavond heb ik trouwens ook bij Frieda vergeefs om hetzelfde voorrecht gezeurd en ze heeft zich tenslotte in beslag laten nemen door Han Emmanuel. 't Is geen portuur – wij encannailleren ons.

Nijdig over de toestand van Iet in het bijzonder en over het opdringen, dat ik me bij de meiden gedaan heb in het algemeen, ben ik op de fiets, waarmee ik me meer en meer opgelicht voel, naar huis gefietst.

Eerst nog naar Joop en Hanny. Daar was het net feest. Joop wou met andere vrouwen naar bed mogen en Hanny hield van hem en wou hem het huis uit hebben. Er was een bevriende dominee aan het onderhandelen en Walter Yzerdraat zat zijn belangen te behartigen. Hanny denkt er niet aan, om zelf geld te gaan verdienen, en Walter wil haar wel onderhouden. Dit was wel het aangewezen moment voor mij geweest, om toe te slaan en me een vrouw voor het leven aan te meten, maar ik pas voor een vrouw, die hormooninjecties nodig heeft en sybasol en die een kind van Joop heeft. En ze is me ook behept met een te grote financiële logica.

<Let wel. Hanny heeft nooit met andere mannen genaaid dan met Joop en toen met Willy.>

Maar dit leidde me af. Aan Iet, die me verder geen bal interseert, erger ik me groen en geel, vanwege die weer eens door Jan bewerkstelligde vlezige zatheid en onbereikbaarheid. Die mededeling omtrent dat huwelijk *moet en zal* ik aan haar kwijt. En Frieda moet maar achter mij aan lopen.

Ik geloof, dat ik met dat pingpongen uit ga scheien.

En intussen heeft Hilletje vanavond bij Wim Kouwen gezeten. Als het goed gaat, veroverft hij haar ook nog. Want onze lieve heer is een humorist.

Dinsdag 17 mei

Na nog een beetje gewerkt te hebben om half zeven naar bed ge-

gaan. En hoe kan dat nou, dat op een dag, waarop de kinderen naar school zijn, om half tien piano gespeeld wordt en om half drie nog eens piano gespeeld wordt. Om vijf uur gebroken opgestaan.

Bk. Het ei is gelegd. Ik heb aan Iet verteld van de trouwplannen van Jan. *Ze wist inderdaad van niets!!* Er ook bij verteld, dat die plannen niet van vandaag of gisteren dateerden, maar dat ze de achtergrond gevormd hadden van die schermutseling om de Biekorff, alles in volstrekt ingetogen bewoordingen. Het dee haar niets of ze liet althans niets merken. – En na afloop vertrok Han Emmanuel gearmd met Frieda, die smakker heeft er gisteren geen gras over laten groeien, maar die overtroef ik wel met negatieve middelen. –

Daarna naar Theo en Cis gegaan. Een paar uur zitten praten. Theo had geen nieuws uit de janhoek. Om elf uur moesten ze nog naar Hilde. Meegegaan. Hilde heeft haar werk laten zien. Het portret van Jaap Hijmans meegesleept. *Maar Hilde van Norden mot mij niet*, het is hopeloos, ik irriteer haar. *Ze kon toch heus wel eens Lesbisch zijn.* In elk geval ben ik haar antipathiek. Haar gevraagd van wie die slechte kritiek was, had ik beter kunnen laten, het kon wel van Joh. Winkler zelf zijn, enige nut, dat zij nou dat pseudoniem weet en het in het ongunstigste geval ook nog aan Joh. Winkler vertelt, als die het tenminste al niet van Geert weet.

Verder nog gehoord, dat het met Rudi Mossel slecht gaat en dat hij nog een tijd moet liggen, hij zal hier nu ook nog wel niet weg gaan.

Woensdag 18 mei

Vandaag wel zo ongeveer uitgeslapen.

Karton gekocht voor een passe-partout voor het portret van Jaap.

Bk. Omdat het zo uitkwam bij Iet gaan zitten, die dus gauw weg was, maar met Manja, die aan de andere kant zat, een gesprek gehad, Manja is acceptabel, Heidi mag ik niet. Daarna nog gepraat met Simon van Kreveld, die me een toch wat te kalmerende toon over zich heeft, en gepingpong o.a. met Djoeke Verschoor. Met Djoeke Verschoor opgefietst, als onderwerp van conversatie gekozen het radiolawaai, maar helemaal vlotten wou het niet. Elf uur thuis. Krant. Eén bladzij vertaald. Om een uur of zes naar bed.

Donderdag 19 mei

Uitgeslapen. Nog maar net tijd om me te scheren.

Bk. Portret van Jaap meegenomen en opgehangen. Het getij was voor mij gekenterd, hoor. Eerst Leen en toen Iet zelf volkomen toeschietelijk. Ze heeft het nieuws verwerkt. Wou zelfs met me dansen. Jammer, dat ze Zondag al naar Parijs gaat. – Overigens nogal wat mensen voor hun hoofd gestoten.

<Misverstandje.>

Bert, Jaap Robatto en Simon van Kreveld, Loek Porcelain. Je moet bedenken, dat je figuren als Hemmo en vooral Bert nou eenmaal tegen je hebt. Dat is de consequentie van het negeren. Bert stookt tegen me. Was het weer aan het hebben over mijn bemoeizucht. – Hilletje vond het nodig, om nou weer waar Iet bij zat, over dat geleende tientje te beginnen.

<Dat god bestond, daarin vond Iet, dat Jan gelijk had.>

Overigens knus met Hilletje gepraat en gepingpongd. Ze vindt Wim Kouwen zo meevallen. Stans werkt zo hard (beeldhouwen). Wim K. heeft zijn atelier niet thuis maar vlak achter het Anker. *En Wim Kouwen heeft een verhouding met Marije Stärcke*, een vriendin van Hilletje, schildert. Hilletje bleek niet te snappen, hoe het tellen bij pingpongen gaat, camoufleert zoiets. Ze verstaat niet helemaal wat je zegt en begrijpt het dan ook nog eens niet helemaal. Maar heeft dat sfeertje. Rotprobleem. Ze vraagt over alle mannen mijn oordeel. Over die Wibauten moet ik het nog met Hilletje hebben. – Door een toeval niet met Hilletje opgefietst, maar met Djoeko Verschoor. Er zit inderdaad niet veel bij, dat ze een nichtje van Annie Romein is, is misleidend. Mee in het Vondelpark gezeten: ik heb maar doorgepraat, over mijn ouders, over het niet kunnen krijgen van een half time job, over Jan Polak himself. Toen we er uit kwamen, was ze al een klein beetje week. – Maar Djoeko gaat begin Juni op een boot varen, Iet een paar weken naar Parijs, Hilletje op excursie. Als alles weg is, kan ik Frieda wel eens van dat klootje afpikken. Eten op de Biekorff, is vissen met de fuik.

<Ze waren opeens op de Biekorff aan het *dansen*. Een nieuw en ernstig gevaar. Dansles verdomme. Overhemd en dansles. *Geld*.>

Vrijdag 20 mei

Vandaag twee uur te kort geslapen, omdat ik naar de promotie van Jan Polak toe moest.

Promotie gewoon, leek nogal afstraffend, maar viel volgens mensen, die het weten konden, mee. De Française was er niet, zat volgens zijn neef Hans voor een examen, maar hij ging vanavond nog naar Parijs. Verder gezien: Frans van Steenhoven (was dat die man) en Betty Spaander, meer levenslustig dan mooi, had volgens Mannie van Lochem al heel wat mannen het hoofd op hol gebracht.

Bk. Duco was er met zijn meissie, niet eens veel mee gepraat. Zo waar een beetje met Bert gepraat. En met Jobs. Gepingpong met Jobs en met Els Hekkenberg. Djoeke Verschoor een beetje veronachtzaamd. Een dissonant was, dat het portret van Jaap van de wand getrokken was. Ze zeiden, dat dat met schoonmaken gebeurd was. Maar later was het helemaal weg. Jaap vragen, of hij het mee-gesleept heeft.

«Er eten nog maar vijftig mensen op de Biekorff. Zo gaat het mis!»

Naar Henk en Ans Boekenoogen geweest. Cigarettenbon verkocht. Drie uur blijven hangen. Tijd verknoeien. Een beetje laten merken, dat ik onbevredigd ben.

Zaterdag 21 mei

Om een uur of zes naar bed gegaan. Ik doe uren over één blad-zij. Om een uur of één ontwaakt. Het pianospelen begon pas daarna. Een paar uur verknoeid met boodschappen doen en krantlezen. Nog weer een half uur geslapen en me geschoren. Ik moet tien dagen doen met minder dan vijf gulden.

Bk. Dat van dat portret van Jaap viel wel mee. Hij zei, dat hij het er niet af had gehaald en het lag in de kast. Hij had wel enige bedenkingen, maar ik kon het er volgende week wel weer aandoen. – Die Frieda krijg ik wel, dat is een allemansvriendin, die pupil van haar even voorrang geven. – Er zijn veel te weinig bezoekers. De Biekorff raakt zo onder Jan. En niemand doet wat, Jaap is vrijwel inactief. Wanda is getrouwd en er is niet eens een nieuw vijfde bestuurslid. Frieda als administratrice is ook niet alles. Bleef Jobs maar in A'dam. – De hele avond gepingpong. Thuis werd toch pianogespeeld – toen ik thuis kwam waren ze weer bezig. Ik ga Hilletje weer buitengewoon aardig vinden. Dat van het tellen van de verliespunten kwam van het pokersen, daar gaat dat zo. Ze gaat nu veertien dagen op excursie. Misschien is het zaak, om toch maar

met haar te beginnen. Maar hoe moet dat dan met de slippers en met de intellectualiteit. Het Stansprobleem is via haar oplosbaar. Ik had tijdens het pingpongen voeling met haar, maar toen bracht die verdomde André haar opeens naar huis.

Zondag 22 mei

Van twaalf tot vijf in de nacht geslapen, toen volstrekt uitgeslapen opgestaan. Ik had opeens zin in schrijven. Een inleiding op mijn autobiografie geschreven benevens het begin van de Jan Polak roman. Zondag van twaalf tot zes geslapen, dat was te kort.

Bk. Hiletje was weer heel erg prettig. Ze was zowel met André en Siem van der Molen als met mij intiem. André ging overigens op zijn eentje weg. De hele pingpongavond verpest door de onbeschoftheid van Loek Porselein en Jaap Robatto. Daar waren mijn faux pas van een vorige keer kinderspel bij. Ik kon niet aan de beurt komen en ben kwaad weggelopen. Stom, want nou heb ik niet met Hiletje opgefietst. Ik word weer waanzinnig van het twijfelen. Ze staat op het culturele nulpunt, maar is zo ontzettend lief. Ze is nu veertien dagen op excursie.

<Dat schilderij van Jaap hadden ze helemaal gekreukt. Weer opgehangen.>

Zondagavond is hier net als Zaterdagavond de hele avond piano gespeeld.

Maandag 23 mei

Vannacht net als gisteren van elf tot vier even goed uitgeslapen.

Van vijf uur – in de morgen ditmaal – tot tien uur twee bladzijden vertaald.

Intussen was tot mijn verdriet mijn op een na laatste overhemd reddeloos gescheurd. Me laten scheren en naar fietsmakers geweest. Door eigen schranderheid meer licht aan de v.t. weten te ontlokken; lampje van lager voltage; hij brandt nu uitstekend en slaat niet door. Zadelstrop is gemaakt, morgen wordt het zadel gespannen.

Liggen maffen van een tot zes, te kort.

Bk. Mienie moet met alle geweld haar bureautje terug hebben. Het portret van Jaap hing er nog. Op de Bk. vond men mij spraakzaam. Corrie had het over een mogelijkheid, om dertig in

de jeugdherberg etende meisjesstudenten naar de Bk over te hevelen. Ik maakte aanmerking op het feit, dat Frieda Han Emmanuel in de administratie liet neuzen en beval Jobs aan als administratrice, Corrie legde daar opeens een verband tussen, waarop ik begon te hakkelen, dat ik het niet jaloers bedoelde. Zo zat het werkelijk niet, maar als een dergelijke verdenking voor de hand ligt, sta je meteen machteloos. Het stel van Wim Wimmers en zo gaat met Pinksteren kamperen – en nou moet ik mee.

Gepingongd. Wim Wimmers, Frieda, Han Emmanuel. Wim gaat haar kapittelen over Han Emm. – ik zal bijna genoopt zijn, zijn lijn te trekken.

Van twaalf tot zes twee bladzijden vertaald.

Dinsdag 24 mei

Om acht uur naar bed gegaan, om vijf uur opgestaan. Geen muziek, maar twee maal gestoord, een keer door loos bellen en een keer door loos kloppen. Niet helemaal uitgerust.

Bk. Jaap ging vroeg weg, allerlei andere mensen waren er niet. Alleen Mienie. Ik ben gedrukt. Van Druten wou geen lijst om dat schilderij maken. Jan Kosbudde legde beslag op Mienie, schoof met haar de deur uit en bracht haar naar huis. Ik zal haar even vertellen dat het een theoloog is.

Het zadel van de fiets heeft niet nog eens geld gekost.

De muziek vanavond gehad. Geprobeerd, het ontbrekende uur er even bij te slapen. Maar van negen tot elf is er met een vinger piano gespeeld. Tussendoor nog radio. Nou was ik eens vroeg thuis, doordat er niet gepingongd werd, en nou heb ik weer de hele avond de piano aan mijn kop gehad.

Tot half twee krant gelezen. Vervolgens een ingewikkelde lap gezet onder dat gescheurde hemd, zodat de rug wijder is, net echt geworden, dat hemd daar voorlopig weer even gered. Van half twee tot vijf mee zoet geweest.

Van vijf tot acht één en een derde bladzijde vertaald.

Ik ben gek. Van acht tot half elf langs de Amstel gefietst. Dat zadel zit nog niet goed – er zal een nieuw gekocht moeten worden.

Woensdag 25 mei

Vandaag dus te weinig geslapen. Ook nog pianogespeel. En om

drie uur een vent van de *belasting*. Kwam vragen, wie mijn werkgever was, geantwoord de Arbeiderspers. Dus de nieuwe aanslag is op komst.

Bk. Kosbudde met Mienie bezig, maar even laten gaan, ik moet haar er wel even over spreken. Ik zat giftige opmerkingen over André Haakman te maken, zei van glimmende kruidenier, en toen kwam hij er net aan. Gelukkig de opmerking over Hilletje binnengehouden. – Met Simon van Kreveld zitten praten. Blijkt hopeloos te zijn! Steeds hetzelfde type opmerkingen. Hij had Alais Nin gelezen. Op aanraden van Loek Porselein! Toen ik me verwonderde, omdat L.P. toch een middenstander is, zei hij: iedereen is een middenstander. Toen ik wou weten, hoe L.P. op Alice Nain gekomen was, mocht ik daar ook al niet naar vragen. Mijn bezwaren tegen de balletkunst waren inderdaad voor bestrijding vatbaar. Maar toen ik kwaad van Stefan Zweig sprak, concludeerde hij, dat ik hem dus niet gelezen had. En toen ik zei, de handen vol te hebben aan Gide en Sartre, waren die weer niet goed. Als ik iets vind, ben ik een dogmaticus, en al die uitspraken, hij vindt, dat je dat niet zo maar kunt zeggen. Het is weer eens een geval van onmogelijkheid, net als Jim Dekker en Aimé. – Verder gepraat en vervolgens gepingpong met Jaap en Corrie. Er eten te weinig mensen, de Bk. gaat ten onder, en Jaap laat het kalm gebeuren. – Toen ik nog even een opmerking over Han Emmanuel maakte, keken Jaap en Corrie mekaar aan, dit wordt als jaloezie beschouwd. En van dat kamperen moest ik maar aan Wim Wimmers vragen. Lichte reserve. Pas op, hier wordt een kuisheidsproef van me verlangd. – Om half elf thuis, vanwege het pingpongen.

Problemen: Vrouw – Hilletje, ja of nee. Belasting, bureautje Mienie, zadel, hemd en broek. Kortom: doorpezen met vertalen. Dan w. b.

Donderdag 26 mei

Tot een uur heb ik kunnen slapen. Toen is de muziekhel begonnen. De pianohel. De hele middag. Geen uur achter mekaar kunnen denken. De keus gaat duidelijk tussen zelfmoord en hartverlamming en anders wel tussen zelfmoord en (vanwege het niet kunnen werken) financiële ondergang. En oud zal ik vanwege deze folteringen van mijn hersenvlies wel niet worden.

Bk. Er was te weinig gekookt. Corrie heeft nog aardappels bijgekookt, maar er bleef te weinig. En verder had de A.J.C. de pingpongzaal op slot gedaan, vanwege de cigarettenpeukjes. Nou waren Bert en Trudi en Jaap Robatto en zo waarachtig beneden bij de ongegripen jeugd binnengedrongen. Ik zat begriepelijkerwijs tegen Corrie te sputteren. Jobs en die schilder met de blosjes zaten me uit te lachen, die uit de kluiten gewassen vent met krulletjes en koortsblosjes is antipathiek. Het bestuur is inactief, Wanda getrouwd en Huib een geit. Tegen Corrie gezegd, dat er een nieuwe in moest. Ze voelde zelf al meer voor Wim Wimmers dan voor Simon van Kreveld. Ik heb me stevig voor Wim Wimmers verklaard.

Heen en weer gefietst naar het stadion. Heen Stadionkade, terug Apollolaan, fraai traject.

<Ketting driemaal van de fiets gelopen.>

Van tien tot twee met kleren aan het leed van vandaag van me af geslapen. Morgen weer nieuw leed.

Morgen scheren. Openbare leeszaal: affiches.

Van twee tot acht twee en een halve bladzij vertaald. Hetgeen bevredigend genoemd kan worden.

Me laten scheren. Naar de Openbare Leeszaal gefietst. Het Biekorff-affiche aan een meisje aangeboden. Zij vroeg, of ook de assistenten zelf konden komen. Met een beetje een meisjesachtig en bleu stemmetje van ja geantwoord.

Intussen wou de fiets niet verder. Zwaar trappen en vervolgens vastlopen. Naar de vent helemaal in de Banckertstraat gereien. Was er niet, zijn vrouw wel. Fiets aldaar achtergelaten. Vanavond ½9 heen.

En toen nog even in het Centrum Reinold Kuipers tegengekomen. Vroeg hoe het met mijn vertaling ging; ik zei: nog twintig bladzij. Ik vroeg: nog nieuws? hij zei van niet. Kans, dat hij helemaal niet over die kritiek begint.

Intussen is het Vrijdagmiddag. Een uurtje in *Literair Paspoort* gelezen. Dat moet weer op de Biekorff komen.

Daarna eindelijk gaan slapen. Twee of drie uur goed geslapen. Ik ben gek, dat ik er weer uit gekomen ben om te gaan eten.

Bk. De meisjes waren aardig tegen me. Djoeke Verschoor moet maar eens een beurt hebben. Maar ik zit net zonder fiets en zonder geld voor de bioscoop (*Dorian Gray*). Huib is een geit, zijn lachen

dekt nooit precies de gemaakte opmerking, net als bij Hilletje. Van de leeszaal is intussen niets op komen zetten – hopen, dat het nog komt.

<Dat bureautje van Mienie wordt kritiek. Ze heeft het ding eenvoudig nodig!>

Naar die fietseman geweest. Er moet een nieuwe ketting op en waarschijnlijk een nieuwe bracket-as, want hij slaat door. Gaat hem helemaal uit elkaar gooien. Gaat een tientje kosten en hij kan hem niet eens voor de eerste klaar hebben.

Toen ik thuis kwam waren ze nog aan 't pianospelen. En nou weer het weekend. En de geldkrapte. Vertalen.

Zaterdag 28 mei

Vannacht gewoon geslapen, onrustig vanwege de problemen. Hilletje voornamelijk.

Mienie opgebeld. Begonnen aan de ontruiming van het bureautje. Vanmiddag verscheen *Mienie*. Dat bureautje moet ze met alle geweld terughebben, daar valt niet aan te tornen, ze heeft het nodig. De plaid moet ze eigenlijk ook terughebben, dus rubbermat voor onder de schrijfmachine kopen. Nog een riks van haar geleend – nu samen f 25. Verder is dat met die man niet doorgegaan – *Mienie is weer vacant*. De hele middag met haar zitten praten – zij was iets minder druk dan anders – dee kennelijk haar best. Over naaktfoto's valt als het moet ook wel te praten, ontdekte ik.

Bk. Ik was behoorlijk moe. Het weer even met Jobs gehad over haar al of niet in Amsterdam blijven – nou over uitscheien. Er waren haast geen mensen. Ongelofelijk prettig gedubbeld met Jobs, Jaap, Huib, Justus.

Beneden me is de hele zaterdag weer piano gespeeld. Om twee uur lag ik in bed. Ik ben verkouden. Morgen bureautje uitruimen.

Zondag 29 mei

Hardstikke verkouden. Als dat maar geen griep wordt.

Vanmorgen om tien uur min of meer uitgeslapen opgestaan. Vandaag niet zo heel veel muziek. Niettemin maar een halve bladzij gedaan en toen nog een te kort uur geslapen. Aan het uitruimen van het bureautje niet meer toegekomen.

Biekorff. Riek was er weer en was al bij mijn binnenkomst in

gesprek met Riemke. Ik had de vage indruk, dat ze ondanks mij Riemke toch tot administratrice gaan bombarderen, in welk geval de verhouding van mij en het bestuur natuurlijk verpest is.

Gepingpongd met Frieda, Jaap Robatto, Jobs en Djoeke Verschoor. Het ging verkeerd – het flirten dan. Een tweetal toch bril-lante opmerkingen hadden een averechts effect.

En toen ik mixt wou spelen begrepen ze niet wat ik bedoelde, waarop ik ging blozen. Zo moet het al vast niet. Met Djoeke en Jobs opgelopen en heel behoorlijke dingen gezegd, maar toch lachten na het afscheid nemen Djoeke en Jobs tegen elkaar. Dus op deze vier lieden nu even een asexuele indruk maken. Djoeke bleek overigens opeens echt goed piano te kunnen spelen.

Naar de film van *Dorian Gray* geweest. De film moet niets zijn bij het boek, maar ik ben helemaal geïmponeerd geweest door de literaire spankracht van Oscar Wilde. Kan vanavond niet meer werken.

Het eerste hoofdstuk gelezen. Die duitse vertaling is helaas slecht. In het Engels dus.

Maandag 30 mei

Gekweld door de piano onder me. Om twaalf uur begonnen ze en direct om vier uur waren ze weer aan de gang. Dag naar de maan.

Brief van vader. Hij maakt een boekenkast.

Bk. Jalink, Mienie, Justus en die Drentenaar. Even Els en Jobs. En alleen even een klein vervelendigheidje met Frieda. Niet gepingpong.

Met Mienie langs het Y gelopen, maar je kunt er nergens zitten. Mienie ziet geel – lever? En ze heeft ook nog last van die blaasontsteking – er bestaat volgens haar dokter een verband met de menstruatie.

Die twee burens van me gesproken. Het wordt bij hun alleen een bescheiden verbouwing aan de achterkant. Bij mij gebeurt dus helemaal niets. Maar de vloer zal wel dreunen van die naaimachines van Baars.

Niet gewerkt maar vroeg naar bed gegaan. Vannacht grondig uitgeslapen.

Dinsdag 31 mei

Vanmorgen om acht uur op. Een hemd genaaid – toen het af was,

ging het meteen weer kapot. Brief aan vader geschreven over de boekenkast. Me laten scheren. Naar het Stedelijk Museum getramd, ansicht gekocht en ter felicitatie aan Mali gestuurd. Toen was het twaalf uur en zette men zich beneden mij aan het klavier. In de loop van de middag het eerste hoofdstuk van *Dorian Gray* nog eens gelezen. Verder lekker niets gedaan, niet gewerkt. Die piano is heel heel heel erg.

Vlak voor ik naar de Biekorff ging, gebeurde er iets afschuweelijks. Bruno Ast kwam aanzeggen, dat hij bij Paula weg gaat wonen (hij komt in de Stalinlaan) en dat hij zijn *bed terug moet hebben!!* Afsgesproken dat hij het morgenmiddag komt halen. Niets blijft mij gespaard.

Bk. Er leken er weinig te zijn, maar in werkelijkheid is er deze week f 300.- binnengekomen. Het bestuur heeft zonder iets ervan aan mij te vertellen knipkaarten ingevoerd, de lullen. Jaap is ook aardig maar niet helemaal eerlijk.

Met Frieda opgewandeld. Gevraagd, waar haar pupil zat, ze lachte en vertelde, dat hij naar Parijs was. Hij had haar mee willen hebben, maar ze had het niet gedaan, vond hem te jong, die is van de kaart. Loek Porselein had haar uitgenodigd, om mee naar Zandvoort te gaan. Ik heb gezegd, dat ze eens met mij mee naar Artis mocht. – Volgende week vindt die kampeerderij plaats. We zullen wel eens zien.

Lineke van Praag schijnt meubels ter overname te hebben. Max van Praag is naar den Haag toe en dat huis in de Krugerstraat is opgedoekt. Elly even opgebeld om haar adres, een abnormaal lome telefonade, hindert niet. Morgen de Vlam opbellen.

En dan de nieuwste verrassing. Het lekt nog steeds – maar gelukkig alleen als het regent.

Woensdag 1 juni

Om acht uur ving men op het klavier te spelen aan!! Om twaalf uur werd dit voortgezet. Ik dientengevolge in een beklagenswaardige toestand.

Zitten wachten op Bruno Ast, die zijn bed zou komen halen. Hij kwam niet, hem opgebeld. Goed nieuws, ik kan het bed *voorlopig* houden. Ik heb het gisteren ontdek ik nu bijzonder goed aangepakt, door eerst een afspraak te maken en daarna alleen nog even te zeggen: in geval je soms een andere oplossing weet.

Om vijf uur naar Jan geweest. *Jobstijding! Het geld van Jaap houdt toch op* – 1 Juli krijg ik het voor het laatst. Hij had het voor Dineke nodig en had Jan niet eens geraadpleegd. Ik moet nu toch echt eens een paar beschikkingen treffen voor na de zelfmoord. Nog een belangrijke tijding. Jan is aangezocht om van Unen in Wageningen op te gaan volgen! Dat wordt wat.

Bk. Wim Wimmers is in het bestuur gekomen – volkomen juist. Alleen hadden ze mij behoren aan te zoeken – maar enfin. Met Pinksteren gaat het stel kamperen. Frieda wint van me met ping-pongen.

Aangezien ik weer heel even geld op zak heb, de fiets wezen halen, maar die klootzak had hem pas half klaar. Gaat kosten as 9 + zadel $3\frac{1}{2} = 12\frac{1}{2}$, morgen halen.

Donderdag 2 juni

Om 10 uur al piano onder me! Dus weer geradbraakt en weer niet gewerkt.

Bk. Jaap Heimans en Wim Wimmers zouden morgenavond vooruitgaan naar Noordwijk en ik met hen meegaan. En verder waren er plannen voor een woongemeenschap, de naam Frans werd genoemd, maar daar vertelden ze mij natuurlijk niet het fijne van.

De fiets gehaald. Dus nog eens $12\frac{1}{2}$ kosten, heeft samen nu $37\frac{1}{2}$ gekost.

De Boekenooigens niet thuis getroffen, maar ze later op straat tegengekomen en twee cig. bonnen verkocht.

Vrijdag 3 juni

Om 9 uur al gespeel op de piano.

Naar het postkantoor geweest om de chèque te innen, was er nog niet. Verder een paar uur verknoeid met pogingen, om ergens een behoorlijk luchtkussen te krijgen, tenslotte een ondeugdelijk ding gekocht in de Raadhuisstraat. Ook nog een lantarentje heel laten maken, maar aan inpakken niet meer toegekomen. Maar de goden kwamen me te hulp, het regende pijpenstelen. Dus niet vertrokken, maar gewoon naar de Biekorff gegaan.

Aldaar waren ze allemaal: Corrie, Frieda, Jaap, Wim, Huib. En toen gebeurde het. Ik informeerde hoe, op welk uur en van welke plaats ze vertrokken. Door deze vraag bracht ik het hele gezelschap

in de grootste verlegenheid. Ze waren het er kennelijk over eens, om mij buiten de heenreis te houden. Des te raarder, omdat Wim intussen wel bijzonderheden met me besprak omtrent een door mij mee te nemen primus. Corrie en Frieda keken elkaar aan en zeiden niets. Wim schoot ze te hulp en zei: 'Zij gaan particulier.' Dat Huib, die er ook bij zat, ook mee ging, wist ik niet eens. Toen ging ik Jaap doorzagen, die daarop zijn geduld verloor. Ik bood hem nota bene mijn fiets aan, maar hij snauwde, dat hij helemaal niet wist, hoe laat hij vertrok. Wim gaat op de fiets – Jaap wou helemaal niet weten, hoe hij gaat. Misschien heeft Mienie gehoord, hoe dat zit. In elk geval was er een pijnlijke eensgezindheid.

[Mienie heeft inderdaad iets opgevangen. Ze hadden verwacht, dat ik ondanks de regen bepakt en bezakt aan zou komen zetten, verder hadden ze nog niet gedacht. Er was dus geen sprake van een onderlinge afspraak, maar er was alleen opeens die stilzwijgende eensgezindheid, waarmee ze mij buiten de heenreis hielden.]

Gepingpong. De Hamburger van Frieda komt in Juli hier. Is een pianist. – Na het pingpongen met Frieda en Jaap opgelopen. Frieda vroeg, wat ik nou eigenlijk de hele dag dee. Bij de tram zei Jaap nogal onvoorzichtig tegen Frieda: nou, dus om 1 uur bij jou, hè!! En ging verder met mij optrammen en het hebben over de f 60.– huur die de A.J.C. voor de grote zaal wil hebben. Ik ben hem kennelijk even te veel geworden, maar dat hoeft toch niet zo. Ook jij, Brutus!

Me de rest van de avond onledig gehouden met inpakken en met het verstellen van een wolletje. Een kwade avond en een kwade nacht gehad. 't Is leuk allemaal. Wat moet ik daar nou mee aan? Als ik karakter had, ging ik niet. Maar ik moet er heen, om te weten te komen wie en wat, dat geeft de doorslag.

Zaterdag 4 juni

En zo Zaterdag om half vijf op mijn eentje naar Noordwijk getramd en gebust. Alwaar ik Frieda, Corrie, Huib en Jaap aantrof, gezellig samen er heen gereisd. Wim kwam later met de fietsers. De rest was een stelletje Vlam-mensen, die ik gedeeltelijk al van vroeger kende.

<1e Pinksterdag>

Ik was mijn spraak min of meer verloren. De anderen voelden,

dat het te gek was, en hebben zich deze drie dagen beijverd om mijn ingedeukte humeur weer uit te deuken, maar wat heb ik daaraan. Frieda was het actiefst in dezen, vroeg van hoe ben je gekomen en isser wat, en verscheen ook elke morgen bij mijn tent. De eerste morgen was ik net aan het onaneren en de tweede net aan het pissen, maar dat zijn kleinigheden. Tegen Jaap ben ik het stugst geweest, omdat ik het van hem inderdaad niet kan verkroppen.

<2e Pinksterdag>

Het kampterrein lag te ver van zee. En dan die controle op niet met meisjes in je tent maffen! Maar goddelijk in zee gezwommen, de eerste dag als pionier in de storm en de tweede dag bij heerlijk zonnig weer met het hele stel. Zalig liggen bakken – een weinig aangebrand. Die andere minnaar naast de Duitser van Frieda was er, Erik Mispelblom Meier, een dienstweigeraar. Haar overbluft, door met hem te gaan converseren. Frieda vree met deze Erik en Jaap met Jopie. Bij het vertrek kwam Jaap even naar mij toe, om te vragen hoe ik nou terug ging. De misgelopen afspraak betrof Jopie. Heen was Wim op de fiets gekomen. Terug had Jaap de fiets van Wim geleend, zodat hij samen met Jopie kon fietsen. Ik uiteraard terug met Wim, Huib, Corrie en Frieda! De kosten van een en ander zijn geweest zeven gulden, veel te veel voor drie dagen.

Dinsdag 7 juni

Na deze Pinksterkampeerderij de volgende dag al direct niet helemaal uit kunnen slapen. Om tien uur al pianospel. De barbier was dicht. De chèque geïnd op het postkantoor, nou was het er. Het luchtkussen geruild voor een paar sokken. Verder nogal wat kleine onkosten gemaakt voor band plakken en dergelijke. Warm en nog meer moe, limonade gekocht.

Bk. Huib en Riek wovon me toe. Dat hele me buiten de dingen houden is bij Riek begonnen. Corrie doet er aan mee, Huib is een figurant, en nou ook Jaap, Wim en Frieda gaan af op de inlichtingen van de anderen. Enfin, het gevolg van mijn gezwijg gedurende de Pinksterkampeerderij is een algemene tact en toenadering, waar ik iets van krijg. Met Jops over Gide gepraat en een beetje gekankerd. Met Frieda opgelopen, haar pupil heeft haar de *Valse munters* ter lezing gegeven.

Intussen hadden Japie en zijn meissie zullen komen, zij wou gaan vertalen, die zijn denklijk aan een dichte deur geweest.

Woensdag 8 juni

Op tijd naar bed gegaan, om 1 uur en grondig uitgeslapen. Daarna kwam wel weer muziek. Krant gelezen, bureautje half uitgeruimd en nog zo'n beetje opgeruimd.

Bk. Ik nog stroef tegen Jaap en hij tegen mij. Iet W. terug – begon toch wel tegen mij te praten. Pingpongen. Ze gingen allemaal gauw weg, want het kost nu een dubbeltje. Met André gespeeld. Me waar Frieda bij zat laten voorlichten over een paar juridische kwesties. Als je een verhouding met een vrouw hebt, die een pensioen heeft, verliest ze dat alleen, als ze echt weer gaat trouwen. Maar als ze een alimentatie heeft, wordt wel bezwaar gemaakt tegen klaplopen, de vraag is, of je een gemeenschappelijk huishouden hebt, of je haar kunt onderhouden, enz. enz. Maar of de alimentatie nou eigenlijk wel of geen gevaar loopt, is me nog niet duidelijk. Wel van belang, dat alimentaties wijzigbaar zijn en dat kinderen doorgaans apart gealimenteerd zijn. En nou weet ik tenminste eindelijk ook, dat schijnhandelingen om schuldeisers te benadelen nietig verklaard worden.

Daarna nog naar Jan Hemelrijk geweest om het adres van Stientje van Japie te vragen, Jan was naar Wageningen geweest, had mijn ouders al van die leeropdracht verteld en zou er eventueel twee dagen in de week slapen.

Om 11 uur pas thuis.

Donderdag 9 juni

Weer niet gewerkt en weer goed uitgeslapen. Maar de allesoverheersende omstandigheid is dat mijn *geld* op is, geheel en al op is. Ik heb geen cent meer!

Incident van voorbijgaande aard met de hospita over fietspomp.

Mienie opgebeld. Afspraak gemaakt dat morgenavond het bureautje naar haar getransporteerd wordt.

De wasbak zat verstopt. Een loodgieter ontboden. Natuurlijk voor niks zitten wachten. Om half zes nog een andere gaan zoeken, die nou vanavond om negen uur komt. En me daarna nog roets roets geschoren.

Achterwiel loopt aan tegen de achtervork. Wiel losgelopen. Bovendien vloog op weg naar de Bk. die pedaal er af. Fiets achtergelaten in stalling naast Alhambra. Morgen halen. Nieuwe aspedaal komt fl 1.50 te kosten, achterwiel een kleinigheid.

Bk. Een kwartier te laat. Van Hilletje alleen een glimp gezien. Wim Wimmers wordt actief. Ze deelen aardig tegen mij. Wim gaat via Tom Rot naar Luuk Spanjer. Had het verder over leesportefeuille en fuif in September. Jaap wou ook dansles nemen. Gepingpong met Dono.

Nog net op tijd voor de loodgieter. Dat is bij een gulden gebleven. Het bureautje nou tenminste eindelijk eens helemaal leeg gemaakt. Maar die boeken liggen nou zo maar op de grond.

Niet gewerkt. Naar bed gegaan.

[Weer wat belangrijks ontdekt. Uit een familiebericht in de krant. *Sam de Lange zit in Indië!* Vandaar, dat Jet verleden jaar bij haar moeder ingetrokken is. Hij zal ongeveer een jaar weg zijn en dus over anderhalf jaar terugkomen. Wist ik maar een weggetje dat naar Jet toe leidde.]

Vrijdag 10 juni

Goed uitgeslapen. De kinderen van beneeën zijn het weekend uit. Dit weekend dus niet de piano maar alleen de radio te duchten.

De postwissel van Mali was er, mooi op tijd. Geïnd. Net de kamerhuur en de bakker en dan nog een paar gulden over.

De fiets gehaald. Nieuwe as in de pedaal. Heeft f 2.- gekost.

Bakfiets besproken.

Briefje advertentie geschreven. Dagboek bijgewerkt.

Bk. Weinig bizonders. Het bestuur actief (statuten). Wim van Domselaer had Tineke van Haren Noman bij zich, ik daar tegenover gaan zitten en mee gepraat. Is wel wat, maar toch niet opvallend, heeft geen glans.

Daarna het bureautje naar Mienie getransporteerd. Mienie zelf bij het bureautje in de bakfiets gezet en daarna nog een rit met uitsluitend Mienie in de bakfiets. – Let wel, Mienie is weer vacant! – Mienie had ook opgevangen, hoe het met die heenreis naar Noordwijk zat, ze hadden verwacht, dat ik ondanks de regen bepakt en bezakt aan zou komen zetten en hadden nog niet verder gedacht. Er was dus geen sprake van een onderlinge afspraak maar alleen van eensgezindheid.

Maar weer naar bed gegaan. Wanneer kom ik nu eens aan werken toe.

Zaterdag 11 juni

Weer uitgeslapen, dank zij het uitstapje van de kinderen van de onderburen. De geldnood is nijpend – ik kan niet meer voort. Vanmiddag naar Jan Hemelrijk gegaan. Hij kon me geen tientje lenen, maar 20 Juni had hij het wel, dus dan kon ik terugkomen, dat scheelt althans iets. En verder nog eens uitvoerig gezegd, dat het zo jammer was, dat Jaap er mee uitschee. Nou ook niet meer over praten.

Om half vijf naar de filmliga geweest, in plaats van vannacht. Dat jonge donkere heel bizondere kind met die kam was er, je ziet haar altijd met andere mannen, en da's geen wonder. De film – Parijs anno 1900 – viel tegen. Van Oscar Wilde werd alleen een foto op het doek geprojecteerd. Gide zag je wel even bewegen, een niet heel prettig lachje.

Bk. Het pingpongen kost tegenwoordig na achten twee gulden per avond, de gezelligheid dus stuk.

Hilletje is er weer. Dat ene tientje begin Juli terug geven. Met haar op gefietst. Afgesproken om eens op een doordeweekse dag samen op de fiets naar Ymuiden te gaan. Ze had *The picture of Dorian Gray* waarempel gelezen en als ze er nu maar eens iets over zei, maar nee. – *Hilletje gaat met Mieke Witteveen een halfjaar naar Zuid-Frankrijk. Half Aug. gaat ze naar Frankrijk, maar half Juli gaat ze al uit Amsterdam.*

De hele dag heb ik getobd met dat randje, dat als kettingkast moet fungeren. Vanavond waren we dan zo ver, dat de ketting zelf knapte. Naar de Rijnstraat gebracht. Maandag is de ketting weer heel en Dinsdag zit er een kettingkast omheen van een gulden of vijf, op de pof.

Recente aantekeningen even op een stapeltje gelegd. Ordenen mag dat natuurlijk nog niet heten.

Zondag 12 juni

Naar bed geweest en dus uitgeslapen. O, was het alle weekenden zo stil in huis. Ik zou na kunnen denken.

's Middags bezig geweest met de achterkamer schoon te ma-

ken. Goed gevorderd, speciaal de boekenkasten gingen onverwacht gauw, nou nog een keer.

Bk. De A.J.C. was er niet, zodoende tot ver over achten en tot doodmoewordens toe gepingpongd.

Om tien uur thuisgekomen en zonder verder gewerkt te hebben in bed gekropen.

Maandag 13 juni

Het slapen maar een beetje gerekt, anders raak ik toch weer met die piano in de knoei.

Het verkeerslawaaai is bij open ramen wel buitengewoon hinderlijk. Om een uur of acht opgestaan. De kamerhuur betaald en de bakker tot 1 juni. Van half elf tot half twee met kleren aan nog een paar uur diep geslapen.

Weer begonnen met vertalen. Ik moet door die vervloekte twintig bladzij heen. Van twee tot vijf iets meer dan één bladzij vertaald. Toen piano. Al eerder radio.

Bk. Gewoon. Hiletje was er niet. Ik loop met ondergrondse hoofdpijn rond van het betreffende dilemma.

Van half elf tot een nog een bladzij gedaan. Daarna niks gedaan.

Dinsdag 14 juni

Uitgeslapen. De fiets was nog niet klaar. De hele middag verknoeid met niets doen. O ja, me geschoren. Maar niet meer het schoonmaken van de kamer beëindigd.

Bk. Gepraat met Simon van Kreveld. Wim Wimmers heeft getelefoneerd met Luuk Spanjer, had niks, maar hij moet er geloof ik nog persoonlijk heen. In September Biekorf-fuif en ik heb nog geen geld voor dansles en geen hemd. Gepingpongd. Hiletje is er deze week klaarblijkelijk niet.

Thuis. *Not in the mood*. Het meissie van Japie is niet thuis. Niet gewerkt maar het tweede hoofdstuk van *The picture of D.G.* gelezen.

Ik heb het elke nacht even koud, en dat midden in de zomer.

Woensdag 15 juni

Gelukkig om vier uur naar bed gegaan, want al voor twaalf weerklonk radiomuziek en om twaalf uur begonnen ze op de piano, wat de hele dag zo'n beetje doorgegaan is.

De fiets gehaald in de Rijnstraat. De kettingkast de eerste betaalen: vijf gulden.

Niet veel gedaan. Weer schoongemaakt in de achterkamer, net niet helemaal mee klaar gekomen.

Bk. Uitnodiging van Jobs om op het afscheidsfuijfe van Djoeke te komen, Vrijdag 24 Juni, ten huize van Iet, er wordt niet gedanst.

De fiets doet waarachtig weer raar. Het achterwiel loopt me veel te dicht langs kettingkast en vork. En de trappers staan ongelijk.

Met Dono van Es meegelopen. Van negen tot vier uur aan een stuk zitten praten. Onderwerpen: democratie, katholicisme, Göring en Jan Polak.

Het nieuws van de dag. *Wetsontwerp tot herkeuring van eertijds afgekeurden*. Het gaat nu dadelijk om artsen, maar slaat in beginsel ook op mij. Dat moet er nou net nog bij komen. Enige uitweg: bij de legervoordlichtingsdienst en propaganda komen (Stip!).

Donderdag 16 juni

Acht uur krap kunnen slapen, want om twaalf uur begon de piano weer. En ze hebben onder ook een luidspreker staan.

Me laten scheren. Aan de fietsemaker Rijnstr. gevraagd, wat dat met die trappers was. Lag aan de as! en daar heb ik nou eerst 7.50 en toen nog een 9 gulden voor uitgegeven. Helemaal naar de fietsemaker in West gefietst. Hij begon aan de spieën te modderen. Een uur lang ontevreeien toe zitten kijken, toen zei hij, dat hij er een nieuwe as in zou zetten. Morgenavond halen.

Intussen een lichtpuntje inzake die *herkeuring*. Betreft volgens een andere redactie van het bericht nu direct artsen, en in de toekomst eventueel ingenieurs en juristen en zo. Dus wel meeromvattend, maar niet alomvattend. Zal wel bij groepen blijven, tenzij Nederland door het gezanik in Indonesië niet aan zijn uit het Atlantisch Pact voortvloeiende verplichtingen kan voldoen.

Bk. Heen getramd dus maar weer eens. Gezeten bij die nieuwe lieden, geen gekke vrouw. Het pingpongen was vandaag niet leuk, heterogene combinaties.

De krant gelezen. Om half elf klaar.

Eén bladzij vertaald. De derde van de week. Die rotpiano.

<Hilletje is altijd zo vroeg weg, ik moet nu toch een afspraak met haar maken.>

Vrijdag 17 juni

Om vier uur naar bed gegaan. Om acht uur begonnen ze op de piano te spelen!! Om acht uur. Wakker geschrokken en tot half elf wakker gelegen. Om klokslag twaalf uur begonnen ze weer. Arme Max.

Een half etmaal verknoeid met pogingen om toch nog uit te slapen. Tenslotte maar met een vage hoofdpijn opgestaan.

Een paar eieren gebakken. Doorgegaan met het doen van de achterkamer. Het stof is er nu weg. Nou ordenen. De baan is dus vrij voor invitaties aan meisjes!

Bk. Hiletje was te gauw weg, om met haar af te spreken. Het pingpongprobleem moet opgelost worden. Het was er prettig. Gepingpong met Annelies. De aphorismen aan Simon van Kreveld te lezen gegeven. Wou me op een avond laten voorlezen uit eigen werk – geweigerd. En Jobs legde haar arm op mijn schouder, een nieuw gezichtspunt, ze is niet om te zoenen maar zo verrekte leuk om mee te praten.

<Simon van Kreveld even zeggen, dat hij niet de Zaterdag pal na die Vrijdag moet nemen.>

En toen weer naar de fietsemaker in West. Had er nog niet naar omgekeken. De hele godganse avond weer verpest met zitten op een vuilsemmer en toezien op dat geklungel. Is natuurlijk weer niets van terecht gekomen. En die fiets ligt er maar. Nou moet ik hem morgen weer bellen. Hopeloos slappe vent.

Zaterdag 18 juni

Vandaag goed uitgeslapen. Nadat ik definitief ontwaakt was, begon het pianogetjingel en duurde verder de hele middag.

Ik liep nog met een paar dubbeltjes in mijn zak. Belegsel op het brood gekocht, naar de barbier geweest.

Om half zes naar Jan Hemelrijk gegaan, volgens afspraak vast een tientje vooruit gehaald van de 1 Juli komende laatste vijftwintig. *Voor de eerste halen, bij gaat met vacantie.* Verder over die herkeuringen gepraat, hij nam het en bagatelle, maar luisterde toch wel degelijk naar mijn ernstiger taal.

Op de Biekorff was Evelientje.

<Kende Karel Appel en Corneille.>

Wat is ze mooi! Ze is in Utr. op de leeszaalopleiding. Ze was met

haar broer en met een jongen van haar leeftijd. Zulke mooie meisjes zijn helaas zelden alleen. Jaap H. zat naast haar te praten, ik ben er tegenover gaan zitten en heb ook een beetje met haar gepraat, tot ze opstapneigingen kreeg.

Heel prettig gepingpong en gepraat met Annelies Ehrlich. Alleen was het niet leuk voor haar, dat ik op een gegeven ogenblik naar Hiletje overstak. – Daarna ontzettend prettig met Hiletje gepingpong. Die is bepaald goed aan het worden, slaat verrassend veel terug en plaatst uitstekend. Pleit toch weer voor een redelijke intelligentie. En gloeit van mooiheid. Alleen een vleugje van die manische lacherigheid. – Ik had haar nog willen spreken. a) Over Mieke Witteveen en Marije Stärcke. b) Over Stans zelf. c) Over haarzelf de academie afgelopen hebbende (daarvoor moet ik haar werk zien). d) Over het feit, dat ik half verliefd op haar en zij half verliefd op mij is. O o, dat gezanik. – Maar vanavond had ze geen zin om met me op te lopen. *Liet me voor niks aandringen en besteeg haar fiets.*

Daarna nog naar de Boekenogens in bed. Mijn cigarettendonnen daar niet kwijt gekund. Er lag een overspannen juffrouw in bed, die zitten pesten met haar overspannenheid, ze kon het er mee doen, als het nou maar niet wat anders geweest is.

Geen kans meer gezien om die fietsenmaker op te bellen.

Zondag 19 juni

Weer een verschrikkelijke dag gehad. Gisteren niet meer gewerkt maar tijdig naar bed gegaan, zodat ik vandaag uitgeslapen was toen het begon. Het pianospelen. De hele Zondag. Niets kunnen doen. En er bovendien nog onder geleden. Het schoonmaken van de achterkamer maar afgemaakt. Het tweepersoonsbed ontruimd. Maar het is te kort!

Bk. De wanhoop maar verdrongen. De tafel van Hiletje en Iet was vol. Bij Riek en Corrie Ham gaan zitten. Riek vertelde, dat ze nog een maand gaan zoeken en dan naar het souterrain gaan, met een bepaling, dat ze er nog af kunnen tegen vergoeding. En dat er al geld is, om de Julimaand door te komen. Jan Polak schijnt getrouwd te zijn.

<Wim Wimmers is serieus aan de gang met Riemke.>

Pingpongen. Met Käthe gepingpong. Ze wou me mee hebben

om me te Rorschachten. Op het eind een gecompliceerd naar situatie. Ik moest Simon van der Molen nog even wat zeggen. Die was aan het spelen met Hilletje. Ik zei: wachten jullie even. Dit kon voor Hilletje betekenen op mij of op hem. Dus zei Hilletje, dat ze dadelijk weg moest. Ik zei ook nog tegen haar, dat Käthe me ging Rorschachten, wat zij niet wou horen. En tegelijk kwam Käthe op het Rorschachten terug. Zowel Hilletje als Käthe vertrokken overmatig haastig.

En toen de wanhoop weer. Ik dorst niet naar huis, Zondagavond toch muziek. Ben maar gaan lopen, rechtuit, aldoor rechtuit, tot ik bij de Zuiderzee kwam, dat hoekje ten Zuiden van de monding van het Y. Ik had zo graag gewerkt, het is zo bitter nodig. Teruggegaan met lijn 11 + lijn 4. Twaalf uur thuis.

In de nacht met riskeren van morgen geen slaap nog twee bladzijvertaald.

Maandag 20 juni

Vandaag uit kunnen slapen. Om vier uur natuurlijk wel muziek.

Belegsel op het brood gekocht. Me laten scheren. Broek naar de perserij, morgen halen, dan ook even stoppen. Net als je zult gaan poepen, staat Beek zich altijd in de badkamer te scheren.

«Jalink heeft dat boek van Premsele. Per. onth. op losse schroeven? (psychische invloeden).»

Bk. Het wou weer niet erg. Simon van Kreveld weigerde, om als instructeur de danse op te treden. Reageerde lauw op het verzoek, eens naar zijn radio te mogen luisteren. Was de aphorismen aan het lezen, vond sommigen goed (= juist), anderen mooi (= geestig geformuleerd) en weer anderen niks. Er is nu een schaakspel op de Biekorff, maar Jobs had voor haar examen geen tijd, dit kan wel waar zijn. Een beetje gepingpong.

«Ik krijg ze niet zo ver, dat ze een pingpongclub maken, over uitscheien.»

Teruglopend zagen we (Frieda en zo) Jaap met Hanna van Elsevier ergens koffie zitten drinken. Daar bij gaan zitten, zodat we met z'n zessen waren, maar de conversatie was niet veel zaaks. Jaap vatte mijn houding tegenover Jan Polak heel goed samen met *het was de kif*. Hanna vroeg: spreekt Max morgen ook? *Jaap* voorkwam met nee, nee, *hij is me waarachtig weer ergens aan het buiten houden*. Mis-

schien hebben ze zelfs wel kernvergaderingen van het hele stel gehad. Jaap is wel aan de gang. Als dat zo gaat.

De fietsemaker bleek natuurlijk niet opbelbaar. Maar weer heen getramd. De fiets was natuurlijk niet klaar. Hij had nou een Simplex-as besteld. Het is een arme klungelaar.

Dinsdag 21 juni

Gelijk te verwachten viel is het een ietwat bewogen dag geworden.

Na een uur of zes zeven geslapen te hebben opgestaan.

De hospita viel me op het lijf met iets gloednieuws. Ze had een telefoontje voor Baars opgevangen over de in *Het Parool* aangeboden kamer. Dus ze gaan hem toch verhuren en het is zover! Alleen was de betreffende advertentie in *Het Parool* niet te vinden. Naar het gebouw getramd, maar in het kamerschrift stond ook niets. Vreemd. Winst in elk geval, dat dat lawaai-atelier er blijkbaar toch niet komt. Ze hebben de huurcenten te hard nodig.

Drie keer naar Dono van der Es geweest, maar was niet thuis. Als ik er iemand uit mijn kennissenkring op weet te poten, heb ik stilte. Ook nog naar Paula geweest, maar Bruno was er niet.

Vroeg naar de Bk. gegaan. Ik had dus twee kwesties te regelen a) uitpuzzelen, wat dat was met dat speechen van Jaap b) een candidaat voor die kamer vinden.

En nou kwam Hiletje naast me zitten, maar ik moest me zo op andere dingen concentreren, dat ik geen aandacht voor haar had. Alleen even achterna geroepen of zij iemand voor die kamer wist, maar dit korte gesprek mislukte, veel korte gesprekken met Hiletje mislukken.

<Dat mutisme zit er bij Hiletje helemaal doorheen – Hiletje is ziek van mutisme!>

Ik dorst dat van Jaap aan niemand direct te vragen. Alleen wist ik langs indirecte weg vast te stellen, dat er die avond niets ging gebeuren. Tenslotte riep Hanna me aan, bracht me een uitnodiging van Evenhuis over en gaf me zijn adres en telefoon. Toen aan Hanna zelf gevraagd, wat dat met dat speechen van Jaap was. Alleen jammer, dat Jaap het zelf kon horen, maar dat ging niet anders. En Hanna kon het weten. Het was niets niemendal, van geen belang! Jaap was van plan om een speech te houden als propaganda voor de komende Biekorff-fuif. Was dat nou alles?

Verder bij Riek gezeten. Ik had mijn aandacht niet bij de conversatie, die zodoende een beetje flapperde. Ik vertelde, dat ik Jobs zo aardig vond en dat Jobs zo veel aan Amsterdam gehad had, waarop zij hetzelfde van Hilletje vond. Wat die kamer betreft, Hilletje zou het aan Mieke Witteveen vragen, maar dat zal ze wel niet doen. Wim Wimmers zou er op af gaan, maar kon niet meer dan f 30.- betalen, zou niet laten merken, dat hij het van mij wist. Dono van der Es idem idem. Met Dono opgelopen. Had een stapel van vijftig gunstige brieven in zijn zak. Dono heeft opgebeld. Zei, dat hij het van een vriend wist. Mevr. Baars had het door! Vroeg: van meneer de Jong? Had helemaal geen advertentie gezet. Ik snap er geen bal meer van. Dat kan me wat worden. Ze zei ook nog, dat het alleen voor een echtpaar was. Dono zou er toch even heen gaan, en zeggen, dat hij het van Wim Wimmers wist. Ik zelf naar Corrie Ham gegaan, want die weet nog een echtpaar. Corrie thuis getroffen. Dat van dat echtpaar keurig geregeld, Corrie zal mijn naam niet eens vertellen, maar zeggen, dat zij het van Dono van der Es weet. Het echtpaar heeft overigens een radio, maar is beschaafd.

◀Buurman Keizer had geklaagd over de radio van Baars.▶

Verder met Corrie gepraat over de combinatie Wim-Riemke. Corrie is nu al bang, dat Riemke er te veel in betrokken wordt, precies zoals ik het haar voorgezegd heb. Riemke heeft nu het toezicht op de opschepsters en f 15 per maand extra, ook geheel volgens mijn suggestie. Zal ik je eens wat zeggen? Er is geen sprake van, dat deze mensen me uit de hand lopen, dank zij mijn grotere waakzaamheid heb ik het hele stel aan draadjes.

Intussen zal mevrouw Baars me morgen wel aanschieten!! Enfin, eerst maar eens gaan stemmen, en dan meteen even bij Dono aanlopen. En hopen, dat ik tegenover mevr. Baars niet door de mand val.

Woensdag 22 juni

Vanmorgen om half negen werd al weer op de piano geslagen. Er overigens nog steeds in geslaagd, de uitgeslagenheid in stand te houden.

Gestemd. Veel tijd verloren, doordat alle barbiers volzaten. Tussendoor even bij Dono aangelopen, die had een briefje achtergelaten. Dono heeft het gisteren keurig gedaan, is bij Baars die kamer

wezen kijken, heeft uitgebreid naar me geïnformeerd, zodat ze absoluut niet in de gaten hadden, dat hij van mij kwam. Was tegelijk met een echtpaar, man *electriciën*, dat *f* 50.– per maand zal moeten betalen en *f* 200.– ineens voor de keuken. Voor Dono hadden ze tot veertig willen gaan, maar hij doet het niet.

Het staat al met al nu dus vast, dat op die kamer een echtpaar komt en *dat het dus geen atelier met naaimachines wordt*.

Aan de familie Beek dat briefje laten lezen. Let wel. Mevr. Beek is vertrouwelijker met me dan meneer Beek. *Zij mag mij van hem allerlei dingen niet vertellen*, wat ze dan toch doet. Hij heeft ze meer achter de ellebogen. Zo vertelde zij mij ook, dat Baars van de prijs-beheersing een boete had gehad en dat Engel die tenslotte voor hem betaald had!

Bk. Dono gesproken. Baars hadden gezegd, dat ik vreemd was, verder niet. Wim Wimmers heeft gisteravond ook nog opgebeld, heeft hem aan de telefoon gehad, voor hem wouen ze tot *f* 35 teruggaan, volkomen inconsequent dus. En Hilletje heeft natuurlijk niets doorgegeven. Het gaat nu tussen de beide echtparen, de *electriciën* en die lieden van Corrie, die evengoed een radiotoestel hebben. De Baarzen hebben niet meer door, dat ik er achter zit. Daarvan heb ik dus rust, afwachten maar, het wijst zich verder vanzelf.

Bk. verder. Met vrij veel mensen gepraat. Ik moet voortdurend opmerkingen incasseren over mijn buik en mijn houding en mijn manier van lopen. Hilletje gaat altijd vrij gauw weg. O ja, dat feestje van Djoeke Vrijdag gaat niet door, spijt me.

Daarna maar weer eens naar die klootzak van een fietsenmaker gegaan. Stond natuurlijk nog net zo op zijn kop. Hij had geen as kunnen krijgen. Nou zou ik dan heus een briefkaartje krijgen. Vrijdag maar weer heen, dan heeft hij of wel een as of niet een as. Zeg, ik ben met die fiets *bedonderd* door een type, waar ik het helemaal niet achter gezocht had. Veertig gulden weggesmeten en nog geen fiets. En een dozijn avonden verknoeid met er achteraan lopen. Om elf uur pas thuis.

Ik kan niet meer zonder fiets. Ik verwacht mijn halve leven bij tramhaltes. Het is zomer.

Donderdag 23 juni

Vannacht moeizaam een bladzij vertaald, pas om zeven uur naar

bed gegaan, door toevallige afwezigheid van muziek toch uitgeslapen.

De wekker staat af en toe stil. Naar Jan H. geweest, om te vragen of Aleid aan haar vader die vertaling van *Dorian Gray* te leen wil vragen. Ook even met Bob gepraat. (In de Brinkman nakijken; vertaalbureau; v. b., eventueel met rond vragen.)

Bk. Gewoon. Met Hilleetje gepingpongd, maar ze flitst altijd weg voor je het weet. Frieda met Loek Porselein in de auto. Geduvel met die fietsenman, dat met de fietsenstalling is al even slecht geregeld als met het pingpongen.

Bert klaagde, dat de Tsjechen door Geert zo rot behandeld worden. Hun geval hier schijnt hopeloos te staan, maar dan moeten ze toch minstens hun papieren terug hebben. Zelf zijn ze indolent. Sabrana kan niet naar Amerika, als het niet hier eerst in orde is. Er is sprake van naar Duitsland terug.

Gestaag tikkend van tien tot vier uur twee bladzij gevorderd.

Vrijdag 24 juni

Braaf gewerkt dus. En toch min of meer uitgeslapen. Barbier.

Er is weer geen bericht van de fietsemaker. *Het is dus mis met die fiets, helemaal mis!* Hoe moet ik hem aanpakken, om nog iets van mijn geld terug te zien? Ik zie het zwart in.

Bk. Het portret van Jaap was door de dame van de zangclub van de muur getrokken, in de achterkamer scheen het wel te mogen hangen. – Corrie Ham vertelde, dat het echtpaar, dat zij op die kamer afgevuurd heeft, aan de telefoon door mevrouw Baars afgesnauwd is. Ze waren al met een echtpaar in bespreking. Ik kan er dus wel zowat van uitgaan, dat ik die *electricien en zijn vrouw naast me krijg*.

Met Bert over de Tsjechen gepraat. Het plan Helman-Suriname werd afgekeurd. Nou, ze motten het zelf weten. Verder blijkt de bewegingsvrijheid in die Duitse kampen ongedacht groot te zijn, ze kunnen gewoon in Duitsland een baan hebben en desgewenst zelfs rondreizen, hoeven alleen hun adres in dat kamp te hebben, dus het is helemaal zo erg niet, als ze naar Duitsland terug moeten. In elk geval moeten ze hun papieren terughebben. Sabrana werkt hier nu hard, maar hier is het volslagen onmogelijk.

<Edy de Boer getrouwd met Johan de Meester.>

– André geraadpleegd over die fiets. Vond, dat ik helemaal geen recht had, om die f 37.50 terug te eisen, ik moest dat verlies maar nemen, eventueel die fiets voor een prikje aan die man laten. Wim Wimmers zei, nou ja, zo'n as is toch wel te vinden, als hij maar een beetje past. Dus alleen op af.

<En dat van die trappers hinderde niet.>

– Opeens weer achterdocht. Het was even net, of die fuif van Djoeke niet werkelijk afgelast was. Ik vroeg, of Wim tijd had, had hij niet. Iemand (Jaap?) vroeg, ga je vanavond mee. Toen vroeg Käthe opeens, waar is het. Waarop Wim moeite kreeg, om zijn lachen in te houden, en Frieda te hulp kwam met de mededeling, dat de fuif van Djoeke afgelast was. Moet wel zo zijn, want Jobs en ook Djoeke zelf hebben het gezegd, maar er klopte toch weer ergens iets niet. Wim zei later nog, te moeten beraadslagen over het Vlamkamp.

[Bert vroeg weer om dat boekje.]

– En toen gaan pingpongen. Met z'n zessen de twee gulden voor zaalhuur bijeengebracht. Was niet prettig, want die vervelende Jan Meier was er bij. Verder Dono en Huib. Ik dee het om kennis te maken met die nieuwe mensen. Zij heet Juuske, achternaam volgt later, en studeert rechten en medicijnen. De vent, die er nu niet was, heet Wolter Scheer. De vent, die er nu wel was, heet Nikolai Schors. Met deze laatste schijnt ze verloofd te zijn. Studeert rechten, maar het hele stel is ook een beetje artistiek geschrift. Ik heb nogal gepraat. Eerst werd het nogal geapprecieerd, ik heb getheoretiseerd over geschreven portretten en even aangeduid, hoe het met de Bk. zat. Maar als ik veel praat zeg ik a) brillante dingen en praat ik b) mijn mond voorbij. Zo heb ik er nu iets uitgeflapt van vrienden hun vrouwen afpikken en nog zowat. Er ging bij die man dus een rood lichie aan. Ook niet de manier tegenover mensen, die pas op de Bk. eten. Hij vroeg, wat de Bk nu eigenlijk voor een ding was, even aangeduid, hoe het gezeten had en nu zat. Mijn subjectivisme in het algemeen en mijn afgeven op Jan Meier in het bijzonder viel niet in goede aarde. En bon mots gingen er niet in. Ik zei bijv., voor ballotage te zijn, een intelligentietest voor de mannen en de vrouwen voor een schoonheidscommissie, waarop hij zei, dat op hun sociëteit iemand, die een dergelijke opmerking maakte, er af getrapt zou worden. Ik had haar bijv. al eerder gevraagd, hoe die

derde van hun driehoek heette, maar zulke dingen zijn hun te bar, ze zijn ook nog maar pas op de Bk. Ze hebben niet de vooronderstellingen om goede humor, zoals de mijne, op adequate wijze te incasseren, zijn dus nooit in de vereiste hoerastemming over mij als zodanig te krijgen, me bijaldien in acht nemen.

‹Beek denkt duidelijk stik maar.›

Summa summarum. Die fiets is onberijdbaar – veertig gulden in de sloot! Het was even net, of dat fuifje van Djoeke toch doorgegaan is. En die nieuwe mensen heb ik geschokt.

Zaterdag 25 juni

Gisteren te onrustig om nog te werken. Vandaag wel zowat uitgeslapen. Laat in de middag opgestaan.

Bk. Me weer eens geërgerd aan die Drentenaar. Gezeten bij Jobs en Iet. Vergeten naar het afscheid van Djoeke te vragen. Iet had d'r broer bij d'r. *Iet zei, dat die viool nog steeds bij haar stond te beschimmelen.* Gepingpongd ten aanschouwe van Riek. Nogal exclusief gedaan, wat waarschijnlijk niet prettig aangedaan heeft. Bovendien kan ik in werkelijkheid niet helemaal tegen de besten op. Wat die Nikolai Schors betreft, die heeft een bijna pathologisch gebrek aan gevoel voor humor. Hem gezegd, dat hij voor goede humor, zoals die van mij, niet ontvankelijk is, maar ook dat was niet leuk.

Om tien uur maar naar de fietsemaker gegaan. Beweerde, dat ik gisteravond had zullen komen, notabene. De fiets was tot mijn stomme verbazing klaar – *er zat een passende as in!!* Ik had dus voor niks al mijn querulantie bij elkaar geschraapt. Hij wou voor die as nog eens 3.50 hebben, ik had nog maar twee gulden op zak. Over die 3.50 een heftige ruzie gemaakt, vertikt te betalen, hij wou de fiets niet afgeven, staat er dus. Al betaald: fiets: 17.50 + berijdbaar maken 7.50 + helemaal opengooien 9.– + toeslag zadel 3.50. En nou nog eens 3.50. Maar hij had in zover gelijk, dat bij die negen gulden de nieuwe ketting inbegrepen was. Ik zal maar inbinden, maar heb geen 3.50!

Een beetje overstuur thuis gekomen. Hoe kan ik nou verder ploeteren zonder een cent. Het hemd met de ritssluiting is kapot, boord moet gekeerd, maar wat moet ik er intussen aan doen? Dat andere hemd genaaid, maar het is niet meer te dragen. De wekker liep niet goed meer, weer aan het lopen gebracht, tenminste een

klein succesje. En de broek met de knieën er in zitten stoppen, maar die is volledig op. Ochoch.

Vannacht dus niet gewerkt, maar de nacht doorgebracht met tobben en verstellen. In de ochtend een wandeling langs de Amstel gemaakt. Pas om twaalf uur in bed.

Zondag 26 juni

Alleen Zondagmiddag vier uur geslapen. De wekker ging toch weer stilstaan. Om vier uur een kloek besluit genomen, opgestaan en naar Jan Hemelrijk gegaan, om die *f* 15 te halen, maar hij had ze nog niet, ik kon evenwel *Dinsdag* om *vijf* uur terugkomen. Tot zo lang red ik het nog net – vertalen.

Bk. Hiletje had geen tijd of geen zin meer om een dag mee naar zee te gaan. Gaat eind Juli naar Ruurlo en dan meteen naar Frankrijk, blijft evenwel maar *drie* maanden, is half november terug. – Verder had Huib bij zich *Wil Crom*, tweede secretaresse van de directie van de Arb. Pers. Heeft me precies uitgelegd, hoe ik moest solliciteren voor corrector voor halve dagen en biedt verder haar goede diensten aan. Nieuwe directeur v.d. Waerden, zelf hoofd correctie, kort en zakelijk doen. Personeelschef Gorlée, volkomen open doen. Nu hoofd correctie Jan W. Jacobs, nonchalante artist. De mensen zitten er erg opeengepakt. Zaterdagmiddags corrigeren misschien ook.

<Corrector verdient 300.>

Verder met Dono opgetrokken. Zoekt een kamer en heeft geldgebrek. De halve nacht met hem opgetrokken, eerst ik bij hem, toen hij bij mij, heeft werk van me zitten lezen en zo. Slotopmerking van mij over Tine de Waard niet gelukkig. Hij heeft niet veel te vertellen maar is wel prettig.

Die electriciën is een uitgeslapen jongen, zal ik niet tegenop kunnen. *Baars heeft het tegen hem over mijn tweede kamer gehad*, dat ik daar maar op zat, maar dat die eigenlijk ook vrij was! Dat kan weer een hele ellende geven – enfin, eerst even wachten, of hij er komt te zitten. Op Beek kan ik ook niet vertrouwen.

Maandag 27 juni

Vandaag uitgeslapen.

Nou heb ik vannacht Dono laten fluisteren en hem zijn schoe-

nen uit laten doen, maar niettemin een klacht van mevr. Baars over lawaai. En dan de manier waarop! Rotwijf. Een factor die ook de bomvrijheid nog kan doorkruisen.

Uit de krant ontdekte ik dat *Lien Wibaut hertrouwd* is met dokter van Ebbenhorst Tengbergen. Zo, nou, dus die is dan ook weer getrouwd hè.

Bk. Niets. Tijdens het pingpongen kwam ik nog even binnen, en prompt raakten Wim Wimmers, Frieda, Jaap en weet ik verder wie in verlegenheid, deelen geheimzinnig, zeiden: nou tot straks dan op dat adres, jeeweetwel. Ik kan me niet voorstellen wat dat kan zijn, geen bestuursvergadering, misschien iets Vlamachtigs. In elk geval hebben Wim W. en Frieda ze achter de ellebogen. Van die vrijmetselarij word ik misselijk. En weer tot elf uur gepingpong. Dit wordt te gek. Gepingpong met Dono, Niek Schors en Elies de Wijs. Ze heeft een paar jaar 'philosophie' gedaan, maar meer Oosterse dan Westerse, klinkt nogal griezelig, eens aan de tand voelen, voor ik met haar weg ga lopen. Dono krijgt twee kwartjes van me.

Vannacht een bladzij vertaald.

Dinsdag 28 juni

Vandaag uitgeslapen, daar dan ook de ganse dag aan besteed.

Mevr. Beek heeft een lipsslot op de buitendeur aan laten brengen. Mevr Beek heeft zelf ook weer herrie met Baars. Haar verteld van die dreiging, dat de nieuwe huurders van Baars weer over mijn tweede kamer gaan beginnen. Maar ik moest zelf maar met mevr. Polak praten, zij had geen zin om dat op te knappen.

Bk. Gewoon. Even naast Iet gezeten. Bert heeft Geert opgebeld over de Tsjechen, Bert is het type van de initiatieven nemende psychopaath, daar is toch niks aan te doen en Geert heeft het er trouwens ook naar gemaakt.

Weer bezweken voor de pingpong-demon. Tot elf uur gepingpong. Dat stel, Niek en Elies, woont samen in één huis. Ze hangen een kortelings overleden vent aan, die in Pakistan een gemeenschap gefundeerd heeft, welke een synthese tussen de verschillende godsdiensten beoogt. Wij hier in het Westen waren volgens Elies te eenzijdig rationalisties georiënteerd, Niek kan haar dus houden.

Vandaag geen geld bij Jan gehaald, wekker en hemd niet weggebracht, fiets niet gehaald. Morgen doen!

Vannacht weer maar één bladzij vertaald, het gaat wel erg moeizaam.

Woensdag 29 juni

Uitgeslapen.

Hemd weggebracht, wo. halen, v. Woustr.

Bij Jan die laatste *f* 15 gehaald. *Nu is het uit met het geld van Jaap!*

Bk. Afgelopen en komende week betaald. Een exposé gegeven van de religieuze opvattingen van Niek en Elies gegeven en er als conclusie aan toegevoegd, dat hij haar dus houden kan, wat Riek niet waardeerde, Riek heeft geen gevoel voor humor. Even met Alfred gepingpong.

De fiets bevrijd!! De 3.50 betaald. Deze fietsemaker zal ik nooit vergeten, god – god wat een vent. De trapper moet natuurlijk anders. En het licht brandt niet.

Nog geldnood.

Maar tenminste weer twee blz. vertaald, netjes.

Donderdag 30 juni

Vannacht 2 blz. gedaan en daarna doorgedraaid. Haar laten knippen op het Fred. plein. Schrift gekocht. De wekker was gelukkig makkelijk te maken – vanmiddag halen. De lamp even brandend laten maken (30 c.), niet op laten sterken, de magneet is toch versleten. De trapas is iets te kort, maar niet onoverkomelijk. De trapper gratis weer terug laten buigen. Een pond tomaten gekocht. Intussen was het 12 uur.

Van half een tot vijf geslapen, toen gewekt door belletje trekken. Wekker gehaald, 50 c. Maar een paar uur slaap gehad, afgepijgerd.

Bk. Die Franse schilder zit in de baaies, heeft *f* 5000.– schuld gemaakt.

Niek gelooft in het Karma, hoera!! Hij heeft Stendhal en Voltaire achter de rug, Maeterlinck heeft tenminste iets positiefs te bieden. Ze hadden graag met elkaar gepingpong, ik ben zo onhandig geweest ze daarvan af te houden.

Vannacht weer twee blz. vertaald.

Vrijdag 1 juli

Vannacht dus weer twee blz. gedaan, om 8 uur naar bed.

Om 12 uur pianogespeel, heel erg, om 4 uur opgestaan, toch uitgeslapen.

Bk. Ik was te laat. Alles gewoon. Met Iet Wieringa mee naar haar huis gegaan. Zij verklaarde zich weer tegen dat analyseren van me – ze is nogal suf. Ik heb op haar verzoek een college over existentialisme gegeven, heb haar doodgepraat, om elf uur kreeg ze slaap. Haar vader is griffier van de Staten van Drente!

En verder zit de as van de fiets opnieuw los!!

De hele nacht zitten lezen in een geleend boek over sexuologie van Prensela.

Om 8 uur 's morgens was ik nog op, stom.

Zaterdag 2 juli

Maar doorgedraaid. Diplomatieke brief aan vader geschreven in verband met de vreselijke verdenking, dat ik Mali als mijn suikertante zou beschouwen. Die andere barbier vertelt me, dat mijn lijfbarbier NSB'er geweest is!

Fiets naar de Rijnstr. gebracht vanwege die losse as. Het nieuwste is het geblaf 's morgens van die hond van Engel naast me!

Geslapen van twaalf tot vijf, veel te kort dus. Fiets nog niet klaar.

Bk. *Niek heeft een chronische nephritis – weet niet dat hij doodgaat!!* Arme Elies – als ze tenminste werkelijk een stel vormen. – Pingpongen. Hilletje ging weer opeens gauw weg. Ik was niet in de stemming. *Maar tot slot opeens dansles van Elies!* Vrouwen kunnen evenwel niet analytisch zijn. Werd ook weer ongeduldig. Het ging hoofdzakelijk over een tussenstapje, dat me een rhythmisch raadsel is.

Ik had de fiets, omdat hij nog niet klaar was, maar weer even meegenomen. Maar de as zit nou helemaal los! En de ketting is al weer geknapt.

Zaterdagnacht evenmin als Vrijdagnacht wat uitgevoerd, wel laat naar bed gegaan, maar daarmee alleen kom je er niet.

Zondag 3 juli

Martyrium! Van 12 tot 6 uur piano!! Voorts radio en belletje trekken. Volgende week begint de grote vakantie – dat betekent zes weken piano onder me. Van mevr. Beek heb ik op dit punt *geen* steun te verwachten – die vindt ook, dat die mensen in hun eigen huis toch het recht hebben om te doen wat ze willen.

Het was te laat om de fiets nog naar de fietsemaker te brengen. Ik wou langzamerhand wel eens fietsen in plaats van in de tram zitten.

Bk. Het stel, Jaap en Wim en zo, is in Leersum. Huib niet. Corrie heeft het er even over gehad. – Pingpongen. Wim de la Court werkt ergens op een bibliotheek, waar ze nog iemand konden gebruiken, zou het voor mij proberen.

Die vervelende Niek drong zich ook bij Hilletje op. – *Ik wou Hilletje nou toch eens dat verhaal van Stans en zo doen.* Ze had geen zin om ergens te gaan zitten – evenmin als ik zelf trouwens. *Maar hield zich ook doof, toen ik iets afwou spreken.* Was dat nu alleen maar het verkeerd gekozen moment of heb ik reden om stik te zeggen?

Vannacht zo moe als ik was een dikke twee blz. vertaald.

Maandag 4 juli

En vanmorgen doorgedraaid. De fiets weer naar de fietsemaker gebracht en naar de barbier geweest.

Geslapen van elf tot vijf, dus wel echt te kort.

Fiets klaar, die andere fietsemaker is een enorme klooi, deze heeft er nog een ring tussen moeten zetten, nou looptie god zij dank.

Mali is in Wageningen. Brief van Vader met ook die chèque van 40 van Mali plus nog een ingesloten riks van Mali, die me precies redt.

Bk. Gepraat met Elies, is 24, toch wel tamelijk verward. Hilletje ging met Siem van der Molen weg.

Moe. Fietstochtje in de avond gemaakt. Daarna niet meer gewerkt maar naar bed gegaan.

Dinsdag 5 juli

Om twee uur lag ik in bed. Om half acht wakker. Van ½8 tot ½10 nerveus geweest. Ze sluiten tegenwoordig de hond naast me in de keuken op en daar blijftie dan blaffen. Dit aangevuld door radiogejank onder me. De zelfbeheersing gehad om weer in te slapen en uit te slapen van tien tot zes uur. Het was nodig en volgende week kan het niet meer (vacantie, kinderen onder me thuis).

Bk. Käthe is weggebleven ten gevolge van meesmullen van Wim Wimmers tegen Frieda.

Naar huis gefietst met Hilletje. Gesputterd, dat ik dat verhaal

over Stans niet aan haar kwijt kon. Zij riposteerde, dat het voor haar toch hoe dan ook niet van belang was! Zij van haar kant had me al steeds willen vertellen, dat *iedereen* vond dat ik er zo verlopen uit zag. Mijn hemd kroop bij het pingpongen uit mijn broek. En mijn kleren konden toch op zijn minst schoon zijn! Jawel – alles een kwestie van centen.

Maar even doorgezet. Drie bladzij gedaan. *Af!!!* De vertaling van Otto Ludwig is af. Helemaal af. Af, af, af! Nou kan ik die vijftig piek halen, waarom ik zo zit te springen. Maar nou moet ik het nog helemaal nakijken – een ellendig werk. En ook zit ik meteen al in de volgende afdeling van de zorgen.

Woensdag 6 juli

Vannacht die vertaling dus afgekregen. Wassie maar al nagekeken ook. Doorgedraaid.

Dat verschoten hemd van de repareerderij teruggehaald. En naar de barbier geweest. 's Middags geslapen, te weinig natuurlijk.

Bk. prettig. Elies is aardig tegen me. Hiletje vroeg om haar tientje – die andere kwestie heeft eenvoudig haar aandacht niet! Even gepraat met Nellie Riemen, werkt op de telefooncentrale.

Donderdag 7 juli

Om negen uur op.

Postkantoor. Eerste chèque geïnd, nou tweede nog.

Arb. Pers. Laatste stuk gebracht, laatste f 50.– getoucheerd, nou komt het nakijken nog. Ik wist geen weg met mijn cigaret. Voor *Dorian Gray* voelde hij heel beslist niet. Eventueel toch wel voor *Le diable au corps*, was daar zelf al eens aan begonnen, let wel! Ik vroeg om een nieuwe opdracht, hij maakte al aanstalten om te gaan meesmuilen, toen zei ik opeens *Dubamel* en ziet dit was in de roos geschoten. Hij had de rechten van *Deux hommes* en ik mag een *proefhoofdstuk* vertalen! Over die slechte kritiek is niet meer gepraat. Otto Ludwig gaat ook een slechte kritiek krijgen, maar dan zijn we weer een jaar verder.

Wil Crom. Heeft me de afdeling *correctie* laten zien. Een glazen kooi met 8 mensen temidden van een heksenketel van lawaai. *Ik moest dan ook goed weten wat ik wouw*, voor zij iets voor me wilde doen. Ik zou in ieder geval met Gorlée, de personeelchef, moeten

praten. Waarom ik geen administratief baantje wou hebben – tja, als er wat is voor halve dagen. Op die correctie-afdeling werken ze Zaterdagmiddags soms door tot twee of drie uur, dus dan zal ik niet meer hoeven te komen. Dat is dus in orde – maar dat beestachtige lawaai!

Enige boekhandels afgelopen, bij van Heteren antiquarisch voor een riks *Deux hommes* gekocht, die riks krijg ik van Reinold Kuipers terug.

Daarna de Bijenkorff en Vroom & Dreesman. Overhemden 43-44, een maat te klein dus en een prijsklasse te duur. En polohemden alleen maar nog weer een stuk kleiner, verdomme. Nu zijn opeens de goeie luchtkussens er voor *f* 6.–.

Schuld fietsmaker Rijnstraat betaald: kettingkast 5.35 + as 2.–. Yzerdraad gekocht voor de bel. Tandpasta, worst, kersen. Hospita sleutel betaald.

Baars heeft op zijn eigen étage een kamertje verhuurd, zal wel aan die electriciën zijn, als het tenminste zo is.

Bk. Elies had wat voor me bij d'r, een foldertje van de Driehoek, met 'positieve' strekking (halfzacht), maar het was maar een opwelling. – Tegen Dono een opmerking over Anita gemaakt, met dat soort dingen toch oppassen, hij bleek de Citroenen te kennen. – Aan Hilletje het tweede van haar geleende tientje terugbetaald. Het eerste moet ze nog altijd terughebben. Verder blijft ze op haar manier gereserveerd tegen me – zou er een verband bestaan tussen ijzigheid en frigiditeit? Tegen Siem van der Molen is ze vertrouwelijk. – Wim de la Court heeft het met mevr. Adama van Scheltema over die baan gehad en zij zou er met prof. Posthumus over praten. – Iets anders is, dat Wim de la Court Betty en Frans van Steenhoven kent! – Nellie Riemens is een vriendin van Jaap – Jaap gaat naar Tsjecho-Slowakije en Wim Wimmers naar Boedapest.

Weer te lang in die rotkrant zitten kijken.

Een onderhoud met Van Vrieslandt aangevraagd!

En ik zit al weer in geldnood!! Om te huilen – na een dergelijke krachtsinspanning.

Vrijdag 8 juli

Geslapen van half drie tot half zeven. Daarna wakker gelegen. Radeloosheid. Pas op het hart.

Bakker betaald.

Eerste hoofdstuk Duhamel in bed gelezen. Daar zal ik nog een hele kluit aan hebben om dat te vertalen.

Ziekenfonds betaald voor een maand in plaats van voor drie maanden. Postzegels (1.-), kladbloc (0.50), barbier.

Doodmoe van te weinig slaap en te veel bestaansangst. Niet meer toegekomen aan het schrijven aan Mali en het kopen van een broek. Alleen naar de diamanttentoonstelling geweest. Nog even geprobeerd om een polohemd te krijgen, maar maat 7 zou al te klein zijn, en die hebben ze niet eens.

<Bij G en G aan de Nieuwendijk een mieters *kledingstuk* gezien, *lichtblauw manchester*.>

Bk. Allemaal complimenten, omdat ik een schoon hemd aan had, Frieda en Elies en zo, maar dat blauwe kan ik toch echt niet op gaan dragen. Hiletje vind ik niets aardig doen – afweer op zo'n vervelende manier.

Uitslag van Wim de la Court. Negatief! Posthumus douwde d'r eentje in, die hij kende. De tweede keer dat een poging om een baantje te krijgen afstuit op Posthumus.

Simon van Kreveld is het nu net nooit met me eens, pas op, zo meteen is hij nog christelijk, maar hij doet echt aan lezen. Elies is aardig.

Meneer en mevrouw Beek even verveeld met praten over de diamanttentoonstelling.

Ik zit aan de grond – helemaal! Ik zal of geen broek of geen hemd kunnen kopen, voor het proefhoofdstuk af is, en eigenlijk geen van beide.

Brandbrief aan tante Mali geschreven. Heeft ze Maandag pas.

Zaterdag 9 juli

Weer maar een uur of vier, vijf geslapen. Angst, angst, angst.

Er op uitgegaan voor een polohemd.

Koos van der Horst en Lila tegengekomen. Koffie met ze zitten drinken. Hem geattaqueerd op zijn academische habitus, zijn duitse filosofendom. Gejeremieerd over mijn geldnood – hij dacht, dat ik wou lenen. Ik moet wel een droevige indruk gemaakt hebben, was geheel en al uit vorm, het gesprek verzandde jammerlijk. Hij heeft me niet uitgenodigd, waarschijnlijk nog altijd, omdat

ik me in een ver verleden eens ten ongunste van Lila uitgesproken heb.

Vergeeten de chèque te innen.

Verder de hele dag *van elf tot zes* op de fiets gezeten en gejaagd op een bruikbaar polohemd in mijn maat, een grote verscheidenheid aangetroffen maar niet geslaagd, *gek* ben ik, een laten maken als ik weer geld heb.

Bk. Weer dat pingpongen. Elies was er bij. Gaat met vakantie naar Dalmatië. Om een opmerking dacht ik even, dat ze wel eens zwanger zou kunnen zijn, 'sinds Februari'. Door een misverstand opgesloten geweest – tegen twaalven uit het gebouw gebroken. Van Dono zei ze: 'Dono is zo safe.'

Toen nog meegeweest met Dono.

Zondag 10 juli

Na nu juist niet te lang geslapen te hebben opgestaan.

Kamerhuur betaald – ongeschoren – kaffer. Diamantbeurs, uitslag verloting nog niet bekend. Gewerkt. Duhamel. Het vertalen ging puik, maar de *schrijfmachine verdomde het*, het blad trekt scheef, morgen direct monteur.

Bk. Eén week betaald. Gepingpong met *Annelies Ebrlich*. Met haar naar haar atelier op het hofje geweest, aldaar ingesloten geweest en uitgebroken. Met haar langs de Amstel gelopen, op een hooimijt gelegen, haar naar me toegetrokken, reageerde niet erg, stond na een kwartier op. Haar achter een struikje laten pissen, ik dacht eigenlijk dat ze naast de schuur zat, maar ze zat achter het struikje, daardoor onbedoeld te veel haar kant uitgekeken. Zij had honger en slaap, zou met me mee naar boven voor boterhammen, maar op het kritieke moment kon ik haar niet mee naar binnen krijgen. Voornamelijk door een ontactische opmerking (och jee, de buren zijn thuis). Haar nog naar de Beethovenstraat gebracht, zij vond dit overbodig en zei, toen er maar even aanleiding toe was, goeden-dag. Het is een misdeeld meisje, met de putjes van het ontharen nog in haar kin. Ze is bovendien in Zwitserland geweest – zal heus wel voor t.b.c. geweest zijn (Donkersloot als leraar). Ik heb gepraat over geldnood, en over Mienie, maar ben voor het overige boeiend genoeg geweest. Zij is evenwel niet alleen weinig mooi, maar er zit ook niet veel in en kan dus evenmin veel uitkomen. Op mijn voor-

stel om eens naar zee te gaan heeft ze niet nee gezegd, maar dat was aan het begin van deze niet daverend uitgevallen avond.

Maandag 11 juli

Parool 3e kwartaal betaald.

Chèque 11 geïnd – was racen.

Uitslag diamantloterij nog steeds niet bekend.

Ys gegeten, kersen gekocht.

De fiets remt niet goed – ook eens aandacht aan besteden.

Even langs de plek van gisteravond gefietst. Zij heeft van achter dat struikje inderdaad kunnen zien, dat ik haar kant uit keek.

Getelefoneerd. Schrijfmachinemonteur besteld, komt morgen om twee uur, voor die tijd dus bel maken.

Nog wat geslapen.

Bk. Tegen Annelies alleen even gezegd, dat die hooiberg bij daglicht gebleken was een mesthoop te zijn. – Ik heb geen vat op Elies. Ik had gezegd, dat ze die deur open had gekregen door middel van spiritisme, dat was roddelen. Herman Eekhof kwam er nog bij vertellen, dat ik een wandelende chronique scandaleuse was, dit had ze ook al ontdekt of van vervelende lieden uit de voorkamer gehoord. En toen ik een bon mot lanceerde, zei ze tegen de anderen: toe, lach dan!

Nog geen bericht van Mali en ook nog niet van Vic van Vrieslandt.

Dinsdag 12 juli

Na 8 uur kan ik godsonmogelijk meer slapen van het straatlawaaï.

Me geschoren.

Iet *Wieringa* kwam buiten voorbij. Haar laten helpen met het belledraad. Gezegd, dat ik wel eens met haar naar zee wou, deze week kon ze niet. Schrijfmachine monteur. Dat haperen van de papiervoeding schreef hij toe aan niet schoon zijn van stootrolletjes en rol, met benzine schoon te maken, maar als je zelf de rol er af haalt, kan die hele boel opzij er af vallen. Verder hoefde ik helemaal niet zo hard te slaan.

Bericht van *Vic van Vrieslandt*. Kan niet eerder dan volgende week *Dinsdag*, 's morgens.

En een brief van *Mali* met *veertig gulden!!* Nu kan ik opeens weer

adem halen of beter gezegd kleren kopen. Ze schrijft verder, dat ze even geopereerd moet worden.

Bel verder gemaakt.

Woensdag 13 juli

Van acht tot negen hondegeblaf. En dat straatlawaai 's morgens.

Geen diamanten ring gewonnen – pech.

Op het Waterlooplein een *lap* voor een hemd gekocht.

Alle grote zaken afgeweest om een broek in mijn maat te krijgen, zijn er niet, niet groter dan één meter.

Dat blauwe kledingstuk gepast – mieters! De ene 52 iets te klein, de andere 52 iets te groot, misschien past die uit de etalage.

De hele avond blijven pingpongen. Jobs, is gebakken voor haar examen. Hilletje. Annelies – met Annelies even doorbijten. Elies – liet zich fel uit tegen vrouwen. Nog eens ordelijk over laten vertellen. Is duidelijk bisexueel.

Donderdag 14 juli

Weer van acht tot negen hondengejank. *Uitgevaren tegen mevr. Engel!* Antwoord: 'Wij woonden hier het eerst' en wat ik verder verwachten kon.

Daarna zij het met tijdverlies en met een nachtmerrie toch nog uitgeslagen. Een prestatie.

Barbier. Op leuke band het Centrum weer in. Laatste zaken afgeweest om een broek, bij v.d. Brul gelukkig koppig gebleven tegenover een taai vasthoudende bediende, om vijf voor zes op de Haarlemmerdijk voorbeeldig geslaagd! Bandwijdte 108 c.m. en prijs 20 gulden.

Bk. Die censuur van Hilletje onverdragelijk – houdt zich consequent doof. Kan ook niet tegen d'r verlies. – Elies raast eenvoudig tegen het huwelijk! – Al met al in een pesthumeur vertrokken.

Terug gelopen. Broek naar kleermaker gebracht voor stootbandjes en fiets naar fietsemaker.

Vrijdag 15 juli

Vanmorgen na mijn opspelen van gisteren geen hondengejank. Het schijnt dus zonder te kunnen. Hopen maar.

Fiets gehaald, band is geplakt, maar moet nieuwe binnenband in.

Grijze broek gehaald *en blauwe gebracht*.

Rits gekocht.

Hele stad af geweest om linnen schoenen, nergens te krijgen, alleen bij de Bata een paar, dat een halve maat te krap was, dit meegenomen.

Bk. Wim Wimmers gevraagd, geen reductie op Vlamkamp te krijgen vanwege eigen tent, het zijn de culturele uitingen, waar je voor moet betalen.

Hilletje. Haar meegekregen naar een terrasje – het ging niet geheel zonder moeite. Zij had al verteld, dat iedereen me er zo verlopen bij vond lopen, en vertelde nu, dat iedereen bezwaar had tegen mijn *geroddel*. Haar gezegd van haar mutisme (ijzigheid). Dat was speciaal tegen mij, omdat mijn humor ging ten koste van anderen en bovendien stotend was ('smerig' – shocking dus). En ook liet ze af en toe een opmerking lopen, omdat ze hem niet verstond – dus toch. – *Haar het verhaal van de Wibauten dan gedaan*. Zij heeft het *aangehoord* – niet heel veel meer. Zei met ietwat kunstmatige interesse: dat is dan tragisch, Max. Ging zelf niet op de zaak in. Moest wel weg, toen ze inderdaad weg moest. Zou me eventueel wel eens een tip inzake Stans geven, maar ik zie het nog niet gebeuren. Mieke Witteveen – die tussen haakjes niet aan lezen deed – had ze niet mee naar de Bk. kunnen krijgen. En Wim Kouwer wou ze niet meenemen, om redenen, die ze niet zeggen wou. En Stans moest zo intelligent en zo 'flink' zijn.

Naar Wageningen geschreven of ik niet nu vast de f 25.– van Augustus kan krijgen in verband met dat in de uitverkoop liggende kledingstuk.

En de krant gelezen.

Zaterdag 16 juli

Maar één blaf van de hond om acht uur, dus ze sluiten hem niet meer op. Maar nu is de vakantie begonnen en daarmee het pianofestival onder me. Slapen met hindernissen voorlopig.

Barbier. Nieuwe binnenband in de fiets laten zetten (1.85).

Bk. gewoon.

Na afloop geschaakt met Justus, hij won, mijn geschriften laten lezen, hij kon ze niet bewonderen, en over Gide gepraat. De combinatie van Justus en die Drentse boer doet denken aan de combi-

natie van Elies en die Drentse boerin. Riemke vertelde me, dat de Halbertsma's zo ongeveer alle zuivelfabrieken in heel Friesland bezitten.

Zondag 17 juli

Uitgeslapen, net voor de pianistische storm opstak. Een krant gelezen en nog eventjes geslapen.

Bk. Gepingpong. Hilletje schijnt gisteren een afscheidsfuijfe gegeven te hebben – ik hoor daar uiteraard niet bij. Na het pingpongen gingen Riemke + Wim Wimmers + Hilletje + *Wim de la Court* ergens een kop koffie drinken – ik ben niet meegegaan.

<Bk. betaald tot 1 Aug.>

Hilletje gaat nu een paar maanden met *vacantie*. Eerst nog naar Ruurlo en van half Augustus tot *half November* – drie maanden naar Frankrijk. In die maanden tenminste rust – deze stille spanning was ook niet meer uit te houden. Die afweer van haar, die vervloekte ijzigheid, betekent, dat ik op het ogenblik inderdaad geen kans bij d'r zou hebben. Daarbij spreekt ook mee, dat ik zonder centen zit en daardoor zelfs geen tijd en aandacht voor haar zou hebben. Wat niet wegneemt, dat ik haar, als ik maar wou, toch wel degelijk zou kunnen krijgen. Wou ik maar. Maar die dommigheid: ik mag niet tegen haar praten, ik mag geen gedachtegangen ontwikkelen, ik mag niet onderhoudend zijn.

Het Damrak opgefietst. Nee, dat is voor een volgende bladzijde.

Het Damrak dus opgefietst. Daar liep *Mienie*, zwaar gearmd met *Jan Kosbude*!! Twee keer langs gekomen, of zij mij ook gezien hebben, weet ik niet. Deze snoeshaan heeft dus gehandeld. Dit moet al maanden aan zijn! Het is ook de reden, dat ze niet met me naar zee wou. Wat kan ik evenwel verder doen? Ze kent mijn opinie over hem. Maar het initiatief zal heus wel bij hem berusten. En zij heeft ook eerlijk telkens gevoeld, of er met mij niets te bereiken viel.

Vannacht het hele dagboek bijgewerkt, was een paar weken achter. Nou dat proefhoofdstuk van Duhamel.

Maandag 18 juli

Geen muziek. Een angstwekkende stilte.

Me laten scheren. Aan het lichtblauwe hemd een Schillerkraag

laten strijken – hielp natuurlijk niets. Alle overhemdenmakers met vakantie. Lap gebracht naar maison Hetty, Ceintuurbaan, waar ze het voor me zullen proberen, morgen uitsluitel halen. Een paar ansichten van van Gogh gekocht. Geen tijd meer gehad om Vic. v. Vrieslandt te bellen. Mijn achterwiel loopt bijna aan.

Bk. Iedereen gaat nu met vakantie, Jaap morgen, Wim Wimmers morgen, Hilletje is al weg. Elies was weer eens onbegrijpelijk snibbig. André had blijkbaar een afspraak met haar. Die André pakt het systematisch aan. Je moet bedenken, dat de anderen ook systematisch iedereen afwerken en in alle stilte hun slag slaan, Loek Porselein, Wim Wimmers, Jan Kosbudde, André Haakman, enz. enz. En die anderen werken met schouwburg en concert, hebben geld en tijd. Ik heb de lente moeten laten passeren.

<Als ze van de winter in dat sous-terrain zitten, gaat er ook regelmatig gedanst worden. Overhemd! Dansles!!!!!!>

Van Vrieslandt gebeld. Wie belt er nou zo onbeholpen en ongemaniërd op. Ik had de woorden niet bij de hand, was niet to the point, deed bevederig. Vreemd en onaanvaardbaar. Hopen, dat ik het niet bij voorbaat verpest heb.

Krant gelezen.

Die twee eerste bladzijden van Duhamel over getikt. Hij trekt nog een beetje op, maar niet veel meer.

Dinsdag 19 juli

Om een uur of vier naar bed gegaan. Ze sluiten die *bond*'s morgens niet op, want hij gaat zo ook wel blaffen. Katja af – waf, waf – Katja af – waf, waf. Toen de hond uitgeblaft was, zette de piano in.

Naar *van Vrieslandt* geweest. Het onderhoud is als geheel voortreffelijk gelopen. De *Wereldbibliotheek* is communistisch, ze hebben een enorm bedrijf met eigen zetterij enz. Winterink, vijftiger, commercieel, geen lettré, *Guido* van Suchtelen in opleiding als directeur, die moet mij niet als een rivaal gaan zien. Van Vrieslandt zou Winterink bellen en hij zou mij dan nog schrijven. Hier en daar was ik te vinnig, hoe komt het, dat ik dat juist altijd tegen Van Vrieslandt ben, maar in het geheel genomen ging het puik. Nou Winterink.

Van een tot vijf in bed gekropen om uit te slapen. Maar de hele middag weer die vervloekte *bond*, die is nog erger dan de piano.

Bk. Fred was er, die Duitse vent van Frieda, is dirigent van de opera in Hamburg!! Frieda heeft anaemie. Er was een bij dit tweetal horend meisje, Roos Keller. Elies dee mijn saksische accent na. En van Trudi gehoord, dat er weer ohropax is, alleen is het nu een frans artikel en heet het Quies.

Het is te krijgen in de apotheken op het Rokin en in de Scheldestraat. Een doosje gekocht – is nogal duur.

Woensdag 20 juli

Van vier tot zeven geslapen. Van zeven tot tien heeft de hond geblaft – blaft dwars door de quies heen.

Van tien tot een verder geslapen. Drie uur verlies.

Het *hemd* is volgende week Dinsdag klaar. De blauwe broek is morgen klaar – dan de grijze er heen voor zomen. Vlekkenwater gekocht. De rechterschoen moet nog.

Iet Wieringa kwam voorbij. Een kwartier mee op een bankje gezeten. Ze had Jan P. een felicitatiebrief geschreven. Eet in de eerste Helmersstraat. Prevelde wat van een verandering in haar leven – misschien wel een vent. Het gesprek wou weer niet erg vlotten.

Bk. Gepingpong. Niets bizonders. Ik vind Els Hekkenberg aardig. Mijn humeur versomberd door de hond.

[DIE HOND]

Rudi Mossel. Naar Rudi geweest. Ligt in het sanatorium Hoog-Laren en gaat tussendoor nog naar het studenten-sanatorium. Spertia gesproken. Ze had nu bijna zwart haar. Het kind gezien – prachtig. Haar verteld, dat ik de vertaling niet zo goed vond. De twee andere manuscripten waren zoek. Zij heeft me met de moeilijke plekjes uit Duhamel geholpen – niet veel nieuws. Vond van *Sylvie* van de Nerval hetzelfde als ik – niks aan – veronderstelde: misschien passé. Wat een vrouw. Spoorde me aan om Rudi eens te bezoeken in het sanatorium.

Bij meneer Beek mijn hart gelucht over die hond. Alsof je daar wat aan hebt. 'Die mensen hebben toch het recht, om een hond te hebben.' Is blij, als hij van me af is.

Donderdag 21 juli

Gisteren uit voorzorg tegen de hond tijdig naar bed gegaan. Vanmorgen heeft hij me even wakker geblaft, maar daarna met quies in mijn oren grondig uitgeslapen.

Kleermaker nog niet klaar, morgen terugkomen. Rechterschoen was gelukkig nog te maken, ook morgen terugkomen, want ze gaan met vakantie.

Bk. Nikolai Schors was terug, was veertien dagen in retraite geweest. Elies had hem verteld dat hij volgens mij aan godsdienstwaanzin leed. Die katholiek zonder kin is een zeloot, die door bekeringsijver aangegrepen is. Tegen Bert gezegd, dat er een vent van de Holland-Afrikalijn was, prompt ruzie gekregen, Bert is ongeneeslijk, toen met die vent zelf gaan praten en bij Sabrana een briefje op tafel gelegd.

Thuis pianospel. Het is zwemweer aan het worden. Ik ben de hele dag doof van die quies, mol mijn oren er mee.

Twee blz. Duhamel gedaan. Ik heb nu zes blz. van het proefhoofdst. af, moet er nog acht. Maar morgen komt natuurlijk de brief van Vic van Vrieslandt.

Vrijdag 22 juli

Ofwel het blaffen is uitgebleven ofwel ik heb er dank zij quies doorheen geslapen, maar ik ben in elk geval uitgeslapen.

Nog geen bericht van Vic van Vriesland! Hij zal toch niet afgeknapt zijn? Zaterdag nog afwachten, hem Maandag opbellen.

Het is warm, ik had wel willen zwemmen, maar geen tijd. Brief van vader, wou de planken van de boekenkast 24 c.m. van elkaar maken, ijlbrieven geschreven dat dit 29 c.m. moet zijn.

Kleermaker. Blauwe broek was er nog niet. Grijsje toch maar gebracht, morgen halen.

Rechterschoen door deze schoenmaker verprutst, naar een andere brengen, vervelend.

Stukje van Stans in *Vr. Ned.* over positiejurken. Utlating van Hilletje: je zult haar anders niet zo veel op straat zien. Het zal dus wel zo laat zijn! Hilletje komt nog even terug, over aan de tand voelen.

Bk. O.a. Niek en Elies en Bert. Ik kon niet aan de beurt komen en toen ik eenmaal aan de beurt was, was bij Elies alles wat ik zei niet goed. Enfin, ze zijn toch een stel.

Een dikke drie bladzijden Duhamel vertaald. Om vijf uur uitgescheien. En ik moet er nog een kleine zes.

Zaterdag 23 juli

Uitgeslapen. Toen begon toch ook de piano, tot drie keer toe.

Grijze broek gehaald (2.50). Blauwe broek was nog niet klaar. Rechterschoen gebracht bij schoenmaker tegenover kleermaker, Dinsdag halen.

Er komt 17½% huurverhoging.

5-6 oude krant gelezen. Hondegeblaf.

Voor zwemmen dus geen tijd meer gehad, Duhamel maar eerst.

Van Vic van Vrieslandt geen bericht, Maandag opbellen.

Bk. Annelies ging weg, vlak nadat ik naast haar was komen zitten. Elies was niet van de pingpongtafel te verdrijven en liet mij niet aan de beurt komen, zelfs Niek wist niet hoe hij het met haar had, zo duidelijk niet mee te praten, dat ik er maar overheen gestapt ben. Daarna gesprek van een volstrekt heterogeen gezelschap over het huwelijk. Elies en Niek bedoelen alleen, dat je je niet voor een verre toekomst vast kunt leggen. Mijn opmerkingen noemde Niek aanvankelijk triviaal en Elies was het er ook niet mee eens.

Niet gewerkt. Stomkop! Reinold Kuypers gaat vandaag of morgen ook met vakantie.

Zondag 24 juli

Gisteravond niet meer gewerkt. Dan ook netjes uitgeslapen. Daarna hinderlijk pianospel. Van vijf tot zes in precies één uur precies een bladzij vertaald. Nu nog vier bladzij. Ik krijg het vannacht nog wel af.

Bk. Dit keer sprak Annelies mij aan, maar ze ging weer vroeg weg.

<Ze zei weer: Max: ha, ha -.>

Verder ook niets bijzonders. Elies en Niek, Trudi en Bert, met de laatste een beetje ruzie. Ze maken queue voor Elies – Han Emmanuel en zo.

Van elf tot twaalf op mijn bed gelegen. Daarna vier bladzij gedaan, vandaag dus inderdaad de resterende vijf bladzij vertaald, om zeven uur was ik klaar.

Nog een morgenwandelingetje gemaakt, bij het Amstelstation in het gras gelegen. Om negen uur naar bed.

Maandag 25 juli

Vandaag op mijn bed gelegen van negen tot vijf, maar niet al die tijd geslapen, dit bed ligt zo beroerd.

Bk. Niets van belang. Huib zat weer zijn lachen in te houden, toen ik vroeg wat Wim Wimmers kwam doen. Ik heb Sonja Heimans even beledigd door geen zin te hebben om met haar te pingpongen.

Ita Lansberg. In de volledige familiekring gezeten: Pa, Ma, Ita, Flip de Vries, het zusje van Ita en de baby van laatstgenoemde. Ita en Flip hebben me geholpen met de vertaalmoeilijkheden. Wel wat aan gehad. Ze vonden mijn vertaling te letterlijk en te stijf en wisten nog heel wat dingetjes, die ik niet wist.

<Duhamel was Herman Robbers.>

De omringende familieleden gingen om een uur of tien al naar bed. Over Henk niet gerept.

Daarna niet meer gewerkt, maar om 3 uur naar bed gegaan, immers morgen de hond.

Dinsdag 26 juli

Niet kunnen slapen. Van drie tot tien maar zo'n beetje liggen draaien, van acht tot tien uitvoerig hondegeblaf.

Om tien uur mijn tanden op elkaar gezet en in een afgrondelijk diepe droom verzonken. Toen ik wakker werd, waren de wijzers naar vier uur opgeschoven.

Bk. Met Sjert over die katholieke Nico gesmoesd, Nellie Riemens moet er wel iets gekks van gedacht hebben. Elies is een enorme katekop. Ruziezoekerig en demonstratief niet met me willen pingpongen! Er wou trouwens tot twee maal toe niemand met me pingpongen. Het was een beetje mis.

<Voor mijn commentaren op alles en iedereen doet het sleutelwoord geroddel de ronde.>

Fiets naar de Rijnstr. gebracht – dat achterwiel kan recht gesteld worden.

De hele nacht nog zoet geweest met het nakijken van dat proefhoofdstuk. Er zullen voor kenners nog heel wat foutjes uit te halen zijn.

Woensdag 27 juli

7 uur naar bed, hondegeblaf, overigens goed geslapen, alleen te kort, half twee op.

Proefhst Duhamel naar de AP gebracht, Reinold Kuipers met vakantie tot Maandag, dan direct achterheen zitten.

Te laat geweest voor de chèque, morgen opnieuw.

Overhemd op zijn vroegst zaterdagmorgen klaar, zaterdagmiddag zijn ze dicht.

Schoenmaker schoen nog niet klaar, weer meegenomen, maar weer naar een andere.

Blauwe broek bijna klaar.

Fiets: achterwiel loopt nu niet meer aan – maar trapt zwaar aan, weer de as?

Morgen mijn nek laten knippen – Fr. plein.

Wekker loopt achter.

Snipverkouden – niettemin *gezwommen*, want het weer is aan het omslaan.

Bk. Er was te weinig gekookt, er vertrok iemand onverrichter zake, zonder dat er een haan naar kraaide. Verder gebrek aan pingpongballetjes. Zoet met Elies gepraat. Een verzoek, om met hun mee naar huis te mogen dreutelen, werd afgewezen – masochist!

Fiets weer naar fietsemaker gebracht.

Van Vrieslandt opgebeld. Geen gehoor. Zeker met vakantie.

Begonnen aan *Het land van herkomst*. Maar het gaat niet zonder die namen te weten. Hans geschreven.

Vier uur naar bed.

Donderdag 28 juli

Half negen het geblaf. Niet meer kunnen slapen. Pas in de middag nog een uur.

Trouwens beroerd van verkouwenis.

Nergens meer aan toegekomen! Alleen barbier.

Bk. Pingpongen. *Elies* en Niek, *Trudi* en Bert. *Ik kwam niet aan de beurt en ze wouen niet met me spelen!!* Natuurlijk niet alleen, omdat ik met effect speel.

Fiets weer weggebracht. In die as hoort eigenlijk een moertje.

Vic van Vrieslandt opgebeld. Er is net een brief van hem op komst. *Ik moet Winterink bellen!* Op vertalingen niet veel kans, ik moest zelf maar met initiatieven komen (correctie! lector), Winterink moest toch eerst een indruk van me krijgen. Ik was niet overmatig in vorm. Vic v. Vr. van zijn kant was ronduit indrukwekkend (um um – muh – geen dank).

Chris van Geel aangeschreven, om die schuilnamen uit *Het land van herkomst* aan de weet te komen.

Vrijdag 29 juli

Drie uur naar bed, vier uur met moeite ingeslapen, *half acht de hond!!!*

Brief Vic van Vriesland was er inderdaad.

Fiets gehaald, chèque geïnd, blauwe broek gehaald 5.-, sokken 2.35, twee zakdoeken 1.20, schrift 1.15, nog geen landkaart. Schoen naar de v. Woustr. gebracht. Zaterdag halen.

Dono tegengekomen, was een dag in de stad. Geslapen 3-½6, toen weer geblaf van de hond.

Bk. Betaald voor één week *f* 3.-. Weer geruzied met Elies. Zij vond, dat ik niet tegen mijn verlies bij het pingpongen kon, waanzin.

Zaterdag 30 juli

Waf. Waf. Waf waf waf. Die bleekzuchtige ellendelingen. Die bloedeloze egoïsten.

Hemd nog niet klaar!

Nog heel even liggen bijtrekken.

Op die directiekeet aan de Sloterweg afgeweest. Al weg. In Sloten rondgefietst. Wel prettig. Kans gezien de van Huib Dane geleende landkaart te verliezen.

Bk. Wel prettig gepraat, met name met Niek, maar Elies niet te harden.

Zondag 31 juli

De Engelen met dat rotbeest van hun van de deur. Intensief uitgeslapen.

Geprakkiseerd over de woningnood. Misschien kan ik ruilen met lieden, die momenteel in een noodwoning in de omgeving van A'dam zitten.

Bk. Met die Niek kan ik praten. Maar weer een enorme snauw van Elies mogen incasseren. Is natuurlijk afgeknapt vanwege mijn polygame praat, dat van haar is dan zeker gedifferentieerde monogamie. Ik Niek gevraagd, mee naar mij te gaan, wat hij niet gedaan heeft, kleven van mij dus.

Eens een hele nacht genomen, om me het hoofd te breken over de woningnood – geen resultaat. Alleen een briefje aan het departement geschreven om het lijstje van de gemeenten, waar geen woningnood is – daar nooit antwoord op gehad.

Maandag 1 augustus

Goed geslapen, alleen veel te kort.

Niettemin te laat voor de A.P. Morgen vroeg heen. Stevige afspraak treffen, want de geldnood begint alweer te nijpen.

Winterink. Gaat vermoedelijk met vakantie, ik moest *tenminste volgende week nog maar es bellen.*

Bk. Elies zie vorige dagen. Met Niek een kwartiertje ergens gezeten. Iets naars met een hond. Over epilepsie gepraat. Mij vond hij a) ontevreden (sjagrijnig), b) scherp (geestig), c) *sadistisch* (sarderig). Over dat sadisme nog eens nadenken. Noodsadisme.

(P.S. Hij werd al eens wit, toen ik over geslachtsziekten begon, en vertelt nu weer, zijn eerste verhouding met een barjuffrouw gehad te hebben. Meer van belang m.h.o.o. Els dan m.h.o.o. op Elies.)

Pianospel.

Brieven geschreven a) Emile: Gide vragen of de Passavant Cocteau is – huwelijksfoto Edie. Onbesteld teruggekregen uit Eng., naar Lijnbaansgracht gestuurd, ook vandaar geen antwoord op gehad.

b) Aimé: aangeraden literary agent te worden. Antwoord gehad. Dit idee is hem uiteraard te constructief.

c) Hans: wat voor afwijking hij dan wel had. Geen antwoord op gehad.

d) brandverzekering – gestuurd f 4.60.

Dinsdag 2 augustus

Tè kort geslapen, maar geslapen.

Arb. Pers. *Door Rein. Kuypers weggekeken!!* Ik kwam hem vragen om een vaste datum, waarop hij dat proefhoofdstuk bekeken had. *Veertien dagen.* Maar ik moest nou eerst die Otto Ludwig maar eens afmaken! Dat vond hij wel echt – zei: nee maar dat gaat niet – en daar had hij op zichzelf niet eens ongelijk in. Ook kan mijn stem toevallig een beetje bits geklonken hebben. Maar daar staat tegen-

over, dat het water me aan de lippen stond. En in elk geval heeft hij me weggekeken, finaal weggekeken. – Hoe het zij – aan Otto Ludwig beginnen en dan toch vast dat contract los zien te krijgen.

Schoenmaker nog niet klaar.

Overhemd verpest! Het was bovendien beroerd goed. Ze zou het nog zien te redden. *Zaterdag* klaar. Morgen nog even heen.

Bk. Met Niek ben ik goed. De grote drie van het pingpongen, Alfred, Frans en Niek. Niek liep warm voor het pingpongen, maar ik boog uiteraard af naar een jeremiade.

Woensdag 3 augustus

Door de hond om negen uur wakker geblaft, daarna weer ingeslapen. Verder geen hond, maar ter ere van de regen machtig veel piano. Dat kan in de herfst en de winter nog wat worden – dan hoor je natuurlijk niet anders!

Te kort geslapen. Wekker. Me laten scheren. Geen tijd meer voor de schoenmaker. Wel nog even achter dat hemd aan geweest – boord moet 9 c.m. breed.

Jo *Koster*. Ik was een half uur te laat, zodoende maar een half uur tijd gehad, stomkop, wel een paar nuttige opmerkingen aan haar ontlokt over die vertaling. En verder had ik de indruk, dat ze waarachtig een man heeft.

Bk. Er was weer gedonder over het pingpongen. Er is in de AJC oppositie tegen onze aanwezigheid in het gebouw, de bewoners zijn er tegen.

Verder boze brief van Rudi over Sartre! Morgen direct in orde maken.

De fiets trapt weer zwaar aan, och och.

Kamer wat geordend, kranten bij elkaar gezocht.

Dus morgen Sartre even afwerken. Dan Otto Ludwig.

Begonnen kruisjes uit ms. Sartre over te brengen, tot op twee derde gekomen.

Donderdag 4 augustus

Geslapen. Toevallig eens weinig hond en geen piano, dus zo ongeveer uitgeslapen.

Schoen klaar (2.25) maar had nog geen grijs garen voor de linker schoen.

Bk. Pingpongzaal op slot en asbakjes weggenomen. Dat gaat mis met de A.J.C. Even langs de Handelskade gefietst.

Maar eens naar Jan Hemelrijk gegaan. Gezegd, dat ik zonder bij oogmerken kwam. Jawel. Lang en geanimeerd gepraat – tenslotte natuurlijk toch over centen gejamerd. Als ik nou een proefopdracht van de w.v. kreeg, wou hij het nog wel eens met Jaap over geld hebben, maar in dat geval zal ik daar niet eens meer op kunnen wachten. –

(N.B. Jaap had dat noodwoning-plan destijds fantastisch gevonden.)

Vrijdag 5 augustus

Gisteravond niet Sartre afgemaakt, maar naar bed gegaan. Vandaag uitgeslapen.

Grijze schoen laten stikken, kosten 8 cent.

Haar laten knippen, f 1.–.

Landkaart 1.25.

Bk. Dat doodswijgen, dat Elies me doet, zit diep – houdt verband met mijn hele positie op de Biekorff. Vanavond duidde iemand mij snedig aan als de ‘adviseur van het bestuur’. De voorkamer heeft het over mijn ‘bijhouden van de chronique scandaleuse’, in de achterkamer noemen ze het korter ‘roddelen’. En een van de lieden, waarmee je je dan encanailleert, had het over ouwehoeren. – Die Han Emm. beproeft zijn krachten op elke goeie vrouw en is nu aan het proberen, wat hij via Niek bij Elies bereiken kan. – Met pingpongen kan ik niet tegen de goeien op, reageer te traag. – *En van de winter komt het dansen!* – Iets spottends in de blik van Wim de la Court. – Ik begon tegen *Sjerf* te jeremiëren, waarop hij me prompt *geld aanbood*, fideel zo zijn ze niet allemaal. Maar Elies kon het horen en met hem oplopen ging niet, omdat hij een afspraakje had met Betty v. Steenderen.

Ik doe 2½ uur over de krant – erg.

De hele nacht verder zoet geweest met overbrengen kruisjes Sartre en schrijven brief Rudi. Morgen brief uittikken en in ms leggen.

Zaterdag 6 augustus

Vandaag slecht geslapen – gekweld door de piano.

Bk. Dit keer allerprettigst met Niek gepingpongd – ik was erin. Die Han Emm. legde op de terugweg beslag op hem.

Krant gelezen. Brief aan Rudi getikt. Morgen ms. wegbrengen.

Zondag 7 augustus

Wel uitgeslapen, maar boem daarbovenop kwam dan ook die ongelukspiano.

Bk. Niets. Frieda terug. Daarnaast heel genoegelijk met Niek op een terrasje gezeten. Hij heeft mij het begrip frequentie van de monogamie aan de hand gedaan en ik hem het scheldwoord monosexueel. Hij was met Els Hekkenberg begonnen – dat kannie nu beter aan mij overlaten! Hij veronderstelde een homoseksuele tic bij Jobs en bij Dono. *Elies* is hardstikke *bisexueel* – precies halfom! En ze is ook werkelijk *polygaam* – is selectief. En Niek heeft inderdaad geld – onthouden.

Het ms. van Rudi met begeleidend schrijven naar Speria teruggebracht – zij was wel vriendelijk.

Geert even opgebeld over tarieven corrigeren. Wist het niet. Auteurs corrigeren hun werk altijd zelf.

Lange brief Mali. Dat ik werkelijk ten einde raad ben en dat zij het toch nog eens met mijn ouders over geld moest hebben – dus alleen indirect gebedeld. Om vier uur pas af. Toen zo stom geweest om nog een paar uur te gaan wandelen.

Maandag 8 augustus

Vandaag perfect uitgeslapen, dat moet gezegd worden.

De w.b. opgebeld. Winterink was er niet, morgen waarsch. wel.

Het overhemd gehaald. *Het is nog hopeloos!* De 6.50 betaald. Volgende week kon ik de lappen komen halen en er na het even in het water gezet te hebben een klep op laten zetten.

Bk. Betaald. Verder eigenlijk niet veel bijzonders.

De geldnood is nu inderdaad levensgevaarlijk. Daarbij komt de sof met het hemd. Volslagen radeloos. Om half tien weer naar Aleid en Jan gegaan. Aleid om raad gevraagd inzake het hemd, het adres van een naaister gekregen. Daarna voor de tweede keer binnen een week een paar uur achter mekaar – tot half een – tegen Jan over mijn impasse en vlak voor de deur staande ondergang zitten

jammeren. Hij zou dan Hans de Jager van de werkstudenten opbellen. Zelf krijgt hij ± 17 Aug. zijn salaris.

Een pracht van een testament gemaakt, dat werd hoog tijd.

Dinsdag 9 augustus

Zes uur geslapen – dat is twee of drie te weinig. Me geschoren.

Chèque geïnd.

Brandstoffenformulier gehaald.

Winterink gebeld. Ik kon komen! Bezoek bij *Winterink*!! Ik heb het niet erg goed gedaan. Een Dickensachtig mannetje, maar ik kreeg geen greep op hem. Heb gejaagd en flakkerig gepraat en te veel. Hij bleef vormelijk. Als er iemand gezocht werd, was het wat anders, maar zo maar een plaats te vinden, was niet zo eenvoudig. Hij zou proberen er iets op te vinden en zou er met Guido over praten. Donderdagmorgen mocht ik dan opbellen – deze of de volgende, dat heb ik niet eens goed begrepen. *Het wordt toch niets.*

[Hij vroeg o.a. of ik getrouwd was en *hoeveel* ik moest hebben. Erg nonchalant gezegd *100 of 150* voor de *middagen*, als ik er maar van kan leven – omdat ik er al niet meer in geloofde – een prestatie van hem.]

Bk. Met Corrie Ham en Riek Donker over mijn problemen gepraat – ik idioot. Het verschil is, dat ik Corrie met een geweer dood zou willen schieten en Riek met een kanon. Die Riek is toch wel een monster van burgerlijkheid! Het leek haar geestelijk en lichamelijk alleen maar goed voor me om gewoon te werken, en waarom toch die wens om te schrijven, als ik het eens liet, andere mensen moesten toch ook de hele dag op kantoor zitten en ik was heus net als alle anderen. En Corrie deed het niet eens veel minder, die begin ik ook weer te haten, ze kende Winterink, mijn sollicitaties strandden op mijn kleding, de eeuwige kleding.

Met Frans gepingpongd, maar ik ben te slecht.

Daarna *Jan Kosbude* op straat zien lopen en dus direct naar *Mienie* gegaan. Haar verteld, dat ik het wist, zij wou zich er *niet* over uitlaten. 'Als er nou iets is, maar als het nou juist helemaal goed is –' Mijn nood – geldnood uiteraard – tegen haar uitgekrijst. Maar zij had van haar kant groot nieuws. Zij heeft haar *kantoorbaan* opgezegd en gaat 'studeren'. Er is een klein erfdeel van haar moeder, en ze gaat *heen en weer reizen* naar haar vader, de stomkop. Ze wou psycholo-

gie doen of nutsseminarium, want ze heeft nou eenmaal geen eindexamen HVS, ik heb dan ook een flink kritisch geluid laten horen.

[Heeft later geschreven dat ze toch niet alles kon zeggen, wat ze dacht.]

De fiets loopt weer zo ongeveer vast.

En mijn vulpen is op. Ballpointpennen zijn knudde.

Woensdag 10 augustus

Uitgeslapen en – goed werk – de musicerende Engelen zijn met vacantie.

Naar de overhemdenmakerij geweest, met ruzie het adres van de vent van de lappies gekregen, en daar kan ik nu verder achteraan lopen.

Bk. Prettig met Niek gepraat. Maar hij heeft waarachtig Els Hekkenberg in zijn greep weten te krijgen. Dat is nou ook de meest heterogene combinatie van de wereld. Voor mij doet ze steevast een stap achteruit.

Naar die nieuwe naaister geweest. Maakte een werkelijk buitengewoon spitse opmerking – gaat dat hemd helemaal redden.

Naar *Wil Crom* geweest! Zal morgen een afspraak met Gorlée, de personeelschef van de A.P., maken. Dat er bij Rein. Kuipers geïnformeerd gaat worden, is niet te voorkomen – zij zelf had al door, dat er wat was. Dat ik tegelijk met de w.v. in bespreking was, vond ze overigens in orde. En wat het gevaar voor loodvergiftiging betreft: de smelt potten zitten ergens helemaal beneden in het bedrijf, maar de lynotypes staan wel op de étage, die evenwel air-conditioned is.

Donderdag 11 augustus

De musicerende engelen zijn nog uit. Vandaag evenwel toch maar zes uur geslapen.

Betaald bakker *f* 7.– en huur *f* 28.–.

½12 Winterink gebeld, ging met Guido van Suchtelen praten, of ik om ¼ weer wou bellen.

Wil Crom van de A.P. vervroegd gebeld. De kans bij Gorlée was miniem. Maar ik moest om 3 u komen.

Me laten scheren. Om ¼ Winterink opnieuw gebeld. Of ik maar om ¾ op de uitgeverij wou komen!

Een uur in majeurstemming omgefietst.

Om ¼₃ bij Wil Crom. De bespreking met Gorlée afgelast. Was toch kansloos.

Lappen gehaald Haarlemmerstraat.

w. b. *Winterink*. Een vaag gepraat, hield zo veel mogelijk slagen om de arm, maar was in wezen in feeststemming, ik zou assistent van Guido v. S. worden (correctie, redactie, persklaar maken), eerst 14 dagen om te zien of het überhaupt ging en dan nog eens tot oudejaar op proef. Toen kwam Guido v. S. er bij. Ging eerst ook goed, maar toen trok hij weg, doordat ik onbehouden dingen zat te zeggen. Hij begon over politiek, ik gezegd, dat ik geen communist was, van Oorschot kende maar met evenveel genoeg met communistische intellectuelen omsprong. Hij leek meer bang te zijn voor opportunisme dan voor van Oorschot. Zei, dan zal het wel gaan. Verder zou ik mezelf niet geweest zijn, als ik me niet een te cru zinnetje had laten ontglippen (over opvrijen en een vinger in de pap houden), maar hij zei ook iets. Verder was het nog even echt mis, toen hij vroeg, of ik op de sfeer van de wb af kwam, en ik zei: nee, berekening, uitgeverij annex drukkerij, ik had beter kunnen zeggen, met reeksen. Tot overmaat van ramp nog een toespeling gemaakt op uitgeblustheid.

⟨Het is voor hun een experiment.⟩

En tenslotte kon hij dan nog niet aan het woord komen. Daar mag ik Dinsdag wel aan denken – niet vermoeiend zijn. – *Winterink* stuurde het dan daar op aan, dat ik gewoon elke middag zou komen, niets mee naar huis zou nemen, en f 150.– zou verdienen, daar had ik mezelf op vastgelegd, eeuwige ezel! En dan tot 1 Aug. algeheel op proef, maar ook tot oudejaar nog zonder dat hij zich bond. Voorts van half een tot vijf – niet van één uur af – 2 ½ uur dus. En Dinsdag al direct beginnen. Van een proeve van correctie, die *Winterink* me wou laten afleggen, is het god en mezelf zij gedankt niet gekomen. En toen gingen ze een nabespreking houden. *Winterink* was in een min of meer feestelijke stemming, maar bij Guido was het mis.

⟨Op den duur msch. een eigen hoekje of hokje.⟩

Nog wat lappen gehaald.

Winterink nog even opgebeld over het tijdstip, waarop ik dan voor het eerst salaris zou krijgen.

Naaister, boord klaar, trok een beetje maar toch wel goed, nou nog klep, lap voor gebracht, morgenmiddag halen.

Bk. Waren er weinig. Dick Riegen. Els won een keer van Frans. Met Els opgefietst. Had die schimmel ook een beetje op haar borst en haar rug.

Nog eens naaister, geen gehoor, zuster Wim Maschmeier gesproken, Wim wordt leraar aan het lyceum in Coevorden, ouders wonen in Bergen, niet in A'dam.

Fietsemaker. Ik moest hem morgenavond brengen, dan zou hij het Zaterdagmorgen doen.

Naar Wil Crom gegaan. Het vertellen. Die zei: 'Pas maar op, dat je niet de naam van communisme krijgt. En laat dat essay tegen de democratie maar liever op stapel staan, want anders ben je als het daarginds misloopt helemaal stuk. En als je dan vrouw en kinderen hebt –.' Gooide me er na een half uur uit.

«Dat communisme is een donkere volk!»

Brieven geschreven. Tante Mali! Die had ik er nu veel beter nog even onkundig van kunnen laten, maar tot zulke verkeerde zetten word je genoodzaakt, wanneer je in acute geldnood verkeert. Mali dus om ijlged gevraagd, in September af te houden. Vervolgens verwittigd Vic van Vrieslandt – verteld, dat ik verteld had, dat ik Geert kende. Daarop verwittigd Jan Hemelrijk. En ten slotte ook nog even Mienie.

Laat geworden. Dood- en doodmoe.

Vrijdag 12 augustus

Ondanks hopeloze pogingen niet kunnen slapen.

Om een uur of één kwam Jan Hemelrijk me een tientje te leen brengen. Verder had hij een mogelijkheid als corrector bij Blikman en Sartorius, maar dat was nou niet meer nodig. Dat tientje had hij me al in een brief aangeboden, in antwoord op mijn noodkreet, dus nog voor hij van die baan wist. Jan Hemelrijk heeft zich dus keurig gehouden!

Tot vier uur geslapen. Toen nog maar net tijd gehad om dat hemd bij de naaister te halen (2.50).

Bk. Het verteld aan Corrie Ham. Haar minzaam verteld dat ze een monster van burgerlijkheid was – zij zei 'dank je'. Eigenlijk was dit nog meer voor Riek bedoeld, maar zij kon het om veel

dieper zittende redenen ook best gebruiken. Zij vertelde evenwel iets prettigs, namelijk dat Winterink zelf moeilijk communist kon zijn, want dan zat hij heus niet in al die commissies. – Het vervolgens verteld aan Niek, die liet mij vertellen en vertellen en luisterde heel belangstellend, maar gaf intussen een knipoogje aan een ander, waarop ik meteen verstomde.

Voorts een buitengewoon lange en aardige brief van Mienie, die mijn brief met de goede tijding gekruist heeft.

Naar Jan H. geweest, maar Aleid had geen tijd meer, om het andere hemd nog te wassen. Er heel vreedzaam een paar uur gezeten. Ballpointpen van Jan geleend. Jan zei over *Wageningen: ze zullen wel zeggen, wanneer gaat bij nu trouwen.*

Nog net op tijd de fiets bij de fietseman gebracht. Morgen halen.

Zaterdag 13 augustus

Uitgeslapen, was weer even nodig. Volgende week zullen de musicerende engelen wel terugkomen.

Gaat de bel niet over? Er is vandaag een telegram gekomen en Mienie is er geweest. Allebei de keren niets gehoord.

Om vijf voor vijf telegraafkantoor opgebeld – geen gehoor.

Fiets gehaald – waarachtig weer in orde.

Me heel ergens anders (Rijnstr.) laten scheren.

Geen tijd meer gehad om het hemd te laten wassen.

Bk. Riek vertelde, dat het uit is tussen Wim Wimmers en Riemke. Wim had gezegd: ik had even een Vlamkamp nodig om het te ontdekken. Wim had propaganda-plannen voor in de herfst. En dat wordt nou ook weer een concurrent. – Die vriend van Niek was er, die manager van een uitgeverij wordt in Pakistan. Heeft al in Marseille, Parijs, Cambridge gezeten, voor de Uno gewerkt, enz. Toch is dit maar een baantje, dat hij toevallig krijgen kon. Niek en Han Emmanuel waren in een vreselijk volwassen gesprek met hem gewikkeld over de economische kanten van de uitgeverij. Toen ik me er in mengde, ging Niek met Han pingpongen en zei tegen die vent: 'We gaan straks wel ergens zitten.' Wat in elk geval duidelijk was.

<Wolter Scheer is zijn naam.>

Telegraafkantoor. Was waarachtig open. Het was een telegrafische postwissel van Mali – *vijftig gulden!* – voor September dus –

thuis lag nog een expressebrief met wijze raad – ze gaat er voorlopig nog mee door.

Henk en Ans Boekenoogen ontmoet. Henk een beetje gereserveerd, niet geheel onbegrijpelijk. Maar Ans vertelde, dat ze *'iets in haar buik gehad had'* – *kijk uit!*

Ik moest met alle geweld nog wat drukproeven te zien zien te krijgen. Van Oorschot was niet thuis. Morriën leek niet meer op dat adres te zitten. Opeens een idee: Heel gewoon naar *Mienie* gegaan – is correctrice geweest. Aldaar was visite. Haar broer Kees – een wat onverschillig type. Maria Bakker en haar verloofde, een hopeloze knul, ik had het over het communisme van Guido v. S. en hij kende een broer, dat kan best eens gepraat geven. Mienie heeft me uitgelegd, hoe je de correctie-tekens moet toepassen – *oneindig ongelofelijk instructief* – was zonder deze uitleg vorige keer bij Winterink nooit goed gegaan! Dit voorkomt ongelukken – Maandag half zes kan ik haar van kantoor halen om nog een beetje les te krijgen. – Wat haar betreft. Ze heeft haar baan en haar *kamer* al opgezegd, zal dus binnenkort *onbereikbaar* zijn. – Tegen middernacht kwam *Jan Kosbudde* opzetten en wachtte stilzwijgend, tot wij opgekrast waren!! Bij dat soort dingen voel ik me altijd rot.

Aan de hand van de uiterst waardevolle aanwijzingen van Mienie het groene boekje over corrigeren doorgenomen. De hele nacht zoet mee geweest. Maandag half zes vervolg.

Zondag 14 augustus

Om half negen in de morgen naar bed gegaan, om half vijf opgegaan, een beetje pianospel te verwerken gehad. Geen tijd meer gehad voor speciale dingen.

Bk. Niek mocht van Riek geen anti-papistische opmerkingen meer maken. Wolter Scheer is ook al weer bisexueel.

Van Oorschot weer niet thuis. Ik kon niet naar huis komen – via Leidseplein Vondelpark in – en toen opeens naar *Anita*. Net thuis van vakantie. Had ze een buik? zwanger??

Ze zagen er allebei slecht uit, Anita ook lelijk, materialistisch en met een snor – en Marcel had nog een beetje die puistjes. Verteld van de baan. Anita legde ook al de nadruk op het op tijd komen. – Nou weer tegen Anita loslippig geweest – gezegd dat van Oorschot dat van de wv niet aan Vic v. Vr. doorgegeven zou hebben

uit mogelijke tijd – terwijl Anita zijn secretaresse kent – pas toch op je tong. Verder in de ruimte gepraat over niet wettig trouwen, Anita accentueerde financiële nadelen, belasting, kindertoeslag en alimentaties. Liet zich verder nog iets ontvallen over wroeten. Om half elf gooiden ze me er uit.

Brief aan Mali geschreven. – Inspiratie gevonden en de brief aan *Reinold Kuypers* getikt – goed zo! Alleen gevraagd, Otto Ludwig tot de voorjaarsaanbieding op te schuiven.

<Op de brief aan Rein Kuypers geen antw. gehad.>

– En het hemd gewassen, dat moest ook nog gebeuren. Maar toen was het ook weer 5 uur.

Maandag 15 augustus

Om 8 uur piano, godverdomme.

Opgestaan om 3 uur. Hemd naar de naaister gebracht – moeilijkheid met manchetten kon zo met knoop verzetten opgelost worden. Terug – vouw in broek – barbier. Tè laat om Mienie om half zes nog op te pikken – moet ik op mijn werk ook niet gaan doen.

Bk. Gepraat met Betty v. Steenderen – kennis van Hans Redeker – deze heeft zijn studie filosofie nooit afgemaakt.

Van Oorschot. Van Vrieslandt was er net – dat was dus wel heel gek – stonden op het punt van vertrekken. Geert gezegd, dat ik graag een paar voorbeelden van drukproeven had willen zien – hij maakte zich er mooi af – ik wel gezegd, dat ik corrector ging worden, maar er niet bij gezegd bij de w.v. En gezegd, dat ik eens had willen praten. – En even met Vic v. Vrieslandt gepraat. Die zei: het is wat geworden heb ik gehoord, en: ze hebben u goedkoop gekregen, maar vermeed ook in bijzijn van Geert de wv met name te noemen. Over hun communisme ben ik het in bijzijn van Geert uiteraard niet met van Vrieslandt gaan hebben.

Toen naar Mienie. Nog even over corrigeren en een paar van die ellenlange verhalen aangehoord. Stoeien liep bijna op vrijen uit, maar toen moest ik opeens weg, om nog op een nette tijd bij de naaister te zijn. Hemd gehaald, f 1.50.

Dinsdag 16 augustus

De hele nacht niet geslapen, alleen een uur in de morgen.

Tien uur op. Fiets gehaald – pedalen 4.50. Naar Sloterdijk gefietst – ik was op tijd.

Aldaar vreedzaam gedebuteerd. Noten bij *Faust 11* moeten corrigeren. Ik was wel een beetje afhankelijk. En hij had ze zelf ook al gecorrigeerd. Ik zit nou op zijn kamer, maar krijg een onbehagelijke hoek achter de typezaal. – Aan het eind even een gesprek. *Gide een Trotskist!!* – wenste hij niet te populariseren. En Sartre was ook al niet goed – dat hele West-Europese denken was vast aan het lopen. Dat gaat dus nooit lang goed. – Ik moet in een klok prikken, om half een en om vijf uur, ben no. 12.

Dat uur van vijf tot zes weet ik inderdaad niet waar ik heen moet.

Bk. Via Frieda pakje shag van een onbekende geveer – hoogst onprettig. Riek zei: 'Max denkt nog altijd, dat hij anders is dan een ander.' Die Niek heeft Els Hekkenberg compleet veroverd – dat had ik ook beter zelf kunnen doen – krijg nu geen voet meer aan de grond. Hij vandaag pesterig tegen me. Frieda daarentegen was wel aardig – nou ja, ik heb nou ook een baan.

Moedeloos, omdat Gide een Trotskist is en de baan dus nooit voor lang kan zijn.

Hemd naar de naaister gebracht, was namelijk opnieuw gescheurd, morgenavond halen.

Op terugweg Simon van het Reeve. Daar gaat Max de Jong. Een nieuwe uitgave van Jezus. Dag beste kerel. Groeten aan de collega's.

Pijn in mijn ogen van dat verrekte corrigeren – dat moet er nou net niet bij komen.

Woensdag 17 augustus

Die hond weer in de vroegte. Te weinig slaap. Hoofdpijn.

Een stommitieit tegenover Guido v. S. – hij zei, dat ik van die cigarettens in dat laatje kon nemen, maar dat had ik natuurlijk nooit mogen doen. Op mijn eentje zitten werken – niet erg opgeschoten – alleen *Faust 11* af. Ik moet het ziekenfonds regelen.

Dat dode uur. Vroeger naar de Bk. geweest. Bk. trouwens niet leuk. Met Corrie Ham zitten praten.

Hemd gehaald.

Brief van Mali, uitkijken, het lijkt wel mis te zijn. En brief uit Wageningen – boekenkast is in aantocht, maar wat niet zo mooi is, vader vertoont neiging om zelf ook te komen.

En dan *pijn aan mijn ogen* – en niet zo zuinig ook!

Donderdag 18 augustus

Geprobeerd uit te slapen. Om 10 uur naar bed gegaan. Maar tot 11 uur gekweld door *piano*getjengel en al vroeg weer door *bonde*geblaf.

Cigaretten gekocht, en kop en schotel (1 gld.).

Je kunt het in een *half uur* fietsen – 12 uur van hier, maar liever iets eerder.

Ik schiet te langzaam op, de noten van *Faust 1* had hij zelf al gedaan, en vandaag had ik weer een vel Geyl niet af, 1½ uur werk volgens hem toch maar, maar telkens die persdrukken er tussendoor, en die lamme *pijn aan mijn ogen!*

<Ik leef nou al onder comm^e bezetting.>

De polder in gefietst. Aan de Uitweg komt misschien een noodwoning vrij, maar het is bij een terrein, dat ze aan het opspuiten zijn.

Bk. Niek voert met mij scabreuze gesprekken ten aanhore van anderen, misschien dom daarop in te gaan. Hij vindt Riek ook een monster van burgerlijkheid, dat werkt wel weer bevrijdend. Afweer van Els H. jegens mij – Els en Niek is niet meer tussen te komen!

Mijn avond verpest. Ik kan de uitslag van de Holland-loterij maar niet aan de weet komen. Me verdiept in noodwoningen en directieketen.

Vrijdag 19 augustus

Vannacht bijna uitgeslapen.

Vanmorgen kwam net toen ik op het punt van vertrek stond de boekenkast. Onderweg nog enveloppes gekocht (1.25) en daardoor een paar minuten te laat gekomen – die Admiraal de Ruyterweg is zo lang! Ik zat verschrikkelijk te zweten.

Vandaag beter opgeschoten dan gisteren. Met hem gepraat – over Stendhal. Hij heeft in Amsterdam Nederlands of geschiedenis gestudeerd. Heeft ook gezegd, dat de w.v. ook heus niet zo goed verkocht. Hem gevraagd, of ik via hen boeken kon bestellen, leek hij weinig voor te voelen, mompelde tenminste, dat bepaalde uitgeverijen hun alleen maar die 25% gaven.

Bk. Praten met Niek wel prettig. Maar tussen hem en Els is het een volslagen verhouding en dat geeft mij zo'n oneven gevoel.

Hans Redeker ontmoet. Woont in mijn oude huis op de Stadhouderskade! Heeft een andere vrouw en zit nu helemaal in Amsterdam.

Trekkingslijst loterij gehaald. Was een niet. Ik heb ook altijd pech! Fiets weggebracht.

Krant gelezen. De pijn aan mijn ogen luwt al.

Weekloon gehad. Er gaat ongeveer 25 gulden van de 150 af.

Zaterdag 20 augustus

Min of meer uitgeslapen.

Brief Reinold Kuipers gepost – verteld van de nieuwe baan en om uitstel van Otto Ludwig verzocht.

Fietsemaker. Opeens een bevestiging. Ik had genoeg van het eeuwigdurende gemietter met deze ongeluksfiets. Hij had een andere staan van *vijfen dertig gulden*. *Gekocht!!!* Zadel en pedalen over laten zetten.

Bk. Els en Niek waren zo goed om behalve met elkaar ook allebei met mij te pingpongen.

Koop van de *fiets* bezegeld!

Zondag 21 augustus

Vandaag weer uitgeslapen. Maar toen begonnen ze dan ook op de piano en ze hebben zich weer geweerd.

Op mijn gemak opgestaan. Me geschoren. Inmiddels was het vier uur.

Toch nog gaan zwemmen. Over Ouderkerk naar Amstelveen gefietst en gezwommen in de Poel bij Bovenkerk. Een grote sof – een compleet modderbad.

Bk. laten lopen. Om 8 uur terug. Koud.

Lamp van de fiets deed het niet! Gegeten bij Kirchner – twee en een halve aardappel en een likje rooie kool voor een zestig! Nou ook echt nooit meer intrappen – hem eens zeggen.

Evenhuis had gebeld. Op bezoek gegaan – zijn vrouw niet gezien – verwacht een baby. Fonsje had inderdaad bij van Oorschot gewoond, maar woonde er niet meer, lag in het ziekenhuis, *ziekte in haar buik!*

Maandag 22 augustus

Te kort geslapen. Eeuwige stommeling.

Hittegolf.

Lesje gehad van de andere procuratiehouder, omdat ik me niet

aan meneer Koman voorgesteld had. – Er zijn nog twee of drie uitgeverijen met een eigen drukkerij, maar G.v.S. gaf geen antwoord op de vraag welke – Telefoneerde over Sovjetliteratuur. – Geen pesterige opmerkingen maken ik.

Bk. Het met Frieda over Niek gehad – zij vindt hem puberaal. Ik met Frieda op een terrasje gezeten. Ze is vrij opwindend, maar verder nogal vervelend. Als ik haar voor mee naar zee uitgenodigd had, zou dat wel eens afgeslagen hebben kunnen worden, dus maar niet gedaan.

Lamp laten maken.

Dinsdag 23 augustus

Weer iets te kort geslapen.

Broek naar kleermaker gebracht.

w. v. Nico van Suchtelen heeft een embolie gehad.

Terugweg. Vooras nieuwe fiets gebroken!

Bk. Opgelopen met *Betty van Steenderen*. Mee in haar huis. Tot twee uur blijven praten. Haar grote geschiedenis heeft ze gehad met *Hans Redeker!* (alcohol en make-up). Heeft een korte (21!) en bovendien onregelmatige cyclus. Het pessarium heeft gefaald! 3% kans zegt van Emde Boas. Hans weifelend. Abortus met hormoonspuitje. Sindsdien rem. Hans intussen gescheiden en met een andere vrouw. Dacht er nog over hem een brief te schrijven. Heeft een paar maanden geleden met twee anderen onderhandeld. Heeft tegen de een zwangerschap gesimuleerd om hem op de proef te stellen en hij knapte inderdaad af. De andere was over de veertig en impotent. En heeft nog een uiterst kortstondige geschiedenis met Boris gehad – is trouwens verleidbaar (Sjert e.d.) – Ze wou mij kennelijk wel. Maar a) alleen een absolute verhouding en b) beslist geen abortus. Het was *compleet onderhandelen*. Haar voorwaarden op zichzelf redelijk. Bij die angst voor een ongewenste zwangerschap komt evenwel de eis van een kind op staande voet – is ze aan toe. – Die geschiedenis met Hans lost zich wel op. Die korte cyclus een lelijker ding. Ze zal toch op de ring moeten drijven. – Ze is halfjoods. Doet naar het schijnt principieel niet aan boeken lezen.

Helemaal naar huis gelopen met die gebroken vooras. Weer 2 uur.

Woensdag 24 augustus

Oververmoeid. Getramd naar mijn werk (4 + 12 + 18, samen een uur), teruggetramd met de *Sloterdijker*, 2 x in het kwartier van het Spui, 10 cent, die moet je hebben.

Bk. Moe. Bij Niek de indruk gewekt, dat het van Betty was! Met Betty opgelopen – op de schilders en hun leegheid afgegeven.

Fiets naar fietsemaker. Heeft alleen tijd voor de as.

Bericht over directiekeet. Hospita heeft het opgevangen.

Donderdag 25 augustus

Een beetje slaap ingehaald, maar toch nog niet uitgerust.

Fiets gehaald, de as hoefde ik toch niet te betalen, fideel van hem.

Het schijnt af te gaan lopen met de oude van Suchtelen. – Ik moet wat harder opschieten. Maar weer pijn aan mijn ogen!

Broek gehaald.

Bk. Gedelibereer over tijdschriften in de portefeuille. Aan het op willen zeggen van het *Lit. Paspoort* demonstreren nog steeds Riek en Corrie hun burgerlijkheid. Han Emm. pleitte voor *Elseviers weekblad* en een katholiek blad. Niek was ook voor *Elseviers wbl.* Frieda zat buiten op iemand te wachten – Han (of Niek?).

Sabrana ontmoet. Miro zit in hechtenis – naar ze menen voor korte duur. Franto wil al of niet via Duitsland naar Australië.

Naar de vent van de directiekeet geweest. Om half elf terugkomen. Krant gelezen. Had een goed houten ding staan in Baambrugge, te huur voor *f* 25, niet verplaatsen, moest *f* 500 garantiegeld hebben, dee zo *rottig* alsie maar kon – ‘U spreekt met een zakenman’ – omdat ik die niet kon produceren. Nog even rondgefietst om adem te happen. Langs de Wandelweg was een agent in auto’s vrijende paren aan ’t storen – voyeur of sadist?

Vrijdag 26 augustus

Weer te kort geslapen. Stommeling! – als je speciaal *Donderdags* niet op tijd naar bed gaat, verpest je bij voorbaat je weekend.

Ziekenfonds. Werkgeversverklaring bij het Z.fonds in de bus gestopt. De zegeltjes worden – op de w.v. of hier bij mij thuis – door de bode gehaald en ik kan ze ook af en toe eens brengen. Wiep Kregger is bij dit ziekenfonds niet bekend.

w. B. Gewoon. Na gedane arbeid een uur in het gras gelegen.

Bk. Alles wat vrouw is was aanwezig. Ik zou Frieda wel eens mee naar Castricum willen hebben, maar krijg haar toch niet mee. Els was er als gewoonlijk. Verder Wiekje terug en dus ook Elies – die uiteraard dood kan vallen. Belangrijker is, dat *Hilletje er voor één dag was!* Gaat morgen naar Frankrijk. Begon weer met me niet te zien – het oude gedonder! En ik kon Betty van Steenderen niet kwijt-raken. Gepingpong – eerst met Betty van Steenderen – toen met Hilletje, Betty v. St. opzij af. Aan Hilletje verteld van de baan! Hilletje weg met Riemke.

Ik dus toch maar Betty van Steenderen ingehaald en met haar mee naar haar huis. Ik was nogal moe. Redevoering gehouden: a) dat perfectionering van de pessarium-pasta methode voor haar toch de enige weg is, b) dat ook bij haar zoals gewoonlijk het verlangen naar een kind het vermijden van zwangerschap in de weg zit. Het verweer van haar kant was wel redelijk. Ze voelt niet voor episodes, alleen voor een absolute verhouding, maar geeft intussen toe, dat ze voor verleiding vatbaar is. Lelijker is, dat ze die absolute verhouding wil met *dadelijk* een kind. Volgens haar zijn vrouwen gevoels- en geen verstandsmensen. Op het punt van lectuur is ze dan ook geheelonthoudster. Ze gaf mij te verstaan, dat overrompelen de manier was. Ik ben uiteraard vertrokken, zonder op deze wens in te gaan. Heb het gehad over mijn polygamie. *Ook over Stans!* Stans was ook op die vrije kunstschool van Paul Citroen geweest. Frits van Steenderen – een oom van Betty – kende haar. Betty heeft een man te pakken gehad, door hem in de waan te laten, dat zij een kind van hem verwacht. Momenteel zit ze alleen even te wachten, tot Wim de la Court terugkomt. Had een boek van hem geleend en er lag een ansicht van hem. En ze had – hoewel hij Maandag pas terugkomt – geen tijd om dit weekend met me naar zee te gaan. Ik heb niet eens iemand om mee naar zee te gaan!

Zaterdag 27 augustus

Nog maar steeds niet uitgeslapen!

Opgestaan, voornamelijk om op tijd te zijn voor de was-automa-tiek.

Etenswaren gekocht (melk, boter, 3 eieren, tomaten, pruimen, blik appelstroop, snoep, voor 2.50 bij elkaar).

De was-automatiek is Zaterdagsmiddags dicht!

Een paar kladblocs gekocht (1.50), sokken (3.25), geen koperen hoekijzertjes kunnen krijgen.

Dood- en doodmoe.

Bk. Was geen kip. Alleen Els. Toen ik met haar wou pingpongen, had ze geen zin en liep integendeel weg. Ze zal er anders heus geen kinderen van krijgen! Niet meer aardig tegen zijn of doen en niet meer bedelen om een prettig wederwoord. Laten stikken met haar afwerende reactie.

Ik had wel vroeg naar bed willen gaan, maar ben toch verzekerd van pianospel. Enfin, dat stille wonen krijg ik op zijn tijd ook wel eens voor elkaar.

Zondag 28 augustus

Uitgeslapen. Om half elf ging de piano spelen – ze laten me ook geen half uur respijt.

Stedelijk Museum – tentoonstelling expressionisten. Die Duitse expressionisten stuk voor stuks niet veel zaaks – hoogstens bereikt nu de een en dan de ander een zekere achteloosheid. Een zekere Otto Müller ging wel. Het primitivisme van Paula Modersohn-Bekker gaf evenwel veel te denken.

<En bij Paula MB die zware vrouwelijkheid, lurkende baby en zelfportret met borsten.>

Kwestie gehad over abonnement – niet op Zondag te krijgen – pasfoto bij nodig. – Reserve-ansichten gekocht om te versturen (2.-).

Bk. Een indo-europese dame, mondain en hersenloos, dreigt de weekenden bij ons te komen eten.

<('Lous')>

– Voorts was Elies terug en begon het negeerspelletje weer. Niek en Elies hadden geen zin om met me te pingpongen en Els ook niet, later bij de gratie Els toch, dat is gewone afweer maar niettemin ergerlijk.

Bij Jan Hemelrijk wezen praten, geweigerd om Zondag te komen oppassen, over politiek gepraat, gewoon gezellig, blijven hangen tot ik er (om half elf) uitgegooid werd.

Maandag 29 augustus

Vanmorgen om zeven uur begonnen ze piano te spelen – om zeven uur – mijn hele dag vernield!

Om tien uur op. Geen tijd meer voor de was-automatiek. Hemd gebracht naar Rijnstr – morgen halen. Altijd als ik 's morgens in haast naar de plee wil, kan ik niet terecht. Vandaag bovendien hetzelfde met de telefoon.

w.b. Tegen Guido even iets gezegd over zijn vader, indirecte condolatie. Overigens naar buiten zitten kijken en mijn stoel midden in de kamer geposteerd, kortom alles gedaan om mijn eigen ruiten in te gooien. Maar ik was ook zo ellendig moe.

Bk. *Jaap Hijmans gaat opeens trouwen met een Tsjechisch meisje!!!* Geeft een lastig te vervullen vacature in het bestuur. Ik kreeg een reprimande van Frieda, toen ik het op de mij eigen manier over die Indo-Europese dame had, dat er mensen waren die er niet tegen konden en dat ik mijn stem toch wel wat kon dempen. – Tot 1 Oct. Biekorff betaald, 5 x f 3, toegezegd van 1 Oct. af het volle geld te zullen gaan betalen.

De mensen beginnen terug te komen. Maar nergens aanspraak kunnen vinden – een beetje triestig. En de zwijgcampagne van dat kring van een Elies is bedoeld om *ad infinitum* te duren.

Een uur op een bank gezeten. Vroeg naar bed gaan gaat ook niet. Om tien uur namelijk weer muziek!

Dinsdag 30 augustus

Bijna uitgeslapen. Postzegels gekocht 2.50.

Morgen is de Wereldbibliotheek gesloten in verband met de dood van Nico van Suchtelen.

Allerprettigst met Guido gepraat. Werkelijk uitstekend allround vakman. Wel kritiek op mijn prestaties, als ik er foute lettertypes of corpsen tussen laat zitten of c's voor e's of minder fraaie indelingen. – Achter de w.b. staan Kelk, Victor van Vrieslandt, Bert Voeten. Hij zei, niet te houden van te veel *bemoeiers*. Laat deze wenk duidelijk zijn.

Bk. Niet veel aanspraak. Die kring van economen zal wel op Jur Huizinga springen, die is nou eenmaal bankier.

Woensdag 31 augustus

Vrij wegens begrafenis van Nico van Suchtelen. Uitgeslapen – dat moest eerst gebeuren.

Er is weer een belletje getrokken en de rest van de dag ben ik gebukt gegaan onder de piano-rage.

Was naar de was-automatiek gebracht, 1.75; wit bij bont gedaan, zodat alles blauw is geworden; en zoveel tijd bij verloren, dat ik niet meer aan zwemmen toegekomen ben; maar je kunt het ook brengen, voor 20% meer knappen zij alles op.

Bk. Dat krenge van een Elies zat me weer dood te zwijgen, zij het met één doorbreking.

Naar Mienie geweest. Ze is al bijna naar Baarn. Vanavond kwam Krishna afscheid nemen – maar dat is uit – *aan is het met Jan Kosbudde*. Ik heb het gehad over mijn baan. En me geïnteresseerd voor vriendinnen van haar – mijn eigen eerlijkheid groeit me over het hoofd. Dat van Jan Kosbudde heb ik zelf moeten ontdekken, zij zou het me helemaal niet verteld hebben. En nou ik het eenmaal weet, wil ze niet eens vertellen, wat hij doet. Dit heb ik van Käthe moeten vernemen: hij heeft inderdaad de theologie er aan gegeven en is in het begin van een studie medicijnen. Ik heb gesputterd tegen de discretie (van Mienie), want dat vind ik een vorm van burgerlijkheid. Zij stelt daar tegenover, dat ik uithoor en het dan oververtel. Overigens bleek ze waarempel *Het land van herkomst* te kennen. En ze was absoluut niet druk.

Donderdag 1 september

Even om 8 uur gespeel op de piano. Overigens goed geslapen, maar een uur te kort.

w.b. Moeten racen naar mijn werk – stommerd. Hij wilde één vel Geyl af hebben, dit af gekregen, moest ook. Ik zit een beetje raar in de weg. Me voor typografie geïnteresseerd, maar er ook weer een hatelijkheidje over gezegd, beheers je dan toch.

Tussen half zes en half zeven gezwommen in het Mirandabad – heel energiek, maar dit is toch te veel.

Bk. Een nieuweling, een halfbloed, ook half mooi, een beetje beflirt, maar niet overmatig. Bert moet dat tijdschriftnummer terughebben!

Me afgetrokken. Wat is die radio van Engel aan de achterkant toch ook afschuwelijk. Verder alleen de krant gelezen.

Vrijdag 2 september

Weer die ellendige piano. Vannacht weer te kort geslapen. Daarvan de hele dag weer down. En weer moeten racen naar mijn werk. Om *kwart voor twaalf* moet je starten.

w.B. De middag stond in het teken van een gecorrumpeerde bladzij. Ik verpestte een blad van de drukproef, zodat het duplicaat er aan te pas moest komen, en gooide volledigheidshalve ook nog even een glas om. Maar wat ik voor en na aan fouten en verkeerdheden aan die bladzij ontdekte, was op zichzelf juist, op het laatst was Guido v. S. er zelf mee bezig.

Briefkaart van Jan Hemelrijk. Er liggen in Bergen een paar *pakken* en winterjassen voor hem en mij – Zondag passen!

Van ½6 tot ½7 naar Jan geweest. Iet was er ook. Het bezoek was al even rommelig als de hele middag. Hij had ook weer een aborteur nodig voor een kennis. *Het spuitje had niet geholpen!* Zondag om een uur of twaalf moet ik bij hem zijn, om naar Bergen te gaan, koffer en badpak bij me hebben. Hij vertelde ook nog, dat Wiep zo hopeloos communistisch was.

Bk. Weinig aanspraak. Boek over typografie geleend van Betty van Steenderen, die het verder druk heeft met Wim de la Court. Gepingpong met Trudi en Jur Huizinga. Frieda naar de tram gebracht.

Kamerhuur betaald. Oude fiets staat bij fietsemaker Rijnstraat (handvaten, zadel hoger, nieuwe banden af) – dan op de veiling gooien.

Komt de f 25 uit Wageningen niet meer??

Zaterdag 3 september

Uitgeslapen. Dat was ook het eerst nodige. En geen chèque uit Wageningen.

Alleen etenswaren ingeslagen, verder geen boodschappen gedaan.

Naar het Rijksmuseum geweest, dat overigens ook Wo- en Vrijavond open is. De Noord-west-duitse Kunstschaten vielen erg tegen. Bij de Madonna's kon je kiezen, of je de gezichten als mismaakt, of als mislukt wenste te beschouwen. Ook zo'n Sint-Joris met een volkomen mislukt gezicht. Stephan Lochner viel ook al bar tegen. Wel waren er een paar hoogst expressieve kruisbeelden. En

een laat houten beeld van de Heilige Johannes, waar ik inderdaad enthousiast over was.

Een uur op een bank liggen slapen. Pijn aan mijn ogen.

Bk. Met een paar willekeurigen over die tentoonstelling gepraat. Betty van Steenderen neemt aan dat soort conversatie geen deel, dat zit er eenvoudig niet bij, Wim de de la Court wel. – Gepingpongd tot het me draaide voor de ogen. Een paar keer tegen Jur H. (eerste klas competitie), waar ik dit keer niets tegen in te brengen had. Gewonnen van Wim de la Court, helaas verloren van Loek Porselein, gelijk op met Huib. Nog meer pijn aan mijn ogen.

Naar huis gefietst over het Leidseplein. Eenzaamheidsverschijnsel. Krant gelezen. Brief aan Wag. geschreven over die 25 gld.

Zondag 4 september

Gisteren toch pas weer tegen tweeën in bed terecht gekomen. Vandaag precies om tien uur weer gespeel op de piano, wat me over mijn zenuwen bracht. Geprobeerd er tegenin te slapen en daardoor te laat bij Jan gekomen – ongelofelijke kaffer!!

Jan was al weg. Een uur na hem in een stemming ver beneden nul in Bergen aan komen zetten. Hij ving het heel sympathiek op met: je was pittig te laat hè? *Die pakken en winterjassen vielen uiteraard tegen.* Tante Dit zal één ouwe winterjas door mijn moeder laten keren. Tante Dit vond me zo ontzettend naar zweet stinken! Toch nog met Jan en Dineke en d'r man naar zee geweest – heerlijk. Daarna gepraat. Jaap gaat een huis voor Dineke laten bouwen voor vijftien mille – dat had Jan me niet verteld. (Tussen de 10 en de 20 mille is niets te krijgen, wel tussen de 20 en de 30 mille.) Hij heeft dus opperbst weet van dat soort dingen – alleen is het bij hem van een andere meer kapitalistische orde. En de vader van Aleid is immers architect – daar zwijgt Jan ook maar altijd omheen. – Tenslotte aan Jaap en Dit verteld van de w.b., het communisme van Guido, en ook (op vragen van Dit) het salaris. Na eerst niets te hebben willen vertellen, om ze goed duidelijk te maken, dat Wageningen geen bijzonderheden mag weten. Dit vond me zo onduidelijk spreken – gebrek aan snuggerie bij haar. Ook weer een uur na Jan teruggetreind.

Maandag 5 september

Niet eens zo heel veel te kort geslapen. En op tijd op mijn werk geweest – dat blijven doen. Hittegolf!

w. b. Hij zei weer dat hij 1½ uur over een vel deed. Jawel.

Naar die noodwoning op de Uitweg geweest – geen kijk op.

Bk. Niks te beleven. Frieda erg heet maar niet jegens mij. Bert is mee naar mijn huis gegaan, omdat hij mijn tent moest hebben.

Complete invasie gehad van van die grote insecten. Komt van de hitte. Er een kleine honderd van doodgedrukt. Heten langpootmuggen en blijken onschuldig te zijn.

Dinsdag 6 september

Zeven uur geslapen.

De hittegolf is voorbij. Op mijn gemak naar mijn werk gefietst. Veel prettiger.

w. b. De Verzamelde van Suchtelen heb ik af. Hij vroeg, wat ik dus de afgelopen 14 dagen gedaan had. Verder prettig met hem gepraat. Een cigaret gerookt en daarbij onhandig gedaan, zowel het een als het ander voortaan maar achterwege laten. Bij hem is alles Trotskisme – daar een goedmoedige opmerking tegenin gemaakt. Op het eind een wel erg zwak pleidooi gehouden voor de spreektaal.

Van Dongen is na vijven en Zondags dicht – niet gezien dus.

Bk. Frans even voor het hoofd gestoten. En toen Wim vroeg, wat wij dachten te doen, als Jaap met zijn jonge vrouw terug kwam, heb ik geantwoord: eerst even zien, dit vonden ze wel een beetje erg. Dono was er weer, dat was prettig. Na het pingpongen ontliet Frieda me een tikkeltje, haar buiten achterop gefietst. Zij heeft nog geen fiets. Weinig of niets zeggend naast haar blijven rijden. Maar zij zei ook weinig of niets en liep finaal van me weg. Heel erg akelig.

De chèque van vader is er. Maar met een brief, waaruit hevige gegriefdheid spreekt over het feit, dat hij geen details aangaande die baan te horen krijgt. Een antwoordbrief opgesteld.

Woensdag 7 september

Negen uur geslapen. Bleek nog te weinig te zijn. Alleen nog tijd gehad voor een paar boodschappen. Overhaast gegeten maar op mijn gemak naar Sloterdijk gefietst.

w. b. Heel genoegelijk zitten praten, maar veel te langzaam met die Zweedse roman opgeschoten.

Geprobeerd naar de Nieuwe Meer te fietsen om te zwemmen,

maar door de polder lopen veel te weinig wegen en van het Westen uit kun je er helemaal niet komen.

Bk. Frieda uiteraard Frieda gelaten. Jobs was terug. Buitengewoon hartelijk tegen me, maar nader aanpappen lukte toch niet. Ging met Riemke naar huis. Dat van die Lesbische tic is toch wel waar. Wim Wimmers is aller-amicaalst tegen me, maar die voert altijd wat in zijn schild. Met pingpongen zwaar van hem verloren. Ook verloren van Sint-Nicolaas met 23-21, die vent zwabbert met zijn bradje als met een wijwaterkwast.

Het dansles nemen wordt acuut. Over nagedacht. Eerst het overhemd.

Donderdag 8 september

Zeven en een half uur geslapen. Weer geen minuut over.

Brief Rein. Kuipers! *Proefhoofdstuk Dubamel afgekeurd!!* Ik doe er toch te lang over, maar dat was het niet alleen. *En opschieten met Otto Ludwig!!!* Dus zeg maar deze herfst.

w.b. Ik schiet niet hard genoeg op. Geyl was hij zelf aan bezig, want dat moet de deur uit. Als ik dan in elk geval maar opschiet met die Zweedse roman. Onderdehand met hem zitten praten, over Kater Murrh en over Guillaume Psychologie, maar ik dwaal te veel af. En om half vijf kreeg ik het ineens in mijn hoofd om naar huis te gaan. Freudiaans, zei hij, ik vond het meer gewoon pijnlijk.

Een boekje over dansen gekocht (f 4.-).

Bk. Afweer van Jobs, net als al eerder van Frieda, Els en noem maar op. Jobs wou liever niet dan wel pingpongen. Masochisme, om dan toch toenadering te zoeken. Maar Jobs vindt Riemke belangrijker.

Het laatste nummer van *Libertinage* is niet gekomen, over opgebeld.

Vrijdag 9 september

Vannacht 7½ uur geslapen. Bakker betaald, f 7.-

Briefje gevonden, dat Theo en Cis aan mijn deur geweest zijn. Volgende week dus heen.

<Er is opeens weer sprake van, dat de Biekorff nu dan naar Kriterion zal gaan.>

w.b. Ongetwijfeld beter gewerkt dan gisteren. Maar hij zat me

weer te jennen, nou wou hij weer een stuk van de Zweedse roman zelf doen, werd toch kiezen of delen, hij dit of Geyl. Dinsdag moet er een stuk naar de zetter. – We hadden het even over Malraux, hij veronderstelde: misschien is die ook gewoon te koop. Dat ook kon ik in mijn zak steken. – Sinds Reinold Kuipers Duhamel afgeketst heeft, ben ik zeer nerveus. Hier hangt alles van mijn tempo af.

Mienie kwam me van de w.v. afhalen. Zo aardig. Kwam afscheid nemen. In het gras gezeten. En ik, die deze laatste kans rustig laat glippen. – Ze mikt op dispensatie van staatsexamen, omdat ze tegen haar eerste examen over de dertig zal zijn.

Bk. Wim Wimmers was heel amicaal, maar liet zich niet uit zijn tent lokken over die Kriterion-zaal. – Bert was aan het doorslaan over *Franto*, onze lady-killer. Het is een zak, de Biekorff is niet luxueus genoeg voor hem. En Trudi vertelde, dat hij een recidiverende *druiper* had gehad! –

Iet *Wieringa* was er. Informeerde naar Jan Polak. Gezegd, dat ik de viool eens kwam halen. Aan het eind bood ik aan haar te échapperonneren, zij weifelde, moest een andere kant uit, mijn partijtje pingpong afgemaakt en haar laten glippen, stomkop, een vrouw laten glippen voor een partijtje pingpong! Met Iet is iets te bereiken, ga dan halen die viool!

Trudi kwam de tent terugbrengen en nog niet betalen (2.50). Ook wel een beetje heet. Vastgehouden tot Mienie kwam en keurig langs mekaar heen laten schuiven.

Mienie kwam de plaid halen en moest direct door. Haar even weggebracht. En dat was nu goedbeschouwd het afscheid.

Zaterdag 10 september

Rotdag. Om acht uur in de vroege al piano!

Te vroeg opgestaan, omdat ik nog een paar boodschappen gedaan wou hebben. Maar de chèque was er nog niet. En die overhemdenmakerij was veel te duur.

Zaterdagmiddags zijn haast alle winkels dicht! Wanneer moet een werkend mens dan evenwel zijn boodschappen doen?

Evenhuis tegengekomen. Mijn haar laten knippen. De hele middag in een afschuwelijke stemming verfiets in West. Tenslotte een hemd laten opmeten in de Witte de Withstraat (17.90 – Do. 22 Sept halen). De shirtmaker in kwestie is een traditionalist – om een

kampeerhemd te laten maken zul je een ander adres moeten hebben.

Etenswaren gekocht. Van zes tot half zeven nog gezwommen – zo moe als ik was.

Bk. De Bk. gaat kennelijk naar Kriterion. Ze houden mij er keurig buiten – Wim Wimmers en Corrie Ham en zo. Achterbakselingen. – Gepingpong. Han Emm. sloeg Els aan de haak en verdween met 'r! (Dat is nou al Frieda en Elies en Els, net de goeien!!)

Ik naar *Theo en Cis* gegaan. Esther gaat met Teun Lammerse trouwen, hij zit al in Italië, zij gaat erheen. Echt prettig bij Theo en Cis. Zij is snel van begrip en vatbaar voor humor. En scabreus. Ik ben wel erg w.c.-achtig, maar ze kan het hebben. Gezegd waar Theo bij was: 'Als hij eens een dag van de deur is, stuur me dan eens een briefje.' Maar deze lijn zelf doortrekken. Haar uitnodigen voor het een of ander, de uitnodiging aan Theo richten, als hij dan maar niet de volgende morgen een rel aan mijn deur komt maken. Dit nou eens doen, met Cis gaat het wel, met Ans B. zou het stom zijn. Haar eerste spruit is uit een officieel huwelijk. Ze is wel heel erg uitgekookt. En kon binnenkort wel eens zwanger zijn. Ze doet niet aan voorbehoedmiddelen! ('V.b.m. – brrr!!')

Zondag 11 september

Weer zo'n ellendige dag. Net als gisteren om 8 uur met de piano ingezet! Daarna nog wel weer geslagen, maar om 12 uur begon hij weer en daarna ongeveer elk uur een poosje. Aan mijn weekenden heb ik niets!

's Middags niet uitgerust. Me geslagen gevoeld.

Nog een poging gedaan om te gaan zwemmen, maar het Mirandabad ging net vandaag dicht. De zomer is voorbij.

Bk. Het vervelende stel was aan het pingpongen. Loek Porselein, Han Emmanuel, Jaap Lobatto, Frieda. Ze wouen me niet aan de beurt laten en niet met me spelen – nou ja, Loek eerst wel. Maar waarom blijf je daar dan hangen, je bent te goed voor ze, je verlaagt je.

's Avonds alleen een beetje in het wasgoed zitten graaien – rade-loos bij geworden.

Maandag 12 september

En vanmorgen *weer* van acht tot negen pianomuziek!

De al halfschone was naar de Amstelkade gebracht, Za. voor 6 uur halen, dan uitzoeken en naar o'goedrep.

Het donkerblauwe hemd naar v. Woustr. gebracht, Za. voor 2 u halen, 5 gld. mee.

Brieven aan Hans en Aimé gepost.

w.b. Op tijd. Alles zeer geruststellend – dit beklijft wel. Cigaret gekregen. Hem mijn oordeel over die roman gezegd. Matig maar toch redelijk opgeschoten, zodat er een stuk naar de zetter kon. Blijven voortmaken!

Bk. Frieda heeft verhoogde schildklier en is daardoor zo slank. Een hard woord tegen Corrie Ham gesproken. ('Als ik een gekke opmerking kwijt raak, zitten er altijd twee dames op leeftijd, die hun voorhoofd fronsen.' En: 'Ik mag me toch wel amuséren.') Jaap Hijmans was terug!! Geanimeerd mee gepraat, verteld van trouwplannen Esther, hij direct naar haar toe, z.g. om dat huis. En verder waren er prettige nieuwelingen, een meisje en een man.

<De *Telegraaf* verschijnt weer – kort verhaal en toneelkritiek van Jan Spierdijk – hoera!>

Me boem laten inschrijven als dansleerling bij *Joy*, hoewel de lieden en de sfeer een erg povere indruk maakten. De assistente kon even haar lachen niet houden om mijn koudwatervrees voor moderne muziek. *f* 30 in totaal – *f* 5 vooruit betaald – *Donderdagsavonds half acht* – komt nog bericht. Geen rubberzolen.

Even rondgefietst. Voor American waarachtig weer Reinold Kuipers aangetroffen, verteld van w.b. en communisme Guido. Hij drong mat aan op Otto Ludwig.

Dinsdag 13 september

Een uur te kort geslapen – een uur is veel!

w.b. Alles gunstig. In het begin van de middag gepraat over Geyl, Romein, Toynbee en Vestdijk. De tweede helft van de middag stilzwijgend gewerkt. Wel opschieten met dat Zweedse geval.

<Guido zei tegen Koman, dat het over een paar jaar wel slechter zou gaan met de w.b.>

Op de terugweg een duw van een vrachtauto gehad. Eerst nog naar huis gefietst. Die andere fiets naar veiling Rijnstr. gebracht. Eerst maar eens met stopprijs *f* 20. Moe.

Bk. Ik ben een soort muurbloem aan het worden. Han Emm. vertrok met Els godbetert, Jobs met Riemke, opgelopen met Jaap en Frieda, maar Jaap volgde Frieda in lijn 2, wel ja, amper een week getrouwd! – Uit Huib getrokken, dat de Bk. inderdaad naar Kriterion gaat!!

Beneden brandstoffenformulier in laten vullen.

Woensdag 14 september

Bijna acht uur geslapen, wat nog te weinig is.

Cahiers gekocht, f 3.-.

w.b. Op tijd. Te weinig opgeschoten met de Zweedse roman. Van vijf tot half zes met Guido geboomd over de najaarsaanbieding (Romein; erfelijkheid).

Bk. Betty van Steenderen heeft Hans Redeker bij zich gehad. – Er is een nieuw kind, robuust, de moeite waard, zo gauw mogelijk mee in gesprek zien te komen. – Riemke door een puur misverstand beledigd. (Dono of een ander zat eerst naast haar, toen tussen 2 meisjes in, waaronder Jobs. Ik zei tegen hem: ‘Je bent er op vooruitgegaan, hè?’)

Dono had de *Valse munters* gelezen. Hem meegesleept. Heeft mijn excerpt ervan zitten lezen en een redevoering over Gide aan mogen horen.

Donderdag 15 september

Welhaast uitgeslapen.

w.b. Alles gewoon, maar erg weinig gedaan, morgen jachten. Ik word gek van die Komen naast me.

De hele dag depressief, moeheid, woningnood.

Bk. Opgekikkerd. Met dat nieuwe kind aan de praat geraakt. Gedubbeld met Dono, Jobs en haar. Ze werkt op de grafische bibliotheek, is piepjong, komt kersvers uit Deventer, heeft het al maar over haar moeder (‘moeder is nogal omvangrijk’), is een en al spontaneiteit, doet aan roeien en is katholiek.

[Käthe vertelde, dat Jan Kosbudde medicijnen studeert en dat ze me nog veel meer kon vertellen.]

Van negen tot elf krant gelezen. *Het Parool* wordt al vunziger.

Vrijdag 16 september

Welhaast uitgeslapen. Op tijd voor het postkantoor (chèque), maar te laat voor het distr.kantoor Amstel (kolenbonnen).

w.b. Op tijd. Rustiger dag dan gisteren. Evenwel maar weer heel matig opgeschoten (gisteren 75–83, vandaag 83–90).

Bk. Weer gehangen van kwart voor zes tot acht. Dat moet anders. – De Deventerse stilletjes weg laten gaan. – Er waren geen pingpongballetjes. In plaats van pingpongen een gesprek van een heel stel. – *En we gaan inderdaad 1 Nov. naar Kriterion!!*

<Riek had Els gewaarschuwd tegen Niek.>

Naar *Hanny Deelman* geweest. Joop is op de terugreis uit Algiers. Met Joop schijnt ze het nu toch echt uit te zullen gaan maken. Het proefhuwelijk met Walter Yzerdraat is evenwel ook een hel, hij staat haar eenvoudig tegen. De centen geven de doorslag: momenteel dokt Walter – ze wil evenwel een alimentatie lospeuteren van Joop z'n sociale steun. Walter heeft inderdaad een homosexueel verleden. Hanny reageerde direct, toen ik van die baan vertelde, en informeerde ook naar mijn kamers en mijn gezondheid. Alsof ik een kind van Joop zou verdragen. En een vrouw met ondermaatse hormoonwerking – ze is nou al weer onvruchtbaar. Over dansen zei ze: goed wassen en niet zweten. Over buik: bij vrouwen kan het altijd nog van achteren – bij mannen niet. Vertelde ondermeer nog, dat Hovenberg nou rus (stille rechercheur) bij Sociale Zaken is – Hovenberg is aardig, Braber vuil. – Joop gaat volgens Hanny naar de bliksem: doet niks als zuipen en heeft drie vrouwen tegelijk (is dat nou zo veel?). Hij is op de terugweg en zal misschien veel op reis gaan voor die toneeltroep. Maar denk er om: *hem onbarmhartig van de Biekorffweren, als hij daar verschijnt!* – Bij het weggaan heeft To me gezien.

Zaterdag 17 september

Tot op zekere hoogte uitgeslapen. Intussen was de middag al half voorbij. Andere helft volkomen verknoeid. Het enige wat ik gedaan heb, is een timmerman laten komen om die boekenkast aan de muur vast te laten zetten. Ging niet eens met rawlplugs, muur te rottig, aan het deurkozijn gezet met één grote schroef, kosten twee gulden.

Bk. Gewoon, ik weet niet meer, gepingpongd geloof ik. 's Avonds boeken van de ene kast in de andere overgezet.

Zondag 18 september

Bij de gratie van de onderburen eindelijk eens uitgeslapen.

Naar het Stedelijk Museum geweest. Hokusai. Eerst vond ik het fantastisch, toen tegenvallen, maar sierlijk blijft het en die brug-genserie in geïdealiseerde landschappen was subliem.

Jan Polak en zijn vrouw gezien – helemaal niet mooi – een Titi-aan, die nodig schoongemaakt moet worden – bij een latere gelegenheid heeft ze een betere indruk gemaakt.

Bk. Riemke vertelde, dat *Niek en Elies* hun kaart niet hadden laten vernieuwen, omdat ze *toch niet terugkwamen!!* (Houdt dat verband met het waarschuwen, dat Riek Els heeft gedaan?) Bij deze gelegenheid vernam ik voor het eerst, dat Elies ondergedoken geweest is. Ze zal dus wel *Joods* geweest zijn. Elies de Wijs. Vandaar ook die merkwaardige egocentriciteit. – De Indonesische dame kwam weer op de Bk. opzetten, was een half uur te laat, heb ik haar weggekeken?

Tot een uur of negen blijven pingpongen. Idioot. Naar de tweede voorstelling van de film van de Cagney's naar dat toneelstuk van Saroyan geweest. Die Amerikanen zijn gek. Erger dan zoute-loos.

Maandag 19 september

Vanmorgen weer net niet uitgeslapen – stommeling. Geen tijd gehad voor boodschappen, maar wel op tijd op mijn werk geweest.

w.b. Geen pest gedaan, maar hij hoeft het nog niet te merken. Eerste portie Zweedse roman was van de zetter terug, tweede kon er heen, maar nou verder in godsnaam voortmaken!

Dat dooie uur weer verpest. *Parool* op w.b. bezorgen ging net niet, maar op Bos en Lommerweg halen eventueel wel.

Bk. Een debutante, Carry Cohen, schoonheidsspecialiste, leerlinge van Ria de Korte, bah, Nelly Riemens heeft dat opleidinkje ook gevolgd. Djoeke Verschoor was terug, gezellig gepingpongd met Jobs en haar en zo, tot Jobs met haar ging strijken. (Jobs: 'En nu eens dames tegen heren!')

Pijn aan mijn ogen. Krant gelezen van 1/29 tot 1/210. Naar Jan Hemelrijk geweest. Ouwe catalogus en ballpoint teruggebracht (ballpoint was leeg), dat pak weggesleept. Jan had slaap en zei geen woord en dee ontstemd en ging naar bed. Ik van mijn kant niet eens

dankbaar gedaan, want het pak is veel te krap, ik had het net zo goed niet aan kunnen nemen, Dit over schrijven.

Dinsdag 20 september

Te kort geslapen. Piano tegenwoordig zo tegen half tien. Op tijd op, te laat voor boodschappen, maar ruim om naar mijn werk te gaan. Regen. Geëxperimenteerd met lijn 25 (subs. 4) + de Sloterdijker (de 'kikker'). *Om tien voor twaalf van wolkenkrabber, om zeven over half een op de w.v. Te laat – zeven minuten te laat!* Pas toch op – goddomme. Die kikker doet er alleen al 20 min. over.

w.v. Werk zelf normaal. Guido eerst wat karig met woorden. Ik gezegd, dat het me zo gunstig voor ze leek, dat België niet mee geëvalueerd heeft. Over mijn warsheid van taalkundige regels, die ik aan de Vooyts te danken heb, zei hij: daar komen we hier niet verder mee. Later gekletst over de van de w.v. onteigende grond – hij hierover spraakzaam. En verteld dat ik op de Biekorff at – was hij ook wel eens geweest! – was hem niet bevallen. Harder opschieten met mijn werk, dat is het enige.

Bk. Hans Redeker bezocht Betty v. Steenderen weer – zij wou hem langzaam toch proberen te krijgen. – Zitten praten met een nieuwe vent, de Bruin, ingenieur bij Werkspoor, verveelde. – Geen pingpongballetjes.

Wim van Domselaer mee naar mijn huis genomen en het pak laten passen. Was iets te groot. Aan Jan H. geschreven, of ik hem naar tante Dit zal verwijzen.

⟨Hij draagt het niet –.⟩

– Hij vertelde, dat Ome Jaap als rector wel orde had, maar geroezemoes toestond, de leraren tegen had, door de leerlingen tegenover hen soms gelijk te geven, en onberekenbaar was, soms opeens iets niet nam.

Woensdag 21 september

Om acht uur gewekt door de piano, mijn hele dag in de soep, dank je wel lieve familie Baars.

Fiets is niet weggegaan voor 20 gld. minimaal, wordt nu ongeëlimiteerd geveild. Verder geen tijd voor boodschappen. Alleen die kolenbonnen gehaald. Over de andere zes eenheden het Rijkskolenbureau opbellen.

w.b. Op tijd. De hele middag practisch niet tegen G.v.S. gepraat, hetgeen juist en gunstig is. Alleen weer gedramd, dat ik wel eens een zetterij in werking wou zien. Hij vroeg, of ik geen redacteur van *Het Parool* of het *Vrije Volk* kende, een armzalige indruk gemaakt, door een dergelijk iemand niet te kennen. Daarentegen een compliment gehad, dat die Zweedse roman nu zo vlot en vloeiend leesbaar was. Er nou alleen ook nog harder mee opschieten!

Bk. Gewoon, Betty en de schoonheidsspecialiste en zo. Met pingpongen verloren van Wim W. en van Jur (3x, de laatste keer eervol), en me als altijd geërgerd aan Jaap Lobatto, Han Emm., Loek Porselein, c.s. Met Jur opgelopen, maar daar kun je beter ook beter mee pingpongen dan mee praten.

Moe!! Die ellendige muziek en die ellendige woningnood!

Donderdag 22 september

Wat meer geslapen dan gisteren, maar toch nog niet genoeg.

w.b. Wat harder opgeschoten dan gisteren, maar toch nog niet genoeg. Slechts twee maal een woordenvloed gehad, de eerste keer over Saroyan en de tweede keer over du Perron als persklaarmaker.

– N.B. *In een vuil hemd op mijn werk gezeten.*

Het sjeike hemd gehaald: f 18.–.

Bk. Een opmerking te incasseren gehad van de gunstige Simon van Kreveld tegen Vlamkampers, die aan vrije liefde doen. En hij heeft ook nog op ontwapenende wijze gezegd, dat hij persoonlijk van mij gek werd. Hij was in het algemeen tegensprekerig. – Intussen komt er geen kip op de Bk. eten.

Vrijdag 23 september

Natuurlijk niet helemaal uitgeslapen.

Ziekenfonds betaald.

w.b. In onschoon hemd heen. G.v.S. een exemplaar van de fondscatalogus van Contact gegeven. Gesprek. Mijn twee grootste suggesties gegeven. Radiguet en Jules Romains. Hij was zeer geïnteresseerd en vroeg *Le diable au corps* en *Mort de quelqu'un* te leen. Had evenwel haast en: 'Over dat fonds praten we later nog wel eens.' Evenwel een *zeer lang* gezicht, dat de Zweedse roman zo slecht opschiet, ik moest weer een portie klaar leggen om te laten zetten, maar heb pas 25 blz. af. Opschieten dan toch – de hele zaak staat en valt hiermee!

Bk. Weer erger dan slap – er was geen kip! Dat gaat mis!!! Uit arremoei gepingpong met Siem van der Molen.

Me gewassen. Jaargangen van tijdschriften bij elkaar gezocht.

Zaterdag 24 september

Niet uitgeslapen, maar opgestaan om te bespreken voor Bassermann.

Me laten scheren.

Het donkerblauwe hemd gehaald. f 3,35. Voor dat geld hadden ze het volledig verpest. Nu ook nooit en te nimmer meer naar Erni!

Bassermann was om 12 uur al uitverkocht. Stommeling. Hij komt nogges. Dan beter.

Kolenboer gesloten. Hospita haar stamkaart teruggegeven. Gejeremieerd over piano Baars. Volkomen onvruchtbaar.

Schoenen gebracht naar schoenmaker Rijnstr., links niet rechts, 6 u. halen.

Twee hemden naar wasserij heel diep in Rijnstr., links niet rechts, Dinsdag om 11 u. halen.

Het donkerblauwe hemd is door Erni volslagen verpest! De hele Albert Cuyp en het hele Waterlooplein afgelopen om een reddende lap – nergens te krijgen.

Een beetje fruit gekocht.

Beproefd om nog een uurtje te slapen, maar nee hoor, de piano.

Schoenen gehaald. Leren hakken, 1,50.

Advertentie in de krant en kaart in mijn bus. *Anita heeft haar tweede zoon!*

Bk. Zes of zeven saaie mensen. Han Emmanuel wist een verstelnaaister in de 2e Helmersstraat, zou me maandag het adres geven.

Tè moe om wat te doen. Ik had wel naar bed willen gaan, maar dat gaat niet om de piano.

Naar *Jan en Aleid* gegaan met het verprutste hemd. Daar zaten een meisje Polenaar, benevens *Henny Vos*, mijn nicht, en haar man, Emiel Putmann. Een geschikte vent, schilder en lay-outman, kende van Krimpen, ervaringen negatief. Henny een oer-burgerlijk krengetje. Aleid het verprutste hemd even laten maken. Jan had weer geen zin in praten en ging naar bed. Aleid werd het ook te veel. Was ook echt exploiteren! – Aleid had Henny verteld, dat ik bij de w. v. werkte, terwijl ik dat zelf veiligheidshalve aan Emiel niet

vertelde. En ik dus weer zaniken tegen Aleid, dat het nou doorverteld dreigde te worden naar thuis. (Vanmiddag aan Wim v. D. gezegd van het pak en dat ik hem nog even naar Dit wou sturen, maar Jan en Aleid zeien, welnee niet meer doen.)

Zondag 25 september

Negen uur lang geslapen – voor het eerst sinds veertien dagen.

Nog eens naar de tentoonstelling van expressionisten geweest – werkelijk geen bal aan. Er liepen a) Boris, b) van Druten en c) Aleid – alledrie groetten me, maar maakten geen praatje.

In West met een aannemer zitten praten. Bon, Postjesweg 87. Peperduur met zijn zomerhuisjes. En zag verder alleen een lapoplossing in volkstuintjes.

Niet meer aan zwemmen toegekomen.

Bk. Els onderhoudt contact met Niek buiten de Biekorff om – had het bradje van hem gekregen – hij komt wel weer terug. Denk er om, om die contacten buiten de Bk. om! – Bij Jur mijn licht opgestoken over hypotheken. Bv. met 2500 een 1e hyp. van 1500 en een 2e hyp. van 6000, samen 10.000 – die bank moet een zekerheid hebben van bv. 25% *overwaarde* – rente gwl. 4%, de rente over de 2e hyp. betaalt het rijk. Voorlopig helaas allemaal alleen maar van theoretisch belang. – Wim van Domselaer lullig behandeld met dat pak. Hij zou het vanavond komen halen, maar niet thuis geweest. (Ter geruststelling diene, dat hij niet geweest is.)

Met Justus Halbertsma meegefietst. Tot drie uur gezeten. Hij kon zich een intellectuele verhouding tussen twee mannen voorstellen, met een orgasme als sluitstuk. Geeft evenwel voor, zelf niet homo te zijn, dacht het van mij. – Vond niets aan Hilletje, bekrompen en burgerlijk, en niet te vergeten stom, kortom niets aan. Kwam voor den dag met een heel andere anomalie, wil vrouwen in de moederrol hebben, de afwijking van Rousseau dus. En vertoont een flauw sadistisch trekje. Is de stoute baby!

Om 3 uur pas thuis.

Maandag 26 september

Maar zes uur geslapen. Stemming beneden nul. De woningnood.

w. v. Radiguet en J. Romaines op zijn bureau gedeponeerd. G.v.S. was allerprettigst, spraakzaam en tegemoetkomend. Hij vertelde,

dat Helen Ernst nog leeft en *fout* is geweest – ik van mijn kant heb hem verteld van Edith. – Maar het werk is bedroevend slecht opgeschoten, na sluitingstijd zat ik nog nerveus te tikken, gewoon erbar-melijk, toe nou, Max!

Moe en terneergeslagen vanwege de woningnood. Bk. overigens niet ongezellig. Wim v. Domselaer is gisteren gelukkig niet aan mijn deur geweest. Van Han Emmanuel het adres van de ver-stelnaaister gekregen – moet goed en goedkoop zijn – zien.

Corrie wou mevr. v.d. Berg wel afdanken, maar dorst er niet over te beginnen tegen Riek. Er was een fuifje van de ac. v. lich. opv., waar gedanst werd. Adres op raamadv. gezien, morgen bellen.

Dinsdag 27 september

Welhaast uitgeslagen.

O'hemden gehaald (1.10). Opgebeld over die kamers, de huisge-note wou me het adres niet opgeven.

w. b. Het was inderdaad vies mis ten gevolge van mijn teuten. Dit manifesteerde zich indirect, doordat hij dacht dat ik zijn schrijfma-chine gemold had. Een puur misverstand, maar dat was een half uur later nog niet tot hem doorgedrongen. – Mijn nervositeit van gisteren gecompenseerd door bedaardheid vandaag. Ook niet ge-ouwehoerd, enkel dat mopje van Chesterton verteld. – En me ver-der alleen veel te snijgend uitgelaten over die Zweedse roman, dat moet ik niet doen. – Rustig gewerkt, nog te weinig gedaan!

Weer opgebeld over die kamers, maar ik moest 's morgens bel-len. Zij kunnen 's morgens stikken.

Bk. Gewoon. 25 Eters. Me aan het eind uit eigen beweging vol-komen *belachelijk* gemaakt tegenover Jobs en Wim Wimmers. Wim van Domselaer wou met me mee, maar ik zei met een blik naar Jobs tegen Wim Wimmers, dat het nog niet vaststond, of ik niet wat an-ders had. Wim Wimmers zei: vanavond vast niet. Hij had nl. zelf een afspraak met Jobs! Ik even later met Wim van Domselaer af. Die lepe en stille Wim Wimmers in zijn vuistje lachen en het aan Jobs vertellen. Intussen kun je er van uitgaan, dat die stiekemerd inder-daad met Jobs gaat beginnen, toen met Riemke was het ook menens.

Wim van Domselaer heeft bijaldien het pak gehaald.

De krant gelezen – die verdomde rotkrant.

De impasse van de achterstand in mijn dagboek doorbroken.

Woensdag 28 september

Wel goed geslapen maar een uur te kort.

Broek weggebracht, om vouw in te laten leggen, morgen halen.

Dat nummer van die kamers weer opgebeld, waren verhuurd. Dus maar weer verder zoeken.

w.b. Redelijk gewerkt, alleen te weinig – weer te veel gepraat, maar dan ook gezellig. Over Siegfried van Praag. Over Mels – A.M. de Jong en Mels veracht hij, vindt hij parvenu's! Over uitgeverij Veen en zelfs over uitgeverij Van Oorschot. – Een lelijk incident. Ik stond buiten een boterham op te eten. Opeens ging een soort ijzeren gordijn omhoog, daarachter stond een auto klaar en aan het stuur zat Winterink. Ik kon niet eens groeten, want had mijn mond vol, beende voorlangs weg. Hij zette hele grote ogen op. Een klassiek incident dus, maar romantiseer het maar niet, zulke dingen kunnen je de das om doen. Even aan Guido verteld, die zei: eet ze voortaan maar binnen op.

Via huis naar Bk. gefietst. Zonde van al dat trappen.

Bk. Gewoon. Het pingpongen gaan ze gewoon voor acht uur doen. Ik had op de hele avond gerekend.

Wim Wimmers fietste weer met Jobs op, potverdu, je komt ook nooit eens ergens tussen.

Met Justus opeens naar het Rijksmuseum gegaan, voor de tweede maal de Middeleeuwse kunstschaten bekeken, heel verstandig. Ze vielen weer danig tegen. Aan enen door gepraat, welhaast ziekelijk. Justus heeft gefunctioneerd als oor.

(Ik kan toch ook niet trouwen met een vrouw als Hilletje, een vrouw, tegenover wie ik niet over cultuur kan ratelen.)

Donderdag 29 september

Weer een dik uur te kort geslapen.

Geen tijd meer voor boodschappen.

w.b. Verstandhouding uitstekend. Hij had een andere proef klaargelegd, die eerst moest, deze was in een paar uur af, schandelijk kleine lettertjes. Met de Zweedse roman daardoor vandaag weinig gevorderd. Hij zegt: a) wat zal die dame er wel van zeggen, hetgeen betekent: wat zit je er in te knoeien, en b) kan er al weer wat naar de zetter, hetgeen betekent: schiet wat harder op.

Bk. Meer bezoekers. Plaatsbespreken Bassermann Zaterdag en

niet Maandag! En ik kan al eerder bij de bespreekbureaux terecht. Ik moet ook bespreken voor een meisje, Joke Tuinder.

Dansen!! Bijna te laat op de eerste avond. De club is hopelóós!! Voor driekwart *dienstmeiden* van de meest barre soort. En de paar charmante meisjes zijn ook weinig schrander. Daar leer je het niet mee. De leraar is uitstekend, maar de dansvloer is veel te klein. Het geld ben je kwijt. En dan nog iets rampzaligs: die buik zit inderdaad in de weg. Bovendien werkt hij mee om het blauwe pak te klein te maken.

Het blauwe pak is veel te krap! Van het jasje de oksels, de rug en de buik, van het vest de buik (= rug), en van de broek die verstelde knie. Is daar nog wat aan te doen?

Nog bij Kirchner gezeten in het te nauwe pak.

Vrijdag 30 september

Een stuk te kort geslapen. Al die achterstallige slaap zal toch eens ingehaald moeten worden.

Geen tijd meer voor de boodschappen. Op tijd op mijn werk.

w. v. De hele middag gedaan aan het uitzoeken van een paar fragmenten uit de Zweedse roman voor de *Nieuwe Ploeg*. Het gevraagde keurig geleverd, met toelichtinkje en al. Dus niets gedaan aan de Zweedse roman zelf – alles tot nu toe gezet – dat loopt Maandag vast!! – Een ontzettende tik op mijn vingers gehad. Ik raadde hem aan, de mémoires uit het sous-terrain van Dostojevski uit te geven, hij vroeg of ik het gelezen had, ik moest bekennen van niet, hij begreep niet hoe ik het dan aan kon raden. Tja, als ik zo snijdend ben, wordt hij het natuurlijk ook. Even later weer zoiets in het klein, ik bracht een bezwaar van Siem van Kreveld over aangaande een luxe-*Hamlet*, er was geen luxe-*Hamlet*. Dat lullen over ongelezen boeken in elk geval achterwege laten. Van Radiguet heb ik bijv. beweerd, dat ik het eerste wel en het tweede niet gelezen heb – je mag er wel aantekening van houden.

[Het zelf tegenover Guido v. S gehad over mijn gedachtenvlucht en vrije associëren.]

Bk. Pingpongtoernooi. Gewonnen van Sjert, ver beneden mijn vorm gespeeld en verloren van Jan van Kerkhoven en van Han Emmanuel. Een prachtige partij gespeeld tegen Frans, in drie sets verloren.

«Mieke van Hoorn, met die congenitale luxatie, is verloofd met Chris Rümke.»

De aandacht van Dono gevestigd op de lesbische inslag van Jobs, daar zonder er eigenlijk bij te denken telkens maar weer op teruggekomen, Riemke en anderen kunnen het best eens opgevangen hebben. Toen ik tegen Jobs zelf een half insinuerende toespeling maakte op de ingeschapen hoffelijkheid van Huib, knapte Jobs af en Dono ook. Deze dubbelzinnigheden worden nu eenmaal niet gewaardeerd. Dono was erg stil, misschien gaf dit nieuwe gezichtspunt ten aanzien van Jobs hem te denken, maar het kan ook geldnood geweest zijn of toch genoeg krijgen van mijn woordenvloed. Tot half een met hem gepingpong.

Zaterdag 1 oktober

Een niet minder dan ellendige dag. Om drie uur naar bed, om kwart over acht piano. Om kwart voor negen opgestaan, om plaats te bespreken voor Bassermann. De plaatsbespreking begon evenwel Maandag pas, had verkeerd in de krant gestaan door een fout van de impresario. Maandag maar weer ten derden male proberen.

Naar de asbesthandel Prins Hendrikkade geweest. Hadden wel asbestpapier (duur), maar rieden me gewoon asbest, en dat nat te maken.

Ketting van fiets gelopen. Er weer op laten leggen, bij laten stellen en achterlichtje brandend laten maken, f 1.

Kleermaker Huysmans is over veertien dagen al terug. Ik krijg bericht. Dan direct heen met te krappe blauwe pak (oksels). Als het gaat nieuwe broek.

Kolenboer. Zes bonnen gebracht, afgegeven aan en besteld bij zijn vrouw, hopen dat het bericht komt.

Me laten scheren. Barbier zei: meneer, u krijgt geen huis, als u niet gaat trouwen.

Toen was het 3 uur. Geprobeerd nog weer te slapen op het grote bed in de achterkamer, maar niet meer in kunnen slapen. *Het tweepersoonsbed is te kort.* Ik kan haast de balansuitverkoop in Dec. niet afwachten. Maar ik heb toch geen centen. In elk geval niet meer kunnen slapen. Daar gaat je weekend. Die gemene woningnood.

Bk. Op voorstel van Huib gingen Huib, Jobs, Frieda en Dono samen poken. Wim Wimmers hield mij pingpongend, terwijl ze dit

bekokstoofden, en de door en door sympathieke Dono verijdelde even beslist als minzaam mijn pogingen, om me er bij te voegen.

⟨Jobs was overigens vanavond gewoon aardig.⟩

Aldus met Wim Wimmers opgefietst naar huis. Het is toch ook eigenlijk allemaal om te lachen. Wim vertelde, dat het voorstel van Corrie er door is, ze hebben mevrouw van den Berg al ontslagen, en die vriendin van Corrie gaat haar voor de winter opvolgen. Dat de mensa niet 's avonds is, komt doordat de mensa niet zelf kookt, maar het eten van de blijkbaar alleen 's morgens werkende gaarkeuken heeft. Wim gaat met Heringa (ontleedkunde praten). En als de mensa ons na wil apen of het in eigen handen wil nemen, moeten ze ook maar een stichting oprichten, zegt hij heel gedecideerd.

Naar de verstelnaaister geweest. Eerste Helmersstr. vijf en veertig. Overhemden vermaken is haar te moeilijk. Goed voor het gewone knullige stoppen. De hele blups daar gelaten. De opnaaisels van dat ene hemd heeft ze dadelijk even gedaan.

Chèque vader is er, met demonstratief korte brief. Soortgelijk bericht van ontvangst gestuurd. Dat eeuwige gezanik.

Zondag 2 oktober

Een uur of acht mogen slapen, voor de Zondag te weinig.

Om half elf begon het pianogeboenk weer, en verder met regelmatige tussenpozen. Rampzalig geweest. Die verwenste woningnood.

De middag besteed met zo'n beetje boeken ordenen. Niet vergekomen.

Bk. Niets bizonders. Na afloop Dono, ik, Loek Porselein en Frieda meegegaan naar de kamer van Jobs. Loek Porselein heeft de hele avond het woord gehad. Bleek een Jood te zijn. Riek schijnt 'in grote persoonlijke moeilijkheden' te zitten – wat? Frieda was aan het begin van de avond een tikje dronken, hoewel Jobs veel meer op had. Riemke logeert bij Jobs, maar Dono zei: ach jo, Riemke d'r vader is in de stad. Jobs het *Buch le Grand* geleend. Ze wouen de radio aanzetten. Protest van de hospita van Jobs, dat ik daar naar de plee ging. Jobs klaagde over een vent met een buik, waarmee ze had moeten dansen, en dat die buik haar zo in de weg gezeten had.

Pas om één uur thuis.

Maandag 3 oktober

Gisteren om half drie naar bed gegaan. Vandaag met mannenmoed om acht uur opgestaan. Me geschoren. Om kwart voor tien was ik bij het plaatsbespreken voor *Faust*, om half elf had ik een plaats van zeven gulden, alle goedkopere rangen waren al uitverkocht.

Die rotfiets is geveild voor elf gulden – meegenomen.

Nog weer naar huis en naar mijn werk.

w.b. Rustig gewerkt, niet gedaasd, regelmatig gevorderd, toch veel te weinig gedaan, maar elke dag vorder ik een beetje met de Zweedse roman.

Bk. Ik heb Joke Duiker moeten teleurstellen met dat plaatsbespreken voor *Faust*. *Biekorff voor het eerst vol betaald!* En verder deed Siem van Kreveld, die ik zo aardig vind, hoogst onaangenaam. Ik had het eerst over het Jood zijn van Loek Porcelain, dat mag, want ik ben zelf halfjood. Hij ging bij mij weg en bij Riek zitten – zijn goed recht – en vroeg of ik het erg vond. Even later ging ik ook bij Riek en hem zitten, en vroeg, of hij het erg vond. Hij zei ja, maar je kunt toch wel gaan zitten. Bah.

Te moe om te werken. Naar Elly en Iet gegaan. Iet was weg, omdat haar moeder net gestorven was. Elly was thuis. Alles nog net zo. Iet ging misschien op den duur bij haar neef wonen en Elly nog misschiener naar Sypko, die in Canada zit, en dan eventueel bij Neel logeren.

«De woningruil van Elly naar Lunteren was niet doorgestaan, omdat ze niet wettig getrouwd was.»

Voorts was Elly met een man bezig, maar het werd niets, Iet was manloos. *Mieke van der Horst* was daarentegen *getrouwd* en woonde in de mijnstreek. Verder bevestigde Elly nog, dat Tineke Rutten, na eerst nog met een bioloog niet *NJN*'er getrouwd geweest te zijn, inderdaad gestorven is. Elly zei, dat ik in dat huis van haar ook gek zou worden van het lawaai. Tegen tien gooide ze me de deur uit.

Dinsdag 4 oktober

Vandaag voor het eerst sedert weken eens uitgeslapen. Door de wekker heengeslapen, maar toch nog op tijd op de w.b.

w.b. De verhouding met Guido was vanmiddag op zichzelf ideaal. Ik zal *Die Verwandlung* van Kafka voor hem meenemen.

«Dono zei: ze zullen je wel voor hele dagen willen hebben.»

Maar hij vertelde, dat *Bert Schierbeek* als corrector gesolliciteerd had, verdamme.

<(Guido kende hem al jaren.)>

Verder liep het vanmiddag hoog met de Zweedse roman. *Hij zat me te jennen*. Hij moest voor Sinterklaas de deur uit zijn. *Hij wou hem zelf afmaken*. Me overmatig krachtig verzet. Het was eigenlijk min of meer mis. Hij dacht overigens, dat het Vrijdag was. En ik heb ten slotte toch weer een portie voor de zetter mee kunnen geven. Maar er ligt een nieuw boek te wachten, dat gezuiverd moet worden van flamingismen.

Bk. Er was een mooi nieuw kind. Gauw bij zijn.

De hele avond de pest in gehad, dat het daar op de w.b. de verkeerde kant uit gaat.

<*Walter Yzerdraat door de politie opgehaald wegens desertie!*>

Woensdag 5 oktober

Een uur te kort geslapen, en dat terwijl ik vanavond voor zeven gulden naar Bassermann moet.

w.b. Alles erg gewoon, maar het probleem blijft natuurlijk bestaan, zolang die Zweedse roman nog niet af is. Bij dat Vlaamse geval is overigens geen speciale haast. Hem *Die Verwandlung* van Kafka geleend en Leo Vroman laten zien, hij reageerde nogal slap. Bert Schierbeek heeft geschreven 'Terreur tegen terreur' en is een vriend van Hans Katan geweest. Dus communist?? Hij zag hem niet belangrijk worden. Maar weer 5 blz. gedaan, meer schijnt niet te gaan.

Bk. Jobs hartelijk maar Siem van Kreveld geeft complete demonstraties van pesterigheid. Bijna net als een tijdje terug Elies. Waar kan dat in vredesnaam om zijn?

Naar *Faust* geweest. Bassermann met zijn opgewekte gemompel als Mephisto. Al die drukke gebaren zijn volkomen los en zitten tegelijk volkomen vast. Heinz Woester als Faust was niet om te gillen. Maria Schell als Gretchen wel. En een verrassende Wagner van Leopold Biberti.

Een meisje, waar ik nogal van onder de indruk was, kwam op het trapje naast me zitten, maar ik had toch even een verkeerde intonatie, want na de pauze zat ze weer op haar oude plaats.

Donderdag 6 oktober

Energiek als ik ben vroeg opgestaan, om nog voor het dansen vanavond een slipover te kopen.

Eerst de bakker betaald: 7.70.

Toch maar nauwelijks tijd voor de Bijenkorff. In vliegende haast een slipover gekocht van vijftien gulden – en waarachtig min of meer een miskoop! Ook nog bretels gekocht.

w. b. Guido was er niet. Rustig en regelmatig een dikke vijf blad-zij gedaan – meer haal je niet. Hem nog een week zoet houden – dan is het leed geleden.

Bk. Dono wees me er op, dat de slipover te nauw is in de oksels (zweeten!) en dat de kleur ook vaal is. Hij heeft gelijk – ruilen dus! – Voorts maakte Siem van Kreveld zijn excuus voor zijn houding van gisteren – hij had net iets naars meegemaakt. Dit klopt ook beter met het beeld, dat ik van hem had. – Zo stom geweest nog even te pingpongen.

Dansen. Gegaan in de grijze broek met riem, het jasje met de te nauwe oksels en het nieuwe maathemd. Dit tenue een succes – ik heb helemaal niet aan de broek hoeven te hijsen! Wel heb ik door het harde fietsen tot het eind toe gezweet – volgende keer voorkomen. – Voorts viel vergeleken met vorige keer de Club goddank erg mee, ik hou het er wel uit, die lesbienne danst goed en is een lichtpunt, en er was een nieuw rank kind bij gekomen, dat inderdaad ‘goed’ was. – Hij heeft ons behalve weer de zigzag van de foxtrot (quick-step), de winkelhaken van de Engelse wals bijgebracht en buitendien het principe van de samba. – Hem aan zijn mouw getrokken en gevraagd, wat ik me al zo lang af vroeg, uitvoerig uitleg gekregen. Die quick-quick-slow-slow figuur beslaat drie tellen. Toch is de foxtrot vierkwartsmaat. De zaak is, *dat je die figuren dwars over de maatstrepen heen danst*, alleen in de Engelse wals vult een figuur één maat, daar kun je er dus uitraken. Dat kan bij de foxtrot nooit, je mag de quick-quick en de slow maken op elke gewenste tel, *dus als je buurman een quick-quick maakt, mag je best aan een slow bezig zijn* (‘prachtig, prachtig!’ zei hij), en je kunt er dus ook nooit uitraken! Zelfs mag je de figuur twee keer zo snel of twee keer zo langzaam dansen. – En dan waarschuwde mevrouw Joy mij speciaal, dat ik rechtop moest dansen.

Daarna – ook irrationeel – naar Kirchner gegaan en met hem zitten schaken, een lesje gehad, potverdomme, dat kan hij.

Dus morgen slipover ruilen en eventueel boekentas mee, voor als Guido dreigt met Zw. roman zelf meenemen.

Vrijdag 7 oktober

Vanmorgen een uur te vroeg op, maar de kolenman kwam zo laat, dat ik daarna niet meer naar de Bijenkorff kon. Vier mud kolen f 21.50. Van mevr. Beek f 7.50 moeten lenen!

Mevr. Baars vroeg, of ze vanmiddag even iets kon laten *bijzen*! Gezegd van nee, alleen 's morgens van tien tot elf. Op mijn vraag, wàt er gehesen moest worden, kreeg ik geen uitsluitsel. Het kunnen natuurlijk de kolen zijn, maar als het de piano ook is, ben ik gezegend!

w. B. Even zitten vloeken over de schrijfmachine van Guido, toen die van meneer Komen genomen. Guido had zijn hoofd bij andere dingen. Vandaag langzaam opgeschoten. Hij is morgen weg, maar vandaag nog na mij op het kamertje geweest. Als hij dit weekend de boel zelf niet mee naar huis neemt, komt het volgende week voor elkaar.

Bk. Jobs begon een debat met Nico en Frans over het katholicisme. Dono en ik ook meegedaan. Jobs heeft mijn *Baanbreker*-artikel gelezen. Frans was gekwetst, doordat ik het had over die flauwekul van Jezus en Maria en over fokpolitiek.

Jobs en Riemke meegenomen naar de kamer van Dono. Nadat Riemke weg was, hebben Dono en ik Jobs nog tussen ons in genomen op een wandeling langs de Amstel. Op een uitgestorven terrasje gezeten. Ik had vanavond beslist vat op Jobs. Haar nog op de fiets naar huis gebracht. Ze is nieuwsgierig om mijn kamers eens te zien. Dat moet er maar eens van komen – van een fors bed op afbetaling.

Zaterdag 8 oktober

Een rotdag. Vanmorgen om acht uur de piano weer! Me hier de hele dag niet van kunnen herstellen. Om elf uur ook weer. Daardoor niet uitgerust en niets gedaan. Alleen besproken voor *Faust* in Car-ré en Joke Tuinder opgebeld. Etenswaren ingekocht en me laten scheren. Te laat voor de Bijenkorff. Godbetert! Zaterdag om vijf uur dicht. Rie van der Griend gezien, geen praatje mee gemaakt.

Bk. Niets. Vervelend. Joke Tuinder dus opgebeld. Daarna naar

Hanny gegaan. Walter Yzerdraat is helemaal niet als deserteur opgehaald, zit gewoon in het buitenland, ze liet me brieven zien! Ze had het even over Redeker, ik heb niet verheeld dat ik hem kende, misschien onverstandig. Joop was terug en was nog nooit zo lief voor Hanny en voor het kind geweest, ze wist niet hoe ze het had. Dus het gevaar van Joop op de Bk. is voorlopig van de baan. Ze leek even een oude spiraalmatras voor f 15.- te koop te hebben, maar ik koop liever een nieuwere.

Dus te laat geweest voor de Bijenkorff. En nog niet naar mevr. Baars toegeweest over dat hijsen. *Piano of kolen???* Baars is ziek, heeft iets aan zijn knie. En de hond van Engel is ook ziek: longontsteking maar liefst en Engelse ziekte, moet waarschijnlijk afge maakt worden.

p.s. Huib en Sonja van Krimpen ontmoet. Sonja vroeg direct om die twee boeken terug. Huib wou Ter Braak niet verkopen. Verder wou het gesprek begrijpelijkerwijs niet erg vlotten. Verteld dat ik bij de w.b. was. Huib werkte 'voor allerlei uitgevers', Sonja corregerde voor Querido, vertelde, dat ze ook om haar ogen niet meer dan drie vel per dag kon doen.

[Ik was weer perplex van de objectiviteit, waarmee de toch waarlijk niet katholieke Goethe zowel het standpunt van Faust als dat van Gretchen tot zijn recht laat komen. Kon hij doen, doordat hij zich van het geheel distantieert, dat immers een middeleeuws marionettenspel is met een duivel en al. Die grandioze objectiviteit, 'Bilde Künstler, rede nicht', – vgl. Gide 'le thèse écrase le roman' – maakt, dat de verschillende rollen ook zo goed speelbaar zijn. En dat het hele stuk een grapje is en hijzelf al veel verder, maakt dat het niet nog eens met Goethe zelf kan verouderen, nu wij nog weer een stuk verder zijn.]

Zondag 9 oktober

Verschrikkelijk, verschrikkelijk. Gisteren om 8 uur pianomuziek, vanmorgen om 8 uur weer pianomuziek. Ik had zes uur geslapen. Om half tien weer ingeslapen en nog even geslapen tot kwart over elf, toen weer.

Bijna te laat voor *Faust*, nog net op tijd. De zaal van Carré was voor drie kwart leeg. Maria Schell als Gretchen is inderdaad ongelofelijk, zoiets zie je niet weer. Bassermann ook deze tweede keer

grotendeels onverstaaenbaar (dat hoort er bij) en toch eigenlijk heel anders dan je hem zou willen hebben.

Joke Tuinder. Tijdens de voorstelling werd ik beslist week. Daarna met haar bij Kirchner gezeten en daarna op de Bk. Aan enen door buitengewoon geanimeerd gepraat, over Bassermann, over het katholicisme, over muziek. *Ze is van huis uit katholiek, maar ging volkomen in mijn aanval mee.* Is op de Toneelschool mislukt, heeft er naast gestaan, is mislukt, klaagde over de onbetrouwbaarheid van de leerlingen daar. Is daarna op het Conservatorium geweest, maar gaf af op de gebroeders Andriessen. Is nu zeer geslaagd als lerares op twee meisjesscholen. Dee ook nog aan schilderen, maar heeft buiten haar vak geen letter gelezen. Ging in mijn aanval op het katholicisme mee, maar natuurlijk gereserveerd ten opzichte van mijn sexualisme, wil zeker niets horen over afwijkingen. Heeft natuurlijk ook bezwaren gehad tegen de levensstijl op de toneelschool. Heeft wel degelijk een katholieke schedel en buitendien hooikoorts. Haar haar kaartje zelf laten betalen, ik had formeel alleen plaatsbesproken. *Ze had het te druk, om na de Bk. nog ergens te gaan zitten praten – nou dan niet.* Ook te druk om een stuk naar huis te lopen – haar dus nog steeds even geanimeerd pratend naar de tram gebracht.

Bij mevr. Baars aangeklopt. Er zal morgen tussen tien en elf gehesen worden! Nu moet het natuurlijk nog doorgaan. Het zullen natuurlijk de kolen nog zijn. Maar stel je voor, dat het inderdaad de piano eens is, die er uit gaat.

Maandag 10 oktober

Victoria! Vanmorgen kwamen een paar stoere mannen met een vrachtauto en een takel, *om de piano van Baars naar beneden te hijsen!* Die is het huis uit – ik heb ook zelden ergens zo erg geleden.

Hierdoor geen tijd meer om me door mevr. Beek geluk te laten wensen en geen tijd meer voor de Bijenkorf, maar dat komt morgen wel.

w.B. En het ms. lag er nog net zo. Guido heeft het dus niet het weekend mee naar huis gehad. Wel hebben we al even weinig als Zaterdag tegen elkaar gezegd, dit is op zichzelf heel gunstig, maar het kan toch ook een beetje angstig worden, het zou kunnen, dat hij iets in zijn schild voerde, een benoeming van Bert Schierbeek bijvoorbeeld. Moeizaam gevorderd, 4½ blz. gedaan.

Bk. Het gaat mis met Kriterion! De Mensa wil zelf gaan koken, zichzelf ook open gaan stellen voor niet studenten en ook 's avonds. Vanavond vergadert en onderhandelt het bestuur – dat kan rumoerig worden. In de AJC zullen we zonder contract wel niet kunnen blijven. – Naar Joke niet erg omgekeken. Want. *Evelientje* was er. Is voortaan Maandags in A'dam en komt volgend jaar helemaal hier aan de Openbare Leeszaal. Informeerde o.a. naar Jan Polak. Was verrast over het huwelijk van Jaap. Was in gezelschap van een *Elsevier*-achtige vriendin, acquisitrice van het Victoria hotel. Evelientje wou wel met een stelletje uit, maar het was onmogelijk om te bedenken waarheen, en ik kon ook geen assistentie krijgen, noch van Dick Riegen, noch van Han Emmanuel. Jaap moest bestuursvergaderen. Dat is natuurlijk niet de manier, om zoiets voor te stellen en dan niet te weten waarheen noch met wie. Denk er bovendien om, dat Evelientje weliswaar een van de weinige meisjes is, waar je nou mee zou kunnen trouwen, maar dat ze 12 jaar jonger is (1917–1929!), het eerste geval van te jong. Ze was een beetje saai, maar de glans van die ogen en die ranke bouw (de handen!), die harmonie.

's Avonds was ik op weg naar de verstelnaaister. Maar opeens naar dat adres van die bedden gegaan. Waren bedden uit een clubhuis van een tennisclub – betrouwbaar dus. *Een matras besproken! Vijf en tachtig gulden*, blauw, tweepersoons, drielidig. Mijn laatste *tientje* als handgeld gegeven, ik moet het voor 15 Nov. halen – als ik dat maar voor elkaar krijg. En dan een spiraal, die krijgen ze van 37½.

Een brief aan tante Mali geschreven, of ze 29 Oct. in Wag. is, alleen heel indirect toespelinkje op geld. Als ik dat geld van Mali nog blijf krijgen, ben ik er natuurlijk.

Dinsdag 11 oktober

Geslapen van half drie tot half tien. Maar nu die piano weg is, komt dat wel terecht.

Geen tijd meer voor de chèque en de slipover.

w.b. Weer dat angstwekkende stilzwijgen. Me weer even vergallopeerd, door te zwetsen over dingen, waarvan ik half op de hoogte was. Met de Zweedse roman maar 4 blz gevorderd.

<Hanna bracht weer een verzoek van Evenhuis over, om hem eens op te zoeken. Baars geeft geen telefoontjes door.>

Bk. Er gaat ontzettend veel tijd verloren met dat vroeg komen. De A.J.C. gaat zelf zo iets doen, en neemt mevr. v.d. Berg in dienst! Maar god zij dank komt het met Kriterion toch voor elkaar. Wij zullen niet te veel studenten van de mensa afpikken en de mensa niet te veel niet-studenten van ons. De vent van de Mensa, aan wie we de hardste dobber hebben, heet Muller. Maar volgens Hans van Beusekom en Wim Wimmers was de aanvankelijke weerstand overwonnen. En wij hadden Piet Meerburg achter ons.

Hans v. B. vertelde, dat Jan Polak net zo'n dikke vent aan 't worden was als ik.

Waar blijft de postwissel van Mali?

Weer eens bezig geweest, het Dagboek bij te werken. Potverdoorie, daar ben ik nog wel een poosje zoet mee. Zorgen, dat ik nooit weer achter kom.

Woensdag 12 oktober

Vanmorgen om half tien opgestaan. Weer een poging, om die boodschappen in het Centrum te doen. De slipover geruild tegen een waardebond van vijftien gulden in de Bijenkorff. Slipovers, die me wel bevielen, hadden ze er niet. En waarachtig weer geen tijd over voor de chèque.

w.B. Weer praktisch niet gepraat. Rustig en regelmatig gewerkt – toch maar 3 blz. gedaan! Op het eind even een gesprekje met hem in een heel prettige sfeer. Gezegd, dat ik vandaag een laagte-record gebroken had, hij keek wel even vies. Ik ben op blz 170, nog 15 blz.

Bij Emile van Moerkerken geweest. Was al een paar maanden terug. Weerzinwekkend arrogant geworden. Had in Engeland verkeerd met Alida Valli, Jean Simmons, Joseph Cotten, Orson Welles. Orson Welles fascinerend. Niet getrouwd, maar elke maand een andere – 'Ja, die weet het wel'. – Ik moest die brief over Coc-teau-de Passavant niet richten aan Gide, maar aan zijn secretaresse.

Ik heb Emile verteld, dat ik Geert zo achterbaks ging vinden en dat ik van Hil behoorlijk genoeg kreeg – en als hij dat nou oververtelt, dan is het mijn eigen stomme schuld. – Hij vroeg zijn Bleuler en zijn tientje terug. – Dacht er over, *Bevrijdingsfeest* van Vestdijk te gaan verfilmen, zeker omdat hij de kritische instelling van Vestdijk t.o.v. de illegaliteit en zijn eigen lidmaatschap van de cultuurkamer met elkaar meent te kunnen rijmen. – Jim heeft Henny naar Ame-

rika over laten komen. – En Emile had tot tweemaal toe een ontstekinkje aan zijn pig gehad, alleen van de Volpar!

Bk. Niets. Dono.

Een brief van moeder, waarin ze uitbarst over mijn bedelen en over die andere kwestie. Weer zo'n soort brief, die me volledig uit mijn doen bracht, ze heeft half gelijk, maar van die andere helft krijg ik nog eens een delirium.

Een wat overijlde brief aan Dit geschreven, beschuldigend tegenover mijn moeder, dat Dit die jas maar direct hierheen moet sturen.

Donderdag 13 oktober

Vannacht natuurlijk nogal slecht geslapen – er was trouwens niet veel tijd voor.

Vanmorgen tot mijn grote opluchting de chèque van Mali. Daarmee is de matras opeens veilig gesteld.

Evenwel moe van het tekort aan slaap en uit mijn evenwicht vanwege het moederlijk schrijven.

Te laat voor de chèque en zelfs voor de postwissel. Lastig, want nu heb ik helemaal geen contant geld. Daardoor nog meer van de kook.

w.b. Vandaag dan ook nog minder gedaan dan gisteren. De stemming was prima. Alleen wou ik even opbellen over niets, maar ik kreeg gelukkig geen gehoor. De dingen niet zo zwaar opnemen, rustig en onverschillig blijven. Evenwel maar 2½ blz. gedaan. Nu werd ik telkens gestoord door persproeven. Dit leidt tot een catastrofe!

Bk. De sleutel van de keuken was zoek, zodat ik moest wachten, terwijl ik juist zo'n haast had. Hierdoor en door het geklungel op de w.b. nog meer ontstemd. In de keuken is het een onhygiënische smeerbeol. Wim Wimmers gaat op dat adres ook een tweepersoons bed kopen.

Dansen. Geen tijd meer om uit te rusten. Het dansen ging wel. Er zijn wel een paar kinderen die het kunnen, en daarmee kan ik het dan ook. Alleen dat echt mooie kind is juist een hopeloos geval. Interesseer je daar maar even niet voor, dat is beter. Alleen bijgeleerd draai in de wals. (Volgende keer komt draai in de foxtrot.) Rechter op. En nauwer aansluiten – dat mag en moet heel beslist. Maar

die buik zit me in de weg. Als de dames mogen vragen, laten ze mij hardnekkig zitten. Deze keer niet betaald, gezegd dat ik mijn portefeuille niet bij me had.

«Niet onderdehand ophouden.»

Morriën en zijn vrouw tegengekomen. Met ze meegelopen tot aan een bioscoop. Hij was nogal terughoudend, probeerde alleen enige zaakjes te doen, zoals hij is. Hij informeerde, of ze daar op de w. b. niet meer correctors konden gebruiken en of ze zijn vertalingen van Jean Anouilh niet wouen uitgeven.

Vrijdag 14 oktober

Niet algeheel uitgeslagen. Waarachtig net op tijd geweest, om de chèque te innen. En de tas meegenomen, om de Zweedse roman mee naar huis te nemen.

w. b. De stemming was voortreffelijk. Jules Romains gaat hij niet doen maar Kafka *Die Verwandlung* gaat hij proberen. Na de dood van Nico van Suchtelen – dus na mijn komst – is *Vic van Vrieslandt benoemd tot hoofd van de redactie van de w b!* Ach ware hij onsterfelijk. Er is een monteur bij de schrijfmachine geweest, maar of de letter a het nou doet? – En dan over de hoofdzaak. Ik ben nu een maand aan die Zweedse roman bezig geweest. Heb uit mezelf het laatste plukje het weekend mee naar huis genomen. Guido begon me aan de aflopende proeftijd te herinneren. Hij beweerde, dat hij er wel achter stond, dat ik er zo lang over gedaan had, maar meneer Winterink viel over zulke dingen! Er was ook al een klacht bij meneer Winterink terecht gekomen van Douwe, de voorman van de drukkers, dat de persen stil stonden omdat de persproeven te lang uitbleven. Wat die maand betreft, die ik over de Zweedse roman gedaan had, hij nam zo iets mee naar huis en dee er vijf dagen over. Na Cora Sandel komt het ontvlaamsen van dat boek over mythologie en het ontdoen van germanismen van een vertaling van Freud, *Totem en taboe*. Intussen is van Cora Sandel nu blz 143–176 naar de zetter, en heb ik de laatste 9 blz mee naar huis.

Bk. Ook daar moeilijkheden. Riek zocht steun bij mij, zij zag ons door de Mensa uit Kriterion gedrukt worden en vond voor deze visie geen steun bij Wim W. c.s. Mensahoofd Bob Muller. Zijn administrateur Pim. Bob Muller was buitengewoon pesterig en lullig geweest, Pim had zich aan deze agressiviteit wel geërgerd, maar Riek

dacht toch, dat achter Bob Muller het hele Mensa-bestuur stond. Piet Meerburg was tenslotte kwaad geworden op Bob Muller, dat is natuurlijk prachtig. Hij had toegegeven, dat er een soort gentlemen agreement tussen de Mensa en Kriterion bestond, maar hij werd nu toch nijdig op Bob Muller. Piet Meerburg staat dus achter ons. De afspraak is dan, dat de Mensa het een jaar zal aanzien en elke twee maanden overleg. Bob Muller wou een numerus clausus van 25 studenten, nota bene. De solvabiliteit van de Bk. ook nog in het geding, inderdaad rendeert hij niet met zo weinig eters als op het ogenblik, daarover zijn Riek en Wim W. het eens. – En nou wist Jaap Hijmans opeens een mogelijke kamer voor me, Eemsstraat 14.

<Het Parool vanmorgen niet betaald, ik had net geen contanten in huis.>

Naar de naaister geweest, 1e Helmersstr. 14. Voor het echt kapotte had zij bij haar in de buurt geen adres. Verder kon zij tricoot (o'broeken!) niet doen, omdat ze geen kruissteekmachine had. Bleef over wat stoppen en lappen inzetten, één pyjamabroek heeft ze al vast voorzien van een gore rand. Reparaties 4.50, waszak 3.–.

Zaterdag 15 oktober

Ben ik nou uitgeslapen of niet?

De fietstas op de fiets gezet.

Een paar uur rondgefietst met dat jasje, waarin ik dansen moet. *Stoppen van de motgaatjes is evenwel peperduur – enige tientjes!!* Zelf doen met draad van uitgehaalde lappen. De halve Zaterdagmiddag verpest met het opdoen van deze ervaring.

En de andere helft met kop stoten bij Zaterdagmiddags gesloten zaken. Dat is ook altijd hetzelfde.

Te laat voor vulpen. Maar opeens een blauwgrijze slipover gekocht bij Bervoets – 13.75 – een beetje paarsig maar toch een succes.

Me laten scheren, te laat voor knippen. Hij maakte gebbetjes bij het geldwisselen. Eerst gaf ik een tientje, wou het zo groot mogelijk terughebben, hij had maar één rijksdaalder, dus 1 riks + 7 guldens + twee duppies. Eén van de guldens wou ik niet hebben, omdat hij gescheurd was, hij wou eerst geen andere geven. Toen wou ik nog een briefje van vijftwintig + vijf gulden wisselen voor tientjes – ik kreeg tenslotte na enig terugtrekken een twintigje en een tientje.

Klopt tenslotte wel: twintigje + tientje + riks + een paar guldens in mijn beurs = ± 35.- + slipover (15) = ± 50.- + naaister (7.50) = ± 57.50.

Vrijdag was ik op een riks na blut, heb toen een chèque van 25 geïnd en 30 salaris geïncasseerd, samen ook 57.50.

Bk. Buitengewoon vervelend. Die ongelofelijke ouwehoer van een Loek Porselein en die boerenkinkel van een Jan Meier.

Engel vroeg, of ze eerstdaags door mijn raam hijsen konden. *Engel gaat 1 Nov. weg!!!!* Er kwam waarsch. op een echtpaar van de overkant, dat 3 mnd. geleden al afgesproken had, de verhuisvergunning al had, en de overname van dat keukentje met Engel al geregeld had, maar msch. wel direct in zou huren, maar er nog niet dadelijk op zou komen. En het kon ook zijn, dat het toch nog atelier werd, maar mevr. Beek zei 'ach welnee, ze kunnen het geld toch niet missen'. Die nieuwe mensen gaan op inblazing van Baars trekken aan mijn tweede kamer.

Voorts komt op het zolderkamertje van de parterre een dienstmeisje voor dag en nacht van het huis.

Dit weekend moet de Zweedse roman af. Me eerst te sabbel gemaakt, omdat ik geen potloden genoeg had. Toen ik eindelijk om elf uur 's avonds een reserve-potloodje op de kop getikt had, had ik geen lijmpot! Me er uit gered, door het laatste stuk domweg te gaan overschrijven, wat toch wel goed was. Van elf tot twee doorpen-nend vier blz. gedaan. Morgen zal ik er vijf moeten doen, wil het af komen.

Zondag 16 oktober

Eindelijk eens uitgeslapen, laatste rukje met quies tegen radio.

Rijksmuseum. Daar hing tijdelijk de schoongemaakte familie-groep van Rembrandt uit Brunswijk – prachtig. Een paar uur in het Rijksmuseum gelopen, het zaaltje met de Vermeers is nu leuk, een ontdekkinkje was Vrel, we hebben Tiepolo's en Tintoretto's, verder toch niet veel nieuwe gezichtspunten. V. Heusden gesproken: je krijgt een buik. En dat meisje, ja hoe heet ze, met haar jongen.

Bk. Bijna niemand. Vervelend. Bert was terug. *Trudi ligt opnieuw met haar t.b.c.!!* Hij wou zijn boekje terug hebben en wou met me mee, had last van eenzaamheid, maar ik had echt geen tijd.

De Zweedse roman vannacht afgekregen!! Om vier uur lag ik in bed.

Maandag 17 oktober

Om tien uur op. Dus twee uur te kort geslapen.

Regen. wB eerst maar een beetje niets gedaan, tot Guido kwam. *Het laatste plukje van de voltooide Zweedse roman afgedragen*. Het was dus wat je noemt een mooie dag. Het even gehad over de stagnatie van de persproeven. De oude zetter is weg en ze kunnen momenteel niet aan een handzetter komen – hebben alleen een leerling. Guido heeft me Radiguet, *Le diable au corps* teruggegeven, vond het niet indrukwekkend en had met name bezwaar tegen het slot. Nog net niet laten merken dat ik het zelf niet echt gelezen had. Hij stamelt maar wat t.a.v. de *Faux-monnayeurs*, beweert, dat hij het wel gelezen heeft, maar dat zo iets (!) bij hem nooit beklijft. Maar goed, dat Hermans zo'n gesprek niet hoort.

<Meneer Komen geërgerd door het licht op te doen.>

Het corrigeren van dat boek van Freud gaat niet door, er zijn moeilijkheden met de rechten vanwege het beheersinstituut (vijandelijk vermogen), mr. Keuls speelt hierin volgens Komen een minder fraaie rol, Guido over die kwestie van het beheersinstituut te breedvoerig ondervraagd. Begonnen met het ontvlaamsen van dat boek over mythologie, ging als een mes door de boter. De middag als geheel een succes.

Mijn haar laten knippen.

Bk. Een berisping van Riek, dat ik toch gekletst had over die wrijving met Kriterion, vervelend, zei dat ze me een volgende keer dus niet weer in de dingen zou kennen, had niet geheel en al ongelijk.

<Gezegd, dat Corrie Ham het hoorde: me eerst onmisbaar maken en ze dan chanteren; pas toch op, dat kunnen ze niet hebben.>

Carry Cohen, die schoonheidsspecialiste, kan geen Engels lezen. Haar die ansicht van Renoir op een weinig elegante manier gegeven. Ze wou een boek kopen maar wist niet waffer. Wim W. vertrok met haar. *De Biekorff ligt op sterven*, er eet geen kip meer, Wim W. had pas tijd na zijn tentamen volgende week.

Toen naar Aleid en Jan gegaan, om te horen, of die wat van die winterjas wisten. Daar zat *tante Dit* zelf met een vriendin. Jan was aan het lesgeven. Nou, dat gaf me daar effe een uiteenzetting met tante Dit. Zij had er geen woorden voor, dat ik niet aan thuis vertelde, waar ik werkte. Vond, dat ik dat geval met van Oorschot opblies.

Blijft er bij, wat ik ook zeg, dat ik mijn mislukkingen aan de herrie met thuis toeschrijf. Legt de nadruk op de goeie bedoelingen. Begreep nog iets verkeerd, toen ik zei, dat het wel beter zou worden, als ik geen geld meer van ze nodig had. Bewonderde mijn moeder, dat ze ondanks haar gevoelens voor mij zo weigerachtig bleef. Liet zich tegenover de vriendin (mevr. Kuiten) ontvallen: 'Hij een artist?!' Is 28 Oct. niet in Wageningen, bijna wel, maar toch niet. Dacht, dat ik Aleid voor het stoppen van die jas wou laten opdraaien. Zal hem nou zelf voor me stoppen. Heeft mijn moeder in twee regels geschreven, dat ze hem direct naar mij zal sturen. En bewees Aleid net als vorige keer demonstratief de dienst van te voorkomen, dat ik daar bleef hangen.

<Ik ben heel bedaard geweest, en milder tegenover mijn ouders dan in de wat overijlde brief.>

Dat is echt Jan, die heeft tegen hun gezegd: hij laat Aleid zijn hemden maken en we krijgen hem de deur niet uit. En echt Dit, die dit uit halve uitlatingen al afleidt.

Baars hadden mijn *Parool* weer gepikt. Toen ik er op aandrong, dat ze het op zouden zoeken, kreeg ik van mevrouw Baars een grote bek en pats de deur voor mijn neus dicht. Naar het Amstelstation gegaan, maar daar *Parolen* uitverkocht. Toen in vredes naam maar *Het Parool* van mevr. Polak gevraagd. Haar het hoe en wat uitgelegd. Zij zou de mijne wel binnenboord halen, als het zo uitkwam. Eigenlijk verkeerd effect, want als ik hem nou weer mis, is hij niet bij Baars maar bij Polak. Die rotbaarzen.

Morgen de brief aan Wag. schrijven. En boekje Bert lezen.

Dinsdag 18 oktober

Vandaag één uur te kort geslapen, ook daardoor mijn dag nog verknoeid.

w.B. Ging wel. Wel blijven opschieten met dat ontvlaamsen. Guido nog iets te veel van zijn werk gehouden. Maar de stemming is in orde. Er is een of ander pro-communistisch boek in aantocht.

Bk. Liep opeens vol, dertig à veertig bezoekers! Jobs raakte met dat Indiesachtige ventje in gesprek. Van hem net verloren en van Jaap Robatto net gewonnen met pingpongen.

Stemming op nul. Vanwege onuitgeslapenheid en die brief naar thuis, die nog geschreven moet worden. Tot overmaat van ramp

kwam de hele stad in het donker te zitten. Familie Beek lastig gevallen om een kaars – ze goed verveeld, stommeling. Een standje gehad over vuile voeten.

Antwoordbrief aan moeder in het klad geschreven. De hele avond verpest met een brief aan mijn moeder alleen maar in het klad te schrijven. Morgen kan ik er weer mee door.

Woensdag 19 oktober

Vanmorgen niet helemaal uitgeslapen, maar toch wel bijna.

Geen tijd meer voor de postwissel.

w.b. Zowel Guido als Komen afwezig. Toen ik binnenkwam was Guido met Winterink in conferentie. Ik trok me even terug in de zetterij, even later kwam Winterink zelf daar, mijn groet werd niet eens beantwoord. Andere dingen aan zijn hoofd of een veeg teken? Daarna op mijn eentje met het werk heel redelijk opgeschoten.

Bk. Bert sloeg aan het in de ruimte lullen tegen Jobs en mij over het lijden. Ik kapittelde hem over zijn geouwehoer. Even later had hij Jobs voor Dono's en mijn neus weggepikt. Jobs zei iets heel prettigs, was gefraspeerd door mijn eerlijkheid, verklaarde daaruit, dat ze zoveel van me slikten – dat is wat anders dan Elise!

Daarna een vlaag van waanzin gekregen. Met Dono gaan zitten schaken bij Kirchner. Idioot, grote idioot! Om 12 uur was het potje uit. Bij Kirchner Iet Kortman gesproken, zat er met een zwarte vent, had een compleet etaagetje in de Spinhuissteeg, ik vroeg prompt: mag ik met je trouwen, de vent zei: dan ben je te laat.

Daarna nog de dansjas eigenhandig zitten stoppen. Is natuurlijk niks geworden. Je zult een ander jasje moeten hebben (vijftig gulden). Morgen die brief aan moeder afmaken.

Donderdag 20 oktober

Vannacht zes uur geslapen met alle gevolgen van dien.

Naar mijn werk moeten jachten.

w.b. Een dag, die me maar half beviel. Guido zat bij meneer Winterink of was weg. Maar het is net, of de verhouding niet meer je dat is. Ik leid hem natuurlijk hevig af door mijn praterigheid. Maar dat u-zeggen handicapt mij. Ik ben voortdurend bang, dat het bij die proefperiode blijft. Vandaag stond ik net hardop tegen

mezelf te razen – omdat ik me opeens herinnerde, dat ik Stans behalve die brief over kristallisaties veel later nog eens een briefje met een uitnodiging gestuurd heb! – toen Guido onverwacht binnenkwam. Veel op de zetterij gehangen, de verhouding met Leeuwering (voorman drukkers) en David (zettertje) een stuk beter. Zoveel afleidend werk, dat ik aan die mythologie haast niet toegekomen ben.

Bk. Nou Wim W. en Jobs weer naast elkaar. Ik moest weg.

Dansen. Altijd haasten, het is bijna niet te halen om half acht. Het is er een kwelling. Als de dames mogen vragen, laten ze mij steevast zitten. Hopeloze grieten. Lichtpunten zeer schaars. Er zijn er maar twee of drie, waar mee te dansen valt en daarmee vallen ook het best enige woorden te wisselen. Maar niet proberen te praten en ook niet onderdehand ophouden, als het mis gaat. Vandaag niets nieuws bijgeleerd. Alleen quarter turns van de quick-step, wisselpas en draai van de wals en samba. Hij maakte een aanmerking op mijn broekeveer. Met dat heel mooie kind is het speciaal een crime. En ik heb met de quick-step meer moeite (met de maat) dan met de wals.

Vandaag een veel vriendelijker brief van moeder, terwijl ik die vorige nog steeds niet beantwoord heb.

Vrijdag 21 oktober

Vannacht acht uur geslapen, toch nog niet uitgerust.

Weer te laat voor de postwissel. Maar postwissels zijn meer dan een maand geldig, dus dat komt wel goed.

w. b. Geen ongeslaagde middag. Stemming ging wel, ik heb ook niet al te erg geouwehoerd. Weer een portie correctieregels. Daardoor niet veel aan die mythologie gedaan. Mopje van die vent met die helm verteld.

Bk. Ach ja, zoals hij tegenwoordig is. Els Hekkenberg gaat trouwen. Met een vroegere vriend van haar, die destijds getrouwd was, maar intussen gescheiden is.

Herman Mos. Er is weer een jurist. Type Leidse corpsstudent – geen diepgang. Meegelopen naar zijn huis en hoewel hij om half twaalf al naar bed wou, tot één uur blijven zitten. Hem van alles gevraagd. Ingeval van zedendelicten (exhibitionisten, gevallen van voyeurs kende hij niet) eerst voorwaardelijk, maar dan ook rake ge-

vanenisstraffen en naar een van de daarvoor bestaande psychiatrische inrichtingen, waar ze niet meer uitkwamen. – Geslachtelijke handelingen met minderjarige meisjes inderdaad strafbaar. Minderjarigheid beneden 21 jaar. Voor *abortus laten plegen in Zweden*, waar het mag, is volgens hem niet alleen de Zweedse arts, maar ook de vrouw *niet* strafbaar. Abortus weliswaar een misdrijf tegen het leven. Maar de strafwet geldt alleen binnen het Koninkrijk, en de uitzonderingen zijn opgesomd, o.m. als het misdrijf in dat andere land strafbaar is, maar dat is het hier juist niet. – En dan het hoofdonderwerp. *Erkennen van een kind kan wel!!!* Bij een notariële acte van erkenning en zelfs gewoon tegenover de ambtenaar van de burgerlijke stand. En hij las me voor, dat *door die erkenning het kind automatisch de naam van de vader krijgt!!* Verder onderhoudsplicht, waarvan het bedrag pas vastgesteld wordt, als de vrouw er werk van maakt. En als de verhouding springt, zoeken de sociale werksters van de *voogdijraad* uit, wat er met het kind moet gebeuren, normaal gesproken blijft het bij de moeder-voogdes, de erkennende vader is geen voogd. De onderhoudsplicht voor het kind is altijd precies hetzelfde, de man het grootste deel en de vrouw ook een beetje, het bedrag stelt de rechter vast (arbeiders 2.50 of 5.– per week, middenstanders twee keer zoveel, enz.).

[Geniale opmerking van Betty van Steenderen, dat dit erkennen natuurlijk *niet* gaat, als de man getrouwd is! (Dat was nu weer haar geval en niet het mijne.)]

Die alimentatie van het kind is er altijd, bij alleen maar erkenning zo goed als bij echtscheiding, en in het laatste geval onafhankelijk van de schuld kwestie. Als je evenwel bij een echtscheiding de schuld op je neemt, moet je ook de vrouw onderhouden. *Van onderhouden van een vrouw, waar je zo maar een kind bij hebt, is geen sprake.* Als je in de alimentatie voor het kind tekort schiet, krijg je natuurlijk beslagleggingen (de boekenkast!) – Hij vond het tegen alles indruisen, dat ik bij het aangaan van een verhouding al over de eventuele ontbinding nadacht, vond het buitengewoon materialistisch, en dacht, dat ik er alleen maar zo goedkoop mogelijk onderuit wou. Dit weerlegd.

P.S. Wat is er toch veel strafbaar. Aanzetten tot en de middelen verschaffen voor zelfmoord bijvoorbeeld, in Engeland en Amerika de zelfmoord zelf. Alles wat de maatschappelijke orde schaadt.

Ik had al weer verteld van het communisme van Guido, toen deze Herman Mos een lid van de familie van Suchtelen bleek te kennen.

Zaterdag 22 oktober

Vanmorgen goddelijk uitgeslapen. Het merkwaardige is, dat dit in acht en een half uur gebeurd was.

Gevolg: in het geheel geen tijd meer voor boodschappen. Nou ja, komt nog wel. Me alleen laten scheren, zonde van de tijd van het wachten. En niet eens lectuur bij me.

De familie Baars heeft een van hun zoontjes een soort blaasinstrument cadeau gegeven.

Bk. Uitzonderlijk vervelend.

Weer even gaan liggen. Evenwel radio Baars onder me, keihard uiteraard, het weekend heb je dat. Toch met behulp van Quies twee uur geslapen.

Daarna voor het eerst deze winter de kachel aangemaakt, en die brief aan moeder geschreven, waar ik zo tegenaan zat te kijken. Is wel erg aanvallerig geworden, maar voor één keer nog wel eens goed.

En nog een artikeltje van Vestdijk over Poe gelezen.

Zondag 23 oktober

Om half zes naar bed gegaan, om half twee of half drie of zo opgestaan.

De familie Baars is anders wel wat rumoerig, met radio, stemgeluid vader en blaasinstrumentje kroost. –

Die brief aan moeder op de post gedaan. Ik ga er toch Zaterdag heen.

Artikel met herinneringen van Terborgh aan Slauerhoff gelezen.

Bk. Weer uitzonderlijk dun bezet en uitzonderlijk vervelend. Met Riek zitten praten.

's Avonds eindelijk dat artikel van Querido over de verhouding van psychiatrie en maatschappij gelezen. Viel tegen. Maar nou kan Bert tenminste zijn boekje terugkrijgen.

Maandag 24 oktober

Dank zij het uitlezen van dat boekie, circa anderhalf uur te kort geslapen. Dag daarmee bij voorbaat verknoeid.

Als een idioot moeten racen naar mijn werk, stommeling, daarmee kraak je je hart.

Vreedzaam gewerkt. De Griekse mythologie onderbroken voor Carry van Bruggen.

Bk. Weer zo krankzinnig vroeg heen en belachelijk laat weg. Alfred Rottenberg vertelde, dat de Joodse veehandelaars (en later textiel-lieden) in Deventer en die buurt zo'n ongunstig element vormden.

Familie Baars had weer mijn *Parool* en ontkende dit. Naar mevr. Polak gegaan. Zij zal voortaan het mijne ook binnenboord halen en ik kan dan kloppen. De hele avond bij mevr. Polak zitten kletsen. Haar geïmmuniseerd tegen eventuele pogingen van mijn toekomstige burens, om mijn tweede kamer te krijgen. Zij vond, dat ze als ze iemand een cadeau gaf, dat toch niet later nog eens aan een ander kon geven, – en bovendien had ik de papieren – kortom, dat zit wel goed. Verder allergezelligst gepraat over mijn werk, mijn ouders, ik over de tegenstelling Joods-Fries, zij dat ik toch een kind van mijn ouders was. Kortom, een lief mens.

Brief van tante Mali, dat ze de steun gaat verminderen. Dus er nog niet mee uitscheien? Briefkaart teruggeschreven, dat ik er in kon komen.

Dinsdag 25 oktober

Vanmorgen toch ook weer niet helemaal uitgeslapen. Maar in elk geval op mijn gemak naar mijn werk gefietst.

Mevr. Beek sribbelde tegen, dat ik 's morgens even op het gas bouillon wil maken, verwees mij naar mijn petroliestel en bood me er een te leen aan, maar ze moet daar maar overheen stappen.

w. B. Gewoon, ging wel. Niet zo heel veel Carry van Bruggen gedaan, vanwege de normale drie persproeven (blijkbaar zes per dag, driemaal een vel, schoondruk plus weerdruk). Meneer Winterink kwam binnen, ik zat met een regenjas over mijn knieën, hij vroeg of ik het koud had, die knipt me altijd op kleinigheden. Aan het eind versufte ik, die noten achterin, en 6 vel = 106 pagina's.

Naar Sonja en Huib van Krimpen geweest! Eén van de twee geleen-

de boeken teruggebracht. Ter Braak kon ik houden tot de nieuwe uitgaaf er is. Sonja zei in verband met een sigaret de vredespijp, maar toch maar niet. Niettemin een half uur losjes zitten praten. Sonja had een boek over astrologie gecorrigeerd en vond me dus typisch in Januari geboren – allah. Zij krijgt bij Querido voor *corrigeren 2.50 per vel en met revisie mee 3.25 per vel*. Ze tikt ook manuscripten uit voor Meulenhoff. Huib ligt ergens uit en nu weer losse opdrachten. O.a. van Ditmar, kende Koon, was *geen communist*, een onafhankelijk socialist. Hem verteld, dat ik schele hoofdpijn kreeg van het communisme van Guido, dat kan natuurlijk overgekleet worden, maar zal wel niet.

Bk. Hans van Beusekom juridische dingen gevraagd. Was buitengewoon vervelend, lei eerst zijn beurs en toen zijn portefeuille op tafel, saboteerde het gesprek, maar zei toch een en ander. Er bij zaten: Jeanne, Jobs, Jalink, katholieke Mieke en Bert. Eerste vraag, of een vrouw, die in Zweden aborteerde, hier strafbaar was, die internationale verschillen was een gebied op zichzelf, maar hij dacht van niet, want dat ging territoriaal, en Jeanne zei ook, pas na wetswijziging.

<Vrijen in een auto mocht volstrekt niet.>

Tweede vraag, of een kind door erkennen de naam van de vader kon krijgen, het sprak voor hem vanzelf, dat dat bij notariële acte kon, in die acte kon je volgens Jeanne zetten wat je wou, dus er hoefde helemaal geen onderhoudsplicht in (dat ook nog), zo maar bij de ambtenaar erkennen leek hem niet, maar hij wist het niet, die kindervetten waren kortgeleden helemaal gewijzigd. Hij dreef de spot met die nieuwe wijziging van het huwelijksvermogensrecht, we hadden het nog over andere dingen, Mieke gooide er incompetent opmerkingen tussendoor en ten slotte begon Bert te raaskallen, hetgeen het einde van het gesprek betekende. Zelfmoord inderdaad in Amerika strafbaar, hier alleen het aansporen of het verstrekken van de middelen. Overigens een zak, die Hans, niet bereid tot instructieve gesprekken.

<Door deze openlijke gesprekken doodverf ik mezelf wel volkomen als polygaam, voor vrije liefde en voor abortus.>

Met Mieke Nieuwenhuis opgefietst, ik moet me niet te polygaam houden, dan schiet mijn kritiek op haar katholieke opvoeding zijn doel voorbij. Haar vader (ook apotheker) heeft in de voogdijraad gezeten.

Naar de bioscoop geweest. *Fietsendieven*. Uitmuntend. Van een al niet meer verbluffende doodgewoonheid. Op het vervelende af.

<Betty merkte heel spits op, dat erkennen natuurlijk niet gaat, als de man getrouwd is!>

Woensdag 26 oktober

Een uur te kort geslapen. Niettemin vandaag van een merkwaardige monterheid.

Mevr. Beek begon weer te zaniken over dat bouillon maken op het gas, het pannetje had overgekookt of gedreigd over te koken, waarom ik het niet op mijn stel deed. *Vind het kort en goed niet goed*. Dus op het stel. Petrolieblik kopen.

Tegenwind. Pal uit het Westen. Westerstorm. Als door een wonder toch op tijd gekomen.

w.v. Veel persproeven. Aan Carry van Bruggen niet eens toegekomen. Alleen de notenkwestie en daar halverwege in gestikt, morgen mee door. Meneer Winterink even binnen, ik heb geen houding tegenover hem. Verder tegenover Guido veel te spraakzaam en te flakkerig, ik leid hem af, kleinigheden blaas ik te veel op en ik noop hem, me met een korreltje zou te nemen.

<Evh. heeft me op de wB opgebeld, wanneer ik toch eens kwam, hem een beetje abgeschnauzt.>

Bk. Goddank dat volgende week dat te vroeg op de Bk. komen voorbij is. Allerlei mensen wilden wel met me praten, zelfs juristen, maar ik zat maar te schrijven aan een stenciltje voor de Bk. en met inktgebrek te kampen. Tenslotte achter *Jobs* aan. Een queue van wel tien personen (Bert voorop) maar zelfs vrouwen (Frieda), die avances bij Jobs maken. Een reuzeflirt, ze probeert alles vast te houden, als iemand haar even negeert, loopt ze hem direct zelf achterna. Toch raakt ze door deze belangstelling over het paard. En ze heeft geen oordeel des onderscheids. Is tot ergernis van Dono en mij meegegaan met Jalink.

Dono mee naar mij genomen. Op zijn verzoek een uitvoerig college over abortusmogelijkheden gegeven. Om twaalf uur vertrok hij. Zo hou je ook geen tijd voor jezelf over. Kaffer!

Dus: niet zo tegen Guido ouwehoeren, niet te lang op de Bk. blijven hangen, niet achter Jobs aandrentelen en vooral mijn avon-

den niet verknoeien. Systematisch leven. Secundair blijven functionneren, niet weerstandsloos zijn.

<Mevr. Polak gaf me de krant van Za en niet die van Ma.>

Donderdag 27 oktober

Vannacht niet alleen te kort maar bovendien buitengewoon slecht geslapen. Feitelijk alleen van kwart voor acht tot kwart over tien.

w.b. Net op tijd. Een paar opmerkinkjes van hem (een paar fouten, o.a. omzethaakjes niet in de marge herhaald). Hij zit nogal veel bij meneer Winterink. Veel persproeven. *Me beijverd om mijn eigen ongeschiktheid te bewijzen*, door over die noten van Carry van Bruggen een drukte te maken, die hem wel moet laten denken: nou nou. Ik mag me morgen wel even luchtigjes rehabiliteren.

Bk. Jobs lachte me heel even uit om gisteren, verder niets. Joke Tuinder kwam bij me zitten. Op zichzelf buitengewoon prettig. Blijven zitten tot kwart voor zeven.

Dansen. En daardoor een kwartier te laat gekomen. Half acht is ook te vroeg. Was dit keer niet minder dan een ramp. *Uiteenzetting van de draaien in de foxtrot. De linkse draai helemaal gemist* en de rechtse ook maar half gehoord. Hij maakte een opmerking, omdat ik overijverig zijn uiteenzettingen met beenbewegingen volgde. Ik zweette weer als een otter, komt ook van dat haasten. En buitengewoon pijnlijk, dat bij vragen door de dames ik als enige overschoot. Leuk. Toch een prettig iemand, zo prettig dat ik een erectie kreeg, maar heeft geen last gegeven.

Thuis aan de hand van dat boekje de linkse draai bestudeerd. Ik geloof, dat ik hem wel gevat heb. Alleen die variant (de pull-step) vertrouw ik niet. Volgende keer op tijd zijn. Misschien repeteert hij. Anders om vragen. En Huib Dane vragen.

<En over die buik denk ik wel eens na, als ik het eenmaal kan.>

Vrijdag 28 oktober

Vannacht als altijd te weinig geslapen.

Waarachtig tijd gehad om postwissel te innen.

w.b. Tenminste een betere dag dan gisteren. Niet al te veel gepraat. Die noten rustig afgemaakt en ze hem na een uur voorgelegd, konden meteen naar de zetter gestuurd worden. Hij zat me nog te jennen door te zeggen, dat hij het weekend misschien Carry

van Bruggen mee zou nemen. Gezegd, dat ik dit weekend de stad uit was, heel juist, want uit de lijst van meneer Koomen bleek, dat er nog een week tijd mee is.

Vulpenwinkel was om half zes dicht, te laat dus.

Bk. Dono had een eerstejaars studente psychologie bij zich, Truus Versteeg. Vader en moeder allebei Freudiaanse psychiaters. Wim Wimmers wierp zich er op met oppervlakkige kritiek op de psychologie, het was jammer, dat mijn opmerkingen daar bij aansloten. Wim W. is de enige, die ik wat meisjes betreft werkelijk in de gaten moet houden. Het meisje in kwestie was overigens nogal lelijk.

Naar Huib Dane geweest. De hele avond verknoeid, door me met hem in danspassen te verdiepen. Het kwam er op neer, dat hij van mij geleerd heeft in plaats van omgekeerd. De rechtse draai in de quick-step, die hij me aan de hand wou doen, mondde uit in voor-voor i.p.v. in achter-achter, en leidt dus tot rampen, maar weer gauw vergeten, hoe kan dat nu, dat iemand dat geleerd heeft. – De stakker had de hele avond erg last van zijn asthma.

Engel moet Maandag om negen uur hijsen.

[Frits Lensveld (die schilder met die snor) was 'dikbevriend' met Guido v. Suchtelen. Ik bedankte hem, dat hij tijdig waarschuwde, hij begreep deze reactie niet.]

Zaterdag 29 oktober

Om een uur of twaalf opgestaan. De trein van half drie gehaald.

<Reis 5.75>

Henny, de dochter van tante Dine, had aan Dine verteld waar ik werk, en Dine had het weer aan Mali verklapt. Mali: 'Het was net of ik een klap in mijn gezicht kreeg, dat Dine het wel wist en ik niet.' Vandaar dat Mali afgeknapt was. Ik vermoed, dat ze het in haar afgeknaptheid weer aan moeder en vader verteld heeft. Ze wist ook precies, dat het van Jan en Aleid kwam, en dat Dit het dus ook wist. Haar verteld, dat het allemaal kwam, doordat er een vakman tussen zat, die man van Henny. Haar de nacht gelaten, om bij te trekken.

<Verjaardag van vader dus.>

Zondag 30 oktober

Bar slecht geslapen, door deze onaangename verrassing en ook,

doordat er geen pispot voor mij over was, over gastvrijheid gesproken.

Dine en Mimi verschenen zelf ook op de verjaarsvisite. Met Dine even over die man van Henny gesproken. Van Mali gehoord, dat ze allebei hardstikke katholiek zijn, en de pastoor achter de broek hebben vanwege de kinderenkrijg. Ik kreeg de indruk, dat Dine volkomen gesnapt had, dat het niet was om verteld te worden. Kan natuurlijk ook dubbelhartigheid geweest zijn.

's Middags een fikse wandeling met Mali gemaakt. Mali deed financieel een loyaal aanbod, waarop ik enigszins tot haar verrassing direct graag gezegd heb. Ze wou deze twee maanden nog de volle veertig betalen en wel tachtig ineens, en dan volgend jaar halveren, twintig in de maand en dit ook in de vorm van tweehonderdveertig ineens of tweemaal honderdtwintig, om daarna of ik de baan nu hield of niet hield nooit meer wat te betalen. Prachtig. Samen $2 \times 40 + 12 \times 20 = 320$ en dat nooit meer houdt ze toch niet vol.

Verder waarschuwde ze me, dat Jan Hemelrijk (en Aleid) van me vertelden, dat ik lui was en dat ik te lang bleef hangen, bepaaldelijk, dat ik bleef plakken, als ze aan tafel gingen. (En dat, terwijl ik nooit meegegeten heb.) Het is wel een beetje zo, maar toch is Jan een rotvent, wat ik toch ook wel wist.

Zij zegt, dat Dine wel weet, waar ik werk, maar zij zelf niet. Dine had evenwel gezegd: o jee, heb ik te veel gezegd? Dus Mali weet het ook. Maar ontkent het. Dat Dine het niet zelf aan moeder doorverteld heeft, lijkt me nog eerder mogelijk, dan dat Mali het niet verteld zou hebben. Ze moeten het dus haast wel weten, vandaar ook hun geringe nieuwsgierigheid, levensgevaarlijk! In elk geval heb ik er maximaal kwestie over gemaakt, meer kon ik ook niet doen.

Moeder zag er bijzonder goed uit. Doordat ik een baan heb natuurlijk. Praatte aan enen door, om stapel te worden. Vader geitachtig, is bijna niet aan het woord geweest. Ik heb op het eind tegen vader gezegd: deze twee maanden nog 25 en dan niet meer. Vond hij best. Maar was natuurlijk boos over het hele geval. Me door hem naar de bus laten brengen. Nog even geprobeerd te recapituleren, waar het om gaat, maar van disputeren wordt het alleen maar driftig. Het afscheid was een beetje dwaas. De goeierd, hij heeft een solex.

En Flip van Hank en Lidi eens goed meegemaakt. Een wat

zwemmerige blik maar een goeie houding. En is met verbazingwekkende ijver praten aan het leren.

Tot slot Mali gekwetst, door te zeggen, dat ik Mimi, met wie ze gebrouilleerd is, de aardigste van allemaal vind. Mimi gaat naar Palestina, voor tijdelijk of voor blijvend?

En tenslotte had Dit de jas toch naar Wageningen gestuurd, na hem eerst zelf gestopt te hebben. Moeder heeft de ceintuur, die te kort was, nog even onbruikbaar gemaakt, en zo heb ik hem meegenomen.

[Mali zei nog iets, wat mijn sympathie bepaald deed groeien. Ze had mijn ouders er op voorbereid, dat als ik ooit een kind maakte, toch niet ging trouwen. Ik heb bevestigd, dat ik het dan beslist niet zou vertellen. Ik dacht, dat ze anders steil achterover zouden slaan, maar zij zei: ze slaan niet meer steil achterover. Die hele familie is eerder aangebrand dan burgerlijk, in de meeste gevallen de combinatie van beide, mijn moeder is alleen het laatste, maar die is de uitzondering. In Mali heb ik in zo'n geval in elk geval een wezenlijke bondgenoot. Ze had een zware gynaecologische operatie achter de rug.

Ik tol om van de slaap.]

Zondagavond

Engel komt bij me. Heeft herrie met Baars over die keuken. Gaat hem voor 125 aan Baars verkopen, en die zal hem wel voor veel meer al bij voorbaat aan de nieuwe huurder verkocht hebben, al beweert Baars, dat hij er zijn atelier maakt. Die nieuwe huurder Rozendaal van de overkant?

<Rozendaal gaat kerkelijk trouwen.>

In elk geval is de kamer tot 15 Nov. nog van Engel. Engel kwam op me af, omdat hij dacht, dat er een kennis van mij op kwam. Verteld van Dono toen, misschien brieft hij het ondanks de ruzie over.

Maar Engel vertelde wat ergers. *Baars* heeft gisteren een groot *gloednieuw radiotoestel gekocht*. Op afbetaling of van de centen van die keuken. Ontzettend, ontzettend! Zonodig kan ik Baars raken met de prijsbeheersing. Hij mag 15 voor die kamer vragen en vraagt plus minus 45.

Maandag 31 oktober

Vanmorgen om 9 uur is Engel begonnen zijn huisraad door mijn raam naar buiten te hijsen en is verhuisd. Zijn kleine geschil met mevr. Baars over de prijs van het keukentje heeft hij bijgelegd. Het keukentje is dus voor f 125.- in handen van Baars overgegaan.

Op weg naar mijn werk weer eens Jet Wibaut gezien. Zij keek erg. Een mislukt gebaar gemaakt van kijken op mijn polshorloge. Waarom is ze 's morgens al zo geverfd?

w.b. Vreedzaam aan Carry van Bruggen zitten werken. Hij doet ook stukken. De rechten van *Die Verwandlung* van Kafka gingen ze proberen te krijgen.

Biekorff. Verhuisd naar de mensa – boven Kriterion dus! Te weinig eters – ± 25. Ellendige accoustiek, het geroezemoes wordt vertwintigvoudigd, je moet tegen elkaar brullen. Naast me Betty van Steenderen en Joke Tuinder. Bij Joke maar eens toeslaan.

<Hilletje komt binnenkort terug!>

Thuis. Eerst radio Baars maar daarna stilte. Met het echtpaar Beek gepraat over Baars en de radio. Ze waren dit keer werkelijk praterig en prettig en vonden een eventuele charge met de prijsbeheersing helemaal zo gek niet.

Dinsdag 1 november

Een deel van de achterstallige slaap ingehaald, maar nog niet alle. Ik was eigenlijk veel te laat, maar het toch nog gehaald.

w.b. Hij had Carry van Bruggen verder afgemaakt. Ook goed. Zitten corrigeren aan de *Nieuwe Ploeg* en gepraat over een volledige Kierkegaard, maar dat was niets voor de w.b.

Bk. Weer ± 25 eters. Wat waren ze allemaal gek gauw weg. Dinsdags is Oldewelt. Jaap Hijmans vermijdt me een beetje.

Dagboek weer een eindje bijgewerkt. Goed zo. Dat achterstallige dagboek blokkeert alles. Nog minstens twee zulke avonden nodig, voor het weer bij is. Zorgen, dat het nooit weer achter raakt!

Woensdag 2 november

Zeven en half uur geslapen. Een half uur te weinig dus weer.

Weer moeten spurten. Toch eerst nog even de fiets laten oliën, d.w.z. de vooras en de achteras, de trapas geven ze geen olie, die zit dik in het vet.

w. b. Hij had de *Nieuwe Ploeg* afgemaakt. De correctieregels van Mennicke gedaan. Hem niet telkens gestoord, maar opmerkingen op een briefje opgespaard, dat is de methode. Er zitten nog veel zetfouten en barre germanismen in. Eén hoofdstuk gaan nakijken, om te zien of hij helemaal nog eens doorgenomen moet worden. Geslaagde middag dus, al heb ik het gevoel, dat ik ze met halve dagen niet door het werk heen help. –

Komen kwam met een onbegrijpelijke omslag meedelen, dat ik voortaan niet boven op no. 12 maar beneden op no. 5 moet prikken, z.g. vanwege licht aanlaten. Heeft een van de miezerige mannetjes de mogelijkheid geopperd van boekendiefstal? Of kunnen ze zo beter oog houden op te laat komen? Zij gaan om ½1 weg als ik binnen kom en oriënteren zich daar misschien op.

God, wat een eind van Sloterdijk naar Kriterion.

Bk. Er komen wel nieuwe mensen binnendruppelen, maar hij is toch buitengewoon vervelend. *Hanna* ondervraagd over haar belesenheid, leest nl. boeken, maar alles in volslagen willekeur door elkaar. De Bk is deprimerend vervelend. Toch zitten er nog mogelijke kutjes (Joke Tuinder).

Thuis radio Baars! *Pijn aan mijn blinde darm.*

Henk en Ans Boekenoogen gaan scheiden! Zij gaat met een roodharige schilder in dat huis zitten en hij gaat in Parijs leerling van Zadkine worden.

Donderdag 3 november

Weer zeveneneenhalf uur, dus een half uur te kort, geslapen. En weer moeten racen naar mijn werk en maar net of beter gezegd net niet gehaald.

w. b. Het hoofdstuk van Mennicke over psychoanalyse zitten lezen i.p.v. corrigeren en er zodoende gruwelijk langzaam mee opgeschoten, dat is nu de grote verleiding en het grote gevaar. Daarna opeens een toneelstuk van Ina Boudier-Bakker, na een uur was ik al over de helft! Tussen de bedrijven door op de administratie een kopje gebroken.

Bk. Dit keer goed vlug weggegaan. Corrie Ham vertelde, dat zij die Zwitserse baan van Mieke van Hoorn had kunnen krijgen. Haar het adres van Esperia Mossel gegeven en Esperia een brief geschreven.

<Joke Tuinder is voor het grijpen.>

Dansen. Dit keer tenminste op tijd en nu ik niet buiten adem was ook niet gezweet, hoewel de kachel aan was. Maar van die draai rechtsom in de foxtrot (links de hoek omslaan), die ik vorige keer gemist heb, heeft hij met geen woord gerept. Wel de draai linksom gerepeteerd, die doe ik nu feilloos. En de draai linksom in de Engelse wals. De draai rechtsom in de wals is om de hoek om te slaan, de draai linksom voor op de rechte einden, deze beide verbinden met een oneven aantal wisselpassen. Dus in foxtrot en in Engelse wals hebben tot nog toe de beide draaien dezelfde functie. Verder een uitbreidinkje van de samba. Het was iets minder mistroostig dan anders. Mijn dansen was echt helemaal in orde. Eén keer met een goeie partner die draai linksom in de foxtrot geprobeerd, lukte. Verder een keer lekker uitgeleden.

<Die kleine dikke tikte waarempel mij af.>

De winterjas in godsnaam maar vast zonder ceintuur aangetrokken. Het was tè koud.

Vrijdag 4 november

Om 9 uur begon de radio! Ik kan wel huilen – nou kan ik nog niet nachtwerken en uitmaffen.

De chèque van Mali was er al, f 80 voor Nov. en Dec. Prachtig gauw, nu volgt nog $12 \times 40 = 240$. – voor 1950 en dan niets meer. Dadelijk teruggeschreven, dat ze het advies op kan sturen.

<Het eethuis in het Anker kost per keer 1.10 en bij abonnement maar 85 c.>

w. b. Weer moeten racen. Het komt ook, doordat die rotwekker niet goed loopt. Dat toneelstuk van Ina Boudier-Bakker afgekregen (in 1½ middag!). Aan Mennicke niet meer toegekomen. Guido was er niet, een briefje op zijn tafel gelegd.

Bk. Bert. Kwam zogenaamd afscheid nemen. Raaskallen, maar intussen toch niet zo gek als hij lijkt, want het gaat hem welbewust om Jobs. Hij heeft genoeg van Trudi en het t.b.c.-probleem. *'Liefde is gezondheid en jeugd.'* Heel juist. Verder zat er bij die te grote vriendin van Jobs, Bep Aten. *'Een paard staat eerst op zijn voorbenen en dan op zijn achterbenen, een koe eerst op haar achterpoten en dan op haar voorpoten.'* Dono ging eerder weg, dat is zijn tactiek. Maar de enige werkelijk gevaarlijke is Wim Wimmers. Jobs goedbedoeld

tegen mij: 'Dag Max, slaap lekker.' En Wim W.: 'Geen vakantie nemen om dat baantje voor halve dagen?' Jawel.

<Jobs zei, dat de enige gelegenheid, waar je *ruimte* hebt om te dansen, *City-Corner* is.>

Met de bakfiets van de kruidenier die *matras* gaan halen, de resterende *f* 75.– betaald, samen dus *f* 85.– Maar een bed koop ik toch maar niet daar, ik vertrouw het niet helemaal, en het is nauwelijks goedkoper dan nieuw.

Verder van tien tot drie nodig gehad om kranten te lezen en tot rust te komen. Er was ook nog een brief van vader waarin hij *uit zichzelf* aanbod, om nog wat met die *f* 25 door te blijven gaan.

Zaterdag 5 november

O, die vreselijke radio. Nadat hij begonnen was, nog een paar uur gepoogd te slapen tegen de muziek in. Niets is slechter voor het hersenvlies.

Geschoren. Boodschappen gedaan. Maar een uur tijd over gehad voor winkelen. Die vulpen is een echte Waterman, na Nieuwjaar kunnen ze hem in de Kalverstr. weer helemaal compleet maken (nieuw gouden pennetje en nieuwe dop) voor circa 12.50 – hij had compleet *f* 30 gekost.

Bijenkorf. Geen lang genoeg *ceintuur* te krijgen. Wat nou? Gekoch: cig. koker, sokophouders, broodzaag.

<2.50 2.50 1.–>

Er nog kopen: broodtrommel en houten schaakbord (maar *f* 5.–).

Biekorff: dodelijk saai.

Even naar de Boekenoogens geweest. Ze zitten midden in de scheiding, Henk is al naar Parijs en zij zat er al met de nieuwe schilder.

Naar Hanny geweest. Zei, dat een winterjas gerust als swagge gedragen kon worden. Was tegen winden laten. De verhouding met Joop was onbegrijpelijk goed, hij had weer schilderijen verkocht en was zo lief voor het kind.

De avond dus verpest. Tot middernacht nog radiodonder onder me. Brief aan Hans geschreven over schizoidie.

Zondag 6 november

Vannacht niet geslapen. Om half zeven in slaap gevallen. Om half

elf begon de radiodonder. Er nog een paar uur tegenin geroeid. Niets is slechter voor het hersenvlies.

De onderburen hebben een door mij in hun vullisbak gegooid stuk brood er weer uitgevist en op de trap gelegd, och, och. Op de kamer naast mijn achterkamer keiharde luidspreker en gevoetbal van de kinderen.

De Zondagmiddag gebruikt om tegen de radio in het dagboek bij te werken.

Bk. Niemand. Even blijven praten met Viek (een lul) en Mieke. Polemische opmerkingen tegen het katholicisme. Mieke heeft volledig universitair pharmacie gestudeerd en is nu apothekeres aan het katholieke ziekenhuis.

<Een oom van Manja heeft een shock-therapie gehad.>

's Avonds doorgedaan met tegen de radio in het dagboek bij te werken en ver na middernacht inderdaad het hiaat gedicht. De Zondag dus zo goed besteed, als ik hem maar kon besteden. Maar nu zorgen, dat je *nooit meer met het dagboek achterop raakt*. Dat blokkeert alle andere dingen.

Grote taken:

- a) aantekeningen wegwerken
 - b) stillere kamers zoeken
 - c) Otto Ludwig afwerken
 - d) *Het land van herkomst* lezen.
- (Om over vrouwen te zwijgen.)

Maandag 7 november

Vannacht zeven uur geslapen in plaats van acht. Je leert het toch nooit.

Nergens tijd voor, maar door onregelmatig lopen van mijn wekker te vroeg op mijn werk.

w.b. Volkomen rustig en regelmatig een stuk gevorderd met Mennicke. Moet helemaal gebeuren. – Evenwel stilzwijgend incident, dat te denken geeft. Ik bemoeide me met een telefoongesprek van Komen en Guido, omdat ik van de zaak meende af te weten, maar ik was er volkomen naast. In plaats van dat hij nou tuut tuut zei of zo iets, liet hij me kalm dérailleren en reageerde niet. Ik hou niet van dat soort dingen. Niets laten merken maar op je hoede zijn.

<Betaald: bakker 6.63, Parool 5.-, Bk. 6.50>

Bk. Betty ging bij mij zitten. Toen Sjert naar haar toe ging, van de gelegenheid gebruik gemaakt om bij Joke Tuinder te gaan zitten. Maar die is toch wel erg beneden peil, lacht om alles veel te erg (geen adaequate reactie) en had het over een lezing zonder zelf te weten welke. Joke gaat altijd om kwart voor zeven weg. Een stel door Boudewijn meegebracht viel tegen. Te veel interne dingen aan hun neus gehangen. *Frits Lensveld*. Intieme vriend van Guido! Gesprek mee begonnen over zijn communisme. Gevaarlijk onderwerp dus. En toen kwam opeens *Jan Polak met zijn Franse vrouw binnen!* Toen moest ik dus kijken en stuitte Frits Lensveld, die net helemaal op dreef was. Waarop die na nog een mislukte poging om door te gaan, opeens opstapte en wegliep! Da's gevaarlijk! Morgen bij aanknopen en recht zien te zetten.

Daarop met een mengelmoes van mensen in de lounge van Kriterion koffie zitten drinken.

Jobs krabbelde benauwd terug, toen ik haar aanbood mee naar de Slangenkuil te gaan. Daar heb je het nou, door mijn polygame rol een afweer bij fatsoenlijke meisjes.

Daarna met Jobs plus Jaap plus Loek Porselein naar de slangenkuil geweest, die psychiatrische film. Eerst nog naar Jaap z'n kamer. Jobs kent alle kamers. Tegen Loek openhartig gezegd, dat hij niet zo moest doorslaan. Bij de film door een stommiteit van Jaap apart gezeten en met stille trom naar huis gegaan. Jaap had trouwens toch de meeste sjans.

<*Hilletje schijnt al in Groningen te zijn!!!*>

De film was niet gek. Ze vatten blijkbaar schizofrenie op als een ernstige neurose, met vloeiende overgang, of was dit nou enkel een geval van heftige hysterie? Werd in elk geval schools Freudiaans genezen, met verliefdheid op de psychiater inclus. Film maakte een verantwoorde indruk, maar alles bij elkaar nog een vrij glad gevalletje.

<Jaap dacht over sokophouders net als Emiel en met bretels kreeg je helemaal geen vrouw.>

Dinsdag 8 november

Geslapen van drie tot tien, een uur te kort dus, maar wel diep. Om half elf 's morgens begint de radio, dan deert het net niet meer.

Mijn petroleumstel lekt geloof ik.

w.b. Ik was vanmorgen zo mooi op tijd en toen toch moeten jachten.

Het werken zelf ging rimpelloos. Bijna niet gepraat. Ik had slaap en pijn aan mijn ogen (daar bestaat een verband tussen!). Een saai stuk Mennicke gedaan.

Bk. Met *Frits Lensveld* dat gesprek over het communisme van Guido afgemaakt. Hij had tien jaar lang of tien jaar geleden met Guido omgesprongen en nam hem niet zo erg au sérieux. Over dat communisme van hem zei hij niets nieuws en na tien minuten vond hij, dat het gesprek lang genoeg geduurd had. Lollig. Oververtellen zal hij het natuurlijk wel. – *Hans van Straten* was overgekomen. Even tegenover Jobs laten zitten. Maar Jobs doet afweerderig, ik ben net als voor Evelientje een te ouwe vent voor d'r. Hans mee naar huis genomen. Met schaken op mijn ziel gehad. Een enkele goeie vuile mop. Verder die flitsende humor, dat intelligente en snelle en markante nog altijd. Maar overigens is hij *leeg* aan het worden. Aan lezen doet hij niet meer. De literatuur schijnt een (jeugd-)phase voor hem geweest te zijn. Het stotteren lijkt definitief te gaan worden. Hij is nu 25, doet volgend voorjaar doctoraal, heeft een vriendin van 19, *Jopie van der Sterre*, apothekersassistente uit de Zuider-apotheek, ze naaien met een kapotje.

<De radio heeft gebulderd de hele avond.>

Nieuwtjes: v.d. Kooi verdient voor hele dagen 175. Vermeulen heeft zijn hele leven nooit meer dan 175 verdiend, die heeft een opleiding bij Friedländer achter de rug en zit nu zonder werk, zou het bij van Oorschot gaan proberen! Vic v. Vrieslandt is van zijn jonge vrouw af – dat is erg – die twee kinderen. Ik moet nodig eens naar van Oorschot toe. – Hij had weer markante momenten. Ik las de best-sellers van 15 jaar geleden. Wat je moet doen als je bij het dansen een bobbel in je broek kreeg – dat vroegen wij elkaar als jongetjes van 12 jaar. En over een belezen vrouw – o ja, zij moet de boeken gelezen hebben, waar jij over praat. Hilletje herinnerde hij zich als dat fin de siècle-type. Lief. En nog eens lief. Op mijn uitdrukkelijk vragen wel degelijk bijzonder.

Woensdag 9 november

Vannacht nog korter geslapen. Vanmorgen weer de radio.

Grijze broek naar stomerij voor vouw.

w. b. Net op tijd. Nog meer pijn aan mijn ogen dan gisteren. En slaap. Weinig gepraat. Een eindje opgeschoten met Mennicke, niet veel maar genoeg. Er lag een tijdschrift *Sovjet-literatur* op tafel, ik keek het even in, een polemisch artikel tegen *Horizon*, *vuilspuiterij* van het meest erge soort, je moet zo'n tijdschrift gaan lezen, dan weet je waar je aan toe bent!

<Ts. *Sovjet-literatur*: vuilspuiterij!>

De hele middag korzelig geweest. *Je* tegen hem gezegd! Zal ik dat nou volhouden?

<Van ¼6 tot 6¼ grijze jasje naar stomerij gebracht en was naar wasserij Rijnstr. 129.>

Bk. Er was iets bij Carrie. Maar blijven hangen tot ik door Jobs meegenodigd werd. Tussen haakjes, Wim komt bij Jobs op d'r kamer. Bij Carry Cohen met Frieda, Jobs, Jaap, Wim en een vent van Carry. Vent beneden peil. Carry een saai meisje, pas in Amsterdam. Een complete stomvervelende theevisite met mislukte spelletjes en alles. In geen tijden zo iets beleefd. Hele avond verknoeid. Jobs heeft een voorkeur voor Jaap. Alle meisjes hangen aan die getrouwde Jaap. Een lichte afweer van Jobs jegens mij. Trouwens ook een paar snijdende opmerkingen van Jaap mogen incasseren. Met Jobs er heen gefietst en terug naar de stalling gelopen. O ja, Jobs zei dat er twee maal twee mensen weggebleven waren van de Bk. om erotische opmerkingen, die ik over ze gemaakt had, maar dat had Jan Meier gezegd, dus dat doet er niet toe, hij had trouwens niet kunnen zeggen wie. Erger was, dat zowel Frieda als Wim Wimmers me vroegen of Annelies Ehrlich weggebleven was om iets, wat ze met mij gehad had, verzekerd van geen sprake van.

Donderdag 10 november

Het begon vanmorgen goed. De moeder van de nieuwe mensen was even de kamer van Engel aan het doen. Ik zag, dat de vuilnis-emmer gewoon in het keukentje gestaan heeft en vroeg of hij op het portaaltje gezet kon worden. Vijf minuten later was mevrouw Baars er al bij geweest, om te vertellen, dat de emmer van Engel was – volgens de gemeentereiniging is hij gemeenschappelijk – en was de hele emmer weg. Dat kan leuk worden. Vanavond stond één hoog al weer een fiets.

Te laat op mijn werk gekomen. Mooi zo! Meer dan vijf minuten te laat. Daar moet je geen gewoonte van maken.

w.B. Weer bijna niets gezegd. Slaap en pijn aan mijn ogen. Mennicke deel 11 is af. Nu eerst revisie Zweedse roman.

Bk. Me eerst nog laten scheren. Ik had haast. Dat ene nieuwe blonde kind is niets. Is evenals Heidi tandartsassistente. Heidi werkt 's avonds op het kunstnijverheidsschooltje (metaalbew.).

Om *tien voor zeven* thuis. Mijn schoenen ingevet. (Ik heb geen schoensmeer en geen schoenborstel.) Alleen door dat schoenpoetsen waarachtig nog te laat op dansen. Het is haast niet te halen. Gelukkig was het dit keer niet erg. Hij heeft alleen geleerd in de engelse wals om de beurt een linkse en een rechtse draai verbonden door één wisselpas. Op de rechte stukken één linkse draai, maar op de hoeken meer rechtse draaien achter elkaar. Het walsen met die korte ging erbarmelijk, maar het foxtrotten met die volle ging heel goed. Mijn draai rechtsom in de foxtrot is nu beslist in orde. Maar de maat. Als de dames vragen, blijf ik stevast zitten, nou ja. Weer gezwoten, van te hard fietsen vooraf.

◁Hij wees op schoenen gepoetst en vouw *in de broek*.>

Daarna zo stom geweest om naar Kirchner te gaan. Daar zat Dono. Een partijtje schaak van hem op mijn sloffen gewonnen. Toen wou Kirchner ook en van hem ook gewonnen.

Daarna via het Centraal Station met Dono naar huis. Hem uitvoerig verteld van het probleem van Guido's communisme. Alleen nog even waarschuwen, dat hij het er niet over moet hebben in bijzijn van Frits Lensveld.

Vrijdag 11 november

Vanmorgen tijdig opgestaan. Gisteren zes minuten te laat, nou drie. Let er nou echt op.

w.B. Guido zit Vrijdags met Van Vrieslandt bij Winterink. Ik heb Mennicke even moeten laten liggen voor revisie *Krane's lunchroom*, 40 blz. van gedaan. Had veel te vragen, maar Guido was er niet, zodat mijn hoofd een beetje omliep. Vragen opgespaard tot vijf uur, maar toen had hij er tot mijn ergernis geen tijd en geen aandacht meer voor.

◁Net toen eerst Koomen en daarna Guido binnen kwam, ving ik een vlo.>

Van zes tot half zeven op Bert z'n flatje geweest. Inderdaad, niet gek. Trudi had behalve een filtraat nu ook een caverne. Daartegen niet zonder succes een nieuw peperduur geneesmiddel toegepast. Ze is al haast weer terug.

Bk. Djoeke terug, kwam spontaan op me af: wat hoor ik, heb je een baan? – Geschaakt met Jaap Lobatto. Vervelende vent, waar ik de pest aan heb. Waarom doe je het dan? Glad verloren, schaken kan hij wel, sympathiek zijn niet. Jobs wil eventueel morgen met me bij Kirchner schaken, hoewel ze het een vervelende gelegenheid vindt. Jobs laat alle meisjes bij zich logeren, komt bij alle mannen op de kamers en krijgt ze allemaal zelf op bezoek. Vandaag iets te doen over afspraak met Bert.

Half tien thuis. Alleen kranten gelezen. Mijn ogen piepen.

Zaterdag 12 november

Vandaag precies acht uur geslapen en toen manmoedig opgestaan, om op tijd op het postkantoor te zijn.

Op tijd op het postkantoor geweest en de beide chèques geïnd: 25 en 80.

Op het Singel voor *f* 2 een soldatenmuts gekocht met oorkleppen.

Naar de barbier op het Fr.plein geweest en me laten scheren en knippen, 1 gld.

Eerst nog even weer naar huis geweest om te eten. Ik moet mijn kamerhuur ook nog betalen.

Naar de beddenzaak in de Rijnstr. geweest. Daar vernomen, dat mijn matras *wel* buitenmodel is, 110 c.m. is een twijfelaar, ik ben dus door Olrée bedrogen. Verder vernomen, dat een bed naar maat maken nauwelijks duurder is! Prompt een spiraal besteld van 210 lang. En bij de matras kon dan een vierde stukje van 20 c.m. gemaakt worden. Spiraal zou komen *f* 55.– en dat losse stukje matras *f* 15.

Bijenkorf gewinkeld. De ruilbon verder opgemaakt. Aluminium broodtrommel 7.75. Houten schaakbord 6.–. Gewoon tafelmes 1.25. Celluloid sjamlepel 0.25. Drie klerehangers 1.80. Twee pakjes antimot 0.50. Dat is allemaal in orde, vooral het schaakbord is goedkoop. Een petroleeblik hadden ze niet. En nog een lang genoeg ceintuur gekocht voor de winterjas, 4.25, dat is een sof en die kan ik nou juist niet ruilen.

Verder op de beddenafdeling van de Bijenkorff mijn licht opgestoken. Een smal eenpersoons is 80, een breed eenpersoons 90, een smal tweepersoons 1.20 en een breed tweepersoons 1.30. Andere maten alleen op bestelling. Die matras van mij is 110, is dus een twijfelaar.

Om zes uur thuis geweest en die beddeman ontvangen. Hij zei, dat de tijk beslist goed was, maar er zat vermoedelijk oude kapok in (korreelig en te zwaar) en daarvan te weinig. Als dat ook niet het geval was, was hij honderddertig waard. Wat evenwel de breedte betreft, het was inderdaad een buitenmodel, een twijfelaar. Om die reden toch maar eerst eens even mijn bestelling van de spiraal geannuleerd. Ik moet eerst eens met Olree vechten.

<Ik kan ook nog proberen, of Olrée hem terugneemt als ik hem een tientje laat!>

Als ik toch wat op maat laat maken, kan ik het beter meteen helemaal goed doen, dan is er meteen geen rolletje nodig. Dus als ik deze matras op de veiling zou gooien en het helemaal nieuw zou laten maken lang 210 breed 125 (en matras drie stukken van 70!). Als ik Olree er toe weet te bewegen om hem te ruilen voor een breiere lang 210 breed 120 en een vierde stukkie matras van 20 c.m. En als ik met deze in mijn maag blijf zitten een spiraal er onder laten maken van lang 210 breed 110 en ook een rolletje van 20 c.m.

Bk. De pest in vanwege dat bed. Wim Wimmers heeft momenteel ook geen geld om het over te nemen. Alfred Rottenberg kende Olrée en verstrekke buitengewoon ongunstige inlichtingen. Een boef, immoreel, zelfs een tikkeltje fout geweest.

Manja Offerhaus d'r vader is jurist, haar moeder een Estlandse, een schoonheid. Er was weer een nieuw kind van de Ac. van lich. opv., een ietwat Indonesische, Loes geheten, leek mooier dan ze was, niet geweldig. En dan Jobs! Die had met me zullen gaan schaken, maar ik begon er niet over, en zij stapte er opzettelijk overheen. Vroeg aan Riemke: wat moeten we vanavond gaan doen. Zij heeft besloten, me geen voet aan de grond te geven. Jobs, vuurrood haar, anderhalf keer zo lang als andere vrouwen, hardstikke bisexueel en zich ontwikkelend tot Lesbisch (versprak zich, zei tegen Riemke Hil), afstotelijk maar bruisend van spontaniteit en vitaliteit. Heet Borleffs, van Baltische afstamming, dat zijn edelgermanen, geen Slaven. En van moederszijde is ze – 'o, alleen maar heel

heel ver' – familie van Bismarck. *Familie van Bismarck!!!* De Wibauten zijn kleinkinderen van de oude Wibaut en hun nichtje Jos is familie van van Gogh en Kees van der Waals was een kleinzoon van van der Waals en Jan Erik Romein is een zoon van de Romeinen en Djoeke Verschoor is een nichtje van Annie Romein, maar Jobs is familie van Bismarck, dat is nog heel wat anders.

Intussen heeft die Olrée me mooi bedonderd, die vijftientig gulden ben ik kwijt en zie ik ook niet meer terug. Na die fiets deze matras. Om half negen naar hem toe geweest en om elf uur nog eens, maar hij was niet thuis.

Mijn wasbak met dat ding van beneden weer volkomen lopend gemaakt. Dat is tenminste een lichtpunt.

Zondag 13 november

Vannacht om twee uur was er bij Baars nog feest met keiharde radio.

Geslapen van drie tot elf. Ik had nog wel uit willen slapen, maar verder de hele dag keihard radio, aan-uit, aan-uit. Om drie uur na een lang en geduldig gedragen lijden opgestaan.

Naar Olrée geweest vanwege de matras, maar is morgen pas thuis.

Een paar stapeltjes verlegd, maar aan echt ordenen van aantekeningen niet toegekomen.

Buiten ware wolkbreuken. Bij mij binnen lekt het en dendert de radio.

Bk. Zondagsavonds altijd bij uitstek vervelend. Weggelopen voor het fluiten van Jaap Lobatto. Brutale rotjood is dat.

Niet naar huis gegaan maar naar Elly Bron. Iet was er niet. Ze had een werkstuijp, zoals ze af en toe heeft als ze aan de grond zit. Overigens was de toestand volkomen stabiel. Een uur zitten mopperen. Tegen tien moest ze naar bed.

Nog een uurtje geprobeerd aantekeningen te ordenen. Maar er moeten nu eerst sigarenkistjes komen om de correspondentie te rangschikken.

Morgen naar Olrée.

Maandag 14 november

Vannacht zo goed als uitgeslapen en bovendien op tijd naar mijn werk. Je moet beslist voor twaalfen starten.

Van te voren nog sigarenkistjes gekocht om mijn correspondentie in te ordenen.

w.b. Alles normaal. Ik niet tegen hem gepraat en hij niet tegen mij. Stuk van de Zweedse roman gereviseerd. Ook meneer Komen apprecieert blijkbaar niet als ik in telefonades intervenieer. Maar een volkomen rustige werkmiddag.

Bk. Bij Joke Tuinder gezeten. Moet altijd erg gauw weg. Een vrouw, die de aandacht trok, hoorde bij Stekelenburg, allebei Ac. v. B.K.

Met Jobs opgefietst. Was heel hartelijk. Haar gezegd, dat ze zich niet mee moet laten slepen in de religieuze waan van Elies en Niek, als ze die verbinding weer op zou nemen.

Hilletje schijnt in aantocht te zijn – wee mij!

Naar Olrée geweest. Nu ik dat gezicht weer zag, zag ik dat het inderdaad een schurk is. Er was geen sprake van, dat hij die matras terugnam, ook niet als ik hem een tientje of zo liet. De andere matrassen waren ook te smal – hij betoogde dat ze volkomen normaal waren en werkte me de deur uit. Schoelje!

De stad afgefietst om vanavond nog een paar matrassen ter vergelijking onder ogen te krijgen. Ergens bij een venduhuis in deze opzet geslaagd en gemeten. Normale matrassen zijn wis en waarachtig 120, de zijne is een decimeter te kort.

Daarna nog naar de veiling Rijnstraat geweest, maar het was na tien en de vent was al naar bed.

Morgen om tien uur is er veiling. Om half negen opstaan en hem er nog voorheen heen brengen.

Deze dus laten veilen. Nu maar alles op maat laten maken: 125 bij 210. En tot slot even naar het politiebureau Pieter Aertsstr.

Na thuiskomst nog even gevraagd, of de vuilnisbak van Beek niet binnen mijn bereik gezet kon worden. Maar meneer Beek adviseerde me, om de vuilnisresten bij de boom te gooien...

Wim Wimmers is met dat blonde kind aan de gang. Ze is nou toevallig onbenullig, maar hij is er toch maar weer als de kippen bij.

Dinsdag 15 november

Vannacht om één uur naar bed, om om negen uur op te kunnen zijn. Eerste helft van de nacht niet kunnen slapen door de vuile

streek van die vuilak van een Olrée. Tweede helft wel geslapen. Met heldenmoed inderdaad om negen uur opgestaan en matras naar veiling Rijnstr. gebracht. Spotprijs van f 65.– opgegeven.

Daarna geprobeerd nog een uur te slapen, maar de radio stond keihard.

Om twaalf uur gestart en nog geen minuut te vroeg op mijn werk. Maar goed, niet gejacht.

w. b. Heel rustig gewerkt, zonder te kletsen. Alleen toen ik even keek, wat Guido voor manuscript op zijn bureau had liggen, kwam hij natuurlijk net precies binnen. Maar vredige middag en redelijk opgeschoten.

Bk. Riek schijnt te oordelen, dat we in twee maanden failliet zijn. Eerst aan de Vlamtabel gezeten, ik kreeg even de indruk, dat ze weer een weekend of zo beramen. Toen even tussen Corrie Ham en de teruggekeerde Dono gezeten en verteld van Jobs d'r hoge komaf. Daarna aan een tafeltje alleen zitten mediteren, maar dat constante gefluit van Jaap Lobatto is het nieuwste. Jobs zegt uit zichzelf geen woord tegen me.

's Avonds omdat ik in afwachting van het resultaat van die veiling toch niet kan werken naar *Jacob Evenhuis* geweest. Kennis gemaakt met zijn vrouw. Was hoogzwanger. Minstens even rechts als hij maar overigens *heel verstandig*. Met haar gepraat over dansen. Ze kon het vreselijk goed. Vernomen, dat je tussen de quick-quicks van de foxtrot in net zo goed drie of vier slows mocht maken (??).

<Meneer Joy heet ook de Jong!>

En balzaalmanieren. Meisjes, die kwamen om te dansen, kon je zo maar vragen. Nooit beslag op leggen. Als ze in gezelschap van een vent waren, kon je alleen maar bij uitzondering aan de vent vragen, of je een keertje met ze mocht dansen. Verder niet vervaard zijn, als je *nee* krijgt, dat is in Holland heel gewoon. Je kon verder de hele avond met verschillenden dansen of aan één laten blijken, dat zij je voorkeur had. Gerda Selig zelf begon zelfs wel eens met zo iemand nee te geven, om te kijken, of hij dan dadelijk op een ander overging dan wel bleef wachten om het nog eens te wagen. – Verder onbarmhartig op de debiliteit van Jacob zitten hakken. – Van hem vernomen dat *Vestdijk* nu zijn kronieken voor het *Handelsblad* schrijft. Verder, dat Gomperts aan *Het Parool* de kunstredactie doet

en Max Nord *gepromoveerd* is tot plaatsvervanger van van Heuven Goedhart!

Om twaalf uur thuis. Morgen resultaat veiling.

Gerda vond City-hall vulgair en adviseerde dansen in Muziek lyceum (wel duur).

Woensdag 16 november

Vanmorgen om negen uur radio-bombardement.

Om half twaalf geboenk op mijn deur en 'geen kuren' van meneer Baars. Zijn onderhuurders mosten hun boel via mijn kamer naar binnen hijsen. Toen dit achter de rug was begon op de kamer van Engel direct een krijgsraad tussen nieuwe mensen, man en vrouw Baars en verhuizers vanwege de kamer, die die nieuwe mensen te kort en ik te veel had. Dat kan lollig worden!!!

Door die hijsgrap pas om tien over twaalf gestart en toch nog op tijd gekomen. Deze prestatie was evenwel niet om te herhalen.

w.b. Gejoel van goeie middag toen ik binnen kwam. Echoode de hele middag na. En die zwartogige drukker kwam vragen of het goede morgen of goeden morgen was, ik had het niet eens door en gaf netjes antwoord.

Verder was de aandacht van Komen (de chef van de drukkerij) de hele middag gericht op *mijn langzame opschieten*. Had er eerst een gesprek over met Douwe (de voorman van de drukkers), kwam toen met mij zelf bespreken dat hij haast geen reserve meer had, en had tot slot nog een gesprek met Guido over diezelfde kwestie. Stelde voorop dat ik serieus werkte, maar het ging te langzaam. Dat komt bij Winterink terecht. Intussen de laatste dagen toch gewoon opgeschoten, het eerste deel van de Zweedse roman en het tweede deel van Mennicke is af.

In het begin van de middag de veiling opgebeld. *De matras is niet verkocht*. Wat nou, wat in hemelsnaam nou??

Op de terugweg broek afgegeven bij stomerij en geweest bij tweedehands meubelzaak Bijl in de Weesperstr. Wou voor f 50 komen kijken. Zou morgen naar de veiling gaan, waar hij nog ligt, hopen dat hij het doet. En ik dan dus morgen voor zessen nog even langs de Weesperstr. En als dat niets wordt – wat dan?

In een pesthumeur op de Biekorff. Even met Hanna: Jacob had

gezegd, dat ik zijn vrouw niet had gehypnotiseerd. Hanna vroeg, of ik haar links had laten liggen, ik zei, dat ik juist de hele avond met haar geflirt had. Stom, want dat vertelt ze over! Het gesprek ging verder de verkeerde kant uit en Joke Tuinder, die er tegenover zat, stond op, maar dat doet ze altijd. Met Dono zitten praten. Me geergerd aan het gefluit van Jaap Lobatto, ertegen in zitten fluiten, en toen maar weer gevlucht.

Naar die vent van het Humanistisch Verbond geweest, die zo vaak aan de deur geweest is. Schaacke. Was geweest in verband met de honderd-gulden-actie. Was een neef van mevrouw Peereboom uit Wageningen, hij en zijn zusters kenden mijn ouders, o goeie god. En hij had een bochel. Zitten pleiten voor een humanistische eetclub. Is nou ook volkomen overbodig – het Kombuis is er immers al. Here god, wat een hopeloos flauwe man. Ik moet dat lidmaatschap van het humanistisch verbond eens opzeggen.

En dus:

- a) hoe moet dat nou met die matras?
- b) ze gaan proberen me m'n tweede kamer af te pikken.

Donderdag 17 november

Vanmorgen weer te laat. Me niet overhaast aangekleed, tegen mijn vertrek in tijdnood gekomen, dit al hardrijdend ingelopen, zodat ik op tijd voor het gebouw was, maar tot mijn verwondering meer dan vijf minuten te laat afdrukte. *En nou moet het uit zijn met dat te laat komen.*

w. b. Normaal gewerkt, eerst ging het wat langzaam, toen kwam er toch nog enige schot in. Het leek, of ik die Ina Boudier-Bakker vol fouten had laten zitten, maar dat viel mee. Na een periode van zelfbeheersing weer eens in praten met Guido uitgebarsten, maar het is niet in een excès ontvaard. Reclame gemaakt voor Gertrude (tweede keer al), hij vroeg het adres. Zetmachines spuiten er wiggetjes wit tussen, glijdend, bij handzetten met sprongetjes van een punt (twee punt, drie punt, vier).

Stomerij, op tijd voor broek en grijs jasje (2.75).

Die ouwemeubelhandelaar in de Weesperstr. was natuurlijk niet naar de matras wezen kijken, morgen nog eens horen.

Bk. Haast. Gezeten naast Joke en tegenover Hanna, gepraat met laatstgenoemde.

Om kwart voor zeven buiten adem thuis en *toch nog te laat op dansles!!!* Niets essentieels gemist geloof ik. Bijgeleerd de stap outside partner in de quick-step, volgende keer wordt dit uitgebreid tot de lock-step. *En volgende keer het volle uur beginselen van de tango!!* Dan tot iedere prijs *op tijd zijn*.

Dat mooie ranke kind, dat er niets van kon, danste opeens voorbeeldig, maar heeft zomin als wie ook aandacht voor me. Die Vedita is een vooroefening voor de Wiener Waltz, aha. Die gaat links voor, rechts achter, sluit; rechts voor, links voor, sluit; en 4, 5, 6 van de heer is 1, 2, 3 van de dame en omgekeerd. Ik kreeg persoonlijk twee reprimandes. Ten eerste, dat ik mijn kop scheef hield; ten tweede, dat ik met mijn ogen zijn instructies verslond, maar intussen zelf stond te redeneren (over het onderwerp) als hij aan het uitleggen was.

<Bij Engelse wals moet je in de bocht meermalen draaien.>

Kirchner. Käte voor Kirchner ontmoet en even mee naar binnen genomen. Zij had nou een andere afspraak en moest me kwijt, maar nodigde me zelf uit, morgenavond bij haar te komen, dus morgenavond half negen Keizersgr. 398.

Daarna een gesprek met de Beeken over de boze toeleg van de Baarzen ten aanzien van mijn tweede kamer. Als er ooit bezoek van de huisvesting komt, kan ik duizend procent op mevrouw Beek rekenen.

<Ursel Sinzheimer is getrouwd.>

Vrijdag 18 november

Vannacht een uur te kort geslapen. Om tien uur kwam de radio. En wel godallemachtig, vanmorgen weer te laat! Tien minuten te laat gestart en drie minuten te laat gearriveerd. Gisteren vier en van de week ook een keer zes!

Opgevangen, hoe het met te laat komen gaat. Dat komt in eerste instantie bij meneer Komen, die doet wat hij kan, maar te laat is te laat en uiteindelijk komt het bij meneer *Nienaber*, zo ongunstig mogelijk dus! Soms vragen ze boven de papieren van de prikklok op.

Verder een gefluister van Komen met dat mannetje over iemand, die ze niet in dienst dachten te houden, maar toen ze wat harder gingen praten, ging het over iemand, die in een ziekenhuis gelegen had en de genademiddelen der kerk ontvangen had.

Een kwestie over een bandje tussen Guido en meneer Winterring. Guido bleef huiveringwekkend kalm.

Rustig gewerkt. De proeven van die Zweedse roman komen Maandag af. Mijn spraakzaamheid is volkomen over. Niettemin heeft als ik eens wat zeg over het werk Guido er nog nauwelijks aandacht voor. Ik blijf me onzeker voelen over die vaste aanstelling.

Weer naar de vent in de Weesperstraat geweest. Nou wassie er geweest. Hij bood vijftig, hem opgetrokken tot *zestig*. *Van die matras helpt hij me dus af*. Godlof. Morgen ga ik hem met hem samen halen. Vijfentwintig gulden in de sloot dank zij die schoft van een Olree! Maar de kogel is tenminste door de kerk.

Bk. Bij Riek en Jaap gezeten. Jaap geeft toe, dat als het zo blijft de Biekorff in Januari op de fles gaat. Gisteravond heeft hij een speech gehouden, dat de mensen meer andere mensen mee moesten brengen en de sfeer goed moesten houden. Riek had het indirect over eerlijk en oneerlijk. Jobs kan niet schaken. Ik heb even een minder sterk moment gehad bij die vrouw met dat fraai opgemaakte haar (de vrouw van Stekelenburg), waar ik overigens nog geen kennis mee gemaakt heb.

Paul Keizer kwam een briefje van Käte brengen, waarin ze voor vanavond af zei. Heeft ze een verhouding met Paul Keizer en niet met Wim Franken? (Ik moet haar in elk geval om inlichtingen over Jan Kosbudde vragen.)

Vanavond was de *radio* weer *beestachtig* en dat blijft nou zo. Maar vanavond overheerste de opluchting over die matras. Een paar brieven geschreven (tante Dit, Rijkskolenbureau, Bevolkingsregister Utrecht over adres Gertrude).

Zaterdag 19 november

Geslapen van een uur of twee tot een uur of tien, voor het eerst sinds tijden min of meer uitgeslapen, maar om tien uur begon dan ook prompt die rotradio te denderen.

Zaterdag mooi verknoeid. Me laten scheren. Toen was het vier uur. Naar die vent in de Weesperstraat gegaan, was weg, geef hem eens ongelijk. Een vent met een bakfiets naar veiling Rijnstr. laten rijden, kosten 1.50, veiling Rijnstr. blijkt zaterdagmiddags ook al dicht te zijn. Was opgehaald. Humeur onder nul. Om zes uur nog even een scherpe afspraak met vent Weesperstr. gemaakt, *komt*

Maandag half elf precies voor mijn deur, dan aangekleed zijn en samen naar veiling Rijnstr.

Biekorff. Gezellig! Allerlei mensen gingen naar een concert. Djoeke en Siem van Kreveld en nog een stuk of wat. Siem van Kreveld heel erg tegen vrije liefde. Riek verdacht *mij* er van, dat ik die elektrische klok gesnaaid zou hebben, nou dat weer, Dirk had gezegd Max. Intussen had Han Emmanuel dat donkere kind (Loes) alweer aan de haak voor het concert, die is iedereen altijd voor. En Frieda bleek te wachten op Wim W., dus die doen het toch met mekaar. *Hanna is beslist verliefd op mij*, zit voortdurend naar me te kijken. Met Dono een partij geschaakt, maar hij kan het te slecht, tijd verpesten.

<Dono kon alleen naar film, als ik betaalde, geweigerd, eigenlijk niet aardig van me.>

Dus Maandag krijg ik die *f* 60 in handen. En dan meteen dat bed bestellen, diep in Rijnstr. met laatste plukje op afbetaling. En radio nog maar even laten denderen.

Zondag 20 november

Vandaag verwonderlijk stil. Daardoor uitgeslapen. Voor het eerst sinds weken!

De middag goed besteed, door stapeltjes correspondentie te ordenen in sigarenkistjes. De eerste stap tot een algehele ordening van mijn aantekeningen. Zelfs een bijt gehakt in de dichtgevroren papierassenchaos uit de achterkamer.

Te laat op de Bk. Stom. Niet veel meer dan aardappels gehad.

Het was er evenals gisteren wel gezellig. Geschaakt met Justus. Eerst ten aanschouwe van Wim van Domselaer jammerlijk op mijn nek gehad, en daarna onder ons nog eens iets eevoller.

Voor het schaken de uitnodiging van Käte laten lopen. Soit – ik ben toch verkouwen. Nu Dinsdagavond heen.

's Avonds even doorgegaan met het ordenen van die correspondentie. Daardoor is het helaas toch weer wat laat geworden.

Maandag 21 november

Na vannacht helaas weer een uur te kort geslapen te hebben, vanmorgen op tijd geweest voor die Bram uit de Weesperstr. Kwam met zijn wagen voor, samen naar veiling Rijnstr., aldaar die onge-

luksmatras ingeladen en de zestig gulden gebeurd. Vijfentwintig gulden verlies! Hij heeft me betaald met een honderdje, waarvan het watermerk niet indrukwekkend is.

Maar goed, dat ik zo vroeg op was, want mijn scheermes was kapot. Nu tijd gehad, om me nog te laten scheren en toch een kwartier te vroeg te zijn. Mooi zo.

w.v. Eigenlijk alles gewoon. Correctie Zweedse roman af. Nu Mennicke. Maar ik heb net een gevoel, of Guido en ook Komen me maar laten kletsen en ik in de grond al afgeschreven ben. Maar misschien is het verbeelding. Bederf het niet door nodeloze zenuwachtigheid!

Bk. Is voller en gezelliger. Joke kwam bij me zitten, ik wou met Corrie Ham van plaats verwisselen, maar dat dee ze (Corrie) niet. Met Justus geschaakt, hij pestte me weer en terecht, dat ik niet schaken kan.

Ik vandaag een psychose a) dat ik m'n baan niet hou b) dat ik het met m'n polygame rol en m'n commentaren (eerlijkheid – roddel) voor mezelf bedorven heb.

(Annelies begint me achteraf te benauwen en Hilletje blijft ook maar weg.)

Na het schaakpartijtje alleen in de lege Bk-zaal blijven zitten. Jaap Hijmans kwam met Frieda uit de eerste voorstelling van *Rope*. Ik klets en die Wim W. en Jaap doen, die vormen een c oterie en die getrouwde Jaap kan alles bereiken, omdat hij niets doet, een tweede Geert Bron.

Ik naar de tweede voorstelling van *Rope* gegaan, die ene studentmoordenaar, die met de charme, leek sterk op Jan Hemelrijk.

Dinsdag 22 november

Vanmorgen weer op een haar na te laat. Maar goed, ik heb het dan gered. Ten koste van hart en nieren.

w.v. Een lelijk incident met Guido. Ik haalde nog twee bokken uit een correctie van hem – uit de titelbeschrijving van een boekje van van Brakel Buys over Shakespeare – maar hij maakte het, omdat hij het niet vatte of omdat hij zijn figuur tegenover de drukker wou handhaven, weer ongedaan. En als je er dan over wil disputeren, gaatie door met zijn werk. – Ik heb hem vanmiddag zwakjes getuoyeerd.

Bk. *Uti Endt* was er weer eens! Te oud en te lelijk om nog een man te krijgen, een akelig lacherig gezicht en rood haar, maar is gebleken mee te vallen. Ik heb haar door die avond toen voor het grijpen. Doen. Bij haar gaan zitten. Ik was haar enige aanspraak. Ze is weer ziek geweest (vorige ziekte was pleuris). En naait ze niet met die schilder boven haar?

Naar *Käte* geweest. Natuurlijk een sof! Een vervelend en geestloos kind – volkomen hopeloos. Verwijt mij o.a. cerebraliteit. Ze heeft een aversie (afkeer) van mij. Vond mij ook al een sjagrijng gezicht hebben (klopt), voorts was het star (de uitdrukking hield ik in) en dan bovenal onbetrouwbaar. – Ze was manloos. Het geslachtelijke op zichzelf vond ze zo belangrijk niet. Jan Hemelrijk vond ze antipathiek (oneerlijk, deed aan burgerlijke conventies, behandelde vermoedelijk zijn vrouw rottig) – deze kritiek was wel juist. Maar Paul Keizer vond ze ook onbetrouwbaar. Jan H. en Paul Keizer hebben haar samen terecht uit *Kriterion* gewerkt. Ze wist niet eens, waarom ze eigenlijk psychologie studeerde. – Goed. Ik heb haar compleet uitgehoord over *Jan Kosbudde*. Ik was aan het juiste adres. Ze heeft een jaar een verhouding met hem gehad. Een joodse vaste vriendin van hem is door de Duitsers vermoord. Hij zelf heeft twee jaar in Dachau gezeten (vlektyphus). Zijn studie theologie niet afgemaakt. Is nu begonnen met medicijnen, dispensatie van HBS b, wat zich wreekt in het bakken voor tentamens. Hij zakt telkens, maar morgen zal het beter gaan. Zijn vader onderhoudt hem met moeite, hij is vierendertig. Volgens *Käte* een hopeloos geval. Nu is opeens duidelijk, *dat hij Mienie aangestoken heeft met dat dispensatie vragen van examens!* Als zij voor haar tentamens zou blijken te slagen, zou dat natuurlijk wat anders zijn. – Me verder een hele avond zitten te encanailleren met cerebraal geschitter, waarop niets terugkwam. Tenslotte heeft ze met een Rorschacht afgenomen – resultaat volgende week maar eens gaan horen. – Twee uur thuis.

Woensdag 23 november

Vanmorgen weer drie à vier minuten te laat! Moet je vooral blijven doen.

w.B. Buitengewoon geanimeerd met Guido gepraat. Weer 'je' tegen hem gezegd – iets minder bedeesd. *Dit nu ook doorzetten.* Het

gehad over Orwell! Orwell meteen besteld. Ik kan me voor boeken netto nu domweg bij meneer *Kerner* vervoegen. Proberen hem die Orwell als het zover is te lenen. Verder zo onverstandig geweest om het te hebben over zullie die Multatuli van van Oorschoot in Vlaanderen exploiteren, maar hij zag in Mult. commercieel niet veel.

Maar dan dat gefluister van Komen! Had een brief. Meneer de Ruyter: 'En hij weet er zelf natuurlijk niets van.' Komen zou hem aan de klok prikken. En hem overhandigen. Ik betrek alles op mezelf, omdat ik nog maar op de proef ben. Het zal heus wel op een ander slaan.

Om zes uur naar de beddewinkel in de Rijnstr. Een spiraal in die maat werd *f* 75.– Een matras in die maat werd *f* 150.– Samen dus *f* 225.–!! Ontzettend. En de laatste loodjes op afbetaling vertikten ze – ze knapten integendeel geheel en al af. Ik kon voor dat geld krijgen half linnen half katoen met bloemen of heel linnen terracotta zonder bloemen. Het terracotta gekozen – jammer dat het geen blauw is. Besteld dus. Het duurt drie weken.

<Ik had de chef en de bediende verwisseld.>

Me de hele avond te sabbel gemaakt hoe dat moet. Ik kan die *f* 225.– contant niet produceren. Maar ik kan niet langer wachten met dat bed.

9 Dec. kan ik de 225 hebben, 16 Dec. dan de huur betalen, van de *f* 25 van vader schoenen kopen, en dan heb ik pas eind Dec. wat voor kleren enz. Als ik dan niet ontslagen word. De hele maand op zwart zaad zitten.

<Utie was vandaag niet op de Biekorff.>

Donderdag 24 november

Nou, en vannacht weer een uur te kort geslapen, hè. Dat bed ligt zo rottig, dat het nieuwe werkelijk urgent is.

En weer zat ik pas om tien over twaalf op mijn fiets en was ik zes minuten te laat! – Zes minuten – dat loopt mis.

w.b. Maar al dat gefluister over die figuur, die ontslagen zou worden, heeft tenminste zijn oplossing gevonden. Het was een binder, die geweigerd had aan het overwerken mee te doen. De directie heeft hem zelf niet eens meer gehoord en hij werd verzocht, zo snel mogelijk naar een andere werkgever om te zien. De stille angst, dat het op mij sloeg, was dus ongegrond.

Vanmiddag ontzettende slaap gehad (ook na dat harde fietsen), maar toch goed opgeschoten.

Aan het eind Guido het adres van Theo en Gertrude gegeven.

Bk. Gezeten naast dat jonge blonde kind. Later Wim Wimmers er bij en gebruikte mij als sparring-partner in de conversatie. Ik betrapte haar op een zachte g en ze bleek inderdaad rooms te zijn. Op een hatelijkheid van mij een ongelofelijk felle reactie, ze dreigde met een driftbui, ik schrok werkelijk een heel klein beetje. Wim vroeg mij, of ik Sinterklaas wou zijn, zeer vereerd, maar ik doe het niet.

Zo goed opgeschoten, dat ik waarachtig op tijd op dansles was. De tango evenwel nog niet. Alleen de lock-step in de foxtrot. Dus volgende keer weer op tijd zijn. Een ongelofelijke uitbarsting van hem over een heer, die er in elkaar gezakt bij stond, zijn dame geen leiding gaf, en als hij dan eindelijk doorkreeg, dat hij een bezoeking voor de dames was, beter kon blijven zitten. Dit kon slaan op mij of op een kantoorklerkje naast me, laten we het laatste hopen.

<Het kon in zoverre op mij slaan, dat ik met een erg kromlopend kind danste toevallig.>

Evenwel glippen inderdaad meisjes weg als ik aan kom zetten en mekaar aankijken en zo. Maar een paar tussen mooi en lelijk in en die netjes dansen lusten me wel. Ik moet daar evenwel mee wekeren. Als de dames vragen, blijf ik geheid zitten. Die rotbuik. Eén Stans-achtig donkere was aanwezig, was gevorderde, me aan gewaagd, boven mijn macht gegrepen, de Engelse wals mislukte, ik vat die muziek niet, en wij draaiden niet, en bij deze vergevorderde zat die buik er opeens heel erg tussen. Volgende keer eens bretels en pull-over? Als ik niet hard gefietst heb, zweet ik veel minder.

Ik ben compleet uit mijn doen over de in verband met dat bed op handen zijnde geldnood. Een besluit genomen, en in godsnaam *Mali* aangeschreven om veertig gulden vooruit van die 240 voor volgend jaar.

Vrijdag 25 november

w.b. Twee minuten te laat. Het tutoyeren doorgezet – nu ook niet meer in u-zeggen terugvallen! Mennicke af, dus een mooi afgeronde week. Nu die Griekse mythologie. Met Guido opgefietst.

Bij de kleermaker langs gefietst. Is nog niet beter, is zelfs helemaal gesloten, vervelend.

Nog eens in een andere beddenwinkel geïnformeerd, maar daar was het allemaal duurder, ik mag nog niet mopperen. Als hij er maar genoeg kapok in stopt.

Bk. Ik was geporteerd voor een veroveringetje, maar er waren geen Uties en geen Jokes te bekennen. Gezeten bij Wim W. en dat katholieke blonde kind. Dat kind met die zachte g beflirt mij – jemiee! – Uit arremoei geschaakt met Jaap Lobatto. Eervol verloren.

Ninotchka. Greta Garbo viel tegen na tien jaar. Ze is wel werkelijk bijzonder. Maar ze heeft toch ook goedkope stereotypieën en van die minutenlange wegzakkingen, waarin noch zijzelf noch de toeschouwer gelooft in wat ze probeert.

En een pijn aan mijn ogen dat ik gehad heb! Die *bril* is urgent.

Zaterdag 26 november

Elke Zaterdag is er wat, waardoor ik niet uit kan slapen. Dit keer na zeven uur goed geslapen te hebben, opgestaan om mijn extra kolenbonnen te halen. Ik was nog net op tijd, het grote distributiekantoor aan de Amstel was vandaag voor het laatst open.

Me laten scheren. Postzegels gekocht en schrift.

Weer in bed gekropen, maar tussen twee afrukkingen in natuurlijk maar een half uur echt geslapen.

Om vier uur andermaal opgestaan. Die ceintuur teruggebracht naar de Bijenkorff en er een waardebou voor gekregen. Schoenen zoals ik me voorstelde hadden ze er niet en ook niet bij Huf. Aldaar Dono bewonderd in de rol van Sinterklaas.

Dus nu wacht ik zowel met schoenen als met naar de beddewinkel gaan tot Dinsdag, of er bericht van Mali komt.

En de Bk was woest en ledig. Ik zat met mezelf in mijn maag of liever met mijn behoefte aan een vrouw.

<De *Tranen der acacia's* zijn uit.>

Naar Theo en Cis gegaan, niet thuis. Naar Iet Wieringa gezocht, in de Frans van Mierisstr., maar ze woont in de Wouwermanstr. (no 36).

Ik móest mezelf even opbeuren. Een hoofdstuk uit *Het land van herkomst* gelezen. Pijn aan mijn ogen!

Zondag 27 november

Geslapen van twee tot half tien. Toen nog geprobeerd een beetje tegen de radio in te slapen, maar dat is zelfkwellling.

Eerst naar Iet Wieringa gegaan, was niet thuis, maar ik moest eerst maar bij Herman Eekhof opbellen.

Toen *Jet Wibaut* tegengekomen op de fiets. We keken allebei tegelijk om!!!

Toen naar het Rijksmuseum. De Brunswijkse Rembrandt hing er niet meer. Vermeer is toch ook geweldig. Om vier uur sloot het museum.

Toen naar Theo en Cis, maar die waren ook al weer niet thuis.

Toen wist ik niemand meer, om nou eens op bezoek te gaan. Over eenzaamheid gesproken...

Toen maar naar Käte gegaan om de uitslag van die Rorschachtest, maar ze had hem nog niet uitgewerkt. Me er anderhalf uur zitten encannaïlleren. Het is toch ook een volmaakte krielkip. Maar een monoloog gehouden, een cerebrale uitweiding over de hoge intelligentie-coëfficiënt van Göring c.s. Als dat maar niet verkeerd opgevat wordt.

Bk. Daar waren niets dan vervelende mensen.

En toen ten derden male geconstateerd, dat Theo en Cis niet thuis waren.

Het ook nog bij Joop en Hanny geprobeerd, maar daar kwam alleen Walter Yzerdraat naar buiten. Met hem opgelopen en hem verteld, dat ik bij de w.b. zat, maar dat hij het niet aan Joop door moest vertellen.

En toen maar zo bronstig als ik was naar huis. Een hoofdstuk in *Het land van herkomst* gelezen. Tot ik pijn in mijn ogen kreeg.

Een ruit gebroken.

Maandag 28 november

Vannacht vroeg naar bed gegaan, om vanmorgen naar de dokter te kunnen gaan (bril), maar er de voorkeur aan gegeven, door te slapen. Eerste helft van de nacht te veel dekens en slecht, tweede helft te weinig dekens en goed geslapen.

Me geschoren en nog bijna te laat gekomen.

w.b. Normaal, een dik vel mythologie gedaan, nog iets meer opschieten daarmee. Guido was erg mededeelzaam over het zilveren

boek, ook nog bij het samen opfietsen naar huis. Hij zegt nou ook eindelijk 'je', hè hè.

Bruine schoenen naar schoenmaker v Woustr. gebracht: zwart maken en binnenzolen. Goed zo.

En ruitenzetter vast maat laten nemen. Morgen om zes uur halen.

Bk. Was geen kip. Met Siem van der Molen geschaakt, nog verloren ook.

Half tien thuis. Een paar kranten gelezen, die gelezen moesten worden.

Het wachten is op Mali, als die reageert kan ik voort met dat bed en met alles.

<3x pindakaas f 3.>

Dinsdag 29 november

Vannacht goed geslapen maar een uur te kort.

Geen bericht van Mali!! Nou komt dus alles vast te zitten op dat rotbed.

w.b. Guido gaf me een ms. van Godthelp ter beoordeling. Een frik. Uitgave ten stelligste ontraden. Aan de mythologie daardoor vandaag niets gedaan. Ik tutoyeer hem nu stevig, vooral volhouden.

Ruitje in laten zetten, f 2.—.

Bk. Er was niemand, waar mee te praten viel, er zijn van de week trouwens maar 35 eters, het bestuur laat de hele boel verlopen.

Tegen Jobs gejeremieerd en op de Bk. blijven hangen, omdat ik toch nergens mee voort kan, nou ik vast zit met dat bed. Mali heeft geen geld gestuurd. Ik kom 50 à 75 gld te kort. Hoe moet ik nou met die kerel aan? Dit bruine laten maken? En dan niet kunnen betalen? Stopt hij er niet te weinig kapok in? Ik kan niet meer wachten met een bed, zelfs al kan ik hier af komen, elke verovering is er door geblokkeerd.

Mali nog een dubbel dringende brief geschreven. En nu op zoek naar een afbetalingsmagazijn en dan deze vent rot behandelen?

<Bonte Dinsdagavondtrein – keihard.>

Woensdag 30 november

Tenminste weer es een dag, waarop wat gebeurt!!!

Een uur te kort geslapen, da's al gewoon.

w. B. Net gehaald. Guido overhandigt me een brief van Winterink, dat ze over mijn diensten zeer tevreeien zijn maar er na Januari wellicht geen gebruik meer van zullen maken maar waarin me verlenging van de voorlopige overeenkomst met nog een maand aangeboden wordt.

Dus zeg *maar ontslag*.

Guido zei evenwel, van niets te weten en dat het wel een formaliteit met de arbeidsinspectie zou zijn.

[Die baan verlies ik dus weer!

Het gaat niet door

Het was maar een illusie]

Winterink was er helaas niet, nou ga ik morgen met Winterink praten. Een doodvonnis lijkt me niet uitgesloten.

(De situatie is tegenwoordig zo: ik klets niet meer te veel tegen Guido, zoals eerst, ik werk langzaam maar goed, heb soms slaap, sinds een week tutoyeer ik hem.)

Op de terugweg het beddenprobleem opgelost!!! Eén beddewinkel was weer krankzinnig duur en dee het niet op afbetaling, maar op de Amstelkade naast de barbier kon ik zonder bezwaar afbetaling krijgen en hij was niet duurder dan die ander. Dus naar de Rijnstr. gegaan en daar vriendelijk gepraat. De spiraal kon ik niet meer af, die krijg ik nu contant van de Rijnstr. Maar de matras in der minne geannuleerd, die moet ik nu op de Amstelkade bestellen, eerst stalen kijken: maat 3 x 130 x 72½.

Bk. Weinig eters. Dono kwam laat, nodigde me uit voor een partij schaak, die heeft geduurd tot over twaalf, idioot! Toen was de stalling dicht, zodat ik morgen zonder fiets zit.

Donderdag 1 december

Vannacht maar zes uur geslapen. Vanmorgen om negen uur opgegaan, omdat ik mijn fiets niet bij de hand had. Als je om kwart voor twaalf op de tram gaat, haal je de kikker van 7½ min. over 12 en ben je net te laat. Je moet dus 7½ min. eerder zijn.

w. B. Guido was er niet, was eensklaps vader geworden.

Winterink over de huistelefoon opgebeld en met hem gepraat over die brief. Er zat dit achter, dat de weduwe van Nico van Suchtelen toch een pensioen moest hebben, en nu kwamen ze goedkoper uit, wanneer ze haar aan het corrigeren zouden zetten, in welk geval er dus geen plaats voor mij over bleef.

«Dat van Guido's moeder was een discrete mededeling van hem – weet Guido het zelf?»

Maar een en ander moest besproken worden met een commissaris, die pas met de Kerstboot uit Indonesië kwam, vandaar die maand uitstel, die hij nodig had. Hij zou mij evenwel de tijd geven om naar wat anders uit te kijken en eventueel helpen. En het was nog maar vaag, ik moest maar beginnen met af te wachten en me niet ongerust maken.

«Het was dus de moeder van Guido!!!»

Ik ben aan het praten geslagen, maar die man begeeft zich niet in een gesprek. Ik heb toch een paar dingen gezegd, o.a. dat deze afdeling eerder onder- dan overbezet was, dat Vic v. V. niet lang meer leefde, dat splitsen in een Nederlandse en een vertaalde afdeling wenselijk was, het niet over Guido's communisme gehad. Wel, dat ik mijn schepen bij o.a. van Oorschot achter me verbrand had. Maar deze man gaat op wat je ook zegt niet in, en daardoor ga je al onzekerder en onsamenhangender praten, hij wacht eenvoudig tot je klaar bent.

«Het was dus de moeder van Guido!!!»

N.B. Hij wees er alleen nog op, dat de moeder van Guido pas een factor geworden was, na de dood van haar man en dus ook nadat hij die afspraak met mij gemaakt had. M.i. kunnen zij en ik best gecombineerd worden, er is werk genoeg, hoogstens geen geld, maar om zoiets te suggereren moet ik toch om te beginnen met hem 'praten', maar dat schijn je als ondergeschikte niet te kunnen doen.

Dus getramd van Sloterdijk naar Kriterion. Vlug gegeten maar te lang gepraat. Het bestuur is nog te indolent, om voor een Sinterklaaspak te zorgen. *De kaspositie is zeer slecht.* Het bestuur is inactief. Wim W. vertoont zich niet meer. Zondag komt Jaap z'n vrouw. Aan Dono en aan Corrie Ham verteld van de w.b. Dono wou tot Maandag een tientje lenen, geweigerd, een riks aangeboden, hij zei je bent een zak.

Me rot gehaast. Dat zwart laten maken van die bruine schoenen is een succes, f 5 maar.

Op dansles wel te laat, maar het was gelukkig niet erg. De eerste beginselen van de tango gehad. De wisselpas van de foxtrot, maar rhytmisch net anders. Slow, quick-quick, slow; links, rechts – links; sluit; eenen – potverdrie. Dit vooruit + achteruit, dan in dans-

richting als promenade, dan weer voor + achteruit. De tango dans je staccato. De muziek is eenvoudig mieters, het ging lekker, rhythmisch. Ook een paar aanknopingspunten bij kinderen, waardoor ik me net handhaaf. Alleen kon ik een paar keer de maat van de quickstep en zelfs van de eng. wals niet vatten. O ja, zijn vrouw waar-schuwde me mijn kop niet zo treurig te laten hangen.

In de gang zag ik dat prachtig mooie kind van de gevorderden. Zij reageerde godbetert met een groet. De Sinterklaasfuif laat ik lopen, maar ook voor de Kerstfuif heb ik nog geen kleren, wanneer wordt die kleermaker nou toch eens beter.

Mevr. Beek wou haar huur hebben, effen wachten hoor.

<De schoorsteen heeft weer gerookt.>

Ik moet over mij combineren met Guido's moeder met Guido praten en ev. Vic van Vriesland er voor spannen.

Vrijdag 2 december

Vanmorgen niet eens zo laat gestart en toch vijf minuten te laat. Nog vroeger starten dus.

w.b. Guido was er niet. Vooral niet harder gewerkt dan nodig is. Ik heb nou eenmaal de pest in over die glibberige brief van Winterink. Een stuk van die mythologie voor verzending klaargelegd, laatste stuk komt volgende week wel. Zo'n brief werkt nou eenmaal niet inspirerend.

Even in de Bijenkorff gewandeld maar niets meer te krijgen.

Bk. Verteld dat die baan op losse schroeven staat, gisteren aan Corrie Ham en vandaag aan Riek. Loek Porselein ging tenminste spontaan in op mijn vragen aangaande pensioenfondsen, Han Emm. keek alleen achterbaks zoals hij is.

Sinterklaasfeest op de Biekorff. Een armzalig dertigtal saaie Biekorvers. De Sinterklaas van Dono was een sof, hij was verlegen, om van Zwarte Piet te zwijgen. De stemming tegen het eind toch nog redelijk.

<De goeie Corrie Ham is overwerkt.>

Naar huis gereeien met Loes Ensink. Die ordinaire maar lekker zwarte en volle. Ze komt uit Halsteren en is katholiek! Over het katholicisme begonnen te disputeren. Han Emm. is er al weer mee begonnen!

Wim Wimmers eet ook al in de Helmersstr. en in Petit Marmite in de Korte Leidse dwarsstr.

Over dat geval van de moeder van Guido moet ik toch praten a) met Guido en b) met Vic v.Vr. Maar bij a) is de moeilijkheid, dat ik niet weet of de discretie ook Guido zelf betreft. Verder kan ik alleen maar afwachten en de k.c.n. klaarzetten!

Er is een aangetekende brief met geld van Mali – zo gauw mogelijk halen.

Zaterdag 3 december

Vanmorgen weliswaar wat radiomuziek, maar niettemin dank zij Quies uitgeslapen. Nog wat wakker in bed liggen nadenken over mijn aanstaand ontslag bij de w.v. Een antwoordbrief aan Winterring overwogen, maar dat is niets. De hele middag zodoende in bed gelegen, niet meer gekomen tot matras bestellen of wat ook.

Bk. Een partij met Justus geschaakt, waarachtig gewonnen.

Daarna naar de tweede voorstelling geweest van de verzetsfilm van Max de Haas, waarin ik zelf mof geweest ben. Ik was twee hele shots op het doek te zien. Er komt nog een mof in voor, die wel wat op me lijkt, alleen nog naargeestiger, dus maar niet mee opscheppen. Overigens was het heel instructief, zo'n film die je zelf hebt zien ontstaan. Dat nasynchroniseren van al die onzekere Hollandse stemmetjes is een pest.

De schoorsteen rookt onverdragelijk en ik zit zonder margarine.

P.S. Baars liet bij mij om de krant vragen. Ik daarop zo stom, om spontaan naar Polak te snellen en daar aan te kloppen. Mevr. Polak *woedend*, had ze ruzie met haar man of was ze kwaad op mij? Het maakte de indruk en dat moet nou net niet.

Zondag 4 december

Vannacht slecht geslapen door de storm en de angst. Tegen de morgen evenwel ingeslapen. En zelfs ondanks die smerige radio toch uitgeslapen. In bed liggen nadenken, maar het pleit is beslecht, die baan ben ik weer kwijt. En wat dan – wat dan. De radio is 's Zondags onvermoeibaar. En wat je noemt sonoor.

Bk. Niets te beleven. Een partij schaak verloren van Jaap Lobatto.

En maar weer naar huis. Even op het dak geweest i.v.m. de

schoorsteen. De hospita is erg aanbiederig met de huurkwitantie. Het met haar gehad over dat bed. Zij probeerde even van eenpersoons – dus niet meer over reppen.

Een paar kranten gelezen. Het gaat mis. Die baan ben ik kwijt. Ik ben bij voorbaat gebroken.

Maandag 5 december

Geschoren. Me weer kapot moeten fietsen. Kaffer.

w.b. Het er dan dus *met Guido* over gehad. Historisch gesprek. Hij wist niet, wat Winterink in zijn hoofd had. Gezegd, dat ik het niet mocht zeggen, maar dat hij het er zelf maar uit moest halen. Hij wist van een door Kelk gestuurde jongedame af, die mijn postje ook had willen hebben. Ik zei: nee, een oude dame. Enfin, het hem zo duidelijk te verstaan gegeven, dat *hij zei: 'Ik kan het wel ruiken.'* Hij garandeerde me bijna dat hij het bij Winterink wel in orde zou krijgen. Ik er op gewezen, dat mijn aanblijven en Winterinks idee-tje best met elkaar te rijmen vielen, en dat dit helemaal niet hoefde te wachten tot na 1 Jan. Op geslaagde wijze gewezen op de zwakte van mijn zenuwen, Guido zei, dat Winterink niet naar menselijke en evenmin naar culturele maar uitsluitend naar geldelijke argumenten luisterde. Ik Guido ook verteld – dat hoorde er nu juist helemaal niet bij – dat ik W. gesuggereerd had, de overbelaste afdeling redactie te splitsen in een binnen- en een buitenlandse afdeling, maar Guido hiertegenover begrijpelijkerwijze onwillig. Guido mij nog toegegeven dat *mijn langzaam opschieten* inderdaad een punt was en dat hele dagen inderdaad practischer was, maar dit nu niet aan de orde. Op het ogenblik eerder vakantie op eigen kosten (viel over te praten!) en meneer Winterink uitleggen, dat ik zondig (maar het zal nooit nodig zijn) nog kan gaan zitten vertalen ook. Voor meneer Winterink gaat het er alleen om, of een uitgeverij per jaar tien mille overhoudt, als Guido op het belang van de afdeling redactie wijst, is hij een dag niet te spreken. Guido heeft wel begrepen, dat zijn moeder ook niet mag laten merken, dat ik het doorverteld heb. Hij maakt dit wel in orde, maar het kan dan toch nog wel op allerlei manieren spaak lopen. Het zal in elk geval altijd een dynamische baan blijven.

Een uur eerder vrij vanwege Sinterklaas.

De aangetekende brief van Mali gehaald. De veertig gulden.

Met pijn. Ze zit eenvoudig in geldnood en ik moet ook maar afwachten, wanneer de *f* 200 loskomt.

Matras. De staaltjes van de Amstelkade waren uiteenlopend en niet overdonderend. Idee om de terra cotta lap van die andere vent (Rijnstr) domweg te kopen. Maar toen was die vent op de Amstelkade er weer net niet meer. Dus morgen (Terra cotta: $8 \times 4,35 = 35$).

Bakker vanmorgen betaald, 8.27. Een gulden te veel, die knecht is achterlijk.

Kamerhuur betaald: *f* 28.– Dan is dat gebeurd. Ze had toch geen geduld.

Bk. Een partijtje met Dono geschaakt, hem de zetten voorgezegt, waarmee hij mij mat zette.

Sinterklaasavond. Eenzaam door de straten gefietst. Ik ben aan pakjes niet toegekomen.

Toch heb ik dat vanmiddag op zichzelf wel goed gedaan.

Dinsdag 6 december

Vannacht het gebruikelijke uur te kort geslapen, daardoor het opstaan telkens een kwartier verschoven, en vanmorgen waarachtig weer vijf minuten te laat! (Maar nou doordat die brug open stond.)

w.b. Vanmiddag was ik er al niet met mijn hoofd bij en werd ik gek van die kleinigheden en van meneer Komen. Per ongeluk meneer Nienaber door de telefoon uitgescholden. Geen pest gedaan. Guido heeft lange tijd bij meneer Winterink zitten confereren, maar zei niets en werde mij af door haast te hebben. Maar ik voel zelf wel, dat dit eerst moet betijen. Ik zag zijn moeder met een jonge vrouw in de drukkerij – een veeg teken. Geen pest opgeschooten met de mythologie. Tegen het eind kwam een ex-libris-geval van meneer Winterink, dat voor moest gaan.

Kwart voor zes was ik bij de beddezaken. Die op de Amstelkade komt er op terug en doet het niet – hij heeft geen kapok meer. Dat spaart me veel hoofdbrekens uit. Terstond weer naar die vent in de Rijnstr. geijld en hem de geannuleerde opdracht opnieuw gegeven. Gezegd: 'Over het geld zeuren we niet, ik betaal contant.' Dus nu zal het geld er moeten zijn. Er komt nog *f* 13 bij voor een onderlegger en $\pm f$ 6 voor tijk voor de kussens.

Bk. Het was er gelukkig erg vol – 45. Djoeke Verschoor was erg

vriendelijk. Jaap was er met zijn nieuwe Tsjechische vrouw. Wel pittig, maar gaat dik worden. At niet mee (het een of andere dieet?). Tussen Wim Wimmers en dat jonge blonde kind is het algeheel aan. Jaap zei: hoe moeten we daar nou mee aan? En ik kan het niet helpen, maar Leo Lubbers vind ik *onguur*. Maar stil, want ik heb die stoel van hem.

Fiets staat bij fietsemaker.

Woensdag 7 december

Vandaag maar een half uur te kort geslapen in plaats van het gebruikelijke uur.

Getramd naar de w.b., dit keer was de tram van 12.7½ van het Spui wel op tijd.

w.b. Meneer Komen beslist vrindelijk. Guido nog altijd Jan Hemelrijk-achtig, luistert bij de gratie, als ik wat tegen hem zeg. Voorspoedig gewerkt, dat boekje *Wit en Zwart* in één middag af, morgen de laatste hand aan leggen. Er was iets met postzegels van de zaak voor Guido z'n moeder of voor de zaak van Guido z'n moeder. Dus ingeschakeld is ze al. Nog niet geïnformeerd naar de afloop van zijn gesprek met meneer Winterink. Wel nog doen.

Naar huis getramd. Broek naar stomerij gebracht, morgenochtend halen.

Bk. Behoorlijk veel mensen, al had ik nog weinig aanspraak.

<Op mopjes over homosexualiteit gaat Dono niet in – (fiets gehaald).>

Die Han Emmanuel kwam even de sfeer aan een tafel van Dono en mij doorkruisen om naar dat blondje van Wim toe te dringen. Ze krijgen gewoon geen lucht.

Wat zou dat toch zijn, dat Theo en Cis nooit meer op hun adres zijn?

Niet uitgeslapen. Niet in staat om werkelijk wat te doen. Bovendien moewe ogen.

Donderdag 8 december

Nog tijd gehad om de broek van de perserij te halen, maar niet meer om me te scheren.

w.b. Dat boekje over ex-librissen en zo gecorrigeerd en nog even aan de revisie van de Zweedse roman begonnen. Guido was vandaag niet erg welwillend.

Me laten scheren op het Frederiksplein.

Bk. Henk Geerlofs was er, mee gepraat over de film, waarin we meegedaan hebben en die momenteel draait.

Dansen. Nog bijna te laat. De pullover aangehouden, erg warm maar het voordeel van de bretels weegt toch zwaarder. *De spin in de Engelse wals gehad, maar nog niet gevat!* (Thuis uit het boekje gereconstrueerd, ik snap hem geloof ik al.) En nou kwam hij *op mij af en drukte driftig mijn dame en mij tegen mekaar aan*. Het was haar schuld ook, maar dit ging dan toch overduidelijk tegen mij, ik gaf geen leiding. Ach ja, die buik, die buik. Ik lig te tobben met de maat, speciaal bij de gewone quick-step.

Weer naar Kirchner geweest, zwakkeling. Geschaakt. Tegen half elf kwam Dono binnen. Jaap en Wim Wimmers waren er trouwens ook, maar ons aanschuiven had weinig succes. Zo stom geweest, om met Dono mee te gaan en *tot zes uur* met hem of beter tegen hem te blijven lullen!

Vrijdag 9 december

En dus maar twee uur geslapen.

Toch op tijd op de wb geweest en behoorlijk geweest. De revisie van de Zweedse roman helaas net niet afgekregen, 25 blz voor Guido moeten laten liggen. Guido was erg mild maar loopt vast met achterstallig werk. *Patterns of culture* ligt te wachten en Jan Romein.

Terug lijn 18 + lijn 10 (*van Hallstr!*) – spaart een duppie per dag!

Bk. Riek deed me een heel erge onthulling. Onder geheimhouding, die ik inmiddels al weer verbroken heb. De toestand van de Biekorff is heel ernstig. Er is een kastekort van *f 600.* – Ze overwegen *opbeffing* met Januari, of om het beest bij zijn naam te noemen faillissement. Corrie is er voor, Jaap nou ie getrouwd is opeens ook, Riek vindt uitstel niet verantwoord, maar zoekt nog wegen. En onderdoor doet ze al maar aan middernachtzending tegenover Wim Wimmers. Ik voorgesteld propaganda-commissie (Jobs, Dono, Wim de la Court) en zo mogelijk een paar nieuwe bestuursleden. Corrie is niéts meer waard en heeft er schoon genoeg van. – En passant Leo Lubbers weggekeken – denk aan die stoel.

De chèque van vader is gekomen – *f 25.* – En er komt een *trui*.

Zaterdag 10 december

Zalig uitgeslapen.

Emile kwam zijn Bleuler terughalen. Hij loopt tegenwoordig psychologie. Was durchaus antipathisch.

Brood gehaald. Verlengstuk aan de kachelpijp (2.50). Wasserij Amstelkade. En schoenmaker.

Japie Hemelrijk opeens. Zei ten aanhore van Baars precies de dingen die hij ten aanhore van Baars niet moet zeggen. Had niets belangrijks. Maar genoeglijk een uur over literatuur gepraat. Hij had deel III van de trilogie van Sartre gelezen, chaotieser dan de eerste twee delen, misschien heeft hij het niet begrepen.

Bk. Niemand aanwezig om mee te praten over de ophanden zijnde opheffing. Alleen Wim W. Komt nog wel.

Hilletje voor een dag terug. *Komt definitief begin Januari*. Haar meegenomen, eerst naar de foyer en toen naar het Leidseplein. Kosten in totaal 3 gldn waarvan 2 gldn te mijnen laste. Zitten praten. Annelies Ehrlich schijnt zenuwziek in een sanatorium te liggen. *Hilletje* was heel evenwichtig. Was weer dikker geworden. Was wat saai, maar ze was ook moe. Ze heeft in Frankrijk veel geschilderd, heeft daarvan aardig wat verkocht en heeft ook nog een paar opdrachten maar ze peinst op een manier om heel gewoon *geld te verdienen*, wat me erg van haar meevalt, *ik mocht suggesties doen*. Ik heb aan enen door gepraat, wel redelijke maar al te weinig reacties. –

N.B. Er was geen sprake van, dat Stans een baby zou verwachten.

[Het probleem *Hilletje* bezorgt me weer hoofdpijn.

Ik kan haar adviseren, om *tekenlerares* te worden. Dat gaat *onbevoegd* ook, daar denkt ze niet aan. Maar er zit een trouwprobleem aan vast.]

Zondag 11 december

O, die radio! Tegen de radio in min of meer uitgeslapen.

Verder alleen die schoorsteen voorlopig brandvrij gemaakt. Dat met natte asbest gaat doodgemakkelijk, maar er moet nog een groter stuk asbest omheen.

Bk. Tegen Wim Wimmers een paar indirecte opmerkingen gemaakt. Gezegd, dat hij de Bk. failliet laat gaan, maar veel te schuchter en te haperend.

Blijven hangen, geschaakt met Jaap Lobatto (gewonnen!) en met Jobs.

Daarna nog meegegaan met Jobs en Huib naar de kamer van Loek. Dono was zo verstandig, om niet mee te gaan.

Huib vertelde op de terugweg, dat de achterstand f 500.- is en dat ze Jan Polak het faillissement wouen laten behartigen (inboedel)!

Maandag 12 december

De tram was 5 minuten te laat.

w. b. Guido had zijn spraak weer eens verloren. Die opmaak-zetter, die het corrigeren tot zo'n beproeving maakte, is wegens onbruikbaarheid ontslagen. Ik heb het door Guido nagekeken laatste stuk revisie van de Zweedse roman ook nog even zelf gecontroleerd. Hij vroeg of ik het zelf gepakt had. Inderdaad enigszins krenkend.

Bk. Er dreigt dus een faillissement. Ik mocht er niet over praten, maar dit toch gedaan tegen Dono en Jobs, hoe kun je zoiets nou binnen houden. Even met Riek gepraat en ook even geprobeerd met Corrie te praten, maar die was woedend man. Ik keek zelf de eters weg, wat natuurlijk ook wel een beetje zo is. Riek zit maar tegen de Vlam-sfeer te ageren. En verder toch weer dat mij er buiten houden, Jaap + Wim + Riek + Frieda gingen naar Jobs, maar Max haalden ze er niet bij.

Joke Tuinder even aangeschoten over het vraagstuk van de gehuwde lerares, gezegd 'voor een kennisje', maar ze zal Hilletje wel haast kennen.

Dono kon me meedelen, dat Jobs kuis is. Jobs trekt ook partij voor Riek.

Last van eenzaamheid en bronst. En koppijn vanwege Hilletje.

Even naar Joop Deelman geweest. Daar zat een rare figuur. Joop heeft me bij de Biekorff naar boven zien gaan.

Dinsdag 13 december

Op zichzelf al een uur te kort in bed gelegen en bovendien nog van half negen tot half tien die radio. Erg.

Nog net op tijd de bonnen bij de kolenboer ingeleverd.

En op de fiets mooi op tijd op de w. b. aangekomen. Aldaar heb-

ben Guido en ik de hele middag geen woord gewisseld. Orwell was gekomen. Wel spraken naar het mij scheen Guido en meneer Komen weer even met gedempte stem over mijn langzaamheid. Vanmiddag een dik vel mythologie gedaan, overmorgen is hij af.

<Een erg slaperige indruk gemaakt.>

Gegeten *niet* op de Biekorff maar op de *mensa* in de Nes. Inschrijfgeld voor niet-studenten f 5.-. Verder gewoon 70 c. zonder en 95 c. met vlees. Je mag er nog eens laten opscheppen, maar krijg er ook dan nog veel te weinig. Ik kende er alleen Henk Geerlofs. Morgen naar moeder Mia, O.Z. Achterburgwal, kant van de Waag uit, Chinees.

[Dus opeens van de op het punt van failliet gaan staande Biekorff weggebleven en maar eens een week ergens anders gegeten.]

Nog even door de stad gefietst. Dat geval in de Helmersstr. is: 1e Helmersstr. 33.

Er was een krant te weinig gekomen. Fam. Polak was heel vriendelijk. Ik kreeg de hunne te leen maar zij moeten hem ook nog weer even zien.

Lange brief aan Hiletje schrijven over het leraressenschap, maar ik stuur hem niet op.

Woensdag 14 december

Vanmorgen mee doordat de wekker achter liep vreselijk laat. Ik begrijp niet, dat ik het nog min of meer gehaald heb (3 à 4 min. te laat).

w. B. Orwell betaald, meer dan vijf gulden, op buitenlandse boeken maar $(20 - 5) = 15\%$. Bij de meeste binnenlandse uitgevers meer. Met Guido gepraat. Hij had geen tijd om Orwell momenteel te lenen. Dat is dus mislukt. Hij vond de titel van *Patterns of Culture* wel goed vertaald, eigenwijs dus. En kende Hella Haasse. Hij heeft NJN-kampen geleid, wel wel. Mythologie moeizaam gevorderd. Morgen af.

Gegeten bij moeder Mia, OZ Achterburgwal, Heregod! Ze stonden in de rij, voortdurend een rij van wel 25 of 50 mensen. En wat voor mensen. Prettige jonge kerels en de meest verrukkelijke grietjes bij bosjes. Anderhalve bami voor een gulden ongeveer en je bent vol. Tegen een paar mensen, waar ik tegenover zat, maar vast reclame gemaakt voor de Biekorff, eigenlijk niet netjes. André Haakman kwam er uit. Een half uur heel prettig zitten praten met Simon van

het Reeve en Hanny Michaëlis. Ik vroeg hem, of hij nog schreef, jawel, zei hij, en in mijn vrije tijd trek ik me af. Ik moet niet zo ongegeneerd mijn ogen uitkijken naar aardige jonge vrouwen. Dat was dus moeder Mia. Waard om in de Bk. weekendloos voor te gaan eten.

Bij Bert even *Patterns of Culture* geleend, voor op de w.b., beloofd volgende week terug te brengen, van Dono lenen.

Lezing Hella Haasse. Daar was niemand. Alleen Gomperts. Hem verteld, dat ik corrector was op de w.b., dat Guido een communistische tic heeft, dat Geert voor zijn Multatuli een Vlaamse subsidie moet vragen. Hij vertelde, dat Vic van Vrieslandt doodziek is, blinde darm met buikvliesontsteking + asthma. (Ik mag ook wel om mijn blinde darm denken.) Hella Haasse, een glunderende en glimmende vrouw, maar die historische roman is van geen belang, hoe kan een jonge schrijfster zo weinig direct zijn.

Waarachtig weer geen *Parool*. Baars heeft de zijne opgezegd, maar nou is er een in plaats van twee (en Baars beweert er nog een week recht op te hebben).

[Hoe moet ik nou met Hilletje aan. Ik denk er dag en nacht over en niet eens over mijn mogelijke ontslag.]

Donderdag 15 december

Rustig gefietst, en juist daardoor aan de late kant.

w.b. Normaal. Dat boek over mythologie afgekregen. Netjes dus. Nou eerst Jan Romein en dan *Patterns of Culture*.

Parool gebeld. Resultaat dat de krant van Baars en mij vanavond samen in een banderolle kwamen.

Gegeten in de Helmersstraat. Een beetje duurder. Uitstekend bereid. Gegeten voor 1.50 Tweede portie aardappels gratis. Publiek kale heertjes.

Dansen. Weer een hel! Bij de *valse variée* blij ik stevast als enige over. Met dat kleintje gaat het niet, nu bewezen. Maar onderschat mijn buik ook niet. In elk geval toch dame tegen mij aan klemmen (leiden). Tenminste eens één keer onomwonden nee gekregen. Alleen dat blonde volkskind accepteert mij merkwaardigerwijs volkomen. Spindraai in de wals gerepeteerd. *Spindraai in tango* geleerd: een promenade, die uitmondt in een spin en besloten wordt met nog een promenade. En in tango mag je ook meerdere keren voor- of achteruit! – Zondag eerste Kerstdag geen dansen maar tweede

Kerstdag een fuif van acht tot twaalf op de Keizersgracht. *En 14 Jan. grote fuif in de Doelenzaal.* Is de kleermaker nou al beter?

Van Kirchner één partij schaak verloren en één gewonnen.

Om twaalf uur 's nachts nog naar Dono gegaan. *Het idee van faillissement van de Biekorff is voorlopig van de baan!!* Alleen Riek denkt er nog vagelijk over. Mijn idee van een propaganda-commissie Dono + Jobs + Wim de la Court wordt verwezenlijkt – maar veel activiteit is er niet van te verwachten. De Bk. was deze week overigens goed bezocht (45). Zaterdag bruiloftsfuif van Jaap. Ik heb Dono vast gekend in het idee om tante Mia klanten af te pikken.

Vrijdag 16 december

Maar zes uur geslapen.

w. b. Een uur lang tegen Guido doorgeslagen over Jan Romein, dat het eigenlijk verouderd is, en naar aanleiding van Jan Romein ook over Guido's communisme, hij kon er niet erg tussen komen. Intussen nog geen vel gecorrigeerd. Vuile proeven.

Bert zijn boekje teruggebracht.

Gegeten in het Walenweeshuis (hoek Prinsengracht-Vijzelgr.) Mistroostig – dat krijg je nou op stukjes in de krant. Het eten ging wel – maar de bezoekers. Alleen weekendloze weekkaarten.

Nog even unverfrozen bij de mensa geïnformeerd. Belita (moeder Bianca) is meer een fictie. Is destijds tenminste door de mensa opgekocht.

Käthe is zelden thuis.

Slaap. Maar die radio.

Zaterdag 17 december

Uitvoerig uitgeslapen.

Vanmorgen werd het bed bezorgd. De spiraal een beetje slap – de matras puik.

Betaald:

tweehonderd en 25 gulden

plus nog f 5 voor kussentijk. Met de f 25 verlies op dat geval van Olrée mee heeft dit bed me dus *tweehonderdvijftig* piek gekost. Een onderlegger krijg ik te leen tot volgende week de echte klaar is.

Dono kwam vertellen, dat hij opeens een kamer heeft op de Vijzelgracht. Hartelijk van hem om me zomaar op te zoeken.

Door dit bezoek in tijdnood geraakt.

Onderlegger dus geleend in de Rijnstr. – volgende week is de echte klaar.

Asbest gekocht, 1.80, meteen stukgewaaid.

Brood, boter, peut, en me laten scheren.

Te laat voor iets anders. Daarom weer gaan eten bij tante Mia. Uti: ze was vanavond bezet, haar zelf laten betalen en laten lopen, ze is toch te afstotelijk, een vetpuistje dee de deur dicht.

Hermans heeft de essay-prijs gekregen!

De kachelpijp opnieuw omwikkeld met asbest. De natte asbest viel uiteen als koek. En de buitenpijp schoot omhoog zodat ik ook nog op het dak moest klauteren. De hele avond aan opgeofferd, maar op het eind was het weer zo'n beetje voor elkaar.

Verder alleen nog de krant gelezen.

Vanavond is de bruiloftsruimte van Jaap Hijmans. Verstek laten gaan.

Zondag 18 december

Die vreselijke radio heeft mijn uitgeslagenheid weer goeddeels te niet gedaan.

De middag besteed met het verplaatsen van de bedden. Het nieuwe maar vóór gezet. Wel veel last van radio Baars, maar die hoor je achter ook, en daar bovendien klachten over nachtelijke geluiden.

Gegeten bij Mia maar weer. Henk Geerlofs. Gepraat met Manne van Lochem en zijn vrouw. Hij kende Guido en wou mijn baan ook wel hebben! En waarachtig Jaap Hijmans en echtgenote. Ze zag er slecht uit. Jaap vertelde van de ruimte van gisteravond. Er is vergadering geweest. *Corrie en Huib zijn uit het bestuur!* Nu dus nog Jaap, Wim en Riek. Dat van Riek schijnt een baan in Indonesië geweest te zijn, die niet doorgedaan is. *Corrie en Riemke zijn samen Biëta tegen Wim gaan waarschuwen!* Dat zal wel van Riek uitgegaan zijn en dan zal er wel helemaal tegen mij gewaarschuwd worden. Ik heb Jaap mijn idee verteld van een vijfde colonne bij tante Mia vormen.

Käthe. Het resultaat van de Rorschachtest was niet onjuist maar

zoals ook te verwachten viel mager. Ze had een heel aannemelijke jongen op bezoek (Wim Jansen), en die kende toevallig weer de uitgeverij Vos, waar ik heen gesolliciteerd heb, het ging om een Engelse encyclopaedie en nog andere Engelse uitgaven.

Maandag 19 december

Me vanmorgen weer kapot gefietst. Laat en tot overmaat van ramp Westenwind.

w.B. Even gewauweld over Guillaume, *Psychologie*. Goed gewerkt. Maar de machinezetter heeft de alinea's van Romein verpest.

Gegeten in het Kombuis van de A.J.C. – te weinig – maar je kunt om meer vragen. Die elektrische klok is brutaalweg gegapt en Dirkscheen inderdaad te menen door mij.

<Brief van *Mienie*. Ze is aan de deur geweest.>

Marijke Schölvinck ontmoet. Heeft een jaar in Parijs gegeten en heeft nu een oproep gekregen op haar sollicitatie voor stewardess. Voor ik dit goed begrepen had, had ik al gezegd van doodvallen en naar de pijpen van rijke Amerikanen dansen. Ze had nou geen puistjes meer – integendeel. Haar moeder woont naast waar eerst Henk Boekenoogen zat.

Bij tante Mia nog een bami wezen eten. Gepraat met Dick van de KLM.

Slaap. Radio? Vroeg naar bed gegaan. Eerst nog gekweld door de radio, toen niet meer.

Dinsdag 20 december

Vannacht dus tien tot elf uur geslapen, maar de matheid blijkt dieper te zitten, die zit hem in het dreigende ontslag en in de vrouwenkwestie (Hilletje).

Vandaag getramd naar mijn werk. Op het Fr.pl. stagnatie van de tram. Taxi naar de de Clercqstr. Voor dat kippeneindje 1.75!! Van de de Clercqstr. af met de kikker naar Sl'dijk. Meneer Komen verteld van de taxi.

w.B. Guido in kennis gesteld van de ellende met de alinea's in Jan Romein. Intussen de correctie-regels van Mennicke. Een zo hopeloze verwarring heb ik nog niet beleefd!

Ja, en dan kwam Guido zelf om 5 uur met de tijding, dat hij *met*

meneer Winterink gepraat had. En voor elkaar was het nog allerminst. Meneer W. had hem nu ook verteld dat het er om ging, het weduwenpensioen van zijn moeder op te voeren tot wat de oude van S. gehad had. En voor het pensioenfonds moest meneer W. de commissarissen raadplegen, voor gewone benoemingen niet. Hij kreeg dat er niet door, als ik al op de afd. redactie aangesteld was. Eerst was het voor meneer W. een formele kwestie geweest, maar nu ook een *gevoels- en prestige-kwestie*. Ik had het bij dat onderhoud bij meneer W. *bedorven* door mijn suggesties inzake splitsing: 'die eigenwijze vent, die wel eens zou zeggen hoe het hier moest.' Dus helemaal mis en ik heb het er hierdoor bij Guido ook niet beter op gemaakt. Guido acht zijn moeder *niets waard* – slordig en uitgeput – en zegt, niet buiten mijn assistentie te kunnen. Hij zegt, voor honderd procent achter mij te staan. Maar intussen heb ik dat van dat splitsen gezegd en ga ik ook tegen zijn communisme in. Ook nu, op het meest ongeschikte moment, ben ik begonnen over zijn vooroordeel tegen juist de eersterangs Westeuropese schrijvers. Eens over disputeren. Maar goed. Naar zijn zeggen nog steeds is hij zelfs bereid om het op een conflict met meneer W. aan te laten komen, schijnt toch eens een uiteenzetting met hem te moeten hebben, is vastbesloten zich in de w.v. vast te bijten. Meneer W. controleerde alleen, of de boeken geen comm^e inslag vertoonden, is dus zelf geen communist, wil hem misschien wel kwijt. Maar waar het nou om gaat, is dat ik het bij meneer W. mooi verpest heb! Of Guido nog dubbelhartig is, is een tweede. O ja, en dan nog iets, wat erg verhelderend is en wat ik eerder had moeten weten, meneer W. is een weinig *doof*.

Bk. *Rentrée* na een week op de Bk. Het faillissement is dus zolang het duurt van de baan en Corrie en Huib zijn uit het bestuur. Riek was er niet. Aan Jaap, Wim W., Jobs, Dono, Wim de la Court en Frieda gezegd van 5e colonne bij tante Mia vormen – reacties lauw. Toen ik aan Frieda vertelde van baan op losse schroeven uitlach-reflex – gemeen loeder. Inderdaad met Leo aan de gang maar gaat ook naar Hamburg. Wim de la Court trilt van nervositeit ten gevolge van de verhouding met Betty met d'r onregelmatige cyclus. Wim W. met Bieeta. Ik bleef hangen, maar Leo verdween met Frieda en Jaap Lobatto met Els Hekkenberg, dat laatste is volkomen nieuw.

Krant gelezen. Dagboek bijgewerkt. Nou aantekeningen!
 <En Dono is heus wel met Jobs aan de gang.>

Woensdag 21 december

Me weer half dood gespurt. Tien minuten te laat gestart, een dikke vijf min. te laat gearriveerd.

w.b. Met Guido gepraat, best prettig, o.m. over communisme. Zetten kost een kleine 100 gld. per vel, drukken een kleine 50 gld. Mannie van Lochem is vanmorgen bij hem geweest, gevraagd als mijn eigen kennissen het op mijn baantje voorzien hebben, of hij dat dan niet door wil laten gaan. Correctieregels Mennicke nu bijna af, dat is niet minder dan een beestenwerk.

Bk. Sjans bij Vera van Wijck, weliswaar lelijk, maar mee bami gaan eten.

De hele avond bij Jobs zitten pokersen met Jobs, Dono, Djoeke. Djoeke had bezwaar tegen mijn bijtende kritiek op mensen. Een half uur met Jobs in het V'park alleen maar lopen praten. Dono vond me hopeloos druk.

Dono is indolent inzake de Bk. Corrie was er uitgegaan, o.a. omdat ze Riek niet meer verdroeg. Pim Muller vond het op de Bk. een rotzooi en op de jongste bespreking tussen mensa en Bk. is het niet alles koek en ei geweest.

Dus met Vera bami eten. En Djoeke leren schaken.

De hele avond flink last gehad van mijn *blinde darm!*

Donderdag 22 december

Aanmaning van de belasting, 1947 - f 50, termijn 10 dagen. Hoe moet dat!?

Me geschoren. Maar weer naar de w.b. moeten racen en opnieuw 6 à 7 min. te laat!

w.b. Correctiestroken Mennicke nu zo goed als af. Ontzettend, wat een werk.

Bk. Heel prettig met Riek en Corrie zitten praten over een folder, die ik voor Riek moest verbeteren. Huib is volgens Riek toch nog niet uit het bestuur, volgens Jaap wel. Bezoek bevredigend. Er waren twee stellen naar tante Mia toe.

Dansen. Er was toevalligerwijs een groot vrouwenoverschot, maar desalniettemin was het volkomen mis, ik ben daar eenvoud-

dig *melaats!* Ze blijven bij valse variée liever zitten dan mij te vragen en als ik er aankom vluchten ze en tikken gauw een ander af. Ik was bovendien passen kwijt en heb moeite met het rythme van bepaalde platen. Met die schele gaat het nog wel, aan dat blondje van lagere stand niet toegekomen, die onopvallend beschaafde te veel afgedanst. *Na de spindraai in de eng. wals niet terugkomen, maar meer draaien en in line of dancing achteruit, nooit terugkomen.*

Bij Jan Hemelrijk geweest weer eens, met als nevenooigmerk uitkomst in de belastingnood, maar hij bood niets aan, blies weer zijn bekende bevriezende adem uit, het gehad over zijn arrogantie (sardisme), hij was daar zelf over begonnen, hij wees op mijn stotteren, gedachtestotteren, geen woordstotteren, dat is nieuw, om ¼12 vertrokken.

Verdomme, die rotbelasting, morgen heen om uitstel te bedingen.

Vrijdag 23 december

Met mannenmoed volkomen onuitgeslapen om een uur of negen opgestaan en mij begeven naar de ontvanger van de *belastingen* in het Bungehuis, in een lange rij gestaan – Guido opgebeld, dat ik een half uur later kwam en het wel zou inhalen. Ik kon *geen uitstel* van die belasting over 1947 krijgen, maar de man achter het loketje garandeerde me, dat het nog wel een week of drie aanliep, dus net genoeg (of net niet). Na de aanmaning van een kwartje komt er een herhaalde aanmaning van een riks en dan ook weldra een dwangbevel (2 dagen).

w.b. Eerste helft van de middag weinig gedaan. Guido merkt soms, dat ik wacht met beginnen tot hij verschijnt. Tweede helft van de middag die ten onrechte aangebrachte alinea's uit Romein gezocht. Het halve uur maar meteen ingehaald. Dit valt onder Koomen en Nienaber. – Mannie van Lochem aan de telefoon, die brengt zijn bezoeken bij voorkeur speciaal in de ochtenduren, zal wel niet zonder reden zijn, tweede bezoek al, heeft het *heus wel op mijn baantje voorzien!* Hij schrijft kritieken in de *Waarheid!*

Bk. Duco was over uit den Haag. Met Duco naar Jaap Hijmans en zijn Tsjechische vrouw geweest, de stemming daar viel me hard mee. Ik was bij Jaap ook al in de gaten gelopen met dat stotteren en met het feit, dat ik gebrek aan aanspraak heb. Duco is voor het de-

partement heen en weer geweest naar Indonesië. Er kon nog wel eens een devaluatie komen bovenop deze die we nu gehad hebben. Duco heeft bij mij gelogeed.

Zaterdag 24 december

Vannacht werkelijk bang om in te slapen, zo roerde de blinde darm zich, ik moet toch heus naar de dokter!

Wel zowat uitgeslapen. Boodschappen gedaan. Sigaren aan Beek verkocht. *Parool* Vrijdag aan een kiosk gekocht. Twee dictaatcahiers (2.-), twee kladblocs (1.-). De *onderlegger* was nog niet eens klaar. De was gehaald (2.-). Die stomme bakker had weer een brood te weinig gebracht. Peut gehaald, ik moet een blik hebben. Eieren, melk, snoep. Barbier Fr. pl. (1.-).

Bk. Vier of vijf vervelende mensen.

Het particuliere adres van kleermaker Huismans ontdekt – Ferd. Bolstr. 214-11 – hij was al weer aan het werk. Het jasje van het *blauwe pak* is hopeloos *te klein*, ook niets meer aan te doen, een formele ramp! Tal van nuttige tips gekregen. In de meeste zaken (C&A niet) kun je vragen om

confectie forcée,

dat wil zeggen dat je globaal de maat genomen wordt, en dat je dan confectiegoed dat je ziet tegen confectieprijs kunt laten komen in die maat. Hij raadde aan Nieuw Engeland en John Kennis op het Singel. Een blauw pakje wordt evenwel duur, f 140, beter voor een gulden of zes *buren* in de Spuistr., beginpunt blauwe tram. Of tweedehands kopen, zaak naast het Stadhuis. Daar of ergens anders omgekeerd blauwe jas en vest (broek niet) vast verkopen – denk ook aan de belasting. En 14 Jan. met een gehuurd pakje naar die fuif. Op den duur geen oplossing.

– De winterjas was weer wel goed, kon heel best zonder ceintuur, rij knopen moest in geen geval nauwer, bovenste knoop open en sjaal in een strop.

Zondag 25 december

Vandaag eerste Kerstdag. *Jarig – 32 jaar!*

De radio is vandaag tamelijk koest geweest. Diensvolgens geheel en al uitgeslapen. Vanmiddag weinig meer gedaan.

Tante Mia. Gepoogd een jonge student voor de Biekorff te winnen.

Uti was bij tante Mia. Haar naar het station gebracht. Ze had best meegewild naar Alhambra, maar was uitverkocht, half om half afgesproken morgen dan maar.

's Avonds een hele stapel aantekeningen geordend. Maar de kachel rookte, dat het niet leuk meer was, zo laat het leven zich toch ook niet meer leven. Bovendien is het rooster gebroken.

Maandag 26 december

Vannacht niet zo goed geslapen, maar vandaag doorgedraaid en weer diep gedroomd.

Op het dak geweest, schoorsteen toch in orde.

Me geprepareerd voor het afspraakje van vanavond, ik was erg laat bij tante Mia, *geen Uti*, schijnt ook niet geweest te zijn, kan nauwelijks geweest zijn omdat ze voor zichzelf moest betalen.

Ik verkeer in een gevaarlijke eenzaamheid. De avond gaat vaak heen met niet weten wat te beginnen, en pas tegen de nacht doe ik dan nog wat.

Belastingbiljet 1948 ingevuld – alleen f 675 van de A.P. Vanavond trok de kachel verrukkelijk.

Dinsdag 27 december

Vannacht vier uur geslapen. Op tijd op. Getramd. Evenwel met een te late tram.

w.v. Nogal een warrige dag. Aan Romein niet erg toegekomen en om 5 uur moe.

Getramd naar Kriterion.

Bk. Duco was er weer, ging met Jaap naar de bioscoop, deelen kinderachtig als twee schoolmeisjes over de vraag of ik mee mocht. Ik tegen Joke Tuinder vervelend gedaan – dat is stom. Els H. toont waarachtig belangstelling voor Leo L.

Met Dono meegegaan en geschaakt. Maar hij denkt te langzaam en ik heb hem alle zinnen voor moeten zeggen. Echt zonde van mijn tijd. Om twaalf uur thuis.

Woensdag 28 december

Vannacht slecht geslapen, alleen in de morgen een uur diep gedroomd, daarvoor niet opgestaan voor de dokter.

w. b. Naar aanleiding van Romein nog één keer met Guido over communisme gedisperuteerd. Maar hij is zo star en stijfkoppig, dat er *niet* mee te praten is. Nu ook mee uitscheien! – Ook afgezien van het onderwerp van gesprek vanmiddag te veel gekletst en te weinig gedaan.

Bk. Henk Boekenoogen was over uit Parijs, kwam voor Leo L. Van Jaap Lobatto twee partijtjes schaak verloren. De rest van de avond verpingpongde met Dono. Me in het zweet gepingpongde. Je kunt met Dono beter pingpongen dan schaken.

De blinde darm blijft rommelen.

Donderdag 29 december

Vannacht niet alleen te kort maar bovendien bijzonder slecht geslapen. Alleen tegen de morgen een uur goed. Evenwel energiek als ik ben om 8 uur opgestaan om naar *de dokter* te gaan. De visite bij Jo Dallmeyer een succes – die kan ik als dokter houden. Verwijsbriefje oogarts gekregen. Even verteld van die beide ziektes uit het verleden. Slapende armen was als het bloed door bewegen weer ging stromen niet belangrijk. En wat die blinde darm betreft – een acute appendicitis was het in elk geval niet. Hij dacht de dikke darm gevoelig – fijn verdeeld en niet te veel eten! En ik kon over een week nog wel eens komen.

w. b. Vanmiddag eerste helft van de middag stilzwijgend gewerkt en tweede helft van de middag toch weer met hem gepraat. Maar prettig dit keer – over Aimé van Santen uitvoerig en over den Haan beknopt.

Heen en weer naar mijn werk getramd.

Bk. Gepraat met Hanna, die zich verloofd heeft. Strubbelingen tussen Jaap en de rest en tussen Jaap en zijn vrouw vooral over de kosten van het feest – ik ben er goddank niet bij geweest.

Vroeg weggegaan en verdomme nog te laat op dansen. Ik kan dat niet halen.

Dansen. Ging nou juist vanavond beter en nou één complete scène. Dat linkse meisje begon nog wel met mij te vragen – dat gebeurt me niet alle dagen. Ik beloonde haar door haar bij de spindraai in de tango tot twee keer toe geducht op haar tenen te trappen. Daarop reageerde zij overmatig fel met niet meer door te willen dansen. Oorzaken: zij is links en had die spindraai de vorige

keer gemist. De dansmeester voer weer uit. De fout was, dat ik bij die vierde pas, de eigenlijke spindraai, mijn rechtervoet niet verplaatste, zo kon zij haar voet niet tussen de mijnen zetten maar kwam die buiten de mijnen te staan. De diepere oorzaak was, dat ik niet met mijn lichaam danste en geen contact bewaarde, maar me alleen op pasjes toelagde, dit en mijn er over praten telkens doet hem van gebrek aan aanleg spreken en brengt hem buiten zichzelf. Terwijl het verder juist zo'n dragelijke avond was. Twee nieuwe meisjes, met allebei gedanst en het ging met alle twee. Met de tweede paste het zelfs – kwam door haar te zware borsten, waar mijn buik onder verdwijnt. En tot slot weer die schele, die op praten reageert met terugbabbelen en waarmee het dansen ook gaat. Alleen bij die allerlaatste plaat nog moeilijkheden met het ritme.

Daarna Kirchner. Geschaakt met een bezoeker – verloren.

En de *trui* is gekomen. Heeft als ik het goed begrijp een gulden of veertig gekost. En nou heeft ze hem verknoeid! Helft kabelsteek en andere helft gewoon!! Is toch ook werkelijk achterlijk. Trouwens ook van onderen te wijd en te kort.

Dat stukke rooster. De kop moet van de kachel af. Hij zal een paar dagen weggehaald moeten worden.

Vrijdag 30 december

Vannacht hooguit zes uur geslapen.

Te laat voor de tram maar daardoor lekker vroeg voor de fiets.

w.v. Guido pennevruchten van Aimé laten lezen. Wel wat aan Romein gedaan maar veel toch niet. Twee verhaaltjes van Kipling overgelezen.

Dat kachelrooster is maar een probleem.

Bk. Geschaakt met een nieuwe vent. Gepingpongd met Dono, ongure Leo en die nieuwe vent. Het schaken gewonnen, het pingpongen verloren.

Tot vier uur bij Dono op zijn kamer gezeten. Hij mag zijn tijd al even graag op deze grondige wijze verknoeien als ik. Alleen komt er geen stom woord uit – hopeloos.

<Tijd slijten.>

Zaterdag 31 december

Doordat ik de halve nacht bij Dono ben blijven plakken, vannacht eigenlijk niet algeheel uitgeslapen.

Met het te kleine blauwe pak de boer op geweest. Ze bieden er niet eens een tientje op!

Aan verdere boodschappen niet toegekomen. Me alleen laten scheren en toen was het 7 uur.

Gegeten bij tante Mia. Aldaar Jaap en zijn Tsjechin. Het leek heel genoegelijk te gaan. Maar toen onthulde hij me opeens, *dat ik hem verveelde* en dat hij liever voor verdere conversatie gevrijwaard wou blijven. Dit in excuserende trant maar dan toch.

Me om te beginnen even van het probleem van de verknoeide trui afgemaakt, door aan moeder te schrijven, dat ze zelf ook wel weet wat er met de trui is en hoe ik daar nou mee aan moet.

Uit de krant maak ik op, dat het Oudejaar is.

Zondag 1 januari 1950

Ondanks de radio vandaag algeheel uitgeslagen.

Even gegeten bij moeder Mia.

Vanavond een brief aan Mienie geschreven, maar als ik die zo verstuur gaat het nooit goed, daarom alleen gevraagd, of ze eens een afspraak wil schrijven.

Naar de tweede voorstelling geweest van *Les cassepieds* – de last-posten – die film van Noël-Noël over kleefpleisters en klitten. Hier en daar werd hij bepaald persoonlijk. Onder meer de ratelkous op huisbezoek.

Gisteren en vandaag de zich opgehoopt hebbende boekenstapel-tjes uit de weg geruimd. Het is niet veel maar toch weer iets op de weg naar ordening.

De geldkrapte grijnst. Die *belasting* en dan kamerhuur enz. enz. Het ontslag staat voor de deur en Hilletje is in aantocht.

Pas om vier uur naar bed gegaan – stommeling.

Maandag 2 januari

De hospita kwam met de kwitantie. Gezegd, dat het me speet maar dat ze gezien die belasting echt even moest wachten tot de helft van de maand.

En och och. Me weer rot moeten rijden om op tijd te komen.

w.b. Meneer Winterink wenste me gelukkig Nieuwjaar. Dat hangt nou ook van hemzelf af. Niet zo veel te veel gepraat maar domweg te weinig gewerkt. En Guido houdt wel degelijk bij wat ik doe.

Van de w.b. naar de Bk. Zonde van het tussengelegen uur. Geschaakt met Els Hekkenberg. Schaakte allerliefst. Huib liet zich ontvallen, dat Els drie jaar in Zwitserland is geweest. Uitvorsen, of dat waar is. Ze is 22.

◁Leo Lubbers wil de 15 gld van zijn stoel hebben.▷

Met Dono en Jobs meegeweest naar Dono zijn kamer. Jobs had een levensprobleem – Dono was het er niet mee eens, dat ik haar uitvroeg. Ook overigens avond niet helemaal geslaagd. Dono was natuurlijk ontstemd, dat hij niet met haar alleen was. Maar ja. Jobs vond, dat ik te veel zeurde over mijn moeilijkheden en het te veel over seksualiteit had.

Om twaalf uur thuis.

Dinsdag 3 januari

Vannacht nog te kort geslapen. Me vanmorgen uit een uitzonderlijk diepe slaap los moeten scheuren – doodjammer. Te laat voor de tram, maar mooi op tijd met de fiets.

w. B. Niet zo veel te veel gepraat, maar meer in het algemeen een beetje onrustig geweest. Met Romein weer niet erg gevorderd, maar Mennicke kwam er dan ook tussen. Me een vol etmaal niet afgetrokken en daardoor werkelijk enigszins in moeilijkheden geraakt.

Tussen half zes en half zeven eerst nog naar huis geweest, om daar iets aan te doen.

De chèque uit Wag. is er, nou is het wachten op het advies, en dan kan ik tenminste die belasting betalen.

Bk. Waarachtig weer blijven hangen. Gepingpongd met Dono, Els Hekkenberg en Jobs. Els Hekkenberg is en blijft een weinig afweerderig tegen mij. Is zelfs niet gediend van complimenten. Hoef ik werkelijk niet over te denken. Ze is bewust op het Christendom van die verkeerde school van maatschappelijk werk afgekomen. En Jobs zit me maar te ergeren met *Elseviers weekblad*. Van Jobs zowel verloren met pingpongen als met schaken. Jobs werkelijk verdomd hartelijk. Maar op het eind was Dono opeens weg met haar.

Woensdag 4 januari

En ach, vannacht nog niet genoeg geslapen. Vanmorgen te laat voor de tram, maar mooi vroeg met de fiets.

w. B. Als ik arriveer verdwijnt uit de achterdeur hautain kijkend en niet groetend een goedgeklede vent met een boekentas. Gisteren ook al en vandaag weer. Mysterieus. Is er soms met ingang van 1 Jan. 's morgens een concurrent tegen mij op aan 't proefwerken? (Eens te vroeg komen!) Ik was vandaag flakkerig. Heb niets aan Romein gedaan. De laatste controle op Mennicke neemt ook weer een

paar dagen. En vanmiddag was er waarachtig nog iets niet pluis met de Zweedse roman. Ik mag zelf zo'n beetje Romein en *Mozaïek der Cultuur* verdelen.

Nog eerst naar huis gefietst om een half uur te slapen.

Bk. Op het nippertje. Weekendloze kaart genomen. Geschaakt tegen de broer van Dono – gewonnen. En gepingpongd met Leo Lubbers – drie partijen van drie sets gewonnen. Netjes om half elf thuis.

Brief van Mienie. *Ze komt Zaterdag om half twee.*

Donderdag 5 januari

Vannacht zeven uur geslapen, een uur te kort dus.

De wekker heeft stil gestaan!

Te laat voor de tram maar net op tijd met de fiets.

w.v. Ik geloof, dat die mysterieuze figuur maar een vent uit de binderij is. – Ik had een bok geschoten in de Zweedse roman, Guido had hem er uitgehaald. – Niet gekletst, zitten modderen aan de laatste loodjes van Mennicke, in mezelf zitten praten.

«David, de leerling-zetter heeft dienst geweigerd, dus nou gaat die ook weer weg, zo blijft het een dynamisch zootje.»

Dus gefietst naar Kriterion.

Bk. Jaap Hijmans heeft de bezoekers toegesproken. *We gaan nog niet opbeffen!!!* Mijn idee van propaganda-commissie (Wim de la Court, Jobs en Dono) verwezenlijkt, Corrie Ham uit het bestuur, Wim Wimmers er nu officieel in.

En Jobs had me nog net op tijd voorbereid. *Hilletje was terug!!!* Het halve jaar van betrekkelijke rust is dus voorbij – de onzekerheid begint weer en nu goed. Ik moest weg direct nadat zij binnengekomen was.

Weer een kwartier te laat op dansen. Er waren te weinig heren – Volgende keer zullen er meer zijn. Niet zo pijnlijk als anders – maar toch weer één keer in de valse variée blijven zitten en die zware wel schmucke deed aan ontglippen. Maar ik was niet in vorm. Was in het begin zelfs de spindraai in de eng. wals kwijt. De rechtse draai in de tango kwam later terug. De quick-step ging nu vanzelf – behalve de maat in die laatste plaat. Driekwart van de avond gedanst met die lelijke schele – ze heeft een beschaafde spraak – is muzikaal en danst netjes. Hij heeft ons bijgeleerd de *whisk* in de eng. wals. Ik

zag geen kans om hem toe te passen. Maar is te vinden op blz. 98 van het boekje! Hij begint met de linkervoet en volgt op de linkse draai, de reverse draai, de draai op het rechte stuk.

Daarna bij Kirchner nog een partij schaak verloren tegen die Jood.

En een brief van vader. Ze zijn ontgoocheld en staan op het punt van een emotionele ineenstorting omdat die trui niet goed was. Dreigt verder aftrek van zijn belasting over 1948 aan te vragen. Maar heeft het advies van de chèque verzonden.

Vrijdag 6 januari

Vannacht te kort geslapen en vanmorgen weer eens moeten racen en nog 5 min. te laat.

w.b. *Geen pest gedaan*. Ik ben als gezegd *erg* flakkerig de laatste dagen. Meneer Komen had het eerste deel van Mennicke voorbarig onder me weggehaald. Ze lopen vast door mijn langzaam opschieten. En een kletsmeier blijf ik. Maar dat viel vanmiddag erg goed. Ik opperde het idee dat Emiel een deeltje voor de A.T.-reeks zou schrijven over het filmwezen. Daar vloog Guido op af – wil graag kennismaken.

[O ja, en voor het eerst verteld, dat ik een boekje *Van Mei tot mij* in de pen heb in de trant van dat boekje van Verwey destijds. Hij had er wel een beetje oren naar.]

Direct doorgefietst naar de Bk. Hilletje was er niet. Een schaakpartij van Jaap Lobatto glansrijk verloren. Ik had beter het een of andere afspraakje kunnen maken. Om negen uur vertrokken – goed zo.

<De biechtvader van Bieta heeft het van Wim Wimmers gewonnen.>

u.b. Die beide vroegere vertalingen van Otto Ludwig zullen ze serieus voor me rondvragen.

Een uiterst kriebelige antwoordbrief naar Wageningen geschreven over belasting en die trui.

De familie Baars heeft naar beneden getelefoneerd over schuiven en stampen.

Zaterdag 7 januari

Vanmorgen om 9 uur zoals te verwachten viel radio. Maar oorwaten brachten uitkomst.

Amper acht uur kunnen slapen, want Mienie kwam. Was er overigens pas om half drie.

Mienie. Praatte vlugger en onduidelijker dan ooit. Wilde niets loslaten over haar verhouding met Jan Kb. Zag hem nu en dan en het was heel anders dan andere verhoudingen. Verder was er niets uit te krijgen. We hebben het gehad over het psychologie studeren, dat ze doet. Om half zes begon de tijd te dringen. Een paar boodschappen gedaan en me laten scheren (nieuw zakkammetje, een gulden). Alhambra was uitverkocht, dus niet gegeten bij tante Mia maar in vliegende vaart op de Bk. en daarna eerste voorstelling Kriterion. Jacques Tati, een veelgeprezen Franse komiek, stomvervelend, in een gooi- en smijtfilm, beneden peil. Bovendien op de eerste rij gezeten, een marteling. Mienie klachten over haar benen (dat kon best eens iets minder moois zijn). Ik werd verplicht, om in één rush mee te lopen naar het Centraal Station, waar ze de trein van 10 uur haalde, wat dat voor verschil maakt met half 11, ontgaat me. Ik moest de groeten van Tootje hebben, is dus blijkbaar over haar ergernis over mijn niet aan discretie doen heen, of die baan maakt indruk, ze doet aan lezen maar die mismaaakte mond houdt ze.

⟨Heeft me niet meer dan 1.25 gekost.⟩

Zondag 8 januari

Vannacht om ongeveer half twee ingeslapen, vanmorgen om half twaalf wakker geworden, ik had zelf niet eens door dat ik uitgeslapen was.

Vanmiddag begonnen *kranten* op te stapelen en deze ordenende arbeid vanavond voortgezet en nagenoeg voltooid. Als ik zo door ga, kom ik werkelijk nog eens door de aantekeningenrotzooi heen en aan Otto Ludwig toe.

Bk. Alleen een kwartiertje gepingpongd met Constant Nieuwenhuis, die het nog moet leren. A propos, je zult toch een kind hebben, ongelofelijk wat was dat jochie lastig en vervelend.

Maandag 9 januari

Vannacht maar een uur of vier geslapen.

Vanmorgen wel haast maar niet hoeven te racen.

w. v. *Krach!* En nog wel met meneer Komen. Daar had ik het nou wel het laatst mee verwacht. Donderdag had hij Mennicke dl. 1 on-

der me weg gehaald. Ik had daartegen geprotesteerd. Nou ontving hij me alleen met de mededeling, dat ik op moest schieten, en ik ontdekte zelf, dat het begin van 11 waarachtig weer onder me weggehaald was. En dat was nu inderdaad nog niet gecorrigeerd. De schoondruk had al gedraaid. Zaten nog een paar toevallig niet belangrijke fouten in. En even later kwam de drukker om weer een vel, dat ik een kwartier later met kunst- en vliegwerk leverde. Ten krachtigste tegen meneer Komen geprotesteerd, dat hij de boel onder me weg haalde. Toen kwam Guido binnen en mijn hart gelucht. Ze moeten de boel niet onder me weg halen, terwijl ik nog bezig ben. Van vijf tot zes doorgewerkt, nog een vel afgemaakt, zodat ze morgen voort kunnen. Guido stond tot mijn verheugenis voor duizend procent achter me. Ik mag geteut hebben, maar dat hoeft zich nu nog niet te wreken, door de copy zijn ze nog niet heen. Dit ligt aan meneer Komen, die het verkeerd ingedeeld heeft. Komen blijkt niet secundair te kunnen functionneren en het niet aan te kunnen. Guido hield zich op het ogenblik bezig met bedrijfsorganisatie en moest over die indelingen op lange termijn toch kwestie maken. Ik moest het me maar niet aantrekken. Maar Komen zal zich wel verdedigen met mij te disqualificeren als een teut.

Bk. De Biekorff zat vol, 40 à 50 eters. Hiletje even Hiletje gelaten. Dono zat te praten met Vera van Wijck, die moet ik evenwel eens meenemen, doodzenuwachtig kind. Er was evenwel een nieuweling, dienstmeidenpeil, maar die uitstekend pingpongde. Gedrieën (Dono, zij en ik) de ganse avond verpingpongde, ik win van haar.

Half twaalf thuis.

Dinsdag 10 januari

Vannacht weer niet al te lang geslapen en vanmorgen wel niet hoeven te racen, maar toch wel hard moeten fietsen.

w. b. De geschiedenis van gisteren een beetje geluwd, maar meneer Komen verkeert geloof ik in de mening, dat hij mij een afstrafing heeft gegeven. Mennicke afgemaakt. Niet te veel tegen Guido gepraat. Guido zei over die geschiedenis: dat is al weer vergeten. Begonnen met *Patterns of Culture* – een vermoeiend vrije vertaling. Guido vroeg, of ik een manuscript van *Mannie* in mijn vrije tijd wou lezen – geweigerd – maar zal ik het niet toch doen?? En ik heb hem

vanwege zijn communisme uitgemaakt voor monomaan, en daarmee kon ik nou wel eens werkelijk te ver gegaan zijn.

<Vanmorgen een *vuilnisemmer* gekregen.>

Geïnformeerd wat avondkleding huren kost. Blauwe pakjes hebben ze niet en zwarte pakken kosten direct *f* 15.-. Waarmee dit fuifje en dus ook het boekenbal in het water valt!

Bk. Partij schaak gewonnen van Jaap Lobatto. Tegen Hilleetje gewoon gedaan. En daarna de hele avond blijven hangen met de antipathieke Jaap en Loek en de sympathieke Dono, alleen om twee of drie keer tegen laatstgenoemde te kunnen pingpongen. Al mijn avonden verknoei ik zo.

Woensdag 11 januari

Vandaag niet uitgeslapen maar een uur eerder opgestaan om die belasting te gaan betalen. Edoch, de tijd smolt weg als sneeuw voor de zon, en ik mocht blij zijn, dat ik zonder de belasting betaald te hebben, op tijd op mijn werk was. Alleen broek naar perserij gebracht.

w.b. Vreedzame dag. Practisch niet – maar toch altijd nog te veel – tegen Guido gekletst. *Patterns of Culture*. Maar niet veel meer aan die vertaling geprutst, daar is toch geen beginnen aan, anderhalf vel gevorderd met corrigeren. Nog even teruggekomen op dat ms. van Mannie, maar om te herhalen, dat ik het liever niet dee.

Bk. Met Dono bij Hilleetje gezeten. Een partij schaak verloren tegen Siem van der Molen. Hilleetje bleek door Huib besproken te zijn! Dono moest goddank weg en zodoende was ik ook gauw thuis.

<Even tegen haar gezegd van solliciteren zonder bevoegdheid.>

De radio speelde. Nog een beetje zitten lezen in *Literair Paspoort*.

Donderdag 12 januari

De laatste twee nachten vrij slecht geslapen. Vannacht wel 8 uur in bed gelegen, maar toch allesbehalve uitgerust. Niettemin een uur eerder opgestaan. Broek gehaald. En geslaagd in mijn opzet, om de 50 gulden belasting over 1947 te betalen. Oef, dat is van de baan.

w.b. Last van slaap. De hele middag gewerkt zonder tegen Guido te praten – zo moet het. Evenwel niet zo heel erg met *Patterns* gevorderd.

Me laten scheren.

Bk. Vera van Wijck zal morgen zeggen, of ze zaterdag mee kan gaan eten bij tante Mia, maar ze lust al vast helemaal geen Chinees. Joke T. was de weekenden niet hier. (Jobs was eventjes weer zo ver-rekte hartelijk.)

<Cultureel en artistiek encanailleer je je met Vera en Joke om het hardst.>

Dansen. Twaalf dames, zes heren. Niettemin bleef ik nog weer een keer zitten. Dat beschaafde kind heeft de een of andere afschuw van me. Die schele danst voortreffelijk en eist van me, dat ik de nieuwe passen ook doe. En die blonde maakte mijn avond goed, door mij één keer terug te vragen. Ik had moeite met de maat en beschikte niet gauw genoeg over de later geleerde passen. Bijgeleerd de linkse draai in de tango. Eerst twee passen wandelen en al naar links draaien – links, rechts – slow, slow. Dan quick, quick, slow; quick, quick, slow – voor, voor, *achter*; achter, achter, sluit. Lijkt dus een tikkeltje op die reverse turn op het rechte eind in de foxtrot.

Kirchner. Belabberd geschaakt, eerst verloren van die Jood en toen van die aansteller met zijn baard. Pas over twaalven thuis.

Portret van Stans in *Vrij Nederland*.

Vrijdag 13 januari

Vannacht te kort geslapen. Stevig door moeten fietsen maar niet hoeven te racen.

w.B. Guido was er niet. Zoet gewerkt, maar die Patterns gaan toch niet erg hard. Leeuwerink over drift Komen en weglopen zetters.

<Meneer Komen verdient maar f 80 bruto, 67½ netto.>

Vulpen naar Kalverstraat gebracht.

Bk. Vera van Wijck begon niet over al of niet morgen naar tante Mia. Ondervindt overmaat van belangstelling. Die econoom, die ze meegebracht heeft e.a. Altijd als er een debutante op de Bk verschijnt, vormt zich direct een queue. Jaap Lobatto legde eerst op onbehoorlijke wijze beslag op het schaakbord, toen het vrij was partij verloren van Ernst Cohen. Jaap Lobatto verdween intussen voor ik haar nog te pakken kon krijgen met Vera. Ik had alleen als onderpand haar knipkaart, Ernst Cohen zeurde hardnekkig om

haar die achterna te mogen brengen, maar dit botweg geweigerd. – Nog even gepingpong met Jobs en met haar opgefietst. Zij las me de les, dat ik mijn tijd zo verknoeide en haar ook niet weg hoefde te brengen. Ik ben inderdaad een zeur, al was het Jaap L. maar, die me daarvoor uitmaakte. En als Jobs vindt, dat ik om haar heen hang, heeft ze ook gelijk.

Niet meer gaan zwemmen.

Zaterdag 14 januari

Je zou het niet geloven, maar vannacht of beter vanmorgen ben ik uitgeslapen.

Vandaag kamerhuur betaald. Gisteren al *Parool*.

Een paar boodschappen gedaan. O.hemd naar wasserij diep in Rijnstr., is Do. klaar.

Zaterdag zitten de barbiers altijd vol. Meer dan een uur zitten wachten om me te laten scheren. Zonde van m'n tijd.

Verder niets gedaan.

Om zes uur was ik bij Vera met de knipkaart. Ik wou langs de hospita lopen, maar dat ging zomaar niet. En ze was zich inderdaad net aan 't verkleden en kon me niet ontvangen. Ook al niet, omdat de hospita op de loer stond, waarop ik zei, ga dan ergens anders wonen. Haar de knipkaart gegeven en nog even tante Mia genoemd, maar dat zei haar niet eens wat. En dus meteen doorgedaan, een beetje kwaad gedaan, wat natuurlijk helemaal verkeerd is.

Tante Mia. Zo vaak in de verschillende vertrekken gekeken, wat er voor mensen zaten, tot ze in een van de kamers begonnen te lachen. Guus Oostveen was er, vertelde dat de sollicitatie van Marijke Schölvinc als stewardess mislukt was en beaamde, dat ze dom was. Jaap Hijmans met Manka en Wim Wimmers met Bieta kwamen ook binnen, zeiden half schertsend: och jee, dat is pech, dat jij er ook bent, dan gaan we aan de andere kant zitten. De ellendelingen!

<Utie was er ook nog even, met een vent geloof ik.>

Aangezien de afspraak met Vera keurig mislukt was, zat ik met mijn avond. Het geprobeerd bij Iet Wieringa, maar die was niet thuis.

Gaan schaken bij Kirchner. Met een halve Chinees gespeeld – eerste partij gewonnen, tweede op dezelfde manier verloren.

Tien uur thuis. Alleen nog *Parool* en *Vrij Ned.* gelezen.

Zondag 15 januari

Geslapen van vijf tot elf en toen was ik uitgeslapen.

Geen radio.

's Middags naar het Stedl. museum. Primitieve kunst uit de stille zuidzee viel danig tegen. Maar de maskers en voorouderbeelden van de Papoea's van Nieuw-Guinea waren inderdaad griezelig.

Nog even naar huis en een uurtje gelegen.

Tante Mia biedt ook al geen nieuwe gezichtspunten meer. Ik loer teveel rond in de verschillende kamers.

Ik zit toch wel erg met mezelf en mijn verschillende problematieken in mijn maag.

Naar Emiel geweest. Voelde best voor dat idee van een boekje van hem in de A.T.-reeks. Lehmann vond *Heet van de naald* voor mijn doen niet slecht. Geerts gezicht was betrokken toen hij het over mij had. Dolf Verspoor was er. Literaire vriend van Emiel. (Heeft vroeger een geslachtsziekte gehad.) Viel niet helemaal mee, maar heeft die literaire spanning. Ik heb het gehad over de problemen van de autobiografie. Hij waardeerde mij heel duidelijk! Een heel geslaagde avond.

Maandag 16 januari

Vannacht nogal onrustig gedroomd en een uur te kort geslapen.

Vanmorgen moet de wekker achtergelopen hebben. Ik dacht zo'n beetje op tijd te zijn, maar startte in werkelijkheid om kwart over twaalf, heb me dood gefietst, was *volle tien minuten te laat!*

w.B. Verstandhouding met Guido uitstekend, een kwartier gepraat, verder stilzwijgend gewerkt. Verteld van klacht Leeuwerink over meneer Komen. Gezegd, dat Emiel er wel voor voelde, maar hij moest het er nog even met Kohn van van Ditmar over hebben.

Moe. Maar direct doorgefietst naar Bk.

Bk. Vera kwam naast me zitten, dus dat ging best. Dat huis wil ze niet weg. Ze houdt van muziek maar verder verveel je je met d'r. Frits Lensveld en allerlei anderen legden beslag op d'r, zodat er niets mee te beginnen was. En Joke ging om zich niet op te dringen ergens anders zitten. Partijtje schaak verloren van Jaap Lobatto. Jobs was aardig tegen me, vestigde er zeer terecht mijn aandacht op, dat die Alie een soort snol is. Het hele peil van de Bk. gaat trouwens steeds meer omlaag. *Leo Lubbers drong weer aan op de 15 gld van*

die stoel, ultimatief. Weer blijven hangen, Dono vertrok, tot half elf gepingpongd tegen Siem v.d. Molen, nog verloren ook.

Dinsdag 17 januari

Vannacht nog niet veel geslapen. Vanmorgen als reactie op gisteren op tijd, te laat voor de tram, maar op mijn gemak naar mijn werk gefietst.

w.v. Verhouding met Guido werkelijk uitstekend. Leeuwerink was fijn christelijk ('gemalen stront'). Matig opgeschoten – slaap, en die komt weer van de kou. Vandaag of morgen moet de beslissing afkomen.

Toch maar niet eerst naar huis, maar direct naar de Bk. gefietst. Joke hartelijk, maar kon niet eens bij me komen zitten, omdat aan de ene kant Corrie Ham en aan de andere kant Wim de la Court en Betty van St. kwamen zitten. Dezen waardeerden evenwel mijn persoonlijke opmerkingen heel beslist niet. Boeiende partij schaak van Siem v.d. Molen gewonnen, maar wat denkt hij lang na. Daarna toch weer blijven pingpongen en hangen. Om half elf thuis.

Kachel verzet en tafeltje geforceerd ontruimd, om aan Otto Ludwig te kunnen beginnen. Die achterstallige rotopdracht blokkeert mijn hele leven. Nu over met de vulpen en niet met de schrijfmachine. De proef genomen, zo doe ik *twee blz. per uur*.

Woensdag 18 januari

Vannacht een uur te kort geslapen, deze omst.h. in aanm. genomen vandaag opvallend fris.

Hard moeten fietsen, maar me toch niet kapot hoeven te rijden.

w.v. Rustig gewerkt, niet gekletst. Alleen een beetje gehuiverd. Over Emiel zegt hij niets. Tegen het eind van de middag kon ik op het vragen van Guido één derde van *Patterns of Culture* afleveren, een minimum, maar dat was dan ook af.

Schoenen laten poetsen. Maar moeten gemaakt worden.

Bk. Eerst gezeten tegenover Betty en Wim de la Court. Toen ik voor de tweede keer eten ging halen, zei Betty: denk om je buik. Toen ik zei, dat ik van de vrouw die met schaken van me won de hand zou vragen, zei Betty: kun je doen, en Wim: vragen staat vrij. Maar toen ik vertelde van dat stukje over *Stans* in *Vrij Ned.*, vertelde Betty, *dat er iets met de gezondheid van Wim Kourwen was, en dat Stans*

daarom zo hard moest werken. Toen ik vroeg *t.b.c.*? knikte ze flauw bevestigend met haar hoofd, maar ze had het maar vaag gehoord, aan Hilletje vragen dus. En verder ontdekte Betty op een gegeven moment: wat? *ken* je haar niet?! – Toen bij Hilletje en Jobs gaan zitten. Jobs vroeg, waarom ik niet ging helpen adressen schrijven, anders hing ik toch de hele avond op de Bk. – Van Hilletje een partijtje pingpong gewonnen. Toen stapte ze op. – Nog even blijven hangen, maar alles ging weg, gelukkig.

Het gaat vriezen en hard ook.

Vanavond een rot-avond. Opruimhel. Ik had eenvoudig niets, om de pas geordende stapels op te leggen.

En vannacht een rotnacht. Stans-hel.

Donderdag 19 januari

Vannacht vrouwenhel. En vanmorgen rotmorgen. *Radiobel!!* Tegevoerdig worden de nieuwsberichten weer om 8 uur uitgezonden. Om acht uur begon het dus en om elf uur nog steeds keiharde muziek.

Vanmorgen ree ik tegen een sinaasappelkistje op, dat was nou precies wat ik nodig had, gekocht voor een kwartje, en 7½ minuut te laat voor op mijn werk gekomen. Nou morgen wel op tijd zijn.

w. B. *De Nieuwe Ploeg* gecorrigeerd. In het begin van de middag nogal tegen Guido gezeurd over kleinigheden.

<Gewaarschuwd tegen Huib van Krimpen.>

Tegen het eind opeens wakker geschoten en het mijne gezegd over een vermicelli-achtig artikel (met kauwgum geschreven) dat van Guido zelf bleek te zijn! Nou zal ik het morgen ook beter moeten stellen.

Bk. Corrie Ham komt opzetten. En Joke Tuinder is voor het plukken. Maar er was iets van meer belang. Hilletje had *Mieke Witteveen* bij d'r, dat nichtje van Neel, Jet en Stans. Ik kon evenwel nog geen gelijkenis ontdekken en ze was ook niet op een andere manier betoverend. Ik heb even zitten afgeven op het Katholicisme, maar ik moest weg en had vliegende haast, heb diensvolgens een gejaagde indruk gemaakt. Afsproken dat ik *Zondagmiddag om 2 uur bij Hilletje* ben, om haar Franse werk te zien – en te informeren naar de t.b.c. van Wim Kouwen.

Dansen. Bijgeleerd iets in de Eng. wals, spindraai gewoon rechts-

om, maar op drie open je een promenade, op één volgt de promenadestap, op twee linkerbeen bijtrekken, op drie *dralen*, terwijl de dame wel wat doet en je haar weer in front trekt, en dan weer met het draalbeen – het linker dus – achteruit en zij sluit. – In de wals dus het laatst gehad spindraai besloten met wisselpas achteruit, whisk, en nu dit. En in de tango het laatst gehad draai rechts om – promenade, die uitmondt in een spindraai en besloten wordt met weer een promenade – en draai linksom, als in foxtrot, maar met ander rytme, en voorafgegaan door twee wandelpassen om in l.o.d. te komen. – Het was overigens weer huilen. In de valse variëe blijf ik steevast alleen zitten, men vlucht voor mij, weigert mij (de schele één keer) en heeft het er over.

Groot nieuws! Deze *beginnerscursus eindigt half Februari*, er sluit een vervolgcursus op aan, die 22½ gulden kost. We hebben de slow-fox nog helemaal niet gehad.

Vrijdag 20 januari

Vannacht natuurlijk een uur te kort geslapen. Het vriest opeens dat het kraakt. Te laat voor de tram maar op mijn dooie gemak gefietst en te vroeg gekomen.

w.b. Guido had zelf zijn artikel verder ingekort en was me erkentelijk voor de kritiek. *Lit.pp.* over Henry James laten lezen. *De Nieuwe Ploeg* verder gecorrigeerd, voortdurend koutend, maar het was wel gezellig. Ik moet nu eerst Haldane over eugenese doen.

Met Guido opgefietst. En dat ging nou weer helemaal verkeerd. De hele weg heeft hij het over communisme gehad, meer happen van hem dan uitlokken van mij. Hij zegt Wim Klinkenberg tot het communisme bekeerd te hebben!

Bk. Geschaakt met de lang nadenkende Siem v.d. Molen. Moet ik eigenlijk niet doen. Ik wenkte Joke Tuinder bij ons te komen zitten, maar ze ging er niet op in. Jaap L. heeft Vera ingepalmd – jammer. *Leo Lubbers de f 15. – van de stoel betaald.* Hij had nou ook die ongu-re kameraad van weleer meegebracht – mijn kritiek werd kennelijk besproken. Jobs vertelde, dat ik zo'n ongelofelijke invloed op Dono had, dat deed me genoeg. Na dat vermaledijde schaken nog gepingpong met een knaap, die wel met een zekere humor speelde.

<Iedereen heeft het over die *buik*.>

Wat kost me die krant elke morgen toch een tijd.

Zaterdag 21 januari

Vandaag dwars door de radio heen met Quies in mijn oren grondig uitgeslapen.

Toen in allerijl nog een paar boodschappen gedaan: fiets gehaald, kruidenier (2.50), schrift (1.-), schoenen weggebracht (Ma av. halen), me laten scheren en na de Biekorff nog broek weggebracht (Di avond halen).

Bk. Weekend nog niet betaald. Hilletje, Riemke, Jobs en Mieke Witteveen kwam pingpongen. Opm. gemaakt over alleen pingpongen en niet eten – snugger. Of ze regelmatig kwam eten wist ze nog niet. Ze schikt zich met grote vanzelfsprekendheid tussen de anderen. Maar het lijkt me een nogal saai kind, waar je moeilijk vat op krijgt. Om deze meisjes heen hingen Wim W. en met grote vasthoudendheid flirtend Leo Lubbers. Wim W. maakt ook altijd overgauw contact met nieuwelingen – is je voor. Jobs had het erover, dat ze boos op me geweest was, ik weet van niks, maar zal wel over critiseren of over hangen geweest zijn. En wat minder mooi is, ze gaat een soort jibbak maken van de wederzijdse genegenheid van Dono en mij! Dat moet ze nou niet net doen, waar die Mieke bij is. Hilletje moest morgen naar het museum en vroeg of ik pas om vier uur wou komen. Dit vertikt, het op 's avonds verzet, maar van haar kant op voorwaarde, dat ze me er om half elf uit mocht gooien – leuk. Op een gegeven moment was ik alleen met de meisjes over en maakte weer de indruk van hangen.

<Wat is Jobs verdomd aardig met kinderen.>

P.S. Leo L. heeft wel enige greep op Jobs, maar hou o.m. t.o.v. Hilletje liever Wim Wimmers in de gaten.

Na even naar de kleermaker geweest te zijn, krant gelezen, wat kost dat een tijd, en verder geklooid.

Zondag 22 januari

Vandaag net als gisteren grondig uitgemaakt.

Bk. Tegenover Jobs gaan zitten, maar die zat ostentatief en zei uit d'r eigen geen stom woord tegen me, dus haar ook niet de lol gedaan met tegen haar te beginnen en om half acht opgestapt.

Hilletje. Het stukje over Stans had ze al gelezen – ze was zelf bij de prijsuitreiking geweest. Dadelijk begonnen met te vragen naar die eventuele t.b.c. van Wim Kouwen. Door haar naar het *rijk der*

fabelen verwezen – er was *geen sprake van!* Hiervan was ik zo beduusd, dat ik het verder niet over Stans en over ooit nog eens een confrontatie gehad heb. Hilletje stak trouwens direct over naar haar topic, de bezwaren van haar en van iedereen tegen het *roddelen* dat ik dee. Een paar onbenullige voorbeelden maar ook een ernstige waarschuwing. Een vent had tegen twee meisjes in het Concertgebouw gezegd: Max de Jong noemt iedere vrouw Lesbisch, die niet met hem naar bed wil. Ze zei, dat het Jan Meyer niet geweest was, maar wou niet zeggen wie dan wel. En dan over de invloed, die ik volgens Jobs op Dono heb. Dono zou zich nooit zo voor Jobs zijn gaan interesseren, als ik geen reclame voor Jobs gemaakt had. Maar tussen al deze mededelingen zit die rot-Riemke in. – De in Frankrijk door Hilletje gemaakte tekeningen bezichtigd. Ze waren wel vlot gekrabbeld, vlotter dan ik van haar verwacht had. Maar toch niet meer, dan waar elke schilder mee uit Frankrijk terugkomt. Ze had het overigens op heel verstandige wijze over het landschapsschilderen en drukte zich ook heel verstandig uit. En ze bouwt met een aandoenlijke *braafheid* verder aan haar kunstenaarschap, dat niets om het lijf heeft. Gezegd, dat het wel vlotte kriebels waren maar dat de keuze der onderwerpen onpersoonlijk is. Ik vond haar weer erg lief en niet al te dom, het zat er bijna in, dat ik weer met haar begon, maar toch om elf uur zoals mij dat verzocht werd vertrokken.

Twee en een half uur zitten stoppen aan een paar vermolmde sokken en het is nog niks geworden. Liquide zijn ware eenvoudiger. Hierdoor helaas te laat in bed.

Maandag 23 januari

En vanmorgen te laat op. Ik startte pas om kwart over twaalf, heb moeten spurten en arriveerde 7½ min. te laat.

w.b. Guido afwezig. Had de perswet in Tsjechoslowakije voor me klaar gelegd, een goed teken, dat hij mij Vrijdag verveeld heeft dondert niet, als ik het hem maar niet gedaan heb. Nog een restant van de *Nieuwe Ploeg* gecorrigeerd en begonnen aan Haldane, *Erfelijkheid*.

Bk. Jur kapittelde me, omdat ik vóór diamantdiefstallen was. Geschaakt tegen Joost van den Berg, die melige corps-student, enkele malen terug moeten zetten, omdat ik mijn koningin liet slaan of zo,

en toch nog verloren. *Dat blunderen moet ik laten.* Daarna tegen dezelfde vent gepingpong, hij amuseert me, en nog tegen een ander. Half elf pas thuis. Tussendoor nog even met Jobs gepraat. Zij had niet verdragen dat ik het werk van Hilletje schools noemde, omdat ze helemaal geen kritiek op Hilletje verdraagt. Ik van Riemke gezegd wèèè wèèè wèèè en van Leo waar Frieda bij zat miserabele poseur. Wetenswaardig is verder nog, dat Frieda een blaasontsteking heeft.

Om half elf die schoen nog gehaald. De as van mijn fiets kreunt, dat is erger.

De krant gelezen.

Dinsdag 24 januari

Vanmorgen naar de w.b. getramd met 25 + 3 + kikker, gaat in elk geval even gauw.

w.b. Vanmiddag in tegenstelling tot de vorige dagen weer erg gezeurd en gezanikt tegen Guido. – Leeuwerink zei tegen Guido, dat volgens meneer Koomen de productie te laag was. En ik ving een paar zinnen van meneer Komen tegen Guido op: – hij moet er helemaal uit – ik hoop niet, dat het een drama wordt – hij moet maar gaan wandelen. Stel je toch voor, dat dat op mij slaat. – Meneer Komen gaat een paar dagen met overspanningsverlof. Guido vroeg, of ik in verband daarmee *bele* dagen kon komen. Gezegd, dat het een harde maatregel was, maar dat het goed was. *Van de week moet ik er dus om half negen zijn, Zaterdags ook.* En dat net met die rotvorst. – In verband met de erfelijkheid begon Guido waarachtig te drammen over Lysenko. – En ik vertelde hem van mijn dagboeken. Hij vroeg: puberteitsproblemen?

[En meteen aan Guido gevraagd, of er nu al wat meer over mijn eigen aanblijven te zeggen viel. Maar hij mompelde wat van dat er nog niet met de figuur uit Indonesië gesproken was. Zometeen vergeten ze het nog.]

w.b. Joke Tuinder ging bij me zitten, ik had haar nou wel willen uitnodigen, maar ik dorst niet, omdat Heidi aan de andere kant zat. Ze bleef tegen haar gewoonte zelfs even doorpraten. Over het onderwijs. Toch eens toetasten – ze heeft vast wel een kut. – Ik zei even tegen Betty van Steenderen, dat de man van Stans volgens Hilletje helemaal geen tbc had. En Betty prompt tegen Wim de la

Court me uitlechen en haar lachen inhouden, omdat ik het merkte. Pas d'r op. – Daarna nog even gewoon bij Betty gezeten. Die Leo Lubbers altijd. En daarna met Jobs even geschaakt en even gepingpong en het ook nog even over dansen gehad. Zij heeft als grondpas van de tango geleerd eerst een langzame driepas, dan een promenade, dan een vlugge driepas, het is me niet helemaal duidelijk.

Hele avond radio.

Woensdag 25 januari

Vannacht om één uur naar bed. Vanmorgen om zeven uur in het pikkedonker en de barre vorst op.

Gegaan met lijn 25 + lijn 7 + kikkert. Een kwartier te laat vertrokken en door dit onhandige trammen een half uur te laat gearriveerd. Negen uur in plaats van half negen. Niet zo erg. Guido zei: schrijf de uren maar op en bericht van meneer Nienaber, dat ik 1.60 per uur krijg.

Niet eens zó veel moeite gehad om de dag door te komen. Als die Haldane niet zo slordig vertaald, gezet en opgemaakt was, zou ik heel redelijk gevorderd zijn. In een gecompliceerde zetfout volledig blijven steken. Een tikkeltje teveel tegen Guido gedramd, maar algemene stemming goed. Tegen het eind in aanvulling op Henry James op Faulkner geweest.

Teruggetramd, aangezien lijn 10 weer es stagnatie had, met 18 + 12 + 5. Brrr, wat een kou.

Bk. Er zijn nu 45 eters, dus nog te weinig. Eerst met Joke T. aan een tafeltje gezeten. Die is voor het plukken. Eens gevoeld, of ik niet eens naar haar gramfoonplaten kon komen luisteren, maar die heeft ze niet hier. Toeslaan. – *Hilletje ondervindt belangstelling van de kant van Wim Wimmers en van die klooi van een Bjør*. – Dono was terug en was zeer afhankelijk jegens mij. Maar ik voer momenteel een campagne tegen Leo L. en tegen die Alie, en ik heb een gevoel, of zich dat tegen mij gaat keren. Dono sneerde even tegen Ali, en zei tegen mij: er zijn hier van de week grote dingen gebeurd, waar jij niets van weet.

Kleermaker broek gehaald (1.50). Fiets nog even opnieuw naar fietsemaker gebracht.

Paul Kerling tegengekomen. Is tegenwoordig bureelambtenaar bij de gemeentetram.

En als ik niets doe dan zuinig zijn op mijn tijd, lig ik nog te laat in bed met dit onmenselijk vroege opstaan.

Donderdag 26 januari

Dit keer was ik er om kwart voor negen.

Guido kwam aanzetten met een concept voor een overeenkomst. De *beslissing*!!!

Geen vaste aanstelling, dus geen ziektewet, geen pensioenfonds en van hun kant geen belasting, maar *thuiswerk* met ingang van 1 Maart, *f* 3.50 per vel, die garantie voor de eerste jaren heeft Guido er naar zijn zeggen bij Winterink doorgedreven.

(Dat boekje van Emiel gaat ook door.)

['Geachte Heer,

In verband met onze briefwisseling inzake Uw tijdelijk dienstverband bij ons, zouden wij U na ernstige overweging willen voorstellen, dit per 1 Maart te beëindigen.

Daarentegen zouden wij het op prijs stellen, indien U voor ons het werk, dat door ons zal worden uitbesteed, als *zelfstandig corrector* zoudt willen verrichten.

Wij zijn bereid, U per vel van 5000 woorden een honorarium van gemiddeld *f* 3.50 uit te betalen voor correctie of eventueel revisie, die geheel nagelezen wordt of het volledig persklaar maken van een manuscript (vellen met minder of meer woorden in verhouding) en garanderen U daarbij voor de tijdvakken 1 Mrt 1950/51 en 1 Mrt 51/52 een som van *f* 1500.- per jaar.

Het beste lijkt ons, dat wij daarbij eens per maand Uw gespecificeerde declaratie ontvangen voor het afgeleverde werk.']

[Dit was dus het concept van Guido.]

Bk. *Joke Tuinder* – nog niet toegeslagen. En Vera. Toen Dono.

Dansen. Een dik kwartier te laat. Het was vanavond niet zo pijnlijk als gewoonlijk. *Tango*. Die beginpas was maar een oefenpas – een nieuwtje van hem. Hij vindt de progressive sidestep namelijk een verschrikking. Doet dus nu een echte basis-stap aan de hand, die toch op hetzelfde neerkomt als de prgr. sidestep, te weten twee stappen walk + 'link'.

<walk (l.) + walk (r.) + 'link'>

Slow-slow-quickquick. Links vooruit, rechts vooruit, rechts vooruit, links weer vooruit en rechts meteen bijtrekken (dat is de

link). Je kunt zo een reverse turn inleiden, twee stappen walk + link, bij de link al vast naar links draaien, waarna de twee aan de linkse draai voorafgaande walks kunnen volgen.

Bij Kirchner toch nog een partijtje geschaakt. Tegen een vent die het niet kon.

Vrijdag 27 januari

Ik was er weer 1/49.

Vandaag meteen al de grote uit het concept van gisteren voortvloeiende bespreking met Winterink zelf.

[Een heel verstandige passage ingevoegd over hoger tarief voor mss. die in hun geheel herschreven en vertalingen die in hun geheel gecontroleerd moeten worden. Dit door hem overgenomen. En geen 2 maar 3 jaar garantie dat er niet voor 1500 maar voor 1800 werk voor me ligt.]

Ik had bij alle oververmoeidheid toch nog kans gezien, me enigmate te prepareren en had de vrijheid genomen, om hun concept even 'persklaar te maken'. Over diverse punten een beetje onderhandeld. Het is in elk geval wel degelijk menens en niet een verkapte vorm van me aan de dijk zetten. Een crux bleek te zijn, dat ik tegenover alle garanties van hun kant nu zelf ook formeel maar op een termijn van een jaar kan opzeggen! –

Verder gewoon gewerkt. Me een vuil lachje laten ontglippen over Guido's slechte stijl, dat is dom. –

En intussen heb ik kans gezien, om ze door mijn geteut inderdaad vrijwel vast te laten lopen. Haldane in elk geval het weekend maar meegenomen. –

Dispensatie gekregen voor morgenochtend. Daarmee last veroorzaakt op de administratie.

Even een briefje bij Emiel in de bus gegooid over afspraak w. v. B.

Bk. Dood en dood en doodmoe! Een partij geschaakt met Jaap Lobatto. *En een partij met een toren voor ook verloren!*

Het aan Dono verteld van die ontknoping maar nog niet aan Jobs.

Zaterdag 28 januari

De *deurwaarder* met een *dwangbevel*, niet van de belasting, want die was inmiddels voldaan, maar over de kosten van aanmaning, zijnde

twee kwartjes, die ik verzuimd had te voldoen. Ik had anders wel recht op eens uitslapen, maar weer met mijn geradbraakte lijf uit bed geklommen, en eerst naar de ontvanger geweest, die gesloten was maar waar een hulpvaardige ambtenaar me even verder hielp, en toen naar het postkantoor, om het enorme verschuldigde bedrag te voldoen. 0.90

Postzegels gekocht 2.20

Gouden pennetje 5.50

Een paar boeken gekocht

Hegel 1.-

Faulkner 4.50

Céline 2.50

De laatste twee bij Ko Rooduyn.

Mannie van Lochem ontmoet, wou met me bij Scheltema gaan zitten, maar daar maar even voor bedankt.

Kousen gekocht 5.25

Fiets gehaald – hij had nòg niet naar de as gekeken.

Bakker Dec. voldaan 5.36

Bk 1.50 + 5.50 = 7.-

Zondag 29 januari

Eindelijk grondig uitgeslapen!

Natuurlijk wel enige hinder van de radio.

Gewerkt van 1/4 tot 6. Me daarna geschoren.

Te laat voor de Bk! Maartje heeft aardappelen voor me gebakken. Niettemin niet genoeg gehad.

Nog een gulden weggegooid in een cafetaria.

Weer gewerkt van 1/2 11 tot 12. Bij elkaar 4 uur gedaan over 1 vel = 3.50. Dat is dus mijn voorland.

Maandag 30 januari

Vannacht toch te kort geslapen. Vanmorgen radio.

Doordat lijn 10 verstek liet gaan, een vol kwartier te laat op de w.b. Klok maar niet ingedrukt.

w.b. Geen drukke dag. Prettig en rustig met Guido gekletst, over Corrie Ham, over van Emde Boas, over Mannie. Maar nog geen vel gedaan! Die slechte vertalingen worden mijn ongeluk.

Bk. Met Siem geschaakt, Joke keek toe, door dat schaken Joke laten glippen. (Vera is ook aardig tegen me.)

Grijze broek naar kleermaker, moet nieuwe kont in, let op, nou gaatie verpest worden.

Brief van Mienie, wil een afspraak maken volgende Wo. van 5 tot 8 uur.

Dinsdag 31 januari

Uitgeslapen. Wel radio!

Gisteren een kwartier te laat, *vandaag een half uur*, met die rot-trammen door die baggersnieuw. Klok maar weer niet ingedrukt.

w.b. Vandaag helemaal geen pest gedaan, een half vel. De definitieve brief van meneer W. over mijn benoeming tot thuiswerker werd me voorgelegd. Tarief allah. Maar van die opzegtermijn van een jaar van mijn kant moet ik toch zien af te komen.

Met het blauwe jasje geleurd. Blijkt onverkoopbaar.

Bk. Bruno Ast was er. Gezegd, dat hij Paula er weg moet laten blijven. – Joke T. verwaarloosd. Ik moet niet schaken, ik moet flirten.

Naar *Guus Söteman* geweest. Hij is van zijn vrouw af – wie had dat gedacht! Hij Amstelskade 111', zij bij dominee v. Beem. En hij nu op Amstelskade 111' onbereikbaar en zg. ziek bij mevrouw Eggink, zelfs telefonisch onbereikbaar. De hele avond lopen zeulen met een koffer, die ik bij me had, kletsnatte voeten, maar hem niet te pakken kunnen krijgen. Dus maar een brief gestuurd aan het naar later bleek oude adres van mevr. Eggink.

De broek is een succes geworden.

En een inkleding bedacht, om nog eens terug te komen op de strikt genomen al afgedane opzeggingsmoeilijkheid.

Behalve aan Guus ook nog een brief geschreven aan Lekkerkerker. Eveneens informaties gevraagd over de tarieven voor correctiewerk.

Woensdag 1 februari

Vanmorgen zou ik met de tram hardstikke te laat geweest zijn, maar op de fiets was ik 'maar' vijf minuten over tijd.

w.b. Guido pesterig. Ik zei, dat ik nog iets over de brief op te merken had, hij 'goeie god' en liet me de hele middag op het juiste moment wachten. Vond tenslotte het ene punt, dat er niet zo zeer toe deed, gezocht. En bleef bij het andere, waar het om ging – opzeggingsstermijn van mijn kant van 'bij voorkeur' een jaar – misprij-

zend en zonder wat te zeggen kijken op mijn formulering. Enfin – als hij morgenochtend niets doet, ga ik morgenmiddag zelf maar even naar Winterink.

Bk. Dono was er weer, is ziek geweest en is het nog half. Bruno gaat regelmatig komen. Het gaat overigens mis met de Bk., Riek durft niet eens een nieuwe kookster voor vast aan te stellen.

Iet Wieringa is verloofd!! Wie had dat gedacht. Met een phys. student. Mijn viool terughalen.

Jan H. even gesproken in Kriterion. Had *Les cassepieds* gezien – stapte er overheen.

Donderdag 2 februari

Te laat voor de tram, maar daardoor op tijd voor de fiets.

w. b. Guido had de brief net zo laten liggen als hij er lag, hoewel hij wel op de directiekamer was geweest. Toen ik zelf naar meneer Winterink toe zou, was hij al weg. Morgen dus maar.

Bk. Te weinig eters – Riek volkomen down. Joke T. ging ergens anders zitten, maar Vera zette zich naast me.

Dansen. Misère – zo goed als het ging gecamoufleerd. Zelfs die schele ontloopt me – alleen dat blonde kind is niet afweerderig maar gewoon toeschietelijk en leuk. – De oefenpas vooruit in de tango moet vervallen, maar achteruit kan hij blijven. En bij de link – ‘die hetzelfde is als de progressive side-step’ – flink draaien, iets van 45°.

Kirchner was in touw met een vent, die de een of andere viezige uitslag aan zijn hand had. Het is daar uit een oogpunt van besmettingsgevaar levensgevaarlijk. Van Kirchner zelf met schaken gewonnen, van die tanige Chinees verloren.

Vrijdag 3 februari

Vannacht weer een uur te kort geslapen. Elke morgen om 8 uur begint de radio. Zowaar met de tram op tijd op mijn werk.

Vanmiddag naar boven naar meneer Winterink gegaan. Ook ten aanzien van het laatste overgebleven punt – die opzeggbepling – mijn zin gekregen. Het erdoor gekregen door te wijzen op de mogelijkheid van politieke eventualiteiten. En daarop dus de *overeenkomst getekend* – oef!!! Op zijn bureau gezeten en een paar verwaandigheidjes verkocht. Hij vroeg, of ik momenteel schreef.

Bk. Even Jobs apart genomen, waarop Dono prompt verdween, waarop Jobs vroeg, of ik snapte wat hij had. Tegen Jobs gezegd, dat Alfred en Siem in de propagandacommissie moeten en dat dit lichaam wekelijks moet vergaderen, maar aan Jobs heb je ook niks, die reageert veel te primair. – Jaap vroeg, of ik even een Tsjech kon bergen. Geweigerd – tenminste daar kwam het op neer. Stom.

Ondanks lichte moeheid naar *The third man* geweest. Heel goed, maar toch niet – zoals *Citizen Kane* – overweldigend. Die Valli is niets.

Zaterdag 4 februari

Uitgeslapen dwars door de radio heen, met behulp van Quies.

Om 4 uur de deur uitgegaan, alles nog maar eens afgefietst met dat blauwe jasje, maar nergens wouen ze er meer dan een paar gulden voor geven, daar in de Albert Cuypstr. kwamen ze ook op hun bod terug. Aan het kopen van de onderlegger niet toegekomen. Alleen een beetje etenswaar gekocht en een theezeefje. Ook geen tijd meer gehad om me te laten scheren. De hospita zanikt om de huur.

Bk. Jaap heeft nu ook aan Dono gezegd, dat we met *f* 600.– schuld zitten. De mensa heeft subsidie – daar kunnen wij niet tegenop concurreren.

Ik zou eigenlijk eens naar een bordeel moeten.

Zondag 5 februari

Vroeg naar bed gegaan en weer helemaal uitgeslapen, weer ondanks de radio en met behulp van oorwatten.

De achterkamer een beetje gereorganiseerd, zodat daar de kachel ook kan branden. Maar die rotkachel moet je altijd met je handen uithalen. Er lekker gezeten en een beetje gecorrigeerd, evenwel nog geen vel in 2½ uur.

Bk. Joost v.d. Bergh vroeg me plagerig: Max waar is Vera, want dat had Frieda gevraagd, en Frieda gaf hem een berisping voor dat misplaatste grapje, maar wou mij geen verklaring geven. Dus als een meisje zich niet meer op de Bk. vertoont, heb ik dat gedaan. – Jaap H. dee weer eens uitsluitend. – Ik zit om een vrouw verlegen. De avond verschaakt en verpingpongd met saaie Siem.

Het betreffende vel af gecorrigeerd. Nog eens 2½ uur – wel ja.

En toen nog een stuk voor de *Nieuwe Ploeg* geschreven over erfelijkheid. Zodoende lag ik pas om half vijf in bed – jammer!

Fokke Sierksma is uit *Podium* getreden en Hermans zit nu met Rodenko in de redactie!!

Maandag 6 februari

Dank zij mijn te veel willen doen van vannacht drie uur te kort geslapen.

Elke morgen om 8 uur begint de radio en moet ik Quies in mijn oren doen.

Op tijd en met de tram nog wel, maar uit onnozelheid de klok te laat afgedrukt.

w.b. Haldane dus af. Guido was er niet om bijzonderheden te bespreken. Er lag een pak manuscripten klaar, die bekeken moesten worden. Er heeft al een stuk over Haldane in de *Nieuwe Ploeg* gestaan en mijn betoog houdt trouwens geen steek. Zover als Engeland is zijn wij ook, vrijwillige sterilisatie op eugenetische gronden is hier ook toegestaan, het Aletta-Jacobshuis even over opgebeld. De middag verdaan met het op eigen initiatief vertalen van het voorwoord. Toen kwam Emiel – voor zo'n A&T boekje betaalt Guido f 200.–. Mannie heeft er ook een gemaakt – ik kon dat goochelverhaal wel eens realiseren.

Tussentijds naar huis geweest om boodschappen te doen. Liter inkt 3.40, enveloppen, houtjes 1.–, een fles met klapsluiting op de kop getikt voor de petrolie, maar voor melk in de thee is geen oplossing te vinden.

<Vulpen weer weggebracht – inkttoevoer nog onvoldoende.>

Bk. Weer te laat – verleden week ook al – maar dit keer waren ze stug. 40 eters maar. Het is er mis, iedereen waar ik bij ga zitten, wendt zich van me af. Jaap Hijmans is helemaal bevroren, maar ook Wim de la Court en Betty, Els Hekkenberg, Frieda, Joost van den Bergh, en Jobs nu ook. Frieda had Joost v.d. Bergh gisteren verteld, dat meisjes om mij wegbleven, vandaag had 'iemand' hem weer verteld, dat ik een baantje voor halve dagen had, omdat ik anders niet genoeg kon slapen, zal dus ook wel weer Frieda zijn. Nog een vervelend reactietje, ik weet niet eens, of het van Joost of van Frieda kwam – o ja, Joost. En Jobs is ook een en al afweer. – Het is lollig.

Even geprobeerd, of de zich verloofd hebbende Iet Wieringa soms thuis was, vanwege de viool nog altijd, maar ze was er niet.

Dinsdag 7 februari

Me vanmorgen een hartvergroting gefietst. Bijna een kwartier te laat.

w.b. Haldane afgewikkeld. Woord vooraf wordt opgenomen. Inhoud komt voorin, na het woord vooraf, nog bewerken en nagaan. Er kon toch nog wel weer een artikeltje in de *Nieuwe Ploeg*, maar dat is van later orde. *Manuscripten zitten keuren!* Allemaal even beschimmeld.

Bk. Vandaag was het eigenlijk wel weer knus. Die Joost van den Bergh schaakt goed – hij is nou eenmaal polemisch – maar hij heeft hersens en is geestig.

Daarna maar weeres naar Iet Wieringa geweest. Ze was helemaal een maand weg. Maar het zusje was er, en dat was voldoende om nou eindelijk de viool en de muziek eens terug te halen. De viool moet helemaal op de helling, die snaar daar bovenaan gesprongen. Een gepast kwartiertje bij het zusje op visite gezeten. De knul van Iet doet researchwerk voor de v.p.m.

n.b. Hilleetje vertoont zich niet meer op de Bk. – blijf je je dat wel realiseren?

Woensdag 8 februari

Een weinig te weinig geslapen. Vandaag een *half uur te laat*, klok niet afgeprikt, jongen pas toch op!

w.b. Meneer Komen gaat er *14 dagen* tussenuit. Meneer Nienaber komt er 's morgens en 's middags een uur zitten – o.a. om de laatkomers te controleren. Eén van de persen stond stil – volgens Guido lag het aan de handzetter, niet aan ons. En in dit speciale geval aan Spierdijk, die zijn proeven niet opgezonden had. Intussen had meneer Komen over het achteraf in Haldane ingevoegde voorwoord geklaagd bij meneer Winterink, en die kwam Guido nu de les lezen, dat de correctie van de auteur en van mij allemaal in enen door in de stroken moest. Ook nog iets met buigings-ennen – die tussenspelling met alleen ennen bij mnl. personen is inderdaad vervallen. Ik heb tegen Guido gezegd: als je nou toch zo om copy zit te springen, waarom vraag je dan geen roman aan Vestdijk.

Of ik die 14 dagen de hele dag kon komen. Geweigerd!! d.w.z. gezegd: alleen als jij werkelijk van de deur bent. – Vanmiddag weer een beetje manuscripten zitten keuren, maar hij wil me nou weer aan het corrigeren hebben. En toen ik het over die mss. wou hebben, had hij maar een half oor voor me.

Me hare late knippe (1.-). De conversatie bij de barbier wou niet vloten.

Bij de tramhalte rakelings aan Stans voorbijgelopen.

Bk. *Hilletje* opeens! Stoof in krampachtige haast binnen en was haast weer net zo hard weg. *Vroeg mij alleen haar tientje terug* – zat volgende maand vast. Ze zat bij Riek en vertrok samen met Riek, Huib, Bjørn.

Volgde een *scène met Jobs*. Ik vroeg, of Iet W. en haar nieuwe knul bij mekaar pasten. Jobs snibde terug: en als ik dacht vanniet, dan zei ik het jou nog niet. Toen vroeg Jobs nota bene zelf: begrijp jij *Hilletje* nou? Ik wou er op doorgaan, maar kreeg de kans niet. Daarom ging ik wat later naar haar toe, om er op terug te komen, en vroeg *of Hilletje nou scharrelde met Huib of met Bjørn*. Waarop ik *afgebekt* werd ten aanhore van de hele Bk., van er is niets met *Hilletje* – d.w.z. ik vertel jou niets – en, o nee, dat helemaal niet en jij denkt altijd van zulke dingen en Hilleke weet zelf wel wat ze doet. Een en ander kan dus vertaald worden met jij met je eeuwige geroddel en je denkt dat je een claim op *Hilletje* hebt en ze blijft om jou van de Bk. weg. *Jobs gaat dit nu ook aan Hilletje doorvertellen*. Ik kreeg nog een kwaaië opmerking toe over een glas water. Kortom jaloezie met nog verschuivingen net als madame Molinier uit de F.-M. Ik had me toch al de hele avond zitten verbijten over alles en nog wat, zodat Alfred, Dono en Joost de conversatie al opgegeven hadden, en Betty voortdurend naar me zat te kijken, en daar was dus de aanwezigheid van *Hilletje* bijgekomen, maar door die onbehouwen uitval van Jobs was ik opeens niet mysterieus meer en verloor ik mijn hele figuur. De rest van de avond verder zitten mokken tot alles weg was. Die rot-Frieda er altijd bij en die rot-Jobs.

De fiets was natuurlijk nog niet klaar.

Lekkerkerker opgebeld, dat ik geen tientje op kan brengen, afgesproken Vrijdagavond toch heen.

Donderdag 9 februari

Vandaag zo goed als uitgeslapen. Geen tijd meer gehad voor de voorgenomen dingen, maar op tijd op mijn werk.

w.b. Hij had haastwerk, drie vel Victoriaanse novellen (een van Stevenson over Villon en een van Dickens), keurig afgekregen.

Bk. *Mienie* is niet komen opzetten, ligt ook wel in de lijn, maar wel zelf nu even het eerst reageren. Tegen Jobs niet gepraat – Dono zat naast me als dekking.

Laatste dansles!

Oef!

Ik was bijna een half uur te laat. Hij heeft ze nog een nieuwe pas in de engelse wals bijgebracht, een achterwaartse pas ter inleiding van de rechtse spindraai. Eerste drie passen rechtse draai, dan die drie achterwaartse passen, en dan de rechtse spin nog maar weer eens opnieuw beginnen, met alleen de eerste stap (rechts) buiten de dame. Dus rechts voor, links voor, rechts sluit; *links achter*; *rechts achter en links niet sluit*; rechts voor maar buiten de dame, links voor, sluit en dan de spin. Staat in dat boekje van Tom Muelink beschreven als natural quarter turn. –

Nou ja, en dan was dit de laatste les van de beginnerscursus en het besluit van een van de diepste vernederingen van mijn leven. Het was weer volkomen hopeloos! Op de vervolgcursus, die nog tussen dit en een gevorderde cursus in zit, uiteraard niet ingeschreven. Zal volgend jaar moeten worden en in elk geval ergens anders. En vooral in een club voor ouderen (ouwe vrijsters dus) en met een goed stel kleren. En als het kon zonder buik en zonder zweten en met een ander gezicht.

Bij Kirchner de traditionele partij geschaakt. Maar met hemzelf schaken kost te veel tijd, hij wordt te vaak gestoord.

Vrijdag 10 februari

Te kort geslapen!

De chèque geïnd. Daardoor al een kwartier te laat. Bovendien nog tramvertraging. Bij mekaar *drie kwartier*.

Knop niet ingedrukt. Maar Guido zei, dat ik dat wel moest doen en dat ik het nou maar aan meneer Nienaber op moest biechten. Hetgeen ik gedaan heb. Ik moest eventueel maar inhalen.

Guido wou me morgenochtend hebben, maar daar heb ik goddank af weten te komen.

Mss. zitten lezen. Maar het correctiewerk kan niet langer wachten.

Helemaal met Guido teruggetramd en opgelopen. De conversatie was niet bijster gelukkig.

Op de Biekorff was het naar. Er was niemand. Jaap Lobatto nam het schaakbord in beslag en pingpongde tegelijkertijd – brutale rot-Jood.

Lekkerkerker. De halve nacht zitten kletsen – het werkelijk over van alles en nog wat gehad.

Door mijn verhaal over het communisme van Guido kreeg Lekkerkerker een idee. Hij suggereerde een *fusie* tussen *de Neeve* en de w. B. De Neeve wou wel van zijn exploitatie en eventueel van Blom af en kon dan zijn reeks (de Onsterfelijken) inbrengen. Niet gek, maar dan maakt de Neeve Guido overbodig en Scheepmakers mij en de alsdan degraderende Guido mij en de reserve Lekkerkerker ook nog eens mij – want Lekk. wou mijn baantje ook wel hebben. Beloofd, dat ik over zijn plan een balletje zou opwerpen, maar ik zal wel uitkijken. Het gevaar is groot genoeg, dat Lek het idee waar ik hem op gebracht heb zelf aan de Neeve voor legt, *en dat de Neeve uit eigen beweging contact opneemt met Winterink*.

Op de kamer van Lekk. hing een gaslucht en een ziekenlucht. Bovendien stonden er alleen ongemakkelijke stoelen en was ik oververmoeid. Dientengevolge heb ik kans gezien om tegen een uur of vier *flauw te vallen!* Het was helemaal zo mooi niet, toen ik na een minuut of tien bijkwam een heftig bruisen in mijn hoofd, het kan net zo goed een halve hartverlamming of een lichte beroerte geweest zijn, nog dagenlang er na een lamme hoofdpijn gehad.

Zaterdag 11 februari

Door het flauwvallen van gisteren werkelijk verontrust. In elk geval maar eens goed uitgeslapen – dat had eerder moeten gebeuren. Nog een doffe hoofdpijn.

Elke morgen 8 u. radio.

De inkttoevoer van de vulpen nog onvoldoende, hem dus nog daar gelaten, volgende week halen.

Voor de viool te laat geweest.

De onderlegger eindelijk betaald – 15.50.

De hospita heeft in de loop van de middag drie keer om de huur gevraagd – die ook betaald.

Mooie o'hemd gebracht naar wasserij diep in Rijnstr.

Bk. betaald 1.50 + 5.50.

Bk. Jaap gaat uit het bestuur.

Inderdaad *Hilletje met Bjørn!* Met die blonde poen. Vorige keer en nou weer. De enige kans dat iemand er nog tegenin gaat is waarachtig Jobs. Maar ik praat niet tegen Jobs en zij niet tegen mij vanwege de roddel. *Hilletje* klaagde nog tegen mij, dat haar oren potdicht zaten – het mutisme is erger.

De fiets vanmiddag teruggehaald. Hij beweert, dat de as goed is. Vanavond voor de afwisseling een leuke band.

Zondag 12 februari

Weer uitgeslapen.

Begonnen het dagboek bij te werken.

Bk. Het met Corrie Ham over Contact gehad. Jaap Lobatto vertrok met Vera.

Hilletje niet thuis getroffen. Anita ook al niet. Morgen weer naar *Hilletje* – die verhouding met Bjørn is te gek.

Met het bijwerken van het dagboek niet klaar gekomen. – De kachel rookte – en hoe! – En verder lekte het – op de brandende kachel!!

Maandag 13 februari

Maar 5 min. te laat.

w.b. Vreedzaam. Stukkie voor de *Nieuwe Ploeg* zitten schrijven.

Bk. Joke Tuinder is voor het plukken – doe dat nou.

Jobs ging dan met me zitten praten, haar grief was, dat ik mensen van de Bk. wegkeek. Bedoeld is *Hilletje!* De teneur was: blijf jij als ouwe vent liever voor haar weg. Ik kon er niet dieper op in gaan, omdat er anderen omheen zaten.

Bij Dono gezeten, heel prettig. Een huisgenote van hem heeft een depressie, helemaal echt.

Dinsdag 14 februari

Vanmorgen als een razende moeten fietsen – stommeling. Resultaat 5 min. te laat.

w.b. Verneukeratief stukje over H. v. Booven geschreven. Morgen moet ik Poe corrigeren – een voorrecht.

Bk. Bij Joke T. weer niet toegeslagen. Corrie Ham kwam er bij zitten. Bot geweest tegen Boudewijn, wat toch werkelijk niet aan gaat. En geschaakt met Joost.

Hilletje. Vandaag was ze thuis. Mieke Witteveen was bij d'r, maar vertrok voor mij. – Als je er over begint, of de schilderkunst nou wel een levensvulling is, gaat ze domweg ruzie maken, is niet mee te praten. – Ik ben dan maar begonnen, dat Jobs verkondigt, dat ze om mij van de Bk. wegblijft. Zij wil met al dat Biekorff-geroddel niets te maken hebben. Wijst me er op, dat *letterlijk iedereen het land aan me heeft* om mijn 'geroddel'. Siem van Kreveld vindt me bijvoorbeeld 'een vieze vent' – ik ben dus te open. Jobs is me gisteren voorgeweest en heeft al een avond met Hilletje gepraat. Ze voert een complete campagne tegen me, met verdraaiingen en valse voorstellingen van zaken en wat dies meer zij. Jobs heeft geageerd in de eerste plaats tegen mij en pas in de tweede plaats tegen Bjørn. Het punt waar het in werkelijkheid om gaat is natuurlijk, dat Hilletje onder mijn invloed staat.

<Hilletje onderhouden over haar mutisme.>

Hilletje heeft me vervolgens heel bedaard en openhartig uiteengedaan, wat er met Bjørn is. Zo beviel ze me. Het kwam er op neer, dat er (nog) niets aan de hand is, maar dat Riek zich uitslooft om hun tweeën te koppelen. Riek is dus aan 't koppelen – dat is sterk! Ik moest beloven, er niet verder over te praten, dus ik mag het ook niet aan Jobs zeggen, dat is nu vervelend. Ik heb in elk geval duidelijk gezegd, dat ik het een poen vind en een Hollandse ss-er. Zij vond hem niet zo manlijk, maar juist onzeker. Hij is al dertig. Dit is evenwel nu wel in orde: zij bedankte mij voor de 'redding', en dat was niet eens alleen ironisch bedoeld. Er waren echter nog andere kapers op de kust – André Haakman weer, die tegenwoordig niet meer katholiek maar remonstrants is, maar van wie zij de bekrompenheid heel goed ziet – en nog een, die haar net als ik ziet als een negentiende eeuwse tiep. Ze ziet die figuren in de een of andere eetgelegenheid, maar wil niet verklappen waar, zeker Jan Willem Brouwersplein. – Ik vernam ook nog, dat ze pas op haar 24e bij die oom en tante ingekomen is en de jaren totdien zoek gebracht heeft met het hebben van een verhouding, waar ze me nooit van verteld zegt te hebben. – Maar het kwam er alles bij mekaar toch op neer, dat Jobs goed aan de gang geweest is.

Woensdag 15 februari

Met de tram gegaan. Een *kwartier* te laat geweest! Dit keer kwam het van de wekker.

w.b. Een stukje over mythologie geschreven. En het eerste verhaal van Poe gecorrigeerd – ‘The fall of the house of Usher’ – niet rustig kunnen verwerken.

Of ik 's morgens ook kon komen – er was haast bij Poe en bij *Patterns of Culture* – en het liefst had hij me Zaterdagmorgen ook. Gezegd, dat ik wel om een uur of tien half elf kwam en de overuren dan wel zou opschrijven.

Ik had even aanvechting, om nog voor de Bk. naar Hilletje te gaan en toestemming te vragen om dat van dat koppelen van Riek toch aan Jobs te vertellen.

Bk. Maar tot mijn grote verrassing was *Hilletje op de Biekorff!* Veelzeggende gezichten van Frieda, Jobs, en als je wilt ook Riek. Ik kreeg evenwel één afgepast groetje en verder niets. Daarvoor heb ik haar gisteren dus zo over haar mutisme onderhouden. *En ze was tot mijn even grote ergernis weer net zo hard weg met Riek!* Snap daar nou maar eens wat van. Ik weet alleen, dat ik me aan dat gladde me ontglippen niet alleen erger, maar dat ik er ook onder lijd. – Ik ben maar gaan schaken met Joost – niet aan Jobs maar wel aan Dono verteld wat ik gelijk bekend niet vertellen mocht, te weten van dat koppelen van Riek. Maar Dono interesseerde het helemaal niet. Dono is overigens de enige die loyaal is. De anderen – Jobs, Frieda, Riek – zijn vanwege mijn wegkijkerij tegen me aan 't complotten. De Bk. is net zoiets aan 't worden als de dansles was. – Ze laten voortaan niet meer om zeven uur de bel gaan. – En Dono vertrok met Els Hekkenberg.

Donderdag 16 februari

Ik had vanmorgen eerder zullen komen, maar was er pas om kwart voor twaalf. Ik moet me schamen ook. Dit maar gerekend als inhalen voor het te laat komen.

w.b. Mijn tijd verknoeid met het schrijven van een stukje over Poe, dat niet goed was. Ook verder geen erg gelukkig figuur geslagen. En maar één verhaal gecorrigeerd – dat moet morgen meer zijn.

Bk. Eindelijk dan *Joke Tuinder* uitgenodigd om volgende week

mee naar de bioscoop te gaan. Ze *had geen tijd* – ook goed. – Algemene stemming toch wel weer prettig. Heel plezierig met Joost geschaakt. – Onder het schaken door een paar halve woorden met Jobs gewisseld over de kwestie. Gezegd, dat ze zich belachelijk aan 't maken was. Dat ik haar volgende week een geheim zou onthullen, maar dat ik eerst nog ontheffing van de geheimhouding aan de betrokkene moest vragen. En dat zij, als ze het hoorde, wel eens iemand op de Bk. de haren uit kon trekken. Met dat laatste bedoelde ik Riek, maar Jobs denkt nou natuurlijk, dat ik daarmee Hilleetje ook bedoelde en dat die wat Jobs over mij gezegd heeft, aan mij terugverteld heeft, wat ze nou net niet gedaan heeft. Dus nu heb je kans dat door mijn onoverwogen woorden *Jobs Hilleetje verwijten gaat maken!* En dat die dan ook nog gaat denken, dat ik wat ze me over het bemiddelen van Riek toevertrouwde, aan Jobs verteld heb. Och, och. Pas dan ook op wat je zegt. – Het ook nog even met Jobs over Bjørn gehad. Zij zei, dat dat met Bjørn en Hilleetje niets was, ik dat ik dat ook wel wist, maar ik vroeg hoe ze het gevonden had als het wel wat geweest was, waarop zij ostentatief antwoordde, dat Hilleetje dat zelf moest weten.

Vrijdag 17 februari

Vannacht weer te weinig geslapen.

Vanmorgen ook de bakker betaald. Over Januari.

w.b. Ik was maar weer een half uurtje eerder – tegen twaalven. Een uur overwerk opgegeven voor gisteren en vandaag samen. – Vandaag een gelukkige hand gehad. In plaats van dat niet goeie artikel van gisteren een korter en raker stukje over Poe geschreven, dat hij zo kon gebruiken. – Verder weer maar één verhaal gecorrigeerd, maar dat was er dan ook naar. 'The facts about mr. Valdemar.' Als ik evenwel Maandag die zaak (Poe) nu maar af maak, hoefde ik het weekend toch geen werk mee te nemen. – En voor de Zaterdag toch dispensatie gekregen. Hoera!! Dat was ook echt te veel geweest. – Naar aanleiding van mijn handschrift merkte hij nog op, dat het tijd werd, dat ik eens uit die sexuele knopen kwam.

Bk. Wim Wimmers, Riek, Jobs en Dono waren er allemaal, maar de vergadering vanavond ging niet door. Onenigheid tussen Jobs en Riek. – Het is natuurlijk niet verantwoord, om een zaak op een volkomen willekeurig punt opeens te laten rusten. Toch de kwestie

Jobs-Hilletje maar even laten liggen zoals hij nou toevallig net lag. – Djoeke Verschoor was er. Het was wel gezellig. Ik ondervond van verschillende kanten attenties. Van Corrie Ham – maar daar ga ik niet op in. Van Manja – denk er even aan, dat een oom van Manja shock-therapieën heeft gehad. En van Djoeke – maar Dono verdween met 'r.

(Dono vertelde van een depressieve huisgenote van hem, die naar een gesticht gaat. Zij: alles is doelloos. Dono: ja, dat is zo. Zij: ik voel me zo eenzaam. Dono: ik ook. Zij: ik ben zo bang. Dono: waarvoor? Zij: dat weet ik niet. En ze had een ongelukkige liefde voor een vent, die ze niet krijgen kon. Tja, zei Dono, als een halve gare nou op je afkomt en vraagt: wil je met me trouwen.

En over Jobs zei Dono nog: Jobs kan de rambam krijgen met haar ethiek.)

Er hangt op de Biekorff iets in de lucht van me de toegang ontzeggen wegens mijn wegkijken, maar dat zal wel inbeelding zijn. Het is vandaag volslagen lente. Ik ben ook in een te goeie bui voor de verwikkeling Hilletje-Jobs-Riek en voor het veel ergere probleem van het mutisme van Hilletje.

Bij Hannie en Joop geweest. Ze hadden het over mijn dik worden en vroegen me, hoe ik me voelde nu ik een man van boven de dertig was.

Zaterdag 18 februari

Uitgeslapen eindelijk.

De wekker was achter. Daardoor te laat geweest voor vulpen en viool. Wekker gebracht naar een niet erg uitgeslapen man hoog in de Rijnstraat.

Blocnoot – 1.10. Enveloppen – 1.25. Potlood. Mooie hemd gehaald en stukke blauwe hemd naar wasserij diep in Rijnstr. gebracht. Verder cigarettten gekocht en etenswaren (pindakaas, snoep, marg., eieren, melk en een sinaasappel).

Bk. Niemand – alleen Bruno. Dus geen Hilletje, Jobs, Riek of Bjørn. (Ze zijn naar Katwijk geweest – hoe en wat?)

Het is nog net zulk mooi weer als gisteren. Theo en Cis nog steeds niet thuis.

De *kussenloop* gehaald. Viel me weer helemaal niet mee. Kostte 4.50. Nog geen hemden gebracht.

Naar *Elly en Iet* geweest. Eindelijk was Iet er dan ookes. De al min of meer gebruikelijke lomphheid van Elly. Ze gingen gewoon door met breipatronen en gooiden me er vroegtijdig uit. Het eerste eventueel nog te verklaren uit een vleugje verlegenheid en omdat ze met al hun stijl nou eenmaal niets anders wisten. Maar het tweede dan toch niet. In de loop van de niet erg levende conversatie vroeg ik nog, of ze geen interessante mensen wisten, maar Iet wees me terecht, dat zijzelf die interessante mensen waren.

Zondag 19 februari

Ook vandaag weer grondig uitgeslapen.

Dagboek een eindje bijgewerkt. Maar dat schiet niet erg hard op.

Biekorff. Woensdag zal er vergaderd worden. We hebben een kleine duizend gulden schuld.

Dit bestuur wil de Biekorff opheffen. Alleen als er een ander bestuur te vormen zou zijn, kan er eventueel nog doorgegaan worden.

Waarom de mensen nou toch wegbleven? Jaap mompelde, omdat Max de Jong zo'n klier is, Riek beaamde. Dono vertelde me, dat dat omsloeg op Justus Halbertsma en Jan Meyer. Ik had van hem zelf ook gezegd, dat hij homo was.

Gepraat met Bommeljé van boekhandel Bijleveld uit Utrecht.

Tot half elf gepingpongd met Dono. Daarna nog met Dono meegegaan. Vlak achter Kriterion is een openbare huishoudschool. In de Lepelstraat. Op het idee gekomen, dat we daarvandaan voortaan het eten zouden kunnen laten komen. Dit aan Riek voorstellen.

Pas om 1 uur thuis.

Maandag 20 februari

De dag begon met radio-kabaal. Vannacht maar 6 uur geslapen, maar dat was na al dat uitslapen wel genoeg.

w. b. Twee verhalen van Poe gecorrigeerd. 'De duivel in de klok-ketoren' – een soort Staphorst. En 'Berenice' – waarin hij het lijk de tanden uittrekt en ze blijkt dan ook nog niet echt dood te zijn.

Riek opgebeld – de telefonade mislukte. Dono was trouwens ook al bij haar geweest. Ik toevallig ook nog met Riek in de tram. Riek was volkomen lauw over het huishoudschool-plan – op het saboteuze af. Dono is er intussen al geweest en heeft een afspraak voor Riek gemaakt op Donderdag. Er is evenwel niet veel kijk op. De

directrice wou wel, maar de kooklerares zou er wel niet voor voelen, het zat er niet in. Maar goed, Riek zal dan gaan.

<Dat huishoudschool-plan leidt dus ook tot niets. Ik weet het ook niet meer.>

Vergadering een dag verschoven. Jaap en Wim konden eigenlijk niet. Riek is het beu. – Joost zei: kijk je zo treurig, omdat de Biekorff opgeheven wordt, voor je een vrouw gevonden hebt? – Hille-tje schijnt het weekend naar Katwijk geweest te zijn, maar Riek wist er meer van dan Jobs, ik snap er niets meer van! Maar die kwestie zullen we maar even een week opzouten. – Geschaakt met Siem. Hij ving mijn dame.

Een aantal folders naar Annie Jansen gestuurd, om door te sturen naar de I.F.L.

Natte poten.

Dinsdag 21 februari

Guido vroeg om het adres van Lekkerkerker! Hij zei, dat iemand van de Kunstraad er om gevraagd had, dat is natuurlijk een smoes. Wat moet hij daar nou mee? Dat kan mooie kortsluitingen geven!

Bk. Annelies Ehrlich was terug. Ik even gezegd, dat ze me grote last bezorgd had, zonder dat ze het zelf wist, en dat ik het haar wel uit zou leggen. Maar dan zal zij daar toch eerst even op in moeten gaan.

Theo en Cis bij me op bezoek!! Ze zijn in Almelo geweest. Het bezoek ging van Cis uit en of ik maar tegenbezoeken wou afsteken. Die is wel te vinden voor een klein overspeltje. Ik vrees alleen, dat haar berekeningen verder gaan, ze is tenminste haast al te erg geïnteresseerd in mijn baan. Geestig is ze wel, maar zij zelf is pafferig, dat kind van haar is een volkskind en bedenk ook wel, dat ze van vaderszijde halve en hele *krankzinnigheid* in de familie heeft.

<(en ze heeft geen pessarium)>

Woensdag 22 februari

Briefkaart van *Mienie*. Opgave, wanneer en waar ik haar treffen kan. Overall behalve bij haar thuis. Ze zit weer hier – Michelangelostr. 52^{III}.

w.b. 5 min. te laat. De alinea's in *Patterns of culture* aangegeven.

Bk. De Bk. zat vol mensen, waar mee te praten viel, maar ik heb

me begeven in een dodelijk zware schaakpartij met Siem vd. Molen, doe dat dan ook niet! – Dono weg met Ali, hij vergooit zich.

Pas om half tien thuis. Doodmoe, maar mijn halve nacht maar weer lijdzaam opgeofferd, om nou eindelijk dit dagboek eens bij te werken.

Donderdag 23 februari

Vannacht maar zes uur geslapen.

Getramd. Niet meer dan de gebruikelijke vijf minuten te laat.

w. B. Rustig aan *Patterns of Culture* gewerkt, voor echt opschieten was ik te moe, maar het vorderde toch wel.

Met Guido besproken, hoe het moet, als ik thuis werk. Ik heb nu eenmaal geen telefoon, dus hij moet maar met briefkaartjes werken. En het afrekenen moet maar per opdracht, ik moest dan maar een *nota* aanbieden, die hij aftekende, waarna ik het geld bij meneer Nienaber uit de kas kon krijgen. Tot de zomervacantie zal ik correctiewerk te doen hebben, dan een poosje persklaar maken van mss., en dan komt het correctiewerk voor het najaar al weer. In Juli meer tijd voor vakantie dan in Augustus! Na de *Patterns* komt Romein helemaal, een boekje van Melville, Descartes, een ook vertaalde in Spanje of Zuid-Amerika spelende snertroman, dus allemaal vertalingen. En bij dat persklaar maken dan een Vlaamse vertaling van *Candide* en zo meer.

Bk. Dat idee van de huishoudschool is niets geworden. Er waren juist vanavond bedroevend weinig mensen. De *vergadering* was dan ook een zielige vertoning. Jaap Hijmans begon dan met uiteen te zetten, dat we f 800.– schuld hadden en dat dit bestuur er geen gat meer in zag. De kostprijs van het eten was op onbegrijpelijke wijze gestegen en hij achtte het alleen mogelijk om de Biekorff verder te drijven voor een commerciële figuur. Dit bestuur trad af en stelde opheffing voor en er kon alleen doorgedaan worden als een ander bestuur zich aanbood. Volgde enig heen en weer gepraat. Toen kwam ik met mijn voorstel: het opheffen uitstellen tot 1 Juli, tot zolang een reddingsfonds van een riks in de maand van alle trouwe leden, zodat de schuld niet meer toe kon nemen, en op die basis nog één poging van een nieuw bestuur. Instemming o.m. van Alfred en Jobs. Toen het van alle kanten willekeurige namen noemen voor een nieuw bestuur. De beide economen Jan van Kerkhoven en

Hans Borggreve vielen het eerst in de termen. Riek sleepte die er in. Jaap H. en Wim W. en ook Huib traden af. En toen het zo lag, veerde Riek opeens op en wou ook wel weer! Als we haar maar met burgerjongetjes omgeven, blijft ze wel actief. Sommige mensen zoals Loek Porcelain knepen uit. Alfred ook, maar die moest naar een concert. Maar Alfred komt er ook in. Riek wou Joost niet hebben, omdat ze zijn opvatting over failliet gaan niet deelde, en Siem van der Molen niet, omdat je daar niets aan had. Jur had te veel voorbehouden, maar er waren ook al mannen genoeg. Als ze vrouw zal ze dan proberen, Vera die er niet eens was in te werken. De nieuwe kookster heet Nettie Evenhuis. Riek was opeens weer de oude en belegde al direct Zaterdag een vergadering met haar nieuwe burgerjongetjes. O ja, Dono komt er nou ook niet in, geloofde er niet erg in. En ik heb Jobs aangepord, om die maandelijks inzameling op poten te zetten. Ze haalde al direct een paar tientjes op. De verhouding met Jobs trekt vanzelf al weer bij, in het kader van de ontwikkeling van vorige week nog gezegd, dat ik eigenlijk Riek en haar nog tegen mekaar op moet zetten. Maar intussen gaat de Biekorff nog even door, als ik er niet bij geweest was, hadden ze hem per 1 Mrt. opgeheven, de verrassing was, dat Riek opeens opkikkerde, toen ze in plaats van Jaap en Wim die twee burgerjongetjes naast zich kreeg. En verder zal het moeten komen van geld ophalen en de zaal 's avonds verhuren. En Jobs doet aan standsbesef – wil bij Festina, waarvoor je driemaal geïntroduceerd moet zijn.

Guido spreekt Zaterdag op een communistische betoging. Leuk.

Vrijdag 24 februari

En och jee, vannacht al weer twee uur te kort geslapen. Vanmorgen een tram te laat gegaan, en toch op tijd gekomen, zo iets snap ik nou niet.

w. B. Eigenlijk te moe om te werken. Weer een beetje opgeschooten met *Patterns of Culture*. – Aangeboden om, gezien de afwezigheid van Koomen, de hele volgende week nog 's middags te komen. Hij kon het Maandag pas zeggen, maar het kon wel zijn. Financieel komt het mij namelijk wel goed uit. – En verder oerstom geweest. Weer begonnen over zijn communisme. En dan zo onzeker. Een beetje gehakkeld over de manier, waarop het communisme volgens mij in zijn hele psychische structuur gepast was. Ach had ik mijn

mond gehouden en het onderwerp niet aangeroerd. Of tenminste niet zo flakkerend.

Bk. Riek voelt niets voor Vera in het bestuur. 'Wat heb ik aan iemand, waar ik niets aan heb.' En zelfs over Alfred is ze niet enthousiast. Zo wordt het een zaakje van Riek met die twee burgerjongens en met haarzelf. Maar daarmee krijgen we de Biekorff niet weer overeind.

Jobs moest me met alle geweld onder vier ogen spreken. Van deze gelegenheid gebruik gemaakt, om haar te vertellen van het koppelen van Riek. Het is wel tot haar doorgedrongen dat ze daarover nou niet weer tegen Hilletje mag beginnen. Maar Jobs van haar kant moest het hebben over Dono en Ali. Ze vroeg zich, nou ze dit zag, af of Dono wel van goeden huize was, en ze heeft daar waarempeel bijna reden toe. Ik verteld, dat ik tegen hem gezegd heb, dat Ali het dienstmeisje is, waar je het op leert. Jobs maakt zich ongerust, omdat hij zo jong is. Hij vergooit zich inderdaad. Jobs dacht overigens, dat ik van het geval met Ali meer wist, dan ik er van weet, en wou ook van me weten, hoe Dono zich over haar uitgelaten had. – Die standsvooroordelen van Jobs zijn een gruwel. Dat primaire functionneren van haar is hopeloos. En ze wordt eenvoudig geteisterd door jaloezieën. Dat Lesbische zit er heus ook wel bij. Maar ze is menselijk.

Vannacht *boekenbal!* En ik ben er weer niet. Maar volgend jaar *moet* ik er zijn. Daarvoor is benodigd a) een blauw pakje b) helemaal kunnen dansen – niet half zoals nu c) weer aan het schrijven zijn, en d) liefst een vriendin bij me hebben.

Labour heeft gewonnen.

Zaterdag 25 februari

Vanmorgen van negen tot elf keihard die rotradio. Daardoor wel slaap ingehaald maar nog niet uitgeslapen. Vanmorgen heeft een vent op het dak mijn lekkende schoorsteen een beetje met teer dichtgesmeerd – 1 gld. Maar zou eigenlijk wijere pijp met grotere gek en plat stuk lood of zink omheen moeten, kosten vele tientjes.

Blauwe hemd van wasserij gehaald.

Kruidenier.

Viool gebracht naar Nieuwe Hoogstraat – Woensdag halen.

Vulpen gehaald – maar het blijft een sofpen.

Boekenmarkt in de Bijenkorf. Acteurs als verkopers. En actrices. Ellen de Thouars was nog mooier dan Mary Smitshuizen, Ank van der Moer nog lelijker dan Loudi Nijhoff.

[En intussen sprak Guido van Suchtelen samen met Henk Gortzak op een communistische betoging op het Waterlooplein.]

Eerst nog even naar Dono geweest.

Bk. Jobs boos gemaakt – en terecht – door waar Ali bij zat te zeggen: Jobs beoefent de jaloezie met een wetenschappelijke volledigheid en Jobs doet aan standsverschillen. – Joost neemt mij werkelijk volkomen genadeloos op de korrel. – Nog een partijtje schaak verloren van Siem.

Het blauwe hemd gebracht naar naaister. Zal niet alleen manchetten maar ook boord keren.

Bij De Bock gaan zitten. Aldaar ontmoet Mischa van Steenwijk, dat decadente jongetje, en zijn maitres Willy, die hoer, die van de Biekorff getrap is. Woont den Texstraat 41. Consumptie 3 kwartjes.

Pas na twaalfen thuis. Om half twee storing in het elektrische net.

Zondag 26 februari

Vandaag dan eindelijk uitgeslapen. Geslapen van half drie tot half elf. Toen radio, maar quies in mijn oren gedaan, daardoor evenwel de hele rest van de dag doof aan mijn rechteroor.

Bk. Jobs toch steeds ietwat gereserveerd. En Joost bezorgt me het ene pijnlijke moment na het andere.

Beneden me waren ze op verjaars-visite. Zodoende lekker rustig kunnen lezen. 'William Wilson' van Poe. Maar dat is toch niet het voorbeeld voor *Dorian Gray* – gelijk Vestdijk beweert. Dat is eerder nog 'The oval portrait'.

Maandag 27 februari

Vannacht om 5 uur naar bed, vanmorgen om half negen op vrese-lijke wijze uit mijn slaap geschrokken door de radio, daarna nog een uur geslapen. Die radio speelt tot 's avonds laat en 's morgens vroeg begint hij direct weer.

w.v. Wel op tijd. Maar moe. Het laatste stuk *Patterns* is nog niet eens gezet. Meneer Koomen is terug. Maar Guido heeft in orde ge-

maakt, dat ik deze hele week nog daar werk. Hij voelde wel, dat het me met het geld beter uitkomt.

Bk. Moe – Ten aanhore van Wim en Betty en van Joke tegen Dono op de burgerlijkheid van Riek zitten kankeren. Ze heeft op de vergadering weer zitten zeuren, dat bepaalde elementen de sfeer bedierven. En Vera deugt niet, Jobs deugt niet, Manja deugt niet, alles wat fleuriger is dan zij deugt niet. Alleen Annemarie, die op de Engelse prinses lijkt, deugt voor het bestuur. De enige, die een beetje met me praatte, was waarempel Jobs. *Wim en Betty hebben trouwplannen!*

Ik had vanavond wel vroeg naar bed gewild. Maar ja, die radio hè, die radio.

Dinsdag 28 februari

Vreselijk, vanmorgen vroeg de radio, vreselijk!

w. b. Een kwartier te laat. Alles verder gewoon. Rustig gewerkt.

Bk. Botsinkje met Riek. En die Joost blijft maar aan de gang – nou was ik weer geslachtsloos. Ik had er geen aanspraak.

Naar *Anita* geweest. Het tweede kind bezichtigd. Marcel heeft een auto, is nu om de week de hele week weg en 's avonds thuis. Buitengewoon prettig met 'r gepraat. Zij is voor dubbeloverslaand en tegen blauwe pakkies. *Volgend jaar komt er wellicht geen boekenbal meer!*

Woensdag 1 maart

Nieuw scheermes gekocht voor de netto prijs, zijnde 80 cent. En plaats besproken.

w. b. Volkomen kalm.

Bk. Siem van Kreveld was er. Om 1/27 weggegaan en eerst nog naar huis geweest.

Naar *De vuile handen* van Sartre geweest. Twee gulden.

Donderdag 2 maart

Kwitantie *Vrij Ned* betaald – f 5.

w. b. Vrolijk een *half uur* te laat gekomen! Kalme middag.

Bk. Nieuwe regeling, losse maaltijden 1.20, altijd geldige knipkaarten 5 x 1.20 = 6.– Nou ben ik er dus niet meer zo aan getrouwd. Veel eters. – Geschaakt en gepingpong met Siem.

De chèque uit Wageningen is er niet! Ik maak me hevig ongerust. Geschreven. Maar wat nu? Voorschot vragen?

Vrijdag 3 maart

Radeloos vanwege uitblijven chèque! Bovendien niet te lang geslapen en al weer vroeg radio.

w. v. De *laatste dag*! Een kwartier te laat, dat is dus de helft minder dan gisteren. Een voorschot gevraagd. Guido – Nienaber – Winterink. Een week vakantie plus een aanvullende gratificatie gekregen. Bruto vijftig, dus netto een dikke veertig piek. *Patterns* is nog niet helemaal gezet. Daarom *Bloemenbel* meegenomen. En Melville zal daar dan nog tussendoor komen met spoed.

[Dus vandaag is het thuiswerken ingegaan – tegen een tarief van 3.50 per vel.]

Bk. Weer vol, net als gisteren. En gezellig. Met een toren voor geschaakt tegen Jaap – hij verraste me met remise door pat. En nog gepingpong met Els.

En daar had je *Joop Deelman*! In gezelschap van die halfbloed. En Jobs spoorde hem aan om eens te komen, ik kon het niet meer voorkomen. Als het zou gebeuren, zou ik niet meer op de Bk. kunnen blijven, dat heb je nou van het je encanailleren.

Zaterdag 4 maart

In principe uitgeslapen. Huur betaald. Etenswaren gekocht. Wekker gehaald – 3.75. Viool – nog eens 3.75, alleen voor die lus – vergeefs geprotesteerd.

Bk. Eerst geschaakt en toen gepingpong met Siem. Elf uur thuis – dat moet nou toch heus geen regel worden.

Zondag 5 maart

Uitgeslapen – zij het met Quies in mijn oren.

Bk. Wim W. en Frieda nodigden Jobs uit om met de Paasdagen mee te gaan kamperen. Ik geschaakt met Siem.

Mooi zo. Nou heeft de verstelnaaister dit overhemd ook nog verpest! Kosten een gulden. Betere verstelnaaister zoeken. Hemden op en schoenen op.

Gecorrigeerd van 11 tot 2. Vanmiddag en vanavond in 5 uur samen één vel (= 3.50) gedaan.

Maandag 6 maart

Om 8 uur al radio. Eerst vier uur geslapen zonder en toen nog eens minstens even lang met Quies.

Post bracht chèque Wageningen. De vertraging kwam, doordat Beppe op sterven ligt. Intussen kan ik dat geld van Mali op mijn buik schrijven.

Tevens slot drukproef *Patterns* gekomen.

Naar Centrum getramd. Die legerhemden bij Faber was niets. Een uur verdaan in een 2e hands boekwinkel. Gelopen naar Kriterion – idioot.

Bk. 45 Eters. Gepingpong met Dono tot 1/210 en met hem opgelopen tot zijn huis.

Hospita wees me er minzaam op, dat mijn kleren muf roken.

Van 3 tot 1/26 's nachts nog 5 stroken gedaan – toch nog altijd een gulden per uur.

Dinsdag 7 maart

Uitgeslapen.

Beppe is dood.

Twee uur gecorrigeerd – slechts 4 stroken gedaan.

Bk. Geschaakt met Huib. Weer niet weg kunnen komen.

Lente. Theo en *Cis* ontmoet. Pas om 12 uur thuis.

's Nachts meer dan 3 uur gedaan over niet meer dan nog eens 4 stroken (een strook is ± 2 kwartjes).

Woensdag 8 maart

De halve middag heel hard radio aan de voorkant.

Paula op bezoek. Zat te tobben met abortussen. Had er net een-tje achter de rug middels een hormoon spuitje. En was nu weer een week over tijd, maar het kon eigenlijk niet, was met kinine aan 't knoeien.

Schoenen naar schoenmaker.

Bk Geschaakt met Siem en gepingpong met Dono. Katzenjammer – Dono solidair.

Ik ben beroerd. Het is het voorjaar niet alleen, het is mijn maag!

Vannacht niet gewerkt, maar weer naar bed gegaan.

Donderdag 9 maart

Toen ik om 8 uur door de radio gewekt werd, was ik nog ellendig. Maar daarna weer ingeslapen, en 's middags wat beter.

Schoenen gehaald – 5 gld.

Boodschappen gedaan. Tandeborstel (95), tandepoets (70), batterij (45), vlekkewater (45), snoep (25), melk (35), trommeltje (55).

Ondanks mijn misselijkheid toch naar de Bk. gegaan, maar weinig gegeten.

Alie Hof meegenomen – over consequentie gesproken. Want die is nou toch wel ondubbelzinnig beneden mijn stand. Is hier dan toch maar tot 11 u. geweest. Het ging om ondergoed, dat ze aanbod voor me te verstellen, een hele doos met hemden en zo meegegeven ook nog, wat al illusies.

Gewerkt van 3 uur 's nachts tot 9 uur in de morgen. 9 stroken gedaan.

Vrijdag 10 maart

Geslapen van 10 u. in de morgen tot 5 u. in de middag, hetgeen te weinig is.

Iets te laat op de Bk. Aldaar bleef een prettig stelletje hangen, maar Frieda verdween met Jaap Lobatto en Dono heb ik achtergelaten met Els. Nog even vluchtig geïnformeerd, of hetzij Frieda hetzij Els niet naar de filmliga moesten, maar ze hadden geen van beiden animo.

Filmliga. *Fräulein Else* van Schnitzler, zwijgende film, in het Deens godbetert, met El. Bergner en Basserman toen hij nog niet zo oud was. Heen Trudi even gesproken. Gezeten naast Käthe. Tijdens de voorstelling was ze geanimeerd, maar bij het naar huis brengen minderde dat aanmerkelijk.

Stalling Leidse Plein dicht. Helemaal terug moeten lopen. Morgen fiets bevrijden!

Zaterdag 11 maart

De hele dag radio: 8 u, ½11, 1 uur. Desondanks uitgeslapen.

Om 5 uur stond *Mienie* voor me. Samen Chinees gegeten in de Binnen Bantammerstr. Kosten samen 3.75, waarvan zij indirect 1.25 betaald heeft, schade dus een riks. Eten even goedkoop als bij Mia en veel beter. Alleen akelige stoelen. Ik heb nogal afwezig ge-

daan, zij zei telkens: je luistert niet. Ze werkt op twee kantoren elk een paar morgens of middagen in de week en woont voor niets. Over Jan Kosbudde wou ze zich niet uitlaten. De avond was niet in de laatste plaats door mijn afwezig-doen geen overmatig succes.

Om 12 uur thuis.

De hele nacht tot 10 u. in de ochtend gedaan over de laatste 5 stroken van *Patterns of Culture* – te gek.

<Tootje zweert bij Freud en maakt nogales ruzie.>

Zondag 12 maart

Pas om 10 uur vanmorgen naar bed gegaan. Geslapen tot 5 uur. Met Quies in mijn oren – daar half doof van. Te laat op om nog ergens te gaan eten. Vandaag maar brood. De hele avond radio onder me. De eerste helft van de nacht twee hoofdstukken uit *Het land van herkomst* gelezen. De tweede helft van de nacht inhoud *Patterns* getikt en slippentekst gemaakt. 's Morgens doorgedraaid.

Maandag 13 maart

Vanmorgen doorgedraaid. Barbier. Chèque geïnd. Giro aangevraagd! Ik krijg er een, omdat ik een vrij beroep heb. Ziekenfonds Maart betaald – een riks. Pas om 12 uur thuis – stommeling!

Vanmiddag nog vier uur geslapen. Toen toch opgestaan en naar de Bk. geweest. Aldaar aten ze zuurkool. Alie mocht mijn goed niet verstellen, d'r moeder had de naaimachine achter slot en grendel gezet, ik zal al blij zijn als ik m'n goed weerom heb. 's Avonds weer naar bed gegaan, om precies te zijn om 11 uur.

Dinsdag 14 maart

Hele nacht en halve dag geslapen.

Kaartje van Guido, dat hij om *Billy Bud* zat te springen. Hem opgebeld – het had al af moeten zijn. Beloofd het morgen te brengen. Hele nacht maar doorwerken. 's Middags al vast 1 vel gedaan.

Bk. Net te laat – waarom nou? Erg weinig en bovendien vervelende mensen. Trientje Wiersma – dochter van een dominee.

De hele nacht zitten corrigeren. 's Morgens om 8 uur de eerste vier vel van *Billy Bud* naar Sloterdijk gebracht.

Woensdag 15 maart

Om ½11 vanmorgen naar bed geweest. Geslapen tot ½6. Te kort dus.

Toen kwam Paula. Dat ze zwanger was (van Bruno) was vanzelf loos alarm geweest – het zou een onbevleete ontvangenis geweest moeten zijn. Die vorige keer was het als volgt gegaan. Een verhouding met een Deense knul was uitgeraakt. Ze was zonder irrigator naar Parijs getogen en daar verleid door een medisch student (?) – kijk maar uit. Ze wou kennelijk wel wat van mij, maar maar begonnen met haar er uit te gooien. Ze heeft evenwel een type-tafeltje over – toch eens heen.

Bk. Vol en allemaal prettige mensen. Aan de prettige tafel was voor mij evenwel geen plaats meer. Vera geflankeerd door Dono en de pesterige Joost. Aan de andere kant de lompe Leo Lubbers en Jaap H. Ik knorrig en onuitgeslapen. Dono weg met Vera. Joost is tussen haakjes de zoon van die vermaarde prof! Maar ik heb tenminste m'n verstelgoed van Ali terug.

Over mijn slaap heen gekomen en van tien tot drie uur zitten corrigeren over de laatste 1½ vel van *Billy Bud*.

Donderdag 16 maart

Vandaag weer wat kort geslapen – bovendien veel last van radio's gehad.

Om half vijf was ik op de w.v. 21 piek gebeurd voor laatste eind *Patterns* en 20 voor *Billy Bud*. Maar voor de slippentekst van *Patterns* wou hij niet apart dokken. Ik krijg nog revisie *Patterns*. Maar dat boek over atoomenergie hoef ik goddank niet te doen. Stukje over Nietzsche schrijven. Ik ben strikt zakelijk geweest. Niettemin was het hem nog te veel om me rustig aan te horen.

Bk. *Hilletje* was er weer!! Die komt alleen voor afspraken en verkeert dan in een soort kramp, waarin ze mij niet kent. Dit keer betrof het *Wim Wimmers*. Zij heeft zich tegenover mij kritisch over hem uitgelaten, maar het is (naar Frieda me vertelde) tussen hem en Bieeta volkomen uit, dus hij zal wel doortasten.

Ik heb zitten praten met dat nieuwe sociale werkstertje, is donker en prettig, heet als ik goed gehoord heb Henny de Bruin, komt uit Leeuwarden, is in haar 2e jaar en dan komen de 2 jaren praktijk.

Frieda is opgezegd geworden als administratrice om financiële

redenen. Frieda en Dono mee naar mijn kamer genomen. Kunstreproducties laten kijken. Tussen Frieda en die musicus uit Hamburg is het uit.

Vrijdag 17 maart

Ik weet zelf niet, of ik nou wel uitgeslapen ben. Ik weet niet, hoe ik aan een hemd van mijn maat moet komen. En ook niet, of ik nou nog kolen zal bestellen of niet.

Bk. Eten bijzonder slecht. Al een paar keer achter mekaar de bel niet gehoord. De mensen vervelend. Alleen tegen het eind even prettig met Dono gepingpongd.

Op zoek geweest naar een naaister. Een gewone huismoeder ontdekt op *Lepelstr 88111*, die wat haar betreft wel wil, maar natuurlijk geen verstand van overhemden heeft. Haar man heeft uitslag.

Aan zwemmen niet meer toegekomen.

Zaterdag 18 maart

Te kort geslapen en van de radio ook weer mijn deel gehad.

Half vier. Concertgebouw – jubileum Wereldbibliotheek. Enkel mummies – niemand om mee te praten. Prof de Vooy was er! – een poging gedaan om hem te begroeten, maar hij ging er niet op in.

Op Leidseplein een taxi-chauffeur aangebracht bij de politie wegens opzettelijk in mekaar rijden van een fiets. Ik heb mijn naam en adres op moeten geven, dus ik zal wel moeten getuigen. Ik kan er geen eed op doen, dat het expres was, maar het had er veel van.

Petit Marmite was uitgestorven. In de Binnen-Bantammerstraat één portie droge rijst gegeten en daarna zo stom geweest, om nog een kom ertesoepwater te bestellen in een cafetaria, samen 1.50.

Naar Theo en *Cis* geweest. Aldaar veel bezoek. *Paula This* – is dat degene, die Joop als de Academiehoer beschreef? Ik dacht, dat hij die Paula Dietz noemde. Ze is in elk geval nu getrouwd. Is niet erg intelligent, maar gaf een rake karakteristiek van de afdeling van prof. van den Bergh, de afdeling van Hilleetje. – Ook nog Harken Wiersma, schilder met baard, broer van Trienke Wiersma, een schertsfiguur. Sociale Zaken had opgebeld bij zijn onderburen of hij een maitresse had. – Voor Theo waren mijn voyeursneigingen al een klein vanzelfsprekendheidje – daarmee oppassen.

Stalling Centraal Station was al dicht. Helemaal van Centraal Station naar wolkenkrabber moeten lopen. Morgen fiets bevrijden.

Zondag 19 maart

Pas tegen 1/27 naar bed gegaan. Vanmorgen erg veel last van de radio's gehad, maar vanmiddag lekker geslapen.

Net als verleden Zondag te laat op om nog ergens behoorlijk te gaan eten. Eén portie bami gegeten bij Mia en hongerig naar huis op uit stalling Centraal Station bevrijde fiets.

Hanny en Joop lagen om half tien al in bed. Even gevraagd aan die buurman van ze, of Paula This dezelfde was als Paula Dietz, wistie niet.

De hele Zondagnacht en een stuk van de Maandagmorgen doorwerkt aan dat artikel over Nietzsche. Het is twee keer te lang geworden. En natuurlijk toch nog niet goed.

Maandag 20 maart

Doorgedraaid en doorwerkt. Bakker Febr. betaald – 6.14. Giro-rekening gerealiseerd. Gestort $5 + 1.80 = 6.80$. Over een paar weken komen de boekjes. Nummer 235921. Nog een paar uur gemaft met kleren aan. De Biekorff gehaald. Nog met Dono gepingpong. Naaister: manchetten, hemd en 4 paar sokken gestopt – samen 3,50 – nogal duur dus.

Weer naar bed gegaan.

Dinsdag 21 maart

Vanmorgen om een uur of negen op. Eerst hemd weer naar naaister gebracht, moest nog iets aan gebeuren. In *Andreas Bonnstr.* is een textielzaak, waar ze zelf overhemden maken, opnieuw heen.

Toen begonnen artikel Nietzsche te herzien. Toen de middag verstreken was, was ik half klaar.

Bk. Op het nippertje. Gesnauw van Jobs, dat ik niet betaald had en van Frieda, dat ik nog wou betalen, en van die gratis maaltijd waar ik nog recht op had, vertrouwde ze niet. Weinig mensen en van het meest naargeestige slag. Ik had zin om me dood te schieten.

Naaister. Hemd al weer klaar. Nog een paar kousen en een stopje in een o'broek – 1.25 – loopt toch te veel op.

Doorgegaan met artikel Nietzsche en het af gekregen. Nou is het goed. Alleen 2½ keer te lang.

Dagboek bijgewerkt.

En in de vroege morgen eerste twee vel van de *Bloemenbel* gedaan. Dat gaat hard – mag ook wel es.

Woensdag 22 maart

Vanmorgen nog even naar barbier. Om half tien in bed. In één ruk doorgeslapen tot half zes, net lang genoeg.

Bk. Prettige sfeer. Twee nieuwe kerels. Partijtje schaak gewonnen van Siem.

Te laat op vergadering bond van woningzoekenden. Achter de kamerhuurders zat mevrouw Heyermans, hierachter Bruinsma, die grote huiseigenaar met zijn zolderwoningen.

Daarna nog naar Emiel geweest. Had aan dat boekje natuurlijk nog niets gedaan. Het gehad over communisme Guido, als hij dat aan Mannie oververtelt, vertelt die het weer aan Guido. En hij zou eens onder de eerste jaars meisjesstudenten psychologie vragen wie mij kende – zal Mienie mij dan wel weer op aanvallen. En Emiel zei ook al, dat ik zo'n ontzettende buik kreeg.

Pijn aan mijn ogen.

Donderdag 23 maart

Om 7 uur in de morgen naar bed, goddelijk geslapen, om 5 uur vanmiddag pas op. Zodoende is er van de voorgenomen dingen niets gekomen. Ik had me voorgenomen, vanavond naar Paula te gaan, maar op de Bk was *Hilletje!* Maar geen pogingen gedaan om haar goeiendag te zeggen. Bij haar zat trouwens weer Wim Wimmers. Zag er zeer nerveus uit en zij ook. Kan wel eens, dat ze nu echt aan 't naaien is.

<Stans op straat gezien.>

– Ik intussen een gesprek gevoerd met de vrouw van Hans v. Beusekom over de d.p. van Nietzsche. Zij dacht, dat het schizofrenie geweest was, maar daarin was ze mis. Zij achtte evenwel een d.p. onwaarschijnlijk, ten eerste omdat het te vroeg was en ten tweede, omdat ze eerst dement worden en daarna pas grootheidswaan krijgen. – Intussen was Wim W. vertrokken, maar dat zegt niets, dat is zo'n stille, die zijn afspraken heus wel buiten de Bk. om maakt. En

Hilletje was bezet, moest volgens Jobs naar de Prinsengr., maar dat hoeft niet zo te zijn. Ik heb kans gezien, om het stel mee te krijgen naar een *bioscoop*. Jobs, Frieda, Siem, Dono en ik. Eerst nog even naar Dono's huis, daarheen Hilletje ook nog mee, maar niet meer mee naar de bioscoop.

Doordat Frieda de radio aan wou hebben, begon ik over haar leeghoofdigheid, doordat een paar opmerkingen over een boek mis liepen over Job's d'r onbelezenheid en doordat Frieda niet bleek te weten, dat *Faux-monnayeurs* en *Valse munters* hetzelfde is, over de onbelezenheid van Frieda. Ze werden allemaal onwillig, omdat ik me niet realiseerde dat ze met ons uit waren en ik dus hun avond vergalde, het begin heeft Hilletje nog meegemaakt.

<Hilletje eet in het Vette Hapje>

Het eind van het liedje was, dat Dono mocht kiezen of hij Jobs of Frieda naar huis zou brengen en Frieda koos. Alles betoogde, dat Frieda anders is, dan ik haar zie, Dono kan langzamerhand uit ervaring spreken. En dan had Jobs het natuurlijk nog over de geringe kans dat ik 'nog' een vrouw zou krijgen. p s. Ik zei schamper van een vent dattie zo goed gekleed ging, die uitlating van me vond Dono nou erg.

De hele nacht *Vrij Nederland* zitten lezen. *Ik werk vannacht niet.*
Mijn broek is op.

Vrijdag 24 maart

Erg gekweld geweest door radio om 8 en om 12 uur. Maar door- en uitgeslapen – pas om 5 uur op.

Bk. Een wat kassian-achtig excuus van Jobs, omdat ik gisteravond zo achteraan gereden had. Verder weinig aanspraak. Frieda nu eenmaal niet toeschietelijk, Els nog eerder.

Naar *Paula* gegaan. Ze was moe, maar me daaraan niet gestoord en domweg gaan vrijen. Ze had geen zin en dee vervelend maar dit getrotseerd. Een krachtige poging gedaan om haar tot pissen te bewegen, één keer heeft ze het dan gedaan, maar helaas schaduw, de twee volgende keren verrekte ze het, sterker aandringen dan ik gedaan heb kan niet. Eerst heeft zij mij klaargemaakt en ik het zelf afgemaakt, toen ik haar helemaal. Gevaarlijk, de verkeerde volgorde. Zij mij duurde oneindig lang en kwam niets van terecht. Ik haar duurde ook een eeuwigheid, maar daar zat een half uur waardevol

vrijen tussenin, dat haar tegen mij op deed kijken en de avond goed maakte. En a propos, dat avontuur in Parijs betrof ook nog twee kerels, een Fransman en een Bulgaar, ze is wel aan de gang geweest.

Zaterdag 25 maart

Vanmorgen om half negen nog even een vouw in mijn broek laten leggen.

Geslapen van half tien tot half twee.

Toen naar *Wageningen*, na de trein, die ik had willen hebben, gemist te hebben. Ik was in Wageningen om zes uur, nog net op tijd voor het avondeten. Er was op dat moment verder nog niemand, even later kwam Lidi met Flip en in de loop van de avond Hank. Lidi is weer in verwachting. De volgende morgen kwam eerst dat meiske, Gerke de Geest, of zo iets, een volstrekt picnisch persoon. Toen bij wijze van verrassing zowat de hele Friese familie, Reid, Trijntje, Tettie en Jet, maar die waren in een half uur weer weg. En toen Mali. – Weer enige onaangename *erfelijke* en gewoon-medische gezichtspunten opgedaan.

<Vagelijk verteld, dat ik tegenwoordig mijn werk ook mee naar huis mocht nemen.>

Beppe is al wel een jaar of tien vijftien seniel geweest. Ze schijnt niet in de strikte zin van het woord kinds geweest te zijn, maar meer verkalking van de hersenvaten of nog wat anders. In elk geval was ze lastig en zelfs gevaarlijk, ze spookte 's nachts rond en was een bedreiging voor de andere patiënten, zodat ze 's nachts *vastgebonden* moest worden.

<*Aftakeling Beppe!*>

Dat geheugenverlies al vijf of tien jaar. Gezien de 'drift' van de hele familie kan het best een ergere vorm van dolheid geweest zijn. Maar verkalking van de hersenvaten biedt in combinatie met de huis tuin en keuken aderverkalking van Pake ook al een leuk erfelijk vooruitzicht. Lichtpunt evenwel, dat het bij Beppe altijd nog van na haar zeventigste dateert. Eens zien hoe haar doublet Jet zich houdt. En Lidi gaat ook steeds meer van deze beide monsters krijgen. – Verdere medische dingen. Lidi weet mijn slechte lopen en mijn slechte gebit aan de Engelse ziekte, waarmee ik begonnen ben. Dat is waar ook: dauwwurm en Eng. ziekte. Die laatste is dan toch evenwel keurig op zijn poten terecht gekomen.

<Eng. ziekte:>

Verder nergens in de familie. Speelt het geboortjaar (1917: oorlog en rantsoenering) ook nog een rol? – Vader doet niks dan tranen. Moeder en Mali hebben allebei de traanbuizen moeten laten verwijderen. Doet ook volgens Mali zelfs onder plaatselijke verdooving een helse pijn. Komt dus van twee kanten. Is in wezen een slijtagekwaal – weinig aan te doen. Als het ooit zover komt uitsluitend onder lachgas.

<Traanbuizen:>

– Wat ook nog aan twee kanten zit – zowel moeder als oom Reid verlaagde bloeddruk. – Vader maakte geen al te debiele indruk. – Flip is bij de pinken. Verhouding met Mali viel mee. Van de tweehonderd gulden die ik nog te goed had *honderd* gekregen, andere honderd krijg ik in September.

<100 gld>

1 Juni Mali jarig – bestelde een boek (Erich Kuttner, *Het hongerjaar*). – Hank gaat niet een huis bouwen, maar een huis *kopen!* De ‘hypotheek’ krijgt hij van zijn vader!

<Hank *koopt* een huis:>

Dus theoretisch kan ik later de huur van dat Wageningse toch als ruilobject krijgen. – Er is een broer van opa gestorven zonder erfgenamen. Oom Moos uit Amsterdam – Beheersinstituut. Thuis krijgen ze ook een paar honderd, naar blijven informeren. – Dat handwerkleraresje was onbevangen en wel aardig, maar jee nog toe, een relatie van thuis. – Tante Jet rijdt haar vroedvrouwenpraktijk af in een auto. – En Tettie gaat nu de scepter zwaaien op kasteel Oud-Keppel. – Het geheim van mijn werken op de w.b. is nu vrijwel uitgelekt. Mali wist het en vroeg bevestiging, maar gegeven. Daar zat Hank weer bij, en spontane idioot die ik ben, het met hem toen over mijn schrijven in *De Nieuwe Ploeg* gehad. Alsof hij dat voor Lidi en Lidi dat voor thuis stil zou houden. Ten overvloede nog gevraagd of hij de *Nieuwe Ploeg* een beetje weg wou houden, wat vader net hoorde, tenminste dat lijkt me.

<Uitgelekt dat ik op de w.b. werk>

Hij zei, dattie me niet naar de bus bracht, maar dat was toch al omdattie met die auto van Mali mee moest. Ach, maar ze weten het toch allang. – Van moeder een beddelaken afgeschood, wou er evenwel f 5.– voor afhouden en toch de 25 tot 20 verlagen.

<laken:>

Vader helemaal weerbarstig, vanwege dat gezanik over waar ik nou werk, maar gaat er nog wel even mee door.

Henny van Dine en Emiel lijden honger en Dine ligt me ze overhoop. Ik vind het allemaal best – dat Roomse goedje. – En Stientje van Japie uit Bergen heeft rijke ouders. – De andere pijp van mijn broek heeft het ook begeven.

<broek:>

Kamerhuur vast betaald.

Maandag 27 maart

Van acht tot negen gekweld door de radio, maar daarna weer ingeslapen en helemaal uitgeslapen. Nergens meer tijd voor gehad, alleen barbier.

Bk. Aan Siem mijn koningin weer eens verloren. Een half uurtje gepingpong met Dono. Mieke zag een papiertje in een boek van me liggen: 'Geleend geweest aan iemand, die geslachtsziek geweest is'.

Dono wist een cafeetje waar prettige lieden kwamen. Dat was tenminste Zaterdag zo geweest. Nu (Maandags en Woensdags) een stelletje van *Het Parool*. Geschaakt tegen een daarvan, geen succes, hij kon er niets van. Schade 1 gld. Aan Dono verteld dat ik in die hoek (Spui) een pijnlijk incident gehad heb, niet verteld wat, toch onverstandig.

In een hele nacht, van 1 tot 7, niet meer dan twee vel gedaan van de toch volkomen vlakke *Bloemenhel*.

Dinsdag 28 maart

Geslapen van half negen tot half vijf, buitengewoon lekker en buitengewoon economisch, precies uitgeslapen.

Bk. Vandaag in tegenstelling met gisteren buitengewoon vol met nogal nieuwe elementen. Geschaakt tegen Frans Krög, een econoom. Door een blunder in het begin een looper verspeeld, zo stom geweest, hem de kans te geven tot koninginneruil, pas tegen het eind kans gezien na een gecompliceerde afruil een pion te laten promoveren. Ook nog tegen hem gepingpong. – hij is iets beter.

Naaister. Twee o'broeken gehaald – morgen 1.75 betalen. En

flanellen broek achtergelaten, ze zal die lappen met de hand onder de knieën zetten, morgen halen in doos.

Andr. Bonnstr. Klungelige dilettanten. Kunnen zelf geen hemd maken, maar verwezen me naar dat zaakje op het Rapenburgerplein, de kant van Kattenburg uit.

Naar Hanny Deelman geweest. Paula Dietz *gibt es nicht*. Paula This was inderdaad de *academieboer*. Ging met alle schilders naar bed en kleeedde ze uit. Was volslagen hysterisch – met iedereen na een paar dagen scènes – querulant – gillen! Was ook nog in staat om een kind te vermoorden. – Sociale Zaken liet concubinaten volstrekt niet toe. Braber had een ouwe schilder van 60 die al 20 jaar vreedzaam met een vrouw samenwoonde, genoopt te trouwen. Ze zijn er Christelijk of Rooms. Naaien op rijkskosten kunnen ze niet toelaten. – Het was weer donderen met Joop. Had weer een blonde verhouding. Hanny kookte niet meer voor hem. *Dus gevaar dat we hem op de Bk. zien verschijnen!!* Om het helemaal mooi te maken, dacht Hanny dat ze weer zwanger was. En ze meent maar, dat als ze Joop de laan uit stuurt, het rijk haar dan moet onderhouden. Haar daarover onderhouden.

Vannacht van half twee tot half zeven nog niet eens twee vel *Bloemenbel* gedaan – 1 $\frac{2}{3}$ vel.

Woensdag 29 maart

Vandaag maar een beetje korter geslapen (radio toch hopeloos!) om naar die uitverkoop te kunnen. Was natuurlijk niets meer.

Dat kereltje op het Rapenburgerplein maakte inderdaad zelf hemden, maar had geen stof. Bracht me op het volkomen nieuwe idee, dat je stof kunt kopen in zaken als Vroom en Dreesman!

Bk. Een beetje chaotisch. Hilletje was er. Eerst het gebruikelijke negeren. Merkte later op, dat ik niet meer van die blauwe hemden moest dragen. Partij schaak gewonnen van Siem. *Frieda* was ontsticht over de manier, waarop ik verleden week in de aanval was gegaan. Maar was intussen vrij toeschietelijk. Zei zelfs: die boeken kom je maar eens halen. Eigenlijk kwam het er op neer, dat *Frieda* hoffelijk was en ik over de schreef ging, een soort terechtwijzing dus. Op mijn stereotype opmerkingen over overspel e.d. kwamen weer de overbekende reacties – inderdaad langzamerhand eens mee uitscheïen.

De naaister had de lappen zo labbelig onder de knieën gezet, dat ik hem daar gelaten heb, om het haar beter te laten doen.

Bij wijze van bevestiging naar Kirchner gegaan en daar nog twee partijen schaak gewonnen van die jood Loopuit, die zo goed is, een dank zij een blunder van hem en een ondanks een blunder van mij (iets gewoon twee keer aangevallen en één keer verdedigd – wel sterk).

Van twee tot acht uur – in zes uur dus – $2\frac{1}{4}$ vel gedaan. Morgen moet ie af.

Donderdag 30 maart

Vanmorgen pas om tien uur naar bed. Vanmiddag voor zessen op, dus te kort geslapen, maar nou ja.

Ergernis na ergernis! Doordat de net nagekeken wekker nog al tijd achter loopt, te laat voor de Bk geweest. Zonde van de al betaalde gulden.

Theo en Cis op de fiets tegengekomen. Ze zullen wel niet gezien hebben, dat ik voor hun apart omdraaide.

Maar weer bij tante Mia bami wezen slikken. Ik kan dat goed gewoon niet meer door m'n keel krijgen.

De avond verknoeid met maar weer eens alle etalages van kledingmagazijnen langs te gaan. Bij Peek en Cloppenburg overigens een lollig blauw ding gezien voor als het echt heet is.

Grijze broek gehaald bij dat mens in de Lepelstr. Voor die o'broeken kreeg ze nog 1.75. Voor de paar zwarte rijgdraden, die ze door de knieën van deze gehaald heeft vroeg ze twee piek. Een afzetster is het. En een klungelaarster. Is net zo erg als de vorige. *Zij deed het niet meer.* Nee, ik ook niet.

Uit mijn humeur, doordat die wekker nog steeds niet loopt en ik te laat was voor de Bk. en die honderd gulden nog veel te weinig zijn om kleren van te kunnen kopen en deze naaister al net zo duur en net zo slecht is als de vorige.

Maar komaan. Er is weer een kaartje van Guido. Ik moet aan de slag.

Van $2-\frac{1}{27}$ uur – $4\frac{1}{2}$ uur dus – zoet geweest met de laatste $1\frac{2}{3}$ vel van de *Bloemenhel*. Ergo 1.25 per uur. En morgen kom ik dus weer slaap te kort.

Vrijdag 31 maart

Doorgedraaid. Om acht uur naar de barbier gegaan en om negen uur naar de w.v. Zo stom geweest om niet eerst op te bellen. Guido was er dan ook niet. *Bloemenhel* op zijn tafel gelegd met begeleidend schrijven. Een half uur op zijn kamer vertoefd. Ortega y Gasset meegenomen. Maandag of zo maar weer heen om mijn geld.

's Middags nog vier à vijf uur geslapen.

Bk. Slap. Bruno wil wel echt dat bed terug hebben. Een partij schaak hardstikke verloren van Jaap L. Nodeloos lang blijven hangen.

<Er was een knaap uit Wageningen op de Bk., Hans Kuts Looyinga.>

Parool en *Vrij Nederland* gelezen. Wat gaat met dat krantlezen toch veel tijd heen.

Zaterdag 1 april

Geslapen van vijf tot half negen. Half negen radio, half tien radio, half elf radio, half twaalf radio – geleeien onder de radio tot twaalf uur. Daarna doorgepit tot half vijf en geen tijd meer gehad voor boodschappen.

Bk. Daar was het met weinig mensen gezellig. Hiletje was er – zij negeerde me weer – ik me daar niet aan gestoord. Partij schaak verloren van Siem. Na enig wachten nog even gepingpong tegen Hiletje en tegen Jobs. Jobs en Frieda en nog een paar gingen naar de filmliga en H^e was kennelijk ook niet bezet. Frieda is veel toeschietelijker geworden maar die Bijleveld uit Utr. was voor haar over. *Jobs* liep me tot mijn verrassing *achterna* – had wel met mij naar de liga gewild. Komt o.m. doordat Dono haar links laat liggen en ik haar gezegd heb, dat het aan haar is om de mannen te verleiden. In elk geval heb ik gezegd, dat ik een afspraak had.

Om tien uur nog naar Paula gegaan. Lag al in bed, het bekende opendoen van haar zuster, dat altijd een incident geeft.

Weer gaan maffen, geslapen van 11 tot 1/4.

Zondag 2 april

Om 4 uur in de morgenstond begonnen du Perron te lezen. Van tien tot elf gestoord door radio, daarna weer doorgelezen tot half

twee. Veertig bladzij gelezen – du Perron kun je niet eens langzaam lezen. Van twee tot vijf weer geslapen, toen met pijn verrezen en me geschoren.

Bk. H^e met geverfde lippen. En weer de mutistische hel. Er was een afspraak: de rotzak Bjørn, Huib, Hilleetje en de zuster van Bjørn. De spekvette burgerlijkheid van Riek zat toe te zien – had kennelijk de regie. De zuster van Bjørn al even akelig als hij, al was het op een andere manier. Frieda zei dat ze aardig was, hoe kan ze het zeggen. Het zijn Denen. Bjørn en Annetje Jusman Jakob (dubbele naam).

Paula is vanmiddag langs geweest. Heeft een briefje achtergelaten, dat ze niet te ‘gebruiken’ is. Vanavond op een nettere tijd even langs geweest, maar ze was niet thuis, het opendoen neemt altijd de vorm aan van een kleine scène.

Van tien tot twaalf weer even gedut. –

Dat getob met Hilleetje. En ik kan niet aan mijn nieuwe opdracht vanwege de naamvals-n.

Geprobeerd om wat te doen, maar die spanning met Hilleetje breekt me, om drie uur maar weer in bed gekropen.

Maandag 3 april

En vanmorgen dan ook dienovereenkomstig vroeg op. Een beetje rondgeklooid en in de middag naar de w.b. getogen.

w.b. Guido had het artikel over Nietzsche in zijn volle lengte geaccepteerd, ik krijg er nu ook meer voor, maar direct afrekenen ging niet. Hij had er een beetje in zitten veranderen, vervelend, maar geslikt. Voor de Bloemenhel 47.50 gebeurd, mooi veel. Die naamvals-n alleen voor manlijke personen in de nieuwe opdracht moest, hadden ze zelf om gevraagd. Hij ging op instigatie van Vic *Intruder in the dust* brengen en misschien ook wel *La nausée*. Ortega afgerekend. Hij had haast met Romein – die vervelende afbeeldingen-kwestie vast even onder het oog gezien. Om vier uur waren we pas uitgepraat.

Bk. Een record aantal bezoekers! 52½. Ik heb niet minder dan vier partijen schaak gespeeld en verloren tegen die nieuwe vent, Krög. Om tien uur waren we pas klaar en toen was ik ook compleet daas. Jobs en Frieda zijn erg aardig tegen me – ik kan ze allebei haast op mijn lijstje zetten. Hilleetje was er niet. Maar Frieda

wachtte helemaal tot we uitgeschaakt waren en zette zichzelf al vast op het lijstje van Krög.

Te laat om nog naar Paula te gaan. Om 1 uur naar bed gegaan.

Dinsdag 4 april

En om 8 uur opgestaan, want ze waren de Stalinlaan aan 't plomberen.

De hele dag zoet geweest met het in orde maken van de al gecorrigeerde eerste portie van Romein. De begeleidbrief is nog te opgewonden.

Om 4 uur uitgeput in slaap gevallen. Het om 6 uur weer wakker moeten worden was erg.

Bk. Lam van vermoedheid op de Bk. gezeten. Er waren weer veel eters. Ik ben onaardig geweest tegen Henk Boereboom. Jobs verwekte gelach door mij jongeman te noemen. Gisteren en vandaag vertoonde Björn zich na afloop. Hij maakt die statistiek.

Om half tien weer naar Paula geweest. Dit keer was ze naar een concert. D'r zuster voer uit, dat ik niet zo onbeschoft laat moest bellen.

Woensdag 5 april

Weer vroeg opgestaan.

<Tegen twaalfen weer flink last van de radio.>

De begeleidbrief wat kalmer gesteld en de eerste stroken van Romein afgestuurd naar Guido.

Het geld uit Wag. is overgegiereerd – f 25.–.

Nog een mud anthraciet besteld – komt morgenochtend.

Naar Paula geweest. Was al bezig ongesteld te zijn. Dus een paar weken wachten. Had zich trouwens nog niet na laten kijken. Dat pessarium was wel toch goed. Ze was momenteel twee zieken aan 't verplegen. De weerstand was er wel maar was zwak. Deze ongesteldheid is om precies te zijn op 4 April begonnen en ze heeft een vrij korte cyclus (26).

Stedelijk Museum. Naar die Italiaanse schilders geweest. Een prachtige Italiaanse beeldhouwer, Marino Marini. Chinees-achtige ruitersstatuutjes en dat kereltje apart naar boven kijkend; en vrouwen van middelbare leeftijd naakt.

Bk. Hilleetje was er, ziet er slecht uit en daaroverheen geverfd.

Zat bij Riek en Wim W. Zelfs even gelach toen ik naar haar keek. Nou en als ze me dan met alle geweld niet wil kennen, dan ken ik haar ook niet, ik ga toch niet blijven bedelen om asjeblijft gegroet te worden en asjeblijft asem te krijgen als ik wat zeg, dat eeuwige gelazer.

Me overigens aangenaam geamuseerd, het gebruikelijke partijtje met Siem geschaakt.

En om 11 uur naar bed gegaan.

<Lijn 25 komt hierlangs met een halte vlak voor de deur!>

Donderdag 6 april

Weer om 8 uur opgestaan. De halve dag zitten wachten op de kolenboer. Had er voor twaalven zullen zijn maar kwam om half drie aanzetten. Dientengevolge driftbuien. Tenslotte met mezelf aan 't schaken geslagen en daar de hele verdere middag mee verknoeid. Me alleen nog laten knippen.

Bk. Gewoon. Nog een partijtje gespeeld met Krög – remise.

Frieda bleef hangen. Is tegelijk toeschietelijk tegen me en vals. De klik van Wim Wimmers en Frieda gaat natuurlijk met Pasen weer kamperen. Jobs zal wel van de partij zijn en wie weet ook Hilletje?! Want Frieda vroeg zelfs Els. Dat wordt allemaal in het geniep bekookstoofd.

Daarover opnieuw driftig. Om 10 uur weer naar bed gegaan.

Vrijdag 7 april

Vannacht grondig gedroomd.

Eerste droom. De deurwaarder dreigde te komen niet bij mij maar bij vader en moeder.

Tweede droom. Ik had weer suiker en er was een terugval.

Derde droom. Ik had de in werkelijkheid onbereikbare rustige confrontatie met Neel en Stans, die allebei op een soort familie-weekend waren en hun respectieve zoontjes bij zich hadden, in werkelijkheid heeft Neel twee kinderen en Stans geneen.

Vervolgens goed uitgeslapen vrij vroeg op.

Op stof voor een hemd uitgeweest. Bij Vroom en Dreesman alleen keper ('Cheams') en slap linnen en in andere stoffenwinkels ook alleen slap linnen van een niet mooie kleur. Stijf linnen schijnt niet te bestaan.

Theo en Cis. Afgesproken dat ik er Zaterdag kan eten. Gienie heeft angina.

Rijksmuseum. Tentoonstelling Willem III. De catalogus was me te duur – zien te lenen.

Bk. Er waren toevallig geen mij welgezinde mensen. Ik tegenover een nogal nieuw kind – heb me wel voorgesteld – maar heb niet doorgezet en ben niet tegen d'r gaan praten. Toen kwam Dono binnen – maar apprecieerde mijn om hem heen hangen niet bijzonder. Ik tegenover Joost v.d. Bergh gaan zitten, maar dat is masochisme, in verband met Bk-huwelijken gewaagde hij doelend op de op den duur overblijvenden van negatieve selectie en om over koninklijke bastaarden te beginnen was een andere fout van me. Toen de ergere fout gemaakt van tegenover Dono mijn gal te luchten over de achterbaksheid van Wim W. en Frieda en de kliek die met Pasen gaat kamperen.

◁Joost v/d Bergh is door Frieda opgewarmd.▷

Daarna bij Leo Lubbers en Jaap Hijmans gaan zitten, die reagerden met opstaan en vertrekken! Dus dat is al niet anders dan Joost. En daarna tastte Wim W. opeens door bij een ander nieuw jong kind (een nieuwe Bieta) en Dono vertrok met Frieda, om mijn openhartigheden over dat Paaskamperen te behandelen. Ik liep er een beetje gek achteraan en de enige, die tot mijn genoegen ook overbleef was Bjørn, die Hilletje telkens net mis loopt.

Om er overheen te komen naar Kirchner gegaan en mijn hele avond verschaakt met de daar aanwezige figuren. Schaakvrienden zijn ware vrienden.

O ja, ik vergeet, dat ik na afloop van het Rijksmuseum ook nog naar Anita en Marcel geweest ben en daar eveneens een avond kan eten, en wel op tweede Paasdag, maar het kwam aanzienlijk minder goed uit dan bij Theo en Cis en ik zal om half negen weg moeten zijn.

Zelfs tegen Dono getuigd van mijn angst dat ze Hilletje ook met dat Paaskamp mee zouden nemen. Wat Dono dus aan Frieda en Frieda aan Wim zelf over zal vertellen, waarmee hem voorgezegd is wat hem te doen staat en ik stuk ben.

◁Ik moet werken!▷

Zaterdag 8 april

Zaterdagmiddag dat tegen kinine waarschuwend artikel geschreven en aan het blaadje voor sexuele hervorming opgestuurd.

Me laten scheren en boodschappen gedaan. Er stond een ellendige zandstorm, dubbel erg in de net opgebroken Stalinlaan, half blind van dat ellendige zand.

Geeten bij Cis. Wel genoeg maar niet te veel gehad. Opperbeste verstandhouding met Gienie, begonnen haar de letters te leren, maar is dat wel goed? Cis was verrassend mededeelzaam over de vader (Erik) – liet me een foto zien. Gienie heeft een complex van de pleegmoeder. En Cis zelf dreigt nog steeds in haar katholicisme terug te vallen. Het was heel gezellig. Van vrijen met haar gaat het beslist komen – zowel toespelingen van Theo als van haar in die richting. Alleen ben ik zo stom geweest om niet weg te kunnen komen. Om half twee zat ik er nog, om 7 uur was ik pas thuis. Dat volgende keer beter.

Zondag 9 april

Eerst de detectivepuzzle van *Het Parool* opgelost. Daarna goed gewerkt – 2 vel Bodley gedaan.

Geeten bij tante Mia, die haar repertoire gaat uitbreiden, wat ook wel eens mocht.

's Avonds weer braaf gewerkt en nog een vel Bodley gedaan.

Maandag 10 april

Gelukkig niet al te laat naar bed gegaan, want vandaag was er onder me een compleet muziektfestival. Het regende – en lekte – dat het goot. Vanmiddag weer een vel gecorrigeerd.

Geeten bij Anita. Beslist te weinig gehad. Ik was niet erg geanimeerd en zullie ook niet, ik had geen beslag moeten leggen op hun Pasen. Het oudste zoontje vind ik niet veel aan. Een overspeltje zit in deze situatie niet meer – in Cis in elk geval eerder. Pas in de auto terug kwam Anita eventjes op dreef.

's Avonds nog een vel gecorrigeerd, maar erge slaap, misschien doordat ik chloroform in de kast bewaar.

Achter geslapen. Maar ook daar 's morgens nieuwsberichten enz.

Dinsdag 11 april

Afgezien van de radio dan min of meer uitgeslapen. Vanmiddag gewerkt – een vel gedaan of eigenlijk anderhalf. Rest van de middag met mezelf verschaakt – ezel.

Bk. Nog weer met Frans geschaakt – dubbele ezel. Er waren weer nieuwe gezichten. Jobs en Hiletje waren er niet – Frieda en Wim W. wel. Die goede Dono had blijkbaar mijn ondoordachte uitlatingen niet doorverteld. De stemming was tenminste uitstekend en hij mij toegedaan. Na het schaken met hem gepingpongd en even beneden gezeten – naar die beide goeie kinderen van Kriterion gekeken. Half elf pas thuis.

[Van de zomer waarschijnlijk wel Vlamkampen – ergens bij Elburg – maar Wim W. er waarsch. niet heen – *tant mieux*. (Is er zwemwater in de buurt?)]

Woensdag 12 april

Vanmorgen om negen uur was de radio al weer aan de gang.

Om twaalf uur moesten ze op het dak zijn, om een antenne te spannen. Nou geeftie helemaal een mooi vol geluid!

Vanmiddag 1½ vel Bodley gedaan. Daarna nog een uurtje geslapen op de te korte divan en me laten scheren bij een barbier die me raspte.

Bk. Vrij veel eters, waarbij nieuwe mooie vrouwen. Jaap en Wim waren er – ik had vrijwel geen aanspraak. Els was afgekeurd voor haar baan (knie? – uitslag?). Wim pikt alles voor mijn neus weg.

In plaats van te werken weer naar *Cis* en Theo gegaan. Tot twaalf uur gehangen, maar ze vinden het niet erg. Cis begint nu inderdaad iets van me te verwachten, keek zo naar me en bracht me naar de deur. Haar nu eens uitnodigen voor een bioscoopje.

<Begonnen plichtmatig over literatuur.>

En te middernacht zo maar op straat *berontmoeting met Geert van Oorschot!* Ik zijn consumptie betaald – schade 2 gld. Hij vertelde dat de w.v. verleden jaar al met verlies gewerkt had! Gaat zelf niet failiet. Had al bij Kamiel Huismans gelogeerd! Ter Braak ging fantastisch. Hermans ook goed, herdruk van *Tranen* en nieuwe roman. En komt omnibus van Van Oudshoorn. In dat verband zat hij eventjes schandalig te liegen. Nodigde me uit eens te komen begin Mei.

Donderdag 13 april

Radioleed – radioschade. Om acht of negen uur begint hij onverbiddelijk. Is dan wel eens even stil, maar om half elf opnieuw en gaat dan helemaal door. Ze nopen me, om toch maar weer naar een ander huis om te kijken – Hendrik de Keyser?

Vanmiddag een half vel gedaan en daarna moe en moedeloos uitgescheeien.

En de revisie van de *Bloemenbel* is ook nog gekomen!

Bk. En raad eens wie er was? Elice met haar Drentse vriendin. Negeerde mij niet eens. Niek is inderdaad afgereisd naar Pakistan. Geschaakt met Martin Levisson, die jurist die geen advocaat is. Indiesman, mij niet sympathiek, maar evengoed de hele avond verder met hem gepingpong.

Vrijdag 14 april

Gisteren op tijd naar bed gegaan en vandaag begon de radio niet zo vroeg als gewoonlijk, dientengevolge uitgeslapen.

Van drie tot zes precies één vel gecorrigeerd.

Bk. Weinig eters. Een partij schaak van Frans verloren en verder de hele godganse avond met Dono gepingpong – op zichzelf wel prettig, maar zo zonde, zo vreselijk zonde van de tijd.

P.S. Frieda heeft bekokstoofd, dat Dono van de zomer met het kringetje van Jan Erik Romein een kinderkamp kan gaan leiden. Ik wist niet, dat er een lijntje van Frieda naar de c oterie van de Romeinen liep!

Door het pingpongen pas tegen middernacht thuis gekomen. Uit schuldgevoel toch nog gaan werken. Van twaalf tot half vier nog precies 1½ vel gedaan.

Ik ben zo achter!

Zaterdag 15 april

Voor mijn ijver vanmorgen gestraft door de radio. Niet dadelijk om negen uur – om negen uur kwam de post met alweer nieuw werk van de w.b. De radio begon om een uur of tien. Een paar uur later maar vertwijfeld opgestaan. Enige praktische remedie: Hendrik de Keyser aanschrijven.

Alleen een paar boodschappen gedaan.

Bk. Voor Zaterdags vrij veel. Die ongelukken van een Jaap en

Wim. Dat jonge kind – Loek. *Elies* – die van zins schijnt om me niet meer te negeeren. Weer diverse partijen geschaakt met Frans – met een paard voor verlies ik nog van hem. Dat schaken wordt een ziekte – er gaat veel te veel tijd in zitten. Tegen Martin ben ik niet netjes en ik geloof waarachtig dat hij het neemt.

Om elf uur thuisgekomen en uit schuldbesef toch nog de laatste 1½ vel van Bodley gedaan – om twee uur klaar. Nou revisie Löhndorff nog.

Zondag 16 april

Vandaag was de radio meer alleen maar zachies tergend, zodat ik zo goed als uitgeslagen ben.

Vanmiddag begonnen met revisie Löhndorff – schoot goed op.

Bk. Weer geschaakt met Frans. Daarna schaakles gegeven aan dat nieuwe kind en haar naar huis gebracht. Ze heet Loek van der Oordt – Indië, den Haag, Wassenaar – Haagse tekenacademie (5 jaar!), nu om den brode op een confectieatelier en balletlessen bij Sonja Gaskell. Krijgt een betere baan, serveuse, is vol goede moed aan het aanpakken. Is overigens net een type als Mieke Witteveen en Hiletje – van hopeloos goeden huize. Kent Mieke de Jong uit Wassenaar. Is dus ook niet zo jong als ze er uitziet, gaaf en met een beschaafde spraak, maar verlegen en jammer van die te rooie huid. Lastig, dat ik nu net een week voor Paula vrij moet houden, want nou kan Wim W. me net voor zijn, het moet eigenlijk eerst nog maar even.

<(Heeft ook nog diploma kleuteronderwijs.)>

Pas na twaalfen thuis. Toch nog doorgegaan met die revisie – morgen nog even regeltjes controleren.

Maandag 17 april

Vandaag een van de vreselijkste radiodagen van mijn leven!

Om half negen wassie aan de gang en om half elf stontie te schallen en om half een wastie weer aan 't denderen en kortom de hele dag. Zoals ik hier onder lijd, zal nooit meer ongedaan te maken zijn, *c'est un mal absolu*.

Vandaag alleen maar gehuild en niet aan naar de w.v. gaan toe gekomen. Mijn hele werk gaat zo naar de bliksem. Hendrik de Keyser schrijven, dat is nog het enige mogelijkheidje.

Het Parool is geweest – 5 gldn. Verder gekocht 2 dictaten (2 gld) en drie kladblocs (1,50).

Bk. Loek van der Oord was er niet, maar Jobs was terug en Hilletje was er. Hilletje vroeg weer om haar tientje – *terugbetaald*. Verder tegen de mensen mijn radioleed geklaagd – ik kan het ook niet helpen, dat ik altijd weer zal jeremiëren. Partijtje schaak van Frans eervol verloren. Prestige-partijtje tegen Wim Wimmers – toen alles er omheen zat verloor ik een paard en toen ze weg waren won ik niettemin in een dozijn zetten dank zij sterk spel van mij en ten overvloede blunders van hem. Hij heeft een ideaal huis. Hij bleef langer dan Hilletje.

's Avonds zoet die regeltjes van Löhndorff gecontroleerd, zodat ik morgen tenminste naar de w. v. kan.

Dinsdag 18 april

Over radio's gesproken, maar afijn.

Guido opgebeld. Kon niet. Morgen pas.

Naar de vereniging Hendrik de Keyser gezocht. Zit Heerengr. 480. 's Morgens van 9 tot 12 is de assistente van de secr. aanwezig. De secretaris heet de Jong Schouwenburg en is in brandverzekeringen, de voorzitter Six van Hillegom van de Amstelbrouwerij.

Céline gekocht in Duitse vertaling, vier gldn., vertaling is toch in orde.

Weer tevergeefs alles afgelopen om een hemd in mijn maat of om linnen voor zo'n hemd.

Niet aan maatconfectie doen V&D, P&C en C&A. Ik heb het even gedacht van Nieuw Eng. en Hollenkamp Hoogstr., maar dat is ook niet zo. Kansen zijn alleen nog Hollenkamp Vijzelgr. en Kreymborg. En vergeet niet dat broekenhuis in de Albert Cuypstr.!

<Stof voor een hemd onverkrijgbaar.>

Bk. Met Siem geschaakt en verder weet ik het niet meer.

's Avonds naar Paula geweest. Haar schaakles gegeven. En toen ik wou afspreken had ze slaap en had ze geen zin en was ze zo ontzettend vervelend, dat ik gek ben, dat ik afgewacht heb tot de afspraak toch los kwam. Ze is bovendien nog niet naar die dokter geweest, dus dat moet in elk geval eerst. Ze verwacht de regels weer Donderdag of Vrijdag, dus de afspraak is gevallen op *Zaterdag ± 8 uur*. Ik mocht dan niet de hele nacht blijven.

Vrijdag gaan zwemmen.

<Got wat een rotvrouw is die Paula toch ook, met d'r eindeloos niet willen en d'r gezanik.>

Woensdag 19 april

Vannacht maar luttele stonden geslapen en toen manmoedig opstaan om op Hendrik de Keyser af te tijgen.

Eerst nog bakker maand Maart betaald – zes gulden zoveel.

In de tram zat *Stans* met d'r vent – nou heb ik hem gezien, vale ogen.

Hendrik de Keyser. De secretaresse zou het doorgeven aan meneer Hoen, maar dat is als ik het telefoonboek goed begrijp een soort makelaar, dus daar hoor ik toch niets meer van. Alleen om te weten, dat Monumentenzorg weer heel wat anders is!

En nog maar weer eens achter die hemden aan geweest. Hopeeloos. Tenslotte in de Damstr. een lap gekocht voor 13.75. Ze bezwoeren me in de winkel, dat het echt linnen was, maar dat is het niet. Een beetje verwijfd!

<Het *Parool* had niets aan mijn ouwe *Parolen*.>

Gegeten bij tante Mia voor één vijftig. Die nieuwe vleesgerechten is meer duur dan veel! Twee soorten vleesgerechten (snippers kip en lever voor een gulden) en een soort toespis.

w.b. Het artikel over Nietzsche nog steeds niet betaald gekregen – wat draalt hij daar toch mee! Voor Bodley, *Storm in de Sahara* f 42.– getoucheerd. Voor *revisie krijg ik niets extra* – hij zei, dat correctie alleen feitelijk maar 2 gld. per vel was – toe maar. Hij wou in de toekomst nog meer werk op me afschuiven, maar gezegd dat ik haast aan mijn maximum toe was. Die ellende met de illustraties van Romein vangt hij goddank op, als ik maar prae advies geef, gelijk hij ook dat voor- en nawerk en die alinea's opvangt.

Overhemdenmaker Witte de Withstr. Vond de stof geen linnen maar wel bruikbaar. Het maken kost ook nog eens 12.50 en duurt 6 weken, tot Pinksteren. Wordt gewoon met een tussenboord en geen sportief hemd. Hopeloos ouderwetse vent, leest *Trouw*, krijgt nog steeds over alles ruzie met zijn vrouw, vindt alles te AJC-achtig en te werkmansachtig. Toch maar gedaan. Maar nou ook alleen nog eens voor een winterhemd heen, en nooit meer voor een sportief shirt.

Bk. En die Biekorff bloeien. Joost v/d Bergh kwam bij me zitten – zeer vereerd. Met Hiletje niet gepraat – daar verdween Siem mee. Tenslotte blijven hangen toen het met Elies en zo vervelend werd. Ze praat overigens weer wel met me.

Met mijn geld gaat het zo hard, dat ik verder van dat pak af raak in plaats van er dichterbij. Maar ik krijg in elk geval nog de afrekening van Nietzsche.

Om van de woningnood en het radiolawaai maar te zwijgen.

Donderdag 20 april

De eerlijkheid gebiedt om te zeggen, dat de radio vandaag stil geweest is. Waar zit 'm dat nou in?

Maar weer achter een hemd aangekoeid. Volslagen hopeloos. Maar ik zal toch dat blauwe moeten annuleren – de kleur is niet bestorven genoeg.

Bk. Behoorlijk vol. Joost van den Bergh heeft de goedheid om weer tegen me te praten, al is het niet allemaal even aangenaam, wat hij zegt. Van Siem met schaken verloren, ik keek niet uit mijn doppen, om met hem te spreken. Loek van der Oordt zou met mij pingpongen, maar werd door die lul van een Jalink op sleeptouw genomen. Corrie Ham was in gesprek met Joost van den Bergh, niet aardig van me om daar tussen te komen en de aandacht van Joost op Djoeke te vestigen. Met Djoeke en vooral met Jobs en mij ging het niet erg. Jobs ging trouwens naar Hiletje. En Joost verdween met Djoeke.

De hele avond en de halve nacht verknoeid met niets doen. Een laatdunkende sollicitatiebrief geschreven op die veelbelovende advertentie. Ook nog een op twee zolderkamers. Wim de la Court en Betty gaan trouwen – misschien komt die kamer van Wim op de Zwanenburgwal vrij.

Vrijdag 21 april

Vanmorgen alleen maar weer heel even last van de rondvonk gehad.

Gisteren het besluit genomen, om dat blauwe hemd te annuleren, zodra ik een andere oplossing heb. Daar vandaag weer vergeefs achteraan geweest. Savelkoul had een wollen weekender bijna in mijn maat (zeg maar 46). Daar zit zelfs ook nog kunstzij door.

Herengr. was een adres van niets. Hele Haarlemmerstr. af. In werkliedenzaak losse cheans (keper), een beetje paarsachtig. Hier en daar knalgroene hemden, maar het losse goed nergens. Morgen naar stoffenzaken Snoek en van Dam halverwege de Nieuwendijk. Dan laten maken Rapenburgerplein. W. de Withstr. annuleren – stof terugverkoppen.

Bk. Hilletje zwijgt en kijkt met hondenogen.

◀Hilletje is eenzaam.▶

Loek van der Oordt vindt Jalink vervelend maar kan hem niet kwijt raken. Aan is het evenwel tussen Frieda en Frans Krög. Ik heb overigens *kans* zowel bij *Frieda* als bij *Djoeke*! Frieda gaf me in de mond, om eens mee naar haar te gaan, gezegd deze week geen tijd. En Djoeke wou vertalen, begonnen over Otto Ludwig voor *f* 100.–, maar dat is beter van niet. Me tegenover Jobs weer negatief uitgelaten over het schilderen van Hilletje, maar dat wordt allemaal verdraaid en dan overgebrieft.

Veel te laat voor het zwemmen. De douches waren al dicht. Maar toch nog een kwartier gezwommen. Ik zit vol rooie pukkels – leuk voor Paula morgen.

Zaterdag 22 april

Ik moest uitslapen voor Paula, maar om 9 uur werd mijn slaap ruw onderbroken door radiogeweld. Me afgerukt en nog een paar uur geslapen.

De overhemdenobsessie. Ik was op weg naar stoffenzaak Snoek halverwege Nieuwendijk, toen ik opeens halverwege de van Woustr. stuitte op een niet ongunstige helblauwe lap, die ik prompt voor een tientje gekocht heb, hoewel de man zelf zei, dat hij niet zo sterk was als een andere minder mooie. Deze lap naar de Witte de Withstr. gebracht en die donkerblauwe teruggehaald. De zaak in de Damstr. wou hem niet terughebben, maar hem op de Bk. vlot met een paar gulden verlies aan Els H. verkocht.

Bk. Lap als gezegd aan Els verkocht voor een tientje. Siem van Kreveld, waar ik naast was gaan zitten, bleef niet lang zitten. Maar ik had uitgesproken sjans bij Frieda en bij Jobs. Jobs, Djoeke en Frieda realiseren.

Paula. De afspraak. Vreselijk. Eerst op haar eigen voorstel een partij geschaakt. Toen was ze moe. Kribbig en ongenietbaar. Ik had

te hard gebeld en ik hield geen rekening met haar behoefte aan op tijd naar bed gaan. Gadverdamme, wat een rotvrouw. Volkomen onbruikbaar van kribbige neurotiesheid. Ik heb natuurlijk de pest aan haar en geef me niet bloot. Mijn pochen over veelwijverij is opschepperij, goed. Maar mijn humor is nou nooit eens goed, en dat gaat niet. Op alles een snauw. Dat bevordert natuurlijk de potentie niet. Daar kwam dan bij, dat ik me vanmorgen al een keer te veel afgerukt had. Bij mekaar praktisch geen erectie. En de hoofdzaak. *Ik kon niet voorbij dat pessarium komen*. Die horizontale rand leek wel een tralie. Ik wist niet aan welke kant ik moest zijn, en zij kreeg zodoende in de gaten, dat ik met die dingen geen ervaring had. Maar ik geloof, dat de eigenlijke kwestie was, dat de buitenrand van haar vagijn te droog bleef. In elk geval was deze hele ellende nog te dragen geweest, als zij een beetje loyaal geweest was en een nieuwe afspraak had gemaakt. Maar daar was helemaal geen sprake van. In deze verpeste atmosfeer wogen natuurlijk kleinigheden als mijn buik, het feit dat ik bruine bonen gegeten had en geen behoorlijk ondergoed (en kamerjas) had, dubbel zwaar.

[Maar deze hele zaak heeft een principiële kant. Als ik het met dat verrotte rubber van zo'n ring werkelijk niet kan, stort gezien het probleem van de hereditieit een van mijn laatste levensmogelijkheden ineen. Maar het moet toch überhaupt gaan, al is het dan niet aangenaam, hier kon ik helemaal niet door.

Bij een baarmoederkapje zit je in elk geval niet met die rand.]

Zondag 23 april

De hele Zondag uitgeslapen. God begreep, dat hij onder deze omstandigheden mijn onderburen me niet met hun radio kon laten kwellen. Diep gedroomd van Jet Wibaut. Uitgeslapen, maar ik voel me uiteraard lam.

Bk. Geschaakt met Hans van Beusekom, die er niks van kon, en met Frans, die het des te beter kan. Het is volkomen aan tussen Frans en Frieda. Die naeveling wil van *mij* inlichtingen over Frieda hebben. Maar ik ben niet geheel belangeloos en ik ondervind be-slist toenadering van Frieda d'r kant. Als toegiftje Elies even voor brandnetel uitgescholden.

Maandag 24 april

Vandaag geen radio en weer geheel en al uitgeslapen.

Vandaag mijn krantencomplex geliquideerd. Alle welgelezen en nog niet gelezen en wel doorgekeken maar nog niet verwerkte *Parolen* en *Vrij Nederlanden* bij mekaar gezocht en op een hoop gegooid, waarvan de grootte me nog meeviel. *Het Parool* kan ze niet gebruiken en Keesing's historisch archief ook niet, dus die zijn goed voor de lompenman.

Verder een beetje opgeruimd en geveegd en twee dooie muizen gevonden, dus die muizentarwe helpt toch.

Bk. Er was niemand anders, daarom maar met Huib geschaakt en nog verloren ook, maar hij denkt ook zo lang na.

Dinsdag 25 april

Deze week schijnt de radio pas om een uur of één te beginnen. Uitgeslapen.

Bk. Die kamer van Wim de la Court op de Zwanenburgwal (42?) staat inderdaad vrij – maar er tegenover op de binnenplaats zit een pianolerares. – Jaap L. bracht me de groeten van Evelientje over. Daar zou ik nou als het moest wel mee hebben willen trouwen ook. – Djoeke komt telkens terug op die Otto Ludwig – dat kon wel eens een scheve situatie geven. – En van de kant van Frieda ondervind ik beslist attenties.

's Nachts de rest van de revisie van Löhndorff de deur uit gewerkt. Met die revisie ben ik bij mekaar nog drie nachten zoet geweest – en daar krijg ik geen cent voor!

Woensdag 26 april

Vannacht doorgeroeid en vanmorgen in de vroege eerst nog even gestemd. Toen naar bed gegaan en tegen twaalf kwam de radio me storen.

Bk. Gisteren aan *Djoeke* gevraagd of ze mee wou naar de *Handelsreiziger*. Ze was al naar de eerste geweest maar kwam vandaag vertellen, dat ze graag mee wou naar de tweede. Dit *beloofd!* Maar ik moet zelf eerst nog naar de eerste.

Verder uitvoerig aan die Fransman verteld, wat hij van het Hollands in het Frans moet vertalen.

Ik breng elke avond veel te veel tijd zoek op die Biekorff.

Naar een kamer of beter naar twee kamers wezen kijken op Marathonweg 30^m, maar ze waren klein, geen water en geen stookgel., wel vr. opg., maar boven twee slaapkamers gelegen en f 45.-.

Op de terugweg viel mijn fiets zo'n beetje uit elkaar – stuur en voorwiel lieten los!

Vannacht begonnen aan Romein. Van twee tot vijf uur in de nacht een kleine twee vel gedaan, dus dat is netjes.

Donderdag 27 april

Om een uur of zes naar bed gegaan. Om 9 uur wreed gestoord door de radio, maar daarna uitgeslapen.

<Kampeercentrum van Tom Rot, de Haren bij Elburg, te dicht bij Oldenbroek!! Kampeerkaart overigens gewoon aanvragen bij de ANWB (met pasfoto). De Bk gaat behalve kamperen ook dansen.>

Bk. Geschaakt tegen Frans en daarna de hele avond blijven hangen, tot 12 uur!!

Gek ben ik. Gepingpongde tegen Ali (3 sets), tegen Martin (4 sets), tegen Dono (3 sets) – toen had ik een pingponghoofd. O ja, ook nog in het begin al een set tegen Els – half verliefd op Els.

Na middernacht Bruno nog even zijn bed laten kijken, maar hij had geen haast met het terug moeten hebben, omdat hij denkelijk niet op die kamer van hem bleef.

In de nanacht nog begonnen te werken. Van vier tot tien 16 stroken gedaan, dat is 3 vel, want 5 van deze stroken is een vel.

De voddenman evenwel gaf voor al mijn ouwe *Parolen* maar twee pop.

Doorgedraaid. Fiets met een handkar naar de fietsemaker gebracht. Nieuwe voorvork komt 7.50 te kosten.

Schouwburg plaats gehaald voor Zondagavond op mijn eentje.

Vrijdag 28 april

Doorgedraaid en pas in de loop van de middag naar bed gegaan. Om middernacht uitgeslapen opgestaan! 1/24-6: één vel gedaan.

6-8: met kleren aan even gelegen.

Zaterdag 29 april

8-1: weer 2 vel gedaan. 2-1/26: weer met kleren aan een paar uur geslapen, aan de achterkant, ongemakkelijk en op het te korte bed.

6 u de fiets gehaald, de nieuwe voorvork is iets te lang en kost *zeven en een halve gulden*.

Bk. Fikse depressie. Tussen vervelende mensen blijven hangen tot 11 uur. Dit *moet* anders!!!

Daarna in de hoop op ontmoetingen naar de filmliga gegaan, maar er viel niets te ontmoeten. Enige voordeel, dat ik nou door een oefje voor niks weer lid ben.

Zondag 30 april

Vanmorgen een paar keer wreed door radio's gestoord, maar vanmiddag uitgeslapen.

«De buurvrouw zingt 's morgens in de keuken – nou dat weer.»

Bk. Bommeljé wist te vertellen, dat die advertentie waar ik op geschreven heb van de Culturele samenwerking met Indonesië is (Hoornik c.s.) en merkte terecht op, dat zoiets natuurlijk *niet eeuwig* blijft bestaan. (Inderdaad is in Indonesië het Nederlands op de scholen al afgeschaft.) Hem de groeten gedaan aan Theo (en Gertrude).

De dood van een handelsreiziger komt niet meer in Centraal Theater, dus afspraak Djoeke gaat niet door!

Dood van een handelsreiziger gezien in Stadsschouwburg (met Saalborn). *Mienie* was er met een kleurling, maar kwam spontaan op mij af en wou een afspraak maken.

Na afloop op mijn eentje een uur in het Vondelpark gefietst.

Hoewel ik slaap had gaan werken. Van twee tot tien 2½ vel gedaan. Slecht geïnk en getrokken op grauwe stroken. En er ontbraken bosjes regels.

Maandag 1 mei

Intussen doorgedraaid.

Heibel over de fiets. Hij mocht niet meer op de trap van 1 van mevrouw Polak en niet meer op de trap van 11 van mevrouw Beek. Mevrouw Polak had opgemerkt, dat ik die kamer ook al kosteloos had. Als het maar bij die fiets blijft en dit niet het begin van het einde van mijn tweede kamer is!! En wat mevrouw Beek betreft, die dee helemaal misselijk, zoals ze is. Nergens stalling met sleutel te krijgen. Holendrechtstr. schee er net mee uit. Alleen Lekstr. – te ver en 2.75 p.m.! Nog proberen Amsteldijk bij dat dikke mens.

Kwitantie *Literair Paspoort* – acht gulden! Bakker kon niet wisselen. Aan zomerkleren kopen kom ik toch niet toe – ik raak er steeds verder van af.

Voor de Bk. nog even gelegen maar te kort natuurlijk.

Bk. Waterballet met Jaap L. En er was een nieuweling, een lange knul met een veelbelovend gezicht, die Bendien heette maar toch niet helemaal meeviel.

Fiets vannacht zolang in de Holendrechtstr. gestald.

Ik viel eigenlijk om van de slaap. Maar nog 1½ vel gecorrigeerd. Deel 1 van Romein nou helemaal af. Ook illustraties nagegaan en me verdiept in andere complicaties.

Dinsdag 2 mei

Welhaast uitgeslapen.

Ik heb het voor elkaar bij die fietsenstalling hier vlakbij. Morgen kan ik de sleutel halen, om zelf een afdruk te laten maken. Alleen moet ik hem bovenop zetten.

Bk. Vol met nieuwelingen. Het bestuur wil geen geld meer laten ophalen voor het reddingsfonds – de stomkoppen. Tevergeefs iets over gezegd tegen Jan v. K. en tegen Hans Bgr. *Een enkel woord gewisseld met Hilletje*. Ik had de indruk, dat ze vastgelopen was in het door haarzelf begonnen elkaar negeeren, en zei dus wat tegen haar, maar liep toen meteen weer weg om te gaan schaken. Vier partijen geschaakt, ezel, twee met een gesjeesde Leidse corpsstudent, een geforceerd mannetje, Hille Ris Lambers, de Wageninger is zijn oom. Om 12 uur thuis en moe in mijn hoofd. Fiets voor vannacht in Amstelstation gezet. Doordat ik een schaakhoofd had, niet meer kunnen werken.

Woensdag 3 mei

Wel uitgeslapen. Sleutel bij nieuwe stalling gehaald en gebracht naar Utr.str. voor afdruk, morgen halen.

Bijenkorff heeft geen lang genoeg riem. Snoek, halverwege Nieuwendijk, een dunne stof van mooie blauwe kleur. Van Dijk er naast in diezelfde kleur een nieuw soort stof, *Dupion*, dat toch niets anders is dan kunstzij, linnenweefsel. Dichterbij de Dam ook nog eens, maar in verkeerde kleur, Dupion.

Bk. Weer vol. Veel Roomsens. Gepleit voor reddingsfonds, Al-

fred is op mijn hand, gaat toch door. – Er heeft weer een student zelfmoord gepleegd. – Met mate geschaakt en gepingpong, maar tot over elven geboomd met Hille Ris Lambers, die nieuwe vent, geaffecteerde idioot.

Fiets in Amstelstation.

Geert van Oorschoot een briefkaartje geschreven, dat hij zijn Multatuli gesubsidieerd moet zien te krijgen door de gemeente Amsterdam. Achteraf bekeken belachelijk, dat is al lang en breed geprobeerd.

Daarna nog 1½ vel gecorrigeerd en daarna zo stom geweest om met kleren aan in slaap te vallen.

Donderdag 4 mei

Door eigen stomme schuld te weinig geslapen.

Afdruk sleutel in Utr.straat gehaald – 1.25 – maar vergeten, de sleutel zelf naar de stalling terug te brengen.

Geneusd in een 2e hands boekwinkel. En me laten scheren.

Bk. Een jochie gapte een riem uit mijn fietstas, heeft hevig geblerd, maar niettemin een vals adres opgegeven.

Tot na middernacht op de Bk. blijven hangen – schaken en pingpongen.
Hoe krijg ik mezelf nou toch naar huis – Dono is ook op weg om voor zijn tentamen te gaan zakken.

Sleutel in de stalling gelegd – ze zal hem wel vinden.

Briefkaart Mienie.

Vrijdag 5 mei

Vannacht nog maar een paar uur geslapen.

w.v. Doorgelicht. Hij informeerde twee keer niet zozeer naar mijn longen als wel naar mijn hart. Guido was er niet. Het honorarium voor het artikel over Nietzsche hebben ze gegireerd, twintig gulden maar, de krenten. Op buitenlandse boeken krijg ik maar 15%. Faulkner betaald 3.15 – Sartre besteld.

Gegeten op de mensa voor 75 cent. Morriën tegengekomen, maar laten glippen, om Mienie op te kunnen vangen. Nog eens met haar gegeten bij tante Mia voor 1.75 samen. Toen nog honger!! Ondanks mijn slaap een paar uur met haar opgetrokken. Volgende week zou ze een avond komen – ze zou nog schrijven welke. (Ze vertelde nog, dat Tootje kweekschool heeft, maar dat ze een hekel aan kinderen heeft en er zelf ook geen wil hebben.)

Nog naar dat jochie wezen zoeken, maar hij heeft me inderdaad beduvelde met het adres.

De Biekorff laten lopen en om een uur of zes in de middag naar bed gegaan.

Zaterdag 6 mei

Vandaag om twaalf uur opgestaan – geheel en al uitgeslapen bijaldien.

Stalling Amsteldijk over de Meimaand betaald – 1.50 – de sleutel had ze gevonden. *Het Parool* was gisteren niet uitgekomen. *Sexual Digest* 0.85 aan een kiosk. Barbier. Grijsze schoen laten maken – kwartje. Kaas en eieren. Quies 1.40. Eieren gebroken.

Bk. Over April is afgezien van het r'fonds meer dan f 100 winst gemaakt. Frans Krög wou er niet voor dokken. Joost wou niet met me schaken – Jaap Hijmans wel. Tussen Frieda en Frans is het dik aan.

Fiets. Groot getob en fietsemaker indolent. Hij stuurde al niet goed. Nou ook nog tegen een stilstaande auto opgereien. Maar niet vertellen aan fietsemaker. Nou ook nog nieuwe voorvork krom en frame vermoedelijk uitgelopen. Het stuur zelf heeft hij vastgezet en de sturerij lossen. Voorts doet de lamp het half – bij de fietsemaker doet hij het wel en buiten niet. Buiten werd ik prompt door de politie aangehouden. En naderhand ontdekte ik ook pas, dat het hele voorwiel los zit.

Niet gaan werken, maar gaan slapen – eerst met kleren aan, toen met kleren uit.

Zondag 7 mei

Vanmorgen om 10 uur al weer naar fietsemaker geweest, die het voorwiel even vastgezet heeft. Hij werkt op Zondag niet, liet mij zelf rustig prutsen aan mijn lamp, waar ik een weerstandsdraadje aan gezet heb.

Achter geen radio – voor wel. Achter van 11 tot 4 twee vel gedaan. Van 4 tot 6 achter gemaft – achter moet ook een bruikbaar bed komen.

Bk. Manlijke Loek *Sexual Digest* laten kijken, zodat vrouwlijke Loek het zag. Een partij schaak gespeeld met die man van de 7e faculteit – heeft 2½ uur geduurd.

Kamerhuur nog niet betaald. Morgen naar de w.b.
Van ½1 tot ½4 nog een vel gedaan. Om ½6 naar bed gegaan.

Maandag 8 mei

Om ½11 wakker geschetterd door de radio – goddomme.

Bakker April betaald 6.90.

w.b. Eerst zakelijk gebleven – toen doorgeslagen, net als altijd. Ondermeer moeten erkennen, dat ik noch van Henri James noch van Faulkner iets gelezen had! Voor Romein 1 strook 37-106 f 54 gehad – maar nou komt de revisie nog.

Op het Begijnhof gewandeld.

Mienie tegengekomen – had de regels. Heeft een minnaar op de Atva! Komt volgende week, niet deze.

Faulkner van Guido teruggekomen en aan Mienie geleend.

Bk. Emmy – dat Duitse kind – was er weer. Ze heeft nog helemaal geen werk. Snijdende opmerkingen gemaakt tegen de Duitsers ik – misschien komt ze er niet om terug. – Naar dat weekend gaan afgezien van Corrie en Els alleen vervelende mensen, Jobs en Dono met name niet. – *Frieda kent Hank!* – pas op je tong – ze hebben al half door dat ik uit Wag. kom.

Weer geschaakt met Hille Ris Lambers – die corps-pik – en gepingpong en weer pas tegen middernacht thuis – erg!!

Dinsdag 9 mei

Vanmorgen om ½9 door de radio gestoord, maar daarna uitgeslapen.

De chèque uit Wag. was er. De brief van gisteren was dus overbodig. Briefkaart van ontvangst gestuurd.

Grijze schoenen waren nog niet in orde. Weer naar schoenmaker gebracht – morgen halen.

Kamerhuur betaald aan hèm, niet aan haar.

Lotje in een verwerpelijke loterij genomen – 1 Juli trekking.

Bk. Corrie vertelde dan, dat met de gemeentes A'dam en den Haag door het Multatuli en het Couperus genootschap al lang en breed gesproken is en dat mijn brief aan van Oorschot dus belachelijk geweest is. Partij schak van Dono verloren. Om 11 uur was ik thuis – dat is vroeg tegenwoordig.

Jobs vroeg zonder omslag, wanneer we eens gingen *dansen* – ach jee.

Van 12 tot 1 een uur gelegen.

Van ½2 tot ½10 een dikke twee vel gedaan, dus dat is minder dan een gulden per uur.

Woensdag 10 mei

Doorgedraaid. Een uur verloren, doordat alle barbiers vol zaten. Geslapen van 12 uur 's middags tot 10 u. 's avonds. De Bk dus laten lopen. En de radio's zijn me terwille geweest.

Geslapen tot middernacht alzo. Van 12 tot 4 uur 's nachts volle twee vel gedaan van Romein Suppl. 11. Van 4 tot 8 uur met kleren aan weer geslapen, word je klef en koud van.

Donderdag 11 mei

's Morgens kwam de opgemaakte proef van Zweig. Op jacht geweest naar de Duitse tekst. Lid voor moeten worden van de Openbare Leeszaal (Roelof Hartplein), 1.75 voor een half jaar.

Hiervan weer een uur uitgerust.

De hele middag nog zoet geweest met alinea's en afbeeldingen van suppl. 1.

Bk. *Hilletje genegeerd*. – Jobs heeft me gemist. – Frieda heeft bloedarmoede, vanuit de milt vermoed ik. – En nou moet ik toch heus aan types als Joost en Elies niet meer de kans geven om me *ab zu lebnen* – en aan Els ook niet. – Eén van de twee partijen schaak tegen Frans gewonnen.

's Avonds behoorlijk moe. Geprobeerd nog met Zweig te beginnen, maar blijven steken in een opmaakpuzzle.

Vrijdag 12 mei

Een uur of zes-zeven geslapen, maar dat was genoeg.

w. B. Romein suppl. 1 op regelmatige wijze bij Guido afgedragen.

En toen begon een ontzettende *off-day!* De eerste werkelijke zomerdag. Maar ik heb nog steeds de centen voor zomerkleren niet bij mekaar. Zo stom geweest om me terugkomend van de w. B. in het Centrum op linnen schoenen doodmoe te lopen om een shirt met rits in mijn maat, tevergeefs natuurlijk.

Appels gekocht, duur. Karnemelk, goedkoop. Lekke band gehad. Grijsse schoenen weer eens gehaald.

Bk. Mijn dorsale naad stuk gelopen. Het knellende jasje uitge-

trokken en gezeten in een onsportief en vies hemd. Jobs dacht, dat mijn linnen schoenen niet grijs maar vuil waren. – Die Fransman *Heet van de naald* ter vertaling gegeven. Hem eerst de helft en toen het hele honorarium van de tijdschriftpublicatie beloofd. Hij kon zijn ontstemming nauwelijks verbergen, omdat hij er niet direct geld voor zag, kreeg er ruzie over met zijn meisje. Kon er niet dadelijk aan beginnen. – Frieda is toeschietelijk, Frans of geen Frans, maar gaat nu een rustkuur houden. – Een nieuw kind reageerde op me met een absolute afweer. Komt o.a. doordat ik snipverkouden ben en een buik heb.

Ik ga in elk geval niet naar dat vervelende Bk-weekend toe.

Ik ben opeens volslagen zenuwziek. Het kan ook te veel worden.

Zaterdag 13 mei

Uitgeslapen. Een vouw in mijn broek laten leggen. Verder niets. Hoe het met die hemden aan moet, weet ik ook niet meer.

Bk. Van acht tot elf Dono en Jobs, die zaten te schaken, zitten ergeren.

De hele nacht weer zitten te worstelen met diezelfde knullige opmaakproblemen.

Zondag 14 mei

Uitgeslapen. Hevige keelpijn.

Bk. Mijn figuur tegenover Jobs en Dono hersteld.

's Nachts de kachel aangehad en ondanks mijn verkouwenis nog 1½ vel Zweig gecorrigeerd. De keelpijn over, maar nu overproductie van snot.

Maandag 15 mei

Geheel uitgeslapen. Alleen de nieuwsberichten hebben even in mijn slaap geprikt.

Bk. Slap. Allerlei mensen gaan verdwijnen (Manja, Tonnie, Anja). Bert was terug – met Trudi is het nou helemaal mis, een groot gat in haar long. Loek van der Oordt is ook nog maar één week op de Bk. – gebruik van maken, is niets voor vast, maar wellicht wat voor los.

Op tijd naar huis gegaan. Vannacht laatste 1½ vel Zweig gedaan – nu alleen nog even afwerken.

Fiets Roosendaal staat bij Polak op de étage – dus toch.

Dinsdag 16 mei

Zo goed als uitgeslapen.

Bk. Slap. Annelies Ehrlich was er, maar piepte hem voor mij.

's Avonds met mijn verkouden kop een paar uur over straat gelopen – dat was nou net het stomste, wat ik had kunnen doen.

Weer naar bed gegaan en eerst uitgeslapen.

Mariënbader Elegie van Goethe vertaald – vertaling echter helaas niet bruikbaar om in Zweig op te nemen.

Pas gelezien was mevr. Beek immers zo rottig met die fiets. Maar nou roddelde ze toch weer heel loyaal over mevr. Baars. Mevr. Baars had nl. een aangetekende zending van Beek gestolen, de recherche was er aan te pas gekomen, maar mevr. Baars was de hele boel te brutaal af geweest.

Woensdag 17 mei

<8 uur op.>

Dat vertalen van de *Mariënbader Elegie* was strikt genomen al Woensdag.

Na de mededelingen van mevr. Beek aangehoord te hebben, Guido opgebeld, maar die kon niet, wordt Vrijdag.

Albert Cuypstraat: een lap blauwe Jeams (keper) gekocht, 4 m – 8 gldn.

Mijn haar laten knippen.

Bij de ANWB een kampeerkaart aangevraagd en formulier meegenomen voor een kampeerpaspoort. Heel precies onderscheid tussen gehuwd en ongehuwd, met legitimeren, en naam en foto van de vrouw, kom je niet onderuit!

Nog naar een sportzaak geweest, die evenwel ook geen hemd met rits had.

Nieuwe smak met fiets gemaakt. Dit keer een lamme arm opgelopen – angstig. Nieuwe voorvork en frame zijn nog verbogen van vorige aanrijding – die vork kan misschien nog wel gerecht worden.

Grijze hakken maar weer eens naar de schoenmaker gebracht. Drogist. Laiterie.

Bk. Jobs en Dono zijn naar de verjaardag van Djoeke geweest en ik niet.

Ik had wat je noemt een gezonde slaap en dat was ook begrijpelijk. Maar die lamme arm was uitermate hinderlijk. Guur rot-weer.

Na nog even de kachel aangemaakt te hebben, om een uur of vier naar bed gegaan.

Donderdag 18 mei

Tot twaalf uur in één ruk geslapen. Daarna nog wat doorgesudderd en ondanks zachtjes tergen van de radio geheel uitgeslapen.

Bk. Een beetje zitten praten met Corrie Ham. Jobs wil graag naar die voorstelling van Tsjechov morgen. – Jan Kerkhoven maakte van een gesprek gebruik om toespelingen te maken: van meisjes, die om bepaalde mannen wegbleven en van geroddel op de Bk (had Riemke gezegd – of moet ik Riek verstaan hebben).

Met *Loek van der Oordt* zitten schaken en daarna gepraat over literatuur. Ze heeft tenminste leesneigingen, al is de feitelijke belesenheid gering. Heeft een Shelley-complex en wou nou aan Keats beginnen. Eerst kwam Martin al storen, en toen kwam *Hille Ris Lambers* er tussen, om te vragen of hij 'r naar huis zou brengen, en ging domweg op 'r zitten wachten. Mijn lijstje met literaire aanbevelingen mocht ik afraffelen. Nou, en door zo iets ben ik nou *gekwetst*. Hij moet al een heel speciale claim op haar hebben, wil deze handelwijze te excuseren zijn. En dat zij er op inging, viel me ook tegen.

Iedereen kan stikken. Vannacht 25 blz. *du Perron* gelezen – maar die blijft ook maar tegenvallen.

En zelfs mijn kamer een beetje aangeveegd.

Vrijdag 19 mei

Doorgedraaid alzo.

Zweig afgedragen – met dat door de vertaler zo beroerd vertaalde gedicht van Goethe erin. Guido vond me kennelijk weer tijdrovend en dat was ik ook wel weer. Terloops opgemerkt, dat ik voor zulke correcties van vertalingen eigenlijk meer moest hebben. Hij reageerde meteen, door me de revisie van Romein ook nog in uitzicht te stellen. Daar kan ik dus beter niet over beginnen.

In de Oudemanhuispoort wv-vertalinkje van de prinses de Clèves op de kop getikt.

Gegeten op de mensa – van zulke porties kan ik er wel tien achter mekaar op, maar nou ja. Eerst mijn vrouwelijke collega van Bermann-Fischer gesproken en toen *Mienie*. Het is kennelijk aan met

die kleurling, medische student van 23 jaar. Er was net een briefkaart onderweg, dat ze voorlopig geen tijd voor mij had.

's Middags naar bed gegaan, Bk. laten lopen, tegen middernacht opgestaan na niet zozeer lang als wel goed geslapen te hebben.

Zaterdag 20 mei

Tegen middernacht opgestaan alzo.

Het artikel van Aimé over Kafka in *Literair paspoort* gelezen – uitgesproken slecht.

Tegen de morgen weer een uur of wat met kleren aan geslapen.

Boek Mali naar postkantoor gebracht. De grijze schoenen had hij niet goed gedaan – gaat nu 3 gld. rep. kosten en hij was nog gepikeerd dat hij het over moest doen op de koop toe.

Flitspuit gekocht en een paar uur verpest in de Bijenkorff.

Daarna nog weer een uur gelegen.

Bk. Wim Wimmers kwam Jobs op sleeptouw nemen.

Opeens in mijn rug aan de linkerkant vreselijk spit.

Geslapen tot middernacht.

Toen de gemakkelijke crapaud van achter voor en de ongemakkelijke crapaud van voor achter gezet. De vraag, of dit verstandig is, het werkt het werken bij kunstlicht in de hand.

Begonnen het dagboek bij te werken, maar de spit was zo erg, dat ik om een uur of vijf in de morgen maar weer naar bed gegaan ben.

Zondag 21 mei

De halve Zondag met de spit in kwestie op bed blijven liggen.

's Middags het dagboek verder bijgewerkt. Nou de aantekeningen.

Bk. Nee, die is goed. *Wim Wimmers gisteren met Jobs en vandaag met Hilletje!* Hilletje in de bekende afspraaktrance.

Lekke band. Fiets gebracht naar fietsemaker Moerdijkstr., die voor duur geld zal proberen, de geschrokken vork te rechten, hoe-wel dat kans op breuken geeft.

Drukkend warm. Eerst weer in slaap gevallen. Geslapen van 12 tot 3 uur in de nacht.

Van drie uur 's nachts tot 9 uur 's morgens spelenderwijs drie vel gecorrigeerd – bijna griezelig.

De lap keper gekrompen – hij ziet nou al grauw.

Voorkamer anders ingericht. Vooruitgang. Maar die crapauds moeten maar weer terugverwisseld worden.

Alle goeie barbiers zaten vol. Me laten scheren bij een vunze barber in de van Woustr.

Maandag 22 mei

Vandaag van ½12 tot 5 geslapen, wat toch te kort was.

Gegeten in de Rustenburgerstraat. Verschrikkelijk verstandig. Kaart van vijf genomen. Erg rustig. Alleen één blond kind, dat vroeger op de Bk. was.

De hospita kwam me weer eventjes een poot uittrekken – drie gld. navordering op electriciteit.

Nog een paar uur geslapen door radiotumult van beneden heen, wat toch zo slecht voor de hersens is.

Vannacht 2e suppl. Romein afgemaakt – ruim twee vel gedaan.

Dinsdag 23 mei

Doorgedraaid.

2e suppl. Romein naar de w.b. gebracht. Guido had zo gauw geen nieuw werk. Descartes is in aantocht. Zolang persklaar maken van Freud, Voltaire, de Maupassant, en Diderot komt ook nog. Rotwerk dat veel te slecht betaald wordt. *Ik liet in het gewone correctiewerk zetfouten zitten!*

u.b. Freud gehaald. De Maupassant kun je niet meekrijgen. Zo onhandig gedaan, dat de beambte na ging kijken of ik wel ingeschreven was.

Leo Hemelrijk tegengekomen – verteld dat ik op de w.b. werkte.

Gegeten op de mensa. Je kunt je d'r nog es op laten scheppen.

Om een uur of drie naar bed gegaan. R'burgerstr. laten lopen. Om 8 uur begon de bonte Dinsdagavondtrein. Maar weer opge staan.

Fietsemaker Kromme Mijdrechtstraat. Vork gerecht – 4½ gld. Een poosje mee staan praten. Heeft een garage. Een kampeerauto kost ook al gauw f 1500 à f 2000. In Castricum en al die plaatsen zijn ze lastig, maar in Bakkum (station Castricum) zijn ze makkelijk.

Het is zo naar en zo donker op mijn kamer, zelfs als het er stil is, wat het er al zo zelden is.

Woensdag 24 mei

Een ellendige dag!! Ik had uit moeten slapen, maar om 10 uur begon de radio keihard en heeft de hele middag doorgespeeld. De toekomst is zwart – ik ben aan ellende ten prooi.

Ziekenfonds 2 mnd. betaald. Me laten scheren. Grijsz schoenen gehaald, is 3 gld. gaan kosten, en nou is het nog pet, met twee halve zooltjes in plaats van één heel, die vent ook al bokkig. Lap naar snelstrijkerij, zal met crackfree stijfjel behandeld worden, morgen halen.

Rustenburgerstraat. Het bonnetje van gisteren was domweg verlopen! Dat is sterk!! Die zingende muis, die ik helemaal niet meer kende, kwam met voorgewende haast bij me zitten, ik heb van de weeromstuit boe noch ba tegen d'r gezegd.

Naar *Le malentendu* van Camus geweest. Er zijn toch wel drage-lijke meisjesstudenten, al zitten er geen openbaringen onder. Het stuk was abominabel. Dono was er – is voor z'n tentamen gebakken. En Aleid – vroeg, waarom ik niet meer kwam.

Voortaan weer regelmatig advertenties van kamers volgen en op schrijven.

Donderdag 25 mei

Vandaag heeft de radio ter compensatie van gisteren gezwezen als het graf. Maar dat asfalteren, wat ze de Stalinlaan momenteel doen, gaat ook niet bepaald geruisloos in zijn werk.

Blauwe lap van de strijkerij teruggehaald – heeft nu een goeie en een verkeerde kant.

Adres Bruno Ast – vanwege dat rotbed, dat er uit moet – St'laan 66.

Me herinnerd, dat ik nog naar die tentoonstelling van Willem III moest. Ik was er weer pas tegen vieren. Complex gekregen van te dure catalogus.

Bij Kirchner geprobeerd voor die catalogus. Reactie gereserveerd. Ik heb verleden week mijn figuur al een tikje verspeeld tego. Kirchner.

<Jet W. weer op straat gezien.>

Naar Jan Hemelrijk geweest weer es. Van half zes tot half zeven. Cat. had hij ook niet. Moet Sartre es terug hebben. Verteld, dat ik weer thuis werkte, reactie 'tactisch'. Het juiste moment om weg te komen blijft ook altijd moeilijk vast te stellen. Hij lijdt nu eenmaal aan afgemeten idiotie.

Bijna te laat op Rustenburgerstr. Noch de kwaliteit noch de kwantiteit van het eten is er begeisterend.

Fiets even laten smeren bij van Roekel, die uit Wag. blijkt te komen. Torpedonaaf moet uit elkaar. Na Pinksteren even terugkomen.

Ook nog even bij Evh. langs gegaan vanwege cat., maar die is buitenslands.

Met kleren aan een paar uur gepit.

Daarna een paar uur weinig uitgespookt. Aant. moeten geordend.

Vrijdag 26 mei

Om een uur of zes weer naar bed gegaan en tot een uur of twaalf wel goed geslapen. Maar ik zal voor die stratenmakers toch tijdelijk aan de andere kant moeten gaan slapen.

Weer naar tentoonstelling Willem III geweest. Knoop doorgehakt en catalogus gekocht. Dikke twee uur doorgebracht en nu heb ik hem nog niet bekeken.

Naar Cis en Theo geweest. Cis was buiten gevecht door griep. Theo had op de hem door mij toegestuurde advertentie – opera vraagt alt-violist – geschreven. Ik zei tegen Cis: dan is hij niet meer altijd thuis. Uiterst gewaagde opmerking. Wordt niet gewaardeerd, maar msch. was ze te ziek om hem te horen. Ze klaagden, dat ze elke avond vol bezoek zaten. Maakt de kansen op Cis minder, maar op ontmoetingen daar groter.

Rustenburgerstraat. Weer geen bruin vlees.

Weer te moe van die tentoonstelling om iets te doen. Van 8 tot 12 met kleren aan geslapen – is verkeerd. Daarna met kleren uit geen oog dicht gedaan van de muizen! In de morgen wel weer goed geslapen. Ondanks stratenmakers.

Broek is op!! Een beetje bij mekaar genaaid. Ik moet maar vast een losse broek kopen.

Zaterdag 27 mei

Stratenmakers. Om een uur of twaalf op. Te laat voor museum dus – zal Di moeten worden.

Een paar uur aan die broek zitten naaien. Die leeft niet lang meer. Ik moet geld van mijn giro halen en tijdig een nieuwe kopen.

Etenswaren ingeslagen voor de Pinksteren.

Met de lap naar de hemdenmaker Rapenburgerstr. getogen.

Eerst nog knopen en ritssluitingen in de Bijenkorff gekocht. Twee ritsen – een beetje dwaas.

Man Rapenburgerstraat had geen geduld om rustig de maat op te nemen. Ik heb mee een boordwijdte van $44\frac{1}{2}$ – 45 aan laten praten.

Bij de AJC kun je op Zaterdag-, Zon- en feestdagen niet eten. Wel bij de Atva – alleen een half uur eerder ($\frac{1}{2}8$) dicht. Vandaag evenwel Chinees gegeten. Niet bij Mia, maar bij een concurrent, die zich pal naast haar gevestigd heeft. Is in principe duurder (en ook fooien), maar ik heb er toch voor 1.50 mijn buik vol gegeten.

Thuis een paar uur hemden zitten meten. Vervolgens een briefkaart aan de hemdemaker gestuurd, dat de boord $45\frac{1}{2}$ moet zijn. Is feitelijk nog te weinig.

Daarna vergeefs gepoogd, een chèque aan mezelf uit te schrijven. Ik weet niet, hoe dat moet!

Zondag 28 mei

Ze hebben me vandaag eerst netjes uit laten slapen. Daarna zijn ze natuurlijk wel weer hinderlijk geworden met hun radio. Wel erg lang in mijn bed gelegen en me wel erg vaak en erg machteloos afgerukt.

Wekker loopt een uur voor (pas gemaakt).

Gaan eten in de Atva. Extra portie aardappels een kwartje. Verder alles erg duur. Niet meer dan een likje groente. Op de Bk. doet het gerucht de ronde, dat ik op de mensa eet. Op de Atva was Siem. Nu eet ik niet meer op de Bk., en nu blijf ik op de Atva tot 12 uur met Siem schaken.

Afgezien van die torpedonaaf, die uit elkaar moet, is het voorwiel van mijn fiets losgelopen en doet de lamp het nog niet!

Vannacht begonnen met verbeteren vertaling Freud. 10 blz. gedaan. Dat kàn ik dus haast niet doen voor dat geld!

Ik begin een van mijn ondertanden te voelen.

Maandag 29 mei

Vandaag natuurlijk de godganse dag radio. Geprobeerd er tegen-

in te slapen, hetgeen funest is voor de hersenen. Mijn lot is droef.

Gegeten niet op de Atva maar bij tante Mia. Het was er tjokvol, een uur moeten wachten.

Sjert tegengekomen. Is zijn baan kwijt en gaat naar Frankrijk. Zijn etagetje – waar je last hebt van voorbij komende motorboten – komt voor de duur van circa een half jaar vrij. Even met hem mee geweest, maar hij moest weer weg.

Bruno was niet thuis. Fiets naar van Roekel gebracht, maar zijn vrouw dee lomp, omdat het al zo laat was.

Van elf tot twaalf even met kleren aan gepit.

Daarna een paar dingen gedaan, maar aan aant. ruimen nog niet toe gekomen.

Dinsdag 30 mei

Om half acht weer gaan liggen en de wekker gezet op half twaalf.

Vanmiddag voor de vierde en laatste keer naar de tentoonstelling ter herdenking van de koning-stadhouder geweest. Ik was behoorlijk op tijd en was er desalniettemin nòg niet helemaal mee klaar. Bij een volgende gelegenheid niet tot de laatste week wachten en ook vroeger gaan.

Die ansichten in de PC Hoofdstr. vielen tegen. Aan dat affiche zien te komen. Gelopen naar de mensa.

Avondlijke mensa op de Nes. *Mienie* toevallig. Te weinig gegeten. Twee keer gehaald, Mienie maar één keer, maar wou niet een zogenaamd tweede keer voor haar ook halen, die in werkelijkheid mijn derde keer moest worden. Wat moet je daar nou mee aan? Met haar opgelopen, ze had een afspraak.

Toen ik even in het Weteringplantsoentje zat, dat wel grappige figuurtje met die honden. Een paar woorden mee gewisseld. Mezelf heel even maar van mijn klevrige kant laten kennen.

Bruno is nooit thuis – dan maar schrijven.

Ik wou gaan slapen. Nog even de krant ingekeken.

B O E M !

In het *Amsterdams Dagboek* portret met bijbehorend tekstje van respectievelijk over

Stans

Ze staat op het punt, om naar *Amerika* te vertrekken, waar ze zich blijvend gaat vestigen. Toen in de tram, niet meer dan een dik-

ke week geleden heb ik haar dus vermoedelijk voor het laatst van mijn leven gezien.

Dat is twee. Eerst Neel, die naar de nieuwe wereld vertrokken is, nu Stans. Vijf jaar heb ik in Amsterdam gewoond, in de hoop, dat ik haar nog eens persoonlijk zou leren kennen, maar het heeft niet zo mogen zijn. Nu is in Amsterdam alleen Jet nog over, die bij uitstek gelukkig getrouwd is.

Nog vijf exemplaren van dit avondblad gekocht op het Amstelstation.

Bij Kirchner gezeten.

Een brief aan Hilleetje geschreven, dat ze via haar vriendin Mieke Witteveen, die een nichtje van Stans is, dat atelier moet zien te krijgen.

En verder flink gehuild.

Woensdag 31 mei

Om een uur of zeven naar bed gegaan en geslapen tot een uur of vijf. Tussen de middag heeft de radio meer dan een uur gedonderd.

Gegeten op de mensa, twee keer gehaald, genoeg gehad.

Weer in wanhoop een uur door de stad gesjouwd.

Bruno was weer niet thuis. Maar nu opgebeld en een afspraak gemaakt voor morgenmiddag op zijn kantoor.

Fietsemaker. Had alleen het voorwiel vastgezet en niet omgekeken naar lamp en torpedonaaf, waarom het ging. Zolang een fiets van hem geleend. Vrijdagmiddag de mijne halen.

Daarna maar naar Kirchner gegaan – de wanhoop neemt gevaarlijke vormen aan – en een partij met hem geschaakt.

De rest van de nacht vrijwel verpest.

Donderdag 1 juni

De nacht – of beter de dag – min of meer slapeloos doorgebracht. Dit keer niet door de radio maar om hogere redenen.

Om half vijf ongeveer opgestaan. Te laat voor al mijn boodschappen.

Op het postkantoor Waalstr. konden ze me niet uitleggen, hoe je gireren moet. Postkantoor Roelof Hartplein stond te vol. Ongeschoren doorgefietst naar electriciteitsbedrijf Tesselschadestraat – het personeel ging net naar huis. Nog steeds ongeschoren naar het

kantoor van Bruno gegaan. Die werd afgeleid door een rat. *Het bed mocht ik aan de voddeman meegeven!* Buitengewoon vriendelijk van hem, dat hij me niet hard viel over de wijze, waarop ik het vernield heb.

Ik zag in de krant een plaatje van Cecilia Lichtveld. Ik dacht onderweg aan Cecilia Lichtveld. Zag opeens Cecilia Lichtveld in werkelijkheid. Ik keek zo, dat het haar aandacht trok. Ze lijkt sprekend op Gertrude.

N.B. Er loopt een lijntje naar haar via Emile.

Gegeten op de mensa in de Nes, niet veel bezoekers 's avonds, de studenten zijn trouwens al haast met vakantie.

Via het L'plein naar huis gefietst. Op het L'plein de Fransman tegengekomen. Begon niet over de vertaling, maar alleen maar over een tijdschrift, en gaf me toen gauw een hand.

Met kleren aan geslapen van acht tot twaalf. De pijn om Stans is iets minder. De wanhoop is eenvoudig op.

Bruno heeft me uitgelegd, hoe dat gaat. De derde (witte) strook van de rose chèque zelf invullen. De derde strook van het blauwe overschrijvingsbiljet ook invullen. Komt gedateerd terug. De chèque aan mezelf dan uitgeschreven en gebust.

Verder van twaalf tot zes krant gelezen – het is erg maar waar.

Tegen achten hoewel ik klaar wakker was nog even naar bed gegaan, om een betere dagindeling te krijgen. Geslapen van acht tot twee. Gesteld, dat ik via Hilletje en Mieke het vertrek van Stans tegen kon houden, zou ik het dan doen?

Vrijdag 2 juni

Vanmiddag dus wel uitgeslapen. Ja, dat wel.

Tussenmeter niet te krijgen. En komt niet ook.

Keper-hemd gehaald Rapenburgerstraat. Maakloon 7 gld. En nou heeftie de boord 47-48 cm gemaakt! – soit. In verschillende opzichten slordig – rits zit er niet mooi in – kraag ongelijk – geheel toch te wijd. Wel te dragen, maar niet weer bij diezelfde.

Te laat voor Bijenkorff of postkantoor of zo. Een uur niet geweten waarheen. Ontdekt, dat het opeens zomer is. Vroeg gegeten in de mensa op de Nes.

De fietsemaker was niet daar.

Mijn avond in onrust verdaan.

En de eerste helft van de nacht met mezelf zitten schaken – helemaal zonde van mijn geestelijke frisheid.

De tweede helft van de nacht weer 10 blz. van het ms. (Freud) gedaan – dat gaat in één ruk en moeiteloos.

Vanmorgen een zeldzame ervaring gehad. Geonaneerd, niet van de ontspanningsdrift maar van de toenaderingsdrift uit. Bijna bevredigend.

Zaterdag 3 juni

Vandaag niet zo heel lang geslapen.

Etenswaren ingeslagen en me laten scheren. Geen tijd meer gehad om de fiets te halen.

Rentree op de Biekorff. Joost van den Bergh ging nu welwillend tegenover me zitten, vroeg minzaam of ik elders geen succes gehad had.

Brancoo aangesproken over Dineke Cohen. Met Dono geschaakt en gepingpong. In de ruimte geklaagd over ongelukkige liefde. Bij Leo Lubbers boterhammen met spek gegeten. Daarna met Dono naar Leidseplein. Daar viel hij me opeens af. Eerst ten aanschouwe van het hele terras van Americain (Binnendijk) naar hem lopen zoeken en toen ik hem had, wou hij niet weg bij Mischa en Tine, twee vervelende lieden.

<Vroeg minzaam, of ik elders geen succes gehad had.>

Ik toen maar weer langs Stans gefietst. ~~En zowaar een glimp van haar gezien = ze liet een hond uit.~~

<Heeft ze niet.>

Daarna in mijn wanhoop een nachtelijke fietstocht gemaakt, over Ouderkerk en zo.

Ik heb iets overgeslagen.

De Biekorff dreigt deze zaal weer kwijt te raken. Kriterion wil hem inrichten voor studententoneel, staat in verband met bezwijken middaglijke mensa Kriterion, Jan K. en Hans inert!

Daarover brief geschreven aan Riek D.

Vervolgens brief geschreven aan Mali (portret Dineke, welk transport uit W'borg). Tevens over 100 gld.

Ook nog brief geschreven aan Hans over Vermeulen aphorismen schiften voor Meulenhoff.

Gepost. Geen sleutels bij me, maar is goed gekomen.

Zondag 4 juni

Snikheet. Buiten me het verkeerlawaaai. Onder me de radio.

Bk. Stil. Maar heengestapt over Dono's streek van gisteren. Niek Schors is helemaal niet naar India, zat gewoon in de foyer.

Hoog *belangrijk*. Naar Hilletje gegaan. Ik was er pas om 10 uur. Haar, hoewel ze slaap had, doorgezaagd *over Stans* tot drie uur in de nacht.

1. Stans gaat *Zaterdag* op de boot!!

2. De moeder gaat naar Canada, eens bij Neel kijken, zolang Sam d. L. nog niet terug is, is Jet dus alleen.

3. Hilletje was niet onwelwillend. Ze dacht dat het alleen om Neel ging, dat Stans ook zo belangrijk was, was eenvoudig niet tot haar doorgedrongen, anders had ze er best wat aan willen doen.

4. Mieke Witteveen is van geen belang. Hilletje en Mieke W. zijn geen vriendinnen meer. Mieke is jaloers op Hilletjes vorderingen. Hilletje geeft toe van Miekies gladder posetje. Stans en Wim Kouwen hebben het ook niet op Mieke.

Hilletje weigert categorisch, te vertellen wat ze weet. Ze heeft de sleutel tot de situatie, maar weigert mij de gegevens te verstrekken. Dat heeft subjectieve redenen. De verhouding tussen Wim Kouwen en Marije Stärcke is uit. Hilletje zelf is daar blijkbaar voor in de plaats gekomen.

Hilletje heeft dus een verhouding met de man van Stans!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!! Ze werkt dagelijks in zijn atelier, heeft min of meer schilderles van hem, neemt dat atelier ook over.

6. Stans is buitengewoon flink. Ongelofelijk, wat die verzet, zegt Hilletje. Wim Kouwen is ook niet niks. Hij zou tien keer door mij heen kijken, zegt Hilletje. Hij kan best leven van zijn opdrachten hier. Die costumekunde van Stans is van hem uitgegaan. Een volslagen *artistieke symbiose* tussen die twee. Hij heeft ook het schilderen van *Stans* beïnvloed, evenals nu dat van Hilletje.

7. Met de familie hebben ze niet veel contact. Hun kennissen zijn mensen van *Vrij Nederland* en van het toneel, met name van de groep Comoedia (Johan de Meester en dus ook Edy).

8. De hoofdzaak is, dat Hilletje een verhouding met hem gehad heeft en ook nu nog niets los wil laten. Als ze het geweten had, had ze wel iets ondernomen, maar intussen wist ze al maanden, dat ze weg zouden gaan, maar ze heeft niets gezegd.

9. Wat voor techniek zou die Wim K. wel met Hilletje (en met Stans) toegepast hebben? Die verhouding met hem wil ze niet eens bevestigen en er rust geheimhouding op ook voor mij. In elk geval bestaat er voortaan een samenhang: als Stans weg is voor mij, is Wim K. weg voor Hilletje, en als Stans weer binnen mijn gezichtskring komt, komt Hilletje weer in zijn ban.

10. André Haakman heeft Hilletje gezoend, schijnt erg vasthoudend maar maakt niet veel kans. Meer kans maakt nog een zekere Bertus.

11. De moeder van Stans is per se niet joods, de grootmoeder ook niet. Wibaut is volgens hun een Franse naam. En ten slotte ree Stans ook nog paard.

<Er is de afgelopen maanden met Hilletje zelf heel wat gebeurd, zegt ze. (Wim Kouwen? Wim Wimmers?)>

Woensdag komt Hilletje op de Biekorff.

Maandag 5 juni

<Stalling 1.50>

Dat verkeerslawaaï is niet uit te houden. En de radio laten ze gewoonweg denderen.

Vandaag niet goed – spuitpoep.

Aan de veiling Rijnstr. dat bakbeest van een divan ten geschenke aangeboden. Morgen om 9 uur komen ze hem halen.

Naar Sjert geweest. Die spiraal kan ik krijgen. De bovenburen weten er van. Halen dus en naar een smid brengen voor pootjes. (Overigens déranger je Sjert, door te blijven hangen.)

Bij tante Mia een hele nassi gegeten, een halve ging niet.

De fiets is Vrijdag pas klaar.

Dinsdag 6 juni

In de nanacht een uur of vier vijf geslapen.

Om negen uur kwamen ze de divan van Bruno halen. Ze hebben mij zelfs nog een rijksdaalder uit mijn beurs gedraaid voor het de trap af sjouwen.

Daarna mijn eigen chèque geïnd. De rest van de dag zo'n beetje op mijn bed liggen puffen. Op liggen slapen tegen het verkeersgedaver, dat alleen nog overstemd werd door de *onafgebroken* denderende radio.

Waarachtig te laat voor Biekorff of mensa. Gegeten op de Atva, twee porties gebakken aardappels en appelmoes, één vijftig samen, en nog niets in mijn buik.

Naar Emiel geweest. Is gebakken voor zijn Guillaume. Gaat nu het boekje voor Guido schrijven. Kent Cecilia Lichtveld alleen indirect, maar zou het wel doorgeven. Overigens heeft ze natuurlijk al een vent. Mimi Nooteboom had een ongunstig oordeel over me – die is goed. Mannie van Lochem schijnt me als een zwaar geval te beschouwen – kijkt tenminste bedenkelijk, als mijn naam genoemd wordt. Hannie Michaëlis vond, dat ik het te veel over mijn eigen moeilijkheden had. Käthe had Emiel met mij vergeleken. Emiel hield tot mijn voldoening een pleidooi vóór het roddelen. Heeft me intussen mooi uitgehoord over Mienie! Emiel kon het ook niet goed met pessariums en al dat soort dingen. Een alleraardigst blondje bij hem leren kennen, Atie, studentje in de medicijnen.

IJs gegeten en coca-cola gedronken.

Er is nieuw werk van de w.v. gekomen, drukproeven die goddank vlugger gaan dan die mss. Vannacht 2½ vel gedaan van een akelig communistisch boekje.

Woensdag 7 juni

De radio was naar de achterkant verhuisd en ik had het bed hier voor laten staan, dus dat kwam goed uit. Straatlawaai ook veel minder.

Een uur of zes zeven geslapen. Me toen moeten haasten, om nog een uurtje te kunnen zwemmen in het Mirandabad.

Biekorff. Even met Riek gepraat over de zaal. Riek ook al apathisch. Deze zaal houden we in geen geval. Zij (Kriterion) zouden voor een andere zorgen, en anders opzegtermijn van drie maanden – heb je wat an. Jobs verwelkomde me hartelijk, maar ik nors geweest. Geen geld gegeven voor reddingsfonds. Ik kwam nogal laat binnen. Hilletje zat tussen Wim Wimmers en Jaap H. in. En ik kreeg waarachtig weer geen teken van herkenning! Terwijl ik voor haar kwam en snakte naar een enkel woord over Stans. Tien minuten, nadat ik binnengekomen was, verdween ze in gezelschap van Wim Wimmers, zeker voor de eerste voorstelling. Jobs zag het allemaal, kon de werkelijke achtergrond niet weten, vernederend was het ook nog. Het was, of ik een klap op mijn hoofd kreeg. En waar-

om zo te doen, Wim Wimmers is toch Wim Kouwen niet, dat staat toch zeker volkomen los van elkaar. Maar dat kind is stapelgek, dat kind is volslagen krankzinnig. Het is een soort mutisme, maar het staat helemaal buiten het manisch-depressieve, het is nog iets anders, ik weet niet wat het is. En achter de Wibauten staat zij zelf als mogelijkheid om te trouwen, maar dat gaat toch niet zo.

Geld uit Wag. is er. En die lieve *Mienie* kondigt zich voor Maandag aan. Maar dan ben ik toch niet in de stemming.

Donderdag 8 juni

Vanmorgen van een uur of zeven tot een uur of twaalf lekker geslapen. De radio staat momenteel aan de achterkant.

Mijn darmen zijn opnieuw aan het spoken. Zodoende kon ik vanmiddag niet eens naar Hilletje.

Vanmiddag ruim een vel van dat akelige communistische boekje vlot gecorrigeerd, toen opeens vastgelopen. Intussen zijn de laatste stroken van Romein gearriveerd – dat zal wel voor moeten gaan.

Nog een paar uur geslapen.

Vrij Nederland. Weer een stuk over het aanstaande vertrek van Stans. Met foto.

Me geschoren. Met heldenmoed de aan spuitpoep inhaerente risico's getrotseerd en me naar Hilletje begeven. Die was niet thuis – zeker bij Wim Wimmers.

Op RVkade 4 hingen de vlaggen uit. Sam de Lange is zeker uit Indië teruggekomen. Dan is de taak van maatje als chaperonne afgelopen, en dat klopt ook, want ze zou immers meegaan naar Amerika (of beter Canada).

Nog wat langs de bekende hoek gefietst. Tenslotte maar bij Kirchner met een vent gaan schaken. Gewonnen.

Vannacht wou het corrigeren niet zo erg vlotten. Maar toch bij mekaar in twee dagen vijf vel gedaan.

Doorgedraaid. En nou had die nieuwe fietsemaker er nog niets aan gedaan. Hij staat er intussen al bijna 14 dagen. Al die kerels zijn even lui. Hem gebracht naar Lekstr. – zal wel geld gaan kosten.

Nog een paar *Vrij Nederlanden* gekocht aan een kiosk.

Vrijdag 9 juni

Fietsemaker Lekstr: twaalf gulden vijftig! Heeft de lamp gemaakt en onderdelen van de torpedonaaf vernieuwd.

Brief van Mienie, dat ze nu dan Woensdagavond komt. *Vanavond is het de laatste avond, dat Stans in het land is.*

Bk. *Hilletje en Wim Wimmers samen!!!* Hebben duidelijk een zware verhouding. Toen ze per ongeluk een vertrouwelijke blik met mij wisselde, keek ze meteen angstig naar hem om, of hij het niet zag. En toen ik de knoop dan maar doorhakte en pardoes bij haar kwam zitten, stak ze net zo hard over naar hem. Hij vertrok rustig, hij had zijn afspraak voor elkaar en liet de anderen om haar heen hangen. Jobs fungeerde verder als chaperonne. En er kwam zelfs een smalende opmerking van Dono. Alles bij elkaar dus een volledig complotje.

In elk geval vanavond dus geen vervolggesprek met Hilletje mogen hebben over Stans. In plaats daarvan naar de haven gegaan en om een boot heen gedraaid, die morgenmiddag afvaart naar Engeland.

Mijn geld is op. Andermaal een chèque aan mezelf uitgeschreven. Ik zal aan het werk moeten maar ben niet bepaald in de stemming.

Zaterdag 10 juni

Zo – en vandaag is dus *de vertrekdag van Stans.*

Vanmorgen om tien uur naar *Hilletje* gegaan. Dramatische scène, zeg maar gerust *de ergste belevenis van mijn leven gehad.* Ik was ten einde raad, wist niet wat ik die laatste uren voor Stans weg zou zijn nog doen moest, vroeg of ik bij haar op visite mocht blijven. Heb haar gewoon met tranen in mijn stem gevraagd, waarom ze zo glazig tegen me was en of ze die ijzigheid niet kon laten varen. Natuurlijk ook een zotte vraag, nadat ik zelf de spanningen zo hoog opgevoerd heb. Maar ik was overstuur, omdat Stans weg gaat. Haar indirecte maar geen directe verwijten gedaan, omdat zij deze bemiddelingskans heeft laten verlopen. Zij kwam even tussenbeide – inderdaad onredelijk, *zij wist alleen van Neel en niet van Stans.* Maar ze had toch kunnen vertellen, dat Stans van plan was om naar Amerika te gaan.

[Zij wist alleen van Neel en niet van Stans, dat is waar. Ik heb op Neel de nadruk gelegd omdat deze dubbele verliefdheid zo gek stond. Maar zij heeft toch ook nooit goed willen luisteren en zich altijd aan het verhaal onttrokken met ontglippen opmerkingen als 'jaja, je kunt er mee tobben' en zo.]

Maar zij wou mij nog niet het plezier doen van het met me over Stans te hebben, herhaalde nog alleen maar dat ze tot haar spijt niet kon zeggen wat ze wist. Daarop ben ik maar gaan uitvaren tegen de discretie en de achterbaksheid in het algemeen – en heb ook al weer onredelijk allerlei dingen door elkaar geroerd. Een uur, anderhalf uur achter elkaar heb ik zo uitgepakt, onderwijl almaar proberend door haar glazigheid heen te breken en terwijl ik voortdurend maar nèt niet echt ben gaan huilen. Maar al wat zij daar tegenover wist te stellen was een koude en *ijzige vijandigheid, een blikharde antipathie, een snerpende haat*. Dit was niet menselijk meer, dit was geput uit de reserves van een volledige krankzinnigheid. In het begin even een aanloop tot een menselijk geluid, dat zij zelf ook erge moeilijkheden had. Maar verder alleen maar een perpetueel aandringen of ik wou vertrekken, dat ze aan het werk (aan het schilderen) moest. Er hing een schilderij, kon niet goed zien of het Stans of haarzelf was, kreeg geen behoorlijk antwoord op mijn vraag.

[Heb ik soms dat mutisme, dat niet met me praten, veel te lang verkeerd geïnterpreteerd? Heb ik het nog opgevat als een krampachtige verdringing van de liefde, toen het al een werkelijke afkeer was, een met jou zou ik zelf niet eens willen trouwen, zelfs al wou jij, want er komt maar nooit verbetering in je toestand, je bent een mislukkeling, en de anderen moeten je niet, dus ik geneer me voor je.

Kan het werkelijk zijn, dat ik me erop verkeken heb, en dat de zaak is, dat die gevoelige ogen ook nog gevoelig zijn, als ze allang schoon genoeg hebben van mij?]

Verder werd alles wat ik zei en hoe tactisch ik het ook inkleedde als altijd alleen maar als verwijten opgevat. En dan kwamen wel duidelijker dan ooit de grieven voor den dag, waarop haar houding berust. En die mogen gerust eens gelucht worden, maar die deden er toch op dit moment niet toe en die hoefden toch ook niet een hele situatie te bepalen. Dat is het ziekelijke. Die grieven dan waren het 'roddelen' dat ik volgens iedereen doe, en dat ik nooit behoorlijke kleren aan had, en dat dit corrigeren nog niets was en dat ik altijd geklaagd had, dat ik niet aan schrijven toe kwam, maar dat ik nooit iets anders gedaan had dan mijn tijd verknoeien en op de Biekorff hangen. Kortom, ze heeft zich geheel aangesloten bij de algemene opinie omtrent mij, ze is trouwens ook door Jobs en ie-

dereen zwaar tegen me bewerkt, maar er zit ook geen snipper begrip of solidariteit. Het was al 'onbehoorlijk' geweest, dat ik Zondagavond tot 3 uur was gebleven. En nu had ik al weer zo lang zitten 'brommen', dus of ik nu maar eens op wou stappen. Voorzover ik haar verwijten deed, was dat inderdaad ongerechtvaardigd. Maar ik zei er immers zelf bij, dat het niet als verwijten bedoeld was. Het was alleen maar jeremiëren wat ik deed. Maar zij van haar kant *wilde enkel maar ruzie. Haar enige en uitsluitende oogmerk was, om me binnen een uur de deur uit te werken.* Daartoe nam ze tenslotte zelfs tot *gladde smoesjes* haar toevlucht, en ik had het nog niet eens dadelijk door. God nog toe. Het mag waar zijn, dat mijn behoefte aan dramatische verwickelingen me parten gespeeld heeft, door me op de vertrekdag van Stans bij Hilleetje te doen vervoegen. Maar dan is dat gevoel bij haar toch wel abnormaal slecht ontwikkeld, want zij zei alleen maar: omdat ik ze nou toevallig ken.

[Zij vertelde nog, dat ze nou juist zo netjes net als ze beloofd had nooit over mij en Neel gerept had. Maar over mij zelf moet ze het wel gehad hebben, want ze zei: ze kennen je niet eens! (Nee, dat is het hem nou juist.) En als ze het over me gehad heeft, dan naar menselijke berekening met hem en niet met haar, dat maakt het dus helemaal erg.]

En ook is de relatie van haar tot Wim K. een complicatie, door het leven en niet door mij bedacht. Maar hoe het zij, op deze dag, die zich er minder toe leende dan welke ook, werd ik door Hilleetje 'en cassepiéd' behandeld, en dat ik eigenlijk alleen aan het woord geweest ben, kwam doordat zij nergens op inging. Glad, ontsnapperig, ontglipperig, *dat is dus hoe zij is op heftig bewogen ogenblikken en hoe ze ook in geval van huwelijksmoeilijkheden geweest zou zijn.*

En intussen is Stans met de Westerdam van de Holland-Amerikalijn vertrokken uit Rotterdam.

Weekend 10-11 juni

Intussen is de geldnood zo hoog gestegen, dat ik me niet eens kan verdiepen in dit onherstelbare feit. Het geldgebrek heeft werkelijk levensgevaarlijke vormen aangenomen. Het hele weekend gecorrigeerd aan het communistische boekje.

Maandag 12 juni

Doorgegaan met de correctie van het communistische boekje.

Bk. Loek van der Oordt was er weer eens. Eigenlijk nogal naar tegen gedaan. Ik had haar moeten charteren.

Dinsdag 13 juni

Weer de hele dag gecorrigeerd. Flink opgeschoten.

Bk. Bericht in de krant, dat de bovenzaal van Kriterion een andere bestemming krijgt. Krit. heeft al gezegd, dat ze ook niets anders voor ons hebben! Bestuur niets waard. Heregod. Op de Bk. was op eens een kind van de zo uitermate pijnlijke dansles. Fluisterde het direct die blonde hazelip in. – De hele avond verschaakt met Niek – tot 12 u. toe.

Woensdag 14 juni

Ik ben nog steeds door het vertrek van Stans met mijn dagboek achterop geraakt en deze dag valt niet meer te reconstrueren.

Donderdag 15 juni

Deze dag verpest. Door dat getuf van dat walsje van de stratenmakers is het aan de voorkant niet uit te houden.

Met een bakfiets dat bed van Sjert eerst naar de smid gebracht – pootjes onder laten zetten, kosten 5 gld. – en toen naar mij.

Bk. Hilletje. Negeert me straal. Utie was er, geen notitie van genomen, wat is ze toch ook lelijk. Geschaakt met Frans – gaf me niet de kans om te roddelen – en met Niek. Is weer middernacht geworden.

Een idee opgedaan. Er vindt in het Kriteriongebouw een algemene opschuiving naar boven plaats. Waarom zouden we daarin geen deel kunnen hebben?

Vrijdag 16 juni

Om half negen de radio – kei en kei hard. En verder maar weer het getuf van dat walsje van de stratenmakers.

Die ouwe matras gelegd op het bed aan de achterkant. Gaat als hele erge noodoplossing nog wel heel even.

w. B. Het communistische boekje gebracht. Gepraat over van alles en nog wat. Gefoeterd over de gebrekkigheid van de vertalin-

gen. Weer eens geëindigd in hakkelen en dazen. Daar verpest je het mee. Maar voor Freud krijg ik f 100.-.

Bk. Hilletje wordt gewoonweg gechaperonneerd door Jobs. – Geschaakt met Jaap Lobatto.

P.S. Het belastingbiljet 1949 is gekomen.

Zaterdag 17 juni

Van het getuf van dat walsje word je stapel.

Bakker betaald – 5 gld.

Bk. Weinig bizonders. Aan Riek gevraagd, of ik een van die ouwe stoelen van de Bk. kon krijgen, maar dat ging niet. Aan Alfred gevraagd, hoe het nou stond met die zaal, maar zijn antwoord kwam er wel zowat op neer, dat ik me er buiten moest houden.

's Avonds begonnen aant. te ordenen, maar de radio speelde al te hard. Daarop begonnen aan correctie Descartes.

Zondag 18 juni

Uitgeslapen. Een vreselijke dag gehad. De hele Zondag heeft de radio staan loeien. Doorgegaan met correctie Descartes.

Bk. Maar een paar mensen. Daarbij evenwel Hilletje, die me negeert. Verschrikkelijk.

De avond verhangen bij Theo en Cis. Ik was maar half welkom. Net als altijd mijn radio-leed geklaagd. Zij begon weer over mijn buik en achterste. Haar niet eens uitgenodigd voor die film.

Maandag 19 juni

's Middags gegeten op mensa Kriterion en 's avonds op mensa Nes.

Vandaag niet veel aan Descartes gedaan.

's Avonds *Mienie*. *Het is uit tussen haar en de kleurling!!!* Haar het hele verhaal van de Wibauten gedaan – zij heeft het geduldig aangehoord. Daarna evenwel ruzie gekregen, doordat ze door mijn schuld heeft moeten rennen om de stalling te halen. Aanrakingen veelt ze niet. Tegen haar gezegd, dat ik alleen met Hilletje poëtisch gevreeien had en allerlei negatieve dingen omtrent mezelf openhartig behandeld, maar kan ze dat wel hebben? Tootje vond me vroeger vlegelachtig en wel leuk, maar nu dik en gezeten (sic!). Willy van kantoor was eens bij Stans thuis geweest en had het er mieters gevonden, met al die schilderijen en beelden.

Dinsdag 20 juni

Drukkend weer. En die radio's maar spelen. Weinig of niets gedaan.

Bk. Bert was er weer eens. Trudi is nou naar Zwitserland. Hij vertelde, dat Hilletje at in het Vette Hapje, en ook Riemke en André Haakman.

Woensdag 21 juni

Op de v.b. Descartes gehaald en op de o.l. een boekje over grafologie.

Bk. Ze was er weer wel en het was weer hetzelfde liedje.

Ook vandaag geen pest gedaan.

Donderdag 22 juni

Vanmiddag alleen maar kranten gelezen.

Bk. Geen Hilletje vandaag.

Dat zaaltje boven de tegenwoordige Bk.-zaal gaat ook al niet, is te klein.

Vanavond weer op dreef geraakt met correctie Descartes.

Vrijdag 23 juni

Een beetje in de war, doordat de wekker weer eens stil is gaan staan.

Toch weer geen spat gedaan. Alleen weer een eindje gelezen over grafologie.

Bk. Gepraat met dat meisje van die Fransman. Ze doet bewegingsleer – kan er van leven. Mee gedisperuteerd – uiteraard vruchteloos – over communisme. *In Rusland was geen censuur*. Krek Guido dus. Ze kent hem trouwens goed en Wim Klinkenberg ook, dus dat kan weer doorpraten geven. De Fransman zelf is althans Trotzki. Wat niet wil zeggen, dat er van dat vertalen iets komt.

Op de Bk. blijven hangen m.h.o.o een nieuwe verschijning, die evenwel ontstellend vulgair bleek te zijn. Twee partijen schak van Jaap moeten verliezen om daarachter te komen en pas over elven thuis.

Werken dan toch – verdomme.

Zaterdag 24 juni

Aan de voorkant was de *radio* zo erg als het maar kan en aan de ach-

terkant drong hij natuurlijk even goed door. Daar bovendien getimmer. Angstdromen gehad.

Alida Kolk. Een logeetje van Dono, maar ik had al goed en wel met haar afgesproken, toen ik dat begrepen had. Komt uit den Haag en werkt in Delft, studeert Frans daarbij en is pas 20. Wel wat erg flink. Haar meegenomen en mijn boeken laten bekijken. Haar oordeel over Stendhal en Sartre en zo, dat ze eigenlijk door de schrijfwijze enigszins geschokt is maar het toch ook wel weer bewondert. Uitgangspunt dus burgerlijk, maar heeft toch al een paar dingen gelezen. Op het punt van de bomvrijheid nog hypocriet, maar is ook nog jong. Meldt zich misschien wel eens.

Zondag 25 juni

In schrille tegenstelling tot gisteren was het vandaag rustig in huis. Maar och, och, wat vordert die Descartes moeizaam.

Maandag 26 juni

Half om half doorgedraaid. Opeens het besluit genomen om alsnog naar de *Hamlet* van de Old Vic te gaan. Plaats besproken – een dure rotplaats van 3.50. In de Bijenkorff een paar bijzonder slechte sokken gekocht voor 2.– en voor drie kwartjes een vouw in mijn broek laten leggen.

Mijn slaaprythme in de war. *Dies overstuur.* De wekker onbetrouwbaar. *Geen kleren om uit te gaan.* En onverbiddelijk die eeuwige radio. Aan uitslapen niet meer toegekomen. Dan maar onuitgerust erheen. Zonde.

Bk. Mieke Witteveen godbetert. Losweg mee gepraat. Nu – nu het allemaal zinloos is!

Union wordt opgeheven – en de Biekorff ook.

Hamlet. Absoluut niet te volgen! Michael Redgrave is een man, waarin men zich alleen maar kan verlieven, maar het ging veel en veel te hard. Het is een goddelijke vent, geknipt voor Hamlet, zijn acteren was geweldig en zijn dictie dus ook goed, maar zijn spreken als zodanig was gejaagd en flakkerend en uitgesproken slecht. Daar kwam bij, dat de regie extravert was en dat mijn ogen minder worden. In de pauze Peter en Lucie Premsele, eerste reactie van Peter: wat ben je dik geworden – en die kent me pas van een jaar terug. En Guido was er ook, die vroeg waar Descartes bleef.

Dinsdag 27 juni

Wekker weer naar die vent gebracht – hij had niet eens een andere te leen.

Bk. Mieke Witteveen weer. Was met Huib aan de gang – dat is sterk.

Huib had waarachtig een ouwe wekker voor me te leen.

Vannacht weer o zo moeizaam gevorderd met correctie Descartes.

Woensdag 28 juni

Weliswaar meer met mezelf geschaakt dan gewerkt, maar intussen toch ook doorgezet met Descartes. Pas tegen twaalfen vanmiddag naar bed gegaan. Edoch – het slapen is doodeenvoudig mislukt. Aan de voorkant de stratenmakers en aan de achterkant ging het ook al niet vanwege allerlei soorten lawaai en die veel te weke matras.

De Bk. verzuimd, en dat net nu er die belangrijke bespreking over het lot van de Biekorff is! Domweg vergeten – stommeling.

En overdag mogen er dan de stratenmakers zijn, des avonds is er de radio, men onderschatte die ook niet.

Donderdag 29 juni

Doch hoe het zij, Woensdagnacht maar weer verder geploeterd met correctie Descartes. Donderdag overdag uitgeslapen met behulp van oorwatten. Weer niet naar de Bk. geweest. Aan zo'n blik gehakt van een pond voor een gulden heb je wel even genoeg. En de hele nacht van Donderdag op Vrijdag nog maar weer gezwoegd aan correctie Descartes.

Om 2 uur vannacht even met een werkhoofd langs de Amstel gaan wandelen. Weer eens aangehouden door de gebruikelijke twee agenten, het verplichte ouwehoeren waarmee men me altijd hels maakt. Hun conversatietalenten zijn wel uiterst gebrekkig ontwikkeld. Ze verdachten me kennelijk van zelfmoordbedoelingen en die indruk heb ik eerlijk gezegd ook wel gemaakt.

Vrijdag 30 juni

Pas tegen de morgen was Descartes dan af. Net een ongeduldige brief van Guido. Het resultaat van mijn onverpoosde arbeid maar

meteen weggebracht. Guido was eerst aardig, maar wou het gesprek met Pos door mij laten voeren, en toen ik daar tegenop bleek te zien, betrok hij een beetje. Geprobeerd of ik voor Descartes ook wat meer kon krijgen, maar daar was geen kijk op, en het was weer eigenaardig, dat net toen de volgende bezoeker wachtte en hij *kort-af* werd, zodat ik de hele zaak maar met meneer Reinalda (de kas-sier) moest verrekenen.

«Bij Romein is ook haast!»

Met mijn oververmoeide kop bij de mensa gaan eten. Vervolgens van drie tot acht niet eens slecht geslapen en de Biekorff dus ten derden male verzuimd.

Vannacht biljet inkomstenbelasting 1949 ingevuld. Volgens mij krijg ik nog geld van de loonbelasting terug.

Zaterdag 1 juli

Vandaag nogal flakkerig geslapen en ook nogal kort, want ik moest er uit voor de filmliga, alwaar hedenmiddag Michael Redgrave in persoon aanwezig was. Hij praatte zo mogelijk nog sneller en nog onduidelijker als in *Hamlet*.

Ik meende vagelijk contact te hebben met een buurvrouw en zij moet ook iets gevoeld hebben – ze verwisselde tenminste van plaats met haar vent.

Bk. Er is Woensdagavond niets van belang gebeurd. Hans Borggreve heeft een exposé gegeven van de toestand en er zou een soort enquête gehouden worden – dat is al. De financiële toestand is zo gek nog niet. En misschien helpt Kriterion ons toch nog aan ruimte.

Ik moet mijn neef Japie hebben om hem naar een ms. over Griekse lyriek te laten kijken maar hij is onbereikbaar.

Vannacht in plaats van wat uit te voeren met mezelf zitten schaken. Dat is me van de week al meer gebeurd.

Zondag 2 juli

Vandaag wonder boven wonder uitgeslapen.

Bk. Hilleetje. Had waarempel Riemke bij zich. Zat bij Siem van der Molen en Wim Wimmers zat achter het tafeltje. Die is natuurlijk door zijn verhouding met Riemke volledig ingelicht over die van mij en Hilleetje. Hilleetje bovendien onder het wakend oog van

Riek. Maar niet eens meer geprobeerd haar te groeten. Gepraat met de er niet toe doende Corrie Ham.

Ik zit erg om een vrouw verlegen – kan er niet goed van werken.

Vannacht een brief aan Guido geschreven, dat hij Descartes ook in plaats van door prof. Pos kan laten nakijken door mej. Serrurier.

De hele Zondagnacht besteed om het dagboek heen te helpen over het dooie punt van dat vreselijke gesprek met Hilletje op de vertrekdag van Stans.

Wel erg geplaagd door Katzenjammer. Me veel en veel te vaak afgetrokken.

Alvorens Maandagmorgen naar bed te gaan Guido ook nog opgebeld over diezelfde correctiekwestie, maar hij had de vraagtekens in Descartes al laten passeren. – Hij van zijn kant zei nog maar eens, dat er bij Romein grote haast was en dat ik desnoods maar vast een gedeelte moest sturen. Waaraan hij de overbodige waarschuwing verbond, dat er werk genoeg lag en ik dus niet om dat verschil tussen die *f* 1800 en wat ik werkelijk verdienen hoefde te komen.

Maandag 3 juli

Maar een uur of zes zeven geslapen.

Bk. Hilletje weer net als gisteren onder de hoede van Riek! Dat gaat zo niet. En dat Union nu net opgeheven moet zijn!! – Een partij schaak van Jaap Lobatto verloren. Jaap L. dee weer meer dan misselijk – een claim op Dono – maar hij gaat nu eerst met vakantie.

Aan het laatste stuk van Romein begonnen, de hele nacht aan doorgewerkt, een dikke twee vel gedaan.

Dinsdag 4 juli

De stroken van Romein getrokken op zulk ellendig grauw papier, dat ik er mijn ogen op bederf. Vanmorgen tussen 8 en 9 meneer Komen over opgebeld.

Geslapen van 9 tot 5 – toen de radio.

Bk. Hilletje – weer hetzelfde liedje. Naar het Walenweeshuis dan maar? Uit arremoei net als eergisteren gaan zitten bij Corrie Ham.

In het Weteringplantsoen dat onveranderlijke figuurtje met die honden. Gegroet.

Vannacht circa 2 vel Romein gecorrigeerd.

Woensdag 5 juli

Doorgedraaid. Nog even met de wekker naar die vent geweest. De trekking van de loterij is uitgesteld. Bakker betaald 6 gld. De overschrijving uit Wageningen was er. En een briefje van Guido over die grauwe stroken.

Pas tegen twaalfen te bed. Tegenover de onverdroten spelende radio oorwatten gesteld. De Bk. laten lopen en om 8 uur opgestaan. Uitgeslapen – gek maar waar.

Eerst krant gelezen. Toen gecorrigeerd, Romein, niet veel meer dan een vel gedaan, moeten stoppen wegens pijn aan mijn ogen!

Donderdag 6 juli

Om een uur of zes in de morgen maar weer naar bed gegaan en om een uur of twaalf uitgerust opgestaan.

Maar een klein eindje gedaan – ogen.

Lidi heeft een dochter.

Bk. Geen Hillelje. – Frieda was terug en legde belangstelling voor mij aan den dag. Jaap Lobatto is er nog – legt beslag op Dono. Ik gepingpong met Siem.

Zonder voorafgaand plan naar Cis gegaan. Het gesprek liep over de langzaamheid van mij en de doorgezakte voeten van haar.

<Die voeten is iets nogal ernstigs.>

Ik kan haar absoluut krijgen. Theo wil niet mee zwemmen. Nou toch eens een voorstel doen.

Vrijdag 7 juli

Een heel etmaal verknoeid met beurtelings me klaarmaken en dan weer een paar uur dutten.

Bk. Frieda was er en Frans ook. Van Frans een partij schaak verwonderlijk snel verloren. Bij Frieda anklang ondanks Frans. – En Utie was er ook, die kan ik zo krijgen, zo lillijk is ze.

De hele nacht gewerkt, maar toch maar net een vel gedaan. Om 6 uur gaan liggen met de bedoeling om morgenochtend naar de oogarts te gaan.

Zaterdag 8 juli

Vanmorgen had ik naar de oogarts gewild, maar helaas helaas, ik heb niet uit mijn bed kunnen komen. Nu wordt het Dinsdagmiddag.

Vanmorgen overigens niet kunnen slapen van de drillboor, maar Zaterdagmiddags ligt het werk stil en zodoende vanmiddag diep geslapen en gedroomd.

Bk. Hilletje was er weer wel. Groette me even, maar je loopt al tijd het risico, dat het daar dan toch weer bij blijft. Annemarie (de administratrice) ontdekte, dat Frieda een keer niet betaald had.

Een eindje rondgefietst. In de achterkamer nog wat gaan liggen en tot 11 uur opnieuw geslapen en gedroomd.

Vannacht uiterst langzaam gevorderd maar Romein toch afgegren. Nu moet alleen het begin nog opnieuw.

Zondag 9 juli

Vanmorgen – of moet ik zeggen vanmiddag – een uur of zes geslapen, maar dat was genoeg. Vanmiddag was het stil, vanavond speelde de radio. De Biekorff laten lopen. Het is vandaag mooi weer geweest. Om een uur of elf de straat op gelopen om een ijSCO, bij Kirchner terecht gekomen, aldaar *Kätbe* opgediept. Even mee omgelopen, op haar verzoek getheoretiseerd over het huwelijk, overvallen door een onweersbui met hevige slagregen, ik mocht niet bij haar schuilen, ze had geen bomvrije kamer – Amstel 71 woont ze weer – toch ingebroken. Geprobeerd haar te aaien, ze was er niet van gediend ('geen avances'), ze vond me griezellig en viel net als iedereen over die buik. Ze zette haar beide deuren open, opdat de huisgenoten het zouden kunnen horen als ze zou gaan gillen, maar na een kwartiertje aandringen zwichtte ze natuurlijk toch, kwam er evenwel net zo hard weer op terug en verviel opnieuw in afweer, doordat ik per ongeluk onder het vrijen float. Nog een kwartiertje of daaromtrent blijven aandringen, maar toen aan haar herhaalde verzoeken ('nu word je vervelend') gehoor gegeven en opgekrast.

Tegen drieën was ik thuis. Van het me aftrekken, dat op dergelijke incidenten onvermijdelijk moet volgen, zo moe geworden, dat ik om vijf uur maar weer ben gaan slapen.

Maandag 10 juli

Om 9 uur op. Gisteravond was ik begonnen aan de afwerking van de proeven van Romein, daar nu de laatste hand aan gelegd, ging vlot.

Vanmiddag naar Guido geweest. Onderhoud verliep dit keer

eens helemaal prettig. Voor laatste blupsje Romein 45 gld. ontvangen. Lawrence is helaas aan mijn neus voorbij gegaan. Maar na dat kleine boekje van Freud krijg ik een herdruk van de hele *Vorlesungen* te corrigeren.

Zoals gewoonlijk wanneer ik op de terugweg ben van de w.v. een paar uur verknoeid met het doen van onbenullige boodschappen in het Centrum, terwijl ik toch geen geld heb voor werkelijke aanschaffen.

Bk. Niets van belang. Thuisgekomen de krant gelezen en om 12 uur naar bed gegaan.

Dinsdag 11 juli

Om negen uur opgestaan dat wil zeggen om twaalf. *Kopzorg omdat ik nòg geen geld heb voor een nieuwe broek*. Regen doorkruiste mijn plannen. Mezelf geschoren. Twee blauwe hemden gebracht naar waterrij naast barbier.

Guido opgebeld, dat ik het geldelijk niet uit kon zingen als ik het in één ruk dee en of daarom die f 100.- van Freud in tweeën gesplitst kon worden. Kon wel, want het ms. mocht ook in tweeën gesplitst worden! En ik kan die eerste helft wel opsturen en het op mijn giro gestort krijgen ook. Kortom, alles snapte hij, behalve dat ik op een verkapt voorschot aanstuurde. Maar om dat te snappen, daarvoor is Guido ook werkelijk te schrander. Hij werd integendeel kortaf. Dat soort telefonades kan ik beter achterwege laten.

Naar *oogarts* geweest. Mijn ogen waren volkomen normaal. Hij was iets langer aan de gang met het linker, dat nu eenmaal minder is dan het rechter. Maar ze waren heel gewoon goed. Maar op mijn verzoek heeft hij me dan toch een zwakke leesbril voorgeschreven.

Bk. Hiletje groette me. Dat zit zo. Je hebt niet groeten en niet tegen me praten. En je hebt wel groeten maar verder niet tegen me praten. Dat zijn alleen maar twee varianten van haar mutisme. Het zegt dus op zichzelf nog niet veel. Maar je kunt in elk geval beter de tweede variant hebben dan de eerste.

Naar de verfilming van *Majoor Barbara* van Shaw geweest. Was snert – niet de verfilming maar het stuk.

<En nou ben ik nòg niet aan een nieuwe *broek* toe. Ik kan meteen weer doorgaan – met Freud.>

En na afloop nog gepingpong. Maar me eigenlijk hoofdzake-

lijk alleen maar geërgerd. Want die *Alie* is wel zo ordinair, dat ze de hele Biekorff bederft.

Woensdag 12 juli

Om vier uur naar bed gegaan. Tegen elven waren ze buiten railzen aan 't klinken. Achter gaan liggen, aldaar muziek, waaraan ik met behulp van oorwatten het hoofd geboden heb. Aldus van een tot half vier heel diep geslapen en gedroomd.

Bk. Goddank rustig. Ik zei tegen Alfred, dat de kraan dol was. Als reactie een snauw. Alfred en Annemarie kijken naar me, of ze mij van stilletjes niet betalen verdenken. – Gepraat met Corrie Ham. Altijd dezelfde vervelende gesprekken over 'ons' vak. En intussen weigerde ze, buitenlandse boeken tegen netto prijs voor me te bestellen.

Vannacht de hele nacht dit dagboek bij zitten werken. Ik ben nu bijna bij.

Donderdag 13 juli

Die stratenmakers – dat gaat voorbij. Maar die radio's – dat gaat nooit voorbij.

Nogal lang in bed gelegen.

Bk. tamelijk rustig. Iets van tien sets achter mekaar gepingpong met Dono. Na afloop zijn we op voorstel van mijzelf godbetert nog naar Kirchner gegaan, waar ik eerst een partij geschaakt heb tegen hem en toen nog een tegen een van de goeie schakers daar. Ik vroeg aan Kirchner, of hij geen manier wist om aan geld te komen. Hij zei werken!

Ruim na middernacht met een schaakhoofd thuisgekomen. Maar daarvan geabstraheerd en de laatste loodjes van het dagboek gedaan.

Vrijdag 14 juli

Kwitantie *Het Parool*, ik had eigenlijk het gevoel, of ik kort geleden nog betaald had.

Om een uur of negen naar bed. Om half vijf er uitgehaald door *Mienie*, die een half uur later al weer weg was. Ze kwam alleen de boeken van Tootje even terugbrengen. De eerste drie weken kon ze niet – gaat een week naar Parijs. Is met Tootje naar den Haag ge-

weest. Is altijd zo roetsj roetsj. Zal al wel weer een nieuwe vriend hebben. Drie kwartier later was ze al weer weg.

Bk. Wim Franken. Ik zat juist sinistere opmerkingen tegen hem te maken over de t.b.c. van Rudi en Trudi, toen bleek, dat hij zelf net een operatie achter de rug had, was een stuk van zijn schedel weggehaald om bij een tuberculeuze ontsteking te kunnen komen.

Met Dono opgetrokken. Naar een lege kerk gekeken, die eventueel als Biekorff-zaal zou moeten dienen maar volkomen ongeschikt was. En verder met lede ogen de etalages langsgekeken van de uitverkopen van de kledingmagazijnen, die morgen begint. O wat is het toch erg, om geen geld te hebben voor de eerste levensbehoeften.

Ondanks de slaap, die ik had, weer aan de correctie van Freud (*Totem und Tabu*) begonnen. Vannacht een kleine 10 blz. gedaan, dus mijn f 100 kan ik in 14 dagen verdienen, maar god god wat is dat slecht vertaald!

<Belabberd.>

Zaterdag 15 juli

Vanmorgen doorgedraaid. Alleen even een uurtje gelegen.

De uitverkopen afgeweest om een *broek*. Alles af geweest, van C&A tot en met het broekenhuis in de Albert Cuypstr. Maar geen lichtgrijze kunnen krijgen in mijn maat beneden de twintig gulden. Een broek kost nu eenmaal 35 gld. Hoe groter de maat, hoe donkerder grijs ze in de regel zijn. Mijn maat is overigens eerder 52 dan 53, dan zijn ze toch al wel 106 in de band. En als dat meer is, zijn ze verder weer veel te plomp, band te hoog of kruis te laag, hoe je het noemen wil. Maar misschien is het zoeken juist naar een die licht genoeg en ruim in de band en verder toch niet te plomp is.

Niet alleen onverrichterzake, maar ook dood en dood en dood moe thuisgekomen. Toch nog naar de Bk. geweest. Dono met dat kind uit Delft. Dee heel hartelijk tegen me, maar ze moesten getweeën uit. Dono is wel geslaagd in de uitverkopen – jasjes goedkoper dan broeken.

Gaan slapen. Meer dan een etmaal op de been geweest. Vanwege de radio achter gaan liggen.

Zondag 16 juli

Vanmorgen in de vroege mijn dut onderbroken om de krant te lezen. Maar daarna weer verder gaan pitten, nog steeds achter.

Bk. Partijtje schaak van Frans in snel tempo verloren. Maar Frans of geen Frans, Frieda legt belangstelling voor mij aan den dag.

Vannacht 10 blz. *Totem und Tabu* gecorrigeerd. Eerst ging het weer moeizaam en met grote ergernissen gepaard, maar vanaf blz. 35 een heel rustige werkmethode gevonden, gewoon regeltje voor regeltje controleren, eerst de Duitse regel, dan de Hollandse.

Maandag 17 juli

Vandaag normaal uitgeslapen.

Bk. Met die katholieke Mieke zou ik onder het mom van een gesprek over het geloof eigenlijk wel eens wat kunnen doen. Niek was er, drie partijen mee geschaakt, wel prettig, maar pas om half een thuis, verdomme, die rot-Biekorff. – Lekke band. – Met een schaakhoofd thuisgekomen, ik had beter kunnen gaan slapen, dit evenwel niet gedaan, maar gecorrigeerd blz. 40–50. Pas om half elf in mijn bed terechtgekomen.

Dinsdag 18 juli

Vanwege radio voor achter gaan liggen. Dat evenwel ook geen oplossing, want weliswaar van half elf tot vier geslapen, maar van vier tot zes gezocht onder radio atelier. Het lijkt wel, of ze nou twee luidsprekers hebben. Weer voor gaan liggen en het van zes tot acht nog eens geprobeerd, maar zonder succes. Biekorff laten lopen, maar je hebt er niets aan, als je je een lange avond scheidt, ben je meteen verzekerd van veel radio's. Begonnen te werken tot 12 u, van 12 tot ½3 nog even geslapen, van ½3 tot 6 weer gewerkt, toen was blz. 50–60 af, daarna geheel uitgeslapen.

Kleine Arthur vroeg, of ik 's nachts stil wou zijn, want dat ze 's nachts slapen, was hem kennelijk voorgezegd. Geantwoord, dat zij ook wel eens herrie maken. Het is toch ook sterk ook. Net hebben ze de ganglamp er nog uitgedraaid.

Stijve nek. Maar komt misschien van de ongemakkelijke houding waarin ik werk. Met een kussen in de stoel zal het wel beter gaan.

Woensdag 19 juli

Riek vertelde, dat Kriterion een ruimte er naast af had willen huren en dat we daar dan in gekund hadden, maar dat het niet doorgegaan was. Nou alleen nog mogelijkheid zolder vier hoog achter, met aparte ingang, nogal klein en geen keuken. Die moest aangelegd worden, maar daarvoor moesten we eerst toeslaan, waarmee Riek draalt. Riek d'r devies: *Nou en dan wortie opgeheven*. Behalve die ontbrekende keuken zijn er ook nog geen meubels, deze stoelen zijn van de mensa, die in de bestuurskamer komt.

De hele nacht gewerkt, blz. 60-70 gedaan.

Donderdag 20 juli

Vanmorgen doorgedraaid, nog 5 blz. gedaan, 70-75.

In de loop van de middag naar bed gegaan, de Bk. laten lopen, en tegen middernacht opgestaan.

Vannacht van 12 tot 5 kranten gelezen. Om 6 uur verstandiglijk weer even gaan liggen en geslapen tot 10 u.

Vrijdag 21 juli

Vanmorgen gedaan 75 tot 80, hier was een natuurlijk rustpunt. Eerst mooi weer, toen onweer. Vanmiddag nog gedaan 80-85, de 90 niet meer gehaald, toch Guido maar opgebeld, hij is er morgenochtend alleen van 10 tot ½11.

Bk. Met een paar anderen meegeweest naar een Spaans danspaar, Teresa en Luisillo, Corrie Ham begon halverwege naar me over te neigen, maar niet teruggeneigd.

De 90 haal ik voor morgen dus niet meer.

Zaterdag 22 juli

Vannacht maar een paar uur geslapen.

Vanmorgen naar de w.b. geweest. *f* 50 gekregen op de eerste helft van Freud. Eerste 6 blz. ijlings sturen voor de dummy. En kleppentekst Descartes. Guido er nog eens op geweest, dat de vertalingen beneden peil zijn. Het voorts gehad over de vrijheid van meningsuiting in de Sovjet-Unie. Hij begon toen ik er niet op verdacht was erover, dat ik niet aan mijn minimum van *f* 150 in de maand toekwam. Bij een volgende kans een balletje opwerpen van basissalaris (bv. *f* 500) of hoger tarief voor vertalingen. Toen ik be-

vestiging vroeg, of het volgende die dikke Freud was, gaf hij geen antwoord. De revisie van Descartes heeft hij me ter plaatse laten doen.

's Middags weer zo stom geweest, om op tennisschoenen door het Centrum te gaan sjouwen. Badpak of zwembroek kopen?

Warm, maar niet gaan zwemmen. Gezwoten en van van 4 tot 6 bijgeslapen.

Bk. nog gehaald. Siem v. Kreveld had *Heet van de naald* gekocht, maar zijn opmerkingen waren misplaatst. Die mooie zwarte jongen uit de Vlamkampen (Jan?) met Alie – hoe is het mogelijk.

's Avonds niets gedaan, immers radio, op tijd naar bed gegaan.

Zondag 23 juli

Dag verpest met voorbereidingen kleppentekst Descartes.

Bk. Eerst conversatie met Siem v. Kr. en Corrie Ham. Toen met Frieda. Toen met Appie Keizer, een vrij hopeloze vent, maar van de film-liga. En toen nog een verdwaalde Italiaan. In verband daarmee dat kind van Kriterion aangesproken.

Dat hemd moet gemaakt, maar Hannie waster niet.

Genoeg van voorbereidingen Descartes. Gaan slapen.

Maandag 24 juli

En vroeg opgestaan. Om 6 uur.

Verjaardagskaart aan Lidi gestuurd.

Kleppentekst Descartes. Was om 1 uur klaar. Goed geworden. Maar helaas twee keer te lang. Verstuurd. Nu begin Freud.

Ansichten van Marc gekocht.

Dat hemd moet gemaakt, maar Hanny blijkt naar Duitsland te zijn. Dus gevaar, dat we Joop op de Bk. zullen zien. Met Joop gesjacherd over die me te klein geworden manch. broek.

Ene hemd achtergelaten in de dameskousen-rep. Rijnstr. Voor andere nog geen oplossing.

Slaap.

Bk. Een kind van het Centraal Station (AMVJ). Dono keerde zich geërgerd van me af vanwege schuine opmerkingen en vanwege mijn bezwaren tegen dat Sixa-kind.

Weer naar Joop geweest in verband met die broek. De truien, die hij me wou aansmeren, waren niets. Hij moet geld ervoor lenen.

Dinsdag 25 juli

Uitgeslapen.

Die 6 blz. van Freud voor de dummy ook gedaan. Om 4 uur lag het op de bus.

Andere hemd naar de C'baan gebracht – morgen halen. Of Joop nog geweest is weet ik niet. Die manch. broek kan nog 11 cm uitgelegd worden, van 96 tot 107. Wel krap an.

Bk. Die vervelende Arnold met zijn jeugdleiderstic. Frieda werd door Frans afgehaald.

Ik voel met niet goed. Strelingsbehoefte.

Woensdag 26 juli

Vandaag prettige dag. Lamp en snoer gekocht. Eerste hemd teruggehaald.

Broekenbuis Albert Cuypstr. Toegeslagen! Broek: prijs nu nog maar 12½ gulden, stof cheviot, band maar 102, kon achter uitgelegd worden tot 106, riks extra, $12\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2} = 15$, vooruit betaald, Vrijdag halen.

Rijksmuseum. De schilderijen uit het Kaiser Friedrichmuseum. Die andere Vermeer, geel, de dame met parelsnoer, was prachtig. En die oude dame van Goya, al is de toeschrijving aan Goya dan onzeker, zelfs schitterend.

In boekhandel ten Have staat een pikzwart kind.

En op de Bk ook al zo'n zwarte. Was meegebracht door de Christelijke juffrouw van de AMVJ. Ik gaf op laatstgenoemde af. Dono viel daarover. Verder als spelbreker opgetreden van die Anton met zijn gezellige avond. Met Frans geschaakt en gepingpong, heel gezellig. Alleen zei Frans 'je hebt hersens of je hebt ze niet' en aangezien ik vroeger al eens opgemerkt had, dat Frieda ze niet had, keerde die zich tegen mij.

Donderdag 27 juli

Moet het een badpak of een zwembroek worden? Vandaag heb ik uit dit dilemma niet kunnen komen. Er de hele middag mee verknoid en aan een pyama helemaal niet toegekomen.

<Van Oorschot schrijft om zijn centen.>

De barbier vertelde, dat het niet zozeer gaat om zwembroek of badpak, als wel om wel of niet mogen zonnebaden. In Bloemendaal

mag het wel, in Wijk aan Zee niet, in Zandvoort mocht het vroeger niet en mag het nu wel.

Bk. Een beetje over zwembroeken gezanikt tegen Corrie Ham en een bij haar zittende Fries. Dono was weer lief, een partij met hem geschaakt. Met Frieda moet ik het evenwel nog rechtzetten.

Daarna in een drankavondje bij Joop gevallen. Hanny is in Duitsland en probeert Joop naar Amerika te krijgen met het oog op het huis. Met het huwelijk is het mis, sinds zij buiten zijn medeweten met hormonen begonnen is en zodoende dat kind gekomen is. Op dit avondje waren een vent die twee glazen stuk smeed (glascherfje in mijn oog?), voorts een alcoholica, genaamd Mienie Pijnappel, die zich ergerde, omdat ik geen bek open deed. En dan, 'dat blonde kind', Jeanne, verwacht een kind en gaat uit dien hoofde trouwen met Willy Marx, maar mijn kop eraf, als dat kind niet van Joop is.

Vrijdag 28 juli

Besloten, dat het dan een zwembroek zal worden. Maar nu de aanschaf van een zodanig kledingstuk. De hele middag verpest, doordat ik er geen naar mijn zin kon krijgen. Thuisgekomen met alleen wit elastiek. In geen geval een nemen met aangebouwd elastiek.

<Duco is van huis uit katholiek.>

Morriën ontmoet, evenwel geen gesprek aangeknoopt, maar hem integendeel een beetje raar aan staan kijken, zo van ken ik je eigenlijk nog, net als onlangs ook al van Oorschot.

Bk. Riek verwijt me met zoveel woorden, dat ik de Biekorff maar voort wil zetten, dat is nu toch te gek! – Die Paul werkt bij excerpta medica.

Met Dono naar Frieda geweest. Kieken gekeken. Haar eerste man was een NJNER. Ze heeft ook nog – net als Anita – een Canadees gehad. Geconverseerd over psychoanalyse. En haar op weer een klein oneerlijkheidje betrapt.

Anita en Marcel ontmoet. Hebben hun vacantie al achter de rug. Marcel geen puistjes meer. Gezegd dat hun oudste op Nicolaas Kroese lijkt – vuile opmerking.

Zaterdag 29 juli

Apart te kort geslapen om weer op een zwembroek uit te gaan. Be-

gonnen in de van Baerlestr. en geëindigd in de Raadhuisstr., maar weer niet geslaagd!! De twee meest gangbare typen zijn geen van beide zelf-reguleerbaar en bovendien is er niets in mijn maat.

Maar in elk geval de nieuwe broek gehaald. Die 106/107 is toch wel aan de krappe kant.

Bk. Niets. Geschaakt met een onbelangrijke nieuweling.

Zondag 30 juli

Radio. Oorwatten.

Zo goed als niets gedaan. Begonnen het al weer achter geraakte dagboek bij te werken.

Bk. Niet minder dan zeven partijtjes met Frans geschaakt, zo vlug wintie ze, maar er toch ook zelf eentje gewonnen.

En daarna van half elf tot vier mijn tijd bij Dono zitten verkletsen, en nog wel over niets, over de komende oorlog, slappeling!

Maandag 31 juli

Radio. Oorwatten.

En maar weer op zwembroeken uitgeweest. Ferd. Bolstr. en Kinkerstr. (jawel). Wel weer wat anders gezien maar toch ook nu niet geslaagd. Och, och – je zult toch een zenuwpatiënt zijn.

Morgen Beethstr. nog.

Bk. Frieda praatte even met me. – Wim Wimmers ging met dat zwarte boerinnetje strijken. Ik schaken en hij flirten. Achterbakseling!

's Avonds dagboek verder bijgewerkt.

Dinsdag 1 augustus

Zwembroek. Beethovenstr. Toegeslagen! Tien gulden zoveel. Het is inderdaad een opgewekte zwembroek. Maar niet te vroeg gejuicht.

Lekke flitspuit naar de Bijenkorff gebracht. Volgende week halen.

Bk. Wim Wimmers was er niet. Die zal zijn afspraken ook met dit grietje nu voortaan wel buiten de Biekorff om maken. – Hillette was er. Haar gemeden. Maar als dat van de winter weer hetzelfde liedje wordt. Dan zal ik op het Walenweeshuis terug moeten vallen.

Toen ik het elastiek van de zwembroek tot springen had ge-

bracht, bleek hij over mijn navel af te glijden. Het zal dus een grotere maat moeten worden, maar dan komen mijn ballen weer in de lucht te hangen.

Woensdag 2 augustus

Zwembroek. Maat 46 geruild voor maat 48. Overigens hetzelfde type. Lubbert nu. Maar reikt tenminste tot over mijn navel.

Bijenkorf, sokken gekocht, 3 gld. Geen geld meer voor een riem.

Chèque aan mezelf geschreven.

Bk. Hilletje was er. We groeten niet meer. – Geschaakt met een knaap, die het wel kon. – *Wim Wimmers met dat zwartje*. Sinds Jan Polak heb ik me niet meer zo aan iemand geërgerd. – Ik bleef hangen en Frieda bleef hangen maar verder niets. –

Kleermaker niet thuis.

Radio, radio, radio.

Donderdag 3 augustus

Vannacht van 12 tot 6 geslapen.

Akelig regenweer.

Vanmorgen om 9 u. nieuwe broek naar kleermaker gebracht. Thuisgekomen vond ik een kaartje van Guido, zodat ik met mijn oude broek naar de w**B** en de u**B** moest, dat trof al heel slecht.

w.b. Bekend, dat ik met *Totem und Tabu* niet erg opgeschoten was. Hij had nieuw werk.

Freud, *Vorlesungen*.

Hawthorne, *De scharlaken letter*.

Jane Austen, *Gevoel en verstand*.

Van de eerste twee het begin meegenomen, het derde komt ook, alle drie in porties, *Totem und Tabu* moet dan maar even wachten. Verteld, dat ik geen vakantie nam. Het stukje over Descartes kan hij niet gebruiken. Er was een ontstemde katholieke brief gekomen over mijn stuk over Nietzsche (en dat over klassieke mythologie). Ik weer begonnen over Lekkerkerker, *stomkop!* En toen hij iets zei van door een ander laten doen, gevraagd of hij dan een ander had. Ter plaatse een deel van de *Ploeg* gecorrigeerd, maar me er wel voor laten betalen, vier vijftig. Die ouwe broek was vervelend.

Op de u.b. was de oude broek nog vervelender. Beppo groet

me maar niet. Er drie maal een kwartier moeten wachten, voor ik eindelijk mijn Freud had. Bij de oude broek kwam dan nog mijn sjagrijnig gezicht.

Nieuwe broek terug gehaald bij kleermaker, 2 gld.

Bk. Hilletje weer, niet groeten. – Wim W. was er niet, wat niets zegt, die legt bij ons contact en doet het dan verder buiten de Bk. om. Die zwarte aanwinst is overigens een boerinnetje, er is werkelijk geen reden voor jaloezie. – Met Frans geschaakt, maar hij ergert zich, omdat ik zijn portuur niet ben, en verliest zijn geduld, omdat ik te lang nadenk. –

Ik kan nooit vroeg naar bed, vanwege de radio. Achter gaan liggen, maar niet in slaap kunnen komen.

Vrijdag 4 augustus

Bk. Hilletje eet er weer en verdwijnt om 7 uur. – Wim W. is er niet, maar het zwartje verdwijnt ook om 7 uur, je hoeft niet te vragen waarheen. Is volkomen afgepantserd. – Tegen katholieke Mieke een oprechte redevoring gehouden over het katholicisme. Maar zij vond het onvermijdelijk, dat als je een leer eenmaal voor juist hield je hem ook aan een ander opdrong. En dat is het ook. Toen ze haar eten ophad, ging ze weg. Godverdomme. – Een partijtje geschaakt met Bert.

's Nachts gecorrigeerd, 1½ vel Hawthorne gedaan.

Zaterdag 5 augustus

Bk. *Hilletje is ziek* (griep)! *Huib* ging haar eten brengen.

[Er is iets met Hilletje. Ze houden iets omtrent haar voor me geheim. Een verhouding met Bjørn of met Wim W. – maar die is nu met dat zwartje aan de gang – of met een ander.]

Toen ik even nader informeerde, een flauw en achterbaks lachje. Bij Huib is alles copie. Dit lachje is ook copy. Het originele en achterbakse lachje berust bij Wim Wimmers en dezulken. In die geheimzinnigheid tegenover mij zijn ze allemaal, van Riek tot en met W.W. een. Over dat zwartje (Marianne van Witsen) doen ze ook zo geheimzinnig.

's Avonds natuurlijk radio-geloei. 's Nachts weer gecorrigeerd. Weer 1½ vel Hawthorne gedaan, niet meer, doordat ik tussendoor schaakopeningen gedaan heb.

Zondag 6 augustus

Vandaag net niet genoeg geslapen.

Bk. niets. Frieda plus Frans.

Staartje van de eerste portie Hawthorne gedaan.

Maandag 7 augustus

Was bij mekaar gezocht en gebracht naar wasserij naast barbier. Za. halen. Dan dadelijk pyama en sokken naar verstellerij C'baan.

Chèque van mezelf geïnd, Naar de w. b. kan ik net zo goed morgen gaan.

Wijder elastiek in zwembroek aangebracht en gaan zwemmen in Mirandabad. Maar o bittere teleurstelling, eenmaal in het water bleek de nieuwe zwembroek enkele maten te wijd te zijn! (48 was het.)

Bk. Frieda was alleen. Hilletje was er nog niet. Drie partijtjes geschaakt met drie verschillende slachtoffers.

Kamerhuur betaald. De zwembroek in heet water gezet – helpt toch niets. Moe in mijn hoofd van het schaken.

Dinsdag 8 augustus

Hitte.

w. b. Hawthorne eerste portie afgedragen.

Cis en Theo. Ik was uitgesproken *niet welkom*. Vrijwel afgeknapt. Ze hadden kennelijk genoeg van dat gedraai van mij om Cis heen. Ik liep er aan, omdat het zo heet was en ik met haar (of hullie) wou gaan zwemmen. Maar ze stonden op het punt om met z'n drietjes naar het Kinselmeer te gaan en nodigden mij nu net niet uit om mee te gaan. Het was kortweg helemaal mis. Die plaats als altist heeft Theo niet gekregen. Eind Augustus gaan ze voor minstens 6 weken naar *Duitsland*. Als ik nog wat van ze wou, moest ik voor die tijd zijn, zei Cis.

Bijenkorff. Kwestie over die defecte flitspuit. Opnieuw achtergelaten, dit keer bij de klanten-service.

Kinselmeer. Ik was er om 5 uur. Moe en geen Theo en Cis. *Nog veel te ver*. Maar wel prettig en zwembroek viel mee. Zat hem ten dele in het elastiek.

Om 10 uur bij tante Mia gegeten. (Mijn rivaal Jan Kosbudde zat er.)

De pest in. Een vriendin moest ik hebben.

Woensdag 9 augustus

Zeer heet, maar toch maar niet gaan zwemmen, met wie ook, net als gisteren de pest in.

Knoopsgatenelastiek voor in de zwembroek gekocht.

Bk. Hilletje terug. Ik zo gauw mogelijk weggelopen. Zeg maar gevluht. Frans haalde Frieda af.

Freud *Vorlesungen* is hopeloos vrij vertaald, maar het corrigeren gaat vlot.

's Avonds kan ik door die rotradio niet werken, alleen 's middags en 's nachts.

Freud. 2½ vel gedaan. Dat is netjes.

Donderdag 10 augustus

Bewolkt. Uitgeslagen. Klein eindje graphologie gelezen. Radio.

Bk. Maaike van de A.M.V.J., niet van de Sixa maar afgestudeerd in de rechten. Zo stom geweest om te gaan schaken met Dono, die veel te lang nadenkt, en daarna nog met hem gepingpong ook. 12 u. thuis, maar thuis speelt 's avonds toch maar de radio. Vannacht niet gaan werken maar eerst maar weer naar bed gegaan.

Vrijdag 11 augustus

Vanmorgen om 8 uur op. Vruchtbare dag. Eerst begonnen aan die novelle. Binnengedachten van een vrouw tijdens de coitus. Ging opvallend vlot. Me toen opeens gerealiseerd, dat ik toch te weinig geld heb om het in één ruk af te maken. In paniek geraakt, want ik heb nog maar twee tientjes. Het daarom onderbroken, om een vel Freud te corrigeren. Daarna weer met de novelle doorgedaan en aardig opgeschoten.

Bk. Hilletje scheppte op. Huib vroeg of ik geen baan voor Trientje Wiersma wist. Hem ten aanhore van Hilletje enigszins afgesnauwd. Die Leo, die z'n achternaam ik niet eens weet, wordt opeens ietwat bokkig tegen me; ik ben zeker door iemand beklad of hij heeft *vues* op Hilletje; hij zal wel bewerkt zijn (misschien heeft Riek hem ingelicht over de spanning tussen mij en Hilletje).

Vanavond weer doorgewerkt aan de malthusiaanse novelle, ik heb hem waarachtig voor driekwart af, en dat in één dag.

Zaterdag 12 augustus

Geslapen. Even een notitie gemaakt voor het slot van de novelle, maar hem nog niet afgekregen.

Bk. Blijven hangen. Het leek er werkelijk even prettig te zullen worden. Tegen Hilletje ook zij het op afstand neutraal gedaan. Met Frieda geanimeerd geconverseerd. Intussen karakteriseerde evenwel Leo me tegenover Anton al als een beetje slof. En toen wou opeens tot twee keer toe niemand met me pingpongen. Speciaal Frieda niet. Waardoor prompt mijn humeur tot het nulpunt zakte.

's Avonds van ontstemming niet kunnen werken. Krant gelezen en naar bed gegaan om het incident van me af te slapen. Dat dromen. Ik weet niet waar het heen moet. Ik hou het niet meer uit zonder een vrouw.

Zondag 13 augustus

Overmatig uitgeslapen. Als er niet voortdurend radio onder me dreigde, zou ik zo'n hele Zondag kunnen werken.

Bk. Hilletje observeert me tersluiks en groet me welhaast. Frieda had Gerda Hein (dochter van Albert Hein – Albertina Hein, zegt Joost) bij zich. Een partij schaak van Frans gewonnen – de vierde in mijn leven. Het incident van gisteren weggewerkt.

Met Frieda en Frans meegegaan naar Dono. Een gesprek met Frans gevoerd. Vergeefs gepoogd hem uit te leggen wat eruditie was. Een mannetje uit het bedrijfsleven. Ik moest werken om te werken en iets willen. Me mee geëncanailleerd.

Maandag 14 augustus

De was was nog niet klaar.

Vanmiddag 1 vel gecorrigeerd.

Bk. Hilletje vertoont toenaderingsneigingen. Pas op – het hele probleem keert terug! – Dono wint al van me met schaken. Had een probleem bij zich. Tot over elven zitten zoeken, voor ik de oplossing had.

Dinsdag 15 augustus

Vanmorgen tegen de radio op geslapen.

Vanmiddag 1 vel gecorrigeerd.

En de was was nog niet klaar. Me te sappel gemaakt over *pyama*, want als ik m'n nieuwe geld heb kan ik er nog geen kopen.

Bk. Was geen kip – vier of vijf mensen. – Die Leo is tegen me, hoor, en ik heb hem geen strobreed in de weg gelegd.

<Die achterbakse W.W. is met vakantie.>

Vanavond opnieuw een uurtje tegen de radio opgeslapen.

Vannacht zuchtend en steunend het laatste vel van de eerste portie van Freud *Vorlesungen* gedaan.

Woensdag 16 augustus

Vandaag maar kort geslapen.

w. v. Ik was op het nippertje. Eerste portie van Freud *Vorlesungen* afgedragen. Dat Griekse ms. moet nou eerst eens. En nu ben ik nòg niet aan een *pyama* toe.

Bk. Weer weinig eters. Hanna staat op het punt van trouwen.

Vanavond weer geprobeerd, tegen de *radio* op te slapen, maar dit keer is het niet gelukt.

Vannacht 1½ vel Hawthorne gedaan. Hopelijk kom ik volgende week eindelijk eens aan die *pyama* toe. Maar dan zit ik alweer in de impasse van mijn herfstschema voor kleding. Het is duidelijk, dat vandaag – 16 Aug. – de herfst begonnen is.

Donderdag 17 augustus

Ondanks de radio toch wel uitgeslapen.

De was uit de wasserij gehaald (3.25).

Nergens stof kunnen krijgen, om die *pyama* mee te laten herstellen.

Bk. Om half zeven kwam Hilleetje er al vandaan. Dat ergerlijke kunstmatige lachje van d'r. – Verder was er Hans van Onk, de broer van Evelientje. Hij tekent. Hem een paar titels van toekomstige w v boeken opgegeven, om eens een stofomslag te proberen. Kan ik daar geen last mee krijgen? *Evelientje* werkt aan de o.l. in Utrecht en woont thuis, blijft voorlopig in Utr. vanwege een minnaar, die volgens Hans wel niet definitief zal zijn. – Corrie Ham kwam nadrukkelijk bij me zitten praten. – Vier of vijf partijen geschaakt tegen Frans.

En de hele nacht met mezelf zitten schaken in plaats van te werken. Kaffer!

Vrijdag 18 augustus

Vanmorgen maar opgestaan vanwege de radio.

Ziekenfonds bijbetaald. Een tientje. Op bril en montuur krijg je maar 20% korting.

Weer op een lap uitgeweest, om die pyama van te verstellen. Nergens te krijgen, potdomme. Verkoopsters, die hun lachen niet in konden houden. Tenslotte maar iets er niet bij passends gekocht.

Vroeg op de Bk. Hilletje schept weer op. Haar contact met Riek is geducht. Maar intussen kijkt ze al maar naar me. Ik ontduik dat in een flirterijtje met de er niet toe doende Frieda.

Vroeg terug. *Doodsangst voor de radio*. Aan de achterkant een paar uur geslapen.

Vannacht 10 uur achtereen gecorrigeerd, resultaat 2½ vel, dus nog niet veel. Koude nacht!

Zaterdag 19 augustus

Vandaag alweer een brief van Geert om zijn abonnementsgeld. Dat moetie dan maar hebben.

Pas na twaalven naar bed gegaan, dus vanmiddag maar een paar uur geslapen.

Bk. Joost v/d Bergh bemint Frieda, maar zij beantwoordt zijn gevoelens niet. Zodoende heb ik haar naar huis gebracht.

Die verstelnaaister uit West. Maar een en ander meegegeven. Maar ik kan beter die net-ontdekte hier vlakbij nemen.

Hans een brief geschreven.

Weer zo koud vannacht.

Zondag 20 augustus

Vannacht niet gewerkt, zodoende vandaag wel uitgeslapen. Maar oo oo die radio, zal daardoor nou zolang de woningnood duurt mijn leven door bedorven worden?

Weer die pijn in mijn rug, die ik onlangs ook al had.

Geknoeid met elektrische snoeren. Van de regen in de drup geraakt.

Bk. Weer die lamme stille spanning met Hilletje. Overigens bezoek slap. – Vandaag zijn we dan verhuisd naar een slechtere zaal. Maar beter iets dan niets.

Uit angst voor de radio thuis gaan schaken met Kirchner. Hem

een paard voorgegeven en een toren voorgegeven en al maar gewonnen – met twee paarden eindelijk verloren.

Vannacht moeizaam vorderend toch nog 1½ vel gedaan.

Maandag 21 augustus

Vanmorgen geld Geert gestort. Nou overschrijven.

Ik moet nog steeds de bakker betalen.

Bureaulamp gebracht naar winkel zijstraat Rijnstraat.

Loek van der Oordt tegengekomen. Ze danst niet meer. Was heel hartelijk. Evenwel voorgesteld, ik haar tekenwerk bekijken en samen zwemmen, maar ze wees het allebei af, heeft dus een vrijer. (Hille Ris Lambers?)

Het is eindelijk weer mooi weer – zwemweer zelfs.

Geslapen van twaalf tot acht. De Biekorff laten lopen.

Ik ga weer dood van de pijn in mijn rug!!!

Nierstenen of spit?

Duco was over uit den Haag. Trof me verrekend van de spit en in een oppe pyama.

Vannacht met heldenmoed toch nog 2 vel gedaan.

Dinsdag 22 augustus

Vanmorgen schemerlamp teruggehaald. Maar liefst 2.70.

Maar een paar uur geslapen. De radio heeft *gebulderd*.

Weer een pijnaanval. Ik heb liggen *krimpen* op mijn bed! Dit keer werd ik in de aanval verrast door de *naaister*. Die is slecht. Heeft de ene helft gedaan met verkeerde kleuren en de andere helft vergeten. Voor het eerste vast 3 pop betaald en voor het laatste krijgt ze Donderdag nog evenveel.

Toch nog naar de Bk. geweest. Moeten poffen. Maar de pijn is tenminste geluwd.

Naar Joop D. gegaan. Waarachtig weer in hetzelfde soffe stelletje mensen geploft. Maar dit keer uitgeknepen.

Geert dan eindelijk 7.50 gegireerd. Maar is nog maar het abonnementsgeld van vorig jaar.

Vannacht kalm aan gedaan, maar 1 vel, het is de vraag wat wint, deze opdracht of de pijn in mijn rug.

Woensdag 23 augustus

Hoera, de nierstenen zijn over, het was dus toch spit!

De Bk blijft in die broeikas van een zaal, waar we tijdelijk heen gebonjourd zijn. Nu de mensa ook door blijft gaan, denkt Kriterion er niet aan, twee zalen voor eten te reserveren. Die zolder was dus maar een illusie. De Asva zit er ook nog tussen en die is machtig.

Bk. Bienenke de Bruin Zwart. Sociaal werkstertje. Heel mooi gezichtje. Evenwel *onbeduidend*. Voljoods. Heeft maar één avond per week vrij. Alfred zag ook dat het wat was, maar liep, aangezien ik vast bleef houden, nijdig weg. Hans, die jonge architect, kon ik evenwel niet kwijt – en hij mij niet. Met haar naar een rot-film geweest, die hij al gezien had, maar hij ging hem ijskoud voor de tweede keer zien. Mijn houding gewijzigd, en heel vriendschappelijk tegen hem gedaan. Aan ww, als die terug is, zal ik een zwaardere dobber hebben. Grapje heeft me 2 gld. gekost.

Vannacht te wakker om te slapen en te veel pijn aan mijn ogen om te werken.

Donderdag 24 augustus

Doorgedraaid en pas in de morgen een klein eindje gedaan.

Daarna eerst weer gaan slapen en na enige uren gewekt door die naaister, die andermaal 3 piek moest hebben voor haar gepruts.

Bk. Bienenke had Brancoo verteld dat ik Hans de hele avond dwars gezeten had. Ik heb het er niet slecht afgebracht in haar waardering. Hans vond ze maar matig en ik moest de groeten hebben. Brancoo zelf had me trouwens nog nooit zo op dreef gezien. Bienenke d'r vader is steenrijk, iets met mode. Bienenke en Brancoo zijn allebei verstokte vvdsters. En *Elsevier* lezeressen.

Alië is fout geweest, heeft met moffen gegaan. Martin en Alië eten elders.

Vrijdag 25 augustus

Gans en al uitgeslapen.

Bk. Hilleetje. Praatte waaratje tegen me. En zelfs de aloude uiting van verstandhouding. De wederzijdse slappe lach. – Evelientje was er – met vrijer. Me iets te veel uitgesloofd met tips voor kamers en banen. – Verder tussen een stel meiden ingezeten, Frieda, Gerda

Heyn, Maaïke, een lelijke en Corrie Ham, waartussenin het helemaal niet goed ging, stupide reacties op mijn bon mots, zodat ik onzeker werd. – Bij het naar huis fietsen aan Corrie Ham verteld, dat Frieda me sinds ik gezegd heb, dat ze geen hersens had, diende. De reactie was zodanig, dat ik bevreesd ben, dat Corrie het aan Frieda terug zal vertellen. – Aan Frieda onlangs met zoveel woorden gezegd, dat ik haar niet most en aan Corrie laat ik het doorlopend merken.

De hele nacht gedaan over het staartje van Hawthorne. Besloten Guido te vragen om een hoger tarief voor vertalingen. In plaats van Zaterdagmorgen in enen door naar de wv te gaan, naar bed gegaan.

Zaterdag 26 augustus

Hoewel de radio zich niet onbetuigd liet, toch uitgeslagen.

Bk. Hillette kwam even tegenover me zitten. Maar ik was in gesprek met Maaïke en heb haar mee naar huis genomen.

Maaïke Wientjes. Heeft rechten gestudeerd aan de Vr. Un. Vader afgetreden als gereformeerd predikant, zij zelf Ned. Hervormd, maar het maakt niet veel uit. Zit nu net helemaal niets bij, de Heidelbergse catechismus maakt haar hele geestelijke inventaris uit. Volkomen suf en onzelfstandig. Van culturele elites, van artisticeit, van analyseren, van het denken zelf – overal wil ze af zijn. Geprobeerd haar godsdienstige overtuiging te schokken, je kunt net zo goed gaan debatteren met het gras. Opmerkelijk alleen, dat ze geen nauw verband legde tussen sexuele moraal en godsdienst, zodat ze zich niet op die manier aan liet tasten, al zal ze evengoed behoorlijk ouderwets zijn.

Vannacht de krant gelezen. En ook nog een zet bedacht voor de correspondentiepartij met Hans. Toen was de nacht om.

Zondag 27 augustus

Zondag aan de achterkant volslagen uitgeslagen, hoewel je daar het bulderen van de radio natuurlijk evengoed hoort.

Bk. Hillette blijft hoofdpijnwekkend. Nijdige uitval van Nettie Evh., omdat ik beweer, dat Fijntje glazen breekt en gapt. – Joost v/d Bergh nam Frieda en Gerda Heyn mee naar een dans- en drinkfuifje. Ik had desnoods meegekund, *maar ik heb geen jasje en geen schoe-*

nen. En daar kom ik ook niet meer aan toe voor het dansen van de winter begint!

De hele nacht doorgewerkt aan de Malthusiaanse novelle en hem afgekregen.

Maandag 28 augustus

Vanmorgen naar de w.b. geweest. Hawthorne afgedragen – f 35. *Uitvoerig en met nadruk aan Guido gevraagd, of hij het met meneer Winterink wou hebben over een hoger tarief voor vertalingen. Maar dit verzoek stuitte volkomen op hem af!* Verder naar aanleiding van het artikel van Stalin weer eens een anti-communistische rede gehouden, wel fel maar niet over de kop geslagen, weer wel verward geëindigd. Ik kom ondanks mezelf altijd op Gide uit – hij verbeet zich. A propos – Rilke is hol! En dat is je werkgever. Maandag gaat Guido twee weken met vacantie, dat is wat anders, er voor die tijd nog een keer heen.

Geslapen van 2 uur in de middag tot half tien in de avond. Bk laten lopen. Achter gelegen, maar daar hoor je die rotradio evengoed. Ik kom voor het dansen begint niet meer aan kleren toe!

Vannacht dagboek bijgewerkt. Was weer achter.

Dinsdag 29 augustus

Doorgedraaid. Nog een lap gekocht, om die pyama te verstellen. En knoepjes bij dat oude lichtblauwe hemd. Veel tijd mee verloren.

Bakker betaald, d.w.z. maand Juli, ik heb net zo'n gevoel of ik die al eens betaald had.

Twee of drie uur geslapen, het ontwaken was wreed.

Naaister. Afpingelen. Ze kan die trui smaller maken. Als ik dat nu ook maar kan betalen. Als ze die te kleine pyama eens koopt.

Mijn schoenen zijn op! De ene al weggebracht en de andere moet ook.

Bk. Dat architectje wou geïnstrueerd worden over voorbehoedmiddelen. Maar gedaan. Dono was er. Heeft zowaar al weer van mij gewonnen met schaken.

Woensdag 30 augustus

Vannacht naar bed geweest. Muizen. Vanmorgen vroegtijdig opgestaan.

Achter zitten werken. Die groene stoel is uitgezakt. Moe in mijn rug. Van 11 tot 4 1½ vel Freud gedaan.

Toen in slaap gevallen en de Bk. verslapen.

Naaister. 2 gld. Wel erg gefoeterd over iets, dat ze aan die pyama fout gedaan had. Maar ze had de verkoop van die andere pyama ook nog niet geregeld. Ze heeft nou de trui nog.

De voornacht gebruikt om een zet te bedenken voor de correspondentiepartij met Hans.

In de nanacht met een moe hoofd nog 1½ vel gedaan.

Voordat ik vanmorgen naar bed ging bulderde de radio al weer.

Donderdag 31 augustus

Achter geslapen, alsof je hem daar niet hoort! Bovendien getimmer. Niet uitgerust. Integendeel geradbraakt. En dat wacht me nu de hele winter.

Bk. Bienneke is er gisteren ook niet geweest. Vandaag was ze er. Ik was oververmoeid. Het architectje kwijt kunnen raken, maar vanavond heeft Dono zijn rol overgenomen! Ik was slap en nerveus en heb bijna niets gezegd. Gedrieën naar een betere film geweest. Na afloop haar naar de bus gebracht. Dono heeft ons en ik hun tot het bittere eind begeleid. Ik zei tegen Dono, dat hij wel eens weg had kunnen zijn. Hij zei, dat hij hetzelfde zou kunnen zeggen. Ik heb hem voor de kosten op laten draaien. Ze komt over 14 dagen pas weer, eet alleen de tweede avond op de Bk. Ik zal d'r schrijven, moet Brancoo haar adres weer opnieuw vragen.

Na nog een uur of wat teuten met mijn oververmoeide hoofd naar bed gegaan, niet kunnen slapen, weer opgesprongen en een brief aan Bienneke ontworpen, daarna van acht tot tien diep geslapen.

<Brancoo vertelde, dat Bienneke d'r vader tonnen verdiend had en dat zij in Leeuwarden 'millioenen kennissen' had.>

Vrijdag 1 september

Toen had ik twaalf uur achter elkaar door kunnen slapen, maar in plaats daarvan met ijzeren wilskracht weer opgestaan.

Van elf tot half vier een vel Freud gecorrigeerd. Mijn haar laten knippen. Tot de Bk. mijn ogen opgehouden.

Bk. Brancoo adres Bienneke gevraagd. Jobs zei: de Bk. is niet meer wat hij was. Meisje Hans van Onk.

Met Brancoo opgelopen.

Om een uur of negen naar bed gegaan. Om zes uur opgestaan. De oververmoeidheid is nog niet geweken.

Zaterdag 2 september

Van zes tot tien in de morgen tegen de klok gewerkt. Precies op tijd was het laatste vel van deze portie Freud af. Maar wat is ook deze Freud *belazerd vertaald!*

w. B. Guido was al weg. Geld gekregen op deze portie Freud.

Guido opgebeld. Hij gaat volgende week pas met vakantie! Die hele haast was dus overbodig.

Schoenen gekocht. Bij van Haren Kalverstr. hadden ze dat leuke model alleen in 42 en 43 en kregen ze de tussenmaat pas Wo. De winkel uitgelopen en naar v. Haren Nieuwendijk gegaan en me daar waarachtig maat 43 aan laten praten.

De Bk. was slap. 's Avonds maar afgewacht, tot de radio uitgewoed was, en toen naar bed gegaan.

Zondag 3 september

Vannacht goed geslapen. Nog illusies, dat die iets te grote schoenen Woensdag bij het beleefdere filiaal geruild zouden kunnen worden.

Rijksmuseum. Tjok- ende tjokvol.

Bk. Aan Frieda en Gerda Heyn het geval van Bienenke verteld.

Wat ik 's avonds gedaan heb, weet ik niet meer. Niks dus.

<Schoenen laten verkleinen?>

Maandag 4 september

De overschrijving uit Wag. is er nog steeds niet. Brief geschreven.

Electricien besteld voor de achterlamp.

De warmte vliegt zo de schoorsteen uit. Zakpijp niet duur (3.25), maar de gangbare maat past net niet. *En helpt bovendien niets.* Nodig een circulatiepijp (op maat 12.50) of tenminste een tussenschot in de zakpijp. Maar het gaat om de *klep*. Nou, die heb ik er voor toe-
vullig in zitten, dus daar zullen we dan maar op vertrouwen.

Bk. *Evelientje* is toch in Amsterdam gekomen! Heeft een baan op de bibliotheek voor sociale wetenschappen. f 175.-. Ik heb haar uitgenodigd voor samen naar Kästner – ze ging er grif op in. En

toen sloeg Dono toe en bracht haar naar huis. Die eeuwige rivaliteit tussen Dono en mij wordt een probleem!

<Propjes papier in de neuzen?>

Dinsdag 5 september

Vanmorgen heeft de electricien twee plafondlampen met schakelaars aangelegd. Kosten 5 gld.

Minervapaviljoen. Kästner algeheel uitverkocht! Dat is ernstig. Alle boekwinkels afgeweest – geen kijk op.

Me achteraf laten scheren. Dat had ik ook beter kunnen laten doen voor ik die boekhandels afging.

Bk. Evelientje verteld, dat Kästner uitverkocht was. Ze vist naar uitjes: gisteren Concertgebouw – vandaag *Handelsreiziger*. Haar voorgesteld, kom bij me zitten lezen. Eerst zou ze mee, maar toen ik het verhaal van Bieneke gedaan had, opeens toch niet. Helemaal met haar naar huis gelopen, (adres tijdelijk: Prinsengr. 251), verhaald van de w. b., van mijn illusie van beschrevenheid en belezenheid en eeuwige geldgebrek. Zij heeft het nodige gelezen (*Bright Day*, Hermans, Lehmann). Clara Lennart is een zuster van haar moeder. Zij is pas 21. Zelfs Céline – dat je bij de dingen en de wezens eerst naar de prijs moet vragen, alvorens er aan te raken – geciteerd. Zij ging dus nu niet mee, maar zei uit zichzelf, dat ze morgen als Kästner niet doorging mee zou gaan.

Woensdag 6 september

Vannacht naar bed geweest.

De overschrijving uit Wageningen is er tenminste. Geen vuiltje aan de lucht.

Er waren weer proeven van Jane Austen. Bleek tot op twee derde bekort te zijn. Guido over opgebeld. Uitgave zal vermoedelijk geannuleerd worden. Vrijdagmiddag moet ik op de wv komen.

Vanavond dan *Evelientje*. Kästner was gelijk te verwachten viel geen inkomen aan. Haar daarna meegenomen. Aan enen door zitten lullen over literatuur, uren en uren achter mekaar, volkomen doorgeslagen. Maar zij zegt ook maar niks! Haar Trakl laten lezen – ze reageerde maar flauwtjes. Beweert van dingen die ze niet gelezen kan hebben, dat ze ze wel gelezen heeft (*Leopardi*), maar heeft andere dingen wel gelezen (*Faux-monnayeurs, Rouge et Noir, Nausée?*).

<Iets gevaarlijks gezegd: dat Gide *jaloers* geweest moet zijn op Cocteau.>

Het juiste moment, om tot daden over te gaan, laten verstrijken. Te laat voor de laatste tram. Zij wou met een taxi. Maar haar dat ontzettende eind door dat hondeweer naar huis gebracht.

<Zij kent de Lerma – wel wel. En Corneille en Appel – maar daar praat zij niet over.>

Een arm wou ze uit zichzelf hebben en een hand was me ook gegund. Halverwege in een portiek alsnog tot daden overgegaan. Zij knikte tweemaal duidelijk van nee, en toen ik zei dat het er anders net een portiek voor was, zei zij, dat een portiek alleen niet voldoende was. Maar die hand mocht ik houden, voor haar huis ontrok ze zich echter nogmaals aan meer dan dat. Er lijkt me nog een mogelijkheid te bestaan, dat ze alsnog capituleert. Maar ze heeft wel erg weinig te vertellen. Me naar huis terug gezeuld. Gekraakt door het al te lange eind lopen.

Donderdag 7 september

Geradbraakt van dat lange eind lopen van gisteren.

Bk. Evelientje was er niet – geen gunstig teken. Wel Hanna v. Son. 's Avonds eerst nog een paar uur gaan liggen. De radio is van de week merkwaardig koesjt.

Vannacht 1 vel Freud gecorrigeerd, maar onderdehand nog een ongewone slaap.

Vrijdag 8 september

Vanmorgen briefje Guido, of ik eerder wou komen. Maar direct gegaan. De verkorte Jane Austen teruggegeven. En maar weer gedramd over slechtheid vertalingen, hij was er goedaardig onder, verlegen en zenuwachtig, vroeg zich af, of meneer Winterink er al toe te krijgen zou zijn, om geld uit te geven voor controleren vertalingen.

Vanmiddag nog maar een paar uur geslapen.

<De kamerhuur betaald op een *tientje* na!!!!>

Bk. O, maar de verhouding met Evelientje was perfect. Ze had een oppervlakkige dag. Slappe lachen en zo. Ik werd afgeleid door het schaken met Frans. Ze informeerde alleen naar Dono. (Ik moet opschieten – voor W.W. komt.)

Zaterdag 9 september

Vanmiddag weer 1 vel Freud gedaan. Daarna boeken opgeruimd.

Bk. De minnaar van Evelientje is over. Ze vroeg mij weer advies inzake kamers. Ik humeurig en uit vorm door het gemeier van Loek P. Een partij geschaakt met Siem.

Evelientje is *twalf* jaar jonger! Als zij vijfendertig is heb ik de involutie. Dat loopt onherroepelijk op een scheiding uit.

's Nachts angstdroom gehad van een huwelijk niet aandurven.

Zondag 10 september

Vandaag weer 1 vel Freud gedaan.

Bk. Evelientje haar minnaar is over. Ze was er dus niet. En verder was er ook niemand. De Bk wordt een bewaarschooltje.

's Avonds nog 1 vel Freud gedaan. Zo achter met mijn geld ben ik nog nooit geweest.

En hoofdpijn van die twaalf jaar verschil met Evelientje.

Maandag 11 september

Proeven van een nieuw verhaal van Melville. Op zichzelf prettig.

De Engelse tekst op de v. b. was uitgeleend aan S. van Praag, die onvindbaar was. Hierdoor mijn dag verpest.

Bk. Evelientje was er weer niet! Heeft zeker genoeg van de overmatige belangstelling. Dono was er wel – komt voortaan nog Maandags en Donderdags – maar zal heus wel particuliere afspraken met haar maken – het tegen Dono uitvoerig over Evelientje gehad – Bieneke vond hij niet zo geweldig – bij Frieda legt hij huisbezoeken af, mijn ontzag voor WW zal wel via Frieda aan hemzelf overgebracht worden – simultaan geschaakt – dat is nou de manier om je helemaal af te matten.

Zelfs niet eens meer dat staartje Freud gedaan.

Dinsdag 12 september

Vanmiddag weer achter die Melville aan geweest op de v. b. Net zo lang uit naam van de w b aangedrongen tot ze me een machtiging meegaven om het bij die meneer v. Praag te halen – toen was het natuurlijk een ander deel – bijzonder belabberd figuur.

Bronzino ter inlijsting weggebracht naar Sarphatipark – lelijk lijstje gekozen.

Bk. Geen Evelientje. Niet bij Hanna v. Son gaan zitten. Een beetje een misplaatste opmerking over blauwtjes van anderen gemaakt. Met Siem gaan schaken. Om 8 uur verscheen ze opeens. Kwam bij me zitten. Was algeheel onder water geweest – had zich op haar werk ziek gemeld. Als ze maar niet voor J.P. naar A'dam gekomen is! Ik bood mijn bijstand aan bij het kamers zoeken en nodigde haar uit voor het Rijksmuseum, maar zij had andere afspraken en wou naar de dood van een handelsreiziger – liet zich door Loek P. naar huis brengen.

Nou zijn er weer de proeven van Balzac – en er is nog haast bij ook. Vannacht het staartje Freud afgemaakt.

Woensdag 13 september

u.b. Franse tekst van Balzac gehaald.

w.b. Nog net op tijd. Geld voor portie Freud geïncasseerd. Meneer Nienaber gevraagd om de 5% loonsverhoging, zou het aan meneer Winterink doorgeven. Tegen meneer Nienaber een losse opmerking laten vallen over slechte vertalingen. Toen naar meneer Koomen, eerst over praktische dingen en toen maares uitgeweid over slechte vertalingen, bewust het risico genomen, dat die het er met meneer Winterink over gaat hebben en dat die Guido op z'n kop geeft, wat natuurlijk best eens de verhouding met Guido kon verpesten, maar die moet dan maar achteraf recht getrokken worden. Met Koomen in de tram gezeten.

⟨Ik zie alleen de vertaalde boeken⟩

Geprobeerd, een beter lijstje voor Bronzino te krijgen, helemaal zo makkelijk niet, de vent die het had (P.C. Hooftstr) wou het niet verkopen en vroeg zelf voor inlijsten 3.50 (rotvent).

Bk. Nou was Bienenke er en geen enkele concurrent, maar haar gewoon links laten liggen, zodat ze vroegtijdig met Brancoo vertrok. Tegenover Evelientje gaan zitten, waar Loek ook alreeds zat te kleven en te leuteren. Zij reageert lauw – haar ook maar eens een beetje minder eer bewijzen. Ik liet tenslotte Bienenke lopen voor haar. Nog even geprobeerd, of ze mee naar het museum wou, maar ze had wat anders.

Zodoende alleen naar het museum gegaan. Weer akelig druk en verschrikkelijk wat een rotlicht.

Vanwege mijn danig verpeste humeur nog bij Kirchner gaan

schaken, maar Kirchner was dit keer uitgeslagen en dee niets dan winnen, ik kreeg geen spel.

Donderdag 14 september

De wegge krant van gisteren was terecht. De ontbrekende portie revisie van Freud is gearriveerd.

Het achterstallige tientje aan de hospita betaald.

Die lijstenmaker was al aan het lijstje begonnen – laat dus maar.

Begonnen aan Balzac – goed vertalinkje – gelukkig maar.

Bk. W.W. is terug! Loek P. zat weer op zijn post maar Evelientje was er niet. Ik naast Hannah van Son gezeten. Die was stekelig. Ik had het over mijn doorleefde gebaren, zij verbeterde *overleefde!* Geen Evelientje dus. Dat kwam goed uit. Maar deze kans om te werken ongedaan gemaakt, door de hele avond en nacht te verschaken. Eerst met een knaap van Kriterion, waar ik niet tegenop kon. En toen nog met Hille Ris Lambers meegeweest en daar andermaal tot half drie blijven schaken. Stakker!

Evelientje is, wat ze destijds ook al was, het eerste geval van een vrouw, die *te jong* voor me is. En dat wordt van nu af aan het erbarmelijke hoofdprobleem.

Vrijdag 15 september

Vanmiddag halverwege Balzac gekomen.

Bk. Evelientje is naar Utrecht geweest, maar haar fiets heeft ze nog niet. Ik mocht naast haar zitten. ww zat naar haar te kijken – die slaat binnen enige dagen toe. Ik gezegd, dat ze volgende week wel een tientje van me kon lenen, het omgekeerde schikt me beter. En gezegd, dat ze met mij naar de *Handelsreiziger* van Gobau toe mag.

Naaister. Een wit en een blauw flanel, 2 gld. Maar die trui had ze nog niet af en die pyama neemt ze niet.

Hoewel ik nog vrij fris was, eerst maar weer naar bed gegaan. Stom, want nou heb ik nachtmerries over het leeftijdsverschil gehad.

Zaterdag 16 september

Vanmorgen vroegtijdig op. Ik had zullen gaan werken, maar eerst nog eens voor het laatst en bij daglicht afscheid gaan nemen van de

Berlijnse schilderijen. In het museum Hank en Aleid. Hank vermoeid door hem rond te leiden – tegen Aleid een beetje kortaf gedaan. Hank zei: oude mensen kunnen zich niet meer aanpassen!

Mevr. Polak ligt in het ziekenhuis met een hartkwaal. Als die dood gaat, loopt mijn tweede kamer gevaar. Enfin, door Beek laten behandelen. – Bieneke in de stad zien fietsen met een jongen, hoewel Brancoo zegt, dat het niet kan.

Bk. Geen Evelientje. Kwam wel goed uit. Maar Frans was er, dus geschaakt, en daarna nog met Hille Ris Lambers. Nu is na WW ook Jaap Lobatto al teruggekomen. Zei: Max wordt seniel.

Vanwege het schaken eerst maar weer bij gaan slapen.

<Ik geef me veel te veel bloot tegenover Frieda en zo.>

Zondag 17 september

Bijna al te erg uitgeslapen. Vandaag opmerkelijk weinig last van de radio. Maar daartegenover iets, wat nauwelijks minder erg is. De kachel aangemaakt en die heeft de hele dag *gerookt* als de ziekte. Vandaag de Balzac af gecorrigeerd. Een clichéverhaaltje, en dat heb ik nota bene zelf aangeraden, pas toch op.

Bk. Nu kwam het me werkelijk uit om Evelientje mee te nemen, maar ze was er weer niet. Frieda en later Frans. Ik opeens mijn humeur verloren, doordat ik geen kleren heb om te gaan dansen. Zij dachten, dat ik met een getrouwde vrouw bezig was, dat maar zo gelaten.

's Avonds maar weer in bed gekropen.

Maandag 18 september

Vandaag uitgeslapen in het kwadraat.

Balzac naar de w. b. gebracht. Ik had uitvoerige plannen om met meneer Winterink over de slechtheid van de vertalingen te praten, maar hij was er niet. Mevrouw v. Suchtelen corrigeert de nieuwe Melville.

Bk. En Evelientje was er nog al niet. Loek P. ging met Thea naar huis. En Dono was er, vroeg naar Evelientje, niet naar Bieneke. Uit arremoei met Dono en Siem geschaakt.

Niet gewerkt, maar weer in bed gekropen en uitgeslapen in de derde macht.

Vandaag *bakker* betaald.

Dinsdag 19 september

Vandaag 2 vel gedaan. Het is koud.

Bk. Geen Evelientje.

Emile is nog niet terug uit Ierland.

Evenhuis gaat naar Duitsland.

Naar Kirchner geweest.

Woensdag 20 september

Twee onderbroeken en twee paar sokken naar de Ceintuurbaan gebracht.

Twee overhemden naar 'De grote bout' (Rijnstr.). Knopen van dat ene moeten er afgehaald worden.

Verder stopzij voor het overhemd gekocht en stopwol voor de pullover, maar die was niet in de goeie kleur te krijgen.

Bk. Er was naast Evl. een stoel vrij. Ik wou er gaan zitten, maar Loek P. en Evl. zeiden tegelijk: daar zit Hans! Was dat een afgesproken steek onder water? Hoorde ik ze proesten? In elk geval ging Agnes er zitten. Loek en Jaap Lobatto vertrokken met Evl. En W.W. op de achtergrond. Esther wou schaken, maar dat is niet meer van belang.

Donderdag 21 september

Vandaag 1½ vel gedaan.

Mevr. Roosendaal was er. Gesprek mee gehad. Gezegd dat als ze wat anders voor mij weten, zullie mijn kamers kunnen krijgen. Zitten momenteel Richard Wagnerstr. 36, bij Veerman.

Bk. *Evelientje met een verlovingsring!* Nu heb ik tenminste even geen last van medeminnaars – behalve die verloofde dan. Met haar naar de 2e voorstelling van de film over Hue Long geweest. Ze is van plan begin *volgend jaar te trouwen en met die tandarts naar Australië te gaan!* Is afschuwelijk zakelijk. 'Dan ben ik van alles af,' zegt ze. Gezegd, dat ik haar weer eens bij me wou zien, ze wou niets afspreken, maar ik krijg haar wel mee.

Ik bouw op de inlichting van Hans en Thea, dat de verhouding met die tanddeputer niet ideaal is.>

Vrijdag 22 september

De gevonden Waterman geruild tegen een goedkopere maar

bruikbare vulpen in dat helerswinkeltje op de Nieuwendijk. Ik was er niet op verdacht, dat ik mijn naam en adres op moest geven, en heb me alleen in zoverre vergist, dat ik Churchillaan ipv. Stalinlaan gezegd heb, hetgeen te weinig was. (Het aan Martin verteld – zei, dat je met zulke dingen heel wat last kunt krijgen.)

Maar één vel gedaan vandaag. Het is koud rotweer.

Mevr. Polak overleden!! Nou dat weer. Als ik nou die kamer maar hou.

Bk. Geen Evelientje. Simultaan geschaakt tegen Esther en Teun Lammers. Een sof. Het duurde te lang, ze verloren hun geduld.

Mijn geld is bijna op!!

Zaterdag 23 september

Freud gaat al te langzaam.

Bk. Weer geen Evelientje. Bij Hans van Onk gezeten. Meesmuilde, toen ik weer beroepsadviezen gaf. Bieneke. Laten lopen.

Op bezoek geweest bij *Evenhuis* en gade. Gaat dus naar Duitsland. Hem nog eens in bijzijn van zijn vrouw uitgelegd, dat hij fout is. Blijven plakken tot drie uur in de nacht. Te lang.

Zondag 24 september

Bk. Met Esther geschaakt. Ze begint al van me te winnen.

Een portie Freud afgekregen. Een druppel op een gloeiende plaat.

Maandag 25 september

Te weinig geslapen. Verkouwen – keel.

Bk. Geen Evl. Wel Dono. Thea wist nog niets van haar Australische plannen af.

Meneer Polak blijft goddank hier wonen met zijn huishoudster.

Dinsdag 26 september

w. B. Op een na laatste portie Freud (*Vorlesungen*) afgedragen. Opmaakkwestie besproken. – Volkomen vriendschappelijk aan Guido verteld, dat ik *volgende keer over slechte vertalingen en laag tarief met meneer W. ga praten*. Hij gaf me wel kans op een hoger tarief.

Bk. Weer geen Evelientje. Jaap Hijmans – voor drie weken met huwelijksvacantie. Via hem zal Evl. wel in handen van W.W. vallen.

Maar het weerzien van hem en Esther is in elk geval voorafgegaan.
Ik geschaakt met Esther en met iedereen.

Snip en snip verkouden.

Woensdag 27 september

Nou hoest ik er ook nog bij.

Bk. Niets. Jobs weer es – charterde Frieda. Jaap Hijmans – met z'n ziel onder z'n arm. Waar eet W.W.? En waar is Hilleetje?

Donderdag 28 september

Ik zit vreselijk om een vrouw verlegen.

Bk. Weer praktisch niemand. Jaap H. en W.W. Huib gevraagd waar *Hilleetje* is. Heeft griep gehad plus die bloedarmoede, die ze heeft – zit nu *in Gron.* Geschaakt met Siem.

Joop Deelman. Geschaakt tot diep in de nacht. Kaffer!

Daarna nog met Joop meegeweest naar Hanny d'r nieuwe huis – Boniplein 3. Ik kan Hanny zo krijgen.

Om 3 uur in de nacht thuis – niet gewerkt dus.

Vrijdag 29 september

<De Rep. der Letteren is over de kop.>

Eergisteren heeft iemand de bel al stukgetrokken. Vandaag weer drie keer belletje getrokken. De tweede keer was het het vriendinnetje van Paula beneden. De andere keren blijkt geweest te zijn Mienie (die naar Frankrijk gaat) en Walter Yzerdraat. Mevr. Beek reageerde met een achterbaks lachje.

<Die Leo (niet LL maar die andere) komt bij WW te wonen.>

Bk. Twee partijen schaaak van Jaap L. verloren. – *Evelientje!!* Jaap Hijmans vertrok met monogame heldenmoed. Loek P. bleef een uur wachten en ik anderhalf. Ik met haar naar Dono! Een sof. Eerst wou Dono me weg hebben, wat ik natuurlijk niet door heb laten gaan. Ik enige kritiek op Evelientje d'r persoonlijkheid geoefend. Evl. zegt: 'Loek is een ouwe hoer.' Toen werden ze allebei saai en zeien niks. Evl. ging tussen ons weg zitten. En ten slotte moest Dono naar een nachtelijke afspraak. – Evl. zit in geldnood en gaat dood in haar baan. Op de terugweg informeerde ze naar Jan Polak – wist niet dattie een zoon had. In *Januari* studeert die tandpeuter af en gaat ze trouwen en emigreren. Een brief aan Duco geschreven.

Hem ervan verwittigd, dattie als ie belangstelling heeft voor Evelientje, gauw moet zijn.

Weer niet gewerkt, maar eerst naar bed gegaan.

Zaterdag 30 september

O'goedrep. C'baan: 2.10 voor 2 paar sokken en een o'broek.

Naar Brancoo geweest, omdat er voor vanavond geen opscheperster was.

Helemaal naar West geweest in verband met die trui.

Walter IJzerdraat bij me op bezoek gehad. Was gisteren om 11 u. ook al bij me geweest. Zoekt vertaalwerk, *maar is al bij Guido geweest*. Heeft ze toch wel achter de ellebogen.

Bk. Troosteloos leeg. Vannacht eerst de pullover gestopt. Is verpest.

En toen eindelijk weer eens gewerkt.

Zondag 1 oktober

Bk. Alleen Frieda. Haar verteld, dat ze Frans overschat. Gezegd, dat ze desnoods vanavond bij me kon komen, maar dat heeft ze niet gedaan.

Nog een paar uur geslapen met kleren aan.

Weer een eindje gedaan.

Kolendamp.

Maandag 2 oktober

Kolendamp.

Om en om een poosje gewerkt en een poosje half geslapen. Hoogst labbelig.

Afspraak gemaakt met een kachelsmid aangaande dat rooster.

Geschaakt met de barbier. Die dee evenwel lullig – nam stukken van het bord. Gepikeerd weggelopen.

Bk. Evl. Geen Dono. WW was er – daar natuurlijk niet bij gaan zitten. Toch weer geschaakt – met Hille Ris Lambers en Esther.

Dinsdag 3 oktober

Die eendvogel van een naaister heeft alleen het ouwe randje uitgehaald en een nieuw randje aan de trui gebreid, zonder hem langer te maken!! Nu is de maat vol.

Bk. Ik was te laat. Geen Evl. Geschaakt met Jaap L.

Niek Schors. Zijn ziekte wordt erger – hij heeft nog steeds niet door dat hij aan 't doodgaan is. Wist een vr. arts – *Schuilink*, Binnenweg, R'dam – die 't voor 75 gld. dee, als je het op de man af vroeg. En die ook een ideaal voorbehoedmiddel had – althans zei te hebben – want dat gaf hij alleen aan gehuwden. Verder kwam Niek nou pas d'r mee aan dat hij *Dono* niet voor 20% maar voor 60% homo achtte.

Correctie Freud *Vorl.* af – maar nou de revisie!

Woensdag 4 oktober

w.b. Gadverdamme wat een pech. Meneer Winterink weer niet getroffen. Voor de zoveelste keer tegen Guido liggen zeuren over geld. Maar die spijkerhard. Zei: '*Voor ons gaat het ook te moeizaam zo!*' De revisie van Freud kan ik helemaal overlezen zonder er een cent extra voor te krijgen. Alleen voor het rapportje over Cluytens kon ik dan wel wat krijgen. Het is kort en goed helemaal mis.

Bk. Tegen Corrie Ham zitten klagen – hetgeen Joost verveelde. Jobs. Ik moet niet iedereen vertellen van die verduisterde vulpen. Jan Kerkhoven deelde mee, dat Evl. kan opscheppen. Die Leo, voor wie ze in de plaats komt, ving op dat Hanna, voor wie ik het ook gevraagd had, niet eens wou.

Naar Evelientje d'r huis gegaan met de goede tijding. Ze was evenwel niet thuis, maar ziek en in Utr. Briefkaartje gestuurd.

(J.P. heeft haar destijds administratrice gemaakt en nu help ik haar aan een postje als opschepster.)

Emile. Verrekte het om met mij naar Gertrude te gaan. Alsie naar Gertrude ging, gingie liever met Lehmann. Heeft me wel gelukkig gemaakt met een paar naaktfoto's.

<Hermans is getrouwd met een heel jong kind.>

Hille Ris Lambers tegengekomen met Loek van der Oordt.

De foto's van Emile bekeken.

Donderdag 5 oktober

Die kachelsmid heeft me voor niets laten wachten.

Meneer W. opgebeld. Ging ook al weer vrij ongelukkig, want eerst kreeg ik Guido en toen pas meneer W. Kon vandaag niet meer. *Morgen 2 uur.*

Joop Deelman ontmoet. Walter is half communist en doet geheimzinnig met adressen.

Kachel nu naar smid Lijnbaansgracht.

Bk. Dezelfde Leo luisterde ook, toen ik het met Thea over Evl. had. – Eerst een stotteraar. – Toen Aad Lodder waarachtig. Een ietsje kortaf gedaan, had hij niet verdiend, want hij heeft me een kaart gestuurd uit Havannah, is niet aangekomen –. Tenslotte weer geschaakt met Hille Ris Lambers, die evenwel te lang nadenkt en niet tegen me op kan. Hem uitvoerig mijn moeilijkheden op de w verteld. Hij kent communistische Martha, als hij het daaraan vertelt, vertelt die het door aan Guido. Hem ook nog meegenomen naar mijn kamer. Halve nacht verknoeid met analyse van de correspondentiepartij met Hans. Ik sta slecht. Hij wil me helpen met revisie Freud, maar we konden niet tot een afspraak komen.

Vrijdag 6 oktober

De grote conferentie met meneer Winterink!! Ik kwam als geroepen. Hij wou juist zelf vertellen, dat het zo niet meer ging. Op Freud was 33 $\frac{1}{3}$ % extra correctie gekomen. Het werd hem veel te duur aan extra-correctie. Dit is een gevaar. *Ik zal dus voortaan inderdaad op het manuscript moeten gaan werken.* (Maar dan ook tegen dubbel tarief en voor correctie van de proeven daarna nog eens enkel tarief – spaart hij op de zetter uit.)

‹Hij zei: ‘Laat mij nou ook eens wat zeggen.’›

Overigens was hiermee meteen de kwestie van de onvoldoende vertalingen geëntameerd en ik voel me zelfs wat bezwaard, omdat onvoldoende vertalingen tenslotte uitzondering en geen regel zijn. Maar in elk geval kwam het op het hoofd van Guido neer en ving ik het op met mijn plan van proefhoofdstukken, rapportjes, kaartsysteem, cijfers. Meneer W. sputterde, dat dat Guido's werk was en dat de bijwagen hoofdwagen werd. Maar daarom niet minder vrolijk voor den dag gekomen met mijn grief, dat ik vertaalfouten uit zat te halen voor correctietarief. Gezegd, dat ik daarvoor ingeval van voldoende vertalingen dubbel tarief – en ingeval van onvoldoende vertalingen wel tiendubbel tarief – mocht hebben. Het lijkt wel, of hij er nog op in gaat ook. Ook gezegd, dat ik geen vakantie heb kunnen nemen dank zij die Freud en niet meer rustig kan werken door het niet aflatende geldgebrek, dus of

ik toch wat ik minder heb gehad dan die *f* 150.- in de maand alsnog uitbetaald kan krijgen. En zelfs daartoe leek hij niet geheel en al ongenegen. Ik heb ik elk geval vast 75 gld. gekregen in afwachting van zijn beslissing. Over het hele geval gaat hij nu met Vic van Vrieslandt beraadslagen. En als ze nu maar niet die Freud onder de loupe gaan nemen en ontdekken, dat hij eigl. wel meevalt. In elk geval zou ik er binnen een week meer van horen. Ik heb me ook nog verstout op te merken, dat Guido zich geïsoleerd heeft door zijn extremisme (vandaar geen relaties met vertalers) en dat hij politieke en geen literaire belangstelling heeft (vandaar geen fantasie en nooit genoeg voer voor de persen). Als ik ooit zijn functie aangeboden mocht krijgen, laat ik dan alleen uitkijken, dat ik niet in een volle dagtaak trap. En een assistent naast me voor typografie (lay-out). Wel de volle verantwoording voor de productie (40 persklare mss. per jaar), maar niet meer dan twee of drie middagen per week.

Dat overhemd eindelijk ingelost – 12½ gld.

Bk. Schulden betaald – 2 x 7 gld. Met mijn moewe hoofd toch nog tegen Jaap L. geschaakt.

En nou heeft H.R.L. alleen voor niets zitten wachten, om me met Freud te helpen – da's jammer.

Guido zit te springen om revisie Freud. Hij neemt de eerste vier vel. Ik dit weekend als een razende lezen en het resultaat Zondag of Maandag in zijn bus gooien.

Zaterdag 7 oktober

Vandaag eerst weer eens uitgemaakt. Was hard nodig.

Kachelsmid was dicht.

Bk. Nou had H.R.L. natuurlijk geen zin meer om me nog met Freud te helpen. Bleef met Esther schaken. Hun allebei geïrriteerd met mijn commentaren. Die snuiter slaat tussen haakjes ook geen meisje over.

Vannacht vier vel revisie Freud gedaan.

Zondag 8 oktober

Vandaag met oorwatten tegen de radio in geslapen.

Bk. Niets. Geschaakt met H.R.L.

Toen opeens *Bieneke*. Meegenomen. Eerst nog 4 vel Freud naar

Guido gebracht. In het vorige waren *te veel fouten* blijven zitten. Nog even geprobeerd of hij ook niet weer een stuk voor zijn rekening wou nemen, maar zo gek was hij niet.

Van tien tot twaalf *Bieneke* wandversiering laten kijken. Midden in Beardsley, toen net een vleugje toeneiging merkbaar werd, moest ze opeens de tram nog halen. Opeens alle restricties laten vallen en onhebbelijk aangedrongen, dat ze zou blijven logeren, maar zij was uitsluitend nog op ontvluchten bedacht. Nog geprobeerd haar bij haar linkerbeen vast te houden – het was helemaal mis.

P.S. Ik zei, dat mijn huisnummer 37^{iv} was. Net geen koorts, zei *Bieneke*.

Niet meer gewerkt.

Maandag 9 oktober

Chèque geïnd – huur betaald.

Haast nergens meer anthr. te krijgen. Uiterwaardenstr. nog Holl^e anthr. Komt morgen.

Rooster kachel 4 gld. Rooster goed – dekseltje verpest.

Djoeke Verschoor ontmoet. Gezegd, dat ik eens aankwam, wat best was, dus nou ook doen.

Trui naar de nieuwe verstelnaaister gebracht.

Bk. Hahoe. *Evelientje* weer beter. Achter de opscheptafel door mijn voorspraak. En *die W.W. naar d'r kijken* en Joost niet minder. ww krijgt Evl. via Jaap. Evl. bepaald op mij georiënteerd, kwam twee keer naast me zitten, hoewel of beter doordat ik *Bieneke* bij de hand had om haar jaloers mee te maken. Evl. en ik zaten mekaar gewoon enthousiast aan te kijken. Ik haar met *Dono* achtergelaten en met *Bieneke* naar huis.

Bieneke ging tot mijn verwondering grif mee. Eerst mee om de Omval gewandeld. Arm, hand, vast enig inleidend gezoen. Toen naar mijn kamer – aldaar *intensief liggen zoenen*. Zij liep helemaal warm, maar duwde mijn hand weg van haar rok, ofschoon ik probeerde uit te leggen, dat het alleen maar om vingeren te doen was. Misschien had ze ook de regels. Heeft me erg aan liggen kijken – bedoelde ze ‘*do you love me*’ of bedoelde ze niks? In elk geval – *I didn't*. Dat ze voor lezen geen tijd heeft, is inderdaad zo. Maar op elk bon mot reageert ze met een onverdraaglijk hè (wat leuk). Desalniettemin is ze ontegenzeggelijk mijn tiep en haar zoenen zijn heel

smakelijk. Begin volgend jaar komt ze weer in A'dam. Ze was keurig op tijd op de bus.

Dinsdag 10 oktober

De hele middag op de kolen zitten wachten. Tegen zessen kwamen ze. $1\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$ ipv. $2 + 1$ mud genomen. Meerdere zakjes waren gescheurd.

1 vel revisie gedaan. Toen al weer slaap.

Bk. ww vertrok voor zevenen. Die voert wat in zijn schild. Evt. kwam wel weer bij me zitten, maar bij het naar huis brengen liep er toch iets mis, misverstand of wou ze van me af zijn? Ik had haar het adres van Jaap gegeven en daar is ze diezelfde avond meteen heengegaan ook, ze vindt Jaap mieters. Ze heeft radio, dat tussen haakjes. En ze is zo stug, niet speciaal tegenover mij, maar dat is haar aard.

Vannacht nog 3 vel revisie gedaan.

Woensdag 11 oktober

Bakker betaald. Ze waren in de bakkerswinkel uitgesproken onaan- genaam. Ginnegappen.

Wel wat weinig geslapen.

Het architectje had gehoord, dat het op mijn kamer zo slordig was. Via Brancoo of is Bienenke Zondagmiddag toch nog bij hem geweest? – WW vertrok wéér om zeven uur. *Die heeft zijn plannen dus al gereed* en het zal wel via Jaap geschieden. – Evt. kwam ondanks gisteravond toch weer uit er zelf bij me zitten. Ik had haar gisteren het adres van Jaap gegeven, en daar is ze prompt naartoe gegaan, want ze had een adres voor een kamer van hem gekregen. Met haar naar die kamer wezen kijken, het was onder Wim van Domselaer. Daarna met haar *bij de Bock* gezeten, en ik moet zeggen, dat het heel goed gegaan is, ik was op dreuf. Haar opinie gevraagd over dat type, dat alleen een bek open doet, als er een vrouw in de buurt is. Haar gevallen verteld van imperatieve moederinstincten (Hanny, Elly en Iet, Betty v. St.). Moraal, dat dat het enige geldige motief voor een huwelijk is. Zij zegt met zoveel woorden, dat ze wil gaan trouwen om van de geldzorgen af te zijn. Gaat inderdaad gebukt onder een nijpende geldnood. Zit 's avonds bij de hospita in de huiskamer en weet niet meer, van wie ze moet lenen.

Ik moet toeslaan! Maar waar moet ik *de tijd* (het geld) en de kle-
ren (nog eens het geld) vandaan halen, om het geval te forceren?

Vannacht een portie van de revisie van Freud afgekregen.

Donderdag 12 oktober

Daardoor vandaag ook weer wat weinig geslapen.

Bk. Met Esther geschaakt. Evl. ging intussen weg. Hoe zou ze deze avond doorgebracht hebben? Zou ze een afspraak gehad hebben? Esther vertelde nog een geval van *Jan Polak*, waar ik helemaal niet van wist. *Nel van Thiel*, met die mooie zwarte ogen, psychisch helemaal door hem geruïneerd, definitief een ouwe vrijster! Dus Beetie was maar middel tot een doel. En door J.P. is Evl. helemaal gevormd. Ik heb tegen Esther erg open en erg slap en erg klagelijk gedaan over geen vrouw kunnen vinden – haar zij het vluchtig verteld van Hilletje en Evl.

Ik min of meer overspannen, en da's geen wonder. Naar Evenhuis geweest. Zijn benoeming is nog niet afgekomen. Weer eens kunnen constateren, dat het niet alleen een reactionnair maar ook een duidelijke fascist is. Zijn vrouw ging ostentatief naar bed. Ik hoef dus in Frankfurt niet bij hem te komen logeren.

H.R.L. tegengekomen en daar ook nog een uurtje mee geschaakt.

Niets meer gedaan aan mijn werk.

Vrijdag 13 oktober

Vandaag uitgeslapen.

Barst – revisie van de *Scharlaken Letter*.

Union gesloten. Walenweeshuis hardstikke volgeboekt. Mensa 3 gld. inschrijfgeld en 's middags helemaal niet meer voor niet-studenten.

<Parool 5 gld.>

Bk. Geen Evl. Rustig. Blijkbaar al naar haar vrijer in Utrecht toe. Wel Wim v. Domselaer, die haar al achterna liep, met impetigo en al.

Mienie!! Had weinig tijd. Is een paar keer vergeefs aan de deur geweest – die schat. *Vertrekt over veertien dagen al naar Frankrijk!* Die zie ik nooit terug. Ik zei – om mijn gedachten te verbergen – ik kan je niet tegenhouden, door je hand te vragen, want ik heb geen

geld. Zij: ik wil niet eens een man met geld hebben. Ach ach – als ze maar niet zo druk was. Met Jan Kosbudde was het niets meer. Ik haar verteld van Evl. en Bieneke. Volgende week komt ze me een keer van de Bk. halen.

Vannacht een begin gemaakt met het weer es bijwerken van het dagboek.

Zaterdag 14 oktober

Me alleen laten scheren.

De brievenbus is te klein. Hoe moet dat nou weer.

Bk. *Hilletje terug!* Die ontbrak er nog aan. Ik haar uiteraard een beetje uit de buurt gebleven. Ging met onze homo naar huis, met Huib.

Siem wil me wel een tientje lenen.

Trui gehaald. Nog meer dan 5 gld. kosten. Die dames werken ook al niet onder de prijs. Hadden bovendien verkeerd opgeteld.

Vannacht het dagboek bijgewerkt. Ging eigenlijk onverdiend vlug. Maar zorg nu, dat het nooit weer achter raakt!

Zondag 15 oktober

Vanmiddag de brievenbus gemaakt. Ik had niet gedacht, dat het zou lukken.

Bk. Niemand. Nu zou ik dus de avond voor mezelf gehad hebben, als Frans niet gekomen was. De hele avond met hem geschaakt, eerst op de Bk. en toen nog bij hem thuis. Stakker.

Veertien dagen geleden heb ik tegen Frieda gezegd, dat ze Frans overschat. Frans vertelt nu, dat het veertien dagen geleden tussen hen uit is geraakt. Overigens een misrekening van mij, want hij is op het originele idee gekomen, om zich nou op Evl. te gaan specialiseren. Had het door van Evl. en mij.

Hem mijn wereldbeeld zitten ontvouwen van het mensdom als een stelletje intriganten, die er alleen maar op uit zijn om mekaar hun vrouwen af te pikken. Ik encannailleer me! Ik heb behoefte aan aanspraak. En ik ben inderdaad erotomaan. Hij merkte op, dat ik niet meer op de Bk moest eten. Ik geef me helemaal bloot.

Maandag 16 oktober

Vanmorgen getuf van de stoomwals en de radio. Aanval van angst

en radeloosheid vanwege de geldnood. Gezeur met hospita over dat apparaat. Moe en overspannen aan het werk gegaan, helpt revisie van de *Scharlaken letter* gedaan, morgen andere helpt. Mienie schrijft om haar 25 gld. subs. een koffer.

Bk. Gelukkig geen Evl., had ik ook niet kunnen hebben. Met Frieda gepraat en meegegaan. Heel verhaal over Frans, is in de greep van zijn pleegmoeder of hospita, waaraan zijn baan weer vastzit. Deze mevrouw de Marée stookt de hele verhouding met Frieda stuk. Frans gaat zich overigens nu op Evl. werpen, volgens Frieda reageert ze maar dat is verbeelding. Ik aan Frieda helemaal verteld van mijn belangstelling voor Evl. Frieda mij verteld van Leo L. een vaste verhouding met een kind uit een café en van die *varengast van Els*. Ik Frieda verteld van de viezigheden van Emile, waardeerde ze zeer, beloofd haar eens mee naar hem toe te nemen. Ik zelf kan niet beginnen. Gezegd, dat *ik haar eens af zou zoenen, zij zei: o, nee!* (dan loop ik weg).

◁Dat jongetje – Jan is bi!▷

Dinsdag 17 oktober

Eerst maar weer eens uitgeslapen.

Bk. Die malloot van een Anton had een goeie vrouw bij zich. Hij begon tegen me te praten. Me op een onhandige manier aan onttrokken. De verlegen Loek v.d. Oordt was vanwege haar vrije avond op de Bk, zat tussen het architectje en Huib in, het architectje ging weg en ik richtte uit de verte het woord tegen haar op een misplaatste manier, waar ze niet op in kon gaan, zodat ze onverrichter zake vertrok.

Vannacht de revisie van de *Scharlaken Letter* afgekregen.

Vanmorgen doorgedraaid.

Barbier – scheren.

Revisie *Scharl. Letter* naar Guido z'n particuliere adres gebracht.

Na een pijnlijk mislukte telefonade en met ook nog een klein lompigheidsje ter plaatse Freud, *Totem und Tabu* op de u.v. laten verlengen. Die grote witte kaarten zijn controlekaarten.

Pas om 12 uur in bed.

Woensdag 18 oktober

Vanmiddag maar een uur of vijf geslapen.

Bk. Ja hoor. Frans was er. Komt kennelijk voor Evelientje. Siem zal hem vrees ik wel uitgelegd hebben, dat ze er volgende week weer is. Speciaal vervelend is, dat ik me tego. Frans wat Evl. betreft compleet bloot gegeven heb. Ik in elk geval Frans laten schaken met Esther, leidt tenminste even af.

Vroeg thuis. Geprobeerd eerst uit te slapen. Maar de paniek hield de overhand.

<Die verdomde muizen!>

Uitsluitel meneer Winterink komt niet.

Donderdag 19 oktober

<19 enz.>

Vannacht weer opgestaan en een paar kranten gelezen. Tegen de morgen met kleren aan weer een paar uur geslapen.

<Slapende armen!>

Tegen de middag meneer *Winterink* opgebeld. Er was een brief naar me op weg, dat ik behalve de 75 gld nog 50 gld zo maar krijg, dus samen 125 gld, ook niet veel! En dat verder voortaan het honorarium voor elke opdracht apart van te voren vastgesteld zal worden. Als Guido even spijkerhard blijft als de laatste tijd is dat eerder ongunstig dan gunstig. Hij heeft mijn offensief dus weer in het vage weten te laten verlopen. Amorph resultaat.

Het was mooi herfstweer. Een eind langs de Amstel gefietst en zelfs in het gras gelegen.

Daarna thuis voorspoedig 1 vel revisie Freud gedaan.

Vouw in mijn broek laten leggen.

Geprobeerd een voldoende lange riem te krijgen. Nog niet geslaagd.

Bk. Ha, die Frans. Daar was hij weer. Hoewel Evl. er de hele week al niet is. Ik heb zijn aandacht al aardig op Esther gevestigd. Esther zat hem klinkklaar uit te lachen. Hij daarentegen informeerde ijverig naar haar (of naar Teun L.?).

Intussen heb ik idioot mijn hele avond weer verschaakt.

<Ze zaten me terecht te pesten, dat ik zo vrekking met sigaretten ben.>

Vannacht nog 1½ vel revisie Freud gedaan.

Vrijdag 20 oktober

Uitgeslapen – dat doe ik nogal veel tegenwoordig.

Antwoordbrief van meneer Winterink. De $75 + 50 = 125$ gld. extra voor Freud is uitzonderingsgeval volgens de oude bepaling, dus aan de bepalingen zelf is niets veranderd, m.a.w. Guido heeft zijn zin *en mijn offensief is op niets uitgelopen!* Verder alleen mededeling, dat zware correcties voortaan op het ms. en niet in de proef dienen te geschieden.

Bk. Hilletje geflankeerd door Wim W. en Jaap H. Wim W. stapt stelselmatig tegen zevenen op – die werkt met huisbezoeken. Daarna ging Siem v. Kreveld bij haar zitten.

Ik Frieda meegenomen naar Emile. Met name Emile reageerde nogal positief. Haar daarna nog weggebracht, helemaal naar de Orteliuskade. Gek ben ik ook, want mee het Vondelpark in of zo krijg ik haar niet.

Vannacht uiterst moeizaam $2\frac{1}{2}$ vel revisie Freud gedaan.

Zaterdag 21 oktober

Alvorens naar bed te gaan weer een portie naar Guido z'n huis gebracht.

Een grijze riem gekocht – tenminste weer een stuk voor mijn garderobe er bij.

Het kapotte donkerblauwe hemd gebracht naar wasserij Amstelkade.

Daarna nog maar een paar uur kunnen slapen.

Bk. Vandaag Hilletje weg met Hemmo. En ik met *Bieneke*. Wel even Alfred van me af moeten schudden.

Met *Bieneke* in het kouwe Vondelpark gelopen. *Heel wat afgezond.* Ze is wel erg wezenloos. Maar de zoenen waren tussenbeide echt. Ze is aan niemand gefixeerd en heeft alleen nog maar aan zoenen gedaan. Haar rustig uitgelegd, dat een zoen als zodanig feitelijk een fictief ding is, dat alleen maar in de film voorkomt en in de werkelijkheid alleen maar een manier is om je ondergoed te bederven. Aangeboden haar wegwijs te maken.

Afgesproken voor Maandag tegen tweeën en als haar vader er niet is Zondagavond naar *Leer om leer* (fifty-fifty).

Zondag 22 oktober

Hele dag gedaan over uitslapen. Bieneke tussen Wim W., Loek P. en Huib in. En *Mienie*. Bieneke en Huib zijn koffie gaan drinken, dus dat is goed gegaan. Haar even vluchtig aan Mienie voorgesteld en gezegd, dat ze morgen om 2 uur kon komen, ze zou wel zien.

Mienie! Had een Zweedse hoed op, die haar fantastisch goed stond. Haar apart even mee naar Kirchner genomen, om met haar op te scheppen. Ze verraste met hypochondrieën (de blaas, bloedarmoede, het bobbeltje in de ene borst). Verder als altijd erg *druk*, maar had ik daar nou nog over hoeven te zagen? – Van de zomer is ze nogal ongelukkig geweest over een niet doorgesane geschiedenis, die nogal diep gezeten heeft, met een man, waar ze nooit van verteld had. *In de vakantie is ze daarna in Parijs tegen een vent aangelopen – een halve Arabier – en daar gaat ze nou weer naar toe.* Student – 26 jaar. Communist en ergo zij ook al communistische sympathieën. Ze gaat wellicht voorlopig als passagère – voor 1 jaar – maar blijft er natuurlijk. Ze gaat dit weekend al weg. Gaat eerst nog naar Baarn. Die 25 gld moest dan maar blijven zitten. Nog voorgesteld, haar voor het afscheid te zoenen, maar het is er niet van gekomen.

Maandag 23 oktober

Om 12 uur voortijdig opgestaan, maar Bieneke is niet komen opzetten. Weer gaan liggen en nog maar gebrekkig geslapen.

Bk. Naast Bieneke Wim W. – ‘nicht der Fisch holt sich die Beute, sondern die Beute holt sich den Fisch heran’ – tego. haar Leo Doekes. Ze was niet gekomen, omdat haar vader in de stad was – W.W. hoorde haar dit tegen mij zeggen – en komt pas over 3 weken weer. In de garderobe gevraagd, of ze me nou geen afspraak wou schrijven, maar daar zei ze geen ja op. Ik krijg nauwelijks gelegenheid om haar aan te spreken, met Bieneke is het niet veel.

< Evl. was er ook vandaag niet, dus die heeft geen interesse meer voor de Bk. en voor mij.>

Daarna op de Bk. *zwak opgetreden*. Begonnen over Bieneke – over die nylons. En ten aanhore van Frans Hoefsloot bij die jongen van Brancoo geïnformeerd naar haar vader! Zelfs over Mienie gedramd – tegen Frans Krög, tegenover wie je het het minst moet doen, en anderen. Hilleetje en Huib zaten weer bij elkaar – een po-

ging tot een praatje lieten ze mislukken. Kort en goed, mijn optreden was allerongelukkigst.

Dono wasser – heeft een vriend een (blond) kind van 21 afgepikt.

Evl. komt niet meer – die kan ik beter uit mijn hoofd zetten. Bie-neke biedt verder ook geen perspectief – het zit er niet in. Mienie – zonde en jammer, maar ze is te druk en te verward. Ik kom niet alleen zonder liefde maar zelfs *zonder aanspraak* te zitten!

Dinsdag 24 oktober

Vannacht een beetje klusjes gedaan. Half zeven naar bed. Half elf door stratenmakers wakker gebeld. Niet meer in slaap kunnen komen.

Die oneerlijk verkregen vulpen heeft een stalen pen (levensduur 8 mnd. – prijs 1.25)!

Mensa. Inschrijfkaart van 3 gld genomen. Dinsdagsavonds Oldewelt-gangers. Je krijgt er lang niet genoeg. Waarempel *Mienie* nog even getroffen.

Niek Schors zit voor een paar mnd. in Rotterdam.

Vannacht 3 vel revisie Freud gedaan.

Woensdag 25 oktober

Er werd vandaag pas om 2 uur belletje getrokken. Later dan gisteren dus. Door twee jochies, die erg trots op hun werk waren.

Niet helemaal uitgeslapen. En me moeten haasten.

Mensa. Vrij laat. Mienie was er niet.

Om half acht ook nog even langs de Bk. gegaan. *Twee gld van Siem geleend.*

Measure for measure. Het stuk bleek bij weerzien nog net zo goed als altijd, maar de voorstelling viel tegen, wat was Ellen Vogel be-roerd.

In de pauze Rudi Mossel geaffronteerd door eensklaps weg te lopen. Kwam, doordat ik opeens Hilletje zag – met een oude dame.

Voorstelling + kosten een riks.

Weggegooid aan snipperuitgaven een gulden.

Na afloop nog volstrekt overbodig naar Kirchner geweest.

Die knaap van de tent is aan de deur geweest. Tuin heet hij nog altijd, maar zijn adres weet ik niet.

Donderdag 26 oktober

Niet geheel uitgeslapen.

Naar de wB geweest, maar Guido en meneer W. waren er dit keer geen van beiden. De 50 gld. opgenomen bij meneer Reinalda (75 + 50 = 125 extra voor Freud Ps.analyse).

Een uur verklungeld.

Mensa. *Mienie*. Heeft haar vertrek uitgesteld tot Woensdag. Ze was half overstuur van die 25 gld, die ze nog van me krijgt, ik zal haar 12½ gld. geven.

Vrijdag 27 oktober

Gisteravond ipv. te werken weer naar bed gegaan en vandaag volledig uitgeslapen. Vervolgens de hele dag verknoeid. Aldus. Bloedworst gehaald en gebakken. Kachel aangemaakt dus en toen de deur uitgegaan. Plaats besproken voor vanavond. Onder de doorgang van het Rijksmuseum in ouwe gipsbrokken zitten graaien. Bij de barbier anderhalf uur zitten schaken. Een dood uur verknoeid met ballpoints proberen. Wat ik zoek hebben ze bij de Bijenkorf.

Mensa. *Mienie* was er niet – een uur gewacht.

Na op de Mensa gegeten te hebben net als Woensdag ook nog naar de Bk. gegaan, en daar een dood uur verknoeid, omdat kachel aanmaken zonde was.

Oscar Wilde, *The importance of being Ernest*. Zo'n intrige is nog vrij ingewikkeld!

Daarna weer naar Kirchner geweest – idioot!

Thuis natuurlijk niets meer gedaan. *Dat niets doen gaat je je baan kosten.*

Overwogen, dat *Mienie* het natuurlijk druk heeft met afscheid nemen van andere mannen en msch. wel door één weggebracht wordt.

Zaterdag 28 oktober en zondag 29 oktober

Wageningen! Mali heeft me het hele weekend in spanning laten verkeren, voor het verschrikkelijke vermoeden bewaarheid werd, *ze is niet afgekomen met de laatste honderd gulden*, waarop ik volkomen gerekend had. Ze beweerde, dat ze duizenden voor de emigratie van Mimi had moeten betalen, maar ze heeft tienduizenden gekregen voor dat huis, dus dat is het hem niet. Ze is alleen maar afgeknapt,

volledig en voorgoed. Alles gedaan wat ik kon, maar er niet meer over begonnen. Hier had ik geen moment op gerekend. Geen geld voor Mienie, voor een jasje, voor dansen. Weer een maand leven van een paar tientjes en in paniek verkeren in plaats van rustig en regelmatig werken en orde stellen op mijn zaken.

Nonnie en mijn ouders een beetje onrecht gedaan door mijn wegtrekkende humeur. Van de laatsten niet zo erg. Zijn toch maar stukken onbenul respectievelijk met een hoog en een laag tempo. Lagen me weer te pesten met mijn arremoei. Moeder smoesde even met Nonnie over het feit, dat Mali niets zei van dat geld.

Mali is in Oegstgeest gaan wonen en gaat naar Palestina. Had met penicilline behandeld moeten worden.

Zus van Hoyte krijgt injecties tegen dooie vingers en tenen. Drie maal in de week een paar maanden wel en dan weer een paar maanden niet – geen lolletje dus.

Moeder is geopereerd aan een cyste in de keel, een etterend geval, kwam van amandelen, die geknipt hadden moeten worden.

Jan H. vervangt tijdelijk van Dantzig.

Maandag 30 oktober

Vanmiddag 1½ vel Freud gedaan.

Mienie. Och – zo lief! Maakte haar excuus, dat ze dat geld terug had willen hebben.

Gegeten niet op de mensa maar op de Bk. *Evelientje terug!* Heeft een maand lang elke avond heen en weer gelift naar Utrecht. Is gisteren ook al geweest met een donkere vent. Gaat morgenavond mee naar lezing A. Roland Holst.

En in plaats van dat ik me op een en ander kan concentreren, zit ik in tijd en geldnood.

Vannacht met grote volharding revisie Freud afgemaakt (2½ vel).

Dinsdag 31 oktober

Te dien einde doorgedraaid en te kort geslapen en ook slecht, want er was onder me weer veel radio- en ander rumoer.

Mienie was niet meer op de mensa. Het eten is er oneetbaar.

En Evelientje ging toch niet mee naar Roland Holst! Overgrote pech! Ze was genodigd op de verjaardag van Jaap Hijmans. Hiermee be-

gint Wim Wimmers zijn rijk! Ze was me overigens welgezind. Een half uur op haar kamer gezeten.

Op m'n eentje naar lezing Jani. Een irrationalistische preek – maar goed. Naast me Guus Söteman (en Clara Eggink), dee geen bek tegen me open, was kennelijk nog verbolgen over dat incident van toen.

Jammer, dat ik Evl. niet bij me had, om mee op te scheppen. Jaap en Dit waren er ook. Na afloop met ze meegeweest naar Japie. Die wil Cluytens wel even inkijken.

Mijn jasje is op!! En sokken-probleem.

Enige nachtelijke uren verdaan aan inhoud Freud, hetgeen toch het werk van een kwartier was.

Woensdag 1 november

Vannacht toch al te kort geslapen. Bovendien half acht belletje getrokken door de kinderen van Baars en om half tien door de stratenmakers. (Of om half acht toch ook door de stratenmakers?) In elk geval maar eens begonnen met te klagen bij Baars. Hij kreeg een driftbui en heeft me een stomp in mijn gezicht gegeven! Later op de dag ook geklaagd bij de opzichter over de stratenmakers. Intussen had Baars de bel gedemonteerd. Hem ijskoud weer in orde gemaakt. Mevr. Baars kwam er bij en bleek na het voorgevallene zo waar te hanteren te zijn.

Afscheid Mienie! Haar vriendin Sonja van Dantzig bracht haar naar de trein. Verder was Grisha niet gekomen en een andere man ook niet, alleen een bijfiguur wel. *Erbarmelijk gedoe* over een riks aan wisselgeld, die ik me met veel omslag door Sonja terug heb laten geven – en dat na die 25 gld, die ze me al kwijtgescholden heeft! Die man zal haar in Parijs wel ophalen – en dan?

Sonja van Dantzig. Tegenover vrouwen net als tegenover mannen – maakt de indruk van volkomen bi te zijn. Ze kent Mienie pas een paar maanden – het is heftig en opeens.

In gezelschap van Sonja het ms. van Cluytens bij Japie afgegeven.

Daarna met haar in het Vondelpark gezeten. Is pas 19. Uitgewijd over Mienie en over de verhouding van leven en literatuur. Was niet aan haar besteed. Eerst wel contact, maar dat nam snel af, en toen ik onderscheid maakte tussen Joden en niet-Joden, teken-

de ze definitief protest aan. Het ook te lang gerekt. Ze gaat afdrucken van kieken van Mienie maken, daarover kan ik nog contact met haar opnemen, maar veel zin heeft het niet.

Guido opgebeld – meneer Winterink is er morgenochtend.

Na afwikkeling van de scène over de bel nog een uur geslapen. Ik kon haast niet meer wakker worden.

Bk. Redevoering van een der bestuursleden, dat het bestuur van plan is op den duur af te treden, verder inhoudloos. – *Evelientje* is weggegaan nog voor ik er was en WW vertrok ook vroeg – dat contact is natuurlijk gisteren gelegd. – En ik zit tegen iedereen maar te lullen over Mienie. Ik zit compleet om aanspraak verlegen – zielig en pijnlijk. Tegen Frans Krög kun je helemaal niets zeggen.

En dan is nog altijd mijn jasje op! Werken is het enige.

Donderdag 2 november

Vanmorgen w.b. Weer naar meneer W. gegaan en gevraagd, of ik buiten die 125 gld extra ook nog wat voor de revisie van Freud kreeg, maar daar was geen kijk op, het was er bij in, ik had toch al bijna een tientje per vel gehad. Hij was kortaf en er viel niets meer te bereiken. Hij dacht over een en ander precies zoals Guido hem er over had laten denken en hield het op van geval tot geval bekijken. Guido was voor en na ook kwellerig, informeerde wat ik meneer W. nog te vragen had en wat ik me er van voorstelde. En legde er vooral de nadruk op, dat ik *zo teutte!*

<Eventuele concurrenten, *Walter Yzerdraat*, Mannie v. Lochem, Bert Schierbeek.>

Ik was moe en *zoutzakkig*, heb onduidelijk gepraat en ze geen partij meer gegeven, ben *lamentabel* opgetreden. Meneer W. kwam nog navertellen, dat het gewone correctietarief althans van 3.50 op 4 gld. gebracht was, maar dan moest ik wel echt meewerken om de belasting te misleiden, door goed vol te houden, dat ik alleen maar in los verband voor ze werkte. Die verhoging van 3.50 tot 4 gld was dus het enige tastbare resultaat van dit labelige onderhoud.

's Middags nog een paar uur geslapen. Bk. niets.

's Avonds *Oom Jaap geschreven – 100 gld. te leen gevraagd*. En kaartje aan Niek gestuurd, wat nu dat ideale voorbehoedmiddel was.

Vrijdag 3 november

Vandaag uitgeslapen. 's Middags wat geklooid.

Bk. zelf niets. Maar achteraf *Evelientje* met haar Kees. Morgenavond *fuijfe* bij haar. Jaap Hijmans en *Wim W!* Ze kwam meisjes te kort, m.a.w. ik ben niet uitgenodigd, bah.

Dagboek half bijgewerkt.

Zaterdag 4 november

Vandaag maar weer goed uitgeslapen, m.h.o.o. eventualiteiten vanavond. En dat was maar goed ook. Want *Evelientje* nam mij volkomen in de arm wat betreft dat *fuijfe*. Met haar een stuk of wat adressen afgefietst om vrouwen te charteren. O.m. naar Frieda geweest en o vreselijke tegenslag, daar was ook Frans. En toen dan het *fuijfe*. Geen Jaap H. en geen *Wim W!* Dansphobie of heeft de laatste het contact toch al gelegd? Evt. laat in elk geval elk ogenblik zijn naam vallen. Ook geen *Dono*. Maar Frieda en Frans kwamen maar al te nadrukkelijk aanzetten! Drank en dansen. Drinken doe ik niet en *daar heb je het nu, dat ik niet dansen kan!*

<Het is tussen haakjes met Evt. en haar verloofde volkomen aan.>

De hele nacht er bij gezeten en te veel geweest. Terwijl Frans daarentegen *Evelientje* murw gedanst heeft, zodat op het eind Evt. volledig met hem zat te vrijen!

<Oei.>

En Frieda lag al evenzeer te vrijen, uiteraard niet met mij maar met een knaap, die haar te voren eveneens bedanst had.

<Oei.>

Geld, kleren, dansles. Miserabilitas!

Vannacht hebben Hans van Onk en Thea in mijn tweepersoonsbed gelogeed. Dat was wel een succes. Alleen zal mevrouw Baars ongetwijfeld gaan klagen over lawaai en gaan roddelen. Hans kent Rico Bulthuis – onderdirecteur van Stols.

Zondag 5 november

Dagboek verder bijgewerkt.

Bk. *Evelientje* met Kees (haar verloofde). Hij is van gereformeerden huize. Ik maakte een opmerking van de invloed van zo iets op de hele ontwikkeling, waarop hij prompt verzocht om daarover eens een gesprek met me te mogen hebben. Te dien einde met ze

meegegaan, maar nu direct is het niet doorgedaan, doordat Hans en Thea erbij zaten. Heel rustig gezeten. Gehoord van Hans en Evelientjes *vader*. Het moet heel erg zijn. Hans zegt: het is een misdadiger. Evelientje zegt: hij is gek. De kinderen vragen elkaar: zie jij hem nog wel eens en weet jij waar hij zit. Een volslagen asociale psychopaath, die nooit geld heeft en leeft van zwendelzaakjes. Wel met een artistieke inslag, maar geen verlopen artist, de artistieke inslag is bijzaak. – Hans zegt met broederlijke impertinentie, dat Evl. leeg is – ze kan inderdaad niet veel meer dan aan de radio draaien. En dat ze alleen maar in staat is om zich om de persoonlijkheid van een ander heen te plooiën en niet meer dan een middelmatige man moet hebben – nou dat is deze wel.

<Jan van Male is een opgelegde homosexueel (impotent). En dat is de vriend van Dono!>

Maandag 6 november

Uitvoerig uitgeslapen. Radio achter niet voor.

Vanmiddag wel wat gedaan maar nog niet gewerkt.

Brief Jaap – kan of wil me ook al geen 100 gld. lenen!

Brief Vader, over het gezeur met Mali, dat het zo vernederend is, dat ik overal op geld loop te azen, dat derden ook ongunstig over me praten (zal wel zijn Dit en Jan en in mindere mate Jaap).

Ik heb geen tijd (= geld) om de kwestie met Evl. behoorlijk te behandelen.

Bk. Evl. Mij zeer ter wille. Bleef gisteren en vandaag weer ping-pongen en hangen, kennelijk in de hoop, dat Frans Krög zou komen. Ik weer blijven hangen, om met haar mee te gaan. Maar er kwam een andere Frans voor haar, een van die knapen uit Utrecht.

Bij Japie ms. Cluytens gehaald. Gezegd, dat ik zijn adres door zou geven, voor het geval dat het lezen van dit ms. iets betaalde. Voorts gezegd, dat hij de *Muis en kikvorskrijg* maar aan moest bieden. Ze waren kennelijk bang, dat ik lang zou blijven plakken.

's Avonds lange antwoordbrief aan vader geschreven, dat ik nog geldgebrek heb en dat moeder het geld tot maatstaf aller dingen maakt, wat ze niet moet doen.

Vannacht al voor de derde nacht niets gedaan!

Dinsdag 7 november

[Van Siem kan ik zonodig een tientje lenen, van Frans niet. Ik wou dat die Tuin eens kwam met de tent, waarvoor ik ook nog een tientje huur krijg.]

Vanmiddag begonnen met de tweede helft van *Totem en Tabu* – 7 blz. gedaan.

Tegen het eind van de Bk. verschenen Evelientje en Kees. Hebben Siem v/d Molen en mij mee naar hun huis genomen. Kees wou de beloofde omgekeerde *catechisatie* van me hebben, die Evl. evenwel als geforceerd voelde. Hem de verlangde catechisatie toch maar gegeven, maar het werd gelijk te verwachten viel geen succes. Zijn peil is ontstellend laag en ik was zolang Siem er bij was (tot ½10) helemaal niet op dreef. Daarna nog even doorgegaan, monoloog over het existentialisme, hier kreeg mijn intonatie de vereiste warmte en bezieling. Om kwart over tien vertrokken, nog net op tijd om geen casse-pied te zijn, want Evl. begon al met Kees te vrijen en te stoeien. Die neemt aan dergelijke gesprekken, bezieling of geen bezieling, niet deel, maar wacht alleen maar tot ze kan gaan vrijen. Ze ging op haar buik op de divan liggen om de zinnen van Kees, die nog wel door wou gaan, te prikkelen.

Woensdag 8 november

Er is een tussenopdrachtje binnengelopen, dat al heel gelegen kwam. Vanmiddag al dadelijk twee vel van gedaan. In verband daarmee nog even Guido opgebeld. Die is de hele volgende week weg – ik vermoed met die delegatie met Teun de Vries aan het hoofd mee naar Leningrad.

Bk. Niets. Frieda even gezegd, dat het niet mijn bedoeling was geweest, om Frans met Evl. te combineren, wel verstandig?

Joost was buitengewoon *onaangenaam*. Zei aan een volle tafel, dat mijn hele houding er door gekenmerkt was, dat ik *geen succes* had. Zei later ook nog schlemiel tegen me. Even later ging hij onder mijn ogen door met het lopen van zijn blauwtje in afleveringen bij Frieda, waarop ik natuurlijk niet nagelaten heb te zeggen ‘over succes gesproken’.

Met Siem blijven schaken, ezel die ik ben, tot ik doodvermoeid was. Toen nog met hem meegeweest en geboemd met of liever tegen Ernst (die medicus), die enthuziaster over mij was dan omgekeerd.

Donderdag 9 november

Niets. Alleen was vandaag Dono op de Bk.

Voor en na de Bk. en verder de hele nacht gewerkt aan het tusenopdrachtje en het afgekregen ook – een prestatie!

Vrijdag 10 november

Na het harde werken van vannacht nog maar een paar uur over om te slapen.

Bk. niets.

Daarna de proeven naar Guido z'n huis gebracht, dat had ik door de telefoon beloofd, alleen was hij er zelf niet, zodat ik niet weet hoe het nu met de afrekening moet.

Volkomen uit mijn doen door het tekort aan slaap. Eerst slape-loos. Toen nachtmerrie. Toen pas gewoon geslapen.

Zaterdag 11 november

Guido weer opgebeld. Het notaatje ligt bij Reinalda.

Bk. Eerst niets. Die architect met die prachtkop. En Frieda. Ik zei tegen haar: ik verveel me vanavond, en zij zei terug: dan moet je gaan werken. Ging tegelijk met die architect weg maar liet zich door Loek naar huis brengen. Heeft onderweg nb. aan die willekeurige van een Loek verteld, dat ik tegen de combinatie Frans-Frieda (en msch. ook wel, dat ik tegen de combinatie Frans-Evl.) was.

Toen toch nog *Evelientje en Kees*. Ze heeft deze week voor zichzelf gekookt en komt volgende week om geldelijke redenen ook niet op de Bk. Met hen beiden naar de *Berliner Ballade* geweest. Zij stelde het zelf voor, maar het was geloof ik een beetje per ongeluk. Daarna ook op uitnodiging nog van 12 tot 1 uur chocola bij ze zitten drinken. Hij wou nog wat catechesatie van me hebben, maar zij nam weer niet aan het gesprek deel en wou alleen maar met hem vrijen. *De klad is in zijn studie gekomen, hij gaat wsch. van geleend geld naar Groningen en studeert pas tegen de grote vakantie af*. Ze overwegen, om zijn vader te bestelen.

Zondag 12 november

Bk. Jaap Lobatto – dus *geschaakt*. Avontuurlijke partij – enthustiast publiek.

Daarna naar Kirchner – een paar partijen mee *geschaakt*. En net toen ik er genoeg van begon te krijgen, kwam Koopuit binnen, dus daar ook nog twee partijen mee *geschaakt*.

Schaakdol thuisgekomen, het is om medelijden met mezelf te hebben. En de hele verdere nacht kranten zitten lezen, alweer om medelijden met mezelf te hebben.

Maandag 13 november

Nog nooit zo *slecht* geslapen. Maandagsmorgens altijd al dadelijk radio – achter natuurlijk evengoed hoorbaar.

Bk. *Bieneke*. Was vanavond bezet en morgenavond kwam ze niet, maar praatte toch wel tegen me en zei er ook bij, dat ze volgende week weer wel kwam.

Evelientje. Had een vriendin bij zich, blond, *Loes de Boer*, heeft vijf jaar aan de universiteit rondgehangen zonder haar examens te doen en heeft het uitgemaakt met een (corps-)vent, omdat die de zijne ook niet deed, een eindeloze geschiedenis, zei Evelientje, is dus vrij en is nu collega van Evelientje, dweept met Bach zonder piano te kunnen spelen en dweept niet met literatuur. Joost v.d. Bergh kende haar, bijzondere pech, want nu had hij meteen een lijntje, dat naar Evl. liep.

Evelientje was heel toeschietelijk. Maar *Joost van den Bergh* drong me op zij en heeft haar naar huis gebracht. Zal wel lekker op me afgegeven hebben. Bah.

Ze heeft geen geld om op de Bk. te blijven eten. Ik bij haar eens eten tegen betaling of tegen een keer tante Mia op mijn kosten vond ze best. *Doen!* Alleen moeilijkheid, dat Kees altijd onverwacht komt, maar ze kan telefoneren.

Dinsdag 14 november

Vannacht meer dan 20 blz. T & T gedaan – netjes – nog 65 blz.

Bk. Niemand en niets. Alleen is Joost vroeg weggegaan – naar Evelientje?

Rede *Bruinsma*. Geen revelaties. Voor part. initiatief en tegen de *woningbouwverenigingen*. *Daar moet je overigens lid van zien te worden*. En verder een pleidooi voor de zolderbouw. Die hele vereniging van woningzoekenden is een *demagogische opzet* ter behartiging van zijn zolderbouw, ze gaan huizen verloten en de voorzitter schijnt

een stuk personeel of gewezen personeel van hem te zijn. Overigens schijnt de *zolderbouw* nou opeens juist wel door te gaan, maar dan zouden er *gerepatrieerden* op komen, dus dan zou ik dubbel op straat komen te staan!

Vannacht meer dan 10 blz. T & T gedaan – enfin, in elk geval meer dan niets.

Woensdag 15 november

8 uur geslapen, niet te kort maar ook niet te lang.

Bk. Leek onschuldig. Een stelletje mannen waarbij ook Joost bleef vrij lang hangen.

Evelientje. Op huisbezoek gegaan. Gewapend met lectuur. *Joost was er al!! Gadverdamme*. Een minuut of tien gezeten en toen weer opgestapt. Ik wist natl. niet zo gauw, wat ik zeggen moest. Beweerd, dat ik wel wist, dat hij er was, natl. zo mis mogelijk. En verder alleen gemompeld, dat bij hem alles volgens een vrij eenvoudige formule ging. ‘Nicht der Fisch holt sich die Beute, sondern die Beute holt sich den Fisch heran’. Evl. is nu in nog ergere geldnood komen te verkeren. Morgen komt ze op de Biekorff, zei ze.

Nog even naar Frans geweest, om het van me af te schaken. Maar die kon me onmogelijk ontvangen. Dacht msch. dat ik van hem wou lenen. En Frieda zal hem zelf ook heus wel verteld hebben, dat ik tegen de combinatie van hem met Frieda en van hem met Evl. ben.

Vannacht het al weer achtergeraakte dagboek bijgewerkt. De vulpen is op! Daarna de op de grond liggende aantekeningen wel niet weggewerkt, maar dan toch rechtgelegd, en zelfs enigszins geveegd.

Nu kan de luie stoel althans weer aangeschoven worden.

Donderdag 16 november

Vanmorgen doorgedraaid. Naar de wv geweest – bij Reinalda het geld voor dat tussenopdrachtje opgenomen. Bakker betaald 5.60. Pas tegen tweeën naar bed. Na een paar uur slapen dapper weer opgestaan, om naar de Bk. te gaan. Evl. had er zullen zijn, maar ze was er niet. Ik kreeg de indruk dat Joost ook zat te wachten, maar na afloop naar haar toegegaan is. Toen ik tegen achten even langs haar deur fietste, stond er namelijk juist een figuur op haar bel te druk-

ken, wiens silhouet niet ongelijk was aan het zijne. Hopen, dat hij mij niet gezien heeft.

Geprobeerd, verder te slapen. Eerst een paar uur geslapen. Toen urenlang wakker gelegen. Tegen de morgen toch nog in slaap gekomen en in één ruk zeven of acht uur vast geslapen. Gedroomd.

Vrijdag 17 november

Vanmiddag alleen maar boodschappen gedaan en geld uitgegeven.

Bk. Geen Evl. hoor. Ik ben met Jaap L. gaan schaken en Joost is ongetwijfeld naar haar toe gegaan. Zo stom geweest, om het weer niet bij één partij te laten. Moe in mijn hoofd.

Nog even naar Emile geweest. Had geen tijd voor conversatie over en gooide me er na een half uur weer uit. Ik heb me een beetje bang betoond voor concurrentie, als ik eens een werkelijk mooi meisje aan hem voorstelde. Maar hij was niet prettig. Toch kon ik morgenavond om 10 uur bij hem komen, dan waren er een paar mensen (Lettie Levie).

Aangezien de vermoeidheid ten gevolge van het schaken nog steeds niet geweken was, zo gek geweest, om eerst van middernacht tot drie uur een paar uur te gaan slapen, en daarna nog weer te gaan werken. Natuurlijk weinig gedaan (7 blz).

Zaterdag 18 november

Vandaag net precies uitgeslapen.

Tuin heeft de tent teruggebracht. Het tweede tientje voor huur ontvangen. Maar de *primus* heeft hij nog in leen gehouden – eigl. wel vervelend.

Bk. Geen Evl. en geen Joost. Wel Hans en Thea.

<Haar broer Hans zegt, dat Evl. inderdaad vrij veel gelezen heeft.>

Met hen meegelopen naar Evl. toe, maar die was niet thuis, was dus bij Joost. Het wordt steeds moeilijker.

Een hoogst ongelegen leuke band gehad. Hem tot mijn verbazing toch nog gemaakt gekregen.

Bij Emile waren Lehmann, een meisje en nog een vent. Het meisje was niet Lettie Levie maar Tini Karsten. Ik was nogal op dreef, ben in elk geval uitgesproken loquax geweest. De ene vrucht van de avond was, dat het nu met Lehmann weer goed is! De twee-

de, dat ik weer eens een meisje heb leren kennen, *Timi Karsten*, Spuistr. 214^m, 27 jaar, studeert ten onrechte psychologie, blond, rank en aanvallig. Helaas op en top een *Friezinnetje*, van een yselijke humorloosheid, vindt Sartre ongezond, Heine niet geestig maar mooi, kent één gedicht van Gorter, dat ze declameert als om er een wedstrijd mee te winnen en zingt al even burgerlijk. Maar ze schatte mij 27 en zei op een gegeven ogenblik zo welgemeend, dat ik aardig was, dat ik even later haar hand te pakken had, en die hand werkte! (Ik was aardig, omdat ik het moeilijk gehad had en nog zoekend was, zelf had ze depressies en een integratie-psychose gehad.)

Zondag 19 november

Hoewel ik op tijd opgestaan ben, vanmiddag zo goed als niets meer gedaan.

Bk. Niets. Joost vertrok vroeg – abah, abah, abah. Ik ben mythomaan, moet altijd zwetsen over conquêtes, waarbij ik dan de werkelijkheid vervals. Ik zwets erover en anderen maken ze. Hille Ris Lambers is me voor geweest bij Loek van der Oordt, en die doet er nu wel niet toe, maar Joost evenzo bij Evelientje, en die doet er wel toe. Ik ben bang dat mijn spelletje mislukt is en ik definitief ‘stuk’ ben.

Vannacht gezwoegd op T & T – 15 à 20 blz gevorderd.

Maandag 20 november

Maar vanmorgen dan ook veel te laat naar bed.

Bk. Onuitgerust. Toch opgestaan. Bk. Niet veel van belang. Bie-neke schijnt geweest te zijn maar al om 6 uur vertrokken te zijn. Joost was ook al weg. *Frieda*. Van Joost in die klerekast heb ik nu verteld aan Jaap Lobatto, Siem v/d Molen en Frieda. Toen ik tegen Frieda zei, dat ze aan Joost veel te veel over mij verteld had, onttrok ze zich aan het gesprek.

Even met Joke mee naar haar kamer geweest, en gezegd, dat ze ook wel eens bij mij kon komen, maar het is een hopeloze maagd.

Daarna van 9 tot 3 uitgeslapen.

De stoornis van de bloedsomloop naar mijn handen toe tijdens de slaap neemt ernstige vormen aan.

Dinsdag 21 november

Van 3 tot 8 in de uchtend krant gelezen en dagboek en zo, nog niet gewerkt. Van 8 tot 11 eerst nog weer even met kleren aan geslapen.

11 u. barbier, me laten knippen.

12 u. mensa, idioot, want Tini Karsten is er 's avonds, niet 's middags, en te eten krijg je er niets.

's Middags dan 10 blz. T & T gedaan – ach, wat gaat dat moeizaam.

Dit keer helemaal te laat op de Bk. *Joost liep met een etenspannetje voor de poes van Evelientje*. Een vermoeiende partij geschaakt met Siem.

Thuisgekomen eerst maar weer naar bed gegaan, geslapen van 10 tot 3, maar onder deze omstandigheden is het haast niet meer mogelijk mezelf tot kalmte te dwingen.

Woensdag 22 november

Van vannacht 3 tot vanmorgen 8 krant gelezen en dagboek.

Om 9 u jasje naar kleermaker gebracht om toch nog maar weer even de mouw te laten lappen. En donkerblauwe hemd naar verstelnaaister gebracht. – Vrij/Za halen.

<Strikt genomen heb ik Maandag de Biekorff beduveld – Annetarie zal het wel merken.>

Vandaag weer gezwoegd op T & T. Om 4 uur waren er weer 10 blz. af.

Jasje weer gehaald bij kleermaker. Heeft de mouwen iets te lang gemaakt – 3 gld.

Van: ¼5 tot ¼6 nog een uur geslapen.

Bk. Verstandig geweest, om toch naar de Bk. te komen, want het eten was lekker. ww bij een paar meisjes en Joost weer vroeg weg. Niet geschaakt.

's Avonds eerst weer naar bed gegaan en mijn slaap gerekt tot de morgen.

Donderdag 23 november

Vandaag ontzettend getobd met de kachel. Niettemin *Totem und Tabu* afgekregen.

Bk. Aan naar bed gaan toe. Eén korte partij geschaakt met Esther.

's Avonds direct naar bed gegaan.

Vrijdag 24 november

De laatste dagen ben ik telkens om 3 u. of om 5 u. 's nachts uitgeslapen. Dat is een allerongunstigste tijd, want zo loopt steevast mijn dagverdeling in het honderd.

Vanmorgen begonnen met een paar eieren te bakken. Vervolgens een vingerhoed en een stopei gekocht en een paar sokken gestopt.

Daarna naar de w.v. *Totem en Tabu* afgedragen. En ms. Cluytens. Nu volgt Sjolochov – gunstig.

Even bij tante Mia een portie bami naar binnen gewerkt.

Om half vier gaan liggen, om nog een uurtje te slapen. Ik had uitgekend, dat ik vandaag om 6 uur op de mensa moest zijn om Tini Karsten op te pikken. Maar ik heb niet uit mijn bed kunnen komen en heb doorgeslapen tot vanmorgen alweer 5 uur. Met angstdromen en slapende linkerhand (pink).

Zaterdag 25 november

Vanmorgen dus weer op die onmogelijk vroege tijd op. De dag zo'n beetje verknoeid. Eerst kranten ed. gelezen. Toen boodschappen gedaan. Toen weer slaap gekregen. Wel naar de Bk. geweest. Daar een beetje geschaakt tegen H.R.L. Verloren. Joost was er. Anders niets. Thuisgekomen eerst weer gaan liggen. Niet uit mijn bed kunnen komen voor de filmliga. Dus gisteren door dat verstoorde rytme de mensa (Tini) en vandaag weer de filmliga gemist! Dooren uitgeslapen.

Zondag 26 november

Vandaag weer te vroeg op (z.b.). De goeie stoel van de voor- naar de achterkamer gesleept. Natuurlijk een schijnoplossing: de veren van de groene moeten gemaakt worden of er moet een nieuwe bij komen. Verder de hele dag gewerkt. Tegen de avond had ik drie vel Solokov gedaan, zijnde 12 gld., goed zo. Op de Bk. was vanavond helemaal niets te beleven. Bienenke is haar verjaardag vieren. 's Avonds door slaap overmand. Dadelijk weer in mijn bed gerold.

Maandag 27 november

Met als gevolg, dat ik ook vanmorgen weer te vroeg op was. Ik kon het achter ook niet warm krijgen. Niettemin 2 vel Solokov gedaan.

Toen mijn humeur verloren. De was moet bij mekaar gezocht worden. Tegen zessen alleen nog een half vel gedaan.

Bk. Niets. Onwezenlijk. (Aan Thea dat plaatje van Breughel meegegeven voor Evelientje.)

<Biekorff. Eén kaart bijbetaald. Ik heb er nu nog $2 \times 7.25 = 14.50$ schuld.>

Kirchner. Geschaakt met Koopuit e.a. tot middernacht.

Toen nog tot 1 u met Käte ergens anders gezeten. Kosten alles bijeen drie kwartjes. *Vrijdag door haar ten eten genodigd.* Tini vond ze een beetje vies (?!).

Dinsdag 28 november

Om half twee naar bed gegaan en om half tien op, maar na half zeven heb ik niet meer kunnen slapen ten gevolge van het eten van paardevlees.

De dag keurig verpest. De was bij mekaar gezocht en weggebracht. Maar het bleek hem niet in de was te zitten – ik heb geen ondergoed meer.

Bk. Niets te beleven. Iedereen is tegenwoordig vroeg weg. Die architect, die zijn uiterlijk zo mee heeft, moet eens conversatieles nemen.

In de achterkamer hels radio-lawaaï. 'En van je hela hola houd er de moed maar in.' Om 8 uur gaan slapen in de voorkamer.

Woensdag 29 november

Tenminste weer uitgeslapen. En nu niet te vroeg op. Om 10 uur. Van half elf tot half vier $2\frac{1}{2}$ vel gedaan.

Me toen laten scheren en vlak voor vijven op de w.b. 40 gld. opgenomen. Daarop vanwege de door Käte gewekte twijfel aan Tini niet naar de mensa maar naar de Bk gegaan.

Bk. Tegen zessen zijn er allemaal nieuwelingen. Tegen half zeven wou niemand schaken. Tegen zevenen Joost, die bij mij informeerde of Evl. al beter was, en het dus klaarblijkelijk zelf niet wist! Ik gezegd, dat hij een treiterkop is. Beweerd, dat ik ook wel eens in die kast gezeten had, wat helemaal niet waar is. En gezegd, dat hij het niet alleen voor zichzelf maar ook voor anderen bedierf. – WW was in gezelschap van Els, al ging hij eerder weg. – Bij Huib geïnformeerd naar Hilletje. Eet enige dagen per week bij haar hospita.

Nog even bij Käte aangelopen. Trof slecht – had mensen. Gezegd, dat ik kwam voor iets persoonlijks, dat het over Tini was, maar niet gezegd wat.

Donderdag 30 november

Uitgeslapen. Vandaag weer eens geen pest gedaan. Alleen kolen besteld.

Bk. Niets. Frieda. Evelientje is inderdaad ziek geweest. Thea had haar het plaatje nog niet gegeven, maar zou het doen.

Woensdag is het Sinterklaasfeest, Anton wordt Sinterklaas en ze gaan *dansen*, dus niet heen.

Met Joke een eindje langs de Amstel gefietst, maar tamelijk gauw wou ze weer omdraaien.

Vrijdag 1 december

Niet al te lang geslapen. 's Middags een kinderboek voor Flip gekocht – Babar met ongekleurde plaatjes.

's Avonds gegeten bij Käte. *Ontzettend!* Ze wou met niet vertellen, waarom ze Tini vies vond, ik heb er alleen uit kunnen halen, dat het niet was om geslachtsziek. Ze vond mijn bij haar naar Tini informeren kennelijk misplaatst. En van voorstellen aan Tini Noordanus was helemaal geen sprake. – Vervolgens bleek ze drie of vier maanden *zwanger* te zijn van iemand, die toevallig ook Max heette. Ik verklaarde, dat ik zin in stoeien had, en zij verklaarde, dat ik me dienaangaande geen illusies hoefde te maken. Ik gaf indirect te kennen, dat het zonde was om van een gelegenheid als deze geen gebruik te maken, maar zij gaf direct te kennen, dat ze nooit naar bed zou kunnen met iemand met een buik. Nu ze er niet op inging, waren deze suggesties natuurlijk meer dan misplaatst, maar als ze er op ingegaan was, was het meegenomen geweest. – Maar ook afgezien van een en ander, stagneerde de conversatie volkomen, letterlijk alles liep scheef, verstopt is verstopt!

Na afloop maar weer in mijn bed gekropen, om van de alleronverkwikkelijkste geschiedenis met Käte te bekomen.

Zaterdag 2 december

Vanmorgen in totaal drie keer uit mijn bed gebeld.

De knecht van de w. b. – die ouwehoer, niet die sympathieke man

– heeft me gezien in regenjas + pyama. Bijna had ik hem een particuliere zending in wB-envelop laten posten.

Kolenboer, 3 mud anthraciet, 22.50 gld.

Sinterklaascadeau Flip naar postkantoor gebracht.

Overhemd bij barbier gehaald.

Schouwburg plaatsbesproken.

Nog een paar uur geslapen.

Bk. Frieda was 'in the mood', maar Joost ging er niet op in, wetend dat ik naar de schouwburg ben, zal die eerder naar Evl. gegaan zijn.

Woensdag op het Sinterklaasfeest van de Bk. gaan ze *dansen* – Joost zorgt voor de pick-up.

Naar *Dodendans* van Strindberg geweest – uitgesproken goed.

Daarna nog bij Kirchner zitten schaken.

Zondag 3 december

De hele dag zitten corrigeren. Resultaat 2½ vel is gelijk een tientje.

Bk. *Evelientje* was er! Joost sprak iets met haar af omtrent de pick-up voor Woensdagavond. Ze vertrok om 7 uur.

Geschaakt met Frans, Jaap L. en Siem en Loek P. als toeschouwer. Het schaken was prettig, maar ten aanzien van *Evelientje* heb ik me weer eens hopeloos blootgegeven. 'Als je vues op een meisje hebt, moet je altijd zorgen, dat ze een even aantal minnaars heeft,' zat ik te beweren, en een zo fraai geciseleerd aphorisme wordt door die ongeletterde hufter van een Frans dan niet eens gewaardeerd.

Om 9 uur op het uitstekende idee gekomen, om naar *Evelientje* te gaan. Hans en Thea waren er, keken elkaar aan en gingen weg. *Ze heeft zich ontloofd!!* Klaagde, dat de verkoopprijs van een ring zoveel lager was dan de inkoopprijs. Voorts vindt ze *Joost vervelend*, maar hij heeft haar dan toch maar vast mogen zoenen. Het ging bij hem zo zonder enige romantiek. Hij heeft met mate op mij afgegeven (ik was indiscreet en roddelde). Ik heb er van 9 tot 2 gezeten. Alleen maar gepraat. Zij is polygaam. Stelt zich voor nu te leven en later pas te trouwen. Maar wel maar met een tegelijk. Ik heb gepoogd, haar mijn combinatie van *true love* en *light love* uiteen te zetten. Kon niet goed uit mijn veel te vele woorden komen. Zij wierp tegen, dat je bij iedere nieuwe verhouding toch weer op een absolute liefde hoopt.

<Ze vindt Joost vervelend, Frans wat meer, maar toch ook maar matig en W.W. ook.>

Tenslotte dan afgesproken, dat ik volgende week *Woensdag bij haar* kom eten. En dat we dan *Donderdag* naar *tante Mia* gaan. Zij kent de schrijver van den Aardweg, is een jaar of veertig. Ik nog even teruggegaan, om haar een rijksdaalder te lenen. Toen keek ze van nou zul je het hebben. Zij komt *niet* op het Sinterklaasfeest – moet naar haar vader.

Maandag 4 december

<*Woensdag promoveert Jan.*>

Gisteren toen ik van Evelientje kwam naar bed gegaan en vandaag uitgeslapen. Vanmiddag maar 1 vel gedaan.

Bk. Tegen Joke een beetje bot gedaan. Ik had met Frieda willen praten, maar kan haar niet alleen krijgen. Geschaakt met Siem. Van het lange wachten een schaakhoofd gekregen en weer naar bed gegaan.

N.B. Het geld uit Wageningen blijft uit.

Dinsdag 5 december, zijnde Sinterklaas

Weer uitgeslapen. Vanmiddag iets voorspoediger gewerkt dan gisteren – weer een vel gedaan.

Bk. Vanwege de Sinterklaas praktisch niemand.

's Avonds de krant gelezen en 's nachts nog een vel gedaan.

Woensdag 6 december

Bk. Een afschuwelijke nederlaag! Vanavond de Sinterklaasfuiet met dansen. Ik heb me er aan onttrokken. Had aangekondigd, dat ik bezet was. En Evl. was bij mijn weten naar den Haag. Had evenwel haar pick-up beloofd. Ik heb ten overstaan van Arthur, Joost, Loek, Jaap L. enz. verklaard, dat ze naar den Haag was, maar bij Joost c.s. de indruk gewekt, dat ik haar aan het feest onttrok. En nu stuurde Joost Arthur op me af, om te vragen of uitgerekend ik en Joost die pick-up bij haar wilden halen. Ik kon er niet af. Heel handig bedacht van Joost. Dacht, dat hij een afspraak van mij met haar doorkruiste. En het ergste was, dat ze inderdaad niet naar den Haag was! Ik heb er van gemaakt wat er van te maken viel, maar dat was al heel weinig. Heb uiterst geprikkeld gedaan en gezegd, dat Joost niet al-

leen dorst. Heb verder gedaan, of ik grote haast had, en ben weggerend. En heb me thuis voor zitten stellen, hoe ze nu de pick-up en Evl. zelf in triomf op zouden brengen naar het feest en hoe zij daar met een hoongelach voor mij ontvangen zou worden. Hoe vervolgens Evelientje met haar verlovingsring af het feest mee zou vieren en bedanst zou worden door Joost, Loek, Jaap L., Arthur, Siem v. Kreveld. Waarbij de enige troost zou zijn, dat Frans er bij mijn weten niet was en Wim W. niet dansen kan.

Nabeschouwing: Ze wilden me compleet vastzetten. Arthur op inblazing van *Joost*. Door de afgrijselijke pech, dat ze niet naar den Haag was, leek dat aanvankelijk te lukken. Het zag er uit als een dubbele nederlaag, want ten eerste leek inderdaad een opzet van mij verijdeld en een afspraak in het water gevallen te zijn en ten tweede kwamen daar dan nog alle gevolgen bij van Evelientjes ongeringd op het feest verschijnen. Dat ze achteraf niet verschenen bleek te zijn en ik tenminste niet in het oog van de hele Bk. mijn figuur verloren heb, heb ik waarachtig niet aan Joost te danken.

De hele nacht met mijn hoofd bij deze niet te verwerken geschiedenis als een beest gewerkt. (Geld = kleren + dansles.) Een portie Solokov afgekregen en daarna nog maar liefst een paar vel correctie van *Totem und Tabu* gedaan, maar het zou me niets verwonderen als er fouten in zijn blijven zitten.

Donderdag 7 december

Vanmorgen meteen doorgegaan naar de w. b. door de natte sneeuw. Voor Solokov 44 gld en voor T & T 20 gld opgenomen. Maar nu een opdrachtje beneden de prijs mee naar huis gekregen. Beestenweer.

Kamerhuur en bakker betaald en opnieuw door de natte sneeuw op een stoffeerder uitgegaan. Heeft de groene stoel gehaald, gaat 18 gld kosten, Zaterdag 5-6 uur zou hij klaar zijn, dan kan ik weer op beide kamers werken.

Toen van ½3 tot ½6 nog geslapen, maar met heldenmoed weer opgestaan en naar de Bk. gegaan.

Bk. Daar vernam ik tot mijn onuitsprekelijke opluchting, dat Evelientje niet op de Sinterklaasfuif verschenen is! Een pak van mijn hart. – Er is een gedicht over mij en de seksualiteit voorgelezen.

Iedereen had me opeens erg door. Joost zat Arthur op te warmen, dat ik het alsnog voor zou moeten lezen, maar dat is er niet van gekomen en de inhoud is me diensvolgens ook nog niet bekend. – Verder was er een niet thuis te brengen boekje + versje (van Joke?).

Na het eten weer naar bed gegaan.

Om middernacht stond *Evelientje* voor mijn deur! Kwam uit den Haag – van haar vader. Was haar tas met 50 gld. (huur?) en haar sleutels kwijt. Kwam in een taxi aanzetten – of ik die wou betalen – 4 gld. En of ze bij me kon slapen. Haar eerst nog met een slaperig hoofd uitleg gegeven van dat incident of zeg maar die scène met Joost. En haar toen aan de achterkant neergelegd. In de vroege trok een tramkaart voor haar klaargelegd.

De *etensafpraak* is vanwege de promotie van Jan verzet op *Donderdag en Vrijdag*.

Vrijdag 8 december

Voor zover al die consternatie dat toeliet, uitgeslapen.

Op een pyama uitgeweest, maar er nog geen gekocht.

Bk. Het gedicht was scherp maar ging niet over de schreef.

Na zevenen Evl. even. Er was een onderdeel van de pick-up weg. De tas was niet terecht. *Zal wel door haar vader gestolen zijn!* Ze had een voorschot op haar werk opgenomen. Was overigens in een luchtige stemming en had een afspraak met iemand anders.

Van Jaap L. een paar partijen verloren. Hoofdpijn van het schaken – niet meer in staat om te werken. Desalniettemin vannacht toch dat opdrachtje van 6 gld. nog gedaan.

<Paula Baars danst bij Oostervink – dus daar niet heen.>

Zaterdag 9 december

Om half zeven naar bed gegaan. En ik had nog wel acht uur slaap kunnen maken, als niet naast (en onder) me de *bele middag getimmerd* of gehakt was. Onder dat getimmer lijd ik nog meer dan onder de radio.

De groene stoel is van de stoffeerder terug. 18 gld! Is goed geworden.

Via de barbier naar de Bk. Daar niets, enkel Joost, die i.v.m. dat radioonderdeel vroeg of Evl. thuis was.

Naar het schaaktournooi geweest.

[Intussen zal met al die Joosten en Wim Wimmersen en de naam die ze mij bezorgen ik nooit meer ongestoord een vriendin op de Biekorff kunnen maken. En waar dan wel?]

Zondag 10 december

Vandaag ondanks enig getimmer volledig uitgeslapen. Maar in bed en uit bed heb ik het allebei even koud.

Bk. Bijna tegen haar wil met Frieda opgelopen. En waarom vertel je nou alles en nog wat aan haar, als ze je gewoonweg niet aanhoren wil! Door deze tegenwerking vergeten te vertellen, wat ik haar eigenlijk te zeggen had, nl. dat dit nieuwe échec van Joost bij Evl. niet een gevolg is van stoken van mij. Maar wel geprikkeld door haar tegenspraak *verteld, wat ik tot elke prijs geheim had willen houden, nl. dat Evelientje d'r verloving uit is*. Stommeling! Nou vertelt ze het zoal niet aan Joost en de rest van de Bk. dan toch op zijn minst aan Frans, wat voor mij weer een medeminnaar te meer betekent. Als ik eens een voorsprong heb, weet ik hem ook altijd zelf wel kwijt te raken. Wat Frieda betreft, die wil er niets mee te maken hebben en zegt dat Evl. met alle jongens naar bed gaat. Ze vindt al dat gewissel en gescharrel vies en Evl. geraffineerd. Frieda moraliseert (met haar mond) en is benauwd, dat ze Frans aan Evl. kwijt raakt. Ze had bij Thea gefnformeerd, maar die wist nog niets van een uite verloving.

Vannacht het dagboek weer eens bijgewerkt.

Je krijgt het achter niet warm.

Maandag 11 december

Uitgeslapen.

Vanmorgen weer gebeld, en toen ik ging kijken was er niets. Msch. zijn dat de proeven van Kruizinga geweest.

Geen tijd meer gehad voor pyama kopen.

Bk. Hans van Straten. En Evelientje. Kwam van Joost en Jaap L. bij ons zitten. Heeft me de 2.50 + 4.- = 6.- terugbetaald. Hans en ik mochten met haar mee. Het gesprek vlotte niet overmatig maar ging toch wel. En toen kwam *waarachtig weer Joost*. Evelientje vage-lijk op mijn hand, maar hij bleef toch tot wij weg waren. Mijn avond verpest. En toen ik tegen twaalven bij Kirchner mijn ergernis van me af zat te schaken... wie kwamen daar binnen... Evelientje en... Joost.

Bizonderheden. Buiten op mijn Sinterklaasgedicht heeft gestaan, dat als ik er niet was, Evl. het voor moest lezen, dus was het toch van Joost.

De vader van Evelientje heeft theologie gestudeerd! Paul Rodenko heeft vallende ziekte – vandaar dat stotteren! Hans heeft een baan aan de binnenlandredactie van het *Handelsblad*.

<Frieda belde op. Frans is ook nog een factor.>

Joost doet volgende week examen – dan heeft hij helemaal de tijd. Het meisje van Hans (Joke) heeft struma + hartvergroting. Evl. mocht Jaap L. ook niet erg. Ze kende mij van de vroegere Biekorff alleen dat ik niets zei. *Podium* komt bij de BB, Rodenko en Hermans treden uit de red. en Borger geloof ik ook, Hans en Nagel komen erin en msch. Fokke Sierksma.

En – o ja: Donderdagavond kreeg ze visite. Frits Kool – die op mij moet lijken – en Trientje Wiersma. Dat was dus mijn afspraak – goed dat ik het weet. Nu heeft ze Hans er ook maar bij ten eten genodigd.

Na twaalfen thuis. Vannacht bijna 4 vel Solokov gedaan.

Dinsdag 12 december

Vanmorgen doorgedraaid.

Guido opgebeld. *De proeven van Kruizinga zijn niet gearriveerd!* Naar het postkantoor Courbetstr. geweest – vruchteloos. Hij zal nieuwe proeven laten trekken.

Daarna de halve stad afgefietst, door hondeweer, uren lang, op jacht naar een passende pyama. In diverse zaken lastig geweest, terecht, want bij Gerzon schitterend geslaagd.

Om vier uur vanmiddag pas in bed terecht gekomen.

Om vijf uur kwam de postbode nog eens bevestigen, dat ze op het kantoor niets gevonden hadden.

De Biekorff laten lopen. Benieuwd hoe dat werkt. Hans en Evl. zijn er allebei wel geweest.

Om negen uur trokken kinderen belletje.

Ik kon niet warm worden, had uiteraard honger, en kon niet meer in slaap komen.

Weer opgestaan, kachel aangemaakt, en 1½ vel gecorrigeerd.

Tegen een uur of vijf weer naar bed gegaan en ternauwernood uitgeslapen.

Woensdag 13 december

Moeten jachten om op tijd op de promotie van Jan Hemelrijk te zijn. Mijn moeder was god zij gedankt en geprezen niet gekomen. Wel tante *Mali*. Praatte voortdurend onderdehand. Vertelde, wat dat met die 100 gld. geweest was. Ze had moeder een paar *stoelen* verkocht, maar het geld niet gekregen, en gedecreteerd, dat dat geld naar mij moest. Moeder had evenwel beweerd, dat ze het op mijn *spaarbankboekje* (?) gezet had! De schoonzoon van Dine heb ik niet herkend. Zowel *Mali* als *Dine* verwaarloosd. Eén van de paranympfen viel flauw. Bob van Amerongen gaat binnenkort trouwen met *Laura*, de gewezen vrouw van Chris van Geel! Sonja van Dantzig gesproken, Mienie had de zaak daar in Parijs geforceerd, de kiekjes waren niets geworden. De familie Hemelrijk had na afloop van de promotie een dinertje.

Käte is aan mijn deur geweest, briefje, moest me spreken.

Bk. a) Evelientje, b) Bienenke, c) Käte.

a) Hans is gisteren niet geweest. Evl. kwam weer even tegenover me zitten. Niet zeker, dat Frits Kool en Trientje Wiersma morgenavond komen. Evl. vanavond naar het Concertgebouw – met Joost en Loes de Boer?

b) Bienenke was mooier dan ooit, toen Käte evenwel binnenkwam, was ze bijna meteen weg, als ik het goed heb met Huib.

c) Käte kwam dan binnen, ik ving haar nogal in het oog vallend op, Joost heeft gehoord, dat ik vroeg of ze adressen moest hebben, iedereen heeft gehoord dat ze zei, dat ik mijn bretels bij haar had laten liggen.

Evl. komt morgen wel voor elkaar. *Bienenke belaas belaas moeten laten lopen*. Mee naar Käte geweest. Ging het toch weg laten maken. Bij haar zat een Lesbienne. Het adres, dat ik wist en dat die Lesbienne wist, bleek hetzelfde te zijn. Nog even tegen Käte opgescheept over de schermutseling om Evl. – Käte vindt al die praat van mij infantiel. Ik heb haar geheim tot dusver verklapt aan Frieda en aan Evl.

Naar thuis geschreven over die 100 gld. Een paar sokken gestopt. Elastiek in o'broek en in pyama wijder gemaakt. Maar de wv zit om werk te springen.

Donderdag 14 december

Gegeten bij *Evelientje*! Te weinig gehad. Hans van Stra is niet ko-

men opdagen en Trieneke Wiersma met haar vent ook niet. Joost heeft haar eergisteren tussen Hans en Kirchner in een liefdesverklaring gedaan, zonder succes, maar houdt natl. vol, gisteren heeft ze hem de deur gewezen. Ze is nu verliefd, op polygame basis, op Ties, een vent van het instituut 'met wie het wel gaat'. Heeft deze verliefdheid aan Joost verteld. Heeft me haar voorgeschiedenis verteld. Op haar 17e verkracht. Platonisch verliefd op Leen van Dijk. Intermezzo met haar vader. Reële verhouding met Kees Dijkveld, die zo goed piano speelde. Zij bleef in die tijd weg van haar werk. Daarna een tijdje model voor schilders, *losse belevissen*, één keer zwanger, helemaal in het begin met zitbaden weggespoeld. Toen die verloving van niks met Kees Bouman. Nu Ties. Joost een blauwtje. Kees Dijkveld wel een factor. Ze valt op zwart. Is dus talloze malen met mannen 'naar bed geweest'. Met Kees Bouman 'maar' vier of vijf keer 'een hoogtepunt gehad', maar met Ties ging het dan wel. Vanmiddag net weer iemand een blauwtje. Hart voor anderen heeft ze niet. Wetenswaardigheden. *Haar broer Hans is waarschijnlijk geen zoon van haar vader!* De Lerma is manisch-depressief, elk voorjaar met een manische aanval in den Dolder. In het voorjaar werd hij gek – formuleerde Elly precies zo. Maar je kon wel met hem lachen – ja, dat klopt. Ik van mijn kant gepraat over mij en de literatuur. Die tien verplichte romans, die ik eerst lezen moet. Dat ik niet bij de moderne (cynische) richting van Hermans hoor. Intussen weer niets gebeurd. Ik zette het bed dicht bij de kachel, maar zij verwees me naar een stoel. Maar gaat op alle plannen voor samen eten, samen lezen, samen vakantie zelfs, in. Zij is wel degelijk belezen en mijn literaire belangstelling neemt haar voor mij in.

Vrijdag 15 december

Wel lang maar niet goed geslapen. Radio.

Guido opgebeld. Slot Kruisinga was op weg. Bij Kruisinga was minstens evenveel haast als bij T & T, bij Solokov geen haast.

Bk. Evl. Uitlating van mij tegen Siem van Kreveld. Die dreigde het meteen op zijn humane wijze voor Joost op te nemen. Evl. *had gedroomd van een vertraagd ongeluk, van een auto, die zo langzaam in het water ree, dat ze het niet erg vond.* Niet Joost maar ik mocht haar gearmd naar huis brengen, alwaar Ties wachtte. Zij kon Za niet, ikzelf ook niet, maar gaat Ma. na de Atva met mij mee.

Vannacht eerst 1½ vel Kruisinga, maar daar kon ik niet mee voort zonder de copij, toen 3½ vel *Totem und Tabu*.

Zaterdag 16 december

Feestje Jan Hemelrijk. Ze dansten – en ik heb er weer bij gezeten. Hetty v.d. Mei, dat goeie kind van Krit. die andere heet Ellen de Looze. Is die vervelende vent ook van Krit. haar vent? Ze komt uit Alkmaar – wsch. leerling van Jaap. Studeert rechten. Even tegen haar gepraat over Leo Vroman. Maar afweer. Zou ze weten, dat ik familie van Jan ben? Laura in elk geval. Want Laura van Bob was er ook. Maar ik dans nu eenmaal niet en ben ook niet met haar in gesprek geraakt. En al evenmin met Wim Heinemeyer. Annelies Romein verwacht een baby. Jan Erik Romein heeft tegenwoordig een verhouding met Anke Last – het derde zusje van Mieke en Femke. Wel weer gepraat met Hans van Meurs, is bijna klaar voor psychiater, is getrouwd met een mooie zwarte hoer. Aleid en vooral Jan zelf door mijn wegblijven danig gereserveerd en Dineke ook al. En Laura ook, maar dat was ook een beetje moeilijk. En dan dat dansen, dat dansen. Het was weer erbarmelijk!

Zondag 17 december

Vanavond ging Evl. naar het C'gebouw en morgen kon ze ook niet – iets met kiekjes. Atva wordt nu Dinsdag half zes.

Drie partijen met Jaap Lobatto geschaakt. Hij kan niet van me winnen.

Schaakhoofd. Eerst geslapen. Daarna vannacht 1 vel T & T en 3½ vel Künkel gedaan. Maar mijn knieën zijn dan ook door mijn broek heen te zien!

Maandag 18 december

Na al dat werken te kort geslapen.

Brief uit Wag. over die 100 gld. Het is weer eens helemaal mis!

Na de Bk. eerst maar verder uit gaan pitten.

Dinsdag 19 december

Midden in de nacht opgestaan. Eindje Künkel gedaan. Weer een paar uur geslapen. Toen Künkel afgekregen. Ik moet er alleen nog de laatste hand aan leggen.

Weer hele dag getimmer. Erg nerveus in het vooruitzicht van de afspraak vanavond. Te laat voor badhuis. Me thuis gewassen.

Atva. Ik was een half uur te laat en Evl. drie kwartier. Ik onder het eten over enkele details wat wantrouwig gedaan. En ik ben ook te gul met bekentenissen. Om mijn niet kunnen dansen lacht ze me natl. uit. Joost is geen factor. Het is op het ogenblik Ties. Ze had slaap en zelfs hoofdpijn en is *niet* met me meegegaan! Dat was dus de enige malen verschoven afspraak.

Ik hierdoor toch wel heuselijk uit mijn doen. Maar weer gaan slapen. En koud is het ook.

Woensdag 20 december

Om vier uur in de vroege morgen opgestaan. Van ½7 tot ½11 3 vel Solokov gedaan. Vanmiddag eerst weer wat geslapen.

Bk. Evl. was weggegaan voor ik kwam. Het was gezellig – Esther, Els, enz. Als Els maar niet die puistjes had. Met Esther heel gezellig geschaakt, maar ik had haar een van die broodjes mee moeten geven.

Wat rondgefietst. Dansschool Oostervink gaat helaas niet, omdat het dochtertje van de onderburen daar op is. Wat nu? Merkelbach? Molin?

Eerst weer naar bed gegaan, omdat ik nog een heel klein beetje slaap had, en het hele etmaal verslapen. Slapen als surrogaat voor vrijen.

Donderdag 21 december

Pas in de middag op. Van 4 tot 6 twee vel Solokov gedaan.

Bk. Geen Evl. Bk. gaat met Kerst vier dagen dicht.

Met Thea helemaal heen en terug naar Frieda gefietst. Gezaagd over Evl. Over al of niet betrouwbaar – haar jongste broer Arne is ook volslagen onbetrouwbaar. En over stugheid – Thea vond de conversatie bij Evl. niet zo moeizaam verlopen, maar wel bij haar moeder, die had het erger. Met Ties was het ook alweer half – hij moest haar maar eens achterna lopen, kwam alleen als het hem uitkwam.

Bij Kirchner Käte. Liet het vermoedelijk niet in R'dam maar hier in A'dam doen. Alhoewel het na meer dan drie maanden eigenlijk te gevaarlijk werd.

En vannacht dan het laatste vel Solokov gedaan.

Vrijdag 22 december

Niet geheel uitgeslapen.

w. v. Ik had beter eerst op kunnen bellen. Nu was de kas al dicht en waren ze al aan 't naar huis gaan. Ik krijg nu nog 42 gld voor Solokov en 24 gld voor Künkel. Op het laatste knibbelde hij en van Sol. heeft hij me de revisie meegegeven. Maar hij heeft me ook *een tientje geleend*. En ik kan voortaan wel *bij hem thuis afrekenen*, mits ik eerst even opbel. Inmiddels is het slot van T & T onderweg.

Bk. Ik was vroeg en *Evl.* ook. Ze ging volkomen prettig en volkomen afzijdig van de anderen bij mij zitten eten. Joost is gezakt – heeft 3 mnd. gekregen. Was vanmorgen al weer bij haar op het Instituut, om haar uit te nodigen voor een feestje, maar ze moest met Kerst naar huis.

Aangezien ik nog net niet helemaal uitgeslapen was, nog even naar bed gegaan en weer een heel etmaal verslapen.

Zaterdag 23 december

Koud. Boodsch. gedaan. Gegeten bij tante Mia.

Bij Kreymborg Nieuwendijk grijs manch. jasje gezien voor 47.50.

Radio. Eerst aan de achterkant gaan zitten. Laatste eindje *Totem und Tabu* gecorrigeerd. Kachel ging uit. Toen aan de voorkant. Brief Wag. over die ongelukkige 100 gld. beantwoord – nog tamelijk kijverig. Verder niets gedaan.

Zondag 24 december

Uitgeslapen. Tegen zessen opgestaan, maar niet uit eten gegaan. Weer slaap gekregen en nog geslapen tot half twee 's nachts. Toen de werkstuip. Kruisinga. Geen genoeg om te corrigeren. Erg geklad.

Maandag 25 december

Vanmiddag om half twee – twaalf uur later dus – had ik vijf vel gedaan. Intussen was ik geruisloos *drieëndertig* geworden. Vandaag weer niet uit eten gegaan. Om half vijf gaan liggen. Ook afgezien van de radio hoogst onrustig geslapen. Om half elf 's avonds eerst maar weer opgestaan. Kruisinga bijna afgekregen. Om een uur of zes weer naar bed.

<Koud.>

Dinsdag 26 december

Wel uitgeslapen. Alleen weer getimmer. Gegeten bij Mia. Verve-
lende mensen. Toch nog de hele nacht gedaan over de laatste lood-
jes van Kruisinga. Is nu goed geworden. Maar wel vies.

Woensdag 27 december

Niet eens lang genoeg geslapen. Dat getimmer is een speciale at-
tractie. Voor feestdagen.

w. B. Geïnd 152 gld, zijnde 42 gld voor laatste eind Solokov, 24
gld voor Künkel, 34 gld. voor tweede helft *Totem und Tabu*, en 62
gld voor de hele Kruisinga, waar dan weer dat van Guido geleende
tientje afgang. Nu komen de revisies nog. – Nou gaatie waarach-
tig nog allerlei wijzigingen van Godthelp in de opgemaakte proef
overnemen. Gereageerd met een woordenvloed. – Erger is even-
wel, *dat hij momenteel geen werk meer voor me had!*

Bk. Geen Evl. Maximaal saai.

Bij Joop Deelman gaan schaken. Hij heeft nog gewonnen ook.
En koud blijft het.

Donderdag 28 december

Uitgeslapen.

Snerpende kou.

Geprobeerd beneden te telefoneren, maar ze bleef meeluisteren.

Die danscursussen beginnen al eerste of tweede week Januari! Molin
en Oostervink allebei wrevelig. – Merkelbach geen gehoor.

Baars zetten al maar dat raam op het portaal open. Tegen haar
gezegd, dat de waterleiding zo bevriest en dat het hier geen gek-
kenhuis is. Resultaat, dat ze het vannacht weer opengezet hebben.

Met Nieuwjaar begint de uitverkoop in de kledingmagazijnen.

Kees van Evl. ontmoet en mee naar mij toe genomen. Hij had zelf
ook met vrouwen de beest uitgehangen – op vraag naar geslachts-
ziektes gaf hij geen regelrecht antwoord. We hebben het samen
over haar karakter gehad. Ze is onbetrouwbaar.

<Ze heeft ook nog het slechte voorbeeld van haar tweede vader
gehad – Ome Gijs.>

En heeft *geen gevoel*. Lag er bij de coïtus bij alsof ze in de Kalver-
str. was. Eén keer had ze gedacht, dat ze zwanger was en volstrekt
zakelijk gereageerd. Mij had ze op polygaam getaxeerd. Kees Dijk-

veld een factor. Ik had wis en waarachtig invloed op haar. Dat van hij geen diepgang had ze overgebrieft. Overigens begon hij als om het te bewijzen over astrologie. Conclusie uit het gesprek, dat wij haar allebei door hadden – tenminste, dat wou hij er met alle geweld van maken. En vanwege die invloed van mij op haar drong hij er op aan, dat ik haar niet nog meer op het polygame pad zou brengen.

Bk. Met Thea beneden gezeten. Evl. wil onder invloed van Trieneke Wiersma 1 *April naar Parijs*. Staat opeens zo vast als een muur. Voorts is er Zaterdag een scène geweest tussen Evl. en Joost. Hij: Zulke meisjes als jij gaan altijd naar Parijs. Zij: Nou beledig je me, omdat je me niet krijgen kunt. Hij: Ja, dat is ook zo. Ook had zij een afspraak niet nagekomen, reden waarom hij gezegd had van over het paard *en haar een klap gegeven had*, waarop zij hem de deur uitgezet had. Persoonskritiek vat ze gauw als beledigingen op. Inmiddels heeft Wim W. bij Thea naar de zwakke kanten van Evelientjes karakter geïnformeerd. Thea relatie met Joop Sparenburg uit datzelfde huis. Wim W. overigens naar Parijs met Pop, een danseres uit datzelfde huis. Thea zegt ook, dat Evl. niet spontaan is. Met Oud en Nieuw komt haar moeder hier. En o ja, *de beurs was terecht*. Waar was hij nou?

Ik Thea heel onaardig behandeld. Door de kou laten fietsen.

Orson Welles gezien als Macbeth.

Vrijdag 29 december

Maar een uur of vier vijf geslapen.

Tandarts. Twee vullingen – tien gulden. Hij maar leuteren over literatuur. En ik antwoorden met een benepen stemmetje – gewoon abnormaal.

Guido opgebeld. *Heeft nog maar steeds geen werk voor me*. Het nieuwste! Blijft er volmaakt onverstoortbaar onder. Ik moest morgen nog maar eens bellen.

Op een jasje uit geweest. Maar met jasjes staat het buitengewoon ongunstig. C&A, G&G, Kreymborg niets, v.d. Brul en P&C vage kansen.

Bk. Koud. Weer met Thea in de cantine gezeten. Het van gisteren tenminste weer bij d'r goed gemaakt. Maar ze ging niet nog mee naar mij toe.

Thuis. Dat raam op het portaal. Ik doe het dicht. De Baarzen

zetten het weer open. Ik doe het weer dicht. Zullie weer open.

Geprobeerd te slapen. Ging niet. Barstende koppijn, omdat de w.b. opeens geen werk voor me heeft en mijn hele schema in de war is. (Werk – geld – kleren – dansen.)

En ik hou het ook niet nog langer uit zonder vrouw.

Zaterdag 30 december

Vannacht maar weer opgestaan. Natuurlijk niets gedaan. Tegen vijven opnieuw naar bed gegaan.

Vandaag weer dat getimmer.

Nieuwe buitenband – 5 gld.

Guido weer opgebeld en naar hem toe geweest. 25 gld van hem geleend. Maar het kon wel volgende week Zaterdag worden, voor er weer werk voor me was!

Evl. opgebeld. Zij mij uitgenodigd, om morgenavond met haar moeder en jongste broer oudejaar te komen vieren!

Gegeten bij tante Mia.

Voor het eerst sinds ze me een half jaar geleden weggekeken hebben, weer bij Theo en Cis geweest. Theo zei: kijk me maar aan. Er zaten twee kerels van middelbare leeftijd. Theo en Cis willen voor de afwisseling naar Nieuw Zeeland toe. Ik heb even gewaagd van Evl., maar ze verwarden haar bedenk ik achteraf met Hilleetje.

<Cis had Esther met een viezige knaap over de Zeedijk zien zwieren – maar Cis is jaloers.>

En vriezen dat het doet. Baars hebben nu het raam dan ook vastgezet, zodat het niet meer dicht kan.

Zondag 31 december

Wel uitgeslapen, ondanks radio en getimmer.

De stille strijd met Baars over dat raam duurt onverminderd voort.

Achter krijg je het niet warm. En hoor je de bel niet!

Even bij Mia gegeten.

Bij Evelientje Oudejaar gevierd met Arne en haar moeder! Was allemachtig saai – heus mijn schuld niet. Van die belezenheid heb ik niets gemerkt. Arne reageerde volstrekt negatief op me – de moeder positiever. Joost, Joost, Joost. Ondanks de klap van eergisteren is hij gister met moeder en broer naar de schouwburg geweest,

slaapt Arne vannacht bij hem en heeft hij Evl. morgen gevraagd voor schaatsenrijden. *Het erge is, dat Arne eerst twee keer bij mij aan de deur geweest is, maar ik achter de bel niet gehoord heb!!* Nu heb ik me volkomen bloot gegeven met mijn jaloezies op Joost en Arne morgen en volgende dagen zo uitdrukkelijk bij mij te logeren gevraagd, dat hij niet komt. Toen ik ook nog eens probeerde, hem vannacht nog mee naar mij in plaats van mee naar Joost te krijgen, was de kans voor morgen en overmorgen meteen verkeken. Joost van zijn kant had aan Evl. verteld, dat ik niet had willen schaken, en dat ze maar moest zeggen, dat het als ik zo doorging werkelijk mis was tussen ons. Notabene! Arne is een mooie jongen met volkomen lege ogen. Een charmeur. De moeder licht neurotisch. Verdient maar 200 gld. Armoede troef in dat gezin van hun. De moeder reageerde wel positief op me, maar Arne negatief op mij en positief op Joost ... en Evl. op mij ook vrijwel negatief. Weer één zo'n klein afwerend momentje, dat net genoeg is. Er komt maar één vent bij haar, Ties. 'Ik wou, dat ik weer eens verliefd was.' Moet zwart zijn.

<Ze is telkens ziek – hoesten.>

Gaat 1 April naar Parijs, onwrikbaar, valt niet meer over te praten. Moet ik het eens met Trieneke over hebben. Vertelde, dat Nelly Riemens eens bij het liften onderweg moest pissen en de kerels van de camion prompt: 'tiens – elle pisse!' en schijnwerpers op haar richtten. Bij aanknopen. (En bij die vaas.)

Dus Arne zal morgenavond heus wel niet komen. En Evl. is als ze niet ziek is Dinsdag op de Bk. Die rot-Joost.

Maandag 1 januari 1951

Uitgeslapen in het kwadraat. Maar barstende koppijn van het zonder zitten.

Met Beek gepraat over dat raam van Baars. Tel. huisbaas 81565. Hij was beslist tegen opbellen – bemoeide de huisbaas zich toch niet mee. Zij weifelde. Haar verteld van *logées*. Maar zij voorkwam me. *Zei me nog eens voor, dat ik dat zelf moest weten.*

Tegen etenstijd Evl. opgebeld. Ze was er niet. *Arne* aan de telefoon gehad. Kwam vannacht niet. Zo afgeknapt als maar kan. Dat is wat je noemt mis!

Atva gesloten. Gegeten bij Mia.

Naar *Emile* geweest. De hele avond gedramd over mijn onbevredigdheid in het algemeen en de moeilijkheden met Evl. in het bijzonder. Enige resultaat natuurlijk, dat hij zich voor haar ging interesseren. Wou haar wel fotograferen – naakt tegen betaling. – Voor Mary Noordanus wist hij geen oplossing. – Ik een briefje aan *Timi Karsten* geschreven, waarop ik geen antwoord krijg, met onderschrift van Emile. Ik geloof, dat hij die voyerderij van mij overgenomen en op haar toegepast heeft. Daar moet ik eens naar informeren. Zij ging wel in op vieze dingen. En voorts is vingeren haar te weinig en eist ze een kapotje.

◁Jim dr. in de wiskunde en getrouwd.▷

Vannacht dagboek voor de helft bijgewerkt.

Dinsdag 2 januari

Geslapen van ½6 tot diep in de middag. Eigl dus te laat om nog een jasje te kopen. Maar mijn slot bleek trouwens keduk te zijn. Ik kon er eerst zelf niet meer in. Mogelijk dat Baars het met een ouwe sleutel gemoerd hebben. Maar het kan ook zo gekomen zijn. Morgen laten maken.

Bk. *Evl.* En Jaap Hijmans. Joost niet. De afgeknaptheid van Arne

heb ik in zoverre te zwart ingezien, dat het in elk geval geen terugslag op Evl. gehad heeft. – *Wat Joost betreft, die is geen factor meer.* Ze heeft weer een twistgesprek met hem gehad, en een brief niet eens opengemaakt. *Als iets haar niet meer interseert, is het Joost.* – *Wat vaststaat, is het besluit om naar Parijs te gaan*, daar moet ik het dus met Trieneke over hebben. Ik de kwestie Joost (en Parijs) in het openbaar (Frieda, Jaap Hijmans, enz.) behandeld. Deze openbare behandeling erg doorgedrukt, de anderen in de rede gevallen en overstemd, kortom onaangenaam geweest. Op een gegeven ogenblik keek ze me angstig aan en ze was ook gauw weg – dit is ook een manier om het te verpesten. Zij liet zich nog even kennen, dat Joost niet eens zou kunnen trouwen, omdat hij als hij zijn examens niet deed op geen enkele manier in zijn onderhoud kon voorzien.

En ik dan wel! Ze vertrok als gezegd gauw. Kees wachtte. Daar had ze nou ook net helemaal geen zin in. Ze scheidt de hele week op.

Bij Joop Deelman geschaakt. Hij wint werkelijk van me.

Vannacht dagboek verder bijgewerkt. Ach, dat het ook bij bleef.

Woensdag 3 januari

Kort geslapen.

Weer op jasje uitgeweest, maar het ziet er somber uit. Grijs ribsfluweel staat me prachtig maar is niet te krijgen.

Slot laten repareren. Hoe kende die slotemaker me?

Bk. Evl. was er toch niet. Ties was komen zeggen, dat ze ziek was. Ik was vanavond nou echt helemaal van plan geweest, om haar mee naar mij te nemen. Hier zijn mijn zenuwen niet tegen bestand.

Käte op de Bk. Was nog steeds dik! Maar niet met haar meegegaan.

Thea mee naar mij genomen. Schuine moppen verteld. Die vond ze wel leuk. *En de hele avond aan haar zitten sjerren.* Zo ver ben ik op mijn leeftijd al gekomen. Ze begreep niet, waaraan ze de eer te danken had. Ze kon inderdaad mijn dochter zijn. Als ze het aan Hans vertelt, vertelt die het aan Evl, of zij zelf of hun tweeën samen.

Donderdag 4 januari

Vannacht te kort geslapen. Eerst achter. Om 10 uur keiharde radio. Toen voor, waar je hem ook hoorde.

Weer op jasje uitgeweest. Weer tijdnood. Resterende kledingmagazijnen ook hopeloos. Alleen Kalker kon misschien een grijs ribsfluwelen jasje in mijn maat binnen een paar dagen aan laten rukken. Morgen weer heen. En dan wordt het nog kielekiele.

<65 gld.>

Bk. Geen Evl. Nog ziek. *Hans van Straten. Definitief in A'dam.* Werkt al bij het *H'blad*. Goddank. Eindelijk weer aanspraak. Op de Bk. drie partijen met hem geschaakt en bij Kirchner nog twee. Is overigens geen schaakenthousiast meer. *Zit ook al in redactie Podium (bij BB)*. Met o.a. Fokke Sierksma. Hermans en Rodenko er uit, beginnen msch. een tijdschrift bij Meulenhoff, *De draad van Ariadne* (lit. en psychologie). Rodenko twee keer voor zijn kantjes pschl. gezakt. Fokke Sierksma zal wel opvolger van v.d. Leeuw worden. Charles en Opsomer vrienden van Jan Polak. Charles = Nagel – woont in Leiden. Opsomer = Visman van de Uitkijk te Amsterdam. Aan Hans verteld, dat hij niet over J.P. en mij en Evl. moest praten, dus dat zal hij juist wel doen.

<Dan komt J.P. te weten, dat Evl. weer in A'dam is.>

Hans heeft een caricaturaal portret van mij geschreven, dat hij aan Elias gaat doorgeven voor *Mandril*. Van je vrienden moet je het maar hebben. Aan het *H'blad* verdient hij 250 gld. Jopie is wel een lief meisje. Hij doet het met een kapotje. Voelt geen verschil. Is geruisloos gearriveerd. Eens zien, of hij mij geen lift kan geven in de journalistieke wereld.

Vrijdag 5 januari

Vandaag was ik om te beginnen weer veel te laat op.

Jasje. Ik was evenwel netjes op tijd bij *Kalker*, maar die kon nog geen uitsluitsel geven. Hierop zit alles vast. Nog bij enige resterende zaken geprobeerd, maar zonder enig resultaat.

Bk. De nog steeds zieke Evl. was naar den Haag. Zo word ik vanzelf zenuwziek. Na mijn slechte beurt eergisteren bij Thea, was gisteren Thea bij Evl. geweest, dus reken maar uit. Over Ties kon Thea niets vertellen – dat was zeker instructie. Evl. had tegen Thea gezegd, dat ik wel een reis met haar naar Parijs wou maken. Een venijnige omkering van mijn hatelijkheid over Joost? Of menens? Ik heb het er inderdaad wel eens over gehad. Ze zal er toch niet op rekenen? Verder had ze weer ruzie met Kees gehad – na Kees

z'n gesprek met mij. En de dokter had gezegd een depressie. Vandaag met Thea over een brug staan leunen en bij Kirchner gezeten. Weer een beetje opdringerig geweest, maar lang niet zo erg als eergister.

Daarna bij Kirchner nog van twee verschillende figuren twee partijtjes schaak verloren.

Hoe moet dat nou met:

jasje – broek – dansen

werk w. v. – geld

Evelientje?

Zaterdag 6 januari

Vandaag was ik er weer veel te laat voor op. Maar niettemin om vijf voor zes in dat steegje de kant van het Centraal Station uit zo maar opeens *geslaagd met een jasje* voor de somma van 45 gld!

Bk. Geschaakt met Jaap Hijmans.

Evelientje opgebeld. Het weekend reserveerde ze liever voor Ties en ook verder geen afspraakneigingen. Maar ze was wel maandag op de Bk.

Naar *Emile*. Eerst een paar uur hij alleen. Hem van zijn werk gehouden. Gezegd van Hans mooie ogen – stom, gaatie terugvertellen. Hij vindt mij niet gezellig – geen bonhommie. En dat ik wel een *imker* leek met mijn Biekorff. Van 12 tot ½3 ook nog Dolf Verspoor. Die was uitgesproken onaangenaam. Dat ik niet aan enen door aan het woord moest zijn en niet moest ouwehoeren over boeken, die ik niet gelezen had. En voorts over mijn buik. Had een huwelijksadvertentie in *Elseviers weekblad* ontdekt: 'Heer wenst dame te *ontm.*' Om ½3 moest ik weg van ze – ze hadden samen nog iets te bespreken.

*Zondag 7 januari**

Vandaag op de achterkamer geheel uitgeslapen – geen last van de radio gehad.

Bk. Een partij schaak verloren van Jaap Lobatto. Frans zat erbij de draak te steken met mijn geklungel. Die kwam overigens kennelijk alleen hetzij om Frieda hetzij om Evl.

* Zie de annotatie op pagina 778.

Jasje vast naar kleermaker gebracht.

Daarna eerst die partij schaak even van me afgeslapen.

Toen een wel erg bescheiden begin gemaakt met het ruimen van aant.

Maandag 8 januari

's Morgens weer geslapen. 's Middags jasje bij kleermaker gehaald, vouw in broek, schoenen laten poetsen, wasbak-ontstopper, me laten scheren.

Hospita kondigde huurverhoging aan.

Me opgegeven bij Molin.

Bk. Evl. Hans. W.W. Ik om ¼7 weg. *Evl. kon morgenavond.*

Bij Molin direct begonnen. Een hfst. op zichzelf.

Eerst weer gaan slapen.

Dinsdag 9 januari

6 uur op.

Ik kan maar niet aan 't aant. ordenen raken.

Brouille van de kant van Emile – mooi zo!

Guido opgebeld. Deze hele week nog geen werk. Heen.

Niet geslaagd met een broek. House of Engl., C&A, v.d. Brul, G en G en consorten, Bervoets, Hollenkamp.

Huurverhoging met de Beeks besproken. Ik vroeg naar zijn huur. Hij liet opeens zijn tanden zien. Ze hebben iemand anders! Het is geworden 31 gld i.p.v. 31.75.

Bk. Ik moe en Evl. ook. Ze is meegegaan, maar moest om 11 u. weer thuis zijn. Kees had haar natl. toch verteld, dat ik haar ook geen persoonlijkheid vond hebben. Dit vond ze gek. Kees inderdaad met hoeren geweest. Haar een paar mooie citaten met monogame strekking van Nijhoff laten lezen, benevens een paar gedichten van Rilke, en haar samen op het bed gelegen Yeats voorvertaald. Weer een vleugje tegenwerking tegen aanraking. Dus is er weer niets gebeurd. Dat moet uit de doeken.

Woensdag 10 januari

Een heel etmaal gemaft. Was nodig.

Bk. Een paar partijen geschaakt en Hans nog even meegehad.

Donderdag 11 januari

Vannacht kort en niet goed geslapen.

Naar de wB gegaan. Anderhalf uur moeten wachten. Met Guido in de tram. *Heeft nog steeds geen werk voor me.* Dit is geen volle baan. Er was wel een klacht gekomen over de vele fouten, die ik in Freud had laten zitten. Bij hem doorgezet, dat ik morgen naar meneer Winterink ga.

Bk. Geen Evl. Geen Hans. Helemaal niemand.

Naar Dono geweest, maar die had zijn vriend bij zich, niet Jan v. Male maar die andere. Toen naar Käte geweest. Die heeft het intussen eindelijk weg laten maken op de gewone stompzinnige manier. Eerst spuiten met zeepwater, tot het stuk was, en achteraf iets ingenomen, dat de weeën opwekt. Haar handje gegeven, beetje geaaid, beetje gezoend. Was nog niet eerder gebeurd.

Vrijdag 12 januari

Vandaag opnieuw naar de w. b. Eerst getelefoneerd, maar tenslotte toch weer onaangekondigd, dus meneer W. had weer geen tijd. Van Guido nog een tientje geleend. En hij had vast een noodopdrachtje. Een boekje over Drebber vereenvoudigen tot een AT-boekje. 75 gulden maar.

<Gezeurd.>

Voorts *Candide* persklaar maken. Heeft allemaal klusjes die ik eigenlijk alleen ter plaatse kan doen. Aangekondigd, dat ik toch Ma. om geld voor die 2½ week kwam. *En een vertaalopdracht verstrekt hij me per se niet.* Hij meesmulde integendeel. Dat weet ik ook al weer!

Bk. Geen Evl. Hans v Str had Jopie bij zich. Geschaakt met Hans en Jaap L. Niet prettig.

Definitieve aanslag belasting 1946. *40 gld. hoger dan de voorlopige!* Leuk. Als ik over die kunstenaarssteun begin, kan dat voorschot van de BB aan het licht komen.

Begonnen aan Drebber. God god, wat een werk zit daar nog aan.

Zaterdag 13 januari

Uitgeslapen – maar met oorwatten.

Bk. *Evl. heeft weer echt griep.* Thea vertelde het. Op de Bk. ga je dood. Frieda vertelde, dat ze er met Frans een streep achter gezet had. Frans zal dus wel achter Evl. aan gaan.

Frieda gaat binnenkort naar Venezuela, als leerlingverpleegster. En wat erger is, ze neemt *Els Hekkenberg mee*, als maatsch. werkster bij de Shell. Frieda heeft ook al haar vader ontmoet – een vulpenkoning. En Els is in analyse – heeft flinke knopen – die uitslag moet daar nu ook al van komen.

Ik heb niemand om mee te vrijen en niemand om tegen te praten.

Vannacht een tafeltje ontruimd, om Drebbel aan te kunnen schrijven.

Zondag 14 januari

Aan de achterkant uitgeslapen.

Belletje trekken. Bal van de schuldige afgepakt. Nou krijg ik het natuurlijk helemaal.

Vanmiddag wel een paar uur gedrebbeld.

Bk. Melig. Jaap L., Wim W. en Joost hangen om elk grietje heen. Nu weer Marianne – dat zwarte boerinetje.

In plaats van te werken de hele avond uit arremoei zitten schaken met Kirchner, die het niet kan (4-1).

Maandag 15 januari

Ik kon haast niet uit bed komen van de griep.

Me laten scheren. Bij de apotheek griep- en hoestpoeiers gehaald.

Guido opgebeld. Dat ik liever dan bij meneer W. te kleppen het met hem regel. Voor Drebbel niet 75 maar 125 en daarvan 50 voorschot. Hij wou tot 100 gaan. De 50 gld morgenavond bij hem thuis halen. Hij vraagt maar telkens, heb je niets anders.

Erasmus. Lautreamont was al weg, maar Kierkegaard *Furcht und Zittern* op de kop getikt voor 7.50.

Voor een *broek* ook in de Alb. Cuyp *niet* geslaagd. Ontzettend lang staan passen en teuten. Hoe nu? *Ik blijf niet zo'n grote maat te hebben als ik dacht.*

Bk. Evl. is nu met haar griep in Utrecht.

Dansles. Dit keer de rock-turn in de tango gehad. En beginnen met een balancé (links-achter). Nuttig dus. Die kinderen zijn niet eens zó erg, maar ze kunnen niet dansen.

Dinsdag 16 januari

Griep. Volledig uitgeslapen.

Guido. Wel f 50 voorschot, maar *voor Drebbel krijg ik niet meer dan 75 gld.* Meneer W. wou z.g. niet. Krenten! Hem vast dat tientje van hemzelf terugbetaald – nu nog 25 gld.

Bk. *Is het uit tussen Jaap H. en Manka?* Esther bracht me op het idee. Hij is tegenwoordig zo vriendelijk tegen me. Hij informeerde of ik Evl. als een le klas vrouw beschouwde – en ik heb nog wel gezegd dat zij hem wel mocht. *Dus nu krijgen we dat.*

Een paar partijen met Hans geschaakt, gepraat met Esther, Hans weggebracht naar de Watergraafsmeer.

Nachtelijke scène *Baars*. Belgetrek en gescheld. Hij had last van geschuif (met voetenbankje). Dat kan een feest worden, als ik Evl. of zo bij me heb! Waar slapen ze nou eigenlijk?

P.S. Dus nou broek kopen, werken, en zodra Evl. terug is iets ondernemen!

Woensdag 17 januari

Na het nachtelijke getier van Baars, schreeuwde zij me vanmorgen toe: we zullen maken dat je er af gaat! Twee hoog en één hoog zijn er allebei wakker van geworden. Vanmiddag ging meneer Beek naar Baars en kwam volkomen omver gepraat terug. Speelde tegen me op. Ik moest overdag werken en 's nachts slapen, ik had nou geen last meer van de radio. *Meneer Beek volkomen op Baars z'n hand* – da's lelijk. Maar mevr. Beek op de mijne. Even later zat meneer Polak zelf al bij Beek. De huishoudster bleek evenwel weer toegankelijk voor een gesprek met mij. Intussen kan me dat de *kamer van Polak kosten*. En verder geven meisjes 's nachts hier natuurlijk helemaal gezanik. De eeuwige *bomvrijheid* is dus in het geding. – Baars had last van kachel porren, deuren 'slaan', schuiven, sleutel om-draaien, enz. enz. Inderdaad is er een kachelscherm omgedonderd. Baars zijn plan was, om niets meer te zeggen, maar meneer Beek en meneer Polak te wekken als 'getuigen' en dan de politie te waarschuwen. Dus meneer Beek zal in de gelegenheid worden gesteld, om mijn liefdenachten te beluisteren.

– N.B. *Het echtpaar slaapt weer voor*, de drie jongens achter en

de dochter achter opzij. *Het tweepersoonsbed moet dus naar de achterkant.*

Bk. Huib had Jaap H. en Manka Za nog samen op de filmiga gezien. Dus dat loopt wel los. Esther zat naast Hans, maar vertrok, toen ik over trouwen bij notariële acte begon.

Met Hans meegekoeid. Dat ik niet lezen kan. Dat ik b.o. heb. En dat hij die aphorismen wil hebben.

〈Is het al mis met meneer Polak?〉

Donderdag 18 januari

Vandaag weer uitgeslapen en zodoende nergens meer tijd voor gehad.

De ruzie met Baars. Nog even met mevr. Beek gepraat. Meneer Polak hield zich er buiten, maar vond ook, dat ik overdag moest werken en 's nachts moest slapen, op die stelling heeft het huis zich verenigd. Gezegd tegen mevr. Beek: stel, dat ik zo'n scène krijg, als ik iemand bij me heb – zij: maar dat mag u niet doen – ik: dan zou ik me schamen – zij: maar u moet ze geen overlast aandoen. En gewaagde even van zij mij dan de huur opzeggen! Toch is het met haar wel in orde. Maar met hem niet.

Bk. Niets. Van Hans de ene partij schak na de andere verloren. Het is tegenover hem, of ik het helemaal niet meer kan.

Hij is nog met me meegelopen, maar we zijn wel zowat uitgepraat en hij liep uit verveling weer weg.

Uitgenodigd, om een lezing te houden voor de literaire club in Alkmaar. Daar kan ik niet onderuit.

Vrijdag 19 januari

Vandaag nagenoeg uitgeslapen. Nergens meer tijd voor gehad.

Bk. *Evl.* terug. Had weinig of geen belangstelling voor mij. Is vanavond met Ties naar de bioscoop.

Met Thea gewandeld in de motregen en weer de halve avond aangedrongen. Ze wou niet. Ik verlaag me. Op mijn kamer bleek ze al 14 dagen over tijd te zijn.

Jaap Lobatto kent de hele familie Hemelrijk. Er uit geflapt, dat het een oom van me is.

Zaterdag 20 januari

Ook vandaag weer laat op.

Meneer Beek nam me apart. Zijn vrouw mocht niet weten, dat hij bij Baars kwam, maar het *echtpaar slaapt voorlopig weer aan de achterkant*, zolang ze geen beddegoed hebben, en voor slaapt alleen een jongetje, zodat *mijn grote bed toch voor moet blijven staan*. Meneer Beek is weer wat bijgetrokken, maar geeft toch nog steeds Baars gelijk.

Bk. Evl. kijkt meer naar Jaap Hijmans dan naar mij. Manka is bij zijn zuster in het Gooi en heeft een hekel aan koken en huishouden.

Met Evl. opgefietst. Vanavond moest ze naar Loes de Boer en morgenavond zal Ties wel weer komen. Ties Versteegen, 26 jaar, is een broer van de danser Aad Versteegen! *Het Parijse plan heeft ze al half uit haar hoofd gezet*.

Marcel en Anita stonden op het punt ergens heen te gaan.

Thea heeft een blaasontsteking.

Zondag 21 januari

Vandaag uitgeslapen.

Bk. Wim W. Frans. Joost bracht Evelientje weg. Ik dat zwarte boerinnetje, *Marianne van Witsen*, voetstoots veroverd! Tobt met een verwaarloosde hersenschudding – ernstig. Kan om financiële redenen geen rust nemen. Is van zichzelf een tikje manisch-depressief. Die Klaas doet niks met 'r en Wim W. kent haar al vanaf haar negende jaar. Vader Joods, moeder Duits-Russisch. Leest Heine, Th. Storm, Poesjkin – geen Frans. Kan schaken. Borstjes te klein en is in geen jaren klaargekomen. Kwam dus ook nu niet klaar. Voor klaarkomen een één. Nee, een nul. Maar het was toch heel prettig. Ze verlangde naar liefde. Is pas twintig.

Wim W. is verleden jaar verloofd geweest met een meisje, dat evenwel naar een gesticht geweest is! Het zal toch niet...

Maandag 22 januari

Na Marian maar weer naar bed gegaan en weer de hele dag gemaft, zonder iets uit te voeren.

Bk. Tegen Jaap H en zo een beetje geschreeuwd over Friezinnen (onvruchtbaarheid, baarden).

Dansen. Een pas in de quick-step bijgeleerd – in de linkse draai

kun je een lock-step achteruit inlassen. Er is bijna geen kind bij, waarmee te dansen valt, het aardigste kind was recalcitrant en het ging ook niet zo erg goed.

Zo stom geweest om nog bij Joop te gaan schaken en daarna wéér eerst naar bed gegaan.

Dinsdag 23 januari

Ik heb de slaapziekte.

Bakker betaald. Stalling betaald. Me laten scheren. Schoenen naar schoenmaker Achtergr.

Achter krijg je het *niet* warm. Nog geen vel Voltaire gedaan.

Bk. Siem gevraagd. Die abortiva zijn allemaal vergiften, dus gevaarlijk. Wat anders is het met de krampopwekkende hormonen, dat zijn vitamines van de B-groep (B₄, B₆), die je ook in kunt geven, maar inspuiten is beter.

Marian met Henk Boerboom mee. Vreugde dus van korte duur.

Thea verteld van Marian. Fout. Die vertelt het door aan Joop Waardenburg, die weer aan Henk Boerboom en Wim Wimmers, en Henk Boerboom aan Thea zelf. (Via Wim W. komt Nettie Evh. het ook nog te weten – kortom iedereen.)

Thea naar mevr. Andriessen, Vondelstr., die haar verder kan helpen, pijnloos, maar kost een paar honderd gulden.

Als je een kind verwacht heb je volgens haar minder zin.

Vannacht met een onmenselijke vasthoudendheid doorgegaan met persklaar maken *Candide* – over de helft gekomen.

Woensdag 24 januari

Geslapen overdag van een tot zes.

Bk. Evl., Jaap H., Loek P. en ik. Loek lullen, Jaap eerder weggegaan, ook zij niet lang meer gebleven. Ik schijn niet erg op haar verbeelding te werken.

Van tien tot een vanavond eerst nog een paar uur geslapen. Toen verder met persklaar maken *Candide*.

Donderdag 25 januari

Doorgedraaid. Achter de belasting aan geweest. Bij de inspectie. 1947 definitieve aanslag van 25 gld; ze hadden geen rekening gehouden met een al betaalde voorlopige van 50 gld.; daar hoor ik na-

der van en tot zolang houdt de ontvanger zich koest. 1946 definitieve van 40; daarvan is al een voorlopige van 17½ afgetrokken; van ontheffing van de voorlopige wist noch de inspecteur (inlichtingen) noch de ontvanger (idem) iets af. Dat ik ontheffing gehad zou hebben omdat het steun was, heb ik dus gedroomd, op steun moet je trouwens evengoed belasting betalen. Ook om andere redenen het zwijgen toe doen en de definitieve betalen. Een andere vraag is, of ik de voorlopige nou eigenlijk al betaald heb.

Tussen de ontvanger en inspecteur door gegeten op mensa Kriterion.

Daarna gaan slapen en ondanks weekkaart Biekorff laten lopen.
<Nummertje verlopen!>

Vrijdag 26 januari

Vannacht om 4 uur opgestaan.

Candide wel afgekregen, maar de inleiding nog niet.

Me tegen de morgen eerst vreselijk overstuur gemaakt, omdat ik vanwege de te kleine ramen alleen maar of op de luie of op de gewone stoel kan zitten, en daar toen toch iets op gevonden.

Nog de straat op geweest en in de middag nog maar een paar uur geslapen.

Bk. *Ik doodop en Evelientje juist in high moods*. Ik mocht niet over geld praten. Jaap Hijmans is Woensdag achter haar aan geweest en heeft er de hele avond zitten praten. Ik het over haar en Jaap H. gehad. Op de oude Bk. is ze verliefd op hem geweest. Verder hebben Evl. en Thea *al geslapen bij Joop Sparenberg en Wim W. en gingen dat vanavond weer doen!!* Hebben allebei gevreeien met Joop Sp., maar nog niet met Wim W., wel heeft Evl. op dat feestje bij Jaap bij hem op schoot gezeten. Ik het gehad over haar en Wim W. De jaloezie lag er duimendik bovenop. Mij vergeleek ze *met Joost!* 'Wat heb ik gezegd.' Verder heeft zij ook al blaasontst. en is haar bel weer stuk.

Daarna maar weer moedeloos uit gaan slapen.

Zaterdag 27 januari

Weer om 4 uur op.

Candide nu helemaal af. Persklaar gemaakt en inleiding bekeken.

Vanmiddag nog weer geslapen, maar radio.

Bk. *Geen Evl.* Ik had haar mee willen nemen. Donderdag, toen ik er niet was, zijn Jaap en Manka er geweest.

Marian – mijn zwarte boerinnetje – was er wel. Maar voor iedereen meer belangstelling dan voor mij. Iedereen, dat is Jaap Lobatto, Huib en Jan, die knijpbril, met wie ze vertrok. – Verder zijn Huib en Riek nog steeds kennissen van Hilletje, die 3x per week bij haar hospita eet en een atelier zoekt.

Met mijn ziel onder mijn arm naar huis gegaan en weer eerst naar bed gegaan.

Zondag 28 januari

Weer om die ongelukkige tijd op – vier uur 's nachts. Aangezien *Candide* voorlopig af is, aan die sterrekunde begonnen.

Bk. Weer geen Evl. Wel *Marian*. Maar ze gaat niet bij mij zitten, maar bij Jan (die knijpbril), die volledig beslag op haar legt. Hans (het architectje) koeide met ze mee om hem te neutraliseren. Om je dood te lachen.

De hele nacht geslapen.

Maandag 29 januari

Overmatig uitgeslapen. Niets gedaan.

Siem v. Kreveld ontmoet. Mee bij Kirchner gezeten. Letterlijk alles verteld, wat er te vertellen was. Manische depressiviteit van Hilletje. Vader van Evl. Lesbiesheid van Jobs. *Siem v. Kr. vindt Hilletje 'een vreselijk mens'!!!!* Beoordeelt Els H. ook negatief. Hij is niet alleen religieus maar explicite *christelijk*. Was een en al bezwaar. Wou me z'n adres niet geven.

w.b. *Candide* 40 gld. *Van Kruisinga afgekomen!*

Bk. Marian zit met haar rug naar mij en haar gezicht naar Jaap Lobatto toe. Bah. Maar die Jan vindt ze burgerlijk en Jan + Hans waren vervelend.

Dansen. Linkse draai + lock-step achterwaarts in quick-step gepeteerd. Linkse draai in tango bijgeleerd. Ik vroeg bij een rotplaat van de quick-step: telt u eens; hij vroeg: waarom.

Theo en Cis lieten op straat een begroeting jammerlijk mislukken!!!

Dinsdag 30 januari

Uitgeslapen.

Hele middag op *broek* uitgeweest – *niet* geslaagd. Ik was al overal geweest – nu ook in steegje e.d. bot gevangen.

Bk. Niemand was er. Alleen Thea vertelde, dat het bij Wim W. en Joop Sparenberg heel afgemeten toegegaan was. Tot nu toe niets tussen Wim en Evl., hoogstens iets tussen haar en Joop Sp.

Bieneke. Huib en de knijpbril gedoubleerd en haar meegenomen. Is nu definitief in A'dam. Had weinig tijd. Een half uurtje gevreeien. Zij niet erg enthustias, maar sloeg toch ook een paar keer haar armen om mij heen. Komt volgende week op de Bk. Dan begint het gedonder – met dat immuniseren dat ik doe, loop ik natuurlijk stuk. Intussen snapt zij van sexualiteit geen snars.

Bel stukgetrokken. Kwaadwillig. Maar niet door Baars.

Woensdag 31 januari

Uitgeslapen.

Begonnen revisie Künkel – wat gaat dat langzaam.

Bk. Niemand. De kleefpleisters! Geschaakt en gepingpong met Siem – stom.

Thea. Zit tegen de a.b. aan te kijken. Niettemin mee gewandeld en nog mee naar mij toe gehad. Weer aan zitten trekken. Grenze-loos veel tijd verpest.

Evl. vindt de Bk. vervelend – komt zelden meer. Met Ties is het vrij dik aan. En Bob Sparenberg – nou ja.

Donderdag 1 februari

Weer een eindje gevorderd met revisie Künkel.

Broek weer geen succes. Steegje andermaal vergeefs.

Bk. *Thea gister aangehouden!* Me versproken. Marian.

Eerst weer geslapen.

Vrijdag 2 februari

Erg lang geslapen.

Broek. Steegje vergeefs. *Bervoets, van Swindenstr: staalgrijze, kruis uitdiepen, Ma middag heen.*

Bk. *Hilletje. Ontoegankelijk!* Knijpbril huisbezoek Marian.

Zaterdag 3 februari

Uitgeslapen.

Alleen revisie Künkel afgemaakt en weggebracht.

Bk. 16–21 jaar uitkijken.

Hans. Carnaval.

Zondag 4 februari

Uitgeslapen. Weer begonnen aan die sterrekunde. Je krijgt het achter niet warm. 3x belletje getrokken.

Bk. Joost vertrok met Marian. Bah!

Maandag 5 februari

Wel radio. Toch uitgeslapen.

Broek gehaald, Bervoets-Oost, 40 gld., pijpen nog iets te lang.

Hanny. Dat jong wordt wel leuk.

Bk. Bienenke, Marian en Evelientje. Bienenke even verwaarloosd. Hospita Marian doet niet open. Evl. ging *niet* tegenover me zitten. Ik toch tego. haar gaan zitten. Heeft al een bed. Haar uitgenodigd *Woensdag tante Mia*. Ze had maar half zin! Joke vroeg weer om Staalmeesters.

Dansen. Een onhandigheid. Blozen. Hilariteit. Deze club gaat over in een gevorderde club. *Woensdags* ook om half acht.

Dinsdag 6 februari

Uitgeslapen.

Portie sterrekunde afgemaakt. Blijkt bij woordentellen niet 6 maar 11 vel te zijn!

Bk. Niets, helemaal niets.

Woensdag 7 februari

Uitgeslapen.

In Solokov heb ik ook weer fouten laten zitten!

Met Evl. gegeten bij *tante Mia*. Thea ook mee, kwam zo uit, en Pieter kwam er ook nog bij. Betaald voor Evl, Thea en mij, 3.30. Daarna bij Evl. met Pieter zitten schaken. Daarna geschaakt met Evl. alleen! Toch wel sfeer. Vlg. week Do is Kees Dijkwel bij d'r – of ik 's middags even kwam. Met Ties is het helemaal aan – de weekenden. Joop Sp. en Wim W. een factor ('maar W.W. is dertig').

Donderdag 8 februari

Een paar aant. gemaakt voor de lezing.

Bk. Niets. Koffer geleend van Joke Tuinder, maar ze ging niet mee naar mij toe, ik moest de Staalmeesters er maar in doen.

Niet meer gewerkt.

Vrijdag 9 februari

<Zadeldek 3.- enz 1.25.>

Stedelijk Museum. Collectie Peggy Guggenheim.

Bk. niets. Daarna in Kriterion tegen allerlei mensen blijven schaken.

Nog laat naar Guido geweest. Geld gebeurd. In Sol. zaten als gezegd nog fouten. Maar *Totem en Taboe* moet voorgaan.

Zaterdag 10 februari

Bk. Niets.

's Nachts lezing voorbereid.

Zondag 11 februari

Bk. Evl. *Thea heeft een tumor*. Zij had een afspraak met een zekere Bert Wiegers.

Van Hanny horloge geleend. Zou ze met mij willen trouwen. Halve nacht met Joop verschaakt – idioot.

Maandag 12 februari

Ziekenfonds betaald. *Libertinage* betaald.

Käte tegengekomen – mee bij Mia gegeten.

Tumoren kunnen goedaardig en kwaadaardig zijn.

Ik kom niet klaar voor de lezing.

Bk. Hilleetje (afzijdig). Hans, Evl., Jaap H., enz. Ik moest weg.

Dansen. Als ik nou geweten had, dat je zó in de promenade komt. (Twee lange passen, op de tweede iets naar rechts draaien, linker been bijhalen en dan meteen met linker been de promenade.)

Dat blonde kind zei: haar naam weten niks nodig.

Dinsdag 13 februari

De lezing in Alkmaar. Angstig vlot verlopen. Natuurlijk op geen stukken na klaar gekomen. Maar een paar gedichten voorgelezen.

Geen enkele hapering. Alleen één akelige verspreking vlak voor het eind (*boerekast ipv. bordeel!*).

Woensdag 14 februari

Vanmorgen radio.

Horloge naar Hanny teruggebracht.

Bk. Annemarie bejagent me of ik melaats ben. Hans allesbehalve solidair. Put zich ook tegenover de anderen uit in vernietigende opmerkingen over mij. En lacht dan achterbaks. Evl. heeft 5 gld van me geleend. Kwam voor deze gelegenheid even dicht bij me. Had geen geld meer voor maandverband.

Dansen. Die nieuwe club is goed! Een nieuwe nogal moeilijke figuur in de tango geleerd. En een volledige opzet voor de slow-fox. Dus toch! (Zondagsmiddags is voor eerstejaars, Zondagsavonds voor ouderejaars, je kunt een introducée meenemen, maar moet je bestlist opgeven of opbellen.)

De koffer naar Joke Tuinder gebracht. Met de Staalmeesters erin.

Aan revisie *Totem en Taboe* begonnen.

Donderdag 15 februari

Bij *Totem en Taboe* is ook al weer haast!

Naar Evl. geweest. Kees Dijkwel was al weg. Ze had hem verteld van Ties en dat had hij niet kunnen verdragen. Hij wou wel, maar zij zegt: ik begin niet meer met Kees Dijkwel. *Ties ontmoet*. Zwarte handen, zware stem, stroeve groeven, fraaie rimpels, veredeld product, en echt manlijk, hij heeft ongetwijfeld een grotere penis dan ik.

Bk. Hans Bendien. Vertelde, dat *de zaak van Balkema niet meer van Dolf van Gent is, maar van Postma*, die vent met dat lipje.

Die radio de hele avond. Vannacht bezig geweest met revisie T & T, maar er niet erg mee opgeschoten.

<Siem is Wo met Evl. bij Kirchner wezen schaken.>

Vrijdag 16 februari

Bk. Niets. Evl. is met Siem v/d Molen blijven schaken en daarna met hem naar de bioscoop geweest.

Elke avond de radio. De hele nacht met T & T in de weer ge-

weest. Het afgekregen en vanmorgen voor hij naar zijn werk ging naar Guido gebracht.

Zaterdag 17 februari

Daarna naar bed gegaan. De bloedtoevoer naar mijn linkerarm onvoldoende.

Bk. Annemarie bejegt me met duidelijke verachting. Dat heb ik aan Joost te danken. Evl. kwam even de geleende 5 gld terugbrengen. Ties wachtte. Ze heeft na de helft van de maand de regels.

Zondag 18 februari

Vannacht een beetje revisie Solokov gedaan. Vanmorgen nog voordat ik slaap had weer naar bed gegaan. Tot mijn verwondering geen radio, zodoende algeheel uitgeslapen.

Bk. Domweg niets. Naar *Bieneke* gegaan. Ze was aan het werk. Maar was ook afgezien daarvan volstrekt *afweerderig*. Tevergeefs geprobeerd tot stoeien te geraken. Ze heeft me integendeel keurig de deur uitgewerkt.

Naar Kirchner gegaan om mijn sjagrijn te verzetten. Geschaakt met Kirchner zelf, die het nog altijd niet kan. Wim de la Court en Betty van Steenderen. En verder Bob Sparenberg met een meisje. Even met hem geschaakt, het was geen opdringen, maar pakte toch uit als cassepiéd zijn. (Hij heeft nadat ik het haar geleerd heb al weer met Evl. geschaakt.)

In de eerste 150 blz van Solokov zaten nog een stuk of twintig fouten. De revisie moet dus inderdaad nog eens helemaal doorgelezen worden!

Maandag 19 februari

Iets te kort geslapen.

Bk. Niets.

Dansen. Nog één keer naar de Maandagavondclub geweest. Je mag inderdaad de promenade niet direct uit gesloten positie dansen, maar moet hem inleiden met stap-stap-èn. Dus je komt erin met twee slow's, waarvan de tweede gebroken wordt, anders kom je niet uit met de muziek, en je komt er uit met ook weer twee slow's. – Vandaag de twinkle gehad vanuit de promenade, verleden Woensdag vanuit een linkse draai.

Baars! Godallemachtig Baars!! Zaterdagnacht moet ik weer 'geschoven' hebben, hij is niet eens wakker geworden, alleen zij, maar *hij is later naar Polak gegaan*, en heeft afgesproken, dat hij Beek en Polak de eerstvolgende keer stilletjes zal waarschuwen en dat ze dan allebei zullen komen *luisteren*. *Beek is hier bij voorbaat mee accoord gegaan!* En Baars maar malen van hij moet er af en hij moet er af. Ik heb tegen Beek opgespeeld.

Intussen doorgegaan met revisie Solokov.

Dinsdag 20 februari

Bk niets.

Nog eens een rustiger gesprek met Beek gehad. Maar met Beek *geen land te bezeilen!* Met zijn vrouw wel, die viel mij bij, dat het glui-perig was. Maar Beek uitvallen tegen mij en nog meer tegen zijn vrouw. Beek wil niet praten, hij is voor Baars en tegen mij. *Baars zal de eerstvolgende keer komen kloppen en Beek zal dan stilletjes komen luisteren. Dat heeft hij beloofd en daar blijft hij bij!* Polak trouwens ook. Polak houdt zich overigens tot nog toe zo goed als maar te verwachten is. Die kamer loopt vooralsnog geen gevaar en van geld er voor willen hebben is geen sprake. De huishoudster is bij Polak in-tern.

Conclusie. Deze kamer is niet meer als bomvrij te beschouwen en ik moet maar zo gauw mogelijk een andere zoeken.

Toch maar weer doorgegaan met revisie Solokov.

Woensdag 21 februari

Bk. Bienenke was er. Gewoon een beetje mee gepraat. Ik moest weg.

Dansen. In de tango weer de twinkle gehad uit de linkse draai, ik had hem toch goed. In slow-fox hetzelfde sliertje pasjes, maar nu in promenade-positie. In eng. wals iets heel moeilijks, een hesitation met een wing van de dame er omheen. Bij Joy gehad vanuit een spindraai en met een achterwaartse beëindiging. Hier vanuit achter-achter-zij en met een linkse draai als besluit. – Ik dans overigens nog niet zo best. Leraar en 1e assistente: in de gewone *quick-step* moet ik *op de zijwaartse pasjes rijzen* (dus nog maar niet achterwaarts die verkorting). En 2e assistente: in de slow-fox maak ik te lange passen (zijn van zichzelf al lang). Verder kan ik op sommige platen de

maat van de quick-step maar niet vatten (ik ben dan geloof ik te langzaam).

Vannacht revisie Solokov afgemaakt.

Donderdag 22 februari

Compleet gedemoraliseerd, doordat ik weer in de trechter van de woningnood gevallen ben.

Niet kunnen slapen. Ze hebben de radio goed hard aangezet. En bovendien griep.

Te laat op de Biekorff.

Het hopeloze spellen van raamadvertenties is weer begonnen. De hel zelf. Grote jongen van drie en dertig jaar zoekt bomvrije kamer.

Vannacht zitten tobben. Tot de conclusie gekomen, dat ik eerst geld bij elkaar moet corrigeren en dan pas een kamer moet zoeken.

Vrijdag 23 februari

Tegen de morgen nog begonnen aan die sterrekunde en vlot een vel gedaan.

Boodsch. gedaan. Donsdeken opnieuw naar de stomerij gebracht. 2 mud anthr. besteld. Gegeten bij Mia – die wist ook geen kamers.

Tegen de middag naar bed gegaan. De Biekorff verzuimd. Helemaal uitgeslapen en pas diep in de nacht opgestaan. Terwijl ik sliep was het boekenbal.

Zaterdag 24 februari

Van vier uur in de nacht tot twee uur in de middag sterrekunde gedaan. Vijf vel afgekregen! Samen met het al affe vel 6 vel = 25 gld – was nodig ook.

In de middag nog boodschappen gedaan.

Om op de been te blijven van vijf tot zes naar Joop geweest.

Arne, de broer van *Evl.*, verscheen op de Bk. Of hij bij mij kon slapen. Pech, dat ik zo'n slaap had. Toen we bij *Evl.* kwamen, bleek die met *Ties* uitgeknepen te zijn. *Arne* is daardoor gegriefd naar Utrecht teruggegaan en het logeren is niet doorgegaan.

<*Evl.* had een truitje gekocht van 24 gld.>

Na met *Arne* opgelopen te zijn, nog bij *Kirchner* gezeten. Aan

Kirchner en Käte de ellende met mijn kamer verteld. Käte was gesinterseerd. Kirchner zei: niet roeren in troebel water, maar hij is abuis, volgens het spreekwoord moet men daarin vissen. Käte vertelde twee gevallen van bomvrijheid. De hospita van een vriendinnetje had de politie opgebeld, dat het vriendinnetje 's nachts een man bij zich had, maar de politie was niet gekomen. En Käte zelf was met een vriendinnetje naar de zedenpolitie Overtoom gegaan, die had gezegd, dat ze op ieder uur van de dag iedereen mocht ontvangen. (De hospita had haar voor hoer uitgemaakt en gezegd, dat ze rendez-vous gaf.)

Voor het naar bed gaan deelde Beek me, heel vriendelijk nu, mee dat de *Baarzen nu weer voor slapen!* Dus nu moet ik toch mijn grote bed naar achteren verhuizen.

Zondag 25 februari

Uit onrust te gauw opgestaan.

Gesprek met mevr. *Beek* gehad, hoewel ze haast had. Meneer Polak is ook van oordeel, dat ik overdag dien te werken en 's nachts dien te slapen. Baars zeggen, dat ze naar *die instantie en die instantie* zullen gaan en dat ik geen recht heb op twee kamers, maar Polak zegt, dat hij als hij hem mij afneemt die kamer toch nooit aan hun geeft, maar wat heb ik daar aan? – Bomvrij is het echt. Mevr. Beek zei: meneer de Jong heeft geen meiden bij zich, en dat ik dat dan nog zelf moest weten. Ik gezegd van vriendinnen na twaalven, een goeie vrouw kun je niet om 12 uur op straat gooien en als die drie heren dan zonder dat ik het weet onder me zoenen gaan zitten tellen, dat ik dat dan krenkend zou vinden. Zij: maar dan ben ik er ook nog; dat ze dat nooit goed zou vinden. – Hiermee is het probleem natl. niet opgelost, voor dat stilletjes waarschuwen van Baars en gaan luisteren van Beek en Polak voelde zelfs mevr. Beek wel wat, maar ze heeft in elk geval met Polak gepraat. Intussen heb ik er zelf zo op aangedrongen, dat ze Baars naar de politie zouden verwijzen, dat ik wel op mag passen met minderjarigheid.

Maandag 26 februari

Gisteren maar 1 vel gedaan en vandaag maar 1½. Radio onder me hard.

Bk. Hans gaat wsch. naar den Haag.

Reinold Kuipers net misgelopen – maar Donderdag ontloop ik hem niet.

Voordracht J.C. Bloem. Bonhommie. Wat een beminnelijk mannetje. Dolf Verspoor – gaf me toch nog een hand. Lekkerkerker – ging niet in op wat ik zei en wou met de andere mensen praten. Had tegen van Vrieslandt aanmerking gemaakt op de typografische capaciteiten van Guido. Zometeen werkt hij nog niet mij, maar Guido eruit.

Dinsdag 27 februari

Kriterion – gramfoonplatenconcert – Bruckner.

Met Joop Sparenberg bami gegeten in de Bethaniënstraat en daarna nog mee naar zijn huis geweest. Vindt Evl. alleen lichamenteel aantrekkelijk, maar hoorde mij toch precies uit over Joost en haar en mijzelf en haar. Wim W. had heus wel de smoor in gehad, dat Evl. die nacht bij Joop en Thea bij hem sliep! Joop van zijn kant begreep niet, waaraan hij de eer te danken had. Marian is tot vervelens toe bij W.W. op bezoek geweest, maar daar vinden ze geen van beiden wat aan.

Woensdag 28 februari

Eerst maar eens uitgeslapen. Hoe moet dat nou met die kamers? Ik vind niets anders!

<Radio achter zo hard, dat ik er niet eens zou kunnen slapen!>

[Meneer Polak is eerst 14 dagen zonder en dan nog een maand met huishoudster op reis.]

Vandaag weer geen pest gedaan.

Dansen. Erg vol. In de slow-fox de zig-zag gehad en die zijwaartse pasjes. Evenmin als de twinkle in de tango staat de *zig-zag* in de slow-fox in het boekje. Links voor – rechts zij, links achter – rechts terug, links voor (slow). Quick-quick, quick-quick, slow. Bij de eerste quick-quick wat naar links en bij de tweede quick-quick weer terug draaien. Na deze geschiedenis die zijwaartse pasjes. Gerepteerd de wing in de eng. wals. Eerste drie rechtse draai, dan achter achter zij, dan met rechts promenade-pasje, links bijtrekken en één tel hesitation terwijl de dame helemaal om je heen draait, dan doorgaan met linkse draai.

Daarna nog naar tweede helft Anna Blaman geweest.

Donderdag 1 maart

Niet meer gewerkt maar weer eerst uitgeslapen.

Bk. weet ik niet meer.

Podium-avond in het Stedelijk museum. Sof. Charles liet christelijke geluiden horen. Voor de rest hebben Lucebert en consorten *Podium* geusurpeerd. Anita – die mr. Geerling van het Concertgebouw was hun buurman. Ik was enthousiast over het publiek, Anita en Marcel allebei tegelijk: je bent niets gewend. *Reinold Kuipers*. Is zo vriendelijk geweest, om me niet aan te klampen over die vertaling. Maar is natl. geen waarborg voor de toekomst. Een paar hartelijke woorden gewisseld met *Geert van Oorschot*. Vroeg, waarom ik nooit meer kwam. Gezegd, dat ik dat eigenlijk zelf niet wist. Verder te veel gekletst tegen Chris van der Weye. Over woningruil – dus woningnood. En in het algemeen te veel in de ruimte gepraat. Op het eind bij Gomperts en Max Nord de indruk gewekt, dat Hans (en ik) homo zijn.

<Te druk geweest.>

[Hoe kom ik aan kamers.]

Vrijdag 2 maart

De hele middag op de kolenboer zitten wachten. Bijzonder weinig gedaan.

Werk naar Guido gebracht (2e portie sterrekunde). Hij had weeres bijzonder weinig tijd voor me.

Na de Bk weer geschaakt met Siem tot ik slaap had.

Zaterdag 3 maart

Bk. *Marian* was er weer es. Jaap Lobatto en Joost plakten o.a. om haar heen. *Joost* is weer met haar vertrokken.

In *Soziologie der Renaissance* van von Martin heeft de vertaler het slothoofdstuk vervangen door een communistisch hfst.

Zondag 4 maart

Voor het eerst op *Zondagavond gedanst!* Een soort vuurdoop dus. Het ging helemaal niet zo gek en was in elk geval niet pijnlijk. Alleen heb ik die vent geprikkeld door een opmerking – hem niet zo veel maar zo weinig mogelijk aanspreken.

Bk. *Marian* weer. Dit keer had Siem haar geclaimd en verder kon

ze de knijpbril (Jan) niet kwijtraken. Ze zei, dat ze wou dat ze zich in vieren kon delen en verder, dat ze meeging met waar het minste gevaar bij was. Ze vindt Joost feitelijk de enige van de Bk., die de moeite waard is, maar vertelde er met een bedenkelijk gezicht bij, dat hij meer wil. Ik heb me overigens weer allesbehalve gelukkig gedragen, Siem zei op het eind: ga jij nou maar naar Dono.

Naar een Franse film geweest, die tegen viel.

*Maandag 5 maart**

Vanmiddag aan de achterkant gewerkt. Maar 1 vel Katten gedaan. Ik moet nou eerst aan die Martin.

Bk. Niemand. Behalve alleen net wat ik nodig had. Een opzichter bij een architectenbureau! *Nijdam*. Kon me precies voorrekenen, wat een noodwoning te koop en te huur moest kosten. Werd minstens 3000 zonder en 4500 met accommodatie. Huur op zichzelf 0%. Maar het ding moet in 10 jaar afgeschreven worden en dan komt er dus nog rente bij. En grond. Wordt samen zeker 50 gld. *Dus te duur*. Maar hij zou niettemin zijn best eens voor me doen bij een aannemer.

Dinsdag 6 maart

U.B.

Mienie heeft een baan bij een Holl^e firma en verkeert in de Babilon.

1½ vel katten, niet meer.

Bk. Geen *Nijdam*. Wel Hans.

Knijpbril is epileptisch.

Hans is getrouwd en komt op het Rapenburg te wonen!!!!!!!!!!

Hele avond geschaakt met Hans. Koppijn. Dat gezing!

Woningnood. Gedemoraliseerd. Hij meewarig.

Woensdag 7 maart

Rest von Martin gelukkig nog niet gekomen. Met katten iets beter opgeschoten. Msch. red ik het met mijn geld weer. Maar over kamers zullen we maar zwijgen.

Fietsemakers te lui om lamp behoorlijk te maken.

*Zie de annotatie op pagina 780.

Bk. *Evl.* Eerst zij hartelijk, maar ik afgemeten. Toen zij het gebruikelijke gebrek aan belangstelling. Ging met Siem schaken. Marian wel spraakzaam.

Dansen. De twee lelijken mokken, omdat ik alleen in uiterste nood met hun dans. Gehad de *whisk* in de eng. wals en de *rechtse promenade-draai* in de tango. De *whisk* eerst promenade-achtig, dan weer gewoon. De rechtse-promenade-draai beëindigt hij heel anders dan Joy, t.w. met een complete rock. Slow, slow èn: slow, quick-quick slow, quick-quick slow, quick-quick slow. Slow, slow èn: open, schuin, draai draai, draai nog es rock rock, sluit-die-rock. Dus eerst al die twee draaipassen met voeten van de heer tussen die van de dame in. *Dan nog eens met linkerbeen achterwaarts doortollen en als je op de bak neerkomt, is dat meteen het begin van de rock.* Vergeet intussen niet de wing in de wals, met linkse draai als besluit, en twinkle (vanuit linkse draai, in pr. pos.) in tango. Intussen ken ik nu dat hele slow-foxsliertje, die zig-zag is een peuleschil.

Donderdag 8 maart

O'hemd naar wasserij 'De grote bout'. Donsdeken gehaald, hij zei opnieuw gedaan, maar is niet zo.

Vanmiddag 1 vel katten.

Bk. Geschaakt met Hans, geschaakt met Siem, gepingpongd met Siem, kaffer.

Evl. verscheen met die Frans uit Utrecht (Frans Heimans), woont sinds kort ook al in A'dam.

Vrijdag 9 maart

Ik ben geloof ik een woonschuit op het spoor.

Bk. Gezellig geschaakt met Siem, Hans en Jaap Lobatto. (Annamarie heeft een vrijer niet van de Bk en Joost legt zich nu op Marian toe.)

Eerste portie Katten toch afgekregen.

Maar je krijgt het achter niet warm.

Zaterdag 10 maart

<Boek Nonnie!>

Huur betaald. Dat ik de mensen van beneden niet groette.

Guido opgebeld. Begin Katten Maandag afrekenen. Aangekon-

digd, dat ik eerst de tekst van von Martin erbij moest hebben. Gezegd, dat hij met enige stagnatie moest rekenen. Hij dat hij er haast mee had.

Die woonschuit was natuurlijk een illusie. *Wat nou?*

Eerst Chinees gegeten (chop-choy is ook al niks) en toen nog eens in een cafetaria.

Evl. liep in de stad met Ties, als het hem was.

Zondag 11 maart

Dansen. Te laat. Volgende keer op tijd zijn. Jochies van vijftien. Van het haar van een Indies kind kreeg ik een erectie.

Bk. Marian was er. Dus bleef Joost plakken, benevens Siem en epileptische Jan. Frans Krög. Een hele rits partijen van verloren. *Joost vroeg: hoe gaat het met Evl.?* Ik geen antwoord – *gebakkeld*. Frans dee er nog een schepje op: *heb je al orde op de materie gesteld*. Marian weifelde, door wie ze zich naar huis zou laten brengen, het werd niet Joost maar Siem, ik kreeg botweg nee. Daarna nog zo gek geweest, om tegen Frans, die me bij ieder woord tegenzit, over Evl. te praten.

p.s. Woensdag Biekorff-vergadering. Net als ik dansen moet. Dit bestuur treedt af. *Hans Borggreve wou niet rechtuit zeggen, wie er in kwamen*. Annemarie en een paar onbekenden. Het wordt natl. die rot-Joost!

Maandag 12 maart

Ziek – domweg ziek. Weerslag op gisteren. En van zonder zitten. Een etmaal in bed gelegen. Maar niet kunnen slapen. Ook niet gegeten. Bk. overgeslagen. Een verademing.

Guido. Begin Katten afgerekend. *Hij vroeg om zijn 25 gld*. Bij die Martin blijft haast zijn.

Vannacht begonnen aan *letztes drittel* sterrekunde.

Dinsdag 13 maart

Vanmiddag kaart voor de *Matthaus-passion* gehaald, maar het bleek op Woensdag te zijn. Hem op de Bk weer verkocht.

Bk. Jan Kerkhoven wou al evenmin wat zeggen als Hans Borggreve. En Siem dee ook al zo achterbaks. Men (Joost) heeft afgesproken, mij er buiten te houden.

(Evl. heeft Siem voor niks op een afspraak laten komen.) Siem vertrok weer met Marian.

Hans vond aan mijn binnengedachten van een copulerende vrouw niet veel aan.

Ze hebben het voor mij van Woensdag op Donderdag gezet. Joost zal wel in het bestuur komen.

Hans dreigt Joost voor te stellen. Bezweren.

Woensdag 14 maart

De post belt 's morgens mij uit bed.

Bk. Ze hullen zich in een ijzingwekkend zwijgen. Laat me er dus van uit gaan, dat Joost in het bestuur komt. Hij was er vandaag niet – Siem tortelt met Marian. Ze wisselt nou overigens wel blikken met mij.

Dansen. Eerst ging die promenade-rock (rechtse draai) in de tango wel, toen opeens niet. – Eindelijk dan de progressive side-step – de engelse tango dus. Hele houding verandert. Ik had niet gedacht, dat het zo ingrijpend was. Een wonder, dat je er geen kinderen van kunt krijgen. – Voorts rumba. Heupwiegen.

Donderdag 15 maart

Biekorff-vergadering. De grote anticlimax. Joost is evenmin in het nieuwe bestuur als ik – dat is wel een genoegdoening. Eerst was het een bestuur van kloten – nu is het een bestuur van kloten in het kwadraat. Ze hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt, om er twee volslagen middenstandertjes in te drukken, die het nu samen met Annemarie zullen doen. Dit is het einde van de oude Biekorff. De ontknoping.

<Er was nog steeds een paar honderd gulden schuld. In de marge.>

Siem bewaakte Marian weer. Ik heb met Hans zitten schaken, tot ik hoofdpijn had, en ben toen nog mee naar zijn huis geweest.

Enkele mensen waren gevraagd maar hadden geweigerd. Siem mag ik aannemen, die wist er dus van, jasses. En Joost soms ook nog?

Vrijdag 16 maart

Baars heeft een *electriche naaimachine*. Hoera! Het hele huis dreunt er van. Mevr. Beek is er al over bezig. Als ze succes heeft, komtie niet onder maar naast me. Dan ben ik helemaal weg.

Maar kort geslapen, en slecht, uitzichtloosheid.

Bk. Siem schijnt toch niet aangezocht geweest te zijn. – Een goeie vrouw, donker type. Tineke... (De broer van Cis weet er meer van.) Is wel meer geweest, komt en verdwijnt vroeg, hoort nu bij het studententoneel, geen belangstelling voor mij.

26, 27 en 28 Mrt scheidt Evt. weer op.

Zaterdag 17 maart

(Bk.) Opzichter *Nijdam* heeft voor me gepraat met aannemer de la Haye. Het plan van een directieket was financieel onuitvoerbaar. Ging 60 à 70 gld kosten. Het zat hem in de gestegen materiaalprijzen – hout in dit geval. Zonder geld begon je niets. En met geld is bouwen nog ondoenlijk: f 20.000, waarvan f 1000 van jezelf, noemde *Nijdam*.

Dus dat van die directieket weet ik ook al weer.

Bk. Siem dacht, dat ik een veertiger was. – Me geprosterneerd, door te willen pingpongen met twee leden van het oude bestuur en nog drie beneden me staande mensen.

Danseressen-avond. *Hermans*, godbetert! Een en al vriendelijkheid!! Ik moest naast hem zitten en de hele avond met hem praten. – Verder *Smits*. Hoorde, wat ik over hem tegen *Hermans* zei, nou ja.

Op die rotstoeltjes bij *Kirchner* kun je niet zitten.

Zondag 18 maart

Vanmiddag gedanst. Nou was het mis! Maar dat lag toch echt niet aan mij. Haast niets dan beginnelingen, twee en een half keer zoveel heren als dames en dat was dan nog schorriemorrie. Heb ik daar zoveel geld voor uitgegeven.

Bk Hopeloos. Met *Frans* eerst tot half elf op de Bk geschaakt en toen nog eens tot een uur met mummelige ouwe mannetjes op het Leidseplein.

Maandag 19 maart

Op de Bk is niemand meer.

Guido. De woningruil die hij voor me meende te weten, was niets. – *Dat slotfst. van von Martin was niet van de vertaler, maar van de auteur. Dus niets aan de hand.* Ik had al een begin van spanning verwekt.

Bij von Martin was haast. – Hij vroeg weer om zijn 25 gld. Vannacht een flink stuk Martin gedaan – viel mee.

Dinsdag 20 maart

Ik had met Hans naar Chris v/d Weye gewild, maar hij was er niet. – Ik verveelde me. Me laten kennen. Marian gaat niet meer met me mee. Een stem: wil Thea ook niet mee? – Tegen Thea op Evl. af zitten geven – zal ze wel overbrengen. – Alfred ook verloofd. Corrie, Annemarie, Alfred...

Wim W. had tegen Joop Sp. gezegd, dat Marian uit haar mond stonk. Dus dan hoef je niet te vragen, wat hij van Hilleetje gevonden heeft.

Ik ben ziek van het zonder zitten. En die ellendige woningnood!

Woensdag 21 maart

Dansen. Bijgeleerd een stapje in de quick-step. De scoop (of swoop?). Een bijhaalpas, links + rechts haalbij, 2 x slow en dan draaien. Daarna op de tenen links achter, rechts achter, links voor, rechts achter kruisen, 4 x quick en dan gewoon door. – Die progressive side-step is nog niet alles. Die mooie Jos Molin is zijn vrouw.

Beek en gade erg geschikt. Baars nl. zo tevreeien. *De Baarzen slapen voor.* Dus sparen voor matras en ik achter. Slapende honden wakker gemaakt t.a.v. die el. naaimasjien.

Donderdag 22 maart

Gister niet meer gewerkt. Vandaag na de Bk een stuk of vijf partijen geschaakt met Frans. Daarna naar Joop Sparenberg. Die wist een kamer. Met Joop Sp. nog eens een stuk of vijf partijen geschaakt. Vandaag dus weer niet gewerkt.

Vrijdag 23 maart

Die kamer, die Joop Sp. wist, was ook niks. Een piepklein hokje voor 35 gld.

Zaterdag 24 maart

Vannacht een slippentekst geschreven en aphorismen getikt voor *Podium*.

Half zeven naar bed. Hele middag hard radio. Etmaal verpest. Rottig opgestaan.

Duco uit den Haag over. Van vijf tot zes. Had niet veel te vertellen. Het is nog aan met dat verpleegstertje (Neeltje van der Zeil).

Chinees gegeten in de Betaniestraat. Lang wachten. Daarna regen. Stagnatie in de tramloop.

Eerst kachel aan en weer naar bed gegaan van 10 tot 2. Daarna een eindje gecorrigeerd.

Zondag 25 maart

Hele eerste Paasdag zitten corrigeren. Elf uur aan één stuk. Niet uit eten gegaan. Von Martin afgekregen op slothfst. na. Zes en een half vel.

Maandag 26 maart

Weer hard radio. Moe naar Wageningen.

Maandag 26 en dinsdag 27 maart

Wageningen. De tweede van Lidi was ook heel goed uitgevallen, een pak van mijn hart, want ik was ongerust. Henny van Dine is dood! in de achtste maand van haar zwangerschap gestorven. (P.S. Mijn moeder heeft een zwangerschaps-nephritis gehad.) Tante Dit heeft moeder niet alleen van die lezing maar ook van de volksuniversiteit geschreven – straks schaart ze zich nog onder mijn gehoor. Vader is nog steeds verbolgen op Jaap vanwege de reprimande over het van Oorschot-incident – hij zegt ‘die vent’ – dat heeft dus ook al niets geholpen.

Met meneer de Vries niet erg gelukkig geconverseerd en met die soldaten in de trein terug ook niet.

Maar de moraal van dit bezoek. a) Van één dag Flip om me heen word ik stapelgek, dus hoe zou ik ooit een eigen kind aan mijn hoofd kunnen hebben. En b) het is inderdaad praktisch onmogelijk, dat een vrouw met kinderen er nog iets naast doet, dus hoe moet dat in vredesnaam. En verder zal ik me nooit deze grootmoeder van het lijf kunnen houden.

Woensdag 28 maart

Na alle onuitgerustheid niet lang genoeg geslapen. Mijn haar laten knippen en een vouw in mijn broek laten leggen. Het is rotweer.

Bk. Evelientje wil toch kamers met mij ruilen. Zegt, dat Wim

haast nooit speelt maar dat durf ik toch niet aan. Het is uit tussen Trientje Wiersma en Frits Kool. Evl. gaat stelselmatig niet bij mij zitten. – Hans heeft me uitgenodigd voor een medewerkersbijeenkomst van *Podium*.

Dansen. Gerepeteerd de scoop in de quick-step, Bijgeleerd de *swivel* in de tango. Niet te verwarren met de *twinkle*. De *twinkle* is in promenade-positie en de *swivel* nog iets raarders maar toch niet dat. *Swivel* ook uit linkse draai. Tweede *slow* rechts voor. Rechtervoet terughalen en voorkruisen (één *slow*). Rechts links sluit (*quick, quick, slow*), zelfde beëindiging als *twinkle* toch ook. Maar op die ene kritieke *slow* doet de dame het werk bestaande uit een heel typische draai. – Boston two step. Al weer een van die ontelbare kleine rotdansjes. Kwam niets van terecht. Het *anschluss* vinden ging beter dan het dansen. Sommige van die kinderen hebben lessen gemist. En het laatste bedierf ik weer. – De assistente wou me liever Zondagsmiddags en nog niet Zondagsavonds hebben. Zondagsavonds half negen.

Zitten schaken in het koffiehuis van de oude mannetjes. Een jongere vent speelde een stuk beter dan ik.

Donderdag 29 maart

Biekorff. Vanavond voor het laatst Hans van Straten, voor hij naar den Haag gaat. Voorts Evelientje. Eerst zitten schaken. Toen met Hans en Thea naar de kamer van Evl toe. Oppassen. Thea zei weer: Max heeft een pies-complex.

Wim v. D. speelt maar heel zachtjes. Als ik niet ruil, gaan Evl. en Trientje bij w.w. wonen.

Vrijdag 30 maart

Met dat alles heb ik de hele week al niet gewerkt.

Vanmiddag 25 gld. van de 40 gld. belasting 1946 def. betaald. Zijn ze tenminste weer even zoet. Verder op sokken uitgegaan, maar met ansichten thuisgekomen.

Bk. Berisping van Evl. dat Hans en ik opzettelijk grof zijn.

Vannacht eers uit gaan slapen.

Zaterdag 31 maart

Om vier uur in de morgen begonnen. Een paar vel Katten gecorrigerd.

Vanmiddag een paar uur gaan liggen. Bami gegeten. Vannacht weer een paar kattevellen gecorrigeerd. Het werd goddomme tijd ook.

Zondag 1 april

Wel enige hinder van de radio toch uitgeslapen.

Bk. Helemaal niets. In dubio of ik 's middags (beginnelingen) of 's avonds (gevorderden) naar Molin zou gaan. Daarom maar helemaal niet naar Molin gegaan, maar voor het eerst van mijn leven *vrij* gaan *dansen*, en wel in Krasnapolsky. Is nogal een sof geworden, maar toch niet helemaal.

A. De dansen.

Veel quick-step, maar op een manier, waar ik geen bal van snap, swingen, of moeilijker dan ik het kan of domweg anders. Verder engelse wals, dat kan ik uitstekend, en tango, dat kan ik ook al haast, en weense wals, daar word ik onherroepelijk dol van. Maar een enkele van te voren aangekondigde slow-fox. Verder nog iets samba-achtigs, wat me een compleet raadsel was. Rumba moet je ook kennen. En potpourri-en (met weense wals en slow-fox) zijn verraderlijk. Maar het leeuwendeel zijn op die voor mij raadselachtige manier gedanste quick-steps.

B. De meiden.

Dat ging niet. Beneden mijn stand. Sommigen gaven me nee, anderen scheeien er voortijdig mee uit, ook proest-reacties werden me niet geheel bespaard. Toch was het geen algehele *débâcle*, maar ik ben een te ouwe vent voor dat soort dingen en red het niet zonder aanknopingspunten.

Te opgewonden om nog te werken. Geslapen met halve nacht merries. Die dooie linkerarm wordt beangstigend.

Maandag 2 april

Het kostte me grote zelfbeheersing om uit te slapen.

Vanmiddag een plan ten uitvoer gelegd, waarmee ik al maanden rond liep, en naar het badhuis geweest.

Deze verstelnaaister ook al weer afgeknapt. De ene zei: daar is die vent weer, waarop de andere me afpoeierde.

Bk. Marian gaat drie keer in een week naar een psychiater. Ze (Joop Sp. en Wim W. dus) hebben dat van mij aan haar ouders doorgekletst.

Ik zit zozeer om een vrouw verlegen, dat ik van pure onrust 's avonds niet naar huis kan komen.

Met Thea koffie zitten drinken. Evl. was wsch. met een Fransman op stap. *Evl. was al en is nog stevig gecharmeerd van Hans van Straten*. Thea zei, dat ik leek op Bruintje Beer. En zei, dat men mij op de Bk. zo onaangenaam en vreemd vond. Jawel.

Vannacht toch nog weer een paar vel Katten gecorrigeerd.

Dinsdag 3 april

[Is Stans terug?!?]

Maar net uitgeslagen.

Bk. Marian is boos op me, omdat ik haar naam te grabbel gegooid heb. Het is tot haar familie doorgedrongen, dat zal Joop Sp. wel gedaan hebben, want desgevraagd zei die: is het dan niet zo? Moraliseert dus.

Evengoed met Joop Sp. geschaakt en daarna nog gepingpong. Pierre Michel is nog niet weg, is niet doortastend, dus daar zit Evl. vooreerst nog niet.

Met Huib opgelopen.

<Tegen Huib gezegd, dat Evl. veel mannen nodig heeft – vertelt ie aan Trientje over.>

Inlichtingen over Hilletje. Zoekt een atelier. Heeft een tijdelijk *baantje* in het *Rijksmuseum*. Zit in een dispuut. Heeft ook wel mannen, maar daarover liet Huib niets los.

Van dat atelier van *Wim Kouwen* had ze weer afgemoeten, omdat die weer *teruggekomen* zou zijn, meende Huib, maar wist het ook eigenlijk niet.

– In elk geval moet de galblaas van Els Hekkenberg weggenomen worden.

Vannacht weer Katten gecorrigeerd, maar overvallen door een hevige spit.

Woensdag 4 april

Spit!! Dat is de tweede keer van de winter.

De dokter over laten opbellen. Die telefoneerde terug: warme kruiken, aspirine en in beweging blijven.

De dansles moeten laten lopen. Doodzonde. Inhalen met een privéles.

Die 25 gld van de belasting krijg ik inderdaad terug.

Guido opgebeld, dat ik spit heb. *Sociologie van de renaissance* meegegeven. Indeling en slothfst. moet hij maar doen. Ook portie Katten meegegeven. Afrekening zal wel per giro volgen.

Hospita gevraagd te koken. Wou ze onderuit.

Vannacht loodzware brief aan Hans v Str geschreven over dat valse gerucht.

En maar denken aan Evelientje.

Donderdag 5 april

Om en om geslapen en spit gehad. Toch is het al stukken minder dan gisteren. Vandaag definitieve tekst aphorismen voor *Podium* getikt. Verder praktisch niets gedaan. Hospita had niet meer gekookt. Laat in de avond bami gegeten bij Mia.

Vrijdag 6 april

Belasting was niet thuis. Volgende week terugkomen of de ontvanger schrijven het op mijn giro te storten. De voorlopige van 1946 is heus betaald.

Mimi Nooteboom weer ontmoet. Hunzestr. 22. Mee bij Scheltema gezeten. Kosten een riks. *Guus Söteman* kwam er bij zitten. Emile heeft de roddel aan Mimi teruggekletst – rotzak. Guus Söteman keek erg gek om mijn uitvaren tegen het fanatisme van Guido, kon het niet aannemen, als hij het maar niet terugvertelt. Mimi heeft een verhouding met de negen jaar jongere zoon van Bloem, die in het boekenvak gaat. Ik heb Guus wel erg vaak in de rede gevallen en de vraag of er soms een plaats voor Evl. aan die bibliotheek van hem was viel natuurlijk helemaal in verkeerde aarde. Maar als geheel toch geen ongeslaagd uurtje. Bij Mimi moest ik altijd eerst afspreken.

Rest *belasting* 1946 gegireerd. Brief aan de ontvanger geschreven, of ze dat verschil over 1947 aan mij willen gireren. Aan mezelf chèque van 70 gld. uitgeschreven.

Evl. opgebeld, dat ik haar morgen toch maar niet meeneem. En dat ik haar volgende week zal opbellen om weer eens met haar uit eten te gaan. Ze scheidt alleen Woensdags op de Bk. op – waarom net alleen Woensdags?

Brief van Hans v Str! Hij heeft die reprimande goddank geslikt.

Bk. Siem die brief van Hans over geslachtsziektes laten lezen, een suffert ben ik ook, als hij hem nou in godsnaam ook maar goed gelezen heeft. Siem en Marian vergeleken me allebei met I-oor, die ingebeelde ezel uit Winnie the Pooh. Marian wou me haar nieuwe nummer in de Kinkerstr. niet zeggen. Siem en Marian zaten me tegen elkaar uit te lachen. En waarom scheidt Evl. net alleen Woensdags op? Kan Wil dan niet, of is het een gebbetje van Siem of een pesterigheidje van haarzelf?

Vannacht het slot van de Katten nog gecorrigeerd. Dat is toch wel weer energie.

Zaterdag 7 april

De *Podium*-bijeenkomst. Viel natuurlijk erg tegen. Geen Vestdijk, geen Fokke Sierksma, alleen Simon van het Reeve. Voorts Hans en Jopie, Vermeulen en Hanna, Pierre Dubois, Vriesman (Opsomer), Victor Varangot, Remco Campert, Gerrit Kouwenaar en Borgers. Borgers accepteerde me nu volkomen. Er werd de hele middag geluld over tijdschriftpolitiek, Vermeulen en Vriesman hadden het hoogste woord, het altijd weer terugkerende geouwehoer, of een redactie leiding moet geven of niet.

Daarna met een deel van het gezelschap Chinees gegeten. Jopie wil me dat middel *niet* geven, verdorie.

<De wekker heeft weer eens stilgestaan (2x).>

Tenslotte nog met Hans en Jopie en een Hongaarse leraar, die we niet kwijt konden, koffie gedronken. De Hongaar bleek katholiek te zijn. Jopie verklapte, dat Janna me een engerd vindt, dat weet ik ook al weer. Maar dat komt door het naargeestige geroddel van Guusje Morriën. Jopie zelf vindt me wel aardig en nodigde me wel tien keer uit om te komen logeren. Ze zegt alleen de hele tijd arme Max. Maar dat komt door die vervloekte rheumatiek.

P.S. En Hans wou toch maar niet, dat ik uit zijn glas dronk.

Zondag 8 april

Wel even last van de radio gehad, maar toch uitgeslapen.

De rheumatiek wil maar niet weg. Het hele dansen is verstoord – doodzonde.

Bk. Niets – precies wat het moet zijn dus.

Guido. Slot van de Katten afgedragen. *De geleende 25 gld. terug-*

betaald. En gevraagd, of hij even aan meneer W wil vragen om die loonsverhoging.

Daarna in het koffiehuisje wezen schaken. Die jongere knul, die aan de Hembrug werkt, is een klasse beter dan ik.

Dat rare mannetje vroeg, of ik geen ouwe kleren voor hem had. Die krijg ik nu vandaag of morgen aan mijn deur – gezegd laat in de middag.

Maandag 9 april

Gisteren zo moe in mijn hoofd van het schaken, dat ik maar eerst weer naar bed gegaan ben. Niettemin vandaag bijna de hele dag in mijn bed gelegen. Overmatig uitgeslapen dus.

Bk. Eén partijtje geschaakt met Ernst. Weer dingen die op het nippertje waren gezegd tegen Marian. Siem en Marian kom je niet tussen.

Op tijd thuis. Eerst nog weer even geslapen. Toen een dikke drie vel van Lermontov gecorrigeerd.

Dinsdag 10 april

Hoewel de reumatiek nog niet over is, me opgegeven voor een *privés morgen om 4 uur* – een half uur voor een riks – alleen dubbele swivel in de tango en rumba links en rechts.

Bk. Absoluut niets. Er komen wel weer meer mensen.

Vanavond weer naar het badhuis geweest.

Groot nieuws (slecht). Baars hebben Roosendaal opgezegd, omdat ze die kamer nodig hebben als atelier. Mevr. Roosendaal is naar Beek toegeweest, en die hebben gezegd: ja, we kunnen dat lawaai niet boven ons hebben. Dus nu moet ik het maar naast me hebben – de gluipers. Mevr. Roosendaal blijft nog even zitten, maar Baars hebben in één adem door gedreigd: dan gaan we aan het c.в.н. verklikken, dat je er niet echt woont. Dan is Roosendaal meteen zijn toezegging van het c.в.н. kwijt. Is op zoek en 1 Juni kwam een schoonzuster terug, waar ze anders wel bij in konden, *dus Roosendaal blijft niet lang meer en ik krijg dat atelier met el. motor, radio en gebalk naast me.* Moet ik nou nog geld uitgeven voor een matras of een stoel voor een betere indeling of moet ik maar direct met Evelientje ruilen?

◀Roosendaal Rich Wagnerstr 36.>

Woensdag 11 april

Vannacht nog wel iets gedaan, maar begrijpelijkerwijs niet zo veel.

Vanmiddag dan de *privé-les*. De lelijke assistente moest het opnappen en heeft er van haar kant niet veel van terechtgebracht. Een paar elementaire opmerkingen waren wel nuttig. In de quickstep moet ik meer rijzen en dalen. Maar op de tweede slow vooruit moet ik nog dalen (op de hak dus), pas de kleine pasjes rijzen. En kleine pasjes vóór groter dan achter. Hetzelfde in de eng. wals: eerste drie passen groot (dan draai ik om de dame), tweede klein (dan draait zij om mij heen). Verder de dubbele swivel uit de promenade in de tango. Die snapte ik overigens pas vanavond van hèm. Uit linkse draai enkele swivel. De zaak is, dat dan de dame gewoon staat en je laat haar door druk met de muis van de hand in prom. pos. (bij de twinkle hād je haar al met de muis in prom. pos., hier doe je dat nu pas) swivelen, waarna de gewone afsluiting (quick, quick, slow). Maar nu uit de promenade. Slow, quick, quick, *slow*. Die vierde pas rechts stap je door. Tegelijk (op dezelfde tel nog) heb je het linker been achter er een beetje bijgehaald en laat je haar door druk met de top van de hand *uit* de prom. pos. swivelen. Op de volgende slow val je terug op het linker been en haalt nu het rechter been voor een beetje bij. Op deze tel laat je haar door druk met de *muis* weer in de prom. pos. swivelen. Een dubbele swivel dus. En dan quick, quick, slow de gewone afsluiting. – Rumba rechts en links. Je maakt bij de rumba's die carré's. De diagonale pas is steeds de slow. En draait onderdehand naar rechts. Als je weer in danslijn bent, ga je in plaats van achteruit nog een keer vooruit, een halve carré inlassen dus, en geeft ook met je linkerhand aan, dat je nu de andere kant uit gaat draaien. En dit om en om. Kleine pasjes. Heupwiegen. Muziek geeft steun.

Guido opgebeld. De vertraging kwam, doordat zij met gemeentegiro en niet met rijksgiro werken. Meneer Reinalda was er trouwens niet.

Hospita gezegd, dat ze nog even geduld zal moeten hebben.

Bk. Evl. was er niet. Siem had haar niet gevraagd. *Daalder wil die kamer van haar er bij hebben*, maar wil niet zo veel betalen als zij.

Dansen. Voor *dubbele* swivel zie vanmiddag – vanavond begreep ik hem pas. In de tango weer een *nieuwe* – heel moeilijk. Eerst promenade. Slow, quick-quick, slow. Maar op de tweede quick een

beetje rechtsom draaien en de tweede slow rechts *achteruit!* Dan vier quicks: links voor, rechts voor, links achter, rechts achter, en intussen terugdraaien. En dan de gewone afsluiting, quick-quick-slow. – Ook weer een gloednieuwe in de quick-step. Op de plaats van de lock-step nu zes quicks, drie maal twee, op het eerste en derde tweetal links achter kruisen, alle zes kort en op de tenen. De *six-lock*. Ik schijn hem nog niet goed te doen. – En dan de rumba. Zie vanmiddag. Ook dat heb ik nog niet te pakken.

<De stof groeit me over het hoofd en dat boek laat me volkomen in de steek.>

Donderdag 12 april

Vannacht ik meen twee vel Lermontov gedaan.

Vandaag uitgeslapen.

Bk. Niets.

Naar *Dono* geweest. Heeft een vrouw – Flokke. Van zijn lengte, niet mooi maar wel enigszins een type en kan met de humor wel min of meer meekomen. We zijn gedrieën naar Kriterion gaan pingpongen. Tegen tien bleken ze toch met z'n tweeën terug te willen. Dono heeft zelfs voor zijn doen weinig gezegd.

Vannacht niet meer dan twee vel Lermontov gecorrigeerd. Nog anderhalf.

Maar de reumatiek is tenminste eindelijk zo goed als over.

Vrijdag 13 april

Ik doe niets dan opbellen – naar Guido, naar z'n vrouw, naar Reinalda – om die twee overschrijvingen, die maar niet komen.

Bk. *Evelientje*. *Kamers ruilen wil ze al niet meer*. Trientje Wiersma heeft er al een en op haar eentje gaat ze hier niet zitten. Ze heeft gesolliciteerd bij de Eagle Lion. *Ze was lusteloos en had kennelijk geen zin in mij*. Siem bleef kleven en die insinuatie van Hans heeft ook gewerkt. Maandag en de hele volgende week scheidt ze weer op.

Met de Beeks over dat atelier gepraat. Ze deelen, of ze niet wisten, dat Roosendaal opgezegd is, de stiekemerds. Baars heeft rubber onder en vilt tussen zijn motor gedaan.

De eerste helft van de nacht geslapen, de tweede helft van de nacht Lermontov afgemaakt.

Zaterdag 14 april

Vanmorgen eerst Guido opgebeld.

Toen naar het Bevolkingsregister geweest.

Ze zijn terug, Wim Kouwen en dus ook Stans, en wonen in het huis aan de Reinier Vinkeleskade.

[*Stans is terug!* Met stille trom teruggekeerd]

Me laten scheren – de barbier is opgeslagen.

Bami gegeten – bij die concurrenten van Mia krijg je te weinig.

Lermontov naar Guido gebracht. Wat die twee overschrijvingen betreft – afwachten maar. *Guido heeft weer minstens een week geen werk voor me.* Ik heb alleen die Drebbel nog.

Zondag 15 april

Een week niks te doen. En dat terwijl net de lente uitgebroken is en mijn kamer niet bomvrij meer is. Ik sta in dubio of ik een matras en een sofa of stoel zal kopen dan wel gaan verhuizen. Maar vast begonnen aantekeningen op te ruimen. Drebbel moet ook nog. En du Perron. Maar Evelientje is dringender.

Maandag 16 april

Bk. Evelientje. *Het is uit met Ties.*

Ties heeft het uitgemaakt. Zij vindt het rot en heeft de indruk, dat hij toch ook nog verliefd op haar is. Haar wegsolliciteren van die bibliotheek hangt ook hiermee samen.

Met haar koffie gedronken. Haar omstandig verteld van de terugkeer van Stans. (En even van Mimi.) Met Ties is het Vrijdagavond afgeraakt. Ze was tegen mij nu wel weer welwillender, maar het blijft toch aandringen. Ze wil dan wel van de week een keer komen, maar wou direct daarop die avond dan besteden, om naar Do-no te gaan. Omgekeerd ontvangt Trientje Wiersma geen visite.

Daarna nog in het volkskoffiehuisje wezen schaken en uiteraard weer verloren.

◁Kwitantie *Parool* betaald.▷

Dinsdag 17 april

Een fornuis van Polak moet zolang op mijn kamer staan.

Naar de belasting geweest en me die 25 gld. verschil over 1947 terug laten betalen. Het verzoek om terugstorting is hiermee automatisch vervallen.

⟨Advertentie *Parool* gezet (zolder).⟩

Scheltema. Dat boekje van Jules Romains eindelijk aan Guus Söteman teruggegeven. Me wat rustiger gedragen dan vorige keer.

Sonja van Dantzig zat er weer. *Mienie* heeft plannen om met een van die kerels van de Mabillon (niet Barbizon) naar *Noord-Afrika* te gaan.

Een boekje naar de u.v. teruggebracht en de rest van de middag op de algemene studiezaal van de u.v. tijdschriften zitten lezen. Sonja van Dantzig zat er ook – het was net, of ik er om haar was gaan zitten.

Aangezien ik een koortslip heb en dus toch Evelientje niet mee kan nemen, niet op de Bk. gegeten, maar op de *mensa*. Je krijgt er *niets*.

Na de mensa nog bami gegeten! Ernst Cohen getroffen en tegen hem en een kloot van een vriend van hem een zo duidelijke uiteenzetting over abortiva gehouden, dat de omstanders hem ook wel moeten hebben kunnen volgen.

En toen ik weer thuis was gebeurde het.

Dinsdagnacht

Me *vertild* aan dat fornuis van Polak. De spit schoot opnieuw in mijn rug. Een paar uur liggen kermen op mijn bed en toen naar beneden gestrompeld. De Beken 's nachts *gewekt*, maar die hun enige streven was, om zich er *af te maken*.

Woensdag 18 april

Beek kwam voor hij naar zijn werk ging even kijken. Zijn vrouw zou de dokter opbellen, maar het werd me al vast duidelijk gemaakt, dat kennissen waarschuwen te veel gevraagd was.

Om 10 uur kwam het ziekenfonds. Mevr. Beek kwam er netjes voor boven. Op dit volkomen verkeerde moment tegen haar *uitgevaren*, zij nijdig.

⟨Ziekenfonds betaald.⟩

Om 11 uur kwam de dokter. Het was weer spit en het was die ene (rechter) rugspier. Kan zowel door afkoeling als door traumatische oorzaken komen. In beweging blijven. In een paar dagen over. Poeiers. Jo Dal keek *heel gek*, dat hij kennissen moest waarschuwen. Tenslotte heeft hij dan maar in de Waalstr. een telegrammetje aan Hanny verzonden.

Rest van de dag pijn liggen lijn. Tegen de avond kwam niet Hanny maar Joop.

Ik had Evelientje Dinsdag of Donderdag mee zullen nemen. Gaat nu niet door. *Verder mis ik opnieuw de dansles* – nu wordt het een hopeloze zaak. En tenslotte heb ik nou net die advertentie gezet.

Donderdag 19 april

De overschrijvingen zijn er eindelijk.

Vandaag spit al wat beter. *Liefde en goudvissen* van J. Gans liggen lezen. Half uitgekregen.

Mevr. Beek heeft gister tegen Joop gezegd, dat ik onredelijk geweest was. Hij groet me al weer, zij nog niet.

Joop kwam een pannetje eten brengen en een partijtje schaken. Had Beppie bij zich. Hij bond de feestneus voor zijn gulp.

De eerste twee brieven op de advertentie zijn er al. Daar kan ik morgen nog niet op af.

Vrijdag 20 april

De wekker deed het weer eens niet. Maar weer eens naar een uur-werkmaker gebracht (v. Woustr. 73), die hem vandaag nog klaar had, dat is de derde keer, dat ik voor die wekker 4.50 neer mag tellen.

Vandaag dus al weer de straat op geweest, vanmiddag om me te laten scheren en die wekker weg te brengen, vanavond om hem te halen en naar een van de aangeboden zolders te gaan kijken. Was niets.

Er zijn bij elkaar een stuk of vijf brieven op die advertentie gekomen, maar ik geloof niet, dat er wat bij is.

Vandaag bevroren bami ontdooid en gegeten. Smaakte naar vis, of beter naar knoflook = vegetarische vis.

Ik was vandaag te laat om mijn eigen chèque nog te innen.

En *Liefde en goudvissen* krijg ik net niet uit.

Zaterdag 21 april

Eerst maar weer uitgeslapen.

Voor het eerst weer naar de Bk. geweest. Geen Evl. Allemaal rot-mensen. Alleen Siem.

Ik had naar een paar zolders zullen gaan kijken, maar met Siem in een afgrijselijke partij schakel terechtgekomen, die tot middernacht geduurd heeft.

Het is al weer aan tussen Evelientje en Ties! Dinsdag was ik er niet. Woensdag of zo is het weer aangeraakt. Donderdag is zij niet geweest. *Verder heeft ze die nieuwe baan gekregen.* Volgende week schept ze weer op. Dinsdag en Vrijdag zijn hoogtijdagen van Joost.

Ik kan die Gans maar niet uitkrijgen.

Zondag 22 april

Hem ook vandaag nog niet uitgekregen.

Bk. Niemand. Met name geen Evl. Alleen Siem.

Vanavond naar het beste adres van de advertentie geweest. Was niets. De andere zijn allemaal te ver. Dus het pleit is feitelijk al beslecht ten gunste van stoel/sofa en matras.

Daarna de hele avond weer in het koffiehuisje verschaakt.

Maandag 23 april

Vandaag *Liefde en goudvissen* wel uitgekregen, maar het slot moet ik nog herlezen.

Bk. Evl. had afgezegd.

Libertinage-avond. Hans heeft niets van zich laten horen en was niet gekomen. Met die laatste opmerking van me over die insinuatie zal ik het toch niet bedorven hebben? Tot mijn grote opluchting echter was Emiel er ook niet. En dan waren er voornamelijk twee groepen van twee echtparen wel.

a) Anita + Marcel + Guus Söteman + Clara Eggink. Deze groepering had anklang bij Jacques Gans en dame. Guus Söteman houdt me *onverbiddelijk* op een afstand. Is dat vanwege dat incident of hebben ze overgebrieft, dat ik Clara Eggink met Henriëtte Roland Holst vergeleek of kom ik niet van pas bij zijn *struggle for high-life*? Anita en Marcel o zo geschikt, maar intussen net dat kleine pietsie distantie, dat de deur dicht doet. Geen kijk op, dat ze me na afloop mee zouden slepen. Marcel wordt een snob. Anita zou voor die spit misschien niet eens gekomen zijn en de weekenden heeft ze geen tijd.

b) Geert van Oorschot + gade + Morriën + gade. Alle vier een hand gegeven en het minimum aantal van twee à drie woorden gewisseld.

Ik hing dus in de pauze en na afloop in de lucht.

<Voor van Galen Last en dezulken ben ik lucht.>

Terwijl groep a buiten zat voor Reinders – het was vandaag de eerste zomerse dag – ben ik nog maar weer een uurtje gaan schaken in het koffiehuisje.

Dinsdag 24 april

Nog steeds geen werk. Vanmiddag *Liefde en goudvissen* van Gans dan definitief uitgekregen.

Bk. Geen Evl. Wel Bienenke met een schat van een blondje (verlovingsring). Ik kon niet, maar gezegd, dat ik eens bij Bienenke langs kwam.

Het zag er naar uit, dat ik beet had. Een etagetje in Zuid. Maar het was te klein en had geen vrije opgang.

Wat aantekeningen geordend op de achterkamer.

<Mevr Beek praat niet meer tegen me.>

Woensdag 25 april

Vannacht dus aantekeningen geordend (achter).

De teleurstelling over het niet doorgesane etagetje van gisteren is groot.

Prachtweer. In de zon gelegen.

Bk. Niets. Geen Evl. Ik heb zo'n gevoel, dat het Dinsdag en Vrijdag tussen Evl. en Joost voor elkaar komt.

Dansen. Er komen nog vier lessen. Nog 7.50 betalen, een riks per keer.

Vorige keer hebben ze alleen een variatie in de rumba gehad. Dit keer de *contra-whisk* in de eng. wals. Een heel goeie pas. Begint niet zoals de gewone whisk, maar zoals de wing, te weten met de *open change to promenade*. Dus 1 2 3 begin rechtse draai. 4 5 6 links achter, rechts achter, links zij. Dan in prom. pos. 7 8 9 rechts over links, links weer zijwaarts en dan *rechts achter links kruisen*. In deze stand 10, 11, 12, dus drie tellen lang rechtson draaien. In die drie tellen maakt de dame vier dribbelpasjes (twee hele en twee halve is nog een derde hele) om de heer heen. Dan eindigen met een *outside spin*. Net als de gewone spindraai, alleen eerste twee passen buitenboord. Dus 13, 14, 15 klein pasje links achteruit, vervolgens spinnen op de rechtervoet (dus nog meer in steeds dezelfde richting

doordraaien), rechtsachter zij en 17, 18, 19, de gewone beëindiging rechts achter, links zij, sluit. Alleen pas 15 is nadrukkelijker om de dame heen, omdat daar de pas ophoudt outside te zijn. Maar het gaat dus om dat scharnieren op pas 10, 11, 12.

Niet erg in vorm. Botsingen en gebrek aan invallen in de tango. Gedanst met het best dansende gewone kind. Zei dat ik in quickstep te langzaam ging. En met die mooie lerares. Zij dee weinig, ik gaf blijkbaar te weinig leiding. Haar bijna onhebbelijk veel gevraagd. De scoop kondig je aan, door de dame omlaag te drukken, de six-lock juist, door haar op te heffen. Tegen het eind was ik op eens ontstellend kortaf tegen haar, een ongelukkig moment.

Donderdag 26 april

Niets gedaan. Alleen u. b. Conrad aangevraagd – morgen halen.

Op tweedehands meubels uitgeweest, Sweelinckstr. *niets* en Weesperstr. gesloten. Alleen ertegenover, Bijl, Weesperstr., van die verende matrassen, eenpers. voor 65 gld, kapok is altijd duurder. Leidse dwarsstr. nog niet geweest.

Bk. Vroeg. Eén van de nieuwe kinderen – Kitty. De andere twee nog niet. Die vleeskolos is actief. *De galblaas van Els Hekkenberg is weggenomen en op slag is ze die puisten kwijt* – waren galbulten. Ze zit in Bussum, niet hier. Is heel vriendelijk, maar reageert heel beslist niet op me.

Joost heeft een ongeluk met zijn bromfiets gehad en ligt bij zijn ouders met een hersenschudding.

Briefkaartje van Hans. Weer een rottigheidje – om maar iets terug te doen. Die onsportiviteit krijg je er toch niet uit.

Er komt maar geen werk. Eerst geslapen, toen een klein beetje aant. geordend, toen weer geslapen. Ik zou aan Drebber moeten beginnen.

Vrijdag 27 april

En nog onuitgeslapen op.

u b – Conrad gehaald.

Advertentie in *Handelsblad* gezet – komt toch niets op.

Bk. Corrie Ham gaat naar Paramaribo. – Alleen datzelfde kind weer – die Kitty. Weet na afloop niet hoe gauw ze weg zal komen – ik krijg de kans niet tot kennismaken. En reageert waarachtig op de vleeskolos.

Eerst weer in bed gekropen, toen nog al minder aant. geordend dan gisteren, ik voel me leeg.

Zaterdag 28 april

De Bk. is het weekend tegenwoordig dicht. Gegeten bij de concurrent van Mia.

Käte was niet thuis, ik werd opengedaan door een jongetje en dat was ook maar het beste. Ik voel me volkomen ijl. Er komt maar geen werk. Du Perron gelezen maar hij verveelt me.

Zondag 29 april

Tegen radio's opgeslapen. Weer Chinees gegeten. De spijskaart verkeerd gelezen en een diner van een paar gulden gebruikt. Dezelfde ijlheid van gisteren. Met Du Perron niet veel verder gekomen en met het aant. opruimen ook niet erg opgeschoten, maar er opeens van over mijn zenuwen geraakt.

Maandag 30 april

En maar hoesten – stel je voor dat het werkelijk een stofflong is.

Bk. Er was geen kip. Eindelijk met die Kitty in gesprek, en toen moest ik van Thea cigarettten halen, toen ik terugkwam was ze hem weer gesmeerd.

Evl. heeft die nieuwe baan en dee niet meer open.

Naar het koffiehuisje gegaan om te schaken. Lijdzaam de halve avond zitten wachten en toen wouen ze goddorie nog niet met me schaken. De andere helft van de avond weer van die jongen zitten verliezen.

Du Perron begon me net dodelijk te vervelen. Maar vannacht was opeens een hoofdstuk goed. Hfst 19 – het kind rijpt verder. Ik vorder in een moeizame leesnacht niet meer dan 25 blz. Ben nu op de helft.

Dinsdag 1 mei

Er komt maar geen werk!

En op die advertentie in het *H'blad* is ook niets meer gekomen.

Van dat boekje van Guus Söteman over Roland Holst krijg ik geen recensie-exemplaar – ik zal het zelf moeten kopen.

Vandaag wat kort geslapen.

Bk. Die Kitty ging net weg, toen ik arriveerde – zag me nog net mijn haar kammen.

Evelientje en Ties liepen één minuut binnen, om te zeggen, dat Evelientje niet meer op de Bk. kwam opscheppen of eten. Dag Max, dag Max, en weg waren ze weer. Een echtpaar – ik werd opeens ziek. Die kortaffe zakelijkheid, die saaie niksheid. En Ties vond ik opeens ook een ei.

Vanavond op die enige brief van het *H'blad* afgeweest – was niets.

Verder de hele avond rondgefietst. Hoe moet dat nou – ik heb al veertien dagen geen werk.

Woensdag 2 mei

Vandaag zelf maar het boekje van Guus Sötemann gekocht. Vier piek goddomme.

Begonnen het te lezen. Ik zal die Keltische verhalen van A. Roland Holst ook nog moeten lezen (op de v. b.).

Vandaag twee keer warm gegeten. Denk aan je buik.

Lezing Jacques Gans. Vervelend. In de pauze gepraat met Lekkarkerker en Dolf Verspoor. Lekk. had op het ICC gepraat met Winterink en Guido.

Tegen Guus Sötemann zo ongelukkig mogelijk opgetreden. Hij was met Clara en dan issie onaanklampbaar. Hem niettemin twee keer aangeklampt en wel op twee ongeschikte momenten, nl. op het eind van de pauze en na afloop. Ik gezegd, dat ik hem wat over het boekje te vragen had, dus me dubbel vastgelegd, nl. a) om wat te vragen te hebben en b) om het te bespreken.

En dan was Reinold Kuipers er ook weer. Die kijkt de andere kant uit, wat me wel erg goed uitkomt maar toch niet leuk is.

Donderdag 3 mei

Niet veel gedaan. 's Avonds wezen schaken maar 's nachts toch Drebbel weer opgevat.

Vrijdag 4 mei

Niet apart opgestaan om naar Guus Sötemann (Scheltema) te gaan maar uitgeslapen.

's Avonds een begin gemaakt met *Kitty Koopman*. Gepingpong.

Ernst Cohen sprak af voor de volgende dag. Ernst Cohen verdrongen en eerst me haar bij Kirchner gaan zitten praten, toen met haar langs de Omval gaan lopen. Ik honderduit gepraat over mezelf. Zij heeft haar uiterlijk wel mee, maar het blijft een masker. Heeft een beetje ballet gedanst, maar zit op een kantoor. Is al eens een half jaar in Frankrijk geweest en gaat weer. Is niet spontaan. Bijt nagels en gaat elk kwartier naar de w.c. Omval: gearmd, ik haar geaaid en een beetje gezoend. Zij liet het toe maar dee niks terug. Moest ook hier weer een plas. Hiervan een glimp gezien, en verteld, dat ik moeite had om mijn hoofd af te wenden. Dus van dat complex van me wist ze al. Die moeite moest ik een half uur later toch weer doen. Het eindigde ermee, dat ik haar *niet mee naar mijn kamer kon krijgen*.

Afgesproken, dat ik Zondag (Ernst Zaterdag) met haar ga eten.

Zaterdag 5 mei

Vannacht weer last gehad van die slapende arm.

Even een klusje dat gebeuren moest afgewerkt. Drie vel voor een herdruk van Freud. Blijk ik nog fouten in te hebben laten zitten. Weggebracht. De 12 gld. krijg ik nog gegireerd.

Zondag 6 mei

Vanmiddag de knoop doorgehakt en besloten het grote bed achter te zetten. Die matras op het kleine komt nog wel.

Om half zes *Kitty Koopman* gehaald. Haar laten helpen de bedden te verwisselen en eerlijk uitgelegd, dat dat de bomvrijheid ten goede kwam. Maar ze had al gezegd en bleef zeggen, dat ze 's avonds niet mee kwam. Chinees met haar gegeten. *Maar ik heb haar niet meer mee kunnen krijgen. Geen voet meer aan de grond gekregen.* Ernst bleek me toch voor te zijn geweest, maar dat was het niet. Ze maakte de indruk van een frigide hysterica, vertelde ook verhalen van gillen en flauwvallen. Maar een vrouw, die niet met mij mee wil, hoeft nog geen hysterica te zijn. Hoe het zij, ik heb flink aangedrongen, maar mee kreeg ik haar niet. En nou weet ze al van alles van me. Van Hillelje. Van de Wibauten het portret, de naam niet. En zelfs van dat complex.

Maandag 7 mei

Bij Erasmus boeken zitten bekijken die ik niet wou hebben – en toen voor mijn fatsoen maar het boekje van Aimé nieuw gekocht.

De avond verkletst met jonkheer Willem Berg.

Dinsdag 8 mei

Aimé is terug uit Tsjecho-Slowakije!! Stond opeens voor me. Verlangde opnieuw van me, dat ik een schijnhuwelijk met zijn schoonmoeder zou sluiten.

Bk. Niets.

Thea meegenomen en omvalletjes mee gelopen. De hele avond aangedrongen. *Uren en uren gedrensd!* Meer dan jammerlijk! Zo erg als bij *Thea* heb ik dat nog bij niemand gedaan.

Evelientje komt 1 Juni bij Ties (en zijn moeder) te wonen. Ze is al in haar nieuwe baan bij de Eagle Lion.

<Wim W. kookt wel eens voor anderen maar *Thea* en *Evl.* mochten van hem niet meer bij ze komen.>

Na de ellende met *Thea* (en Zondag nog *Kitty*) niet opgeschooten met *Joseph Conrad*.

Woensdag 9 mei

Vandaag uitgeslapen.

Bk niets.

Dansen. Veertien dagen geleden de contra-whisk in de eng. wals gehad. *Nu contra-whisk in de tango.* Inleiden met iets wat we al gehad hebben: promenade-twisk + four-step. Promenade waarvan de vierde pas achterwaarts uitkomt en dan vier van die vlugge zigzagpasjes. En dan komt het. Eerst weer een promenade, maar in plaats van aansluiten de linkervoet achter kruisen. Dan zes quicks. Op vier daarvan maakt de dame alleen maar 2 x 2 dribbelpasjes om de heer en de heer draait mee. Op de laatste twee ook de heer links achter, rechts trek bij. En met nog een promenade afsluiten.

<*Ik heb nog steeds die variatie in de rumba niet gehad.*>

Daarna in plaats van te werken weer zitten schaken in dat koffiehuisje.

Een nagekomen brief van het *Handelsblad*. Zolder Heerengracht, 50 gld.

Donderdag 10 mei

Bk. Niets. Thea heeft die voor mij zo vernederende situatie van eergisteren goed opgenomen.

Willem Berg ontwikkelt zich tot een kleefpleister.

<Annemarie vroeg weer om het Biekorff-geld!>

Die zolder (Hgr 600^{'''}) zal wel niet doorgaan. Ze kon niets van de prijs afdoen en had al op andere advertenties geschreven. Maar ze wist heel misschien iets in de Plantage Middenlaan (dat is die drukke!). Bomvrijheid sprak vanzelf. Ze was alleen bang voor lawaai.

Van Willem Berg een ouwe matras gekregen – niet veel zaaks.

Voor hem twee kaarten genomen voor het bal Zondagavond in de Apollohal. Waarschijnlijk neemt hij mij mee, alhoewel ik niets heb om aan te trekken.

Die Conrad gaat toch niet hard.

Vrijdag 11 mei

Eerst naar de v. b., ik was op tijd, maar pech. Niet zo gauw een butterfly gezien, die me aanstond.

Guido eerst opgebeld en toen naar hem toe geweest. Franse tekst van Benj. Constant bij hem gehaald. Na de Pinksteren (Di middag) Conrad naar de w. b. brengen, en ander werk (Sjolochof, Couperus) halen. Plenty werk dus en bij Drebbel is haast.

Bk. Ik moet Zondagmiddag met Willem Berg naar dat bal. Om ½8 bij hem zijn – hij blijft niet zo lang.

Kitty praatte wel tegen me. Is zo gesloten, omdat ze gewaar-schuw is, dat ik een intrigant ben. Is al bijna weg. Siem bracht haar weg.

Eerst een uurtje gaan liggen en toen Conrad gedaan – gaat niet hard.

Zaterdag 12 mei*

Vanmorgen vouw in de broek laten leggen e.d.

Vanmiddag *Podium*-middag. Waren alleen bijfiguren. Die ouwe hoer van een Opsomer (Vriesman) is de hele middag aan het woord geweest en ik heb tegen hem in zitten praten. Hans had diarrhee.

*Zie de annotatie op pagina 783.

Rodenko had Aimé bewogen om toch maar niet te gaan. *Mijn apborismen worden niet opgenomen!* Borgers en Opsomer (Vriesman) allebei tegen. Vonden ze 'vies'. Opsomer had gezegd: die voorbehoedmiddelen is toch al zo'n akelig gedoe, als je daar nu ook nog over gaat schrijven. Tja. Intussen niet zo mooi, ik zal toch bijdragen moeten leveren of me terugtrekken.

<Dus volgende keer niet heen.>

Chinees gegeten met Borgers en Sit. Borgers was net ingeënt en daar ziek van. Van Borgers krijg ik nog al eens een hoffelijke terechtwijzing. Nou weer Sit prikjies zitten geven over rasverschillen – ik kan het niet laten. *Borgers informeerde naar Hank, wist dat hij met Lidi getrouwd was.* Ik heb Frieda er ook nog bij gehaald. Vroeg of laat wordt alles toch helemaal lek.

Zondag 13 mei

Gedanst met Willem Berg in de Apollohal. Ik twee hele keren gedanst, maar dat ging ook wel.

Maandag 14 mei

Chinees gegeten

Met Siem in het koffiehuisje wezen schaken.

Dinsdag 15 mei

Achter getimmer – en hoe.

Guido afgebeeld – ik schiet niet op met mijn werk.

Gogol, *De revisor*. Regie Peter Scharoff. Te veel klucht. Hoofdrollen Cees Laseur en Jan Retel. Geen van beiden bevredigend.

Käte heeft een jongen.

Woensdag 16 mei

Conrad even afgewerkt.

Evelientje woont in feite al bij Ties, alleen een paar meubels staan tot 1 Juni nog op die kamer.

Dansen. Détails van de contra-whisk in de tango (fall-away whisk). Dubbele topspin in de quick step. In de rhumba een ingewikkeld promenade-gedoe, terwijl ik dat lopen nog niet eens kan.

Nog wat *Adolphe* gedaan.

Donderdag 17 mei

Onuitgeslapen op.

's Middags w.b.

Bk. niets.

Avond verdaan met Thea, niet onprettig, ze gaat weg (ook al trouwen).

Vrijdag 18 mei

Vanmorgen opgestaan. Alvast aan correctie Couperus begonnen, te kleine letters.

Ik had naar de u.b. gemoeten, maar kwam Joop D. tegen, die me doorstuurde naar *Hanny*, waar ik te lang ben blijven zitten. Hanny heeft weer een *miskraam* achter de rug. Ik heb haar geadviseerd te scheiden en aan de slag te gaan. Heb me van de mogelijkheid, dat ik met haar zou trouwen, afgemaakt.

<Ze dee rottig tegen het kind.>

Bk. Niets. Verstandhouding met Thea puik. Vertrekt morgen naar den Haag om te trouwen. Nellie Riemens had al een kind van een neger.

Er in geslaagd, eerst uit te slapen.

P.S. Mevr. Roosendaal gesproken. Mevr. Baars had gezegd, dat ze niet veel haast hoefde te maken met vertrekken. Ik aan haar verteld, dat ik benauwd was voor mijn tweede kamer, stom.

Zaterdag 19 mei

Met waken en slapen aardig in de war.

Vanmorgen u.b. Mevr. de Lange, die Nederlands studeerde, was er tegelijk met mij! Ik herkende haar niet eens, van dichtbij was ze kleiner van stuk.

Met Japie op een terrasje gezeten. Gepraat over Alcibiades.

Vandaag uitgeslapen. Het is prachtweer.

Benjamin Constant gedaan. Maar pijn aan mijn ogen van Couperus van vanmorgen.

Zondag 20 mei

Ondanks pijn aan mijn ogen vannacht Benj. Constant gedaan.

Vandaag uitgeslapen en nog een eindje Benj. Constant. Maar nog pijn aan mijn ogen en ondragelijke hoofdpijn.

Vanavond wezen *dansen* op de gevorderden. Het was zeker geen *échec*, maar ik heb er geen aanschluss en hang in de lucht, *volgend jaar niet meer Molin*. Het ergste was vandaag, dat ik de *wing* in de eng. wals kwijt was – dingen kunnen ook te eenvoudig zijn.

Kirchner. Meneer Hiemstra verrekte het om te schaken.

Barstende hoofdpijn. Kan zijn:

a) *Ogen*. Kleine lettertjes Couperus. Ik heb geen geld voor een bril.

b) Lichte hersenschudding. Van hoesten of hobbelkeien.

c) De lente en het zonder zitten.

Rudi Weinberg op stap met Käte! Zo krijgen we hem en Joop D. op de Bk.

Maandag 21 mei

Ondanks die koppijn vandaag toch nog iets gedaan. De toestand is *précair*.

Bk niets. Lange Anton betoogde, dat de meisjes wegbleven, omdat de jonges dadelijk met *avances* begonnen.

Met Thea en Joop Sp. op bezoek geweest bij een sjieke vrouw, die al één nier kwijt was en de andere was ook niet goed. – Tegen Joop er uit geflapt, dat Jan H. een neef van me is.

Dinsdag 22 mei

Die koppijn is niet te harden.

Bk. Willem Berg gekwetst. Evl. liet weten, dat ze als getrouwd en volkomen gelukkig was. Thea meende, dat je bij de Ver. v. Sex. Herv. een injectie ter bevordering van de menstruatie kon krijgen, als je niet meer dan twee dagen over tijd was!

Adolphe nog niet helemaal afgekregen.

Woensdag 23 mei

⟨Dansen: ik ben te langzaam.⟩

Die hoofdpijn moet wel iets ernstigs zijn.

Toch naar *dansen* gegaan. Uiterst nuttige les. Met hetzelfde kind van Zondag ging de *wing* in de wals nou wel – is werkelijk niets mee. Veel botsingen gemaakt en dames van anderen tegen de kuiten getrapt. De vlugge rythmen in de quick-step vat ik nog steeds

niet. Nog weer eens gehad de contra-whisk (promenade-twisk + fall-away – twisk) in de tango. Ook weer de dubbele topspin in de quick-step. Als je de gewone quick-step telt slow quick quick slow gaat de hele dubbele topspin (lock-step inbegrepen) net zo door. Dus de twee achterwaarts draaiende passen zijn quick. Verder de dubbele swivel herhaald. *Na promenade alleen dubbele swivel!* Ik heb het hem uitdrukkelijk gevraagd. Dus niet anders dan na linkse draai. (Enkele swivel zeker alleen oefenpas.) Bij de eerste linkervoet *naast* rechtervoet. Bij de tweede rechtervoet kruisen *voor* linkervoet. Niet dralen. Op die twee tellen gebeurt zo veel. Verder op mijn speciaal verzoek nog eens het *lopen* in de *rhumba*. *Geen tussenpas. Quick quick slow. Drie maal. De heer achteruit.* In een flauwe curve. Er zijn gelukkig twee manieren om te vervolgen – carré vooruit en achteruit beginnen. De promenade in de rhumba is een crime. Links voor. Dan Rechts zij steunen op rechtervoet. Steunen op linkervoet. Rechter voor linker. Quick quick slow. Vervolgens andere kant spiegelbeeld. Dan nog eens hetzelfde rechts. Nu drie maal twee quicks van de dame en de heer draait alleen linksom achteruit uit (zeg ik het goed?) bij dat uitdraaien rechts weer loslaten, en eindigt met een pas rechts of links (dat weet ik helemaal niet meer). Dit laatste helaas moeten oefenen met een brutale straatmeid.

Vannacht *Adolphe* dan eindelijk afgemaakt.

Donderdag 24 mei

En met ware heldenmoed nog weer aan Couperus begonnen.

Die hoofdpijn is *alarterend*.

Pas tegen de middag naar bed gegaan. Door de Bk. heengeslagen.

Adolphe naar Guido gebracht. Boze brief en boze woorden over kleine lettertjes Couperus. Ook verder zitten critiseren: zetfouten *Ploeg*, met de muts er naar gooien in de *Ploeg*, fonds hardstikke verouderd.

Torpedo heeft het begeven. Gaat ook weer duur worden.

Vrijdag 25 mei

Vandaag niets kunnen doen van de hoofdpijn.

Die torpedo was goddank een kleinigheid.

Bk. *Joost is terug!* Zat direct naar Kitty te kijken. Ik roddelde even

over hem, resultaat averechts, ze ging prompt naast hem zitten. Toch wist ik haar vertrek te vertragen. Ze kan geen verblijfsvergunning voor Fra. krijgen. Haar gevraagd voor de schouwburg, morgenmiddag

Ondanks mijn hoofdpijn naar Käte geweest. Naar de radio geluisterd. Met die jongen (Sam) is het wel vast. Mij best. Rudi Bierman kent ze ook.

Daarna nog bij Kirchner zitten schaken.

Zaterdag 26 mei

Ik had naar de dokter moeten, maar voorrang gegeven aan de afspraak met Kitty. Eindexamen toneelschool was evenwel volgende week. Met haar bij Reinders gezeten. Ze heeft een Kringverleden. Daarna in Kriterion geschild. Ze wou het roddelen niet meer aanhoren. En samen Chinees gegeten. Ze wou het intrigeren niet meer aanhoren. Conversatie dus een sof. En van aanraken of met me meegaan helemaal geen sprake. Ze wou me integendeel kwijt.

Maar van Joost moest ze niets hebben en van Loek Porcelain helemaal niets. Loek P. en Siem van Kreveld zaten bij de Chinezen om de hoek van de deur – zouden ze wat opgevangen hebben?

P.S. Die torpedo was natuurlijk nog net zo keduk als voor de reparatie. En die oude mevrouw van de fietsestalling wou Kitty daar niet naar de wc laten gaan – dat weet ik ook al weer.

Annotaties

Maandag 24 november 1947

AP geweest: Max de Jong herzag voor uitgeverij De Arbeiderspers Ab Vissers vertaling van *Bright Day* van J.B. Priestley. Het verscheen als *De toverkring* in 1949, onder de vertalersnaam Max Visser.

Dinsdag 25 november

Turner bezocht: in het Stedelijk Museum was van 7 tot 13 december een Turnertentoonstelling te zien, georganiseerd door de Tate Gallery voor de British Council.

Jan Polak: oprichter en beheerder van eethuis De Nieuwe Biekorf.

Woensdag 26 november

De Bruin belastert van der Garde: burens op De Jongs adres Nicolaas Witsenkade 22.

bonvrijheid: een woning met een eigen opgang, zonder bemoeienis van hospita's.

Donderdag 27 november

Geert: bij uitgever G.A. (Geert) van Oorschot was in 1947 Max de Jongs *Heet van de naald* verschenen.

Spanjer: Luuk Spanjer was een bekende van Geert van Oorschot uit de socialistische beweging. In een adressenboekje van Max de Jong staat bij zijn naam: 'heeft huizenblokken staan in West'.

de Biekorff: eethuis De Nieuwe Biekorf, door De Jong consequent met dubbel f geschreven, komt ook als Bk voor.

Vrijdag 28 november

ὄπιτα, λογεες, σλαπεν: af en toe schreef De Jong Nederlandse namen en begrippen in Griekse letters, hier: hospita, logees, slapen.

Huib: Huib van Krimpen, typograaf en drukker, had in 1944 clandestien Max de Jongs gedichtenbundel *Plaquette* uitgegeven.

Geeke: Geeske was een huisgenote van Huib en zijn vrouw Sonja van Krimpen.

Zaterdag 29 november

Tilly: buurvrouw.

Jan Hemelrijk: neef van moederskant, tweede zoon van oom Jaap Hemelrijk, de broer van De Jongs moeder Marta de Jong-Hemelrijk.

die aphorismen: Max de Jong gaf aan verschillende mensen zijn aforismen te lezen in de hoop op een uitgave. Bij zijn leven zijn er alleen enkele gepubliceerd in *De Schone Zakdoek* 3 (juni 1943) 29/30 en *Columbus* 2 (1947) 4/5. Postuum verschenen aforismen in *Podium/Tijd en Mens* 8 (1952) 4 en in *De berg heeft een muis gebaard*, De Donderbus, Utrecht 1984. Een relatiegeschenk in een oplage van 20 exemplaren.

Zondag 30 november

Simons: bureu.

Maandag 1 december

Mijn hospitaas: 'Mijn hospita's', nooit voltooide roman van Max de Jong. 'De eerste hospita, waar een ieder mee te stellen heeft, is de eigen moeder. De laatste hospita, waar een ieder bij belandt, is de moeder van zijn kinderen. Daar tussenin staan de anderen.' Het manuscript is opgedragen aan Jan Molitor.

Dinsdag 2 december

Menno Herzberger: antiquaar en uitgever Menno Hertzberger.

Japie: neef Jaap Hemelrijk, zoon van Jaap Hemelrijk.

tante Malie: oudere zus van De Jongs moeder Marta de Jong-Hemelrijk.

Vrijdag 5 december

Kritiek Anne Wadman: 'Vers van de koe', een recensie over *Heet van de naald* in *Podium* 4 (1947) 3. Hij noemt het gedicht onder meer 'een jeremiade aus einem Gusz' en schrijft verder: 'Niet zo vreselijk belangrijk, misschien niet helemaal echt, hier en daar wel charmant en over het geheel van een originaliteit waarvan men zich afvraagt

of zij voldoende is om zelfs een schrijverschap “aan de periferie” te “schragen” – dit zijn wel de belangrijkste aspecten van Max de Jongs *cri de coeur*.’

Hanny: Hanny en Joop Deelman woonden in hetzelfde huis aan de Stadhouderskade als Max de Jong in de jaren 1944–1945.

Zaterdag 6 december

Reinold Kuipers: was van 1946 tot 1960 hoofd van uitgeverij De Arbeiderspers, waarvoor De Jong de vertaling van Priestley herzag.

Zondag 7 december

Piet: buurman Piet Offenberg.

Maandag 8 december

de bele mens: een fulltime baan. De Jong zocht een parttime baan zodat hij daarnaast kon schrijven.

Evelientje: Evelien van Onck was een van de ‘bordenopschepsters’ van eethuis De Nieuwe Biekorf.

Vrijdag 12 december

Thea v.d. Kemp: buurvrouw.

bonkaarten: tot in de jaren vijftig waren verschillende producten wegens schaarste alleen met distributiebonnen te verkrijgen.

Zaterdag 13 december

Emile: Emiel van Moerkerken. Max de Jong was bevriend met hem en andere betrokkenen bij het tijdschrift *De Schone Zakdoek* dat in de Tweede Wereldoorlog in telkens één exemplaar gemaakt werd. Van Moerkerken portretteerde De Jong als Mau F. (een ‘droevig en problematisch’ figuur, met ‘kwerulanterige intrigues in zijn hoofd’) in *Samen uit samen thuis* (1957), dat hij onder zijn pseudoniem Eric Terduyn publiceerde, in 1979 herdrukt onder de titel *Volgend jaar in Holysloot*.

Edy: Edy de Boer was Van Moerkerkens toenmalige vriendin.

Woensdag 17 december

Simon van het Reve: Gerard Kornelis van het Reve had onder de naam Simon van het Reve in november 1947 *De avonden* gepubliceerd bij uitgeverij De Bezige Bij.

Jos Wibaut: een nichtje van de gezusters Wibaut: Stans, Neel en Jet, die Max de Jong had leren kennen bij kampen van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie (NJJN) en op wie hij jarenlang van een afstand verliefd was. Het vertrek van Neel naar Amerika was de aanleiding om het gedicht *Heet van de naald* te schrijven.

Vrijdag 19 december

Joods kind: Hanny Michaelis. Reve en Michaelis hadden elkaar eind 1947 leren kennen en zijn van 1948 tot 1959 met elkaar getrouwd geweest.

Sjoerd: Sjoerd Leiker was een van de oprichters van De Bezige Bij, hij werkte mee aan verschillende weekbladen en tijdschriften.

Kriterion: bioscoop Kriterion werd in november 1945 opgericht door Piet Meerburg, die afkomstig was uit het studentenverzet. De bioscoop aan de Roetersstraat 34-36 (tegenwoordig 170) werd en wordt gerund door studenten.

Citizen Kane: film uit 1941, Orson Welles produceerde en registreerde de film, schreef mee aan het scenario en speelde de hoofdrol.

Zaterdag 20 december

Reeve, Margiet: Max de Jong schreef namen vaak verkeerd; zo werd Reve meestal Reeve en Margit schreef hij consequent als Margiet. In het register staan de verkeerd geschreven namen met een verwijzing naar de juiste naam.

Zondag 21 december

Zitten praten met een allerprettigst man, van der Gaag gebeten: A.C. van der Gaag schreef essays en kritieken onder het pseudoniem Charles Wentinck. Hij zou voor Van Oorschots *Libertinage* gaan schrijven.

Morriën: Adriaan Morriën. De Jong en Morriën kenden elkaar sinds 1944, de tijd dat Morriën op zoek ging naar jonge schrijvers voor de herverschijning van het literaire tijdschrift *Criterion* na de bevrijding.

Maandag 22 december

Hans: Hans van Straten. Van Straten en De Jong hadden elkaar in 1942 leren kennen in Leiden. Hans van Straten was een belangrij-

ke vriend en literair stimulator. Hij werkte bij verschillende bladen en kranten.

Dinsdag 23 december

Ab V. blijkt een zieke en zielige vent te zijn: Ab Visser leed aan de ziekte van Bechterew, een vorm van ontstekingsreuma waarbij de wervelkolom stijf wordt en krom kan groeien.

bericht van Marja gekomen: A. Marja is het pseudoniem van A.Th. Mooij, werkzaam bij uitgeverij F.G. Kroonder, waar De Jong zijn aforismen naar had gestuurd.

Woensdag 24 december

De Bock: eethuis op het Spui.

Donderdag 25 december

Za 3 Jan., tentoonstelling Harry Kuyten: opening van een expositie met tekeningen van Harry Kuyten bij kunstzaal Paul Brandt, van 3 tot 31 januari.

Zaterdag 27 december

mss.: manuscripten, ook: ms voor manuscript.

Zondag 28 december

Naar het Stedelijk museum geweest. Chagall, Kandinsky, Witsen en zijn kring: in het Stedelijk Museum waren verschillende tentoonstellingen te zien: ‘Wassily Kandinsky en Marc Chagall’ van half december 1947 tot half januari 1948 en ‘Witsen en zijn vriendenkring’ van 19 december tot 10 januari.

niet-valse textielpunten: in kranten uit 1947 en 1948 is te lezen dat er een omvangrijke handel in valse textielpunten bestond.

Maandag 29 december

Ellen [...] emigreert van de zomer: Ellen Lindeman emigreerde naar Australië.

Dinsdag 30 december

mevrouw Krebs: buurvrouw.

Donderdag 1 januari 1948

Centr. Stat.: Centraal Station. Max de Jong maakte gebruik van de diensten van het Maatschappelijk Advies en Informatiecentrum (MAI), dat een kantoor had in de centrale hal van het Centraal Station. Ook zat hij regelmatig in een van de wachtruimtes, ongestoord door burengeluiden.

Egl.gracht: Egelantiersgracht.

Vrijdag 2 januari

wiedeste: onbekend woord.

tante Cootje: schoonzuster van de echtgenote van Jaap Hemelrijk.

Dit: echtgenote van Jaap Hemelrijk.

Dineke: dochter van Jaap Hemelrijk.

Zondag 4 januari

excerptschrift: Max de Jong maakte uitgebreide samenvattingen van de boeken die hij las. In zijn collectie in het LM zijn diverse excerpten aanwezig.

Maandag 5 januari

Floris Raamsteker: volgens de annotaties bij de roafdruk van Max de Jongs dagboek noemde De Jong Floris Raamsteker later Felix Eygenraam.

Rodenko: Max de Jong kende Paul Rodenko via Hans van Straten, die hem had gevraagd voor de redactie van het tijdschrift *Columbus*. Zowel Rodenko als Van Straten had Max de Jong in 1946 afgeraden *Heet van de naald* te publiceren.

Dinsdag 6 januari

zijn hofje: sinds december 1947 woonde Reve in het Nieuwe Suikerhofje, een achttiende-eeuws hofje aan de Prinsengracht, waarin vlak na de oorlog studenten woonden.

Die Verwandlung van Kafka: van *Die Verwandlung* (1915) zou in 1948 een uitgave bij Stichting De Roos verschijnen. In 1944 had Huib van Krimpen *De gedaanteverwisseling* clandestien uitgegeven, in een vertaling van N. Brunt.

Vrijdag 9 januari

Theo Kroese: schilder en tekenaar Theo Kroeze. Hij tekende in 1946 het portret in zwarte inkt van Max de Jong, dat enkele keren als illustratie bij publicaties over Max de Jong is gebruikt.

Adres van Aimé gegeven, voor als hij naar Tsjecho-Slowakije wil: Aimé van Santen verbleef tussen 1945 en 1951 in Tsjecho-Slowakije, waar hij promoveerde op Kafka. Max de Jong en Aimé van Santen ontmoetten elkaar in 1942 in Leiden, waar ze in hetzelfde studenten-huis woonden.

Engelse tekst van Ukkepuk: het verhaal 'Hoe Ukkepuk de draak overwon door middel van een klosje garen' werd geschreven door Max de Jong onder het pseudoniem Job van Gelderen. Het verhaal bevindt zich in het LM, waar ook een brief van Max de Jong aan Leo Vroman bewaard wordt, waarin hij hem vroeg tekeningen te maken bij de Engelse vertaling van het verhaal, en het verhaal met tekeningen in Amerika te verkopen.

Maandag 12 januari

dat van Lien: zie 3 februari 1948.

Donderdag 15 januari

Wet.schans: Weteringschans.

Vrijdag 16 januari

Vrije Kath: *De Vrije Katheder*.

kaart volgende week Vrijdag Bogtman-Schubert: op 23 januari zou Laurens Bogtman in de kleine zaal van het Concertgebouw *Die Schöne Müllerin* van Schubert zingen, onder leiding van Eduard van Beinum.

As you like it: in de Stadsschouwburg speelde Toneelgroep Comedia *Naar het u lijkt* van William Shakespeare onder regie van Cor Hermus.

het hele opstel van Gervinus over As you like it: G.G. Gervinus, *Shakespeare* (1849–1850) of G.G. Gervinus, *Shakespeare commentaries* (1903).

Dinsdag 20 januari

Richard III: werd door het Amsterdams Toneelgezelschap in de

Stadsschouwburg opgevoerd, onder regie van August Defresne, naar het gelijknamige stuk van Shakespeare.

Woensdag 21 januari

H. Offenberg: buurman.

Jaap Polak geschreven en die heeft het geweigerd: in zijn adresboekje heeft Max de Jong bij Jaap Polak 'vrek' geschreven.

die lelijke secretaresse van Salm: Utie Endt, werkte als secretaresse bij uitgeverij W.L. Salm.

Donderdag 22 januari

Bob: Bob van Amerongen, met wie Jan Hemelrijk de verzetsgroep P.P. had opgericht.

Vrijdag 23 januari

Mimi: zus van moeder Marta de Jong-Hemelrijk.

Zaterdag 24 januari

Van Dalsum: Albert van Dalsum, was behalve hoofdrolspeler, ook de decorontwerper.

Zondag 25 januari

wanneer kom je nou in een redactie: in het naoorlogse Nederland kwamen er meer literaire en culturele tijdschriften uit dan ooit tevoren. De redacties wisselden snel en iedereen die iets wilde voorstellen in de Nederlandse literatuur zorgde ervoor in een redactie terecht te komen.

mevr. Maschmeyer: J. Maschmeijer-Buekers, de moeder van Willem Maschmeijer, een vriend van Hans van Straten en Max de Jong uit hun Leidse periode begin jaren veertig. Mevrouw Maschmeijer-Buekers was vertaalster.

Toen kwam alle copy van Podium terug, met een lullige brief van Fokke Sierksma: 'Mijnheer De Jong, als wij U een raad mogen geven, oefent U zich eens wat in het exact en economisch formuleren van Uw gedachten, zonder voortdurend een schijn-elegance na te streven die zelfs de minder ontwikkelde lezer onmiddellijk als effectbejag moet identificeren. En denkt U eens wat meer na over wat U schrijft. Van een degelijker argumentatie heeft Uw werk álles te

wachten. En tenslotte – maar dat blijft onder ons – leest U eens wat meer. Een essayist zonder eruditie is als een huis zonder muren.’ (24-1-1948) Fokke Sierksma was redacteur van literair maandblad *Podium*, dat van 1944 tot 1969 verscheen.

Dinsdag 27 januari

Henk Hospers: Max de Jong kende Henk Hospers nog van zijn studietijd in Utrecht, uit de kring rond *De Schone Zakdoek*.

Woensdag 28 januari

Iet: vermoedelijk Diet Kortmann, door De Jong Iet Kortman genoemd, maakte deel uit van de PP-groep.

Palaestra-avond: *Palaestra*. Maandblad voor jonge kunstenaars verscheen van 1946 tot 1948 bij uitgeverij Breughel. In de brochure die het blad aankondigde is te lezen dat het tijdschrift de ‘jongere en jongste’ beoefenaars van de verschillende kunsten wilde verbinden en daarnaast ‘een podium [wilde] vormen, waarop het opkomende kunstenaarsgeslacht wil demonstreren wat het waard is en welke verwachtingen hierop gebouwd kunnen worden’. Hanno van Wagenvoorde was redacteur Letterkunde.

Jan Kamermans – mijn god! Het hele verleden begon weer te spoken: Jan Kamermans komt voor op een namenlijst van de NJN.

Donderdag 29 januari

Kgr: Keizersgracht.

Woensdag 30 januari

mej. Salm: Utie Endt.

Donderdag 31 januari

Aleid: vrouw van Jan Hemelrijk.

Dinsdag 3 februari

gezusters W: gezusters Wibaut.

Lien: de vierde zus Wibaut.

enquête over hongertochten: in 1951 verscheen *Hongertochten. Amsterdam tijdens de hongervinter* van G.J. Kruijer. Voor dit onderzoek hadden studenten enquêtes afgenomen bij inwoners van Amsterdam over hun ervaringen gedurende de winter van 1944–45.

Stans en kinderboeken illustreren: beeldhouwster en modetekenares Constance (Stans) Wibaut maakte aan het begin van haar carrière diverse illustraties. In een brief van 16 april 1943 liet ze Max de Jong weten af te zien van het plan illustraties bij een verhaal van hem te maken.

daar met Lucie Premsele juist ook over gehad had: Lucie Premsele was zelf ook tekenares.

Woensdag 4 februari

Twelfth Night: *Twelfth Night, or What you will* (ca. 1600) van William Shakespeare.

Vrijdag 6 februari

Tuschinski [...] tweede voorstelling: in Tuschinski, bioscoop in de Reguliersbreestraat, draaide de film *The Best Years of our Lives* (1946) onder regie van William Wyler, naar de roman *Glory for me* van MacKinlay Kantor.

Zaterdag 7 februari

Driekoningenavond: de Nederlandse vertaling van *Twelfth Night*.

Hamlet: van William Shakespeare (ca. 1600).

Libertinage: een literair en politiek tijdschrift dat van 1948 tot en met 1953 bij uitgeverij Van Oorschoot verscheen.

Lehmann's bundel: in 1948 was bij Van Oorschoot de bundel *Gedichten* van L.Th. Lehmann uitgekomen. Max de Jong kende Lehmann nog uit Utrecht, waar ze even in hetzelfde huis gewoond hebben.

Zondag 8 februari

met Fika over hebben, om de hele Biekerhoff op te vangen: het pand aan de Keizersgracht waarin De Nieuwe Biekerhoff zat was van Vika Taselaar en haar zus Margreet Taselaar.

Maandag 9 februari

naar de schouwburg: in de Stadsschouwburg speelde de Haagsche Comedie *Spel der vergissingen* (*Comedy of Errors*) van Shakespeare, onder regie van Cees Laseur.

Woensdag 11 februari

bewijs van onvermogen: bewijs om in aanmerking te komen voor staatssteun.

Zaterdag 14 februari

De datums kloppen al een heel eind niet, nou ja: op meerdere plekken in het dagboek heeft De Jong zich in de datum vergist. Dit is stilzwijgend verbeterd.

mijn artikel tegen de katholieken: De Jongs artikel ‘De nederlaag, we few, we happy few’, *De Baanbreker* 2 (1946) 23, over de verkiezingsoverwinning van de Katholieke Volkspartij: ‘Het denkend deel der natie is door het biddend deel der natie voor vier lange jaren buiten gevecht gesteld.’

redactievergadering van de Vrije Katheder: *De Vrije Katheder* was ontstaan als verzetsblad en werd na de oorlog gezien als ‘een ontmoetingsplek tussen communisten en niet-communisten’. Zowel Gerard als zijn broer Karel van het Reve schreven ervoor. Het tijdschrift werd in 1950 opgeheven.

Maandag 16 februari

Twelf modern poets, Zephyr-book: in de reeks Zephyr Books van The Continental Book Company was in 1946 *Twelve Modern Poets. An Anthology* verschenen.

mevr. Engbr.: hospita Engelbrecht.

tracteerde me op Kriterion: in Kriterion draaide de film *Farrebique ou Les quatre saisons* (1946) onder regie van Georges Rouquier.

Woensdag 18 februari

Boekenoogens: Henk Boekenoogen en Ans (Anoesjka) Vermeulen.

Donderdag 19 februari

Michiel Huizinga: antiquariaat Michiel Huizenga aan de Oudezijds Achterburgwal.

Windelband Einleitung: Wilhelm Windelband, *Einleitung in die Philosophie* (1914).

bem geschreven: brief aan Hans van Straten in: *Ik ben echt een genie. De briefwisseling van Max de Jong en Hans van Straten 1942–1951*, bezorgd en uitgegeven door Kathinka Stel (2014), p. 118.

*Sartre is morgen 'verhinderd'. Het was een reclame-stunt, net als met Arletty toen: er was aangekondigd dat Sartre de Nederlandse première van *Les jeux sont faits* in het City Theater aan de Ceintuurbaan bij zou wonen. Hij was echter verhinderd. Regisseur Jean Dellannoy en de hoofdrolspeelster waren er wel. In maart 1947 ging een aangekondigde bijwoning van hoofdrolspeelster Arletty aan de première van *Les enfants du paradis* evenmin door.*

Zondag 22 februari

Concertgebouw. Bruckner: naast de achtste symfonie van Bruckner speelde het Concertgebouworkest onder leiding van Eduard van Beinum ook Beethoven en Caplet.

dochter tante Cootje: Mieke de Jong.

Maandag 23 februari

Aa: Adriaan Morriën.

Die schöne Mühlerrin: Die Schöne Müllerin (1823), een liederencyclus van Franz Schubert.

Dinsdag 24 februari

betaald met Cons. crediet: consumentencrediet, werd door de gemeente verstrekt aan inwoners met een laag inkomen.

Nana: dochter van Sjoerd en Margit Leiker.

Donderdag 26 februari

Hans van Straten heeft een briefkaart geschreven: zie Stel, p. 119.

Zaterdag 28 februari

*I remember Mama: van John van Druuten, werd als *Ik berinner me moeder* door het Amsterdams Toneel Gezelschap gespeeld, onder regie van Louis Saalborn.*

Zondag 29 februari

Vlankampen: De Vlam. Socialistisch weekblad voor vrijheid en cultuur verscheen van 1945–1952. Er werden kampen georganiseerd, waar De Jong aan deelnam. In zijn collectie in het LM bevindt zich een ingevuld aanmeldingsformulier voor het kaderkamp van 26 juli–2 augustus 1947, dat in het teken zou staan van het thema 'internationale spanningen'.

Maandag 1 maart

Centraal Theater: het Centraal Theater was van 1881 tot 1966 gevestigd aan de Amstelstraat 14-16 en werd afgebroken voor de nieuwbouw van de Amrobank.

Hanny Michaelis bij Meulb: Hanny Michaelis werkte bij uitgeverij Meulenhoff. Daar hadden zij en Gerard Reve elkaar ontmoet, waarna ze elkaar opnieuw tegenkwamen bij de uitreiking van de eerste Reina Prinsen Geerligsprijs in 1947. Reve won met het manuscript 'Winteravonden', dat als *De avonden* gepubliceerd zou worden, Michaelis kreeg een eervolle vermelding.

Dinsdag 2 maart

Scharreltje van Vermeulen met Eva Stols: Jan Vermeulen werkte bij uitgeverij A.A.M. Stols van de vader van Eva. Jan Vermeulen had Max de Jong samen met Hans van Straten in Leiden leren kennen.

Van Grijnen is wel Hermans: in het decembernummer van *Criterium* had Willem Frederik Hermans, onder het pseudoniem G. van Grijnen, het artikel 'De lachspiegel op het Podium' gepubliceerd.

Stols [...] nieuwe Helikon-reeks: in december 1947 was het voorlopig laatste deel in de Helikonreeks van uitgeverij A.A.M. Stols verschenen, in 1954–1955 verschenen nog vier delen.

Sientje: mogelijk Sientje ten Holt.

vd Molen: mogelijk de dichter W.J. van der Molen.

Woensdag 3 maart

Literair Paspoort: *Litterair Paspoort. Tijdschrift voor boeken uit de oude en nieuwe wereld* verscheen in de periode 1946–1982, tot 1964 onder redactie van Adriaan Morriën. Vanaf 1976 onder de naam *Litterair Paspoort*.

zijn kritiek op de nieuwe bundel van Vasalis: in 1947 was van Vasalis de bundel *De vogel Phoenix* bij uitgeverij A.A.M. Stols verschenen. Morriën schreef hierover in het januarinumnummer van *Criterium*: 'De geheimzinnigheid van het gewone'.

Huik van Leeuwen: Huyck van Leeuwen had samen met Hans Gomperts *Libertinage* opgericht, waarvan het eerste nummer de datering januari-februari had, maar dat op 1 april pas daadwerkelijk zou verschijnen. Eind 1948 zou *Criterium* met redacteur Adriaan Morriën in *Libertinage* opgaan.

Rudie Mossel (die getrouwd is): Rudi Mossel was getrouwd was met Esperia Blomesath. Later zou hij trouwen met Margreet Taselaar.

Donderdag 4 maart

Paul van der Lek [...] ik herkende hem niet en hij mij helemaal niet: Paul van der Lek kwam ook uit Wageningen. Hij begon als toneelacteur, maar werd al snel hoorspelacteur.

Dinsdag 9 maart

naar het gramfoonplatenconcert getogen: in Kriterion werden regelmatig gramfoonplatenconcerten gegeven. Van sommige concerten is het programma terug te vinden in kranten.

Woensdag 10 maart

Atva: het Amsterdamsch Tehuis voor Arbeiderswoningen aan de Marnixstraat 266-340 bevatte eenpersoonsslaapkamers voor alleenstaanden. Er was ook een restaurant gevestigd. W.F. Hermans heeft hier na de oorlog een paar maanden gewoond.

Donderdag 11 maart

De smalle mens: essaybundel uit 1934 van E. du Perron.

Vrijdag 12 maart

Catalogus Erasmus: antiquariaat en boekhandel Erasmus aan het Spui.

Duitse vertaling van de eerste delen van Proust: Auf den Spuren der verlorenen Zeit, verscheen vanaf 1926.

Faux-Monnayeurs: roman van André Gide uit 1925.

Il faut qu'une porte soit ouverte ou fermée: titel van een toneelstuk van Alfred de Musset uit 1848.

gemalin Geert: Hillie van Oorschot-Munneke.

Zaterdag 13 maart

Avond Geert: Van Oorschot nodigde De Jong op 9 maart uit: 'Ondertusschen speelt a.s. Zaterdagavond bij ons thuis een marionettentheater. Als je zin hebt en niet de pest aan mij dan verwacht ik je. En heb je wel de pest aan mij, dan ben je aan onze langdurige vriendschap verplicht hier te komen en te vechten.'

zingt *Bertus van Lier bij hem*: componist, criticus, leraar en dirigent Bertus van Lier zong niet alleen bij Van Oorschot, hij zou er ook verschillende boeken publiceren. Het eerste, *Buiten de maatstreef*, in 1948.

Zondag 14 maart

N.M.B.: Nieuw-Malthusiaanse Bond, opgericht in 1881, pleitte voor rasverbetering en geboortebeperving. De bond propageerde, in tegenstelling tot de oprichter, het gebruik van voorbehoedsmiddelen. De Jong gebruikte de oude naam; sinds 1946 werd de vereniging voortgezet onder de naam Nederlandse Vereniging voor Seksuele Hervorming (NVSH).

Maandag 15 maart

Lied von der Erde: liederencyclus van Gustav Mahler uit 1908–1909.

Dinsdag 16 maart

Vijf uur naar Kriterion geweest, *Das Lied von der Erde*: grammofoonplatenconcert.

Hospita wou ze niet bij de Asva opgeven: de Algemene Studenten Vereniging Amsterdam, kwam voort uit het studentenverzet en werd opgericht op 25 mei 1945. Tot de vele diensten hoorde kamerbereddeling.

bespreken Centraal Theater: op zaterdagavond 20 maart werd in het Centraal Theater *Met gesloten deuren* (*Huis Clos*) van Sartre opgevoerd door het Rotterdams Toneel onder regie van Ko Arnoldi.

Maandag 22 maart

Lullige brief uit Wageningen: in Wageningen woonden De Jongs ouders, Rienk en Marta de Jong-Hemelrijk. Hij gebruikte vaak ‘Wageningen’ of ‘Wag.’ in plaats van een persoonlijker aanduiding.

Brief Encounter: film uit 1945 onder regie van David Lean, naar het toneelstuk *Still Life* van Noel Coward.

Dinsdag 23 maart

Koloniaal Instituut: vanaf 1949 Koninklijk Instituut voor de Tropen.

Zaterdag 27 maart

Juffrouw van Oordt: Nonny Ahn-van Oordt, een vriendin van de ouders van Max de Jong.

Zondag 28 maart

Lidi: zus van Max de Jong.

Maandag 29 maart

de Uitkijk: bioscoop aan de Prinsengracht, opgericht door De Film-
liga in 1929.

film met Rosalind Russell: My Sister Eileen (1942) onder regie van Alexander Hall, naar het gelijknamige toneelstuk van J. Chodorov en J.A. Fields.

Dinsdag 30 maart

Evenhuis: Jacob Evenhuis, De Jong kende hem uit zijn Utrechtse tijd. Evenhuis was ook betrokken bij *De Schone Zakdoek*.

Rauschning: Hermann Rauschning schreef *Die Revolution des Nihilismus* (1938) en *Gespräche mit Hitler* (1940), dat in 1939 eerst in het Frans verscheen onder de titel *Hitler m'a dit*.

Corrie Ham: secretaresse bij L.J. Veen's Uitgeversmaatschappij.

Veen mijn ms. geweigerd heeft: een van de uitgeverijen die de aforismen van De Jong geweigerd heeft.

Johan vd Woude: schrijver en criticus.

Woensdag 31 maart

Monsieur Verdoux: film uit 1947 onder regie van Charles Chaplin, draaide in Tuschinski.

Das Schloss: roman van Franz Kafka uit 1926.

Zaterdag 3 april

die goeie kritiek van Adr. v/d. Veen in de Nieuwe Rot op Heet van de naald: de anoniem gepubliceerde recensie van criticus Adriaan van der Veen over *Heet van de naald* verscheen op 1 april in de *Nieuwe Rotterdamse Courant*: 'Hoewel het gedicht van Max de Jong dat *Heet van de naald* heet [...] in het geheel geen grappig onderwerp heeft, glimlacht men toch als men het leest. En wel om de scherpe zelfironie, om de intelligente en speelse geest die er uit spreekt. [...] Van

wat men gewend is als poëzie te beschouwen, heeft dit zonderlinge boekje niets; het bevat scherpe mijmeringen in enigszins rhythmisch en als vers gedrukt proza en het overtuigt in zijn kernachtige formuleringen van de humor en de intelligentie van de dichter.’

Van Vrieslandt had net een hele lange voor Vrij Ned. geschreven: de recensie van dichter en criticus Victor van Vriesland zou op 17 april verschijnen.

of Hoornik hem plaatst: dichter Ed. Hoornik was redacteur kunst van *Vrij Nederland*.

Gomperts gaat er over in Libertinage schrijven: dichter, essayist en literair criticus Hans Gomperts heeft niet over *Heet van de naald* geschreven.

Die Winterreise: liederencyclus van Franz Schubert.

Donderdag 8 april

Wageningen heeft nu twee knipsels, Bergen een, Haren geen meer: de recensie uit de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*. In Bergen woonde oom Jaap Hemelrijk en in Haren tante Mali Cohen-Hemelrijk.

bij is ook maquis geweest: de Maquis was een Franse verzetsbeweging.

Vrijdag 9 april

die broer aan het Parool: de broer van Hilda van Norden was Wim van Norden, die na de oorlog directeur werd van verzetskrant *Het Parool*.

Zaterdag 10 april

Iemand had kamfer in de soep gedaan: een wijd verbreid en regelmatig terugkerend gerucht is het toevoegen van het libidoverlagende middel kamfer aan het eten van soldaten, matrozen, etc.

Zondag 11 april

de onbekende figuur: zie 13 april.

Dinsdag 13 april

Bleuler: Lehrbuch der Psychiatrie van P.E. Bleuler uit 1916, of het door M. Bleuler herziene werk uit 1943.

Die vreemdeling was er weer; heet Frans van Alkemade: mogelijk Frans Alkemade, een schilder uit Sint Oedenrode, die in Amsterdam medicijnen studeerde en er in 1951 een expositie had.

Aan Simon van het Reve die bijtende kritiek van Greshoff gegeven: J. Greshoff over *De avonden*: ‘De nieuwe gemelijkheid produceert een waardeloos prul’, in: *De Nieuwe Courant*, 10 april 1948.

Woensdag 14 april

Naar Japie [...] Zijn meisje: Stientje Kortlang.

Vera: mogelijk vriendin van Leo Hemelrijk, broer van Jan en Jaap Hemelrijk, zie 21 februari 1949.

Rode strepen bij: *Vera heeft pleuritis [...] op kon houden*.

Selma [...] Zat vol van Zionisme: Selma Joles zou in Palestina gaan wonen, zie 2 maart 1949.

De Arabieren wilden wel samenwerken, maar de Engelsen wilden rot-zooi: na het aannemen, eind 1947, van een VN-resolutie die het opdelen van Palestina moest regelen na beëindiging van het Britse mandaat, was er oorlog uitgebroken tussen de Joodse en Arabische bevolking.

Donderdag 15 april

Skalka: buurvrouw.

dat Sal Tas tegen de 7e faculteit stemt, omdat hij de Kadt er in wil drukken in plaats van Suys: in 1947 was aan de Amsterdamse Universiteit een zevende faculteit opgericht: de Politiek-Sociale Faculteit. Vanaf het begin was de faculteit omstreden; men was bang voor communistische invloeden. De benoeming van hoogleraren voor de nieuwe faculteit werd een politieke strijd in de gemeenteraad. PvdA-politicus De Kadt werd niet benoemd. Filosoof en historicus Suys wel, maar deze benoeming werd door de gemeenteraad ingetrokken, wegens zijn (te) linkse sympathieën.

Presser: de benoeming van schrijver en historicus Jacques Presser werd eveneens ingetrokken.

Sal Tas: fractiewoordvoerder van de PvdA in de gemeenteraad.

Vrijdag 16 april

Uitroepteken in rood potlood na: *Dus na Sonja nu ook Huib bij Meulenhoff weg*.

Kritiek Vic losgekomen: de recensie van Victor van Vriesland zou op 17 april in *Vrij Nederland* verschijnen. Ondanks zijn kritiek op de willekeurig opgebouwde strofen ‘waarin met een enigszins voorop-

gezette ongedwongenheid wordt gekeuveld', signaleert hij poëzie met een innerlijke kracht, die niet-epigonistisch is en die een onmiskenbare indruk op hem heeft gemaakt. Hij besluit zijn recensie met de aanbeveling: 'Probeert u het zelf eens.'

Zaterdag 17 april

De Kadt is getrouwd met een veertigjarige dame (Wijnberg): Jacques de Kadt was in januari met Esther Stern getrouwd, wier man Maurits Weinberg in de oorlog omgekomen was.

Sal Tas is aan het werk om hem naast Suys op de nominatie voor prof te krijgen, en hij komt op een verkiesbare plaats voor kamerlid: zie 15 april 1948. Sal Tas zou geen kamerlid worden en vertrok als correspondent voor *Het Parool* naar Parijs.

Een exemplaar van mijn boekje naar minister Foris in 't Veld: Joris in 't Veld, een jeugdvriend van Van Oorschot, was van 1948 tot 1952 minister van Wederopbouw en Volkshuisvesting.

als wethouder Seegers er uit gewerkt is: Leen Seegers was wethouder van Publieke Werken en Volkshuisvesting in Amsterdam. De communistische wethouder werd afgezet na de omwenteling in Tsjechoslowakije. Hij werd opgevolgd door J.J. van der Velde.

In rood potlood: *Hij krijgt dus radio!*

In rood potlood: *Een fraaie hospita heb ik. Ken je d'r nou nog niet?*

Zondag 18 april

Holland-België: om half drie 's middags was in het Feijenoordstadion de voetbalwedstrijd tussen Nederland en België begonnen.

Maandag 19 april

Kathleen Ferrier uitverkocht: op 22 april zong Kathleen Ferrier in de kleine zaal van het Concertgebouw.

Vrijdag 23 april

mevr Samuels en mevrouw van Leur: buurvrouwen.

Zondag 25 april

Rood onderstreept: *De vertaling als zodanig is klaar! Nu de laatste hand.*

Morgen Molière bespreken: op maandag 26 april zou de Comédie

Française *Le Misanthrope* (1666) van Molière onder regie van Pierre Dux in de Stadsschouwburg opvoeren.

Dinsdag 27 april

Naar de bioscoop geweest, Le diable au corps: de film *Le diable au corps* (1947) onder regie van Claude Autant-Lara, gebaseerd op de gelijknamige roman van Raymond Radiguet, draaide in Tuschinski.

Donderdag 29 april

u.b.: Universiteitsbibliotheek, ook *u.b.*

Nita van Krimpen: Max de Jong kende Nita, de zus van Huib van Krimpen, uit Leiden, waar hij een deel van de Tweede Wereldoorlog verbleef.

Vrijdag 30 april

Wim v. Domselaar: de naam Van Domselaar wordt officieel met dubbel a geschreven, de vader van Wim heeft er Domselaer van gemaakt. Wordt door elkaar gebruikt.

Zaterdag 1 mei

Hilletje nog een jaar op de Academie: net als vele andere vaste bezoekers van De Nieuwe Biekerf zat Hilje van Calcar op de Rijksakademie van Beeldende Kunsten in Amsterdam. Anderen waren Hilda van Norden, Ursula Sinzheimer, Joop Deelman, Henk Zweerus, Elly Bron, Friso ten Holt, Theo Kroeze en Annelies Ehrlich.

Maandag 3 mei

Scheldestr., boek *Church.l.*: hoek Scheldestraat-Churchilllaan in Amsterdam-Zuid.

Swaen en Oxford: Engelse woordenboeken.

Volpar: een zaaddodend middel ('voluntary parenthood') dat eind jaren dertig in Engeland ontwikkeld was.

Vrijdag 7 mei

Met Ernst gepraat, studeert fluit: naast studenten van de Rijksakademie kwamen er ook veel conservatoriumstudenten bij De Nieuwe Biekerf, zoals Esther van Son (celliste), Alfred Pool (fagottist), Wim Franken (pianist) en Joke Tuinder.

Zaterdag 8 mei

Naar de nachtvoorstelling in Kriterion geweest van Der Blaue Engel, de eerste film van Marlene Dietrich: film uit 1930 onder regie van Josef von Sternberg, naar Professor Unrat oder Das Ende eines Tyrannen van Heinrich Mann.

dat Stans tegenwoordig décors maakt voor Cees Laseur voor wie Morriën vertaalt: in het seizoen 1947/1948 speelde de Haagsche Comedie Batsheba onder regie van Cees Laseur. Constance Wibaut had zowel de kostuums als de decors ontworpen. Adriaan Morriën vertaalde de tekst van Jacques Deval.

Zondag 9 mei

Rood onderstreept: *Dus Stans maakt décors voor Cees Laseur; bm.*

's Middags naar de Dam geweest.[...] de rede van Churchill: tijdens het 'Congres voor Europa' dat begin mei in Den Haag plaatsvond, was op 9 mei een openbare betoging op de Dam in Amsterdam georganiseerd, met sprekers en zang. Churchill was een van de sprekers, het 'Europalied' werd ten gehore gebracht.

Dinsdag 11 mei

Die Geächteten van Ernst von Salomon: roman uit 1930.

Dagboekancier was er – heette Knap: Henri Knap noemde zichzelf Dagboekancier naar de rubriek 'Amsterdams Dagboek', die hij jarenlang dagelijks voor Het Parool schreef.

Vrijdag 14 mei

de Amstellanenbuurt: de 'Amstellanen' in Amsterdam-Zuid werden in 1945 vernoemd naar de drie overwinnaars van de Tweede Wereldoorlog; de Amstellaan werd Stalinlaan (die in 1956 werd omgedoopt tot Vrijheidslaan), de Noorder Amstellaan werd Churchilllaan en de Zuider Amstellaan werd Rooseveltlaan.

Zaterdag 15 mei

Alhambra: bioscoop Alhambra aan de Weteringschans, werd in 1997 gesloopt.

Zondag 16 mei

dat Friese manuscript: is mogelijk de debuutroman Fioele en faem

van Anne Wadman, die in 1948 bij De Arbeiderspers zou verschijnen.

Donderdag 20 mei

El. Bowen: Elizabeth Bowen. Van Elizabeth Bowen is niets bij De Arbeiderspers verschenen.

Vrijdag 21 mei

Guus Sötemann [...] lesgevend: in 1948 was Guus Sötemann bezig met zijn doctoraal Nederlands.

Zaterdag 22 mei

Jules Romains, Mort de quelqu'un: roman uit 1911.

Maandag 24 mei

Heinrich Mann, dr Unrat: Professor Unrat oder Das Ende eines Tyrannen, roman uit 1905.

An. France, La rôtisserie de la reine Pédauque: historische roman van Anatole France, geschreven in 1892, gepubliceerd in 1893.

Otto Ludwig, Zwischen Himmel und Erde: roman uit 1856.

de nieuwe Lailou: in 1946 was van René Lalou een herziene uitgave verschenen van *Histoire de la littérature Française contemporaine*.

Woensdag 26 mei

In het Stedelijk museum gelopen. Het Hildebrand-monument van prof. Bronner is knudde: van 7 mei tot 7 juni werd het Hildebrand-monument, waaraan Jan Bronner vanaf 1914 gewerkt had, tentoongesteld in het Stedelijk Museum.

Zadkine viel best mee: van 2 april tot 31 mei was er ook een tentoonstelling met werk van Ossip Zadkine.

en Klee is werkelijk prettig om naar te kijken. Hodler hing er ook: van 9 april tot 14 juni was er een tentoonstelling gewijd aan Paul Klee en Ferdinand Hodler.

Donderdag 27 mei

een groot artikel over de woningnood: De Jongs artikel over de woningnood 'Er schreit iets ten hemel' is nooit gepubliceerd. Het bevindt zich in de collectie Max de Jong in het LM.

Zondag 30 mei

Receptie A. Roland Holst: ter gelegenheid van zijn zestigste verjaardag werd A. Roland Holst in sociëteit De Koepel gehuldigd. Secretaris-generaal Reinink van het ministerie van Onderwijs Kunsten en Wetenschappen liet weten dat Carel Willink opdracht had gekregen Roland Holst te portretteren.

de Kring: een besloten kunstenaarssociëteit in Amsterdam, sinds 1922.

Woensdag 2 juni

een zekere Weekenborg: op een door Max de Jong vervaardigde lijst van vaste Biekorfbezoekers staan achter de naam Weekenborg alleen maar puntjes.

Donderdag 3 juni

zijn vertaling van La nausée: La nausée van Jean-Paul Sartre verscheen pas in 1961 (als *De walging*) in het Nederlands, maar niet in een vertaling van Rudi Mossel.

Maandag 7 juni

toen na Stokowski: Leopold Stokowski had in 1947 het Concertgebouworkest gedirigeerd.

Kpl.: Koningsplein.

iets heerlijks gezien: als voyeur had Max de Jong vaste plekken waar hij regelmatig stond te kijken.

Dinsdag 8 juni

een inmiddels overleden uitgeverij Prometheus: uitgeverij Prometheus publiceerde van 1923 tot 1946 met name vertaalde literatuur, onder andere in de Pauwserie, en gaf van 1923 tot 1928 het tijdschrift *Boek en kunst* uit. In 1924 verhuisde de uitgeverij van Den Haag naar Amsterdam.

o.l.: Openbare Leeszaal.

Woensdag 9 juni

van Suchtelen: Guido van Suchtelen, redactie-secretaris en productie-leider bij uitgeverij Wereldbibliotheek, waar Max de Jong werk hoopte te vinden.

Dinsdag 15 juni

Sim [...] Sim van Evenhuis: Sim, vriendin van Jacob Evenhuis.

Zaterdag 19 juni

de Rivierenlaan: sinds 1964 President Kennedylaan.

Maandag 21 juni

bijdrage in Crit. Bulletin: in *Critisch Bulletin* 14 (1947) 10 had Max de Jong 'De verzamelde gedichten van L.Th. Lehmann' gepubliceerd.

afrekening van Oorschot op Heet van de naald: volgens een afrekening van Van Oorschot in het LM waren er in 1947 315 exemplaren van *Heet van de naald* verkocht.

het steunfonds: van de Vereniging van Letterkundigen, waar N.A. Donkersloot – die onder het pseudoniem Antonie Donker romans, gedichten en essays schreef – voorzitter van was.

Dinsdag 22 juni

stemt Oud: verkiezingsleus van de Vrijzinnig Democratische Bond om bij de verkiezingen van 1937 op Mr. P.J. Oud te stemmen. Eind 1947 was Oud uit de PvdA gestapt. In 1948 was hij een van de oprichters van de vvd.

Zaterdag 26 juni

Het gedicht van Achterberg over de typiste: 'Typiste' van Achterberg was verschenen in *Vrij Nederland* 7 (1946-1947) 20, zie ook *Verzamelde gedichten*, p. 595.

Zondag 27 juni

m.b.o.o.: met het oog op.

Dinsdag 29 juni

familie Engel en *familie Beek*: burenen.

Donderdag 1 juli

Guus Oostveen: een architect die ook op De Nieuwe Biekorf at. Net als de architecten Rens Colombijn en Kees Nierstrasz.

Vrijdag 2 juli

dat zijn idealistische grote bek nog erger was dan die van Koos Vorrink: Vorrink, voorzitter van achtereenvolgens AJC, SDAP en PvdA, was vermaard om zijn toespraken.

dat hij niet het recht had, om iets van mensen als Vestdijk en Jan Romein te zeggen: Vestdijk schreef in zijn *De toekomst der religie* (1947) over socialistisch idealisme en religie en de 'vrij-marxistische' Romein had in 1946 het linkse tijdschrift *De Nieuwe Stem* opgericht.

dat hij verliefd geweest was op de Kadet: Van Oorschoot volgde de ideeën van De Kadet al sinds begin jaren dertig; eerst als links socialist, later als fel anti-communist en anti-Derde Weg. Van Oorschoot maakte altijd ruimte voor De Kadet in zijn bladen, ook als dat tegen de zin van de redactie was.

Op mijn poging [...] kwaadaardig briefje. (van Oudshoorn): 'Zoals ik je reeds meermalen te kennen heb gegeven, vertrouw ik altijd het meest op mijn eigen oordeel.' (Brief d.d. 26 juni). In 1950 verscheen bij Van Oorschoot *Doolhof der zinnen* van J. van Oudshoorn.

Zaterdag 3 juli

de verfilming van de opera Rigoletto: de film uit 1946 van een uitvoering van de opera van Giuseppe Verdi onder leiding van Tullio Serafin, draaide in bioscoop Roxy die tot 1983 in de Kalverstraat zat.

Maandag 5 juli

f.k.s.: steunregeling, elders ook k.f.s.

Woensdag 7 juli

Gestemd: vervroegde Tweedekamerverkiezingen in verband met de aanstaande soevereiniteitsoverdracht aan Indonesië. De PvdA verloor twee zetels, de KVP bleef de grootste partij.

Maandag 12 juli

Jo Dalmeyer als arts genomen: Max de Jong kende huisarts Jo Dalmeyer mogelijk nog uit zijn tijd bij de NJN; beiden komen voor op een NJN-adressenlijst die zich in de collectie Max de Jong in het LM bevindt.

zijn tweede kind bezichtigd, gepraat over de debilitas van het eerste: de

in 1945 geboren zoon Jacob van Jan en Aleid Hemelrijk was autistisch. Dochter Anneke werd in 1948 geboren.

Donderdag 15 juli

de advertentie in het Parool: 'Intellectueel zoekt stille bovenkamer in Zuid, ongem. en z.p.'

Podia: meerdere nummers van *Podium*.

Vrijdag 16 juli

Hermans heeft een baan aangenomen: Charles B. Timmer had ervoor gezorgd dat W.F. Hermans net als hij als houtcontroleur in Canada aan het werk kon gaan. Op 5 juli was Hermans vertrokken.

Er is sprake van, zowel dat Criterium, als dat Podium, over de kop zouden gaan: de redacties van *Podium* en *Criterium* hadden zorgen over het voortbestaan, in de tweede helft van 1948 is er over een fusie tussen beide bladen gesproken. Dat is niet doorgegaan toen *Podium* bij uitgeverij De Driehoek terecht bleek te kunnen. *Criterium* is begin 1949 opgegaan in *Libertinage*. *Podium* heeft nog tot 1969 bestaan.

Zaterdag 17 juli

Op de Biekorff Emile. Had ik hem geschreven: deze ongedateerde brief is in facsimile afgedrukt in: *Ex Libris Emiel van Moerkerken* (samenst. Eric J. Schneyderberg), Boekhandel J. de Slegte, Amsterdam 1999. Met dank aan Flip Bool.

van Galen Last: Henk van Galen Last, Max de Jong kende hem uit hun studietijd in Utrecht.

dat je Rodenko eigenlijk als anti-Sjestov moet beschouwen: Rodenko was een bewonderaar van de filosoof Sjestov en zijn ideeën over 'vrij denken' zonder de beperking van vaststaande ethische en logische waarden.

Zondag 18 juli

Naar de tenniswedstrijden in Noordwijk geweest: van 13 tot en met 18 juli vonden in Noordwijk internationale tenniswedstrijden plaats tussen Nederland, Amerika, Engeland, Frankrijk en België.

Bromwich tegen Falkenburg. Niet voor te stellen, dat Falkenburg Wimbledon van hem gewonnen heeft: Bob Falkenburg won de Wimbledonfinale in 1948.

Donderdag 22 juli

De familie Baas: familie Baars, buren.

avond van Nederland-Polen [...] Claartje Eggink: op 22 juli vond in hotel Krasnapolsky een avond plaats georganiseerd door de vereniging Nederland-Polen ter gelegenheid van de Poolse onafhankelijkheidsdag. Er werden films vertoond en Max Croiset droeg voor uit *Muizen en mensen* (1941), de Nederlandse vertaling door Clara Eggink van *Of Mice and Men* van John Steinbeck.

Vrijdag 23 juli

de van Gogh-tentoonstelling: van 25 juni tot en met 20 september was in het Stedelijk Museum de tentoonstelling 'Vincent van Gogh en zijn Nederlandse tijdgenoten' te zien.

Vrijdag 30 juli

Dubbele rode strepen bij: *Daarna een uiterst pijnlijke [...] grootste soesa krijgen*.

Zaterdag 31 juli

Felix Eigenraam: zie 5 januari 1948.

Zondag 1 augustus

de Münchener Kunstschaten: de tentoonstelling 'Meesterwerken uit de Oude Pinacothek te München' was van 18 juli tot en met 24 oktober in het Rijksmuseum.

de Robber-Symphonie: filmtheater De Uitkijk vertoonde jaarlijks *De Roverssymphonie* (1936) onder regie van Friedrich Feher.

Woensdag 4 augustus

Zuiderboekhandel, boekhandel Steenhof: H. Steenhoff was van 1938 tot 1949 eigenaar van de Zuiderboekhandel.

Donderdag 5 augustus

Smit tegengekomen. Vertelde dat Walter Philipp: Max de Jong kende Simon 'Bob' Smits en Walter Philipp uit Leiden.

Ze hebben een draadje gepikt en hebben geen regelaar en geen verlengsnoer: abonnees van radiodistributie kregen een kastje aan de muur met een zenderschakelaar en een volumeregelaar. Kennelijk hadden de burens alleen de draad doorgetrokken.

Donderdag 12 augustus

in de Cineac naar het journaal van de Olympische Spelen zitten kijken: in de Cineacbioscopen in het land, waar doorlopend een zich herhalend programma draaide, was meer dan dertig minuten Olympisch nieuws te zien, waaronder dat over de gouden medailles van Fanny Blankers-Koen en haar intocht in Amsterdam.

Zondag 15 augustus

Oscariana: aforismen van Oscar Wilde. Het werd bibliofiel gedrukt in 1895, in 1912 verscheen een handelseditie.

Dinsdag 17 augustus

meisje Franken: Joop Franken.

Woensdag 18 augustus

mevr. Polak: buurvrouw.

Zionistische busje: vanaf 1905 stelde het Joods Nationaal Fonds blauwe collectebusjes beschikbaar om donaties in te verzamelen. Het geld was bedoeld voor het aankopen en bebossen van land in het huidige Israël en het bouwen van nederzettingen.

Donderdag 19 augustus

Van Hattum gaat er weer weg: Van Oorschot had in 1947 de verhalenbundel *Mannen en katten* van Jac. van Hattum uitgegeven. In 1954 zou daar ook zijn *Verzamelde gedichten* verschijnen.

Vrijdag 20 augustus

Heidenrijk: buurman.

naar de bioscoop geweest, bewerking van Oscar Wilde, An ideal husband: de film uit 1947 draaide in Tuschinski onder de titel *Een ideaal echtgenoot*, onder regie van Alexander Korda.

technicolor: De Waarheid heeft het op 21 augustus over het 'grondig afplatten met technicolor' van de film.

Maandag 23 augustus

Anita [...].en haar zoon: Anita Geerling-Citroen en Vincent Geerling.

Vrijdag 27 augustus

Iet Brinkgreve tegengekomen! [...] *Ze zit nog gewoon bij Elly, allebei met hun kind, heeft Max van Praag niet meer gezien:* Max de Jong kende Iet Brinkgreve en Elly Bron van de NJN. De twee ongehuwde moeders woonden samen. Max van Praag was de vader van het zoontje van Iet Brinkgreve.

w.g.: Wilhelmina Gasthuis, voormalig ziekenhuis in Amsterdam-West, in 1980 opgegaan in het Amsterdams Medisch Centrum.

Als Sytko terug mocht komen: Siepko Lok, de vader van de zoon van Elly Bron, was naar Canada geëmigreerd.

Zaterdag 28 augustus

die verzetsfilm: de verzetsfilm *LO-LKP* werd gemaakt in opdracht van de gelijknamige Landelijke Organisatie – Landelijke Knokploegen. Het was een gespeelde documentaire over het leven en werk van onderduikers en verzetsstrijders, afgewisseld met originele journaalopnamen. De rollen werden grotendeels gespeeld door amateurs. De film ging in première op het Holland Festival 1949.

Maandag 30 augustus

zijn zoon: een van de zoons uit zijn eerste huwelijk, Geert of Levien.
de feestverlichting: ter gelegenheid van het 50-jarig regeringsjubileum van koningin Wilhelmina en de aanstaande inhuldiging van haar dochter Juliana.

Leo Hemelrijk ontmoet, me de telex-machines van het A.N.P. laten kijken: Leo Hemelrijk werkte als journalist bij het Algemeen Nederlands Persbureau.

Dinsdag 31 augustus

Henk Geerlofs: een van de studenten van Kriterion die aan de film *LO-LKP* meewerkte.

Zaterdag 4 september

Dick: Dick de Jong, zwager van Jaap Hemelrijk.

Hetty: vermoedelijk Helen van der Mey, zie 16 december 1950.

Zondag 5 september

Joep Barneveld: Bob (G.H.) Barneveld schreef voor *Libertinage*.

vertaling van Alain-Fournier: de eerste Nederlandse vertaling van *Le Grand Meaulnes* van Alain-Fournier verscheen in 1925 onder de titel *Het vluchtende beeld*.

Paula [...] Bruno met zijn ijzerwaren: Paula Lemans was een vroegere vriendin van Max de Jong. Bruno Ast was als Duitse vluchteling in 1937 in Amsterdam aangekomen en had Technical Buro Bruno Ast opgericht dat een succesvolle importeur van machinegereedschappen zou worden.

Maandag 6 september

naar het R.A.I.-gebouw: in de RAI was de Nahinto (Nationale Handel-, Industrie- en Nijverheidstentoonstelling) te zien. Er werd onder meer geadverteerd voor 'onze uit Duitsland teruggebrachte diamanten'.

de kroningsdrukte: prinses Juliana werd op 6 september tot koningin gekroond.

David de Jong Le rouge et le noir: zijn vertaling *Rood en zwart* was in 1942 verschenen.

Dinsdag 7 – zaterdag 11 september

gezusters W: Neel, Stans en Jet Wibaut.

Anita van Krimpen, ontmoet in leiden 1942: aantekening in vermoedelijk een ander handschrift.

Zaterdag 11 september

Gepraat over het Anti Clericaal Comité: Max de Jong wilde zo'n comité oprichten.

Maandag 13 september

de Japanse prentkunst: van 11 juli tot 19 september was in het Stedelijk Museum de tentoonstelling 'Japanse Houtsneden. Verzameling Ferd. Lieftinck' georganiseerd, ter ere van het 30-jarig bestaan van de Vereniging van Vrienden der Aziatische Kunst.

Dinsdag 14 september

Rutten is veel geschikter als Gielen: F.J.Th. Rutten volgde in 1948 J.J. Gielen op als minister van Onderwijs.

Woensdag 15 september

J.F.: mogelijk Jef Last.

Vrijdag 17 september

Hans een uitvoerige brief geschreven in antwoord op zijn beide aandringbrieven over het anti-clericaal comité: zie Stel, p. 123–127.

Dinsdag 21 september

Vincent: Van Gogh-tentoonstelling, zie 23 september 1948.

Woensdag 22 september

Morceaux choisis van Proust: Morceaux choisis de Proust, bloemlezing uit 1928, in 1937 was de 21ste druk verschenen.

Donderdag 23 september

collectie V.W. van Gogh: een deel van de tentoongestelde schilderijen op de grote Van Gogh-tentoonstelling in het Stedelijk Museum was afkomstig uit de collectie van V.W. van Gogh, een neef van Vincent. Die collectie is de basis van het latere Van Gogh Museum.

Vrijdag 24 september

in het Mauritshuis die Vermeer uit Engeland bewonderd: van 3 tot 26 september was in het Mauritshuis een tentoonstelling te zien van Nederlandse meesters uit het bezit van de Engelse koning George IV, ter gelegenheid van het regeringsjubileum van koningin Wilhelmina.

Zaterdag 25 september

Lido: terras aan de Singelgracht, tegenwoordig onderdeel van het casino.

Maandag 27 september

Mels de Jong: Max en Mels de Jong (geen familie) kenden elkaar al sinds ze klein waren. De vader van Mels, A.M. de Jong, was bevriend met Jaap Hemelrijk. Mels de Jong werkte bij uitgeverij Republiek der Letteren.

de Hamlet-film: de film uit 1948 onder regie van Laurence Olivier, gebaseerd op Shakespeare's *Hamlet*, draaide in Alhambra.

Dinsdag 28 september

bonte Dinsdagavondtreinen: de *Bonte dinsdagavondtrein* was een populair radioprogramma dat van 1936 tot 1940 en van 1945 tot 1957 door de AVRO werd uitgezonden.

Woensdag 29 september

in de rij gestaan voor Bassermann: op 1 oktober speelde in de Stadschouwburg de 81-jarige Albert Bassermann, met zijn vrouw Else Bassermann en hun Zwitserse Toneelensemble *Gespenster (Spoken)* van Henrik Ibsen.

Donderdag 30 september

zelfportret ten Holt: een zelfportret van Henri ten Holt hing op de expositie 'Het Zelfportret' bij Kunsthandel M.L. de Boer aan de Keizersgracht.

Vrijdag 1 oktober

Ernst Deutsch neuriede zijn rol meer, waarschijnlijk à la Moïssi: Ernst Deutsch behoorde tot het gezelschap van Bassermann. Voor de oorlog had hij met Alexander Moïssi in Nederland opgetreden.

Zaterdag 2 oktober

a) een verhandeling [...] c) onder de 'speelse' titel *Van Mei tot mij een bloeml. uit de Nederlandse lyriek*: in de collectie Max de Jong in het LM zitten diverse teksten met vergelijkbare onderwerpen; het handschrift 'Jonathan Slokker en zijn papieren' bevat een verhandeling over de roman als literair genre, bij het handschrift is de titel 'De kunst van het lezen' geschreven. De vier schriften 'Over cultuur en zo' bevatten, naast essays over verschillende schrijvers, ook een hoofdstuk 'virginaliteit en overspel'. Onder de titel 'Essays in zakformaat' heeft hij verschillende uitgevers zijn essays aangeboden. Postuum is *Essays in zakformaat* verschenen bij uitgeverij Fortis Age in 1982, in een oplage van zestig exemplaren. Voor de bundeling 'Van Mei tot mij' zijn, naast vele losse stukken, een schrift met teksten en een schrift met aantekeningen bewaard gebleven.

Matthijssen: vermoedelijk J.W. Matthijssen, zie 16 november 1948.

De valse munters: in 1948 verscheen de vertaling van *Les Faux-Monnayeurs* van André Gide.

Woensdag 13 oktober

De fiets gestolen!!!: drie keer onderstreept.

Donderdag 14 oktober

Hij dacht over Duhamel, Deux hommes: een vertaling van *Deux hommes* van Georges Duhamel, zou in 1950 bij De Arbeiderspers verschijnen, maar niet in een vertaling van Max de Jong.

Maandag 18 oktober

Weininger: Geschlecht und Charakter van Otto Weininger uit 1903.

Donderdag 21 oktober

Nicholas Nickleby: de film *The Life and Adventures of Nicholas Nickleby* (1947) onder regie van Alberto Cavalcanti, naar het gelijknamige boek van Charles Dickens, draaide in Kriterion.

Zaterdag 23 oktober

een optrekje of zo geplaatst te krijgen: Max de Jong onderzocht de mogelijkheden van het plaatsen van een tijdelijke woning.

Sonja Weill [...] gaf me een hand: kan om een Sonja Weill gaan, maar kan ook een toespeeling zijn op een Sonja met een besmettelijke ziekte. Mogelijk de zieke Sonja Meyer.

Hellzapoppin: film uit 1941 onder regie van H.C. Potter naar zijn gelijknamige musical, draaide in bioscoop Ceintuur, die tot 1976 aan de Ceintuurbaan zat.

Bij Kirchner gezeten: de Oostenrijks-joodse eigenaar van eethuis 'Het vette hapje'. De Jong noemt dit eethuis vaak bij de naam van de eigenaar.

Zondag 24 oktober

een oude directieket te kopen: het plan om ergens een directieket als woning te plaatsen komt uitgebreid aan de orde in de briefwisseling met Hans van Straten. Zie Stel, p. 129–130.

Dinsdag 26 oktober

Polonius was geweldig: de rol van Polonius in de film *Hamlet* werd gespeeld door Felix Aylmer.

Filmschrift bijgewerkt: in het LM wordt De Jongs cahier 'Film' be-

waard. Hierin heeft hij uitgebreide beschrijvingen gemaakt van de films die hij ziet. Hij plakte er uit de krant geknipte foto's bij. Naast samenvattingen leverde hij ook commentaar; over Laurence Olivier in *Hamlet* schreef hij: 'De manier waarop L.O. bijvoorbeeld af en toe een vrouw tegen de grond kwakt, bevalt me allerminst.'

Zaterdag 30 oktober

Tentoonstelling van de Groep: de tentoonstelling 'De Groep', van 1 oktober tot 11 november in het Stedelijk Museum.

En Raedecker!: van John Rådecker hingen op de tentoonstelling twee (volgens *De Gooi- en Eemlander* 'uiterst gevoelige') naaktekeningen.

Fototentoonstelling te gebaast bekeken: fotografen van de GFK hadden in het Stedelijk Museum van 1 oktober tot 8 november de tentoonstelling 'Foto 48' georganiseerd.

De borsten van Laura: foto van Laura Meursing, gemaakt door Emmy Andriesse.

Zondag 31 oktober

Flip bezichtigd: Flip, de zoon van Lidi en Hank Bool-de Jong, was op 10 september geboren.

Hoyte: Hoite de Jong, broer van De Jongs vader.

Reid: broer van De Jongs vader.

Beppe: grootmoeder Aaltje de Jong-van der Meer.

Jet: Jestke, zus van De Jongs vader.

Jantje: zus van De Jongs vader.

Ali van Reid: Ali, dochter van oom Reid.

Teddie: Tettie, dochter van oom Reid.

Maandag 1 november

Simon: Simon Cohen, echtgenoot van Mali Hemelrijk.

Twee kinderen verloren: Simon en Mali Cohen-Hemelrijk verloren in de jaren twintig twee keer een jong kind. Hun derde kind, Dineke, overleefde evenals haar vader Simon, de oorlog niet; zie ook 3 juni 1950.

Zus: Arriaantje, dochter van Hoite de Jong. Zij en haar tweelingbroer Jelle werden 'zus' en 'broer' genoemd.

Dinsdag 2 november

*dr. Kronenberg [...] Selma Lehmann zou hieromtrent misschien uitsluit-
sel kunnen geven:* in een adresboekje van Max de Jong komt een Sel-
ma Kronenberg voor (en geen Selma Lehmann), met de toevoe-
ging ‘vriendin van Mali’. Kees Kronenberg is een neef van Selma
Lehmann, zie 28 december 1947.

Woensdag 3 november

*Opstelletje van Vestdijk over Kafka gelezen: das Gericht is een veemge-
richt:* Simon Vestdijk, ‘over “Der Prozesz” van Franz Kafka’ in *De
Poolsche ruiter* (1946). Vestdijk, die de tekst in 1942 als gijzelaar in
Sint Michielsgestel als lezing heeft uitgesproken, behandelt hierin
de term ‘Gericht’ dat volgens hem als een symbool gezien moet
worden.

Zaterdag 6 november

Oliver Twist. Goed – die Fagin: de film uit 1948 onder regie van Da-
vid Lean, naar het gelijknamige boek van Charles Dickens, draaide
in Tuschinski. Fagin werd gespeeld door Alec Guinness.

Zondag 7 november

*dat Sjoerd Leiker leider wordt van de omroep Noord. [...] of het redactie-
secretariaat van de Nieuwe Stem niet overneembaar is:* Leiker was in
1947 en 1948 redactie-secretaris van *De Nieuwe Stem*. Eind 1948
ging hij terug naar Noord-Nederland, waar hij directeur werd van
de Regionale Omroep Noord.

Dinsdag 9 november

de tentoonstelling van Jongkind: van 8 oktober tot 15 november was
in het Stedelijk Museum de tentoonstelling ‘Johan Barthold Jong-
kind’.

R.b.rstr.: Rustenburgerstraat.

*Naar een bioscoopje in een uithoek van West geweest, Les misérables ge-
zien met Harry Bauer:* de film *Les Misérables* (1934) onder regie van
Raymond Bernard, naar het gelijknamige boek van Victor Hugo,
draaide onder de titel *De Ellendigen* in West-end, een bioscoop die
van 1933 tot 1970 in de Jan Evertsenstraat zat. Harry Baur speelde
de hoofdrol.

Dinsdag 16 november

naar de Euterpestr. had willen hebben, om de Gestapo af te leiden: tijdens de bezetting was in de Euterpestraat de Duitse Sicherheitsdienst gevestigd. In 1945 werd de straat vernoemd naar verzetsstrijder en beeldhouwer Gerrit van der Veen.

mr. Bulby mocht er ook zijn: in de film *Oliver Twist* werd Mr. Bumble gespeeld door Francis L. Sullivan.

Vrijdag 19 november

Dat distributiekantoor van Aimé is fragmentarisch: de novelle ‘Het distributiekantoor’ van Aimé van Santen, is nooit gepubliceerd.

Zondag 21 november

de nette Rüteck's cafetaria in de Kalverstraat: naast Rüteck's cafetaria in de Kalverstraat was er ook een Rütecks cafetaria in de Reguliersbreestraat.

Maandag 22 november

dat filmpje met Maurice Chevalier: de film *Le silence est d'or* (1947) onder regie van René Clair, met Maurice Chevalier in de hoofdrol, draaide die week zowel in bioscoop Cineac op het Damrak als in Nöggerath in de Reguliersbreestraat. Die laatste bioscoop eindigde in 1983 als seksbioscoop en werd vervolgens onderdeel van Tuschinski. Cineac Damrak was van 1938 tot 1983 een filiaal van Cineac Reguliersbreestraat.

Woensdag 24 november

dat boekje van Ortega y Gasset: Opstand der borden (1933), de vertaling van *La rebelión de las masas*. In 1941 verscheen de zesde druk.

Woensdag 1 december

Brief aan Hans geschreven over Gide: zie Stel, p. 132–133.

Zondag 5 december

een door de wol geverfde Eylders-griet: Café Eijlders stond bekend als een kunstenaarscafé.

Zaterdag 11 december

King Lear was uitverkocht: het Amsterdams Toneelgezelschap voerde Shakespeare's *King Lear* op onder regie van A. Defresne.

Papa Citroen: Joseph Bernard Citroen, de vader van Anita en Bob.

Zondag 12 december

het Journal des Faux-Monnayeurs blijkt een afzonderlijk boekje te zijn: *Journal des Faux-Monnayeurs* beschrijft het schrijven van de roman.

Maandag 13 december

Tartuffe: *Tartuffe ou l'Imposteur* van Molière.

Dinsdag 14 december

Hij had één van de Amersfoortse beulen verdedigd: tussen 16 en 24 november stonden zeven beulen van kamp Amersfoort terecht.

Criterium werd opgegeven [...] Het opnemen van Morriën in de redactie van Lib.: zie 3 maart 1948.

En Podium had ook fusie aangeboden: zie 16 juli 1948.

De Vrije Bladen ging Geert zelf doen: het eerst als tijdschrift en later als cahiers verschijnende *De Vrije Bladen* (1924–1949) werd vanaf 1948 anderhalf jaar door Van Oorschot uitgegeven.

Er was net kabinetszitting over wel of geen politionele actie: op 13 december ging de ministerraad eenstemmig akkoord met een Nederlandse aanval op de Republiek Indonesië. Een brief van de Indonesische minister-president Mohammed Hatta wekte twijfel bij de Nederlandse regering en zorgde voor een kabinetscrisis. Koningin Juliana kreeg het ontslag van het kabinet aangeboden, maar dit werd de volgende dag weer ingetrokken. Op 18 december werd besloten wel aan te vallen. Zie aldaar: 'opmars naar Djokja!'

Tan Malakka: een communistische leider die net zijn gevangenschap wegens het plannen van een staatsgreep erop had zitten.

Muso: de leider van de communistische partij, die bij de staatsgreep werd geëxecuteerd.

Stikker: minister van Buitenlandse Zaken.

Stassen is een domkop, het knechtje van Romme: minister van Overzeese Gebiedsdelen Sassen was getrouwd met een nicht van KVP-leider Romme.

Fonsje [...] wordt Geerts derde vrouw: van 1932 tot 1943 was Geert van

Oorscot getrouwd met Anna Jantiena Smit. In 1944 trouwde hij met Hillie Munneke, met wie hij tot haar dood getrouwd zou blijven. Fonsje is niet nader geïdentificeerd.

Woensdag 15 december

Brief van Hans: zie Stel, p. 134–135.

Donderdag 16 december

Jaap H. met zijn Tsjech: na de communistische machtsovername in Tsjecho-Slowakije vluchtten veel Tsjechen vanaf februari 1948 naar Nederland. Studenten en universitair docenten richtten een hulporganisatie op; het begin van het Universitair Asiel Fonds, de huidige Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF. De Tsjechen Sabrana, Miro, Franto en Juček kregen hulp van mensen rond De Nieuwe Biekorf.

Vrijdag 17 december

Dreigroschenoper: film uit 1931 onder regie van Georg Wilhelm Pabst, gebaseerd op het gelijknamige toneelstuk van Bertolt Brecht.

Maandag 27 december

Anoushka Vermeulen, de vrouw van Henk Boekenoogen, is een nicht van Geert van Oorscot: de moeder van Ans Vermeulen was de zus van de vader van Geert van Oorscot. De naam Anoesjka hield ze over aan een verblijf in Joegoslavië in 1947.

Woensdag 29 december

Duco was met zijn meisje: de vriendin van Duco was Neeltje van Zijl, met wie hij in 1952 zou trouwen.

Hij is ambtenaar aan het departement van justitie: op de lijst met Biekorfbezoekers heeft Max de Jong ‘dep. v. fin.’ achter de naam van Duco Zuydwijk gezet, en niet justitie.

Vrijdag 31 december

zeegras: werd gebruikt als vulling voor matrassen en kussens.

Zaterdag 1 januari 1949

het antiquariaat van Mies Bouhuys: Mies Bouhuys werkte bij Antiquariaat Sothman op de Nieuwezijds Voorburgwal.

Vrijdag 7 januari

twee gevluchte Tsjechische studenten: vermoedelijk Sabrana en Miro.

Maandag 10 januari

Lekkerkerker was uit naam van Podium fusie komen aanbieden. Criterium is definitief overleden, Morriën komt in de redactie van Libertinage: zie 3 maart en 16 juli 1948. Publicist en corrector Kees Lekkerkerker was adviseur van uitgeverij De Driehoek, die sinds september 1948 *Podium* uitgaf.

Dinsdag 11 januari

gramfoonplatenconcert: in *Kriterion* werd instrumentale en vocale muziek gedraaid uit de veertiende en zestiende eeuw, met een inleiding van Marius Flothuis.

een zekere Leo: De Jong noemt hem later zowel Schatz als Lubbers.

Donderdag 13 januari

de ene Tsjechische vluchteling: vermoedelijk Sabrana.

Zondag 16 januari

Mieke van Oorschot: zus van Geert van Oorschot.

Dinsdag 18 januari

gramfoonplatenconcert: in *Kriterion* werd *Hamlet* van Sjostakovitsj en Rachmaninov's *Rhapsodie op een thema van Paganini* gedraaid, inleiding door Jan Smit.

Woensdag 19 januari

Rode streep bij: *Geert was nog niet thuis*.

Donderdag 20 januari

Een film van Erich von Stroheim en Louis Jouvet: de film *Alibi* (1937) onder regie van Pierre Chenal, met in de hoofdrollen Erich von Stroheim en Louis Jouvet, draaide in Edison, het bioscooptheater dat van 1912 tot 1962 aan de Elandsgracht gevestigd was.

Vrijdag 21 januari

Plaatsbesproken voor King Lear: het Amsterdams Toneelgezelschap

speelde weer *King Lear* in de Stadsschouwburg, zie 11 december 1948.

een schilder: Jan van Druten, zie 22 januari 1949.

het Kinsley-rapport: in 1948 publiceerde Alfred Kinsey het eerste rapport over zijn studie naar de menselijke seksualiteit: *Sexual Behaviour in the Human Male*. Vijf jaar later zou *Sexual Behaviour in the Human Female* volgen.

Dinsdag 25 januari

Rudi Weisz: mogelijk Erich Weisz, een conservatoriumstudent die ook op De Nieuwe Biekorf at.

gramfoonplatenconcert geweest [...] het programma interesseerde me niet: in Kriterion werden ‘flitsen uit het Parijse muziekleven van 1914–heden’ gedraaid, met een inleiding van Max Vredenburg.

Vrijdag 28 januari

souffleuse bij Bob Verstraete is (Bonte Dinsdagavondtrein!): Bob Verstraete had met andere jonge acteurs de toneelgroep C6 opgericht die in februari zou debuteren. Verstraete werkte ook mee aan het radioprogramma de Bonte Dinsdagavondtrein.

een commercieel toneelgezelschap, Jan Lemaire: Jan Lemaire jr. was als acteur en regisseur betrokken bij Het Vrije Toneel 1946–1950.

Zondag 30 januari

Begonnen aan een essay over Alain Fournier: het essay bleef onvoltooid.

Dick moest naar Kathleen Ferrier toe!: Kathleen Ferrier had de afgelopen week verschillende keren opgetreden in Nederland.

Dinsdag 1 februari

naar het gramfoonplatenconcert gegaan, een plaat van Kathleen Ferrier: in Kriterion werden *Ruy Blas* van Mendelssohn-Bartholdy en de *Alt-rhapsodie* van Brahms, met Kathleen Ferrier als soliste, gedraaid.

Peters: was een medewerker van uitgeverij Van Oorschot. De eerste brieven die Gerard Reve van de uitgeverij ontving zijn ondertekend door ‘Peters’.

Anna Karenina: film uit 1948 onder regie van Julien Duvivier, ge-

baseerd op het gelijknamige boek van Leo Tolstoj, draaide in bioscoop Ceintuur.

Woensdag 2 februari

Gomperts en co. nu samen ook de Vrije Bladen redactie: aan de redactie van *Libertinage* (Gomperts, Van Leeuwen en Morriën) werd ook de verantwoordelijkheid voor *De Vrije Bladen* toevertrouwd, dat als ondertitel *Cahiers van Libertinage* kreeg.

Vrijdag 4 februari

Ik heb hem Zuid-Afrika aan de hand gedaan, ik kan eventueel Greshoff schrijven: Jan Greshoff week in 1939 vanwege het oorlogsgevaar uit naar Zuid-Afrika, in 1945 vestigde hij zich er definitief.

Stans [...] schrijft en tekent de modeboek in Vrij Nederland: sinds 1945 werkte Constance Wibaut als mode-illustrator bij *Vrij Nederland*.

Maandag 7 februari

Hans Raedecker [...] Heeft twee en een half uur enthousiast zitten praten over een plan voor een weekblad en een tijdschrift. Er komt een boek over existentialisme van hem bij de Bezige Bij en ook een essay-bundel, hij is redacteur van Het Woord: van Hans Redeker verschenen bij De Bezige Bij *Existentialisme. Een doortocht door filosofisch frontgebied* (1949) en *De dagen der artistieke vertwijfeling. Een essay over de crisis van het kunstenaarschap* (1950). *Het Woord. Maandblad voor de nieuwe Nederlandse Letterkunde* (1945–1949) zou begin 1949 ophouden te bestaan. Redeker zou geen nieuw tijdschrift of weekblad oprichten. *de dader van die roofoverval uit de krant:* de avond ervoor was een le-rares in haar huis overvallen. Op maandagochtend werd hierover in de kranten bericht.

Dinsdag 8 februari

Dan zal hij nog een paar aanbevelingsbrieven zien te krijgen. Van Achterberg heb ik hem verboden: aan Achterberg had De Jong bij verschijning een exemplaar van *Heet van de naald* gestuurd: ‘Om geen andere reden dan dat ik het graag in Uw handen weet.’ (ongeda-teerde brief)

Hermans is Geert aan het oprijden en Geert is al weg van hem: Van Oorschot was teruggekomen op zijn weigering *De tranen der aca-*

cia's uit te geven. In februari bereikten Hermans en Van Oorschot een overeenkomst.

Kravtsjenko: van Victor Kravtsjenko, een naar het Westen gevluchte sovjet-functionaris, was in 1948 de tweede druk verschenen van *Ik verkoos de vrijheid*.

Donderdag 10 februari

Rode strepen bij: *Hilletje komt pas volgende week Donderdag terug en dan definitief. Ik heb dus nog een week respijt!*

Vrijdag 11 februari

waren de nieuwe vuilnisemmers in aantocht: sinds 1932 verstrekte de gemeente ieder huishouden een verzinkte ijzeren vuilnisemmer.

de Bachzaal: concertzaal van het toenmalige Amsterdamsch Conservatorium in de Bachstraat.

Maandag 14 februari

de Arbo-serie: of -reeks, werd sinds 1926 door De Arbeiderspers uitgegeven, de volledige naam luidt Arbeiders Roman Bibliotheek Ontwikkeling.

Peter Pan: verhalen geschreven door J.M. Barrie. Ze verschenen niet bij De Arbeiderspers, evenmin als werk van Balzac of Schnitzler.

gaat wel Duhamel doen: *Twee mannen* van George Duhamel verscheen in 1950 bij De Arbeiderspers.

Dinsdag 15 februari

mijn stukje over de radio's van burens: op 5 juli 1947 was in de rubriek 'Nutteloze notities' van *Vrij Nederland* Max de Jongs stukje 'Buurmans radio' verschenen, onder de naam Ad Interim.

aan Garmt [...] meegegeven en gevraagd, of er voor de microfoon niet eens iets tegen gezegd kan worden: van 1945 tot 1950 had Garmt Stuiveling de leiding van de gesproken-woord-uitzendingen van de VARA.

Zimmermann, die ik in geen jaren gezien heb: Piet Zimmermann, leraar kunstgeschiedenis en modeltekenen op het Instituut voor Kunstnijverheidsonderwijs. Max de Jong kende hem uit Wageningen.

Woensdag 16 februari

Sylvie van de Nerval: Sylvie (1853) van Gérard de Nerval.

Donderdag 17 februari

Schakels: een toneelstuk uit 1903 van Herman Heijermans, maar of De Jong hierop duidt is niet zeker.

musiceren: Max de Jong speelde viool.

Vrijdag 18 februari

En dubbele brief aan Garnt Stuiveling, ten eerste over een eethuis van het Hum. Verbond en ten tweede over opmerkingen door de radio over radiolawaai: Garnt Stuiveling was in 1946 betrokken bij de oprichting van het Humanistisch Verbond. Naar aanleiding van huisvestingsproblemen van De Nieuwe Biekerf hoopte De Jong dat het Humanistisch Verbond het eethuis kon helpen. Garnt Stuiveling had zelf ook last van de radio van zijn burens, zoals hij vertelde in een interview met Joos Florquin in 1973.

Zaterdag 19 februari

La coquille et le clergyman: film uit 1928 onder regie van Germaine Dulac en naar een scenario van Antonin Artaud.

Wiep Kreger: kennis van de NJN.

Maandag 21 februari

hoe het met Wiep zat: Wiep Kreger was getrouwd geweest met de joodse Jan Kann. In de oorlog scheidde hij van haar om haar en hun kind te beschermen.

Jan Bool: broer van Hank Bool, geboren als Joop Bool, nam in zijn studententijd de naam Jan aan.

Bart Risouw: Bart Riezouw, studievriend van Hank Bool.

Dinsdag 22 februari

dat rotkwartet: kwartet bestaande uit Jaap Kunst, Joop Schouten, Mieke Feltkamp-Scager en Evert Hueting. Ze speelden Mozart en Schubert.

Vrijdag 25 februari

Cis (die vriendin van Sonja) en Theo Kroese, en deze beiden getrouwd:

Cis Greven en Theo Kroeze waren in 1948 met elkaar getrouwd.
Reinders: Café Reijnders aan het Leidseplein.

Zaterdag 26 februari

Boekenmarkt Bijenkorf: ter gelegenheid van de boekenweek verkochten bekende schrijvers op de boekenmarkt in de Bijenkorf boeken van elkaar.

Maandag 28 februari

ze zijn aan de rondvraag (en mijn brief) helemaal niet toegekomen: Max de Jong had een brief geschreven over de huisvestingsproblemen van De Nieuwe Biekerf en de mogelijkheden van een humanistisch eethuis.

Dinsdag 1 maart

Te laat voor het gramfoonplatenconcert, stom en jammer, Bruckner gemist: in *Kriterion* werd het quintet voor twee violen, twee alt en cello van Bruckner, zonder inleiding, gedraaid.

Woensdag 2 maart

de Vrouwenclub: de Nederlandse Vrouwenclub, opgericht in 1923, organiseerde verschillende activiteiten voor alleenstaande en werkende vrouwen, gevestigd aan de Keizersgracht 580-582.

Selma is naar Palestina toe! Zo gauw mogelijk een nieuwe medische connectie maken: Selma Joles was arts.

Vrijdag 4 maart

Poesbinger en Eggink: George Puchinger en Wim Eggink waren actief geweest in het Utrechtse studentenverzet.

Tommetje Kattenburg: de jongere broer van Dick Kattenburg, een vriend van Theo Kroeze, die in de oorlog was omgekomen.

Maandag 7 maart

De vader van J.P. is tweede concertmeester van het Concertgebouw geweest!!! Zijn moeder is mevrouw Polak-Kiek: de schrijfster Jeannette Polak-Kiek en haar man Alexander Polak, die concertmeester van het Concertgebouw is geweest, hadden geen zoon die Jan heette.

Zaterdag 12 maart

A.J.c.: Arbeiders Jeugd Centrale, opgericht in 1918 op initiatief van de Sociaaldemocratische Arbeiderspartij.

Land van Herkomst: de roman *Het land van herkomst* (1935) van E. du Perron.

Donderdag 17 maart

Boris: mogelijk Boris Wilock.

Vrijdag 18 maart

Ach welnee job, die vrouw van Carmiggelt heet natuurlijk ook Stans: de vrouw van Carmiggelt heette geen Stance, maar Tiny. Constance Wibaut was getrouwd met Wim Kouwer.

Donderdag 24 maart

Het idee gehad, dat we Dolf Huizinga om geld kunnen schrijven: achter de namen Dolf Huizinga en Jur Huizinga heeft De Jong op de Biekorflijst ‘bankier in spé’ geschreven.

Vrijdag 25 maart

Blokker: De Jongs huisbaas.

A.J.c.-*buis*: gebouw ‘Het Anker’ aan de Prins Hendrikkade 142.

Ted: mogelijk Ted van Huet.

Zondag 27 maart

‘Eenvoudige zielen’ zegt Gide, ‘zijn voor mij het grootste probleem, je kunt nooit de puntjes op de i zetten.’: laatste zin van *Si le grain ne meurt* (1927) van Gide: ‘Les âmes simples comme celles d’Azaïs sont assurément celles qu’il m’est le plus difficile de comprendre.’

Henk was in handen van Rümke: Henk Hospers was mogelijk in behandeling bij psychiater H.C. Rümke.

Donderdag 31 maart

De Ruyterkade: moet zijn Prins Hendrikkade.

SSSR: SSR, Societas Studiosorum Reformatorum.

Zaterdag 2 april

Heel even Greta Garbo weergezien: Greta Garbo speelde de hoofdrol in de film *Anna Karenina* uit 1935.

Zondag 3 april

Het geval Paradine: de film *The Paradine Case* (1947) onder regie van Alfred Hitchcock draaide onder de titel *De zaak Paradine* in Tuschinski.

Maandag 4 april

Lezing over psychiatrie en wereldliteratuur door dr. Schuurmans: C.J. Schuurman was de psychiater en schrijver die van 1944–1947 Gerard Reve heeft behandeld.

Dinsdag 5 april

het grammofoonplatenconcert (Casals): bij het grammofoonplatenconcert in Kriterion werden twee suites voor cello van Bach door Pablo Casals gedraaid.

Woensdag 6 april

c. b. h.: Centraal Bureau voor Huisvesting.

Donderdag 7 april

Film naar The Gioconda smile van Huxley: de film *A Woman's Vengeance* (1948), onder regie van Zoltan Korda naar *The Gioconda Smile* van Aldous Huxley, draaide in Cineac op het Damrak.

Zondag 10 april

naar de Mexicanen: tijdens een Europese pelgrimstocht deden zo'n honderdvijfentwintig katholieke Mexicanen Amsterdam aan. In Krasnapolsky was een Mexicaans-Nederlandse avond georganiseerd met een kleurenfilm over Mexico en Mexicaanse zang en dans.

Vrij Nederland is uit dat gebouw weg: tot 1949 zat *Vrij Nederland* aan de Keizersgracht 604, een gebouw met een eigen uitgeverij en vormingscentrum. Het blad verhuisde naar de Raamgracht, waar het tot 2015 zat.

Maandag 11 april

Allert de Lange betaald: Allert de Lange was een boekhandel op het Damrak en de uitgever van *Litterair Paspoort*.

Dinsdag 12 april

Lezing prof. Carp: van prof. E.A.D.E. Carp was in 1948 *De analytisch-psychologische behandelingsmethode volgens Jung* verschenen. In de Tweede Wereldoorlog behandelde psychiater Carp Gerrit Achterberg.

A.d.R.: personage Antoine Roquentin uit *La nausée*.

Woensdag 13 april

Top van Vrij Nederland is Johan Winkler: in 1948 werd Johan Winkler hoofdredacteur van *Vrij Nederland* naast H.M. van Randwijk. Van Randwijk kon zich niet vinden in het beleid van Winkler, maar het bestuur steunde Winkler en Van Randwijk vertrok.

Zaterdag 16 april

'*La vie est rose*': in De Uitkijk draaide de film *La vie en rose* (1947) onder regie van Jean Faurez.

Dinsdag 19 april

Bioscoop. Eerste voorstelling. Die vier novellen van Somerset Maugham: de film *Quartet* (1948) onder regie van K. Annakin, A. Crabtree, H. French en R. Smart was gebaseerd op de novellen *The Colonel's Lady*, *The Kite*, *The Alien Corn* en *The Facts of Life* van W. Somerset Maugham. Hij draaide in De Uitkijk.

Woensdag 20 april

Naar het Stedelijk Museum geweest. Amsterdamse schilders: onder de titel 'Amsterdamse schilders van nu' exposeerden van 8 april tot 8 mei honderdtachtig Amsterdamse schilders.

Die knapen van de experimentele groep: op bovengenoemde tentoonstelling was een zaal gewijd aan jonge experimentelen, onder wie Appel, Constant en Corneille.

Job. Winkler kon niets voor me doen!: niets driemaal onderstreept.

Vrijdag 22 april

een briefkaart van Hans van Straten [...] Een brief van acht kantjes geschreven: zie Stel, p. 138–141.

Zaterdag 23 april

'*Une jolie petite plage*': *Une si jolie petite plage* (1949) onder regie van Yves Allégret, draaide in Alhambra onder de titel *Zo'n aardig badplaatsje*.

Zondag 24 april

een instructieve verhandeling lezen van dr. v.d. Hoog over het buikje van het climacterium: P.H. van der Hoog schreef verschillende boeken over het menselijk lichaam, waaronder *De sexuele revolutie* (1937).

Maandag 25 april

Prinses Wilhelmina wordt katholiek: prinses Wilhelmina legde zich steeds meer toe op oecumenische activiteiten. Via de radio had zij in april een Paasboodschap uitgesproken.

Ik moet die stencil even beter redigeren: circulaire om voormalige en huidige leden van De Nieuwe Biekorf – en overige belangstellenden – op de hoogte te brengen van de verhuizing naar Prins Hendrikkade 142 en van de wisseling van bestuur. De circulaire is gedateerd 1 mei 1949 en is ondertekend door Wanda Briedé, Huib Dane, Riek Donker, Corrie Ham en Jaap Hijmans. De circulaire is afgebeeld in *Het Oog in 't Zeil* 8 (1990) 1, p. 59.

Donderdag 28 april

die nieuwe uitgave van Aubrey Beardsley: Catalogue of Drawings and Biography uit 1945.

In Vrij Nederland een vernietigende kritiek op mijn vertaling van Bright Day!!!!: de (anonieme) recensie in *Vrij Nederland* van 30 april 1949 stond in de rubriek 'Van de boekenhak op de boekentak': 'Zijn [Priestley's] vloeiend, lenig, sprankelend proza is helaas in de vertaling van Max Visser, die *De Toverkring* heet, tot een brijig, draderig, niet-om-door-te-komen-zo-taai Nederlands geworden. Wanneer zal men hier eindelijk eens beseffen dat vertalen een *kunst* is?'

Maandag 2 mei

die collaborateur van een Cor de Groot: pianist en componist Cor de Groot werd na de oorlog door de Eereraad voor Muziek veroordeeld tot een speelverbod van tien jaar. Dit werd in 1946 teruggedraaid door de Centrale Eereraad.

Donderdag 12 mei

de kampeervetten zijn nog niet gereed: in 1948 was de Nederlandse Kampeerraad opgericht, die een voorstel aan het ministerie van Binnenlandse Zaken had gedaan voor een kampeerwet. Die landelijke kampeerwet kwam er toen niet, wel waren er allerlei bepalingen met betrekking tot de maatschappelijke ontwikkeling, de zedelijkheid en de gezondheid.

Dinsdag 17 mei

Het portret van Jaap Hijmans: schilderij van Jaap Hijmans door Hilda van Norden.

Vrijdag 20 mei

de promotie van Jan Polak: Jan Polak promoveerde op het proefschrift *Aanspraak en aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad*.

Zondag 22 mei

Een inleiding op mijn autobiografie geschreven benevens het begin van de Jan Polak roman: de autobiografie is mogelijk de tekst over Jonathan Slokker, die in het LM aanwezig is, zie annotatie bij 2 oktober 1948. Een 'Jan Polak-roman' is daar niet aangetroffen.

Woensdag 25 mei

Hij had Alais Nin gelezen: in 1949 was van Anaïs Nin in Nederland *Onder een glazen stolp* verschenen, vertaling van *Under a Glass Bell and Other Stories*.

Jim Dekker: emigreerde in 1947 naar Amerika, in de periode ervoor ging hij om met Hans van Straten, Aimé van Santen, Emiel van Moerkerken en Max de Jong.

Donderdag 26 mei

Dorian Gray: de film *The Picture of Dorian Gray* (1945) onder regie van Albert Lewin, naar de gelijknamige roman van Oscar Wilde, draaide onder de titel *Het portret van Dorian Gray* in Alhambra.

Donderdag 9 juni

Wim Wimmers wordt actief. [...] *Wim gaat via Tom Rot naar Luuk Spanjer*: via Tom Rot, een van de oprichters van verzetsblad *De*

Vonk, kwam Wimmers bij Luuk Spanjer van de socialistische beweging.

Sam de Lange: de echtgenoot van Jet Wibaut.

Zaterdag 11 juni

Parijs anno 1900: Paris 1900, een documentaire uit 1947 van Nicole Vedrès, samengesteld uit divers beeldmateriaal uit journaals, documentaires en speelfilms uit de jaren 1900–1914.

Woensdag 15 juni

Wetsontwerp tot herkeuring van eertijds afgekeurden: in deze tijd van politionele acties in Indonesië diende de minister van Oorlog een wetsvoorstel in ter herkeuring van eerder afgekeurde dienstplichtigen. Het zou in eerste instantie gaan om afgekeurde artsen en tandartsen, waaraan gebrek was. Mogelijk zouden daarna ingenieurs en andere technici volgen. Max de Jong was in 1936 afgekeurd.

bij de legervoorlichtingsdienst en propaganda komen (Stip!): Kees Stip, die De Jong uit zijn Utrechtse studententijd kende, werkte bij de legervoorlichtingsdienst.

Donderdag 16 juni

tenzij Nederland door het gezanik in Indonesië niet aan zijn uit het Atlantisch Pact voortvloeiende verplichtingen kan voldoen: de Nederlandse inval in Indonesië was eind 1948 door de Veiligheidsraad veroordeeld. Bij de onderhandelingen tot het vormen van een Noordatlantisch verdrag in 1949 speelde de Nederlandse politiek rond Indonesië een rol.

Zaterdag 18 juni

Ze was met haar broer: de broer van Evelientje is Hans van Onck.
de academie afgelopen hebbende: Hilje van Calcar studeerde van 1945 tot 1949 aan de Rijksakademie van Beeldende Kunsten in Amsterdam. Zij heeft van 1937 tot 1941 en in het studiejaar 1943–1944 aan de Groningse Academie Minerva gestudeerd.

Zondag 19 juni

te Rorschachten: Rorschachtest afnemen.

Maandag 20 juni

dat boek van Premsele. Per. onth. op losse schroeven?: Bernard Premsele publiceerde over seksuele problemen en geboortebeperving.

Hanna van Elsevier: Hanna Schouten werkte bij Elsevier.

Woensdag 22 juni

Gestemd: bij de gemeenteraadsverkiezingen verloren de twee grootste partijen CPN en PvdA enkele zetels, de KVP, de PCG (Protestants Christelijke Groepering) en de VVD wonnen er enkele.

van de prijsbeheersing een boete had gehad: na de oorlog werd het Prijsbeheersingsbesluit uit 1941 met enige aanpassingen overgenomen. Tot 1950 hield de Inspectie Prijsbeheersing er streng de hand aan. Ook de prijzen van onroerend goed werden in de gaten gehouden.

Donderdag 23 juni

die vertaling van Dorian Gray: Het portret van Dorian Gray (1893), vertaald door Elisabeth Couperus-Baud.

In de Brinkman nakijken: boekverkoper, uitgever en bibliograaf C.L. Brinkman begon zijn Alfabetische naamlijst van boeken in 1858. Inmiddels is *Brinkman's Cumulatieve Catalogus van Boeken* van 1858 tot 2001 digitaal raadpleegbaar.

Vrijdag 24 juni

Helman-Suriname: Lou Lichtveld, die schreef onder het pseudoniem Albert Helman, was in 1949 teruggekeerd naar zijn geboorteland Suriname om er minister van Onderwijs en Volksontwikkeling en minister van Volksgezondheid te worden.

Zondag 26 juni

hoofd correctie Jan W. Jacobs, nonchalante artist: Jan W. Jacobs was een van de oprichters van de Socialistische Kunstenaarskring in 1927, hij schreef antimilitaristische poëzie en na de Tweede Wereldoorlog ook proza.

Donderdag 30 juni

Niek gelooft in het Kharma: Nicolas Schors zou in de jaren zeventig de esoterische boekhandel Arcanum beginnen.

Zondag 3 juli

Wim de la Court werkt ergens op een bibliotheek: Wim de la Court zou nog directeur van de Openbare Bibliotheek Amsterdam worden.

Woensdag 6 juli

Nellie Riemen: vermoedelijk Nellie Riemens die met Constant Nieuwenhuys, een andere Biekorfbezoeker, zou trouwen.

Donderdag 7 juli

Laatste stuk gebracht: bij het typoscript van de vertaling *Tussen hemel en aarde* zit een verantwoording van de vertaler. Hij verontschuldigt zich dat er nog wat dingen aan moeten gebeuren: 'Er zitten verder nog stukken in, waarin ik me door de radio van de burens niet heb kunnen concentreren, en die ik ook nog wel even over doe.' De Jongs vertaling zou niet gepubliceerd worden. In 1952 kwam een vertaling van Jan H.P. Jacobs uit, bij uitgeverij Vink.

van Heteren: boekhandel Van Heteren aan het Rokin.

met mevr. Adama van Scheltema over die baan gehad en zij zou er met prof. Posthumus over praten: Professor Posthumus was de oprichter van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, mevrouw Adama van Scheltema werkte er als bibliothecaresse.

Een onderhoud met Van Vrieslandt aangevraagd: Max de Jong hoopte via Victor van Vriesland aan een baan bij uitgeverij Wereldbibliotheek te komen.

Vrijdag 8 juli

de diamanttentoonstelling: de tentoonstelling Amsterdam-Diamantstad vond plaats in de Diamantbeurs op het Weesperplein van 16 juni tot 11 juli.

Zondag 10 juli

Diamantbeurs, uitslag verloting nog niet bekend: het toegangsbewijs voor de diamanttentoonstelling was tevens lot in een loterij om een diamanten ring.

Dinsdag 19 juli

Winterink, vijftiger, commercieel, geen lettré, Guido van Suchtelen in opleiding als directeur: J.C. Winterink was in 1948 Nico van Such-

telen opgevolgd als directeur van de Wereldbibliotheek, al had die zijn zoon voorgedragen. Guido van Suchtelen is er nooit directeur geworden.

obropax: oordopje van watten, vaseline en paraffine.

Woensdag 27 juli

Hans geschreven: zie Stel, p. 142.

Maandag 1 augustus

of de Passavant Cocteau is: het personage Comte de Passavant uit *Les Faux-Monnayeurs* zou gebaseerd zijn op Jean Cocteau.

Brieven geschreven [...] *Hans*: zie Stel, p. 143.

wat voor afwijking bij dan wel had: Hans van Straten had in zijn brief van 29 juli geschreven: ‘Doe je nog wel eens wat aan psychiatrie? Kun je al zeggen wat er met mij loos is?’ (Stel, p. 143).

Woensdag 3 augustus

Jo Koster: mogelijk Jo van Hilten-Koster die hij nog van de *NJK* kende.

boze brief van Rudi over Sartre: in zijn brief van 2 augustus schreef Rudi Mossel: ‘Van mijn vrouw hoorde ik dat je bij haar geweest bent, één en ander op mijn vertaling van “La Nausée” tegen had en eigenmachtig daarin veranderingen bent gaan aanbrengen.’ Mossel wilde het manuscript nu zo snel mogelijk terug.

Maandag 8 augustus

Hans de Jager: hoorde bij de *PP*-groep van Jan Hemelrijk en Bob van Amerongen.

Een pracht van een testament gemaakt, dat werd hoog tijd: de nalatenschap van Max de Jong bevat een ongedateerd handgeschreven testament. Max de Jong ging er in het testament vanuit dat hij door zelfmoord om het leven zou komen. Als reden daarvoor gaf hij dat hij geen baan voor halve dagen kon vinden om in zijn onderhoud te voorzien, maar ook tijd over te houden om te kunnen blijven schrijven en lezen. Daarnaast noemde hij de woningnood (radiolawaai) en zijn constitutie.

Dinsdag 9 augustus

Ballpointpennen zijn knudde: de ballpoint was sinds 1942 op de markt, in Nederland sinds eind jaren veertig.

Donderdag 11 augustus

van Oorschot kende maar met evenveel genoeg met communistische intellectuelen omsprong: Geert van Oorschot was uitgesproken anti-communistisch.

Vrijdag 12 augustus

corrector bij Blickman en Sartorius: kantoorboekhandel en drukkerij Blickman en Sartorius.

Dinsdag 16 augustus

Naar Sloterdijk gefietst: uitgeverij en drukkerij Wereldbibliotheek was gevestigd aan de Admiraal de Ruijterweg 545-547, tegenover het voormalige dorpje Sloterdijk.

Faust 11: deel 2 van *Faust* van J.W. von Goethe was vertaald en bezorgd door Nico van Suchtelen. Het kwam in 1949 uit.

Dat uur van vijf tot zes weet ik inderdaad niet waar ik heen moet: Max de Jong werkte tot vijf uur, maar kon pas om zes uur bij De Nieuwe Biekorf terecht.

Donderdag 18 augustus

een vel Geyl: tussen 1948 en 1959 verscheen het meerdelige *Geschiedenis van de Nederlandse stam* van P. Geyl.

Dinsdag 23 augustus

zegt van Emde Boas: C. van Emde Boas, *De periodieke onvruchtbaarheid en haar betekenis voor de regeling van het kindertal* (1934).

Vrijdag 26 augustus

Werkgeversverklaring bij het Z.fonds in de bus gestopt. De zegeltjes worden – op de w. b. of hier bij mij thuis – door de bode gehaald: in 1941 was de ziekenfondswet door de Duitse bezetter per decreet ingevoerd. De werkgever betaalde de premie, die voor de helft van het loon werd ingehouden. De premie werd voldaan door het plakken van zegels op ziekenfondskaarten.

Wiekje: mogelijk Niekje, Niek Schors.

Stans was ook op die vrije kunstschool van Paul Citroen geweest: in 1933 was Paul Citroen een van de oprichters van De Nieuwe Kunstschool in Amsterdam, die tot 1943 bestaan heeft. Constance Wibaut studeerde er van 1938 tot 1940, maar toen gaf Paul Citroen er al geen les meer.

Zondag 28 augustus

Stedelijk Museum – tentoonstelling expressionisten: in het Stedelijk Museum was de tentoonstelling *Expressionisme: van Van Gogh tot Picasso*, in samenwerking met het Holland Festival, van 15 juli tot 19 september.

Maandag 29 augustus

Tegen Guido even iets gezegd over zijn vader, indirecte condolatie: op 26 augustus was Nico van Suchtelen overleden.

Zaterdag 3 september

De Noord-west-duitse Kunstschaten: op de tentoonstelling *Uit de schatkamers der Middeleeuwen*, die van 10 juli tot 30 oktober in het Rijksmuseum te zien was, waren kunstschaten uit Noordwest-Duitse kloosters en kerken bijeengebracht.

Dinsdag 6 september

De Verzamelde van Suchtelen heb ik af: tussen 1947 en 1959 kwamen bij de Wereldbibliotheek de *Verzamelde werken* van Nico van Suchtelen in twaalf delen uit.

Van Dongen is na vijfen en Zondags dicht: van 31 augustus tot 24 september was in De Moderne Boekhandel een tentoonstelling over Kees van Dongen.

Woensdag 7 september

die Zweedse roman: Krane's lunchbroom van Cora Sandel kwam in 1950 uit, in de vertaling van Greta Baars-Jelgersma.

bradje: tafeltennisbatje.

Donderdag 8 september

Kater Murrh: Lebens-Ansichten des Katers Murr (1819–1821) van E.T.A. Hoffmann.

Guillaume Psychologie: Paul Guillaume schreef verschillende boeken over psychologie, in 1946 was een nieuwe druk van *Introduction à la psychologie* (1942) verschenen.

Vrijdag 9 september

We hadden het even over Malraux, bij veronderstelde: misschien is die ook gewoon te koop: in 1934 was bij de Wereldbibliotheek *Het menselijk tekort*, de vertaling van E. du Perron van *La condition humaine* van André Malraux, verschenen.

Maandag 12 september

De Telegraaf verschijnt weer: de Commissie voor Perszuivering had in 1945 *De Telegraaf* een verschijningsverbod van dertig jaar opgelegd. In 1949 werd dit verbod opgeheven.

kort verhaal en toneelkritiek van Jan Spierdijk: schrijver, vertaler en journalist Jan Spierdijk werkte na de oorlog eerst bij *De Waarheid* en maakte in 1949 de overstap naar *De Telegraaf*.

Dinsdag 13 september

gepraat over Geyl, Romein, Toynbee en Vestdijk: van Vestdijk was in 1940 bij de Wereldbibliotheek de vertaling van *Catilina. Roman eines Verschwörers* van Karl Kreisler verschenen, onder de titel *Catilina. De roman van een samenzweerder*. Jan Romein had verschillende boeken bij de Wereldbibliotheek gepubliceerd. In 1948 was verschenen *Can we know the pattern of the past?*, een discussie tussen de professoren P.C. Geyl en A.J. Toynbee.

brandstoffenformulier: voor de distributie van gerantsoeneerde brandstoffen.

Woensdag 14 september

de najaarsaanbieding (Romein; erfelijkheid): in 1950 zou van Jan Romein bij de Wereldbibliotheek een vermeerderde druk van *Machten van deze tijd* (1932) verschijnen en van J.B.S. Haldane *Erfelijkheid en maatschappij*.

Vrijdag 16 september

distr.kantoor Amstel: het distributiekantoor zat op Amstel 1, waar nu de Stopera staat.

Zondag 18 september

Naar het Stedelijk Museum geweest. Hokusai: in het Stedelijk Museum werd werk van Katsushika Hokusai uit Nederlandse en Belgische openbare en particuliere verzamelingen tentoongesteld van 8 juli tot 18 september.

de film van de Cagney's naar dat toneelstuk van Saroyan: in Kriterion draaide de film *Time of your Life* (1948) onder regie van H.C. Potter, naar het gelijknamige toneelstuk van William Saroyan. De hoofdrol werd gespeeld door James Cagney, wiens broer William de film produceerde.

Dinsdag 20 september

de Sloterdijker (de 'kikker'): de tram van het Spui naar Sloterdijk werd de Sloterdijker genoemd en het type tramstel kikker.

wolkenkrabber: het eerste hoge woongebouw in Amsterdam, van architect J.F. Staal aan het Victorieplein (tot 1946 Daniël Willinkplein).

dat België niet mee gedevalueerd heeft: in 1949 was de Nederlandse gulden op initiatief van minister Lieftinck met dertig procent gedevalueerd.

mijn warsheid van taalkundige regels, die ik aan de Vooy's te danken heb: C.G.N. de Vooy's was tot 1946 hoogleraar Nederlandse taal- en letterkunde aan de Universiteit van Utrecht.

hij draagt het niet: onduidelijk: eerste deel van de zin is doorgestreept.

dat Ome Jaap als rector wel orde had: Jaap Hemelrijk was vanaf 1926 rector aan het Alkmaarse Murmellius Gymnasium tot hij in 1940 werd ontslagen wegens zijn joodse afkomst. Na de oorlog heeft hij er tot zijn pensionering in 1953 opnieuw als rector gewerkt.

Zaterdag 24 september

Bassermann was om 12 uur al uitverkocht. Stommeling. Hij komt nogges.: op maandag 26 september speelde het Zwitsers Toneelensemble ter gelegenheid van de 200ste geboortedag van Goethe zijn *Faust*, met Bassermann in de rol van Mephisto. Wegens de enorme belangstelling werd de voorstelling op 5 oktober herhaald.

meisje Polenaar: mogelijk (familie van) Clara of Chelly Polenaar uit de kring rond de verzetsgroep van Jan Hemelrijk.

Maandag 26 september

ac. v. lich. opv.: Academie van Lichamelijke Opvoeding.

Vrijdag 30 september

de Nieuwe Ploeg: De Nieuwe Ploeg. Boekennieuws van de Wereldbibliotheek is van 1945–1976 de voortzetting van *De Ploeg. Geïllustreerd maandblad van de Wereldbibliotheek* (1908–1930).

mémoires uit het sous-terrain van Dostojevski: de roman van F.M. Dostojevski uit 1864 verscheen voor het eerst in het Nederlands (vertaald uit het Duits) in 1906 onder de titel *Uit het duister der groote stad*. In 1950 verscheen *Mémoires uit het souterrain* bij uitgeverij De Driehoek.

Van Radiguet heb ik bijv. beweerd, dat ik het eerste wel en het tweede niet gelezen heb: de andere roman van Raymond Radiguet is *Le bal du comte d'Orgel* uit 1924.

Zaterdag 1 oktober

Wim gaat met Heringa (ontleedkunde) praten: Professor G.C. Heringa was in 1948 een van de oprichters van Civitas Academica Amstelodamensis, waar studenten terecht konden voor huisvesting, eten, gezondheidszorg en arbeidsbemiddeling.

Zondag 2 oktober

Buch le Grand: Ideen. Das Buch le Grand van Heinrich Heine was in 1937 bij de Wereldbibliotheek verschenen in een vertaling van Nico van Suchtelen.

Maandag 3 oktober

het plaatsbespreken voor Faust: De Jong bespreekt een plaats voor de extra voorstelling van *Faust*, zie 24 september 1949.

Dinsdag 4 oktober

Die Verwandlung van Kafka: verscheen in 1950 als *De gedaanteverwisseling* bij de Wereldbibliotheek.

dat Bert Schierbeek als corrector gesolliciteerd had, verdamme. (Guido kende hem al jaren): Bert Schierbeek en Guido van Suchtelen waren betrokken bij de verzetsgroep c s-6.

Woensdag 5 oktober

Leo Vroman laten zien: in 1949 was van Leo Vroman *Gedichten. Vroegere en latere* bij uitgeverij Querido verschenen.

Bert Schierbeek heeft geschreven 'Terreur tegen terreur' en is een vriend van Hans Katan geweest: de roman uit 1945 ging over cs-6, waar ook Hans Katan deel van uitmaakte.

een verrassende Wagner van Leopold Biberti: Wagner werd in *Faust* gespeeld door Peter Lotar. Leopold Biberti deed de regie en speelde Valentin.

Zaterdag 8 oktober

besproken voor Faust in Carré: op zondagmiddag was er nog een afscheidsvoorstelling van *Faust* door het Zwitsers Toneelensemble in Carré.

Zondag 9 oktober

op het Conservatorium geweest, maar gaf af op de gebroeders Andriessen: componist, pianist en dirigent Willem Andriessen was directeur van het Amsterdams Conservatorium, zijn broer Hendrik, organist en componist, doceerde er compositie en muziektheorie.

Woensdag 12 oktober

Dacht er over, Bevrijdingsfeest van Vestdijk te gaan verfilmen: *Bevrijdingsfeest* (1949) van Simon Vestdijk is niet verfilmd.

cultuurkamer: de tijdens de Duitse bezetting ingestelde Nederlandse Kultuurkamer, de verplichte beroepsvereniging onder NSB-leiding.

Donderdag 13 oktober

Morriën [...] en of ze zijn vertalingen van Jean Anouilh niet wouen uitgeven: twee vertalingen van Morriën van werk van Anouilh zijn, veel later, in het Nederlands verschenen: *Becket of de eer van God* (1961) en *Antigone* (1978).

Vrijdag 14 oktober

het ontvlaamsen van dat boek over mythologie: Antieke mythologie. Griekse en Romeinse godenleer (1950) van P. Commelin was een gezamenlijke uitgave met de Nederlandse Boekhandel in Antwerpen.

het ontdoen van germanismen van een vertaling van Freud, Totem en taboe: de Nederlandse vertaling van Freuds *Totem und Tabu* kwam in 1951 uit.

Zondag 16 oktober

de schoongemaakte familiegroep van Rembrandt uit Brunswijk: het schilderij *De familiegroep* van Rembrandt uit de collectie van het Herzog Anton Ulrich Museum in Braunschweig, was in het atelier van het Rijksmuseum ontdaan van een oude laag vernis. Aansluitend hing het enkele weken op een van de Rembrandtzalen in het Rijksmuseum.

Maandag 17 oktober

het beheersinstituut (vijandelijk vermogen): het Besluit Vijandelijk Vermogen uit 1947 zorgde ervoor dat bezittingen en vermogens van Duitsers (en hun bondgenoten) in Nederland, opgeëist konden worden.

Zaterdag 22 oktober

een artikeltje van Vestdijk over Poe: Simon Vestdijk, 'Edgar Allen Poe' in *De Poolsche ruiter* (1946).

Zondag 23 oktober

Artikel met herinneringen van Terborgh aan Slauerhoff: een voorpublicatie van Terborghs *Slauerhoff, herinneringen en brieven* (1949) was in oktober in het tijdschrift *Standpunte* verschenen.

dat artikel van Querido over de verbouding van psychiatrie en maatschappij: 'Sociale psychiatrie: doel, middelen en grenzen' van Arie Querido in *Tijdschrift voor Sociale Geneeskunde* 27 (1949) nr. 23.

Maandag 24 oktober

De Griekse mythologie onderbroken voor Carry van Bruggen: van Carry van Bruggen verscheen in 1950 de vijftiende druk van *Het huisje aan de sloot* (1921).

de tegenstelling Foods-Fries: de moeder van Max de Jong was van joodse afkomst, zijn vader van Friese.

Dinsdag 25 oktober

Ter Braak kon ik houden tot de nieuwe uitgaaf er is: vanaf 1949 verscheen bij uitgeverij Van Oorschot het *Verzameld werk* van Menno ter Braak.

katholieke Mieke: Mieke Nieuwenhuis.

na wetswijziging: begin 1948 was er een wetsvoorstel ingediend ter wijziging van het huwelijksvermogensrecht. Een studiec commissie werkte voorstellen uit, o.a. betreffende de wederzijdse rechten en plichten. Een van de doelen was te komen tot het opheffen van de handelingsonbevoegdheid van de gehuwde vrouw. Dit werd pas in 1958 gerealiseerd.

Naar de bioscoop geweest. Fietsendieven: in de bioscopen Plaza, Rialto en Cineac Damrak draaide de film *Ladri di biciclette* (1948) van regisseur Vittorio de Sica onder de titel *Fietsendieven*.

Woensdag 26 oktober

Evb. heeft me op de w b opgebeld: Jacob Evenhuis.

Zaterdag 29 oktober

Henny, de dochter van tante Dine: Henny Puetmann-Vos.

Dinsdag 1 november

gepraat over een volledige Kierkegaard, maar dat was niets voor de W.B.: in 1957 kwam van Søren Kierkegaard toch *De omnibus dibutandem est* bij de Wereldbibliotheek uit, en in 1958 *De herbaling. Een proeve in de experimenterende psychologie door Constantin Constantius*.

Dinsdags is Oldewelt: hoogleraar filosofie H.M.J. Oldewelt.

Woensdag 2 november

De correctieregels van Mennicke gedaan: in 1950 zou de vierde druk verschijnen van *Moderne psychologie. Een poging tot synthese* (1938) van C.A. Mennicke.

Donderdag 3 november

een toneelstuk van Ina Boudier-Bakker: er is van Ina Boudier-Bakker in deze periode geen toneelstuk bij de Wereldbibliotheek verschenen.

Zaterdag 5 november

Brief aan Hans: zie Stel, p. 146–147.

Maandag 7 november

naar de Slangenkuil te gaan: de film *The Snake Pit* (1948) onder regie van Anatole Litvak, naar de gelijknamige roman van Mary Jane Ward, draaide in Alhambra, onder de titel *De slangenkuil*.

Dinsdag 8 november

v.d. Kooi verdient voor bele dagen 175. Vermeulen heeft zijn bele leven nooit meer dan 175 verdiend, die heeft een opleiding bij Friedländer achter de rug: Will van der Kooy en Jan Vermeulen waren vrienden van Hans van Straten. Van der Kooy werkte als corrector bij uitgeverij Sijthoff. Vermeulen had bij grafisch ontwerper Friedlaender gewerkt.

Vic v. Vrieslandt is van zijn jonge vrouw af: Victor van Vriesland scheidde van Tonny van der Horst, met wie hij in 1938 getrouwd was.

Woensdag 9 november

tijdschrift Sovjet-literatur op tafel, ik keek het even in, een polemisch artikel tegen Horizon: het tijdschrift *Soviet Literature*, uitgegeven door de Bond van Sovjetschrijvers, verscheen van 1946 tot 1991. Het Engelse *Horizon. A Review of Literature and Art* verscheen tussen 1940 en 1950.

Zaterdag 12 november

Fr:plein: Frederiksplein.

Maandag 14 november

Ac. v. B.K.: Rijksakademie van Beeldende Kunsten.

Dinsdag 15 november

dat Vestdijk nu zijn kronieken voor het Handelsblad schrijft: van 1945 tot 1948 schreef Simon Vestdijk voor *Het Parool*, in 1949 maakte hij de overstap naar het *Algemeen Handelsblad*.

dat Gomperts aan het Parool de kunstredactie doet: H.A. Gomperts was na de oorlog eerst correspondent in Parijs van *Het Parool*, daarna werd hij redacteur letterkunde.

en Max Nord gepromoveerd is tot plaatsvervanger van van Heuven Goedhart: Max Nord was begin 1949 benoemd als plaatsvervanger van hoofdredacteur van *Het Parool* G.J. van Heuven Goedhart, maar had liever de vrijgevallen post van Gomperts overgenomen. In november 1949 gingen geruchten rond dat Van Heuven Goedhart de krant zou verlaten. Dat gebeurde pas een jaar later. Nadat Nord een jaar waarnemend hoofdredacteur was geweest mocht hij in 1951 alsnog naar Parijs.

Woensdag 16 november

bet Kombuis: eetgelegenheid van het AJC in hun gebouw Het Anker.

Donderdag 17 november

Ursel Sinzheimer is getrouwd: Ursula Sinzheimer was op 27 april getrouwd met Libbe Postma.

Vrijdag 18 november

de vrouw van Stekelenburg: Jan Stekelenburg was getrouwd met Wil Noordam.

Paul Keizer: in de marge heeft De Jong genoteerd: was een ander.

Maandag 21 november

Rope: film uit 1948 onder regie van Alfred Hitchcock, naar het gelijknamige toneelstuk van Patrick Hamilton, draaide in Kriterion.

Dinsdag 22 november

een boekje van van Brakel Buys over Shakespeare: W.R. van Brakel Buys, *De magiër van Stratford. Shakespeare's karaktertekening*, 1949.
Paul Keizer: Paul Keizer was een van de oprichters van Kriterion.

Woensdag 23 november

Orwell meteen besteld: in 1947 was de Nederlandse vertaling van *Animal Farm* van George Orwell verschenen.

die Multatuli van van Oorschot: bij uitgeverij Van Oorschot was in 1949 *Max Havelaar* verschenen. Tussen 1950 en 1995 bracht de uitgeverij de *Volledige werken* van Multatuli uit.

Donderdag 24 november

Theo en Gertrude: Theo van Baaren en Gertrude Pape waren de oprichters van *De Schoone Zakdoek*, een titel die al snel gemoderniseerd werd tot *De Schone Zakdoek*.

Vrijdag 25 november

Ninotchka: film uit 1939 onder regie van Ernst Lubitsch, met Greta Garbo in de hoofdrol, draaide in Cineac Damrak.

Zaterdag 26 november

De Tranen der acacia's zijn uit: begin november was de roman van Willem Frederik Hermans bij uitgeverij Van Oorschot verschenen.

Maandag 28 november

het zilveren boek: begin 1950 kwam *Het zilveren boek van de wB-Vereniging* uit, samengesteld door Victor van Vriesland ter gelegenheid van het vijftienvigjarig bestaan van de Wereldbibliotheekvereniging. De uitgeverij bestaat al sinds 1905.

Woensdag 30 november

Rode strepen in beide marges bij: *w. B. [...] Dus zeg maar ontslag*.

Donderdag 1 december

de weduwe van Nico van Suchtelen: Catharina Elisabeth van Suchtelen-van der Werff.

Rode streep onder beide keren: *Het was dus de moeder van Guido!!!*

Vrijdag 2 december

de k.c.n. klaarzetten: kaliumcyanide, oftewel cyaankali.

Dinsdag 6 december

een ex-libris-geval: *De wereld van het wit en zwart* (1949) uitgegeven door Vereniging tot bevordering der Grafische Kunst, Exlibriskring der W.B.-V. (Wereldbibliotheek-Vereniging).

Jaap was er met zijn nieuwe Tsjechische vrouw: Jaap Hijmans en zijn vrouw Manka.

Vrijdag 9 december

Patterns of culture: in 1950 kwam de vertaling van dit boek van Ruth Benedict uit onder de titel *Mozaïek der cultuurvormen*.

Zaterdag 10 december

deel 111 van de trilogie van Sartre: Les Chemins de la Liberté van Jean-Paul Sartre was oorspronkelijk een trilogie, later voegde hij een vierde deel toe. In 1949 was het derde deel *La Mort dans l'Âme* verschenen.

Dinsdag 13 december

de mensa in de Nes: sinds 1941 gevestigd in het gebouw van de Stadsbank van Lening.

Morgen naar moeder Mia: het restaurant 'tante Mia' was in de oorlogse jaren gevestigd aan de Oudezijds Achterburgwal 136. Mia Yang serveerde goedkope, stevige, Chinese maaltijden.

Woensdag 14 december

Hella Haasse [...], maar die historische roman is van geen belang: in 1949 publiceerde Hella Haasse de tweedelige roman *Het woud der verwachting. Het leven van Charles van Orléans*.

Vrijdag 16 december

Gegeten in het Walenweeshuis (boek Prinsengracht-Vijzelgr.): waar later Maison Descartes gevestigd zou worden.

Zaterdag 17 december

Hermans heeft de essay-prijs gekregen: W.F. Hermans kreeg de Essayprijs van de gemeente Amsterdam 1949 voor *Fenomenologie van de pin-up girl* dat, volgens een advertentie in het *Nieuwsblad voor de Boekhandel*, tussen kerst en oud en nieuw 1949 al bij Van Oorschot zou verschijnen, maar dat 1950 gedateerd is.

Zondag 18 december

uitgeverij Vos: niet achterhaald welke uitgeverij bedoeld wordt.

Woensdag 21 december

Vpark: Vondelpark.

Maandag 26 december

Rode streep bij: *Vannacht niet zo goed geslapen [...] weer diep gedroomd.*

Vrijdag 30 december

Twee verhaaltjes van Kipling: in 1949 was de tweede druk van *Het djungelboek* (1934), de vertaling van R. Kipling's *Junglebook* verschenen.

Zondag 1 januari 1950

Les cassepieds – de lastposten – die film van Noël-Noël over kleefpleisters en klitten: de film *Les casse-pieds* (1948) onder regie van Jean Dréville, draaide in Alhambra. Lucien Noël speelde de hoofdrol onder zijn artiestennaam Noël-Noël en schreef ook het script. Hij onderzocht de typische lastposten van de moderne tijd.

Donderdag 5 januari

Rood onderstreept en rood kruis bij: *Hilletje was terug!!!*

Vrijdag 6 januari

het idee dat Emiel een deeltje voor de A.T.-reeks zou schrijven over het filmwezen: Van Moerkerken heeft geen deeltje voor de Avontuur en Techniek Reeks van de Wereldbibliotheek gemaakt.

dat ik een boekje Van Mei tot mij in de pen heb: zie 2 oktober 1948.

in de trant van dat boekje van Verwey destijds: van Albert Verwey was in 1905 bij de Wereldbibliotheek *Inleiding tot de nieuwe Nederlandse dichtkunst 1880–1900* verschenen.

Die beide vroegere vertalingen van Otto Ludwig: in 1859 was er een *Tusschen hemel en aarde* verschenen bij uitgeverij Suringar en in (circa) 1929 verscheen een vertaling in de Pauwreeks van uitgeverij Prometheus.

Zaterdag 7 januari

Jacques Tati [...] in een gooi- en smijtfilm: in Kriterion draaide onder de titel 't *Is feest vandaag* de film *Jour de fête* (1949), met Jacques Tati als regisseur en in de hoofdrol.

Zondag 8 januari

gepingpong met Constant Nieuwenhuis [...] je zult toch een kind hebben,

ongelofelijk wat was dat jochie lastig en vervelend: Victor, de zoon van Constant Nieuwenhuijs, was in 1944 geboren.

Dinsdag 10 januari

een manuscript van Mannie: van Manuel van Loggem zou in 1951 *Het Egyptische koningsgraf* in de Avontuur en Techniek Reeks verschijnen.

Donderdag 12 januari

Portret van Stans in Vrij Nederland: Constance Wibaut had de Thérèse van Duyl-Schwartz Award gewonnen, de prijs voor een vrouwenportret in olieverf.

Zondag 15 januari

Stedl. museum. Primitieve kunst uit de stille zuidzee: de tentoonstelling 'Kunst van het Zuidzeegebied', van 9 december 1949 tot 30 januari 1950 in het Stedelijk Museum.

Maandag 16 januari

bij moest het er nog even met Kohn van van Ditmar over hebben: de Avontuur en Techniek Reeks werd samen met uitgeverij Van Ditmar uitgegeven.

Donderdag 19 januari

een vermicelli-achtig artikel (met kauwgum geschreven) dat van Guido zelf bleek te zijn: in deze jaargang staat geen artikel van Guido van Suchtelen, maar veel artikelen in *De Nieuwe Ploeg* werden niet ondertekend.

Vrijdag 20 januari

Lit.pp. over Henry James laten lezen: in *Litterair Paspoort* van mei/juni 1948 had het artikel 'Hernieuwde belangstelling voor Henry James' van Olive Renier-Corthon gestaan.
Wim Klinkenberg: journalist bij *De Waarheid*.

Dinsdag 24 januari

In verband met de erfelijkheid begon Guido waarachtig te drammen over Lysenko: T.D. Lysenko, bioloog en landbouwkundige uit de Sovjet-

unie, had met zijn ideeën over erfelijkheid en de vermeende gunstige gevolgen voor de voedselsituatie grote politieke invloed onder Stalin.

w.B. *Joke Tuinder ging bij me zitten*: De Jong vergiste zich; hij bedoelde BK en niet WB.

Woensdag 25 januari

op Faulkner geweest: in 1951 verscheen *Ongenode gast*, de vertaling van Faulkners *Intruder in the Dust* bij de Wereldbibliotheek.

Donderdag 26 januari

Guido kwam aanzetten met een concept voor een overeenkomst: Max de Jong heeft de conceptbrief op de linkerpagina van het dagboek geplakt.

Zaterdag 28 januari

De laatste twee bij Ko Rooduyn: antiquariaat D'Eendt van Ko Rooduyn op de Spuistraat.

wou met me bij Scheltema gaan zitten: Café Scheltema aan de Nieuwezijds Voorburgwal, waar veel kunstenaars, schrijvers en journalisten kwamen.

Woensdag 1 februari: verbetering van *Woensdag 32 Jan, 1 Febr. bedoel ik*.

Vrijdag 3 februari

naar The third man geweest. Heel goed, maar toch niet – zoals Citizen Kane – overweldigend. Die Valli is niets: de film *The Third Man* (1949) onder regie van Carol Reed draaide in Tuschinski. Het scenario was van Graham Greene, die het in 1950 als novelle publiceerde. Orson Welles, regisseur van en acteur in *Citizen Kane*, speelde een hoofdrol. Een andere hoofdrol werd gespeeld door Alida Valli.

Zondag 5 februari

Fokke Sierksma is uit Podium getreden en Hermans zit nu met Rodenko in de redactie: Rodenko zat al sinds 1947 in de redactie van *Podium*, Hermans heeft er van maart tot september 1950 in gezeten.

Maandag 6 februari

Er heeft al een stuk over Haldane in de Nieuwe Ploeg gestaan: in 1949 stond in het september-oktobernummer van *De Nieuwe Ploeg* al het artikel 'Erfelijkheid en maatschappij, prof. J.B.S. Haldane'.

ik kon dat goochelverhaal wel eens realiseren: in het LM bevindt zich het verhaal 'Huub doet aan goochelen' van Max de Jong, onder zijn pseudoniem Job van Gelderen. Het is nooit gepubliceerd.

Dinsdag 7 februari

B.P.M.: Bataafse Petroleum Maatschappij.

Woensdag 8 februari

Spierdijk, die zijn proeven niet opgezonden had: Jan Spierdijk had *Ontsluierd geheim. Een bundel verhalen uit het Victoriaanse tijdperk* (1950) voor de Wereldbibliotheek samengesteld en vertaald.

die tussenspelling met alleen ennen bij mnl. personen is inderdaad verval-
len: bij de spellingswijziging van 1947 werd het gebruik van de ver-

buigings-n vrijgelaten (en daarmee afgeschaft).
de F.-M.: *Les Faux-Monnayeurs*.

Donderdag 9 februari

dat boekje van Tom Muelink: Steun bij het onderricht in de moderne dan-
sen (z.j.).

Vrijdag 10 februari

Hij suggereerde een fusie tussen de Neeve en de w. B. De Neeve wou wel
van zijn exploitatie en eventueel van Blom af: G.P. de Neve en Chr. Blom hadden in 1934 uitgeverij Contact opgericht.

kon dan zijn reeks (de Onsterfelijken) inbrengen: De Onsterfelijken, Miniaturenreeks van uitgeverij Contact, die van 1940 tot 1961 uitgegeven werd.

Scheepmaker: werknemer bij Contact, was met Lekkerkerker en Spierdijk een van de oprichters van het tijdschrift *Proloog*, dat van 1945 tot 1947 bestond.

Dinsdag 14 februari

Verneukeratief stukje over H. v. Booven geschreven: in *De Nieuwe Ploeg* nr. 3-4 (maart-april) 1950 is een niet ondertekend artikel over *Tropenwee* van Van Booven verschenen.

Morgen moet ik Poe corrigeren: van E.A. Poe verscheen in 1950 de derde druk van *Zes vertellingen*.

Woensdag 15 februari

Een stukje over mythologie geschreven: in *De Nieuwe Ploeg* 5-6 (mei-juni) 1950 is het niet ondertekende artikel 'Hellas & Rome. P. Commelin. Antieke mythologie' verschenen.

Vrijdag 17 februari

een korter en raker stukje over Poe geschreven: in *De Nieuwe Ploeg* nr. 3-4 (maart-april) 1950 verscheen 'E.A. Poe. Zes vertellingen', ondertekend M.d.J.

The facts about mr. Valdemar: het verhaal 'The Facts in the Case of M. Valdemar' van E.A. Poe uit 1845.

Zondag 19 februari

Gepraat met Bommeljé van boekhandel Bijleveld: Johan Bommeljé, die boekhandel Bijleveld in 1965 van zijn vader zou overnemen.

Maandag 20 februari

Twee verhalen van Poe gecorrigeerd. De duivel in de klokketoren [...] En Berenice: 'The Devil in the Belfry' (1839), 'Berenice' (1835).

Donderdag 23 februari

een boekje van Melville: Herman Melville, *Billy Bud, voormansgast* (1950).

Descartes: René Descartes, *Vertoog over de methode* (tweede druk, 1950).

een ook vertaalde in Spanje of Zuid-Amerika spelende snertroman: vermoedelijk *De booswicht Carabel* van Wenceslao Fernández Flórez.

een Vlaamse vertaling van Candide: *Candide* van Voltaire, vertaald door André Vlaanderen kwam in 1953 bij de Wereldbibliotheek uit.

En Jobs doet aan standsbesef – wil bij Festina: tennisvereniging in het Vondelpark.

Guido spreekt Zaterdag op een communistische betoging: op zaterdag 25 februari zou op het Waterlooplein de herdenking van de Februaristaking plaatsvinden, waar behalve Guido van Suchtelen ook Henk Gortzak en Samuel Goudsmit zouden spreken.

Vrijdag 24 februari

Labour heeft gewonnen: op donderdag 23 februari vonden de Britse verkiezingen plaats.

Zondag 26 februari

William Wilson van Poe: verhaal uit 1839.

The oval Portrait: verhaal van Poe uit 1850.

gelijk Vestdijk beweert: Vestdijks al eerder genoemde artikel over Poe in *De Poolische Ruiters*.

Woensdag 1 maart

Naar De vuile handen van Sartre geweest: Het Rotterdams Toneel speelde *Vuile handen* in de Stadsschouwburg, onder regie van Ko Arnoldi, naar *Les mains sales* van Jean-Paul Sartre.

Vrijdag 3 maart

Bloemenbel: van *Bloemenbel aan de Jacinto. Avonturen in het oerwoud* van Ernst F. Löhndorff, verscheen in 1950 bij de Wereldbibliotheek de zesde druk.

Vrijdag 10 maart

Fräulein Else [...] met El. Bergner en Basserman: film uit 1929 onder regie van Paul Czinner, naar de gelijknamige novelle van Arthur Schnitzler. Met Elisabeth Bergner en Albert Bassermann in de hoofdrollen.

Zaterdag 11 maart

Chinees gegeten in de Binnen Bantammerstr.: in de eerste helft van de twintigste eeuw ontstond er een Chinatown rond de Binnen- en Buiten Bantammerstraat, later verplaatste het zich naar het gebied rond de Geldersekeade.

Woensdag 15 maart

Joost is tussen haakjes de zoon van die vermaarde prof: SDAP/PvdA-politicus en hoogleraar Staatsrecht George van den Bergh, ook bekend als amateur-astronoom.

Donderdag 16 maart

dat boek over atoomenergie: Atoomenergie en zijn gevolgen (1950) van P.M.S. Blackett.

Stukje over Nietzsche schrijven: verscheen in *De Nieuwe Ploeg* 5-6 (mei-juni) 1950.

Henny de Bruin: mogelijk dezelfde als Bieneke de Bruin, zie 23 augustus 1950.

Zaterdag 18 maart

Concertgebouw – jubileum Wereldbibliotheek: in het Concertgebouw werd het vijftienvijftigjarig jubileum van de Wereldbibliotheekvereniging gevierd. Naast muziek was er een feestrede van Anton van Duinkerken en werd het verhaal *Rebel in ketenen* van Theun de Vries voorgelezen, dat in *Het zilveren boek van de W.B.-Vereniging* was opgenomen.

Woensdag 22 maart

Achter de kamerbuurders zat mevrouw Heyermans: Hermine Heijermans, zat in de Amsterdamse gemeenteraad, eerst voor de SDAP, toen onafhankelijk en uiteindelijk voor de CPN.

Donderdag 23 maart

d.p.: dementia praecox.

Zaterdag 25 maart

Gerke de Geest: niet nader geïdentificeerd.

picnisch: pyknisch.

Trijntje: de echtgenote van Reid de Jong.

Pake: grootvader Jelle de Jong.

Erich Kuttner, Het hongerjaar: Het hongerjaar 1566 uit 1949.

Oom Moos uit Amsterdam: waarschijnlijk Moses Hemelrijk, jongere broer van Marcus Jacob Hemelrijk, Max de Jongs grootvader van moederskant.

Bebeersinstituut: was in 1945 niet alleen opgericht om vijandelijk geld op te sporen, maar ook vermogens van tijdens de oorlog verdwenen (vaak gedeporteerde of ondergedoken) personen.

Henny van Dine en Emiel: Henny, de dochter van Dine Vos-Hemelrijk, en haar man Emiel Puetmann.

Zaterdag 1 april

die Bijleveld uit Utr.: De Jong bedoelt waarschijnlijk Bommeljé, zie 19 februari 1950.

Woensdag 5 april

Rood onderstreept: *Paula*.

Stedelijk Museum. Naar die Italiaanse schilders geweest: de tentoonstelling ‘Kunst uit het Italië van nu’, van 10 maart tot 26 april.

Vrijdag 7 april

Rijksmuseum. Tentoonstelling Willem III: ‘Willem III. De stadhouder-koning en zijn tijd’, van 18 maart tot 29 mei.

Zaterdag 8 april

dat tegen kinine waarschuwend artikel geschreven en aan het blaadje voor sexuele hervorming opgestuurd: in het tijdschrift *Verstandig ouderschap* van de NVSH is geen artikel van Max de Jong geplaatst.

Zondag 9 april

2 vel Bodley gedaan: in 1950 verscheen bij de Wereldbibliotheek *Wind in de sabara* van R.V.C. Bodley.

Woensdag 12 april

Hermans ook goed, herdruk van Tranen en nieuwe roman: van W.F. Hermans zou in 1951 bij Van Oorschot de roman *Ik heb altijd gelijk* verschijnen.

Donderdag 13 april

toch maar weer naar een ander huis om te kijken – Hendrik de Keyser –: Hendrik de Keyser, de vereniging tot behoud van architectonisch of historisch waardevolle huizen in Nederland. Koopt sinds 1918 panden aan en zorgt voor het onderhoud met de inkomsten van verhuur.

Vrijdag 14 april

met het kringetje van Jan Erik Romein een kinderkamp kan gaan leiden: Jan Erik Romein leidde kinderkampen van Stichting De Grote Beer, net als onder anderen zijn broer Bart, zus Annelies, Karel van het Reve, Femke Last en Chelly Polenaar.

Zaterdag 15 april

Dat jonge kind – Loek: zie 16 april.

Zondag 16 april

Mieke de Jong uit Wassenaar: de dochter van Oom Dick en tante Cootje, zwager en schoonzus van Dit Hemelrijk-de Jong.

Zaterdag 22 april

Rode kruizen bij: *Maar deze hele zaak [...] niet met die rand*.

Woensdag 26 april

naar de Handelsreiziger: Ze was al naar de eerste geweest [...] mee wou naar de tweede: De dood van een handelsreiziger van Arthur Miller werd tegelijkertijd door zowel Toneelgroep Comedia onder regie van Johan de Meester in het Centraal Theater opgevoerd, als door Het Amsterdams Toneelgezelschap onder regie van Albert van Dalsum in de Stadsschouwburg.

Zondag 30 april

de Culturele samenwerking met Indonesië is (Hoornik c.s.): Ed. Hoornik werkte bij de Sticusa (Stichting voor culturele samenwerking met Indonesië, Suriname en de Nederlandse Antillen).

Zaterdag 6 mei

Sexual Digest: mogelijk het tijdschrift dat in 1949–1950 in verschillende talen verscheen. Het bevatte erotische verhalen van bekende en minder bekende schrijvers, literair en minder literair. Het Franse nummer 3 (juni 1949) bevatte bijvoorbeeld verhalen van Zola, Prévert en Stendhal.

Donderdag 11 mei

de opgemaakte proef van Zweig: in 1950 verscheen de tweede druk van *Noodlotsuren der mensheid. Vijf historische miniaturen*, de vertaling van *Sternstunden der Menschheit* van Stefan Zweig.

Vrijdag 12 mei

Die Fransman Heet van de naald ter vertaling gegeven: Heet van de naald is niet in het Frans verschenen, het is onbekend om welke Fransman het gaat.

Dinsdag 16 mei

Mariënbader Elegie van Goethe vertaald – vertaling echter belaaft niet bruikbaar om in Zweig op te nemen: een van de miniaturen in Zweigs *Noodlotsuren der mensheid* ging over het gedicht ‘Mariënbader Elegie’ van Goethe.

Donderdag 18 mei

die voorstelling van Tsjechov: De drie zusters van A.P. Tsjechov, gespeeld door toneelgroep Comedia in de Stadsschouwburg onder regie van Peter Sjarov.

Vrijdag 19 mei

wB-vertalinkje van de prinses de Clèves: in 1915 was bij de Wereldbibliotheek de vertaling van *La princesse de Clèves* van Madame de La Fayette verschenen.

Zaterdag 20 mei

Het artikel van Aimé over Kafka: ‘Kafka en de Tsjechen’ van Aimé van Santen onder zijn pseudoniem Jan Molitor in *Litterair Paspoort* augustus-september 1949.

Dinsdag 23 mei

persklaar maken van [...] de Maupassant: de verhalenbundel *Boulevard en campagne* van Guy de Maupassant kwam in 1951 uit. *en Diderot komt ook nog*: er zou geen vertaling van Diderot verschijnen bij de Wereldbibliotheek.

Woensdag 24 mei

Le malentendu van Camus: door het Amsterdamse Studentengezelschap Helicon, onder regie van Albert van Dalsum.

Zondag 28 mei

vertaling Freud: Totem en taboe.

Dinsdag 30 mei

Op linkerpagina groot rood kruis.

In het Amsterdams Dagboek portret met bijbehorend tekstje van respectievelijk over Stans: in het *Amsterdams Dagboek* van Dagboekancier

staat een foto van Constance Wibaut voor haar beeld dat geplaatst gaat worden voor woningstichting ‘De Dageraad’ aan de Leeuwendalersweg. Het onderschrift meldt dat het ‘beeld net op tijd klaar [is], want familie Kouwer-Wibaut vertrekt dezer dagen naar Amerika om zich daar te vestigen. Ernstig verlies voor Amsterdam!’.

Zaterdag 3 juni

Dineke: dochter van Mali Cohen-Hemelrijk.

W'borg: Westerbork.

Rood kruis bij: *De Biekorff dreigt deze zaal weer kwijt te raken.*

Ook nog brief geschreven aan Hans over Vermeulen aphorismen schiften voor Meulenhoff: De Jong schreef, als reactie op een voorstel van Rodenko om een stuk uit zijn dagboek in *Podium* te publiceren: ‘Wat die dagboeken betreft, waarom praat je daar toch over, er is geen sprake van, dat ze die voor hun tijdschriften zouden kunnen krijgen, ik ben geen chimpanseé. Het enige, waar over te praten zou zijn, is een dun bundeltje aphorismen in die reeks van Meulenhoff’, zie Stel, p. 149–150. Vermeulen had volgens van Straten ‘een goeie baan bij Meulenhoff’.

Zondag 4 juni

Rood onderstreept: *belangrijk*.

Rood kruis bij: *Stans gaat Zaterdag op de boot!!*

Rood kruis bij: *Hilletje heeft dus een verbodding met de man van Stans!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!*

Dinsdag 6 juni

Naar Emiel geweest. Is gebakken voor zijn Guillaume: Emiel van Moerkerken was in 1950 psychologie gaan studeren. Guillaume verwijst vermoedelijk naar het werk van Paul Guillaume.

Donderdag 8 juni

Weer een stuk over het aanstaande vertrek van Stans: Max de Jong vergist zich; het artikel ‘Veel geluk in Amerika! Bij het afscheid ener medewerkster’ stond pas op 10 juni in *Vrij Nederland*.

RVkade: Reijnier Vinkeleskade.

Maandag 26 juni

Hamlet: gespeeld door het Old Vic Theatre Company in de Stadschouwburg.

de regie: van Hugh Hunt.

Vrijdag 30 juni

Descartes dan af [...] het gesprek met Pos: Helena C. Pos had *Discours de la méthode* van Descartes voor de Wereldbibliotheek vertaald, Hendrik J. Pos had het ingeleid. Max de Jong moest H.J. Pos spreken, zie 2 juli 1950.

Zaterdag 1 juli

de filmliga, alwaar bedenmiddag Michael Redgrave in persoon aanwezig was: Redgrave verzorgde de inleidingen bij *Dead of Night* en *Thunder Rock* die de filmliga van hem in Kriterion vertoonde.

Zondag 2 juli

mej. Serrurier: Cornelia Serrurier was schrijfster en docente Frans aan de Rijksuniversiteit Leiden.

Maandag 10 juli

Lawrence is helaas aan mijn neus voorbij gegaan: van D.H. Lawrence was *The Fox* door Inez van Dullemen vertaald als *De vos*. Het verscheen in 1950.

een herdruk van de bele Vorlesungen: de *Vorlesungen* verschenen als *Inleiding tot de studie der psychoanalyse* in 1950 in een vierde druk.

Dinsdag 11 juli

de verfilming van Majoor Barbara van Shaw: *Major Barbara* uit 1941, onder regie van Gabriel Pascal naar het gelijknamige toneelstuk van G.B. Shaw, draaide in Kriterion.

Vrijdag 21 juli

een Spaans danspaar, Teresa en Luisillo: de Spaans-Amerikaanse Teresa en haar Mexicaanse partner Luisillo gaven een dansvoorstelling in Carré.

Zaterdag 22 juli

Die mooie zwarte jongen uit de Vlamkampen (Jan?): mogelijk Jan van Male.

Maandag 24 juli

AMVJ: Algemene Maatschappij voor Jongeren.

Sixa: Cicsa, Centraal instituut voor christelijke sociale arbeid.

Woensdag 26 juli

Rijksmuseum. De schilderijen uit het Kaiser Friedrichmuseum: tentoonstelling '120 beroemde schilderijen uit het Kaiser-Friedrich-Museum te Berlijn', van 17 juni tot 17 september.

boekhandel ten Have: in de Kalverstraat, sinds 1906.

Donderdag 27 juli

wel of niet mogen zonnebaden: in 1950 mocht niet overal gemengd worden gezonnebaad.

Vrijdag 28 juli

Nicolaas Kroese: eigenaar van diverse restaurants, waaronder d'Vijff Vlieghe in de Spuistraat.

Donderdag 3 augustus

Hawthorne, De scharlaken letter: in 1950 kwam de derde druk van *De scharlaken letter* uit, de vertaling van *The Scarlet Letter* van Nathaniel Hawthorne.

Jane Austen, Gevoel en verstand: de tweede druk van de vertaling van *Sense and Sensibility*.

Vrijdag 11 augustus

die novelle. Binnengedachten van een vrouw tijdens de coïtus: deze novelle *Louise*, waarvan het manuscript zich in het LM bevindt, is nooit gepubliceerd. De Jong noemde het ook wel zijn Malthusiaanse novelle, naar de Malthusiaanse Bond.

Zondag 13 augustus

Gerda Hein (dochter van Albert Hein): Gerda Heijn was de kleindochter van Albert Heijn.

Zaterdag 19 augustus

Hans een brief geschreven: zie Stel p. 152–153.

Maandag 28 augustus

het artikel van Stalin: de Sovjetunie zou Oost-Duitsland volledige soevereiniteit hebben willen aanbieden, maar door een herbewapeningsvoorstel voor West-Duitsland trok Stalin deze plannen in.

Vrijdag 1 september

Meisje Hans van Onk: Thea.

Zondag 3 september

Rijksmuseum. Tjok- ende tjokvol: de tentoonstelling ‘120 beroemde schilderijen uit het Kaiser-Friedrich-Museum te Berlijn’ werd heel goed bezocht. De tentoonstelling kon met slechts twee dagen worden verlengd, omdat hij aansluitend in Brussel zou worden getoond.

Maandag 4 september

samen naar Kästner: woensdag 6 september zou Erich Kästner uit eigen werk voorlezen in het Minervapaviljoen. Wegens grote belangstelling zou hij dat op vrijdag 8 september herhalen.

Dinsdag 5 september

Clara Lennart: Clare Lennart.

Zelfs Céline – dat je bij de dingen en de wezens eerst naar de prijs moet vragen, alvorens er aan te raken – geciteerd: ‘Il m’a fallu, comme à tant d’autres, vingt années et la guerre, pour apprendre à me tenir dans ma catégorie, à demander le prix des choses et des êtres avant d’y toucher, et surtout avant d’y tenir.’ uit: *Voyage au bout de la nuit* van Louis-Ferdinand Céline.

Woensdag 6 september

Uitgave zal vermoedelijk geannuleerd worden: de bekorte uitgave van *Gevoel en verstand* van Jane Austen zou wel verschijnen.

Maandag 11 september

Proeven van een nieuw verhaal van Melville: in 1950 verscheen de novelle *Benito Cereno* van Herman Melville in Nederlandse vertaling bij de Wereldbibliotheek.

Dinsdag 12 september

de proeven van Balzac: in 1950 verscheen *Het huis De kaatsende kat*, vertaling van *La maison du chat-qui-pelote* van Honoré de Balzac.

Vrijdag 15 september

naar de Handelsreiziger van Gobau: in *De dood van een handelsreiziger* door toneelgroep Comedia speelde John Gobau de hoofdrol.

Donderdag 21 september

de film over Hue Long: de film *All the King's Men* (1949) onder regie van Robert Rossen, naar het gelijknamige boek van Robert Penn Warren, draaide in City aan het Kleine-Gartmanplantsoen. De hoofdpersoon was gemodelleerd naar politicus Huey Long.

Vrijdag 29 september

De Rep. der Letteren is over de kop: in mei 1945 werd uitgeverij Republiek der Letteren opgericht, een linkse uitgeverij voor een breder publiek dan het communistische Pegasus. De uitgeverij bestond tot 1954.

Woensdag 4 oktober

het rapportje over Cluytens: van de classicus F.J.G. Cluytens zijn in 1946 en in 1959 boeken verschenen bij uitgeverij Wereldbibliotheek. Dit betreft het door De Jong gelezen manuscript over Griekse lyriek.

Hermans is getrouwd met een heel jong kind: W.F. Hermans was op 4 juli 1950 getrouwd met de twee jaar jongere Emmy Meurs.

Maandag 16 oktober

Dat jongetje – Jan: mogelijk Jan van Male.

Donderdag 19 oktober

19 enz.: datumverbetering van De Jong zelf.

Zaterdag 21 oktober

naar Leer om leer: de Nederlandse Comedie speelde *Leer om leer* onder regie van Johan de Meester, naar *Measure for Measure* van William Shakespeare, in de Kleine Comedie.

Woensdag 25 oktober

de voorstelling viel tegen, wat was Ellen Vogel beroerd: in de collectie Max de Jong in het LM bevinden zich enkele programmaboekjes, met opmerkingen van De Jong. Op het programma van *Leer om leer* heeft hij de acteurs cijfers gegeven; Ellen Vogel kreeg een 2 en de opmerkingen ‘slecht!’ en ‘Ellen Vogel als Isabella was beroerd’.

Vrijdag 27 oktober

Oscar Wilde, The importance of being Ernest: The Importance of Being Earnest (1895) werd door de Haagse Comedie gespeeld in de Stadschouwburg onder de titel *De ernst van Ernst* onder regie van Paul Steenbergen.

Zaterdag 28 – zondag 29 oktober

Zus van Hoyte: dochter Arriaantje van oom Hoite, zie ook 1 november 1948.

Jan H. vervangt tijdelijk van Dantzig: Jan Hemelrijk zou in december promoveren bij hoogleraar in de leer der collectieve verschijnselen David van Dantzig. Hemelrijk was ook medewerker bij Van Dantzigs Mathematisch Centrum.

Maandag 30 oktober

lezing A. Roland Holst: in de aula van de Universiteit van Amsterdam hield Adriaan Roland Holst de lezing ‘Woest en moe. In- en uitvalen naar aanleiding van een oude versregel’.

Zaterdag 4 november

Rico Bulthuis – onderdirecteur van Stols: schrijver Rico Bulthuis was van 1948 tot 1950 lector bij uitgeverij Stols.

Maandag 6 november

een andere Frans: Frans Heimans.

dat bij de Muis en kikvorskrijg maar aan moest bieden: Batrachomyomachia, een parodie op Homerus uit de eerste eeuw v. Chr. In het Nederlands vertaald door Willem Bilderdijk als *Muis- en kikvorskrijg. Homerus nagezongen* (1821).

Woensdag 8 november

die delegatie met Teun de Vries aan het hoofd mee naar Leningrad:

Theun de Vries reisde in november 1950 met een delegatie van de Vereniging Nederland-USSR naar Moskou en Leningrad.

Zondag 12 november

Koopuit: vermoedelijk dezelfde als Loopuit.

Dinsdag 14 november

T & T: Totem und Tabu.

Rede Bruinsma: zie 22 maart 1950.

Vrijdag 24 november

Sjolochof: van *De stille don* van Michael Sjolochof kwam in 1950 de tweede druk bij de Wereldbibliotheek uit. De Jong schrijft ook vaak Solokov en Sol.

Vrijdag 1 december

een kinderboek voor Flip gekocht – Babar: de boeken over het olifantje Babar van Jean de Brunhoff.

Zaterdag 2 december

Dodendans van Strindberg: Het Amsterdams Toneelgezelschap speelde *Dodendans* van Strindberg onder regie van A. Defresne, in de Stadsschouwburg.

Zaterdag 9 december

Naar het schaaktournooi geweest: laatste dag van het Wereldschaaktournooi in de Effectenbeurs op het Damrak, van 10 november tot 9 december.

Maandag 11 december

de proeven van Kruizinga: van E. Kruisinga verscheen in 1951 de tweede druk van *Het Nederlands van nu.*

meisje van Hans: Joke van der Sterre.

Podium komt bij de ВВ, Rodenko en Hermans treden uit de red. en Borger geloof ik ook, Hans en Nagel komen erin en msch. Fokke Sierksma: in december waren de onderhandelingen al bezig en in januari 1951

werd officieel bekend dat De Bezige Bij *Podium* uit zou gaan geven. Nagel trad per 1951 uit de redactie, evenals Rodenko. Hermans was al voor het oktobernummer opgestapt. Borgers bleef in de redactie, waar Hans van Straten inderdaad toetrad. Fokke Sierksma zou niet toetreden.

Woensdag 13 december

de promotie van Jan Hemelrijk: Jan Hemelrijk promoveerde op ‘Symmetrietoetsen en andere toepassingen van de theorie van Neyman en Pearson’.

Zaterdag 16 december

Hettie vd Mei: in de roofdruk van het dagboek gecorrigeerd in Helen van der Mey.

Anke Last – het derde zusje van Mieke en Femke: dochters van Jef Last.

Zondag 17 december

3½ vel Künkel gedaan: in 1952 verscheen de tweede druk van *Genezing van angst. Een geval uit de praktijk*, vertaling van *Angstneurose* van Fritz Künkel.

Woensdag 27 december

allerlei wijzigingen van Godthelp: H. Godthelp had *Het Nederlands van nu* van E. Kruisinga voor de tweede druk herzien en uitgebreid.

Donderdag 28 december

Orson Welles gezien als Macbeth: de film *Macbeth* (1948) met Orson Welles als regisseur en hoofdrolspeler, naar het gelijknamige toneelstuk van William Shakespeare, draaide in De Uitkijk.

Donderdag 4 januari 1951

Hermans en Rodenko er uit, beginnen msch. een tijdschrift bij Meulenhoff, De draad van Ariadne: hoewel de plannen voor *De draad van Ariadne* al ver gevorderd waren is het tijdschrift nooit verschenen.

Fokke Sierksma zal wel opvolger van v.d. Leeuw worden: Sierksma was in 1945 bij Gerardus van der Leeuw afgestudeerd. Later zou hij ook hoogleraar Godsdienstwetenschap worden.

Hans heeft een caricaturaal portret van mij geschreven, dat hij aan Elias

gaat doorgeven voor Mandril: het portret is niet in het tijdschrift verschenen. Eduard Elias was een van de oprichters van *Mandril*, dat van 1948 tot 1953 heeft bestaan.

Zondag 7 januari

De rest van dit cahier is leeg gelaten. Van 8 januari 1951 tot en met 13 februari 1951 zijn alleen losse blaadjes met notities bewaard gebleven.

Dinsdag 9 januari

brouille van de kant van Emile: in een brief van 8 januari deelt Emiel van Moerkerken mee dat hij een half jaar lang, tot en met 15 juni, verschoond wenst te blijven van De Jongs 'kwaadaardige, insinuerende, verdachtmakende en achterdochtige oudejongejuffrouwen-geroddel en gezeur'.

Vrijdag 12 januari

Een boekje over Drebbeel vereenvoudigen tot een AT-boekje: in de Avontuur en Techniek Reeks verscheen in 1951 het door G. Kouwenaar herschreven *De ster van 1572* van H.A. Naber over Cornelis Jacobsz. Drebbeel.

dat voorschot van de BB: in 1945 was er sprake van dat een essaybundel van Max de Jong bij De Bezige Bij uit zou komen. In 1946 heeft hij een proefvertaling van *Leviathan* van Julien Green voor de uitgeverij gemaakt, die afgekeurd werd, het boek zou in 1951 in een vertaling van Halbo C. Kool verschijnen.

Maandag 15 januari

Kierkegaard Furcht und Zittern: Søren Kierkegaard *Furcht und Zittern* (1843).

Woensdag 17 januari

b.o.: body odour.

Donderdag 18 januari

Uitgenodigd, om een lezing te houden voor de literaire club in Alkmaar: op 13 februari zou De Jong de lezing houden, op uitnodiging van zijn oom Jaap Hemelrijk.

Vrijdag 19 januari

Jaap Lobatto kent de hele familie Hemelrijk: Lobatto was in de oorlog door de verzetsgroep van Jan Hemelrijk aan een onderduikadres geholpen.

Zondag 21 januari

Klaas: mogelijk Klaas Draaisma, een student van de Rijksakademie van Beeldende Kunsten, die op De Jongs Biekorflijst voorkomt.

Dinsdag 23 januari

Joop Waardenburg: vermoedelijk Joop Sparenberg.

Zondag 28 januari

aan die sterrekunde begonnen: van A. Pannekoek verscheen in 1951 *De groei van ons wereldbeeld. Een geschiedenis van de sterrekunde*.

Woensdag 31 januari

a.b.: abortus

Bob Sparenberg: vermoedelijk Joop Sparenberg.

Zaterdag 3 februari

Hans. Carnaval: Max de Jong bezocht met Hans van Straten verschillende sociëteiten.

Maandag 5 februari

Staalmeesters: schilderij van Rembrandt van Rijn.

Vrijdag 9 februari

Stedelijk Museum. Collectie Peggy Guggenheim: de tentoonstelling ‘Kunswerken uit de collectie Peggy Guggenheim’, van 18 januari tot en met 25 februari.

Donderdag 15 februari

dat de zaak van Balkema niet meer van Dolf van Gent is, maar van Postma: in 1946 huurde Van Gendt de boekhandel van Balkema, die naar Zuid-Afrika vertrokken was. Korte tijd later droeg hij de boekhandel over aan Gerke Postma. Vanaf 1953 werd boekhandel Balkema voortgezet onder de naam Postma.

Maandag 19 februari

Rode streep bij: *Baars! Godallemachtig Baars!! [...] Ik heb tegen Beek opgespeeld.*

Dinsdag 20 februari

Rode streep bij: *Nog eens een rustiger gesprek [...] is bij Polak intern.*

Maandag 26 februari

Voordracht J.C. Bloem: een optreden van J.C. Bloem tijdens de Boekenweek van 24 februari tot 3 maart.

Woensdag 28 februari

naar tweede helft Anna Blaman geweest: optreden in het kader van de Boekenweek, waarin haar verhalenbundel *Ram Horna* uitkwam.

Donderdag 1 maart

Podium-avond in het Stedelijk museum: de vermaarde Podiumavond, waar vooral jonge Podiumdichters zich presenteerden en die herinnerd wordt als de avond waarop Lucebert een glas water over zijn hoofd leeggoot na het aankondigen van het gedicht 'Herfst'.
die mr. Geerling van het Concertgebouw: de secretaris-penningmeester van het Concertgebouw.

Zaterdag 3 maart

Soziologie der Renaissance van von Martin: de vertaling van K. Blom verscheen in 1951 bij de Wereldbibliotheek.

Zondag 4 maart

Naar een Franse film geweest: in Alhambra draaide *Plus de vacances pour le bon Dieu* (1950) onder regie van Robert Vernay, onder de titel *De boefjes van Montmartre*.

Maandag 5 maart

1 vel Katten gedaan: Wiben en de katten van Til Brugman verscheen in 1951.

Een deel van de bladen van het cahier is leeg gelaten, vanaf 26/27 maart schrijft Max de Jong weer verder. Uit de periode 6–26 maart 1951 zijn alleen notities op losse blaadjes aanwezig.

Dinsdag 6 maart

de Babillon: Mabillon, een in de jaren vijftig populair Parijs' café.

Donderdag 15 maart

in de marge: aantekening van De Jong zelf voor het verwerken van deze notities tot dagboektekst.

Zondag 18 maart

op de Bk geschaakt en toen nog eens tot een uur met mummelige ouwe mannetjes op het Leidseplein: op het Leidseplein schaakte De Jong in koffiehuis 'De Oude Schouwburg'.

Woensdag 21 maart

Jos Molin: van dansschool Molin.

Zaterdag 24 maart

aphorismen getikt voor Podium: aforismen van Max de Jong zouden pas postuum in *Podium* gepubliceerd worden: 'Aforismen uit de nalatenschap' in: *Podium/Tijd en Mens* 8 (1952) 4.

Maandag 26 – dinsdag 27 maart

De tweede van Lidi: dochter Annette was geboren op 4 juli 1950. *ook van de volksuniversiteit*: Jaap Hemelrijk zou ook proberen wat lezingen aan de Volksuniversiteit te regelen.

Dinsdag 3 april

Pierre Michel: vermoedelijk de schilder Pierre Michel.

Rood kruis bij: *Van dat atelier van Wim Kouwen [...] teruggekomen zou zijn*.

Woensdag 4 april

loodzware brief aan Hans v Str geschreven over dat valse gerucht: Hans van Straten had een oud misverstand, waarbij Ad den Besten eind jaren dertig dacht dat De Jong ruggemergtering had, opgerakeld op De Nieuwe Biekorf, zie Stel, p. 165–166.

Vrijdag 6 april

die bibliotheek van hem: Sötemann was bibliothecaris van de Vereniging ter Bevordering van de Belangen des Boekhandels.

Zaterdag 7 april

een Hongaarse leraar: Antal Sivirsky, was ook bij *Podium* betrokken.

Maandag 9 april

Lermontov gecorrigeerd: in 1951 kwam de vierde druk uit van *Een held van onze tijd* van M.J. Lermontov.

Donderdag 12 april

Flokke: Flora Buurman. Flora en Dono zouden in 1952 in Nieuw-Zeeland trouwen.

Zaterdag 14 april

Rood kruis bij: *Ze zijn terug [...] aan de Reinier Vinkeleskade*.

In rood potlood: *Stans is terug!*

Maandag 16 april

Rood kruis bij: *Het is uit met Ties. Ties heeft het uitgemaakt*.

Dinsdag 17 april

Rood kruis bij: *Me vertild aan dat fornuis van Polak. De spit schoot opnieuw in mijn rug*.

Donderdag 19 april

Liefde en goudvissen van J. Gans: roman van Jacques Gans uit 1940.

Zaterdag 21 april

Rood kruis bij: *Het is al weer aan tussen Evelientje en Ties!*

Maandag 23 april

Libertinage-avond: in de Moderne Boekhandel in de Leidsestraat. Flap Dekking trad op als conferencier, Jacques de Kadt en Gomperts hielden een lezing en Adriaan Morriën las voor. Ten slotte was er een debat.

Donderdag 26 april

Conrad aangevraagd: van Joseph Conrad verscheen in 1951 de derde druk van *De typhoon*.

Briefkaartje van Hans. Weer een rottigheidje: na de opmerking dat hij

voor een logeerbed zal zorgen schreef Van Straten: 'Maar neem geen ongedierte mee.' Zie Stel, p. 168.

Dinsdag 1 mei

dat boekje van Guus Söteman over Roland Holst: A.L. Sötemann, A. Roland Holst en de mythe van Ierland (1950).

Woensdag 2 mei

icc: Internationaal Cultureel Centrum, zat van 1945 tot 1971 in het Vondelparkpaviljoen. Ontmoetingsplek voor mensen uit bedrijfsleven, politiek, kunst en wetenschappen.

Maandag 7 mei

het boekje van Aimé: in 1950 was van Aimé van Santen onder zijn pseudoniem Jan Molitor Asmodai in Praag. Franz Kafka, zijn tijd en zijn werk verschenen.

Dinsdag 8 mei

Rood kruis bij: *Evelientje komt 1 Juni bij Ties (en zijn moeder) te wonen.*

Donderdag 10 mei

het bal Zondagavond in de Apollohal: op zondagmiddag en -avond zou in de Apollohal een dansfestijn worden gehouden, rondom de Nederlandse danskampioenschappen, georganiseerd door de Nederlandse Danssport Unie ten bate van het Koningin Wilhelmina-fonds.

Vrijdag 11 mei

Fransen tekst van Benj. Constant: in 1951 verscheen de tweede druk van de vertaling van Adolphe van Benjamin Constant. ander werk (Sjolochov, Couperus) balen: van Louis Couperus kwam in 1951 de vijfde (=zesde) druk uit van Korte Arabesken.

Zaterdag 12 mei

Op 12 mei eindigt het 44ste en laatste cahier van het dagboek. Verder zijn alleen nog notities op losse bladen bewaard gebleven.

Donderdag 17 mei

§ *Middags w. b.*: in het LM bevindt zich in een map van de Wereldbibliotheek met documentatie rond de productie van *De typhoon* van Conrad, een briefje van 'Max' aan 'Guido' over de correcties, vermoedelijk op deze dag neergelegd.

Zaterdag 26 mei

Laatste notitieblaadje.

De familie van Max de Jong bezit een briefkaart aan Jan Hemelrijk, van 4 juni, met de tekst: 'Beste Jan, Max de Jong is tamelijk erg ziek en vraagt of hetzij Jan hetzij Aleid even langs wil komen'. Op 10 juni overleed Max de Jong in het Binnengasthuis Ziekenhuis.

Bij deze uitgave

De zorg voor de literaire nalatenschap van onze vroegtijdig in 1951 overleden oom Max de Jong berustte lange tijd bij zijn ruim drie jaar jongere zus Lidi Bool-de Jong. Zoals onze moeder eigen was, nam zij deze taak consciëntieus en principieel op zich. Daarbij respecteerde zij de wens van haar broer om zijn dagboek niet te publiceren, zoals vastgelegd in een handgeschreven wilsbeschikking van medio 1949. Bijkomende redenen waren dat Max de Jong zich veelal weinig vleidend uitliet over zijn vrienden en familie. Ondanks de financiële en morele steun die hij van zijn ouders kreeg en van joodse familieleden van moederskant.

Nadat onze moeder in 2013 overleed, verzocht Wouter van Oorschot opnieuw om publicatie van het dagboek. In het voetspoor van zijn vader heeft hij zich betrokken getoond bij het werk van Max de Jong. Hiervan getuigt de recent verschenen vierde druk van het prozagedicht *Heet van de naald* uit 1947 – het jaar waarin zijn dagboeknotities begonnen.

De beslissing over uiteindelijke publicatie van het dagboek lag na het overlijden van onze moeder bij ons. Nu nagenoeg alle direct betrokkenen zijn overleden, hebben wij na rijp beraad ingestemd met dit verzoek.

Erven Max de Jong en Lidi Bool-de Jong

Nawoord

Het dagboek van Max de Jong heeft een bijna mythische status gekregen. Geert van Oorscot speelde een belangrijke rol bij deze mythevorming met zijn vaak geciteerde uitspraak: 'Ik reken het dagboek van Max de Jong met *De avonden* van Van het Reve en *Bij nader inzien* van Voskuil tot de drie grote monumenten van de literatuur omstreeks het midden van de eeuw'. Dit werd nog versterkt door publicatie van fragmenten uit het dagboek in het door Van Oorscot uitgegeven tijdschrift *Tirade*, en door de anonieme roofofdruk van het complete dagboek in 1990. De veelbesproken fragmenten en het dagboek werden zonder toestemming gepubliceerd. Net als het nog immer herdrukte lange gedicht *Heet van de naald* uit 1947 leverde het Max de Jong een kring van bewonderaars op, onder wie K. Schippers, Henk Hofland en Remco Campert. In de biografie *Altijd het tinnef om je heen* (2000) citeerde Nico Keuning rijkelijk uit het dagboek, waardoor opnieuw de vraag rees naar een officiële uitgave ervan.

Bij leven gaf Max de Jong geen toestemming voor publicatie van zijn dagboek en na zijn overlijden handelde zijn zuster Lidi Bool-de Jong dienovereenkomstig. Na haar overlijden in 2013 heeft Wouter van Oorscot de wens van zijn vader voorgelegd aan haar kinderen, de neven en nichten van Max de Jong. Zij besloten toestemming tot uitgave te geven. Hun overwegingen hebben zij uiteengezet in *Bij deze uitgave* op p. 785.

Wat zou Max de Jong zelf hebben gewild? Uit het dagboek, maar ook uit bewaard gebleven correspondentie, blijkt dat hij het liefst bekend zou zijn geworden met zijn essays en aforismen. Tijdens zijn studie Nederlands in Utrecht, die hij in 1936 begon en waar hij tijdens de Tweede Wereldoorlog mee stopte, publiceerde hij gedichten in het studentenblad *Vivos Voco*. Zijn officiële debuut maakte hij in 1938 in *De Gemeenschap*, gevolgd door gedichten in *Groot*

Nederland (1939–1942). Tijdens de oorlog verzorgde Huib van Krimpen *Plaquette*, een clandestiene uitgave van zes gedichten. Dat hij in die periode veel meer gedichten heeft geschreven laten alle postume uitgaven van zijn poëzie zien, met als laatste *Heet van de naald en andere gedichten* uit 2014.

Eigenlijk had Max de Jong enkele jaren voor het schrijven van *Heet van de naald* de poëzie afgezworen. Hij legde zich toe op het schrijven van essays en aforismen, die hij publiceerde in de tijdschriften *De Schone Zakdoek*, *Criterion*, *Columbus*, *Centaur*, *De Baanbreker* en *Critisch Bulletin*. Hij had een essay- en een aforismenbundel klaarliggen en in het dagboek is te lezen hoe hij die bij uitgeverijen en tijdschriften aan de man probeerde te brengen. Ook zijn literair-historische overzichtswerk ‘Van Mei tot mij’ wilde hij graag uitgeven. De laatste jaren van zijn leven publiceerde hij alleen nog in *De Nieuwe Ploeg*, het huisorgaan van de Wereldbibliotheek, de uitgeverij waarvoor hij correctiewerk verrichtte.

Hans van Straten wilde een stuk uit het dagboek opnemen in *Podium*, maar Max de Jong antwoordde hem op 3 juni 1950: ‘Wat die dagboeken betreft, waarom praat je daar toch over, er is geen sprake van, dat ze die voor hun tijdschriften zouden kunnen krijgen, ik ben geen chimpansé.’ In een handgeschreven, ongedateerd testament staat: ‘Die schriften zijn natuurlijk niet om uit te publiceren.’ Met welk doel hij zijn dagboek schreef is niet te achterhalen. Mogelijk is de aansporing van Hans van Straten in een brief van 27 mei 1947 de aanleiding geweest: ‘Verder moet je een dagboek bijhouden. Er zijn in de Nederl. litt. zó weinig volwaardige dagboeken, dat je op dat punt in elk geval nog wel roem kunt verwerven, al is het dan na je dood. Als je sterft zonder iets behoorlijks geschreven te hebben, is er toch altijd nog dat. Maar ook verder is dit dagboek van belang: omdat het zo vaak energieën opstapelt voor ander werk.’ Max de Jong begon zijn dagboek een half jaar later.

De Jong hield zijn dagboek heel precies bij. Op het eerste blad heeft hij geschreven: ‘rechts: dagboek, links: kwesties’. Dat heeft hij in de vierenveertig schriften waarin het dagboek is geschreven, op een enkele uitzondering na, volgehouden. De meeste linkerbladen zijn leeg en bieden plaats aan vaak emotionele of concluderende opmerkingen. Op de rechterpagina’s schreef hij het dagboek, aan

de hand van dagelijkse notities. Zoals te lezen is in het dagboek was het bijwerken ervan een van zijn tijdrovende bezigheden. De vele opmerkingen die hij in de marges schreef kwamen niet allemaal spontaan bij het schrijven op; zoals blijkt uit een van de bewaard gebleven notitievelen, waarop hij expliciet vermeldde welke opmerking er in de marge geplaatst moest worden. De (half)doorgestreepte zinnen laten zien dat hij vaak net zo lang herschreef tot hij de juiste formulering had. Maar uit het precieze bijhouden concluderen dat het dagboek voor publicatie bedoeld was, gaat een stap te ver. Zijn doel zal in ieder geval niet zijn geweest om verslag te doen van het dagelijks leven van een letterkundige die verstrikt raakt in zijn ambities, zijn geldgebrek, zijn achterdocht, zijn eenzaamheid en zijn gezondheid. Want dat is het schrijnende verhaal van dit dagboek geworden; in scherpe observaties en formuleringen, bedoeld en onbedoeld grappig (de kledingperikelen doen aan *Het taaie ongerief* van Theo Thijssen denken), soms langdradig en obsessief bepaalde onderwerpen herhalend, beschreef hij de laatste, moeizame jaren van zijn leven.

Maar het dagboek laat veel meer zien dan die particuliere neergang. Op de achtergrond speelt de wereldpolitiek een rol: de communistische machtsovername in Tsjechoslowakije, het eindigen van het Britse mandaat in Israël, de politionele acties in Indonesië en ook de binnenlandse politiek. Zoals hij in zijn dagboek beschrijft was Max de Jong in de dagelijkse omgang gespitst op (vermeende) joodse, homoseksuele, katholieke en communistische gedragingen. De politiek beoordeelde hij ook op de laatste twee.

De Tweede Wereldoorlog, die bij het begin van het dagboek pas tweeënhalf jaar eerder was beëindigd, speelt in alles mee. Soms expliciet, als er over mensen wordt gezegd dat ze ondergedoken hebben gezeten, of iemand hebben verraden, maar veel vaker impliciet: de armoede, de woningnood, de schaarste aan levensmiddelen en gebruiksvoorwerpen en de strengere (seksuele) moraal, na de bandeloze tijd die de oorlog ook was.

In eethuis De Nieuwe Biekorf heerste, zoals uit het dagboek blijkt, een vrije sfeer. De wisselende relaties en gesprekken over voorbehoedsmiddelen getuigen daarvan. Max de Jong was er geïntroduceerd door Elly Bron, die hij nog kende van de NJN, de Ne-

derlandse Jeugdbond voor Natuurstudie, zoals hij beschreef in het onafgemaakte stuk 'Vrouwen cijfers geven' dat in het Letterkundig Museum wordt bewaard: 'Van Elly, die ik kende uit de al eerder genoemde jeugdvereniging kreeg ik de tip. En zo kwam ik terecht in die eetgelegenheid. Dat was een min of meer besloten eetclub. Hij heette de Biekorff en was gehuisvest in een grachtenhuis. Wat er at, was van mijn leeftijd. Jongelui heet dat. Van beiderlei kunne. Het was een klit mensen, die elkaar tutoyeerden en elkaar door en door kenden. Deze klit vulde zich aan volgens het systeem van de persoonlijke introductie. Het was een langzaam wentelende sneeuwbal.' Het bestuur van De Nieuwe Biekorf omschreef de doelgroep in een circulaire bij de verhuizing in 1949: 'De Biekorf blijft dus in beginsel een eetgemeenschap van studerenden aan Conservatorium, Academie voor beeldende kunsten, Toneelschool, school voor architecten, school voor maatschappelijk werk, enz. enz., die allen hun introducés kunnen meebrengen en voorts is als vanouds welkom een iegelijk, die door zijn werkzaamheden of zijn belangstelling iets met cultuur te maken heeft en het gevoel erbij te horen.' Bij De Nieuwe Biekorf ontmoette Max de Jong niet alleen veel kunstenaars, architecten, muzikanten en acteurs die later succesvol zouden worden, ook ontmoette hij daar en op andere plekken jonge letterkundigen die naam zouden maken, zoals de door hem bewonderde Gerard (toen nog Simon van het) Reve en Willem Frederik Hermans. Het dagboek schetst naast het armoedige naoorlogse Amsterdam, ook het opkrabbelende Amsterdam. Doordat De Jong zo precies noteerde welke voorstellingen en tentoonstellingen hij bezocht en welke schrijvers en uitgevers hij zag en welke plannen en roddels zij vertelden, rijst een beeld op van het naoorlogse culturele Amsterdam, met de vele inmiddels verdwenen bioscopen en de enorme opkomst van literaire tijdschriften.

Dat het dagboek zou behoren tot de drie literaire monumenten van het midden van de vorige eeuw is wellicht wat overdreven. Van Oorschoot noemde bijvoorbeeld niet het ook door hem uitgegeven literaire meesterwerk *De tranen der acacia's* van Willem Frederik Hermans uit 1949. Maar onbedoeld geeft het dagboek van Max de Jong niet alleen een indringend beeld van zijn leven, maar ook een heel goede schets van het naoorlogse Amsterdam, misschien nog wel scherper dan *De avonden* en *Bij nader inzien*.

Verantwoording

Deze uitgave bevat de dagboekteksten die Max de Jong van 24 november 1947 tot en met 12 mei 1951 in 44 cahiers schreef, aangevuld met notities op losse blaadjes uit de periodes 8 januari t/m 13 februari 1951, 6 t/m 26 maart 1951 en 13 t/m 26 mei 1951. De notities uit de eerste twee periodes heeft hij niet tot dagboek omgewerkt, hoewel hij er in zijn cahiers wel ruimte voor openliet. De notities uit de laatste periode schreef hij in de laatste weken voor zijn dood. De cahiers en losse blaadjes bevinden zich in het Letterkundig Museum te Den Haag, alsmede alle in de annotaties genoemde manuscripten, typoscripten en brieven, tenzij anders vermeld.

Max de Jong was een notoir verkeerd-speller van namen en schreef bepaalde woorden expres anders: 'interseer' in plaats van 'interesseer', 'enthusiast' in plaats van 'enthousiast', 'wassie' in plaats van 'was hij' en 'keduk' in plaats van 'kaduuk' (kapot). Deze kenmerkende eigenaardigheden zijn blijven staan. Evidente schrijven en spelfouten werden stilzwijgend verbeterd, net als zijn onnauwkeurige en onvolledige interpunctie. Zelfbedachte woorden en afkortingen zijn geannoteerd, evenals namen, begrippen en situaties die uitleg behoeven. De datumaanduiding is gestandaardiseerd en zo nodig verbeterd. Titels van boeken, films, toneelstukken, kranten en tijdschriften zijn gecursiveerd.

Max de Jong voorzag zijn dagboek van onderstrepingen, aandachtskruisen en -strepen. Ten behoeve van de leesbaarheid van zowel dagboektekst als annotaties zijn die niet allemaal vermeld. Alleen de strepen, kruisen en uitroeptekens die hij speciaal met rood potlood aanbracht, zijn in de annotaties gesignaleerd. Onderstreepte woorden en passages zijn gecursiveerd.

In het register zijn de namen opgenomen zoals ze in het dagboek voorkomen, met een verwijzing naar de juiste schrijfwijze – voor zover bekend. Het register bevat tevens de in het dagboek genoem-

de uitgeverijen, tijdschriften, kranten en gepubliceerde en ongepubliceerde teksten van Max de Jong.

De nummering van de cahiers is niet overgenomen. De tekst wordt doorlopend weergegeven, zoals ook de zinnen van het ene cahier verder gaan in het volgende. Ook de nummering van de losse notitieblaadjes is niet overgenomen.

Verbeteringen en opmerkingen in de marge van de tekst, waarbij De Jong heeft aangegeven waar ze horen, zijn stilzwijgend op de juiste plek geplaatst. Andere teksten in de marge zijn zo dicht mogelijk bij de betreffende passage opgenomen, tussen guillemets. Teksten die op de grotendeels blanco linkerpagina's staan, zijn overgenomen tussen vierkante haken, om recht te doen aan het onderscheid dat De Jong zelf maakte op het eerste blad van zijn dagboek: 'rechts: dagboek, links: kwesties'.

Doorgestreepte passages zijn niet verantwoord. De enkele keer dat een doorstreping in een lopende zin voor onbegrip zorgt is dit geannoteerd. Vaak gaat het om stylistische variaties en meestal zijn ze zo grondig doorgestreept dat ze niet goed te lezen zijn. Twee passages zijn – doorgestreept – overgenomen, omdat ze nieuwe informatie bevatten en helemaal leesbaar zijn.

Om verwarring te voorkomen zijn de vierkante haken die De Jong af en toe in plaats van ronde haken gebruikte, vervangen door ronde.

Bronnen

Archieven

Letterkundig Museum: collectie Max de Jong, collectie Hans van Straten, collectie uitgeverij Van Oorscot, collectie Leo Vroman, collectie Rudi Kousbroek.

Privéarchief familie Bool.

Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam: Fondscatalogi en bedrijfsdocumentatie van de uitgeverijen Breughel en Wereldbibliotheek.

Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie: archief Constance Wibaut.

Rijksakademie van Beeldende Kunsten: stamboeken 1942–1952.

Boeken en artikelen

Aalders, Hein, 'Uitgeven in oorlogstijd. Boekhandelaar A.A. Balke-
ma in het Huis aan de Drie Grachten', in *De Parelduiker* 11
(2006) nr. 5, p. 28–46.

Blom, J.C.H., 'Jaren van tucht en ascese. Enige beschouwingen
over de stemming in Herrijzend Nederland' in: *Herrijzend Ne-
derland. Opstellen over Nederland in de periode 1945–1950*, 's-Gra-
venhage 1981, p. 125–158 (hierin enquêtes van het NIPD).

Bokhove, Niels, "'Dat hopeloze stadje hier". Olomouc als baker-
mat van Aimé van Santens Kafka-visie', in: Leopold Declodt,
Wilken Engelbrecht, Kateřina Málková (red.), *50 jaar Neerlan-
distiek in Moravië / 50 let Nederlandistiky na Moravě*, Brno/Olo-
mouc 1999, p. 245–267.

Calis, Piet, *Het ondergronds verwachten. Schrijvers en tijdschriften tus-
sen 1941 en 1945*, Amsterdam 1989.

Calis, Piet, *Speeltuim van de titaantjes. Schrijvers en tijdschriften tussen
1945 en 1948*, Amsterdam 1993.

Calis, Piet, *De vrienden van weleer. Schrijvers en tijdschriften tussen
1945 en 1948*, Amsterdam 1999.

- Calis, Piet, *Het elektrisch bestaan. Schrijvers en tijdschriften tussen 1949 en 1951*, Amsterdam 2001.
- Elburg, Jan G., *Geen letterheren. Uit de voorgeschiedenis van de vijftigers*, Amsterdam 1987.
- Ex Libris Emiel van Moerkerken* (samenst. Eric J. Schneyderberg), Amsterdam 1999.
- Arjen Fortuin, *Geert van Oorschot, uitgever*, Amsterdam 2015.
- Florquin, Joos, 'Prof. dr. Garmt Stuiveling Diependaalselaan 114, Hilversum (Nederland)' in: *Ten huize van...8*, [Brugge] 1972, p. 99-147.
- Hemelrijk, Leo, 'Lezing uitgesproken op de jaarvergadering van 21 mei 1997', op: www.oktober44.nl.
- Hermans, Willem Frederik, *Je vriendschap is werkelijk onbetaalbaar. Brieven aan Geert van Oorschot* (bezorgd door Nop Maas), Amsterdam 2004.
- Hilberdink, Koen, 'Ik ben een vreemdeling. Ik sta apart'. *Een biografie van Paul Rodenko (1920-1970)*, Amsterdam 2000.
- Hoornik, Ed. en A.A.M. Stols, *Geld verdienen zal ik er nooit aan. Briefwisseling 1938-1954*, Den Haag 1999.
- Jong, Max de, *Dagboek*, [s.l.] [1990].
- Jong, Max de, 'Dagboek' fragmenten met inleiding, in: *Tirade* 12 (1968) 135, p. 114-133.
- Jong, Max de, 'Dagboek' fragmenten, in: *Tirade* 15 (1971) 169, p. 412-433.
- Jong, Max de en Hans van Straten, *Ik ben een echt genie. De briefwisseling van Max de Jong en Hans van Straten 1942-1951* (bezorgd door Kathinka Stel), [s.l.] 2014.
- Keuning, Nico, *Altijd het tinnef om je heen. Een biografie van Max de Jong*, Amsterdam 2000.
- Keuning, Nico, 'Max de Jong: "Ik heb Biekorff-geschiedenis gemaakt"', in: *Het Oog in 't Zeil* 8 (1990) 1, p. 55-59.
- Kruijer, G.J., *Hongertochten. Amsterdam tijdens de hongerwinter*, Meppel 1951.
- Kuitert, Lisa, *Het uiterlijk behang. Reeksen in de Nederlandse literatuur*, Amsterdam 1997.
- Liagre Böhl, Herman de, 'Zedeloosheidsbestrijding in 1945. Een motor van wederopbouw', in: *In fatsoen hersteld. Zedelijkheid en wederopbouw na de oorlog* (red. Hansje Galesloot en Margreet Schrevel), Amsterdam [1987], p. 15-28.

- Liempt, Ad van, *Na de bevrijding. De loodzware jaren 1945–1950*, Amsterdam 2014.
- Maas, Nop, *Gerard Reve. Kroniek van een schuldig leven. 1. De vroege jaren 1923–1962*, Amsterdam 2009.
- Morriën, Adriaan, 'Over Max de Jong', *De Zingende Zaag* 2 (1990) 7 (april) 40, p. 40–42.
- Mulder, Gerard en Paul Koedijk, *Léés die krant! Geschiedenis van het naoorlogse Parool*, Amsterdam 1996.
- Oorscot, Geert van, *Hierbij de hele god in proef. Brieven aan Willem Frederik Hermans* (bezorgd door Nop Maas), Amsterdam 2003.
- Otterspeer, Willem, *De misluktingskunstenaar. Willem Frederik Hermans. Biografie, deel 1 (1921–1952)*, Amsterdam 2013.
- Perry, Jos, *Revolte is leven. Biografie van Theun de Vries (1907–2005)*, Amsterdam 2013.
- Poortstra, Jacob, 'Jeugd en zedelijkheid na de oorlog. Quid leges sine moribus', in: *In fatsoen hersteld. Zedelijkheid en wederopbouw na de oorlog* (red. Hansje Galesloot en Margreet Schrevel), Amsterdam [1987], p. 29–46.
- Reve, Gerard en Geert van Oorscot, *Briefwisseling 1951–1987* (bezorgd door Nop Maas), Amsterdam 2005.
- Sicking, J.M.J. (red.), *Podium. Bibliografische beschrijving, analytische inhoudsopgave, index*, Nieuwkoop 1986.
- Straten, Hans van, 'Een ontzettend vervelend boek', in: *Het Oog in 't Zeil* 2 (1985) 6, p. 34–37.
- Straten, Hans van, *De omgevallen boekenkast*, Amsterdam 1987.
- Straten, Hans van, 'Dood van Aimé', in: *Het Oog in 't Zeil* 5 (1988) 4, p. 62–65.
- Straten, Hans van, *De schrijfui. Hun zeden en gewoonten, momentopnamen uit dagboeken, brieven, memoires en interviews*, Amsterdam 1993.
- Terduyn, Eric (ps. Emiel van Moerkerken), *Samen uit, samen thuis*, Amsterdam 1957.
- Vegt, Jan van der, *A. Roland Holst. Biografie*, Baarn 2000.
- Verrips, Ger, *Denkbeelden van een dubbelleven. Biografie van Karel van het Reve*, Amsterdam 2004.
- Wiebes, Cees en Bert Zeeman, 'Stikker, Indonesië en het Noordatlantisch verdrag Of: hoe Nederland in de pompe ging', in: *BMGN. Low Countries Historical Review*, 100 (1985) afl. 2, p. 225–251.

Dankwoord

In de eerste plaats wil ik Flip Bool bedanken voor zijn onvermoeibare meelesen en -denken en het speuren naar familiegegevens. Mede namens hem dank ik zijn familieleden: Mieke van Asbeck-de Jong, Dineke Broers-Hemelrijk, Jaap Hemelrijk jr., Liesbeth Hemelrijk, Rienk J. de Jong en Hans Vos. Verder dank ik Kathinka Stel, Thijs Wierema, Niels Bokhove, Joke van Straten, Steef Stijziger, Nico Keuning, Thijs de la Court, Paul Deelman, Diego Pos, Erik Schaap, Wouter van Oorschot en de medewerkers van de Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam, het Letterkundig Museum en Uitgeverij Van Oorschot.

Marsha Keja

Register

- A.P., AP, zie *Arbeiderspers*, De 27, 219, 220, 264, 272, 293, 326, 632, 634, 702, 747
- Aa, zie Morriën, Adriaan
- Aad, zie Lodder, Aad
- Aardweg, H.P. van den (1899–1971) 627
- Ab V., zie Visser, Ab
- Achterberg, Gerrit (1905–1962) 102, 115, 236, 718, 735, 741
- Adama van Scheltema-Kleefstra, A. (1884–1977) 335, 746
- Agnes 594
- Ahn-van Oordt, Nonny 68, 179, 611, 665, 710
- Aimé, zie Santen, Aimé van
- Alain-Fournier (ps. van Fournier, Henri Alban) (1886–1914) 152–154, 158, 159, 176, 177, 182, 229, 230, 241, 244, 247, 249, 250, 724, 734
- Albada 241
- Alcibiades (ca. 450–400 v.C.) 691
- Aleid, zie Hemelrijk-Brandes, Aleid
- Alfred, zie Pool, Alfred
- Algemeen Handelsblad* 426, 631, 643, 684–686, 688, 756
- Ali, Alie, zie Hof, Alie
- Ali, zie Jong, Ali de
- Alkemade, Frans (1925–2015) 78, 711
- Allégret, Yves (1905–1987) 742
- Allert de Lange, Boekhandel en uitgeverij* 279, 740
- Amerongen, Bob van (1924–2014) 27, 219, 220, 264, 272, 293, 326, 632, 634, 702, 747
- Amerongen-Meursing, Laura van 154, 156, 179, 632, 634, 728
- André, zie Haakman, André
- Andriesse, Emmy (1914–1953) 728
- Andriessen, Hendrik (1892–1981) 393, 753
- Andriessen, mevr. 651
- Andriessen, Willem (1887–1964) 393, 753
- Angelico, Fra (ps. van Fiesole, Fra Giovanni Angelico da) (ca. 1395–1455) 133, 145
- Anita, zie Geerling-Citroen, Anita
- Anja 538
- Annakin, Ken (1914–2009) 741
- Annegarn, Rob 166
- Annelies, zie Ehrlich, Annelies
- Annemarie 501, 565, 567, 622, 657, 658, 665–667, 669, 689
- Anouilh, Jean (1910–1987) 397, 753
- Anoushka, zie Vermeulen, Ans
- Ans B., zie Vermeulen, Ans
- Anton 572, 579, 605, 625, 692
- Appel, Karel (1921–2006) 320, 589, 741
- Arbeiderspers*, De 7, 9–11, 13, 15, 34, 41–43, 49–54, 57, 63, 70, 77, 79, 87, 91–93, 96–98, 100, 101, 105, 109, 111, 161, 170, 171, 185, 203, 239, 240, 282, 307,

- 347, 349, 354, 458, 695, 697,
715, 716, 727, 736, 739
- Arien, zie Groen, Arien
- Arletty (ps. van Bathiat, Léonie)
(1898–1992) 46, 706
- Arne, zie Onck, Arne van
- Arnold 572
- Arnoldi, Ko (1883–1964) 709, 765
- Artaud, Antonin (1896–1948) 737
- Arthur(tje), zie Baars, Arthur
- Arthur 42, 627–629
- Asbeck-de Jong, Mieke van (1926)
524, 706, 768
- Ast, Bruno (1915) 152, 153, 172,
173, 183, 188, 208, 311, 323,
482, 483, 494, 506, 516, 531,
543, 546–548, 551, 724
- Aten, Bep 415
- Atie 552
- Attinger, H.C. (1910–1974) 24
- Austen, Jane (1775–1817) 575, 588,
589, 772, 773
- Autant-Lara, Claude (1901–2000)
714
- Aylmer, Felix (1889–1979) 727
- B.B., zie *Bezige Bij, De*
- Baanbreker, De* 391, 705
- Baaren, Theo van (1912–1989) 435,
532, 758
- Baaren-Pape, Gertrude van (1907–
1988) 48, 428, 430, 435, 532,
548, 598, 758
- Baars, Arthur (1942–2006) 148,
164, 257, 569
- Baars, familie A.H. 137, 138, 142,
143, 145, 160, 163–165, 169,
170, 172–174, 183, 186, 188,
196, 201, 207, 212–214, 226,
228, 229, 234, 235, 240, 241,
249, 250, 260, 263, 265, 275,
281, 310, 323–326, 329, 330, 335,
379, 381, 391–394, 399, 401,
405, 406, 412–414, 420, 424,
427, 442, 447, 450, 452, 465,
539, 612, 614, 637, 639, 641,
648–650, 654, 659, 661, 667,
669, 676, 678, 691, 721, 780
- Baars, Paula (1936) 596, 629
- Baars-Jelgersma, Greta 749
- Babylon, Frans (ps. van Obers,
Frans) (1924–1968) 95
- Bach, J.S. (1685–1750) 138, 618,
740
- Bakker, Maria 358
- Balkema, A.A. (1906–1996) 657,
779
- Balzac, Honoré de (1799–1850)
239, 591–593, 736, 774
- Bandy, Lou (ps. van Dieben,
Lodewijk Ferdinand) (1890–
1959) 194
- Barneveld, G.H. (Bob) (1922–1983)
152, 724
- Barneveld, Joep, zie Barneveld,
G.H. (Bob)
- Barrie, James Matthew (1860–
1937) 736
- Bartók, Béla (1881–1945) 292
- Bassermann, Albert (1867–1952)
164, 165, 381, 384, 386, 389,
392, 393, 504, 726, 751, 765
- Bassermann, Else (1878–1961) 726
- Bauer, Harry, zie Baur, Harry
- Baur, Harry (1880–1943) 183, 729
- Beardsley, Aubrey (1872–1898)
289, 601, 742
- Beek, familie H.C. van 101, 116–
118, 123, 124, 126–129, 136, 138,
143, 164, 165, 167, 190, 196,
213, 228, 230, 241, 249, 265,

- 282, 322, 325, 328–330, 332, 336, 343, 391, 393, 399, 402, 406, 408, 413, 425, 429, 441, 457, 532, 539, 593, 596, 641, 645, 648–650, 659, 661, 667, 669, 676, 678, 680, 681, 683, 718, 780
- Beem, J.H.H. van 482
- Beethoven, Ludwig van (1770–1827) 277, 292, 706
- Beetie 603
- Beinum, Eduard van (1900–1959) 48, 701, 706
- Beken, zie Beek, familie van
- Belita 451
- Bendien, Hans (1923–1990) 657
- Benedict, Ruth (1887–1948) 759
- Benjamins 257
- Beppe, zie Jong-van der Meer, Aaltje de
- Beppe, zie Brom, Bep
- Beppo, zie verm. Hal, Beppo van
- Berg, Joost van den, zie Bergh, Joost van den
- Berg, Mary v.d./van den, zie Bergh, Mary van den
- Berg, mevr. v.d., zie Bergh, mevr. van den
- Berg, Willem (1913–1992) 688–690, 692
- Bergh, George van den (1890–1966) 506, 765
- Bergh, Joost van den 476, 484–487, 491–493, 496, 498, 500, 501, 506, 520, 527, 535, 537, 549, 579, 581, 584, 598, 601, 616, 618–624, 626–633, 635, 636, 638–643, 647, 650, 652, 655, 658, 662–667, 682–684, 693, 694, 765
- Bergh, Mary van den 30, 38, 40, 49, 50, 79, 83, 99, 109, 163, 164, 171, 240, 263, 268
- Bergh, mevr. v.d./ van den 263, 383, 387, 395
- Bergh, van den 507
- Bergner, Elisabeth (1897–1986) 504, 765
- Berier, Wil, zie Berrier, Wil
- Bermann-Fischer* 540
- Bernard, Raymond (1891–1977) 729
- Berrier, Wil 7–9, 11, 13–15, 28, 31, 41, 47, 53, 56, 58, 64–66, 70, 72, 75–77, 83, 85–88
- Bert, zie Waal, Bert de
- Bertus 551
- Besten, Ad den (1923–2015) 781
- Betty 141
- Betty v. St., zie Court-van Steenderen, Betty de la
- Betty, zie Court-van Steenderen, Betty de la
- Beusekom, Evert van 282
- Beusekom, Gonnje van 35–37, 39, 41, 42, 45–48, 50–52, 59, 63–67, 71, 78, 148, 246
- Beusekom, Hans van 269–273, 283, 286, 298, 300, 395, 407, 509, 529, 549
- Bezige Bij, De* 150, 234, 631, 643, 646, 697, 698, 735, 777, 778
- Bianca 451
- Biberti, Leopold (1894–1964) 389, 753
- Bieeta 452, 454, 465, 470, 506, 520
- Bieneke, zie Bruin, Bieneke de
- Bierman, Rudi (1921–1972) 694
- Bijleveld, zie Bommeljé, Johan
- Bilderdijk, Willem (1756–1831) 775

- Bismarck, Otto von (1815–1898) 424
- Bjør, Bjørn, zie Jusman Jakob, Bjørn
- Blaman, Anna (ps. van Vrugt, Johanna Petronella) (1905–1960) 255, 662, 780
- Blankers-Koen, Fanny (1918–2004) 722
- Bleuler, P.E. (1857–1939) 77, 78, 395, 447, 711
- Blikman en Sartorius* 356, 748
- Bloem, J.C. (1887–1966) 43, 221, 231, 662, 674, 780
- Bloem, Wim (1927) 674
- Blokker 263, 275, 739
- Blom, Chr. (1905–1995) 489, 763
- Blom, K. (1924–1992) 780
- Bob, zie Amerongen, Bob van
- Bob, zie Citroen, Bob
- Bodley, R.V.C. (1892–1970) 521, 522, 524, 526, 767
- Boek en kunst* 717
- Boekenogen, zie Boekenoogen
- Boekenoogen, Ans, zie Vermeulen, Ans
- Boekenoogen, Henk (1926) 21, 28, 43, 45, 47, 82, 83, 91, 104–106, 134, 194, 195, 206, 217, 239, 240, 242, 287, 294, 304, 312, 321, 358, 414, 416, 453, 459, 705, 732
- Boer, Edy de (1927–1994) 11, 19, 42, 93, 101, 168, 326, 550, 697
- Boer, Loes de 618, 632, 650
- Boer, M.L. de (1907–1991) 726
- Boerboom, Henk, ook Boereboom, Henk 518, 651
- Bogtman, Laurens (1900–1969) 25, 26, 28, 701
- Bommeljé, Johan 495, 516, 532, 764, 767
- Bon 382
- Bool, Annette (1950) 564, 670, 781
- Bool, Flip (1947) 179, 411, 511, 512, 625, 626, 670, 720, 728, 776
- Bool, Hank (1914–1986) 153, 179, 209, 291, 411, 511, 512, 536, 593, 690, 728, 737
- Bool, Joop (Jan) (1916–1942) 243, 737
- Bool-de Jong, Lidi (1921–2013) 68, 153, 166, 168, 173, 179, 180, 208, 209, 264, 265, 411, 511, 512, 564, 571, 670, 690, 710, 728, 781
- Booven, H. van (1877–1964) 490, 763
- Borger, zie Borgers, Gerrit
- Borgers, Gerrit (1917–1987) 631, 675, 690, 776, 777
- Borggreve, Hans 498, 533, 562, 666, 667
- Boris, zie Wilock, Boris
- Borleffs, Jops (1928–1981) 229, 231, 235, 244, 246–248, 261, 262, 299, 301, 304, 306, 308–310, 314, 319, 320, 322, 324, 327, 328, 339, 352, 372, 376, 378, 383, 384, 386, 387, 389, 391, 401–403, 407–409, 415, 416, 418–420, 422–426, 430, 438, 446, 448, 451, 454, 455, 463, 464, 469–471, 473–477, 496–502, 508, 510, 516–518, 554, 555, 558, 586, 596, 598, 653, 764
- Borotra, Jean (1898–1994) 126
- Botticelli, Sandro (ps. van Filipepi, Alessandro) (1445–1510) 145

- Boucher, François (1703–1770) 133, 145
- Boudewijn 418, 491
- Boudier-Bakker, Ina (1875–1966) 414, 415, 428, 755
- Bouhuys, Mies (1927–2008) 211, 732
- Bouman 195
- Bouman, Kees 614, 616–618, 633, 637, 642, 643, 645
- Bowen, Elizabeth (1899–1973) 96, 100, 139, 171, 716
- Braak, Menno ter (1902–1940) 392, 407, 522, 755
- Brabander, Gerard den (ps. van Jofriet, Jan Gerardus) (1900–1968) 108
- Braber 120, 125, 128, 129, 131, 377, 514
- Bracque, zie Braque, Georges
- Brahms, Johannes (1833–1897) 734
- Brakell Buys, W.R. (1905–1978) 432, 757
- Bram 431
- Brancoo, zie Catz, Brancoo
- Braque, Georges (1882–1963) 179
- Brentano 147
- Breughel, Pieter (de oude) (ca.1525–1569) 145, 624
- Breughel, Uitgeverij* 703
- Briedé, Wanda Smit- (1923) 36–39, 270, 271, 273–275, 304, 308, 742
- Brinkgreve, Iet (1916–2006) 146, 175, 227, 388, 424, 495, 602, 723
- Brinkman, C.L. (1820–1881) 745
- Britten, Benjamin (1913–1976) 230
- Broers-Hemelrijk, Dina (Dineke) (1923) 20, 312, 370, 634, 700
- Brom, Bep (Beppie) (1925) 681
- Bromwich, John (1918–1999) 126, 720
- Bron, Elly (1916–1996) 146, 175, 311, 388, 424, 495, 602, 633, 714, 723
- Bron, Geert 432
- Bronner, Jan (1881–1972) 98, 716
- Brontë 102
- Bronzino, Agnolo (1503–1572) 590, 591
- Brouwer 52
- Brouwer, Oeds 158
- Bruckner, A. (1824–1896) 48, 248, 662, 706, 738
- Bruggen, Carry van (ps. van Haan, Carolina de) (1881–1932) 53, 406, 408–410, 413, 754
- Brugman, Til (1888–1958) 780
- Bruin, Bieneke de 506, 583, 586–591, 593, 595, 600–602, 604, 607–609, 618, 621, 623, 632, 654, 655, 658, 659, 683, 766
- Bruin, De 379
- Bruin, H. de 7, 60, 61, 72, 77, 81, 84–86, 116, 695
- Bruin, Henny de, zie Bruin, Bieneke de
- Bruinsma 509, 618, 776
- Brunhoff, Jean de (1899–1937) 776
- Bruno, zie Ast, Bruno
- Brunt, Nini (1891–1984) 700
- Bulthuis, Rico (1911–2009) 614, 775
- Burger, dr. 166
- Cagney, James (1899–1986) 378, 751
- Cagney, William (1905–1988) 378, 751

- Calcar, Hilleljetje van, zie Os-van
Calcar, Hilje van
- Campert, Remco (1929) 675
- Camus, Albert (1913–1960) 543,
769
- Caplet, André (1878–1925) 706
- Carmiggelt, Simon (1913–1987)
259, 739
- Carmiggelt, Tiny (1912–1990) 739
- Carp, E.A.D.E. (1895–1983) 281,
741
- Carrie, Carry, zie Cohen, Carry
- Casals, Pablo (1876–1973) 274, 740
- Catz, Brancoo 549, 583, 586, 587,
591, 593, 597, 602, 608
- Cavalcanti, Alberto (1897–1982)
727
- Céline, Louis-Ferdinand (ps. van
Destouches, Louis Ferdinand)
(1894–1961) 53, 55, 56, 64, 89,
180, 252, 481, 525, 588, 773
- Chagall, Marc (1887–1985) 16,
699
- Chaplin, Charles (1889–1977) 710
- Charles, J.B., zie Nagel, W.H.
- Chenal, Pierre (1904–1990) 733
- Chesterton, G.K. (1874–1936) 383
- Chevalier, Maurice (1888–1972)
188, 730
- Chodorov, Jerome (1911–2004) 710
- Churchill, Winston (1874–1965)
92, 240, 715
- Cis, zie Kroeze-Greven, Cis
- Citroen, Anita, zie Geerling-
Citroen, Anita
- Citroen, Bob (1925–2009) 156,
197, 731
- Citroen, Joseph Bernard (1891–
1970) 197, 222, 227, 252, 255,
731
- Citroen, papa/vader, zie Citroen,
Joseph Bernard
- Citroen, Paul (1896–1983) 365,
749
- Clair, René (1898–1981) 730
- Clara, zie Eggink, Clara
- Cluytens, F.J.G. (1905–1958) 598,
612, 615, 623, 774
- Cochet, Henri (1901–1987) 126
- Cocteau, Jean (1889–1963) 349,
395, 589, 747
- Cohen, Carry 378, 400, 420
- Cohen, Dineke (?–1940/1945) 549,
728, 770
- Cohen, Ernst 469, 616, 676, 680,
687
- Cohen, Simon (1888–1943) 180,
728
- Cohen-Hemelrijk, Mali (1889–
1986) 9, 12, 16–18, 23, 24, 26,
27, 33, 43–45, 62, 63, 65, 68,
69, 72, 77, 79–81, 90, 91, 102,
103, 106–111, 114, 116, 119,
121, 122, 124, 125, 129, 136, 137,
146, 153, 160, 166, 180, 181,
188, 196, 201, 210, 211, 215,
233, 241, 242, 265, 281, 296,
311, 316, 332, 333, 336, 338, 352,
356, 357, 359, 360, 394–396,
406, 410–412, 435, 436, 438,
442, 443, 503, 511, 512, 541,
549, 610, 611, 615, 632, 696,
711, 728, 729, 770
- Colombijn, Rens (1920–2009) 55,
63, 77, 718
- Columbus* 700
- Commelin, P. (1837–1926) 753, 764
- Conrad, Joseph (1857–1924) 684,
688–690, 782, 784
- Constant, Benjamin (ps. van

- Rebecque, Henri-Benjamin
Constant de) (1767–1830) 689,
691, 783
- Constant, zie Nieuwenhuys,
Constant
- Contact, *Uitgeverij* 16, 43, 44, 58,
69, 102, 150, 380, 490, 763
- Cootje, tante, zie Jong-Quispel,
Cootje de
- Corneille (ps. van Beverloo,
Cornelis van) (1922–2010) 320,
589, 741
- Corrie, zie Ham, Corrie
- Cost Budde, Jan (1915) 306, 341,
342, 353, 358, 368, 376, 430,
433, 466, 505, 577, 604
- Cotten, Joseph (1905–1994) 395
- Couperus, Louis (1863–1923) 536,
689, 691–693, 783
- Couperus-Baud, Elisabeth (1867–
1960) 745
- Court, Wim de la (1927–2006) 333,
335, 336, 341, 351, 365, 369,
370, 446, 451, 454, 464, 472,
477, 478, 485, 493, 501, 527,
530, 658, 746
- Court-van Steenderen, Betty de la
(1924) 351, 359, 363–365, 369,
370, 376, 379, 380, 404, 408,
413, 418, 454, 472, 473, 477,
478, 485, 487, 501, 527, 602,
658
- Coward, Noel (1899–1973) 709
- Crabtree, Arthur (1900–1975) 741
- Criterium* 54, 58, 125, 166, 199,
216, 698, 707, 720, 731, 733
- Critisch Bulletin* III, 718
- Croiset, Max (1912–1993) 128, 721
- Crom, Wil 329, 334, 354–356
- Czinner, Paul (1890–1972) 765
- Daalder 677
- Daamen, Willem-Jan (Bert), ook
Damen, Willem Jan 253, 262,
263, 293
- Dal, Jo, zie Dallmeijer, Jo
- Dallmeijer, Jo (1912–2007) 123,
459, 680, 719
- Dallmeyer, Jo, zie Dallmeijer, Jo
- Dalmeyer, Jo, zie Dallmeijer, Jo
- Dalsum, Albert van (1889–1971)
28, 246, 702, 768, 769
- Dam, Van 175
- Damen, Jan 292
- Dane, Huib II, 58, 269–273, 276–
278, 280, 282, 283, 285, 288–
290, 292–294, 308, 309, 312–
314, 327, 329, 333, 346, 348,
370, 376, 386, 409, 410, 448,
452, 454, 455, 462, 468, 487,
498, 503, 517, 530, 561, 576,
578, 596, 604, 605, 608, 624,
632, 649, 653, 654, 673, 742
- Dante (ps. van Alighieri, Dante)
(1265–1321) 273
- Dantzig, David van (1900–1959)
611, 775
- Dantzig, Sonja van (1931–2012)
612, 632, 680
- Dantzig, Van 157
- David 403, 464
- Deak, Michael (ps. van Kapteijn,
Simon) (1920) 95
- Deelman, Joop (1916–1998) 20, 23,
26, 28, 32, 54, 62, 86, 109, 118,
124, 125, 136, 193, 202, 229,
255, 284, 287, 301, 377, 392,
416, 437, 448, 494, 502, 507,
508, 514, 571–573, 582, 596,
599, 637, 642, 651, 656, 660,
681, 691, 692, 697, 714

- Deelman-Lipicz, Hanny (1917–2011) 9, 16, 18, 20, 25, 26, 28, 30, 32, 62, 109, 118, 136, 150, 162–165, 167, 193, 229, 255, 284, 287, 301, 377, 392, 416, 437, 494, 508, 514, 571, 573, 596, 602, 655–657, 680, 681, 691, 697
- Defresne, August (1893–1961) 702, 731, 776
- Dekker, Jim 307, 395, 641, 743
- Dekker, Noortje 255
- Dekking, Flap (ps. Pannekoek, Yvo) (1913–2004) 782
- Delannoy, Jean (1908–2008) 706
- Descartes, René (1596–1650) 125, 497, 542, 558–563, 570, 571, 575, 764, 771
- Deutsch, Ernst (1890–1969) 165, 726
- Deval, Jacques (1895–1972) 715
- Dick (oom), zie Jong, Dick de
- Dick, zie Riegen, Dick
- Dick 453
- Dick 51
- Dickens, Charles (1812–1870) 353, 488, 727, 729
- Diderot, Denis (1713–1784) 542, 769
- Diels, Gerard (1897–1956) 248
- Dietrich, Marlene (1901–1992) 92, 102, 715
- Dietz, Paula, zie Thies, Paula
- Dijk, Leen van 633
- Dijkveld, Kees, ook Dijkwel, Kees 633, 637, 638, 655, 657
- Dine (tante), zie Vos-Hemelrijk, Dina (Dineke)
- Dineke, zie Broers-Hemelrijk, Dina (Dineke)
- Dineke, zie Cohen, Dineke
- Dirk 431, 453
- Dit (tante), zie Hemelrijk-De Jong, Dit
- Ditmar Boekenimport en Uitgeverij, Van* 80, 407, 471, 761
- Djoeke, Dioeke, zie Verschoor, Djoeke
- Doekes, Leo 578–580, 596, 598, 608
- Domela Nieuwenhuis, F. (1846–1919) 134
- Domselaar/Domselaer, Wim van (1921–2000) 90, 118, 251, 254, 263, 266, 278, 280, 298, 316, 379, 382, 383, 431, 602, 603, 671, 714
- Donderbus, Uitgeverij De* 696
- Dongen, Kees van (1877–1968) 371, 749
- Donker, Riek 263, 266–275, 277, 278, 282–285, 288–292, 294, 297, 298, 309, 314, 321, 324, 328, 331, 353, 356–358, 360, 361, 364, 377, 378, 383, 387, 388, 397, 398, 400, 405, 426, 430, 431, 441, 446, 448, 451, 452, 454, 455, 483, 487, 491–496, 498, 499, 501, 517, 519, 540, 549, 552, 558, 563, 570, 573, 576, 578, 581, 653, 742
- Donkersloot, N.A. (ps. Donker, Anthonie) (1902–1965) 111, 125, 129, 136, 141, 337, 718
- Dono, zie Es, Dono van der
- Dostojevski, F.M. (1821–1881) 385, 752
- Douwe 397, 427
- Draad van Ariadne, De* 643, 777
- Draaisma, Klaas (1920–1997) 650, 779

- Drebbel, C.J. (1572–1633) 646–648, 679, 684, 686, 689, 778
- Dresden, S. (1914–2002) 236, 244
- Dréville, Jean (1906–1997) 760
- Drieboek, Uitgeverij De* 216, 335, 720, 733, 752
- Driessen, van 63
- Druten, Jan van (1916–1993) 224, 225, 227, 253, 306, 382
- Druten, John van (1901–1957) 706
- Dubois, Pierre (1917–1999) 675
- Duco, zie Zuydwijk, Frans (Duco)
- Duhamel, Georges (1884–1966) 171, 239, 334, 336, 337, 341–347, 372, 373, 727, 736
- Duif, mej., zie Krebs-Duif, R.
- Duiker, Joke, zie Tuinder, Joke
- Dulac, Germaine (1882–1942) 737
- Dulleman, Inez van (1925) 771
- Dür, Willy 273, 675
- Dürer, Albrecht (1471–1528) 145
- Duvivier, Julien (1896–1967) 734
- Dux, Pierre (1908–1990) 714
- Ebbenhorst Tengbergen, Jacob van (1904–1992) 330
- Ebbenhorst Tengbergen-Wibaut, Lien (1913–1970) 23, 25, 33, 47, 51, 54, 75, 204, 205, 217, 222, 227, 231, 330, 701, 703
- Eden, Anthony (1897–1977) 92
- Edie, Edy, zie Boer, Edy de
- Edith 383
- Eeden, H. van (1887–1981) 17
- Eeden-van Vloten, Martha van (1856–1943) 17
- Eekhof, Herman 165, 338, 437
- Eggink 275
- Eggink, Clara (1906–1991) 128, 482, 612, 682, 686, 721
- Eggink, Wim (1920–1945) 250, 738
- Ehrlich, Annelies (1924) 255, 278, 320, 321, 337–339, 345, 420, 432, 447, 496, 539, 714
- Eigenraam/Eygenraam, Felix 132, 133, 147, 700, 721
- Elias, Eduard (1900–1967) 643, 777, 778
- Elies, Elice, zie Wijs, Elies de
- Eliot, T.S. (1888–1965) 224
- Elly, zie Bron, Elly
- Els, zie Hekkenberg, Els
- Elsevier* 135, 322, 394, 583, 745
- Elseviers Weekblad* 89, 364, 463, 644
- Emde Boas, C. van (1904–1981) 363, 481, 748
- Emiel, Emile, zie Moerkerken, Emiel van
- Emiel, zie Puetmann, Emile
- Emmanuel, Han 301, 302, 306, 307, 345, 351, 352, 357, 364, 374, 376, 380, 381, 383, 385, 394, 431, 441, 445
- Emmy 536
- Endt, Utie (1918) 26, 31, 35, 37, 47, 48, 56, 64, 68, 70, 73, 433, 434, 436, 452, 458, 470, 557, 564, 702, 703
- Engbr., Engbrecht, zie Engelbrecht
- Engel, familie Ph. 117, 120, 126, 128, 136–138, 140, 143, 145–147, 152, 160, 162, 164, 170, 173, 176, 181, 183, 184, 186–188, 190, 192, 194–196, 207, 209, 212–214, 217, 228, 238, 263, 265, 275, 298, 325, 332, 339, 348, 354, 357, 368, 392, 399, 410, 412, 413, 420, 427, 718
- Engelbrecht, C.A. (1893–1984) 43,

- 47, 49, 51, 77, 79, 80, 90, 103,
111, 116–118, 135, 167, 705
- Engelen, zie Engel, familie
- Engelman, Hans (1922–2000) 13,
154, 165, 174, 194
- Ensink, Loes 423, 431, 441
- Erens 168, 241, 242, 244
- Erfman, Ferry, zie Erfmann,
Ferdinand
- Erfmann, Ferdinand (1901–1968)
127
- Erik 521
- Ernst 91
- Ernst, Helen (1904–1948) 383
- Es, Dono van der (1929) 316, 319,
323–325, 327, 329, 330, 335,
337, 348, 352, 371, 376, 386–
388, 390, 391, 396, 402, 408,
410, 412, 415, 421, 426, 428,
431, 436, 439–441, 444–446,
448, 450–452, 454, 455, 458–
461, 463, 467, 468, 472, 474–
476, 478–480, 483, 484, 487–
490, 492–495, 497–501, 503,
504, 506–508, 510, 513, 516,
520, 522, 523, 531, 534, 536,
538, 539, 543, 549, 550, 554,
560, 563, 564, 567, 568, 571–
574, 578, 579, 585, 586, 588–
590, 593, 595–598, 601, 609,
614–617, 646, 678, 679, 782
- Es-Buurman, Flora (Flok) van der
(1929–2006) 678, 782
- Esperia, zie Mossel-Blomesath,
Esperia
- Esther, zie Lammertse-van Son,
Esther
- Evelientje, zie Verstegen-van Onck,
Evelien
- Evenhuis, Gerda 296, 426
- Evenhuis, Jacob (1918–2005) 69,
89, 91, 102, 107, 155, 236, 250,
285, 296, 323, 362, 373, 394,
408, 426, 427, 544, 584, 594,
595, 603, 710, 755
- Evenhuis, Nettie 498, 651
- Evert-Jan, zie Everwijn Lange,
Evert Jan
- Everwijn Lange, Evert Jan (1922)
146–150, 159
- Evh., Nettie, zie Evenhuis, Nettie
- Evh., zie Evenhuis, Jacob
- Evl., zie Verstegen-van Onck,
Evelien
- Faber 81
- Falkenburg, Bob (1926) 126, 720
- Faulkner, William (1897–1962)
478, 481, 534, 536, 762
- Faurez, Jean (1905–1980) 741
- Fayette, Madame de La (1634–
1693) 769
- Feher, Friedrich (1889–1950) 721
- Feltkamp-Scager, Mieke 737
- Feris, H., zie Feriz, H.
- Feriz, H. (1895–1970) 31
- Fernández Flórez, Wenceslao
(1885–1964) 764
- Ferrier, Kathleen (1912–1953) 83,
230, 232, 713, 734
- Fields, Joseph Albert (1895–1966)
710
- Fijntje 584
- Fika, zie Taselaar, Vika
- Flip, zie Bool, Flip
- Flokke, zie Es-Buurman, Flora
(Flok) van der
- Florquin, Joos (1916–1978) 737
- Flothuis, Marius (1914–2001) 733
- Fonsje 13, 71, 72, 139, 187, 199,
236, 256, 362, 731, 732

- Fortis Age, Uitgeverij* 726
- France, Anatole (ps. van Thibault, J.A.F.) (1844–1924) 98, 100, 123, 124, 132, 171, 716
- Franken, Joop 66, 140, 142, 149, 151, 153, 168, 173, 178, 203, 722
- Franken, Wim (1922–2012) 63, 80, 113, 171, 219, 264, 430, 714
- Frans, zie Heimans, Frans
- Frans, zie Hoefsloot, Frans
- Frans, zie Krög, Frans
- Frans, zie Steenhoven, Frans
- Franto 238, 364, 373, 732
- Fred 343
- French, Harold (1900–1997) 741
- Freud, Sigmund (1856–1939) 397, 400, 505, 542, 545, 549, 558, 566, 568, 570–572, 575, 576, 578, 580, 586, 587, 589–592, 595, 598–600, 603, 605–607, 609–613, 646, 687, 754, 769
- Frieda, zie Wilde, Frieda de
- Friedlaender, Henri (1904–1996) 419, 756
- Friso, zie Holt, Friso ten
- G.v.S., zie Suchtelen, Guido van
- Gaag, A.C. van der (ps. Wentinck, Charles) 14, 15, 698
- Galen Last, Henk van (1921–1989) 125, 683, 720
- Gans, Jacques (1907–1972) 284, 681–683, 686, 782
- Garbo, Greta (ps. van Gustafsson, Greta) (1905–1990) 273, 436, 739, 758
- Garde, van der 7, 24, 32, 695
- Gaskell, Sonia (1904–1974) 524
- Gaule, Charles de (1890–1970) 157, 158
- Geeke, zie Geeske
- Geel, Chris J. van (1917–1974) 154, 155, 348, 632
- Geel-Meursing, Laura van, zie Amerongen-Meursing, Laura van
- Geerling, M. 663, 780
- Geerling, Marcel (1914–1999) 31, 37, 79, 144, 154–157, 174, 175, 197, 212, 254, 358, 501, 520, 573, 650, 663, 682
- Geerling, Vincent (1947) 144, 722
- Geerling-Citroen, Anita (1920–1990) 19, 30, 31, 36, 37, 52, 58, 79, 144, 149, 152–157, 174, 175, 197, 212, 251, 253–255, 278, 335, 358, 359, 381, 490, 501, 520, 521, 573, 650, 663, 682, 722, 731
- Geerlof, Henk, zie Geerlofs, Henk
- Geerlofs, Henk 148–151, 160, 446, 449, 452, 723
- Geert, zie Oorschot, Geert van
- Geertje 213, 214
- Geeske 8, 11, 57, 62, 72, 696
- Geest, Gerke de 511, 766
- Gendt, Dolf van 657, 779
- Gent, Dolf van, zie Gendt, Dolf van
- George IV, koning (1762–1830) 725
- Gertrude, zie Baaren-Pape, Gertrude van
- Gervinus, G.G. (1805–1871) 25, 40, 43, 61, 701
- Geyl, P.C. (1887–1966) 361, 368, 372, 373, 375, 748, 750
- Gide, André (1869–1951) 17, 43, 58, 98, 102, 168, 183, 186–189, 191–193, 195–198, 204, 216, 252, 265, 307, 314, 317, 340,

- 349, 360, 376, 392, 395, 585,
589, 708, 726, 730, 739
- Gielen, J.J. (1898–1981) 158, 724
- Gienie, zie Kroeze, Gienie
- Gijs, ome 637
- Gijsen, Marnix (1899–1984) 255
- Gilhuys, Rie (1905–1998) 64
- Gobau, John (1891–1958) 592, 774
- Godthelp, Herman 438, 637, 777
- Goethe, Johann Wolfgang von
(1749–1832) 273, 392, 539, 540,
748, 751, 769
- Gogh, Vincent van (1853–1890)
129, 160–162, 178, 223, 342,
424, 721, 725, 749
- Gogol, N.V. (1809–1852) 690
- Goldberg, Szymon (1909–1993)
230
- Gomperts, Hans (1915–1998) 71,
231, 426, 450, 663, 707, 711,
735, 756, 757, 782
- Gonnie v. B., zie Beusekom,
Gonnie van
- Gonnie, zie Beusekom, Gonnie van
Gooi- en Eemlander, De 728
- Göring, Hermann (1893–1946)
319, 437
- Gorlée, Nico 329, 334, 354, 355
- Gorter, Herman (1864–1927) 621
- Gortzak, Henk (1908–1989) 500,
764
- Goudsmit, Samuel (1902–1978)
764
- Goya, Francisco (1746–1828) 133,
145, 572
- Greco, El (ps. van Theotokopoulos,
Domenikos) (1541–1614) 133,
145
- Green, Julien (1900–1998) 778
- Greene, Graham (1904–1991) 762
- Gres, zie Greshoff, Jan
- Greshoff, Jan (1888–1971) 78, 113,
233, 236, 244, 257, 712, 735
- Greven, Cis, zie Kroeze-Greven,
Cis
- Griend, Chris van der 153
- Griend, Marie (Rie) van der 153,
154, 166, 185, 391
- Grijnen, G. van, zie Hermans,
Willem Frederik
- Grischa, Grisha, zie Szeskin,
Grisza
- Groen, Arien 97, 249, 252–255
- Groen, mevr., zie Groen, Arien
Groene Amsterdammer, De 109,
118, 124
- Groene, zie Groene Amsterdammer,
De*
- Groot, Cor de (1914–1993) 292,
742
- Grote, mr. 178
- Guggenheim, Peggy (1898–1979)
656, 779
- Guido, zie Suchtelen, Guido van
- Guillaume, Paul (1878–1962) 372,
453, 552, 750, 770
- Guinness, Alec (1914–2000) 729
- Guus, zie Morriën-Oldenburg,
Guurtje (Guusje)
- Guus, zie Oostveen, Guus
- Guus, zie Sötemann, Guus
- H.R.L., zie Hille Ris Lambers
H'blad, zie Algemeen Handelsblad
- Haak, Willy (1897–1968) 64
- Haakman, André 199, 215, 252,
253, 258–262, 268, 269, 275,
278, 279, 292, 294, 295, 297,
305, 307, 315, 317, 342, 449,
491, 551, 559
- Haan, Den 459

- Haas, Max de (1898–1983) 146,
147, 150, 159, 442
- Haasse, Hella (1918–2011) 450, 759
- Hal, Beppo van 575
- Halbertsma, Justus (1923–2011)
309, 310, 340, 382, 384, 431,
432, 442, 495
- Haldane, J.B.S. (1892–1964) 474,
476, 478, 480, 485, 486, 750,
763
- Hall, Alexander (1894–1968) 710
- Hals, Frans (ca. 1583–1666) 133
- Ham, Corrie 59, 69, 111, 231–233,
241, 245, 248, 250, 253, 256,
266, 268, 269, 271, 276, 277,
280, 282, 284, 288–291, 293–
295, 298, 305–308, 312–314,
321, 324–326, 333, 353, 356,
360, 364, 374, 375, 383, 387,
400, 414, 426, 432, 440, 441,
446, 448, 452, 454, 455, 464,
472, 473, 481, 490, 491, 494,
527, 536, 540, 563, 567, 570,
571, 573, 580, 584, 598, 669,
684, 710, 742
- Hamilton, Patrick (1904–1962) 757
- Han Emm., zie Emmanuel, Han
- Handelsblad*, zie *Algemeen
Handelsblad*
- Hank, zie Bool, Hank
- Hanna, Hannah, zie Son, Hanna(h)
van
- Hanna, zie Schouten, Hanna
- Hanna, zie Vermeulen, Janna
- Hannie, Hanny, Hanny M., zie
Michaelis, Hanny
- Hannie, Hanny, zie Deelman-
Lipicz, Hanny
- Hans 304
- Hans 583, 594, 653
- Hans, zie Beusekom, Hans van
- Hans, zie Borggreve, Hans
- Hans, zie Onck, Hans van
- Hans, zie Straten, Hans van
- Hans Bgr., zie Borggreve, Hans
- Hans v. B., zie Beusekom, Hans van
- Haren Noman, Tineke van 316
- Hartman, Juus (1905–1970) 285
- Hatta, Mohammed (1902–1980)
199, 731
- Hattum, Jac. van (1900–1981) 143,
722
- Hawthorne, Nathaniel (1804–
1864) 575–577, 580, 584, 585,
772
- Hazebeek 230
- Hegel, G.W.F. (1770–1831) 481
- Heidenrijk, G. 144, 266, 722
- Heidi 302, 421, 477
- Heijermans, Herman (1864–1924)
737
- Heijermans, Hermine (1902–1983)
509, 766
- Heijn, Albert (1865–1945) 579, 772
- Heijn, Gerda (1922–2013) 579,
584, 587, 772
- Heimans, Frans 615, 665, 775
- Heimans, Jaap, zie Hijmans, Jaap
- Heimans, Sonja 346
- Hein, Albert, zie Heijn, Albert
- Hein, Albertina, zie Heijn, Gerda
- Hein, Gerda, zie Heijn, Gerda
- Heine, Heinrich (1797–1856) 621,
650, 752
- Heinemeijer, Wim (1922–1999)
634
- Hekkenberg, Els 178, 198, 200,
203–206, 209, 212, 218, 225,
234, 237, 242, 254, 267, 269,
294, 304, 310, 343, 349, 352,

- 354, 356, 360–362, 365, 366,
403, 454, 458, 462, 463, 485,
492, 502, 504, 510, 519, 522,
528, 531, 536, 537, 605, 624,
635, 647, 653, 673, 684
- Heleen 32, 42
- Helman, Albert (ps. van Lichtveld,
Lou) (1903–1996) 326, 745
- Hemelrijk, Dina (Dineke), zie
Broers-Hemelrijk, Dina
(Dineke)
- Hemelrijk, Dina (Dineke), zie Vos-
Hemelrijk, Dina (Dineke)
- Hemelrijk, Jacob (Jaap) (1888–
1973) 9, 16, 20, 23, 24, 26, 27,
33, 43, 56, 57, 72, 79–81, 111,
114, 120, 122, 125, 129, 137,
140, 151, 153, 166–169, 178,
179, 189, 204, 230, 231, 240,
243, 247, 248, 251, 252, 265,
312, 331, 351, 370, 379, 612,
613, 615, 634, 670, 696, 700,
711, 712, 723, 725, 751, 778,
781
- Hemelrijk, Jacob Marcus (Jaap,
Jaapje, Japi, Japie) (1925) 9, 25,
33, 52, 54–57, 73, 75, 77, 78,
102, 104, 105, 107, 108, 166,
167, 264, 315, 318, 447, 513,
562, 612, 615, 691, 696, 712
- Hemelrijk, Jan (1918–2005) 8, 16,
22, 27, 30–32, 36, 56, 59, 60,
120, 123, 124, 134, 140, 151,
157, 158, 167, 168, 174, 178,
183, 184, 190, 200, 203, 204,
206, 219, 220, 230, 240, 243,
247, 248, 250–254, 262–264,
270, 272, 292, 312, 315, 317, 320,
326, 329–331, 351, 352, 356,
357, 366, 369, 370, 378, 379,
381, 382, 400, 401, 410, 411,
432, 433, 445, 456, 483, 543,
611, 615, 627, 629, 632, 634,
692, 696, 702, 703, 712, 720,
747, 751, 775, 777, 779, 784
- Hemelrijk, Leo (1916–2009) 148,
167, 243, 542, 712, 723
- Hemelrijk, Mali, zie Cohen-
Hemelrijk, Mali
- Hemelrijk, Marta, zie Jong-
Hemelrijk, Marta de
- Hemelrijk, Mimi, zie Mayer-
Hemelrijk, Mimi
- Hemelrijk, Moses (1865–1943)
512, 766
- Hemelrijk-Brandes, Aleid (1914–
1999) 31, 124, 167, 168, 174,
190, 202, 206, 216, 219, 243,
251, 264, 272, 293, 326, 352,
357, 370, 381, 382, 400, 401,
410, 411, 543, 593, 634, 703,
720, 784
- Hemelrijk-de Jong, Dit (1887–
1985) 20, 151, 167, 178, 204,
370, 379, 382, 396, 400, 401,
410, 412, 430, 612, 625, 670,
700, 768
- Hemelrijk-Kortlang, Stientje 78,
315, 513, 712
- Hemmo, zie Laan, Hemmo van der
- Henk, Henk H., zie Hospers, Henk
- Henk, zie Boekenooigen, Henk
- Henny 32, 42
- Henny 395
- Henny, zie Puetmann-Vos, Henny
- Heringa 231
- Heringa, G.C. (1890–1972) 387,
752
- Hermans, Willem Frederik (1921–
1995) 53, 60, 77, 125, 141, 236,

- 400, 452, 485, 522, 588, 598,
631, 633, 643, 668, 707, 708,
720, 735, 736, 758, 759, 762,
767, 774, 776, 777
- Hermans-Meurs, Emmy (1923–
2008) 774
- Hermus, Cor (1889–1953) 701
- Herriot, Édouard (1872–1957) 92
- Hertzberger, Menno (1897–1982)
8, 9, 696
- Herzberger, zie Hertzberger,
Menno
- Hetty, verm. Mey, Helen van der
Heusden, Van 399
- Heuven Goedhart, G.J. van (1901–
1956) 427, 757
- Heyn, Gerda, zie Heijn, Gerda
- Heyne 172
- Hiemstra, meneer 692
- Hijmans, Jaap (1923–2004) 15, 31,
33, 35, 38, 39, 41, 46, 47, 49,
51–53, 56, 58, 59, 65–67, 69, 70,
73, 77, 78, 80, 86, 89, 90, 92,
94–96, 98, 104, 111–113, 163,
164, 170, 173, 176–178, 185–
190, 192–196, 198, 200–204,
206, 212, 220–225, 227–229,
231–234, 237, 241, 242, 245,
249, 250, 263, 266, 268, 269,
271, 272, 274–277, 280–286,
288–291, 293, 294, 296–298,
302–307, 309, 311, 317, 321–
323, 326, 330, 333, 335, 342,
367, 371, 375, 376, 394, 398,
413, 418, 420, 430, 432, 440,
445, 446, 448, 451, 452, 454–
456, 458, 459, 461, 464, 468,
470, 484, 485, 490, 495–498,
502, 506, 520, 522, 523, 530,
533, 535, 552, 559, 595, 596,
601, 602, 607, 611, 614, 641,
642, 644, 648–653, 665, 732,
742, 743, 758
- Hijmans, Manka 445, 456, 470,
648–650, 653
- Hil, zie Oorschot-Munneke, Hillie
van
- Hil, zie Os-van Calcar, Hilje van
- Hilda, zie Pommier-van Norden,
Hilda
- Hilde, Hilde van N., zie Pommier-
van Norden, Hilda
- Hille Ris Lambers 533, 534, 536,
540, 582, 592, 593, 597–600,
603, 621, 623
- Hilleke, zie Os-van Calcar, Hilje
van
- Hilletje, Hilletje C.C., zie Os-van
Calcar, Hilje van
- Hiltten-Koster, Jo van 350, 747
- Hinse, D.W. 282, 284
- Hitchcock, Alfred (1899–1980)
740, 757
- Hodler, Ferdinand (1853–1918)
98, 716
- Hoedeman 135
- Hoefsloot, Frans 608
- Hoek, Willem van den (1926–1963)
37
- Hoek, Wim, zie mogelijk Hoek,
Willem van den
- Hoen 526
- Hof, Alie 471, 478, 497, 499, 500,
504–506, 531, 567, 571, 583
- Hoffmann, E.T.A. (1776–1822) 749
- Hokusai, Katsushika (1760–1849)
378, 751
- Hollack, Jan, zie Hollak, Jan
- Hollak, Jan (1915–2003) 36, 177,
261, 295

- Holt, Friso ten (1921–1997) 106,
112, 155, 235, 255, 288, 714
- Holt, Henri ten (1884–1968) 165,
179, 726
- Holt, Sientje ten (1925–2000) 53,
99, 285, 288, 707
- Holt, Ten, zie Holt, Henri ten
- Holthaus 31
- Hoog, P.H. van der (1888–1975)
287, 724
- Hoogeboom 12
- Hoogerhuis, alias Jong, Max de 232
- Hoorn, Mieke van 386, 414
- Hoornik, Ed. (1910–1970) 71, 532,
711, 768
- Horizon* 420, 756
- Horst, Koos van der 336
- Horst, Mieke van der 146, 388
- Horst, Tonny van der (1915–2006)
419, 756
- Hospers, Henk (1921–1967) 29, 78,
79, 81, 84–90, 95, 102, 108, 132,
133, 182, 250, 261, 265, 296,
346, 703, 739
- Hovenberg 119, 377
- Hoyte, zie Jong, Hoite de
- Huet, Ted van 263, 264, 267, 268,
739
- Hueting, Evert 737
- Hugo, Victor (1802–1885) 729
- Huib, zie Dane, Huib
- Huib, zie Krimpen, Huib van
- Huismans 457
- Huismans, Kamiel, zie Huysmans,
Camille
- Huizenga, Michiel (1916–2012) 705
- Huizinga, Dolf (1918) 262, 739
- Huizinga, Jur (1921) 264, 266, 367,
369, 370, 380, 382, 476, 498,
739
- Hunt, Hugh (1902–1988) 771
- Huxley, Aldous (1894–1963) 206,
276, 740
- Huysmans, Camille (1871–1968)
522
- Ibsen, Henrik (1828–1906) 726
- Iet, Iet W., zie Wieringa, Iet
- Iet, zie Brinkgreve, Iet
- Iet, zie Pos-Kortmann, Diet
- IJzerdraat, Walter (1920–2001)
109, 118, 124, 162, 301, 377,
389, 392, 437, 596, 597, 599,
613
- Ina, zie Lutz-Kranenborg, Ina
- Ita, zie Landsberg, Ita
- J.F., zie verm. Last, Jef
- J.P., zie Polak, Jan
- Jaap H., zie Hijmans, Jaap
- Jaap L., zie Lobatto, Jaap
- Jaap, oom, zie Hemelrijk, Jacob
(Jaap)
- Jaap, zie Hijmans, Jaap
- Jacob, zie Evenhuis, Jacob
- Jacobs, Jan H.P. 746
- Jacobs, Jan W. (1895–1967) 329,
745
- Jager, Hans de 353, 747
- Jalink 310, 322, 407, 408, 527, 528
- James, Henri, zie James, Henry
- James, Henry (1843–1916) 474,
478, 536, 761
- Jan 653, 664
- Jan 666
- Jan, zie Hemelrijk, Jan
- Jan, zie Polak, Jan
- Jan Erik, zie Romein, Jan Erik
- Jan H., zie Hemelrijk, Jan
- Jan K., zie Kerkhoven, Jan van
- Jan Kb, zie Cost Budde, Jan
- Jan, meneer, zie Polak, Jan

- Jan P., zie Polak, Jan
- Jan v. K., zie Kerkhoven, Jan van
- Jan-Helmi 17
- Jani, zie Roland Holst, Adriaan
- Janna, zie Vermeulen, Janna
- Jannie 130
- Jansen, Annie 496
- Jansen, Wim 453
- Jantje, zie Terpstra-de Jong, Jantje
- Japie, zie Hemelrijk, Jacob Marcus
- Jeanne 407, 573
- Jerien, zie Leninga, Erien
- Jet, Jet. W., zie Lange-Wibaut, Jet de
- Jet, zie Jong, Jetske de
- Jim, zie Dekker, Jim
- Jinnah, Mohammed Ali (1876–1948) 43
- Jobs, zie Borleffs, Jops
- John, zie Rådecker, John
- Joke, Joke T., zie Tuinder, Joke
- Joles, Selma (1907–1963) 29, 77, 78, 91, 151, 170, 182, 202, 249, 712, 738
- Jonckheere, Karel (1906–1993) 248
- Jong, A.M. de (1888–1943) 384, 725
- Jong, Ali de (1912–1995) 180, 728
- Jong, Arriaantje (Zus) de (1922) 180, 181, 611, 728, 775
- Jong, David de (1898–1963) 153, 724
- Jong, Dick de (1896–1974) 151, 174, 179, 189, 723, 768
- Jong, Hoite de (1894–1976) 179, 180, 611, 728, 775
- Jong, Jantje de, zie Terpstra-de Jong, Jantje
- Jong, Jelle de (1862–1935) 511, 766
- Jong, Jetske de 179, 180, 511, 512, 728
- Jong, Lidi de, zie Bool-de Jong, Lidi
- Jong, Max de (1917–1951)
- ‘E.A. Poe. Zes vertellingen’ 493, 764
- ‘De berg heeft een muis gebaard’ 696
- ‘De kunst van het lezen’ 166, 726
- ‘De nederlaag, we few, we happy few’ 41, 391, 705
- ‘Er schreit iets ten hemel’ 99, 716
- ‘Essays in zakformaat’ 726
- ‘Hellas & Rome. P. Commelin. Antieke mythologie’ 492, 575, 764
- ‘Hoe Ukkepek de draak overwon door middel van een klosje garen’ 22, 28, 53, 58, 701
- ‘Huub doet aan goochelen’ 485, 763
- ‘Louise’ 578, 579, 585, 667, 772
- ‘Mijn autobiografie’ 305, 743
- ‘Mijn Hospita’s’ 8, 9, 78, 696
- ‘Nietzsche’ 506, 508, 509, 517, 526, 527, 534, 575, 766
- ‘Van Booven *Tropenwee*’ 490, 763
- ‘Van Mei tot mij’ 166, 465, 726, 760
- *Heet van de naald* 9, 20, 42, 71, 111, 166–168, 179, 221, 471, 538, 571, 695, 696, 698, 700, 710, 711, 718, 735, 768
- Jong, Mels de (1916–2000) 163, 384, 725
- Jong, meneer en mevrouw de 390, 426, 659, 665

- Jong, Mieke de, zie Asbeck-de Jong, Mieke van
- Jong, Reid de (1886–1961) 179, 180, 511, 512, 728, 766
- Jong, Rienk de (1888–1955) 16, 18, 19, 41, 63, 65, 68, 69, 74, 119, 120–122, 124–126, 129, 130, 136–138, 151, 153, 178–180, 185, 187, 204, 206, 209, 216, 219, 234, 241, 242, 248, 265, 291, 292, 310, 311, 332, 333, 340, 344, 357, 360, 369–371, 387, 401, 410, 411, 416, 434, 446, 463, 465, 502, 503, 512, 513, 518, 519, 536, 553, 564, 587, 588, 615, 627, 634, 636, 670, 709, 728, 754
- Jong Schouwenburg, De 525
- Jong, Tettie de (1909–1981) 180, 511, 512, 728
- Jong-Hemelryk, Marta de (1892–1981) 16, 41, 68, 74, 121, 122, 124–126, 137, 153, 166–168, 176, 178–180, 187, 204, 206, 209, 216, 219, 234, 241, 242, 248, 251, 264, 265, 340, 357, 360, 369, 370, 401–405, 410–412, 463, 465, 502, 503, 512, 518, 519, 536, 553, 564, 587, 588, 615, 627, 632, 634, 636, 696, 702, 709, 754
- Jong-Kuipers, Trijntje de (1862–1961) 511, 766
- Jong-Quispel, Cootje de (1902–1987) 20, 48, 57, 700, 706, 768
- Jong-van der Meer, Aaltje de (Beppe) (1862–1950) 179, 180, 503, 511, 728
- Jongkind, Johan (1819–1891) 183, 729
- Joop, Joop Sp., zie Sparenberg, Joop
- Joop, zie Deelman, Joop
- Joop, zie Franken, Joop
- Joost, zie Bergh, Joost van den
- Jopie, zie Straten-van der Sterre, Joke van
- Jops, zie Borleffs, Jops
- Jouhaux, Léon (1879–1954) 92
- Jouvet, Louis (1887–1951) 224, 733
- Joy, meneer en mevrouw, zie Jong, meneer en mevrouw De
- Juček (Juček) ook Juzeck 244, 246, 253, 257, 286, 732
- Juda, Jo (1909–1985) 255
- Juliana, prinses/koningin (1909–2004) 723, 724, 731
- Jung, Carl Gustav (1875–1961) 273, 741
- Jur, Jur H., zie Huizinga, Jur
- Jusman Jakob, Annetje 517
- Jusman Jakob, Bjørn 478, 487, 490, 491, 493, 494, 517, 518, 520, 576
- Justus, zie Halbertsma, Justus
- Juuske 327
- Kadt, Jacques de (1897–1988) 79, 81, 119, 712, 713, 719, 782
- Kadt-Stern, Esther de (ca. 1904–1979) 81, 713
- Kafka, Franz (1883–1924) 21, 131, 132, 181, 388, 389, 397, 413, 541, 700, 701, 710, 729, 752, 769, 783
- Kamermans, Jan (1910) 30, 703
- Kampen, Paul van 264
- Kan, Annetje 57
- Kan, Jan, zie Kann, Jan
- Kandinsky, Wassily (1866–1944) 16, 17, 699
- Kann, Jan (1908–1965) 243, 737

- Kantor, MacKinlay (1904–1977) 704
 Karsten, Tini 620–625, 641
 Kästner, Erich (1899–1974) 587, 588, 773
 Katan, Hans (1919–1943) 389, 753
 Käthe, Käte, zie Schlesinger, Käthe/Käte
 Kats 217
 Kattenburg, Dick (1919–1944) 738
 Kattenburg, Tom (Tommetje) (1922–1948) 7, 250, 251, 738
 Keats, John (1795–1821) 540
 Kees, zie Bouman, Kees
 Kees, zie Wijnja, Kees
 Keijzer, Paul 430, 433, 757
 Keizer 217, 324
 Keizer, Appie 571
 Keizer, Paul, zie Keijzer, Paul
Keizerskroon, Uitgeverij De 73
 Kelk, C.J. (1901–1981) 367, 443
 Keller, Roos 343
 Kemp, Thea van der 11, 88, 697
 Kerkhoven, Jan van 385, 497, 533, 540, 549, 598, 666
 Kerling, Paul 478
 Kerner 434
 Keule, zie Keuls
 Keuls 275, 400
 Keuls, Marta, Martje (1925) 11–15, 37, 192
 Kierkegaard, Søren (1813–1855) 413, 647, 755
 Kinsey, Alfred (1894–1956) 224, 734
 Kinsley, zie Kinsey, Alfred
 Kipling, Rudyard (1865–1936) 460, 760
 Kirchner 175, 182, 282, 362, 385, 390, 393, 402, 421, 429, 446, 451, 460, 465, 469, 470, 480, 483, 488, 515, 520, 543, 547, 553, 565, 567, 581, 591, 592, 594, 608–610, 618, 624, 626, 630, 633, 635, 643, 644, 647, 653, 657, 658, 660, 661, 668, 687, 692, 694, 727
 Kitty, zie Koopmans, Kitty
 Klaas, zie Draaisma, Klaas
 Klee, Paul (1879–1940) 98, 716
 Klinkenberg, Wim (1923–1995) 474, 559, 761
 Knap, Henri (1911–1986) 93, 715, 769
 Kneulman 181, 183, 184, 187
 Kohn, Hein (1907–1979) 471, 761
 Kolk, Alida 560
 Koman, zie Koomen
 Komen, zie Koomen
 Kooi, v.d., zie Kooy, Will van der
 Kool, Frits 631, 632, 671
 Kool, Halbo C. (1907–1968) 778
 Koomen 363, 375, 376, 391, 400, 402, 410, 414, 417, 421, 425, 427, 429, 432, 434, 444, 445, 449, 453, 456, 465–467, 469, 471, 477, 486, 498, 500, 563, 591
 Koon 417
 Koopman, Kitty, zie Koopmans, Kitty
 Koopmans, Kitty 684–689, 693, 694
 Koopuit 515, 618, 624, 776
 Koos 13, 131
 Kooy, Will van der 419, 756
 Korda, Alexander (1893–1956) 723
 Korda, Zoltan (1895–1961) 740
 Korte, Ria de 378

- Korthals 264
- Kortlandt, Beers, zie Kortlandt, Bruins
- Kortlandt, Bruins (ca. 1920) 270
- Kortman, Iet, zie Pos-Kortmann, Diet
- Kosbudde, Jan, zie Cost Budde, Jan
- Koster 298
- Koster, Jo, zie Hilten-Koster, Jo van
- Koster-Kreger, Wiep (1917) 242, 243, 364, 369, 737
- Kouwen, Wim, zie Kouwer, Wim
- Kouwenaar, Gerrit (1923–2014) 675, 778
- Kouwer, Wim (1911–1991) 259, 295, 300, 301, 303, 472, 473, 475, 550, 551, 553, 556, 673, 679, 739, 781
- Kouwer-Wibaut, Constance (Stans) (1920–2014) 33, 47, 54, 55, 66, 92, 127, 178, 200, 233, 255, 259, 295, 303, 305, 321, 333, 334, 340, 344, 365, 403, 435, 447, 469, 472, 473, 475–477, 487, 509, 519, 526, 546–558, 563, 673, 679, 698, 704, 715, 724, 735, 739, 749, 761, 769, 770, 782, 793
- Kravtsjenko, Victor A. (1905–1966) 236, 736
- Krebs, F.J. (1906–1989) 31, 33, 36, 40, 51, 52, 56, 59, 61, 69, 84, 699
- Krebs-Duif, R. (1924) 18, 43, 51, 52, 84
- Kreger, Wiep, zie Koster-Kreger, Wiep
- Kreisler, Karl (1882–1942) 750
- Kreveld, Simon van (1924–1954) 264, 269–271, 273, 302, 303, 307, 308, 318, 320, 322, 336, 380, 385, 388, 389, 390, 431, 491, 501, 528, 571, 607, 628, 633, 653, 694
- Krimpen, Huib van (1917–2002) 8, 43, 54, 80, 81, 90, 93, 99, 100, 102, 121, 134, 392, 406, 407, 473, 695, 696, 700, 712, 714
- Krimpen, Nita van (verm. 1917–2008) 156, 724
- Krimpen, Sonja van 8, 13, 43, 54, 80, 93, 99, 155, 392, 406, 407, 696, 712
- Krishna, zie Szeskin, Grisza
- Kroese, Nicolaas (1905–1971) 573, 772
- Kroese, Theo, zie Kroeze, Theo
- Kroeze, Gienie (1945) 245, 520, 521
- Kroeze, Theo (1916–1988) 22, 48, 86, 203, 245–250, 255, 256, 259, 278, 302, 372, 374, 436, 437, 445, 494, 496, 503, 507, 515, 520–522, 544, 558, 564, 577, 639, 653, 701, 714, 737, 738
- Kroeze-Greven, Cis (1921–1995) 7, 10, 12, 13, 21, 23–26, 29, 30, 33, 41, 43, 47, 48, 50, 65, 245, 247–250, 255, 256, 259, 278, 302, 372, 374, 436, 437, 445, 494, 496, 503, 507, 515, 520–522, 544, 558, 594, 577, 639, 653, 668, 737, 738
- Krög, Frans 513, 522–525, 528, 529, 531, 535, 537, 538, 557, 564, 569, 572, 574, 576–580, 589, 593, 597, 604–606, 608, 613–617, 619, 626–628, 630, 631, 644, 646, 650, 666, 668, 669

- Kronenberg, dr. 180, 729
 Kronenberg, Kees 17, 729
Kroonder, Uitgeverij F.G. 16, 699
 Kruijer, Gerardus Johannes (1919–1986) 703
 Kruisinga, E. (1875–1944) 630, 631, 633, 634, 636, 637, 653, 776, 777
 Kuipers, Reinold (1914–2005) 9–11, 15, 29, 41, 42, 58, 63, 76, 77, 80, 81, 86–88, 94, 96, 98, 100, 102, 105, 114, 132, 139, 240, 290, 308, 335, 345, 347, 349, 354, 359, 362, 372, 373, 375, 662, 663, 686, 697
 Kuit, Gerardus (Sjert) (1918–2005) 283, 346, 351, 363, 385, 418, 546, 551, 557
 Kuiten, mevr. 401
 Küinkel, Fritz (1989–1956) 634, 636, 637, 654, 655, 777
 Kunst, Jaap (1891–1960) 737
 Kuts Looyinga, Hans 516
 Kuttner, Erich (1887–1942) 512, 766
 Kuypers, Rein., Reinold, zie Kuipers, Reinold
 Kuyten, Harry/Harrie (1883–1952) 16, 20, 699
 Laan, Hemmo van der 250, 262, 263, 267, 303, 607
 Lalou, René (1889–1961) 98, 716
 Lammers, Teun, zie Lammertse, Theun
 Lammertse, Theun 57, 239, 274, 595, 606
 Lammertse-van Son, Esther 8, 10, 12, 29, 33–35, 37, 39, 45, 57, 58, 63, 68, 76, 79, 83, 86, 90, 195, 203, 213, 227, 239, 267, 274, 280, 374, 375, 594–597, 600, 603, 606, 622, 635, 639, 648, 649, 714
 Landsberg, Ita 265, 346
 Lange, mevrouw de 691
 Lange, Sam de (1919–2007) 316, 553, 744
 Lange-Wibaut, Jet de (1920–1971) 60, 186, 316, 413, 437, 473, 529, 543, 547, 550, 698, 724, 744
 Lansberg, Ita, zie Landsberg, Ita
 Laseur, Cees (1899–1960) 54, 92, 233, 690, 704, 715
 Last, Anke (1925) 634, 777
 Last, Femke (1923–2006) 634, 767, 777
 Last, Jef (1898–1972) 98, 157, 158, 725, 777
 Last, Mieke (1927) 634, 777
 Lau, Thé (1920–2007) 156
 Laura, zie Amerongen-Meursing, Laura van
 Lautréamont (ps. van Ducasse, I.L.) (1846–1870) 647
 Lauwers, Teetje, zie Lau, Thé
 Lawrence, D.H. (1885–1930) 39, 566, 771
 Lean, David (1908–1991) 709, 729
 Leen 303
 Leeuw, Gerardus van der (1890–1950) 643, 777
 Leeuwen, Huik van, zie Leeuwen, W.F. (Huyck) van
 Leeuwen, W.F. (Huyck) van (1916) 54, 707, 735
 Leeuwerink 403, 469, 471, 472, 477
 Lehmann (Kronenberg), Selma 16–18, 69, 181, 729
 Lehmann, Louis Th. (1920–2012)

- 36, 60, 71, 76, 102, 471, 588,
598, 620, 704, 718
- Leiker, Nana 49, 130, 141, 706
- Leiker, Sjoerd (1914–1988) 13, 14,
22, 28, 49, 58, 92, 94, 97, 111,
121, 125, 129, 136, 139–141,
182, 184, 186, 187, 199, 698,
706, 729
- Leiker-Kis (Kozelka), Margit
(1910) 14, 22, 49, 129, 130, 139,
141, 182, 187, 199, 698
- Lek, Paul van der (1923–2014) 54,
55, 64, 708
- Lekk, zie Lekkerkerker, Kees
- Lekkerkerker, Kees (1919–2006)
216, 482, 487, 489, 496, 575,
662, 686, 733
- Lemaire, Jan (1906–1960) 229, 734
- Lemans, Paula 110, 127, 130, 133,
152, 153, 171–173, 183, 188,
208, 217, 224, 311, 323, 482,
503, 506, 509, 510, 516–518,
524–526, 528, 724, 767
- Leninga, Erien 147, 148, 150, 159
- Lennart, Clare (ps. van Klaver,
Clara) (1899–1972) 588, 773
- Lensveld, Frits, zie Lensvelt, Frits
- Lensvelt, Frits (1922–1992) 410,
418, 419, 421, 471
- Leo 23, 140
- Leo, zie Doekes, Leo
- Leo, zie Hemelrijk, Leo
- Leo, zie Lubbers, Leo
- Leo, zie Schatz, Leo
- Leo L., zie Lubbers, Leo
- Leonardo da Vinci (ps. van
Leonardo di Ser Piero) (1452–
1519) 133
- Leopardi, Giacomo (1798–1837)
588
- Lerma, Luigi de (1907–1965) 589,
633
- Lermontov, M.J. (1814–1841) 676,
678, 679, 782
- Leur-Visser, A.J.M. van 86
- Levie, Lettie 620
- Levisson, Martin 523, 524, 531,
540, 583, 595
- Lewin, Albert (1894–1968) 743
- Leyden, Lucas van (1494–1533)
145
- Libertinage* 36, 71, 125, 216, 231,
372, 656, 682, 698, 704, 707,
711, 720, 724, 733, 735, 759,
782
- Lichtveld, Cecilia (1928) 548
- Lidi, zie Bool-de Jong, Lidi
- Lieftinck, Piet (1902–1989) 751
- Lien, zie Ebbenhorst Tengbergen-
Wibaut, Lien
- Lier, Bertus van (1906–1972) 48,
60, 71, 709
- Lier, Rudie van (1914–1987) 160
- Lila 336, 337
- Lindeman, Ellen 17, 699
- Litterair Paspoort* 53, 277, 308, 364,
468, 533, 541, 707, 761, 769
- Litvak, Anatole (1902–1974) 756
- LL, zie Lubbers, Leo
- Lobatto, Jaap (1925–2011) 285,
303, 305, 308, 310, 374, 380,
401, 422, 424, 426, 428, 436,
442, 448, 454, 459, 465, 468–
471, 474, 480, 489, 490, 504,
516, 558, 563, 564, 593, 594,
596, 598, 600, 617, 620, 621,
626–631, 634, 644, 646, 647,
649, 653, 663, 665, 779
- Lochner, Stephan (ca. 1400–1451)
145, 369

- Lochum, Mannie van, zie Loggem, Manuel (Manie) van 362, 372, 375, 417, 465, 466, 472, 528, 530, 716, 760
- Lodder, Aad 72–76, 87, 102, 110, 112, 115, 117, 118, 121, 123, 129, 138, 140, 155, 163–165, 167, 173, 174, 176, 177, 179, 182, 194, 203, 599
- Loek P., zie Porselein, Loek
- Loek, zie Oordt, Loek van der
- Loek, zie Porselein, Loek
- Loes, zie Ensink, Loes
- Loggem, Manuel (Manie) van (1916–1998) 96–102, 114, 244, 304, 452, 455, 456, 467, 468, 481, 485, 509, 552, 613, 761
- Löhndorff, Ernst F. (1899–1976) 524, 525, 530, 765
- Lok, Siepko 146, 388, 723
- Loman, zie Looman, Herman
- Long, Hue, zie Long, Huey
- Long, Huey (1893–1935) 594, 774
- Looman, Herman (1906–2004) 135
- Loopuit, zie Koopuit
- Looze, Ellen de 634
- Lotar, Peter (p.s. van Chitz, Lothar) (1910–1986) 753
- Lous 366
- Lubbers, Leo 217, 267, 445, 446, 454, 458–460, 462, 464, 471, 474, 475, 477, 478, 506, 520, 549, 597, 605, 733
- Lubitsch, Ernst (1892–1947) 758
- Lucebert (ps. van Swaanswijk, Lubertus) (1924–1994) 663, 780
- Lucie, zie Staugaard-Premsele, Lucie
- Ludwig, Otto (1813–1865) 98, 100, 101, 104, 139, 191, 198, 239, 255, 283, 334, 349, 350, 359,
- 362, 372, 375, 417, 465, 466, 472, 528, 530, 716, 760
- Luisillo, zie Pérez Dávila, Luis
- Lutz, Ton (1919–2009) 151
- Lutz-Kranenborg, Ina (ca. 1924) 151
- Lysenko, T. D. (1898–1976) 477, 761
- Maaike, zie Wientjes, Maaike
- Maartje 481
- Maeterlinck, Maurice (1862–1949) 331
- Mahler, Gustav (1860–1911) 62, 709
- Male, Jan van 571, 605, 615, 646, 772, 774
- Mali (tante), Malie (tante), zie Cohen-Hemelrijk, Mali
- Malraux, André (1901–1976) 373, 375, 750
- Mandrill* 643, 778
- Manja, zie Offerhaus, Manja
- Manka, zie Hijmans, Manka
- Mann, Heinrich (1871–1950) 98, 102, 715, 716
- Mannie, zie Loggem, Manuel (Manie) van
- Marc, Franz (1880–1916) 571
- Marcel, zie Geerling, Marcel
- Marée, mevr. de 605
- Margiet, zie Leiker-Kis (Kozelka), Margit
- Margreet, zie Mossel-Taselaar, Margreet
- Marian, Marianne, zie Witsen, Marianne van
- Marijke Sch., zie Schölvinck, Marijke
- Marijke, zie Schölvinck, Marijke
- Marijke Zwd, zie Zwartendijk, Marijke

- Marini, Marino (1901–1980) 518
- Marja, A. (ps. van Mooij, A.Th.)
(1917–1964) 15, 699
- Marlene, zie Dietrich, Marlene
- Marsman-Barendregt, Rien (1897–
1953) 147
- Martha 599
- Martin, A. von (1882–1979) 663,
664, 666, 668–670, 780
- Martin, zie Levisson, Martin
- Martje, zie Keuls, Martha
- Marx, Willy 301, 573
- Mary, zie Bergh, Mary van den
- Mary, zie Vries, Mary de
- Maschmeier, Wim, zie
Maschmeijer, Willem
- Maschmeijer, Willem (Wim)
(1915–1994) 356, 702
- Maschmeijer-Buekers, J. (1885–
1965) 29, 43, 51, 702
- Maschmeyer, mevr., zie
Maschmeijer-Buekers, J.
- Mathijsen 185
- Mathijsen, zie Matthijsen J.W.
- Matthijsen, J.W. (1879–1949)
167
- Maupassant, Guy de (1850–1893)
542, 769
- Max 625
- Mayer-Hemelrijk, Mimi (1886–
1965) 120, 411, 412, 610, 702
- Meerburg, Piet (1919–2010) 263,
270, 272, 395, 398, 698
- Meester, Johan de (jr.) (1897–1986)
326, 550, 768, 774
- Mei, Hetty v.d., zie verm. Mey,
Helen van der
- Meier, Jan, zie verm. Meyer, Jan
- Meijers, Jan Andries (1897–1969)
210
- Melville, Herman (1819–1891) 497,
502, 590, 593, 764, 773
- Mendels, Josepha (1902–1995)
255
- Mendelssohn-Bartholdy, Felix
(1809–1847) 734
- Mennicke, C.A. (1887–1959) 414–
417, 419–421, 427, 432, 435,
453, 455, 463–467, 755
- Menuhin, Yehudi (1916–1999) 255
- Mesdag, Greta (Greetje) 90, 143,
146, 148
- Meulenboff, Uitgeverij *J.M.* 16, 52,
80, 150, 407, 549, 643, 707,
712, 770, 777
- Meulb, zie Meulenboff, Uitgeverij
J.M.
- Meurs, Hans van 634
- Meursing, Laura, zie Amerongen-
Meursing, Laura van
- Mey, Helen van der 151, 634, 723
- Meyer, C. 249
- Meyer, Jan (1927–1995) 327, 399,
420, 476, 495
- Meyer, Sonja 7, 8, 10, 16, 17, 19, 21,
24–26, 33, 41, 48, 50, 65, 164,
245, 727
- Meyers, meneer, verm. Meijers, Jan
Andries
- Mia, moeder, zie Yang-Verwijst,
Mia
- Mia, tante, zie Yang-Verwijst, Mia
- Michaël, H.J. (1911–1978) 163, 165,
166, 168, 231
- Michaelis, Hanny (1922–2007) 13,
22, 28, 52, 53, 56, 60, 75, 76, 95,
450, 552, 698, 707
- Michel, Pierre (verm. 1908–1959)
673, 781
- Michelet, Jules (1798–1874) 278

- Mieke, zie Nieuwenhuis, Mieke 606, 609, 616, 621, 622, 626,
 Mieke, zie Witteveen, Mieke 627, 651, 654, 657, 663-668,
 Mienie, zie Wijnja, Mini 675-678, 681, 682, 689, 690
 Mies W., zie Rädercker-Wenkebach, Molen, W.J. (Wim) van der (1923-
 Mies 2002) 53, 194, 707
 Miller, Arthur (1915-2005) 768
 Mimi 27, 80
 Mimi, zie Mayer-Hemelrijk, Mimi
 Miro 238, 364, 732, 733
 Mischa, zie Steenwijk, Mischa van
 Mispelblom Beyer, Erik 314
 Mispelblom Meier, Erik, zie verm.
 Mispelblom Beyer, Erik
 Modersohn-Becker, Paula (1876-
 1907) 366
 Modersohn-Bekker, zie
 Modersohn-Becker, Paula
 Moeder, zie Jong-Hemelrijk, Marta
 de
 Moer, Ank van der (1912-1983)
 500
 Moerkerken, Emiel van (1916-
 1995) 11, 14, 17, 19, 42, 48, 51,
 54, 71, 93, 99, 101, 113, 121, 125,
 126, 147, 148, 155, 159, 168,
 182, 195, 200, 216, 241, 349,
 395, 396, 418, 447, 465, 471,
 472, 479, 480, 485, 509, 513,
 548, 552, 594, 598, 605, 607,
 620, 641, 644, 645, 674, 682,
 697, 720, 743, 760, 770, 778
 Moeso, zie Musso
 Moissi, Alexander (1879-1935)
 165, 726
 Molen, Simon (Siem) van der 305,
 322, 333, 335, 381, 438, 468,
 472, 474, 481, 484, 496-498,
 500-503, 509, 510, 513, 514,
 516, 519, 525, 527, 545, 562,
 564, 590, 591, 593, 596, 604,
- Molière (ps. van Poquelin, Jean-
 Baptiste) (1622-1673) 87, 713,
 714, 731
 Molin 635, 637, 645, 666, 672,
 692, 781
 Molin, Jos 666, 781
 Molitor, Jan, zie Santen, Aimé van
 Moos, oom, zie Hemelrijk, Moses
 Morriën, Adriaan (1912-2002) 48
 Morriën-Oldenburg, Guurtje
 (Guusje) (1919-2014) 54, 55,
 675
 Mos, Herman 403, 405
 Mossel, Rudi (1916-1991) 54, 64,
 102, 150, 182, 261, 302, 343,
 350, 351, 352, 568, 609, 708,
 717, 747
 Mossel-Blomesath, Esperia (1918-
 1970) 64, 102, 343, 352, 414,
 708
 Mossel-Taselaar, Margreet (1917-
 2001) 57, 182, 200, 280, 704,
 708
 Mozart, Wolfgang Amadeus (1756-
 1791) 737
 Muelink, Tom 488, 763
 Muller, Bob 395, 397, 398
 Müller, Otto (1874-1930) 366
 Muller, Pim 455
 Multatuli (ps. van Douwes Dekker,
 Eduard) (1820-1887) 38, 434,
 450, 534, 536, 757
 Musset, Alfred de (1810-1857)
 708
 Musso (1897-1948) 199

- N.R.C.*, zie *Nieuwe Rotterdamsche Courant*
- Naber, H.A. (1867–1944) 778
- Naeff, Antonetta (Top) (1878–1953) 246
- Nagel, W.H. (ps. Charles, J.B.) (1910–1983) 631, 643, 663, 776, 777
- Nain, Alice, zie Nin, Anaïs
- Nana, zie Leiker, Nana
- Nancy 191
- Nederboer, Lex 30
- Neel, zie Wit-Wibaut, Neel de
- Neeve, zie Neve, G.P. de
- Nerval, Gérard de (ps. van Labrunie, Gérard) (1808–1855) 241, 243, 343, 737
- Neve, G.P. de (1900–1973) 489, 763
- Nico 346, 391
- Niek, zie Schors, Willem Nicolas
- Nienaber, zie Ninaber, H.A.
- Nierstrasz, Kees (1917–2003) 177, 179, 189, 198, 202, 718
- Nietzsche, Friedrich (1844–1900) 27, 506, 508, 509, 517, 526, 527, 534, 575, 766
- Nieuwe Courant, De* 712
- Nieuwe Ploeg, De* 385, 413, 414, 473, 474, 476, 485, 486, 490, 512, 575, 693, 752, 761, 763, 764, 766
- Nieuwe Rot*, zie *Nieuwe Rotterdamsche Courant*
- Nieuwe Rotterdamsche Courant* 71–73, 77, 710, 711
- Nieuwe Stem, De* 182, 719, 729
- Nieuwenhuis, Mieke 407, 417, 513, 569, 576, 755
- Nieuwenhuys, Constant (1920–2005) 466, 741, 746, 760, 761
- Nieuwenhuys, Victor (1944) 761
- Nieuwenhuys-Riemens, Nellie 334, 335, 346, 378, 640, 691, 746
- Nijdam 664, 668
- Nijhoff, Loudi (1900–1995) 500
- Nijhoff, Martinus (1894–1953) 645
- Nin, Alaïce, zie Nin, Anaïs
- Nin, Anaïs (1903–1970) 307, 743
- Ninaber, H.A. 429, 444, 456, 478, 486, 488, 497, 502, 591
- Noël-Noël (ps. van Noël, Lucien) (1897–1989) 462, 760
- Nonnie, zie Ahn-van Oordt, Nonny
- Nooitgedacht 270
- Noordam, Wil 425, 430, 757
- Noordanus, Mary, zie Zeldenrust-Noordanus, Mary
- Noordanus, Tini, zie Zeldenrust-Noordanus, Mary
- Nooteboom, Mimi (1918–2000) 552, 674, 679
- Nooth. v. Goor, zie Noothoven van Goor
- Noothoven van Goor 27
- Nord, Max (1916–2008) 12, 179, 427, 663, 757
- Norden, Hilda van, zie Pommier-van Norden, Hilda
- Norden, Wim van (1917–2015) 75, 711
- Oey Tjeng Sit (1917–1987) 690
- Offenberg, H. (Piet) 26, 116, 697, 702
- Offerhaus, Manja 302, 417, 423, 494, 501, 538
- Oldewelt, H.M.J. (1897–1986) 413, 609, 755
- Olivier, Laurence (1907–1989) 177, 725, 728

- Ollefen, van 52, 55
 Onck, Arne van 635, 639–641, 660
 Onck, Evelientje, zie Verstege van
 Onck, Evelien
 Onck, Hans van 580, 586, 594,
 595, 614, 615, 620, 626, 633,
 671, 744, 773
 Onk, Evelientje van, zie Verstege van
 van Onck, Evelien
 Onk, Hans van, zie Onck, Hans van
 Oord, Loek van der, ook Oordt 524,
 525, 527, 528, 535, 538, 540,
 557, 582, 598, 605, 621, 768
 Oordt, juffrouw van, zie Ahn van
 Oordt, Nonny
 Oorscot, Geert van (1909–1987)
 7–10, 13–15, 22, 35, 36, 48, 58–
 60, 63, 70, 71, 81, 90, 92, 93,
 95–98, 102, 104, 106, 112, 113,
 119–122, 137, 139, 141–145,
 148, 152, 153, 158, 160, 162–
 166, 168, 175, 185, 187, 195,
 199, 204, 206, 215, 216, 220–
 223, 230–232, 235–237, 244,
 246, 253, 255–257, 259, 265,
 266, 268–270, 278, 282, 284–
 286, 299, 302, 326, 330, 352,
 355, 356, 358, 359, 362, 395,
 400, 419, 434, 440, 450, 471,
 522, 534, 536, 572, 573, 581,
 582, 663, 670, 682, 695, 698,
 704, 708, 709, 713, 719, 722,
 723, 731–733, 735, 736, 748
 Oorscot jr, Geert van 723
 Oorscot, Levien van 723
 Oorscot, Mieke van (1911–1996)
 221, 733
Oorscot, Uitgeverij Van III, 150,
 384, 695, 704, 718, 719, 722,
 731, 734, 755, 757–759, 767
 Oorscot-Munneke, Hillie van
 (1920–1979) 13, 14, 36, 71, 93,
 102, 113, 119, 139, 164, 187,
 199, 216, 236, 237, 256, 257,
 271, 395, 708, 723, 732, 736
 Oosterom, Van 163
 Oostveen, Guus (1911) 118, 231,
 265, 470, 718
 Opsomer, D., zie Vriesman, Dick
 Ornstein, Jet 92, 100
 Ortega y Gasset, José (1883–1955)
 102, 190, 516, 517, 730
 Orwell, George (ps. van Blair, Eric)
 (1903–1950) 434, 449, 757
 Os van Calcar, Hilje van (1920–
 2013) 8–13, 22, 23, 25–27, 29–
 31, 33, 35–40, 43, 44, 46–55,
 57–61, 63, 64, 66, 72, 74, 76,
 77, 79–81, 84–87, 89–93, 103,
 104, 107, 110–112, 114, 118,
 119, 121, 123, 125, 126, 149,
 162, 171–179, 184, 186, 187,
 193, 194, 196, 198, 199, 204,
 207, 209, 213, 215, 216, 223–
 225, 235, 237, 241–245, 247,
 248, 278–280, 289, 292–296,
 299–301, 303–305, 307, 309,
 316–326, 329, 332–336, 339–
 342, 344, 365, 382, 384, 413,
 418, 419, 423, 425, 432, 447–
 450, 453, 462, 464, 465, 467,
 468, 496, 499, 506, 507, 509,
 510, 514, 516–520, 522, 524–
 528, 533, 537, 541, 547, 548,
 550–554, 556–559, 562–566,
 574–581, 583, 584, 596, 603,
 604, 607–609, 624, 639, 653,
 654, 656, 669, 673, 687, 714,
 736, 744, 760, 770
 Oud, P.J. (1886–1968) 112, 718

- Oudshoorn, J. van (ps. van Feylbrief, J.K.) (1876–1951) 119, 522, 719
- Pake, zie Jong, Jelle de
- Palaestra* 30, 91, 295, 703
- Pannekoek, A. (1873–1960) 779
- Parool, Het* 16–18, 20, 75, 89, 107, 109, 110, 113, 123, 125, 126, 134, 141, 172, 190, 198, 214, 216, 225, 278, 289, 418, 426, 450, 457, 470, 513, 516, 521, 525, 526, 530, 535, 567, 603, 679, 680, 711, 713, 715, 720, 756, 757
- Pascal, Gabriel (1894–1954) 771
- Paul 573
- Paula MB, zie Modersohn-Becker, Paula
- Paula van beneden, zie Baars, Paula
- Paula, zie Lemans, Paula
- Pears, Peter (1910–1986) 230
- Peereboom, mevrouw 428
- Pegasus, Uitgeverij* 774
- Pérez Dávila, Luis (Luisillo) (1927) 570, 771
- Perron, E. du (1899–1940) 380, 516, 517, 540, 679, 685, 708, 739, 750
- Peter, zie Staugaard, Peter
- Peters 231, 236, 734
- Philipp, Walter (1905–1983) 135, 721
- Piet, zie Offenbergh, Piet
- Pieter 655
- Pijnappel, Mienie 573
- Pim 397
- Ploeg, zie De Nieuwe Ploeg*
- Podium* 29, 53, 58, 63, 125, 126, 163, 182, 199, 216, 485, 631, 643, 663, 669, 671, 674, 675, 689, 696, 702, 720, 731, 733, 762, 770, 776, 777, 780–782
- Poe, Edgar Allen (1809–1849) 405, 490, 492, 493, 495, 500, 754, 764, 765
- Poeschinger, zie Puchinger, George
- Poesjkin, A.S. (1799–1837) 650
- Polak, Alexander (1874–1961) 738
- Polak, Bettina, zie Spaanstra-Polak, Bettina
- Polak, Jaap 23, 24, 26, 702
- Polak, Jan (1916–2004) 7, 10, 13, 14, 21–25, 27, 32–39, 41, 46, 50–52, 54, 55, 57–60, 62–68, 70–73, 76, 77, 80, 82, 84, 85, 87, 90, 91, 103–105, 107, 112, 114, 128, 130–132, 138, 140, 142, 143, 148–153, 158–163, 165, 167, 169, 173, 175, 178, 179, 182, 185–187, 200, 203, 206, 212, 213, 215, 218–222, 225–228, 233–235, 237–251, 254–256, 258–264, 266–278, 280, 282–293, 295, 297–305, 319, 321, 322, 343, 373, 378, 394, 395, 418, 448, 575, 591, 598, 603, 643, 651, 695, 738, 743
- Polak, Leo (1880–1941) 71
- Polak, Paul 273
- Polak, S. (1891–1960) 143, 442, 449, 538, 595, 648, 649, 659, 661, 662, 679, 680, 780, 782
- Polak-Jacobs, S. (1902–1950) 143, 207, 330, 401, 406, 409, 442, 532, 593, 595, 722
- Polak-Kiek, Jeannette (1880–1963) 251, 252, 738
- Polenaar, Chelly 381, 751, 767
- Polenaar, Clara (1917) 751

- Polenaar, meisje, zie verm.
 Polenaar, Chelly
- Pommier-van Norden, Hilda
 (1922) 8, 12, 19, 22, 29, 34, 35,
 49, 52, 54, 63, 64, 73, 75, 76,
 78, 79, 86, 90, 195, 202, 203,
 246, 250, 259, 267, 274, 278–
 280, 282, 302, 711, 714, 743
- Pool, Alfred 63, 80, 331, 350, 484,
 487, 497–499, 558, 567, 583,
 607, 669, 714
- Pop 638
- Porcelain, Loek, ook Porselein,
 Loek 130, 132, 263–265, 269–
 271, 278, 303, 305, 307, 311,
 326, 342, 370, 374, 380, 387,
 388, 399, 418, 441, 448, 468,
 498, 535, 590–594, 596, 608,
 617, 626–628, 651, 694
- Pos, H.J. (1898–1955) 562, 563,
 771
- Pos, Helena C. 771
- Pos-Kortmann, Diet (Iet) (1923–
 2015) 30, 31, 200, 293, 369,
 302, 703
- Posthuma, Riemke 25, 30, 50, 54,
 61, 63, 80, 87, 103, 112, 165,
 167, 169, 171, 178, 179, 223–
 225, 229, 230, 235, 237, 238,
 240, 242, 243, 245, 250, 274,
 288, 289, 292–297, 310, 321,
 324, 341, 357, 365, 372, 376,
 378, 383, 386, 387, 391, 423,
 452, 475–477, 540, 559, 562
- Posthumus, N.W. (1880–1960)
 335, 336, 746
- Postma, G. (1920–2002) 657, 779
- Postma, Libbe 154, 757
- Postma-Sinzheimer, Ursula (1922–
 1997) 30, 69, 154, 429, 714, 757
- Potter, H.C. (1904–1977) 727, 751
- Praag, Lineke van 311
- Praag, Max van (?–1992) 146, 175,
 311, 723
- Praag, S. van 590
- Praag, Siegfried van (1899–2002)
 384
- Premsele, Bernard (1889–1944)
 322, 332, 745
- Premsele, Lucie, zie Staugaard-
 Premsele, Lucie
- Presser, Jacques (1899–1970) 79,
 712
- Prévert, Jacques (1900–1977) 768
- Priestley, J.B. (1894–1984) 8, 9, 20,
 21, 30, 31, 39, 48, 53, 54, 77, 91,
 93, 237, 239, 695, 697, 742
- Prins, Jan 37
- Proloog* 763
- Prometheus, Uitgeverij* 104, 717,
 760
- Proust, Marcel (1871–1922) 59, 75,
 80, 161, 708, 725
- Puchinger, George (1921–1999)
 250, 738
- Puetmann, Emile (1921–1987) 381,
 513, 766
- Puetmann-Vos, Henny (1921–1951)
 381, 410, 411, 513, 670, 755,
 766
- Putman, Emile, zie Puetmann,
 Emile
- Querido, Arie (1901–1983) 405,
 754
- Querido, Uitgeverij* 392, 407,
 753
- R.K., zie Kuipers, Reinold
- Raalten, Van 43
- Raamsteker, Floris 20, 97, 99, 100,
 700

- Rachmaninov, Sergei (1873–1943) 733
- Rädecker, Jan Willem (Noekie) (1924–2009) 154
- Rädecker, John (1885–1956) 179, 728
- Rädecker-Wenkebach, Mies (1921–1998) 154–156
- Radiguet, Raymond (1903–1923) 89, 95–98, 102, 380, 382, 385, 400, 714, 752
- Raedecker, Hans, zie Redeker, Hans
- Raedecker, Noekie, zie Rädecker, Jan Willem
- Raedecker, zie Rädecker, John
- Raedt, Herman de 76
- Ramadier, Paul (1888–1961) 92
- Ramuz, Charles-Ferdinand (1878–1947) 98, 100, 102, 104, 106, 108–110, 114, 132, 139
- Randwijk, H.M. van (1909–1966) 741
- Raphael (Sanzio, Raphael) (1483–1520) 145
- Rathenau, Walther (1867–1922) 96
- Rauschnig, Hermann (1887–1982) 69, 710
- Redeker, Hans (1918–1992) 234, 236, 359, 361, 363, 376, 379, 392, 735
- Redgrave, Michael (1908–1985) 560, 562, 771
- Reed, Carol (1906–1976) 762
- Reeve, Simon van het, zie Reve, Gerard (van het)
- Reid, zie Jong, Reid de
- Reinalda 562, 610, 617, 619, 677, 678
- Reinink, Hendrik Jan (1901–1979) 99, 139, 141, 163, 717
- Reinink-Jordaan, Theodora 99
- Rembrandt (Rijn, Rembrandt van) (1606–1669) 399, 437, 754, 779
- Renier-Corthon, Olive 761
- Renoir, Pierre-Auguste (1841–1919) 400
- Rens, zie Colombijn, Rens
- Republiek der Letteren* 596, 774
- Retèl, Jan (1918–1984) 690
- Reve, Gerard (van het) (1923–2006) 8, 12–14, 21, 22, 25, 28, 30, 31, 34, 37, 40, 41, 44, 47, 48, 51–56, 60, 62, 73, 75, 76, 78, 95, 102, 125, 167, 360, 449, 450, 675, 697, 698, 700, 705, 707, 712, 734, 740
- Reve, Karel van het (1921–1999) 705, 767
- Reve, Simon van het, zie Reve, Gerard (van het)
- Riegen, Dick (ps. Wagenvoorde, Hanno van) (1915–2012) 16, 17, 165, 172, 175, 229, 230, 263, 356, 394, 703, 734
- Riek, zie Donker, Riek
- Riemen, Nellie, zie Nieuwenhuys-Riemens, Nellie
- Riemens, Nellie/Nelly, zie Nieuwenhuys-Riemens, Nellie
- Riemke, zie Posthuma, Riemke
- Rietveld 63, 64
- Riezouw, Bart (1914–1988) 243, 737
- Rilke, Rainer Maria (1875–1926) 585, 645
- Rinkel, Ivo (1920–2000) 126
- Risouw, Bart, zie Riezouw, Bart
- Robatto, Jaap, zie Lobatto, Jaap

- Robbers, Herman (1868–1937) 346
- Rodenko, Paul (1920–1976) 20, 53,
125, 485, 631, 643, 690, 700,
762, 770, 776, 777
- Roland Holst, Adriaan (1888–1976)
99, 219, 611, 612, 685, 686, 717,
775, 783, 795
- Roland Holst-van der Schaik,
Henriette (1869–1952) 682
- Romains, Jules (1885–1972) 97, 98,
171, 380, 382, 397, 680, 716
- Romein, Annelies (1925–2007)
634
- Romein, Bart (1923–1991) 200
- Romein, Jan (1893–1962) 119, 375,
376, 424, 446, 450, 451, 453,
456, 458–460, 463, 464, 497,
517, 518, 523, 526, 531, 533,
536, 537, 540, 542, 553, 562–
566, 719, 750
- Romein, Jan Erik (1921–1991) 27,
248, 285, 293, 424, 523, 634
- Romein-Verschoor, Annie (1895–
1978) 223, 303, 424, 526
- Romme, C.P.M. (1896–1980) 199,
731
- Roode, Louis de, zie Roode, Louis
van
- Roode, Louis van (1914–1964) 84
- Rooduijn, Hans (Ko) (1915–1989)
481, 762
- Rooduyn, Ko, zie Rooduijn, Hans
(Ko)
- Roos, dr. 25–27
- Roos, Jeanne (1916–2001) 71
- Roos, Stichting De 700*
- Roos, zie Sissingh, Roos
- Roosendaal, ook Rozendaal 412,
538, 594, 676, 678, 691
- Roover, Roel de 154
- Rorschach, Hermann (1884–1922)
322, 433, 437, 452, 744
- Rossen, Robert (1908–1966) 774
- Rot, Tom 316, 531, 743
- Rottenberg, Alfred 269, 271, 406,
423
- Rotterdammer, De, zie Nieuwe
Rotterdamsche Courant*
- Rouquier, Georges (1909–1989)
705
- Rousseau, Jean-Jacques (1712–
1778) 382
- Rubens, Peter Paul (1577–1640)
169
- Rubinstein, Renate (1929–1990)
166, 231, 255
- Rudi, Rudie, zie Mossel, Rudi
- Ruel(le), Trudi 7, 10, 20, 32–34, 39,
44, 45, 105, 115, 214, 215, 218,
219, 223, 227, 228, 231, 233, 235,
241, 244, 246–248, 252, 253,
275, 281, 308, 343, 345, 347,
369, 373, 399, 415, 422, 504,
538, 559, 568
- Rümke, Chris (1922–2010) 386
- Rümke, H.C. (1893–1967) 265, 739
- Russell, Rosalind (1907–1976) 68,
710
- Rutten, F.J.Th. (1899–1980) 158,
724
- Rutten, Tineke (1920–ca. 1949)
388
- Ruyter, De 434
- S v/h R, zie Reve, Gerard (van het)
- Saalborn, Louis (1891–1957) 532,
706
- Sabrana 222, 223, 225, 227, 230,
235–237, 243, 256, 266, 299,
326, 344, 364, 732, 733
- Salm, juffr., zie Endt, Utie

- Salm, Uitgeverij W.L.* 26, 31, 64,
702, 703
- Salomé, Gerard 262, 263, 270
- Salomon, Ernst von (1902–1972)
93, 94, 96, 99, 715
- Sam d. L., zie Lange, Sam de
- Samuels, mevr. 85, 713
- Sandel, Cora (ps. van Fabricius,
Sara) (1880–1974) 397, 749
- Santen, Aimé van (ps. Molitor, Jan)
(1917–1988) 22, 28, 182, 183,
186, 187, 196, 236, 249, 259,
307, 349, 375, 459, 460, 541,
688, 690, 696, 701, 730, 743,
769, 783
- Saroyan, William (1908–1981) 378,
380, 751
- Sartre, Jean-Paul (1905–1980) 46,
47, 64, 98, 125, 200, 205, 206,
211, 212, 254, 255, 257–262,
274, 276–279, 281, 286, 307,
350, 351, 360, 447, 501, 534,
543, 560, 621, 706, 709, 717,
747, 759, 765
- Sassen, E.M.J.A. (1911–1995) 199,
731
- Schaacke 428
- Schaick, Rie van 112
- Scharoff, Peter, zie Sjarov, Peter F.
- Schatz, Leo (1918–2014) 248, 733
- Scheepmaker, H.J. (1921–2003)
489, 763
- Scheepmakers, zie Scheepmaker,
H.J.
- Scheer, Wolter 327, 357, 358
- Schell, Maria (1926–2005) 389, 392
- Schellevis, Henk (ps. Perdok)
(1913–2011) 81
- Schierbeek, Bert (1918–1996) 389,
393, 613, 752, 753
- Schlesinger, Käthe/Käte 63, 84,
97, 177, 195, 238, 251, 254, 282,
289, 321, 322, 327, 333, 368,
376, 429–431, 433, 437, 451,
452, 504, 552, 565, 624, 625,
632, 635, 642, 646, 656, 661,
685, 690, 692, 694
- Schneyderberg, Eric J. 720
- Schnitzler, Arthur (1862–1931) 239,
504, 736, 765
- Schoenlandt, William 146, 147,
159
- Schölvinck, Marian, zie Schölvinck,
Marijke
- Schölvinck, Marijke 7, 8, 14, 18, 25,
35–39, 41–43, 46–50, 52, 53,
55, 63–68, 74, 78, 86, 113, 172,
246, 251, 253, 470
- Scho(oi)ne Zakdoek, De* 696, 697, 703,
710, 758
- Schors, Willem Nicolas (Niek,
Nikolai) (ps. Coppens, Armand)
(1925–2014) 327, 328, 330–333,
344, 345, 347–352, 354, 357,
358, 360–364, 366, 377, 378,
382, 425, 523, 550, 557, 569,
598, 609, 613, 745, 749
- Schouten, Hanna 285, 322, 323,
394, 414, 427, 428, 431, 459,
580, 745
- Schouten, Joop (1907–1983) 737
- Schubert, Franz (1797–1828) 25,
701, 706, 711, 737
- Schuhmacher, Wim (1894–1986)
179
- Schuilink 598
- Schüller-Stols, Eva (1929–2009)
53, 707
- Schuurman, C.J. (1898–1979) 273,
740

- Schuurmans, zie Schuurman, C.J.
 Seegers, L. (1891–1970) 81, 713
 Selig, Gerda, zie Evenhuis, Gerda
 (ook Zelie, Gerda)
 Selma, zie Joles, Selma
 Selma, zie Lehmann, Selma
 Serafin, Tullio (1878–1968) 719
 Serrurier, C. (1879–1962) 563,
 771
Sexual Digest 535, 768
 Shakespeare, William (1564–1616)
 26, 55, 432, 701, 702, 704, 725,
 731, 757, 774, 777
 Shaw, G.B. (1856–1950) 566, 771
 Shelley, P.B. (1792–1822) 540
 Sica, Vittorio de (1901–1974) 755
 Siem v. Kr., zie Kreveld, Simon van
 Siem, zie Molen, Simon van der
 Sientje, zie Holt, Sientje ten
 Sierksma, Fokke (1917–1977) 29,
 141, 187, 234, 485, 631, 643,
 675, 702, 703, 762, 776, 777
 Siewert Reesema, zie Siewertsz van
 Reesema, Niek
 Siewertsz van Reesema, Niek 63
Sijthoff, Uitgeverij 756
 Sim 107, 108, 718
 Simmons, Jean (1929–2010) 395
 Simon, zie Cohen, Simon
 Simon, zie Molen, Simon van der
 Simon, zie Reve, Gerard (van het)
 Simons, familie 8, 21, 32, 39, 59,
 696
 Simons, M.I. (juffrouw) 170
 Sinclair, F. de (ps. van Feen, A.H.
 van der) (1873–1953) 141
 Sinzheimer, Ursel, zie Postma-
 Sinzheimer, Ursula
 Sissingh, Roos 264, 271
 Sit, zie Oey Tjeng Sit
 Sivirsky, Antal (1909–1993) 675,
 782
 Six van Hillegom 525
 Sjarov, Peter F. (1886–1969) 690,
 769
 Sjerf, zie Kuit, Gerardus
 Sjert, zie Kuit, Gerardus
 Sjestov, Leo (ps. van Schwarzmann,
 L.I.) (1866–1938) 125, 720
 Sjoerd, zie Leiker, Sjoerd
 Sjolochov, Michail A. (1905–1984)
 623, 628, 631, 633, 635–637,
 655, 656, 658–660, 689, 776,
 783
 Sjors 39, 41, 45
 Sjostakovitsj, Dmitri (1906–1975)
 733
 Skalka 79, 141, 216, 229, 712
 Slauerhoff, J. (1898–1936) 405, 754
 Sloten, Johannes van (1910–1986)
 114, 167
 Sloten, Johnny/Johny van, zie
 Sloten, Johannes van
 Smart, Ralph (1908–2001) 741
 Smit, Anna Jantiena 732
 Smit, Jan 733
 Smithuysen, Mary (1906–1992)
 500
 Smits 668
 Smits, Simon (Bob) (ps. Erb,
 Simon) (1921–1975) 135, 721
 Smitshuizen, Mary, zie Smithuysen
 Solokov, zie Sjolochov, Michail
 Somerset Maugham, William
 (1874–1965) 284, 741
 Son, Esther van, zie Lammertse-
 van Son, Esther
 Son, Hanna(h) van 589, 591, 592,
 598
 Sonja, zie Dantzig, Sonja van

- Sonja, zie Krimpen, Sonja van
 Sonja, zie Meyer, Sonja
 Söteman, zie Sötemann, Guus
 Sötemann, Guus (1920–2002) 97,
 98, 134, 255, 263, 482, 612,
 674, 680, 682, 685, 686, 716,
 781, 783
Soviet Literature 420, 756
 Spaander, Betty, zie Steenhoven-
 Spaander, Betty
 Spaanstra-Polak, Bettina (1919–
 2009) 71
 Spanjer, Luuk 7, 8, 13, 82, 83, 284,
 316, 318, 695, 743, 744
 Sparenberg, Bob, zie verm.
 Sparenberg, Joop
 Sparenberg, Joop (1924–2010) 638,
 651, 652, 654, 655, 658, 662,
 669, 672, 673, 692, 779
 Sparenburg, Joop, zie Sparenberg,
 Joop
 Speria, zie Mossel-Blomesath,
 Esperia
 Spierdijk, Jan (1919–1997) 375,
 750, 763
 Staal, J.F. (1879–1940) 751
 Stalin, Jozef (ps. van Dzjoegasjvili,
 J.I.) (1879–1953) 585, 762,
 773
 Stans, zie Kouwer-Wibaut,
 Constance (Stans)
 Stärke, Marije 303, 321, 550
 Stassen, zie Sassen, E.M.J.A.
 Staugaad, Peter, zie Staugaard,
 Peter
 Staugaard, Peter 32, 57, 105, 133,
 134, 147, 242, 243, 560
 Staugaard-Premsele, Lucie (1921–
 2009) 32, 33, 42, 57, 105, 133,
 242, 243, 273, 560, 704
 Steenbergen, Paul (1907–1989)
 775
 Steenderen, Betty van, zie Court-
 van Steenderen, Betty de la
 Steenderen, Frits van 365
 Steenhof, H., zie Steenhoff, H.
 Steenhoff, H. 134, 721
 Steenhoven, Frans (1914–2005)
 250, 304, 312, 335, 350, 353,
 356, 371, 385, 391
 Steenhoven-Spaander, Betty 245,
 250, 304, 335
 Steenwijk, Mischa van 211, 500
 Steinbeck, John (1902–1968) 128,
 721
 Stekelenburg, Jan (1922–1977) 425,
 430, 757
 Stel, Kathinka (1958) 705, 706, 725,
 727, 730, 732, 741, 747, 756,
 770, 773, 781, 783
 Stendhal (ps. van Beyle, M.-H.)
 (1783–1842) 20, 43, 44, 58, 69,
 90, 178, 281, 331, 361, 560,
 768
 Sternberg, Josef von (1894–1969)
 715
 Sterre, Jopie van der, zie Straten-
 van der Sterre, Joke van
 Stevenson, Robert Louis (1850–
 1894) 488
 Stibbe, Floor 64
 Stientje, zie Hemelrijk-Kortlang,
 Stientje
 Stikker, D.U. (1897–1979) 199,
 731, 795
 Stip, Kees (1913–2001) 319, 744
 Stokowski, Leopold (1882–1977)
 103, 717
 Stols, A.A.M. (1900–1973) 22, 50,
 53, 99, 150, 614, 707, 775

- Stols, Eva, zie Schüller-Stols, Eva
Stols, Uitgeverij A.A.M. 150, 614,
 707, 775
- Storm, Th. (1817–1888) 650
- Stra, Hans van, zie Straten, Hans
 van
- Straten, Hans van (1923–2004) 15,
 20, 46, 50, 53, 89, 124, 159, 182,
 193, 200, 286, 288, 297, 347,
 349, 375, 416, 419, 549, 581,
 584, 586, 599, 630–633, 642–
 646, 648, 649, 655–657, 661,
 663–667, 669, 671, 673–675,
 678, 682, 684, 689, 698, 700,
 702, 705–707, 725, 727, 730,
 732, 741, 743, 747, 756, 770,
 773, 776, 777, 779, 781, 782
- Straten-van der Sterre, Joke van
 (1930) 419, 631, 643, 646, 675,
 776
- Strindberg, August (1849–1912)
 626, 776
- Stroheim, Erich von (1885–1957)
 224, 733
- Stuiveling, Garmt (1907–1985)
 240, 242, 736, 737
- Suchtelen, Guido van (1920–2006)
 104, 199, 342, 353–355, 358,
 360, 363, 367, 369, 370, 375,
 376, 379, 380, 382, 384, 385,
 388–390, 393, 397, 400–403,
 405, 407, 408, 410, 415, 417–
 419, 421, 426–428, 430, 432,
 433, 435, 437–446, 448–456,
 459, 460, 462, 464, 465, 467–
 469, 471–474, 476–483, 485,
 486, 488, 489, 496–498, 500,
 502, 505, 509, 515–518, 525,
 534, 536, 537, 539, 540, 542,
 552, 559–566, 570, 575, 584,
 585, 587–589, 591, 595, 597–
 601, 605–607, 610, 613, 616,
 617, 631, 633, 637–639, 645–
 648, 656, 658, 662, 663, 665,
 666, 668, 674, 675, 677–679,
 686, 689, 690, 693, 717, 723,
 746, 747, 749, 752, 758, 761,
 762, 764, 784
- Suchtelen, Nico van (1878–1949)
 363, 364, 367, 368, 371, 397,
 439, 748, 749, 752
- Suchtelen, zie Suchtelen, Guido
 van
- Suchtelen-van der Werff, Catharina
 Elisabeth van 439–445, 454,
 593, 758
- Sullivan, Francis L. (1903–1956)
 730
- Suringar, Uitgeverij* 760
- Suys, J. (1897–1956) 79, 81, 712,
 713
- Swol, Hans van (1914–2010)
 126
- Sypko, zie Lok, Siepko
- Szeskin, Grisza (1919) 74, 115, 134,
 171, 190, 197, 368, 612
- Tan Malakka, Ibrahim Dantuk
 (1896–1949) 199, 731
- Tas, Louis (1920–2011) 255
- Tas, Sal (1905–1976) 79, 81, 89, 93,
 712, 713
- Taselaar, Margreet, zie Mossel-
 Taselaar, Margreet
- Taselaar, Vika 37, 255, 280, 282,
 286, 704
- Tati, Jacques (1907–1982) 466,
 760
- Tazelaar, Fika, zie Taselaar, Vika
- Tazelaar, Margreet, zie Mossel-
 Taselaar, Margreet

- Ted, zie verm. Huet, Ted van
 Teddie, zie Jong, Tettie de
Telegraaf, De 375, 750
 Terborgh, F.C. (ps. van Flaes, Reinier) (1902–1981) 405, 754
 Terduyn, Eric, zie Moerkerken, Emiel van
 Teresa, zie Viera Romero, Teresa
 Terpstra-de Jong, Jantje (1891–1945) 180, 728
 Tettie, zie Jong, Tettie de
 Teun L., zie Lammertse, Theun
 Thea 593–595, 599, 614, 615, 620, 624–626, 630, 635, 638, 642–644, 646, 649–652, 654–656, 662, 669, 671, 673, 685, 688, 689, 691, 692
 Thea, juffrouw, zie Kemp, Thea van der
 Theo, zie Baaren, Theo van
 Theo, zie Kroeze, Theo
 Thiel, Nel van 603
 Thiel, Van 257
 Thies, Paula (1920–2000) 507, 508, 514
 This, Paula, zie Thies, Paula
 Thouars, Ellen de (1915–1997) 500
 Tiepolo, Giovanni Battista (1696–1770) 145, 399
 Ties, zie Verstegen, Ties
Tijdschrift voor Sociale Geneeskunde 754
 Tikkel, mej. 172
 Tilly 8–10, 29, 39, 42, 45, 47, 58, 62, 69, 77, 84, 86, 87, 91, 696
 Timmer, Charles B. (1907–1991) 720
 Tine, zie Waard, Tine de
 Tineke 12
 Tineke 668
 Tini, zie Karsten, Tiny
 Tintoretto (ps. van Robusti, Jacopo) (1518–1594) 399
 Titiaan (ps. van Vecellio, Tiziano) (1485/1490–1576) 378
 To 377
 Tolstoj, Leo (1828–1910) 735
 Tommetje, zie Kattenburg, Tom (Tommetje)
 Tonnie 538
 Toorop, Charley (1891–1955) 179
 Tootje, zie Vries, Tootje de
 Toynbee, Arnold J. (1889–1975) 375, 750
 Trakl, Georg (1887–1914) 588
 Trieneke, zie Wiersma, Trieneke
 Trienke, zie Wiersma, Trieneke
 Trientje, zie Wiersma, Trieneke
 Trijntje, zie Jong-Kuipers, Trijntje de
Trouw 526
 Trudi, zie Ruel(le), Trudi
 Tsjechov, A.P. (1860–1904) 540, 769
 Tuin 609, 616
 Tuinder, Joke 385, 388, 391, 393, 394, 409, 413–415, 418, 425, 428, 432, 436, 448, 458, 469, 471–474, 477–479, 481–483, 490–492, 501, 621, 625, 627, 629, 655–657, 714, 762
 Turner, William (1775–1851) 7, 11, 183, 695
 Unen, Van 312
 Ursel, zie Postma-Sinzheimer, Ursula
 Uti, Utie, zie Endt, Utie v.n., zie *Vrij Nederland*
 Vader, zie Jong, Rienk de
 Valli, Alida (ps. van Altenburger,

- Alida von) (1921–2006) 395, 762
- Varangot, Victor (1912–1992) 675
- Vasalis, M. (ps. van Droogleever Fortuyn-Leenmans, Margaretha) (1909–1998) 54, 60, 168, 199, 707
- Vecht, Van der, zie Vegt, R.J.G. van der
- Vedrès, Nicole (1911–1965) 744
- Veen's Uitgeversmaatschappij, L.J. 69, 384, 710
- Veen, Adriaan van der (1916–2003) 71, 710
- Veen, Gerrit van der (1902–1944) 730
- Veen, Van 265
- Veerman 594
- Vegt, R.J.G. van der 67, 82
- Veld, Joris in 't (1895–1981) 81, 713
- Velde, J.J. van der (1887–1980) 81, 90, 261, 262, 267, 268, 713
- Velde, mej. v.d. 66, 72
- Vera 78, 243, 712
- Vera, zie Wijck, Vera van
- Verdaasdonk, Mattheus (1918–1966) 95
- Verdaesdonck, Mat, zie Verdaasdonk, Mattheus
- Vermeer, Johannes (1632–1675) 162, 399, 437, 572, 725
- Vermeulen, Ans (Anoesjka) (1924–2007) 45, 47, 206, 217, 224, 229, 239, 287, 304, 312, 321, 358, 374, 414, 416, 705, 732
- Vermeulen, Jan (1923–1985) 53, 248, 419, 549, 675, 707, 756, 770
- Vermeulen-Wolkers, Janna (1931) 675
- Vernay, Robert (1907–1979) 780
- Verschoor, Djoeke 223, 231, 252, 254, 258, 263, 302–304, 308, 310, 319, 325, 327, 328, 378, 422, 424, 431, 444, 455, 494, 527, 528, 530, 532, 539, 601
- Verspoor, Dolf (1917–1994) 471, 644, 662, 686
- Verstandig ouderschap 767
- Versteeg, Truus 410
- Versteegen, Aad, zie Verstegen, Aart
- Versteegen, Ties, zie Verstegen, Ties
- Verstegen, Aart (1920–1998) 650
- Verstegen, Ties (1925–2010) 633, 635, 640, 642–644, 649, 650, 654, 655, 657, 658, 660, 679, 682, 686, 688, 690, 782, 783
- Verstegen-van Onck, Evelien (1929–2006) 10, 14, 15, 25, 102, 103, 220, 221, 227, 297, 320, 394, 419, 530, 580, 583, 587–599, 601–606, 608, 609, 611–622, 624–643, 645–658, 660, 662, 665–671, 673–683, 685, 686, 688, 689, 692, 697, 744, 782, 783
- Verstraete, Bob (1921–1993) 229, 734
- Verwey, Albert (1865–1937) 465, 760
- Vestdijk, Simon (1898–1971) 119, 181, 255, 291, 292, 375, 395, 405, 416, 486, 500, 675, 719, 729, 750, 753, 754, 756, 765
- Veth, Jan (1864–1925) 17
- Vic, Vic van V., zie Vriesland, Victor E. van
- Viek 417

- Viera Romero, Teresa (1927) 570,
771
- Villon, François (1431–1463) 488
- Vincent, zie Gogh, Vincent van
Vink, Uitgeverij 746
- Visman, zie Vriesman, Dick
- Visser, Ab (1913–1982) 15, 695, 699
- Visser, Max (ps. van Max de Jong
met Ab Visser) 695, 742
- Vlaanderen, André (1881–1955)
764
Vlam, De 311, 706
- Voeten, Bert (1918–1992) 367
- Vogel, Ellen (1922–2015) 609, 775
- Voltaire (ps. van Arouet, François-
Marie) (1694–1778) 331, 542,
651, 764
Vonk, De 744
- Vooy's, C.G.N. de (1873–1955) 379,
507, 751
- Vorrink, Adri (1897–1963) 296
- Vorrink, Koos (1881–1955) 119,
719
- Vos, Henny, zie Puetmann-Vos,
Henny
Vos, Uitgeverij 453, 759
- Vos-Hemelrijk, Dina (Dineke)
(1895–1985) 410, 411, 513, 632,
670, 766
- Vr.N., zie *Vrij Nederland*
- Vredenburg, Max (1904–1976) 734
- Vrel, Jacob (schilderend in de
periode 1650–1665) 399
- Vries, Flip de 346
- Vries, Mary de 66, 71, 83, 86, 100,
104, 161, 173, 182, 198, 211,
234, 235, 240, 246, 250, 251–
253, 255, 261–264, 266, 268–
271, 277, 278, 285–288
- Vries, meneer de 670
- Vries, Teun, zie Vries, Theun de
- Vries, Theun de (1907–2005) 616,
766, 776
- Vries, Tootje de 64, 74, 83, 85, 115,
466, 505, 534, 558, 567
- Vriesland, Victor E. van (1892–
1974) 71, 73, 78, 81, 93, 113,
119, 199, 335, 338, 342, 344,
345, 347, 348, 356, 358, 359,
367, 397, 419, 421, 440–442,
450, 517, 600, 662, 711, 712,
746, 756, 758
- Vrieslandt, Victor van, zie
Vriesland, Victor E. van
- Vriesman, Dick (ps. Opsomer, D.)
(1913–1997) 643, 675, 689,
690
Vrij Ned., zie *Vrij Nederland*
- Vrij Nederland* 71, 80, 209, 225, 226,
229, 230, 233, 253, 259, 260,
279, 280, 282, 286, 290–292,
294, 300, 344, 469, 470, 472,
501, 510, 516, 530, 550, 553,
711, 712, 718, 735, 736, 740–
742, 761, 770
- Vrije Bladen, De* 199, 231, 731, 735
- Vrije Kath.*, zie *Vrije Katheder, De*
- Vrije Katheder, De* 24, 41, 701, 705
- Vrije Volk, Het* 380
- Vroman, Leo (1915–2014) 389, 634,
701, 753, 793
- w.B., wB, zie *Wereldbibliotheek,*
Uitgeverij
- W., meneer, zie Winterink, J.C.
- Waal, Bert de (1925) 7, 8, 10, 20,
32–35, 37–39, 41, 43–45, 50–53,
56–58, 67, 69, 71, 73, 77, 80,
84, 85, 89, 90, 93, 94, 96, 100,
103, 104, 111–114, 116–118,
125, 127, 128, 130, 131, 156,

- 163, 173–175, 183, 186, 192, 196, 198, 205, 206, 215, 218, 220–229, 231–233, 235, 239–242, 244–248, 251–254, 256, 258, 266, 268–271, 273, 275, 277, 278, 281, 283, 285, 297, 299, 303, 304, 308, 326, 327, 330, 344, 345, 347, 368, 371, 373, 399, 401, 402, 405, 407, 408, 415, 422, 450, 451, 538, 559, 576
- Waals, J.D. van der (1837–1923) 424
- Waals, Kees van der (1923?–2008) 424
- Waard, Tine de 127, 130–133, 135, 136, 141, 142, 163, 168, 178, 179, 202–204, 210, 233, 329, 549
- Waardenberg, Joop, zie verm. Sparenberg, Joop
- Waarheid, De* 153, 456, 722, 750, 761
- Wadman, Anne (1919–1997) 9, 696, 716
- Wael, Bert de, zie Waal, Bert de
- Waerden, C. van der (1904–1982) 329
- Wagenvoorde, Hanno van, zie Riegen, Dick
- Walter, zie IJzerdraat, Walter
- Wanda, zie Briedé, Wanda Smit-
- Ward, Mary Jane (1905–1981) 756
- Warren, Robert Penn (1905–1989) 774
- Weekenborg 101, 111, 140, 717
- Wegeler Sleeswijk, Els, zie verm. Wegener Sleeswijk, Els
- Wegener Sleeswijk, Els 201
- Weill, Sonja 175, 727
- Weinberg, Maurits (1903–1943) 713
- Weinberg, Rudi 692
- Weininger, Otto (1880–1903) 172, 178, 727
- Weisz, Erich (1925) 227, 734
- Weisz, Rudi, zie verm. Weisz, Erich
- Welles, Orson (1915–1985) 395, 638, 698, 762, 777
- Wenkebach, Mies, Miesje, zie Rådecker-Wenkebach, Mies
- Wereldbibliotheek, Uitgeverij* 199, 251, 255, 307, 342, 351, 352, 354, 355, 358, 359, 361, 363–365, 367, 372, 373, 375–385, 388–397, 400–403, 406, 408, 409, 413–415, 417, 419–421, 425–428, 432–435, 437–446, 448–451, 453–456, 458–460, 462–469, 471–474, 476, 477, 480–483, 485, 486, 488, 490, 492, 493, 495–498, 500–502, 506, 507, 512, 516, 517, 522–526, 534, 536, 537, 542, 552, 557, 566, 570, 575, 577, 580, 584, 585, 587, 588, 590, 591, 593, 599, 610, 619, 626, 632, 636, 637, 644, 646, 653, 689, 691, 717, 746–750, 752, 755, 758, 760, 762–767, 769, 771, 773, 774, 776, 780, 784
- Werumeus Buning, J.W.F. (1891–1958) 246
- Weye, Chris van der (ps. van Perdeck, A.A.) (1888–1973) 663, 669
- Wibaut, F.M. (1859–1936) 424
- Wibaut, Jet, zie Lange-Wibaut, Jet de

- Wibaut, Jos (1918–2003) 12, 102, 263, 698
- Wibaut, Lien, zie Ebbenhorst Tengbergen-Wibaut, Lien
- Wibaut, Neel, zie Wit-Wibaut, Neel de
- Wibaut, Stans, zie Kouwer-Wibaut, Constance (Stans)
- Wibauten, Wibaut-geschiedenis, Wibauthoek, gezusters Wibaut 33, 54, 156, 296, 300, 303, 340, 424, 553, 558, 687, 698, 703
- Wiegiers, Bert 656
- Wiekje 365, 749
- Wielert, George (1923) 198
- Wielert, Sjors, zie Wielert, George
- Wientjes, Maaïke 578, 584
- Wiep, zie Koster-Kreger, Wiep
- Wieringa, Iet (1919) 142, 143, 148–150, 158, 163, 165, 167, 169, 170, 173, 184, 198, 200, 213, 215, 226–230, 234, 235, 238, 240–245, 247, 248, 250–254, 261, 267, 277–279, 282, 285–290, 292, 295, 298–303, 315, 319, 321, 328, 330, 332, 338, 343, 373, 436, 437, 470, 483, 486, 487
- Wiersma, Harke (1918–1985) 507
- Wiersma, Trieneke (Trientje) 505, 507, 578, 631–633, 638, 640, 642, 671, 673, 678, 679
- Wijck, Vera van 455, 467, 469–471, 474, 479, 481, 483, 484, 490, 498, 499, 501, 506
- Wijnberg, zie Kadt-Stern, Esther de
- Wijnja, Kees 358
- Wijnja, Mini (1921–2011) 7, 9, 11, 13, 15, 17–19, 25, 26, 31, 43, 60, 64, 71, 74, 83–89, 94, 115–117, 134, 147, 162, 171, 182, 190–194, 196, 197, 204, 205, 213, 216, 218–222, 224–226, 241, 251–253, 267, 290, 293, 300, 305–307, 309, 310, 313, 315, 316, 337, 341, 353, 356–359, 368, 373, 433, 453, 462, 464, 466, 482, 488, 496, 504, 509, 532, 534, 536, 540, 546, 552–554, 558, 567, 596, 603, 605, 608–613, 632, 664, 680
- Wijs, Elies de 330–339, 341–349, 351, 352, 356–368, 374, 378, 389, 425, 523, 524, 527, 529, 537
- Wil, zie Berrier, Wil
- Wil, zie Dür, Willy
- Wilde, Frieda de 289, 292–294, 297–304, 306, 310–315, 322, 326, 327, 330, 333, 336, 343, 352, 360, 363–365, 367, 369, 371, 374–376, 386, 387, 408, 420, 431, 432, 448, 454, 477, 484, 485, 487, 492, 502, 504, 506–508, 510, 514, 516, 517, 519, 520, 522, 523, 528–530, 535, 538, 564, 565, 569, 571–575, 577–579, 581, 583, 584, 587, 590, 593, 596, 597, 604, 605, 607, 614, 616, 617, 619, 621, 625–627, 630–632, 635, 642, 644, 646, 647, 690
- Wilde, Oscar (1854–1900) 144, 159, 310, 317, 610, 722, 743, 775
- Wildschut, Wim 14, 17, 18, 97, 168
- Wilhelmina, koningin/prinses 288, 723, 725, 742

- Willem III (1650–1702) 520, 543,
 544, 767
 Willem-Jan, zie Daamen Willem-
 Jan
 Willie, Willy 74, 558
 Willink, Carel (1900–1983) 717
 Willy 500
 Willy, zie Marx, Willy
 Wilock, Boris (1916) 257, 258, 363,
 382, 739
 Wim v. D., zie Domselaer, Wim
 van
 Wim W., zie Wimmers, Wim
 Wim, zie Wimmers, Wim
 Wimmers, Wim (1920) 286, 294,
 298, 299, 306–308, 132–134,
 136, 318, 321, 324, 325, 327,
 330, 333, 335, 340–342, 346,
 357, 371–374, 380, 383, 384,
 386, 387, 395–398, 400, 403,
 410, 415, 416, 447, 448, 452,
 454, 464, 465, 470, 475, 478,
 496, 498, 502, 506, 509, 519,
 520, 522, 524, 525, 541, 551–
 554, 562, 574–576, 580, 583,
 589, 590, 592–597, 601, 602,
 607, 608, 612–614, 622, 624,
 627, 628, 630, 638, 645, 647,
 650–652, 654, 655, 662, 669,
 670–672, 688, 743, 744, 752
 Windelband, Wilhelm (1848–1915)
 45, 47, 705
 Winkler, Johan (1898–1986) 282,
 284, 285, 302, 741
 Winterink, J.C. (1894–1966) 342,
 347, 349, 352–354, 357, 358,
 384, 397, 402, 406, 408, 409,
 421, 427, 430, 439, 441–445,
 454, 462, 479, 480, 482, 483,
 489, 502, 585, 589, 591, 593,
 595, 598, 599, 606, 607, 610,
 613, 646–648, 676, 686, 746
 Wit-Wibaut, Neel de (1915) 243,
 388, 473, 519, 547, 550, 554,
 556, 698, 724
 Witsen, Marianne van 574–576,
 647, 650, 651, 653–655, 662,
 663, 665–667, 669, 672, 673,
 675, 676
 Witsen, Willem (1860–1923) 16,
 17, 699
 Witteveen, Mieke (1924–1991) 295,
 300, 317, 321, 324, 340, 473,
 475, 491, 524, 547, 548, 550,
 560, 561
 Witteveen-Wibaut, mevrouw
 295
 Woester, Heinz (1901–1970) 389
 Wolk, Henk van der 241
 Wolk, Juultje van der 241
Woord, Het 234, 735
 Woude, Johan van der (1906–1979)
 69, 710
 W.W. zie Wimmers, Wim
 Wyler, William (1902–1981) 704
 Yang-Verwijst, Mia (1911–1968)
 449, 450, 452–455, 458, 461,
 462, 466, 469–471, 504, 508,
 515, 521, 526, 534, 545, 546,
 551, 577, 618, 623, 627, 636,
 637, 639, 641, 655, 656, 660,
 674, 679, 685, 759
 Yeats, W.B. (1865–1939) 645
 Yzerdraad, Walter, zie IJzerdraat,
 Walter
 Yzerdraat, Walter, zie IJzerdraat,
 Walter
 Zadkine, Ossip (1890–1967) 98,
 414, 716
 Zeeland, Paul van (1893–1973) 92

- Zeil, Neeltje van der, zie Zuydwijk-
 van der Zijl, Neeltje 59, 62-67, 69, 70, 73-75, 77-
 80, 94-96, 104, 108, 110-113,
 142, 159, 164, 170, 208, 231,
 232, 234, 237, 238, 241, 268,
 271, 275, 288, 304, 456-458,
 573, 582, 596, 670, 732
 Zeldam, Dien ten 297
 Zeldenrust-Noordanus, Mary
 (1928-1984) 625, 641
 Zelig, Gerda, zie Evenhuis, Gerda
 (ook Selig, Gerda)
 Zeydveld 249
 Zijlstra, Kees 22
 Zimmerman, Piet (1916) 241, 736
 Zola, Émile (1840-1902) 768
 Zus, zie Jong, Arriaantje de
 Zuydwijk, Frans (Duco) (1924-
 2013) 22, 30, 31, 33, 35, 36, 38-
 40, 45, 46, 49, 50, 53, 55, 58,
 Zuydwijk-van der Zijl, Neeltje
 (1926-2005) 670, 732
 Zwartendijk, Marijke (1925) 23, 156
 Zweerus, Henk (1920-2005) 154,
 280, 714
 Zweig, Stefan (1881-1942) 307,
 537-540, 768
 Zwerus, Henk, zie Zweerus, Henk

Inhoud

7	Dagboek 1947
19	Dagboek 1948
211	Dagboek 1949
462	Dagboek 1950
641	Dagboek 1951
695	Annotaties
785	Bij deze uitgave
787	Nawoord
791	Verantwoording
793	Bronnen
797	Dankwoord
799	Register